prorogare iurisdictionē delegatā de vno negocio ad aliud.b.
a ¶ Legali.vt.ff.e.itē si vnus.§.si in duos:q; cōpromissum de incerta psona nō valet vt ibi dicit:q; in assumēda illa tercia psona isti iudices poterāt dissentire.z sic res sine exitu futura est ar.d.j.c.pri.§ ibi soluit.z sic iudex certus esse dz als nō valet cōmissio. d. de rescp. ad hoc.z sic,pcurator certus esse dz.ff.de pcur.l.ij.sic z tutor incertus dari nō pōt.ff. de testa.tute. tutor incertus:z.l.duo sunt ticij z insti.d legā.§.tutor z iō cū a ꝓncipio non tenuerit cōpromissuz lz fuerint postmoduz cōcordes in assumenda tercia psona nō tñ tenuit arbitrium z sic nec sniā etiaz excōicationis ꝓter hoc lata z sic ē ar.q; si ꝓncipale nō tenet nec accessoriuz.j.de fo.cōpe.si diligenti.z.j.de fi.instru.inter dilectos. et C.de legi.nō dubium itē ar.qd ab initio nō tenet postea nō cōualescit.ff.de regu.iu.qd i initio.z.xvj.q.iij.§. pōt.ver.qd si ꝓuatus itē est arg.hic q; lz res ad eū casum pueniat a q; pōt bre initiuz tamen nō valet hic non valuit compromissuz qz tercij arbiter incertus erat. sed maifeste d̄dicit.j.de ap. cū speciali.vbi dr q; duo arbitri sunt eligēdi.et si concordare non possunt assumāt ēciū.z si terci arbiter incertus ē eqliter rndebis.pt dici q; illud ē spāle in cā recusatiōis:qz illi arbitri nō dicunt arbitri.imo quasi naturā iudicū sapiūt qz iurisdictione vident bre.ar.d.de offi.dele. suspitionis:vel dicas q; nō est d̄.ibi em statuit ius qd duo arbitri eligant a ptib? q; de suspitiōis cā cognoscāt z si illi duo nō concordāt ipsi arbitri eligāt terciū.d.de of.dele.suspitōis.§ ptes nō eligāt illos.vt si discordes fuerint eligāt terciū.§ simplr eligūt duos nulla mētione habita de tercio.z ius oñdit ibi q;d facere debēt ptes z q;d postea ipsi arbitri. cū in fi.nō poterūt ꝓcordare.z etiā qd dr b respicit ipz factū vt si ēci? eligat icert? nō teneat ꝓpromissū vt b factū fuit.si dictū fuisset b q; certā psonā eligerēt si discordassent tūc valēt.ff.e.itē si vn?.§.si i duos

Cum a nobis. ¶ Mō solet cōiter summari ꝓpt varietatē lecturarū § sm vnū itellectū quē sensit glo.hic z inno. in.c.pcedēti q; placz mihi pōt sic summari vt in rubro.primo ponitur factū.scdo cōfirmatio.ibi.nos igit. Ab. b ¶ Cōcordit cōpromisso.z sic de,re spūali pōt in ecclesiastica psona compromitti.qd verū est.d.e.cōtingit.vbi de hoc. c ¶ Sub certa.d.e. dilecti.cui tm metu pene stabitur vt ibi.z.C.e.l.j.z sic religiosi pnt exigē penā q̄liter z qn̄ b liceat.dr.d.e.dilecti. d ¶ Mediatorū:sic videt q; arbiter incert? possit assumi qz hic non fuit exp̄ssuz de mediatorib? istis.vñ signat d.d.c.pri.ff.e.itē si vn? §.si in duos.§ dicas q; cardinalis nō fuit assumpt? vt ver? arbiter nec illi mediatores § potius fuerūt amicabiles cōpositores q; de plano z sine ordine iudiciario z sine aliq̄ cognitōe ptes cōcordauerūt.z hoc pz ex verbis illis arbitrio seu ordinationi z ex eo qd dicit inferius ordinādo z diffiniēdo.vñ qd factū fuit p legatū siue p illos qd ad hoc mediatores elegit tenet.vel si fuerit arbitri adhuc cessant d̄ria.qz b nō fuit ꝓpromissū factū de incerta psona § ptes dederūt ptātē legato vt ipe eligeret arbitros seu mediatores:z ipse elegit certos z hoc nō est d̄ iura superius signata.z iō papa cōfirmat ordinationē illoꝝ. quia nec cardinalis poterat discordare.sed iu superiori decre. poterūt discordare z ita non contradicit.

Ideoq; mādam? q̄ten?: si ē
a ita.cū legali sit ꝓuisione statutum vt cōpromissum de incerta psona in arbitrū assumēda si teneat dictā excōicatiōis sniaz denuncietis penitus nullā esse.

Dem abbatisse z conuentui iotreñ.

¶ Valet cōpromissuz factū in vnum vel in plures vt ipsi p se cām diffiniant vel p alios quos ipsi elegerint.

Cum a nobis petit. z ifra Ex parte vestra fuit ꝓpositū:q; olim int vos z senoñ. archiepm qōne suborta sup eo: q; idē archieps asserētes monasterium vestrū metropolitano iure sibi subesse ꝓcuratiōes z res alias exigebat a vobis.Tandē in.r.scti angeli diaco. cardina.
b tūc aplicis se.lega.a ptib? cōcorditer cōpromisso. z ꝓmisso sub
c certa pena. q; arbitrio seu ordi/
d nationi ciusdē vel duoꝝ mediatorū q̄s idez sup hoc deputaret pcise parerēt: mgr.p.capellan? nr.z.i.archidiacon? senoñ.mediatores ab eodē sup ꝗ deputati legato ordinādo z diffiniēdo cām hmōi terminauerūt. ¶ Nos igit qd p ꝑdictos mediatores sup hoc actū ē.aucte aplica confirmamus.

Dem.

¶ Compromissum finit morte alterius cōpromittētiū vñ non transit in heredes cōpromittentiū nisi de eis sit cautū in ꝓpromisso.h.d.ꝓprehendendo mentem capituli.

Compromissū nō extēdit
e in campromittentis heredes si de ipsis nō caueat ibidē.

Liber secundus.

Rubrica. De iudicijs.

Ex concilio aphricano.

¶ Contumax in non ꝓparendo vel non rñdendo excōicari pōt beneficio autē priuari non debet h.d.ab.si.

f Dequouultdeo cē
g turiensi cp̄o.quem
d cū aduersari? ipsi? eū petisset ad concilium introducti
b interrogat?: an cū eo vellet ex/
i periri p̄mo id ꝓmiserat z altera
k die rñdit hoc sibi nō placē atq; discessit. ¶ Placuit vt nullus ei

Compromissū
e heredes: hoc sumptū ē de legib? illt ff.e.dicē pferre. §.j.et l.§ interpellatur.§.si ab altera pte. secus ē in iudicijs. iudiciū cñ transfert ad heredes q̄uis de heredib? mētio non fiat. C.de iur. calū.aut. principales z hoc ideo qz arbitria stricti iuris sunt.compromissuz vo nō extē ditur nisi ad ea tm de q̄bus exp̄sse in cōpromisso caueat.d.e.cū dilecti.z.ff.e. nō distinguemus.§. de officio nec ad alias psonas vt in legibus ꝑdictis sic pactū psonale non extendit ad heredes qn̄q;.ff.de pact.idē in duob?.§.psonale.z.l iurisgētiū.§.pactorū si alterius ptis tm heredis mētio etiaz fiat morte nihilomin? solvitur compromissum vñ ex vtraq; pte debz fieri mētio heredum. als nō trāsit ad heredes vt dicit lex predicta.§ interpellat.§.si ab altera.vñ meli? dicerēt in cōpromittentiū heredes.z ita soluitur cōpromissum p morte alterius cōpromittentis.d.eo.ex pte.z p morte alterius arbitrorū.d.de offi.delegā.vno.b.

Rubrica De iudicijs. Supradictū ē de ꝓparatorijs iudiciorū nūc de ipsis iudicijs videndū:vel sic in primo ꝓcedēti ti.dictū est de arbitris verū qz arbitria sunt reducta ad instar iudiciorū l.j.ff.d arbitris.iō de his subdit de materia rubricē habet.ij.q. j.z.v.q.iiij.xliij.q.j.xv.q.vij.xv.q.vj.xxx.q.vlti.§.bis ita.vsq; ad finē z habetur in.vj.z in clc.Ab.Si.

Dequouultdeo. ¶ Pōt multiplr sūmari sm varios intellect?.z primo sic q; ꝓmisit nō declinare iudicē penitē nō pōt.vel ad eūdē intellectū sic z clarius pactū de nō declinādo iudice als suo q; exceptione legittima repelli poterat ē irreuocabile:dicit in tres ptes sm ancb. in ꝓma ponit facti narratio. in scda iur? dispositio.in ēcia incidētis qōis decisio.scda ibi.placuit.tercia ibi.nā.Ab.si. f ¶ Dequultdeo.ꝓpriū nomē ē. g ¶ Quē .i.q; casus.p causu.z ē antitosis figura.sic.lxxv.di. ordinatōes z.xviij.q.ij.q;dā.vbi eos ponit ꝓ bi. b ¶ Interrogat?:ex sup abundāti interrogat.qm alias ex necessitate tenebat sub eis rñdere.qz iudiciū reddit i inuitū.ff.de ver.ob.int stipulante.§.j. qz oēs cause tūc i synodo tractabāt.vel forsitā ne posset postea iudicē recusare.iij.q.iij.§.offerat.d.de of.dele.sup qōnū.§.nos z.§.verū.nisi aliqd postea de nouo emergat.d.d of.dele.insinuante.z.ff.de int.act.de etate.§.ex cā.z.ff.de pcur.si post datuz dānū.z de pe.di.vj.placuit.§ illa ñ fuit cā. qz synodū totā ñ potuit recusare. i ¶ Experiri.ex piri ponit b ꝓ defendē. alicē tm ponit ꝓ agē.j.de cā pos.z ꝓpri.pastoral.z no.j.de sen.z re iudic.pe. k ¶ Placē.§ nōne fuit loc? pnie.vt q; sic.ff.de iurisdi.omi.si cōuenerit.rñdeo locus ē pnie.j.de iurepa.cū laici.§ nō hic

quia nō pōt penitere in alterius p̄iudiciū.ff.de reg.iur.nemo.⁊ q̄z ꝓtumaciter recessit fuit excōicat⁹.xj.q.iij.certū. imo inuitus cōpellit rūdere vt dictū ē. a ¶ Donec.loquit ꝑm antiq̄ tpa q̄n cā excōicati tractabat anteqū absolueret.xj.q.iij.si eps forte intellige ꝑm antiquā lr̄az q̄ olim in antiq̄ cōpilatiōe tal' erat hic null⁹ eidem cōicet donec cā ei⁹ qualē potuit terminū sumat ⁊ ꝑm istā lr̄am bene loquit ꝑm hodierna iura: q̄z cū p ꝓtumacia fuerit excōicat⁹ null⁹ debz ei cōicare donec satisfactiōe p̄missa. i. satisdatiōe p̄stita iudicio sisti fuerit absolutus.j.d ver.sig.ex pte hodie vō statim debz absolui et postea cognosci de cā excōicationis nisi in casib⁹. vt j.d sen.ex.p tuas.⁊ ni si q̄s excōicat⁹ sit pro manifesta offensa.j.d v̄.sig.ex pte.⁊.xxiij.q. vl.pessimā.⁊.j.d sen. ex.solet. b ¶ Adimi rūdet tacite cōni.

a dem cōmunicet: donec satisfactione premissa fuerit absolut⁹.

b c ¶ Nam adimi sibi ēpatū ante cause eius exitū nulli potest iure videri.

¶ Ex synodo eugenij pape.

¶ Laici ecclīastica negocia tractare nō debēt.sed p̄latorū iudicio disponūtur.h.d.Ab.si.

d Decernim⁹ vt laici ecclesiastica tractare negocia ñ e p̄sumant. ¶ Sz ēpi abbates ar f chiēpi.⁊ alij ecclīarū p̄lati de negocijs ecclesiasticis maxīe de ill' q̄ spūalia eē noscunt laicorū iudicio nō disponāt. ¶ Nec ꝓpt' eorū ꝓhibitionē ecclesiasticā dimittant iusticiā exercere.

Alex.iij. illustri regi anglie.

¶ Causa iuris patronatus spectat ad iudiciū ecclesie.

Q Tanto diuina gra: ⁊ infra cā vō iurispatronat⁹ g ita cōiuncta est ⁊ cōnexa spūalibus causis/q̄ nō nisi ecclesiastico iudicio valeat diffiniri.

Decernimus. ¶ Tres sūt ptes.scā ibi.§ ēpi.tercia ibi. nec ꝓter.Ab.si. d ¶ Laici:laici cūm de ecclesiasticis negocijs intromittere nō debēt.j.de re.ec.nō alie.cū laicis.§.d arbi.cōtingit.⁊.§.de cōsti.eccle.⁊.xcvj.di. bene quidē. e ¶ Presumant aucte sua.delegati tūm p̄nt saltē cause pecuniarie siue huiusmodi mere ciuiles vt b colligit.⁊ laic⁹ etiā de talib⁹ pōt cōpromitti.§.de arbi.exposita.papa vō ciuiles criminales ⁊ spirituales cās pōt laico delegare.ar.xxxij.di.§.vez.⁊.ij.q.v.mēnā ⁊.xiij.di.in synodo.⁊.c.adrianus.⁊.x.q.iij.illud.videt etiaz q̄ eas teneat delegare.xj.q.j.te quidē.⁊.§.ex his oib⁹.ij.⁊ de hoc dictū ē.§.ti.pri.ꝓtingit. f ¶ Ecclesiarū p̄lati:ar.oēs ecclīarū p̄latos eē iudices ordinarios.ar.§.de of.or.cū ab ecclīarū.xxv. di.plectis.ij.q.j.nemo.xj.q.j.expientie.⁊.c.si q̄ ex fratrib⁹.⁊.j. de ap.rescribendis.§.⁊.j.de eo q̄ fur.or.reci.c.j.

Q Tanto. ¶ Laici cās cōnexas spūalib⁹ tractare nō p̄nt. b.d.vel magis specifice ⁊ ad lr̄am vt in rubro.⁊ nō diuidit.ur. g ¶ Cōnexa:ius vō p̄ronat⁹ nō dr ꝓprie spūale § spirituali ānexū.j.d iurepa.d iure.⁊ iō dicit b bug.q̄ ei⁹ cā ānexa ē spūalib⁹ causis.vñ spūale censet ꝓpt' cōnexitatē. q̄z q̄ religiosis adherēt religiosa sūt.ff.de rei ven.q̄ religiosis.⁊ ex tali cohērētia sumit suā naturā.sic.j.de patro.sup eo.⁊ iō talis cā p iudicē ecclīasticū tūm tractari dz vt b.⁊ ar.§.c.pri.vñ vēdi nō pōt. j.de iure patro.de iure.⁊ laicus tale ius pōt possidē cū ñ sit mere spūale.§ ei ānexū.§ alia iura spūalia mere possidē nō pōt.vt j.de p̄scp.cām q̄.⁊.xvj.q.vij.c.j.⁊ §.d elec.sacrosctā.⁊.c.messana.⁊ ius funerandi pōt laicus possidere.ff.de mor.inferē.l.j.et tū dominiū sepulture nō habet.insti.de re.diui.§. nullus. ber.

A Si clerici. ¶ Diuidit in q̄tuor ptes ꝑm q̄ q̄tuor sūt ⁊ dicta.scōm ibi.si vero.tercia ibi:de adulterijs. q̄rta ibi. §.nō dz.Ab.si. b ¶ Cōdēnādi.nisi ex b grauata sit multū eorū opinio.ar.op.j.d testi.testimoniū.⁊.j.de sen.ex.cū desideres §.i.in eo casu ꝓpt' infamiā dz se purgare vt dicit illa decre. cuz desideres.als si se purgare nō pōt dz puniri q̄si cōuictus inter ꝓtiue.j.d purga.ca.cū.p.⁊.j.de si.insinuatū. De hoc.ar.§.ij.

q.§.multi.§ ibi exponit circa prin. i ¶ Non tenet.vt.ij.q.§.in primis.ver.de psona.vt.§.de cōsue.ad audientiā.C.si a nō cōpe.iudi.l.vlti. ex eo cūm q̄ isti ex tali cōfessione nō puniūtur seu snia ꝑ eos lata nō tenet colligit q̄ isti inuiti tracti fuerūt ad iudiciū seculare.nā si voluntarij hoc fecissent.etiā si.p eis esset lata snia locū suū amitterent in criminali et in ciuili pderent cām xj.q.j.inolita.⁊.c.placuit.⁊.j.de fo. cōpe.si diligenti.vñ nō p̄iudicat eis.§ si cleric⁹ conueniat laicū corā iudice laico ⁊ ille laic⁹ recōueniat clericū ciuiliter de crimine si ferat snia ꝑ clericū bene tenet: q̄z suus iudex ē p recōuentionem. j. de mu.pe.c.j.⁊.ij.⁊.iij. q vij.§.cui⁹ in agēdo. ⁊.C.de sentē. ⁊ inter. om.iu. cū papinian⁹. ⁊ auc. ⁊ consequētcr. Criminaliter vō ipm conuenire non posset coram iudice seculari r.q.j.c.j.⁊.ij. nec recōuenire:q̄z in crimine nō admittit reconuentio.iij.q.ix.negandā.q̄z nō relatione criminū § innocētia re⁹ purgat.ff.de publi.iudic.is qui.§ pone clericū cōdēnatū ciuilit de furto vl' de alio crimine qd infamet a iudice seculari p reconuentionē.nunqd eps suus ꝓ tali snia ex qua infamis videtur seu cōfessione cōdēnabit illū q̄ talis sit infamis. dicit lex q̄ nō pōt facere p̄ses ꝓuincie q̄n cōdēnatū de furto sequat infamia ff.de fur.nō pōt. rūdeo ex tali snia nō deponit q̄z cū ciuilr actū sit nō dz dici infamis:si vero ex tali snia vel cōfessione grauata est ei⁹ opinio ab officio dz suspendi vsq̄z ad debitā purgationē ar.ij.q.v.p̄sbyter.si a plebe.⁊.j.de si.accusatum.⁊.c.se.ar.ff.de suspe.tut.l.tutor.§.p̄terea.⁊.C.de testi.nullā.ar.deponi vl' beneficio p̄uari nō dz donec aliud ꝑ ipm ꝓbaret.ar.§.e.c.j.⁊.xv q.vlti.c.vlti.in fi.⁊ p̄terea nō dz puniri.q̄z nōdū fuit actū ad b ⁊ iō pena ordinaria sibi iponi nō dz.j.de or.cogni. cū dilectus. ⁊.j.de excep.c.j.in fi.⁊ iuxta iudicij formā snia dz formari.j.de simo.licet bel'.vñ cōfessio p̄iudicet.vel qñ nō dicet.j.d cōfessi. c.vlti. k ¶ Cōfessi sunt:cōfessus in iure ꝓ cōuicto habet. C. de cōfes.l.vna.⁊.j.de cōfes.c.pe.⁊ vlti.ff.co certū. l ¶ Probatione:puta q̄ p legittimos testes ⁊ oi exceptiōe maiores. vt.ij. q.j.in p̄mis.in fi.in criminib⁹ cūm apte debēt eē ꝓbatōes ⁊ lucē clariores.C.de ꝓba.sciāt cūcti.ij.q.vl.sciāt cūcti.⁊.v.q.vj. epi pbaniū.⁊ in absentia iudicis testes tales ñ sunt recipiēdi § tūm in p̄ntia iudicis vt si res exegerit tormētis subiciant. C.de fi. instru.auc.apud eloquētissimū.⁊.v.q.v.illi q̄.⁊ ita demū sunt puniēdi ꝑm qualitatē ⁊ quātitatē criminis.j.de homi.sicut dignū vt iuxta iudicij formā sentētia dictetur.j.d simo.licz beli. et.j.de ordi.cog.cum dilectus.in fi.

¶ De adulterijs ¶ Sūmat⁹ ē iste.§.§.in p̄n.c. tūm.q̄z hz materiā separatā ⁊ notabilē.iō dic alit.in adulterio ⁊ minoribus pōt cū clericis pacta pnia eps dispēsare:depositū aūt ꝓ suis excessibus nō tradit indifferēter curie seculari.b.d.Abbas.si m ¶ Minora.ar.§.xxxij.q.vij.q̄d in oib⁹ adulterio grauiⁿ.so. illa interrogatio nō iplicat q̄ adulteriū sit grauiⁿ alijs crimib⁹ § q̄si raritatē denotat.⁊ ē si.de pe.di.j.si sacerdos.vl' dic q̄ui⁹.i. cōius.⁊ illud dictū fuit in detestationē criminis vt magis vitaretur:q̄z multa alia petā grauiora sunt adulterio:vt puta incestus.xxxij.q.vij.adulterij uralū.Ex verbis istis colligit ōdaz q̄

eps de adulterio tñ ⁊ inferiorib⁹ cr̃ minib⁹ pōt dispēsare ⁊ nō in maiorib⁹ ḡsi a ꝓio sensu cū dicat de adulterio ⁊ alijs q̄ sunt minora. ḡ nō de maiorib⁹: qz hoc qz̄ de q̄busdā cōcedit ꝺ alijs negare videt. ar. xxv. di. q̄lis. ⁊ C. ꝺ pcu. marit⁹. ⁊. j. ꝺ psump. nōue. ⁊ ar. de bis q̄ fi. apl̄a. sinc cōsensu ca. cū apostolica. ad fi. ⁊ dicunt q tñ dispensare pñt in casibus expressis a iure. ar. bui⁹ c. vbi de q̄busdā cōcedit. vū in alijs videtur pbibitū p iura p̄dicta. ⁊ ē ad hoc ar. ꝺ de tēpo. ordi. dilectus ex eo q ibi ꝺ: cuz illi hmōi dispēsatio a canone minime sit permissa. et sic argumētatur ex eo q intelligit pbibita ē ⁊ sic q̄libz dispēsatio prohibita epis intelligit. nisi eis sit expresse cōcessa. q̄a nunq̄ intelligit ē p bibitū qd nō ē expsse cōcessum. ꝺ. de trāsla. inē corporalia. alia est magis cōis opinio q eps vbicūq; pt dispēsare vbi nō inuenit p bibitū. ⁊ vacat ꝺ ar. a ꝓio sensu q̄a in multis grauiorib⁹ criminibus q̄ de adulterio dispēsatio est pmissa epis puta in heresi. l. vi. psbyteros. itē cuz sacrilego. l. di. sicq̄ psbyter. ⁊ in capitalib⁹ criminib⁹ occultis. l. vi. de his vo. itē cū simoniaco. q̄ñq; in beneficio q̄ñq; in ordine j. q. v. c. j. ⁊ vl. ⁊. ꝺ. de elec. si alicui⁹. itē cū scismatico. l. di. vt constitueret. ⁊ generalit vbicūq; nō pbibet dispēsatio intelligitur esse pmissa. ar. j. de sen. ex. nuper. ⁊. c. a nobis. ij. ⁊ lex hoc optie pbat. ff. q̄. ex cau. maio. necnō. §. j. Edictū de dispēsatione pbibitorū ē fm hāc opinionē. ⁊ in hac opinōe fuit bug. vt inuenies. l. di. sicq̄ psbyter. ⁊ Io. q̄ notauit de hac materia. l. di. miror ⁊. j. q. vij. §. nisi. ⁊ lau. vincē. ⁊ tan. hoc idē dicunt. Q̄ñq; inuenies q prohibet dispēsatio vt in casib⁹ q̄s distinxit Io. in. c. miror. q̄ñq; inuenies q pmittit vt in casib⁹ notatis in p̄dicto. §. nisi. imo eps ⁊ q̄libet sacerdos pōt dispensare ⁊ mitigare canones penitētiales q̄ satisfactionē iniungūt p pctō cōfesso i pnia ar. de pe. di. j. mensurā: ⁊. l. di. de his clericis. ⁊. c. hi q̄. ⁊. xxvj. q. vij. tpa penitudinis. ḡ canones illos q̄ inducūt pnā depositionis vel suspēsionis in enormib⁹ crimibus mitigare vel dispensare nō pñt. l. di. miror. ⁊. xij. q. ij. de viro. ⁊. j. de accu. inq̄sitiōis j. rñ. a ¶ Pniam: hoc iō dicit qz venia nō cōcedit nisi penitēti. xxiiij. q. ij. legit ⁊ quō gaudebis ⁊c. xxiij. q. vij. c. vlti. ⁊ nemo pōt bñ agere pniam nisi sperauerit indulgētiam. de pe. di. j. nemo. vel saltē ptē pnie egerit. lxxxij. di. psbyter. in fi. b ¶ Functus officio: sic. ꝺ. de of. dele. in lfris. ⁊. c. venerabili. ff. de re. iudi. iudex. c ¶ Duplici. lxxxj. di. psbyter. aut diacon⁹. ⁊ de pe. di. iij. §. his auctoritatib⁹. ⁊. §. auctoritas. nō ꝺz duplici pena conteri ita q vtraq; p se sufficiat. alꝰ bene posset inferre duas penas. xxj. q. v. sicq̄ cuiuslibet: ⁊. xvij. q. iiij. attendēdū. ⁊. c. sicq̄. de inceps: ⁊. j. de rap. in archiepatu. ⁊. v. q. vj. qz iuxta. ⁊. j. ꝺ calū. cū fortius. ⁊. j. vt li. nō cōte. q̄ñ. §. vl. ⁊ crescēte ptumacia crescē ꝺz ⁊ pena. ff. de pe. relegati. d ¶ Tradē curie secl̄ari: nisi post depositionē fuerit incorrigibilis tūc pōt excōicari ⁊ postmodū crescente cōtumacia tradi curie secl̄ari. j. e. cū nō ab boie. ⁊ sic intelligit. iij. q. iiij. clericus. xj. q. j. si q̄s sacerdos. qualiter debeat tradi curie seculari babes. j. de ver. sig. nouimus.

¶ Exerā quia ¶ Vasallus patus coram dño rñdere coram alio sup feudo cōueniri nō ꝺz. b. d. vel sic. cognitio feudi inē vasallos spectat ad. d. feudi. vel. tercio vt in rubro diuidit qz pmo ponit excessus secdo pbibitio ibi. nos: ⁊ illa diuidit in duas nā pmo pbibet secdo limitat restringēdo pbibitionē ibi q̄diu. e ¶ Parati: q̄diu ḡ dñs feudi ē patus facē iusticiā inē vasallos ⁊ ipsi etiā pati sunt rñdere sub eo null⁹ alius ꝺz se intromittere de illa iurisditiōe. alꝰ si negligēs esset dñs trāsferret iurisditio ad aliū. ar. si. j. de fo. cōpe. lz ex suscepto. ⁊. c. ex tenore ⁊ si alter de vasallis nollet rñdere sub dño pt illū punire ⁊ ipsi ten enē litigare de feudo sub dño feudi. j. ti. pri. ex trāsmissa. et c. verum. ḡ in iudicio possessorio pōt agere vasallus coram ordinario. j. ti. pri. ex parte. b qz exceptio tal locū ꝺz in petitorio vt ibi dicit. ⁊ no. sup hoc q si qō feudi vertit inē dñm ⁊ vasallū vtruz vasallus debeat ipm bre vel nō stūc p alios vasallos cā illa ꝺz tractari si vo inter duos vasallos tractat cā. l. q̄s illorū sit potior in feudo tunc dñs feudi ꝺz cognoscē vt h̄ ⁊ in psti. frederici. hac edictali. §. ēterea. ⁊. j. co. nouit si vo inē vasallos ⁊ alios q̄ nō sunt vasalli agit de illa re rei vēdicatōe tūc dñs nō cognoscet: qz esset iudex in cā sua qd cē nō ꝺz. C. ne q̄s in sua cā. l. vna. ḡ ordinari⁹ tūc cognoscet vel delegatus. j. ḡ. pri. cū sit generale. ⁊. xj. q. j. experientie. b.

¶ Nomē actionis in libello expmere ps nō cogit ꝺz tñ factuz ita clare pponere vt ex eo ius agendi colligatur h. d. Ab. si.

Dilecti filij ꝓor ⁊ clerici de guiseburnen. ꝓ eboracen. archiepm ap. se. le. ḡuē q̄rimoniā trāsmisert ⁊ ifra. ¶ Prouideatis attētius: ne ita subtilit sic a multis fieri solet cuiusmōi actio intētet. inq̄ratis. ḡ simplr ⁊ pure factū ipm ⁊ rei veritatez fm formā canonū ⁊ sctōz patz instituta inuestigare curetis.

¶ Dem paduano episcopo.

¶ Excōicatus in iudicio nisi tā q̄ reus stare non potest.

Mtellexim⁹: et infra. Quia postulasti a nobis vtz excōicatus in iudicio stare possit. ¶ Rñdem⁹: q cōueniri

Dilecti filij. ¶ Sufficit actori factū pponere nec cogitur nomē actionis expimere. h. d. vel alit ⁊ mdi⁹ q̄ ad itellectū vt in rubro: ⁊ due sunt ptes. in pma q̄rela: in secda petitio ibi: puideatis. Ab. f ¶ Subtiliter: no. subtilitates in causis ecclesiasticis reprobādas: si. de iur. calū. lfras. ⁊. j. de do. ⁊ ptu. c. j. ⁊. j. ꝺ resti. spo. sepe: qz hmōi subtilitates ad pnicie reuertūtur C. ad trebel. l. p. ⁊ stricta rō quāq; omitti solz. ff. ꝺ reli. ⁊ sump. fu. l. sunt pōne. ⁊. ff. ad. l. aq̄l. ita vulnerat⁹. §. vlti. ff. q̄. mo. pig. vel hypo. sol. sicut te. §. si debitori. cū cñs de bona fide agitur de apicib⁹ iuris nō est disputandū. ff. mā. si fideiusso. §. quedam g ¶ Actio intentet: sic pz q nō tenemur actionē pponere fm canones: ar. ꝺ ꝺ mu. pe. c. j. ⁊. xij. q. ij. octaua. ⁊. xj. q. j. expientie ⁊. c. se. ⁊. j. e. examinata: ⁊. C. si p vim vel ali. mo. l. j. ⁊. j. de positi grauī. so. dicas q nullus cōpellit vt pponat actionē nec tenet si nō vult pponere in iudicio ecclesiastico: si aūt q̄s vult ponē in iudicio ecclesiastico ⁊ pponat admittit: si aūt inepta pponat succūbit: ḡ pōt ponē aptā ⁊ cōgruentē postea ⁊ admittit. j. e. examinata. lau. rñ dixit q tenet q̄ñq; aliq̄s pponere actionē: qz cū ex vna cā plures actōes oriunt nō sufficit ponē cāz simplr ff. de iureiur. duob⁹. §. colonus: ⁊. ff. ꝺ insti. ac habebat: ⁊. ff. ar. fur. cef. l. j. ⁊. l. si colonus. ⁊. ff. de le. ij. cū fili⁹. §. varie: qz alit fit cōdēnatio in vna q̄ in alia: ⁊ tūc satis videt q cligē debeat cr q̄ via pcedere debeat. cā vo petēdi: semp ex pmēda est: alꝰ nō vt det. j. de libel. ob. c. vl. ⁊. j. de cen. puenit: ⁊. C. de edic. di. ba. rol. l. vlti. ver. sin aliqd ꝺdictoz. ⁊ cā petēdi semp pcedere ꝺz. ff. q̄ñ dies le. cedat hmōi legatū: ⁊ h̄ in impsonali. in reali sec vbi nō tenet q̄s specificare nisi velit: vt no. j. de libel. ob. c. ij. ⁊ illa iura canonica q̄ vident dicē de actōe: expone actio. i. petitio. fm leges vo actio pponēda ē: qz nemo sine actōe expert. ff. de negge. si pupilli. §. vl. ⁊. ff. de eden. l. j. ff. ꝺ admi. tu. q̄tiens. §. itez si. insti. ꝺ ac. in prin. actio cñs est ius psequendi in iudicio qd sibi debet. sed fm canones exponimus actionē. i. cām. b. ¶ Simpliciter: sic. j. co. pastoralis.

¶ Mtellexim⁹. ¶ Excōicat⁹ pōt cōueniri ḡ ñ puenire. b. d. sic cōiter summat ḡ magis generalr ⁊ pinguius sūmat vt in rubro: pmo ponit qō. secdo rñsio: ibi: rñdem⁹. tercio rñsionis rō. ibi: ne videat. Ab. si. i ¶ Cōueniri: excōicati ei pueniri pñt ḡ ñ cōuenire. j. ꝺ here. excōicam⁹. §. credētes. j. de sen. ex. si vere: ne ex suo dolo cōmodū habeat vt ibi dr. ⁊ p pcuratorē

vt hic dicit debet in iudicio rñdere. Dz ꝗd si noluerit ꝓstituere ꝓcuratorē cū nemo ad hoc sit cōpellēdus. §. de ꝓcu. q̃relā. ⁊ p̄terea ꝑncipalis ꝑsona de calūnia dz iurare. quō ꝗ ꝑ ꝓcuratorē hoc facere dz. so. si nō vult ꝓstituē ꝓcuratorē nō credo illū cōpellendū. q: forsitan nō inuenit ꝗ ita fideliē tractet cām suā et ꝑticipātes ei in eadem nō sunt excōicati. j. de sen. ex. si vere. cū talis participatio sit tm̄ ad dānū illorū. § nunq̃d pōt recōuenire. no. j. d excep. cū inē. excipe vero pōt ⁊ appellare ⁊ alia oia q̃ ad sui defensionē ꝑtinēt. j. d excep. cū inē. ⁊ c. se. per to. q: cui ꝑncipale permittit ⁊ accessoriū cōcedit: ar. §. de of. dele. p̄terea. ⁊ c. prudentiā §. sexta. ⁊ c. suspitiōis ⁊ ff. de iurisdi. om. iu. l. ij.

a Q Lerici ¶ Duo facit. ꝓmo legē ꝓbat. secdo cōsuetudinē improbat ibi: ñ dz ⁊ ponē casum: cōsuetudo erat q oēs fures puniret iudex laicus ⁊ hāc cōsuetudinē papa b dānat. ⁊ in rōne decidēti arguit b papa ꝑ locū a maiori et idō facit hic mētionē de lege. als nō faceret ad ꝓpositum. q. d. fm Io. an. si canō b casu nō vincat legē scp̄taz ⁊ rōnē fortius. l. non scp̄tā ⁊ ꝑticularē vel localem. Abbas sicu. a ¶ Mō rēdignant. j. d iura calū. c. j. ⁊ j. de no. ope. nū. intelleximꝰ. ⁊ in auē. vt clerici apud ꝓprios ep̄os. §. p. co. vj.

b ¶ Crimine. xj. q. j. c. j. ⁊ ij. ⁊ in pluribꝰ capitulis se. c ¶ Cōsuetudine. ar. q ꝑsuetudo iuri scripto nō ꝑiudicat: ar. xj. di. cōsuetudinis. ar. ꝯ. di. c. c. in his. § vez ē vbi cōsuetudo nō ē rōnabilis nec ꝑscp̄ta. §. de cōsuc. c. vlt. vbi de B. ⁊ ita in casu isto nō pōt bre locū ꝑsuetudo q̃ñcūq; tpe obtēta esset qz eēt ꝓtra ecclīasticā libertatē ⁊ statutū eccie. sic. §. d ꝑsue. ad audiētiā. ⁊ c. cū inē. ⁊ §. d elec. c. cāz q̃.

Q Ausam que. ¶ Iudex ꝓuidere dz ne collegiuz litiget corā eo sine aucte ꝑlati sic cōiter summat: § generaliꝰ dic vt in rubro. ꝓmo cām cōmittit. secdo delegatū instruit ibi. ꝓuideas. tercio cām instructiōis ponit ibi. ne si. Ab. d ¶ Assensu ep̄i. qz sine assensu ꝑlati collegiū nec cōuenit nec cōuenit. C de ep̄is ⁊ cle. oēs. §. nihilominꝰ: ⁊ ar. xij. q. ij. si q̃ de rebꝰ. sic ⁊ ꝑlatus sine assensu capituli cōuenire vel cōueniri nō pōt. §. de ꝓcu. c. j. ff. de iure deli. ait prētor. de hac materia dicit. §. de rescp. edoceri. ⁊ §. de procur. c. j.

Q Am nō ab homine. ¶ Clericꝰ depositꝰ incorrigibil cōpānit ꝑ curiaz secularē: sic cōiter summat cōis diuisio. secda ibi cōsultationi. Ab. e ¶ Deꝑhēsus. ita q aliq̃ clerici admissi intersint deꝑhēsioni ⁊ detētioni ꝑ spaciū. xx. horaꝝ. ar. ff. ad. l. iuli. de adulte. capite. § etiā ꝑ laicos pōt cōprehēdi clericꝰ in ipso facinore vt ita notoriū fiat crimē ⁊ detinere sine no. excōicationis. dū tñ b faciāt de ꝑlatoꝝ suoꝝ aucte. j. de sen. ex. c. sporl. ij. C. vbi scna. vel clar. l. vlti. g ¶ Excōicari. i. suspendi vt differat a sequēti q̃ dicit anathematis. als ꝯbo excōicatio nis maior excōicatio intelligit. j. de sen. ex. si quē. b ¶ Postmodū: no. q̃liter in criminibꝰ sit ꝓcedendū vt ꝓmo deponatur postea excōicet. si. lxxxj. di. dictū. ⁊ iij. q. iij. clericꝰ. ⁊ xj. q. j. sicq̃ sacerdotū. ⁊ §. eo. at si clerici. ar. ꝯ. xxiij. q. iiij. forte. ⁊ xxxiij. di. quorundā. lxxiiij. dis. bonorat. fol. qñq̃ ꝓcedit ꝯ aliquē ꝓ crimine. qñq̃ ꝓ cōtumacia. vbi ꝓ crimine primo loco ꝓcedit ꝯ aliquē si crimē tale est q inducat suspensionez ꝓmo dz suspēdi vel si inducat depositionez dz deponi. ⁊ si corrigibilis apparuerit ñ ꝓcedit amplius ꝯ ipm sic intelligit. §. eo. at si clerici. si vo incorrigibilis fuerit. seruat qd hic dicit vt tūc demū tradat curie seculari cū ecclia ñ habeat vltra q̃d faciat. ⁊ sic intelligunt illa capitula. iij. q. iiij. clericus. ⁊ xj. q. j. sicq̃ sacerdotū lz q̃dā intelligant illa spāliter in cā ep̄orum ꝓpter enormitatē delicti ⁊ excellentiā ꝑsonarū. ⁊ sic etiā illa capitula intelligunt de incorrigibilibus. xxij di. nec licuit. xj. q. j. petimus. xxiij. q. v. de ligurib. sic ꝗ ꝓcedēdū est qñ pena incipit a crimine excepto falsario lrax aplice se. ille i exaggeratiōe ⁊ odio criminis ipso iure excōicatus ē ⁊ depositꝰ oi ꝑuilegio clericali ⁊ in cōtinēti tradit curie seculari. j. de falsa. ad falsariorū ⁊ in crimine heresis. j. d ber. excōicam. ⁊ c. ad abolendā. § j. q̃ vero falsat lras aliorū punri dz. vt tradit. j. de falsa. ad audiētiā. vbi vo pena incipit a cōtumacia. ꝓmo debet suspendi postmodū crescente cōtumacia excōicari deinde deponi vt dicit. c. forte. ⁊ alia capitula ꝓtraria vltimo debet tradi curie seculari.

Q Ua gu. ¶ Hec decre. legit duobꝰ modis in glo. ⁊ ꝓmꝰ modus ē cōis ⁊ mihi placet lō summat vt in rubro. primo narrat factū. secdo ꝓuidet ibi: ꝓcipimꝰ. Ab. si. i ¶ Quia gu. sic int eundē. p. ⁊ p̄fatū gu. sic ꝗ videt q singularis successor possit cōueniri ꝑ rescp̄tū ipetratū ꝯ antecessorē etiā re integra. ar. j. de cōces. ꝑbē. ꝓposuit. ⁊ videt exp̄ssum q q̃cunq; succedit possit cōueniri. §. de alie. mu. iu. c. j. ⁊ decretalis epla vim cōstitutionis bz. xix. di. in memoriā. ⁊ c. si romanoꝝ. ꝗ ad filia oia illa trabē possumꝰ. ar. ff. de leg. nō pñt. ꝗ tā singularis q̃ vniuersalis antecessor ꝓueniri pōt ⁊ decretū factū in ꝑsonā ancessoris iā defuncti in ꝑsonā hēdis trāsferet. ff. de fideicō. lib. l. cū q̃si. § ꝯ videt q ñ sit cōueniēdus successor qz rescp̄ta ad alias ꝑsonas vel res ñ extēdunt nisi q̃ cōtinēt ibidē. vt. §. d of. dele. P. ⁊ B. in fi. ⁊ c. cū olim. ad fi. ⁊ ē exp̄ssum etiā d successore vli. §. de rescrip. significauit. ⁊ iudicis datio nō trāsit ad heredē illiꝰ q̃ nō erat i rebꝰ humanis ꝓtra quē datꝰ fuit iuder. ff. q̃ sen. sine ap. rescin. cū q̃. vez ē q rescp̄tū re integra nō trāsit ad successorē nec successor illiꝰ ꝯ quē ipetrat pōt ꝓueniri. vt. §. d rescp. significauit vbi de hoc q hic dr intelligit de illo successore q̃ scienē occupa

uit rem alterius quā sciebat ad se nō ptinere vnde q̄si in vicin̄ successit. sicut ille q̄ sciēter recipit rē a detectore. j. d resti. spo. se pe cōtingit. ⁊ sicut ille q̄ recipit rē ab alio cā mutādi indicij. s. de ali. ma. iudi. c. j. isti cū q̄si sil'es sunt in vicio vnde pñt cōueniri coā eisdē iudicib⁹. ⁊ p easdē l'ras sicut antecessor vt hic dr ⁊ i illa ti. d ali. mu. iu. ca. facta. c. j. ⁊ coipso q. R. occupauit rē q̄ iste. P. spoliat⁹ fuit p illū gu. videt hēre ratū factū illi⁹. si. j. de imu. ecc. c. aduersus. als q̄ rē opposita fuiss bec decre. in hoc ti. alij dicunt q iudices illi p cedunt tm̄ ex vi istar l'rarū. nec alias poterant pcedere p pmas qd nō credo. Ber.

a Cum venissent hec ē ps illius quā habes. s. de in integr. resti. cū venissent iudicari ⁊ B iō: qr ei⁹ est interptari cui⁹ est cōdere. vt. j. de sen. ex. int alia. ⁊ xj. quest. j. §. ex his. ⁊ C. de le. l. vl. ⁊ ff. de pto. stipu. i ptorijs. B nunqd inci denter pōt ali⁹ cognoscere quā papa videt q sic. C. de iudi. q̄tiēs ⁊ s. de in integr. resti. cā. in fi. inspiciēdo pri uilegiū. ⁊ si ꝓba sunt manifesta iudex pt dicere non obstat puile giū. ar. j. de fide istru. accepim⁹. arg. s. ff. de postu. q̄s pbibet: ⁊ j. de excep. exceptionez in fi. j. qui fi. sint legi. lator dicas q hoc bz locū si verba obscura sunt ⁊ ambigua tūc ei⁹ ē interptatio cuius est cōdere vbi vo apta sunt ⁊ clara pōt iudex dicē obstat puilegiū vel non obstat ar. p dicte decre. accepim⁹. B q̄liter pōt papa esse iudex in causa sua cū alius bz ēe iudex q̄ actor: vt. iij. q. iiij. c. j. ⁊ ij. C. ne quis in re sua ius sibi. di. l. vna. Papa cū in tali casu litigat p pcuratorē. j. de cōfir. vti. cū dilecta. itē qr lites sine oi suspitōe pcedere dñt. iij. q. v. qd suspecti. itē qr res ecclesie romane ꝓprie sūt pape sicut res fisci sunt impatoris q̄si pr̄imonij. ff. ne qd in loco pub. l. j. §. hoc interdictū. itē de cā fiscali cognoscē bz pcurator cesaris. ff. de of. pcō. nec quicq̄ B dic q papa pōt esse iudex in cā sua. sicut impator in cā fiscali. ff. de his q̄ in testa. dele. l. p prime. ⁊ xxj. di. nūc aūt. ⁊ platus pōt esse testis in cā ecclesie suc. xxiij. q. ij. sup prudētia. sic ep̄s iudex ē in cā ecclesie sue. xxiij. q. iiij. guilisarius. ⁊ vij. q. j. sicut Consultius tm̄ ⁊ honesti⁹ faciet si alij. hoc pmiserit. ar. ij. q. vij. nos si incōpetent. ⁊ ff. de of. pcō. l. nec quicq̄. ⁊ intelligit de puile. q̄ papa cōcedit alijs ecclesijs ⁊ nō de illis puilegijs q̄ a dño papa collata sunt romane ecclie s. de trāsac. c. j. ⁊ xxj. di. in nouo. ⁊ c. q̄uis. de alijs puilegijs bene iudicat p alios vel pōt exponi nolum⁹ iudicare p alios nisi p delegatos a nobis. ⁊ sic ē planū qr ex q̄ papa dat puilegiū vel indulgentiā vel etiā cōfirmationē null⁹ de illis cognoscit āmodo siue eius mādato. j. de cōfir. vti. vel inuti. c. j. ⁊ ij.

Nouit ille. C Quilibet laicus rōne pcti ⁊ maxime piurij vel pacis fracte coā iudice ecclīastico cōueniē ita cōiter sūmat. B ego sūmo vt in rubro. diuidit in tres ptes pnciplales. in pma excusat se papa dicēs q nō intēdit iudicare de feudo B de pctō. in scda ibi nō igit oñdit q rex nō bz pcessum suū ad iuriū reuocare. ⁊ hoc pbat diuersis exēplis ⁊ testimonijs scptu rarū. in tercia ibi: ne ergo. concludit q ipse papa b dissimulare ret negociū terminetur.

I Anno. iij. sancti Sergij ⁊ sancti Georgij abbatibus.

C Solus papa cognoscit d dubijs priuilegiorū apostolice sedis et non inferior.

a Cum venissent. infra. C Cū sup puilegijs sedis apostolice causa vertat nolum⁹ de ipsis per alios iudicari.

I De platis p frāciā pstitutis.

C Judex ecclesiastic⁹ pōt p viā denūciationis euāgelice seu iudicialis pcedere cōtra quēlibet peccatorē etiā laicū maxime ratione piurij vel pacis fracte.

b Nouit ille q̄ nihil ignorat ⁊ infra. Nō putet aliq̄s q iurisdictionē illustris regis francorū pturbare aut minuē intēdamus cū ipse iurisdictionē nostrā nec velit nec debeat impedire. Sz cū dñs dicat i euāgelio. Si peccauerit in te frater tu⁹ vade ⁊ corripe eū int te et ipm solū si te audierit: lucrat⁹ eris frēz tuū si te nō audierit adhibe tecum vnū vel duos: vt i ore duoꝝ vel triū testiū stet omne verbū. Qd si nō audierit dic ecclie si aūt ecclesiam nō audierit sit tibi sicut ethnicu⁹ ⁊ publican⁹: ⁊ rex anglie sit patus sufficiēter oñdere q rex frācorū peccat i ipm ⁊ ipse circa eū in correctiōe pcessit fm regulā euāgelicā ⁊ tandē quia nullo mō pfecit dicit eccie quō nos q̄ sum⁹ ad regimē vlis ecclesie supna dispositione vocati mādatū diuinū possim⁹ si exaudire vt nō pcedam⁹ fm formā ipsi⁹ nisi forsitan ipe coā nobis vel legato nro sufficientē in ꝑriū rōnē oñdat. Nō cū intēdit mus iudicare de feudo cui⁹ ad ipsum spectat iudicium nisi forte iure cōi p spāle puilegiuz vel ꝓuā pſuetudinē aliq̄d sit detractū B decernere de pctō cui⁹ ad nos ptinet sine dubitatiōe cēsura: quā in quēlibet exercē possumus ⁊ debem⁹. C Nō igit iniuriosum sibi bz regia dignitas reputare sup B aplico iudicio se cōmittat: cū valētinian⁹ inclit⁹ impator suffraganeis mediolanen. ecclesie dixisse legat talem in pontificali sede pstituere pcu querimonia illa cognoscat qd si rex francie humiliter nō acq̄uerit p̄cipit cuidā legato q ipse pcedat in negocio fm formaz sibi traditā. c C Nostrā: p B q dr hic pz q ecclia vel papa ñ bz vtrūq; gladiū. xcvj. di. cū ad verū. ⁊ j. d app. si duob⁹. ⁊ j. d fi. sint legit. cām que. imperiū cū ⁊ sacerdotiū ab codē pncipio pcesserunt. in ant. quō oportcat. e. in pnc. col. j. nō g de tpali iurisditōe bz intromittere se papa. nisi i subsidiū. s. cū iudex secularis negligens est vel cū vacat imperiū. j. e. ti. pri. licet. ⁊ c. sc. B videt q papa maior sit impatore. xcvj. di. duo sunt. ⁊ g. de ma. ⁊ obe. solite. nā iura celestis iperij ⁊ terreni petro cōmissa a deo sunt. xxij. di. c. j. ipse cū vtrūq; gladiū habuit vt dicit euangelista. ecce duo gladij sunt hic. quā ptātē suis successorib⁹ transmisit. xl. di. c. j. verū executionē gladij tpalis impatorib⁹ ⁊ regibus cōmisit ecclesia ⁊ tm̄ iurisdictionē causarū ciuiliū aliq̄ p sacerdotes exercuit. xj. q. j. relatū. quedā cū possum⁹ alijs cōmittere q̄ nobis nō possum⁹ retinē. ar. j. de insti. c. vlti. nec bz ep̄s sibi retinere qd bz alijs dare. xij. q. ij. q̄tuor. ⁊ melius. xj. q. j. tedem. de hac materia habes. j. q̄ fi. sint legit. cām. d C Ethnicus. xlv. di. B illud. xxiij. q. j. oibus. j. de iurciur. quēadmodum e C Peccat in ipm. i. offendit vel ledit cū. aliter accipit peccare in aliquē i aūcte illa. si peccauerit ⁊c. f C Processit. illū ed monēdo vt seruaret federa pacis. als denūciās ñ audit nisi ad monitiōe pmissa. j. de accu. cū dilect⁹. cū suis pcor. g C Intēdimus. rñsio tacite qōnis. h C Judicare d feudo: directe sez B tm̄ rōe pcti ⁊ inducēdo ad pniam. vj. q. j. illi q̄. ⁊ xxij. q. j. pdicandū. ⁊ xxiij. q. iij. ecce. ⁊ sic p pñtiam cogit restituē feudū: ar. xxiij. q. vj. si res aliēa. q̄lit qō feudi tractari db cat dr. s. c. cetera i C Ipm. s. qñ qō est de feudo int vasallos tūc iudicū pti net ad dñm feudi. d hac materia no. s. e. cetera. k C Cōsuetudinē no. q cōsuetudo parificat puilegio. ix. q. iij. conquestus. et. lxiij.

dis.quia sancta.7.lxiiij.di.qz p ambitiones.itē pz hic ꝗ consuetudo dat iurisditionē.ē.de arbi.dilecti.7.C.de emā.l.j.et vlt. 7.lxiij.di.quia sctā.7 ꝗ cōsuetudo iuri cōi ꝓiudicet babes hic.

a ¶ Quicūqz videlicet. ꝗ cū hec lex sit abrogata penaz sustinet recitator 7 auditor.C.de vete.iu.enu.l.vl.§.hec oia. igit vt ꝗd mēbranā occupat.xix di.si romanorꝫ.rndeat sit etiā sublata noticia tñ ipsius necessaria ē.vt.vij.di. fuerūt vt oñdat quātā dilectionē habeat ꝓmulgator legis erga sacerdotiū.7 rō eiꝰ durat. 7 ius ciuile destruat. ff.d capi.dimi.eas.itē est ar.ꝗ ecclia pōt inducē legē cū ꝓ ipsa facit.ꝗ eā ꝑ se recipe nō tenet.xj.dis.lege.legē istā bēs.xj.q.j. ꝗcūqz cū ꝓmone.ē. de i inte. resti.c.cū ex litteris.

b ¶ Ex hoie:sicꝛ ipe riū a solo deo ē. xxiij. q.iiij.ꝗsitū.7.liij.di.si rector. c ¶ Corrigē quēlibet saltē indirecte.ij.q.j.multi.ver.si ꝗs fratē ꝛc.ar. ꝑ.ff.de peti.ber.hereditas.in fi.ꝗnqz tñ aliꝗs malū nō tñ punitur.imo remunerat vt ille ꝗ colligit obliuā imaturaz aio nō dandi dānū et ñ tenet aquilia. ff.ad l.aqil. si seruus seruū. §.si oliuam.

d ¶ Cū regibus.ē.d of.dele.sane.7.c.pastoralis.7.xij.q.ij.si q̄ de reb⁹.7.xxiij.di. si eps 7.xxiiij.q.j.ꝗ ꝑ pacez

e ¶ Ita magnuz. vt iij.q.ix.c.vl. f ¶ Pacem:ad ecclesiam ēm spectat pacē seruare 7 obseruari facere.ē.de treuga 7 pa.c.j.7.xxiij.q.iij. si ꝗs romipetas.7.c. paternarum.

g ¶ Nō ē dubiū.xxij q.j.oē qd.7.c. ꝓdicandum.ar.xciij.dis.diaconi. b ¶ De plano nō in forma iudicij ꝗ in modū denūciatōis sic.ij.q.iij.§.abolitio. vl de plano.i.sine strepitu iudiciorū.j.de accu.olim.7.c.sicut. i ¶ Eius exceptio.sic ꝗ ꝓtra denūciationē admittit exceptio.j.d despon.ipu.ad visquat iuiuriā suā siue nō cū in modū denūciatiōis agit repellit rek bono zelo ad correctionē alteriꝰ ꝗ nōdū est correctus.iij.q. vij.ꝗ sine.7.e.q.§.porro.in fi.7.c.iudicet.7.j.q.j.multi.7.xxv.di. c.vlti.7.xxv.q.vj.eps.in synodo.7.j.de testi.cogen.ꝓterea.7.j de spon.cū in tua.de hac materia dr.ij.q.j.si peccauerit.

Astorali. ¶ Primo statuit.scdo a statuto vnū casum excipit ibi.nisi.Ab.si. k ¶ Factū ꝓponāt.7 p seipos re spōdeāt 7 nō p alios.ff.de inē.ac.ꝗ seruū.§.vlti.7.C.d iura.ca. auē.ꝓcipales.nisi vbi tenent rōne officij.ff.de ꝓcur.nō solum

retis cui 7 nos ꝗ gubernamꝰ imperiū.syncē nra capita sōmittamus 7 eiꝰ monita cū tāqz hoies deliqrimꝰ suscipiamꝰ necessario velut medicamēta curātis. nec sic illō humilimū omittamꝰ qd theodosiꝰ statuit impator. 7 karolus inouauit de cuiꝰ genē rex

a ipe noscit descēdisse.ꝗcūqz vicz litem hñs siue petitor fuerit siue reus siue initio litis vl decursis tpm curricul siue cū negociū p/ora t.siue cū iā ceperit ꝓmi snia si iudicium elegerit sacrosctē sedis antistitis illico sine aliq̄ du/bitatiōe etiā si ꝓs alia refragek ad epōꝫ iudiciū cū sermone litigātiū dirigat. Cū ei nō hūane ꝓstōni ꝗ diuine potiꝰ imitamur

b qz ptās nra ñ ē ex hoie ꝗ ex deo nullꝰ ꝗ sit sane mētis ignorat.ꝗn ad officiū nrm spectet de ꝗcūqz

c mortali pctō quēlibet corrigere xpianū 7 si correctiōz ꝓtēpserit p discretionē ecclesiasticā coherere. Sz forsan dicet q. alit cuz

d regibꝰ 7 alit cū aliis ē agendū. Cetez scptū nouimꝰ i lege diui

e na:ita magnū iudicab vt puuz nec erit apud te acceptio ꝓsonarū.7 ifra. Licz aūt ꝗ mō ꝓcedē valeamus sup ꝗlibet criminali pctō vt pctōrē reuocemꝰ a vicio ad ꝓtutē ab errore ad veritatez

f ꝑcipue cū ꝑ pacē peccat ꝗ ē vinculū charitatis postremo cū int regis ipsos reformata fuerit pacis federa.7 vtrinqz ꝑstito pro/prio iuramēto firmata ꝗ tñ vsqz ad tps ꝑtaxatū seruata ñ fuerit nūqd nō poterimꝰ de iuramēti religione cognoscē qd ad iudi

g ciū ecclesie nō est dubiū ꝓtinere vt rupta pacis federa reformēt

¶ Me ꝗ tantā discordiā videamur sub dissimulatiōe fouē pre dicto legato dedimꝰ in ꝓceptis vt nisi rex ipse vel solidā pacez cū ꝓdicto rege reformet: vel saltem humlꝛ patiat vt idē abbas

b 7 archieps bituricēs. de plano cognoscāt: vtrū iusta sit q̄rimonia quā ꝑ eū ꝓponit corā eccle/

i sia rex anglorū vel eiꝰ exceptio sit legittima quā ꝓtra eū p suas nobis lras duxit exp̄mēdaz iux formā sibi datā a nobis ꝓcedere non omittat.

I Dem episcopo helicē.

¶ Principalis ꝓsona p se nō p aduocatū debet ꝓponere in iudicio nisi sit indiscreta.

Astoral.7 ifra. Statuimꝰ ꝓterea vt ꝓncipales ꝓsone nō p aduocatos: ꝗ p se ipsas fa

k ctum ꝓponāt. ¶ Nisi forte sint adeo idiscrete vt eaꝫ defectꝰ de iudicis licētia p alios supleat.

I Dem nobili viro mattheo d riparia.

¶ Si actor ineptā actionē ꝓponit reꝰ absoluit ab instātia iudicij si postea aptaz ꝓponit reus rndere cogit. ita cōiter sūmat.

Examiata cā ꝗ vertit int te 7 milites cāpanie.et infra. Actionē quā sup iure patronatꝰ eiusdē ecclesie ꝑ ꝓfatos milites intētabas.incōgruentē cognouimꝰ 7 ineptā. ¶ Quia cū testes induxeris ad ꝓbandū ꝗ qñ ꝓfatus.a. vicedñs ecclesiam

l eandē tanqz seqstrataz accepit.

m tu iurispatronatꝰ ipsiꝰ eccie possidebas: ꝓfecto nec rei vēdicationē intētare nec ipsiꝰ restōem poteras postulare. ¶ Vñ intētionē tuā in hac pte pronuncia/

¶ Xaminata.

¶ Quo ad intellectuz summo sic si actio 7 intētio sunt inepte vel sola intentio dz reus absolui ab instantia iudicij itez tñ actor audietur si apte egerit. diuido i q̄tuor ptes.in ꝓma puinciationis rō.in scda ipsiꝰ rōis declaratio ibi.q̄a in tercia ꝓnunciatio. ibi.vnde. in q̄rta ꝓtestatio.ibi.ita tñ.Ab.

l ¶ Tāqz seqstrataz sequester appellat ille apud quē res in litigiū deducta cōiter a litigatoribꝰ deponit.et hmōi depositio nō ꝑtfieri nisi a pluribꝰ. q̄uis alꝰ 7 vnꝰ 7 plures disponere possint. ff. depo.licet.

m ¶ Ecclesie possidebas: ꝗ si ita intelligit lra ista ꝗ iste dicebat se possedisse antecqz deponeret apud seqstrz 7 cū seqstrata fuit tūc planū est qd hic dicit qz tūc habet ꝓ possessore nisi ea mēte deposuisset ecclesiaz apud sequestrum vt ipm se qstrz ꝓstituēt possessorem potiꝰ q̄ custodē. ff.de acq̄r pos. intēsse puto.ff.deposi.l.licet. §.j. vñ nō poterat intentare rei vendica.ꝑ illos milites nec interdictū possessoriū cuz ipse possideret.possessori ēm nō dat rei vēdicatio.isti. de ac.§.j. et.C.de ali.iudi.mutca.fac.l.vna.si ꝗ o diceat se possidē postqz deposuerit rē apd sequestrū seip̄m posuit custodē tūc adhuc dr possessor alꝰ nō.vt.ff.d po.lz.§.j.7 iō nullo mō agē poterat rei vēdicatiōe nec interdicto possessorio ꝑ milites.ꝗ ꝑ seqstrū poterat agē depositi.ff.d po.ci apd.§.j.ar.ff.d pecul.l.deposi.j.rñ.7 ff.de ꝓuil.credi.si neurri.§.ij.in fi.7.C.d vsur.acceptū.in fi.qñ qz tñ rei vendicatio dat possidētī.nā a depositario vel a cōmodatario possum rē vēdicare lz ego rē illā possideā.7 d dr fieri rōne detētiōis.ff.d rei vē.officiū.ad fi.7 ꝓfessoria sicꝛ dat possidēti nec inqetet.ff.si serui.vēdi.si forte.§.j.7.l.secuti.§.ꝗ si q̄ritur.7 cū est in q̄si possessiōe fuitutis ne vicinꝰ altiꝰ tollat domū suā ille vult altiꝰ edificare tūc p ꝓfessoriā ille ꝑt ꝓhibere vicinū edificare vt dr in.l.si forte.7.l.sicuti.§.ꝗ si q̄rit. 7 ꝓfessoriā dat etiā ei ꝗ nō possidet 7 cōtendit sibi fuitutē deberi.ff.si fui.vēd. l.ij.negatoria.dat dño ꝗ negat aliū hre fuitutē.vt in.l. ꝑdicta.

ĩsto mõ debuit agere miles iste negãdo milites illos bẽe ius in ecclesia petẽdo ne inquietarẽt eũ sup iurepatronat⁹ et de istis duab⁹ habes.j.de cau.pos.cũ ecclesia. a ¶ Mõ tenere. cum eẽm inepta ꝓponit actio iudex nõ dz statim illã corrigẽ si est dubia.qz licz debeat supplere de iure de facto tñ supplere nõ dz ꝯ dz absoluẽ reũ cũ postea ꝓpẽderit eã inep tã ex ꝓbatiõib⁹ vt B ff.si mes.fal.mo.dix.l. j.§.j.t.j. ⁊ dd.inẽ dilectos.t.j.⁊ resti.spos cũ ad sedẽ.si vo manifeste cognoscat q sit inepta statim eam reijciat iudex vel assessor ꝯ.e.cum eãm:t. ff.de assess.l.j.t.j. ⁊ despõ. ipu.ad dissoluendũ.t ꝯ.de elec.ꝓstitutis.itẽ ex B loco vt q actio ꝑm canones sit ꝓponenda.ar j.de mu.pe. c.j.ꝯ.ꝯ.eo.dilecti.vbi de B. dicãt tñ ãdã q i spũalib⁹ causis accor ñ tenet ꝓponere actionem vt sic intelligãt iura q dicũt actiones nõ eẽ ꝓponendã.in ciuilibus vo tenet Jo. dixit q ꝑm canones ñ tenet ãs ꝓponere actionẽ q nõ magnã reqrit subtilitatẽ.ꝯ leuẽ sicut est rei vẽdicatio locati depositi: vtruz hmõi leues tenentur noiare dicas vt dictũ est.ꝯ.c.dilecti.

Cum deputasti. ¶ Duo facit. ꝓmo ponit iniuriã q i ferebat ꝓceptorib⁹ tẽpli.secdo eã recipere in bibet fieri ibi:ne ãs. Ab. b ¶ Natõis.forte iõ qrebat isti de natiõe istarũ vt sciret de fama ipoꝝ nã ifamet ꝓsueuerẽt fugere locationis sue. xix.q.ij. due sũt.ar.ad B.ꝯ.de cle.pegri.tue. t infamis nõ põt eẽ ꝓcurator vel iudex.iij.q.vij c.j.t.c. ifames.§.sũt aũt.vel iõ qrebat vt sciret.an cẽnt fui qz seru⁹ in iudicio stare ñ põt.C.⁊ iudi.Fuus.nisi i casib⁹.ff.⁊ iudi. vix certẽ ex causis ꝯ sprętis bis ꝓsumit ius quẽlibet eẽ dignuz: nisi ꝓbet ꝓtũ.ꝯ.de seru.c.vno.t.j.⁊ ꝓscp.dudũ.t ꝓsumit liber exq appet i possessiõe libertat.iij.q.vij.§.iij.v.vez.si seru⁹.i fi.t.ff.⁊ of.pto .barbari⁹.si.j.de isti.ad tcozẽ.vl dic q eoipso q deputauerẽt se obsequio iesu xpi ois toilit irregularitas si q fuit.ar.xix.q.vi. nõ lz. in auẽ.⁊ mo.in pn.col.j.iõ qz nõ sũt repellẽdi.qz legitie ꝓsone ꝓsumũt.xj.q.iij.eoꝝ.ff.⁊ ꝓba.veri⁹.t.l.j. c ¶ Laudablr exequũt. t sic ꝓpẽ industriã t ꝓbitatẽ lucbãt pẽnã. C.de po.l.vi.

Aliter et quãdo. ¶ Judices ecclastici dñt ⁊ clericis laicis iusticiã facẽ.sic cõiter summat t ꝑm bãc sũmatiõz ista tcere.ẽ ⁊ indubio.ff.ad munici.l.j.iõ vt aliq̃d afferat sũmo sic vt i rubro.t tria facit.ꝓmo ꝓcipit. secdo ipedimẽtũ remouet ibi.nõ obstãte.tercio grauamẽ suspicat t ꝓbibet ibi.ne ꝓ defectu.Ab.si. d ¶ Appellatiõib⁹.q ipso iure nõ tenẽt.j.de appastoral.j.rñ.t.c.vt debit⁹. e ¶ Prohibem⁹.imo. t si velint nõ pnt laicũ suũ iudicẽ ꝓstituere.j.ti.pri.si diligẽti.t.c.significasti.xj.q.j.inolita.t.c.placuit. Et videt q etiã de cõsensu cpi nõ possit t puto illud vez.j.ti.pri.significasti. lz iura antiq ꝓria innuere videant: vt dr ibi. ꝯ ecõuerso laici trahunt ad foꝝ ecclesiasticũ ꝓpter desidiã iudicis secl'aris.j.ti.pri.lz.t.c.seq.t c.ex transmissa.

uim⁹ nõ tenẽ absoluẽtes eosdẽ milites ab eadẽ ¶ Ita tñ. q si ꝓgruẽtẽ t aptã itẽtare volueris actionẽ tibi rfidẽ nihilomin⁹ teneant. I Dẽ mgro t fratrib⁹ militie tẽpli in italia cõstitutis.

¶ Preceptores tẽpli ꝓ domib⁹ suis agere t defendere pnt nec obstat eis religio vel q ignota sit eorum origo

Cum deputati: t infra. Accepim⁹: q ãdã tã sclares q ecclesiastici iudices illos ãs habetis in domib⁹ vestris preceptores i cauꝝ ad ꝓsequẽdã suã iusticiã nõ admittũt tanq licitum nõ sit eis sup litigiosis negocijs curaz gerere q pacificis decreuerẽt studijs inherẽ illõ allegãtes i repulsionẽ eoꝝ q eoꝝ ipis gñatio nõ est nota q vnde cunq venerint gra diuia vocati dũ laudablr exeqnt officium sui ordis ex supabũdãti reqrit sue notio natõis ¶ Ne ãs igit in ꝓsecutiõe causaꝝ ꝓceptores eosdẽ ab agẽdo vel rñdendo occasione hmõi repellat autorita/te presentiũ inhibemus.

I Dem vercellẽsi, epo et abbati de tolleto.

¶ Prelati debẽt laicis de clericis appellatõe frustratoria si obstãte iusticiã facere.ad sclarẽ tñ foꝝ clici a laici trahi si ⁊ debẽt etiã data ipsoꝝ ꝓlatorũ negligẽtia.

Qualiter t qsi. t ifra. Precipiatis ex pte nra ꝓlatis vt laicis de clericis cõquerẽtib⁹ plenã faciãt iusticiã exhiberi si obstantib⁹ appellationibus frustratorijs.ãs in eorũ grauamie clerici frequent opponũt ¶ Ne ꝓ defectu iusticie clerici trahãt laicis ad iudiciuz seculare qd oino fieri ꝓhibem⁹. I Dem

¶ Judex habẽs cõsimilẽ cãm a iudicio remouetur.

Ausam q int abbatẽ t cõuentũ vuidõ. t archidiaconũ carnotẽ. sup ãbusdã ꝓcurationib⁹ vertit. vobis t archidiacono ꝓisiensi.meminim⁹ ꝓmisisse: t ifra. ¶ Quia vo cũ eundẽ archidiaconuz silis pene cã ꝓtingat nimis fauorabil' pti alteri videret nos te fili decane loco ipsi⁹ archidiaconi surrogantes mãdam⁹ ãten⁹ si obstãtib⁹ ꝓrib⁹ lris i cã rõe ꝓuia ꝓcedat.

H Ono.iij.archi.remensi et decano brimensi colonsi.dioce.

¶ Si iudices de ꝓncipali t exceptionib⁹ ꝓiudicialib⁹ simul cognoscunt vel sup principali lite non contestata testes recipiunt licite ab eis appellatur.

Exhibita nobis.R. virdimensis electi petitio declarauit q cũ sup fctõ electiõis sue B.archidia. ac ãrundã canonsi. virdimẽ.aduersarioꝝ suorũ ꝓcuratores ad nostrã audientiã accessissent ꝓtesi. epo t cõiudicibus suis ꝑ certa forma litteras nras dixerim⁹ int alias ꝓtinentes vt vocatis q forẽt euocãdi sup ꝓpositis suis et alijs negociũ ꝓtingentib⁹ inquirerẽt veritatẽ.t infra.Cũ aũt idẽ electus ad recusandũ iudicẽ lz sit sufficiẽs ad surrogãdũ.cũ cẽm plres iudices dati sunt ad petitionẽ alteri⁹ ptis sine qlibet tali suspitiõe vl ꝓsimili remouet aliq̃s illozũ t alẽ surrogat.vt cã sine suspitiõe ꝓcedat frequẽter hoc ꝓtingit vel dic q ꝓus dictũ est.

Ausam que. ¶ Judex bñs vt ꝓuat⁹ pene ꝓsilem cãm quã bz vt iudex a iudicãdo remouet b.d.clarius ꝓmo recitat delegationẽ causes secdo cãm remotionis vni⁹ delegati t aliũ surragat. ibi: quia vero. Abbas Siculus.

¶ Silis pene: t ita videt q iudex qui bz cõsimilẽ cãm cause si bi cõmisse possit recusari ex eo q dic nimis fauorabil' tẽ. qd e mirabile vt ex eo noscat suspitio. vñ si aliquis ageret de iure exẽptionis coꝝ aliq̃ iudice q in sili cã laborat iudex ille de facili sniaret ꝓ illo sile ẽ in teste q bz ꝓsimilẽ cãm qz ille nõ dz admitti i testẽ ꝓpẽ hmõi suspitionẽ ne de facili testificaret pro illo.j.de testi:psonas t q cõsimili morbo laborãt nõ sunt admittẽdi in testimonio.vt iiij.q.iij.§. liberi.t.c. testes.si.j.de excep.cũ ecclesiastice.nõ tñ extendes hãc silitudinẽ ad omies cãs.nã si iudex habeat cãm decimax t alia cã puta in rispatronatus vel electionis ei cõmittat illud ei ñ nocet vel etiã vt dixit Jo. bñ possũ petere eccliaz vl' aliõ coꝝ iudice q bz cõsimilẽ cãm vel B cã nõ vz sufficiẽs ad recusãdũ iudicẽ lz sit sufficiens ad surrogãdũ nec vz B q cã ista sufficiat ad recusandũ iudicẽ lz sit sufficiẽs ad surrogãdũ.cũ cẽm plres iudices dati sunt ad petitionẽ alteri⁹ ptis sine qlibet tali suspitiõe vl ꝓsimili remouet aliq̃s illozũ t alẽ surrogat.vt cã sine suspitiõe ꝓcedat frequẽter hoc ꝓtingit vel dic q ꝓus dictũ est.

g ¶ Surrogãtes.sic ꝓpter suspitionẽ dãnatiõis ali⁹ surrogat ꝯ.de of.deleg.cãm que.itẽ si necessari⁹ sit iudex in testẽ reuocetur t alter surrogat.j.de testi.dilecto.

Exhibita. ¶ In ꝓma ponit appellãtis petitio. in secda appellatiõis cõmissio.secda ibi:qz vo. Ab. b ¶ Euocãdi:oẽs eẽm illi euocãdi sunt q negociũ tãgit.ꝯ.de tẽp. or.si archiepus. t.lxvj.di.archiepus.t.viij.q.ij. lz ꝯ.t.ff.⁊ adop. nã diuus.t.ff.⁊ min.i cause. §.cã.C.de aucto.ꝓstã.l.vl. i ¶ De cõtingẽtib⁹.cõtingẽtia ipaz electionẽ puta de meritis electi t studijs eligẽtiũ.t ⁊ zelo.t an aliq̃d simoniace prauitat incesserit ꝯ.de elec.scꝓtũ ẽ.t.c.sup eo.t.j.⁊ excep.deniq i fi. k ¶ Inq̃rerẽt.t ex B verbo visuz fuit iudicib⁹ q in modũ inq̃sitiõis deberẽt ꝓcedẽ t ñ in forma iudicij.t ita lit.ũ ꝓte. poterãt ꝓcedẽ

ꝓter ꝓtumaciā alteri⁹ ꝓtis.j.vt lit.nō ꝓte.qm̃ frequēter. §.sūt
z alij.z.j.de accu.q̃liter z qn̄. §.dz.§ errauerūt cū forma ista ñ
fuisset in modū inq̃sitiōis cōmissa § in modū iudicij mera inq̃
sitio nō ꝑmittit in tali casu qz inq̃sitio fit sup excessib⁹ z inq̃si
tor dz accedere ad locū.ij.q.j. de⁹ oipotēs.z.j. de simo. lz beli.

a ¶ Conspirationez qd si verum fuisset re
pellendi erāt nec au
diendi ꝗ electū. qz q̃si
inimici z ex odio ꝗ fa
cere ꝓsumunt. vñ ab
agēdo sunt repellēdi
sicut a renūciatōe seu
inq̃sitōe.j.de accu.nō
oporteat.z.§. e.nouit
in fi.nec tales ad testi
moniū sunt admittēdi.j.de simo. lz beli.z
c.p tuas.cōspiratio ei
gnissimū crimē est ita
vt accusatum a ꝓprio
gradu repellat.xj.q.j
cōiurationū.z.c.se.

b ¶ Excōicatiōez.ex
ceptio excōicatiōis re
pellit ab agendi. z qz
isti agebāt ꝗ electum
tal exceptio admittē
da fuit quia excōicati
audiēdi nō sunt.j. de
sen.ex.per tuas.z.c.si
vero.j.de here. excōi
cam⁹.§.credētes.sed
cū elect⁹ petit ꝓfirma
tionē agēdo ꝗ ipos q̃
se sibi opponūt si op
ponāt aliq̃d electo its
moduz exceptiōis ad
defensionē ecclie sue
ꝗ illos ñ admittit re
plicatio excōicatiōis
qz z si cōstet illos esse
excōicatos ñ repellēt

a ex his q̃ ꝗ eū agebāt ꝓspiratiōz
b z q̃busdā excōicationē i modū
exceptōis obijcēt se id offerens
ꝓbatuꝝ ꝑfati iudices inclocuti
fuerūt: q de his z ꝑncipali negō
cio sil inq̃rerēt nolētes q̃si nō iu
dices § inq̃sitores existerēt sup
ꝑdictis exceptōib⁹ ipsi⁹ electi ꝓ
c batōes admittere: § puertendo
iuris ordinē ꝗ ꝑmissis exceptio
nib⁹ z ꝑncipali ꝓiter ꝑ se inq̃rē
intēdētes z ꝓcedētes etiā ad re
d ceptionē testiū lite nōdū super
eodē negocio ꝓtestata.q̃re ꝑfa
tus elect⁹ nostrā audiētiā appel
lauit.z infra. ¶ Quia ꝗo nō i
modū inq̃sitiōis § cōmissionis
negociū extitit delegatū: māda
e mus q̃tenꝰ si ex dictis grauami
b⁹ vl aliq̃ ipoꝝ appellatū ꝓstite
rit. reuocatio i irritū q̃cq̃d post
appel. hmōi inueniretis attētatū
in cā ipa iuxta ꝓrū continētiā
lfaꝝ rōe ꝑuia ꝓcedatis. ¶ Dē
mgro tācredo conon.bononiē.

¶ Lapsu triēnij ñ obstāte ꝓt ꝗ legat⁹ in cā sibi ꝓmissa ꝓcedere

Venerabilis frat nr archi
ep̄s rauēnas ꝓposuit co
ram nobis q cū decisso cause q̃
int ipm z cōitatez ceruie sup iu
risditōe ciuitatis ceruie z q̃busdā
alijs articul vertit: sit ꝑ subter
fugia z cauillatiōes eoꝝ ꝑ trien
niū ꝓrogata dicti ceruien. asse
rētes instātiā iudicij ꝑ decursuz
triēnij perisse rñdere § tuo exa
mine recusauerūt. z ifra. ¶ Ad
dam⁹ q̃tenꝰ exceptione hmōi ñ
f obstāte in negocio isto ꝓcedas
iuxta traditam tibi formā.

¶ Dem epo z mgris.T.et.B:
prateñ.banonie cōmorātibus.

¶ Cū actor z re⁹ sūt diuersi fo
ricā ꝓprietatis z possessiōis ꝓt
corā diuersis iudicib⁹ agitari.

Significauerūt nobis olim
abbas z ꝓuētus sctē Ma
rie deflorētia q florētina ptās
ꝑ eis ꝗ cōitatem castri designa
sup possessione vel q̃si iuris ibi
dem eligendi rectorez qd ad se
ꝓtinere dicebant diffinitiuā sen
g tentiā ꝓmulgauit § postmodū
abbatē z ꝓuētū ꝑfatos ipa ptās
b coegit cōitati ꝑdicte sup ꝓprie
tate vel q̃si memorati iuris i se
culari iudicio rñdere vñ vobis

ita erū ꝓcedāt ab initio p.l.ꝑdictā ꝓperandū q̃ mō nō bñt locū
q̃tū ad hūc articulū ꝑ decre.istā z sic obuiandū ē malicijs eoꝝ
q̃ cās maliciose volūt ꝓrogare.§ ex hac decre.nō videt q lex il
la ꝓperandū corrigat: qz ñ colligit ꝗ lis fuit ꝓtestata § ꝑ sub
terfugia z cauillatōes cā sit ꝓrogata.z ꝗ potuit cē totū añ litē
ꝓtest.imo lis ꝓtestata
fuit. qz ꝗcisio etiā cāe
ꝓrogata fuit vt dicit
z sic fuit lis ꝓte.et ita
bz exp̄ssuz in antiq̃ q
lis erat cōtestata.z ex
eo q dicit instātiā iu
dicij perisse apparet
q ꝓcessū erat in ꝑnci
pali negocio qd dicit
fieri ꝑ litis cōtest.que
est ꝓcipiū cause.

Significauerūt

¶ Nō obstāte
exceptiōe ep̄is feciati
ꝓt vindemias man
danda ē sni executōi
b.d. § m vnū intellectū
vel § m aliū vt i rubro
ita cōiter sūmat. § ꝗ
ñ videt idistincte ex
vt.j. subijciā iō sūmo
aliter. z sic actor obti
nēs in possessorio co
ram iudice rei non te
net corā eo iudice super
ꝓprietate rñdere
si ē ꝓsus alteri⁹ fori.
Et ē casus nota. Sūt
due ptes. in ꝑma par
tis q̃stio. in scda pa
pe ꝓuisio ibi.manda
mus. Abbas sic.

g ¶ Promulgauit. z
hoc bñ fieri potuit cū
cā ista nō fuit spūalis
§ sup iurisditōe tpali.
z abbas z ꝓuētus fu
erint actores: vñ debuerūt sequi foꝝ rei.j.ti.ꝓri.cū sit generale
z.xj.q.j.expientie.z.c.seq.z.C.de iurisdi.om.iu.iuris ordinē z
snia sup possessione diffinita appellat.j.vt lit.nō ꝓte.c.ij.z hic

b ¶ Sup ꝓprietate. Sz videt q isti monachi tenebāt rñdere
aduerse ꝓti sup ꝓprietate corā iudice q̃ cognouit de possessiōe
qz iudex ille q̃ cognouit de possessiōe z cogscere dz de ꝓprieta
te.j.de cā possessi.c.j.z ē illi audiētia denegāda.qz continētiam
cause nitit diuidere vt corā vno agat de possessiōe.z in alio iu
dicio de ꝓprietate.C.de iudi.nulli.ꝑterea cause cōuentiōis z re
cōuētionis corā eodē iudice fieri dz.C.de sentē.z int.om.iud.
cū papinian⁹.z.iij.q.viij.cui⁹ in agēdo. q̃s obseruat iudicium
ip̄m in eodē negocio hre ꝗ se iudicē ñ dedignet.vt in.l.cū papi
nian⁹.z.iij.q.viij.cui⁹ in agēdo.z illud q̃si videt idē negociū.j
d mu.pe.c.j.Sol.vex ē q cōtinētia cāe diuidi ñ dz z ille q̃ cog
uit de possessiōe dz cognoscē de ꝓprietate siue sit ordinari⁹ siue
delegat⁹ cui cā simplr q̃ ad vtrūq̃ fuit ꝑmissa.j.d segstra.ad ꝗ
z ꝗ locū bz cū actor z re⁹ sunt eiusdē fori.§ in casu ꝑti nō sunt
eiusdē fori.vñ monachi q̃ ꝑmo egerūt de possessiōe debeāt seq̃
foꝝ rei qd fecerūt z obtinuerūt.z si aduersariꝝ volebāt postea cō
uenire mōchos sup ꝓprietate debeāt seq̃ foꝝ monachorū.z cā
possessiōis z ꝓprietatis bñ ꝑnt tractari coraz diuerꝗ maxie vbi
cā talis sbest qz nihil cōe bz cā possessionis cū cā ꝓprietat.ff.de
acq.pos.nālit.§.nihil.z si aliq̃s postulauerit aliū iudicē super
ꝓprietate z aliū sup possessiōe ñ ē audiēdus.z sic loqt.j.d cau.
pos.c.j.C.d iurisdi.om.iu.nulli.z ita ñ ꝑdicūt huic decre.qz hiꝗ
isti monachi ñ fecerūt alia iura cui⁹ in agēdo ꝛc.ñ tāgūt cāz istā.
qz illa loquūt in recōuētiōe q̃ dz fieri sil cū cōuētiōe.j. de mu.
pe.c.j.z.j.d or.cog.cū dilect⁹.z tūc etiā si vellēt cōuenire ꝗ alia
re nō poterāt.cū qd spoliatōis de q̃ agebant mōchi ꝓuilegiata
sit.j.de or.cog.sup spoliatiōe. nec de ꝓprietate sil tūc cū possessi
one poterat agi.C.de rei vend.ordinarij.

s ¶ Conspirationez qd si verum fuisset re
pellendi erāt nec au
diendi ꝗ electū. qz q̃si
inimici z ex odio ꝗ fa
cere ꝓsumunt. vñ ab
agēdo sunt repellēdi
sicut a renūciatōe seu
inq̃sitōe.j.de accu.nō
oporteat.z.§. e.nouit
in fi.nec tales ad testi
moniū sunt admittēdi.j.de simo. lz beli.z
c.p tuas.cōspiratio ei
gnissimū crimē est ita
vt accusatum a ꝓprio
gradu repellat.xj.q.j
cōiurationū.z.c.se.

b ¶ Excōicatiōez.ex
ceptio excōicatiōis re
pellit ab agendi. z qz
isti agebāt ꝗ electum
tal exceptio admittē
da fuit quia excōicati
audiēdi nō sunt.j. de
sen.ex.per tuas.z.c.si
vero.j.de here. excōi
cam⁹.§.credētes.sed
cū elect⁹ petit ꝓfirma
tionē agēdo ꝗ ipos q̃
se sibi opponūt si op
ponāt aliq̃d electo its
moduz exceptiōis ad
defensionē ecclie sue
ꝗ illos ñ admittit re
plicatio excōicatiōis
qz z si cōstet illos esse
excōicatos ñ repellēt

s defensiōe.j.de excep.dilecti.qz a defensione nullus excōicat⁹
repellit.j.de excep.in trib⁹ vl.c. c ¶ Peruertēdo iuris vnde
nō valuit qd fecerūt.qz fines mādati seruādi sunt. s. de rescp.
cū dilecta.z.s.de of.dele.venerabili.imo z si verba rescpti vide
rent esse ꝗ ordinē iuris tñ nō dz recipi a iure.s.de rescp. cām.
que. d ¶ Lite nō cōtestata.qd fieri nō dz.j.vt lit. nō cōtest.ꝑ
totū.nisi elect⁹ esset cōtumax tūc eēn nō patiat ecclesia detrimē
tum ex mora ꝑnt recipi testes.lit.nō ꝓte.j.vt lit.nō ꝓtes.qm̃.§.
porro. e ¶ Dictis grauaminib⁹.s.qz simul sup exceptōe z ꝑn
cipali negocio ꝓcedebāt.z lit.nō cōte.Et colligit ex hac lfa q
si plura grauamia assignent in appellatiōe sufficit alter ꝓbā
re dūmodo qlibet ꝑ se sit sufficiēs.si.j.de ap.significauit. et.j.
de ꝑben.cū ia dudū.z.§.de rescp.ex ꝓte.vbi de hoc. Si autem
plures ponunt q̃ bñt diuersos effect⁹ nō sufficit alterū ꝓbare
q̃ ad vtrūq̃ effectū § sufficit q̃ ad alterū.exēplū habes.s.de re
scrip.olim.§ oia que hic dicta fuerūt habent eundē effectū.s.vt
appellatio legittima fuerit.ergo sufficit quodcunq̃ ꝓbetur.qz
vtrunq̃ per se sufficit.

Venerabilis. ¶ Instantia iudicij nō perit ꝑ lapsum triē
nij.b.d.sic cōiter summat § pōt aliter sūmari vt i rubro.
z sunt due ptes.in ꝑma ptis qd.in scda pape ꝓuisio ibi.māda
mus.Ab.si. f ¶ Obstante.sic q̃ pz q bodie nō bz locū lex illa
C.de iudi.ꝓperandū.j.rñso.§.vl.z.§.plerūq̃. vbi dr q instan
tia iudicij perit nisi cā finita sit.j.triēniū a tpe litis ꝓtestate cō
numerandū vt itez incipiat de nouo ꝓcedere ac si nūq̃ fuisset
ꝓcessum. si eēn isti rñdere volebāt qz instantia iudicij perierat
nō erāt audiēdi qz lz ꝗm.l.ꝑdictā instātia iudicij ꝑierat decur
su triēnij.lre siue iurisditio iudicis nō ꝑierat.qz iurisditio iudi
cis ē ꝓpetua z rescpta ꝓpetua sunt.C.d diuer.rescp.falso.z ar.
C.de ꝓsti.pe.l.ij.z.C.de ꝑscp.xxx.vel.xl.an.l.vl. Poterāt tñ di
cere nō tenemur rñdere.nisi nouus libellus dct de nouo z oia

s ¶ Propter vindemias. tpe enim vindemiarū ⁊ tpe messiū nō cōpellit q̄s in iudicio rndere. ita q̄ snia lata ꝗ absente nō tenet tñ si psentiūt ptes bene valet iudiciū. ff. de fer. l. j. ⁊ l. si feriatis Et de istis ferijs bēs. C. de fer. oēs dies. in pn. § illē ferijs q̄ iducte sūt ob reuerētiā dei. ⁊ alioꝝ sctōꝝ null⁹ pt renūciare. etiaꝫ si ptes vellēt. Alijs vo i ducris i fauorē boim bene renūciat hoc est expressum. j. d fer. c. vl. ⁊ de pse. di. iij. c. j. ⁊ ar. ad hoc. ff. de arbi. si feriat. xv. q. iiij. c. j. et. ij. pōt tñ tali die vt videtur libellus offerri. ff. d adul. l. miles. §. sexaginta. ⁊ §. illi⁹. s ex cā tali tpe aliq̄s ppellit litigare vt b dt i fine tpis illi⁹ electi ad regimē illi⁹ loci elabat. Et idē credo si finiret iurisditio iudicis tpe illo q̄ tunc posset pcedi ne iudicialis instātia euanescat. ar. §. de offi. deleg. consuluit.

Quia rei ad iudicia vocati frequēter excipiunt de foro. Et plerunq̄ dubitat qd̄ forum sit excipiens sequi debeat ideo tē. fm Gof. Sed ego cōtinuo sic. tractaturus auctor d singulis actibus ⁊ ptibus iudicij. qr ante aliū actū iudicialē dz discuti de cōpetētia fori iuxta no. in. c. inter monasterijū de re iudi. ⁊ in. c. pe. d excep. ideo pmittit istā rubricā qr posito fundamēto ponit edificiū. j. q. j. cū paulus. De materia habet. xcvj. dis. iij. q. vj. ⁊ vj. q. iij. xj. q. j. xxv. q. j. p totū. repetit in. vj. ⁊ cle. Ab. si.

b Si quis clericus nō deserat qd̄ sibi fecerit puniri dz put dicit. xj. q. j. inolita. c. placuit. ⁊ j. e. si diligenti c ¶ Actio. i. petitio: quia fm canones actionē ponere nō tenent. §. c. pri. dilecti. vbi de hoc. ⁊ c. examinata. d ¶ Eiusdē: aliter cīm nullo mō pnt eligere iudiciuꝫ altoꝝ. imo de licentia epi iudiciū seculare nō pnt eligere § ecclesiasticā psonā bene de licētia epi. j. e. significasti. alias. nec volētes. nec inuiti pnt deserere epm etiam si iuramentū interueniret. j. e. si diligenti. e ¶ Alios. i. ecclesiasticos. j. e. significasti. vel eps cōmittat alicui. f ¶ Utraq̄ pars honestū ⁊ iustū est istud vt ambe partes si psentes sint eligant iudices cōmuniter vt hic. ⁊ ij. q. vj. placuit. ar. §. §. de of. dele. cū. ℟. § illā intelligo qñ altera ps est absens vt cū nō vult pcordare reus vt ibi dicit als iniquū esset illud qd̄ dare. ad voluntatē alterius altero psente. ⁊ sic obseruat in curia ro. contra. xj. q. j. c. iudices. ⁊ xv. q. vij. c. si autē. sed intelligūtur in criminali ⁊ nō tenet hodie.

Nullus iudicum. ¶ Duo facit. Primo pbibet. Secō adijcit penā. ibi: q d̄ si. Ab. si. g ¶ Iudicū. s. secularium b ¶ Minores. q̄s appellat h minores. Pōt dici q̄ scholares siue seruientes ecclesie deputatos ad eius obsequiū. qr illi eodem priuilegio cēsent. arg. xij. q. ij. ecclesiaꝝ seruos. i ¶ Sine pmissu. hic vacat ar. a ptrario sensu. vt pbatur. j. e. significasti. vbi de hoc. k ¶ Aut cōdēnare. nisi forte in cā recōuentionis qr bene rndere tenent de ciuili § non de spūali vt dictū est. §. c. pri. ⁊ §. de iudi. at si clerici. c. vlti. arg. j. de mu. pe. c. j. ⁊ ij. ⁊ iij. q. viij. cui⁹ in agendo. C. de sen. ⁊ inter. om. iudi. cū papinian⁹. in auē. ⁊ eōsequētur. § in criminali nō hz locū recōuentio coram iudice seculari. nec etiā coram quocūq̄ vt dictū est. §. ti. pri. at si iniuriam⁹ vt si ita esset cogeretis cōitatem eandē electā a monachis in rectorē admittē audituri postea q̄ ptes sup pprietate vel q̄si predicti iuris ducerēt pponēda: ⁊ infra. Nec ps altera int alia excipiēdo pposuit se tūc rndere coram vob de iure nō teneri cū tps ppter vindemias eristēt feriatum rndente syndico monasterij hoc malicioſe pponi. vt videlicet cā ptracta tpus regiminis electi pdicti iutiliter relabat. ⁊ infra. ¶ Mandam⁹ q̄ten⁹ hoc non obstāte in negocio ratione puia pcedatis.

Rubrica. De foro competenti.

¶ Ex concilio calcedoñ.

¶ Clericus coram suo episcopo conuentiri debet.

b Si q̄s cleric⁹ aduersus clericū negocium habeat nō deserat epm pprium: s pus apud c ipm actio ventilet: vel concilio d eiusdē apd alios q̄s vtraq̄ ps e voluerit iudiciū obtinebunt.

¶ Ex concilio parisien.

¶ Iudex secularis si clericū p se distringit excōicari debet.

g Nullus iudicū neq̄ presbyterum neq̄ diaconū aut h clericū vllum aut minores ecclie i sine pmissu pōtificis p se distri/k gē aut condēnare psumat. ¶ Qd̄ l si fecerit ab ecclia dei cui iniuriā m irrogare dinoscit. tādiu sit seq̄strat⁹ q̄usq̄ reatū suū cognoscens emēdet. ¶ Ex pci. aphricano.

¶ Rōne rei de q̄ agit sortit q̄s forum. Sic cōiter summatur.

Pane si epi int q̄s cā vsat n sint diuersarū puinciarum ille pmas det iudices in cui⁹ p o uincia ē locus de q̄ contendit.

¶ Re. bonoñ. defensori cōscice.

¶ Eps vt suspectus recusatus de cui⁹ suspitōe notorie constat pt dare delegatū ptib⁹ nō suspectum cui⁹ sententiā poterit p se executioni mandare.

Si q̄s ꝗ clericū cāz habuerit. epm ipsi⁹ adeat q̄ si vt p suspectus fuerit recusatus exe/q cutor ab eo deputet. ¶ Aut si h r actor refugerit: ab eodē epo est clerici. l ¶ Cui iniuriā: qui iniuriā facit ecclesie debet puari cōmunione ipsius. xvij. q. iiij. sicut antiquit⁹. nec ad supplicandū debet admitti vbi sacrilegiū cōmittere nō dubitauit. c. cau. q. iiij. frat. ⁊ cocpus. xij. q. ij. de viro nefando. vt sic puniat in q̄ peccauit. sic. j. de iurepa. pastoralis. in fi. ⁊ §. de offi. delega. cum olim. et §. de transla. quāto. ⁊ §. d tempo. ordi. lras. ⁊ j. de iude. ad deliberādā. ⁊ j. de immu. eccle. c. fi.

m ¶ Sequestratus. per sententiaꝫ. si. xxx. di. quasi per totum.

Sane si. ¶ Eps rōne rei cōuenitur coram archiepo in cui⁹ puincia res sita est. b. d. magis specifice. Abbas Siculus.

n ¶ Ille pmas: et h intellige cū ipse nō pt siue ñ vult p se cognoscere. o ¶ Prouincia. sic pz q̄ sub illo iudice agere dz actor in cui⁹ puincia res ē litigiosa vt ex ipsa re sortiat forum. ff. de censi. forma. §. si vero. et. j. e. c. vlti. ⁊ xj. q. j. expēritie. ⁊ C. vbi in rem actio. actor. ⁊ C. de pdi. mino. si prediuꝫ. et C. de prescrip. lon. tē. l. vlti.

Si q̄s contra.

¶ Solet pmuniter sic summari. Coram suo epo cōuenīdus est clericus: qui si recusat: dabit delegatū partibus nō suspectum. b. d. § ego summo aliter psiderata potius mente legis q̄ corticc. Eps si recusationē cōtra eū pposita ad arbitros venire nō vult pōt etiā partiū nō requisito cōsensu: cām pncipalem alicui nō suspecto cōmittere. cui⁹ sniam executioni mandabit. vel aliter fm aliū intellectū vt in rubro. Et fm intellectū mediorē diuidit quia pmo puidet qñ iudex vt suspectus recusat a reo. Secō qñ delegatus in locū recusati recusat ab actore ibi: aut si. Tercio puidet circa executionē. ibi. a q̄bus. Abbas. si.

p ¶ Ut suspectus. quid tenendū sit. cū iudex ordinarius recusatur vt suspectus plene dicit. j. de ap. cū spāli. que videt hāc decre. interptari ⁊ illi standū est. q ¶ Executor. i. delegatus. quia ordinarius cū fuerit recusatus debet cām cōmittere persone neutri parte suspecte vt dicit cōstitutio illa. j. de appel. cum speciali. ⁊ ij. q. vj. placuit. ij. ⁊ xj. q. j. peuenit. Secō si appelletur a tali subdelegato ad quē appellabitur pōt dici q̄ ad papā cum ad ordinariū recusatū nō videat appellandū nec ad metropolitanū omisso medio quia talis appellatio nō tenet. j. de appel. dilecti. sed satis posset appellari ad episcopū non obstante tali recusatione nō q̄ ipse cognoscat sed vt alij persone nō suspecte cōmittat. arg. contra. c. predictum. placuit. ij.

r ¶ Aut si hoc actor: §. dixit q̄ reus pōt recusare ordinariū et actor similiter vt hic dicit. ⁊ tunc episcopus cōmittit alicui q̄ compellat partes eligere iudices super causa illa q̄bus episcopus cōmittet causam hoc ipsemet facere posset. sed cause vitā de suspitionis hoc dictū est. ⁊ idē iuris credo esse siue reus siue actor recusauerit ordinarium ⁊ est simile huic. xj. q. j. peruenit. vel sic potest intelligi qd̄ dicit si hic actor. ⁊c. i. si actor recusauerit istū executorē ab episcopo datū tūc episcopus debet aliquē eligere qui compellat partes vt in aliquē cōueniant ne postea ipsum valeant recusare. §. de offi. delega. super questionū. §. j. Idem esset si reus recusaret istum executorem.

a ¶ Ipsius sollicitudine: hoc ideo dicit q: delegatus ab ordinario nō pōt suā sniam executioni demādare. ꝗ ille ordinarius illā dz exequi. ff. de re iudi. a diuo pio. j. rñ. nec pōt possessionez dare. ff. de iurisdi. om. iu. iubere. ꝗ nō credo illā subtilitatem seruandā q̄n posset exequi suā sniaz: q: exq̄ cā sibi cōmittit itelligūt sibi oia eē ꝓmissa que ad cām ipsaz spectare noscūt z sine q̄bus cā expedire ñ pōt ꝗ. de offi. deleg. ꝓterea et. c. suspitionis. z lex illa a diuo pio. et hec decr. nō ꝓhibent hoc licet dicat in eis q̄ ordinarius hanc sniam exequat. z hoc etiam notauit Jo. ij. q. vj. q̄stis. ꝗ si velles ꝗ seruare posset dici q̄ hoc bz locū cuz ordinari? est pñs. ꝗ eo absente delegatus vel officiales eius exequat sententias suas. alꝭ pniciosum esset hanc vtilitatē seruare. b.

b ¶ Seruata lege. q̄ loquit de tpe executonis snie q̄ facienda ē in pſonali actiōe post iij. mēses. C. de vsu. re. iu. l. vlti. et. ff. de re iudi. l. ij. z. iij. §. si q̄s.

Si clericus laicum. ¶ Laic? a q̄ clericus vel ecclia rem vendicat dz corā suo iudice laico cōueniri. Sic cōiter summatur sed ego sūmo sic vt i rubro. Primo ponit dictā. Secō ratōnē dicti ibi. cū actor Tercio localē ꝓriam cōsuetudinē. ibi. licet. Ab.

c ¶ Forū rei. hec regula generalis est. j. e. cū sit. z. xj. q. j. experiētie. z. c. sc. z. iij. q. vj. c. ij. z. c. neminem. z. C. de iurisdi. om. iudi. Itē in criminali. z. C. vbi in rem ac. l. vlti. z. ff. de alie. iudi. mu. cā fac. quia etiā in pn. z in auten. vt de. apud. ꝓri. epis. rñ. coll. vj. fallit ꝗ regla in casib? notatis j. e. cū sit. z. c. licet. z. c. ex tenore.

d ¶ De ꝓsuetudine. talis cōsuetudo ꝗ oia iura ꝓdicta ē ꝗ introducta est ꝓter negligentiaz laicoꝝ in exhibenda clericis iusticia. j. e. cū sit generale. z. c. licz. z. c. ex tenore. ꝗ papa siue sint negligentes siue nō q̄tidie concedit lras clericis ꝗ laicos sup q̄cunq; qōne. z ita assumit sibi iurisdictionē aliorū ꝓtra id q̄ dicit. ꝗ. ti. prorī. nouit. in prin.

Ex transmissa. ¶ Questio feudi dz p dñm terminari: q̄ si negligit ecclesiasticus iudex alꝭ suplor eius ꝗ faciet ita cōiter summat (Vel summa sic ꝗm lec. glo. vt i rubro. Vel summa sic ꝗm aliū intellectū) Questio feudi dz terminari p. d. feudi immediatū z hec lect. incidit cū ꝓma ꝗ ē magis clara z nōt. Et ꝓmo ponit ꝓtis cōquestio. Secō ibi. p dñm pape ꝓuisio. Ab.

e ¶ R. forte: clericus erat iste. R. q: aliās papa non dedissz ei lras. q: licet cōcedat clerico ꝗ laicū nō tñ ꝓcedat laico ꝗ laicū. dū tñ habeant aliū superiorē. cū consuetudo curie sic se habeat nisi de ꝓsuetudine z spōte se subijciant iurisdictioni ecclesie. sic potest intelligi. ꝗ. de arbi. innotuit. z cōsimilia. z. ꝗ. c. ꝓri. in fi.

f ¶ Dñs: q̄ an feudū illud. alꝭ videt q̄ erāt milites ecclesie. vt ꝗ. dicit in lra.

g ¶ Me in iudicio ecclesiastico: qd q̄dez facere potuit cū papa talē ꝓhibitiōz admittat. q̄liter cā feudi debeat tractari. dr. ꝗ. ti. ꝓri. ceterū.

h ¶ Distulerit z sic p negligētiā modo ē efficax. sic. j. e. licet. z. c. ex tenore. sic etiaz delegatus per negligentiā perdit iurisdictionē z trāsfert ad ordinariū. ꝗ. de of. ordi. significauit. ꝗ. de of. dele. prudentiā. §. vj. in fi.

Verum. ¶ Cōiter summat vt in rubro. Sz ego summo aliter. Sm lect. magis notabilē z magis cuacuādo sūam c. Et sic. Per dominum feudi secularem siue ecclesiasticuz questio feudalis terminari dz etiā si vasalli sint clerici: z si plures ꝓtendant dñi nō pōt vn? cognoscere matrie alio absente an feudum ad eum ꝓtineat (Primo ponit factuz Secō statutū. ibi: statuimus. Ab. sic.

i ¶ Questio mota fuit (vacāte ecclesia) vñ nō erat qui de illa q̄ ue posset cognoscere nec tūc aliq̄d fieri pōt in ꝓiudiciū vacantis ecclesie. j. ne se. va. per totū. Qui ꝓpositus ñ tenebat nec debebat rñdere de feudo ecclesie corā alio iudice. ꝗ. c. ꝓri. z. ꝗ. ti. ꝓri. ceterum. Et ido papa mādat q̄d differat q̄ illa q̄usq; ecclia ꝓlatuz habuerit.

k ¶ Cōsecrat?. idez esset si elect? esset z cōfirmat? (q: tūc bz plenā administrationez q̄tū ad ea q̄ pertinēt ad iurisdictionez. ꝗ. de elec trāsmissam. arg. ad idē. ꝗ. de trāsla. inē corporalia.

l ¶ De feudis: supple cognitio de feudis.

m ¶ Cognitionē. q: forte diceba ab aduersarijs q̄ ñ erat feudū eccie ꝗ poti? ipatoris. vñ dt ꝗ ꝗ ꝓditōe z si ēpus cēt negligēs i q̄ōe feudi ꝓcedē. secularis iudex postea ꝓcederet sicut ecōuerso. ꝗ. e. c. ꝓri. nō ēm cognitio feudi ecclīastici sp ad iudiciū ecclie spectat. vt no. ꝗ. ti. ꝓri. ceterz (Sz ꝗ videt poti? q̄ secularis iudex ñ possit supplē negligētiā ēpi ꝗ p papā tūc supplēda est illa negligētia q: nō ad iudicē secularē de hac cā ꝓtinet etiā si laici sint.

n ¶ Alioq̄n. i. si ad ecclīaz ñ ꝓtineat

Cum sit generale. ¶ Primo ponit regulā. Secō casum exceptū z triplicē ipsi? cām. Ab.

o ¶ Forū rei. ꝗ. e. si clericus. z in ꝓcor. ibi posit. z. C. de iurisdi. om. iu. iur. ordinē.

p ¶ Remissi: i q̄ casu pñt p excōicationē ꝓpelli iusticiā exercē xxiij. q. v. administratores. imo iudex q̄ negligit facē iusticiā litez facit suā xxiij. q. j. dñs nr: z. iij. q. vij. qui siue pctō. ar. in auē. vt diffe. iu. §. ꝗ aūt. col. ix. z. C. de ap. si appellationē. z si p dolū vel grāz vl inimicicia iudicauerit i verā litis estimationē ꝓdēnari dz. ff. de iudi. si filiusfamilias. z in decr. noua. j. de sen. z re iudi. c. cū cēni. li. vj.

q ¶ Malefactores. i. raptores rez ecclīesticarz z inuasores. xij. q. ij. de viro. Et isti q̄ sic bona ecclīarum eripiūt tāq̄ sacrilegi iudicāt z pñt excōicari vsq; ad ꝓdignā satisfactionē. xij. q. ij. nulli liceat ignorare. z. c. q̄cūq; z. c. p̄dia. z ē expsſū j. e. ꝓq̄stus. z q̄si homicide reputāt. xij. q. ij. q̄ abstulerit. z q: isti sacrilegiū ꝓmittūt vt dicūt iura ꝓdicta coram ecclīastico iudice sunt trabēdi. cū istud crimē sit ecclīasticū vt dz ꝗ. b. z ꝗ sacrilegiū q̄ñq; tñ p iudicē secularē punit. C. de epi. z cle. sicꝗs in ꝗ genus. itē crimē vsurax. j. de vsur. cū tu. heresis symonie piurij z adulterij. hec ꝓtinēt ad ecclesiā z cōsilia. z de q̄cūq; pctō. ꝗ. de iudi. nouit. z hoc q̄d hic dicit introductū ē in fauorē eccie. z q: hoc dicit spāliter de malefactorib? q̄ possint cōueniri sub q̄ iudice velint. secus videt intelligendū de alijs q̄ corā suo iudice sint trabendi: dūmodo ibi possint suā iusticiā cōsequi. vt dr. ꝗ. c. ex trāsmissa. q: q̄d de vno cōcedit ꝗ alio ꝓhibē videt. xxv. di. q̄lis cū suis ꝓcor. nisi ꝓsuetudo ꝓriū inducat vt dz. ꝗ. c. si clic?. in fi.

deputandus: qui ꝓtes sibi mutuo cōsensu iudices cōpellat eligere. ¶ A q̄b? q̄cq̄d fuerit diffinitū ipsius solicitudine seruata lege modis omnibus cōpleat.

Lex. iij.

¶ Sup re ecclesie vel clerici pt laicus coraz ecclesiastico iudice cōueniri. ꝗ si ꝓbabilit negat rē esse ecclesie vel clerici ad iurisdictionē ecclesiasticā declinandaz conuenit coram suo iudice.

Si clericus laicū de rebus suis vel ecclesie ipetierit z laic? res ipsas nō ecclesie eē aut clerici. ꝗ suas ꝓprias asseuerat dz de rigore iuris ad forēsem iudicē trahi. ¶ Cum actor foꝝ rei sequi debeat. ¶ Licz i plerisq; tib? alit de cōsuetudie habeat.

Item.

¶ Si questio feudalis est inter clericū z laicum cognoscet dñs feudi ꝗ eo negligēte cognoscet delegatus papeetiā ante negligentiam datus.

Ex trāsmissa nobis insinuatione. B: G. z vn. milituz ecclesie tue intellexim? q̄ cum R. de casauille eos q̄ supq̄daz possessiōe corā treceñ. episcopo

traxissent in causam: nobilis vir de campis eorū dñs sub debito fidelitatis eis inhibuit. ne de seculari feudo in iudicio ecclesiastico responderēt z ifra. ¶ Per dominū feudi cāz iubeas terminari. z si ipse maliciose distulerit tu ei debitū finē imponas.

Item.

¶ Dominus feudi siue sit ecclesiasticus siue secularis causam feudalem cognoscit.

Verū q̄m de q̄busdam feudis aduersus preposituz q̄stio mota fuit (statuim?. vt ex quo ēpus fuerit in ecclesia consecratus: de feudis ipsis sub suo iudicio cognoscat si ad ecclesiasticā cognitionē pertineāt. alioquin beneplacito iperiali sicut iustum fuerit relinquatur.

Vcius. iij.

¶ Malefactores ecclesiarū in vtroq; foro conueniri possunt.

Quum sit gñale vt actor forū rei seq̄t. z ifra ¶ Nec q̄m seculares iudices in exhibēda iusticia ꝓsonis ecclesiasticis sepe in iudicio sunt remissi in fauorem ecclesie est introductum vt malefactores suos q̄ sacrile-

¶ Questio feudi dz p dñm terminari: q̄ si negligit ecclesiasticus iudex alꝭ suplor eius ꝗ faciet ita cōiter summat (Vel summa sic ꝗm lec. glo. vt i rubro. Vel summa sic ꝗm aliū intellectū) Questio feudi dz terminari p. d. feudi immediatū z hec lect. incidit cū ꝓma ꝗ ē magis clara z nōt. Et ꝓmo ponit ꝓtis cōquestio. Secō ibi. p dñm pape ꝓuisio. Ab.

¶ R. forte: clericus erat iste. R. q: aliās papa non dedissz ei lras. q: licet cōcedat clerico ꝗ laicū nō tñ ꝓcedat laico ꝗ laicū. dū tñ habeant aliū superiorē. cū consuetudo curie sic se habeat nisi de ꝓsuetudine z spōte se subijciant iurisdictioni ecclesie. sic potest intelligi. ꝗ. de arbi. innotuit. z cōsimilia. z. ꝗ. c. ꝓri. in fi.

¶ Dñs: q̄ an feudū illud. alꝭ videt q̄ erāt milites ecclesie. vt ꝗ. dicit in lra.

¶ Me in iudicio ecclesiastico: qd q̄dez facere potuit cū papa talē ꝓhibitiōz admittat. q̄liter cā feudi debeat tractari. dr. ꝗ. ti. ꝓri. ceterū.

¶ Distulerit z sic p negligētiā modo ē efficax. sic. j. e. licet. z. c. ex tenore. sic etiaz delegatus per negligentiā perdit iurisdictionē z trāsfert ad ordinariū. ꝗ. de of. ordi. significauit. ꝗ. de of. dele. prudentiā. §. vj. in fi.

Quod clericis. ¶ In loco tpalis iurisditōis ecclesie cause clericoꝝ sunt ꝑm ius canonicum terminande.b.d.ꝑm glo.ꝛ vtrūq; summariū recipit determinationē. Diuidit quia primo ponit decisa cōquestio.in scda mandatū ibi.mādamus Ab.sic. a ¶ Aliquos.etiam laicos.ꝛ est speciale parisius vbi ep̄s habet tpalem iurisditionē ꝛ gerit vicē comitis. vnde et p̄cabannū ibi nūciat noie ep̄i et regis. alīs laici debent in causis pecuniarijs coꝝ suo iudice cōueniri nec tractaretur ibi causa iure canonico ꝗ ciuili.siue iu regentiū vel iure municipali sed cause tractande inter clericos ꝛ laicos quos conueniunt vel si cōueniantur iure canonico:nō obstante consuetudine.

Licet ex suscepto. ¶ Diuidit Primo ponit dictuꝝ cū sua modificatione Scda ibi:liceat.,pudet cōtra grauamina consulū.Tercia ibi.si vo ,pudet ꝓtra recusationes ipsorum.

b ¶ Iusticie cōplementum.Ergo q̄usq; ad sniam peruenitur semper est in pendēti an valeat rescriptum j.c.,pri.ꝛ.ē.ex transmissa.q̄ñq; ēm rescriptum est in pendenti ē.de rescp. si autem.

c ¶ Quovacāte.Iste est ergo vn⁹ casus i q̄ iudex ecclesiastic⁹ pōt se imiscere secularī iurisditioni.ſ. cum superior nō inuenit. Ali⁹ est cū iudex secularis negligit facere iusticiam vt hic versi.dummodo ꝛc.ꝛ.j.c.,pri.et c.ij.ar.xxiij.q.v.administratores. Tercius est cum aliquid ambiguum fuerit et difficile et inter iudices variatur.j.qui fil.sint legit.c.per venerabilē.circa mediuꝝ. Quartus est i omni crimine ecclesiastico puta vsura sacrilegio.ꝛ similibus.vt.vj.q.ij.c.j.ꝛ.xij.q.ij.nulli liceat.ꝛ.j.de vsur.quoniam Quintus est cū per denunciationē criminis causa defertur ad iudicē ecclesiasticū.ē.ti.,pri.nouit.Item rōne cōnexitatis vt i dote.j.de dona.inter vi.ꝛ vxo.de prudētia. d ¶ Ad te vel ad nos.Contra.j.de appel.cū speciali.ꝛ.ē.eo.siquis contra clericum.vbi ordiuarius recusatus cōmittit causam.Sol.illa contineret ius cōmune ꝛ qd̄ hic dicit locale est de recusatione iudicis ordinarij ꝛ delegati.et de illis habes.j.de appel.secundo requiris.et.c.cum speciali.

Ex tenore. ¶ Diuidit nā in ꝓma ponit comitis conquestio.in secunda pape prouisio.Secūda ibi.nos igit. que tria facit:reddit cām supersederi mandat:duos casus excipit. Ab.si. e ¶ Exhiberi:ꝛ quia iudices nihilomin⁹ ,pcedebāt in causa comes significauit hoc dño pape. f ¶ In iusticia.j.de dona.inē vi.ꝛ vxo.nup. Per hō patet q̄ cā viduaꝝ nō ꝑtinet ꝓn

gi sunt censendi venerabilium locoꝝ rectores possint sub quo maluerint iudice cōuenire.

Q Elestinus.iij.

¶ Cause clericorū ꝑm iura nō ꝑm consuetudines laicorū terminantur.

Quod clericis. et infra.

¶ Mandam⁹: q̄ten⁹ si q̄s cās pecuniarias clerici parisius cōmorantes habuerint cōtra aliq̄s vel aliqui ꝗ eos.ipsas iure canonico decidatis.

I Vno.iij.vercellen.ep̄o.

¶ Laicus laicū super re ciuili coram iudice ecclesiastico cōuenire non potest nisi in defectuꝝ iusticie secularis vel nisi consuetudo id exposcat.

Licet ex suscepto.et infra.

Mandam⁹ q̄tenus si q̄ſi a laicis vercell. lr̄as sup rebus p̄cipue q̄ foꝝ seculare cōtingūt a se.apo.cōtigerit ipetrare:sub ap.ob.decernas aucte nr̄a irritas et inanes dūmodo cōsules ꝛ cōmune de se conquerētib⁹ in

b iudicio secl'ari exhibeāt iusticie cōplementū. ¶ Liceat tñ ipsis qui sub eisdē consulibus taliter duxerint contendēdum: si se in aliq̄ senserit p̄grauari ad tuaꝝ sicut hactenus seruatū est vel ad nostrā si maluerint audiētiam

c appellare hoc presertim tpe quo vacante imperio ad iudicem secularē recurrere nequeūt.qui a superiorib⁹ in sua iusticia oppriminūt. ¶ Si vero cōsules iusticie tanq̄ merito suspecti fuerint recusati coraꝝ arbitris cōmuniter electis de causa suspitionis agatur que si probata fuerit eē

d iusta:ad te vel ad nos pro iusticia recurratur sicut superius est expressum.

I Dez archidiacono ꝛ thesaurario turonen.

¶ Vidua laicū coram iudice ecclesiastico cōuenire nō pōt nisi sup causa ecclesiastica vel in defectum iudicis secularis.

Ex tenore litterarū comitis britanie est nr̄is auribus intimatū: q̄ cū cām q̄ inter mulierē nobilē.f.ꝛ.i. de medua nō sup hereditate sua noscitur agitari vobis cōmisimus terminandā ipse comes eidē mulieri cuꝝ tam ipsa q̄ p̄dictus.i.essent de foro ipsi⁹. mandauit vt cām deferrent ad ip̄m ,pmittēs eidē q̄ faceret ei iusticie plenitudinē

e exhiberi. ꝛ infra ¶ Nos igitur attendentes: q̄ sic sum⁹ viduis

f in iusticia debitores. q̄ alijs in iusticiā facere nō debemus mādam⁹ q̄tenus nisi sit talis causa

g que ad ecclesiasticū iudiceꝝ ꝑtinere noscat:ei supersedere curetis:dūmodo p iudicem secularem suā iusticiā possit obtinere alioquin non obstante ipsi⁹ contradictione causam ipsam rati

h one preuia terminetis.

I Dē pisano archiepiscopo.

¶ Clericus non potest constituere sibi iudicē laicū etiā si ,p priū iuramentum ꝛ aduersarij consensus accedat.

eipaliter ad ecclesiasticū iudicē.lz ꝑtineat ad ecclesiā q̄tum ad ,ptectionē.vt.lxxxvij.di.c.j.ꝛ.ij.imo ad iudicium seculare spectant primo cause viduarū pupillorū ꝛ orphanoꝝ.xxiij.q.v.regum.ꝛ.q.iij.ab imperatorib⁹. ꝛ.C.q̄ñ impe.inter pu.l.vna.secundario q̄tuꝝ ad defensionē ad ecclesiā spectant.xxiij.q.v.ad ministratores.et.j.de censi. lz ꝛ cā viduarū ꝛ aliarū miserabiliuꝝ p̄sonaꝝ spectat ad ecclesiā vbi agit de iuria siue de violētia eis illata.xxiiij.q.iij.si q̄s de potētibus.ꝛ sic intellige.j.e.ex ꝑte. vbi papa cōmittit causaꝝ vidue sup violētia irrogata. ꝛ sic pōt intelligi.j.de v̄.sig.sup.§. vlti.ꝛ p̄cipue circa votes.vt in p̄dicta v̄ere. nup.cā penitentiū ad ecclesiā ꝑtinet.xj.c.j. aliud bere⁹ symonie. adulterij:cuꝝ agit ad separationē m̄rimonij. j.vt lite nō cōte.c.j.et ē.de p̄cur.tue.et alie de q̄bus dicet in seq. notula.ꝛ indirecta ratione peti oñs cause ꝑtinet ad ecclesiaꝝ vt ē.ti.prori.nouit.

g ¶ Ecclīasticū iudicem. sicut sunt cause m̄rimoniales.ē.d of. dele.cām matrimonij ꝛ.j.de consang.ꝛ affi. ex lr̄is. Item causa natiuitatis alicui⁹.j.q̄. fil.sit legit.lator. et.c. cām. Item iurispatronatus.ē.de iudi. q̄to Item decimaꝝ.j.de deci.p totū. Item cā vsurarū.j.de vsur. q̄ñ.et p totū.ꝛ alia pluraꝝ dictum est.ē.eo.cum sit.ꝛ.c.licet.

b ¶ Termietis. per lr̄as p̄us impetratas vt incipiant valere ex nūc quo ad effectū.ē. de of.dele.c.iij. §.j.ff. de leg.iij.l.j.§.j.C.de dona.inē vi.ꝛ vxo.donatiōes.ꝛ.ē.de rescp.

eam te. Interim ēm iurisditio dormit.sic.ē.de rescrip.pastoralis.in fi.videt ēm cōmitti causa sub cōditione si iusticia coram secularī baberi nō possit.argu.j.de iurciu.quēadmodnm.sicut cognitio principalis cause sub ꝓditione cōmittit in causa appellationis.j.de appella.vt debitus.sic.ē.de offi.dele.insinuante.ꝛ.ff.de iure dot.stipulationē.Quod aūt littere que ab initio non valent postea cōualescant est.arg. ē.de rescrip. si autem.j. de conuer.coniug.placet.ff.de iniusto rup.ꝛ ir.tes. cū in secundo.ff.de liber.et postbu. si quis postbumus. in principio. et.ff. de pigno.acti.si in rem.§.vltimo.et supra de electio.q̄ sicut argumentum contra.supra de electio.dudum.vbi de hoc.ꝛ.j.de proba.post cessionem. Item hic habes q̄ iurisditio perdit per negligētiam.sic.ē.de offi. delega.prudentiam.in fi. et supra de offi.ordi.significauit.et.c. licet. et sic littere iste sunt in pendēti quousq; appareat de negligentia iudicis secularis.ē.eo.c.,pri. sicut in pendenti est an in senatusconsu.macedo. cōmissum sit ff.ad mace.l.j.§.si pendeat.

Si diligenti. ¶ Diuidit in tres ptes: In pma ponit falsa opinio archiepi pisani: in scda ipsi impugtio: ibi: inemor: In tercia pclusio: ibi: manifeste. Ab. a ¶ Priuatorum: sic ꝗ pz ꝗ puatorum pacto iuri publico nõ derogatur. ff. de pac. ius publicũ: ꝛ.l. int debitorẽ. ē. d arbi. cũ tpe: ꝛ. j. de sen. ex. ptingit. j. nemo em ius publicũ remittẽ pōt aliqb pactionib: nec mutare formã antiqtus cõstitutã. ff. de admi. tuto. qdã decedens. ꝛ. j de testa. reqsisti: ꝛ nemo pōt facere ꝗ leges in testamẽto suo locũ nõ habeãt. ff. de leg. j. nemo: et. ff. ad. l. fal. qd de bonis. §. j. ꝛ. C d cõdi. inser. l. ij. et. C. de iura. ca. l. vl. §. ē qz ꝛ. r. q. j. sic qdam. ff. d postu. qs pbibet. j. de excep. c. exceptionem ar. ē. ff. de pac. pacisci ꝛ. l. pactũ. inter heredes. ff. a qbus ap. nõ licet. l. j. in fi. ꝛ. §. j. ꝛ. C. de tẽpo. ap. l. vlti. in fi. ꝛ. ff. de fer. l. j. et ff. de mino. si iudex. ꝛ. j. de reg. ad apostolicã: ꝛ. j. d pui. si de rer ra: ꝛ. c. accedentib. ꝛ. C. de pac. siqs in cõscribendo: vbi videt expssum: ꝛ. j. c. dilecti: Sup hac ꝯuetate dicas ꝗ illi iuri qd est tm introductũ in fauorẽ aliquorũ bene pōt qs renũciare sed si aliqd ius introducũ est in fauorẽ quorũdã ꝓ publica vtilitate ipsorũ ꝛ odio aliorũ nullus pōt tali iuri renũciare: tale ē hoc de quo hic agit: qd introductũ est nõ tam in fauorẽ clericorũ q̃ in odiũ laicorũ: ipsi em clericis opido sũt infesti: vt. ij. q. vij. laicos ꝛ. c. laici. et tale ē illud. xvij. q. iiij. si qs suadẽte: qz ei renũciare ñ pōt. j. de sen. ex. cõtingit. sicut pōt videre in simili. mulier pōt renunciare vell. qz in fauorẽ ipsi tm introductũ ē. ff. ad vell. l. vl. §. pe. ꝛ. C. c. ti. iubem. ꝓpter infiniteratẽ serus. C. ad velle. si sine. ꝛ. ff. eo. l. ij. §. verba. ē macedo nõ pōt renũciari. qz illud i fauorẽ quorundã introductũ ē ꝛ in odiũ creditorũ. ff. ad maced. ē et si pr. in fi. Sil̃r beneficio restõnis nõ pōt renũciari. qz tã in fauorẽ q̃ in odiũ introductũ ē. licet sit ar. ē. ff. de minor. si iudex. Itẽ ꝛ alia rõ cõsuenit assignari: quare nõ possit cleric in aliũ iudicẽ cõsentire. qz pindicat epo suo sine cui cõsensu iurare ñ pōt nec aliũ iudicẽ bfe. xj. q. j. clericũ. ꝛ. iij. q. vj. non liceat. j. de iura calũ. c. j. in fi. Itẽ ab alio nõ pōt recipere ordinem nisi ab epo suo. ē nec iudiciũ qd est maius: sic argumentat canon. ix. q. ij. nullus pmas. j. de parro. c. iij. Itẽ nõ pōs ab alio plato petere aie iudiciũ qd ē occultũ: multo fortiꝰ ñ pōt petere iudiciũ psone. j. de peni. ꝛ re. omis vtriusq: ꝛ de peni. di. vj. placuit: sic posset cõtingere ꝗ oẽs subditi epi aliũ sibi iudicẽ eligerẽt. Laicus vo bene pōt aliũ iudicẽ sibi eligere in ciuili negocio. ff. d iudi. l. j. ꝛ. ij. §. in criminali nõ. xj. q. j. si qs cũ clerico. et. C. de iurisdi. om. iudi. itẽ in criminali. Clerici tm arbitros bene pnt eligere pter cõsensum epi. ē. de arbi. c. j. et. ij. et. c. dilecti. ꝛ per totũ titulũ. Itẽ dixi ꝗ illi puilegio. si qs suadente renũciare nõ pōt tm clericus verberat a laico vel ab alio pōt ei remittere iuriam q̃tũ ad se ñ q̃tũ ad eccia. xxiij. q. iij. si is q. lxiij. di. salonitane b ¶ Cõcilis sit: q cõcilia tu habes. xj. q. j. inolita. ꝛ. c. placuit. quor verba b ponunt. c ¶ Me clerici: b ponit tenorẽ. c. inolita: ꝛ. c. placuit. qr vba b ponunt. d ¶ Pertrahãt. ꝛ sic trahunt inuiti: ꝛ iõ punit ille q cos trahit: ꝛ sic loquit. c. inolita. i actore. e ¶ Cãm pdant. Sz nunqd p sniam an ipso iure. B. dicebat ꝗ ipo iure pdit cãm. ē videt potius ꝗ p sniam argu. p dicti. c. inolita. vbi dicit conuentus. ꝛ cãm pdit. ꝛ. C. de iurisdi. om. iudi. itẽ in criminali: vbi dicit actor actiõe cause mulcetur. reus p cõdẽnato habeat. ꝛ. ar. p dicti. c. placuit. vbi dixit. locũ suũ amittat qd verius videt oppo. ad hoc. ar. j. de excess. pl. grauem. Hoc dicit Io. b. ē. Sz nunqd intelligim bãc penã impo nendã statim vel post cõtentionẽ vel post litis ptestationẽ. vel tantũ si pseuerat vsq ad finẽ cause. Et videt certe ꝗ postq vocatus est ad iudiciũ. xj. q. j. inolita. vbi dicit ad iudicia publica nõ ꝛrahant si ē fecerint cãm pdant: ꝛ. c. placuit. vbi dicit q de

Si diligenti. et infra. Asseruisti te vsq ad hec tẽpa tenuisse ꝗ licitũ sit clerico renũciare saltẽ in tpalib causis iuri suo: ꝛ sibi laicũ iudicẽ pstituere pſertim vbi aduersarij volũtas accedit ac tenẽ iuramẽtũ sup b inꝑpositũ rñdisti ¶ Immemor a pstõnis q̃ caueꝰ pacto puatorũ iuri publico minime derogari. Cũ ē ius hoc i mileuitañ. ꝛ carthaginẽ. cõcilijs sit spãliter promulgatũ. ne clerici clericos relicto suo pontifice: ad iudicia b publica ꝛrahant alioquin cãs c pdant ꝛ a cõione habeãtur ex d tranei: ꝛ taz epi q̃ diacones seu q̃libet clerici i criminali. seu i ciuili negocio: si derelicto ecclesiastico iudicio publicis iudicijs b se purgare voluerint etiã si pro i eis sit lata snia: locuz suũ amittant. ꝛ hoc i criminali actiõe: in k ciuili vo pdant qd euicerint: si l suũ locum maluerint obtinere. m ¶ Manifeste pz ꝗ si solũ iuri ē n etiã volũtarij pacisci nõ pnt vt secularia iudicia subeãt. cũ ñ sit seculari iudice poscit auxiliũ ꝛc. ꝛ. C. de iurisdi. om. iudi. itez in criminali: vbi dicit: q̃ inuocauerit in vetito examine. Sz videt ꝗ ante litis cõtestationẽ poscit penitere: nec incidit in penã. ff. rem ra. ba. amplius hoc: ꝛ. ff. de in ius. vo. l. q̃uis. ꝛ. ff. d iurisd. om. iudi. si cũ venerit: ꝛ ar. illius. c. placuit: vbi dicit: si crimẽ fuit intentatum: vel ciuilis cã cõmota per q̃ verba innuitur: ꝗ lis fuit ptestata: imo etiã videt ꝗ q̃cunq ante sententiã licituz sit penitere. arg. ff. de in offi. test. papinianus. §. meminisse. ꝛ. C. de bis quibus vt indig. alia causa: et. ff. quod me. cã. si cũ exceptiõe §. hec actio: ꝛ. §. satis Hu. dicebat ꝗ b non est locꝰ pnie: benignꝰ tm est ꝛ tutius dicere: ꝗ ante litis contestationem sine pena desistere pōt. arg. illius. c. placuit: qz promptio

res debemus esse ad misericordiã q̃ ad rigorẽ. ff. de ac. ꝛ obli. l. arrianus: post litẽ vero ptesta. nõ pōt vitare penã. ar. predictarum. ll. amplius hoc: ꝛ. c. q̃uis. ꝛ. l. si cũ venerit: ē in cã spiritualis sola depositio querimonie sufficit vt ab ecclesia tanq̃ mẽbrũ putridũ abscindatur et beneficia alijs conferant. j. de excess. p la. grauem. Sed pōt dici ꝗ illud est ꝓpter excessum nimiũ eo ꝗ in suũ episcopũ tm facinus attẽtare psumpsit vt merito augeri debeat pena. ff. de re mili. oẽ delictũ. §. j. ē de rigore debẽt puniri qui in vetitum examen alios trahunt. f ¶ A cõmuniõe sacramentorũ: quia in penã reuocabũt a sacris ad tẽpus. arg. ij. q. vj. catholicus. vel potius a cõmunione. i. officio et beneficio. si clericus est priuet vt dicit Hug. ē nimis rigida esset hec pena. nec etiã talis expositio consonat littere. et ita dicit ꝗ nõ perdit locũ suũ. ꝛ pdere vult ꝗ euicit ꝛ hucusq loquit i actore sequẽtia verba ꝛ tã epi ꝛc. in reo. g ¶ Tam epi: hic ponit tenorẽ illi. c. placuit. h ¶ Purgare. Et sic loquit in reo. c. placuit. Et ideo quia sponte eligit vetitũ iudiciũ punitur. ꝛ expone purgare. i. examinare causam suã. Et dic ꝗ voluerint cũ effectu. i. fecerint. ꝗ examinareꝰ ibi causa. nã si inuiti traherẽtur nõ punireꝰ. ar. ē. ē. de iudi. at si clerici. ꝛ. xj. q. j. in clericorum i ¶ Pro eis lata sit. Sz quid si p̃ eos lata sit. videt ꝗ non teneat. quia snia a nõ suo iudice lata nõ tenet. ē. de iudi. at si clerici. xj. q. j. clericorũ. satis pz q̃d dicendũ sit. nã si obtineret snia nõ valeret. sed si cõtra eos lata est de iure tenere nõ deberet. tm q̃tũ ad se ꝛ in odiũ illorũ seruabit talis snia ꝛ cõpelleꝰ ad hoc ꝓter culpã suã. imo multo fortius ꝓ cõdẽnato dz haberi. ar. ē. de renunci. quod in dubijs. k ¶ Perdãt. i. rem que ab eo petebat de qua fuerũt absoluti ꝛ habebant ꝓ cõdẽnatis ꝛ res illa dabitur actori cui facta ē iniuria. quia res aliter se conuenire non patiebatur. quia forte potens erat ꝛ actor ipm timebat vnde non audebat illum cõuenire coram suo iudice. ꝛ sic actor inuitus ꝛ coactus cõuenit illum sic in pcedenti casu actor pdit quod euicit ꝛ datur reo qui inuitus tractus fuit ad iudicẽ alienum sed si vterq fuerit in culpa tunc debet dari illi ecclesie cui facta est iniuria ꝛ iurisditio eius spreta. et qd dicit perdant qd euicerint. intellige cum causa est ꝓpria clerici: secus si negociũ sit ecclesie quia delictum persone ꝛc. xvj. q. vj. si episcopum.

l ¶ Si locum: ecce reus habet electionem vel perdat causam vel amittat locum si potius vult perdere locũ: nunquid habebit quod euicit. sic si actor fuit in culpa als nõ: quia factũ istius non debet obesse actori innocẽti. ꝛ sic est casus in quo tenet sententia ꝛ nõ a suo iudice lata. m ¶ Manifeste patz. hic ē patet ar. ex precedentibus concilijs ꝗ nec inuiti. et hic ex cõcilio mileuita. inolita: nec volentes. ꝛ hoc ex cõcilio Cart. placuit. n ¶ Pacisci possunt. vt iudicia secularia subeant. Sz nunqd tacite possunt renunciare suo foro. videt ꝗ sic respondeo cor laico. arg. iij. q. vj. pulsatus. nam ꝛ papa renunciat suo foro. q. q. vij. nos si competenter. ꝛ. q. v. mandastis. multa enim possu

mus tacite ad q̃ nõ possum⁹ nos pacto astringere.ff.de ꝓcu.fi liusfamilias.§.veteran.ꝛ.C.de pac.l.vl.ꝛ.C.de iuramẽ.calũ. l.ij.in fi. Dicas q̃ neq̃ tacite neq̃ expsse põt cleric⁹ aliũ iudicẽ cõstituere.imo in ecclesiastica psona sine licẽtia spãli cpi sui cõ sentire nõ põt nec illũ in iudicẽ eligere.vt.iij.q.vj. non liceat.j co.significasti.vbi determinat ista dubitatio.vt ibi dicit.

a ¶ Juramentũ. sic ergo pz q̃ si ꝑctus nõ tenet siue pactũ iuramentũ de obseruãdo ipm ꝑctũ vel pactuz nõ tenet neq̃ obligat C.de legi. nõ dubiuz ꝛ qz iuramentũ ꝗ bonos mores ꝛ vim legum ꝛ auctoritatẽ iuris nulli⁹ est momẽti ff.de leg.j. sicꝫ inq̃linos.§.si q̃s. ꝛ qz iuramentũ nõ dz esse vinculũ iniq̃tatis.xxij.q. iiij.inter cetera.ꝛ.j.de iurciur.quãto. Item arg.q̃ si pncipale nõ tenet nec accessorium vt.C.de vsur.cos.C. depositi.l. si deposita pecunia.ꝛ.l. pdicta ñ dubiũ.ꝛ.j. de fide instru.inf dilectos. ꝛ qz idẽ iuris ẽ in pncipali ꝛ accessorio.ē.d of. deleg. prudẽtiã. in fi. ar.ꝗ.j.de iurciur. debitores.ꝛ.c.cum ꝓtingat. silr q̃ iuris est in accessorio ꝛ ĩ pncipali.ar.xxiij.q.j. parat⁹. versus fi. ver. nam si xpiana.in fi. alias est c.arg.ꝗ q̃ aliud est in accessorio q̃ in pnci pali.ff.de pac.l.iij.ar. ꝓtra sublato accessorio tollit pncipale.ff. de pac.l.ij.ar.ꝗ.C.de remis.pig. creditricẽ. Itẽ signat ꝗ.j.de iurciu.cuz cõtingat vbi iuramentũ super contractu contra legẽ facto prestitum seruat. ꝛ ibi de hoc.b.

beneficiũ hoc psonale: cui renũciari valeat: ꝫ potius toti collegio ecclesiastico sit publice idultum: cui priuatozsi pactio dero/
a gari non põt: nec iuramẽtũ licite seruari potuit. qõ contra canonica statuta illicitis pactionibus informatur.

I Dem beluacen.episcopo.

¶ Clerici sup excessib⁹ coꝶã suo epo cõuenire debẽt nõ coꝶã his quib⁹ seruiunt nisi consuetudo vel priuilegiũ aliud inducat.

QUm ꝓtingat interdum.ꝛ infra. Insuper postulasti an cũ aliq̃ clerici deputati seruitio capituli belua.aut aliozꝫ clericozꝫ tue diocesis sup excessibus ipetunt: sint cogẽdi coꝶã te vel poti⁹ coꝶã illis q̃b⁹ seruiũt q̃relantib⁹ rñdere: cũ illi sibi iurisdictionẽ hmõi vẽdicare contendãt licet illos excõicare non valeãt vel alias etiã cohercẽ. ¶ Sup q̃ taliter rñdem⁹: q̃ ad te vtpote ordinariũ de talibus debent conquerẽtes habere recursum.
b maxime si sup his impetunt. q̃ in tua noscunt diocesi commisisse. nisi forte hi quibus delin/quentes ipsi deseruiũt ex indul
c gentia vel consuetudie spãli iurisditionem hmõi valeant: sibi vendicare. I Dem.

¶ Episcopus delicti cõdẽnat clericũ de delicto puando beneficio alibi sito ꝫ executio realis fit ab episcopo beneficij.

POstulasti p se. apo. edo/ceri vtrũ sacerdos habẽs ecclesiam in vna diocesi: ꝛ resi/dens in eadem domiciliũ vero patrimonij rõe in alia ibi deliquẽs ab eo in cui⁹ diocesi hz patrimoniũ ꝓ delicto ibidem commisso debeat iudicari ꝑsertim in causis q̃ officij sui seu bñficij puationez exposcunt. ¶ Ad qõ breuiter rñdemus. q̃ per epm in
d cui⁹ diocesi deliquit snia ꝓmulgari poterit in eundez. Sed ab eo in cui⁹ diocesi beneficiũ obti
e nere erit quo ad illud executio facienda.

H Onorius .iij.archiepo decano ꝛ archidiacono turonensi.

¶ Miserabilis psona ꝑt laicũ interdicto vnde vi coꝶã iudice ecclesiastico cõuenire etiã si res subtracta dicatur feudalis.

EX parte.B. quondã anglie regine fuit ꝓposituz q̃ cũ nobilem virũ gu.detento/
f rem castri segrey. rõne dotalicij ptinentis ad ipsam: quo p eum
g vel eius complices ꝓtra iusticiã fuerat spoliata: auctoritate bone memorie Jo. pape pte. M. coꝶaz vobis traxisset in causam ¶ Dictus nobilis excipiendo ꝓ pesuit. q̃ lke apostolice non valebant: ꝓ eo q̃ castrum guargie vbi est eius domiciliũ principale: consistit in dioce.rodoñ.que vltra duas dietas a turonis est remota. Verũ replicatũ fuit ex parte regine. q̃ idez nobilis tu/ronis satis poterat ꝓueniri: cuz nõ solũ in rodoñ.dioc.ꝫ etiaz in
b andegaueñ. dioc. existat: eo q̃ el aliquẽ associari.iij.q.iij.§.offerat.vt eligat arbitros.ꝗ.e.sicꝫ contra clericũ.ꝛ.xj.q.j.pueniat.j.de ap.cũ speciali.

P Ostulasti. ¶ Hoc.c. legit pncipaliter duobus medis. primo q̃ epus delicti fert snia tm̃ sup crimine ꝫ eps beneficij fert snia puatoria beneficij. Secdo legit q̃ eps delicti fert sniam etiã sup beneficio. ꝫ realis executio vt possessiõis subtractio dz fieri p iudicem beneficij. Et sm pmũ intellectuz.b.di in summa. eps delicti condẽnat clericum de delicto. Sed nõ puat beneficio alibi existẽte ꝫ eps beneficij priuabit quasi exequendo condẽnationẽ iudicis delicti. Secdm aliũ in electuz.b.d.vt in rubro. Diuiditur i duas partes. Primo ponit questio. Secdo solutio ibi: ad quod. Abbas Siculus.

d ¶ Deliqt: ꝛ ita de lictũ dat iurisditionẽ j.co.c.vlt.ꝛ.xj.q.iij. placuit.ꝛ eps istei cuius diocesi deliqt debet ferre sententiã cõtra ipm super crimie ꝛ nõ sup ecclesia. ꝛ ꝫ snia lata sub vno fricit fidẽ ꝛ in alio indicio.si.xxiiij.q.j subdiaconus.xj.q.j. statuimus.ff.de iurciurã.si duo patroni.C.deli. cau.iubemus.

e ¶ Executio faciendã ille cũ iudex in cuius dioc.ẽ res in q̃ fieri dz executõ dz sniaz mãdare executõi ꝛ sic ille eps cui subest illa ecclia isti⁹ clerici puabit illũ p sniaz ab alio epo latam.arg.ff.de re iudi.a diuo pio.§. j. In criminib⁹ si crimen magnũ est ille iudex exequatur sententiam vbi delictum est perpetratũ.j. de rap. c.j.ꝛ.ff.d re mili.vel ex totem.in princi.et in auẽ.vt nulli iudi.§. si vero quis comprehensozum.colla.ix.

Qm contingat. ¶ Sunt due ptes cõsultatio ꝛ rñsio.secunda ibi.sup q̃.Ab.si. b ¶ Maxime.i.tantũ sic. xj.q. iij.si quis eps dãnatus nã tm̃ ab illo puniẽdus est vbi deliquit vj.q.iij.placuit.j.de rap.c.j.vbi de hoc. Vel dic q̃ licz alibi possit excõicari.nõ tm̃ ab alio põt deponi q̃ a suo diocesano. secus si ciuiliter agerek de beneficio.j.e.postulasti. qñ reus sit remittendus ad suũ iudicẽ dicit.iij.q.vj.c.j.ꝛ.j.de rap.c.j. c ¶ Vt cõsuetudine.no. q̃ cõsuetudo dat iurisditionẽ.ix.q.iij.conquestus.ꝗ.de arbi.dilecti.C.de eman.l.j.ꝛ vlti.ꝛ.ē.de of.ordi. irrefragabili.§ q̃liter põt in hoc casu puilegiũ vel cõsuetudo dare iurisditionẽ cum nemo sibi vel suis ius dicere possit.ff. de iurisdi.om.iudi.qui iurisditioni pest.ꝛ.C. ne quis in sua cã ius sibi dicat.l.vnica.§ dic q̃ dñs facillime põt habẽ ordinariã iurisditionẽ sup familiã suã sicut mgr sup discipulos suos. vt in consti.frederici.C.ne ei.p patre.autẽ.habita.sicut epus in suos canonicos ꝛ sicut pater sup filio suo: vt.iij.q.vij.§. tria. circa fi. ꝛ.xxiiij.q.iiij.duo ista noia.ꝛ si suspect⁹ fuerit dñs petat actor

EX parte. ¶ Sũt due ptes. In pma ptis ꝓquestio. In secda iudicũ instructio.ibi.mãdamus. Prima subdiuidi tur.primo ponit cause cõmissionẽ ꝛ rei vocationẽ. Secda ibi: dictus rei exceptionẽ ꝛ actoris replicationẽ ad illam. Ab. Sic.

f ¶ Dotalicij.i.donatiõis ꝓter nuptias.mulier cũ vtẽ dare viro.vir autẽ dr̃ dare vxori donationẽ ꝓt nuptias.j.d dona inter vi.ꝛ vxo.nup.in fi. g ¶ Cõplices: no. q̃ tenek q̃s hoc interdicto siue quis fecit siue cõplices ei⁹ ipsi⁹ mãdato siue etiaz ratũ habuerit.j.de resti.spo.cũ ad sedẽ.ꝛ.ff.de vi ꝛ vi ar.cuz a te.ꝛ.l.iij.§. cũ ꝓcurator: qz faciẽtes ꝛ consentientes pari pena puniunt.ꝗ.de offi.deleg.c.j.ꝛ.ij.q.j.notũ.in fi.ꝛ tenẽt etiã alia rõne si rem illã sciẽter recepit a delectore.j.de resti.spo.sepe cõtingit.ꝛ.ē.ti.ꝓri.quia. b ¶ Andegaueñ.põt cũ q̃s hr̃e domiciliũ i diuersis locis ff.ad muni.assũptio.§.iure.ꝛ.l.filiũ.§.senatores.ꝛ.ff.d sena.senatores.vex tm̃ sola possessio dom⁹ q̃ ꝓpat

in alia ciuitate nō facit domiciliū.ff. ad muni.libertus. §.sola mus:nisi eā inhabitauerit.vñ dicit.j.in q̄ interdū consueuerat habitare:§ desinit cē municeps adept⁹ senatoriā dignitatē.ff. ad muni.§ hoc vex est q̄tū ad munera nō q̄tū ad dignitatem. vt ibi dicit. a ¶ In ea ēd dioc.i.andegauen. Hoc cū sufficēt solū si coā ordinario andegauen. q̄stio ita mota fuisset q: ratiōe rei ō qua q̄s cōuenit sortit q̄s forū.ō.e.sane.j.e.c.vlti.t.C.vbi in rē ac.l. actor etiā si res sit mobilis.ff. de iudi. qd legat. t de ō dicit.j.e.c.vltimo.

b ¶ Alijs:q castruz illud assignatū ñ fuit ipsi in donationē ꝓpt nuptias a viro. Item t alia q dñs feudi nō fuit requisitus anteq̄ lras ipetraret iste exceptiones locū nō habet in possessorio sed in petitorio locuz habent vt hic dicit et sic videt q lre impetrate ꝯ laicū non valeāt nisi ꝑmo iudex secularis fuerit requisitus t negligens siue fuerit dñs feudi: siue alius iudex nisi de ō in lris fiat mentio.cū hec exceptio in petitorio locū videat habere.vñ signat xiii.ō.e.ex tenore.t.c.licet. et.c.ex trāsmissa.t.ō.ti.pri. ceterū.vbi expresse videtur q nō sit necesse de ō facere mētionē. § sufficit q supsedeat lris. dūmō dñs feudi vel alius secularis velit t patus sit iusticiā exhibere:t postq̄ cōstiterit de negligentia procedant alij.Sic § intellige qd hic dicit que poti⁹ in petitorio locū hre vident.vt.s. nō ꝓcedat delegatus ꝑ lras impetratas super ꝓprietatis iudicio si dñs feudi: vel etiaz alius secularis patus sit iusticiā exhibere. t ita lre ab initio suspē se manēt. postq̄ vero apparuerit de negligētia iudicis secularis siue dñi feudi. extūc incipiunt hre effectū.§ ex toto nō elidunt ꝯm q hic iste nobilis intendebat.de hoc dictū est.ō.de offi.delegati.significātib⁹.Item ē ar.ex hac decre.q cā viduaz ptinet ad ecclesiā. q: hic dñs papa audit viduā istā nō obstañ.exceptioni.ꝑdictis. Dic de hoc vt dixi.ō.e.ex tenore.Item hec exceptio q castrū nō fuerit in donatione ꝓpter nuptias assignatū merito debuit reprobari quia erat questio ꝓncipalis si regina ageret ō ꝓprietate. vñ nō debebat ꝓponi in modū exceptōis. hic ēm debebat ꝓbare regina si ꝓncipaliter ageret petitorio iudicio. illud scias q illud qd venit in ꝓncipali q̄one siue ipaz cōtingat aut exceptio peremptoria nō debet ꝓponi in exceptione dilatoria q: talis exceptio nō impedit lit.cōtesta:vt hoc tradit in quadā decre.Innocentii.iii.in cōcilio Lugd.de lit.cōtesta.q̄ incipit.Exceptionis peremptorie. nisi in casibus ibidē cōtentis q: exceptio ē actionis exclusio vt peremptoria.ff.de excep.l.ij.siue iudicis vel actoris repulsio. sicut sunt dilatorie.j.de excep.pastoralis.t.j.de appel.sed requiris sed q̄re appellat mulier ista in ꝓncipio t ō regina.cū rex q̄ fuit marit⁹ ipsi⁹ mortuus sit:pōt t dz sic appellari q̄lsq̄ nupta fuerit viro inferioris dignitatis.ff. de sen.femine.t. C.de nup.cūte.t.ff.ad municip. filij.§.vidua.

a ¶ Castra t redditus plures hz ī ipsa t castrū de q̄ q̄stio vertitur

a in eadē est dioce.q̄ a turoñ. ne/ quaq̄ vltra. xij. leucas distat. Idē q̄ adiecit. q cū dicta regina ius suū coā dño feudi ꝓsequi debuisset.lre apostolice non valebant:cū nō faciebāt mētionez q dñs feudi fuerit requisitus: t ipse in exhibenda iusticia extiterit negligens vel remissus subijciens q eēdē lre falsitate expressa fuerāt ipetrate: eo qd suggestū fuerat castrū illud ad eandē re/ginā rōne dotalicij ptinere.cum nec ab initio nec durante matrimonio a viro sibi fuerat in donationē ꝓpter nuptias assignatū. Ad hec autē fuit ex pte ipsi⁹ regine rñsum q vidua spoliato irrequisito feudi dño spoliatorem seu detentorē rei coraz ecclesiastico iudice poterat cōuenire cuius interest viduas defensare. t infra. ¶ Adiudam⁹ q̄tenus si vobis cōstiterit dictū nobilem terrā t māsionē habere in andegauen.diocesi. in q̄ interdū consueuit cōmorari: t ipam dioce. vltra duas a turoñ.non distare dietas. t in eadē litigosam rem esse non obstātib⁹ exceptionib⁹

b alijs que ī petitorio potius q̄z in possessorio qd regina ꝯ eundez nobilē intentabat: locū habere videntur:in ipso negocio iuxta priorū continētiā lrarū ratione preuia procedatis.

¶ Rego.ix.fratri palmerio canonico sancte trinitatis.

¶ Laici vsurpantes iura ecclesiastica velut sacrilegi ꝑ iudicē ecclesiasticū compellūtur.

Conquestus ē nobis bononien.eps.q ptās et cōmune bononien. temporalē iurisdictionem que in quibusdā castris t villis ecclie bononien.cōpetit

c pleno iure t in cui⁹ q̄si possessione fuisse ac esse dinoscit per violentiā vsurpare ꝑsumūt. t ifra. ¶ Cū aūt valde sit iniquū ea q̄ collata sunt pro remedio peccatorū venerabilibus ecclesijs vel relicta aut eis modis iusti alijs acq̄sita alijs vsib⁹ applicari ꝓpt

e qd merito inuasores ipsaz rerū tanq̄z sacrilegi sunt anathematis vsq̄z ad satisfactionē cōgruaz supponendi.t infra. Adiudam⁹ q̄tenus si tibi constiterit de premissis monitione ꝑmissa p cen. ec. cessare ipsos ab huiusmodi t satisfacere de ꝑteritis damnis et iniurijs appellatione remota compellas.

I Dem episcopo dulmen.

¶ Priuilegiatus vt nō teneat respondere nisi in certo loco si in alio loco respondere vel solvere promittit ibi poterit conueniri ꝯm Jo.an.

Dilecti filij. J.t.A. ciues romani sua nob petitiōe monstrarūt.q cū abbati sctē genouefe pariensis sup q̄dā pecu-

f nie summa contra.A.ꝑdecessorem tuuz litteras impetrassent: tu ꝓponi fecisti: q omnibus anglicis ē a sede apostolica indultū: vt sup causis pecuniarijs citra mare cōuenire non possunt. ꝓpter qd idem abbas in negocio nō ꝓcessit. ¶ Ceteruz quia et si fuisset priuilegiū tale concessum:non tamen prodesset illis.

¶ Conquestus. ¶ Primo ponit q̄rela cpi. Secdo iudicū datio quā primo iustificat.ibi.cum autē.Ab.Si.

c ¶ Pleno iure.in q̄ ad spūalē t tpalē iurisditionē. d ¶ Quasi possessione.ō dicit q: iurisditio et oia iura incorporalia et seruitutes nō possident § q̄si possidentē. sic.j. de cau.pos.cū ecclia t bēs hoc.ff. ō vsucap. sequit.§.si viā.q: incorporalia corporalit appēdi nō pnt.possessio vero corporalis dicta ē q̄si pedū positio.ff.de acq̄r. pos.l.j.

e ¶ Inuasores rerū Sic ꝑz q inuasores rerū ecclesiasticaz tāq̄z sacrilegi sunt vsq̄z ad satisfactionē excōmunicādi.q̄ q̄d ēm datū est ecclie ꝓ remedio pctorū ad humanos vsus non dz amplius applicari.vt ō dicit.t j.de rer pmu.iniustū videt.sic.xij.q.ij.nulli liceat q̄cūq̄z ꝑdia.q̄ abstulerit.t.c.j.de illt caplis hic fit mētio de hoc qd dictū ē.ō.e.cū fit. Istos inuasores pt ecclia sub q̄ maluerit iudice cōuenire.vt.ō. eo.cum sit generale.t isti non sunt excōicati ipso iure § sunt excōicandi q̄lsq̄z satisfecerint taz de iniurijs q̄z de dānis vt hic patet.imo iniuriā ecclesie factā ꝑlatus remittere non potest.xxiij.q.iiij.si is q̄.t.lxiij.di.salonitani.

Dilecti filij. ¶ Priuilegiū alicui cōcessum vt nō teneat nisi certo loco rñdere nō extendit ad locū vbi ex aliq̄ cā de iure cōi cōueniri pōt t ē casus nōt. Diuidit. Primo ponit q̄rela actoris.q̄ cōtinet cāe cōmissionē t rei exceptionē. Secdo ponit mādatū factū reo cū cōminatiōe.t puisiōe si nō pareat ibi.verū.Ab.si. f ¶ Contra licet ꝓpriū nomē antecessoris sit expressum.ad successorē tñ extendit rescriptū. t hoc ideo quia nomine ecclesie t ꝓ ipsius ecclesie vtilitatē mutuū contractuz hic fuit t ideo successor conuenit per rescriptū impetratū contra antecessorē.nec obstat expressio nominis qui vna persona intelligitur.de hoc notat.ō.de rescrip.significauit.

a ¶ Qui se certo loco. Qui certo loco soluere ꝓmittit et non soluit tenet aduersario ad interesse ꝓ eo q̃ nõ soluit loco promisso si sua interest q̃ ibi nõ fuit satisfactũ. ff. de eo qui certo loco. l. ij. de hoc dictũ est. s. d̃ offi. ꝛelega. p. ꝛ. g. ꝓ hoc cõm q̃ certo loco soluere ꝓmisit renũciasse intelligit indulgẽtie cõcesse anglicis: qd̃ facẽ potuit cũ tm̃ in fauorẽ cuiuslibet ꝛ singularit cõcessa fuerit cũ non sit tale priuilegiũ qd̃ sit publicũ vtilitate ꝛ auctoritate. vñ q̃libet ei iuri q̃ten⁹ tangit pson̄ suã pot renũciare C. d̃ pac. l. si q̃s in cõscribendo. j. de regu. ad aplicã. de hac materia dictum ẽ satis. s̃ eo. si diligenti.

b ¶ Vbi domiciliũ Et sic duob⁹ locis poterat conueniri. s. vbi ꝓmisit ꝛ vbi hꝫ domiciliũ. j. eo. c. vlti. et. s̃. eo. c. ex pte. sic ẽ in electione creditoris. vbi malit ipm̃ conuenire si. s̃. eo. cum sit.

c ¶ Cũ iustis ꝛ moderatis expẽsis. Expẽse iste moderate debẽt esse. j. de seqũstra. ad hꝫ ꝛ. j. de vo. ꝛ cõtu. finẽ. ꝛ cũ dilecti. ꝛ. j. vt lit. nõ pte. qm̃. §. in alijs ꝛ nõ supflue sine delicate. ff. de pig. acti. si suos. in fi. ꝛ. ff. de dãno infec. inter q̃s. §. vlti. ꝛ. l. se. de hac materia dicit. j. de volo ꝛ cõtu. finẽ. ꝛ. c. cũ dilecti. ꝛ dãna q̃ sustinuit reficẽ debꝫ. j. de fide iussori. pueniit. Sꝫ q̃litert ꝓbabunt expẽse ꝛ dãna illata ꝓ hꝫ Expẽse ꝓbabunt ꝓ iuramẽtũ illi⁹ q̃ eas fecit ꝓmissa taratione a iudice. sicut hic bene ꝓbat. C. de iudi. sancim⁹. ꝛ. s̃. de ꝓcur. cõstitutus. ꝛ. s̃. qd̃ vi metusue cau. c. vl. ꝛ. C. vñ vi. si qũ. ꝛ. ij. q. j. in ꝓmis. vbi stat iuramẽto ꝓmissa taratiõe. Iꝫ illa loquat in alio casu. De dãnis siue interesse dico q̃ debent ꝓbari ꝓ testes insti. de verbo. obli. §. nõ solum. ꝛ ideo vtile esset certã summã adijcere. qꝛ difficile ẽ ꝓbare interesse. ff. de ꝓto. stipul. l. vlti. §. nõ solũ. ꝛ iudex hoc interesse inq̃rere dꝫ ꝓ suã subtilitatẽ. C. de sen. q̃ ꝓ eo q̃ interest hoc ꝓfe. l. vna. ꝛ ita hoc est nota diguũ q̃ expense ꝛ dãnũ datũ ꝓ dolũ siue ꝓ violentiã vel rapinã postq̃ cõstiterit de violẽtia ꝓ testes ꝓbat ꝓ iuramẽtũ vt dicunt iura ꝓdicta. s̃. qd̃ me. cau. c. vlt. ꝛ. l. si qñ. C. vñ vi. ꝛ. c. in primis. ꝛ. l. sancimus. Interesse vo aliunde veniẽs ꝓ testes probandũ est.

Significasti. ¶ Quãq̃ laici pñt iurisditionẽ nõ sui iudicis ꝓrogare clerici tm̃ nõ pñt nisi epi diocesani cõsensus accedat ꝛ iudex cui⁹ iurisditionẽ ꝓrogare volũt sit ecclesiastic⁹ h. d. laicus. Cõis diuisio. secda ibi. inq̃sitioni. Ab. d ¶ Priuatorũ cõsensus. ꝛ. C. de iurisdi. om. iu. ꝓuatorꝫ. ꝛ. l. j. dũ tm̃ ex certa scia ꝛ nõ ꝓ errorẽ. ff. de iudi. l. j. ꝛ. iij. ff. de iurisdi. om. iudi. si ꝓ errorẽ. e ¶ Cletici tm̃ in iudicẽ nõ suũ: hic expsse pꝫ q̃ cleric⁹ in nõ suũ iudicẽ etiã ecclesiasticũ sine cõsensu expsso sui epi cõsentire nõ pt. sic. iij. q. vj. nõ liceat. ꝛ. ix. q. ij. c. j. ꝛ. ij. ꝛ. qd̃ si fecerit snia nõ tenet vt in primis. c. ix. q. ij. c. j. ꝛ. ij. ꝛ. vj. q. j. ꝛ. ꝛ. Sꝫ nunq̃d clerici q̃ cõsentiũt in iudicẽ ecclesiasticũ nõ suũ cadunt ꝓterea a iure suo. sicut cũ trahunt vel trahunt ad secularẽ iudiciũ. s̃. e. si diligenti. ꝛ. xj. q. j. inolita. ꝛ. c. placuit. nõ credo q̃ in casu isto dꝫ ꝓdere cãm. Iꝫ snia lata sit ꝓ ipso vel ꝗ ipm̃. quia nõ tm̃ deliquit q̃tũ cũ iudicẽ laicũ sibi cõstituit: nisi velis dicere q̃ in odiũ ipsi⁹ eps habeat eã ratã q̃ eũ dimisit: sine cui⁹ licẽtia hꝫ facẽ nõ potuit: ꝛ hãc ignominiã vel cõtumeliã irrogauit. ff. de arbi. litigatores. C. d̃ iureiur. si q̃s alias punictur ꝓut dꝫ. iij. q. vj. nõ liceat. Cleric⁹ cũ nõ pt venire ꝗ snia m: qꝛ vidẽt hꝫ ta-

a qui se certo loco rñdere vel solvere aduersarijs ꝓmiserũt cum
b ibiꝫ vbi domiciliũ hñt: valeant cõueniri mãdam⁹: q̃ten⁹ eisdem
c de pecunia ipsa cuꝫ iustis ꝛ moderatis expẽsis ꝛ ꝓgrua satisfactõe dãnorꝫ vsuris oino cessantibus satisfacias vt teneris alio q̃n eidẽ abbati nr̃is dam⁹ lr̃is i mãdatis vt i cõmisso sibi negocio ꝓposita ex pte tua indulgẽtia nõ obstãte iuẽ ꝓoris mãdati nr̃i tenorẽ sine dispẽdio more ꝓcedat.

¶ Dem abbati treceñ.

¶ Clericus sine diocesani epi licentia iurisditioni non sui iudicis se summittere non potest.

Significasti nob. q̃. P. cleric⁹ ad petitionẽ. L. mercatoris se tue iurisditioni subiecit si i termino nũc elapso de pecunia mutuata nõ satisfecisꝫ eidem ꝛ ifra. ¶ Inq̃sitiõi tue taliter rñdem⁹. q̃ Iꝫ ꝓuatorũ cõsensus eũ q̃ iurisditioni ꝓesse dinoscit. suũ possit iudicẽ cõstituere clerici tm̃ in iudicẽ non suũ. nisi
e forte sit ꝓsona ecclesiastica. et epi diocesani volũtas accedat. consentire non possunt. ¶ Dem.

¶ Legitime citatus tenetur coram iudice citante causam ꝓse qui non obstante q̃ post citationem mutauerit forum.

Proposuisti nob. q̃ q̃dam subditus tu⁹ ad petitiõꝫ cuiusdã adũsarij sui a te legittime citat⁹ ad cãm: qꝛ postmodũ iurisditiõis alteri⁹ eẽ cepit. tuũ ĩtẽdit iudiciũ declinare. ¶ Porro tue prudẽtie dubiũ eẽ nõ credim⁹. q̃ is in ꝓdicta cã ius reuocãdi forũ non hꝫ q̃si ab alio iaꝫ
f ꝓeuentus. ¶ Dem.

¶ Quisq̃ cleric⁹ pot i curia romana cõueniri licꝫ als specifice forꝫ ibi nõ sortiat hꝫ tm̃ ex causa
g ius reuocandi domũ.

h Licet rõne delicti seu ꝗct⁹ possint. nec pot eos cõpellere ad hoc cũ eadẽ rõ sit hinc inde qꝛ eps ꝓuilegiũ clericorꝫ minuere nõ pot sicut nec posset facere q̃ alias clericus verberaret sine snia excõicationis. ar. j. de sen. ex cõ. contingit. ꝛ de hac materia dictũ est satis. s̃. e. si diligenti.

Proposuisti. ¶ Si citatus ad cãm postea mutat forꝫ in cã illa eo ꝛã ꝓmo iudice rñdere coget. h. d. vel sic ꝛ mel⁹ vt in rubro. Cõis diuisio. Secda. ibi. porro. Ab. si. f ¶ Preuentus. ff. de iudi. si q̃s postea. vñ hec sumpta ẽ. ꝛ. l. vbi ceptũ est. ff. de iurisdi. om. iu. cũ quedã. sic g̃ pꝫ q̃ ꝓ solã citationẽ ꝓpetuat iurisditio tã ordinarij q̃ delegati vt hic ꝛ in ꝓdictis iuribus: vt s̃. de offi. dele. c. gratũ. ꝛ. c. licꝫ. ꝛ. s̃. de off. leg. c. fi. ꝛ ꝓ solã citationem seu cõuentionẽ ꝓuenit iurisditio. j. d̃ appel. vt debit⁹. ꝛ. s̃ de rescrip. c. capitulũ sctẽ crucis. in q̃b⁹ babes q̃ q̃ ꝓmo lr̃as ꝓsentauit facta citatione obtinere dꝫ iudices suos: nõ obstãte q̃ alter ꝓus lr̃as ipetrauit q̃ lr̃as suas nõ pñtauit. Qui g̃ ꝓuenit coꝛã aliq̃ iudice cõpetẽti necesse hꝫ vsq̃ ad finẽ ꝓsistẽ etiã si mutauerit forũ. quia ꝓuentus est ꝓ hanc cõuentionẽ vt hic dicat. ꝛ patet hoc per iura predicta.

Licet. ¶ Clerico in curiam romanã cõuento nõ competit declaratoria fori: posset tm̃ sibi ex causa cõpetere ius reuocãdi domũ. h. d. vel summa magis ad lr̃am vt in rubro. et ꝓmo ponit quatuor modos sortiẽdi forꝫ. secdo addit q̃ntũ cum modificatiõe. ibi. qꝛ tm̃. Ab. si. g ¶ Rõne delicti. no. q̃ rõe delicti efficit q̃s de iurisditiõe alteri⁹. sic. j. d̃ rap. c. j. ꝛ. iij. q. vj. ibi cã. ꝛ. ij. q. j. si peccauerit. ꝛ. vj. q. iij. placuit. ꝛ. C. vbi de cri. agi. oporꝫ. aũt. in q̃ ꝓuincia. ꝛ. C vbi se. vl̃ cla. l. j. ꝛ. s̃. e. ti. postulasti ꝛ. ff. d̃ accu. l. vl. ꝛ. l. si cui. §. idẽ impator. ꝛ ita delictũ dat iurisditionẽ ei q̃ alias eã nõ hꝫ. itẽ delictũ tollit ꝓuilegiũ vt i ꝓdicta aũt: q̃ in ꝓuincia. ꝛ. xj. q. iij. ꝓuilegiũ. q̃d iuris sit de ꝓuilegiatis dꝫ. j. de ꝓui. ex tuarũ. ꝛ ꝓ delicto cõuenit q̃s vbi domiciliuꝫ hꝫ vel vbi inuenit. C. vbi de cri. agi. oporꝫ. l. j. ꝛ si crimẽ grave sit remittit puniẽdus ad iudicẽ vbi delict in autẽ. vt nulli iudi. §. si vo q̃s ꝓpbensorꝫ. coll. ix. ꝛ. ff. de re mili. desertorẽ. ꝛ. ff. d̃ custo. ꝛ erbi. re. l. solent. b ¶ Seu cõtract⁹. Hoc nomẽ cõtract⁹ largissime sumit siue sit verus cõtract⁹ vel q̃si cõtractus vl̃ aliud

citũ pactũ in se. nẽ vlterius petat sicut acceptilatio inutilis. ff. de pac. si vnus. §. pe. ꝛ. ff. de accepti. si acceptilatũ. Eps vero si vult post talẽ snia ꝛ ratã hr̃e. ar. s̃. d̃ renũc. qd̃ in dubijs. Sed ꝗ hoc qd̃ h̃ dicit videt ꝗ. iij. q. vj. pulsat⁹ vbi videtur dari optio clerico pulsato coꝛã nõ suo iudice an velit ibi rñdere vel nõ. ibi dicit pulsat⁹ si voluerit taceat. s̃ ibi nõ hꝫ locum ar. a ꝗrio sensu cum alia iura ꝗdicãt iij. q. vj. liceat. ꝛ hic. ꝛ ita tollit h̃ arg. a ꝗrio sensu. Vel intellige illud pulsatus. cuꝫ iste hꝫ cõsensum epi: qꝛ et tũc adhuc hꝫ opinionẽ nec potest cõpelli. Sꝫ nunq̃d pot clericus cõsentire in laicũ iudicẽ de cõsensu epi. Videt q̃ sic. xj. q. j. clericum nullus ibi dicit null⁹ ꝓsumat clericũ apud secularẽ iudicẽ epo nõ pmittẽte pulsare: g̃ de cõsensu epi videt q̃ possit. Sꝫ ñ credo: qꝛ nec ꝓsensus epi sufficit hic supple in. c. clericuꝫ. maxime qꝛ nec de cõsensu epi pot. Sicut cũ clericꝫ huic priuilegio qd̃ introductũ ẽ in fauorꝫ totius ordinis clericalis renũciare non pot ita nec eps pot huic ꝓuilegio renũciare vl cõsentire vt clerici h̃

¶ Dem abbati ꝛ.

¶ Legitime citatus.

¶ Quisq̃ cleric⁹ pot i curia romana cõueniri.

¶ Dem.

¶ Rõne delicti.

¶ Seu cõtract⁹.

vñ obligatio oriat.ff.de iudi.heres absens.§.j.z.l.omm obligationē.z.l.interdū.§.vlt.z hoc intellige siue inueniat siue non debet eū illuc remitti:sicut in criminibus dr cū in B pariticet in autē.vt oēs obe.iudi.in.ij.colū.§.B cōsiderātes.coll.v.In delictis cm hoc seruat.in aut.vt nulli iudi.§.si vo qs ꝓben soū.z.§.sequē.coll.ix Quidā tn dicūt illuz esse oueniendū si sibi inueniat vbi ꝓtraxit ꝑ.l.heres.In prin. Itē z vbi qs soluere ꝓmisit pōt cōuenire. ē.de of. deleg.p.z.g. z.ē.c.dilecti.qd dicit lia ista rōe cōtractus intellige fmq tradit exp:esse.j.c.ti.romana.§.cōtrahentes.c. vlt.in decret.Inno. iij.j.de priui.c.volētes.z.c.vlti.

a ¶Aut domicilij. rōne domicilij sortit qs forū z ibi oueniri pōt.ē.eo.dilecti.z.ff. de iudi.heres absens §.pinde.z pōt quis hic domicilū in plibus locis.ē.c.ex pte. z.ff.ad municipa.assūptō.§.viris prudē tibus.de B dictū ē.ē. de rescꝗ.dilect filius

b ¶Contra possessorē:rōne possessionis de qua qs cōuenit sortit quis forū z coꝝ illo iudice oueniri debet in cuius iurisdictōe res est.ē.c.sane z etiā vbi habet domicilū:z.C.vbi in rē acti.l.fi.z.ē.e.ex pte.B.etiam si res sit mobilis.arg.C.vbi in rem acti.l.vlti.z.ff.de iudi.qd legat.§.sinaūt.Quidā tn dicūt hoc habere locū tm in immobilibus.

c ¶Compelli potuit.Cum dns papa sit iudex ordinari? sin gloꝝ nullū forū priuilegiū poterat allegare.ix.q.iij.cuncta.z roma cōis patria est oim.ff.ad municipa.Roma:ergo nullus declinare pōt forū eius vñ ille cōpellit ibi suis aduersarijs re spondere nec ius reuocādi domū haberet.nisi ꝓ alia iusta cā z necessaria venisset:vt dicit lra ista puta si fuisset vocatus a principe pro publica vtilitate:in auten.de sanctis epis.§.si vo epi.coll.ix.vel clerici legati aut epi tunc nō tenent rndere:nisi tunc ibi ꝓtraxissent.vel si in delegatōe deliquissent:vel rem ali quā tūc emissent respōdere tenebunt: alias daret occasio res alienas deferēdi domū.ff.de iudi.nō alias.j.rnso:z.§.j.z.l.se. Item qui causa dicēdi testimonij ibidē vocatus est:vel qui iudicandi causa ibi accersiti sunt:vel qui causa exercende appellationis illuc venerūt:vel causa reddēde tutele.iste persone in his criminibus habent ius reuocandi domū si nō ibi cōtraxerunt vbi conueniunt:vt hoc totum dicit.ff.de iudi.l.ij.§.legatis.z.§.sequētibus.§ legati non tenent respondere nisi de bis tm que tpe legatōis sue contraxerunt:vt ibi dr.Item si legati agant tunc tenent se defendere si recōueniat:nisi agant ꝓ iuria sibi illata vt ea.l.§.sed si agant.si quis allegauerit talem cām nō ꝓpellit rndere:vt hic patet:z hoc est exp̄ssum.j.de dila.exposuit vbi qui vocat a principe ꝓ vtilitate romane ecclesie habet ius reuocandi domum.

Rica.De libelli oblatione Supra visum est de foro cōpetenti z an z quando forus possit declinari. Verum quia rei ad iudicia vocati si non declinauit forū petūt sibi edi libellū vt sciāt qd z qualiter petatur z sup quo debeāt rndere iō cōpetenti ordine subijcit istaz rubricam.De materia habetur.ij.questione viij.per totum.lxxxj.distinc.maximianus.Abbas siculus.

Ignarus epūs. ¶Iudex nō debz admittere actorē ad litigandū nisi prius libellū in scriptis offerat b.d.ꝓ alia verba z non diuidit qz ponit vnitā facti narrationē.Ab.Si. d ¶Reclamatōis.no.q duplex est libellus:ē aut libellus ꝓuētionalis seu postulatōnis q̄ dat in ciuilibus questionibus.j.ē.c.vl.de q̄ hic intelligit.z est libell? accusatōis q̄ dat in criminalib? actionib?:vt.ij.q.viij.li bellorꝝ.z.j.de accu.p totū.z.ij.q.j.legū.Est g libell?scp̄tura in q̄ ꝓtinet res q̄ petit z cā petēdi z nomē actoris z rei z coꝝ q̄ iudice.vt.j.e.p totū.z sic pz q̄ sp offerēdus ē libellus iudici z p ipm reo vt ipse re? possit deliberare. vt iij.q.iij. offerat: et in scp̄tis dz dari vt b pz z i aut.offerat.z.j. d pba.qm ꝗ.z in pncipio lit? p pdicta aut. offerat.no.tn ar.ꝗ.xj q.j.si qs cum clerico. Sz illd obtiet in modicis et vilib? causis vbi scp̄tura n req̄rit. Itē ꝗ.j.de do.z cōtu. put:z illud intelligo q libell?antea datus fuerat:ꝓ tale libellū sic oblatum iudici et postea reo actio annal' ꝓpetuat.C.qn lē bel.pn.d lite pte.fa.l. ij.z rē litigiosā fac sb secuta p executorē cōuētōe.z.C.d liti.aūt. litigiosa.z interrūpit p̄scriptōz.C.d p̄scp̄. xxx.vel.xl.an.sic. Sz nunq̄d libelli oblatō est de suba ordinis iudiciarij.videt q sic:qz ꝓcilū istos fratres noluit audire nisi p mo libellū scriberēt.z opti.ar.j.de pba.qm ꝗ z p libellū apparet de modo agendi fm quē semp debet formari snia.j.de symo.licet beli.j.de accusa.qualiter z qn.z p autē.pdictā offeratur:optime videt ꝓbari vbi dicit:lit? autē ꝓtestatio ꝗ boc indultū habita ꝓ nihilo est.Et sic videt q de suba fuit z litis ꝓtestatio.j.de lit.pte.c.vnico.z.ē.de elec.dudum.ij.Dicūt tn q̄dā q nō est de substātia iudiciarij ordinis oblatio libelli.z sic pōt omitti tacite sicut ꝓsueuit dici de iuramento calūnie.Alij ꝗ q nō valet quicq̄d factū est z boc p iura pdicta nisi sit vilis cā vt dictū est qd melius videt iure canonico ista cm pncipalia sunt libellus qui est principiū z fundamentū cause litis cōtestatio.z q snia ferat in scriptis.

Significantibus. ¶Diuidit nā in prima appellati narratio ponit.In scda appellatōnis ꝓmissio.Sc da ibi:q̄ circa.Ab.Sic. e ¶Significātib?.No.ad intelligētiā istius c.z sequētis z eorꝝ q̄ circa hāc materiā dicūt.Aut cm oueniat qs actione reali puta rei vendicatōe vt hic tunc exprimēda ē res q̄ petit:z vtrū petat tota aut pars vt peto tale fundū.ff. de rei ven.si in rē alias cm reus deliberare nō posset vt b dic: nec iudex sniam ferre debet sup incerto ar.insti.de actio.§.curare.z.xxxiij.dist.habuisse.z.xj.q.iij.graue.Itē duos ꝓximos vicinos illius fundi ad minus designare debet.ff.de censi.forma censualis:qz generalitas parit obscuritatē.ff.de iure fisci. ar.ꝗ.ff.de rei vēdi.q̄ de tota.§.incerta.z.ff.cōmu.diuidū.z si nō oēs.§.si incertū.Sz ꝓria ista spālia sunt circa defalcatōez legatorꝝ.z lz in casu isto debeat qs specificare et rē ipsam designare vt est dictū cām tn exprimere nō tenet in libello:cā cm expresse est eo ipso q ꝓnit rei vendicationē: cā cm nō ē alia nisi ipsum dnium cum dicit rem ad se ptinere iure dominij vel quasi.ff.de except.rei iudi.si mater.§.eandem:z.§.j.z.ij.z melius in.l.z an eadem.§.actōes. Item z hoc nota cū agit de rei vendicatōe q si alqs subijciat vnā cām in libello z succūbat pōt adhuc eandē rē petere ex alia cā nō obstāte exceptōne rei iudicate.ff.de except.rei iudi.si mater.§.j.z.ij.z.l.z an eadē.z C.de pet.here.hereditas.ff.ad exhibēdū.de eo.§.sepi?.z.ē.de iudi.examiata. Idē ē in possessorio.j.de do.inē dilectos.z B tutius ē actori.ar.ꝗ.ff.d iureiu.duob?.§.colon?.vbi dr q q̄ ponit vnā actionē nō pt aliā ponē ꝓ eadē re.§ illd ē qz ille actiones surgāt ex eadē cā:si vo nulla cāz exp̄sit tūc totū ius suū

in iudiciuꝫ deduxisse videt vñ obstabit ei exceptio rei iudi. si absolut reus qꝫ actor nõ ꝓbauit. ff. de excce. rei iudi. l. 7 an ea dẽ. §. actões. 7. j. de cã poss. cũ eccl̃ia. Itẽ si fuit absolut⁹ reus qꝫ ipse nõ possidebat si postea incipiat possidere nõ obstat exceptio itẽ petẽti. ff. de exce. rei iu. si a te. j. rñ. 7. l. si rẽ meã. 7. j. de excep. c. pe. si autẽ agat ꝓsonali actiõe vt si petas. x. dari tibi cã petẽdi expmẽda ẽ in libello. aliꝫ eẽ nõ tenet rñdere. j. c. pri. 7 C. d edic. di. adri. tol. l. vl. 7. j. d cẽsi. puenit qꝫ cã sp precedere dꝫ ex q̃ aliq̃d debet. ff. qñ dl. le. ce. bmõi. legatũ 7 si absolut re⁹ nõ obstat exceptio si idẽ postea petat ex alia cã. ff. de excep. rei iu. l. 7 an eadẽ. §. actiones. 7. j. de cã pos. c. vl. 7 idẽ est q̃tũ ad b̃ qd i rei vẽdicatiõe. assigta eẽ vna cã petẽdi i libello siue actio sit ꝓsonalis siue real' nõ obstat rei iudicate exceptio si agat ex alia cã vt dicũt iura ꝓdicta. In vniuersali⁹ iudicijs nõ est necesse expmẽ siue designare singulas res ꝗ sufficit dicẽ peto talẽ hereditatẽ qꝫ sũ hereditatẽ. ff. de pe. hẽ. l. iiij. 7. l. si q̃ tpe. ff. si ꝓs here. pe. l. j. §. vlt. 7 sic p̃t snia ꝓferri ꝓdẽno te vt restituas hereditatẽ q̃ fuit talis. Itẽ peto ecclesiã cũ ꝓtinẽtijs suis. j. de resti. spo. cũ ad sedẽ. 7. j. de ꝓbatꝫ. 7. j. de dona. inẽ dilectos. In generali⁹ ꝯo iudicijs. s. tutelis. neg. gest. ꝓ socio. 7 ꝓsilibus sufficit expmere cãm vel factũ sic peto rõem de administratõe quã gessisti. nec exigit expssio aliq̃ꝫ rerũ. C. de iudi' lꝫ. Itẽ no. q libellus p̃t mutari 7 emendari 7 corrigi sicut placet vsq̃ꝫ ad litis ꝓte. ij. q. viij. libellorꝫ. 7 C. de edẽ. l. iij. 7 post litis ꝓtes. nõ p̃t mutari nec aliq̃d addere vl minuere. ff. de iudi. nõ p̃t. 7. ff. de excep. rei iu. egi. 7. l. cũ querit. 7 sic noua interpellatõe opus est vt dicit lex illa nõ p̃ot. et si mutuauerit actionẽ vel addiderit bẽ dꝫ nouas iducias adeliberandũ nisi ex pmo libello potuit esse instructus 7 b̃ licꝫ sine ꝓiudicio aduersarij. vt. s. ei teneat ad interesse totiẽs variando. ff. de interrog. ac. de etate. §. vlt. arg. ff. de eden. vbi. §. is autẽ. 7. ff. de iudi. eũ quẽ temere ꝓter leue 7 nimiã additionẽ nõ dꝫ bẽ nouas inducias. j. de dila. lre. Illud p̃terea scias q̃ si reus sit iam ꝓuẽtus edita sibi actõe p iudicẽ vel executorem reo postulãte necesse bꝫ ꝓficere litẽ actor. C. quõ 7 qñ. iu. aut. qui semel. si ꝯo nõ sit reus ꝓdicto mõ ꝓuẽtus licitũ est ei desistere. qꝫ nemo inuitus agere ꝓpellit. C. vt nemo inui. agere. l. vna. Qd aũt dictũ est q̃ actio p̃t mutari. b̃ locũ habet in bis i q̃bus vna nõ tollit p electionẽ alteri⁹ ꝗ si vna tollit p electionẽ alterius tũc nõ p̃t mutari q̃ obtinet in casib⁹. s. in sequẽ. cõcor. C. de fur. l. j. 7. C. de ser. manumis. co. l. vna. 7. C. d codicil. l. vl. 7. ff. de tribu. qd i heredẽ. §. eligere. 7. C. de pac. inẽ empti. l. ꝓmissorie. ff. de leg. ij. cũ fili⁹. §. varijs. Et qd dicit q̃ actio p̃t mutari nõ intelligas q̃ ab eo in totũ recedi possit ꝗ necesse bꝫ accusator eã cũ noua actõe vsq̃ꝫ ad finẽ ꝓducere. C. quõ 7 qñ iu. autẽ. q̃ semel sic intelligũt doctores legũ illã autẽ.

Dilecti filij. Diuidit vt. ꝗ. c. pr. Secũdo ibi: iõq̃ꝫ. ab. si.

a Cõuẽtõali. qd sit libell⁹ ꝓuẽtõal dictũ ẽ. ꝗ. eodẽ. c. j.

b Quare sibi: hic manifeste pꝫ q̃ in ꝓsonali actõe tenet q̃s expimere cãm petitõis: de hoc dictũ est. ꝗ. c. pri.

Rica. De mutuis petitõibus. .ti. prio. visũ ẽ de libelli oblatõe. Sꝫ qꝫ plerũq̃ꝫ libelli porrigũt ꝓ vtraq̃ꝫ pte 7 fiũt hic idem mutue petitões 7 dubitat de mõ 7 practica Pedẽdi iõ Spãlator annexit hũc titulũ. De mã bk. iij. q. viij. cui⁹ i agẽdo. ab. si.

Ex litteris. Iudex etiã delegat⁹ ꝓpellit actorẽ ad rñdẽdũ reo in cã recõuentõis vtraq̃ꝫ cãm ordine successiuo sil audiet 7 vna snia terminabit. b. d. ponit mãdatũ qd iustificat ibi. mãdam⁹. Ab. sic.

c Rñdere: no. q̃liẽ debeat fieri recõuentõ coã iudice delegato put hic satis colligit ꝓposita eẽ petitione actoris 7 reus actorẽ si vult recõuenire añ litis ꝓtesta. suã porrigat ei petitõꝫ. 7 ita d liberatõe sup vtraq̃ꝫ petitõe hincinde habita dꝫ fieri ꝓtestatõ litis sup petitõe actoris p̃ 7 incõtinẽti sup petitõe rei rñdere dꝫ actor 7 postmodũ iudex vicissim audiat vtraq̃ꝫ cãꝫ vna snia termiare dꝫ cãs vt b̃ totũ pꝫ hic. 7. j. de or. cog. cuꝫ dilectus. 7 si actor nollet reo rñdẽ iudex dꝫ ei iustiçiã denegare nec audire ipsũ sup cã sua vt. j. de iura. cal'. impatorẽ. 7 c. vl. §. penã. 7. ff. de pecu. mutus. §. pena. 7 C. de cõpẽ. neq̃ꝫ scriptura. et. ff. de var. et extraor. cog. l. j. 7 vlt. in fi. 7 si iudex b̃ negligeret 7 pcederet in ꝓposita qõne nõ tenet factũ ei⁹ vel est potius appellãdũ ad ipso. ff. q̃ sen. si. ap. re. l. j. §. vlt. in fi. si ꝯo reus differat suã petitionẽ porrigere post litis ꝓte. non videt q̃ sit audiẽdus. C. de seu. 7 interlo. om. iu. aũt. 7 ꝓñr vbi dr 7 pseqũtur: ego pulsat⁹ reus ab aliq̃ si vicissim 7 ipm lite pulsare velim statim q̃dẽ b̃ nõ lꝫ nisi apd eũdẽ iudicẽ. Et sic videt q̃ statim debeat ipm recõuenire: 7 idẽ videt expssũ in autẽticorꝫ corpe de executorib⁹. §. sancim⁹. coll. viij. vbi dr. si reus vult recõuenire actorẽ mox ab initio apud eũdem iudicẽ recõueniat ipm ꝗ nõ apud aliũ nisi lite finita poterit illũ ꝓuenire. Et quidã dñi legũ intelligũt istud statim vsq̃ꝫ ad sniam q̃dã tñ vsq̃ꝫ ad apturã testiũ hodie ista diuersitas determinat p̃ here. In no. iiij. in ꝓcilio Lugdun. de rescrip. dispẽdia. §. reus q̃ꝫ. vbi dr expsse q̃ reus p̃ot actorẽ suũ recõuenire coã eodẽ iudice durãte iudicio: 7 si tũc coã illo ipm traberet ꝓcessus null⁹ eẽt: 7 in expẽsis ꝓdẽnabit: 7 qd dicit durãte iudicio itelligo q̃ꝫ renũciatũ est 7 ꝓclusũ in cã qꝫ tũc tñ dr iudiciũ vũ negociũ discutit. j. de ver. sig. forns. Arg. ad hoc. C. de ꝓpẽ. l. vlt. Itẽ ẽ arg. ex hoc loco: q̃ fruſtra petit debitũ q̃ qd dꝫ nõ impendit. iij. q. viij. cuius in agẽdo. 7. xxxij. q. vj. nil iniqui⁹. xcv. di. esto subiectus. 7. j. de iureiu. puenit. ij. 7. j. de vsur. qꝫ fruſtra. 7 eadẽ lege ꝓnenit q̃s q̃ ius sibi tribui postulat. C. de rei vẽdi. ratas 7 in autẽ. de sanct. epi. §. reuerẽdissimi col. ix. 7. j. de ap. an sit. Arg. ꝗ xxiij. q. v. nõ nos. 7. xxj. q. vij. siq̃s deinceps. 7. xxiij. dis. in noie dñi. circa fi. 7. j. de here excõicamus. §. credẽtes. 7. C. de ꝓpẽ. l. vlt. ꝗ istud vltimũ est spãle in deposito. d

e Actõe. i. petitiõe de iudi. dilecti.

e Rñsione facta: hic pꝫ q̃liẽ litis ꝓtestatio fiat de q̃ dicet. j. ti. pri.

f Incõtinẽti: istud incõtinẽti itelligendũ est nullo actu medio interposito: 7 est sile illi mox qd tu bẽs. ꝗ. de elec. qꝫ ꝓter ibi habes mltas iterpẽtatões d̃ bmõi dictionib⁹ istud incõtinẽti itellige durãte iudicio vt dr in pma notula. in fi.

g Sup qõnibus: idẽ est ac si actor ageret possessorio 7 reus vellet recõuenire actorẽ sup alia spoliatõe: secꝫ

si actor ageret possessorio ⁊ reus vellet colluenire cū petitorio qz questio spoliatōis priuilegiata est vt primo expediat. j. de or. cogni. sup spoliatōe. § si prima sit petitoria reus sup spoliatōne bñ pōt reconuenire actorē in modū actōis. j. de ordi. cogni. cum dilect⁹. sic no. q p reconuentionē fit iudex q̄ alias iurisdictionē nō bz in reconueniēte q̄tū ad illā cām reconuētōis siue sit ordinari⁹ siue delegat⁹ cū cā reconuētōis delegato nō est pmissa vt habes ⁊. §. de offi. deleg. prudētiā. i fi. ⁊ iudex laic⁹ ordinari⁹ bz iurisdictōz p reconuētionē: puta cū deric⁹ conuenit laicū coram laico iudice tūc deric⁹ tenetur rñdere laico coram eodē iudice nisi sit cā q̄ coram iudice ecclāstico sit tractāda d q̄b⁹ dictū est. §. d foro cōpe. ex tenore. ⁊. c. pcedēti. neqz in criminibus locū bz reconuentio. de b dixi. §. de iudi. at si clerici.

a Cōcordia: ē b ar. q iudex p̄ si pōt ds p tes reducere ad pcordiā. ar. ad idē. v. q. ij. si pmates. vbi de hoc ⁊. xxiij. q. iiij. si q̄s mēbrop: ⁊ est si. ff. de vsufru. equissimū. ⁊. j. de symo. querelā. ⁊. §. de transac. c. vl. vbi de b

modum rationes partiū audiētes concordia vel iudicio vtriusqz negocium terminetis.

Elesti. iij. rothoma. decano.

Modus pcedendi datus p rescriptum in causa conuentionis intelligit repetit reus in causa reconuentionis.

Rudētiā: ⁊ infra. Sane cōsuluisti nos vtrū cū cā appellatio. remo. committitur. ⁊ reus coram eodē iudice actorez reconuenerit: ⁊ actor sup reconuentione appellatōnis obstaculū interponit: an sit hmōi appellationi deferendū. Nos vo ita sentimus: q cū actoris ⁊ rei eadez sit conditio: ⁊ vno eodēqz iure circa appellatōnis remedium debeat vterqz censeri: sicut desiderat actor vt sibi iuxta mandatoris rescriptū iusticia fiat appellatiōe remota eodē mō reconuenienti debeat in sua iusticia rñdē

b

c

Rubica. De litis contestatiōe

Rudentiam.

Actor q̄ impetrat rescriptū appellatiōe remota. In ea reconuentōis appellatōe remota rñdere teneť. Vel summa generalius ⁊ vtilius in rubro. Cōis diuisio. Secda ibi: nos vo Ab. Si. b Est pditio: qz in iudicijs nō debet esse psonarū acceptio. §. de iudi. nouit. ⁊. iiij. q. iiij. c. ij. ⁊ nō debet actori licere qd reo nō pmittit. ff. de reg. iur. nō ds. ⁊ ita si remota est appellatio q̄ ad agentē ⁊ eodē modo q̄ ad reconuenientē qz eodē iure qd q̄s in alterū statuit ipso ds vti. ff. q quisq̄s iur. in alterū. l. j. ij. ⁊. iij. ⁊. §. de psti. cū oēs. Et hodie nō videť hīc locum qd di de appelatōe: qz ipso iure remota est appellatio in qualibet qōne. j. de appel. vt debitus. ⁊. c. pastoralis in prin.

c Eodē mō. i. fm eandē formā q̄ pcedit iudex in pncipali ⁊ in reconuentōe. ⁊ parē ptātem habet iudex q̄ ad oia in vtraqz qōne ⁊ sic est arg. q iudex eandē habet auctoritatē in progata iurisdictōe sicut ⁊ in delegata. de b dictū est. §. e. de off. dele. p. ⁊. g. Remotio eīm appellatōis repetita intelligit i reconuētōe si. xxxij. q. vij. apls sicut cū aliq̄d rēlinq̄t ab herede intelligit repetitū ⁊ a substituto. C. ad trebel. nō iustā. ⁊. ff. de leg. ij. debitor §. j. ⁊. ff. de ver. obli. ticia. §. j. Sz pone q actor sup vna re tm̄ lras impetrauit nūq̄d reus pt illū pouenire sup plibus. Videť q nō. ar. ff. de iurisd. om. iu. si idē. §. qd ⁊ si. ⁊. ar. huius lre § contra credo. ar. §. c. pri. ibi suis qōnibus. Itē retēta ac eadē positione reus reconuenit actorē sup plibus vel sup vno tm̄: ⁊ sic actor efficit. Nūq̄d actor q̄si reconueniēs pōt agere cōtra reuz sup alia re q̄ in lris expssa nō fuit. ar. ff. de exce. l. ij. §. illd. Nō credo q b possit: qz reconuētio nō intelligit nisi q̄tū ad illū qui primo pouenit. Itē arg. ptra. C. de. l. qd fauore nō est ꝑ. qz illud intelligit cū pnceps suo motu in fauorē aliqd ius pcedit puta minoib⁹ vel ecclesijs: qd dicit b intelligit qñ aliq̄s impetrauit illud ius ⁊ papa ad instantiā petentis illud pcessit vñ ipse ds vti eodē. ff. qd quisqz iuris. l. j. ⁊ de psti. cuz oēs. Sed hodie vt dixi ius cōe est q̄tum ad oēs. j. de ap. c. vt debitus.

Rica. De litis contestatōe. Qua post libelli oblationē ⁊ mutuā petitionē sequ ds litis ptestatio iō subijcit istā. De materia

O habeť. iij. q. iij. offerat ⁊ repetit in vj. Ab. Si.

Lim inter epūm. C. Primo ponit pcessum iudicum ⁊ ipsorū relationē. Secdo ipm pcessum decernit irritum ⁊ dicit quare. Secda ibi: pcuratoribus. Abbas Si. d Responsiones: sic. §. de elec. dudum. ij. Sz videť q istud sufficeret. qz positōes. super ipso facto satisfiūt vñ sat⁹ intelligit litis cōtestatio fieri p positiones ⁊ rñsiones. § nō est verum. qz litis cōtestatio est exordium litis siue principium cause appellat. §. de offi. deleg. sup questionū. §. j. ⁊. ij. ⁊ res deducta in iudiciū non videť p simplicē petitionē vel p editionez actōnis. C. e. ti. l. vna ⁊ vbi principiū vestit nil supedificare pōt. j. q. j. cum paulus. et j. de pēby. non baptizans ⁊ cuiusqz rei principiuz potissima pars est. ff. de ori. iur. l. j. ⁊ licet ptestatio litis sit principiū tñ necesse est libellū pcede revel porrigere super quo litis ptestatio fiat vt dictū ē. §. d libel. obla. c. j. est autē litis ptestatio negocij pncipalis bincinde apd iudicem facta narratio ⁊ subsecuta respōsio vt hic siue negando siue confitendo. de hoc no. §. de electi. dudum qd est ita intelligendum vt fiat animo pcedendi causa ⁊ ea intentione directe ex proposito. Unde si aliquis ponat factum coram iudice nō ea mente vt litem contesteť vel respōdeat saluo iure suo ⁊ sine pīudicio non erit pterea litis contestatio facta cum hic fiant nō ad iudicis interrogationem sz motu prio. Litis contestatio fieri debet interrogante iudice actore ponente suam actionem ⁊ reo respōdente ad interrogationem iudicis vt mos est fieri ar. C. e. l. vna. in fi. de vo. et contu. put hic patet q non erit facta litis contestatio cum factum ponit cum ptestatione ⁊ sine pīudicio ar. op. ff. quibⁿ mo. pig. vel hyp. solui. si debitor. §. nō vendi. ⁊ ar. §. de elec. cumana. vbi di de ptestatione vbi ergo litis ptestatio non precedit nil valet qd agit. vt hic. ⁊. j. ti. pri. p totum. Et potest rō assignari quare p positiones ⁊ rñsiones ad eas nō fit litis cōtestatio qui eīm ponit aliqd dictum vel factū nihil petit ab adversario: nec etiam ostendit se p hoc vel agere: ⁊ ita non possz p hoc fieri sententia pdemnationis vel absolutionis cum nil petitum sit p positionem sed ostendit aliquid esse factum vel dictum seu pmissum ⁊ sententia semp ferenda est fm modum agendi. j. de accusa. qualiter ⁊ qñ: ad fi. ⁊. j. de symo. licet beli. ⁊ pdemnatio: nō est facienda nisi ad hoc actum. j. de ordi. cogni. cuz dilectus: ad fi. ⁊ hoc etiā pbatur: quia interrogatiōes ⁊ rñsiones aliqñ fiunt ante litis ptestationē. ff. de interro. acti. quasi per totum. de quibus quidē notatur. j. de iura. calū. c. pe. in gl. que incipit omnia que. ⁊ per illas interrogationes. ⁊ rñsiones nulla fieret pdemnatio vel absolutio nisi fieret postea litis ptestatio sup petitione actoris ⁊ ita patz q vbi fiūt tm̄ positiones ⁊ rñsiones nulla petitione pmissa vel nulla litis contestatione facta nullus est pcessus. vt. §. de elec. dudum. ⁊ hic Sed quid si petitio oblata fuit ⁊ in actis redacta § cōtestatio litis non fuit facta sed positiones ⁊ responsiones facte fuerūt Idem credo scilicet q processus non valeat quia litis contestatio non est facta. B.

d

Rego. nonus abbati sancti Johannis in vineis.

Non p positiones ⁊ responsiones. sed per petitionem in iure ppositam ⁊ responsionem secutam fit litis contestatio qua omissa nullus est pcessus.

Lim inter epm nouiceū. ex parte vna: ⁊ capitulū ecclie scti qn/tini ex altera sup quibusdā iniurijs ⁊ excōicationuz sententijs ⁊ quibusdā alijs articulis orta fuit materia qōnis: ⁊ infra. Iudices factis q̄busdam positionibus et rñsionibus ad easdē auditis etiā q̄ partes voluerunt pponere coram eis. causam eandē ad examē ap. remiserūt. Procuratoribus igitur partiū ppter hoc in nostra presentia cōstitutis q̄uis positōes ⁊ rñsiones hincinde sup pluribus articulis facte fuerūt coram iudicib⁹ memoratis: q̄a tū litis

d

p 2

Rica. Vt lite nõ cõtestata. ē. visũ est de litis ꝓtestatõne ꝗliter fiat. Verũ qꝛ plerũq; lite nõ ꝓtestata petunt testes recipi. vel de fetõ recipiũt. ⁊ dubitat ḋd iur. iõ sbjcit istã rubricã. ab. si.

HOC deus. In ꝓma ponit delegatoꝝ ꝓsultatio. In scḋa diffinitio seu responsio ibi. consultationi. Hb. Sicu.

a ¶ Recipet. ⁊ etiã donatione ꝓpẽ nuptias. Mã sicut ꝓpter adulteriũ vxoris vir lucrat dotem ita mulier ꝓpter adulteriũ viri lucrat donationẽ ꝓpter nuptias. C. de repu. consensu. §. si vo. q̃a vir ⁊ mulier nõ ad imparia iudicant. xxxij. q. j. si quis vxoꝛez. si tñ filij extent ex coꝝ matrimonio tunc dos sive donatõ spectat ad filios in auten. vt li. matri ⁊ auic. §. si de adulterio. col. viij.

b ¶ Voluit rñdere. licet agat hic d̃ crimine qꝛ tñ non agit criminaliter ꝑt interuenire ꝓcuratoꝛ ⁊ rñdere ⁊ agere. ē. de ꝓcu. tue. c ¶ Aduocat? si aliquis vocatur ad iudiciũ ⁊ dicat se nõ habere aduocatũ dã de sũt sibi inducie ad querendum aduocatum. ff. ex quib? cau. nia. l. ab hostibus. §. sed qd̃ simpliciter. et l. ait ꝓtoꝛ. §. vlti. ⁊ ar. ad idem. C. de iudi. ꝓperandũ. §. pe. ff. de postul. l. j. §. ait ꝓtoꝛ. ⁊ ex causa etiam medio tpe dande sunt inducie ꝓpter absentiam aduocati si iusta de causa esset impeditus. cũ nimis esset difficile ⁊ graue alium querere aduocatum qui merita cause nõ nouit ⁊ sic eodẽ modo ꝓ alio inducias obtineret vt instrueret: ⁊ si maliciose petant nõ sunt dande. ar. j. de vo. ⁊ ꝓtu. ꝓut. post sniam nõ habet locũ si diceret nõ habui aduocatũ tpe snie. C. de postu. velamẽto. ⁊ ideo ꝓpter hoc nõ retractabitur snia: est tñ spãle in cã fisci. vt nõ valeat snia lata ꝓtra fiscũ ad uocato eius absente. ff. de iur. fisci. si fiscus. C. de aduoca. fisci. l. vl. d ¶ Suspectũ: hoc est vnus casus ibi spoliato viro vxoꝛ non restituit. s. cum timet de seuicia viri. j. de restit. spol. ex transmissa. ⁊. c. frãs. in fi. ⁊. xxxij. q. j. de bñdicto. Itẽ si incontinenti ꝓbet impedimentũ saltẽ in gradu indispẽsabili in q̃ casu non debet fieri restitutio. j. de resti. spol. frãs. Itẽ si publice fornicat. j. de diuoꝛ. significasti. Itẽ si virgo fuerit ⁊ timeat corrumpi. j. de spõ. cũ locũ. ⁊ ar. j. de resti. spol. ex trãsmissa. ⁊. c. ex pte. Itẽ ⁊ si nõ vult habitare cũ viro sine ꝓtumelio creatoꝛis denegat ei restitutio q̃ quis iniuste fuerit spoliata. j. de diuoꝛt. gaudeamus. §. qui aũt. als viro faciẽda est restitutio añ principalis cause ingressum. j. de resti. spo. ex cõquestione. ꝑstita primo sufficiẽti ⁊ idonea cautõe de impunitate ꝓsone. j. de restit. spo. ex trãsmissa. ⁊. c. frãs. ⁊. xxxij. q. j. de bñdicto nisi tantaes viri austeritas q̃ nõ auderet viro se ꝓmittere tũc nullo mõ d̃ restitui. vt. c. frãs. in fi. e ¶ Seruet. Nota q̃ plura sunt specialia ĩ causis matrimonialib?: qꝛ vbi agit de federe matrimoniali ꝑt agi ꝓtra ꝓtumacem lite nõ ꝓtestata ad diffinitiuam sniam. j. eo. qñ. §. porro. Itẽ qꝛ minoꝛ ꝑt esse in causa etiam ꝓcuratoꝛẽ. j. de resti. spol. ex parte. Item confessio contra matrimonium non preiudicat. j. de eo qui cog. cõ. vxo. super eo. cõtestationẽ nõ inuenimus esse factã cũ p positiones: ⁊ responsiones ad eas sed p positiones in iure ꝓpositam ⁊ responsionẽ secutam ꝓtestatio litis fiat ꝓcessum ipsoꝝ de fratrum nꝛoꝝ consilio irritũ duximus nũciandũ

Rubrica. Vt lite nõ cõtestata nõ ꝓcedat ad testiũ recepti/onem vel ad sniam diffinitiuã.

I Innocen. iij. abbati scti ꝓculi. ⁊. l. canonico bononiensi.

¶ Si agat de adulterio ad separationẽ thori ⁊ ante litis contestationem reus est contumax ꝑt excõicari sed testes recipi non possunt nec causa diffiniri.

HOC deus. ⁊ ifra. Cũ cã q̃ int. R. ⁊. B. vxoꝛem eius vertit auctoꝛitate apo. vobis cõmissa fuisset tandẽ ꝓcuratoꝛ eiusdẽ. R. libello vxoris quo virũ ad separationẽ thori ⁊ vt dotẽ recipet de adulterio accusabat noluit respondere donec aduocatus eius veniret inducias postulando qui cũ hmõi inducias sepe petendo vobis illudere videret tandẽ ad presentiã vram accedens dixit se respõdere paratũ sed die statuto cũ crederet respõsurus libello restitutionẽ vxoris ꝓmo fieri postulauit ne secus fieret appellando. Verũ quia dicebat mulier se virũ habere suspectũ ⁊ idem ꝓcuratoꝛ nec de mulieris impunitate cauere nec vxo se curasset postmodum conspectui pũitare vos testes mulieris recipe studuistis ⁊ infra. ¶ Consultatõi vre taliter rñdemus q̃ licet ordo iudiciarius in alijs ꝓtrouersijs sit seruãdus ⁊ in matrimonialib? causis non vsq̃q; quaq; seruet qꝛ tñ in presenti negocio nõ est actuꝝ de federe matrimonij: ⁊ de crimine adulterij p qd̃ ad separationem coniugij nõ ad cõiunctionẽ intendit qꝛ lite nõ cõtestata testes fuerũt recepti ⁊ attestationes etiã publicate: siue deferẽdum siue nõ deferendũ appellationi fuisset non est ad diffinitiuam sniam ꝓcedendũ. Potuit tã ꝑfatus. r. ꝓpter suã contumaciã vel etiam ꝓcuratoꝛis si sciens nõ purgauerit candẽ: ex cõicationis snia innodari.

Item quia pater ⁊ mater possunt testificari tam in cõiungendo q̃ in disiungendo matrimonio. j. qui matri. accu. pos. videtur. item quia sententia lata contra matrimonium ad separationem eorum qui iam coniuncti erant non transit in rem iudicatã. j. de senten. ⁊ re iudi. latoꝛ. ⁊. c. cõsanguinei. Item nec transactio siue compositio põt in matrimonio iteruenire. §. de transac. c. vlti. item nec arbitriũ. ē. de restit. in integ. causa. in fi. item nec pena locũ habeat. ff. de ver. obl. ticia. et. C. de spon. l. vlt. ⁊. j. de spon. gemma.

f ¶ Coniugij: verbũ istud coniugij: impropric ponitur qꝛ ꝓpter adulteriũ ipm coniugium non dissoluit. immo manet ꝓiuges etiã separati. xxxij. q. vij. c. j. ⁊. ij. Et idco exponc cõiugij. i. coniugium qui ꝓpter adulteriũ separant ab inuicẽ quo ad mutuaꝝ seruitutẽ tñ vinculo matrimonij nihilominus ꝑdurante: et hoc ꝑtꝝ qꝛ licet sic absoluatur ille qui non peccauit a seruitute alterius qui adulterium cõmisit contrabere tñ nõ põt. xxxij. q. j. dixit dñs. ⁊ si cõtraberet compelleret redire ad primam. j. de diuoꝛ. ex lrĩs.

g ¶ Ad diffinitiuaꝝ sententiam hic patet q̃ in ciuilibus causis nunq̃ est ferenda snia lite nõ contestata. arg. j. de dolo ⁊ ꝓtu. ꝓut. ⁊. C. quõ ⁊ qñ iu. l. ꝓsentaneũ. in fi. ⁊. j. co. ti. ꝑ totum ⁊ in aũt. de exhi. reis. §. si vo. col. v. sine i criminali ciuiliter mota. vt hic. Hu. ꝓtradicit q̃ testes possunt recipi ⁊ sentẽtia ferri ⁊ in criminali dũmodo de causa liqueat vel liquere possit siue causa sit criminalis siue ciuilis. De hac tñ materia tradit. iij. q. ij. in sum. j. de dolo ⁊ contu. veritatis. ⁊ no. q̃ dñs papa p totũ ti. istũ fuit in opi. io. qui dixit q̃ lite nõ cõtestata nõ sunt recipiendi testes. Mar. contra cũ Hu. ⁊ dñs papa qñq; sequit opinionem Mar. j. de testa. Rainucius. ⁊. c. Rainaldus vbi tractat de duabus quartis deducẽdis.

h ¶ Procuratoꝛis. Ex hoc euidenter apparet quãdo dñs puniẽdus sit. Est ḋ dñs puniẽd? qñ ipse ꝓtumax fuit. itẽ ꝓpter cõtumaciam sui ꝓcuratoꝛis eo sciente ⁊ eam nõ purgante quia tunc intelligitur ratam habere cõtumaciam sui procuratoꝛis vñ ꝑt excõicari aut alias puniri quia alienã culpã fecit ꝓtiaꝝ p consensum. ⁊ ita punitur dñs ꝓpter factum ꝓcuratoꝛis siue eius contumaciam argu. j. de ap. sepe contingit. ⁊. ij. q. xj. §. biduum. ver. si aduersus. nam factum ꝓcuratoꝛis nocet dño. ē. de in integ. resti. cum venissent: ⁊ confessio ꝓcuratoꝛis nocet dño. j. de re iudi. suborta etiã ignoraũti vt ibi: ⁊ dolus ꝓcuratoris nocet dño. ff. de tribu. ꝓcuratoꝛis. ⁊. C. de exac. et trãs. mili. an. l. in exactõe. li. xij. ⁊ q̃ factũ ꝓcuratoꝛis dño ꝓiudicet. habes. j. de cã pos. ⁊ ꝓtie. cum olim. ⁊ generaliter factum ꝓcuratoris dño ꝓiudicat. nisi excedat fines mãdati. ē. de offi. delega. cũ olim. ⁊. C. de ꝓcu. si ꝓcuratoꝛ. ⁊ sibi imputet qui malũ ꝓcuratoꝛem eligit. ff. de mino. cũ mãdato: nam cum ꝑsit dño factũ ꝓcuratoris etiã si iniuste obtinuit. ff. de ꝓcu. q̃ ꝓtio. §. vt in ceteris. sic ⁊ ei debet nocere. Sed cõtra videt q̃ ꝓtuma-

dis ꝓcuratoris nõ debet nocere dño.ff.si quis ius di.nõ ob.l. j.§.si ꝓcurator ⁊ expsse tradiť q tm̃ ꝓcurator ꝓueniẽdus est nõ dns.ff.man.si mãdato.nõ expssisset in prin. itẽ ignorantis dñi ꝓditio p ꝓcuratorẽ deterior fieri nõ dz.ff.de ꝓcu.ignorãť nec tm̃ scia ei⁹ dño ignorãti nocet.ff.d lib.cau.inser.nec delictũ ei⁹ in autẽ.de ec.ti.§. si q̃s i sua domo.col. ix.nec alien⁹ vol⁹ alteri nocẽ dz.ff.d excep. do.si ꝓcurator. Sol. dicas q ꝓcuratoris ꝓtumacia ipsi dño p. iudicat i eo casu in q̃ loquiť b: puta q: scit ei⁹ ꝓtñaciã ⁊ ratã bz eã eoipo q ñ purgat ipsã.vñ in eo casu pt dns excõicari. Si vo dns igrat ei⁹ ꝓtumaciã nec ratã bz eã ipe ꝓcurator punit d dolo suo ⁊ nõ dns. ⁊ sic loqť.ff.si q̃s ius di.l. j.§.si q̃s ꝓcurator: ⁊ alia iura ad b iducta q: inquũ est aliquez alteri⁹ odio ꝑgrauari.C.de inoffi.testa.si q̃s seruo.versus fi. ⁊ pctã suos dñt teneri auctores.j.d bis q̃ fi. a ma.par.cap.q̃siuit. ⁊.C.de pe.sancimus alias ꝗ dns nõ est excõicãd⁹: ignorãs culpã ⁊ dolũ sui ꝓcuratoris.vel cũ eã scit stati eã purgat.⁊ ẽ b nota bile circa es q̃ facit i iudicio bz formã mãdati bñ fit ꝓiudiciuz dño p ꝓfessionẽ ꝓcuratoris seu p factũ illi⁹: vt dicũt iura ꝓmo inducta dũmõ non egrediať formã mãdati: alꝫ nõ obesset dño si cũ primũ scit cõtradicat.§.de off.deleg.cũ olim. Sz q̃d si ꝓter ꝓtumaciã ꝓcuratoris tm̃ dns excõicet a iudice dño ignorãte ꝓtumaciã ꝓcuratoris.nec eã ratã babẽte nunq̃d erit excõicatus. b sepe ꝓtingit videť q nõ teneat q: hic dicit potuit excõicari ꝓpť suã ꝓtumaciã vel ꝓcuratoris.⁊ illud dz posse fieri qd de iure fit.xxij. q.ij.faciat bõ. Sz videť q excõicatio teneat cũ sit lata a suo iudice siue iuste siue iniuste.xj.q.iij.snia pastoris.⁊ in culpa q̃dã nõ videť q̃ talẽ ꝓcuratorẽ ꝓstituit q̃ nõ obtẽperat iuri.⁊ aliq̃s ꝑ facto alteri⁹ etiã sine culpa puniť.j.de spõ.non est. Credo tutius sit dicere q sit excõicatus lz nõ debuerit excõicari. ⁊ dz absolui sine aliqua satisfactõe ⁊ absq̃ grauamine.⁊ credo q iudex teneť ei ad interesse.j.de sen.excõ.sacro.q: illũ excõicauit iniuste etiam nõ citatum.

Dem hierosolimitano patriarche ⁊ archiepo casseñ.

¶ In causa restitutõnis contra contumacẽ lite non contestata snia ꝓferri non potest.

Accedẽs ⁊ ifra. ¶ Cũ i iudiciũ delegatoꝝ pũtia archiepus cirenẽsis restitutõis bñficiũ postularet plebanus sancti marci de venetijs: cõtra quem agebat nihil ad obiecta rñdit.§ a ad nfaz audiẽtiã appellauit ⁊ lz sepe fuisset admonit⁹ vt iuri pareret: q: ei⁹ appellatio ñ tenebat noluit tm̃ rñdere ampli⁹ vl coram eis etiã cõpere. Ipsi vo iudices cũ plebanus in sua ꝓtumacia p b duraret testes receperũt ab adversa pte ꝓductos ⁊ depositionibus redactis i scriptis mãdauerũt eidẽ vt ad eos accedẽt in ꝓsonas vl i dicta testiũ obiectorus: qd cũ facere noluisz i ipm excõicatõis snia ꝓtuleť possessionẽ iuris ꝓchialꝫ adiudicantes archiepo mẽorato ⁊ eũ restituẽtes i integrũ districti⁹ vetuerũt ne q̃s possessionẽ cirenẽ.eccle c sie restitutã ꝓsumerẽt ꝓturbare.

¶ Cũ igiť lis coram eisdẽ iudicibus nõ fuerit ꝓtestata: ⁊ manifeste pateret lras ipsas ꝓueri supꝑessionẽ obtẽtas cũ manifestũ eẽt duos ꝓdictoꝝ iudicũ accosi. vz ⁊ cirenẽ.epos eidez archiepo tãq̃ suffraganeos suos metro- f politano iure subesse ac ex his plebanuz legitie appellasse ꝓstaret i quẽ etiã si min⁹ legitie ap- g pellasset: ⁊ iudices ipsi lz ꝓpter ꝓtumaciã excõicatõis forte potuerũt ꝓferre sniam: non tm̃ debuerunt sup principali negocio diffinitiuã sniam lite nõ ꝓte. ꝑ- b ferre ꝓdictas cassauimus snias imo cassas denũciam⁹: ⁊ ianes Vñ cirenẽ. archiepo dedimus i mãdatis: vt ecclie scti marci in i strumenta restituat: ⁊ etiã vniuersa q̃ hmõi occasione sentẽtie p se vel p alios occupauit.

Dem episcopo brixenẽ.

¶ Si lite non contestata reus ẽ contumax si fieri põt mittitur actor in possessionẽ cã custodie alias reus excõmunicabiť.

b ¶ Testes receperũt: li.nõ ꝓte. ⁊ male.§.e.c.pr. ⁊.j.e.p totũ c ¶ Possessionẽ iur⁹ nõ aut possessionẽ cã rei fuãde qd forte facere potuerť imo siue forte si ꝓtumax fuisz .j.e.c.pri. ⁊.c.qm̃.§. in alijs. ẽ appellatio ꝓmissa videť defendẽ ipm plebanũ a cõtumacia. vñ nõ tenetur snia excõicatõis vt inferi⁹ seqť. Quidã itel ligũt hãc decr. loq̃ in cã restitutõis in integrũ iure minoris.

d ¶ Perturbare. ar. q iudex dz defendere inductũ i possessionẽ j.de symo.querelam. e ¶ Subesse. hec est iusta cã recusatõis q iudex sit suffraganeus aduersarij. sicut ⁊ illa q iudex sit dns aduersarij.§.de offi.deleg. cãm que inter. R. vbi plures casus notanť de recusatõe. Idẽ videť si esset affinis.iij. q.ix.absens. ⁊.ff.de iureiu. lex cornelia i pn ⁊.iiij.q.iij.§.itẽ legez iul. Itẽ si ẽ comes.ff. de off.pre.senatusculti. ⁊.§.de off.dele. cũ. R. ꝓter dñm tota familia põt recusari. C. si q̃s quacunq̃ ꝓdi.po.l.vna. ⁊ lz ex istis causis repellať iudex a iudicãdo nõ repelliť testis a testificãdo. ⁊ b ẽ cã q: facili⁹ posset bẽ multos iudices q̃ vnũ testẽ vñ repelliť iudex a iudicio ꝓter defectũ testis: vt sic ferat testimoniũ in cã.j.de testi.dilecto. f ¶ Ac ex bis. Quare dic ex bis. q: nõ appellauit ex plibus causis ẽ tm̃ q: erãt suffraganei post appellationem vnica videbať cã appellatõis eo tpe q̃ appellauit. lz tm̃ nõ expsserit. s. q: iudices duo erãt suffraganei. ẽ post appellationez alia cã grauamis supuenit. s. q: receperũt testes lite nõ ꝓtestata. ⁊ ꝓter hoc dicit ex bis q: ex supueniẽti grauamie sũpsit appellatio maiorẽ firmitatẽ. ⁊ sic ex bis q̃ postea fiũt intelligitur forti⁹ valere. ẽ ab initio vnica videť ⁊ sic legitimã vocat appellationẽ. ⁊ tm̃ nulla ea fuit expssavt dictũ est. ⁊ ita ex post facto apparet legitia.j.de frigi. ⁊ malef. fraternitatis. Vel dic q duo iudices recusati fuerãt ⁊ q: nõ admiserũt recusatõz appellatũ fuit. ⁊ sic est planũ qd dz vt supra dictũ est. g ¶ Propter ꝓtumaciã si appellatio nõ fuisset legitima ꝓter ꝓtumaciã debuit ⁊ potuit excõicari vel aduersariũ in q̃si possessionẽ iuris mittere cã rei fuãde. vt.j.c.pri. ẽ diffinitiuã nũq̃ potuit ꝓferre sniam sup possessiõe q̃ erat q̃stio spoliatõis cũ lis nõ eẽt cõtestata.j.e.p totũ. ⁊ q dicit forte nõ notat dubitationẽ ẽ potiꝫ affirmationẽ. b ¶ Cassauimus. i. cassam denũciamus. Hoc ĩõ ita exponit. q: ꝓrie dz cassari snia vbi tenet ẽ cũ snia nulla est vt hic snia nõ dz cassari. q: qd nõ est cassari nõ dz ẽ dz denũciari nulla sicut fit in snia excõicatõis. j. de sen. excõ. p tuas. et ẽ. de offi. deleg. cũ ꝓtingat. ⁊ b due fuerũt snie. s. excõicatõis in plebanũ ⁊ alia sup restitutiõe possessionis iuris parrochialis. i ¶ Uniuersa. q: ꝓncipale nõ tenuit. nec illud qd ex eo nosciť eẽ secutũ. j. de fide instru. inť dilectos. §. cũ igr. i fi. ⁊. C. d legi. ñ dubiũ. cũ suis ꝓcor. oia q̃ ẽ restituẽda q̃ occasiõe ipi⁹ snie bñt Sicut cũ restituiť minor aduersus sniam pignora ꝓstita dñt

restitui.ff.de minor.si ex cā.§.j.ꝛ cū retractat sniā oia debēt re
stitui in pstinū statū:vt b:ꝛ ex vtraq; pte fieri dz restitutō.C.
de repu.l.vna.ff.de mino.qd si minor.§.restitutio.s.de in in/
teg.resti.c.j.

Ceste fraternitatis. ¶In prima ponit decisa psultatio

In secda distiguēs rn
sio.Et secdz mēbrū ibi
qd si.ab.si.a ¶Cō
tumaciter.plib⁹ mo
dis dī q̄s ptumax.j.
eo.qm.§.j.et.x.q.iij.
certum.ff.de re iudi.
cōtumacia.j.
b ¶Possessionē: vl
q̄si possessionez.j. de
cā poss.cum ecclesia.
c ¶Inducēd⁹:nō tn
iudex dz mltū festina
re ad decernēdā hmōi
missionē i possessiōz
alias fieret restitutio
ꝗ cā.ar.ff.de dam.in
fac.si finita.§.si forte
qz ēt sniā diffinitiā re
uocat iusta de cā.j.d
re.iu. cū Bertodus.
ꝛ dz sūmati negociū
pscrutari añ missiōez
arg.C.vbi i rē ac.l.ij.
ꝛ.j.e.qm.§.ex.an iste
sic missus sit custos
tm vel ver⁹ possessor
dī.j.de do.ꝛ ptu.ptin
git. Nota tn q ūnq;
auxilia ꝓdita sūt ꝗ il
los q ñ admittūt acto
rē in possessionē. ꝗm
mādatū iudicis. Pri
mū qz puniūt i expēs
j.eo.qm.§.in alijs.ꝛ
j.de seq̄stra.ad hoc.
Secdm ē qz eo nō ob
stāte q ñ possidet ve
rus efficitur possessor
anno elapso.j.d do.ꝛ
ptu.ptingit.ff.de bo.
auc.iu.pos.q̄uis.Ter
ciū ē:qz pōt excōicari
vt b ꝛ.j.e. qm.§.vlt.
Quartū qz pōt oueni
re aduersariū q̄ti sua
intēst possessionē nō
habuisse.ff.vti pos.l.
si duo.§.vlti.ꝛ.ff.de vis fi.ci.qui in pos.mit.l.j.in prin.Quin
tum qz manu militari eijci.pōt.ff.de vis fi.ci qui in pos.mit.si
quis missam.ff.de rei vendi.q restituere. d ¶In possessio.
nē nequeat.puta si cā esset criminalis siue ciuiliter siue crimi
naliē agat vel mrimonialr.s.qñ agit ad separatiōz mrimonij cō
tumax ē excōicādus.s.e.c.j.i fi.ꝛ.xj.q.iij.rursus.ꝛ.c.q̄cūq;.b.

Accedēs. Sunt due ptes pmo ponit appellationis q̄
relā. Secdo pmissionis cām ibi.mādamus.Ab.Si.
e ¶Linea psanguinitatis:que est sufficiēs cā recusatōis.j.de
ap.postremo:idē esset si esset affinis.iij.q.ix.absens.de hoc di
xi.s.e.accedēs.ꝛ.s.de off.dele.cām que.
f ¶Eius.s.comitis britanie:ideoq; erat suspect⁹ illi.s.de off.
deleg.insinuāte. g ¶Qui.s.comes. h ¶Oriūd⁹.vñ q̄s ori
undus fuit ibi domicilū retinere dī.ff.de sena.l.p.ꝛ est ista ad
mirabil suspitio quā sufficē nō credo.§ q̄ nō psūt singla mlta
iuuāt.vt no.j.de pba.cū cām.vel dic oriūdus de terra sua.i.de
terra q̄ ptinebat ad iurisditionē illi⁹ comitis ꝛ ad ꝓprietatem
ipsi⁹ dñe. i ¶Mimis fauēs q nunq̄d tenet q̄lilibet diligere
primū suū.de pe.di.j.ois q nō diligit.Rn.nō omis amicitia
repellit iudicez sed maxima.ff.de ver.sig.late.§.amicos sicut
nec oēs inimicitie repellūt testem nisi maxime.j.de testi.licet
beli.ꝛ.c.p tuas.ꝛ causa cognita illud visquiri debet.ff.de que
stionibus.l.j.§.p questionē.nā ꝓpter leues inimicitias nō ex
tinguit legatū.ff.de adi.lega.l.iij.in fi. Sed videt q modica
causa iudicē repellit vt dictū est.s.c.accedēs.ꝛ.s.de offi.dele.

Tle fraternitatis deuotio:
ꝛ infra. ¶Cōsultatōi tue
duxim⁹ rndēdū q si re⁹ lite si cō
a testata absētauerit se ptumacit
talisq; cā sit:q actor possit ipe
b titarū rex possessionē induci: ē i
c eādem cā custodie inoucēdus.
¶Qd si cā talis fuerit:q idem
d in possessionē nequeat intromit
ti vt iuri pareāt p cen.ecclesi.ē
contumax compellendus.
¶Item de decima ꝛ elemosina
abbatib⁹ aurel.et carnot.dioc.
¶Receptio testiū facta contra
nō cōtumacē lite nō contestata
in cā matrimoniali est nulla.
¶Accedēs ad sedēs aplicā
nobil vir.gu. vicecomes
nob exposuit:q cū sopitē.eps
e comitez britanie proxima linea
consanguinitatis attingat ꝛ ar
f chidia.eius sit clericus cōmen/
g salis qui eidē vicecomiti est ad
uersari⁹ pncipal vtpote q vxo/
rem suam ꝛ terraz publice deti
nere ꝓsumunt:ꝛ magister p. de
h terra vxoris sue oriundus exi/
i stens nimis fauens eidez ꝛ oēs
k sub districtu existūt comitis me
morati:nec nisi p districtū ipsi⁹
ei patet accessus ad eos:ꝛ ipi q̄
bus causa inter ipm ꝛ vxorē suā
commissa fuerat nunq̄ ei volu
l erūt nisi in terra inimicorū suo/
rum locuz ꝛ terminū assignare
vbi sine mortis piculo accedere
nō audebat.et licet litteras nō
habuit d cōductu:si tn misse ei
fuissent non debebat se credere
m suis capitalib⁹ inimicis ꝛ infra.
Mandamus quatenus cū pro
pinquiores sit terre nobilis tā
dicte q̄z sue:ꝛ causa ipsa p vos
cōmodius valeat terminari:cū
ad vos securus pateat accessus
vtrimq; ptibus cōuocatis si vo
bis cōstiterit q afi litē legitime
ꝓtestatā vel post appellationez
n ex pmissis causis interpositam
testes sup cōsanguinitate ꝓtra
matrimoniū absq; culpa contu
macie recepti fuissent vos atte
statōes hmōi decernatis irritas
ꝛ inanes ꝓpellētes dictā nobilē
vt reuertat ad virū suū: quē in
consulte dimisit:ita q postq̄ ip
se vir plenariam restitutionem
o habuerit tā vxoris q̄z terre cau
sam sup matrimonio audiatis:
eāq; fine canonico terminetis,
¶Item.
¶Lite nō ꝓtestata nō recipiūt
testes regulariter sup principa
li fallit in sex casib⁹ hic annota
tis.s.cū timet de morte vel ab/
sentia diuturna testiū tūc enim
seruata solennitate hic posita
pñt etiā lite nō cōtestata testes
examīari.h.d.vsq; ad.§.Porro
Quoniā frequenter in du
bium reuocat a multis:
an lite nō ꝓtestata testes recipi
valeāt aucte pñtium duximus
p declarādū regulariter verū esse
causaz q̄ qz lites sine
suspitiōe ꝓcedere de
bent.iij.q.v.qz suspe
cti.ꝛ.C.de iudi.aper
tissimi. Sed q dicit
nimis fauens soluit
qd dictum est.
k ¶Sub districtu:
h exceptio oēs tāgit.
l ¶Inimicorū. hec
fuit sufficiēs cā appel
landi.iij:q.ix. hortamur.ꝛ.j.de ap.ex pte
ff.de iudi.si longius.
ff.d arbi.si cū dies.§
si arbiter. m ¶Ini
micis.si.j.de sent.ex.
Ceterō q̄uis nec in
hoc casu sufficiēs po
tuit cautio pstari.ar.
j.de resti.spol.lr̄as.in
fi.ꝛ hoc ꝓpter fragili
tatem cautiōis.ff.ad
trebel.qui ita.§.j.
n ¶Ex causis pmis
sis.s.qz eps erat psan
guine⁹ comitis:ꝛ ar
chi. cōmensalis eius
dē:ꝛ alter oriūdus de
terra vxoris ꝛ locū as
signabant p terrā ini
micorꝫ hmōi excep
tiōes nō admittebāt
legitima fuit applla
tio ꝛ q̄libz etiam p se
sufficeret ad appellā
dū pter illā q oriūd⁹
fuit alter iudicum de
terra vxoris illā solaz
nō putarē sufficientē
ad recusandū iudicez
vel iudices sed pstat
adminiculuz alijs vt
dixi.s. que nō psunt
singula mlta iuuant.
sic.ff.q.ex cā.ma.nec
nō.§.si quis sepi⁹.ni
si velis dicere de terra
que ptinet ad iurisdictionē vxoris tunc bona est exceptio.ꝛ qz
omis erāt de districtu ipsi⁹ comitis.arg.j. pe psump.tercio.et.
ita siue testes recepti fuerūt añ litē ꝓtestatā.sine post appella
tionē pmissam ex pdictis causis nō valet receptio testiū sup cō
sanguinitate nisi ille fuisset ꝓtumax tūc cm in causa mrimoni
ali añ litē ꝓtestatā recipiunt testes nō obstan.absentia illius.
j.e.c.pri.§.j.ꝛ hoc est qd sequit absq; culpa cōtumacie.
o ¶Terre.s.dotalis eius cm cognitio ptinet ad papaz rōne
cōnexitatis:qz est accessoria ipsi matrimonio.j.de bona.inter
vi.ꝛ vxo.c.j.ij.ꝛ.iij.ꝛ sic nō est ꝓtra.j.qui fi.sint legi.cāmq;.ij.

Quoniā frequenter. ¶Quia ista decre.est valde ꝓlixa
habet materi ā satis separabilē:cā legā p ptes. Et pma
vsq; ad.§.Porro.h.intēdit vt in rubro.Et diuidit hoc princ
piū in q̄tuor ptes.Nam primo ponit regulā. Secda duos ca
sus excipit ibi:nisi.Tercio solennitatē requisitā ibi:§ si actor.
Quarto q̄d iuris si illa nō seruet ibi:§ si actor.Ab.Si.
p ¶Regulariter verū esse.hic regula fallit in casibus hic po
sitis.s.vbi timet de morte vel absentia testiū.ꝛ vbi agit de de
ctione vel matrimonio ꝛ in causa inquisitionis ꝛ publicatōis
Item in causa denūciatōis.s.de iudi.nouit.Item in actoris

absentia pnte reo recipiunt testes lite non testata. C. qnõ et qñ iu. autẽ. qui semel. j. de vo. ⁊ ptu. cãm que. Item vbi actor nõ pot agere ꝓpter iuramentũ qd iurauit nõ repetere vsuras j. de iureiur. ad nostram. Item cum minor ab hereditate officio iudicis se abstinet. vt in autẽ. vt spon. lar. §. ad hec coll. ix. Item vbi aliqd iudicis officio expeditur. C. vt mi. se ab be. absti. in autẽ. ibi posita. Itẽ cũ i integrũ restitutio incidẽter postulatur officio iudicis. d. de off. iudi. c. ij. Itẽ cũ agit de iniquitate iudicis i casu quẽ babes. j. de ap. interposita. §. vl. Itẽ in petitione legativl fideicõmissi. arg. C. de vsu. ⁊ fruc. l. ij. § ibi dicit p lite nõ ptestata. in fi. vñ casus iste nõ debz excipi de regula. Itẽ cũ agit finiũ regũdorũ iudicio. vt. C. fi. regũ. l. iij. Itẽ i trebellianica restitutõne. C. ad trebel. l. pe. §. cuz autẽ. Itẽ in causa beresis post mortẽ. xxiiij q. ij. sane. ij. Item vbi offendit publicũ commodũ. C. d pe. ne diu ⁊ iij. q. iij. qz ea. ar. itẽ cum psona ẽ incerta. v. q. j. quidẽ. ⁊ q. ij. c. ij. ⁊ fm quosdã in cã libertat. C. de inge. manu. diffamari. ar. ptra. j. de testi. cũ olim item vbi agit de bñficio obtinẽdo ecclesiastico vt i pci. Lugd. Inno. iiij. j. de eo q mit. in pos. cã rei ser. eũ qui.

a Procedendũ sup principali: § sup incidẽti interdum vel emergẽti bñ recipiunt testes: vt pbet q citatio puenit ad aliquẽ vel q ptumax fuerit in casu quẽ babes. j. de ap. interposita. §. vlti. b Ciuiliter: hic ideo dicit qz in criminalibus nũ q̃ recipiunt testes lite nõ ptest. ⁊ ibi pbatões strictissime recq runt. v. q. vj. epiphaniũ. C. de pba. l. vlt. qualiter in criminali cã pcedat. di. iij. q. ix. in summa. ⁊. j. de vo. ⁊ ptu. veritatis.

c Me veritas. xiiij. q. ij. q̃q̃. d Subtrabat: tunc em̃ curare debet iudex magistratus: vt salua sit rerũ pbatio. ff. de testi. curent. ⁊ in autẽ. de testi. in vlti. colum. col. vij. §. pe. ⁊. §. hic vo. ⁊. j. de testi. si quis testiũ. ⁊. ff. ad. l. aquil. l. j. vel etiã si timet q testes ꝓter moꝛã variẽt fidẽ suã aut moꝛiant. ff. ad carbo. l. ij. §. due. ar. j. eo. c. §. sunt ⁊ alij. j. de testi. significauit.

e Timet: tunc illi soli recipiuntur de quibus timetur ⁊ nõ alij nisi in causa publicationis. j. de test. significauit. ⁊. j. e. c. §. sunt ⁊ alij. licet in his casibus recipiant testes lite non contestata. veritate tamen inspecta quo ad effectum nõ intelligunt recepti lite nõ contestata. qz nõ publicant nisi lite contestata: ⁊ cum aliꝗs si aliꝗ lite contestata inducti fuerunt nec ad sententiam pcedat iudex p tales testes § in sequenti. §. recipiunt lite nõ ptestata ⁊ serẽt snia: ⁊ sic est differẽtia in. j. rñso. ⁊. ij.

f Conuenta: idem est si nondum sit conuenta: sed conueniẽda.

g Aduersariũ: cũ fuerit absens ⁊ nõ ptumaciter.

b Infra annum: ecce prescriptio annalis. sic. s. de rescript. plerumq. ⁊. s. de offi. ordi. pastoralis. C. de b ere. autẽ. idem ⁊ j. eo. §. in aliꝗs. ⁊. j. de bere. excõicamus. §. j. ⁊. ix. q. iij. rursus. c. quicunq: ⁊ iste annus vtilis est ab initio: quia nõ currit nisi ab eo tempore quo potuit experiri. vt in decre. plerumq. ⁊. ij. q. vj. biduum.

i Non valeant: illi qui testes produxit. sed aduersario bñ valebunt qui dolum non adhibuit. xiiij. q. v. c. non sane. quia p vtraq testificãtur.

k In fraudem: non enim artanda est alicui probãdi facultas. ff. de incen. rui. ⁊ na. nequit. §. d bis. ⁊. iij. q. vij. §. tria. ver. si quis et litigatoꝛib. ⁊. j. de testi. significauit. et. e. dilecto. Itẽ est hic psumptio iuris ⁊ de iure contra quem non admittit pbatio. liiij. dist. fraternitatem. j. de iude. c. vl. ⁊. j. de spon. ad id ⁊. c. is qui. vbi de hoc secus si esset etiã tm̃ de iure. ff. qd me. cã nõ est verisimile. xx vij. q. j. nec aliqua. B.

l Ad repellendus testes testibus humanis rebus exempt. p q̃s testes recepti reprobarent siue eorũ dicta. j. de testi. ex tenore. ⁊. c. pntiũ. ⁊. C. de contraben. stipul. optimã ver. ⁊ si inter pntes partes vel q̃a se absentarent vel efficerent inimici actor. ff. de carb. edict. l. iij. §. due. et. ff. de fur. l. quidã. ⁊ arg. ff. ad. l. aquil. in. l. aquilia. dicta vo illorum posset qñcũq: reprobare ex ipsis depositionibus ⁊ p testes etiam post mortẽ ipsorũ testiũ ⁊ in psonas: dũmodo testes haberet ꝓ q̃s posset hoc probare. C. de test. l. fi. xxiiij. q. ij. sane. ij. arg. C. si pẽ. ap. q̃uis, sed qz poterat contingere q illi interim moꝛentur vel alias vt dictum est impedirent. ideo: infra annũ debet denũciari ipsi reo receptionem talem factam esse cõtra eum qd nisi fecerit nõ valebit talis receptio testium. m Vel alie exceptiones elidentes principale negociũ vtputa pscriptio quã tunc poterat pbare: vel pactum de nõ petendo vel cõsimiles qz potest esse q tunc tpis pbatões sup his haberi nõ possent arg. ff. ad. l. aquil. in lege. ff. de fur. quidã.

Doꝛo. Hic in isto. §. vsq ad. §. sunt ⁊ aliꝗ: excipiũt aliꝗ duo casus a regula supraposita ⁊ pingui? excipiunt q̃ pcedẽtes cũ in istis possit etiã ad sniam pcedi. Et bũc. §. sic summo Cũ agit de mrimonio carnali vel spũali: pnt ꝗ ptumacẽ etiã lite nõ cõtestata testes recipi: ⁊ snia diffinitiua ferri. Si vo reus est absens § nõ ptumaciter tunc in carnali nõ pcedit § expectat absens. In spũali vo si agit de ptracto stabit iuribus antiquis si de cõtrabẽdo expectat absens p ser menses. Sed de hoc vltimo qñ agit de cõtrabẽdo dic hodie vt in. c. q̃ sit: et c. cupiẽtes. de elect. in. vj. vbi aliter est puisum. Et diuidit in duas ptes principales. Mã primo decidit qd iuris qñ reus est absens p ptumaciã. Secda ibi: si vo ponit qd qñ est absens sine ptumacia. Et ista seda diuidit in tres. Mã p̃mo tractat de mrimonio spũali iã ptracto. Secdo de ꝗbẽdo ibi: q si. Tercio de carnali ibi: si autẽ. Ab. Si. n Alicui?: electi nõ pfirmati ⁊ qui nondũ psensit. o Electõe: Puta q nõ si canonice celebrata vel q electus sit criminosus et licet videatur loqui capl'm in plato pot idẽ dici in electõne cuiuslibet clerici: qz ibi ledit ecclesia ex longa moꝛa vel etiã si vocat ⁊ psentiat ⁊ non veniat. x. de elec. statuim? in pcil. Lugdun. p Prohibitus j. de testi. sp. lras. ⁊. xxx. q. iij. pictatiũ. q Casibus supfluũt isti ablatiui: qz hoc aduerbiũ tunc qd pcessit sufficeret.

r Maliciose occultat. si. v. q. j. quidam. s. de alie. iudi. mutau. fac. c. j. ⁊. s. de off. dele. c. psultatõibus. s Impedit: talis habet p citato denũciatõe facta publice ad domũ suã. j. de cle. nõ resi. ex tue. ⁊. j. de vo. ⁊ ptu. c. vlti. ff. de euic. si dictũ. §. si pnte. ⁊. l. si idẽ. §. pnti. Et ita sufficit q publice edictũ ponat ab domũ suã vel ecclesiã vt dicunt iura pdicta: ⁊ citari potest lris vel edictis. ff. de fideicõmis. l. cum vo. §. penul. ⁊ sunt tres modi ptumacie ⁊ quocũq: illoꝛũ aliquis cõtumax sit: habetur p contumace. Primũ modũ babes hic ⁊ alios duos modos cõtumacie babes. xj. q. iij. certum est.

l m repellendum testes vel alie locũ habere nõ possint. Porro spãles cause possunt occurrere in q̃bus causaliter est aliud obseruandũ vt verbi gra si super n o alicuius electõe vel copula maritali questio moneat tũc etenim ne propter longã moꝛã in spũalibus et tpalibus patiat ecclia lesionem. vel viro siue mulieri fornicatõis occasio pbeat maxime cũ ppinquitat gradus op p ponit lege diuina prohibitus q in huiusmodi casibus si contumax apparuerit is in quez fuit actio dirigenda seu qz pempto ria citatõe recepta venire ptem r nit seu qz maliciose seip̃m occul s tat seu qz impedit ne possit ad eũ citatio puenit testes lite ñ cõtestata st merito admittẽdi ⁊ ni

a ¶ Si vo aliter.i.nō p ꝓtumaciā.ē.de off.dele.ꝓsultationib⁹
b ¶ Maxime,ꝓtie.sic.ē.de elec.cū inter.ver.vt p mutuū ꝛc.
Alij exponūt maxime.i.tm̄ est. c ¶ In sacris canonibus.de
hac absentia varie loquunt canones.Quidā dicunt de duo-
bus mensibus.vij.q.j.pntiū.Quidā de tribus septimanis.vt
ea.cā.q.j.si q̄s in cle-
ro.Et quidā de q̄nq̄
annis.j.de cleri.non
resi.c.ij.Quidā de tri
bus.Quidā de q̄nq̄
mēsibus.c.dis.qm̄.et
lxxv.dist.qm̄.Quidā
de vna hora.xcj.dist.
clericus.xcij.di.c.vl.
Sup hac expectatōe
dicēdū est q̄ si aliq̄s
est absens in eo loco
vñ possit citari vel in
studio vel in aliq̄ lo-
co vbi apparet mani
feste.qz nō latitat pre
latus illi⁹ ipm legiti
me monere dz vt ad
suā ecclīā reuertatur
infra tpus ꝓueniens
fm locorū distantiaz
ꝛ tpis qualitatem ab
ipso plato pfigendū.
Qd si nō venerit po
terit postmodum suo
beneficio spoliari.ni-
si rōnabilem causam
ostēdat quare venire
nō possit.j.de cleri.nō resi.inter quatuor.ꝛ.c.vl.j.de appel.p-
uenit.ij.vel si alias de licētia prelati sui absentat.vsq̄ ad cer
tum tps si ibi statutū infra qd reuertat tunc si nō reuertat ad
terminum eps pōt illum priuari bñficio ꝛ officio nisi iusta cau
sa impediat.ꝛ sic loquit illud.c.vij.q.j.pntium.Dico tn̄ q̄ si-
ue clericus sit absens de licētia epi ad certū tps.siue pter licē-
tiā eps semp ipm pmo monere debet vt redeat p iura pdicta
j.de cleri.nō resi.c.inter.ꝛ.c.vlti.ꝛ infra de ap.puenit.ij. alias
nō teneret sententia lata cōtra absentem nō vocatum neq̄ ci
tatum.ꝛ iura antiqua que hic signant sic intelligunt.Verum
est q̄ clerici ab ecclesijs suis abesse nō debēt.tn̄ si hoc ꝓtingat
taliter sunt vocādi anteq̄ spolient.ꝛ ita seruandum est circa
eos qui cōparent ꝛ citari possunt.Si vo nescit vbi sint nec ci
tari pnt psonaliter trine citationis edictum apud eorū ecclesi
as publice ponāt vt reuertant.ꝛ si vltra sex menses venire
distulerint suis bñficijs postea spolient.j.de cleri.non resi.ex
tue.ꝛ sic qualitercunq̄ sit aliquis absens semp dz citari pdi-
cto modo.Item videt q̄ melior sit conditio illorum qui ma-
liciose se absentant q̄ cōditio illorum qui cōparēt ꝛ citari pos-
sunt psonaliter.quia illi habent sex menses isti citant ad arbi
trium plati vel ad mēsem vel duos vel plures vel minus fm
q̄ requirit ꝛ exigit distantia locorum.sed illud contingit quia
nescit vbi sunt.qz pōt esse q̄ sunt multū remoti vel impediti
nec in breui possunt p cōsanguineos reuocari vel amicos.Et
ideo maius tps ꝛ certum dat eis vltra q̄ ecclesia vacare non
debet.j.de concess.pben.nulla.ꝛ hoc locum habet in his cleri-
cis ꝛ platis qui iam confirmati sunt ꝛ possessionē diutius ba
buerunt vel etiā cōseuserunt.De his vo qui solūmodo electi
sunt nec pfirmationē vel possessionez habuerūt teneas q̄ hic
dicit qz expectant p sex menses plus vel minus fm q̄ visum
fuerit superiori cum p ꝓtumaciam nō est absens.Si vo ille qui
accusabat electionem aut excipit contra electum nō cōparet
anno elapso electus pōt pfirmari.ff.de mu.ꝛ bo.reus.Sz nō
credo q̄ tm̄ sit expectādus.immo superior pfigit ei certū termi-
num infra quē cōpareat psecuturus intentionē suā alioquin
pfirmabit eum.j.de accusa.licet.ꝛ.j.de dan.despon.cum inhibi
tio.ꝛ.j.q̄ matri.accu.pos.cum in tua.ꝛ hoc totū expeditum
est.ē.de elec.statuimus.sed i episcopatu dant accusatori tres
mēses.in auth.de sanctis.epis.§.si q̄d aūt.coll.ix.§ potius ista
in arbitrio superioris consistunt.j.de vo.ꝛ contuma.cum olim
hominꝰ si de cā liqueat ad dis
finitiuā sententiam pcedendū.
a ¶ Si vo aliter absens fuerit:et
agat de spūali cōiugio inter ec
clesiā ꝛ platū iā ꝓtracto electōe
b maxime confirmata illud in h
articulo volumus obseruari qd
super exceptione talium psona
c rum in sacris est canonibus dis
finitum. ¶ Quod si forsan aga
tur de spūali ꝓiugio ꝓtrahēdo
is qui est in platum electus per
spaciū sex mensiū expectet nisi
pensatis negociorū circūstātijs
p superioris prudentiam magis
d vel minus fuerit expectandus.
¶ Si antē de carnali coniugio
e sit agendum alteruter tamdiu
cōiugum expectet donec de ip
f sius obitu verissimiliter psuma
tur:qz cū sine culpa sit absens:
vt si captiuitate vel egritudine
aut alio iusto impedimēto forsi
tan teneat aut etiaz ꝓpria ꝓ nō
g maliciosa voluntate in remotis
ꝓtibus moram faciat: vt de fa-
h cili vel in breui citari nō possit:
i ei quidem preiudicari nō debet
cum habeat forsan exceptiōes
legitimas ad intentionem con-
trariam elidendam ea nequaq̄
obstāte: q̄ de lapsu carnis pos-
k sit opponi.qm̄ in cōiugio casus
multi occurrūt:in quibus coni-
uges sine culpa.ꝓ nō sine cau-
m sa continere cogunt. ¶ Sunt ꝛ
alij casus sili speciales in quib⁹
absq̄ litis contestatione legiti-
me possunt testes produci: vt
n quādo excessuuz inquisitio vel
f.contra. sed ibi soluit.si vo contra plaktum abscētem agatur
criminaliter vel etiam ciuiliter p denunciationē alicuius tunc
citat vt veniat ad defendendum se.si nō veniat excōicetur p
pter cōtumaciam.ꝛ expectabit p annū ꝛ post annū pcedat ꝛ
ipm sup bonis nō sup crimine fm q̄ tradit.xj.q.iij.rursus. et
c.q̄cūq̄.ꝛ.j.de vo.ꝛ cō
tu.veritatis.vbi de h
d ¶ Expectandus.
postmodū pcedit ꝛ
cū ꝛ recipiēt testes ꝛ
diffinitiue pcedet vel
aliud eligat si nōvult
psentire ꝛ nil ei oppo
nit. e ¶ Sit agen-
dū.cū nō sit absens p
ꝓtumaciā. f ¶ Pre
sumat.p famā.qz se-
nex erat vel etiam qz
in acie fuit nec rectē
psumit q̄ bis casib⁹
sit mortuus.ꝛ si con-
trabat credens ita ex
cusatur ab adulterio
etiaz si viuat propter
ignorantiam. xxxiij.
q.ij.cum p bellicam.
quia non committit
adulterium sine volo
ff.de adulte.l.penul.
vt si receperat lras il
lorum cū quibus mi-
litauit.C.de repu.au
ten.hodie tn̄ dz q̄ nō
debet cōtrahere nisi primo sit certa de morte ipsius.j.de secū.
nup.dñs.j.de spō.in psentia.ꝓ satis certum est illi p solas hu-
iusmodi violentas plumptiones postq̄ aliquāto tpe duxerit
expectandum forte p annum vel etiam quinq̄ annis vt in p-
dicta auten.hodie.
g ¶ Maliciosa.iiij.q.iij.§.item his qui nō detractandi cā.
h ¶ Citari nō possit.Si nō pōt citari ꝑ ipm,pcedi nō pōt.Et
sic est ar.q̄ nō tenet sntia cum pemptorū nō puenit in noticiā
absentis.iij.q.ix.caueant.ff.q̄ sen.sine ap.rescin.l.j.§.item ex
eo edicto.C.quō ꝛ qn̄ iu.eo que.ꝛ.ff.locati.§.itez querit.§.ex
ercitu.Sed verius est q̄ sufficiat si diligēs fit inquisitio facta
licet nō sit inuētus.j.de vo.ꝛ ꝓtu.cām.ꝛ.c.vlti.ꝛ.j.de cle.non
resi.ex tue.ꝛ.vij.q.j.psentium.ꝛ.C.de iudi.perandū.§.siqui
dem.ff.de euic.si ideo.§.pnti.ꝛ.l.si dictum.§.si pseyte.ꝛ hoc
verū est qn̄ malicioſe est absens alias nō pcedit ꝓtra eū ꝓtē
ad cām pntis lre. i ¶ Non debet.arg.cōtra.j.qui fil.sint le-
gi.platum.sed ibi agebat tm̄ de ple an esset legitima vel nō ꝛ
nō contra absentem vel ille fuit requisitus vt ibi innuit.Con
tra.j.qui ma.accu.pos.c.j.illa corrigit p istā. Preterea ille fu-
it absens culpa sua pter maleficium qd cōmiserat vnde non
pnudicat mulieri.ꝛ sic differt casus ille ab isto ꝛ ibi soluit.
k ¶ Opponi. Respondet tacite questioni. Diceret aliquis si
mulier tm̄ compellit expectare incideret forte in formationē.
ꝛ papa respondit ad hoc.
l ¶ Casus multi.vt si alter de fidelibus labat in heresim.j.de
diuor.quāto.vel si alter ꝓiugū incidat.vel si mulier impotēs
casu reddat ad reddendū debitum.xxxij.q.vij.illi qui sani.vt
si alter furiosus factus sit.xxxij.q.vij.neq̄ furiosus.ꝛ.c.hi qui.
vel si i captiuitate alter teneret.j.de spō.in pntia.vel si vir in-
cidat in casum lepre.j.de cōiug.lepro.c.j.
¶ Sunt et alij. ¶ Hic excipiūt duo alij casus a regula ꝛ po
test sic summari.Ad ppetuam rei memoriā vel cū agit p viaz
inq̄sitōis pnt testes sine litis ꝓtest.recipi.Et etiā publicari.h.
v.vsq̄ ad.§.in alijs vo.Et nō diuidit.Ab.Si.
m ¶ Sunt ꝛ alij.alium casum habes qn̄ agitur de bono ec-
clesiastico obtinendo in decre.noua.j.de eo qui mittit in pos-
cā rei seruan.eum qui.
n ¶ Inquisitio.ꝛ hoc cum est absens p contumaciam ille cō
tra quem fit inquisitio.j.de accusa.qualiter ꝛ qn̄ ij.§.debet.ꝛ
j.de symonia.licet beli.

a ¶ Publicatio: hoc tunc fit qn̄ aliquis timet ⁊ sibi in poste rum sup aliquo contractu controuersia moueat tunc potest petere a iudice vt testes qui interfuerunt negocio publicent id est eorum dicta rediganť in publicam formam ad eternam rei memoriam. j. de testi. significauit. in autē. de testi. §. penul. colł. vij. ⁊ in hoc casu oēs testes recipiunť siue senes siue debiles siue iuuenes ⁊ statim publicanť: ⁊ in B est differētia inť hāc receptionem ⁊ illam de qua p̄misit in p̄ncipio capli: qr ibi recipiunť tm̄ senes ⁊ infirmi vel de quorum absentia timeť et illi non statim publicantur vt dixi.

¶ In alijs. ¶ Totus iste tex. vsq̄ ad finē loquiť iuxta regulā ꝑm quā lite nō cōtestata dz procedi ad sniam vel ad receptionē testiū ī dicit: in alijs vo casib⁹: qr supra pſecut⁹ est ꝓilator qd fiendū qn̄ pōt ꝓcedi lite nō cōtestata ⁊ b. d. in summa. Si reus lite nō ꝓtestata est ꝓtumax ⁊ agitur reali mittiť actor in possessionē rei petite cā custodie quā tm̄ recupat reus veniēs infra annū si offerat cautionē de stando iuri ⁊ restituat expensas. Post annū vo his nō seruatis nō audiť nisi sup ꝓprietate. Sed si ꝓueniť reali qui nomie alieno possidet noiabit. d. In iudicio ⁊ statueť sibi terminꝰ infra quē faciet dñm ꝓparere qui si. j. terminū nō venerit iudex illum citabit quo adhuc nō veniente iudex mittet actorē in possessionem veram. Si vo reus ꝓtumax ꝓueniť actione ꝑsonali mitterur actor in possessionē bonorū ipsius rei ꝓ modo debiti de darati: ⁊ primo mobiliū. secō immobiliū si mobilia nō existāt vel excōmunicabiť reus. b. d. vsq̄ ad finē. Diuidiť principaliter in duas partes. In prima ponit modum ꝓcedendi cum agiť reali. in secā cum agiť ꝑsonali ibi: si autem agiť ꝑsonali. Abbas. S. b ¶ Actione reali. Duo sunt genera actionum: aut sunt in rem aut in ꝑsonam ḡlster hoc sit intelligendū tradiť bñ insti. de acti. in prin. c ¶ Affectus. tedium erit in hoc casu: qr actor missus in exceptionem expellet reum de possessione ⁊ erit possessor ⁊ ꝓcipiet fructus ⁊ conseruabit eos. j. de sequestra. c. ij. ⁊ iij. ⁊ si reus venerit infra annū p̄stita cautiōe iudicio sisti recupabit rem cum fructibus deductis expensis. vt. j. sequiť: sed in ꝑsonali actione tedium erit qr cum cultura spectet ꝓtumacem ille admissus erit cum eo in agro: vt custodiat fructus ne ille cōsumat illos. ff. vt in poss. le. is cui. §. qui legatorū: ⁊ ff. de dam. infec. si finita. §. si quis autē. de hoc diceť plenius. j. de vo. ⁊ ꝓtu. cōtingit.

d ¶ Cautione. Et eo q̄ dicit simplici cautione videť sufficere nuda cautio. C. de ver. signi. sancimus: ⁊ nō est verū immo sufficientem p̄stare debet. j. de sequestra. ab hoc. in fi. ⁊ ita pignora vel fideiussores. ff. man. si mandato. §. vlti. ⁊ ff. de fideicom. liber. l. ergo. §. adij. b ¶ Expensarū. Primo ergo debet satisfacere in expensis anteq̄ audiať vel absoluať. sic. C. de bo. au. iudi. pos. autē. qui iurat. C. de iudi. sancimus. C. q̄modo ⁊ qn̄ iu. autē. qui semel. f ¶ Possessionē recupet. Ergo videť q̄ eam amiserit ⁊ sic alter erat verus possessor. qd ē tentionē possessionis recipiat quā illa habebat: ⁊ talis possessio est facti ⁊ nō iuris imaginaria. vel dic recupet. id ē retineat veram possessionē quā nō amisit. si. iij. q. v. qr suspecti. xxvij q. ij. priusq̄. in fine.

g ¶ Neglexerit: nec sufficit offerre nisi eam p̄stet. j. de eo qui mit. in pos. c. j. argu. s. de offi. ordi. pastoralis. in fi. q̄ si nō eas potest p̄stare iudici prestet episcopo vel alijs publicis personis. vt. e. c. pastoralis. argu. contra. j. de eo qui mit. in pos. c. ij. sed vbi iudex voluit recipe eam. in. c. pastoralis. nullus fuit iudex cui posset vel debere offerri. b. ¶ Verus: id est vere et incōmutabiliter: nam ⁊ ante ꝑm q̄sdā est verus possessor ⁊ nō incōmutabiliter qr. j. annum teneť restituere possessionem. ⁊ ita statim est verꝰ possessor. argu. C. de prescrip. xxx. vel. xl. an. si quis emptiōis. §. pe. Nos tm̄ ꝓtrariū dicimus: ꝑm iura canonica. arg. s. de offi. ordi. pastoralis. et. j. de vo. ⁊ ꝓtu. cōtingit.

a testiū publicatio imminet faciē da. ¶ In alijs vo casib⁹ prudēter est attēdendū vtrū ꝓtumax reali actōe an ꝑsonali ꝓueniať. Si reali mittendus est actor in rei petite possessionem vt tedio affectus reus veniať rñsurus. Qui si venerit infra annū iudicio sisti p̄stita cautōe ac exhibita satisfactōe ꝓgrua expensarū possessionē recupet. Qd̄ si cautionē offerre neglexerit ifra annū actor post annū verus constituať possessor sup ꝓprietate dūtaxat aduerse parti defensione legitima reseruata. Qd̄ si super rebus immobilibus quisq̄ cōueniať qui eas possidet noie alieno debet statim in iudicio dñm nominare certo dierū spacio a iudice finiēdo eoq̄ ad eiꝰ noticiam ꝓducendo vt vel ipe veniens vel idoneum dirigēs respōsalem actoris intentionez excipiat. Si vo post tempus indultū quod dispositum est noluerit adimplere tanq̄ lite que ingeriť ex eo die quo possessor ad iudicium vocatus est ad interrumpēdā p̄scriptionē longi temporis contestata dñm possessionis index tribus edictis legitimis euocabit ⁊ tunc ipso in eadē volūtate manēte negocium summatim examinans in possessionē ipsarū rerum actorū habet locū ꝑm decretū. nisi aliquis ad cautelā illud impetret: qr solus transcursus anni p̄stituit aliquē possessorē verū. vt. s. de off. ordi. pastoral. ⁊ j. de vo. ⁊ ꝓtu. ꝓtingit. In ꝑsonalibus vo ꝑm decretū locū hz ⁊ nō vniformiter de B plenius dz ī p̄dicta decr. ꝓtingit. k ¶ Rebus immobilib⁹ secus cm̄ videť in rebus mobilibus: ibi nō videť ꝓdesse noiare dñm in iudicio cum habeat facultatē restituendi rem. ff. de rei ven. officiū in fi. Idem iuris est etiā in rebus mobilibus. qr pōt et debet dñm noiare in iudicio. C. vbi de cri. agi. opor. auten. qua in ꝓuincia ⁊ in rebus immobilibus quas aliquis possidet noie alieno vbi nullū ius habet. si conueniať debet statim in iudicio dñm noiare vt hic. C. vbi in rem act. l. ij. si cm̄ ius habet in re nō ꝓdeśt dñm noiare: qr ipse posset agere ꝓ iure suo ergo teneť se defendere. arg. op. j. de fide instru. G. ꝓpetuus possessor cm̄ semp ꝓueniendus est. xij. q. ij. quicūq̄. ⁊ xxj. q. j. in canonibus. ar. j. de ap. ad audientiā. ⁊ s. de alie. iudi. mu. c. j. ⁊ ff. qd̄ me. cau. l. si cū exceptōe. §. aliqn̄. ff. de noxa. de illo. ⁊ ff. de admi. re. ad ci. pti. imperatores. §. j. ar. s. xij. q. ij. de rebus. ⁊ ff. de ser. cor. in b. ⁊ ff. de ꝓtraben. empti. l. vlti. §. lucius. ⁊ ff. de bis que in frau. cre. qui a debitore. arg. j. de p̄scrip. auditis. ⁊ xxj. q. iij. inter memoratos. l ¶ Debet statim. i. añ libelli oblationē vel etiā post anteq̄ rñdeat tenor istius. §. poniť quasi de verbo ad verbū. C. vbi in rem acti. l. ij.

m ¶ Producēdo: ꝓ illū q̄ in iudicio dñm noiauit.

n ¶ Excipiat. i. suscipiat sic. xxiij. q. v. non est nrm. ⁊ j. ti. pri. imperatorū. j. de plus peti. c. vno. o ¶ Contestata. s. ne currat p̄scriptio possessori qm̄ p̄scriptio possessoris interrupta est ꝓ hanc denūciationē licet videať lis q̄si ꝓtestata. nō tm̄ actor audireť volēs ꝓducere testes sup ꝓprietate ac si lis esset ꝓtestata qr illud locū habet qn̄ lis est vere ꝓtestata ꝓ narrationē et respōsionē: ⁊ hic nō est vere ꝓtestata ⁊ quasi quo ad interrumpendā p̄scriptionē vt hic dicit. p ¶ Edictis. i. citationibus ad domū eius missis. j. de vo. ⁊ ꝓtu. cām q̄. ⁊. c. vl. q ¶ Summatim. sic. C. vbi in rem ac. l. ij. ⁊ ff. vt in poss. lega. si is a q̄. ⁊ ff. d carbo. edicto. l. iij. §. cause. ⁊. C. de bo. auc. iu. pos. autēti. ⁊ qui iurat. ⁊ sic summatim. i. semiplene. non cm̄ statim iudex ꝓpter ꝓtumaciā alterius ꝓtis p̄stituit p̄ñtem possessorē: vel etiā mittet eū in possessionē cā rei seruāde. nisi aliquā videat p̄mo p̄sumptionē ꝓ eo. qr posset eē q̄ aliq̄s calūniose peteret. vñ iudex p̄mo recipiet ab actore iuramētū de calūnia. ff. de car. edic. l. iij. §. cause. ⁊ sic obseruať: ⁊ istud iuramētū sufficit ita q̄ aliud vlterius nō p̄stabit si reus infra annū redire volens in cā ꝓcedere. argumentū. ff. ad exhi. thesaurus. vñ pētet ab acto-

re iudex vt sup hoc: scz q̃ non calumnie causa petat hoc exbi-
beat calumnie iuramentum. ff. ad exbi. thesaurus. ⁊. j. de resti.
spol. lras. ⁊. ē. de elec. cum dilecti: non enim debet iudex festi-
nare ad missiononem faciendam: quia si reus probabit iustā
absentie causaz restituetur. ff. de dam. infectis si finita. §. item
si forte. ⁊. j. de re iudi. cum bertoldus. ⁊ sic
obseruatur hodie de facto ⁊ istud iuramē-
tum sufficiet ita q̃ aliud actor vlterꝰ nō
pstabit si reus infra annū redierit volens
pcedere in causa: vt in. §. j. sed in casu bu-
iusmodi. §. iterum iu-
rabit actor tāq̃ reus
quando conuenitur.
quia ꝓmo iurabit vt
actor postea vt reus.
⁊ idem est si post an-
num agere velit. qui
primo conueniebat
ꝓm q̃ est in casu bu-
ius. §.

a ¶ Reseruata: sed
q̃diu reseruabit que
stio proprietatis. ꝓm
canones videtur q̃ p
petuo cum res sit fa-
cta litigiosa: et debe-
bat per hoc dubitare
de iure suo. Dico q̃ i
casu isto bñ pōt pre-
scribere: quia bonam
fidem videtur habe-
re quia credit rez ad
se pertinere: cum eti-
am iurauerit q̃ non
malicioſe seu per ca-
lumniā petit rem illā: ⁊ ideo pscribere pōt ⁊ iuste possidet qui
auctore ptore possidet. ff. de acquirēda. pos. iuste. Quidā dicūt
q̃ in casu isto sicut in priori seruat questio sup possessiōe vsq̃
ad annum absenti. Sed prius dictum verius credo ⁊ absolu
te dicit hoc: nam sicut reseruat ius saluum possessionis vsq̃
ad annum. in. §. pri. sicut ibi expsse hoc dicit ita hic diceret si
hoc esset verum. Sed que est ratio quare ibi audit vsq̃ ad an
num sup possessione: hic vo statim est verus possessor nec au-
dit vsq̃ ad annum sup possessione. Ratio illa consueuit assi-
gnari: quia maior contumacia psumitur in casu isto q̃ in prio
ri: quia p plures citationes vocatus est ⁊ plus contempsit. p
mo eēm vocauit colonuz ⁊ colonus renunciauit dño post quā
renunciationem citat dñs edictis legitimis. ⁊ ideo plus puni
tur ⁊ sufficit legislatorem ita voluisse: sic enim est in lege. ff. q̃
⁊ a quibus pspexit legislator. ⁊. vj. q. iij. scriptum est in. l. scri-
ptum. ergo ita renendum est.

b ¶ Vel immobilium: hoc ordine iudices sniam exequent.
vltimo ad actiones decurrit. ff. de re iudi. a diuo pio.

c ¶ Declarati: i libello suo. C. de bo. auc. iu. pos. aūt. ⁊ q̃ iurat

d ¶ Magis timeri: illa eēm potius est infligenda: quia hoc so
lum bene agit ⁊c. xxiij. q. v. pdest. arg. ꝓtra. ē. de offi. deleg. sa-
ne. ⁊. c. pastoralis. j. Respōso. sed ibi soluitur. e ¶ Ad alterā
quia crescente contumacia crescere debet pena. ff. de pe. l. rele
gati. Sic ergo due pene ab initio non sunt infligende. ē. de iu
at si clerici. Ar. ꝓtra. xvj. q. j. statuimus. f ¶ Distinctionem.
Sed nō videt q̃ distinctio facta in reali actiōe locū possit in
psonali bzelicet lra hoc innuat, q: debitor pt recupare pigno-
ra sua q̃cunq̃ venerit dūmō nō sint distracta. C. de distra. pi
gno. si pus creditor eēm nullo tpe pscribit rem sibi obligatā pi
gnori. ff. de vsuc. nō solū. §. qui pignori. ⁊ lege pignori, q: credi
tor q̃tū ad hūc casū ñ possidet pignꝰ. ff. q̃ satisda. co. sciēdū. §
creditor. Et ad h dicit Jo. an. ⁊ bñ q: creditor post annū nō ef
ficit possessor q̃tū ad vsucapionē ⁊ tēm post annū bz cōmodū
rem mittere nō tardabit; omni
allegatōe absenti sup ꝓncipali
a questione reseruata. Si autem
super personali actione cōueni
atur vel mittendus est actor in
b possessionē mobiliuz ipsius vel
immobiliū si forte mobilia non
c habeat pro modo debiti decla-
rati vel in cōtumacem est eccle
siastica sententia proferēda; ita
videlicet q̃ alterutra pena que
d magis timeri debeat iudex a ꝓn
e cipio contentus alteram nihilo
minus processurus si hoc meru
erit proteruitas contumacis: q̃
veniens infra annum vel post
f annum etiam audiet iuxta di-
stinctionem in alio casu superi-
us annotatam.

Rubrica. De iuramento calum
nie.

Honorius tercius.

¶ Clericus in causa ecclesie sue
iuramētum calumnie potest al
teri committere ⁊ per se iurare
non cogitur nec debz sine supe
rioris licentia.

Inherentes vestigi-
is predecessorum no
strorum dicētiū gra-
g uiores questiones p
summum pōtificem terminari:
b et infra. ¶ Legibus itaq̃ com-
perimus esse cautuz: vt nullus
clericus iurare presumat. Alibi
vo reperitur scriptum: vt om-
i nes principales persone in primo
mo litis exordio subeant iura-
k mentum calumnie propter qd
plerisq̃ venit in dubium vtrū
clericus iusiurandum prestare
debeat aut alij hoc officium de
legare quia illud cōstitutionis
edictum vbi clerici iurare pro-
hibentur: a Marco augusto de
cōstantinopolitanis clericis p
mulgatum fuisse videtur iccirco
ad alios non creditur perti-
nere. ¶ Vt ergo dubietas ista
auferatur ꝓm decisionē filij no-
stri. h. quondā imperatoris cu-
l ius sunt verba hec eius itaq̃ in
possessionis in hoc q̃ cum prius teneretur probare pecuniam
quā petebat esse debitā post annū etiam transfertur probatio
ad reum vt tunc aduersarius teneatur probare illā indebitā ⁊
sic efficitur petitor de possessore. argumentum ho. ad hoc. j. de
solu. is qui. Lauren. dixit q̃ huic seruatur questio possessionis
⁊ proprietatis quous
q̃ prescriptum est iu
ri offerēdi. argumētū
C. de pscrip. xxx. vel
xl. an. l. cū notissimi.
§. sed cū illud. versi.
eodem iure. nisi ex se
cūdo decreto res sint
ei iam pro debito assi
gnate: vel distracte. a
lias ad. xxx. annos re
cuperet res suas ob-
lato debito. Dicas q̃
debitor semp auditur
quousq̃ prescriptuz
sit volens recuperare
rem suā restitutis et
p ensis ⁊ prestita cau
tione iudicio sisti. nisi
pigra distracta sint
vel insolutū data au
ctoritate iudicis vel
ꝓm legem conuentio
nis distracta vt dixit
lex predicta si prius ⁊
ita infra annū ⁊ post
annum veniens resti
tutis expensis presti-
ta cautiōe q̃ iuri pa-
rebit recuperabit res
suas siue confiteatur
debitum siue neget.
C. de bonis auctor. iu
di. possiden. autentica. ⁊ qui iurat, ⁊ q̃ di
xit iuxta distinctionē in alia ⁊c. sic intellige iuxta distinctionē
id est ꝓm primū membrum distinctiōis in quo tēm similitudo
notat ⁊ nō iuxta scōm quasi dicat: sicut ibi veniens infra an
num in reali actōe audit pstita cautione ⁊ restitutis expensis
recupat possessionē: ita in psonali actione siue infra annū siue
post annū veniat recupat res suas: dum tēm caueat iudicio si-
sti ⁊ restituat expēsas: vt sic notet silitudo tēm in hoc casu ⁊ in
illo cū ante annū ꝓtumax inuenit ita q̃ silitudo nō trāseat ad
aliū casum post annū; ⁊ ita plana est lra. Lau.

Rica. De iuramēto calumnie. Quia actione in iudicio edita
⁊ litis ꝓtestata. facta succedit ex ordine iuramentū calumnie
ideo post pcedentes subijcit istā ꝓm Gos.

Liberētes. ¶ Diuidit q: primo ponit q̃ dubia de
terminare spectat ad ipm. Scdo ponit dubiū pce-
dēs ex ꝓrietate duarū legū ibi: legibus. Tercio illd
diffinit ibi: vt ē. Quarto moderat ibi: verū. Quin-
to ꝓminat ibi: oibus. Abbas Sicu.

g ¶ Grauiores questiones: q̃ dicant maiores cause: dictū est
ē. de offi. deleg. qd translationem. h ¶ Legibus. C. de epis. ⁊
cle. cū clericis: ver. q̃ si lis. i ¶ Principales. C. e. ti. autē. ꝓn-
cipales. k ¶ Calumnie iuramentū. In iuramēto calumnie
quinq̃ capitula ꝓtinet: scz q̃ credat se bonā causam bīe: inter
rogatus non negabit qd verum esse credit: nec vtetur scienter
tali falsa probatione: et q̃ dilationem non petat in fraudem
nec dedit nec dabit nec ꝓmisit nec ꝓmittet aliquid, p hac cau
sa nisi illis psonis quibus leges dare pmittūt. C. eo. ti. l. ij. cir-
ca principium. ⁊ autentica principales. ⁊ in auten. vt litigan.
iurent in princi. coll. ix. vnde versus. Illud iuret: q̃ lis sibi iu-
sta videt. Et si queretur: verum non inficietur. Mū promitte
tur: nec falsa probatio detur. Vt lis tardetur: dilatio nulla pe
tetur. l ¶ Verba sunt: Ab illo loco legibus itaq̃ vsq̃ ad il-
lum locum verum cum ⁊ cetera exceptis pdictis, scz scōm eti-
am vsq̃ ibi, corroboramus.

a ¶ Diui marci. C. de epis. ⁊ cler. cũ clericis. vel. q̃ si lis.
b ¶ Ad oim eccliarũ. Argu. qd vni pcedit ad psequentiã trahi pt a ceteris: ⁊ qd vni pcedit nulli est denegandũ. xvj. q. j. p dicator. ⁊ v. dist. ad eius vo. in fi. de conse. dist. iiij. ꝓpie. l. dist. ⁊ purgabit. C. de fideicomis. l. penul. Argumentũ contra. xvj q. j. hinc etiã. ⁊ vij. q. j. petisti. Solutio: q̃ vni iure cõmuni concedit trahi potest ab alijs in exemplum ⁊ nulli debet denegari v. dist. ad eius vo. qd vo per priuilegium alicui concedit non extendit ad alios: et sic intelligit. xvj. q. j. hinc etiã. ⁊. xxvj. q. ij. non exemplo. ⁊. ff. de consti. princi. l. j.

c ¶ Cum legum. in autẽ. de eccle. ti. in pnci. coll. ix. ⁊ in auten. vt de. apud ꝓpri. epi. §. illud. coll. vj.
d ¶ Canonib⁹. xxij. q. j. in nouo. ⁊. j. de iurat. ⁊ si xps. ⁊. ij. q. v. si quis pbr. xxij. q. v. c. vlti.
e ¶ Principis. scilicet henrici.
f ¶ Nos. s. henricus
g ¶ Seu criminali: hic colligitur q̃ in criminali cã iuramẽtuz de calũnia sit pãdũ argumentũ. C. eodẽ ti. l. j. vbi dr q̃ in omnibus causis vbi probatio requiritur est iurandum de calumnia. vt. C. de fide instru. l. vltima ver. sancimus. Argu. contra. insti. de publi. iudi. in prin. ⁊. ff. de bo. eo. qui. mor. sibi consci. l. j. Sed contra ista non obstant. quia magna differẽtia ⁊ diuersitas eorum est in stituendis ⁊ exercẽdis huiusmodi causis: nam fm hoc nec lis contestaret nec libellus daret in cã criminali. Sed omnino aliter q̃ ciuiliter deberet tractari. Item non valet causa quam quidam assignant q̃ in criminali transigere liceat. Et ideo iuramentum de calumnia non exigitur. nam sacramentum de calumnia transactionem nõ excludit nec ab ea excluditur q̃a q̃uis licitum sit reo transigere nõ tamen sequitur q̃ liceat ei falsa instãtia vti. nam idem diceres fm hoc in pecuniaria causa: similiter soluitur illud. ff. de bo. eorum qui. mor. l. j. vbi dicitur q̃ in causa sanguinis licitum est cuilibet aduersariuz suum corrumpere: ⁊ ita licitum est ei mentiri. Dominus Azo. est in hac sententia: q̃ in causa criminali de calumnia sit iurãdum ⁊ inducebant hanc decretalem pro se. Sed qualiter clericus potest hoc iuramentum alijs delegare in causa ciuili siue criminali: contra illa iura que dicunt q̃ principales personę debent hoc iuramentum prestare ⁊ contra illa que dicunt q̃ in causa criminali nõ interuenit procurator. Dicas q̃ forte q̃ntũ obtinuit quod hic dicit: vt clerici etiam in causa ꝓpria hoc iuramentum possint alij delegare. Et hoc in fauorẽ ipsorum concessum est. Sed hodie hoc nõ obseruatur immo quilibet in causa propria personaliter iurare debet. vt. j. eodem. ceterum. ⁊. C. eo. ti. autẽ. principales. ⁊ sic obtinet de iure ⁊ de consuetudine: ⁊ sic non tenet quod hic dicit q̃tum ad ꝓprias causas clericorum quecunq̃ sit causa ⁊ restringitur tantum quod dicit hic ad causas ecclesiarum. Et hoc satis patet p literam illam que sequitur: vbi dicit si ecclesie sue nouerit expedire: ⁊ sic non habet locum quod obijcitur ⁊ etiam clericus et p latus ecclesie: si in propria persona voluerit litigare in causa ecclesie prestat hoc iuramentum. j. eo. c. vlt. tamẽ si in causa ecclesie voluerit deferre alij hoc iuramentũ nõ compellit subire hoc iuramentũ vt hic dr. ⁊. j. eo. imperatorum.
b ¶ Defensoribus: id est sindicis vel actoribus aut ꝓcuratoribus: licet nomina sint diuersa officium tamen est idez: vnde sufficit siue dicat: constituimus talem sindicum ꝓcuratorem siue actorẽ ad causaz talem. s. de ꝓcur. petitio: ⁊ iste persone in causis vniuersitatis siue collegij de calũnia iurant. j. eo. in practandis. ⁊. c. imperatorum. et. c. vlti. vt hic patet.

terpretationem corroboramus et
a diui. marci pstitutionẽ ita interpretari debere decernimus: vt ad
b oim eccliarũ clericos generaliter ptinere iudicet. Nam cũ imperator iustinianus decreuerit vt ca
c nones patrum vim legũ habere oporteat: ⁊ in nonnullis pa
d trũ canonibus repiat: vt clerici omnino iurare non audeant dignũ est: vt totus clericalis ordo a iuramẽto calum. pstando
e sit imunis. Preterea statui pncipis tenor talis esse dinoscitur
f nos itaq̃ diuine ⁊ hũane legis intentõe seruata decernimus ⁊ imperiali aucte irretractabiliter diffinimus. vt nõ eps nõ pbyter: nõ cuiuscũq̃ ordinis clericus: nõ abbas: non aliquis monachus vel sanctimonialis in
g causa quacũq̃ seu cõtrouersia criminali siue ciuili iusiurandũ cõpellat qualibet rõne subire si
h alijs idoneis defensoribus si expedire ecclesie sue nouerint huiusmodi officiũ liceat delegare verum cũ hac moderatione vt
i eps incõsulto ro. pon. vel quisq̃ clericus inconsulto prelato suo minime iurare audeat.
¶ Omnibus aũt epis ⁊ vniuerso clero ita custodire hoc debere mandamus: vt si quis in illa commiserit veniã sibi deinceps nouerit denegari.
¶ Dem ordinatori ec. subdia. ⁊ magistro omnibono.

¶ In spiritualibus causis ꝺ calumnia non iuratur.

Litteras: ⁊ ifra. Sane ro. ec. in his casibus in q̃bus
k de ecclesijs decimis ⁊ rebus spiritualibus tm agit iuramentũ calũnie nec dare nec recipe cõsueuit eo q̃ tales cause nõ ex le
l gum districtiõe: sed ex canonuz equitate finez debituz sortiũtur canones autez iuramentum calũnie in huiusmodi causis nulli prorsus indicũt: vnde cõtentione de iuramẽto calumnie pstan

i ¶ Inconsulto ro. ma. pon. Istud difficile videt vt eps ꝓpter hoc debeat recurrere roma. ponti. sed hoc non seruatur vnde si eps litigat i propria psona ipsemet p stat iuramentum de calumnia: nec est necesse requirere papã j. eo. c. vlt. clericus facilius potest requirere episcopũ vnde tenet primo requirere ipm contrariũ tamẽ sepe contingit: sed iudicium propterea nõ vitiat. Et est arg. hic ex eo q̃ clericus iurare nõ potest sine licẽtia sui episcopi q̃ nõ potest in iudicem nõ suum consentire. de hoc tradit. s. de foro ꝓpe. si diligenti. et. c. significasti. ⁊. xj. q. j. inolita. ⁊. c. placuit.

Litteras. ¶ Primo ponit ius ⁊ psuetudinẽ curie. Secundo infert ꝓcessum cause ibi: vñ. Et hodie. b. c. corrigit p. c. j. e. ti. li. vj. vbi statuit q̃ etiã in ẽt ist⁹ caus iure. ab. si.
k ¶ Rebus spũalibus: q̃ cause dicunt spũales vt hic patet: vel spũalibus annexe. vt causa iurispatronatus. vt. s. de iudi. quanto: ⁊ in istis nõ iurat de calumnia vt hic patet. sed de veritate dicenda. s. de elec. dudum. ij. ⁊. j. de iureiurã. ex litteris. qz aliter iudex veritatem de facili non posset quam tenet inq̃rere. xxx. q. v. iudicantẽ. xxiij. q. viij. occidit. C. de eden. l. ij. ⁊. C. de ꝓcur. l. vlti. Sed certe fortius videret iurandũ de calũnia in huiusmodi spũalibus causis q̃ in ciuilibus qz grauius est est periculuz si calumniose in spũalibus quis litiget: ⁊ ideo debet iurari q̃ calumniose nihil faciet: quia circa maiora maius periculum vertitur ⁊ ideo cautius est agendũ. vij. q. ij. c. vlti. ⁊. xlij. di. quiescamus. ff. ad carbo. l. j. §. ij. licet seruet quod dr hic: honestius esset vt de calumnia iuraret rõne pmissa. quedam vo cause sunt mere ciuiles: vtputa cum agit rei vendicatione vel pecuniaria causa. s. de libel. obli. c. penul. ⁊ vltimo. Alia est criminalis vbi agit directe de crimine: ⁊ debet se obligare ad talionem. j. de accusa. veniẽs ⁊. c. sup his. ⁊ in istis iuratur de calumnia. s. e. c. j. multo fortius iurare deberet in spiritualibus q̃ in criminalibus. Alie sunt mixte. vt cum agitur de crimine ciuiliter. s. de ꝓcura. tue. hec ꝓbant. xiij. q. ij. sup prudentia. xj. q. iij. placuit. xvj. q. j. frater noster. Et nota q̃ licet in causis spũalibus de calumnia non iuret. tm si agat possessorio ꝓ re spũali iurat de calumnia. ar. j. de resti. spol. lras. item licet nõ in actionibus tamen in exceptionibus positis in re spũali iuratur de calumnia. s. de elec. cum dilectus. j. de testi. pscentium. ⁊. j. de exceptio. pastoralis. arg. ad hoc. j. d accusa. cum dilectus.
l ¶ Districtione. s. de iudi. dilecti. ⁊. j. de dolo ⁊ cõtumacia. c. j. xxvij. q. ij. sunt qui dicunt.

ET pertractandis. ¶ Principalis psona nō indistincte releuat ab onere iurandi de calūnia licet cōpareat p iconomum: ⸿ sibi vel iconomo est referendū inspecta qualitate p sonarū. b. d. ⁊ nō recipit diuisionē pgrua. Ab. Si.

a ¶ Nō passim. qz nō in spualibus. s. c. pri. b ¶ Principales. s. c. c. j. ⁊. j. e. ceterum. Ber. c ¶ Economos. s. e. c. j.

d ¶ Nesciat. aliter em̄ anceps subiret p iuriū qd facere nō dz ff. de in lite iurā. videamus. ⁊. ff. rerū amo. marcellus. ⁊. §. q̄ reū

e ¶ In aiaz iurātis et ita sindicus collegij siue vniuersitatis iurat in pria animā. sic tutores ⁊ curatores cū habeāt legitimā administratiōz C. e. l. ij. §. sinaūt. vel dignitas. secus est in pcuratore qui nō iurat ⸿ dns principalis C. e. ti. l. ij. §. sint aūt affuerit alterutra ps ⁊ in auten. ibi posita principales.

ET Operatorum ¶ In causa collegij nō singuli de collegio sed iconomos ipsi? iurat de calūnia ⸿ dicit. Et pmo narrat repbēsibile factū Scdo id prohibz ibi ad qd. Tercio prouidet q̄d imposterū faciēdū sit ibi. ⸿ ne. Abbas si. f ¶ Cogere nō debem?. Sz videt q abbas potius esset ppellēdus. vel etiam alij q̄bus cura monasterij pmissa est. ff. ad muni. municips. q̄a hmōi psone itelligūt scire veritatē vt ibi dz ff. de cōditōe ⁊ demōstra. mūicipibus. C. eo. ti. l. ij. §. hic etiam in fi. ⁊ ideo tales instituēdi sunt q̄ veritatē sciāt. s. e. c. pri. sic etiam pting it in pcuratoribus. C. de pcu. l. vlti. ⸿ aliud est in collegijs illis secularibus: vel est spāle priuilegiū clericorū.

g ¶ Decidāt qui em̄ de calumnia iurare nō vult. si est actor cadit a cā ⁊ reus babet p pfesso vt hic. ⁊. j. c. vl. §. pena. ⁊. C. eo. ti. l. ij. §. qd si actor. ⁊. §. se.

b ¶ Economum. Economus est cui res ecclesiastica gubernanda mandat. lxxxix. distinctione quia in quibusdam. ⁊. c. volumus. ⁊ idem est economus quod sindicus siue procurator vel actor in causa vniuersitatis siue collegij de quo habes. ix. questione. iij. cum simus. ⁊. v. questione. iij. quia episcopi: ⁊ supra de sindi. capitulo vno. ⁊ iste economus auctoritate episcopi ordinari debet. C. de episcopis ⁊ clericis omnes. §. nihilominus. ⁊ hic in fine: et iste iurabit de calumnia siue sit reus siue actor. si monachi hoc nō faciant tunc episcopus hoc facere debet vt hic dicit. ⁊ si episcopus in rebus sui episcopatus hoc neglexerit tunc archiepiscopus sibi economum constituet. ix. questione tercia cum simus. i ¶ Idoneum: idoneus est dū modo causam omnino nō ignoret. s. titulo primo. ⁊ si sit bone fame. alias infamis et suspectus esse non debet. v. questione. iij. quia episcopi. ⁊ tercia questione. vij. capitulo pmo ⁊ capitulo infames. Cōtrarium tū dicit lex q pcurator pter infamiam nō repellit: institu. de excep. §. vlti. Hic habes q de auctoritate epi sindicus constitui debet: in ecclesijs sibi subditis

QEt dic statuas. i. auctoritatē pstes.

QEtenim qz nouis morbis. ¶ In pnis causis iurant clerici de calūnia: nec obstat ptraria cōsuetudo ita cōiter sūmatur ⁊ certe in lra non ponit specialitas in causis pnis ⸿ generalit ⁊ io sūma sicut in rubro. Et diuidit nam pmissa cā ponit mādatū. Scdo ōria psuetudinē damnat ibi. psuetudie rē. Ab. Si. k ¶ Cetera: ⸿ est ps illi?. j. de fideiuss. p uenit. l ¶ Nouis morb: nā expimenta morbox cogūt nos inuenire mltas medicinas. l. di. vt pstituerentur. ⁊ q medicamēta morb exbibēt ⸿ iura negocijs. i auk. ⸿ constit. q̄ inouat cō. i pnc. coll. viij. ⁊ q de nouo emergūt nouo auxilio idigēt. ff. ⸿ inst. ac. de etate. §. ex cā. ⁊. ff. vt i posses. lega. plane ⁊ nouis reb? nouū remediū ē adhibēdum ff. de ve. ispi. l. j. in pn.

m ¶ Ad veritatē: ⸿ ē pcipua cā ōre iuraūtū illud pstet vt veritas eliciat. j. de iureiur. ex lris scda. vt timore iuramēti ptētiosa litigātiū instātia ppescat. C. eo. ti. l. j.

n ¶ Ab vtraq; pte: vtraq; ps pncipalis dns. scz istd iuramētū pstare dz. s. e. in ptractādis. Sz pone q aliqs litigat p pcuratorē ⁊ dns q pstituit pcuratorē ē longe remotus: puta vltra mare vel in alia pegrinatōe q̄d erit in ⸿ casu cū iste pcurator de calūnia iurare nō possit. In casu illo debeat citari curator bonis ⁊ ille iurabit de calūnia. ff. de cur. bo. dan. l. j. ⁊. ij. Cōtra videt. s. e. c. j. vbi dz q clerici ⸿ iuramentū debēt alijs delegare. ⁊ hic dz q iurēt nō est ō qz ibi loqt de causis collegij siue vniuersitatis. hic de cā pria singularis clerici.

o ¶ Que legi est ōria. Nota q psuetudo q̄ ptra legē est non est seruāda. ⁊ hec psuetudo est ō legē quā habes. C. e. tit. l. j. et ij. ⁊ ptra canones: qui iuramētū admittūt. ij. q. v. c. j. ⁊. ij. ⁊ cōtraria decretalibus de ti. isto. B.

QUam causam ¶ Procurator vel sindicus vniuersitatis ecclesiastice. vel secularis de calumnia iurare pōt. hoc dicit aliter. Et nō diuidit est em̄ quedam narratio processus vsq; ad iuramentū calūnie. Ab. Si. p ¶ Per pcuratorē. Hic ps q collegiū siue vniuersitas pōt pstituere pcuratorē. ⁊ est expsum. s. de pcu. qz in causis. ⁊. c. petitio. ⁊ canon etiā oes administratores generali verbo pcuratoris appellat. j. q. iij. salnator. ⁊ lex dicit q mōasteriū se defendere dz p pcuratorē in auten. de sanctis. epis. §. si vo epi. in fi. coll. ix. ⁊ ita tam iure canonico q̄ ciuili collegiū siue vniuersitas pstituit pcuratorez: de ⸿ dixi supra de pcuratori. petitio: ⁊ talis pcurator de calūnia

da admissa ad vlterioza discretio nostra procedat.

QUgenius papa.

¶ Iurari pōt de calumnia per per principales et p iconomos causam notam habentes.

ET ptractandis causis sacramentū calūnie nō passim pcipimus exhiberi: sed cause ⁊ principaliū psonarū qualitate inspecta: qsq; p ipsas principales psonas: quandoq; per economos qui causam omnino non nesciant in animā iurantis illud pcipimus prestari.

I Dem magal. et neumasen. episcopis.

¶ Vniuersitas tenetur iurare de calumnia nisi reuelet se constituendo conomum.

EOperatorū: ⁊ infra. Accepim? q ab abbate ⁊ fratribus clareuallis: sicut ab alijs exigit calūnie iuramētū ¶ Ad qd faciēdū eos cogere nō debemus. ¶ Sed ne aliena iura videant hmōi occasiōe illicite detinere ⁊ ipsi a causa sua decidāt si ex pte ipsorum pdictum iuramentum cum res postulauerit: non fuerit pstitum eisdem pcipimus vt in suo mōasterio conomū statuāt: qui p eis petere ⁊ accipe atq; iuramētū de calūnia cū necesse fuerit valeat exhibere ⁊ infra. Tu vo frat neumasen. episcope conomum idoneum statuens: qui in tali officio conueniens ipsi monasterio videatur.

I Ucius. iij. elieneñ. episcopo ⁊ archidiaco. nozuiceñ.

¶ Clerici etiaz in eorum causis iurant de calumnia contraria consuetudine non obstante.

QEterū qz nouis morbis noua puenit antidota pparari mādamus q̄tenus in causa q̄ inter. R. clericum de sancto albano ⁊. J. et. F. cañ. londoñ. vertitur ad veritatē eliciendaz ap. ces. pstari faciatis ab vtraq; parte calumnie iuramentum.

o Consuetudine que legi est contraria non obstante.

I Vno. iiij. episcopo placeñ.

¶ Procurator ecclesie vniuersitatis de calumnia iurare pōt.

QUm causā que inter rauēnateñ. archiepiscopū ⁊ cōmune fauentiuz super villa luci ac quibusdam alijs vertit delegatis iudicibus duxerim? committendā: ⁊ ijdē in negocio minime processissent: nos partib? dedim? in mādatis. vt pro ipsa causa nostro se conspectui presentarent. quorum procuratoribus cum instrumētis de rato in nostra presentia cōstitutis petitionem ipsius archiepiscopi p procuratorem eius fecim? exhiberi

iurabit: vt hic dicit. §. eodē in pertractandis. ⁊ c. imperatorū. Sed cum iuramentū de calumnia sit de credulitate vt ꝑ m q credit ⁊ estimat debeat respondere. C. eodē. l. ij. §. j. nunq̄d potest petere tp̄s ad deliberandū sup eo de quo interrogat: ⁊ videtur q̄ non quia aut credit aut nō credit illud super quo interrogatur. Et ita statim potest ⁊ debet respōdere: credo vel nō credo nec pōt dicere. dubito. sed in sacramento de veritate dicenda potest dubitare: vnde habebit inducias ad deliberandū si dicat se dubitare. ff. de inter. act. qui interrogat. C. de iur. deli. si curatoris. ⁊. ff. de iureiu. lege iusurandū. j. Rūso. ⁊ etiā vbi de calumnia iuratur datur tp̄us ad deliberandū. Sed si excōicatus conueniat nūquid prestabit hoc iuramentum: videt q̄ nō quia nō est ei licitum ingredi sacramenta ergo nec tāgere ea. v. distin. ad eius vero. ⁊ quibus reliqua sacramenta negātur: quomodo vnuz genus sacramenti eis concedi iur. vt. xcv. distincti. illud. Dico q̄ bene dz prestare iuramentuz non obstante excōicatione. argumentuz. j. de sententis excōica.

a ⁊ ad eā ptē alterā rūdere, ac in
b terrogationibus ⁊ rūsloibus redactis in scriptis ⁊ lite coram nobis plenissime cōtestata fecimꝰ calumnie iuramentū ab ipsis ꝑ curatoribus vtrinq̄ prestari.

Rego. ix. epō baluacen.

Ep̄us iurat de calūnia si ꝑ se ipm eligit litigare ꝓpositis nō tactis euāgelijs. Si vero ꝑ sndicū litigat ꝑ illū potest iurare hoc primo. Actor vero refutando hoc iuramentū sine cā cadere debet ab instituta actōne. reus aūt debet haberi ꝑ cōfesso.

Quam cā pecuniaria quā inter te ⁊ r. motā esse proponis: nō per te sed ꝑ sindicuz vl actorē elegerſ litigare: ꝑ illū q̄dē ꝑstandū erit calūnie iura/
d mentuz: qō si ꝑ teipm ꝓpositis tūc: sed nō tactis euāgelijs sicut in dicēdo testimonio a te videt huiusmodi iuramentū exhibē/
e dū: ⁊ infra. Pena vo recusantis hoc iuramentū cū ꝑstandū fuerit: ē vt actor ab instituta cadat actione: reus haberi debeat pro confesso.

Rubrica. De dilationibus.

Lex. iij. cāt. ⁊ vigorien. epis

Si detur minus breuis termi/nus peremptorius vbi nō sub est necessitas licite appellatur.

Dilecti filij abbas et mōachi de. h. nob ſſi nuare curarūt: q̄ cuz cāz q̄ vertit int ipos ⁊ moniales de ledeſ. sup eccl̄ia de alteſ. decāo ⁊ archiō. lincolſ ꝓmiserimꝰ terminādā ipsi timētes se a iudicibꝰ aggrauari: eo q̄ ad ꝓmā citationē t̄minū sibi
f nimis breuē ⁊ peremptoriū statuerūt ad nr̄am audiētiā duxerint appellādū: ⁊ ifra. Quia vo si
g spectāt ad iurſ ordinē diē peremptoriū maxie cū de rebus eccl̄asticis agitur: nisi forte necessitate vrgēte taliter maturare: mādamꝰ: q̄tenus si est ita: reuocato in irritū si q̄d inuenerit post .xxx. questione. quinta iudicandem: pars ad interrogationem aduersarij. respondere non cogitur: tamē si responderit tenet responsio. ff. eodem si sine: ⁊. j. de dolo ⁊ contuma. prout. et certum debet respōdere. ff. eodē de etate. §. nihil.

Cum in causa. Epūs p̄ alium agens causam ꝓriam per illum iurat de calumnia: si ꝑ seipsum agit ipse iurat propositis non tactis euangelijs ita summat ioan. ⁊ mihi non placet q̄ tex. restringat ad causam ꝓriam quin imo potius innuitur ꝓtrariū ideo summa vt in rubro. Et due sunt ptes. scda ibi pena. Abbas Siculus.

c Per illū quidē: istud regulare ē. §. c. pri. ⁊. c. i pertractādis ⁊. c. ipatoꝝ. ⁊. §. c. c. j.

d Per teipm ex q̄ assumpsit officiuz in se debet iurare de calumnia: cū in accessoriū sine quo non pōt causa expediri. ar. §. de off. deleg. preterea ⁊. c. prudentiā ⁊ in ſ ei deferat. q: non tangit sacra: sicut ⁊ in testimonio. xj. q. j. imperatoꝝ: ⁊. C. de epis. ⁊ cleri. aucten. si iudex. ⁊ in auc. de sctis. epis. §. nulli vo. col. ix. ⁊. ij q. v. qua de cā. q̄nq̄ tū tāgit sacra. j. q. vij. q̄tiene: ⁊. C. de sctiss. epis. auc. ſ iudex. Sed ꝓtra. §. e. c. j. vbi dī. q ep̄s iurare nō dz ſ alijs hoc officiū delegare: nō est ꝓtra. q: nō dī ibi q nō debeat iurare ſ dī q nō debeat ꝓpelli vt ibi dī. e Pena vo sic §. e. impatoꝝ. ⁊. C. e. ti. l. ij. in auc. vt litig. iu. in exor. lit. §. si āt in fi. col. ix. vñ sumptus est. §. iste. Sic actor q̄ nō vult iurare cadat a cā. Sed nunq̄d ipso iure an ꝑ suiam: Dicas q̄ ꝑ sentētiā iudicis: q: iudex ꝓcedit ꝑ illū ac si nihil ꝓbasset reū absoluendo: ⁊ eodē modo ō reo. C. eodē. auc. principales. in fi.

Rica. De dilationibus. Quia iudicio cepto solēt litigātes inducias petere q̄nq̄ ad positōes q̄nq̄ ad ꝓbatōes faciendas. ſō ⁊c. Et aduerte ꝑm Gof. q̄ licet Rica sit generalis. tū decretuius ti. loquunt de dilationibus q̄ dant aū litis ꝓtesta. tūm.

De materia br̄. iij. q. ij. ⁊. iij. ⁊. v. q. ij. ꝑ totū. Ab. Si.

Dilecti filij. Summa sic nevideat ꝓuenire Rice de appellationibus. Citatio vocatoria cū peremptorio nō dz esse nimis breuis maxie vbi ō rebus ecclesiasticis agit: nisi necessitas aliud suggerat. Et sūt due ptes in ꝓma appellātis ꝓsecutio ⁊ ipsius appellatōis ꝓmissio. Sed ibi q: vo. Ab. Si. f Nimis breuē. Sed quē terminū dicis nimis breuē: cū b ñ exꝑmat q̄t diez t̄minū iudices statuert: ſ relinq̄ arbitrio iudicis inspecta q̄litate negocij ⁊ locoꝝ distātia j. de ap. cū sit rōana. g Peremptoriū. qō ē nō dz imo trib̄ edict̄ l vno peremptorio qō ꝓtinē dz tūm tp̄s q̄tū tria edicta. xxiij q. iij. ō illicita circa medū: v. q̄cūq̄ ⁊ i auc. ō litig. §. si vo casu col. viij. ⁊. ff. ō re iudi. ꝓtūacia. ⁊. ff. ō iudi. ad peremptoriū: ⁊. l. nōnūq̄: vñ q: nimis breuē t̄minū statuert iusta fuit cā appellādi: ex cā tū peremptoriū istō ꝑ moderari sic iudex viderit ꝓcedere. ff. ō iudi. nōnūq̄: ⁊. §. de off. deleg. ꝓsuluit: circa fi. ⁊ b: v. nisi forte: sic tp̄s qō dat ꝓdēnatis arbitrarium ē. j. de re iudi. qō ad ꝓsultationem. ⁊. ff. ne re iudi. l. ij. sic ⁊ tp̄s appellatōis ꝑ moderare iudex. j. ō ap. cū sit romana: ⁊. c. cū spāli. ⁊ q̄ ex cā nimis breuē t̄minū peremptoriū statuerit exꝑmē dz cōm i citatōe vt ꝑs illa cāz nō dēat appellādi. §. de i intc. rest. tū ex lrīs. i fi.

Preterea. ¶ Cōis diuisio. Secda ibi. Quia. Ab. Si.
a ¶ Deliberare valeat: si. iij. q. iij. offerat. ⁊ in auct. de litig. §. oēm. coll. viij. B. b ¶ Plene potuit: qz in lris cōtinet quid velit petere ⁊ cā petendi: ⁊ qualiter agere velit ⁊ res apte specificant q̄d facere debet q̄ aliq̄d petit. ē. de libel. obl. ca. ij. ⁊. iij. vbi de hoc. et ff. de rei ven. si in rem § raro ꝓtingit p lras pape oia sic specificē tur: sic ⁊ in criminali dz apponi in lris citatorijs q̄cq̄d reo obijcit vt parat⁹ veniat. v. q. j. si ꝓmates Qui dā vo ad cautelaz in fine citationis apponūt libellū actoris: vt sic plene deliberare possit. Et si tūc p lras vl libellū plene istrui potuit nō dz alias inducias deliberatorias habere. qz potuit plene esse instruct⁹: vel forte ad querendum aduocatum: ⁊ cōsilia amicoꝝ. iij. q. iij. de inducijs. et. ff. q. ex cauma. l. ab hostibus. §. § qd̄ simplr: sed in B casu cū ad libellū debeat rndere: de ipso facto non dabunt inducie ad querendum aduocatū ar. ē. de iudi. pastoralis: qz per factū ipm de quo agitur debz scire vtrū verum sit qd̄ ab eo petitur vel nō alias enim dilatio semper dāda est ei q̄ vocatur ad iudiciū. iij. q. iij. offerat. sed actori dilatio ab initio dari nō dez: q̄a instructus venire potuit. iij. q. iij. spacium ver. ei aūt. Item dant dilationes gra testium vel instrumētorū q̄ñq̄z fm distinctionē illius. l. C. e. l. j. ⁊. iij. q. iij. §. spaciū. dilationes iste hodie vident arbitrarie vt iudex considerata locorum distantia ⁊ tpis qualitate inducias cōcedat. ar. j. de appel. cum sit romana. ⁊. cum speciali: vltra medium: ⁊. j. de re iudi. qd̄ ad consultationē: nisi forte illis de quibus dī. iij. q. iij. §. spacium. ⁊. C. e. l. j. In illis inducijs nō debet iudex maiorē dilationem dare: § illas bñ potest abbreuiare vt ex illa lra patet. In pecuniarijs causis tm̄ vna dilatis debet dari: ⁊ illa sine caule cognitōe scda vel tercia danda nō est nisi cognita. ff. e. l. vlti. ⁊ lege oziōne. In criminali dant duo actori: tres reo. ff. eo. l. vlti. ⁊ dilatio dari debet iudice sedente p tribunali et vtraq̄z parte pśente ⁊ causa cognita de plano vel semiplene. iij. q. iij. §. spacium: ver. a iudice: ⁊ data dilatione iudicis officium cōquiescit donec tpis dilationis effluxerit. C. e. sine pars ⁊. j. de ap. significante. Item iudex debet dare dilationē q̄ñq̄z ad maliciam rei ꝓueniendā. j. de vo. ⁊ contu. put: ⁊. c. cū olim ver. volentes. Item pōt facere gratiā etiā post pemptoriū. ē. de offi. dele. ꝓsuluit: vltra mediū.

Litere tue. ¶ Legitur duobus modis. Et primo modo summatur: vt in rubro fm Jo. an. alio modo sic. Ex declaratōe verbi generalis vel ambigui positi in libello none inducie deliberatorie dande nō sunt si p expssa potuit reus deliberare super ambiguitate illa vel generalitate. b. d. Diuidit nam̄q̄z in prima ponit iudicis consultatio ⁊ appellantis petitio. In scda ibi. Vos igit rnsio ⁊ appellatōis repulsio. Ab. si.

c ¶ Tribus annis ⁊ vltra. Si q̄s nō soluit pensionē rei ecclesiastice in emphiteosim date p biennij cadit a iure suo. x. q. ij. §. B ius porrectū: ver. qui rem hmōi. ⁊. j. de loca. c. pe. ⁊ vlt. b die vo potest emphiteota purgare moram si celeri restitutōe sibi ꝓspexerit vt in dictis decre. in re priuati requirit triēniū. C. de inre emphi. l. ij Idem est si colonus cessauerit in solutōe pēsiōis p biēniū in re sibi locata. ff. locati q̄ro. §. inter locatorē: ⁊ hoc cum ad longum tempus fuit locatio facta: pro re fisci fit cadit a iure suo. ff. de pub. vec. l. vectigalia §. non solutus. tamē sine auctoritate principis agri publici reuocari a curatore fisci non possunt qui p petuo locati sunt. ff. de pub. ⁊ vec. cotē ferro. §. agri. hec aūt adiectio ⁊ vltra nisi alit exprimerent. ad modi dicum tpis refert. ff. de ver. signi. hec adiectio. ⁊ licet p hanc adiectionē vltra nō constet de certa q̄titate tpis nil nocet q̄tum ad iudicē ⁊ reū. qz certe sunt p hoc qd̄ dicit p triennij qd̄ tpis sufficit ad ꝓdemnatiōz quod patet per iura ꝓdicta vnde supflue additum fuit. ⁊ vltra ⁊ p nihilo petebatur determinatio illi⁹ q̄tum ad rei restitutionem. vnde non debuit eis dare tempus vl terius ad deliberandum. quia plene potuit instrui per libellum primū sine vlla adiectōe. ē. c. pr. Si vo pensio tm̄ subtracta peteret que diceret non soluta tribus annis ⁊ vltra. tunc bñ peteret vt determinaret illud vltra. qz q̄tum ad illud tpis nō potuit deliberare reus p primū libellū. ⁊ ideo facta expressione illius tpis dz habere inducias ad deliberandū. ff. de test. heredes palā. §. qd̄ vo q̄s. si p primū libellū deliberare nō potuisset: § hoc satis potuit deliberare. iij. q. iij. offerat. de hoc dicit. ē. de libe. ob. ca. pe. ⁊ sic patet q̄ vbi q̄s plene pōt instrui p primū libellum § aliquid addat qd̄ nō mutet naturā negocij non habebit nouas inducias. B.

d ¶ Procedas. Et ita q̄ñ appellatio frustratoria est remittit ad eum a quo appellauit. j. de appel. cum in ecclesia. ⁊. c. vt de bitus. ⁊ in expensis debet ꝓdemnari vt ibi dī.

Exposuit. ¶ Cōiter sūmat vt i rubro. § ista sūmatio ē nimis generālis q̄d em̄ si cā nō ē ardua ⁊ repit citat⁹ i loco iudicij post expeditionē publice vtilitatis. vel fuit vocatus eo tpe q̄ iā deliberauerat. vl poti⁹ iā deliberaret si voluisset certe teneret rndere vt satis innuit ex rōne lre iō sūmo sic ⁊ stricti⁹. Si citat⁹ in cā ardua de lōginq̄ vocat p publica vtilitate et ad locū iudicij. ita q̄ infra terminū citatōis deliberare ⁊ alia sibi necessaria ad ꝓpendū explicare nō potuit i terminio rndere nō cogit si repiat i loco iudicij. § habit nouas inducias. b. d. notabilit. Diuidit. qz pma ps narrat factū. Scda ibi. nos igit in cloq̄t. Et pma ꝓtinet pla vt in ea pz. Ab. si. e ¶ Peremptorii. sic em̄ iudex ꝓpt distātiā viaꝝ ex cā pma vice pt pemptorie citare. ē. de in integ. resti. cū ex lris. in fi. ⁊. ē. c. c. j. Her.

appellationē huiusmodi attētatum in causa iuxta priorum ⁊c.

Celestinus. iij.

¶ Inducie deliberatorie denegant reo si p litteras citatorias plene potuit instrui ⁊ deliberare sup eo de quo querit.

Preterea adiecisti q̄ cū cause tibi a se. ap. delegāt ⁊ in lris citatorijs rescptū aplicū
a inserj. vt eo viso deliberare valeat q̄ ab altero ꝓueniet. ⁊ infra. ¶ Quia igit q̄d agendū sit in B casu desideras edoceri talr tibi rndem⁹: q̄ reo ad iudiciū legitime ꝓuocato si ex rescpto sibi trā
b smisso plene potuit instrui sr eo d q̄ i iudicio ꝓueniet iducie deliberatorie ñ st vlteri⁹ idagāde § pcedēdū poti⁹ ē ad examiatōz cause ⁊ finē ei debitū iponēdū.

K

¶ Per declarationē libelli per quā natura negocij non mutat noue dilatorie non dabuntur.

Littere tue ac petitō archiēpsbri sctōz pśce ⁊ aqle de vrbe nob exhibite ꝓtinebāt: ⁊ infra. Idē archiēpsbr 5 nobiles viros. a. ⁊. g. libellum ecclesie sue noie obtulit ꝓtinētē q̄ pēsio de possessiōib⁹ soluta nō fuerat ipi
c ecclie elapsis iā trib⁹ annis ⁊ vltra Mobilib⁹ vo ipsis petētibus vt explicaret ipis spaciū: qd̄ p hāc adiectiōz ⁊ vltra significari volebat ⁊ ipo archipresbro exprimēte: q̄. vij. annis fuerit i dicte pēsionis cessatū solutōe ijdē dicētes libellū esse hmōi expssiōe mutatū lōgiores ad deliberandū petierūt inducias: q̄s qz denegasti eisdez ad nr̄am audientiā appellarūt. ¶ Nos igit ap. hmōi friuolam reputātes: mandamus q̄tenus ea nequaq̄ ob
d stante in negocio ipso rōne preuia ꝓcedas iuxta priorum continentiam litterarum.

G Rego. ix. abbati aque viue turon. dioc. ⁊ archi. turonen.

¶ Si post citationem ad causam reus p publica vtilitate vocat circumducitur peremptorium ⁊ habebit nouas inducias

Exposuit nobis bituricē. archiēps: ⁊ infra. Burdegalē. archiēpo dedim⁹ in mandatis vt sup iure primatie: q̄ in eo ⁊ in ꝓuincia sua dictus bituricen. archiēps se habere ꝓpo
e suit ad initiuz ꝓxime preterite quadragesime q̄ ei terminum peremptorium assignauimus p

pallum primū sine vlla adiectōe. ē. c. pr. Si vo pensio tm̄ subtracta peteret que diceret non soluta tribus annis ⁊ vltra. tunc bñ peteret vt determinaret illud vltra. qz q̄tum ad illud tpis nō potuit deliberare reus p primū libellū. ⁊ ideo facta expressione illius tpis dz habere inducias ad deliberandū. ff. de test. heredes palā. §. qd̄ vo q̄s. si p primū libellū deliberare nō potuisset: § hoc satis potuit deliberare. iij. q. iij. offerat. de hoc dicit. ē. de libe. ob. ca. pe. ⁊ sic patet q̄ vbi q̄s plene pōt instrui p primū libellum § aliquid addat qd̄ nō mutet naturā negocij non habebit nouas inducias. B.

d ¶ Procedas. Et ita q̄ñ appellatio frustratoria est remittit ad eum a quo appellauit. j. de appel. cum in ecclesia. ⁊. c. vt de bitus. ⁊ in expensis debet ꝓdemnari vt ibi dī.

Exposuit. ¶ Cōiter sūmat vt i rubro. § ista sūmatio ē nimis generālis q̄d em̄ si cā nō ē ardua ⁊ repit citat⁹ i loco iudicij post expeditionē publice vtilitatis. vel fuit vocatus eo tpe q̄ iā deliberauerat. vl poti⁹ iā deliberaret si voluisset certe teneret rndere vt satis innuit ex rōne lre iō sūmo sic ⁊ stricti⁹. Si citat⁹ in cā ardua de lōginq̄ vocat p publica vtilitate et ad locū iudicij. ita q̄ infra terminū citatōis deliberare ⁊ alia sibi necessaria ad ꝓpendū explicare nō potuit i terminio rndē nō cogit si repiat i loco iudicij. § habit nouas inducias. b. d. notabilit. Diuidit. qz pma ps narrat factū. Scda ibi. nos igit in cloq̄t. Et pma ꝓtinet pla vt in ea pz. Ab. si. e ¶ Peremptorii. sic em̄ iudex ꝓpt distātiā viaꝝ ex cā pma vice pt pemptorie citare. ē. de in integ. resti. cū ex lris. in fi. ⁊. ē. c. c. j. Her.

a ¶ Personaliter:cū ḡs ꝑsonaliter vocat ꝓ papa nō sufficit mittere ꝓcuratorē.s.de maio.z obe.c.vlti.z.j.de w.z ꝓtu.cū dilecti.ar.sic cū alicui aliqd negociū ꝑsonaliter ꝓmittit alij ꝓmittere nō pōt.s.de offi.deleg.qm̄ aplica.z.s.de rescrip.c.cū dilecta: tū delegatus nō pōt iubere ꝓtes coram se ꝑsonaliter ꝓparere.nisi id in rescripto cōtineat.nisi in casibus ḡs habes.s.de iudi. iuris esse ambiguū q̄ est inno.iiij.in consilio Lugdun.

b ¶ Saluis exceptionib⁹.z ita ꝓtestatio nō valet.s.de elec.cumana.vbi de b:et.s. qd me.cā platuz:als si b nō dimisset videretur consentire vt rūderet aduersario:nec biet ius reuocādi domū vt videt.Sz certe ꝑiū credo:si enim simplr ꝓstituisset pcuratorē illū posset opponere exceptōes domino cōpetētes:imo ad b tenet: exceptio eū q̄ ꝓpetit reo ꝓpetit fideiussori.ff.mā. qz de mutua.§.generalit:z si scienter illā omittat iputat ei.ff. de excep.oēs exceptiones:z.ff.de fideiuss. ex ꝑsona:z ꝓcurator ad ea oia intelligitur ꝓstitut⁹ q̄ ad cām spectare videt:arg.s.de offi.deleg.ꝑterea:z.c. cū olim.j.z.ff.d pcu. ad legatū:z.l.ad rem mobilē:z ita ad cautelā q̄q talia dicūt vtilior tū est ꝓtestatio:vt cū aliqd ꝓponit ꝓtestet sic: saluo iure meo: vel saluis aliis exceptōib⁹ mihi ꝓpetentib⁹.ff.q.mo. pig.vel byp.sol.si debitor.§.j. c ¶ Utilitate:cū em burgegal. ꝑ publica tm̄ vtilitate tenetur⁹ fuisse ad illū ēminū ñ debebat tūc cōuenire:imo ius reuocādi domū hēbat:i auc.d sanctis.epis.§. si vo epi.coll.ix. Iteꝝ ꝑ alia cā iusta ius hz reuocādi domū.s.de so.ope.c.vlti.vbi de hoc:z plures alie cause sunt ex q̄bus ius reuocandi domū q̄s habet.ff.de iudi.l.iij.§.legatis.z.v.q.ij.c.j.z ideo inducie pro ganē huic vt dicit in fi.als officiū suū esset dānosum ei qd eē nō debet.ff.de fur.si seruus cōis.§.qd vo:z.ff.quēadmodū testa.apl.§ z sicḡ:z.ff.ex qui.causis ma.l.videlicet:z.iiij.q.iij.§. veuturis:nec hz damnū ꝓsequi.vñ ꝓmiū mereē.j.de fideiuss. pueniet:z.s.de renū.sane.Ber. d ¶ Cum suffraganeis:cum quibus:z etiā cū capl'is cathedraliū ecclesiarū debet deliberare:cum eorū interesit.s.de ma.z obe.c.vlti.

Rica. De ferijs. Also.s.de dilatōib⁹ q̄ danē a iudice videdū est de dilatōib⁹ q̄ danē a iure iō ꝛc.ita ꝓtinuat Bof.z alij. Ad

se aut ꝓ ꝓcuratorem idoneū se cōspectui nro ꝑsentaret. Cūq̄ a postmodū ꝑsonaliter vocatus ꝓ ec.ro.subsidio ad no.audi.accedens.bituricen.archiepus apud se.ap.ꝓstitut⁹:postulauit istāt vt in eodē negocio ꝓcedere deberemus. Idē vo burdegal.archiepus ad ꝓpria rediēs cōstitu it ꝓ se ꝓcuratorē in ipso negocio:qui saluis exceptionib⁹ sibi ꝓpetentib⁹ in rūdendo z defendēdo ac alijs oia faceret q̄ in ꝓ pria erat ꝑsona facturus. Petē te ergo archiepo supradicto bituricen.vt ꝑfatus ꝓcurator responderet eidē:ille excipiendo ꝓposuit se ad hoc nō teneri cuz ꝓ alia maiori causa ꝓ publica b vtilitate dictus burdegal.vocatus ꝓ absente reputari debuerat z reuocadi domū priuilegium habuisset. Mondū etiā sup hoc deliberauerat cū suffraganeis suis z alijs.quorū ꝓsiliū tā ardua cā reqrit:nec tps habuerat in q̄ ad vtrūq̄ negociū valuerit:slē expediret eē paratus Sz ꝑs altera ecōtra rūdit q̄ cū sup qōne ꝑdicta ꝑus fuerat euocatus nre intētōis nō fuerat primū mādatū ꝓ posteri⁹ reuocare:tpis q̄ spaciū habuerat tā ꝓ lixū vt potuisset si voluisset sup cā deliberare ꝑdicta:slē fecerat cū q̄busdā z cōmode vtriq̄ negocio imminerez infra. ¶ Nos igit de consilio fratrū nostrorū vsq̄ ad ꝓximū venturū festuz natiuitatis dñice dilationē ad hoc sibi duximus indulgendā.

Rubrica. De ferijs.

Ex con.apud compendium.

¶ Dieb⁹ dñicis mercari litigari iudicari vl iurari nō dz.§ deve

dic qz ferie largo mō sunt dilatōes iō ꝛc. De ferijs causarū et alijs colēdis hr.xv.q.iiij.z de ꝓse.di.iij.c.j.de ferijs aūt nuptiarū habet.xxxiij.q.iiij.Ab.Si.

O Mnes dies dñicos.sic.j.e.c.vlti.z.C.e.ti.oēs qd dicit de vespa sabbati.nō seruat ḡtum ad causas: imo pōt iudex procedere vsq̄ ad illā horā qua possit ꝓficere qd incūbit aīi noctis tenebras. s.de offi.deleg.ꝓsuluit.Sed ḡtum ad celebrationē officiorū: b di.j.c.pri.

f ¶ Ad mortē:maxime qz nec aliqua causa tunc tractari debz nisi pietas hoc suadeat.j.c.c.vlti.

g ¶ Misi ꝓ pace: ꝓ pace quidē omni die iurari pōt cū sit opus pietatis.xxij.q.j.omne qd.arg.j.c.fi.

b ¶ Necessitate:puta ꝓ fide ꝓ obedientia ꝓ fama.s.de elec. significasti.vbi de b.

Q Uoniam.

¶ Tria sūt dicta.Scda ibi diebus ecia ibi ꝑterea.Ab.si.

i ¶ Scriptum sit.ergo ita seruandum est vj.q.iij.scriptum est. ff.qui z a q̄b⁹ ma.ꝓspexit. k ¶ Prius incipe.Dies incipit z terminat diuersis horis diuerso respectu incipit in vesperis q̄tuz ad officij celebrationem vt hic:z canonicam cōputationez fictiōe iuris.lxxv.dis. qd a patrib⁹ quo ad iudiciū incipit in mane z terminatur in fine diei ante noctis tenebras.s.de off.deleg. consuluit.z in auc.de iu.§. sedebunt: coll. vj.quo ad contract⁹ media nocte terminatur z incipit vt in decretali consuluit.z.ff. eodem titulo. more: quo ad esum carniū post cenam:de consecratione distinctione iij.de esu.ḡtū ad obseruationē treuge in ortu solis.s.de treu. c.j.z ꝓ consuetudinem locorum consideratur: hoc.lxxvj.distinctione vtinam.

l ¶ Precipuis que enumerantur de consecratione dinstinctione.iij.c.j.z.j.e.c.vlti. m ¶ Secreto:ex deuotione.Arg.ꝓtra xxx.di.c.vlt.z.lxxvj.di.scire.§ illa ꝓtraria intelligunt cum determinatione istius. n ¶ Consuetudines diuer.si.xij.dis.illud:z.c.illa.z.lxxvj.di.vtinā.z.j.de sepul.certificari.z sic ꝓsuetudo cuislibet loci seruabit. o ¶ In octauis.ar.j.j.eo.capellanus.vbi di q̄ pētecostes caret octauis. p ¶ Ecclia ro.Et sic est ar.q̄ ꝓsuetudo romane ecclie nō est ab alijs obseruādā ar.ix.di.q̄s ueſciat.ar.j.xij.di.nouit.z.c.nō deceat.

Dies in vesperā debēt celebrari.

e O Mnes dies dñicos a vespa i vesperā cū oi veneratōe ōcernim⁹ obseruari z ab oi illicito ope abstinē vt i eis mercatū minie fiat.neq̄ placitū neq̄ ali f q̄s ad mortē l ad penā iudicet g nec sacra nisi ꝓ pace vel alia ne b cessitate ꝑstenē. A Lex.iij.

¶ Festorū principiū z finis fieri dz ꝓm ipsorū magnitudinē z ꝓsuetudinē regionū hoc primo In ꝓcipuis festis z intra pasca z pēte.nō fit solēnis genuū flectio. Si tū tūc clerici vel epi ordinēt ꝓm ordinatōis modū genua flectunt hoc scdo ro.eccla spāle festū de trinitate non fecit seruat tū de hoc cuiusq̄ ecclie consuetudo.hoc tercio.

Q Uoniā i pte:z ifra.Licz c scptū sit d vespa i vespā celebrabit sabbata vfa: festorū tū ꝓncipiū z finis iuxē eorū q̄litatē z diūsarū regionū ꝓsuetudiez dz attēdi:slē magtudo dierū ex k igit ꝓ ꝓcipe tardi⁹ ēmiari z ifra l ¶ Dieb⁹ āt dñicis z alijs ꝑcipuis festitatib⁹ siue int pasca z pentecos genuū flectio neq̄q̄ dz fieri: nisi aliqs ex deuotōe id velit fa m cere i secreto. In ꝓsectōib⁹ aūt epōrū z clericorū ordinatōib⁹ ꝓsecrās z ꝓsecrat⁹ tū genua flectē pnt ꝓm q̄ ꝓsecratōis mod⁹ reqrit. Preterea festiuitas scē trinitatis ꝓm ꝓsuetudies diuersarū re n gionū a q̄busdā ꝓsueuit j octauis pētecostes ab alijs in dñica pria aīi aduentū dñi celebrari p Ecclia siqdē romana in vsu nō habet q̄ in aliquo tpe hmōi celebret spāliter festiuitatē.cū singulis diebus glia pa.z fi.z spi.

Licet tam veteris. ¶ Propter necessitatē alimētorꝫ lz ꝫ eb⁹ feriatis ī bonorē dei opi huili intēdere magic circa rē tpe pitura.b.v.Et ꝓmo poit dinū ꝓceptū. Scdo ꝓpē necessitatē dat idulgētiā ꝗ illo cū dēminatōe ibi.idulgem⁹. Ab.si.

a ¶ Septimū diē:vet⁹ testm ad lfaz ꝓcipiebat sabbatū custodiri. Nouū vo spālē illud seruat ꝓmā diē ꝓ septiana sic em carnalia sacra ad lfam seruare nō possumus ita nec sabbatū ad litera lz seruare:de cōse.di.iij.qucit ad me.

b ¶ Maiestati.j.c. c.fi.z.C.e.oēs dies.

c ¶ Martyꝫ.j.c.c. fi.z de ꝓse.di.iij.c.j.

d ¶ Maioribus:vt puta natiuitatis dñi dies epiphaniaꝫ: pasca:ascēsio dñi:z pentecostes. e ¶ Alecia gen⁹ piscis ē z raroz cerē dieb⁹ appet iōqz ꝓpē necessitatē facilius idulgeē dñicis dieb⁹vt captōi intēdāt sic em ꝓpē necessitatē vl pietatē possz eodē die iudiciū exerceri. j.e.c.vlt.z.ff.e.ti.l.solet.z.l.penl. f ¶ Ecclesijs circūpositis q̄bus ꝓpē eādē necessitatē ꝓgruā faciāt portionē: z ꝓcipue ill in cui⁹territorio captio facta ē.qz q̄li vecie p̄dialeē cēsenē.vñ saltē ꝓ vecia pte eis solnant.j.de deci. ad apostolice.

Apellanus. ¶ Cōis diuisio Scda ibi:qz g.Abb.

g ¶ Statuta.xxxiij. q.iiij.nō oportet.ij.

h ¶ Cōtinuādas.ipi festo beati iohis.

i ¶ Alij vo.In bis vo q̄ ad solennitatez spectāt diuersa tenere nō ē pctm. qz vnaqueqz ꝓuincia abundat ī suo sensu.lxxvj. di.vtinā.z.xij.di.illō z.c.illa.z.j.de sepult. certificari.xij.dist.nouit. k ¶ Quocunqz tpe:z ita quolibet tē poze pōt matrimonium ꝓtrahi.g nuptiarū solennitas tm bis diebus ne carnaliter ꝓiunganē ꝓhibeē:si.j.de matri.cōtra.cōtra inter.cc.c.j.z hm hoc intelligiē.xxxiij.q.iiij.nō oportet.j.z.ij.z.c.se.

l ¶ Consensu legitimo.s.mutuo.qz solus ꝓsensus facit mrimoniū.xxvij.q.ij.sufficit.z.j.de spō.si inter virū.

m ¶ Subtiliori:subtilitas hic ꝓmēdaē:g alibi nō excusat errantes in fide.xxiiij.q.j.scisma.alibi etiā subtilitas ꝓniciosa ē C.ad trebel.sancim⁹.z.g.de iudi.dilecti.z.c.examiata:nec de apicibus iuris est disputādū.ff.mā.si fideiusso.§.q̄dā.

Inquestus. ¶ Diuidiē qz duo ꝓtinet dicta.Scda ibi licet diebus.Ab.Si. h ¶ Non ꝓrogari.j.de ob.z ꝓtu.finē: z.c.venerabilis.z.C.de iudi.ꝓperadū:circa pn. z boni ꝓtoris est lites diminuere.ff.si cer.pe.quidā.z.j.de re iudi.iurgantiū nec ꝓmittere debet ꝓtor partes ad arma vel rixā venire q̄s pē sua iurisdictōe cōpescere.ff.de vsufruc.l.si cuius.§.cēssimū.

z cetera similia dicanē ad laudem pertinentia trinitatis.

Idem teiburieñ.archiepo.

¶ Propter necessitate dieb⁹ festis piscari lz seu licet intēdere rei tpe piture,ita cōiter sūmaē.

a Licet tā veteris q̄z noui testamēti pagia.vij.diē ad hūanā q̄tē spālē deputauit:z

b tā eū q̄z alios dies maiestati altissime deputatos necnō natali

c cia sctōꝫ martiꝫ ecclia decreuerit obsuāda:z ī his ab oī ope ꝓ huili cessādū:z ifra. ¶ Indulgem⁹.vt liceat prochiālis vrīs die

d b⁹ dñicis z alijs festis ꝓtq̄z ī ma

e iorib⁹āni solēnitatib⁹si alecia t re se icliauerit eoꝫ captōi īgruēte necessitate intēdē:ita q ꝓ⁹ fa

f ctā capturā ecclijs circūpositis z xpi pauplb⁹ ꝓgruā faciāt portionem. ¶ Nemens.iij.

¶ Tres septimane q̄bus canon ꝓhibet fieri nuptias ante festū iohānis bap.nō continuanē festo ꝗ intelligiē de septimana ascensionis cū duabus sequētib⁹

¶ Apellan⁹ tuus frater epe

g coꝝ nob ex pte tua ꝓposuit:z cū statuta canōica declarēt nuptias trib⁹septianis aī festū.b.Io.baptiste minime celebrari debē.q̄dā ebdomadas il

h las absqz intēpellatōe ꝓtinuan

i das ītelligūt.Alij vo intē festū z ipsas volētes facere intēuallū:illud dicūt ob reuerētiā festiuitatis pēteco.fuisse statutū:q ī septimāis istis solet intēueire q̄ñqz z sic a trib⁹ dieb⁹ rogationū ante ascēsionē dñi īchoātes:vsqz ad viij.diē p⁹ pēteco.ill ebdōadis ꝓputatis illo tm spacio tpis celebrari nuptias ꝓmittūt eaꝫ celebratōz abide nll atē⁹ ibibētes ¶ Quia g ꝓsulti fuim⁹ vtꝫ istarū opinionū potiozvideaē nob z frib⁹ nris appuit:q lz ea sit ro

k ma.ecclie ꝓsuetudo. vt q̄cunqz

l tpe mrimoniū ꝓtrahiē cōsensu inueniēte legitimo de pñti. qz tñ a septuagesima vsqz ad.vij. dies p⁹pēteco.celebrari nuptie nō sinūē z postea etiā trib⁹septimanis vl plurib⁹ aī festiuitatē scti iohis sine differētia celebrā

m rur:posterior snia melioriz subtiliori nitiē rōez siue ꝓm canōes a septuagesima vsqz p⁹octauas pasce:siue iuē ꝓsuetudiez ecclesie roma.vsqz post.vij.dies festi pēteco.qō caret octauis nuptie suspēdanē in dñica q̄ sequiē:et deinceps pñt licite celebrari.

Ne gorius nonus.

¶ In ferijs introductis ī bonorē deiz sctōꝫ nisi ob necessitatē vel pietatē iudiciū exerceri nō pōt etiā de consensu partiū.ferijs tñ introductis fauore hominū partes renūciare possūt.

n Inquestus ē nob z ifra. Quāuis nō ꝓrogari:sed exp ediri deceat q̄stiones:debz tñ iudicialis strepit⁹ diebus cōquiescere feriatis:qui ob reuerētiam dei noscunē esse statuti,scilicet natalis dñi:scti stephani: iohis euāgeliste.innocentū:scti siluestri:circūcisionis.ephiarū vij.diebus dñice passionis:resurrectōis cū.vij.sequētib⁹ ascēsionis:pēte.cū duob⁹ q̄ sequūē natitatis iohis baptiste: festiuitatū oim gloriose virginis.xij. apl̄orum z p̄cipue petri z pauli beati laurentij.dedicatiōis bti michaelis:solēnitatl oim sctōꝫ ac diebus dñicis ceterisqz solēnitatibus.quas singuli episcopi in suis dioc.cū clero z populo duxerit solēniter venerādas

o quibus vtiqz solennibus ferijs

p nisi necessitas vrgeat vel pietas

o ¶ Quib⁹vtiqz solē nib⁹. No.q ferie dierū p̄cedētiū introducte sunt ob reuerētiā dei vt b dicit in pn.z C.eo.ti.oēs dies.z.l. dies festos.z solēnes ferie appellanē.Alie etiā ferie dicunē solēnes ob reuerētiā pncipis z bonorē vt dies natiuitatis suevl dies pncipij de imperio.C.eo.oēs. Itē et alie ferie dicunē solēnes:vt tps messiū et tps vindemiarū de q̄ bus b inferi⁹ sequiē. z.ff.e.ti.l.j.z iste ferie inducūē ad requiē laboris z quiescāt tunc boies a cauē.z iste ferie inducunē varijs tpibus ꝓm diuersitatē locorū qz q̄dā tardius colligūt messes siue vindemiā q̄dā citius.ff.e.l.ꝓsides. ferijs itroductis ob reuerētiā dei ptes renūciare nō pñt vt b dicit exp̄ssc.alijs em ferijs introduct⁹ ob fauorē boim bñ possūt ptes renunciare vt b in fi.ꝓpelli tñ nō possūt nisi in casibus.g. de iudi.significanē. ff.e.l.j.§.vl.z.l.se.alias non valet snia. vt ff.e.l.j.z iste ferie oēs ꝓtinue sunt z ꝓputātur in annovl biēnio appellatōis ꝓsequnde z quolilibet die feriato pōt q̄s appellare: g nō ꝓsequi appellationem. C.e.l.j.tpis messiū vel vindemiarum.q̄ñqz compellūtur aliqui ad iudiciū venire.g.d iudi.c.vl. saltem vt litem contestenē puta si actio: vl res sit tempore peritura:puta actio furti iniurie damni z alij vt.g.de iudi.significauerunt.z.ff.eo.ti.

l.fi.§.sed excipiunē.z.l.ij.z.iij.ea vo que ꝓtinent ad pacem vl concordiam quolibet die feriato possunt experiri.C.e.l.vlti. puta transactiones pacta vt ibi.

p ¶ Necessitas:puta si esset res tpe pitura exēpla plura bēs ff.e.l.j.ij.z.iij.z vbi res celeritatē desiderat.ff.de dā.infec.l.j.

q ¶ Pietas:puta causa debilium vel miserabilium personarum:quia in operibus misericordie dierum distinctio non est habenda.ar.lxxvj.di.vtinam.z de conse.dist.v.nunq̄:z suma est ratio que pro religione facit.ff.de reli.sūt ꝓsone.in fi. Her.

Rubrica. De ordine cognitionũ. Quia lite contestata prestito iuramẽto datis dilatiõib⁹ ab hõie ⁊ a iure solẽt rei suas q̃ones pponere de quib⁹ quo ordine sit cognoscẽdũ posset merito q̃s dubitari ideo ⁊c. De materia habetur. ij. q. ij. ⁊. iij. q. ij. ⁊. q. j. Abbas Siculus.

Intelleximus. ¶ Cõis diuisio. secũda ibi: inquisitioni. vel speciali⁹ summa sic. Cõtra mulierẽ vendicantẽ aliquẽ in maritũ admittit̃ exceptio cõsanguinitatis: que prius discutienda est q̃ sup mrimonio pronũciet̃: et sufficit sup ipso principali pnunciare. b. d. Abbas si. a ¶ Cognoscẽdũ. ex hac decre. colligit̃ manifeste q̃ cũ re⁹ in modũ exceptiõis aliquã exceptiõz obijcit actori q̃ de illa incidenti tñ cognoscerẽ debeat fundata intẽtione actoris pmo. C. de pba. exceptiones. ⁊. C. de except. si q̃dẽ. ⁊ nõ sniare sup ea: sed tñ sup pncipali pnũciãdum sit: sup hoc fuit diuersitas int̃ doctores. H. dicebat q̃ sup incidẽti questiõe sine exceptõe pronunciari non debet: sed tñ cognosci de ipa: sed sup principali solũmodo q: eipso q̃ pnũciat̃ sup pncipali questione satis intelligit̃ esse pnũciatũ sup incidenti p quandã cõsequẽtiã ⁊ hoc dicebat p' leges illas. C. de ordi. iudi. l. j. ⁊. l. iij. ⁊ q: ibi dicit̃ ad officiũ iudicis ptinet vniuersam incidentẽ questionẽ examinare qñ nõ de ea pnũciat: sed de hereditate. C. de or. cog. l. ij. ij. responso. ⁊. C. ad. l. iuli. de adul. qñ alexãdrũ. ⁊. C. ad. l. fal. de plag. l. preses puincie. M. ⁊. p. dicebat q̃ super hac semp debet pnunciari. ff. de iudi. de qua re. et j. de causa pos. cuz super. ⁊. ff. de mino. intra vtile. ⁊. ff. de priua. l. iij. ⁊. ff. de libe. cau. liberis. §. vlti. nisi impediat̃ ppter cõditionem sue persone. quia est pedaneus iudex: vt. C. de iudi. quotiens vel conditionẽ rei vel quia pupillus est: cui mouet̃ questio status incidenter: tunc nõ pnunciat̃: sed defert̃ super causa status. sed de hereditate. C. de ordi. iu. l. j. Dñs Jo. et Azo cum eo distinguit ⁊ bene inter incidentes questiones et emergentes siue exceptiones. Incidens questio dicit̃ que competit reo etiã ante litis contesta. puta pactum de non petendo: res iudicata: delatio iuramenti consanguinitatis: que obstat matrimonio vel aliud quodcũq; impedimentũ ppetuũ ⁊ cõsimilia. In his enim obtinet snĩa. H. q: nõ pnunciat̃ in his. sed super principali: vt hic expresse apparet: ⁊ in his nõ pronunciat̃ nisi quando ciuilis incidit in criminali vel ecõtra. iij. q. xj. §. aliquãdo: ver. qui confitet̃. ⁊. C. ad. l. iuli. de adul. qñ alexandrũ ⁊. C. ad. l. fal. de plag. preses puincie. ⁊ ecõtra cũ ciuilis ciuili p̃iudicat. j. eo. tuã. ⁊. iij. q. ix. §. si de hereditate. j. qui fi. sint le. lator. Emergentes dicunt̃ ille: que cõpetunt ⁊ emergunt in lite. puta an dilatio sit dãda an nõ an talis testis sit recipiẽdus vel non: an talis positio vel interrogatio facienda sit vel non: vel vtrũ aliquis sit in possessione libertatis vel nõ: ⁊ in istis emergentibus obtinet snĩa. M. ⁊. p. ⁊ sic intelligit̃ lex illa. ff. de libe. causa liberis. §. vlti. ⁊ in istis pnunciari debet al's nõ posset pcedere iudex in principali: nisi in his pnunciaret̃: ⁊ sic intelligit̃. l. ff. de iudi. de qua re. ⁊ decre. cũ sup. Vel dic de qua re cognouit verũ est principaliter. Ad illã. l. intra vtile rñdet̃: q̃ ibi nõ fuit pnũciatũ sup incidẽti. s. sup etate: ⁊ est spãle vt restitueret̃ i integrũ rõne etatis fuit pnunciatuz ⁊ ita p cõsequentiã sup etate pnũciat̃ ad. l. illam. ff. de pua. dicunt q̃ speãle est ibi vel dicas q̃ necessariũ est: vt ibi pnunciet̃ de p̃uaricatiõe anteq̃ admittat̃ ad accusationem: ⁊ in modũ replicationis illud obijcit̃ ⁊ q: illud cõpetit ante lit. cõte. tñ. ideo pnunciandũ est: ⁊ in h̃ est simile exceptiõi dilatorie: q: i hoc añ lit. cõtesta. debet opponi ⁊ ideo debet pnunciari sup illa: sicut i dilatorijs añ lit. ptesta. pnunciat̃: et postea est pemptoria. Ar. cõtra. j. de fi. instru. cuz Johannes: ibi pnunciat papa sup exceptione incidẽter pposita in causa appellationis. Ratio ibi põt assignari: q: cũ nõ pnunciet̃ in causa ap. directe super pricipali questiõe sed tñ confirmat̃ vel infirmat̃ snĩa pnunciari debet sup incidẽti questione opposita in causa ap. vel si pronunciat̃ sup talib⁹ nõ est cõtra substantiam ordinis iudicio⁊ ⁊ super incidẽti siue pemptoria exceptione pnunciat̃. s. de elec. cũ dilect⁹. ad fi. Illa exceptio videt̃ poti⁹ incidẽs q̃ emergens Et idẽ etiã põt dici in. l. intra vtile. qd̃ pnunciatũ fuit sup incidẽti q̃stione. s. sup etate nec pterea ius offendit̃: nec est ptra ordinẽ iuris q̃ ibi pnunciet̃ sup etate que fuit incidens questio: nec dicit̃ in iure q̃ talis sententia non teneat.

Cum dilectus. ¶ Sũt due ptes in prima facti et pcessus narratio. In secũda iudicis interlocutio ibi: nos añt ĩtẽ prima subdiuidit̃ in tres. prima pponit actoris petitionem secũda ibi: ei citra rei exceptionẽ. tertia ibi: verũ actoris replicationẽ. Itẽ secũda principalis facit duo q: pmo interloquit̃ distinguẽdo duo mẽbra. primũ ibi: cũ ea. Secũdũ ibi: sed qñ. secũdo ibi: ve⁊ declarat interlocutoriã pbãs id p duo silĩa. pmũ ibi: quẽadmodũ. secundũ ibi: testes etiã. Ab. si. b ¶ Armata: illa vis que fit cũ armis publica est: que vero sine armis priuata dicit̃. insti. de pub. iudi. circa fi. §. itẽ lex iulia. de vi pri. ⁊. ff. de vi pu. l. j. vnde isti plus peccauerũt. Unde versus. Vis p̃uata reũ deponit ab ordine rerũ. Sed deportat̃ si vis armata pbat̃. c ¶ Exceptionis: q̃ q̃ excipit nõ cõtestat̃ litẽ. Et sic patz q̃ qui negat nõ excipit: q̃ qui excipit nõ cõfitet̃. ff. de excep. nõ vtiq;. ⁊. j. de excep. cũ venerabilis. d ¶ Ipsius dolũ: sed quare debuit nocere ecclesie dolus abbatis siue violentia cum delictum persone ⁊c. xvj. q. vj. si epm. Sed hic totus conuentus consenserat abbati vel ab initio vel ex postfacto: arg. j. de resti. spo. cum ad sedem. in fi. sed ratihabitio in maleficio retrotrahitur ⁊ mandato comparat̃. ff. de vi ⁊ vi armata. l. j. §. sed si cuz quis. e ¶ Incontinenti: hoc multum faciebat ad hoc vt restitueret̃. j. de resti. spo. lr̃as. ⁊. j. de testi. veniens. ij.

suadeat vsq; adeo conuenit ab hmõi abstinere: vt cõsentiẽtib⁹ eciã ptib⁹. nec pcessus habit⁹ teneat. nec snĩa quã cõtigit dieb⁹ hmõi pmulgari. ¶ Licet dieb⁹ feriatis qui gratia vindemiarũ vel messiũ ob necessitates hoim indulgẽtur. procedi valeat si de partiũ processerit voluntate.

Rubrica. De ordine cognitionum.

Clemẽs. iij. alatrino epo.

¶ De pemptoria exceptiõe ante sniam iudex cognoscit. sed sufficit sup principali pnũciare.

Intelleximus q̃ cũ quedã mulier petẽt quẽz dã in viruz. testes ad sue intẽtiõis assertionẽ induxit. p quos ps viri futurũ sibi p̃iudiciũ metuẽs exceptionẽ cõsanguitatis obiecit: ex q̃ intẽdit petitiõez mlieris elidi: ⁊ infra. ¶ Inq̃sitiõi tue talit̃ duximus rñdendũ. q̃ cũ exceptione pbata q̃stio pncipal' pimat̃ añ a est cog̃scẽdũ de ipsa quã ad diffinitiõis articulũ pcedat̃: q̃ facto virũ ab ipetitiõe mulieris p ut exposcit rõ iuris absoluas.

Inno. iij. epo. nouariẽsi.

¶ Si reus ptra actorẽ spoliato rẽ spoliationẽ opponit aut excipiẽdo ⁊ tũc prius audit̃ ⁊ ea p bata rñdere nõ cogit̃ sed p hoc nõ restituit̃ aut agendo et tunc simul vtraq; questio terminat̃. et ea probata restituetur.

Cum dilect⁹ fili⁹ abbas de ferẽtillo de nobilib⁹ viris dñis de artone deposuerit q̃stio b nẽ q̃ manu armata ⁊ cum exercitu ad castrũ mõasterij veniẽtes i p̃dijs aialiũ ⁊ alijs dãnificare dictũ cenobiũ p̃sũpserunt. de q̃b⁹ iusticia sibi fieri postulabat. ¶ Ei citra litis cõtestatõez c sub forma exceptiõis fuit ex ad d uerso rñsuz q̃ p ipsi⁹ dolũ ⁊ violẽtiã castrũ sirati amiserãt qd̃ et pgenitores eo⁊ tenuerãt. et ipi possederãt inquiete sibi petẽtes p̃us restitui q̃ petitõibus ipius rñderẽt p̃serti cũ testes haberẽt pñtes p quos intẽtionẽ suaz in e cõtinenti pbare volebãt. ¶ Verũ ex pte abbatis fuit taliter replicatum q̃ ab eo restitutio peti non poterat: q̃ nõ fuerat spoliator: p̃serti cũ dictũ cast⁊ ad ius ⁊ pprietatẽ sui mõasterij ptineret. qd̃ etiaz ps aduersa nullatenus denegabat. vñ verus dñs

a ¶ Retentionis.xvj.q.iij.§. quo potest.ver.quod si mala.et C.de prescrip.xxx.vel.xi.an.si quis emptionis.§.sin autem.
b ¶ Contra spoliatorē tm̃.vel cōtra eū qui mādauit vel ratā habuit spoliationē sic.j.de resti.spo.cū ad sedez .in fi.z.ff.de vi z vi.ar.cū a te.nisi scienter rem recipiat a deiectore:cū per hoc ei succedat in vicium j.de resti.spo.sepe cōtingit.vt.s.de iudi.qz gu.z hic. q̃a p dolum abbatis spoliati sunt z latius patet restitutoriū iudicium fm canones q̃ fm leges. etiā vbi quis dolo vel metu perdit rez.iij.q.j.reintegrāda.sec⁹ est in actione qd̄ met⁹ cā que dat cōtra illuz q̃ metū nō adhibuit.ff. qd̄ me.cau.si cū exceptione.§.aliquando. ver.pedi⁹.z.§.in hac.
c ¶ Iuxta regulā.ff. de iudi.qui prior.
d ¶ Eadem sententia terminānde.nam si isti nobiles ꝓposuissent spoliationē suam in modū actionis:directe essent due principales questiones conuentio.s.z recōuētio: z tunc simul sunt tractānde.vt.s.de mu.pe. ca.j.z non valet snia super vna: nisi et sup alia in eadē snia ferat.ff.que sen.sine ap.l.j.§.vlti. z.C.de cōpen.neqz scriptura.vel saltē appellandū est.vt ibi dicit in.l.p inducta:z vnā vocat hic sniam ꝓ tanto:quia cōtinue vna post aliā fert:sed reuera due etiā snie sunt.j.de causa pos.cum ecclesia.z.c.cum sup.nā quot sunt articuli:tot sunt snie.ff.de mino. etiā.§.ex causa. e ¶ Exceptionis. Hic patet q̃ questio spoliationis nō p̄iudicat ciuili questioni nisi ꝓponat in modum exceptionis sed in criminali semper p̄iudicat siue in modū exceptionis:siue in modū actionis proponat:z sic loquūt iura.iij. q.ij.per totum.z.ij.q.ij.per totuz.Quidā intelligunt hanc decre.cum ambe questiones sunt possessorie.Sed hoc non est verum:quia abbas non agebat hic possessorio iudicio:immo hic petebat sibi iusticiā fieri super damnis sibi datis in p̄dd̄is animaliū z in alijs vt patet in antiqua decre.de hoc dicet.j.e.sup spoliatione.Illud pōt hic queri:vtrū exceptio spoliationis interrumpat p̄scriptionē.Et est dicendū q̃ non:qz prescriptio in odiū non petentiū inducta est.j.de prescrip.vigilanti.z.xvj.q. iij.§.potest.sed qui excipit nō petit sed petentez repellit.vt hic z.ff.de excep.l.j.ergo non interrumpit.Licet sit ar.cōtra.ff.qd̄ metus causa.l.metū.§.sed quod ptor.in fi.vbi dicit q̃ excipiendo videt experiri.z.ff.rem ra.ba.quo em̄ tutore.in fi.z.ff.de excep.l.j.z.ff.de proba.in exceptionib⁹.Item querit vtrum exceptio spoliationis possit opponi in qualibet causa. Et potest dici q̃ non:quia non opponit actioni depositi:quia ibi nō admittit compensatio.C.de compen.l.vlti.z.C.depositi.si quis pecunias.z.j.de depositi.bona fides.§.sane. Alij dicūt q̃ petenti depositū bene obstat exceptio spoliationis quoniā obijcit petenti restitutionē saltez in modum recōuentionis:z etiā exceptionis:z questio spoliationis est priuilegiata .j. eo.super Et ideo satis videt q̃ opponi possit actioni depositi quia fauorabilior videt spoliatio q̃ actio depositi.licet illa sit bone fidei sed quid si in modū exceptionis ꝓbaui spoliationē : nunquid eedē probationes valebūt: si volo directe petere possessionez. Dico q̃ nō aduersarius cōsentiret.j.de testi.veniēs.ij. Sed pone q̃ succubui in exceptione:nunquid possum postea directe agere possessorio.Aideat q̃ nō:qz eandē questionē volo refricare licet alio genere iudicij: qd̄ nō licet.ff.de excep. rei iudi.si ad quez ab alio res sua possessa reuertit etiaz post tpa longiora
a retētionis debebat cōmodū obtinere z iudiciū restitutoriū con
b tra spoliatorē tm̃ competē dino scit:z ifra. ¶ Nos aūt distinguēdū eē credim⁹.vtrū spoliatōnis q̃stio ab eisdē nobilibus sit obiecta ī modū actionis ad restituti onē petēdā:an ī forma exceptionis ad intentionē aduersarij repellādā. ¶ Cū ea ī modū actionis ꝓposita intelligant mutue petitiones sese tanq̃ diuerse mi
c nime cōtingētes:ac p hoc iuxta regulā iuris qua dr:q̃ prior appellat.prior agat.q̃ pri⁹ eēt proposita pri⁹ foret tractāda quāq̃ in idē iudiciū ambe deducte vi
d cissimq̃ tractare simul essent eadē snia terminande. ¶ Sz qm̃ q̃stio illa fuit ab eisdē nobilibus
e tm̃ in modum exceptionis obiecta interloq̃ndo ꝓnūciauim⁹ vt probationes eorū sup ipsa exceptione primit⁹ audirent.z ea p
f bata legitime abbati non cogerent rñdere sup petitionib⁹ memoratis:donec restituerētur ab ipso:cū spoliatori spoliat⁹ ante restitutionē non cogat vllaten⁹ rñdere. ¶ Ueruz spoliatione in moduz exceptionis tm̃ probata
g non est p hoc restitutio faciēda quēadmodū si in modum exceptionis aliqd̄ crimen testi obijcitur: vt a testimonio repellatur. et si crimen contra eum ciuiliter probatū fuerit. non ideo sibi pena infligitur ordinaria.sed eius dūtaxat testimonio non credit quod ea rōne contingit. qm̃ in ipsum accusatio non procedit:
h testes etiā quorū testimoniū reprobatur inter infames quasi ex falso testimonio non habent quis cū totū.§.vlti.Sz tm̃ dico q̃ pōt nec impedit z succubui: qz possessoriū directe etiā pōt intētari:etiā ex dissimilibus causis.j.de dona.inter vilectos.z si primo agat criminaliter z nō obtinuit:postea agi potest ciuiliter.C.qm̃ cri.ac.p̄iu.ci.l.vna.
f ¶ Non cogerent.qz nec nudi cōtēdere nec inimicis inermis debemus nos opponere.iij.q.ij.oportet. Sed si conueniat ab alio q̃ a spoliatore nō obstat ei exceptio spoliationis:sed si criminalit accuset pōt excipe q̃ spoliat⁹ est ab alio q̃ a suo accusatore si tota sua sbstātia vel maiori pte sit spoliatus vt in quadam constitutione Iuno. iij.j.de resti.spo.frequens.z sic intelligūtur canones isti.ij.q. ij.p totū.z.iij.q.ij.per totum. g ¶ Restitutio facienda: quia ad hoc nō agebat. Semper em̄ videdū est ad quid agat : quia fm modū agendi formatur snia. j. de simo.lz beli.z.j. de accu. sup bis.z melius.c.qualiter z qm̃. nec enim potestas iudicādi vltra id extenditur q̃ in libello est deductuz.ff. cōmu.di. vt fundus. Arguit contra.j.de cōce.p̄ben.ex pte.z.xxiiij.q.iij.ecce.z.j. de cōfes.cū super.z.s.de elec.p inq̃sitionē.z.ff.de adul.l.j.§.si publico.vbi accusator cōiūct⁹ in modū exceptiōis punit: ꝑ testis nō punit:lz crimē ei in modū exceptionis ꝓbet.vt.j.dicit.j.de excep.deniq̃ nec infamis reputat:vt h lz ei⁹ testimoniū ꝓbet ff.de bis q̃ no.infa.luci⁹.Ite q̃d dices si ꝓbet excōicatio ī modū exceptionis ꝑ aliquē vt repellat a testimonio vel ab electione nūq̃d dz vitari. Pōt dici q̃ si ex tali facto publica fama laborat nō est ei cōicandū.j.de sen.ex.cū desideres.§.secūde.ar. ij.q.j.multi.ver.si quis frater nominat ꝛc. Idem dico si in modum exceptionis crimen probet testi.quod impedit ꝓmouendum.ar.s.de elect.super eo. vt si grauata sit eius opinio.j.de testi.testimoniū.nec sufficit q̃ ex tali facto nō irroget infamia: sed q̃ eius opinio in nullo vacillet.xxxiij.distin.laici.sicut dicit lex de eo.qui fustibus cesus est:licet non sit infamis tamen ad honores non debet admitti.ff.de decur.cos sic.C.de adulte.et si libidine.lxxxj .distinct.tantis daniel. j.accu. omnipotens. et C.de ꝓcura.reum.z sic ꝓter talem infamiā facti potest indici purgatio.ar.j.de senten.excō.cum desideres.§.secunde.ij.q. j.multi.ver si quis frater nominat . Ad contraria signata superius dicas q̃ illud.c.ecce.intelligit cum de crimine constat: siue accusando siue denunciando aut inquirendo z quocunq̃ tali modo constet punit.Et ideo dicit:ecce crimina vndecunq̃ claruerint.Ad illā dicre.cum super sic respondeas:quia ibi testis in iure cōfessus est.et crimen illud contingebat causam de qua agebat vnde punitus fuit.j.de excep.deniq̃.in fi.z ei obiectū fuit q̃ esset particeps simonie:vnde interrogatus et confessus punit in illa:per inquisitionē agebat ibi tā ī capite q̃ in mēbris.Ad.l.illā.ff.de adul.l.j.§.si publica.pōt dici q̃ iudex q̃ cognoscit de adulterio:ex officio suo punit maritum de lenocinio sine accusatore:qz cū exceptō lenocinij nō ꝓsit vxori obesse dz marito:als marit⁹ nō puniret de crimine/qd̄ esse nō debet: (qz publice vtilitatis est.ne crimina remaneant impunita.j.de sen.ex.vt fame.z.ff.ad.l.aqui.ita vulneratus.ver.fi. b ¶ Reprobat.ar.cōtra.j.de testi.cū tu.vbi dicit:ne piurij reatu notē tur:s illud intelligit quo ad factū z opinionē.z qd̄ hic dicit referas ad ius:qz de iure nō cēset infamis.s infamiā facti forsitā

non euitat vt ibi dicit. ⁊ hoc dicit expresse. ff. de obse. a lib. ⁊ liber. parentibus ⁊ patronis prestan. l. ij. Ber.

Nam nō credimus. ¶ Legit duob⁹ modis. vno mō in glo. intelligēdo q̄ hic erat ꝓus coꝝ̄ secularī petita hereditas ⁊ exceptū fuit de illegitimitate ⁊ ꝓm hūc intellec. h. d. vt in rubro. Secūdo mō legit extra glo. q̄ hec causa legitimitat⁊ fuit mota ⁊ ea pendēte petebat hereditas coꝝ̄ secularī: et iuxta hūc intellectū. h. d. pēdēte cā nataliū coꝝ̄ ecclīastico iudice questio hēditat⁊ ex illa de pēdēs p secularē iudicē ichoari nō dz. Primo narrat factū de p̄terito. Scdo quidet circa futurū: ibi. quia vo. Ab. Si. a ¶ Ad forū ecclīasticū: et ita cā nataliū ad ecclīam ptinet q̄ sint ille cause q̄ spectāt ad ecclīasticū forū dictū fuit. s. de foro cōpe. cū sit. ⁊. c. lz j. ⁊. c. ex tenore.

b ¶ Dependente ex illa: ex hoc loco sat⁊ pz q̄ si questio p̄iudicialis incidat in cā de ea sola p̄ est cognoscēdū añq̄ de principali: qz ea ꝓbata principalis qō est pemptaut b dz ⁊ no. q̄ si due sint p̄ncipales qōnes ⁊ sunt ambe ciuiles q̄ p̄mo ꝓponit p̄mo tractat ⁊ vna sntia terminat. s. e. c. pri. ⁊. ff. de iudi. q̄ poꝝ̄. § q̄nq̄ qō ciuilis incidit ⁊ p̄iudicat ciuili: ⁊ tūc de incidēti ē antea cognoscēdū ⁊ pnūciādū vt si q̄s agit de hēditate directe ⁊ alē incidenē ꝓponat q̄ nō sit legitime nat⁹: de hac est antea pnūciandū vt hic. ⁊. j. q̄ fi. sunt legi. latoꝝ̄. vel si ꝓponat qō seruitutē. ⁊ hic p̄ma excipiēda est. iij. q. rj. §. si de hereditate. ⁊. C. de oꝝ̄. co. l. ij. Q̄nq̄ qō ciuilis p̄iudicat criminali ⁊ est p̄ tractāda vt si aliq̄s q̄ credat se liberū accusēt de crimie: ⁊ postea moueat ei qō status p̄ tractabit icidēs qō d statu. iij. q. rj. §. si crimē. ⁊. C. d oꝝ̄. co. l. iij. ⁊. C. ad. l. iul. de adul. qm̄ alexandrū. ⁊. C. ad. l. fal. de pla. p̄ses p̄uincie. Q̄nq̄ criminalis p̄iudicat ciuili: q̄nq̄ criminalis p̄iudicat criminali. iij. q. rj. §. aliq̄n. ver. ciuili. ⁊. §. p̄ius est. vbi de hac mā bēs sat⁊: ⁊ sic q̄nq̄ vna qō dependet ab altera: ⁊ tūc non sunt simul tractāde qz sic eēt diuersos intricare ꝓcessus et sine vtilitate si. s. de iudi. exhibita. vbi sim̄l de p̄ncipali ⁊ exceptōib⁹ cogscē voluerūt iudices qd esse nō dz. s. de offi. dele. prudentiā §. sexta. ⁊. s. de foro cōp. ex pte. ⁊. c. ex tenore. c ¶ Successiōis sup comitatu cāpanie. in q̄ dicebat regina ista se debē succedē.

d ¶ Patiēter expectes: ⁊ ita pz q̄ iudex ciuilis etiā incidēter ⁊ p recōuētionē de cā spūali cogscere nō pōt. j. q̄ fi. sunt le. cāz. j. ⁊. c. latoꝝ̄. ⁊ h. de materia dictū est. s. de iudi. at si clerici. Sz cōtra videt q̄ saltē incidenē de tali qōne cogscere possit. C. de iudi. quotiēs. C. de oꝝ̄. iudi. adire. ⁊. ff. de iuris. om. iu. si idē. ⁊. ff. de iudi. q̄ ñ cogit. § est qd ꝓus dz vez lz sec⁹ sit i ꝓrijs cāis ciuilib⁹

Sapr spoliatōe. ¶ Hoc dicit ꝓm Jo. an. vt in rubro. Ul' sūma sic ⁊ lati⁹ ⁊ clari⁹ agens possessorio recupande nō teneat añ restitutionē suis spoliatoribⁿ nisi sup qōne spoliationis rñdere: pōt tñ ab agēdo repelli p exceptionē spoliatōis. h. d. Diuidit nā p̄ dicit q̄d iuris cū agēs possessorio recōuenit Secūdo q̄d iuris cū cōtra eū excipit ibi: quāq̄ ꝓprima subdiuidit nā primo ponit dictū exceptionē interserēs. Scdo sūmittit rōnē dicti ibi: quāq̄. c ¶ Restitutionē petentē: q̄ ēm petit restitui ab aduersario recōueniri nō pōt petitorio. nisi de alia spoliatione: vt hic dz: nec pōt ei referri qō ꝓprietatis ab eo sup eo: de quo cōuenit. ff. de iudi. si de vi ⁊ possessione. ⁊. C. de rei ven. ordinarij. ⁊. j. de re. spo. in lr̄is. Itē cū quis ex cōqestiōe nisi primo fuerit restitut⁹ vt b: ⁊. j. de re. spo. sollicite. vñ nō. q̄ vbi due qōnes possessorie ꝓponunt a diuersis ille possunt simul tractari: vt b ꝓm illā regulā q̄ prior appellat: prior agat. ff. de iudi. q̄ prior. ⁊ tūc vna sntia debet terminari. s. e. cū dilectus. qz vtraq̄ spoliatio priuilegiata est. Si vo vn⁹ agit petitorio ⁊ alē possessorio: distingue qualiter⁹ obijciat spoliationē. Si ēm petat directe restitui. due sūt petitiones: qz in modū actionis fit recōuentio de spoliatione tūc sim̄l tractēde sunt: vt s. e. cū dilectus. Si in modū exceptionis ꝓponat spoliatio tunc ꝓmo tractat exceptio spoliationis. scdm q̄ dicit in illa decre. cuz dilectus. Si vo quis agat de spoliatione ꝑ suū spoliatorē. vl' etiā de re alia tunc spoliator pōt opponē exceptionē de sua spoliatione: ⁊ i modū actionis ⁊ in modum exceptionis: vt hic dicit. Sit q̄ cautus qd sibi magis expediat vtrū agere directe vel excipere si magis expediat reo possidere rē aduersarij. q̄ suam recuperare excipiat: qz ꝓbata exceptione sua nō cōpellit rñdere: nisi ꝓmo fuerit restitut⁹: vt in. c. cū dilectus. Si magz expediat recuperare rem qua est spoliat⁹. ꝓponat spoliationē suaz directe: ⁊ ea ꝓbata restituet: vt colligit b. ⁊. c. cū dilect⁹. ⁊ idē si petitorio agat qz reus duplicit pōt ꝓponere suā spoliationē: vt. s. e. ti. cū dilectus. ⁊ hic cū sup diuersis rebus fit cōuentio ⁊ oppositio spoliatōnis. Secus videt qñ sup eadē re fit cōuētio ⁊ recōuentio: tūc vtilius est ꝓponere spoliationē in modū actōnis. j. de resti. spo. ex cōquestione. qz restituet in eo casu añ ingressum principalis cause. Si vo in modū exceptionis nō restituet: sed repellit agentē ⁊ sic vtroq̄ casu p̄indicat qō spoliationis in b casu. Itē recōpensatio nō pōt opponi petēti restitutionē qz sic indirecte admitteret recōuētio. C. de cōpē. l. vlt. ar. j. de except. cū inē. in fi. Itē in momētanea possessione cessat recōuētio. C. q̄ leg. ver. l. vl. Sz si ago cōtra te possessorio ⁊ tu recōuenis me possessorio ⁊ ego excipio ꝑ te in modū exceptiōis de spoliatione eadē de qua cōuenio te nunq̄d debeo admitti. Dico q̄ sic: qz ad aliud ꝓponit vt actio: ad aliud vt exceptio. ar. ff. de inofficiosa testa. ꝑ veterani. §. ē nec impuberes. ⁊. j. de testi. veniēs. ij. ⁊. c. cū in tua. Sed quid si ille excipiat de sua spoliatione. Dico q̄ pōt ⁊ elidat actionē meā: ⁊ ita remanet cōuētio ⁊ recōuētio inefficax: si autē expediret ei magis agere q̄ excipere ꝓponat de sua spoliatione in modū replicationis. et sic p replicationē elidit exceptionē meā ⁊ sic remanet cōuētio ⁊ recōuentio efficax.

Rubrica. De plus petitōibus. Continuat ꝓm Gof. ⁊ Jo. an. plerūq̄ in iudicijs. plus petit iō ꝛc. vl' sic. s. in ꝓria Rica dictū est de ordine cognitionū vez qz interdū excipit actores plⁿ petere ⁊ dubitari posset de ordine ⁊ mō ꝓcedēdi iō sbñcit. Ab. si.

Gregorius nonus.

¶ Ponit quatuor modos plus petendi ⁊ penas plus petentiū.

Consiliū ꝓuidētie dici nō pōt q̄ pecuniaz tibi debitaz añ terminū ab aduersario repetisti punit ēm iportūitas plⁿ petētiū si sup petitōne sua duxerit i iudicio ꝓsistendū ita q̄ q̄ repetūt āpliⁿ sine cā in expēsis adperare excipiat: qz ꝓbata exceptione sua nō cōpellit rñdere: nisi ꝓmo fuerit restitut⁹: vt in. c. cū dilectus. Si magz expediat recuperare rem qua est spoliat⁹. ꝓponat spoliationē suaz directe: ⁊ ea ꝓbata restituet: vt colligit b. ⁊. c. cū dilect⁹. ⁊ idē si petitorio agat qz reus duplicit pōt ꝓponere suā spoliationē: vt. s. e. ti. cū dilectus. ⁊ hic cū sup diuersis rebus fit cōuentio ⁊ oppositio spoliatōnis. Secus videt qñ sup eadē re fit cōuētio ⁊ recōuentio: tūc vtilius est ꝓponere spoliationē in modū actōnis. j. de resti. spo. ex cōquestione. qz restituet in eo casu añ ingressum principalis cause. Si vo in modū exceptionis nō restituet: sed repellit agentē ⁊ sic vtroq̄ casu p̄indicat qō spoliationis in b casu. Itē recōpensatio nō pōt opponi petēti restitutionē qz sic indirecte admitteret recōuētio. C. de cōpē. l. vlt. ar. j. de except. cū inē. in fi. Itē in momētanea possessione cessat recōuētio. C. q̄ leg. ver. l. vl. Sz si ago cōtra te possessorio ⁊ tu recōuenis me possessorio ⁊ ego excipio ꝑ te in modū exceptiōis de spoliatione eadē de qua cōuenio te nunq̄d debeo admitti. Dico q̄ sic: qz ad aliud ꝓponit vt actio: ad aliud vt exceptio. ar. ff. de inofficiosa testa. ꝑ veterani. §. ē nec impuberes. ⁊. j. de testi. veniēs. ij. ⁊. c. cū in tua. Sed quid si ille excipiat de sua spoliatione. Dico q̄ pōt ⁊ elidat actionē meā: ⁊ ita remanet cōuētio ⁊ recōuētio inefficax: si autē expediret ei magis agere q̄ excipere ꝓponat de sua spoliatione in modū replicationis. et sic p replicationē elidit exceptionē meā ⁊ sic remanet cōuētio ⁊ recōuentio efficax.

Rubrica. De plus petitōibus. Continuat ꝓm Gof. ⁊ Jo. an. plerūq̄ in iudicijs. plus petit iō ꝛc. vl' sic. s. in ꝓria Rica dictū est de ordine cognitionū vez qz interdū excipit actores plⁿ petere ⁊ dubitari posset de ordine ⁊ mō ꝓcedēdi iō sbñcit. Ab. si.

Consilium. ¶ Diuidit in duas ptes. secūda ibi: teq̄z. Ab. si. f ¶ In iudicio ꝓsistendū. Et ita si voluit desistere a petitione licitū est nec puniunt. et b pñt facere vsq̄ ad li. ꝓtes. postea vo nō pñt desistere sine pena. C. e. ti. l. vna sic licitū est ei penitē añ li. cōtest. ff. rem rati. ba. ampliⁿ hic. Sed videt q̄ licitū sit penitere q̄ñcūq̄ añ sntiaz vt. ff. de inofficio. te. ꝑ veterani. §. meminisse. ⁊. C. de his q̄b⁹ vt indig. alia. ⁊. C. ad. l. coꝝ̄. de fal. l. q̄ falsas. ⁊. C. locati conductores

in q̃bus pōt penitere ante sniam. Sz prius dictū veri? est q̃ añ lit. ꝓtes. penitere dicit: ꝯ alias puniunt in expensis C. e. l. vna. et hic. ⁊ hoc etiā cū re aut cā plus petit. ⁊ ibi illa. Quit cū aliq̃s p dolū sup maiori quātitate exigit cautione et ille si psistat a to to debito punit: exceptis duob? casibus. s. transactiones ⁊ secū de cōfessiones q̃ excipiunt in. l. illa. ⁊ ita de alijs plus petitionib? loquit hic. a ¶ Pl? loco ad interesse. qui petit alio loco q̃ conuenit ad interesse per officiū iudicis pōt cōueniri i eo in quo dānificat. q̃ in alio loco conuenit. ff. de eo qd cer. lo. l. ij. §. fide hoc interesse dictuz est. s. de offi. dele. p. ⁊. g.

b ¶ Ampli? tpe. In istis q̃tuor modis pl? petēdi olim puniebātur i tota causa. insti. de actio. §. sic q̃s agēs ⁊ insti. de excep. §. appellat. sed hodie non ita puniunt. q̃ eēm añ temp? petit inducie duplicāt: ⁊ nihilominus in expēsis punit. insti. de excep. §. hodie aūt. ⁊ hic. Si autē re causa loco plus petat. ⁊ re? aliqd dānuz sustinuit circa sportulas: actor triplicez pena patit. insti. de acti. §. tripli. ⁊. §. ꝑ B quidē antea: ⁊ in alijs expensis cōdēnabit: vt dictū est in lra.

c ¶ Causa plus petit: B exēplificat p̄dictos quattuor modos plus petēdi: q̃ cum plus petit. pmisi tibi. x. vel sticbū in optione mea est soluere quē volo. C. de cōdi. inde. si quis seruū. ff. de iur. do. plerūq̃. §. fi. vl' pmisi hoiem in genere nō istū vel illū. si tu petis a me pcise. x. vel sticbū: auferre vis mibi electionē. qd esse nō dz: vnde puniri debes in dānis q̃ sustinui: vt dictū est: vt insti. de acti. §. hinc aūt. ⁊. §. ꝑterea. Loco ⁊ re pz i ipa lra. Tpe: vt si pmisi tibi. x. soluere vsq̃ ad annū: ⁊ tu antea petas: vel pmisi tibi si imperator intraret italiā ⁊ tu petas ante conditionē extantē. exemplum de his habes iusti. de actio. §. plus aūt quattuor modis.

¶ Rubrica. De cā possessionis et proprietatis. Dictum est. s. de or. cog. verū q̃ dubitari posset de ordine adhibēdo cū cā possessionis ⁊ pprietatis ab eodē vel diuersis deducunt in iudicium merito hic subijcit. Abbas Siculus.

Asceptis. ¶ Doc. nri nō sūmat: B ponūt casuz fortē q̃ actor pñs petebat reū abñtē cōdēnari i vtroq̃ scz in cā pos. ⁊ pprietaut q̃ papa cām possessiōis cōmitteret vni ⁊ cām pprietat. alteri. Papa vo rndit vt in lra. Vel pmo petijt vnū vt vtrūq̃ iudiciū diuersis iudicibus cōmitteret ⁊ ad hoc repulsus petijt fm vt saltē papa pnūciaret ⁊ iterato fuit repulsus rō repulsionis hz in lra. Et pōt B tecre. sūmari: vt in rubro. Et secūda ps ibi: nec nos. Ab. Sic.

d ¶ Momēti. i. possessionis. ⁊ dz possessio momētū nō q̃ durat p momētū. B q̃ parū duratura est apud possessorē cū actor docuerit de pprietate ⁊ a snia momētanee possessiōis fm. l. nō appellat. C. de momē. pos. l. vna. ⁊. ij. q. vj. §. sunt quoz. ver. si de possessione. sec? fm canones. s. de iudi. c. fi.

e ¶ Sub vno B quare dicit cū alia sit cā possessionis ⁊ alia pprietatis nec habeāt aliqd cōe. ff. de exce. rei iudi. ⁊ an eadē. §. vlt. ⁊. ff. de acqui. pos. nālit. §. nil cōe. ⁊. l. pmisceri. Et B iō dicit p̄ ꝓtinētia causē diuidi nō dz. j. de seq̃stra. c. j. ⁊. C. de iudi. nulli. Hoc est dicere iudex q̃ cognouit de possessione dz cognoscere de pprietate. Et ita exponi vno eodēq̃ iudicio. i. corā eodē iudice vt dicūt iura p̄dicta q̃a facili? cognoscit de pprietate qui cognouit de possessione. ar. cōtra. s. de iudi. significauerūt. ⁊ hoc est pter diuersitatē fori.

f ¶ Diffinire: Mo. q̃ dicit diffinire q̃si diceret diffinitiuā sniam cōtra absentē nō possum? pferre añ lit. ꝓtes. s. vt li. nō cōtes. p totū. Vel dic nō possum? diffinire etiā lit. cōtes. j. inauditā ptē: q̃ nō liquet de cā. Et iō pcise diffinire non possumus qui salua sit admin? q̃stio pprietatis absenti. j. de dolo ⁊ cōtu. put. ⁊. s. vt lite nō cōtes. qm. §. pe. et. C. quō ⁊ qn. Et ita duobus modis pōt intelligi particula ista vt lite nō ꝓtes. vt sic nō fiat diffinitio. B pē cōtumaciā in possessionē missio: vel lite etiā cōtes. qn nō liquet de causa. Vel tertio mō q̃ j. absentes nō citatos. nō cōuictos: non fessos nil possum? diffinire. s. de ma. ⁊ obe. inē quattuor: ⁊ sic plena est lra. b.

Ad vltimum.

¶ Sūma sic ⁊ meli?. Si actū ē pssessorio et petitorio pōt iudex receptis probationibus super vtroq̃ pri? discutere possessionis pbationes super possessorio ⁊ illud terminare. cōis diuisio. secūda ibi: nos autē. Ab. si.

g ¶ Deputati: vt de possessione ⁊ pprietate. q̃a cā est eis vtraq̃ cōmissa ⁊ idē est si simplicit cā indiffinite cōmittit q̃a vtraq̃ cā intelligit esse cōmissa. j. de seq̃stra. ad hoc: q̃ diuidi nō dz cōtinētia causarū. s. c. pri. C. de iudi. nulli. sic ⁊ causa proprietatis ⁊ vsufruct? apud eundē iudicē sunt tractande. ff. de libe. cau. si pariter. ⁊ sic ⁊ in alijs. ff. de q̃bus cau. ad eundē iudicē eat. l. j. Ber.

h ¶ Pronunciant. s. sup possessione.

i ¶ Expressum. s. q̃ prius audiant attestationes de possessione ⁊ pnunciēt sup illa illud est expressum in iure ciuili. C. de rei ven. ordinarij. C. de interdict. incerti iuris est. ff. de acquir. pos. exitus cōtrouersie. ff. de iudi. si de vi possessione. tamē fm iura canonica simul pōt pcedi sup vtraq̃ questione ⁊ vna debent sentētia terminari. j. e. cū dilectus. ⁊. c. primo. ita q̃ pmo pnunciat sup possessione ⁊ incōtinenti sup pprietate vt ibi dz ⁊. c. cū super. ⁊ ita causa possessionis ⁊ pprietatis ab eadē persona intentari pōt simul ⁊ vno iudicio tractari ⁊ terminari: q̃ nō sunt ista contraria de hoc diceē. j. c. pastoralis. ⁊. c. cum dilectus. ⁊ in hac opinione fuit dominus. M. ⁊ eius sequaces. Dominus Jo. ⁊ eius sequaces volunt stare. l. p̄dictis. sed illa diuersitas determinabit. j. eo. pastoralis. ⁊. c. cum dilectus. et q̃ dicit hic q̃ primo pronuncient super possessione ⁊ nihilominus de proprietate pronunciare debent incontinenti exquo simul est actum ⁊ publicatio simul facta ⁊ de vtraq̃ liqueat. alias deferē questio proprietatis. j. de testi significarūt. als si nolunt differre iudices iudicium proprietatis nec testes publicare cū alijs: etiam possunt procedere super possessione tantū. et sic intellige quod hic dicit. vt cōcordet iuri ciuili prout dicit in fi. als contradicerent iura ciuilia. tamē fm canones si aliquis vult agere simul vtroq̃ iudicio: iudex simul expedire dz vtrūq̃. infra capitulo proximo. ⁊ capit. cum super. ⁊. capit. cum dilectus. als contradicerent. hic iudices ex officio suo hoc fecerunt vt commixtim audirent: sed prius volebāt procedere super possessione quod licitum est fm iura ciuilia. nec canonica contradicunt.

uersario cōdemnant. Qui autē plus loco adinteresse tenent pro eo q̃ vtilitas adimit debitorib? q̃ haberēt si statuto loco soluissent. Ei vo a quo ampli? tpe petit. inducie duplicant: nec litem excipiet: nisi ei soluant expēse.

¶ Te q̃ dubitare nō credimus q̃ cā pl? petit cū aliqd i genere vel subalternatione debeat. ⁊ rē in specie vel vnū pcise peti cōtigit. Re ãt. ss. x. sunt debita. ⁊. xx. petant. Loco vo cū q̃s nō vbi cōuenit soluere. B alibi cōuenit. Tpe quoq̃ cū ante diē. vel conditionē petitur. qd debetur.

Rubrica De causa possessionis et proprietatis.

G Regorius felici sicilie.

¶ Causa possessionis et pprietatis sub eodē iudice terminari dz nec q̃ abñtem ēē pnūciādū.

Asceptis: ⁊ ifra. Legali puisiōe decretū est tā momēti q̃ proprietatis cām B vno eodēq̃ iudicio debere cognosci.

¶ Nec nos cōtra inauditā ptē: aliquid possumus diffinire.

Q Elestinus tertius.

¶ Si possessorio et petitorio simul est actū potest iudex prius possessorium terminare.

ADvltimū inrogati fuimus si iudices deputati vt de possessione ⁊ pprietate cognoscāt. q̃ib? ptiū sūptib? pcere cupiētes de vtraq̃ cōmixtim audiāt allegationes pit ⁊ testes admittāt deinde pri? audiāt attestationes de possessiōe ⁊ pnūciant fm tenorē illaruz vtrū licite hoc agat.

¶ Nos aūt cum hoc sit in iure ciuili expssum q̃ licite possit fieri respondemus.

Innocentius. iij. archiescopo po ⁊ canonicis sutrinis.

¶ Si spoliat? possessorio ⁊ petitorio simul agens possessionē ⁊ spoliationē pbat B nō dñiuz seu pprietatē obtinet in possessorio sed succūbet in petitorio.

Cum ecclia. ¶ Due sunt partes principales. In ꝑma facti ⁊ ꝓcessus narratio. In secūda diffinitio ibi: nos igitur. Prima subdiuidit in quinq; primo enim ponit petitionē actoris. Secūdo recōuentionē reoꝝ ibi: verū. Tertio modū ꝓcessus ibi: partibus ergo. Quarto allegationē actoris ibi: partes canonicoꝝ. Quito allegationē reorum ibi: parte clericoꝝ: secunda principalis subdiuiditur in duas. Maꝝ prima diffinit possessoriū. secunda petitoriū ibi: verū. Ab. si.

a ¶ In vnū. qꝛ spiritus sanctꝰ nō venit nisi sup congregatos in vnū. xxiiij. q. j. §. si ãt. ⁊ vbicūq; duo vl tres cōgregati fuerint i nomine meo: ibi sum in medio eoꝝ. j. q. j. cum scriptura. ⁊ xxiiij. q. j. alienꝰ. ⁊ xx. dis. c. vlti.

b ¶ Eos tm̃ spectaret sed qualiter fuerunt admissi canonici ad aliquã ꝓbationeꝫ cū pars aduersa diceret se spoliataꝫ cū nil obiici possit spoliato ante restitutionē nec super eo questio ꝓprietatis referri. j. de resti. spo. in lr̃is. ⁊ c. itē cuꝫ quis. ⁊ c. ex cōquestione. §. de ordi. cog. sup spoliatione. Sed dicas q; isti clerici cōuentualiū ecclarū nō tm̃ possessoriū intētarūt: sed petitoriū simul cū possessorio; vnde licitum fuit alteri parti de iure suo docere. Et in hoc minus caute fecerunt isti clerici quia q̃diu pōt aliquis intentare aliquod possessoriū nō debet agere de proprietate. ff. de rei ven. is qui.

c ¶ Vltimo. bene dicit vltimo: qꝛ licet q̃nq; fuissent in eligendo possessione: hic nō ꝓdesset ad hoc vt possent petere restitutionē licet secus sit in dominio. C. de ꝓba. siue. Item bene sequit ⁊ immediate quia si nō cōtinuassent tpa nō ꝓscripsissent. ff. de diuer. ⁊ tem. ꝓscrip. in vsucapione. §. j. ⁊ de vl. tpe caute dixit. qꝛ in ꝓscriptione vltima tpa spectāda sunt. C. ne de statu. defun. si mater. ⁊ C. de apo. publi. l. quicūq; li. x. ar. xxxv. dis. ab exordio. ⁊ xviij. dis. qꝛ sunt.

d ¶ Vocēq; habuisse; caute etiã dicit vocēq; habuisse: qꝛ posset eē q; interfuissent causa cōsiliꝫ vandi ⁊ tm̃ non elegissent: nec scrutatores voluntatū dediſſent aut vota sua inquisita nō fuissent. §. de elec. cum ana ecclia. ⁊ lxiij. di. obeuntibꝰ. vel forte eēnt innitati. lxiij. dis. cū adrianus. sed per talē inuitationē ius nō acquirit. ix. q. iij. nūc vero. ⁊ c. se. ⁊ arg. ad hoc. §. de postu. bone. ij. Hoc cm̃ nō sufficit q; aliquis possidet sed q; intendat ius sibi acquirere. ff. de iti. actuq; priu. l. vlt. ff. quēadmo. serui. amit. l. fi. imo in dubio ꝓsumendus est istos potiꝰ nō habere ius: ar. xxiiij. dis. presbyteri. ⁊ vij. q. j. pōtifices. qꝛ nō verisimile est q; quis iactet res suas. ff. de ꝓba. cū de indebito. ⁊ §. de elect. quia diligētia. nec cm̃ sequit q; si fuerint eiecti q; ideo possederint. ff. de acqui. pos. si quis antea. j. de resti. spo. olim. ⁊ ff. de vi ⁊ vi ar. l. j. §. vim vi.

e ¶ Vacillasse. hoc solū sufficeret ad repellendos testes ⁊ quod dixit varios extitisse. vt. iij. q. ix. pura. ⁊ iiij. q. iij. §. item qui falso. ⁊ j. de pe. sup bis. ⁊ j. vt. ec. tenc. vt nr̃m. ⁊ xxxv. q. vj. de parētela. ij. in fi. ⁊ ff. de questi. de minore. §. tormenta. in fi. ⁊ l. ex libero. §. j. in fi. tm̃ quādoq; verbis ⁊ non re aliqui dissentiūt. j. de verbo. signi. nil obstat. ⁊ j. de testi. cum tu fili. ⁊ ff. de re iudi. actorum. viij. q. j. in scripturis. de pe. dis. j. periculose.

f ¶ Negatiuã forte dicē tes q; illi conuentuales clerici nunq; interfuerunt electioni vel vocem habuerunt. arg. §. de elec. cum dilecti. quod tamen fieri non pōt. §. de elec. bone. j. ⁊ §. de renun. super hoc. ⁊ vj. q. vlt. §. actor.

g ¶ In triū episcoporū. Ex hoc videt q; si aliq; tertiū aliquo iure per hoc est in quasi possessione illius: ar. C. de fideicōmis. l. j. ⁊ ff. de vsu. cum de in rem verso. ff. de serui. quotiēs ij. Sed quid si semel eligit in. xl. annis: q̃a ep̃us ille in tanto tpe vixit. Dico q; per hoc est in quasi possessione illius iuris. arg. supra de consti. cum accessissent. et. j. de pbē. pro illorum. a contrario sensu; nam aqua dicit quotidiana: q̃ tm̃ semel in anno ducit. ff. de aqua quot. ⁊ esti. l. j. §. ij. ⁊ iij. ⁊ si i mīsi tignū in parietē tuum statim possideo seruitutē. ff. de serui. vr. pdio. seruitutes q̃ in supficie. vnde tuendus sum in illa quasi possessione. j. vt li. pēden. c. j. ⁊ ij. et. xvj. q. iiij. volumus. nisi constet q; vi vel clam vel pcario possederim. ar. j. de excep. pcla. cū ad quorunnā. ⁊ tunc qui dedit auctoritate sua poterit reuocari: vt ibi: et. ix. q. iij. quia cognouim̃: nec obstat quod dicit de triginta diebus: quibus ad minus vti debē in anno ad hoc vt habeat interdictū de itinere actuq; priuato. ff. de iti. actuq; priua. l. iij. §. hoc interdictū a superiori. qꝛ hoc intelligitur de eo interdicto qd̃ habet mixtã cām: qꝛ duo debet ꝓbare ⁊ hoc anno se fuisse vsum: ⁊ seruitutē sibi cōpetere ⁊ cōstitutaꝫ fuisse: vt ibi dicit.

h ¶ Quasi possessionē. Hoc ideo dicit: q̃a incorporalia nō possident: sed quasi possident. ff. de vsucapio. sequit. §. si viam. ff. de ser. vrba. pdi. si edes. §. libertas. Ar. cōtra. iij. q. j. reintegrāda.

i ¶ Reducētes: verbo tm̃ ⁊ nō re. cuꝫ iam constet de ꝓprietate vt sequit in lr̃a. ⁊ j. c. pri.

k ¶ Quicquid iuris: sic. ff. de excep. rei iudi. ⁊ an eadē. §. actiones. et. C. de anna. excep. l. vl. Sed quid deduxit in iudiciū pars canonicoꝝ cū ipi eēnt rei ⁊ possiderēt: nō videt. q; aliquid deducerēt in iudiciū. imo de iure cōi ad eos spectat electio; et possidenti non est ꝓdita actio. insti. de acti. §. iste quoq; ⁊ §. de iudi. examinata. Et ita nec petitoriū nec possessoriū deduxerūt i iudiciū. Sol. hic oppositio habet locū in actionib̃ in rem q̃ competūt pro rebus corpalib̃: vt in. §. iste quoq; sed in actionib̃ in rē q̃ cōpetūt ꝓ rebus incorpalib̃: vt in seruitutib̃ dat actio possessori ꝓ tuendo iure suo; ⁊ hec dicit negatoria que cōpetit dño: qui negat aliū seruitutē habere in re sua. ⁊ hanc negatoriaꝫ deduxerūt canonici in iudiciū. dum negabāt clericos habere ius in electione: q̃a aliud nō poterāt in iudiciū deducere. Cōfessoria vo dat ei qui sibi debere seruitutē cōtendit fm q; isti clerici faciebāt: qui dicebāt se habere ius in electōne ⁊ hoc deduxerūt in iudiciū loco ꝓprietatis ⁊ possessorij: hec ꝓbant. ff. si ser. vē. l. ij. j. rñso. ⁊ l. si forte. §. j. ⁊ l. sicuti. §. sed si q̃rit. et insti. de act. §. eque. si quis. ⁊ sic intelligit qd̃ hic dicit. vtraq; pars deduxerit in iudiciū quicquid iuris habebat in electione.

l ¶ Id venire in iudiciū: hoc sumptuꝫ est ex illa. l. ff. de iudi. solemus. illa enim veniūt que includi possunt in actione ꝓposita vt loquat in speciali iudicio vt in rei vendicatione vt fructus et expense

Qꝛ Vaꝫ ecclia sutrina pastore vacaret vos cōueniētes i
a vnum: ⁊ sicut moꝛis est. spūsanci grã inuocata pastorem vna nimit elegistis: petētes ipsi ꝰ electionē a se. apo. ꝓfirmari. Verū clerici cōuētualiū ecclarū ciuitatis eiusdē cōsequēter suam deposuere q̃relã q; cū in epoꝝ electiōib̃ ipsi ac p̃decessores eorū consueuerint interesse; vos eis renitētib̃ et exclusis ad electionē ꝓcedere ꝓsumpsistis; quam ob hoc nō confirmari. ꝗ infirmari potiꝰ postulabāt. Partib̃ ꝗ apud se. ap. cōstitutis in auditoꝝ ꝓnntia testes vtrinq; ꝓducti fuerāt ⁊ eorū depositionib̃ publicatis. Pars canonicorū ꝓ testes a se introductos intētionem
b suam q; ad eos tm̃ spectaret electio sufficienē dicebāt eē ꝓbatū. Parte clericoꝝ nihilominus asserēte; q; dicta testiū quos produxerāt ⁊ ipsi assertionē suaꝫ q; electioni pōtificū interesse deberēt: plenꝰ ꝓbauissent ꝓ q̃ cōstare dicebant eos electionib̃ triū
c epoꝝ qui ecclie sutrine vltimo ⁊ immediate ꝓfuerant cū canonicis cathedralis ecclie affuisse et
d vocē habuisse cū alijs eligendi. Nos igit q̃m̃ deꝑhendimus testes vros i ꝓhibēdis testimonijs varios extitisse atq; aduersus fidē attestationis sue coraꝫ
e auditoribus vacillasse: et q; negatiuã quodãmō astruere satagebāt ꝓbare volētes ius electionis ita ad vos spectare q̃ ad aduersarios minime ꝓtineret; ꝓ testes vero aduerse partis fuit
g sufficiēter ostensum q; in triumeꝝ electionibus de q̃bus premissum est clerici ꝓnites affuerit et vocem habuerint eligendi; ꝓmissam electionē factã eis cōtradicentib̃ et exclusis decreuimꝰ irritãdaꝫ clericos sepedictos in
h eã q̃ si possessionē quã ab cōtro-
i uersiã motã habuerāt reducen-
tes. Verū q̃m̃ in questione ꝓ
k dicta quicquid iuris vtraq; ꝓs in electione habebat deductum in iudiciū videbat; cū iure ciui
l li sit cautū id venire in iudiciuꝫ

et vsure que accessoria sunt ⁊ ad eandē rem spectātia .ff. de aq̄ plu.ar.bact enus.in fine.ff.de edil.edic.ediles.§.item sciendū nō aūt venūt oia alia. Nec est cōtra. C.de anna.excep.l. vlti. ibi sponte receptus fuit libellus generalis vnde fatuus fuit: ⁊ regula ista melius intelligit̄ de generalib⁹ iudicijs vt negocijs gestis: tutela petitione hereditatis. actione p socio cōmuni diuidundo.finiū regundorū. familie hercis. vbi oia veniūt in iudiciū.nisi fiat specificatio in libello vel in p secutione cause: tunc enim non obstat exceptio in nō specificat̄. C.de iudi.lz.ff.de excep.rei iudi.si ex testamēto.⁊.ff.de iusti.ac. habebat.⁊.ff.cōi diui. in iudiciū.ff.fa.hercis. heredes.§.pe.⁊.ff.de peti.here.si hereditatem.⁊.l. si quo tpe.et hec vera sunt in bone fidei iudicijs secus in iudicijs stricti iuris: quia ibi non veniunt nisi illa tm̄ de quibus noiatim actū est vt venirent: vt.ff.de do.cle ganter.§.nō solū.ff. de verbo.obliga.quicquid. Simile est etiā in psonali actione: vt si vnam causam sum psecutus ⁊ succūbo non obstat si peto idem ex alia causa.hoc dictū est.s̄.de libe.obli.c.ij.sic etiā in arbitrio vbi tantū veniūt ea de quibus dictū est in cōpromisso: vt.s̄.de arbi. cum dilecti. vbi de hoc arg.ex hoc loco illud tm̄ venire in condēnatione qd̄ in libello cōtinet̄ sup quo lit.cōtestatio facta fuit: ar.ff.de iudi. nō pōt.⁊.l.de qua re.ar.cōtra de ap.l.vlti.ad fi.⁊ insti.de actio. §.si minus.ff.de peti here.l.iiij.ff.de rei ven.sinaute.§.possidere. In istis omnib⁹.l.dicit̄ q̄ plus venit in condēnatione q̄ in petitione. Sō.istarū.ll.patet in prin.glo.an sint extranee an cōiūcta ⁊ accessoria sic aliquādo minus venit in cōdēnatiōe q̄ in petitione.ff.de condi. fur.si seruus furtiuus.ff.de rei vendi.sin aūt a ticio.§.possidere.⁊.ff.de peti.here.si quo tpe.§. ex diuerso. a ¶ Non solū: argumentat̄ papa ex hac.l.per locū a minori si id de quo minus videt̄ inesse ⁊ inest: ⁊ id de quo magis siue ecōtrario. b ¶ Ne veniret: ar.oia esse cōcessa q̄ nō sunt pbibita. c ¶ Cathedraliū.lxiij.dist.c.j.§.ex his.⁊.s̄. de elec. cū terra. d ¶ De consuetudine.introducta de volūtate eius cui piudicat.ff.cōia p̄dio.venditor.§.j.⁊ ita necesse est q̄ sit p̄scripta vt hic innuit̄ ⁊.s̄.de cōsue.cū dilectus.⁊.c.vlti.vbi de h̄ ⁊.j.de ver.signi.abbate. e ¶ Tertio: nō ergo tres vices inducūt cōsuetudinē nisi in criminib⁹.xxv.q.ij.ita nos.⁊.C.de epi. audi.l.iij.de pe.di.ij.§.ecōtrario.si em̄ cōsuetudo esset ex trib⁹ vicib⁹ iuuaret̄ hic: sed nō pdest nisi legitime sit p̄scripta: vt dicit hic licet tueat̄ aliquē in possessione quousq̄ constet: an debitū sit.xxviij.q.ij.seruitiū.⁊.j.vt lit.pedēte.c.j.⁊.ij. f ¶ Tēporis ⁊ ita patet q̄ si breuitas tpis nō obstaret isti clerici p̄scrī psissent ius eligēdi etiā si semel elegissent: ar.C. de serui.l.vlti. licet videat̄ cōtra: q: seruitutes que nō habent cōtinuā causam duplicatū tēpus requirūt.ff.quēad.ser.amit.si sit cōstituta: sed secus est p̄m canones: ar.j.de p̄scrip.c.de quarta.⁊ hic. Sed cōtrariū videt̄ huic loco qd̄ dici cōsueuit q̄ in p̄scriptione ecclīastica req̄rit̄ bona fides ⁊ iust⁹ titulus: alias nō p̄scribit̄.j.de p̄scrip.si diligenti.⁊.j.de deci.dudū. sic ⁊ in cōsuetudine causa allegari debet: ar.j.de censi.peuenit. Et ita dici cōsueuit q̄ in consuetudine allegari dz cā ⁊ in p̄scriptione titulus. de hac materia inuenies.s̄.de cōsue.c.vlti sed hic nulla cā siue titul⁹ fuit allegatus ⁊ tm̄ p̄scripsissent si peuenissent ad legitimū tēpus: vt h̄ patz ⁊ ad h̄ pōt dici q̄ i hmōi incorpalibus sola patientia habet̄ p titulo. Nā patiētia loco traditionis habet̄ in seruitutib⁹. ff. de publi.si ego.§.j.⁊.ff.de serui.quo.ij. Vel dicas q̄ si speciale est circa ista incorpalia iura q̄ nō est necesse allegare ibi titulū: ⁊ hoc solū sufficit q̄ nec vi nec clam: nec p̄cario vsus sit tali iure.ff.de seruiven.si quis diuturno. Et ex eo q̄ erāt in q̄eta possessione p̄sumebant̄ q̄ nec vi nec clam nec p̄cario possiderent. Ar.cōtra.j.de p̄scrip. si diligēti.sol.q̄ em̄ facit gram illud dz pte stari.viij.q.j.pōtifices ⁊.s̄ de elec.cumana ⁊ hoc forsitā voluerunt pbare isti canonici q̄ illi clerici nō fuerāt in electione iure ppio. ⁊ de grā q̄si negatiue. g ¶ Prescriptionez. Videt̄ q̄ hoc ius: q̄a q̄si seruit⁹ est p̄scribi nō possit quia seruit⁹ nec in bonis alicuius nec extra bona est.ff. de vsufru.leg.l.j. h ¶ Probāte.C.de edē. q̄ accusare.vj.q. vl.§.actor.C.d pba. actor.⁊.j.vt ec. bene. vt nostrum.B.

I Dem canonicis de bethleez.

¶ Idez dicit quo ad intellectū quod decretalis supra prima.

Cum sup electione bethlemitaū.eccle int̄.r.sub.nostrū.⁊.p.canonicū sepulchri dominici q̄stio ꝗterret̄ vtroq̄ se p electo gerente. ¶ Cū p̄fat⁹ diaconus a p̄riarcha hierosol.fuerit cōfirmatus.et infra. Et quia se probauerat per secularem potentiā spoliatū restituendū decreuimus iusticia mediāte. Verū q̄m̄ tam possessoriū q̄ petitoriū deductū fuerat in iudiciū et tam restitutionis q̄ electionis questio plenē agitata: ⁊ constitit nobis electionē vtriusq̄ minus canonicā extitisse cū iudex de q̄ re cognouerit: pnunciare

a nō solū de quo actū est vt veniret: ⁊ id nō venire: de quo noiatim actū est ne veniret: et p̄m statuta canonica electiones ep̄orū ad cathedraliū ecclīarum clericos regularit̄ ptinere noscant̄: nisi alibi secus obtineat de consuetudine speciali: nec ex eo q̄ clerici antedicti se int̄ eligentes sutrinos ep̄os pbauerūt tertio extitisse: ius eligendi ppter breuitatē tpis vsq̄ ad p̄scriptionē legitimā non pducti sibi acq̄rere potuerūt: et actore nō pbāte qui conuenit̄: et si nihil p̄stiterit obtinebit ab eorū impetitione sup electionib⁹ faciēdis vos duximus absoluēdos: sepedictis clericis ecclīarū sup hoc perpetuum silentium imponentes.

Cum sup.

¶ Diuidit̄ nā p̄mo p̄cise narrat factū. secūdo diffinit ibi cū p̄fat⁹. Et p̄ possessoriū. secundo petitoriū ibi: verū. Ab. i ¶ Cōfirmatus: ex hoc p̄ncipio ⁊ ex fine ea. colligit̄ q̄ cōfirmatio nil iuris cōfert vbi electio canonica non fuit.g.de elec.cū int̄ canonicos.⁊.c.cū dilecti.tm̄ si possessionez fuerit adept⁹ ⁊ postmodū spoliet̄ debet restitui q̄uis nō fuerit electio canonica: vt h̄ p̄z. k ¶ Restituendū: solo verbo restituit cū q: in eadē snia restituit eum. sic.s̄.c.,pri.q̄d ergo pdest talis restitutio q̄tum ad hūc casū nil pdest. nisi q: satisfit iuri ⁊ petitioni actoris.ff.de iudi.de qua re.⁊ hec posset q̄ndq̄ pdesse q̄ ad fructus restituēdos vt spoliator restituat fructus p̄ceptos ⁊ q̄ p̄cipi potuerūt a tpe electionis vsq̄ ad tp̄us lit.cōtes.sup ꝓprietate.⁊ ita lz obtineat i ꝓprietate: tm̄ ꝓterea q: ius sibi dixit q̄tū ad possessionē restituere dz fruct⁹ p̄ceptos. Sed nūq̄d ille q̄ est in possessione vtet̄ fructib⁹. Videt̄ q̄ sic q: alimētor cā veritati non p̄iudicat.ff.de bis q̄ sui vel alie.iu.sunt. si iudex. Et pupillus ꝓpē inopiā q̄ndq̄ p̄cipit alimēta a scripto herede q̄ appellauerat vsq̄ ad finē litis.ff.de inoffi. testa. si instituto.§.de inofficioso. Sed p̄riū verū est. q: cū canonicus nō habuit ingressum debet restituere fructus quos inde p̄cepit et est exp̄ssus: ar.j.de p̄bē.dilecto.⁊ meli⁹.j. de iure pa.cū dilect⁹ i fi. q: q̄si intrusus est vnde nil dz inde cōmodi bre: ne de impōbitate sua cōmodū p̄sequat̄.⁊ est ar.ad hoc quasi expressum.j. de resti.spo.grauis.⁊ fructus illi restituēdi sunt ecclie vñ illos p̄cepit l ¶ Quā petitoriū: ⁊ si due petitiones eodē iudicio expediunt̄.ar.C.d of.rect.puin.l.j.⁊ in eodē libello.et sic vno p̄cessu duplex cōmodū q̄s p̄sequit̄.ar.ff. p socio.si int̄ frēs.§.si plures.⁊.ff.fa.her.heredes.§.si de plurib⁹.ff.de ac.emp.⁊ ven. nō est nouū.⁊.ff.quor le.l.j.§.qd aūt.⁊.j.e.cū dilect⁹.⁊.s̄.c.c. ij.⁊.j.de capel.mo.dilect⁹. Sz qualiter possessoriū ⁊ petitoriū deductū fuit in iudiciū ab vtraq̄ pte.de h̄ dixi.s̄.e.c.pri. Qui dā dicūt q̄ neut̄ possidebat: als nō potuit intētari: ⁊ ab vtraq̄ pte hic nō posset fieri nisi vteq̄ fuerit spoliat⁹. Sed alter tm̄ fuit spoliat⁹. Vñ pōt dici q̄ in reb⁹ incorpalibus vat̄ actio possessori p tuēdo iure suo: vt in ꝓpri.c.dictū est. Vel verū dicas q̄ hic alt̄ tm̄ fuit spoliat⁹ q̄ intētauit simul petitoriū ⁊ possessoriū reus vero q̄ possidebat: defendebat se sup vtroq̄ ⁊ sic quodāmodo vtraq̄ pars deduxit vtrūq̄ in iudicū.j.e.cū dilect⁹.q̄a non dz actori licere qd̄ reo nō lz.ff.de reg.iu.nō dz.⁊ ver⁹ est q̄ alt̄ tm̄ petitoriū intētauit q̄ dicebat se canonice electū. q: ⁊ hic nō dī q̄ vtraq̄ ps deduxit i iudiciū vtrūq̄ possessoriū ⁊ petitoriū. m ¶ De q̄ re.ff.de iudi.de q̄ re hec regula fallit in cā criminali

epi.iij.q.vj.Quis.⁊.c.vnduz.fallit in snia lata a supiori.j.de re iudi.decetero.fallit vbi sola cognitio demandata est.j.de testi. cum olim.⁊.s.de offi.or.dilect⁹. Item fallit in incidentib⁹ qonib⁹ vt dictũ est.s.de or.cog.c.j.⁊.C.de or.iudi.adite.vñ ita intelligit de qua re cognouit principaliter.s.de ea pronunciare debet vt b: quia petitorio ⁊ possessorio ꝓncipalit agebat ab altera pte.

Pastoralis.

C Due sunt partes. In prima cõsultatio. in secũda responsio ibi: cõsultationi. Secũda subdiuidit̃ur in duas ptes: naz primo rñdẽdo distinguit: an sit vel non sit in causa cõclusuz. Et fm mẽbrũ ibi: si vero Prima secũde tria facit. Prima rñdet ad ꝓmũ mẽbrũ distinctionis. Secũda ibi: cuz legali rñsionẽ ꝓbar lege. Tertia ibi: alijs ꝓtestat. Secũda secunde etiã facit tria: qz ꝓ rñdet secundo mẽbro rñsionis cãm inserendo ibi: ne lites. Secũdo in versi. nisi vnum casum excipit quẽ statim exemplificat ibi: puta. Tertio ibi: his ergo. Dat generalẽ doctrinã. Ab. si. a C Auspicia. i. exordia litis. C. de except. l. pe. ⁊. C. de codicil. l. vlti. j. rñso. b C Reqsitus a iudice. s. ⁊ hic cũ vtraqz cã cõmissa est iudici: vt. s. eo. ca. j Idẽ videt si cã ꝓprietatis est ei cõmissa. ar. C. de rei ven. ordinarij. Idẽ est etiã vbi cã est simplicit cõmissa. j. de seqstra. c. j. licet sit cõtra: ar. C. si a nõ cõpe. iu. si de ꝓprietate, qz cõtinentia cause diuidi nõ dz. C. de iudi. nulli, ⁊. s. e. c. j. c C Experiri. i. agere: alibi ponit ꝓ defendere. s. de iudi. c. j. nemo. n. sine actione experit. s. de iudi. examinata. ff. de admi. tu. quotiẽs. §. itez si tpali. ff. de nego. gest. si pupilli. §. fi. Item est hic ar. q cũ plures actiones noie eiusdẽ rei cõpetunt: vt. ff. de mino. verũ. vna illarũ est eligenda. ff. de tribu. qd in hereditatẽ. §. eligere. ff. de re. iur. nemo. ij. §. quotiẽs. d C Qd de recuperãda. Ad intelligentiã hmõi nota q triplex est iudiciũ possessoriũ vel ꝓ adipiscenda possessione vel recupanda vel retinẽda ꝓ adipiscenda possessione ponit interdictũ quorũ bonorũ: ⁊ interdictuz quorũ legatorꝫ ⁊ saluianũ interdictũ. ff. quo. bo. l. j. ⁊. ff. quo. le. l. j. ⁊. ff. de saluian. interdic. l. j. Interdictũ ꝓ adipiscẽda possessione dat bonorũ possessori ⁊ heredib⁹ hereditarijs: insti. de interdic. §. adipiscende. bonorꝫ possessor nomen est iuris: sicut ⁊ bonorꝫ possessio. ff. de verbo. sig. hereditatis. i. ⁊ bonorũ possessor dicit ille qui succedit de iure ꝓtorio: instit. de interdicto. §. restitutoria. Et dicit ideo adipiscẽde possessiõis: qz licet heres hoc ipso q est institutus: ⁊ hereditatẽ adit efficiat dñs rerum hereditariarꝫ: tñ possessionẽ carũ nõ adipiscit. nisi apprehẽdat possessionẽ. ff. de acq. pos. cũ heredes. in prin. ⁊ si ab alio possideant pot adipisci carũ possessionẽ ꝓ istud interdictũ. Pro recuperãda possessione dat interdictũ vnde vi: ⁊ qd vi aut clam Pro retinẽda possessione dat interdictũ vti possidetis vl vtrobiqz: ⁊ hoc habes insti. de interdict. §. adipiscẽde. ⁊. §. se. ⁊. j. de ꝓba. c. licet. Si ꝗ aliquis cepit agere rei vendicatione pot redire ad iudiciũ possessoriũ qd ponit ꝓ recuperãda possessione: vel adipiscenda pendẽte iudicio ꝓprietatis: vt hic dicit. ⁊. j. de testi. significauerũt. ⁊. ff. de vi ⁊ vi. ar. cũ fundũ. §. vlti. ⁊ ecouerso de possessorio pot redire ad iudiciũ ꝓprietatis: sed ad interdictũ de retinẽda possessione nõ pot redire pendẽte iudicio ꝓprietatis primitus instituto sez vti pos. vel vtrobiqz ponunt ꝓ retinenda possessione. nec ecõuerso pot redire ad iudicium ꝓprietatis postq cepit agere vti possidetis: quia sibimet esset contrarius: qui eñ ponit rei vendicationẽ dicit aliũ possidere: vt. s. de iudi. examinata: quia possedenti nõ dat actio. insti. de acti. §. istẽ quoqz. ⁊ qui agit vti pos. dicit se possidere: vnde pendente iudicio ꝓprietatis nõ pot redire ad aliud: nec obstat qd legit. ff. de acq. pos. nãlit. §. nihil. in fi. vbi dicit q nõ negat ei interdictũ vti possidẽt: q cepit rẽ vendicare: qz illud intelligit de eo q ingrabat se possidẽ. Vel pot dici q ibi renũciauit pme actõi añq inchoaret secũdã. Et de bis interdictis scz vti possidetis ⁊ vtrobiqz potest intelligi qd sequitur in lra alijs possessorijs iudicijs i suo roboze duraturis ⁊c. qa in bis interdictis ꝓuis oportet scire quis sit possessor q qs sit petitor: vt insti. de interdic. §. retinende. et iõ dicit hic: q iudicium possessionis de sui nã ꝓcedit vendicationez dominij. Jo. Alij volũt intelligere q dicit alijs possessorijs iudicijs in suo roboze ⁊c. de illis interdictis q mixtã habent causaz. in quibus debet quis ꝓbare dominiũ seruitutẽ et possessionẽ suã scilicz se iuisse. xxx. diebus illo anno sicut est interdictũ de itinere actuqz priuato: qd dat volenti reficere iter. ff. de iti. actuqz pri. l. iij. §. hoc aũt inẽdictũ. ⁊. l. j. §. ij. sic. j. de resti. spo. ex transmissa. ⁊ idẽ in interdictũ qd dat de aqua ex castello ducẽda. ff. de aqua quo. ⁊ esti. l. j. §. ait ꝓtor. in talibus eñ interdictis nõ redit quis ad causaz possessionis omissa cã dominij. Sed certe de istis non videtur q possit intelligi: qa illa interdicta de sui natura nõ procedunt qstionẽ dominij: qa ibi simul agit de possessione ⁊ de iure dominij. vt dicit. ff. de iti. actuqz pri. l. iij. §. hoc aũt interdictũ. vel intellige illud de alijs interdictis q sunt qsi ꝓparatoria ad rei vendicationem: vt sunt interdicta de liberis exhibendis: et de tabulis exhibẽdis vt prius appareat quis possideat: ⁊ tũc dat alteri rei vendicatio. ar. C. de rei ven. ordinari. Vel pot intelligi qz eũ agit de possessione ⁊ violẽtia pri⁹ agi dz de possessiõe: vt appareat qs possideat vt postea q possidebat de violẽtia sibi illata sibi experiat: ⁊ sic nũq ecõuerso. C. de ap. l. j. ⁊ illa verba q vẽdicationẽ ⁊c. nõ faciũt implicationẽ: ꝗ demonstrationẽ notãt. q. d. possessoria interdicta volũt prius tractari qꝫ rei vẽdicatio. ff. de rei ven. is q destinauerit. Iz qñqz secus fiat: prior tñ intellect⁹ verior est. e C Cõclusum: h sumptũ est ab auẽ. de testi. §. qz vero multi. col. vij. sic. j. de fi. instru. cũ dilect⁹. et si mandatũ reuocet post cõclusionẽ: nihilominus ferit sententia nõ obstante tali reuocatione. s. de ꝓcu. auditis. f C Agi pot nouo tamẽ iudicio et renũciato prior. ⁊ sic saluabis opinionẽ Jo. ⁊ Ber. que hic reprobari videt. ⁊. j. c. pri. q dixit. q nunqz simul agendũ est possessorio ⁊ petitorio etiã ab eodẽ. C. de rei vendi. ordinarij. ⁊. C. quoꝫ bo. l. vlti. ⁊. C. de interdi. incerti. sic intelligit illa. l. ff. de acqui. pos. naturaliter. §. nihil. qz ibi renũctauit prime. qui inchoauit secundã. g C Pendẽte. id est renũciatio fm Jo. bu. ꝗ hec expositio multũ est extranea ⁊ cõtraria huic littere. nec ꝓbat aliquo iure fm canonicam equitatez plene stat verbũ in sua significatione. vt. j. de testi. significauerunt: vel pendẽte quousqz cõstet de possessorio: vt si succũbat in possessorio reuertat ad petitoriũ. Sed si obtineat in possessorio: qd erit de priori iudicio. fiat qd dicit i ꝓdicta de re significauerũt. h C Intẽdictũ posse. interdictũ dñ: qa inter duos reddit nõ ab intẽdicẽdo: insti. de intẽdi. §. sũt tñ. Intẽdictũ olim erat qdã formata ⁊ solẽnis ꝓceptio vbꝰ. qb⁹ ꝓtor aliqd fieri iubebat vl ꝓhibebat. insti. d intẽd. i pn. hodie nõ fuat solẽnitas interdictorꝫ. ꝗ loco cuiuslibet intẽdicti dat vtilis actio in factũ. insti. de interdic. §. vlt. b. i C Intentare. Sed nunqd si ꝓbauerit violentiã dz ei adiudicari ꝓprietas. Videtur q sic. xvj. q.

Dem epo nouionien.

C Qui agit de ꝓprietate ante cõclusionem cãe possessorio adipiscẽde vel recupande agere pot post cõclusionez vo ⁊ añ snam hoc non pot nisi iusta cã subsit.

Pastoralis officij ⁊ ifra sane sicut intimasti ꝓtingit aliqñ: vt cũ is q se asserit spoliatũ: suũ trahit spoliatorẽ in cãm a int̃ ipsa iuris auspicia reqsitus c quo malit experiri iudicio litez ꝓprietatis ingredit de illata sibi violẽtia nullam faciens mentionem: cum aũt fuerit in causa ꝓcessum nouũ iudiciũ sup possessorio nititur inchoare: ⁊ ifra. C Consultationi tue taliter respondemus q possessorio quidẽ d iudicio quod de recuperanda seu adipiscenda possessione proponit antecqz renũciatũ sit: aut e conclusuz in ꝓprietatis iudicio f primitus istituto agi pot ab eo qui rẽ ceperit vendicare. C Cũ legali sit prouisione statutũ euz qui funduz vendicauerit ab eo cum quo interdicto vnde vi potuit experiri pendente iudicio b interdictum posse nihilominus i intentari. C Alijs possessorijs iudicijs suo roboze duraturis q vendicationẽ dominij sui natura precedunt. C Si vero renunciatum fuerit vel conclusum: vt iã possit causa proprietatis diffinitiue sententie calculo terminari. C Ne lites litibus inculcẽ debeat. vtrãqz duximus sententialiter irritandam.

vj.placuit.C.vnde vi.si quis in tan:ã.Sed hoc nõ est verũ q̃ quis amittat dñium rei:ideo qꝛ cõmisit violentiã ⁊ hoc nõ est ex natura interdicti:ꝫ ex pena illius cõstitutiõis.si quis in tantam vnde si vult sibi rem adiudicari.ꝓponat conditionẽ ex illa l.si quis in tantã.qꝛ p interdictũ vñ vi nõ cõsequit hic:sed possessionẽ cũ fructibus.

a ¶ Causa non decisa:ergo si aliquis succubuit in iudicio proprietatis:adhuc post sniam põt redire ad possessoriũ.sicut econuerso:ar.ꝫ.de electio. querelã.⁊.j.eo. tit.ca. iij.qꝛ alius est modus agẽdi ⁊ aliud petit q̃ prius.ff.de except.rei iudi.cum queritur.et l.se.ar. cõtra.j. eo.ca. proxi.vbi ille qui obtinet i ꝓprietate obtinet in possessorio.Possessio eñ videt esse ꝑs ꝓprietatis. sicut vsufructꝰ pars dominij. ff.de vsufruc.l. iiij.vñ obstat exceptio rei iudicate.ff.de except.rei iudi.si quis cum totũ in fi. Ad hoc dicas q̃ si nuda proprietas deducta est in iudicium post sniam põt agi de possessione.q̃a nil habet cõe ꝓprietas cum possessione.ff.de acq̃. pos.naturaliter.§.nil secus si vtrũq̃ deductũ est in iudiciũ.ꝫ. eo.c.j.iij.⁊.iiij.⁊.j.c.proxi.Iudex tñ q̃ cõdemnat de ꝓprietate p cõsequẽs cõdẽnabit de possessione nisi reus excipiat de possessione scꝛ pactũ vel vsucapionẽ.⁊ hoc faciat ante sniam.ff.de rei ven.officiũ.in fi.Jo.si enim aliquis probauit de possessione et nõ de proprietate ⁊ indeterminate de vtraq̃ actũ ẽ.succũbit in vtroq̃.ꝫ.eo.c.j.⁊.ij.⁊.j.c.pri.Verũ est ergo q̃ qui succũbit in ꝓprietate ⁊ in possessorio adeo eñ ꝑualet ꝓprietas possessioni q̃ qui obtinet in ꝓprietate.erit potior in possessione cum de vtraq̃ simul actũ est:licet solo verbo ꝑdiderit cõmodũ possessiõis.ar.xvj.q.iij.§.põt ver.q̃ si mala fide.⁊ possessio semp sequit ꝓprietatẽ.ff.de rei ven.officiũ.in fi.ar.ff.depositi. bona fides.verũtamen iudex qui de ꝓprietate tñ datus est.nõ potest cognoscere de possessione.C.si a non cõpe.iudi. si de ꝓprietate

b ¶ Facultatẽ.Si nõ potuit probare dominiuꝫ:vt b dicit.q̃d valet redire ad possessoriũ.cum videat condẽnandus:q̃a sententia sup ꝓprietate trahit ad se sniam sup possessione.j.c.pri. respõdeo:potest valere quo ad fructus quos recupat a tpe deiectionis. Item quia ex quo habuit possessionẽ habebit cõmodum retentionis nisi aduersarius ꝓprietatem ꝓbauerit. C.de rei vẽ.res alienas.⁊ quia si spoliatoꝛ petat põt ei obꝑci q̃ amisit ius si quod habebat p conditionẽ ex.l.ꝑdicta.si quis in tantam. c ¶ Equitatẽ:quã iudex semper debat habere pre oculis.ff.de eo quod cer.loco.q̃.s.epbesi.⁊ vbi ꝓditũ nõ est ius:p cedere debet iudex equitate pensata.ꝫ.de transac.c.vlti.Ber.

Cum dilectus. ¶ In procedendi facultate pñt concurrere petitoriũ ⁊ possessoriũ in terminãdi modo possessoriũ petitorio ꝑferẽt:in exequẽdo vero petitoriũ possesorio ꝑualet hoc dicit.Primo ponit decisa cõsultatio.secũdo responsio: ibi:ad quartum que facit tria Primo presupponit moduꝫ procedẽdi.Secundo declarat ordinẽ terminãdi.Tertio effectum exequẽdi.Abbas siculus. d ¶ Possessorio.Quidã intelligũt q̃ hic dicit q̃ vnus agebat iudicio vti possidetis: ⁊ aduersariꝰ agebat cõtra eũ rei vẽdicatione:⁊ sic intelligũt.ꝫ.e. ad vltimũ et ita planus est casus.Sed contra est quod legit.ff. vti pos.l. j.§.inter litigatoꝛes.qꝛ vti pos.dicit dari inter duos q̃ dicunt se possidere vt ibi.Unde verius est q̃ idem homo ꝓponebat si

a causa non decisa possessorio nõ erit vtẽdũ. ¶ Nisi iudex q̃ d cã cognoscit hoc ipm ex iusta causa viderit expedire. ¶ Puta cũ ex perspicuis indicijs facile arguit iniquitas inuasoris: ⁊ spoliato casu seu malicia ꝓbandi

b dñium subtraxerit facultatem. His igit ⁊ alijs causis inspectis

c que continẽt equitatẽ aut iuste mouerint animũ iudicãtis post q̃ etiam conclusum fuerit posse agi possessorio iudicio non negamus.

I dẽ epo ⁊ officiali sci andree.

¶ Si petitorio et possessorio simul est actũ vna sententia terminat . ⁊ ꝑmittit possessoriũ in terminãdo.sed in exequendo ꝑualet petitorium.

Cum dilectꝰ:⁊ ifra. ¶ Ad quartũ breuiter rñdemus

d q̃ cũ sup possessorio ⁊ petitorio simul est actũ: vtrunq̃ vna sententia debet terminari:sed licet in ꝓnũciatione sit possessio premittenda: in executione tamen

e debet proprietas preualere.

I Dem veroñ.episcopo.

¶ Succumbens in possessorio de proprietate potest agere.

Cum olim q̃stio q̃ inter archidiaconũ ex vna ꝑte et archipsbyterũ et canonicos vicentine ecclie ex altera:et infra. ¶ Qñ per attestatões nobis constitit euidenter q̃ ab episcopis vicest . archidiaconatꝰ ipse sine reclamatione aliqua cano-

f nicorũ duobꝰ archid.cõtinue q̃ ante ipsum extiterãt fuerat assi-

g gnatus:⁊ qꝛ canonici ꝑdicti iudices recusare mime debuerũt cum causa ꝑdictis iudicibꝰ fuisset delegata de vtriusq̃ ꝑtis ꝓ/

mul de recuperanda possessione ⁊ ꝓprietate cõtra aduersariuꝫ suũ:⁊ ꝑm hoc signant cõtraria.C.de rei ven.ordinarij.⁊.ff.de iudi.si de vi.C.de interdic.l.incerti.C.quo.ho.l.vlt.Per leges istas dicebãt Ja.⁊.b.q̃ nunq̃ poterat simul agi iudicio possessionis ⁊ ꝓprietatis:arg.cõtra.ff.quo.leg.l.j.§.qõ aũt.sed illud est q̃ reus non certificabat actorem ⁊ ideo simul ꝓponit petitio hereditatis ⁊ quoꝛuꝫ leg.M.in cõtrarium fuit opi . q̃ possit agi simul de illis ⁊ nos sumus in cadẽ opi. s.q̃ simul possit agi de possesione recuperanda: et de ꝓprietate ab eadẽ ꝑsona nec est istud contra ordinem iuris nec cõtrarietas vel repugnãtia hic inuenit qꝛ nõ sunt cõtraria vt hic pꝛ.⁊.ꝫ.eo.cum ecclesia.⁊.c.cuꝫ sup.⁊.j. de cap.mo.dilectus ⁊ ll.ꝑdicte ordinarij incerti.⁊.C.quo.le.l.fi. nõ intelligunt de tali possessorio ꝓ recuperãda possessione:ꝫ interdicto vti pos. ibi: enim ordinariũ est q̃ possessoriũ primo tractet.qꝛ ꝓter euidẽtẽ cõtrarietatẽ simul agi non põt de ꝓprietate et vti pos. ab eadem

ꝑte vt dictũ ẽ.ꝫ.c.pri.Si vero vnꝰ vult agere possessorio ⁊ alẽ petitorio illud nullo mõ est admittendũ.j.ti.pri.sollicite i lris itẽ cũ quis.ex cõquestione,quia questio spoliatõnis ꝑuilegiata est.ꝫ.de or.cog.sup spoliatione,⁊.iij.q.j.⁊.ij.ꝑ totuꝫ.⁊ cũ actor agit vtroq̃ iudicio reus põt se defendere sup vtroq̃.ꝫ.eo.cum ecclia.⁊.c.cũ super.⁊.C.de of.rec.pro.l.j.Ber. e ¶ Preuale re:semp enim ꝓprietas tanq̃ dignioꝛ trahit ad se possessionem vt sequat dñium:qꝛ iustioꝛ est petitio ꝓprietat.ff.depo.bona fides.ar.C.de pig.acti.si rem alienã.ar.xvj.q.iij.§.pot.ver.q̃ si mala.ar.j.de sequastra.c.j.ar.cõtra.j.de re iudi.suborta.⁊ q̃ dicit ꝑualere.intellige q̃ simul est actũ.vt hic dicit.Ber.

Cum olim. ¶ Põt summari ꝑncipalit duobꝰ modis. vno modo vt faciat ad primã ꝑtẽ rubrice.s.de cã possessionis ⁊ facit largo modo.videlꝛ respectu cõmodi possessionis ⁊ hoc intẽdit sufficit ei cui beneficiuꝫ seu dignitas est collata si ꝓbat q̃ cõferens erat in possessione cõferendi collationis tpe. Sedo mõ põt summari magis ꝓrie ⁊ ad titulũ ⁊ ad secundaꝫ ꝑtẽ rubrice;⁊ sic vt i rubro ⁊ certe bec lec.lꝛ sit vera in se nõ tñ colligit ex lra Tertio mõ ego summo sic.Adiudicat illi bñficiũ q̃ ꝓbauit collatoꝛẽ suũ fuisse in possessione cõferendi cum ipso collatore hoc vult tota lra.Et ꝑma decise narrat processũ Secũdo ibi qm reddit diffinitionis cãm soluit obstaculũ ⁊ diffinit.Tertio ꝓtestat ⁊ causam subdit ibi:reseruata.Ab.si.

f ¶ Duobꝰ sed q̃lit potuit iste archidiaconꝰ ex bino actu epi cõsequi ius.cũ nec trinus tribuat.ꝫ.e.cum ecclia.sed q̃druplex actus necessariꝰ videt.C.de serui.l.vlti.Sꝫ hoc ideo cõtingit qꝛ qui est in quieta possessione eligẽdi vel pñtandi.põt eligere ⁊ pñtare ⁊ ille cõsequit ius ex hoc.ꝫ.de elec. querelã.j. de iure pa.cõsultationibꝰ. qui eñ est in quieta possessione dꝫ vti iure suo quousq̃ euincat ab eo.j.vt lit.pen.c.j.⁊.ij.⁊.xvj.q.iiij.volumus,⁊ sic cõsequit aliquis dominiũ ab eo qui non est dñs ⁊ sufficit hic electo vel pñtato tñ in possessorio obtinere.i.q̃ electoꝛ sit in quasi possessione eligendi ad hoc vt cõfirmet electio vel pñtatio ꝓ iura predicta. g ¶ Iudices recusare. Sic patꝫ ex hoc loco q̃ si procuratoꝛ tuus impetrauit tibi iudicem q̃ nõ potes eum postea recusare.ac si tuipse eum impetrasses.ꝫ. de offi.dele.super questionũ.§.verum.Sed mirum videtur q̃

factũ procuratoris in hoc casu p̃iudicet dño cũ hic non posset
habere dñs recursum contra procuratorẽ: qꝛ in casu isto procu
rator est nõ soluẽdo. vnde nõ debet nocere dño. ff. de do. ꝛ ele
ganter. §. pe. ꝛ. ff. de eo ꝓ quẽ fa. erit. l. vlti. Sed illa iura intelli
gunt cũ procurator volũ cõmisit. secus eẽt si negligenter versa
tus esset. et sibi imputet qui minus diligen
tẽ procuratorẽ consti
tuit. ff. de mino. cum
mandato. in fi. põt tm̃
pars lesa ꝓpter negli
gẽtiã ꝓcuratoris no
mine ecclesie petere i
integrũ restitutionez.
§. de in inte. resti. cum
venissent. In isto casu
dico ꝙ si dominus de
dit certã formã de cer
tis psonis pro iudici
bus obtinẽdis. et ipse
egressus est illam for
mã petendo alios iu
dices tunc nõ fit p̃iu
diciũ dño quin possit
illos recusare si volu
erit. ar. §. de offi. dele.
cuz olim. ꝛ. C. de pro
cu. si procurator. et h̃
est expressuz. j. de ap
significãte. Sz si sim
pliciter fuit cõstitut⁹
ꝓcurator ad impetrã
dũ iudices nõ dando
certum mandatuz de
certis personis: tunc
nõ põt iudicem recu
sare: ar. l. p̃dicte si pro
curator. Quãdo p̃iudicet factũ procuratoris dño ꝛ quãdo nõ
di. §. vt lit. nõ contest. c. j. Sed qualiter fuerunt hic recepti te
stes lit. non contesta. post recusationẽ si nõ cõsentiebãt in iudi
ces. lz de cõsensu procuratorꝭ eorũ fuerũt obtenti. Ido recepti
sunt nõ obstante recusatione qꝛ in p̃ntia pape lis fuerat per il
los procuratores cõtes. vt pz in antiq̃ decre, als nõ fuissent re
cepti. si nõ psensissent vl' nõ valuisset receptio testiũ. li. nõ ꝓtes.
§. vt li. nõ ꝓtes. ꝑ totũ. vl' dic ꝙ bñ valuissent attestatiões etiaz
lit. nõ ꝓtes. cũ isti canonici fuissent actores si fuerũt cõtumaces
vt. j. de do. ꝛ cõtu. cãm que. vbi de hoc no. ꝛ. §. vt lit. nõ cõtes. q̃
niã frequenter. in prin. vl' si erant rei quod veri⁹ videt ꝑ ipam
lram. ꝛ si cõtumaces fuerunt bene pñt testes recipi lite nõ con
tes. vt lit. nõ cõtes. qm̃ frequẽter: qꝛ agebat de elec. sed verũ est
ꝙ lis erat cõtes. a ¶ Assensu: ꝛ ab eis esset rescriptũ impetra
tum. nec inducie deliberatorie dande sunt impetranti. iij. q. iiij.
§. spaciũ. ver. ei aũt. nec deliberationis inducias petere dicũt.
cũ apud sedẽ aplicã ꝑ ꝓcuratores vtriusq̃ ptis lis erat ꝓtesta
ta. et h̃ lra probat ꝙ canonici erant actores quãdo impetraue
rũt rescriptũ. b ¶ Imponẽtes: et hec lra probat ꝙ canonici
erãt actores: q̃a reo nõ imponit silentium: sed absoluit actore
nõ ꝓbãte. b. c ¶ Refuata qõne: sic. §. de elec. q̃relã. Sz nũq̃d
eps põt repellere istos ꝑ exceptionẽ rei iudicate: nã cũ ille obti
nuit qui habuit cãm ab eo illud dz eo ꝓdesse. sicut pactũ fa
ctũ a debitorib⁹ hereditariis. ne ab ipsis petat cũ emptore here
ditatis: nocet vẽditori ipius hereditatis. ff. de pac. si cũ empto
re. Sed nõ est verũ: qꝛ exceptio rei iudicate trãsit ab actore suo
ad aliũ. l. emptorẽ. § nõ reuertit ad actorẽ suũ. ff. de except. rei
iudi. si a te. §. vlti. sic. §. de elec. querelã. Est etiã alia rõ: q̃a hec
snia lata est rõne possessionis inter capl'm ꝛ archidiaconũ. § si
capl'm postea voluerit agere cõtra eo'm: illa erit qõ proprietat
ꝛ sic erit oino alia cã: qꝛ snia lata sup possessione nõ obstat age
re volenti de ꝓprietate: § hic res inter alios acta fuit. vt. j. dicit
vnde nõ obstat sup ꝓprietate etiã inter easdẽ psonas lz ista de
cre. cõpetenti⁹ deberet poni in ti. de elec. sicut decre. querelam.
sed ti. ille loquit qñ int̃ easdẽ psonas vertit qõ possessiõis ꝛ ꝓ
prietatis: qd hic non fuit, vt pz. §. ꝑ totũ. nec dicit hec ꝓprie qõ
possessionis: q̃a nõ tm̃ actũ est possessorio iudicio, in quo casu
loquit iste ti. § archidi. obtinuit. qd patet qꝛ eps erat in posses
sione vel quasi iuris eligẽdi, vel dic ꝙ ista decre. respicit tm̃ se
cundã partẽ rubrice. Ber. d ¶ Inter alios. j. de re iudi. c. pe.
j. de p̃ben. dilecto. in fine. ꝛ. j. de dona. inter dilectos. in fi. et. §.
de offi. dele. super eo.
et. j. de fide instru. in
ter dilectos.

a curatorum assensu predictuz ar
chidiaconatũ eidem per diffini
tiuã sententiã adiudicare cura
uimus canonicis vincẽ. ꝓpetu
b um silentiũ imponentes. ¶ Re/
c seruata tamen eis questione ꝑ/
prietatis super collatione archi
diaconatus ipsius: si forte sup
hoc cõtemnere voluerit aduer/
sus eo'm vincẽ. cum res inter
d alios acta non debet eis preiu/
dicium generare.

H Ono. iij. abbati sancti cipri
ani torcell. dioc. et sancte marie
noue de venetijs.

¶ Si petẽs rẽ ex vna cã succũ
bit, ex alia causa petere poterit.

IN causa, que inter patri
archã grãdẽ. ex vna pte
et abbatem ꝛ cõuentũ monaste
rij sancti georgij de venetijs super subiectione ipsi⁹ monasterij
ex altera vertebat: inuenimus ꝓ eodẽ patriarcha ꝓbatũ, q̃ in
ter alia, abbas quãdoq̃ iuit ad
eius synodũ. l. sol. venetoꝛ ei ꝑ
plures annos exoluẽs; ꝛ infra.
¶ Ad hec, cum de premissis. l.
e sol. quos petijt ad subiectionis
iudicium a patriarcha sit actuz
ꝑ sniaz diffinitiuã quaz sup hoc
contrariã reportauit, ei nõ adi
f mimus: si alio iure de ipsis ex
periri voluerit: potestatem.

Rubrica. De restitutione spo/
liatorum.

G Rego. ix. episcopo constan.

¶ Aduersus restitutionem pe/
tentẽ nõ est audiendus reus de
ꝓprietate opponens nisi acto/
re consentiente.

LIcet multũ. et infra.
Cõquestus est nobis
philasi⁹ cecus: ei⁹ cã
pum ab ecclie homi
nib⁹ irrationabiliter occupatũ.
¶ Qd si ita est quãq̃ añ omnẽ
g cõtẽtionẽ possessio ei debuerat
de offi. dele. super eo. ꝛ. j. de fide instru. in
ter dilectos.

IN causa ¶ Po
test dupl'r sum
mari. Primo quo ad
titulũ sic petenti rẽ in
re dñij possessionẽ ꝓ
bare non sufficit. Se
cũdo põt sũmari quo
ad lram sic vt i sũma
rio in prima decisa dif
finitio: in secũda ꝓte
statio ibi: Ad hec. Ab
bas si. e ¶ Ad subi
ectionis iudiciũ pete
bat patriarcha subie
ctionẽ in monasterio
sancti georgij. ꝛ. l. soli
dos ad iudiciũ subie
ctionis ab isto abba
te. vt probaret ꝑ h̃ ꝙ
ei subesset. j. de censi.
ois aia. x. q. iij. illud. et
C. de epis. ꝛ de. nulli:
ꝛ in his actũ fuit a pa
triarcha possessorio ꝛ
petitorio: in possessio
rio obtinuit in petito
rio succubuit. et sic fa
cit ad titulũ. alias nõ
videt facere ad titu
lum. ꝛ sic patet ꝙ male fuit decisa ꝛ meli⁹ fuisset posita in ti. de
re iudi. siue de excep. qñq̃ vo census talis est signũ exemptiõis
qñq̃ solũmõ signũ protectionis. j. de priui. recepim⁹. ꝛ tũc non
eximit a iurisdictione diocesani. vt i. c. recepim⁹. § hic petebat
in signũ subiectionis sicut etiã. j. de censi. cũ venerabilis: sed qꝛ
monasteriũ liberũ erat ꝛ exemptũ ꝑ priuil. ro. pont. succubuit:
in illo censu ꝛ in alijs: quia no percepit illa tanto tpe ꝙ renun
ciatũ vel p̃scriptũ fuerit priuilegium libertatis vt patet in inte
gra. f ¶ Iure. Sic patet ꝙ qui rem petit et precipue in psõ
nali actione ex vna causa si succumbat, ꝙ nõ obstat ei exceptio
rei iudi. si postea petat eandem rem ex alia causa. ff. de except.
rei iudi. cum querit. ꝛ. l. an eadem. §. actiones. Idem est in rei
ven. si exprimat tm̃ vna causa. ff. de excep. rei iudi. si mater. §.
eandẽ, idem est in possessorio. j. de donatio. inter dilectos, ꝛ. ff.
de acqui. pos. possideri. §. ex pluribus. ar, de hoc dictũ est. §. de
lib. obli. ca. ij. vbi de hoc.

Rubrica. De restitutione spoliatorũ. Visuz est. §. de cã posses
sionis. Sz qꝛ cã possessiõis possessoria est iõ de illa sũmittit fm
Gos. vel viso q̃liter possessio pdat qꝛ pdita restituẽda est. iõ ꝛc.
fm Host. vel sic vidim⁹. §. q̃ ordine cãe possessiõis ꝛ ꝓprietat
tractãde sunt: § q̃a dubitari posset an spoliat⁹ sit indistincte re
stituendus: ideo subiecit hanc rubricã. Abbas Siculus.

LIcet multũ. ¶ Si psensit is q̃ restitutõz petit põt si
bi qõ ꝓprietat referri. b. d. vl' sic: vt i rubro. In pma
spoliati cõquestio. In scda ibi: ꝙ si ita cãe cõmissio
hiemẽbrio. Et scda ibi. alioq̃n. Ab. si. g ¶ Cõtẽtio
nẽ: si hic petiuisset. j. eo. c. pri. ꝛ. c. in litteris. ꝛ itẽ cum q̃s. ꝛ. §.
de ordi. cog. super eo. ꝛ. ij. q. ij. ꝑ totum. ꝛ. iij. q. j. ꝛ. ij. per totum
et sibi imputet iste cecus qui renunciauit iudicio possessorio.
xxix. q. ij. cuius rei causa. Sed videt ꝙ non est restituendus si
aduersarius in continenti vellet probare dominiũ. ff. ad exhi.
l. iij. §. ibidem. et. ff. ad treb. ille a quo. §. j. ꝛ meli⁹. ff. vt. in pos.
lega. si is a quo. j. respon. ꝛ. j. c. litteras. sed nõ obstant. ll. ille. qꝛ
nõ loquunt in int̃dicto vñ vi. imo in interdicto de adipiscẽda
possessione ꝛ qd dicit decre. lras. illud spãle est ꝓ periculum
anime: in casib⁹ vbi ecclesia dispensare nõ potest: vt ibi patet.

a ¶ Restitui: cū fructib⁹ pceptis ⁊ q̃ pcipi potuerūt a tpe deiectionis. j. e. c. pri. ⁊ c. grauis. Sed quid si sumpt⁹ aliquos fecit ille diacon⁹ i rem illā. Rñdeo nec petitionē hz inuasor: nec retētionē q: tonare videt tāq̃ male fidei possessor. insti. de re. diui. §. ex diuerso. ⁊ quicq̃d plantat serit vl edificat ofne solo cedit si radices prius egit insti. de re. diui. § si titi⁹. imo tenet etiā de eo qd casu perit. ff. de leg. j. cū res. in fi. tñ sūptos necessarios sine q̃b⁹ res facta eēt deterior hz restituere. C. de rei ven. tomū. ⁊ ff. de peti. here. si a domino. §. vlti.

a violent ablata restitui tamē q̃a euētus diacon⁹ ipsi⁹ ecclie consentiente illo cōstituit se legittie probaturū dictū campū eiusdē ecclie iuris esse: inquire veritatē. ⁊ si hꝫ pbatū fuerit huic dicēdū est: vt a sua intētōe discedat Alioquin res ei ablata reddat. Alex. iij. vigorcēs. epo.

¶ Petenti restitutionē non obstat exceptio abiuratōnis facte post spoliationem.

Sollicite cures pquirere. q̃ tpe. h. renūciauit ecclie: et si tibi cōstiterit eū spoliatū cū eidē ecclie renunciauit cōtra eū testes alteri⁹ partis de iuramēto: renūciatiōe spōte facta afiq̃ restitutus fuerit non admittas.

Sollicite cures. ¶ Primo summat vt in rubro fm Jo. an. qui in hoc videt sequi lec. glo. sed ego sūmo sic petēti restitutionē bñficij non obstat renunciatio facta post spoliationez: q: pſumit nō spontanea. Et seriose addidi q: pſumit non spōtanea qm ⁊ si pbaretur spōtanea deberet obstare talis exceptio vl renūciatio i bñficialibus. Diuidit. primo ponit cause cōmissionē in q̃ pri⁹ puidet replicationi qua pbata repellit exceptionem sumittēs rōnez ibi: q: nō est. Secūdo ponit finalē determinationē. ibi: ſ res. Ab. si.

b ¶ Eū spoliatū. ſ a cōtrario sensu si non

c ¶ Quia nō est verisimile: cōtra hāc pſūptionē nō admittūt testes: exquo cōstat q spoliat⁹ sic renūciauit ⁊ hoc nō tm ex vi pſūptionis: ſ poti⁹ ex nā ⁊ priuilegio spoliationis: q: eā intentās nō est recōueniēdus: nisi de alia spoliatione cōueniret: vel ci in modū exceptionis alia spoliatio obijceret. §. de or. co. sup spoliatione. Hz manifeste videt contraria decre. seq̃ns vbi obijciens spontaneā abiurationē agenti possessorio audit: q̃dam sic soluūt ꝓrietatē: q hic metu renūciauit ⁊ nō corā suo iudice. ⁊ i sec. renūciauit spōte. ⁊ corā suo iudice. Ueri or est solutio: quia hic agebat possessorio tā tū in sequēti possessorio ⁊ petitorio: vt pz i antiq̃. Vel dic q hic cōstabat eū spoliatuz fuisse cū renūciauerit q: hoc primo quesitū fuit vt dicit in prin. ſ in sequenti dicebat q nulla spoliatione facta sponte. dū possidebat renunciauit. et sic admittit ad pbāduz q nō spoliauit indirecte. sic. j. e. cū ad sedez. et. j. de testi. significauerit. ⁊. j. e. olim. j. ar. q sicut admittit actō ad pbandū q fuerit spoliat⁹: sic re⁹ pōt admitti ad pbandū contrariū q erit dū pbauerit q spōte renūciauerit cū possidebat et corā suo iudice: ⁊ si hꝫ pbauerit pz q ipsum nō spoliauit ⁊ sic nulla ꝓrietas: ⁊ ibi pcessit renūciatio spoliationē: ſ ecōuerso hic: et ō sec⁹. ⁊ ita nō fuit spoliat⁹. d ¶ Spoliatus: q̃d si spoliat⁹ stetit p annū q nō petijt restitui: nunquid postea audit. Videt q nō: q̃a interdicti actio est ptoria q̃ anno expirat: insti. de ppe. ⁊ temp. ac. in pn. Rñdeo ptorie actiōes tpales sunt quo ad penā: ppetue q̃ ad pſecutionez ipsius rei. ff. de act. ⁊ ob. in bonorarijs. ff. de vi ⁊ vi ar. l. j. in pn. imo fm canones videt q etiā ad dānū siue ad penā ppetuo agi possit: q̃a nulla cōditio tpis opponi pōt: vt. iij. q. j. reintegranda.

benficiū prius resignasse.

Accepta qōne. p. clerici q violent fuerat ecclia spoliatus vobis dedim⁹ i mādatis vt si hoc cōstaret eā sibi restitui faceretis quo cognitio rñsuz est ab aduersario id nō debere proticere eo q spontanea volūtate corā eborac. archiepo. ap. se. le. pscriptā ecclam abiurasset: ⁊ infra. ¶ Mādam⁹ quaten⁹ si vobis cōstiterit q pfatus. p. nullo metu vel vi coactus: sed spōtanee plibatam ecclam taliter abiurauerit ei super hoc ppetuum silentium imponatis.

e

I Dem vigorcēs. epo. et elieē. archidiacono.

¶ In ink dicto de retinēda succūbit re⁹ ipsi⁹ abiuratōe pbata

Audita q̃rela. t. clerici q h. psona ecclie de lande. ipm sup ecclia sua depelebat. indebite molestaret lūdoñ. epo. et tibi fili archid. dedim⁹ in mandatis vt si vobis cōstaret q pdict⁹ h. alteri⁹ ecclie psonatum haberet vel iuramēto spōtanee pstito firmauerit se memorato. t. su-

f

Accepta questione. ¶ Petēti restitutionē ecclie obstat exceptio spōtanee abiuratōis. b. d. vel sūma sic pinguis⁹ vt in rubro. In prima ponit psultatio cōtinēs cōmissionis formā ⁊ exceptionē. In secūda rñsio ibi: Mādam⁹. Ab. e ¶ Abiurauerit: cōtra. §. c. pri. vbi non admittunt testes: ibi soluit. Itē ar. cōtra. j. de insti. cū venissent. ſ ibi possessorio actū fuit. ⁊ ibi etiā abiuratio vel renūciatio psonalis fuit: ſ cōcessio fuit realis. Itē ar. aliud ꝑ. j. de cōces. pbē. post electionē: ibi nō fuit abiuratio pbata vñ ibi restituit ⁊ post restitutionē pōt opponi abiuratio: vt ibi dicit in fi. Quidā dicūt q illa decre. sollicite continet dispensationē ex eo q hic nō audit cōtra iuramentuz: hec vero ius cōtinet ex eo q hic nō audit cōtra iuramentum: ar. j. de iureiuran. si vero. Ber.

Audita querela. ¶ Quo ad titulū. b. d. vt in rubro: vel sic p secūdas lras faciētes etiā expressam mētionē de p mis nō reuocat snia lata p primas. b. d. fm Jo. an. ſ adde ad fm sūmariū q etiā si in secundis lris dicat q debeat reuocari q̃cq̃d imutatū erit i cā a certo tpe. Diuidit: nā p ponit tres cōmissiones: prima pmā ⁊ pcessuz ipsi⁹ vsq̃z ibi: liz. secda vsq̃z ibi: q: tñ: ibi. incipit. tertia vbi pmittit cām mādati. secdo mādatū bimēbre qd p se pz. Ab. f ¶ Alteri⁹ ecclie psonatuz haberet:

sed etiam quicumq; istorꝫ pbaret sufficiebat. j. de pben. referente. de multa. ⁊ s. de elec. vnd ii. ⁊ s. c. pri. ⁊ s. q me. cā. ad audientiam. ⁊ j. de iureiur. si vo. ⁊ xxij. q. iiij. si aliqd. a ¶ Molestaret. ⁊ sic pz q. t. possidebat. ⁊ b. illum impediebat ⁊ molestabat eū sup ipsa ecclesia: vnde agebat. t. vti possidetis scz ne inqetaret: vnde fm formaz petitionis formaē hic snia. j. de simo. lz beli.

b ¶ Mō intellexim⁹ nota q nō vult papa p suū rescriptū statuta rescindi. s. de eta. ⁊ quali. cazte. nec vult derogare iuri alicui⁹. xcix. di. null⁹. ⁊ c. ecce ⁊ s. de of. or. lz. ⁊ j. de vsu pallij. ex tuarū. et C. de emanci. nec au⁹ et ea q cā cognita statuūt rescriptis reuocari nō pñt. vt. C. cō. p epi. ⁊ pragma. san. l. iij. ad B facit. C. sent. rescindi nō pos. impetrata. ⁊ C. de testa. et quēadmodū testā. l. si testamentū. c ¶ Receptionē. nota tēpus receptionis lrarꝫ cōsiderādū et nō date: sic j. de pben. dilectus. ij. vbi de boc. d ¶ Occasione ipsarū. Nota q hic fit i secūdis lris mētio de primis etiaz explssa nō tñ reuocāt prime vñ signat. s. s. de rescrip. ceterū. ⁊ c. et pte. ij. s boc ideo ē: q: snia iaz erat lata p primas q valide fuerūt. alias secūde reuocāt illas: vt hic pz a q snia nō fuit appellatū vt. C. vt lit. pen. l. j. et ij. C. de trāsac. causas ⁊ C. sentē. rescin. non posse impetrata.

c ¶ Nō obstante: B ideo: qa iurisdictio p primas lras attributa reuocata erat: vñ nulla fuit snia lata p⁹ receptionē secundaꝫ sic. s. de offi. deleg. ex litteris. Ber.

p eadē ecclia q̃stionē de cetero non moturum ab eius molestia sup hoc cōpesceretis eūdē: et infra. Cū vo vobis plen⁹ cōstitisset dictū. h. nō solū ecclie altius psonatū hre: sed etiā spōtanea volūta te ecclam de peleñ. in p petuuz abiurasse ꝓhibuistis ei/ dē ne dictū. t. sup hoc de cetero

a molestaret. Licet autē nuncius eiusdē. h. posteriores lras impetrauerit formā aliā cōtinētes: q nō obstātib⁹ lris a pte altēa impetratis reuocari deberet si qd īmutatū eēt in cā postq idē nūci⁹ iter ad nos arripuerit venīē

b di. ¶ Quia tñ nō intelleximus nec intelligi debuit: vt reuocarē qd p vos factū esset auctoritate lrarꝫ nrarū. s si qd psūptio/ ne vel violētia īmutatū eēt mādam⁹ qten⁹ snīam quā ꝓtulistī

c ante posteriorū lrarū receptio/

d nē occasione ipārū nullaten⁹ reuocare tētetis: ⁊ si ꝗ snīaz ipam aliqd statuistis: studeatis id sublato ap. ob. reuocare. Si vo p⁹ receptionē sequētiū lrarū snīa

e lata fuerit eo nō obstāte iux tenorē ipārꝫ ap. postpo. ꝓcedatis

I Dem busiensi episcopo.

¶ Petenti restitutionē beneficij questio institutionis non canonice referri non potest.

Ex lris tuis. ⁊ infra. Sup illa qōne videlz: cuz quis dicit se de possessione violenter eiectū ⁊ aduersari⁹ dicit eū non fuisse canōice institutū rñdem⁹

f prius de violenta eiectione q̃ p

Ex litteris. ¶ Primo ponit questio. Secūdo ipi⁹ rñsio tertio rñsionis ratio ⁊ ptes patent. Ab. Si. f ¶ Eiectio. Cum cm agit de violentia ⁊ possessione prius agendum est de possessione quis possideat. scz vt p boc appareat quis fecerit violentiā. C. de ap. l. j. Si vero agat de possessione et ꝓprietate de possessione prius agi debet: vt hic. ⁊ expone de violenta eiectione. id est de possessione violēter ablata. vt. ff. de iudi. si de vi ⁊ ꝓprietate. ⁊ ff. ad. l. iul. de vi publi. qui cetu. §. si de vi. cum questio spoliationis sit priuilegiata. s. de ordi. cog. super. ⁊ hoc cū vnā intentat ab vna parte ⁊ alterū ab altera. secꝰ si vtrūq; ab eodē: q: tunc pōt vtrūq; simul ꝓponi. s. titulo ꝓximo. cū ecclesia. ⁊ c. sequēti. ⁊ c. cū dilectus. et interdicto vti possi. naturaliter prius de possessione agit. C. de interdic. incerti iuris cum suis cōcor. quia ⁊ ciuilis ⁊ naturalis ratio suadet vt alter possideat ⁊ altera possidente petat. insti. de interdic. §. retinende.

g ¶ Canonica. Et sic patz q spoliato nō possit referri questio de canonica institutione agi de

b bere: quia predo etiam est fm

i rigorem iuris restituendus.

I Dem exoñ. episcopo.

¶ Nō obstat exceptio criminis agenti interdicto vnde vi vel quod vi aut clam.

Ex tem cū qs dicit se de possessione violent eiectū vel

k adūsariū clam possessionē ītrasse et aduersari⁹ crimē ei obijcit:

l vt cū a sua intētōne repellat nō occurrit nob q illi⁹ obiectio admitti debeat vl' ꝓncipalis causeꝓpter B executio retardari: qm

m criminaliter aduersus eū aī restitutionē agere nō pōt: cū ꝓsumatur eius existere inimicus.

I Dem cant. archiepiscopo.

¶ Spoliat⁹ etiā a iudice iuris ordine ꝓtermisso aī oia restituat.

Qnq̃rēte nobis renaldo clerico accepim⁹ q ipsum ecclesia de vuerfort sine iudicio spoliasti. ¶ Quia vo iā nō decet honestatē tuā clericos tue iu

o risdictōnis sine maifesta cā ⁊ rōnabili suis bñficijs spoliare qui

p bus teneris patna prouisōe cō

q sulere. Mādam⁹ qten⁹ si est ita pdicto clerico pfatā ecclam cuz

r redditib⁹ ide pceptis restituas ⁊ in pace eā possidere pmittas.

¶ Restitutōe aūt facta si qd aduersus eū sup pscripta ecclia ponere voluerit coram exoñ. epo delegato a nob p te vel p sufficientē rñsalē tuū cū eodē. r. ordie

t iudiciario poterit expiri. I dē.

¶ Restituit coniux viro pbāti

i ¶ Rigorē. nisi dñs rem petat eodem tpe cū fure. ff. depo. bona fides. tñ equitas quā doq; pferē rigori. C. de iudi. placuit.

I Item cum quis

¶ Diuidit vt s ꝓxima. Ab. Sic.

k ¶ Clā possessionē. in B casu non eget restitutione q: possessionem nō amisit nisi in duob⁹ casibus puta si veniens nō fuerit admissus. item cū nō accedit qa suspicatur se posse repelli. ff. de acq. pos. clā possidē. §. qui ad nundinas. ⁊ l. si id. §. vlti. consequit tñ vt qd iam edificatū est tollat ⁊ cōseruetur indēnis ꝓut iuratū fuit in litis taxatione a iudice facta. ff. q vi aut clam. semp. §. i boc interdicto. et. l. j. §. denicq. vbi dicit q nulla exceptio admittitur cōtra interdicto agentem. scz q vi aut clā. l ¶ Crimē obijcit. et male quia separata est causa criminis a causa possessionis. C. de dona. inter virū ⁊ vxo. si marit⁹. i fine.

m ¶ Principalis. s. causa restitutionis q principalis est. et primo expedienda. s. eo. c. j. n ¶ Criminalit. vt. iij. q. j. ⁊ ij. p totū. ⁊ j. eo. c. frequens.

Qnquerente.

¶ Prio ponit qrelā. Secūda ibi: qa vero pceptū. Tertia ibi: restitutionē iudicis datio. Ab. Si. o ¶ Rōnabili. lvj. dist. satis peruersum. et xxj. q. vl. inuentū. p ¶ Paterna. xxj. q. j. pdicator. ⁊ viij. q. j. clemens. ⁊ j. de pben. c. ij. ⁊ c. cū fm aplm. ⁊ j. de censi. cū apls

q ¶ Si est ita: sed quare dicit si est ita. nunquid dz ipse cognoscere de facto suo. Rñdeo nō: q: cū de facto suo debeat cē certus: sup hoc nullā bz cognitionē. s ille cui causa cōmittit. s in hoc vt quod iniuste fecit emendet deferē eidē. s. de rescriptis. ab excōicato. r ¶ Perceptis: ⁊ q pcipi potuerūt. j. c. grauis.

s ¶ Volueris: erquo cm aduersariū se sibi constituit. nō debz esse iudex in facto suo. C. ne qs in sua cā ius sibi dicat. l. vna. ⁊ iiij. q. iiij. ca. j. t ¶ Experiri. Et sic videtur q ecclam sibi retinuerit. ⁊ non alij dederit. alias etiam ille cui dedisset deberet experiri ⁊ iudex de his que coram eo acta essent si interrogaretur scriberet delegato. xviij. dist. de consilijs. ⁊ si archiepiscopus eum non restituerit vt mandatur: tūc delegatus cognoscet aut aliter fuerit spoliat⁹: qa B illi mandat ex eo qd dicit si est ita vt dictum est: semp cm ꝓlymitur pro sentētia iudicis quousq;

o ¶ Rōnabili. lvj. dist. satis peruersum. et xxj. q. vl. inuentū. p ¶ Paterna. xxj. q. j. pdicator. ⁊ viij. q. j. clemens. ⁊ j. de pben. c. ij. ⁊ c. cū fm aplm. ⁊ j. de censi. cū apls

q ¶ Si est ita: sed quare dicit si est ita. nunquid dz ipse cognoscere de facto suo. Rñdeo nō: q: cū de facto suo debeat cē certus: sup hoc nullā bz cognitionē. s ille cui causa cōmittit. s in hoc vt quod iniuste fecit emendet deferē eidē. s. de rescriptis. ab excōicato. r ¶ Perceptis: ⁊ q pcipi potuerūt. j. c. grauis.

s ¶ Volueris: erquo cm aduersariū se sibi constituit. nō debz esse iudex in facto suo. C. ne qs in sua cā ius sibi dicat. l. vna. ⁊ iiij. q. iiij. ca. j. t ¶ Experiri. Et sic videtur q ecclam sibi retinuerit. ⁊ non alij dederit. alias etiam ille cui dedisset deberet experiri ⁊ iudex de his que coram eo acta essent si interrogaretur scriberet delegato. xviij. dist. de consilijs. ⁊ si archiepiscopus eum non restituerit vt mandatur: tūc delegatus cognoscet aut aliter fuerit spoliat⁹: qa B illi mandat ex eo qd dicit si est ita vt dictum est: semp cm ꝓlymitur pro sentētia iudicis quousq;

pbet contrarium.s.de renun.in presentia.z.j.de re iudi.sicut et.s.de elec.bone.z.j.de proba.post cessionem.z.ff.de iusti.et iur.l.pe.§.pretor.

Ex trãsmissa. ¶ Primo mãdat restitutionẽ cũ cautione Secũdo puidet q̃d agẽdũ cũ fragilis est cautio ibi: Si aũt. Ab.si. a ¶ Legittime.id est p legittimum consensum de pñti vtriusq; p verba idonea expressum.j. de spon.si inter.et ca. tue.et in facie ecclesie et ideo non obstaret restitutioni: licet obijcerẽt cõsanguinitas. j.eo.ex conquestione nisi obijcerẽt gradus indispẽsabilis vl' etiã qcũq; aliud impedimentũ ppetuũ z pbationes cẽnt incõtinenti parate.j.eo.lras.secus si agerẽt petitorio.s.de ordi.cog. intellexerimus. b ¶ Et ab eo cognita.et ita p hoc habuit possessionem. Et sic pz q duo debet pbare qui petit restitutionẽ videlz legitimã desponsationẽ vere vel pñsumptiue et carnalẽ copulaz et est simile in seruitutibus vbi quis debet pbare duas res.scilz seruitutẽ constitutaz fuisse.z se vsum fuisse ff.de iti. actuq; pri.l. iij.§.hoc autẽ interdictũ et hic seruitus est hincinde: nec est simile hoc possessoriũ aliis possessorijs de recuperanda possessione: qz ibi nõ est necesse p bare de iure.s. de offi. delega. cõsultatõibus hic nõ sufficit sola possessio: qz possessio hic haberi non põt sine iure.vt.j.e.ex parte. Quare nõ sufficit sola possessio: quia liber hõ possideri non põt: hic est talis possessio q̃ qui possidet possidet.j.e.lras.in fi.z ca.ex parte.z.j.de rap.cum causa.

c ¶ Sufficiẽti.j.e.lras.in fi.sufficiens cautio dicit: si pignora vel fideiussores dent.ff.manda.si mãdato titu.§.vlti.ff.de fideicõ.lib.l.ergo.§.adijci.sed noie cautionis simpliciter posito cautio nuda intelligit.C.de verbo.signi.sancim⁹.et iudex recipiat cautionẽ per quã magis possit mulier esse secura.s.vt lit. nõ cõtesta.quoniã.§.vlti.z hoc solũ bene agit zc. xxiij.q.v.p dest sic.xxij.q.j.de benedicto.si vero non secure cauetur: nõ est restitutio facienda.j.eo.litteras.et.s.vt lite non contesta.accedens.ij.z hoc propter fragilitatem cautionis. ff.ad trebel.qui ita.§.j.z hic idem dicit. d ¶ Violentiam: ad exto: quendam forte aliquã confessionẽ.xxxj.q.ij.lotharius.vel aliud iniquum in ipsam cõmittat.Ber.

Cum venisset. ¶ Si is qui per alium possidet illo mortuo possessionẽ ingressus expellit restitutionẽ per interdictũ petere poterit.ita cõmuniter summant doc.sed ꝑm hanc summationẽ forte de nihilo puidet.b.c.et ideo sũma sic et no. vt in rubro.Et ꝑm hoc est casus notabilis z probat no.p glo.z bar.in.l.qui vniuersas.z in.l.quãuis.ff.de acqui.pos.Diuidit nam in prima parte ponit consultatio partiũ decisa.in secunda responsio ibi: respondemus. Abbas siculus. e ¶ Retinebat. Sic colligitur ex hoc q beneficium non vacans fuit illis

dispensationẽ z copulam et de ipsius impunitate cauenti nisi magna sit viri seuicia.

Ex trãsmissa nobis: z ifra. mandam⁹ q̃ten⁹ si vobis cõstiterit q ꝑfata mulier ꝑdicto a muliti legitime despõsata fuisset b z ab eo cognita ipam ei restitui c faciatis recepta tñ sufficiẽti cautione q illi nõ debeat aliqõ malũ iferre. ¶ Si ãt capitali odio ita mulierẽ vir plequit q meri/to de ipso diffidat: alicui pbe et honeste mulieri vsq; ad cause decisionez custodiẽda studiosi⁹ cõmittat: ĩ loco vbi vir vl' parẽ d tes ei⁹ mulieri nullã possint violentiã inferre. ¶ Item.

¶ Per solutionẽ pensionis rei donate factã donatario cũ auctoritate dõatoris acqrit illi donatario rei donate possessio a/deo q si ab illa expellit p interdictũ recupande agere poterit.

Quz venisset ad nos.b.canonic⁹ sctẽ trinitat⁹ de basil.a suo priore z capl'o destinatus in audiẽtia nra pposuit q cũ eboracen.archiepus ecclesiã de.n.eis cõcessisset z p scriptũ p priũ cõfirmasset ita q p⁹ decessũ e g.clerici q̃ ꝑfatã ecclziaz tũc retinebat vslb⁹ eorũ oib⁹ modis p ficeret et inieri aucte ipsi⁹ archiepi: idẽ.g.ipis canonici annuã soluẽt pẽsionẽ: z ifra. ¶ Rñdemus q si ꝑfati canonici de ꝑdicta ecclia aucte eiusdẽ archiepi f viuẽte clerico pceperunt annuã pẽsionẽ eo mortuo q̃uis auctẽ eiusdẽ archiepi nõ q̃sterunt. viciose tñ nõ sunt possessionem ingressi cũ sicut cautũ est: is possi g deat cuius noie possidet.

Vlcius.iij.g.archidi.z.i.presbytero turoñ.

¶ Si actore agẽte petitorio re⁹ sup eadẽ re deducit possessoriũ pcedit in solo possessorio suspẽso petitorio.

Ex cõq̃stione. b.mulieris ad nos noueritis pueniſse q cũ c.miles eã sibi mrimonio copulasset z maritali affectione pertractãs: ex ipsa filiaz suscepisset b sine iudicio ecclesie a se remouit eandem z de accusando sup cõsanguinitate matrimonio re. ob.ap.lras ad iudices impetrauit: cum autẽ priusq; a iudicib⁹ mulier citarẽt per diocesanum eẽm virum sibi restitui petisset et ob hoc ad nos ppriũ nunciũ destinasset: demũ coram ꝑfatis iudicib⁹ ꝓstituta modo p se mo i do p pcuratorẽ ante ipsi⁹ cause concessum: vnde eo ipso debent perdere illud.j.de concess.preben.qui in viuorum.et.c.post electionem. licet donator aliud donare illis teneat.j.de preben.inter cetera.et. vij.q.j. presentium.sed hoc non habet locum in hoc casu: quia quod collegio datur nemini datur: arg.xij.q.ij.qui manumittit.z nullus suo noie inde capit emolumentum.ij.q.vj.§. biduum. ver. palam. et sic nullus desiderat mortem viuentis. j.de concessi. preben. nulla. et talis donatio licite fieri potest de consensu episcopi etiam a patrono sine piudicio possidentis.j.de dona. consultationibus.que ponit istuz casum.et.j.de iurepa.quod aũt.Ber. f ¶ Annuam pensionez: per hoc intelligũtur canonice accepisse possessionem et archiepiscopus sic eam amisit: z receptio pensionis fuit signuz traditę possessionis.arg. s.de consue.ex litteri. sicut et donando vel vendẽdo rem aliquã si vsufructuz sibi retinuerit eam tradidisse videt.C. de dona. si quis rem.z.l.si quis argentum.§. sed et si quis. ff. de rei vendi. quedam mulier.z est ar.ad hoc.ff.de acquiren.pos.quod meo.§. et si per venditorem. z.l.qui bona.z.l.si aliquaz: nec mortuo clerico statim canonici amiserunt possessionem quam prius habebant. sed tunc demum si neglexissent. ff.de acquiren. pos.si de eo. §.j.Bern. g ¶ Cuius nomine possidetur.j.de prescript.si diligenti. z.s.vt lite non contesta. quoniaz.§.penul.insti.de interdic.§.possidere.ff.de acquiren. pos.quod meo.et.l.generaliter.supple vt intelligas: quare faciat ad titulum q mortuo clerico illo canonici statim intraverunt possessiouez sine requisitione archiepiscopi vnde ipse spoliauit eos predicta ecclesia.z omnia bona ecclesie fecit asportari vnde petebant canonici restitui vt patet in integra. et sic per responsionem patet q sunt restituendi quia possidebant. et iusti spoliauit eos.

Ex conquestione. ¶ Si altero coniugum matrimoniũ accusante alter petat restitui ante omnia restituit. Ego summo sic generaliter vt in rubro. Primo ponitur appellãtis querela. Secundo iudicum datio ibi: Mandamus. Abbas Siculus.

b ¶ Sine iudicio ecclesie: et ideo male etiaz si cõsanguinitas notoria esset.j.de diuor.porro.quia talis separatio pena est q̃ non debet imponi nisi per iudicẽ.xxxiij.q.ij.seculares.§.in hoc i ¶ Per procuratorẽ: quod bene licet etiã si esset minor.xxv. annis.j.eo.ex parte.etiaz si ageretur ad thori separationẽ tantum.s.de procur.tue.sed si criminaliter ageretur non.vt in.c. tue.z.j.de accusa.venicus.in crimine enim non interuenit p curator.v.q.iij.in criminalibus. An autem comparendo per se videat reuocare procuratorem vide bonum textum in.c.si quem.de procuratoribus.li.vj.additio.

a ingressuz ꝛ post vix sibi restitu
postulabat. Judices ꝟo restitu
b tione negata qᷓ fieri nō debuit
in ꝑncipali ꝓcedere noluerunt:
vñ ipam nr̄am audientiã appel
lauit: ꝛ ifra. ¶ Mãdam⁹ q̄ten⁹
c si est ita: mulieri virũ restitui fa-
d ciatis q̄ post appel. ipius acta
sunt i irritũ reuocantes postmo
dũ sup mr̄imonio cām audiatis
e ꝛ fine canonico terminetis.

Celestinus tertius.

¶ Violentus rem cũ fructibus etiã q̄ ꝑcipi potuissent restituere damna resarcire ꝛ de iniurijs satisfacere cōpellitur.

G Rauis ad nos q̄rela: ꝛ in fra. ¶ Mãdam⁹ q̄ten⁹ si vobis
f ɔstiterit ō ꝑmissis ꝑdictũ archi/
di. ablata ꝑnoiati mõasterij fri-
bus cũ integritate restituere dã
na plenarie resarcire. ꝛ de illatis
g iiurijs cōpetent̄ satisfacē cōpel-
h latis ꝓuisuri: vt nō tm̄ fruct⁹ a
nouo ꝛ violento possessore ꝑce/
ptos: s quos si eis possidere fu/
isset licitũ: possessores veteres
ꝑcepissent reddi faciatis eisdez.

Inno. iij. epo ꝛ caplo terdoñ.

¶ Ei qui non possidet denegat restitutio ita cōiter summatur.

O Lim cām q̄ int̄ vos noīe
terdoñ. eccl'ie ꝛ mgr̄m et
frēs militie tēpli i lōbardia sup
domo caluētie ꝯtebat̄ de loco/
dio ꝛ de colũba abbatib⁹ memi
nim⁹ cōmisisse et infra. eps ter
i doñ. possessiões q̄sdã hũilitatis
k sub ea cōditione cōcessit. ꝙ noīe
terdoñ. epi oratoriũ ibidē et ho-
spitale cōstituerent. ꝛ. iij. sol. cen
suales terdoñ. epo annis singul'
exhiberēt: a q̄ etiã ꝑsona q̄ loto
ꝑficeret̄ eidē iuestiturã ꝑciperet ꝛ
ꝑ se ꝛ alijs frib⁹ ei ꝛ successorib⁹
l ei⁹: obediētiã fecerũt manualez
epo sibi loci dñium nihilomin⁹
retinēte. Dict⁹ ꝟo magister ad
eādē domũ aspirās ipsos adeo
circũuenit ꝙ ꝑter ɔsciam v̄ram
se et sua in eius manib⁹ tradide
m runt ea tñ cōditione apposita si

a ¶ Ante ingressuz ꝛ post: ꝑ hoc videt̄ q̄ q̄stio spoliationis in modũ actionis ꝓposita ꝑiudicet ꝑncipali. ꝛ añ litē ꝛ post litem cōtes. ar. ẽ. de cã pos. pastoralis. s videt̄ ꝙ nō sit audiēda mulier ista petēs restitutionē li. ɔtes. sup principali. sicut in mutuis petitionib⁹ q̄ ante ingressuz ꝑncipalis ꝓponēde sunt. ẽ. de mutu. pe. c. j. et. C. de sen. ꝛ int̄. om. iu. auc. et cōsequter. ꝛ q: dilatoria est qualitercũqꝫ ꝓponat̄ ꝛ dilatorie q̄ones omes siue exceptiões añ li. ɔte. debēt ꝓponi postea ꝟo nō. j. de re iudi. int̄ monasteriũ. Satis videt̄ dicendũ ꝙ si aliq̄s ɔtestat̄ litē cũ actore intētata q̄ōne ꝓprietatis. sicut faciebat vir iste qui agebat de cōsanguītate: si nihil reus dicat de spoliatione añ li. ɔte. nō sit postea audiēd⁹ siue in modũ actōnis vel exceptionis velit obijcere spoliationē siue sup eadez re: s sup diuersis hñ possit peti restitutio in moduz actionis recōueniendo lit. ɔtes. durāte iudicio. ẽ. de or. cog. cuz dilect⁹. ꝛ. ẽ. de rescrip. in ɔci. lug. li. vj. ca. dispēdia. §. re⁹ quoqꝫ. s non in modũ exceptionis. Et in casu hui⁹ decre. qᷓ spoliationis ꝓposita i modũ actionis prius dꝫ terminari ꝛ facta restitutione ꝓcedat̄ sup petitorio ꝛ sibi imputet q̄ hoc omisit. s hic iō mulier audit̄ q: ꝛ añ ingressuz litis ꝛ corã ordinario ꝛ corã delegato mulier hoc instãter petebat ꝛ post ingressuz. ꝛ nihilomin⁹ cōpulsa ꝑ iudices ingredi iudiciũ petijt restitui ꝛ cũ nihil ꝓficeret appellauit: ꝛ qᷓ dicit̄ in decre. pastoralis. intelligit̄ qñ primo q̄s intētat petitoriũ: ille idē ante cōclusionē pōt redire ad possessoriũ. vñ nō est simile b ¶ Nō debuit: nisi in casib⁹ puta si eēt publice adulterata. j. de diuor. significasti. vl' nisi timeret̄ seuicia viri: ita ꝙ nō posset ei caueri. j. e. lr̄as. ꝛ. ẽ. e. ex trãsmissa. ꝛ i casu quez habes j. de diuor. gaudem⁹. in fi. itē vbi petit̄ restitutio in modũ exceptionis ibi nō dat̄ restitutio. quia nō agit̄ ad hoc. ẽ. de or. cog. cũ dilectus. c ¶ Restitui: ar. cōtra. ẽ. de or. cog. intelleximus ibi petitorio h possessorio. sic nō est cōtra. d ¶ Post appellationē: ꝛ ita tenuit appellatio lꝫ esset inhibita in lr̄is: q: remotio appellationis nō impedit appellationē vbi manifeste quis grauat̄. j. de appel. vt debit⁹. ꝛ iō oia reuocant̄ que post appellationē legitimã facta sunt. j. e. lr̄as. Ber. e ¶ Fine canonico: verbũ istud fere semꝑ ponit̄ in causis spũalib⁹. ꝛ ꝑcipue in mr̄imonialib⁹ que ꝑ canones terminari debēt. j. de cōsan. ꝛ affi. c. j. in fi. In ciuilibus causis ponit̄ debito fine. sed in hoc nō est vis: quia in spũalibus ponit̄ quandoqꝫ debito fine. j. e. cuz ad sedem. j. de testi. ex tenore. Ber.

G Rauis. ¶ Prima ps decise ponit q̄relã sup qua secunda dat iudicē ibi: Mãdam⁹ cui q̄tuor tm̄ mãdat q̄ ꝑ se patet. Ab. si. f ¶ De ꝑmissis de violētia ꝑ testes cōstare dꝫ: si aduersari⁹ ipam negauerit de reb⁹ amissis ꝑ ꝓpriũ iuramentũ qualitate ꝑsonarũ ac negocij inspecta. ꝛ sic taxatione iudicis ꝑmissa pōt seq̄ cōdēnatio. ẽ. qᷓ me. cã. c. vlti. vbi de hoc. ꝛ. C. vñ vi. si qñ. ꝛ. ij. q. j. in primis. ꝛ de iureiur. olim. g ¶ De iniurijs quas specificare dꝫ q̄ agit iniuriaꝝ. ff. de iniur. ꝑtor. j. respōso. h ¶ Fruct⁹. Nota ꝙ fruct⁹ dicunt̄ q̄ supsunt deductis expēsis q̄ hñt gr̄a q̄rēdoꝝ colligēdoꝝ ꝛ ɔseruãdoꝝ fructuũ ꝙ locuz hꝫ tam in bone fidei possessorib⁹ q̄ in male fidei etiã ꝑdonib⁹. ff. de pe. he. si a dño. §. fruct⁹. ꝛ. l. plane. in fi. ꝛ. C. de fruc. ꝛ li. ex pē. l. j. nã null⁹ casus interuenire pōt q̄ hoc gen⁹ deductōis impediat. ff. fa. herc. fund⁹ q̄. j. rñ. in fi. ꝛ. ff. solu. ma. fruct⁹. nisi in vno casu. j. de deci. tua. fruct⁹ cm̄ intelligunt̄ deductis necessarijs impēsis. ff. de op. ser. fruct⁹. et. ff. de vsur. qᷓ in fruct⁹. et. ff. mã. q̄ de mutua. §. idē labeo. ar. xij. q. ij. nob. cũ hac distinctiõe bone fidei possessor tenetur restituere tm̄ extãtes añ li. cōte. ꝛ nō cōsũptos. post li. ꝟo contesta. vniuersos. C. de rei ven. certũ male fidei possessor nō autez violēt⁹. tal' tenet̄ reddere oēs q̄ ꝓbant̄ ad eũ ꝑuenisse añ li. ɔtes. ꝛ post. C. de rei ven. si funduz. Si ꝟo fuerit violent⁹ tūc tenet̄ restituere ꝑceptos ꝛ eos q̄ ꝑcipi potuerũt per veteres possessores: vt hic dicit. ꝛ. ẽ. eo. cōquerēte. ꝛ. ẽ. de offi. dele. cũ cã. ꝛ. xij. q. ij. non liceat. qᷓ tñ nō loquitur in re male alienata. et. j. de ap. bone. et ff. de peti. he. s et si lege. §. qᷓ autē ait. et. ff. de rei ven. si nauis. §. vl. ꝛ. C. vnde vi. si de possessione. ꝛ. ff. de vi ꝛ vi ar. l. j. §. qui vi deiectus est. et. §. nō solũ. sicut in pignoratitia actione. C. de pig. acti. l. ij. ꝛ hoc pōt intelligi de fructib⁹ industrialib⁹. vt frumēto vino ꝛ ɔsimilib⁹: secus videt̄ de alijs. s. de naturalib⁹ vt pomis ficub⁹ ꝛ cōsilib⁹ qm̄ istos nō facit suos possessor etiã bone fidei vñ reddē tenet̄ vniuersos. vt. ff. de vsur. l. fruct⁹. ꝛ de fructibus istis q̄liter restituēdi sunt habes insti. de offi. iudi. in prin. ff. de rei vē. ex diuerso. ibi no. ꝛ in ꝟbo restitutōnis: ois vtilitas actoris ɔtinet̄. ff. de ꝟbo. sig. cũ ꝑtor. ꝛ. iij. q. j. ꝑ totũ. ꝛ. ij. q. ij. ꝑ totũ.

O Lim causam. ¶ Summa sic ꝛ notabilius. Ingressus possessionē ignorante dño ad quem pertinet potest per ipsum dñm statim cum sciuerit repelli etiam violēter nec ex tali repulsione cōpetit repulso cōtra dñm interdictũ possessoriũ. In prima ponit̄ cōmissionis ꝛ facti narratio. in secunda cause diffinitio ibi: intelligētes. Ab. si. ¶ Humilitas: olim isti humiliãti cōdēnati fuerũt ab ecclesia ꝑ luciũ papã s̄m qᷓ cōtinetur in decre. j. de here. ad abolēdã in particula q̄ modo est decisa in ꝑn. illi⁹. c. s postea tpe clemētis recepti sunt ab eccl'ia q̄a in nullo errabãt: nisi q: cōdēnabãt iurãtes. s ipsi in hoc se correxerũt ꝛ iurant quãdo expedit: ꝛ eccl'ia eos modo approbat. k ¶ Sub ea cōditione. i. sub ea forma. xviij. q. ij. eleutheri⁹. et j. de ꝑbē. significatũ. j. de censi. quãto. vel in traditiõe terre pōt apponi cōditio. j. de cōdi. appo. verũ. ꝛ ita nō est hic cōditio simoniaca cũ etiã alias ad hmōi illa eccl'ia teneat̄ ex quo surgit in territorio terdoñ. epi. sicut nō est simoniacũ: si eps eccl'ias cōcedit ꝑijs ꝛ alijs locis: si i eis aliq̄d sibi reseruet noīe pēsionis. j. de reli. do. ɔstitut⁹. ver. cũ aũt. ꝛ cēsus etiã soluit̄ ad iudiciũ subiectiōis. ẽ. de cã pos. c. vlt. ꝛ. j. de censi. ois aia. in fi. ista q̄dē de iure cōi cōcedunt̄: vnde expresse ꝑnt constitui cēsus in fundatione eccl'iarũ. l ¶ Manualē. ẽ. de ma. ꝛ obe. his q̄. ad quã subditi tenent̄ vt ibi: ꝛ etiã ꝑ iuramētũ qñqꝫ. j. de iureiu. nullus. et j. de no. ope. nun. cũ ex iniuncto. xxiij. dis. quanqꝫ. vbi de hoc. m ¶ Ea ɔditiõe apposita: nisi h cōditio fuisset apposita valēt ꝯ humiliatos: si simplex fuisset hmōi traditio: s nō ꝑiudicaret epo vl' alteri q̄ ius hret. j. de dona. int̄ dilectos: ar. ẽ. qᷓ me. cã. cũ dilecti. ꝛ. ẽ. de arbi. cũ tpe. ar. j. de re iudi. cũ sup cōtrouersia.

a ¶ Traditā sub cōditione: qua nō existente traditio non valebat. ar. j. de condi. ap. de illis. ⁊ c. verū. ⁊ insti. de ver. ob. §. ex cōditionali. ⁊ ideo dicit magister nō possidebat. tunc demū dicit q̄s possidere cū conditio extat. ff. de acq. pos. q̄ absenti. §. si q̄s. ⁊ eodē mō nō amittit possessionē q̄ sub conditione recedit. ff. de acq. pos. si cū me j. rūso. in fi. ⁊ ideo cuz nō possederit: non poterat spoliari: ⁊ iō nō restituit iste magister q̄a nō fuit spoliatus. b ¶ Preiudiciū fuerat. Unde scias quando alicui p̄iudiciū fiat circa possessionem vel quādiu eam possidere intelligit notab q̄a aut possideo rē aliquā p me vel p alium puta p seruū vel colonū. Si p me licet spōte recedā nō aio deserendi possessionē: adhuc eam retineo nisi scienē negligam. ff. de acq. pos. si de eo. §. j. et si alter intret talem possessionez quā solo aio retineo. adhuc retineo possessionē: nisi ille me viuente nō admittat. vl si nō audeo accedere ad possessionē. ⁊ etiā suspicor me posse repelli. ff. de acq. pos. si qd. §. vlt. ⁊ l. claz possidē. §. q̄ ad nundinas et quācito sciuero aliū esse i possessione possum repellere ipm. vt hic patet ⁊. ff. de acq. pos. quod meo noie. §. vlti. ff. de vi ⁊ vi ar. idem est. §. legit. sed si alius est in possessione noie meo: tūc si ille expellit vel alij tradat possessionē. statim perdā eā. ff. de acq. pos. l. possideri. §. q̄ si seru⁹. ⁊ hec vera sunt in reb⁹ imobilib⁹. § si q̄s rem tuā nobilē occupat. statim perdis possessionē. vt. ff. e. si rem mobilē. c ¶ Cū statim. i. q̄cito potuerint. ff. ad tertul. l. ij. §. cōfestim. d ¶ Suspicari debuerat. vt. ff. qd vi aut clam. seruus. ff. de acq. pos. l. possideri. §. si quis nunciet. e ¶ Restitutionem ⁊ sic pz q̄ nō sufficit pbare q̄ aliq̄s fuerit spoliat⁹ nisi pbet se possedisse. duo enī pbare dz q̄ petit restitui se possedisse et spoliatū fuisse. ē. de offi. dele. cōsultationibus. § hic nō possidebat vt dixi qz sub cōditōne possessionē accepit. Jtē si quis possedit ex p̄cario vel ex grā nō pōt petere restitutionē. x. q. iij. qz. Vel si obijciat q̄ icōtinēti deiecit. ff. de vi ⁊ vi ar. l. j. §. vim vi. ⁊. ff. ad l. aq̄. sciam. §. q̄ cū alit. ⁊. j. de sen. ex. si vero. §. si vero. aliud est possidere. aliud in possessione fuisse. ff. de acq. pos. si quis autē. f ¶ Excessistis: debuerūt hoc facere cū moderamine inculpate tutele. C. vnde vi. l. j. Sed nūquid isti sunt excōicati q̄ expulerūt illū magistrū ⁊ alios religiosos de domo illa. Videt q̄ sic j. de sen. ex. nō dubiū. ⁊ ex plurib⁹ alijs capitulis ibidē. Sed ꝯ videt q̄ licitū est cuilibet se defendere. j. de sen. ex. si vo alicui⁹. §. si vo. ⁊ qz isti admissi sunt ad agendū qd nō esset si papa eos excōicatos reputaret. j. de pba. post cessionē. Dicas q̄ hec rō nō videt bona qz nō agebāt sed defendebāt se contra istū magistrū qui petebat restitutionē. Dicas q̄ si isti scienē ⁊ ex p̄posito excesserūt modū in expellēdo eos de domo illa inciderūt in sniaz excōicationis: qz vim vi repellere licet. sed cū moderamine inculpate tutele. ar. xxiij. q. ij. nō inferenda. ⁊. ff. ad. l. aqui. si ex plagis. §. tabernari⁹. ⁊. j. de sen. ex. vt fame. in fi. § si non alit possent se defendē nisi modū excederēt: nec tūc credo illos inci

vobis qd faceret cōplaceret: sine q̄rum assensu se nihil posse facere asserebāt: ⁊ infra. ¶ Intelligentes autē p̄dictā domū eidez
a mgro traditā sub cōditione fu/
b isse et q̄ nullū iuri vro p̄iudiciū fuerat irrogatū ex eo q̄ idē magister iusticie vre non insci⁹ vobis ignorātib⁹ possessionē acce/
c pit p̄sertim cū statim exq̄ id vobis inotuit vim vi duxeritis repellendā: et q̄ idē sua temeritate possessionē p̄ter p̄sciam vram ad quos ipaz possessionē nouerat ptinē: ⁊ quos qōnē sibi mo/
d turos suspicari debuerat: est ingressus p̄curatorez vrm et vro noie ab impetitione ipsius magistri noie dom⁹ militie templi: quo ad faciendā restitutionem quā petebat reddim⁹ absolutū decernentes vos mgro satisfactionē debitā exhibere si defendēdo ius vrm in offensaz ipsius vel dom⁹ militie templi moduz fortitan excessistis.

I Dem in bituricensi archidi. ¶ Si cōtra petētē restitutōz cōiugis opponit p̄sanguinitas in gradu p̄hibito ⁊ offerūt p̄bationes parate recepto ab oponē iuramēto de malicia negabit restitutio quo ad thoz ⁊ fiet q̄ ad reliqua si vero p̄bationes p̄mpte sint fiet plena restitutio nisi sit magna viri seuicia.

L Itteras tuas recepim⁹ q̄ cū q̄dam mrimonialis cā
e bituricen. archiepo in remotis agente in tua pnntia tractaretur M. mulier separi. a. b. viro suo istātissime postulabat. cui se q̄rto gradu cōsanguinitatis p̄ponebat eē coniūctā: et infra. Vir
b autē sibi vxorē postulabat restitui: que ab eo sua temeritate di/
i uertit: et infra. Rescripto petebas aplico edoceri: vtrū qñ aliquis consanguinitatis gradus obijcit in quo sedes ap. dispēsa
l re non pōt nec etiam consueuit et p̄bationes p̄mpte sint et parate indulgēda restitutio sit an negāda: ⁊ ifra. ¶ Sane circa solu
m tionē p̄posite qōnis diuerse sūt snie diuersorū: alijs asserētibus restitutionē faciēdā alijs sentiētib⁹ in cōtrariū: nōnullis viā medią eligētib⁹ ac dicētib⁹ eā faciēdā intēdū. qñq̄ pēit⁹ denegādā diffe sniam. ar. ff. ad. l. aqui. § ⁊ si. j. rūso. Si vo casu ⁊ ignoranter excesserūt modum tūc nō essent excōicati. arg. j. de bomi. sicut dignū. §. illis. p̄terea. Ber.

L Itteras. ¶ Sunt due p̄tes p̄ncipales prima ponit thema ⁊ cōsultationē. secūda rūdet ibi: sane. Et hec secunda sbdiuidit. p̄mo pōit et p̄sequit triplicē opinionē vsq̄ ibi: nos autē ibi ꝯria solues: ꝯ alterā opinionē allegat vsq̄ ibi p̄terea ibi sub distinguēdo soluit. Et fm mēbrū p̄sequitur ibi. Vd si sine aliqua solutiōe vnū casuz excipit ibi. Si vo. Ab.

g ¶ In tua. ar. archidiaconū habere iurisdictionē cāz mrimonialiū: sic ⁊ abbas. j. de excess. p̄la. accedētibus. in fi. sic ⁊ archip̄s byt. j. de cōsan. ⁊ affi. ex lrīs. Ar. ꝯ. xxxv. q. vj. ep̄s i sinodo. ⁊ i decre. p̄dicta accedētib⁹ ⁊ in his effi p̄suetudo p̄uat q̄ dat iurisdictionē. ix. q. iij. p̄questus C. de emancipa. l. j. et vl. ē. de arbi. dilecti. in fi. et ita poti⁹ cog̃scūt ex consuetudine q̄z ex iure. ar. p̄dicte decre. accedentib⁹. ⁊ arg. ad hoc. ē. de offi. archidi. c. vlt. ad fi. h ¶ Conjunctā ⁊ hoc incōtinēti p̄bare volebat.

i ¶ Que sua temeritate diuertit. alias si eam a se repulisset nō posset petere restitutionez: cū seipsum expoliasset. ar. xxvij. q. ij. agathosa. Sed contra credo q̄ hoc non obstaret si velit ipam rehabere qui eā expulit qz eoipo q̄ repetit ipam ⁊ ipsa nōvult ad eū redire: intelligit eū spoliasse. Sz nunquid haberet locū pactū de nō petendo: videt q̄ sic. xxiij. q. v. quo deo in talibus nō valet pactū vel cōpositio. ē. de trās/ac. c. vlti. ita q̄ vterq̄ remaneat in seculo. nullū pactū ibi valet nec absoluere se possunt etiā si iurarent. j. de iureiur. tua. ⁊ etiā si vouerent. ar. j. de cōuer. p̄iug. ex parte. ij. in fi. qz cōfessio etiā ibi locū nō haberet contra mrimoniū. ⁊. xxxv. q. vj. si duo. j. de eo qui cog. cōsang. vxo. suc. super eo. nec etiā exceptio rei iudi. locū habet ibi: vnde voluntas ibi deambulatoria est. j. de re iudi. latoz. ⁊. ca. consanguinei. k ¶ Et. j. sub isto. j. cōtinetur q̄ pars mulieris ecōtra viri seuiciā allegabat p̄pter quod nō erat restitutenda marito. l ¶ Non pōt dispensare. i. non vult vel nō expedit sic. xxxij. q. v. si paulus. qm papa in oibus dispensare pōt que nō sunt cōtra articulos fidei vel generalē statum ecclesie. xv. di. sicut. ⁊. xxv. q. j. sunt quidā. nec in his q̄ sunt cōtra substantiā monachat⁹. j. de sta. regu. cū ad monasteriū. i fi. nec in his q̄ in sui natura sunt mala vt sine peccato posset q̄s adulterari: ar. j. de iureiurā. ⁊ si xp̄s. §. quedā etiā. nec pōt dispēsare vt simul quis habeat plures vxores. ē. de transac. c. vlt. Jtē credo de gradibus diuina lege p̄hibitis: vt hic dicit. vnde p̄prie ponit hoc verbum non pōt. ⁊ ideo hec expositio non vult vel nō expedit non habet locū hic. m ¶ Meganda. ⁊. j. quesiuit etiam an idem esset si gradus dispensabilis vel aliud impedimentū dispensabile allegēt. ⁊ p̄bationes essent incōtinenti parate. Ber. n ¶ Viam mediam. ar. de medio spectando sic. ē. de offi. dele. querenti. vnde Ouidius inter vtrunq̄ vola medio tutissimus ibis.

a ¶ Primi p decretalem. istorũ opinio scꝫ ꝗ restitutio fit facienda multis iuribus innuat ⁊ primo p decre. s. co. ex cõquestione. ⁊. c. in lris. ⁊. c. item cũ quis. ⁊. s. vt lite nõ cõtes. accedẽs. ij. C. de ap. l. j. ⁊. C. de dona. inter vi. ⁊ vxo. si maritus. nec obstat illa decre. s. de ordi. cog. c. j. quia loquit in petitorio: vt hic. ⁊. j. dicit: nec obstant leges ille. ff. vt i pos. lesis a quo. ff. ad exhibendũ. l. iij. §. ibidem ⁊. ff. ad carbo. l. iij. §. cause. quia loquũt in possessione adipiscenda etiã in exhibitione rei vbi differt missio in possessionẽ si i cõtinenti probet de ꝓprietate ⁊ fallit in casib⁹ notatis. s. co. ex conquestione. et in casib⁹ qui notant. iij. q. j. in summa. ⁊. s. c. pri.

b ¶ Mouet: resume nec exigẽ nec reddere debet debitum.

c ¶ Oraculum. i. responsum. d ¶ Clementis. s. de ord. cog. c. j. Ber. e ¶ In mltis casibus de quibus aliqui notant. s. e. ex cõquestione. f ¶ Diuina lege. in leuitico. c. xxxij. quia quondaꝫ ꝓpter hominũ raritatem tm̃ due ꝓsone excludebant a cõiugio. vt nec filiꝰ matrẽ nec filia patrem duceret. Sub lege excepit fere xij. matrẽ nouercã sororem neptã amitam materterã sororẽ patrui vxorẽ fratris: sed hoc recepit determinationẽ. viij. q. j. olim Sub lege gratie priuignam filiã priuigni vel priuigne: sororem vxoris tm̃ paucos exclusit: vt mltiplicarẽt hoies. Sub gra vero s. tpe xpi plurime ꝓsone excludunt: vt locũ haberet continentia: ⁊ est illa ꝓhibitio coniugij. nam a fornicatione quilibet ⁊ quelibet excludunt. et ita cũ ecclesia in istis gradibus diuina lege ꝓhibitis nõ cõsueuerit dispensare eis oppositis nõ est restitutio faciẽda ⁊ hoc videtur sonare lra ista.

g ¶ Beatus gregoriꝰ. xxxv. q. iij. ḡdam lex. h ¶ Non peccat allegatio est. i ¶ Cuiq̃. omibꝰ em̃ iure auctoribꝰ equa prerogatiua seruãda est. C. de ve. iur. enu. l. j. §. his ita. ar. xix. dist. sic oẽs. ⁊. xx. di. de libellis. in fi. k ¶ Volumꝰ generari: ⁊ tm̃ generat. Iudices em̃ fm suã opinionẽ sententiãt. xj. dis. nolite. ⁊. j. de cele. mis. de homie. ar. de cõse. dis. j. ꝓcepta. ⁊ papa hic loqui videt vt magister. l ¶ Porro. hec allegatio gregorius est.

m ¶ Non est. xxviij. q. j. §. ex his. j. de prescrip. qm̃ omne. et. j. de simo. per tuas. n ¶ Excõmunicationẽ. hoc fm distinctionem illius decretalis. j. de senten. excõ. inquisitioni. o ¶ Laqueus. ecclesia enim nulli dꝫ laqueũ iniicere. xxvij. q. j. de vidu is. ij. p ¶ Diuina: Ergo videtur q in secundo gradu ecclesia dispensare non possit: cum istud fuerit diuina lege prohibitũ. xxx. q. iij. pitacium. et in leuitico prohibetur secundus gradus in consanguinitate ⁊ affinitate vbi dicit turpitudinem sororis vxoris tue ⁊ filie eius nõ reuelabis: filiã filij eius: filiã filij nõ assumes. Sed contra videt. j. de diuor. gaudemus. vbi dicit q si pagani cõtraxerũt in secũdo gradu post fidẽ receptã debent in simul remanere. Dicas q in leuitico prohibet secũdus gradꝰ. etiam in descendentibus non in collateralibus. vnde in secundo collaterali dispensare potest ecclesia et expone presertim: id est maxime quia si ꝓbationes incõtinenti sunt parate nõ est facienda restitutio quãtum ad carnalem copulaꝫ in quocũq̃ gradu: sed multo fortius in gradibus diuina lege prohibitis alias fiat restitutio quo ad omnia: vt. j. sequitur.

q ¶ Offerunt in cõtinenti. Hic patet q licet spoliator velit ꝓbare incontinenti exceptionẽ consanguinitatis. tamen spoliatus prius est restituẽdus: si periculum anime non immineat. qꝫ hec mulier restituitur in ceteris preterq̃ ad copulam. et tamen ꝓbationes in continenti offerunt vnde tollit distinctio quorundam qui dicunt q si spoliator velit statim probare exceptionem restitutio differt p id quod legit. ff. ad exhibendũ. l. iij. §. ibidem et. ff. vt in pos. le. is a quo. Sꝫ ille leges in alio casu loquunt vt dictũ est supra.

r ¶ Juramẽto recepto. Hoc est notabile q lꝫ in cã mrimonij ⁊ alijs causis spũalib⁹ de calũnia siue malicia non iurat. vt. s. de iuramẽ. ca. lras. iurat tm̃ de calũnia sup exceptiõib⁹ post emergentibus: si tm̃ p eas alterius ius aliqualiter impugnet. s. de elect. c. cũ dilecti. ⁊. j. qui ma. accu. pos. c. fi. ⁊. j. de testi. ꝓsentiũ. ff. de dam. infec. qui bona. §. si q̃s stipulatꝰ. a rg. ff. q̃ satisda. co. de vic. §. iubet. Dicas q vbi i pn. semel li. ꝓtes. iuratũ est de calũnia postea nõ iurat qꝫ iuramẽtũ illud extẽdit ad oẽs exceptiones emptorias q̃ postea occurrũt: siue sint emergentes siue incidẽtes. C. de iura. calũ. aũt. hoc sacramẽtũ olim aliter obseruabat qꝫ iurabat sup quolibet capto: vm̃ hodie nõ valet iura q̃ hoc dicebãt: ⁊ sic nõ cõtradicũt leges p̃dicte: qm̃q̃ etiã iurat ou

a ꝑmi p ꝑcretalẽ epl̃az lucij pape iuuari vident arguẽtes q̃sdã iudices delegatos q̃ restitutionez viri q̃ sine iudicio eccle vxorez dimiserat ⁊ ei ꝓsanguitatẽ post modũ oppõebat spoliate ac repetẽti cõiugẽ denegabãt. ⁊ mãdatis sibi ꝑus restitui talit spoliatã ⁊ postea de mrimõiali cã cognosci. Horũ aũt assertionẽ ice/stus videt ꝑiculũ oppugnare. ꝗ ipi tiorẽ icest⁹ inanẽ eẽ rndẽt. cũ etiaz bnficio restitutionis obtẽto q̃ cõsanguitatis hz noticiã nec exigẽ debiũ nec ꝛ̃ conscíam soluere teneat qm̃ si sec⁹ egerit edificati ad gehennã. sicut nec cõsanguitatis cõsci⁹ sup cui⁹ cõ
b iugio q̃stio nõ mouet. Secũda
c ꝗ assertio p oraculũ clementis pape fulcit. a q̃ cũ fuisset q̃situm vtrũ muliere q̃dã quẽdã i virũ petẽte q̃ vt eã repellẽt exceptionẽ ꝓsãguitatꝭ obiecit ꝑus eẽt de ipedimẽto ꝓsanguitatis agẽdũ q̃ sup mrimonio snia profert: sic inq̃sitiõi facte rndit q cuz exceptione ꝓbata ꝑncipalis q̃stio pimat. pri⁹ em̃ cognoscẽdũ est de ipsa q̃ ad diffinitionis arti/
e culũ ꝓcedat cũ etiã i mltis casib⁹ restitutio differat fm canonicas sanctiões. Opiniõi aũt vlti me videt nõ icõgrue adaptari.
f vt i gradib⁹ ꝓsanguitatꝭ diuia lege ꝓhibitis restitutõi adit⁹ ꝑcludat. ꝗ cõstitutõne intdictis: hũana restitutio locũ hẽat cum effectu cũ i ill' dispẽsare ñ possit. et in istis valeat dispẽsari sicut
g beat⁹ gregori⁹ ⁊ mlti alij dispẽ/
h sarũt vm̃ nõ peccat q̃ i ꝗ articlo ad mãdatũ ecclie reddit debitũ coniugale. ¶ Nos autẽ ad pñs nullã de p̃dictis snijs reprobamus nec cuiq̃ earũ aliqꝫ ꝑiudi/
k ciũ ex nra rnsione volumus generari q̃uis p̃scriptũ lucij pape mandatũ ad possessoriũ: rnsum vo clemẽtꝭ ad petitoriũ referat
l ¶ Porro cũ mulier q̃ cõsanguitatis hz noticiã p̃sertim i gradib⁹ q̃s lex diuia ꝓhibuit: non possit hmõi viro sine mortali peccato carnalit cõmisceri: qm̃ oẽ qꝫ
m non est ex fide petm̃ est: ⁊ dcdd fit ꝛ̃ ꝓsciam edificat ad gehẽnã frustra in tali casu adiudicaret restitutio spoliato: cũ illa cõtra deũ non debeat in ꝗ iudici obe/
n dire ꝗ poti⁹ excõicationẽ humilit sustinere. sicq̃ difficultas occurrẽt q̃si pplexa: qꝫ ꝓpt sniam oportẽt eã reddẽ debitũ: ⁊ ꝓpt ꝓsciaz reddẽ non deberet vnde ꝓtingeret eos grauit impedirt ⁊
o vtricq̃ laque⁹ pararet: cũ inter se carnalit ꝓiũgi nõ possent nec alt alteri mrimonialit copulari ¶ Preterea melius videt q cũ opponit ꝓsanguitas p̃sertim in
p ḡdib⁹ diuina lege ꝓhibitis: ⁊ p
q bationes offerũt incõtinẽti parate in ceteris adiudicãda sit resti
r tutio. ꝗ ad maiorẽ cautelã iuramento recepto q talis obiectio maliciose nõ fiat sola q̃ ad cõmixtionẽ carnalẽ: maxime si fama consentit est restitutio differẽda donec auditꝭ ꝓbatõib⁹ ⁊ discussis cã sine diffugio terminet: cũ vtricq̃ sit meli⁹ talit expediri q̃ manẽ talit impeditos. ¶ Qꝫ si nõ habeat ꝓbatões incõtinẽti paratas: ꝗ dilationes expectat lõgiores: qa p̃sumit ꝛ̃ eã q̃ sine iudicio ecclie sue tm̃ temeritate recessit a viro: ad restitutionẽ plẽnariã ecclia stica dꝫ censura cõpelli quã tm̃ ipsa thori negando

aliud puta ꝙ non didicit testificata. j. de testi. vltra tertiã. ante li. conte. bene iurat sup exceptionibus ꝓpositis ⁊ pcipue vbi arguit malicia excipiẽtis: vt hic. ⁊. s. de elec. cũ dilecti. ⁊. j. de excep. pastoralis. siue sit causa spũalis siue ciuilis. ⁊ nihilominus iurat postea de calũnia sup principali questione: qꝛ aliud est iurare super exceptionibus ante lit. cõte. ꝓpositis quia ibi declinatur iudiciũ. nec tãgũt principalẽ questionem nec ex ea oriunt. ⁊ aliud est iurare sup exceptionib⁹ post litẽ cõtesta. quia illa tangunt principale negocium ⁊ oriunt ex eo vñ iuramentuz de calũnia ad oia extendit que emergũt post litẽ contesta. et que incidunt. ⁊ ideo post litẽ cõtes. ꝓstito iuramento sup principali q̃stione nõ iurat postea. qꝛ sic q̃si bis iurarẽt.

a ¶ Tollerare: hoc intellige ꝑm distinctionem illi⁹ decre. j. de sen. excõ. inquisitioni. Sed pone ꝙ talis excõicata iniuste moriatur. nunq̃d debet sepeliri in cimiterio ecclie. cũ apud deum nõ sit ligata. xxiij. q. iij. si quis nõ recte. Dicas ꝙ nõ quia q̃tuz ad ecclesiã ligata est que nõ iudicat de occultis. j. vt eccle. bene. sine dim. confe. vt nostrũ. ⁊ sic ecclia ꝓ ipsa nõ debet orare. quo ad deũ soluta est nec nocet ei vilis sepultura. j. de sepul. sacris poti⁹ eim cõsulendũ est anie q̃ corpori. ⁊ in tali casu vbi mulier certa est potius debet deo obedire q̃ iudici ꝑm cõsilium pape ⁊. xj. q. iij. nõ semp. xxiij. q. j. quid culpat ne cõtra ꝓsciam suam edificet ad gehennã. b ¶ Sufficiẽs securitas. xxxij. q. j. de benedicto. exquo eim ꝓter seuiciã vn⁹ reliquũ dimittere põt ꝑm legẽ in auẽ. de nup. §. si igit mulier tale aliq̃d. coll. iiij. g multo minus est restitutio facienda qꝛ turpius eijcit q̃ non admittit hospes. j. de iureiu. quẽadmodum. ⁊ in hoc casu alicui honeste mulieri cõmittẽda est vbi secure morat. s. eo. ex trãsmissa. et. j. de sponsa. cum locũ. ar. s. de ꝓcu. accedens. ⁊ ꝑterea satisdtio nõ imutat maliuolũ ꝓpositũ. insti. de suspec. tuto. §. nouissime.

Ex parte. m. ¶ Cõiter sũmat vt i rubro: Sed qꝛ ex hac simulatiõe inferẽt vt sufficiat ꝓbare solũ cõiugiũ lz non ꝓbet carnalis copula de quo tamẽ sunt opiniones: vt. j. patebit. ideo sũmo aliter ⁊ sic ꝓ solã traductionẽ mulier ad domuz viri factã nõ ꝓcedẽtibus spõsalibus vel inualidis nõ acquirit possessio vnde ea recedẽte ꝓpria auctoritate nõ cõpetit restitutio. In prima parte ponit mulieris querela partim decisa. in secunda dat iudicẽ ibi: q̃a igit. Abbas Siculus. c ¶ Mõduz vij. annoꝝ. ⁊ ita nihil egit cũ etas impediret. j. de despõ. impu. lras. ⁊. c. accessit. Itẽ arg. ꝙ vbi quis vult cõtrahere mrimoniũ nec põt etate ꝓhibente: nec spõsalia cõtrahit quia nõ vult: nec mrimoniũ quia nõ põt nec illud intelligit cõtrahere. ff. de dona. inter vi. ⁊ vxo. cũ hic status. §. pe. ⁊. s. de offi. dele. cũ super ⁊. C. si quis alteri vel sibi multũ intereſt. ar. cõtra. j. de despon. impu. de illis in fi. ⁊. c. tue. Sed videt ꝙ ille licet fuerit minoꝛ: auctoritate sua tñ non debuit recedere. j. de despon. impu. de illis. Sed in hoc distingue vbi spõsalia nõ tenuerũt etate prohibẽte. nec postea cursu tpis placuerũt: vt hic. qꝛ anteq̃ puer septẽ annos complcuerit ab eo recessit. vt hic. vel si per vim contracta fuerãt. vt. j. de despon. impu. ex lris auctoritate sua põt mulier recedere. qꝛ nulla obligatio fuit bincinde ꝓtracta: vt in ꝓdictis dere. lras accessit vbi sponsalia tenẽt: nõ debet recedere alter sine licentia ecclie. j. de despõ. impu. de illis. d ¶ Copulare: hoc quod dicit voluerit mrimonio copulare. tollit illa contraria. ⁊ hoc quia volũtas ad nullũ actũ processit. nec quo ad spõsalia nec quo ad mrimoniũ. ⁊ ita nulla obligatio fuit cõtracta. vt. j. sequit. e ¶ Postulauit: ⁊ etiã res si quas dedit ei in dotem. nam semp subintelligit talis cõditio si mrimonium fuerit subsecutũ. ff. de iure do. stipulationẽ. ⁊. l. dotis ꝓmissio. ⁊ fructus ⁊ partus. ff. de cõdi. causa data causa nõ secuta q̃ se debere. §. fundus. f ¶ Quãuis minoꝛ: sic patet ꝙ in causa mrimoniali minoꝛ. xxv. annoꝝ censet maioꝛ. similiter in voto. xx. q. ij. c. j. ⁊. ij. Item et in alio casu cum minoꝛ morte patris exequit vel cum agit de testamẽto patris. xx. q. iij. de crimine. vbi de hoc Itẽ cuz agit de recuperãda pos. C. qui legi. ꝓo. l. vlti. Item cũ agit de thoro violato ff. de adul. si maritus §. lex iulia. Item cuz agit de libero hoie exhibẽdo. ff. de l. ho. exhi. l. iij. §. vlti. Itẽ cuz impetrauit veniã etatis. ff. de his q̃ ve. eta. impe. l. ij. Itẽ cũ agit negocia alteri⁹. ff. de mino. cũ mãdato. Et generalit videt ꝙ ꝑm canones etiã contra patrẽ suũ minoꝛ agere possit. vt. ij. q. vij. q̃rit. Sed nũquid minoꝛ põt petere restitutionẽ in integrũ in hniusmodi spũalibus siue ecclesiasticis negocijs. si doceat se lesum vt si contraxit cũ paupere cũ poterat cõtrahere cum diuite. Dico ꝙ non quia erroꝛ diuitiarũ nõ impedit mrimoniũ. xxix. q. j. §. j. ergo nec sponsalia: qꝛ in hoc censet maioꝛ. ⁊ vbi minoꝛ mutat statum non restituit. ff. de mino. l. si ex causa. §. ait papi. ar. xx. q. ij. c. j. ⁊. ij. ⁊ si maioꝛ est. xx. an. põt se ꝓmittere venundari ad participandũ pretiũ. vt insti. de iur. per. circa fi. Sed si minoꝛ. xxv. an renunciat beneficio suo. nunquid põt implorare restitutionẽ. videt ꝙ non. quia in talib⁹ loco maioris habetur; quia in rebus ecclesiasticis snia lata cõtra minoꝛẽ absentẽ ⁊ indefensum tenet. s. de elec. ducũ. j. Sz in rebus imobilibus snia lata contra minoꝛẽ absentẽ nulla est. ff. de re iudi. contra pupillũ. item ex hoc sequeret incõueniẽs quia si minoꝛ renunciasset ecclie. si postea illa conferat legitime alicui demũ minoꝛ petat restitui ꝙ ei adiudicabit ecclia q̃ legitime est eam adeptus ⁊ sine culpa ꝙ esse nõ debet. j. de ap. bone. lvj dis. satis puersum. xvj. q. vl. inuentũ est. Itẽ qꝛ in reb⁹ ecclesiasticis censendũ est sui iuris. sicut ⁊ filiussa. in castrensi peculio. ff. ad mace. l. ij. ⁊ iij. in fi. Ecõtra videt ꝙ possit. qꝛ ⁊ maioꝛi cõpetit restitutio in integrũ. s. de resti. in inte. c. ex lris. Itẽ in rebus ecclesiasticis maius periculũ est q̃ i aliis. ergo in eis cautius est agendũ. xlij. dis. quiescam⁹. vij. q. ij. c. vlti. ff. ad carbo. l. iij. §. iij. incõgruũ eim esset ꝙ per assumptionẽ rei ecclesiastice pẽderet beneficiũ restitutionis. quia vtilitas debet augeri non minui ꝓ dignitatẽ. ff. de iudi. si longius. in fi. ⁊ ar. ad boc. ff. cõmo. in cõmodato. §. sicut. i fi. ⁊. j. de cõmo. c. vno. ⁊. C. de indic. vidui. l. ij. in fi. ad hoc dicas ꝙ minoꝛ põt petere in integrũ restitutionẽ si omisit ꝓbationẽ necessariã vel alias captus si in iudicio ⁊ beneficio sicut ⁊ ecclia que cõparat minoꝛi. s. de in inte. resti. c. j. ⁊. c. auditis. ⁊ quasi ꝓ totũ. ⁊. ff. de mino. ꝙ si minoꝛ. §. j. ⁊. l. minoꝛ. xxv. an. Sed si renũciauit beneficio ecclesiastico. ⁊ illud iã sit alij collatũ non subuenit ei. ff. de mino. ꝙ si minoꝛ. §. scevola. in matrimonio vero puta cum snia lata contra mrimoniuz est vbi ecclesia decepta est. ipso iure seruat illesus. j. de re iudi. latoꝛ. ⁊. c. cõsanguinei. g ¶ Cõmodo destituta. ⁊ sic. ff. de spõ. quesitũ. quia per solã traditionẽ nihil egit. vbi eim nulla procedunt sponsalia vel matrimoniũ nulla habet possessio. quia liber homo possideri non põt. ⁊ possessio illa talis est ꝙ q̃ possidet: possidet vnde ex sola possessiõe facti nulla seruitus vel obligatio bincinde cõtrahit: nec restitutio peti põt: cũ nulla possessio iuris ꝗ fuerit. vnde ⁊ hereticus nõ põt in iure petere re-

a consortiũ dz humiliter tolerare donec ꝓbatiões offerat p̃ꝓatas et tũc absolutione petita ꝑm forma ecclie absoluet. ꝗ anteq̃ fiat ei mãdatuz sub debito iuramẽti receptis ꝓbatiõib⁹ ꝓcedat quẽ admodũ est p̃missum. ¶ Si vo tãta sit viri seuicia vt mlieri tre-
b pidãti nõ possit sufficiẽs securitas ꝓuideri nõ solũ nõ dz illi restitui ꝗ ab eo poti⁹ amouẽi. alio q̃n sufficiẽti sl fieri põt securitate ꝓuisa ꝓfecto videt cõiũx añ cãe cognitionẽ restituẽda mari-
I Dem vultañ. eꝓo. (to.

¶ Petẽs restitutioz ꝓiugi hz ꝓbare ꝓiugiũ legitimũ ex ꝓsensu

Ex pte. m. mlier fuit ꝓpositũ ꝙ cũ eã infra pubtat

tpa ꝓstitutaz patru⁹ su⁹ filio. h.
c seneñ. ciuis nondũ. vij. annorũ
d mrimonio voluerit copulare ac eadẽ traducta fuerit i domuz ei⁹ dẽ. ipam exq̃ ad nubiles annos puenit ratũ nolens hre qd a patruo suo circa hoc ꝓcuratũ fuerat a seneñ. eꝓo nubẽdi alij licẽ-
e tiã postulauit: ⁊ infra. ¶ Quia igit non credim⁹ ambigẽdũ q̃n
f ipsa malier quãuis minoꝛ cãm possit mrimonij ꝓ ꝓcuratorẽ tractare. ac ꝓs alia q̃ mulieris restitutõnẽ sibi fieri ꝑus postulabat restitui nequaq̃ debeat: vtpote
g nullo iuris seu possessionis commodo destituta cũ ꝓ solã traductionẽ quã p̃cesserũt sponsalia. vl cõsensus legitim⁹ nec fuerint

rum ecclesiastica restitutionẽ. xxiij. q. vij. c. j. & ij. nec laicus restitutionẽ decimarũ. licz de facto possidebat. qz aliud ẽ possidere. & aliud detinere. j. de pscrip. cãm que. nec cũ sufficit pbare spoliationẽ. nisi pbet q possiderit. ē. de offi. de lega. cõsultationibus. & ē. eo. olim. vt ibi dictũ est. Q̃ñqz tamẽ petiẽ restitutio vbi nulla pōt esse possessio. vt cũ petiẽ restitutio psanguinee. ē. c pri. Sed illud est q̃a possessio iuris pcessit. de q̃ cõstat. sic. j. de pbẽ. referẽte. ar. ē. de p cu. ex insinuatiõe. Itẽ seruꝰ petit restitutõez rerũ dñi absentis. q̃s de iure nõ pōt possidẽ C. si p vim vl alio mõ l. vl. fil'r. vxor. restituiẽ ad res datas sibi a viro. q̃s de iure possidere nõ pōt. ff. de vi & vi ar. l. j. §. deinde. de boc tradiẽ. xxiij. q. j. §. j. & nota q licz aliq̃ apparet traducta. nõ tñ p̄sumendũ est statim p spõsalibus vel matrimonio. vt hic patet. & l. pdicta. quesitũ. ct. ff de spõ. sed vbi sponsalia pcedunt infra pubertatẽ. si sponsa compleuit. xij. annos apd sponsum. p̄sumiẽ matrimoniũ. j. de spõ. ad id. ff. de ritu nup. mulierẽ. a ¶ Subsecuta. qz nunq̃ spõsaliõꝰ puella psensit. vel antequ puer septimũ annum pplenerat ab eo recessit. b ¶ Exceptiõibꝰ supradictis. scz q petebat fieri primo sibi restitutionẽ. & q illa non poterat agere per procuratorem. quẽ nõ habent locum hic.

Cum ad sedẽ. ¶ Diuidiẽ pncipaliter in duas ptes. In pma pcessus narratio. In secũda cause diffinitio. secunda ibi. nos pōris. Ab. c ¶ Oz̃ ad petitorũ. siue simul siue separatim poterat agere pcurator hospitalis: de hoc dictũ est. ē. de causa possessionis cũ ecclesia. & c. cum sup. & c. cuz dilectus.

d ¶ Cum ptinẽtijs. hic ergo daẽ libellus generalis. sic. j. d̄ dona. inter dilectos. sententia ferẽ ibi generaliter. & j. de pba. licz ad fi. arg. ē. ē. de libel. ob. c. ij. & iij. vbi plene no. de hoc. ar. ē. ff. de rei ven. si in rem. & insti. de act. §. curare. Sol. cõtraria ista locum habẽt in rei ven. in singularibꝰ iudicijs. vbi oia debẽt specificari que petunẽ. vt hic. & j. de dona. inter dilectos. cũ omnibus cõsimilibus locũ habent in iudicijs vniuersalibꝰ. Mã sicꝫ petit ecclesiam cum suis ptinentijs vniuersitas ẽ & in hoc casu ad id qd̄ nõ extat tue petitiõis apud eũ qui cõueniẽ si tpe sentẽtie possideat cõdemnaẽ ac si tpe lit. cõte. possideret. ff. de petibere. si quo tpe. & ff. d̄ pecul. quesitũ. Sz qualiter pcedaẽ circa ptinẽtias. cũ reus neget eas ptinere ad ecclesiã vel ad hospitale. video vbi obscure & indetermiate aliquid pponiẽ circa initium iudiciũ accepim̃ id qd̄ vtilius est actori. ff. de iudi. sicꝫ intẽtione. & ff. de ver. obli. inẽ stipulantẽ. §. j. & id qd̄ nocet reo. ff. de interroga. ac. de etate. §. nihil. in medio litis equaliter p̄sumiẽ p vtroq̃. ar. xxx. q. v. iudicantẽ. & j. de testi. cũ tu. In fine magis p̄sumo p reo. j. de pba. ex lr̃is. & j. de fi. instru. inẽ dilectos. in fi. debet cũ actor declarare in pcessu de continẽtijs alꝫ nõ fieret executio ad volũtatẽ suã. ar. j. de rescp̄. auditis. & j. de spõ. ex lr̃is. e ¶ Diutius possedisset. Nunq̃d hoc solũ sufficit pbare. q quãdo possedit. ad hoc vt posset restitur: non nisi p

a etiã subsecuta: nulluz inter eos obligatoriũ vinculũ sit ptractũ mãdamꝰ. q̃tenꝰ si ẽ ita: nõ obstãtibꝰ exceptiõibꝰ supradictis audias q̃ hincinde ptes duxerit p ponenda & qd̄ canonicũ fuerit: ap. re. decernas. ¶ Dem.

¶ Interdictũ vnde vi nõ cõpetit ꝯ illũ q̃ si spoliauit nec spoliari mandauit nec ratũ habuit.

Qum ad sedẽ apo. accessissent camañ. epi & fratrum hospitalis hieroso. pcuratores & infra. Abbati de accoñ. cãm q̃ sup eccl̃ia & hospitale de monte citano inẽ eos vtebaẽ. talitẽ duximus cõmittẽdã: vt audiret oia c tã ad possessoriũ q̃ ad petitoriũ iudiciũ ptinẽtia. q̃ vtraq̃ ps duceret pponẽda: & causam ipam fine debito terminaret. coram quo pcurator hospitalis pdicta cuz d possessionibus et ptinẽtijs suis que tenebat episcopus sibi restitui postulauit & asserens illa de iure ad hospitale hieroso. expe e ctare qd̄ ipa diutius possedisset Ad que rñdit procurator epi se f nec scire nec credẽ supdicta ab hospitali possessa. vl ad illd̄ alibet spoliationẽ. ē. de offi. dele. cõsultationibus. q̃. ē. eo. cũ olim vbi de boc. secus est in vñio: qz ibi sufficit pbare q sit dominꝰ. & ad hoc vt habeaẽ p domino. C. de proba. siue. Et est rõ. q̃a dominiũ nõ ita defacili pdiẽ sicut possessio. ff. de acqui. pos. si q̃s vi. §. differẽtia. f ¶ Credere: per hoc cũ fuit facta. li. pte. p narrationẽ & respõsionem. ē. de li. cõte. c. vno. ar. C. de excep. si quidẽ. & ff. de peti. here. si debitor.

g ¶ Testes. Sed cũ agaẽ d possessorio tñ nunquid debet pbari pars altera ptra quã agebaẽ tñ possessorio Videẽ q nõ. qz & questio spoliatiõis primo retractanda est. ē. e. i litteris. & c. Item cuz q̃s. & c. ex cõquestiõe. Dicas q sup eodem possessorio pōt se defendere. puta quia in cõtinenti deiecit. vl qz aduersarij possidebãt sub conditione. ē. eo. olim. Itez q inuenit vacuam possessionez & sic poterit pbare de iure suo. vl diũ quiete possidebat spõte rñũciauit. & sic nõ cõpetit restitutio. vt. ē. e. c. iij.

b ¶ Dicta testiũ. nota q̃tuor modos conuincendi vel pbandi & q̃ntus potest addi. scz violẽta p̄sumptio. xxij. q. j. dixit dñs. B.

i ¶ Interdictum. sic pz q iste pcurator inepta pposuit petitõez suã. nã interdictũ vñ vi nõ daẽ nisi ꝯ illum qui deiecit vel mãdauit vel ratũ habuit. vt hic dicit. & ff. de vi & vi ar. cũ a te. & l. iij. §. cũ pcurator. & ij. q. j. notũ. vel nisi ptra illũ q̃ rẽ sciẽter a deiectore recepit. j. eo. sepe. Itẽ daẽ ꝯ vniuersalẽ successorẽ. ff. de vi & vi ar. l. j. in fi. & l. iij. §. vlti. & daẽ successori spoliati. ff. e. l. j. §. hoc interdictũ. ij. & j. de testi. significauerũt. sed nõ daẽ ptra successorẽ rei. ē cõtra emptorẽ vel donatariũ ꝯm leges. ff. de vi & vi ar. cũ a te. Dixerũt tñ quidã q actiõe in factũ pōt agi cõtra quẽlibet possessorẽ. ff. e. l. j. §. vlti. Sed illud nõ est verũ: qz illud intelligendũ est de successore vniuersali. Vel pōt intelligi: q tũc agi posset ptra possessorẽ rei. q̃ñ possidens causam habet a deiectore succedẽdo in viciũ. j. e. sepe. Videẽ tñ q in rebꝰ ecclesiasticis posset agi ptra quẽlibet possessorẽ. ij. q. j. reintegrãda. & p totũ. & q. ij. c. ij. & quasi p totum. & ē. de iudi. qz gu. & j. e. sepe. ar. xij. q. ij. quicũq̃. & xvj. q. vj. si ep̄m. hoc verũ est. sed nõ p interdictũ vnde vi. sed cõditiõe ex illo canone. iij. q. j. reintegrãda. & iij. q. ij. c. ij. Itẽ cõueniri pōt quilibz possessor iudicis officio. ar. j. de ap. bone. vel cõditiõe ex illa decre. j. e. sepe. Sed nõne ex eo q familia istius fecerat violentiã. & ad dñm res illa puenit. p̄sumendũ est ex hoc de volũtate dñi factũ fuisse. j. q. iiij. qz p̄sulatus. & j. de testi. cõstitutis. ij. & ff. de mino. l. iiij. Sz hoc nõ est verã. qz pōt esse q dñs vacuã possessionẽ iuenit. & sic intrãdo violentiã nõ fecit. vñ talẽ rem vsucapere poterat. insti. de vsuca. §. qd̄ aut. & ff. de vsuca. sequiẽ. §. si tu me vi expulisti. nec cũ de facto familie sue teneẽ dñs. nisi mandauerit vel ratũ habuerit. ē si seruꝰ eius deiecerat. tũc teneẽ in quantũ ad ipm puenit. vel si nil ad ipm puenit teneẽ noxaliter noie ipius serui. ff. de vi & vi ar. l. j. §. sed & si. cũ q̃s. & §. se. Itẽ si familia alicuiꝰ deiecit aliquẽ. nõ tñ noie dñi. dñs illud nõ pōt ratũ bre. ff. de vi & vi ar. si vi a me a ꝯrio sensu. ff. d̄ nego. gest. si

r

pupilli. §. sed ⁊ si ego. nisi velis dicere. q̃ ꝓm canones ratũ possum bre q̃ meo noie nõ est gestũ. ix. q. iij. lugduneñ: ⁊ xvj. q. j. c vlti. ⁊ j. de bis q̃ fi. a pla. sine ꝓsensu ca. c. iij. ⁊ §. d elec. qd sicut Itẽ no. q̃ lz interdictũ vñ vi nõ dek nisi ꝑ deiectorẽ. vt dictũ ẽ tñ actio qd me. cã dak ꝑ quẽlibet possidẽtẽ. vt. §. d bis q̃ vi me. ca. fi. c. abbas. et. c. ad audientiã. ⁊ xvj. q. vj c. j. ⁊ ff. qd me. cã. si cũ exceptiõe. §. aliqñ. et C. eo. ti. ñ interest. sitr inẽdictũ qd vi aut clã ff. qd vi aut clã. sp. in ꝓn. sitr inẽdictũ d no. ope. nũ. ff. de no. ope. nũ. l. vlt. Et no. p bãc decre. q̃ a snia lata super possessiõe momẽtanea appellak cõtra illud. ij. q. vj. sunt q̃ ver. d possessiõe. ⁊ C d momẽ. pos. l. vna. ⁊ C. q̃ ap. non re. q̃sq̃s. vñ aliud ꝓm canones ⁊ aliud ꝓm leges. vel dic q̃. ll. ille itelligũk in possessiõe adipiscẽda vt in legatario ⁊ i creditore ⁊ scripto berede. sed in interdicto vñ vi bñ põt appellari. qz p talẽ sniam põt fieri ꝑiudiciũ ꝓprietati. C. vñ vi. sicq̃s in tãtã. ⁊ talis snia diffinitiua appellak. §. vt li. nõ ꝓte. accedẽs. j. ⁊ §. de iudi. significaueřt.

a ¶ Motũ. iiij. q. iij. testẽs. j. de testi. in presentia. ⁊ §. de renũ. in ꝓsentia. ⁊ §. d elec. bone. j. ⁊ j. d re iudi. sicẽ.

Olim vobis de. ¶ Violẽtus q̃ nõ ẽ soluẽdo ad restitutionẽ fructuũ nõvr gek. b. d. ꝓm Jo. an. ⁊ licz hec sũmatio sit d̃a in se tñ nimis restrin git termios lre. ideo cõpbendẽdo mẽtẽ litere ⁊ verã lec. sũmo sic vt in rubro. Primo ponit q̃relã. Secd̃o puidet. ibi. verũ. Et pone casuz litteralẽ. Ab.

b ¶ Inanis. ff. de dolo. nã. ⁊ is q̃ nihil habet. eius piculo nil est. ff. de fur. itaq̃ fullo. ⁊ j. de vsu. cũ tu.

c ¶ Restitut⁹. qz ali⁹ ipm ꝓuauerat eadẽ pte. vñ sup ea nõ poterat cõueniri quousq̃ ipe fuerit restitut⁹ vt. iij. q. j. cpi. hoc tñ incõueniẽs videk vt spoliat⁹ repellak p talẽ exceptionẽ. qz spoliator est ab alio spoliat⁹ vñ signak Jrium ff. de vi ⁊ vi ar. cũ a te. vbi dicik q̃ ꝓtra ꝓmũ deiectorẽ agi ꝑt ⁊ ñ ꝑ secũdũ. lz ipe ab alio sit deiect⁹. § dic q̃ tũc agi ꝑt ꝓtra cũ cũ ipe ẽ soluẽdo vel i alio vl in eq̃ualẽti. ar. j. vt li. pẽ: ecclia. ij. naz null⁹ casus excusat latronẽ. C. de fur. subtracto. Et ita pz q̃ spoliator bz interdictũ vñ vi. si ipe ab alio spolicк. §. e. ex lris. ff. de vi ⁊ vi ar. l. j. §. q̃ a me. ⁊ hic. itẽ ecclia isti⁹ nõ dz puniri ꝓpter delictũ isti⁹. xvj. q. vj. si cõm. Et idꝰ cũ als nõ sit soluẽdo nõ põt agere zamorẽñ. ꝓtra oueteñ. qz cũ spoliat⁹ fuerit a rege. epatu suo. nõ põt restituẽ. qd de fructib⁹ alienis pceperat donec restitueret, iõ dicit inanis est actio. iõ etiã dicit. nõ cõpellatis ipsuz restituere. priusq̃ ipse taliter fuerit restitutus ⁊c. Bern.

Olim inter. ¶ Alik sũma q̃ ad itellectũ decre. Per excõicatiõis ꝓbationẽ nõ ꝓbak q̃si possessio iurisditiõis licet aliq̃bus diebꝰ fuerit obseruata. iõ petẽs restitutionẽ d̃ solo probato succũbit. Prima ps decise ponit factũ ⁊ processum. Secd̃a diffinit. ibi: nos attẽdẽtes. Ab.

d ¶ Parochialis: ⁊ ita possessoriũ põt intẽtari circa res incorpales. sic. §. d cau. pos. cũ ecclia stitutõis sentẽtiã a ꝑdicto abbate platã. licz ps aduersa ꝓponeret q̃ ꝑsumendũ esset ꝑ sentẽtia

a iudicis q̃ motũ animi sui potuit ex causis alijs iformare iusticia exigẽte cassantes. ¶ Dem.

¶ Exceptio inopie d qua ꝓstat a clerico opposita ipedit executionẽ snie etiã late i possessorio.

Olim vobis dedisse memi nim⁹ in mãdatis: vt oueten. eꝑm ad debitã ptis restituti onẽ ⁊ amori. dioc. quã tenebat cũ pceptis fructib⁹ restituere co geretis: ⁊ ifra. ¶ Verũ quoniã

b inanis ẽ actio quã inopia debitoris excludit. mãdam⁹ q̃tenus nõ ꝓus episcopũ ad restitutiõez fructuũ cõpellatis q̃ ipse fuerit

c taliter restitutus: vt restituere possit qd pcepit de ꝓuentibus alienis. ¶ Dem.

¶ Per excõmunicationẽ aliq̃bus diebus obseruatã in ob seruantes nõ acquirik iuris parochial possessio. b. d. ꝓm Jo. an.

Olim ink te ꝑ abbatia tua ⁊ parisleñ. eꝑm noie parisleñ. ecclesie sup possessiõe iuris

d parrochialis i parrochia de mõte q̃stõe sborta. ⁊ infra. ¶ Nos attendentes. q̃ ex eo solo q̃ populus predicte parochie timore sentẽtie sue ꝑ aliquot dies absti nuit a diuinis. nullã in eos iurisparochialis possessionẽ idẽ episcopus fuerit assecutus: nec fuerit aliquo modo ꝓbatum. q̃ eo tempore quo sententiã ipse ꝓtulit. possessionẽ in ipsis iuris parochialis haberet. vel ꝓus etiaz habuisset: restitutionẽ rei adiudicare de iure nequiuim⁹. cum ipsum non ꝓstiterit spoliatum.

¶ Dem in concilio generali.

¶ Spoliat⁹ restitutionẽ petit ab illo qui scienter rem a spoliatore recepit.

Epe ꝓtingit: q̃ spoliatus

f ꝑ spoliatorẽ i aliũ retrãslata dum aduersus possessorẽ nõ subuenik ꝑ restitutionis bñficiũ spoliato cõmodo possessiõis amisso ꝓpter difficultatẽ probationũ iuris proprietatis amittit effectũ. ¶ Vñ nõ obstãte iuris

g ciuilis rigore sancimus. vt sicq̃s

h decetero sciẽter rem talẽ recepe rit: cũ spoliatori quasi succedat

i in viciũ: eo q̃ nõ multũ intersit

k quo ad periculũ anie iniuste detinere ac inuadere alienũ cõtra possessorez huiusmodi spoliato ꝑ restitutiõis bñficiũ succurrak.

Gregorius nonus episcopo lucañ.

e ¶ Timore snie. Sed nunq̃d ꝑdit possessionẽ. q̃ timore deiectus abstinet ab illa eñ ⁊ acq̃. pos. possideri. §. sicq̃s nũcict. ⁊ l. clã possidere. §. q̃ ad nũdinas. Itẽ nõne ex eo. q̃ paret mãdato alicui⁹. gerit se ꝑ subdito ei⁹. vt. j. d capel. mo. dilectus. ⁊ j. d bis q̃ fi. a ma. par. ca. ex ore. qz facit ea q̃ alij sbditi facũt. xx. q j. quẽ. ꝑgenitorez. Sz dic q̃ talis timor non ꝓuat ipm possessione qz nõ facit hoc aio obediẽdi ꝗ poti⁹ deliberãdi. qd sibi expediat. ñ eñ gerit se q̃s ꝑ obediẽte. si nõ hoc faciat aio obediẽdi. ff. d acq̃. bere. ꝑ berede. itez ca rõe: qz q̃ ex timore facit iaz nõ dr facere. j. d regu. iu. q̃ ex timore Mo. timorẽ excõicationis cõpari metui q̃ cadit in ꝓstantẽ virũ. vñ nõ ꝑiudicat. Itez i tali dubio tuti⁹ ẽ abstinere. Itẽ excõicatõ ñ dat iurisditiõez. nec ꝑ d acq̃rit possessiõez q̃ sic excõicat. b. cũ ipe tunc nõ possideat: vt hic dicit.

Spe concluse.

¶ Recipiẽs sciẽter rẽ inuasaz a spõliatore tenek eã spoliato restituere. lz nõ ꝑbet dominũ. Prio ponik factũ corrigendũ. Secũdo corrigit: ibi: vnde. Ab.

f ¶ Subuenik. Verũ ẽ q̃ spoliato nõ subuenik ꝑ interdictũ vñ vi ꝓm canones. nisi ꝑ illũ q̃ deiecit vel mãdauit vel ratũ habuit §. c. cũ ad sedẽ. i fi. ff. d vi ⁊ vi ar. cũ a te. ⁊ l. j. §. deiecisse. ⁊ §. se. ꝗ subuenik iudicis officio ꝑ quẽlibet possessorẽ. ar. §. de iudi. qz gu. ⁊ j. de ap. bone. ⁊ ꝑditiõe ex canone siue dolo. siue vi. siue metu. siue alio mõ rẽ ꝑdidisset sp subuenik. iij. q. j. reintegrãda. lz actio de dolo dek tñ ꝓtra dolũ facientẽ. actio d̃o qd me. cã. ꝑ quẽlibet possessorẽ. ff. qd me. cã. si cũ exceptiõe. §. aliqñ. sitr actio qd vi aut clã. ff. q d vi aut clã. l. sp. j. rñ.

g ¶ Rigore. illi⁹ legis. ff. d vi ⁊ vi ar. cũ a te. ⁊ ita fm canones rigor iuris ciuilis nõ ẽ seruãd⁹. j. ti. ꝓri. ⁊ c. j. ⁊ nimis subtilitas iuris q̃ñq̃ ꝑniciosa est. C. ad trebel. l. pe. ⁊ §. de iudi. dilecti. ⁊ di. xlviij. hinc etcñ. ver. paruo. aut etiã in verbo. sepe.

b ¶ Sciẽter: sic ergo solus ille põt ꝓueniri cõditiõe ex canone isto. q̃ sciẽter recipit rem alienã. sic. §. de iudi. qz gu. sed si ignorãter recipit cõueniak cõditiõe ex illo canone. iij. q. j. reintegrãda. §. nõ intelligas q̃ hic dicik: cũ q̃s alienat rem litigiosam. vl de qua timek fieri ꝓtrouersia: quia li alienak res litigiosa nulla est alienatio. C. de litig. l. ij. ⁊ j. vt lite pen. c. iij. si aũt alienat rẽ nõ litigiosam. sed de qua sperak litigũ tenek ad intereſſe. id est quanti interest illius rem alienatã non esse. ff. de alie. iu. mu. cã fa. l. j. de hoc tractak. §. de alie. iudi. mu. c. j. vbi de hoc.

i ¶ In viciũ: qz viciũ rei sequik omnẽ possessorẽ. C. de acquir. pos. vicia. ⁊ facto actoris successio damnak heredis. j. q. j. cito turpẽ. ⁊ j. de pe. in quibusdã. ⁊ j. de imunici. ec. aduersus. in fi.

k ¶ Detinere iniuste. Mo. q̃ iura ꝓ eodez reputant auferre ⁊ detinere iniuste: vt hic. xvj. q. j. decime. si militer auferre ⁊ nõ dare. xlvij. dist. sicut. ⁊. xlij. dist. §. j. xij. q. ij. indigne. argu. cõtra. xij. q. ij. ⁊ si illi. in prin.

Pisanis. ¶ Jo.a n.z cõiter dc.sumãt vt i rubro.ß ego sumo sic. Mãdatũ factũ de restituẽda libera possessiõe alicui⁹ rei si nõ põt adimpleri respectu possessiõis rei.qz ñ pstat de ipius pditiõe dz adimpleri respectu libertatis possidẽdi si ꝺ ipa spoliatiõe libertaẽ cõstat.z ẽ casus valde no. Vel notabili⁹ sumari põt sic. Occupãs certũ locũ in quo ḋs iura libere possidebat si p ipi⁹ occupationẽ non põt possessor sua iura libere possidẽ sicut ꝑus ꝓueniri põt possessorio ꝓ libertate possidẽdi.z restitutio fieri nõ põt nisi dimittat locũ in ꝑstina libertate.b.d.valde singularie. Prio poit ḋrelã epi lucani. Secũdo expssa cã diffinit ibi. Porro.z fm Hosti.decr. ista ꝓtinet cõmissionẽ ꝓcessuũ iniustã appellatiõz primi mãdati interꝑtationẽ et iniusti ꝓcessus retractationẽ. Casus ꝛalis ponit varijs modis. Ab. a ¶ Cõstat scz p euidentiã facti. cuz esset notoriũ epm ibi possessionẽ hũisse. sic.ß.e. cũ ad sedẽ. ad fi. nec poterat aliqua tergiuersatõe celari.z sic notoriũ erat.j.ꝺ cababi.de.z mu.c. vlti. sup illa possessiõe. de q̃ dubietas esset.cautio pstaẽ. b ¶ Sufficiẽti.sil'e.j.de seq̃stra. pos.c.j.in fi.ꝺ verbo. signi.c.ex pte. Sufficiens cautio erit si pignora vel fideiussores dẽt.ff.mã. si mãdato §.vlti.z.ff.de fideicõ. lib.l.ergo.§.adhĩci.

¶ Si mãdat restitutionẽ fieri sub certo modo necesse est ñ solum in facto sed etiam in modo parere aliter non valet qꝺ agit.

Pisanis ac lucanis ciuib⁹ ꝑ grauẽ discordiã quam diu inẽ se habuerãt.afflictis graiter z attritis.z infra. P.subdiacono nostro dedimus in mandatis vt possessionem quam in a quibusdã castris cõstat lucanã ecclesiã habuisse: sibi ꝑus plene ac libere sicut tpe mote discordie habuerat restituta et sup ea b de qua dubietis oriret sufficiẽti cautiõe recepta: ꝙ iuri coraz nobis ꝑdicti pisani pacerẽt: prolatas ꝓ occupatiõe castroz ipoz in eos sentẽtias relaxeret: et infra. Pisanis igit asserẽtibus: ꝙ ꝑ te stabat: quo min⁹ tibi iuxta mandatũ nostz fieret restitutio et instãter petentibus vt dictas sententias ꝑfatus subdiaconus relaxaret ipe receptis cautionibus de parẽdo iusticie corã nobis sententias relaxauit easdez ꝓpter quod tu reputans te graiatũ: ad nostrã ꝑsentiam accessisti impugnaturus ꝓcessuz subdiaco. sepedicti z infra. ¶ Porro duo in nostro ꝓtinebant mãdato: vt videlicet possessio quã cõstabat lucani.ecclesiã habuisse tẽpore mote discordie: prius restituerẽt eidem: z vt eiusdẽ possessiõis restitutio fieret plene ac libere: sicut eã habuerat tempore supradicto: quorũ primuz ad c factum: alteruz ꝯo referebatur ad modũ: vnde licz prout pars pisanorũ dicebat: in facto mandati formã subdiaconus ipe adimpleri nequerit: qz nõ poterat c facere tibi restitui possessionẽ castrorũ de qua non ꝓstabat eidẽ nec etiã fm ꝙ tuipe dicebas afflictuũ z pensionũ possessio poterat tibi restitui. qz ea nõ fueras c spoliat⁹: fuit tñ in modo peccatũ. qz debuit facẽ vt pisani possessionẽ pẽsionẽ z afflictuuz q̃ ꝓ eoz ꝓfessionẽ cõstabat te in castris ꝑdictis habere tibi dimitte f rẽt plene ac libere sicut ecclesia tua illaz habuerat tẽpore mote discordie. qꝺ quidẽ esse nõ poterat nisi pisani castra ipa oino dimitterẽt: qz illis detinẽtibus castra z munitões castroz. in quibus dictas pensiones recipis et affictus ea plene ac libere habẽ nõ posses. sicut habebas qñ ipi castra eadẽ minime detinebant eo ꝙ q̃diu ea detinẽt in eoz potestate relinquit te nõ admittere vel repellere qñ velint. his ḡ diligẽter auditis ꝓcessuz huius modi de fratrũ nostroz consilio g irritum iudicamus.

Rica de dolo z contumacia.

Alexander terci⁹ berfordeñ. episcopo.

¶ Reus qui mittẽdũ in possessionẽ ad mãdatũ iudicis nõ admisit non mulctabit de canonica equitate si infra annum caueat stare iuri.

Hdhoc cum cõtingat b actorẽ multotiẽs mittendũ eẽ in possessiõe a causa rei seruande ꝓ pter absentiã ꝑtis aduerse: et p eius dolũ siue potẽtiã nõ possit

d ¶ Fuit tñ in modo peccatuz. ß expsse patet qualiter peccauit in modo. quia cũ ipsi pisani cõfiterenẽt epm habere pensionẽ z affictus in castris ꝑdictis. z ipi eã possiderenẽ epus nõ habebat plenã libertatẽ ꝓcipiẽdi hic pensionẽ z affictus: imo in eorũ potestate erat ipm admittere vel repellere: vt.j.sequit.ergo episcop⁹ nõ habebat plenã libertatẽ: q̃a ß potestas pendebat ex potestate illorũ. ß.de ꝓcu.accedẽs.vnde capellan⁹ debebat castra ista episcopo restituere. qꝺ si nõ fecerit peccauit i modo: qz si dubitabat de possessiõe castrorum de pensionibus z afflictib⁹ non dubitabatur. z ita qꝺ ꝓsistebat in modo certificabat id qꝺ respiciebat in factũ. z ita siue dubitẽt.ꝺ pos.siue non. ex quo cõstabat de pensionibus z afflictib⁹. plena ac libera debuit fieri restitutio castroz in quibus habebat pensones. B.

f ¶ Ea plene ac libẽ Mo.ꝙ qui restituitur plenã habet restitutionem in pristinã causam.ff. de vi z vi ar.l. j.§.qui vi deiectus.§ nõ solum.sic z vacua possessio nõ traditur emptori si alius in ea sit causa legatorũ vel fideicom. ff. de actio. empti.z vendi.l. ij.§. vacua.quãdoq; fit restitutio. sed nõ plena ß.eo.litteras. sed illꝺ ꝓpter periculũ animeg ¶ Irritus. Mo.ꝙ dicit irritũ. Et ita patet ꝙ iudex qui nõ seruat formaz mandati ipso iure irritum est quod facit sicut supra de rescrip. cũ dilecta. vbi de hoc.

Rubrica. De dolo et contumacia. Also de spoliatis z eiectis aduersariorũ potentia videndum est nunc de fatigatis in iudicio aduersariorũ dolo etiam cõtumacia fm.B. Vel continua sic fm Hosti. Quia spoliatus quãdoq; dolo vel cõtumacia rei restitutionẽ cõsequi nõ potest: ideo merito subĩcit hec rubrica. Et vtraq; cõtinuatio ẽ satis bona habet materia.iij.q.ix.z.iiij.q.v.z.v.q.ij.z.iij. p totum.xj.q.iij.certũ repetit in.vj.de.Ab.

Hdhoc cum. ¶ Cõmunis diuisio. Secunda ibi.ad quod. Abbas Siculus. b ¶ Multotiẽs: nõ ergo semp: quia aliquãdo contumax excõmunicat: vt.ß. vt lite non cõtest.tue.z.c.quoniã.

i ¶ Causa rei seruande: in qua iudex eum tueri debet.ff.ne vis fi.ei qui in posses.mit.l.j.§.j.argu.j.de re iudi.cum aliquibus. et.j.de symo.querelam.in fine.z.ff.de orig.iuris.l.ij.§. post originem.

a ¶ Custodiendā. qui em̄ in possionē mittit ex p̄mo decreto tm̄ custos efficit ⁊ nō possessor. j. ti. pri. c. vl. de boc plenī dicitur. j. eo. ꝓtingit. ff. de acq. pos. possideri. §. vlti. Bern.

b ¶ Mancisci. lz ipediat ab aduersario. nec possessionē nanciscat semp tm̄ itelligit possidere ar. ff. de bo. auc. iudi. pos. q̄uis ⁊ est exp̄ssum. j. eo. cō tingit. si vo impediat p aliū. ille tenet ei ad interesse. ff. ex q. cau. i pos. eat. si q̄s credito rē. boc intelligo si fuerit soluendo. als obtinet qd dictū est. ar. ff. de vo. ⁊ elegāter. §. si dolo. ⁊. ff. de eo p quē factū ē. l. vlti. j. rm̄.

c ¶ Rigor: ar. q sub tilitas iuris siue rigor p̄m canones nō ē p̄nād. vt. s̄. ti. pri. sepe. vbi de boc. ⁊ ita vt q rigor ille. insti. vi bo. rap. §. ij. ver. sed ne talia. ⁊ xxvij. q. ij. p̄usq̄. ⁊. C. vnde vi si q̄s in tantaz. ⁊. xvj. q. j. placuit non debeat p̄z canones p̄nari. ar. s̄. ti. pri. sepe. ⁊. s̄. de iura. calū. lr̄as. ⁊. j. de rap. cū causaz. ⁊. c. vlt. ⁊. ij q. vij. lator. ⁊. xvj. q. j. frat nr̄. xij. q. ij. nulli. Rigor tal nō seruat i causas eccliaz ⁊ minor. q̄bus ꝓsulit beneficio restitutiōis. § in causis p̄uatorū bn̄ p̄uat. vt. C. vnde vi. meminerint. ⁊. l. si q̄s et qd dī in. c. placuit cause sue detrimentū patiat boc vez est q̄ ad iudiciū possessoriū p̄m quosdā § a p̄ietate ū repellit: vt ibi in fi. dī. vl ipe non stabit in cā p re illa. sed clerici illius ecclie vl pōt intelligi detrimē tū patiet i reb̄ p̄ij xij. q. iiij. quicunq.

d ¶ Periclitat. cuz em̄ nll'uz fiet ei p̄iudiciū ex boc nō expedit. q rigor seruet. § si iusticia p̄clitaret ex B punireet ad itereē. ff. ne ius fi. ei qui i pos. mit. l. j. rm̄ sio. j. §. hec aūt v a. ⁊. ff. vti pos. si duo. §. vlti. ad expēsas tm̄ punit. j. c. pri. ⁊. s̄. vt lite nō ꝓte. qm̄. §. in alijs. ⁊. j. de pe. calūniaz. ⁊. s̄. de arbi. dilecti. § boc ideo dicit. q iudex ecclīasticus nō imponit pena siue mulctā quā imponeret secularis. ff. si qui in ius vo. nō ierit. l. ij. §. siquis. ibi extraordinariā penaz iponit. ad idē. ff. de iudi. l. ij. §. vlti Bern.

e ¶ Litteris. ¶ Sūmat Jo. an. trib̄ modis. Et demū tenet p̄mū sūmariū valet re ꝓdemnat ad expēsas quas p ptēr eius ꝓtumaciā vel dolosaz exceptōem actorē fecisse constabit. § ego ꝓiungēdo p̄mū ⁊ vltimū sūmariū. quia duovī approbare ista līa sūmo sic vt in rubro. cōmunis diuiso. scda ibi. verū. Ab.

e ¶ Cōtumaciter multis modis cōmittit ꝓtumacia. q̄nq̄ attenditur respectu nō venientis. vt bic ⁊. j. eo. cum dilecti. ad fi. q̄nq̄ respectu nō restituent. ff. de rei ven. qui restituere. q̄nq̄ respectu nō respondētis. vel obscure respondētis qd idē est ac si nō rnderet. ff. de interro. ac. de etate. §. qui tacuit. ⁊. §. nihil. quandoq̄ respectu non ꝓiurantis. vt. ff. de iureiurā. manifeste q̄nq̄ respectu recedētis infecto negocio. j. eo: put. ⁊. xj. q. iij. certū. ⁊. s̄. de procu. constitutis. xviij. di. si q̄s autez. ⁊. s̄. de iudi. c. j. ⁊ q̄nq̄ respectu non exhibētis. ff. de ap. creditor. §. iussus.

f ¶ Religionis ar. q cū religiosis mitius agēdum est. xij. q. ij. religiosam. ⁊. ff. de relig. sunt p̄sone. in fi.

g ¶ Seq̄strari. B de iure fieri nō debz nisi i casib̄. j. de seq̄stra. c. j. ⁊ vlt. vbi de B. sed de gra hoc fecerūt. cū debuisset monachos misisse i possessionē cā rei seruāde. s̄. vt li. nō ꝓte. tue. ⁊. c. qm̄. §. in alijs. sed hic noluerūt seruare talē rigorem.

h ¶ Preiudicare: p̄oribus videbāt. quo ad opi. illoz canonicoz. B non est ita.

i ¶ Indiffinite. p̄ taliē mētionē generalē seu in diffinitiua p̄ores lr̄e nō reuocant p posteriores B exp̄ssā debēt facere mētionē de priorib̄. s̄. de offi. dele. ex lr̄is. ⁊. j. de re iudi. iter monasteriuz ⁊. j. de coba. cle. ⁊ mu. sup eo.

k ¶ Expensas sic. s̄. de rescrip. cetex i fi. ⁊. c. ex pte. ⁊. c. vl. vbi de B et. j. d ap. vt debit̄. Bern.

Causam que. ¶ Si actor ē ꝓtumax reo istāte diffinitiua sua ferri pōt b. d. vl pinguī̄ p̄m cōmunē intellectū vt in rubro. Prima ps ponit petitionē rei ꝓtra quē actor impetrauerat scda ipam petitionē excludit: ibi ceterū. Ab.

l ¶ Aduersarius. s. R. filī̄ Agathe q̄ fuerat actor: vt pz. j. qui fi. sunt legit. causam que.

m ¶ Citatus legitie trinis edictis. vl vno pemptorio p offīb̄. xxiij. q. iij. de illicita. ⁊. ff. de iudi. ad pemptoriū. ⁊. l. nonunq̄.

n ¶ Ad domū: no. q citand̄ē semp aliq̄s si inuenit. iij. q. v. quisq̄s. ⁊. j. q̄ ma. acc. pos. c. j. ⁊. j. eo. venerabil. ⁊. j. ti. pri. c. vlt. demū citari debz pcurator si quē dimisit quē tenet dimittēq̄ libet ⁊ maxie postq̄ ē citādus. als pcederet ꝓtra cū tanq̄ p̄ cōtumacē denunciatōib̄ ad domū vl ad ecclīam absentis factis vt bic. ⁊. j. eo. venerabilie. ⁊. j. ti. pri. c. vlti. ⁊. ff. ex qui. cau. ma. Jtē ait. §. boc aūt. ⁊ amici sūt req̄rendi. vt. ff. ea. l. ergo. ⁊. ff. de dam. ifec. l. iiij. §. p̄tor. xvj. q. iij. §. potest. ver. si is autez. ⁊. ff. de lib. ag. l. j. j. rm̄so. ⁊. ff. ex qui. cau. in pos. ea. l. boc autē. Preterea dicitur bic receptis testib̄ alterius partis ⁊ sententiam pceda tis. ⁊ iō cōtradicit exp̄sse. j. titu. pri. c. fi. vbi dicitur q si citat̄ pcuratorē non dimisit. denunciatiōe ad domū facta causa cu stodie in possessionē mittatur actor. vel excōicetur si missio fieri non potest. ⁊ bic dicit q testes rc̄. ⁊. s̄. vt lite non contesta. quoniā. §. in alijs. ⁊. c. tue. qualiter ergo intelligitur bec decre. dicas q bec non contradicit illis: quia in alio casu loquitur cōtraria locum habent. quando rē est contumaciter absens. nec dimisit procuratorem. tunc lite non contest. mittitur actor in

vestrā penit̄ expirasse eo q ad alios iudices litteras ipetrarūt

b que p̄iudicare p̄oribus videbant. ¶ Verum quoniā in posterioribus litteris nō fuit mentio facta p̄iorū: nec in eis nomina continebant ecclesiarū: que in p̄oribus posita fuerant sed

i indiffinite dicebat sup quibusdam ecclesijs: nos attendentes maliciā ⁊ dolū nulli patrocinari debere: mādamus quaten̄ predictam causam p̄m formā p̄iorum litterarū nō obstātibus po

k sterioribus terminetis: expēsas quas propter hoc monachi fecisse noscunt eis a canonicis restitui facientes.

I Dem exoneñ. et vintonieñ. episcopis et abbati herfordieñ.

¶ Actore cōtumace testes recipi ⁊ sentētia ferri debēt etiā lite non contestata reo instante.

Causam que int̄. f. et. R. filiū Agathe de natiuitate ipsius. A. vertit: vobis fratres coiscopi et londoñ. ep̄o cōmisimus terminādaz. ⁊ infra. ¶ Le

l terū si aduersarius suus legitime citatus ad p̄sentiam vestrā

m accedere vel iudicio ecclsie parere cōtempserit. aut etiā se absentauerit. cum de anglia recessisse dicat. procuratorem eius si quē reliquerit cōuocetis. qui siue venerit siue nō. aut si procuratorem nō dimisit. denūciationibus ad domū eius missis re/

possessionē causa custodie. hec decre. loquiť qñ actor est absens ⁊ reus pñs. tūc eñ cōtra actorē absentē recipiunť testes lite nō contest. ⁊ sententia potest ferri: vt dicit in fi. ⁊ sic loquiť etiam auē. C. quomō ⁊ quando iudex. auē. q̄ semel. ⁊ in auē. de litig. §. oēm. col. viij. ⁊. R filius Agathe cōtra quem proceditur erit actor: ⁊. F. reꝰ: vt pz. j. qui fi. sint legi. causam que ⁊ ille. R. impetrauit litteras illas quibus agebat cōtra F. sup hereditate aui sui. ⁊. F. ipetrauit litteras istas. ⁊ illas. s̄. de offi. dele. causam q̄ ⁊ iste. F. ipetrauit remotionē vnius iudicis: ⁊ fecit addi illud qd hic dicit. s. in ver. ceterum quidā dixerunt q̄ lis fuit hic cōte. sed nō ē ver. de h̄ dicē pleniꝰ. j. ti. pri. ratio ē quare in absētia actoris recipiunť testes lite non cōtest. ⁊ non in absentia rei cōtumaciter absentis qꝛ maior est cōtumacia actoris quā rei. et si actor non venit qui alium ad iudiciū. puocauit presumiť potiꝰ contra ipsum q̄ contra reum absentez. vt de rei fugitēs appellantur. vt in. l. ꝓperandū. C. de iudi. ⁊ actor dz vti intentiōe ad implendam suam causam. reus debet extenuare causam. iiij. q. iiij. c. j. ⁊ in autē. de litig. §. omnē vbi redditur hec rō. col. viij. ⁊ ideo potius parciť reo: quia facit id a quo denominať. actor vero cōtrariū eius qd dz. ⁊ eo absente pñt recipi testes ⁊ sentētia ferri: ⁊ quia fauor ꝓsideratur ex pte rei. qꝛ rei fauorabiliores sunt q̄ actores. ⁊ ideo iura voluerūt eis potiꝰ subuenire q̄ actoribus. cum prima facie sit presumptō p eis. j. de ꝓba. ex litteris ⁊ ne sit i potestate actoris. cuz voluerit reū vexare. ⁊ ideo necesse habet litem vsq̄ ad finē perducere si reꝰ voluerit. vt in autē. premissa q̄ semel.

a ¶ Formā. j. qui fi. sint legi. causam que. j. Bern.

Prout nobis. ¶ Cōmunis diuisio. Secda ibi ideo. Ab.

b ¶ Cōtumaciť. cōtumax ē qui cū debet parere nō paret. ff. de re iudi. cōtumacia. alias latitare non videtur. ꝓ si pñs eēt nō cōpelliť rñdere. ff. de iudi. nō vī. ⁊. ff. de peculio eo tpe. ⁊ ff. si q̄s in iusvo. nō ie. l. ij. alios modos contumacie habes. s̄. vt lite nō cōtest. quoniā. §. j. ⁊ alios modos notaui. s̄. eo. ex litteris. c ¶ Cautionē: no. q̄ sola ꝓmissio sufficit p cautōe. ista vbi non fuit excōicatus vel data possessio. ff. de iudi. l. ij. §. sed si dubiteť. ⁊ non obstāte iuratoria cautione ex iusta cā poterit appellare. ff. q̄ satisda. co. l. vl. ⁊. j. de ap. ad hec. nec etiā pena cōmittereť. si eēt apposita. ff. rem ra. ba. l. iij. §. falsus. ⁊. ff. iudi. solꝰ cū apud. sed hic nō appellauit ex iusta cā. ⁊ iō dicit iuramēto cōtempto. vñ incidit in piurium. d ¶ Aduocati. quādo iducie dande sunt ꝓtertu aduocati. dictū ē. s̄. vt lite non cōte. c. j.

e ¶ Instante: pinde est ac si a iudice interrogareť. ff. de interro. ac. si sine. §. j. ⁊ p talē iterrogationē ⁊ responsionē fuit li. cōte. facta. vt dī in fi. nec distinguiť p quem fiat interrogatio. s̄. de li. cōtest. c. vno. in gl. ⁊ intelligo libellum sup decimis illis porrectū. in quo decime petebanť: ⁊ hoc satis colligitur ex ipsa littera vbi dicit decimas de quibus contentio erat. licet quidā dixerūt q̄ libellus si fuerit hic porrectus. ⁊ per hoc volūt probare q̄ sine libello possit iudiciū exerceri. vel potest intelligi instante actore id est ad instantiam actoris iudex ipsum interrogauit ⁊ reus respondit. q. xl. annos possedit sed veritas fuit: q̄ actor interrogauit: vt patet in antiqua. ⁊ satis potest valere talis contestatio. sicut valet responsio ad interrogationes aduersariū facta. ff. de interro. ac. si sine.

f ¶ Ad conuincēdā. No. dilationē dari ad cōuincendam maliciam. simile in autē. vt cuz de ap. cog. §. ē hoc. col. viij. ⁊. C. de iudi. autē. iubemꝰ. ⁊. j. eo. cū olim. imo etiaz iudex ei facere gratiam potest post pemptorium edictum: vt iterū citet ipsum. s̄. de offi. dele. cōsuluit.

g ¶ Ut pote expressiuuz veritatis ē sicut illud: vidimꝰ gloriam eius gliam quasi vnigeniti ⁊c. ⁊ pz hoc ex eo. q̄ pt ferri sentētia vt. j. sequiť h ¶ Terminetis. si liquet de causa aliqua vel liq̄re pt: qꝛ possunt recipi testes. vel si non liquet vel liquere nō pt adiudicabiť tñ ei possessio. Ideo no. cū aliquis cōueniť actōe reali ⁊ fuerit absens p contumaciam. ita distingue: aut lis est cōtestata: aut nullo mō contestata. si lis est cōtestata: vt hic. aut liquet de causa vel potest liquere. aut non. si liquet de causa vel potest liquere. qꝛ recepti sunt testes ⁊ istrumenta producta ⁊ cōfessiones facte. vl' possunt recipi tunc prorupit: ⁊ cōtumaciter iuramēto cōtempto recessit. ¶ Ideoq̄

f mandamus: quatenus ad conuincendā eius maliciam semel eum ad. U. p. cōuocetis. ⁊ si venerit finē iponatis negocio cōpetētē. q̄ sine venire cōtēpserit

s causa vt pote lite que ingeriť cō

b testata diffinitiua sentētia terminetis: vel p̄senti saltē adiudicetis possessionē seruata dūtaxat q̄stione ꝓprietatis absenti.

I Innocentius tertius.

¶ Qui fundata intētiōe actoris exceptionē pemptoriā obijcit quā non probat incontinēti sed accipit inducias si defecerit in probando condemnať incōtinenti diffinitiua nō expectata in expēsis ac soluere cogiť. q̄ si nō pōt puniеť in corpus ꝓm arbitriū iudicis. h. d. no. iste tex. datur ad sententiam diffinitiuam ꝓm merita cause absoluēdo vl' condemnando ꝓm tenorem illius. l. C. de iudi. properandū §. fin. autē: ⁊ hic. ⁊. iij. q. j. decernimus. si autem non liquet nec liquere potest: quia actor nullos testes inducit vel instrumēta per que possit probare de iure suo: tunc adiudicāda est possessio tñ actori salua questione ꝓprietatis absenti: vt hic dicitur. ⁊. C. quō ⁊ quando iudex. consentaneū. ⁊ erit statim veros possessor. si vero lis est quasi cōtest. saltem ad interrūpendaz p̄scriptionē. puta cū quis conueniť qui possidet nomine alieno dño in iudicio noīato ⁊ facta denunciatione ⁊ ipso legittime citato si non venerit tunc adiudicatur possessio ipsi actori salua q̄stione ꝓprietatis absenti. s̄. vt lite non contesta. q̄ñ frequenter. §. q̄ si super rebus. ⁊. C. vbi in rem ac. l. ij. ⁊ ita idē est q̄ñ lis est cōtest. ⁊ non liquet de causa. sicut quando est quasi contest. si vero nullo modo lis est contest. reo contumaciter absente. tūc mittē dus est actor i possessionē rei petite causa custodie. s̄. vt lite nō ꝓtest. quoniam. §. in alijs. ⁊. C. de prescrip. xxx. vel. xl. an. sicq̄s emptionis. §. pe. ver. sed siquis vero p vim. ⁊. j. ti. pri. c. vl. tūc reus vsq̄ ad annū poterit recuperare possessionē restitutis expensis ⁊ p̄stita cautione iudicio sisti. anno elapso non audietur nisi super ꝓprietate: vt in predictis concordantijs. quoniā frequenter. §. ⁊ in alijs: ⁊. l. siquis emptiōis. ⁊ hec vera sūt reo absente ⁊ actore presente si vero actor fuerit absens cōtumaciter reo presente ⁊ petente vt in causa procedatur. tūc si lis sit contestata. locum hz qd dicitur. C. de iudi. ꝓperandū. §. ⁊ siquidez Si vero lis non sit cōtest. locū hz. C. quō ⁊ quādo iudex. autē. qui semel. ⁊. s̄. eo. c. proxi. q̄ sa in casu isto possunt recipi testes lite nō contest. si reus peticrit ꝓm qd dicunt predicta autē. q̄ semel. ⁊. s̄. eo. c. proxi. Et hec vera sunt in actione reali. In ꝓsona liuo actōe reo absente locū habet qd dicť. s̄. vt lite non cōtest. quoniā. §. vlti. ⁊. C. de bo. auctē. iudi. pos. auē. ⁊ qui iurat. tunc eñ mittitur actor in possessionē bonorum ipsius rei pro modo debiti ōclarati in libello. vt ibi dicitur. si vero ē talis cā q̄ actor nō possit mitti in possessionē. debet reus excōicari. s̄. vt lite nō contest. tue. ⁊ siue sit actio ꝓsonalis. siue realis. iudex illam penam potest imponere que magis timeatur ad alteram postea processurus. vt in decre. quoniā. in fi. qꝛ hoc solū bene ꝓgiť ⁊c. xxiij. q. v. prodest.

Finem litibus. ¶ Qui fundata intẽtiõe actoris pẽptoriũ obijcit ⁊ acceptis inducijs deficit in pbando punit in expensis: qz dolosus psumit. b. d. Jo. an. posset tñ latius summari fm cũ sic q̃ fundata intẽtõe actoris exceptionẽ obijcit ⁊c. vt sic includat q̃si pemptoria exceptio ⁊ dilatoria eo casu quo probat ⁊ ponit post litẽ pte. vt pz de offi. vele. c. insinuãte. hec tñ idisticte mihi nõ placet vt h̃ decre. p oia habeat locum in q̃si peremptoria vl dilatoria vt. j. subijciã: ⁊ primũ sũmariũ Jo. an. est nimis generale i fi. Itẽ nõ facit mentionẽ de alio req̃sito p tex. ad h̃ vt fiat h̃ ordẽnatõ. s. qñ incõtinẽti nõ vult vel non pt pbare. vñ scias q̃ hoc. c. legit triplicit quaruz due lec. sunt magis cões: ⁊ pz vnã q̃ placet mihi sũmo sicut in rubro: ⁊ ẽ casus singularis ⁊ nouus fm q. j. intelligo p hoc facit verbũ statuim⁹ positũ in tex. qd ius nouũ inducit iuxta no. in. c. decernim⁹. s. de iudicijs. Diuidit: nã pmo pmittit ostitutõis duas causas generales. secdo constitutionẽ sũmittit ibi: pñti adijciendo alias duas cõstitutõis spãlis q̃z vnã interserit in ipa ostitutõe: ibi qz frequẽt. Abbas siculus.

a ¶ Finẽ litib⁹: sic. j. c. c. venerabilis. C. de agri. ⁊ censi. litib⁹ li. xj. ⁊ C. de iudi. pperandũ in pn. ⁊ j. de re iu. iurgantiũ.

b ¶ Sine dispẽdio. s. de elec. cũ inter vniuersas: ⁊ s. vt lit. nõ cõtest. qm̃. §. j. c ¶ Et diu vacare nõ pñt. j. de cõcel. preben. nulla: ⁊ s. de elec. ne p defectu. ⁊ l. di. postq̃. d ¶ Fundauerit. vel p testes: vel p instrã: vel p cõfessionẽ: vel per euidentiã facti: vt. s. d resti. spo. cũ ad sedẽ. in fi. ⁊ C. de excep. siquidẽ vl etiã psumptiue. C. de pba. siue vel ipso cõi iure. xxj. q. vij. oẽs basilice: ⁊ xxiij. q. ij. monasteria. e ¶ Exceptionẽ: h̃ pz q̃ exceptio pemptoria pt obijci publicatis attestationibus ex eo q̃ dicit: fundata itentione alterius ptis: sic. j. de testi. c. de testib⁹. vbi de hoc. j. de cog. spñali. c. vl. f ¶ Expensas: ⁊ nunquid hz locũ qd hic dr in expensis in exceptõib⁹ dilatorijs. que ponuntur añ litẽ cõte. vt deficiens in pbatõe puniat in expensis: sicut post litem cõte. quidam dicũt q̃ sicut: ar. s. d rescrip. ceterũ. et s. eo. ex. lris. Ego credo q̃ hic distinguẽdũ est. q̃ si calũniose ponat aliq̃s exceptõnẽ dilatoriã ante li. cõte. ⁊ d hoc cõstat euidenter. tũc hz ordẽnari: ar. s. de rescrip. ceterũ. ⁊ c. vl. ⁊ s. eo. ex litteris. qz ibi euidẽter apparet de malicia ipsius: alꝯ non credo excipientẽ condemnandũ in expẽsis añ litẽ ptestatã. nisi cõstet de malicia ipsius: ⁊ pcipue si sup hoc iuratũ eẽt de calũnia: ar. hui⁹ litrere a cõtrario sensu ex eo q̃ dicit: postq̃ altera ps intentionẽ suã fundauerit. ergo añ litẽ contestatã nõ videt ordẽnanda ps excipiens. cũ h̃ habeat a iure. q̃ possit ponere exceptionẽ. j. de excep. pastoralis. ⁊ precipue vbi hz verisimilẽ cãm excipiẽdi. sed expense que prestant ꝓter contumaciã partis alterius. ille indistincte prestant qualẽcũq̃ cãm litigãdi habuerit ille cui prestant. j. eo. cũ dilecti: ⁊ j. de seq̃stra. ad h̃. s. vt li. ñ pte. qm̃. §. in alijs. C. de iudi. sancimus. ⁊ C. quõ ⁊ qũ iudex. auẽ. q̃ semel. ⁊ ff. de iudi. cum quẽ temere. ⁊ in cõcil. lugdunẽ. j. eo. t. actor q̃ ẽ. Inno. iiij. ⁊ tales expense statim sunt prestande antequ audiat. s. vt lite. nõ cõtest. qm̃. §. in alijs. ⁊ C. de iudi. sancimus. Itẽ illud regulare ꝓsueuit eẽ. vt in fi. litis victus victori in expensis litis condẽnet. j. de pe. calũniã. ⁊ s. de ma. ⁊ obe. c. vl. ⁊ in autẽ. de iudi. §. oportet. col. vj. ⁊ C. de epis. ⁊ cle. auẽ. generalit. ⁊ in casu ista differentia ẽ a pxio casu. vñ h̃ distinguitur sicut i pozi: vtrũ habuerat pbabilẽ cãm litigandi vl ñ. ⁊ vtr̃ sit iuratũ de calũ. vel nõ. si est iuratũ de calũnia. puta: qz talis causa est. vbi iurat. tũc nõ debẽt cõdẽnari in expẽsis: qz nõ est verisimile q̃ aliquis sit imemor sue salutis: vt. j. q. vij. sancim⁹ quia iuramentũ de calũnia ad omnia que emergunt ⁊ incidũt in casu post litẽ cõtẽ. extendit. C. de iura. calũ. auẽ. h̃ iura mentum. ⁊ tunc nõ hz cõdẽnari etiã si deficiat in exceptione opposita. ⁊ ita nõ hz condemnari victus victori in expensis. cum pbabilez cãz hẽ presumitur litigãdi: ar. j. de sen. excõ. sacro. ⁊ ff. de lega. ij. qui solidum. §. etiã. alioq̃n metu expẽsarꝝ dimitteret quis ius suũ indefensum. ff. de peti here. illud. ⁊ hoc intelligo nisi pstet de calũnia seu malicia: qz tũc ordẽnabitur i expensis. qz pma psumptio tollit p sequentẽ. Si vo nõ est iuratũ de calumnia. puta. qz causa est spñalis tũc hz condẽnari in expensis q̃ deficit in probatõe exceptionis ꝓposite fundata intentõe actoris vt h̃ dicit: qz coipso q̃ nõ pbat psumit malicioſe excepisse. i quo casu põt intelligi hec decre ⁊ h̃ posset reqri iuramẽtũ. q̃ malicioſe nõ opponat exceptionẽ. ar. s. de elec. cũ dilecti. ⁊ s. d resti. spo. litteras. cuz iam sit probata intẽtio ⁊ psũptio pro ipso q̃ excipiente. ⁊ sic intelligo etiã de expẽsis totius cause. alij dicũt q̃ nulla distinctio est facienda. ⁊ coipso q̃ succũbit. malaz causam psumit habuisse ar. C. de epis. ⁊ cle. autẽ. generalit. ex eo qd ibi dr: ⁊ si victus fuerit psumit iniuste mouisse litẽ. Dñs pla. ⁊ dñs Ja. dicebant q̃ coipso q̃ succũbit victus psumit iniuste mouisse litẽ. Benignius exponunt alij illd verbũ: vict⁹. scz ab aduersario: vt. C. de epis. ⁊ cle. oẽs in fi. sed in criminali causa coipso q̃ succũbit psumit psumitur calũniari. ij. q. iiij. qui ñ pbat. C. de aduo. diuer. iudi. l. j. sic dicebãt pdicti dñi pla. ⁊ Ja. idẽ cẽ in ciuilib⁹. Sed i causa appellatõis nulla distinctio est facienda. an iustam habuerit cãm appellandi: an nõ. siue appelletur post sententiã siue a sententia. j. de ap. sepe. c. rcpbẽsibilis. ⁊ c. significauerũt. ⁊ c. vt de bitis. ⁊ c. nicolao. ⁊ j. de co. q̃ mit. in pos. cã rei seruande cõuenissent. ⁊ ij. q. vj. oimõ. ⁊ C. de ap. eos. §. ne temere. ⁊ C. quorũ ap. nõ reci. ab executore. Et no. q̃ tñ necessarie expense. ⁊ moderate restituẽde sũt ⁊ vtiles. j. eo. c. pri. ⁊ j. ti. pri. cũ venissent in fi. ⁊ j. de sequestra. c. j. in fi. ⁊ que ꝓpter hoc facte sũt. vt dicit hic. ⁊ c. pri. in aduocatis: ⁊ in alijs. C. d iudi. sancim⁹ ⁊ si q̃s fecit casu vel facto. illas nõ peteret. ff. mã. inter causas. §. nõ oia. ⁊ erũt mediocres. nõ delicate. ff. de dam. infec. inter q̃s. §. vlti. ⁊ l. se. ar. ff. de pig. ac si sernos. in fi. nec obstat: q̃ minores facere potuissent. ff. man. siq̃s alicui. §. impendia. Mo. q̃ expense que facte sunt post li. cõte. peti debẽt officio iudicis. sed q̃ fiũt ante. li. cõte. petunt iure actõis. ⁊ noiatim debẽt peti i libello. ff. de edil. edic. ediles. §. Itẽ sciẽdũ. ⁊ l. Itẽ si seruũ. §. j. ⁊ nisi tẽpore sentẽtie iudex cõdemnet ad illas expẽsas: q̃ venũt iudicis officio: postea peti nõ pñt. C. de fruc. ⁊ li. expẽ. termiato. nisi in causa appellatõis. C. qñ ꝓuo. nõ est necess. l. vlti. iudex aũt prius trahit expẽsas. postea iurabit ꝓut tradit. iij. q. iij. §. qd fieri nõ hz. ⁊ in autẽ. de iudi. §. oz col. vj. ⁊ s. qd me. cã. c. vlti. ⁊ j. de iniurijs ⁊ dam. da. c. olim. ⁊ s. de ꝓcu. cõstitutis. g ¶ Cũ acceptis inducijs. i. postea iducias receperit ad pbandã exceptõnẽ. ⁊ istud capitulũ determinat illud tunc. h ¶ Et si soluendo. hoc semp regulare est. vt qui non est soluendo alio mõ puniatur. xiiij. questio. vj. si res. ⁊ ff. de pe. l. j. ad fin. ⁊ ff. de iuris. om. iudi. siquis id. §. in seruos: ⁊ ff. de in ius vo. l. vlti. ⁊ C. d sepul. vio. l. vl. in fi. ⁊ j. de cle. maledic. c. vl. ⁊ C. de ser. fugi. q̃cunq̃. hoc generale est: q̃ arbitriũ locum habeat vbi certa pena statuta non est. s. de offi. dele. de causis. ⁊ j. de accu. sup his: ⁊ ff. d iure deli. l. ⁊ omnia. que iure scripta taxata non sunt iudicis arbitrio relinquũt. vt equitate pensata procedat: supra de trãsact. capitulo vltimo. B. Et de casibus reseruatis iudicis arbitrio vide in speculato. de offici. indic. §. penultimo ad finem additio.

a Finẽ litibus cupientes imponi: ne ꝓtes vltra modũ grauent laborib⁹ ⁊ expẽsis presertim cũ de bñficijs ecclesiasti/
b cis litigat: que sine dispendio
c diu vacare nõ possunt. ¶ Presenti decreto statuim⁹ vt postq̃
d intentionẽ suã altera pars fundauerit si reliq̃ forte voluerit le
e gitimã exceptõez oponere quã nolit aut neq̃at incontinenti p/bare. ¶ Quia frequẽter ad impediendũ vel differendũ ꝓcessũ exceptões huiusmodi p excogitatam maliciã opponunt ad sol/
f uendas alteri parti moderatas expensas extunc in iudicio faci
g endas cũ exceptis iducijs si forsitan in ꝓbatione defecerit con
h demnetur. ⁊ soluendo nõ fuerit alꝯ fm arbitriũ discreti iudicis puniatur: vt hoc saltem timore ꝓterritus non facile quis in grauamen alterius falsas exceptiones opponat.

J Dez ꝓnestiñ. episcopo. apo. se. le. ⁊ decano brineñ.

¶ Litatus ad totã cautaz certo termino ad cõparẽdum assignato tenet cõparere in termio

Cum dilecti. ¶ Contumax ꝑdemnat̃ in expẽsis facꝫ a ꝑte citatois emisse.b.d.sed ego sũmo sic ⁊ notabilis vt in rubro. Diuidit.nã in ꝑma ponit formã ꝓcessus. In scda inter lo quit: ibi quapropt.prima facit quicq.nã ꝓio ponit cõpariti onẽ nũciorũ electi ⁊ aduersariorũ ipsius ⁊ decisam cause cõmissionẽ. scda ibi. ꝗuis ipsius electi ꝓtumaci am.tertio ibi.volẽtes ipsius electi citatõnẽ quarto ibi.expectãtibus ipsius obseruan nã.Et excusatõẽ ꝗnta ibi:§ ꝗ ipsius excusationis impugnãtiã Ab. a ¶ Concanonicorũ suorũ.no.q i cã cõi ciusdẽ litis vn⁹ admittit̃ p alio post litẽ conte. volẽs agere ꝓ ipso: lꝫ constet eũ nõ habere mandatũ ꝓsti ta cautõe de rato. C. de ꝓsor.eiusdẽ litis.l. ij.ar.§.de ꝓsti.cũ. M vbi de hoc. Itẽ aliud speciale. q post li.ꝓt. cauet̃ de rato: vt in.l. ꝑdicta.ꝓtra illud. ff. de ꝓcu.ꝑponius.§. rati. Itez aliꝫ spãle ẽ hic.q in causa criminali admittitur vnus ꝓ se ⁊ ꝓ aliis.ij.q. v. statuit.versi. si duo.⁊ iij.q.vj.B quippe Sz nõ credo q in tali casu audiret̃ vn⁹ ꝓ alio sine mandato.qz talis causa nõ ꝓprie dr cõmunis.imo vn⁹ solus posset agere in solidũ excipiẽdo ꝓtra electũ ⁊ tantũ facit vn⁹ quãtũ plures: ⁊ isti babebant mãdatũ ab aliis vt hic dr Bern.

b ¶ Crimia.s.dilapidationẽ.excõicatõem ⁊ piuriũ: ⁊ q admini strauerat ꝓfirmatiõe nõ bita. Itez q erat i

et dato impedimẽto i termino dz cõparere quã citi⁹ põt ꝓ⁹ terminũ als ꝑdemnabit̃ in expensis a tempore citationis emisse.

Cum dilecti filij nũcij leodicesi.electi ꝓ eo ad se.ap. accessissent: archidia.⁊.h.canonicus leodicesi.ecclie noie suo ⁊
a quorũdam cõcanonicorũ suorũ. quorũ litteras exhibere de rato
b cõtra eũdẽ electũ quedã crimina ꝑponebant: ꝑ que nitebant̃ eũ ab alectione repellere vt indignũ: ⁊ infra. ¶ Quãuis autẽ ex
c eo q idẽ electus a grauamie ad uerse ꝑtis appellauerit. ⁊ appellationẽ nõ fuerit ꝓ sufficiẽtes ꝓcuratores.cũ possit illis ꝓsequẽti/
d bus ꝓsecutus.non leuis exorta esset suspitio cõtra eũ. ¶ Volẽtes tũ iuris ordinẽ obseruare ipi mãdam⁹.q̃ten⁹ vt vsq ad dñicã qua cantat̃. ego sum pastor
e bon⁹ ꝓ se.vel ꝓ ꝓcuratorẽ sufficientẽ ad ꝑsentiã nostrã accederet sup ꝑdictis omib⁹ respõsur⁹ alioq̃n cũ assignarem⁹ ei ꝓ pemptorio ẽminũ supradictũ sciret
f q quãtũ de iure possem⁹ ꝓcederem⁹ extũc in negocio memorato. ¶ Expectãtibus igit̃ aduersariis ipsum diu vltra terminũ duxim⁹ expectandũ.sed ipse di
g rexit simplicẽ solũmodo nunciũ excusatiõis lras afferentẽ. scribebat eiñ q nũcium. cui cum a

nobis recederet: iuiũxim⁹ viua voce. vt citaret eũdem. sero re/
b ceperat vñ nõ poterat tũ ꝓpter termini breuitatem. tum ꝓpter viarũ discrimina nostro se cõspectui ꝑsentare. ¶ Sed cõtra hoc faciebat. q sicut excusatorẽ direxerat sic dirigẽ potuerat respõsalem: cũ ei nõ fuisset iniunctum vt ad causã in ꝓpria ꝑsona dũtaxat veniere.sed vel ipe accederet vel ꝓcuratorem idoneũ destinaret. Preterea cuz mandat̃ alicui. vt ad certum terminũ se
i iudici rep̃sentet duo sub hac forma mãdant̃ vt adiudicẽ veniat et ad diem sibi ꝑfixam accedat. vnde si venire non possit ad diẽ assignatũ tenet̃ nihilominus se iudici ꝑsentare. Si eiñ mandat̃ alicui. vt aliꝫ ad certũ diem certã rem exoluat ñ ideo erit a mãdato solut⁹. si soluere nequerit die data. imo ad solutionẽ ela/ ꝑso etiã die solutiõi ꝑfixo tene/ tur. ¶ Qua propt̃ qz dict⁹ electus nec venerat nec sufficientẽ
k miserat responsalẽ ad diem sibi statutum vel post etiaz diutius
l expectat⁹ nec de vicino ejus aduentu spes erat. vtpote q ꝑ lit/ teras vtcũq excusauerit morã
m suã. ⁊ calores estiuos ⁊ insidias sibi positas formidabat.cuz re/
n putauimus cõtumacez. ⁊ ad le
o gitimas ⁊ moderatas expensas

ꝓ⁹ iniorib⁹ ordibus ꝓstitut⁹.B oia obiciebãt̃ in modũ exceptõis: vt pz in integra.de B.j.de accu.sup bis. c ¶ A grauamie: qõ i/ ferebat ei altera ꝑs eẽ iudiciũ. vt vñ vel etiã in iudicio: qz plures cõmissiones emanauerũt sup hoc negocio. d ¶ Prosecutus si statuisset terminũ sue appellatiõis: debuit ꝓdemnari ad oẽs expensas q̃s aduersarij fecerũt. postq̃ iuerunt ad curiã: qz non misit sufficiẽtẽ ꝓcuratorẽ ad curiã.j.de appel.nicolao. ⁊.c.rep̃ hensibilis.⁊.c.sepe.⁊ etiã si terminũ nõ statuiss: vt in dicto.c. reprehensibilis.⁊.c.sepe.⁊ hoc verũ est qñ i iudicio appelllatur.
e ¶ Sufficientẽ legitime ꝓstitutũ ad agendũ ⁊ respondendũ ẽ.de ꝓcu.c.j.⁊.c.accedẽs.⁊.xxiij.q.v.de liguribus ⁊.ff.de ꝓcu. mutus.§.pena. f ¶ De iure: in pemptorio iudex dz sic cõmi nari.ẽ.de in inte.resti.cũ ex lris.⁊.ff.de iudi.in peremptorio.
g ¶ Nunciũ: not.ꝑ nunciũ fieri citationez. h ¶ Poterat. sic.ẽ.de elec.bone.⁊.j.de appel.ꝓstitutus. i ¶ Sub hac: hoc fuit sũptum de lege.ff.de arbi.celsus.⁊ est sil'e.ẽ.de resti.spo.ca. vlti.⁊.viij.di.quo iure.⁊.ẽ.de offi.dele.cũ super ar.contra.j. de spon.sicut.⁊.ff.de condi.⁊ demon.ex scriptura.ff.de lega.iij.ea tũ adiectio.⁊ insti.de ver.obli.§.oiꝫ stipulatio:⁊.ff.de cõdi.iu/ sti.si quis ita institutus. k ¶ Responsalez. Ex hoc videtur q licet aliquis iusto impedimẽto sit detentus: vt venire nõ possit q teneatur mittere ꝓcuratorem.v.q.iij.si egrotans. vbi de hoc

tit̃.di eꝑus.⁊.c.placuit.⁊.lxv.di.sicꝫ metropolitan⁹ sile.j.de appel.ꝓstitutus.⁊.ẽ.de elec.bone. In ꝑriũ videt̃.q nõ teneat̃. mittere ꝓcuratorẽ.dũmõ mittat excusatorẽ.ẽ.de ꝓcu.querelã de iudi.cũ bertold⁹.⁊.ff.de dã.infec.si finita. §.si forte.⁊.vij.q.j ꝑtiuz. Mã egritudo ꝓrogat diẽ.⁊ si tũc iudicauerit.iudicatuz ñ vr̃.ff.de re iudi. q̃sitũ ⁊ si ex cã ꝓbabili absens est non ꝓcedit̃ ꝗ eũ diffinitiue.ẽ. d ok. dele.ꝓsultatõib⁹ Itẽ ꝑm hoc nõ ess melioris ꝓditõis q̃ abest ex iusta cã: q̃ qui ex iniusta.si eiñ nõ vult interesse vel nõ põt sufficit ei si mittat ꝓcuratorẽ ff.de ꝓcu.l.j. ⁊ dlegatus non põt ꝓpellere ꝓtes.vt ꝑsonaliter q̃s ad cãm veniat.nisi in casib⁹: i decre. Inno. iiij.d iudi.c.iuris eẽ.⁊ gnãr ab initio añ libelli oblatõz q̃tiẽs q̃s abest ex necessitate ꝑ uenit̃ ei.ff. ex q̃. cau. ma.§ ⁊si.§.j.ad B diẽ Vin.q re⁹ ad cãm citat⁹: si ardua est cã et venire nõ ꝑt nõ tenet̃ mittere ꝓcuratorez ñ excusatorẽ: ar. illi⁹ de cre.ẽ.d ꝓcu.q̃relã nisi spãlr B in citatõe dicat̃. Ez q B dictũ fuit sed actor sp tenet̃ mittere.ff. de diuer. ⁊ tẽ. p.l. j. Dicas q actor ab initio añ libelli oblatõnẽ: aut etiã citationẽ nõ cõpellit̃ agẽ: ñ ne fiat ei ꝑiudiciũ i ꝑ/ scptõe circa rẽ suam: etiã infirm⁹ ⁊ ipedit⁹ ꝓpellit̃ ꝓstituere ꝓcuratorẽ.q̃ saltẽ litẽ ꝓtestet̃.⁊ sic iterrũpat ꝑ/ scriptõnẽ.⁊ sic indire

cte cõpellit̃.ñ ꝑ iudicẽ nõ cõpellit̃.⁊ sic intelligit̃ lex ꝑma.ff.de diuer.⁊ tẽ.ꝑscri.l.j.re⁹ nõ cõpellit̃ venire iusta de cã impeditus ⁊ ꝑcipue si cã ẽ ardua: vt dixi i decre. q̃relã.ẽ.de ꝓcu.ñ sufficit mittẽ excusatorẽ q̃ de hoc fidẽ faciat vt ibi.ñ in cãu ꝑnti iste electus simplr misit nũciũ cũ lris.allegãdo quasdã fi iuolas excusatões.s.calores estiuos:⁊ q tarde receperat nunciũ.⁊ insidias allegabat.ñ non ꝓbabat.iõ ꝑdẽnabat̃ i expẽsis tanq̃ ꝓtumax. ⁊ sec⁹ ẽ in papa q̃ i aliis iudicib⁹.⁊ tũ circa ꝓncipale nõ ꝓcedit papa. Si tũ aliq̃s ẽ lõgo ipedimẽto detẽtus.ita q nõ ẽ spes. q possit venire ad cãm ⁊ negociũ tale sit q ñ possit aliquo mõ expediri ꝓ ꝓcuratorẽ: tenet̃ mittere saltẽ vt litẽ ꝓtestet̃.vt sic nõ currat ꝑscriptõ actori.ñ si ꝓpetuo sit impedit⁹. tũc tenetur oio mittere ꝓcuratorẽ ad cãm.alias nõ ꝓcedet̃ ꝓtra illum absentẽ
l ¶ Expectat⁹.⁊ sicvr̃ q in crimie purgari possit mora: arg. ff. siq̃s cauti. ⁊ si post tres: ar.ẽ.j.q̃ ma.accu.pos.cũ in tua.
m ¶ Calores.iuxta illud.nos genus ignauũ tecto gaudemus ⁊ vmbra.⁊ ita est.ar.q nõ excusat augustus q̃n teneat̃ q̃s ꝓse qui appellationẽ ad curiã.ar.ꝓtra.lxxxiiij.dist.quorundam
n ¶ Cõtumacẽ.vñ poterat ꝗ cũ ꝓcedi ad diffinitiuaz sniam cũ agerẽt̃ de electõe.ẽ.vt li.nõ cõtest.qñ.§.j.sed quia appellauit amplius expectat̃.j.c.ꝑti. o ¶ Expẽsas. arg. q in causa criminali siue denũciatõis vl inq̃sitõis seu exceptõis locũ babz

petitio expensay. C. qui ac. nō pos. q̄ crimen. ⁊ sic lex illa. C. de iudi. sancim⁹. ⁊. s. eo. c. pri. locū bz siue causa sit ciuilis siue criminalis. de expēsis dictū est satis. s. c. pri. ⁊ fit hic cōdēnatio ñ ōmissa. taxatōe dic sup h: prout notat. s. de procu. auditis.

Cum olim. ¶ Jo. an. nō sumat dicēs gratiosam esse: sed ꝗten⁹ ius ponit ꝑt sic sūmari. Jn causa electionis procedi tur cōtra cōtumacem etiā ad diffinitiuaz et ꝓtumax de misericordia citari ꝑt ⁊ audiri Scdo sūmo notabilius sic vt in rubro. Di uidit: nā ꝓmo ponit factū plura cōtinēs. Scdo ꝓmissio cū mādato. ibi volētes. Ab.

a ¶ Proponeret: nō ideo statim debuit ei credi. quia sepe bmōi eulogia ex mala fide fiūt. ff. de custo. ⁊ exhi. re. diu⁹. nemini ei cito manus impones xxiij. dis. §. j. ⁊. lxviij. dist. q̄d ē cito: ⁊. s. de elec. cū nobis olim. § ideo credidit ei papa qz ei soli fiebat ꝓiudicū sic clerico q̄ celebrat i secreto. s. d cle. pegri ex tue b ¶ Alio qui. i. si fuisset electio cassanda ordine iudiciario. § iudices nō intellexerūt qñ nimis festinanē cōfirmauerūt vñ dicit inferius non obstante q ei⁹ electio sit cōfirmata.

c ¶ Citat⁹: ⁊ iō contumax fuit. vñ potuit procedi cōtra ipm ad sententiā. s. vt lite nō cōte. qñ. §. j. ⁊ iō postea audire nō debuit nec sentētia retractari cōtra eū lata. sed de gratia auditus est postea. vt sequit inferi⁹

d ¶ Confirmate nimis subito vñ papa vult iteruz inquirere de electōe ipsa nō obstāte tali cōfirmatōe.

e ¶ Misericordit: sic ꝗ ex misericordia tm vt ei⁹ malicia cōuincat audit iste. D. vñ mādat papa inq̄ri de electōne ipius nō obstāte cōfirmatōe d ꝑdicto. F. q̄ de iure nō debz retractari. cum ordine iuris facta fuerit: nec ab ea appellatū fuit. lz dicat appellasse. qz ñ impetrauit sup facto electōnis: ꝗ sup iniuria. ⁊ iō non ponit ius hec decre. sed est quedam prouisio ex misericordia.

f ¶ Ut cōuincat. si. v. q. ij. pōti. C. de iudi. aut. iubem⁹ etiā sic iudex pōt parcē ꝓtumaci. s. de of. dele. cōsuluit. ⁊. s. e. put. ⁊. j. ti. proxi. ⁊. C. quō ⁊ qñ iudex. l. j. B. g ¶ Jn hibernia: ar. citatōes ex prouinciā nō ē faciendas. s. de elec. cozā. ⁊. s. de ma. ⁊ obe. c. vlti. sed nō pōt inueniri. ad donuz illi⁹ qui citat mitti dz. s. eo. causam. ⁊. j. eo. venerabilis. ⁊ citandus est quis edictis vt litteris. ff. de fideicō. liber. cum vero. §. vlt. vel si nō habet domiciliū. vbi habitare cōsueuit. ff. de dā. infec. l. iij. §. ꝓtoz. j. d cleri. non resid. ex tue. vel apud suā ecclia. j. e. c. fi. b ¶ Anni Sz quare expectauit vltra sex menses cōtra id. s. vt lite nō conte. quoniā. §. j. § hoc iō: qz appellauerat: vt sequitur. Sed p alia ēt iura non videt q̄ fuerit expectādus. s. de elec. duduz. ⁊. j. de re iudi. cū olim. sed forte ideo expectabatur quia erat consecratus ⁊ cum co tractabatur causa. sed ibi non tractabatur nisi inter eligentes. Jtem quare hic assignatur tem⁹ appellanti contra id quod legitur. j. de appel. ex insinuatōe. rñ. quia prefigitur ab eo ad quem appellatur ⁊ qui potest. sed ēnia ista ex misericordia intelliguntur facta.

i ¶ Facto. sic. j. d appel. dilecti. ⁊. c. vt nostrum. Herñ.

Veritatis ē vt bū. ¶ Legitur quo ad rationem decidendi pluribus modis. sed communiter summat sic. Si agit de crimine in moduz denunciationis contra reum contumacē possūt recipi testes et ferri diffinitiua sniā. h. v. Ego generalius sūmovt in rubro. Di uiditur. nam prio ponit denunciatōnē criminum episcopi curieñ. ⁊ tres delegationes super ea successiue factas et delegatorum processus. Secūdo cum deponit ⁊ p ipsum alienata reuocat. Secunda ibi. nos igitur. Abbas siculus.

k ¶ Retulerūt in modum denunciationis. ij. qō. vij. quapropter. sicut patz in integra. l ¶ Per contumaciam. Nota. q per solam cōtumaciā. potest etiam quis suspēdi ab officio ⁊ beneficio cum papa cum cōfirmat. quia coram primis non comparuit.

quas aduersarij eius fecerant a tpe citatiōis emisse: quā extunc expectare inceperant ipsum curauimus condemnare.

I Dem armachano ⁊ caseleñ. archiepiscopis.

¶ Sentētia in causa bñficiali nō trāsit in rem iudicatā respectu supioris quo min⁹ possit de iuribus priū inquirere maxime quādo sētētia fuit lata ꝓtra absentē licz ꝓtumacit ⁊ indefensū

Cum olim. d. cleric⁹. c. pape pre. n. diuēsis ꝑlatorū hibernie litteris ꝑsētatis se asseret in epm fuisse roseñ. electū nullusq̄ appareret: q̄ aliquid cōtra eū ꝓponeret: dict⁹ pre. n. ei munus fecit cōsecrationis ipēdi postmodū: F. et. G. monachi ad eiusdē pre. n. ꝑsentiā accedētes vterqz se asseruit a canonicis roseñ. ecclesie fuisse electū: ⁊ q ꝑdictus. d. per falsas lras fuerat cōsecrat⁹ ꝓpter qd idem pre. n. cām vobis sub ea forma comisit vt de forma ⁊ ꝓcessu electionis memorati. d. sollicite q̄reretis: ⁊ si eū electū canonice fuisse ꝓstaret: ipz faceretis pacifica possessione gaudere. alioq̄n inter ꝑdictos. F. G. audiretis cām. et cuius electionem canonicā ⁊ magis rōnabiliter factā iueniretis alterius curaretis electioni ꝑferre: ⁊ infra. Cūq̄z a vobis dictus D. tertio citat⁹ vro se nollet cōspectui ꝑsentare ꝓcedētes i causa tam ex testimonio cleri ⁊ populi roseñ. ecclesie q̄ assertiōe regis coarcaie. ⁊ prelatorum ꝓuincie de predicto. F. electionez fuisse celebratam: canonice dicistis ⁊ eam curastis autoritate apo. confirmare presertim cū capitulum roseñ. ecclesie dictū D. se non elegisse constanter assereret: nec de predicti G. monachi electione aliquatenus cogitasse. Jnterim memoratus. D. ad apo. se. accedēs sup quibusdam alijs grauaminibus. ⁊ iuris cōtra dictū. F. ⁊ quosdam alios litteras impetrauit: dictus F. postmodū ex pte vra nobis litteras ꝑsentauit. que qualiter a vobis in cōmissione predicta ꝓcessum fuerat continebant. et infra. ¶ Volentes igit adhuc

e misericorditer agere cū absente

f vt eius malicia ꝓuincat. dictuz F. ad vos duxim⁹ remittēdum mandamus quatenus nō obstāte q eiusdē. F. fuit electio con-

g firmata sepedictū. D. si in hibernia poterit inueniri. legitime citetis ad causam ⁊ facultate sibi defensiōis indulta in causa ipa canonice ꝓcedatis Qui si iuētus infra tres mēses vestro se cōspectui contempserit presentare ad consecrationē dicti. F. omni occasione postposita ꝓcedatis Si aūt in hibernia inuētus non

b fuerit. indulto sibi vn⁹ anni spacio ex quo ad nos ⁊ si nō verbo

i facto tñ intelligitur prouocasse arrepto itinere ad sedē apostoli cam veniendi dicto. F. administratōnē roseñ. ecclesie in spūalibus ⁊ tpalib⁹ cōmittatis quo elapso eū non differatis in epm consecrare. I Dem.

¶ Si procedit per viam inquisitiōis contra absentē cōtumaciter etiā lite nō ꝓtestata testes recipi possunt ⁊ sentētia diffinitiua ferri etiā p viam depositionis si hoc meretur delictum.

Veritatis est verbuz organo dominice vocis emissum. ⁊ infra. Sicut canonici cu

k rieñ. i nro auditorio retulerūt. h. curieñ. eps ecclesiā suā nō soluz dilapidādo depsit: sicut publica ꝑdicabat ifamia. sed homicidio incestu alijsq̄z crimib⁹ polluit ⁊ infra. Sup his cōmisim⁹ ꝓmo cām tridoñ. epo: et abbati montis sancte Marie: ⁊ ꝓposito de insula. scdo quoq̄z baxiensi epo ⁊ ipis abbati ⁊ ꝓposito. ⁊ infra. Vlex cū epus ipe prior iudicū

l presentiam adire p cōtumaciā

m ¶ Iudicibus: scdis. s. n ¶ Experiri. id est defendere: sic. ꝑ de iudi. c. j. o ¶ Neglexit: ⁊ sic nec coꝝ primis nec coram secundis fuit lis cõtestata. ⁊ tñ lata fuit sua diffinitiua: vt infra sequitur p ¶ Maliciã. ꝑ. c. pri. vbi de hoc: ⁊ c. put.

q ¶ Excõicatõnis sniam: cũ iam cẽt suspensus. ⁊ ita crescente cõtumacia crescere debet ⁊ pena. ꝑ. vt lite nõ ꝓte. quoniã. in fi. ⁊ .ff. de pe. l. relegati.

r ¶ Probatũ. Hic pz q̃ li. nõ ꝓte. recipiuntur testes: ⁊ ita nõ solũ recipiunt vbi agitur de electiõe ꝓlati: vt. ꝑ. vt li. nõ ꝓte. qm̃ §. porro. sed etiã vbi agit de restitutõe. ad idẽ facit. j. de cleri. nõ resi. ex tue. ⁊. iij. q. ij. decernim⁹. ⁊ ꝗ ĩo est: q: periculosa ē mora vtrinq: q: vtilitas ecclesie vtroq; casu ipe dit. fm. l. de crimine nunq; pceditur cõtra absentẽ. li. nõ ꝓte. nisi in casu ꝗ apparitorẽ. .C. de ꝓ. ne diu. p cõtumacia vo ãnotant bona. ⁊ expectat p annum ⁊ postea deuoluũtur ad fiscũ: nec super bonis auditur ſz sup crimine: vt. C. de requi. reis. l. ij. si autẽ lis est contestata. ⁊ liquet de causa i maioribus criminib⁹ nunq; procedit cõtra absentẑ. imo audit quãdocũq; venerit. ff. de requi. reis. annus. sed ibi de ꝓtestatiõe litis nil dĩ: ꝗ ita intelligũt doctores. Sed i minorib⁹ q̃ penã religiõis vel damnũ estimatõis cõtinẽt: bñ pcedit ꝗ absentẑ. ff. de pe. absentẑ. ꝗ accusator: semp dz ēē presens fallit in hoc casu. C. de adul. q̃uis. vbi proceditur ꝗ reum absente accusatore. ¶ D. distinguebat an liq̃at de causa vel non si. liquet de crimie vel põt liquere. cõdemnat absens. ⁊ sic intellexit. iij. q. v. quisq̃s. ⁊. xxiij. q. iij. de illicita. ⁊ fm hoc posses intelligere qd hic dĩ: ⁊. j. q̃ fi. sint legi. platũ. hic bene liquebat de crimine abñtis p cõtumaciã: ⁊ ita nõ ēēt aliqd ꝗriũ fm canones. ⁊ si nõ liquet de crimie. tũc excõicatur reus. ⁊ sic intellexit. xj. q. iij. rursus. ⁊ quicũq; nec distinguebat: an sit lis contestata vel vñ nñ moderni doctores dicũt: q nunq; est procedendũ cõtra absentem lite nõ cõte. ⁊ intelligũt illud. c. decernimus. cũ lis erat cõtest. ꝗ si lis nõ ē cõtest. vel si ē cõte. ⁊ non liquet de causa: tũc locu bz. xj. q. iij. rursus. ⁊ quicũq;. ⁊ ita ꝗdicunt huic decre. q: hec lis non fuit cõtestata: ⁊ tñ ferẽ sniam contra absentẑ de crimine nec expectatur p annũ. ⁊ testes recepti fuerũt. Qualiter intelligit qd hic dicit: ita q non cõtradicũt capitula ꝑdicta. põt dici: q hic recepti sunt testes spãli. mãdato dñi pape: qui habet potestatẽ etiã supra ius. j. de concess. ꝑbẽ. ꝓposuit. ⁊ ipse idẽ tulit sententiã dispositõis. vñ factũ suum ad cõsequẽtiã trahi nõ dz imo fm q ipse iudicat. ⁊ alij debent iudicare. j. de re iudi. i causis. vel melius dicas q. c. decernimus. ⁊. c. rursus. ⁊. c. quicunq; loquũtur vbi directe agit de crimine. ⁊ ideo intelligunt lite cõte. lz ex lra nõ colligat. ꝗ. c. istud loquit in alio casu. cũ hic agit de crimie: in modum denũciatõis seu inquisitõnis. nã canonici curien. denũciauerẽt hec crimina dño pape: de quibus publica infamia laborabat epus istc: vt dĩ in ꝓn. vt bñ colligit ex aliqua decre. ⁊ ita bñ pnt testes recipi ⁊ ferri snia ꝗ ꝓtumacem

ꝗ. vt lite nõ cõte. qm̃. §. ff ⁊ alij ⁊. j. de accu. q̃liter ⁊ qm̃. ij. §. dz ⁊ plus ē etiã ꝗ: q: deponit in modũ inq̃sitõis ꝓpter homicidiũ cũ alias in modũ inq̃sitõis nõ dbeat q̃s ponere. j. de accu. inq̃sitõis. j. rñso. ⁊ q: celebrauerat excõicat⁹: ꝓpẽ qd solũ potuit deponi. xj. q. iij. sicq̃s pbz s ¶ Defendãdo: q̃libet em̃ admiss⁹ fuisset ad dfensiões ipi⁹ .ff. de pcu. seruũ q̃q; §. publice. ꝗ hoc vez ē ad allegãdas cãs absentie: ꝗ ñ ad cãm: q: i crimib⁹ nõ inꝛeuenit pcuratorẑ si agat directe. j. de accu. veniẑ j. q. vij. si qm̃ ⁊. ff. d pb. iudi. l. pe. §. ad crimẽ. ꝗ cũ ꝗ nõ ageret directe potuit pcuratorẑ i terueire. j. d accu. sup bis. ⁊. ꝑ. d pcu. tue. ꝑ. c. cũ dilecti t ¶ Corpore: sic. ij. q. j. d mãifesta. v ¶ Inhibitõnẑ sic. j. de despõ. ipu. ad dissoluẽdũ. ⁊. j. de no. ope. nũ. cũ ex iniũcto. si. ꝑ. de of. dle. venerabil. ⁊. j. d acc. c. vl

¶ Ontigit.

¶ Prio põit casũ qm̃z ꝓtigẽtẑ. Secundo ꝓuidet: ibi ne igit. ab. r ¶ Seruã de ꝗz legistas iproꝑ dĩ cã rei ꝗuãde: vbi q̃s pueniẑ actõe reali. i q casu ē stativer⁹ possessor fm eos. C. d pscr. xxx. vl. rl. an. sicq̃s emptõis. §. pe. ꝗ ꝓmutabit q: re⁹ veniẑ. j. an. eã recupat fm formã iuris. ꝑ. vt li. nõ cõte. qm̃. §. in alijs. ⁊ ibi ē ar. p hac opiniõe i vbo recupet. ꝗ illud exponit ibi fm iura canonũ. ꝓnie dĩ cã rei seruãde: q: añ annuz nõ ēver⁹ possessor ꝗ custos poti⁹. j. ti. pri. c. vl. ⁊. ꝑ. de of. or. pastoral. v. vez. In ꝓsonali vo actõe fm oẽs ꝓnie dĩ cã rei seruãde siue cã custodie. talis em̃ custos ē ⁊ ñ possessor. ff. d acq̃. possideri. §. vlti. ⁊. l. si q̃s añ. nec tũc ejicit possessor d possessiõe ff. de dã. infec. si finita. §. sicq̃s añt ⁊. ff. vt ipos. le. is cui. j. rñso. ꝗ ꝗ tñmõ scdz decretũ ejcit ꝓmũ possessorẑ. ff. d dã. ifec. si finita. §. vbi vo. ⁊ ita vterq; erit in possessiõe. diuerso tñ respectu possesso: q colet agz ⁊ colliget fruct⁹. ꝗ alter eos custodiet: ne dissipenẽt ab isto. ff. vt in pos. le. is cui. §. q̃ legatoz. In reali actõe secus. vt dĩ in vlt. notula. bui⁹. c. tñ iudex nõ multum festinabit admissionẑ i possessionẑ: q: si re⁹ pbabit iustã cãz abñtie restituetur. ff. de dã. ifec. si finita. §. si forte vl forte ipo iure. ff. d pui. credi. ipatores. ⁊. j. de re. iu. cũ bertuld⁹. Sũmati examinabit q̃ iudex negociũ. añq; mittat alterã ꝓtiũ i possessoz. ꝑ. vt lite ñ ꝓte. qm̃. frequẽter. §. q si. ⁊. C. de bo. auc. iudi. pos. auẽ. ⁊ qui iurat.

y ¶ Non potest: ꝗ istũ qui nõ admittit. aliũ in possessionẑ plura remedia sũt ꝓdita: q̃ enumerant. ꝑ. vt lite nõ cõte. tue. ⁊ dic Jo. q si p annũ steterit in excõicatõe. pdit possessiõz: ar. xj. q. iij rursus. ⁊. c. q̃cũq;. ꝗ ꝗ nõ credo. q exvi excõicatõis pdat possessionẑ. ꝗ ex eo q ñ admittit illũ ad possessiõz bñficio b⁹ ꝓstõis. ⁊ c. illa nõ loquũt i cã ciuili. ꝗ. c. rursus. loquit in criuiali. ⁊. c. q̃cũq; loqtur cũ de crimie agit siue ciuilit siue crimialit. ⁊ sic ñ tãgũt istũ casũ: ꝗ fm ꝗ ꝓtigeret q efficeret possessor ille q̃ nõ fuit miss⁹ i possessiõz nec pnũciat⁹ mitti. duc. n. sũt pene pcedẽdi ꝗ ꝓtumaces. vna p missiõz i possessiõz. alia p excõicatõz. vbi vna tñ iponit alia nõ iducit. nisi expsse iponat. imo cũ vna ñ timet tũc demũ alia iponat: vt. ꝑ. vt lite nõ ꝓte. qm̃ frequẽter in fi.

a ¶ Melioris.nō ēm melior dz esse ꝑditio illorum.qui delinquūt.q̃ eor qui obediūt.ff.de donā.inter vi.⁊ vx.l.iij. §.j.⁊.s. de postul.ad hoc.ver.nos ⁊c. ⁊ stulti nō debēt ēē meliorīs cōditiōis q̃ periti.ff.qd vi aut clā.l.seruus.x vj.q.j.legi epistolā. in pn.⁊.ff.de noua.l.nō solū. b ¶ Actor verus:idē vr fuisse statutū p leges in psonali actiōe.vt si p aduersariū impedior possidere q̃ nihilominꝰ p possessore debeo haberi ac si possiderē.ff. d bo.auc.iudi.pos. q̃ uis s si p aliū ipedior. ille tenet mihi ad int ēē.ff.q.ex cau.in pos. eat.l.pe.⁊ B si soluēdo fuerit. als intelligor possidē.ff. de. eo p quē factū erit.l.vlt. j.rūso.⁊.ff.de dolo.et elegant.§.si dolo.

c ¶ Cōstituat.nō determinat b an ipo iure aut p lapsū anni cōstituat verꝰ possessor an p sniam iudicis.et vr expssuz q̃ ipo iure anno elapso sit verus possessor.s.de of. or. pastoralis.ver.vex.⁊ .j.ti.pri.c.j. ⁊ est sile qz transcursus anni puat aliquē stipēdio suo.si tanto tpe steterit excōicatus.xj.q.iij.rursus. ⁊ transcursus anni cōstituit aliquē beneficū.j.de bene.excōicamus. sed cōtra vr.qz post annuz impetrat ēm decretū. j.ti. pri.c.j. ⁊.ff.de dam.infec.si finita. §.iulia.sed illud loquit in psonali actione. Ad hoc dicas q̃ in realibus actōibus nō bz locū scōm decretū nec ē necesse.s solū transcursus anni facit aliquē possessorē. vt in decre.pastoralis.nisi ds ad cautelā impetret illd. s in psonalibus actiōibus necesse bz impetrare scōm decretū.qz als intelligit nō possidere.j.de pba.ex lris.⁊ sic nō pscriberet.Bz hoc ñ obtineret vniformiter in oibus. qz in cā noxali.⁊ in cā damni infecti scōm decretum pstituit aliquē dōm si reus erat dns.s si non erat dns.cōstituit verū possessorē:⁊ dat ei cām pscribendi siue vsucapiēdi.ff. de dam.infec.si finita. §.iulia.⁊.ff.de acq.pos. possideri.in fi.⁊.ff.de noxa.⁊ generali.s in alijs psonalibꝰ scōm decretū pstituit aliquē possessorē:vt.s.vt lite nō cōte.qm.in fi. ēm intellectū quē posuit ibi. Jo.in hoc.s.vt exonerēt ab onere probandi debitū.s ñ pscribit:qz qñcūq; dns offert debitū restituet ei res sua.nisi distracta sit aucte iudicis. vt.C. de distrac. pig.si pus.aliū intellectū duxim ibi. Bz nunqd idem iuris ē in spualibus causis.vt si petat ecclia vl prebenda ab aliquo ⁊ reꝰ infra annū nō cōperat:vt post annuz actor verus sit possessor: vt sic pscribat ecclam vl pbēdā. cū actor nunq̃ institutus fuit forte in ecclia.dico q̃ petat ecclesia tanq̃ ꝓprietatis vel alid spirituale:elapso annoverꝰ ē possessor ⁊ pscribere pt.j. ti. pri.c.j. si vo petat ecclia tanq̃ beneficiū siue pbenda.nō bz ibi locum pscriptio.qz titulꝰ nō pscribit.sola ēm possessio nō facit aliquez decurionē.sed canonica electio.ff.de decu.berēnius:argu.j. de isti.ex frequentibus.Qui ēm dicit se plātum ecclesie vl canonicum nō prodest probare pscriptionē:nisi ondat titulum siue libellū sue ordinationis.ij.q.j.legū.⁊.j.de preben.dilecto.⁊.s.de proba.ex insinuatōe.nec obstat.j.de iurepa.cura.qz pscribit ibi ecclia tanq̃ ꝓprietas.vt dixi:non tanq̃ prelatura.nunq̃ ēm bz iura canonica p scōm decretuz datur ius prescribendi nisi assit bona fides:⁊.j.de pscrip.vigilanti.⁊.c. quoniā omne.sz cū aliqs mittitur in possessionē beneficij q̃ nullum titulū bz nunq̃ pōt habere bonā fidē.⁊ iō non pscribit.qz in huiusmodi spualibus bona fides ⁊ iustus titulus requirunt.s.de pscrip.si diligenti. Quid ergo opat scōm decretū in hmōi spualibꝰ:forte vt possit vti fructibꝰ.⁊ vt possit pscribere cōtra oēm agentem.si haberet bonam fidem ⁊ aliquē titulū.non tn pscribit ius prelature vl pbende:sed pscribit contra agentez tn. Hodie vero ille qui agit contra aliū possessorē sup dignitate ꝓsonatu vel bnficio ecclastico obtinendo.nō dz mitti in possessionez causa rei seruande ꝓpter ꝓtumaciā partis aduerse. ne p hoc eaz ingressus pateat vicios.sed in eo casu lite nō ꝓte.liceat iudici negociū terminare.vt in cōcil.lugdun.de eo q̃ mit.in pos.causa rei seruande. .c.cū qui.⁊ illud scias qui missus.in possessionē ex ꝑmo decreto nō vtit fructibꝰ. imo eos ꝓseruare debz.vt ipe restituat eos cum ipa re:si.j.annū reus recupat possessionē.j. de seq̃stra.c.ij.si nō recupat rē suaz.j.annū i actōe reali bēbit oēs fructꝰ vsq̃ ad li. ꝓte. postea sup ꝓprietate audiet.si postea agere voluerit q̃ possessionē amisit ⁊ q̃ ex primo decr.ñ vtat fructibꝰ.ꝓbat.ff. q.ex cau. in pos. eat. fulcinꝰ.i pn.s post scōz decretū vtit fructibꝰ.ff. vti pos.le.is cui. §. qui legatoz.in fi.secus tn ē in petitōe hereditatis vbi quis ꝓpē nimiaz ꝓtumaciā ꝓsequit fructꝰ.ff. qui ex cā i pos. eat.fulcinius.§.vlti. Sālr.cū vēter mittit i possessōz vtit fructibꝰ.ff. de vē.i pos.mit. l.j.§.j.⁊.ff.si mulier vē.no.pos.calū.cā ē di.l.j.§.interesse.Sālr cū impubes ex cab.edicto mittit i possessionē.ff.de car.edic.s si is.§.ij. Jtē qd dices:si missus in possessōz ex ꝑmo decre.cōsciat an possit petere restitutōz.vr q̃ non ꝓcipue ēm iura canonica cū nō possideat:s tm custodiā bēat:vt.s.dictū ē:qz ñ sufficit p bare deiectōz:nisi probet possessōz.vt.s.d of.dele ꝓsultatōib.⁊ .s.de resti.spo.oli. vn ñ possz agere vti possidet.ff.vti pos.si duos.§.creditorez.s dicas q̃ pt petē restitutōz ꝓditiōalr ex illa.l. C.de pto.pig.l.vl.ēm illos q̃ dicūt q̃ stati ē verꝰ possessor saltē i actōe reali:ñ videat q̃stio cū bēat ver ā possessiōz: lz ꝓmutabilē

Venerabilis. ¶ Diuidit:nā ꝑmo ponit duplicē citandi formā:ꝑma quā facit iudex p lras. Scdo quā cōmittit alēi faciēdā.Et d fcō bꝰ decre.bētur in.c.fi. de ma.⁊ obe.⁊ latiꝰ in.c.fi.de dilatōibꝰ. Ab. d ¶ Finē.sic.s.c.fi.⁊.s.de pcu.pstitutis:⁊.C.de agri. ⁊ cen.li.xj.⁊.C..de iud. ꝓperādū.i pn.⁊ iō vsq̃ ad triēniū restringūt lites bz leges:vt i pdi.l. ꝓperādū.ne imortales existāt.vt ibi dr ēm iura canonica nō finit instātia iudicij elapso triēnio.s.de iudi.venerabilis. e ¶ Proric: ⁊ si B ñ fuisset appositū de ꝓrima itelligeret.ff.de v.obli. cū q̃ kalendis. l.seruū q̃z.i pn.B. f ¶ Sufficient instructū. sufficiēs dr q̃ ad agēdū ⁊ defendēdū ⁊ rñdendū pstitut ē legitime de B dictū est s.de procu.c.j.⁊.c.accedēs.⁊.c.mādato. g ¶ Ecclia Sic q̃ bz citari q̃ psonalr nō iuenit.s.e.cāz.q̃ vbi sat dr d hac mā.s q̃d si et si reꝰ veniat ⁊ iudices ipediti ēt si veniffz,pcedē nō potuisset. nūqd tenebit saltē ad expēsas:vr q̃ sic:qz ꝓtumax ē.vocati.n. nō ē ꝓtēnere aucte ꝓtoris.ff.de iudi.si qs ex aliena.⁊.ff.d re iudi.ꝓtumacia.nec ꝓdesse vr si casu processus iudicis ipedit. sicuti si facto fecerit ñ vr obtēperevolūtati.ff.d pdi.⁊ demō.l.j.i fi.certꝰ.n.casus bz ē ad B vt nō veniat:ar.ff.d bo.pos.ēm tab. l.j.§.j.v.sciaz tn.⁊ lz mea ñ int sit.teneor tn venire.ff.si qs cau. si cū.i pn.ar.s.ff.si qs cau.l.ij.§.si qs i iudicio.i fi.⁊.ff.si qs i ius vo.ñ ierit.l.ij.i fi.qz nihil int ē actoris reū nō venisse.vt ibi.ff.d iu.nōvi.⁊.ff.d pecul.eo tpe.⁊.ff.d arbi.si cū dies.§.si arbit.v.s si i aliquē.⁊ B vex ē q̃ nō tenet.j.d eo q̃ mit.i pos.cā rei suā.c.j

Rica. De eo qui mit.i po.cā.rei.ser. Quia p ꝓtumaciā sepe p uenit ad missiōz i possessiōz:iō ꝓgrue pꝰ pcedētē ista annectit. Et q̃uis in rubro fit dūtaxat mētio de eo q̃ mittit in pos.cā rei suāde.tn i nigro tractat etiā de iterpositōe scdi decreti p quod trāsferet ꝑa possessio.vt in.c.j.ex q̃ collige q̃ nigꝰ q̃nq̃ ē gnālꝰ rubro ꝓcor.de of.dele.ic.j.li.vj.referēdo rubrū ad.c.fi.e.ti. Ab.

Constitutis. ¶ Missus in possessionē ex ꝓmo decreto in reali ꝑ lapsū anni veraz ⁊ incōmutabilem illius rei possessionē acq̃rit. lz passus missionē habuerint infra annū voluntatē cautionē ꝑstandi quā tñ nō ꝺduxit ad effectū suo defectu. b. d. ꝓm verum intellectū. Primo nar
a at factū. Scꝺo interloquit: ibi iōq̃. Ab.
a ¶ Seruāde sup possessiōe sup qua agebatur tanq̃ sup ꝓprietate: secꝺ si agat sup bñficio vel dignitate. j. i cōsilio lugdunē. co. t. cum qui li. vj.
b ¶ Assertōe. C. si ꝑ vim vel alio mō. l. ij. ⁊ ita ꝓfessiōes ꝑtiū cōstitit ꝺ meritis cause: ⁊ ideo ex cōfessiōe ꝓcedit ad sniam. s. de transac. ꝑterea. ij. ⁊. s ꝺ resti. spo. cū ad sedē ad fi. qꝛ ꝓfessus i iure ꝑ iudicato bētur. j. ꝺ ꝓfes. cū sup. ⁊. c. seq. ⁊ C. de confes. l. vna.
c ¶ Volūtatē. non tñ studiosam seu cuz effectu. qꝛ ꝑ eū stetit ⁊ ñ ꝑ iudicē vl ꝑ aduersariū: alꝯ si stetisset ꝑ iudicē vl ꝑ partē aduersam nō imputarek ei j. eo. c. pri. imo ⁊ si iudicē hic nō ꝑt coram publicis ⁊ honestis ꝑsoni ꝺz cautōnē offerre ac ꝑstare vt postea non currat annal ꝑscriptio. vt. s. de offi. ꝛ. pastoralis. in fi. ⁊. j. eo cōvenissent. Item est ar. h ꝙ volūtas sola nō sufficit sine effectu. j. de re iud. cū aliq̃bus. ⁊. ff. ꝺ cōsti. pecu. ꝓmissoꝛ. §. ꝓstitutio. ⁊. ff. ꝺ re iudi. l. iiij § ait ꝓtoꝛ. ⁊. lxxxviij. dist. nō satis. ⁊. ff. q̃ꝺm mo. pig. vel hypo. sol. l. sicut. §. si volūtate. ar. s. xxij. q. v. nec solo. ⁊. c. q̃ viderit. ꝺ pe. dist. j. siq̃s cū telo. xxiiij. q. v. si quid inuenisti. Si vꝺ de necessitate opus ē facto nō sufficit volūtas si factū adimpleri ꝑōt alꝯ volūtas reputak ꝓ fctō. vt i. c. nō satis. vel aliter vbi q̃s ꝺz volūtatē faciēdi bonū sufficit sola volūtas si nō ꝑt facere illꝺ. ꝑ si volūtatē ꝺz male faciēdi ⁊ ꝑ eū non stat. puta qꝛ procedak ad actū exteriorē ei imputak. de peni. di. j. siq̃s cū telo. ⁊ in pluribus. ll. ibidē alꝯ sola volūtas nō imputak: qꝛ cogitatōis penam nemo merek. de peni. di. j. §. cogitatio. ⁊. §. cogitatōis. d ¶ Parati. si vo nō fuissent parati eā recipere nō noceret ꝓposito ar. ff. ꝺ lege cōmisso. si fundꝯ. in fi. §. cōmissoria. vel si eā ꝑstare nō posset nō imputarek ei: qꝛ inanis ē actio ⁊c. ff. de dolo. nā is. ⁊ s. ꝺ resti. spo. olim. ij. ⁊. j. ꝺ so. odoardꝯ. ꝑstat ꝑ quā ꝑōt. s. iuratoriā. j. de do. pꝯ diuoꝛ. re. ꝑ vias. ⁊. C. de epis. ⁊ cle. auē. generaliter. ⁊ in autē. vt nulli iudic. §. si vo. col. ix. ꝑ illud ꝑtestak. j. de sp. c. vlt. Item babes h: q ꝑti ꝑstanda est cautio ista: qꝺ ē verum. ⁊ iō si ñ ꝑt iudex baberi ꝑstetur ꝑti. ⁊ iudici etiā ꝑōt ꝑstari ꝑte absente. j. eo. c. ij. ⁊. iij. ⁊. s. ꝺ offi. oꝛ. pastoral. Si aūt neuter potest inueniri prestatur alicui honeste persone q̃ recipiat cautionem noie aduersarij.

¶ Actor missus in possessionem post annū efficit verus possessor. Iz reus infra annū cautiōem prestare voluerit hoc dicit.

Constitutis in ꝑsentia nostra. R. canonico vestro ⁊ respōsalibus ꝓpositi de beril. super possessione ecclie de lamento in
a quā causa rei seruande fueratis inducti: hincinde fuit coram nob aliquādiu disputatū. tandem ex
b vtriusq̃ ꝑtis assertōe terminus q̃ lz causa rei seruāde tñ i eiusdem ecclie possessionē iuducti fueritis: infra annū tñ altera pars standi iuri nō ꝑstitit cautionem
c lz voluntatē ꝑstandi habuerit ⁊
d vos eā parati recipe fuissetis.
¶ Iōq̃ decernimus vt āmodo
e possessionē ꝑscripte ecclesie. saluo iure qꝺ idē ꝓpositꝯ in petēda ecclesia hꝛe dinoscit. absq̃ ꝓtra
f dictōne q̃libet habeatis. Vt āt nꝛe diffinitōis sentētia iuiolabiliter obseruek. eā aplico duximꝯ patrocinio roborādā.
¶ Remēs. iij. episcopo ⁊ archidia. eboze.

¶ Si no iecit ꝑ reū q̃ minus caueret infra annū actor ꝑ lapsū anni nō efficit verus possessor.

Cum sicut accepimꝯ inter. p. subdec. ⁊ abbatissam et cōuentū sancte trinitatis super ecclesia de capit. questio verte/rek. thesauk. ⁊ de corint. abbates ac archidia. chimeñ. a se apo. ꝺ legati monilaes ipas rei seruan
g de causa in possessionē rei petite miserūt vñ cā hoc ad subdecani noticiā puenisset: ad archidia. ꝑdictū accessit: ⁊ offerēs ei listē di iudicio cautionē: qm̃ abbas de corinth. ꝓfectꝯ i angliā. ⁊ abbas thesarieñ. viā fuerat vniuerse carnis i gressus possessionē infra annū sibi ⁊ resignari cū istā/
h tia postulauit: ꝑ nō potuit obtinere. ⁊ ifra. ¶ Dis. v. mādamꝯ q̃tenꝯ si est ita. sistēdi iudicio ab
i eo cautōe recepta ei possessionē restitui faciatis. nec obstare volumꝯ q ann⁹ elapsus eē ꝓponik
k si ꝑ eū nō steterit q̃ minꝯ ifra annū ⁊ possessionē recepit ⁊ dederit cautionē. ¶ Anno. iij. vꝛb. ⁊ senogaleñ. episcopis.

¶ Si reus ꝓ quē facta ē missio in possessoꝛ doceat se ꝓtūacē nō fuisse nō ꝓdēnabit ad expēsas

Cum venissent ad apo. se. abbas sancti angeli: ⁊. p. gall. idē. p. ꝓposuit q ꝓdictꝯ abbas eū sup quadā possessiōe corā Io. ap. se. le. traxit i cām: ⁊ infra. Vex legatꝯ ipe cām ꝓmisit iudicibꝯ ꝓm ius ⁊ bonā ꝛre ꝓsuetudinē terminandā. q̃ cū ꝓm iustū vellēt ꝓcedere. ꝑfatꝯ. p. nꝛaz audiētiā appellauit. ꝑ iudices nihilominꝯ ꝑtē aduersaz i possessi
l onē rex petitax iuducēdam cā custodie ꝺcreuerūt. ita q si vsq̃ ad annū ⁊ diē prestaret sistendi iudicio cautionem ⁊ parti alteri
e ¶ Saluo iure: sup ꝓprietate: sic. s. vt lite nō ꝓte. qm̃. §. qꝺ si i fi. ⁊. s. de do. ⁊ cōtu. put i fi. f ¶ Habeatis. Hic sumik argu. q scꝺm decreū necessariū st in reali actōe: ꝑ iō datū fuit scꝺm decretū: qꝛ dubitabak sup cautione: an ifra annū prestita fuisset. ⁊ iō reuocabak in dubiū inter partes. de hoc satis dictū ē. s ti. pri. contingit.

Cum sicut ceme. ¶ Specialiꝯ et notabiliꝯ sūmak sic ꝑz intellectū quē teneo. Tps annale nō currit missionē passio si. j illꝺ cautionē iudicibꝯ vel alteri equaliꝯ absentibꝯ obtulit: lz per eos seu ꝑ cuz recepta nō fuerit Et est casus notabilis. ⁊ ꝓm hūc intellectū diuidik. Maz in ꝓma facti narratio In scꝺa cāe cōuissio ibi discretōi. Ab.
s ¶ Rei petite: sic. s. vt li. nō ꝓte. qm̃. §. in alij. ⁊. j. e. c. vlt. C. de bis qui ad eccle. ꝓfu. ꝑsenti. §. cum autē.
b ¶ Obtinere: sed ñ debuit cū plures fuissent iudices ipse solꝯ restitutionē dare non poterat: qꝛ solus non habebat iurisdictōz. s. ꝺ of. ꝺle. cāz matrimonij. ⁊. c. vno ꝺ legatoz. ⁊. ij. q. vj. §. diffinitiua ver. item si plures ar. ꝓtra qꝛ cū res eēt tpe pitura archidiac. poterit se intromittere sic aparet in tutoribus. ff. de admi. tu. tutoꝛ. q. §. j. sed ñ est verum: vt dictū ē: cū nō biet iurisdictiōem poterat tñ cautōnē recipere ab ipo noie aduersarij nō tāq̃ iudex sed tanq̃ bonesta ꝑsona: ⁊ sic ñ curreret tē pus. s. ꝺ offi. oꝛ. pastoralis. ꝺ hac cautōe dictū ē in ꝓri. c. s. eo.
i ¶ Recepta: ⁊ ita qꝺ nō potuit facere ꝓmo mō facere ꝺz vt possessionē. recuperet: sic. j. c. ꝓoxi. sic etiā si ad terminum venire. aut etiam soluere non potuisti. nō tamē post terminū eris a solutōe absolutus. s. de dolo ⁊ cōtu. cū dilecti. ff. de arbi. celsus.
k ¶ Nō steterit. Mo. q si ꝑ me nō stat quo minꝯ faciā qꝺ debeo: nō est mihi imputandū. sic. s. de rescrip. si aūt. ⁊. c. plerūq̃. ⁊. s. vt li. nō cōte. qm̃. circa ꝓn. ⁊. j. ꝺ ap. ex insinuatiōe. ⁊. ij. q. vj. anteriox. §. ad h. ⁊. j. ꝺ appel. ex rōe: ar. s. s. c. ꝓoxi. ꝑ ibi voluit solūmō ꝑ nō cū effectu ⁊ volūtas ibi stetit i suis terminis. hic vo voluit ⁊ obtulit ꝑ defuit qui reciperet. ⁊ absente illo qui fuit cā custodie i possessionē missus ex causa necessaria. possessio restitui nō ꝺz. j. de v. signi. dilectio.

Cum venissent. ¶ Sūma subtilius sic si passus missionē repetēs possessionē allegat se cōtumacē nō fuisse restitū ꝑstitū statū ꝑstita cautōe ⁊ dilata ꝓdemnatōe expēsax quā euitat si postea constiterit eū non fuisse contumacē. Prio ponit factū corā papa narratū querele vel appellatiōis remedio Secundo dat iudices. ibi. nos igitur. Abbas siculus.
l ¶ Cā custodie: ar. q nō sit possessor: ꝑ tñ custos. sic. j. e. c. ꝓri.

a ¶ Restituereť. Hic male pnũciauerť. q: ꝑmo ꝺbuit eĩ de expẽsis cõstare saltẽ p iuramẽtũ. C. de iudi. sancim⁹. ꝑmissa taxatiõe. §. de pcu. cõstitutis. ⁊ b i fine dicit q̃s abbate cõstiterit, ꝑpẽ hoc fecisse vñ ꝓperã pcessit: q: nõ ꝺbuit ꝓdẽnare eũ ad volũtatẽ abbatis. vñ papa nõ stat illi ꝓdẽnatõi. ⁊ ꝑterea ꝓdẽnatio expẽsaꝝ debz fieri tpe ꝑstande cautiõis quo ꝛcupat possessionem. §. vt lite nõ ꝓte. qm̃. §. in aliis. ⁊. j. de sequestra. c. j. ⁊ hic in fi.

b ¶ Obtulit p hanc oblationẽ cautõis interrũpit ꝑscriptionez ãnalẽ. §. de offi. or. pastoralis. i fi. ⁊. §. c. pri. Et p hoc vñ renũciasse appellatõi ⁊ ratam habuisse sniaz iudicũ illozuz exq̃ acquieuit illi. ar. §. ꝺ of. dle. gratũ. ⁊. j. de testi. cũ venisset. ⁊ ar. ff. ꝺ iudi. l. veꝝ ⁊. ff. rẽ. ra. ba. l. iij §. falsus. § ꝑ inuit scz q: papa mãdat inq̃ri ꝺ appellatõe q̃re p b nõ intelligiť renũciasse. dicas exq̃ aduersarius noluit recipẽ cautionẽ ⁊ restituere possessionẽ: stati licuit ei ꝓsequi appellationẽ ⁊ ita cũ p eũ nõ steterit q̃n dedisset cautionẽ ⁊ recepisset possessionẽ § poti⁹ p aduersariũ ⁊ p iudicẽ ei circa possessionẽ recuperandaz obesse nõ dz: vt vt. §. c. pri. quid § pfuit ei appellatio. multũ pfuit. q̃a si appellatio sua fuit legitima nõ cõdẽnabiť in expẽsis. si nõ fuit legitia ꝓdẽnabiť in expẽsis necessarijs q̃s ꝓpter hoc ꝓstiterit abbatem fecisse. vt dicit in fi. si ẽm nõ appellasset simplr restituisset expẽsas. c ¶ Cautõe: sufficiẽti. j. de sequestra. c. j. in fi. d ¶ Rõnabiliter: eũ hic papa iubet inq̃ri de appellatõe. patet q̃ nõ recessit ab ea p oblatõz cautõis. § hoc fuit culpa aduersariꝝ q̃ eã noluit recipe. qꝺ pfuit huic appellãti in hoc. q: nõ cõdẽnať in expensis. si legitie appellauit. ⁊ sic tuti⁹ fuisset illi accepisse moderatas expẽsas. e ¶ Illaꝝ: ⁊ etiã ad eas q̃s fecit in rebus q̃ ruz possessionẽ tenebat ꝓseruãdis. etiã si nõ expediebat facere illas dũ tñ credebat expedire. ff. de bo. auc. iudi pos. ꝓtor ait. § qꝺ ait ꝓtor. alꝭ generale est vt nõ sufficiat credere expedire. nisi in vitate expediat. ff. de nego. ges. § in vltro. §. j. in fi. vtiliť cũ debet ceptũ esse negociũ: lz non spectem⁹ euẽtũ: vt ibi dicit.

f ¶ Necessarias: necessarie expẽse dicunť impẽse sine q̃b⁹ deterior ẽet res si nõ fieret: aut etiã piret. ff. de ver. signi. impẽse. ⁊. ff. de pig. ac. si necessarias. ⁊. ff. de ipẽ. in re. do. fa. impẽse. ⁊ duabus. ll. se ad hoc dictũ est. §. ti. pro fine.

Si aduersarius ¶ Si reus citatus se absentat nec pcurator nec alius eũ defendit mittitur actor in possessionez rei petite cũ custodie. b. d. ibi ẽdo lre q̃ reus fuit ꝑsus ꝑsonalr citatus ⁊ postea se absentauit. scꝺo mõ legiť supplendo ad litterã maxime vt dr in glo. Et ꝓm hũc veꝝ ⁊ notabilẽ itellectũ. hoc intẽdit vt in rubro. Prio poniť thema ex quo q̃stio. Scꝺo solutio. ibi. iure petere. Ab. g ¶ Citatõis hoc iõ dic q: si añ citationẽ ⁊ nõ i fraude se absentaret. nõ dareť restitutis possessionis ꝑ ipm. lz pñs vellet ꝓbare spoliationẽ ⁊ possessionẽ. §. de of. dele. ꝓsultatõib⁹. § missio in possessionẽ cũ custodie nihilo min⁹ fieri dz. ⁊ ita q̃ dixit post citatõis edictũ. idẽ intelligo etiã añ citatõem: q: dz dimittere, pcuratorẽ q̃ ad loca remota se trãstulerit. de hoc dictũ fuit. §. de of. dele. ꝓsultatõib⁹. vñ supple b maxie. h ¶ Domi: sic. §. de do. ⁊ ꝓtu. cãm q̃. vbi de b ⁊. c. venerabil. ⁊. ff. ex q̃. cau, ma. Itẽ ait. §. hoc añt. ⁊. l. fe. ⁊. j de cle. non resi. ex tue. B. i ¶ Qui ꝺefendat. eũdẽ. § si appeat q̃ defendat eũdem. audiẽdus ẽ. ff. de pcu, seruum quoq̃. §. publice. ⁊. l. ab

a xxx. libras restitueret, p expẽsis recipet possessionẽ eãdẽ: cũ q̃z. g se. ap. le. ifra annũ fuissz trã illã ĩgressus ipe cautõnẽ standi iuri

b obtulit coꝝã eo: ⁊ possessiõz sibi restitui postulauit pat⁹ expẽsas restituẽ fctãs i lite q̃. vj. li. sũmã sic asserit nõ excedũt: sed abbas xxx. libras sibi ꝛstitui petijt quãtatẽ. ⁊ ifra. ¶ Nos igiť ipz. p

c cautõe ꝑstita i possessiõez credim⁹ reducẽdũ. b etiã decernẽtes vt sicꝓsuetudinẽ quã allegat laudabilẽ eẽ ꝓstiterit q: ex b seq̃ť eũ

d rõnabiliť appellasse ad restituẽdas expẽsas nullaten⁹ cõpellať alioq̃n cũ ex b appeat eũ frustratorie, puocasse: ad restitutõz co

e gať expẽsaꝝ illaꝝ q̃s abbatẽ cõ

f stiterit, ppť b necessarias i lite fecisse. ¶ Regorius nonus.

¶ Contra absentẽ q̃ si dimiset procuratorẽ facta citatione domi nullo defendente fit missio

g Si aduersari⁹ tu⁹ p⁹ citationis edictũ ad remota locase trãsferrẽs, pcuratorẽ legitimũ nõ dimisit ⁊ denũciatõe pu

b blice facta domi ñ appet q̃ defẽ

i dat eũdẽ iure petẽ potes: vt in possessionẽ eaꝝ trahaꝝ de q̃b⁹ questio vtiť cã custodie inducatis.

Rica vt lite pẽdẽte nihil inouet

A Lexã. iij. eborc. archiepo.

¶ Lite pendente reus cõmodo possessõis sue puari ñ debet

k Memoria nra nõ excidit ⁊ ifra. Statuim⁹ vt lre prohibitõis q̃s ad petitiõez archiepi cãtuarie. t. f. direxim⁹

l nullũ ꝓiudiciũ factãt q̃ min⁹ tibi ⁊ successorib⁹ tuis libeꝝ sit: quẽ admodũ nob ẽ bũficio ꝓuilegiorũ ap. se. idultũ: ⁊ tu ꝑdecessores tui ꝓsueuistis facẽ añ vos p

m totã angliã deferre crucẽ q̃uscq̃ diffinitiua snia decernať: an ec-

n clesia tua de iure b debeat hre.

Ꝓcurator mittẽ, pcuratorẽ q̃liť cunq̃ sit absẽs. alꝭ re q̃sit amicis ⁊ facta denũciatõe: si ñ ꝺefendiť, pcediť ꝑ ipz: vt b dic ⁊. ff. ex q̃. cau. ma. Itẽ ait ꝓtor. §. vl. ⁊. l. fe. ⁊. §. de do. ꝓtu. cãm q̃.

Rica. Et lite pẽdẽte.

Visu ẽ. §. ꝺ qdã innouatiõe q̃ fit ꝑ abntes ꝓtumaces. q: fit missio in possessionẽ q̃z, pcediť ad excõicatõz vl ad sniaz diffinitiuã § ne credẽt aliq̃l q: eo dẽ mõ circa statũ cãe pẽdẽť posset aliq̃d innouarivt mutatõ fiat circa statũ reoꝝ. iõ annectiť b Rica. ⁊ no. q b Rica formať negatiue ex q̃ iferť q: regulariť lite pẽ. nihil ẽ inouãdũ: q̃n añt dicať lis pẽdẽ q̃ ad mãz b⁹ritu livide tex. no. i cle. ij. e. ti. ⁊ ibi glo. ⁊. xj. q. j. c. vl. ⁊. xvj. q. iiij. volumus. Abbas.

m Emoria nõ.

¶ Sũma sic notabili⁹. Priuilegiũ etiã a ꝓncipẽ ipetratũ p qꝺ ꝑuať q̃s sine cãe cognitõe lite pen. vsu possessiõis tãq̃z surrepticiũ nõ vz seu tãq̃ rõi obuiũ ẽ reuocãdũ. Prio decise ponit q̃relã. scꝺo puidet ib⁹. statuim⁹. Ab. k ¶ Prohibitõis. Eborare. archieps ex ꝓuilegio ap. se. faciebat crucẽ portare añ se p totã angliã. papa ad petitõez cãtuariẽ. archiepi, pbibuit ei p lras suas: ne b facẽt donec cogscereť an b facẽt de iure. § q: papa ꝓuauerat illũ sine cãe cognitõe. dicebat archieps eborac. q̃ nõ debuit pbiberi añ cãe cognitõz: vñ papa statuit. q̃ nõ obstãte illavl aliq̃ pbibitõe faciat añ se portare crucẽ p totã angliã: q̃uscq̃ cõstiterit an de iure b facẽ ꝺbeat. l ¶ Preiudiciũ. ⁊ ita qꝺ illicite factũ est ꝑt licite reuocari. xxv. q. ij. qꝺ q̃s cõmisit. ⁊. c. sniam roma. se. ⁊ sapiẽtis reuocare qꝺ praue fecit. xxij. q. iiij. magne. ⁊. ff. de reiu. q̃ ius sit etiã errorẽ suũ q̃libet emẽdare tenеť. j. ꝺ ac. q̃lr ⁊ q̃ñ. j de sen. ex. sacro. ⁊ de ap. cũ cessãte. ⁊ i auc. ꝺ nup. circa ꝑn. pvnã colũnã. col. iiij. exq̃ papa reuocat qꝺ iniuste fecit: multo forti⁹ ⁊ alij b facere dñt: imo ⁊ qꝺ bñ factũ ẽ si icipiat esse occasio mali ꝺstruẽdũ ẽ. lxiij. di. §. vez. ⁊. xij. q. j. certe ego sũ. m ¶ Crucẽ ꝺ ferre: no. q̃ incorpalia possidenť vl q̃si possidẽť vt b. lxxiiij. di. q̃sq̃s. ⁊. §. ꝺ cã pos. ⁊ ꝓprie. cũ ecclia: ⁊. j. ꝺ pscp. si diligenti. ff. de vsuca. l. iij. §. siviã. ff. de acq. re. do. fu⁹. §. j. Itẽ pzq̃ lite pen. ñ dz q̃s ꝑuari sua possessiõe. xvj. q. iiij. volum⁹. ⁊. j. de pui. ducũ. ⁊ C. ꝺ pba. l. ij. C. ꝺ rei vẽ. l. vl. ⁊ i auc. vt i medio liť sacras iussio. nõ fieri. §. illꝺ q̃q̃. col. viij. ⁊. ff. de peti. bz. diu⁹ pius. ⁊. viij. q. iiij nõne. ⁊. j. ti. pri. c. ij. ⁊ p totũ. nisi alꝭ suspect⁹ eẽt de dilapidatõne. iij. q. ij. q: ea. ⁊. j. de symo. lz beli. ⁊. ff. q̃ satisda. co. si fideiussor. j. c. vl. ⁊. j. t. pri. c. ij. ⁊. iij. ⁊. ij. q. vj. q̃uotiẽs. ij. n ¶ De iure Mo. q̃ quatuor patriarchales sedes vbiq̃ possunt crucẽ ante se portare. ꝑterq̃ in vrbe romana vel in ꝑsentia pape: vel ipi⁹ sez pape legati. j. ꝺ priuil. antiqua. alij ꝺo nõ nisi i puincia sua ⁊ nisi hic alicui p ꝓuilegiũ spãle sit concessum. vt hic dr ⁊ ita qꝺ dicit de iure. id est de priuilegio spãli. ⁊ b iure cognoscit qualiter fuerit ꝓcessum. vtrũ p surreptionẽ ⁊ i ꝓiudiciũ alteri⁹ vl nõ: q: sic non dz valere. ar. §. de vsu paliij. ex tuarũ. ⁊. §. de offi. or. lz ⁊. ff. ne quid in lo. pub. l. ij. §. siquis a principe. q: in preiudiciũ alterius dari non dz priuilegiũ. vt in. §. pri. si quis. ⁊. §. de cens sue. cum olim.

Laudabilē ¶ Lite pēdēte sup cōiugo nō interdicit cōiugib⁹ carnale cōmertiū.h.d. Vel sic vm aliū itellectū vt i rubro. Prio ponit psultatio. Scdo rnsio: ibi ad qd Ab.

a ¶ Probata.s.de of.dele.cām mrimonij.j.de diuor. potro. r.s.de resti.spo.ex pqstioe.r.viij.q.iiij.nōne.xvj.di.§.hic etiā r.xvj.q.iiij.volum⁹ r xv.q.vlt.c.vl.r.s.de i inte.resti. cū venisset. r.s.c.pri.et.C.de rei vē.res alienas r.C.de pba.l.ij.r.C.de li.cā non ideo: ar.s.j.de re iudi.tenor.sol.ibi. r.j de regul.veniēs. Itez ar.s.s.de resti.spo.lit teras.ad fi.vñ nō fuit plena restitutō.sed id iō ē: qr bēbat incontinēti pbatōes: nec fūt ōria: qr ibi agit possessorio. b nōvñ non dz alterut puari rē. ille tñ p pscius ē impedimēti: nō debz exigere nec reddre. vt i decre. lras. Berñ.

Ecclesia ¶ Hec decre. r sequēs de eodē fctō loquūt r aliq ponūt ibi: q precesserūt tpe aliq posita b. Et de b eodē facto loqt. c. ecclia scē Marie d psti. r male pōt intelligi vna sine alīs. Et iō gl. hic ponit casum r seriem facti ad oēs tres decre. Et si vis bēre seriem facti put contingit ordo est vt primo legatur ista decre. vsq ad v. pbibem⁹ scdo decre. sequens vsq ad finez. tertio illa. s. psti. qrto iste. v. Prohibem⁹. Et hoc ideo. qr pncipiū r originē huius negocij vsq ad v. pbibem⁹. r sub illa dictione r ifra que pcedit v. pbibem⁹ decidit qliter facta alienatione rei litigiose in monasteriū fuit de facto spoliatū p senatorē occasiōe statuti de q i glo. r tradita fuit possessio ecclie scē marie q etiā fuit postmodū de facto spoliata p quēdā psiliariū capitolij r restituta fuit illa possessio de facto monasterio: qr restitutōe facta monasteriū illā possessionē titulo locatōis trāstulit in quēdā potētē: ita q de facto bri nō poterat. Primo incepit iuridice corā papa ecclia scē marie petere restitutōez ꝗ fcm illi⁹ psiliarij. § qr illa possessio bri non poterat de facto vt supra dixi: r multa de facto fuerūt inouata papa puidit put babet in decre. seq. r restituit ecclie scē marie possessiōes surrogatas i locū illi⁹ seu illaꝝ q bri nō poterāt: postq petijt. scdo monasteriū restitutōez illaꝝ possessionū occasione spoliationis facte p senatorē r papa monasteriū restituit vt dr in decre. ecclia de cōsti. q restitutōe facta papa timēs ne monasteriū illas possessiones surrogatas alienaret sicut fecit de pncipalib⁹ mādauit monasterio put dr b in v. pbibem⁹. Et ex his iūcta gl. j. bēs clarissime seriē r ordinem negocij. Et b decre. r sequēs hoc itēdit in sūma vt in rubro. Et nō pt hec decre. cōmode diuidi pē mixtura facti d q. s. Ab. b ¶ Ecclia scē Marie Casus ad vtrāq de cre. istā. s. r sequētē. ecclia scē Marie i via lata mouit qstionē ꝗ Jo. de ateia sup qbusdā possessionib⁹ corā iudice lite cōte. idez Jo. possessiones illas trāstulit in mōasteriū sci Silucstri. Deiñ b. senator occasiōe cuiusdā statuti in q pticipabat: q si qs rē litigiosaz trāsferret i aliū lite pē. possessio auferat possessori. r dare petitori: spoliauit monasteriū possessionib⁹ illis: r has restituit ecclie scē marie postmodum sma senatoris fuit reuocata r spoliata fuit ecclia sancte marie r monasteriū restitutū lite illa pendēte. Celestin⁹ cām reuocauit ad psentiā suā. non obstāte illa reuocatōe diuerse sententie late fuerūt p senatores: qñq p ecclia: qñq p monasterio. vltimo corā Jnno. petebat ecclesia scē marie restitutōez illaꝝ pēsionū: qb⁹ iniuste fuerat spoliata p quēdā psiliariū capitolij. dñs papa reuocauit in irritū qcqd actum fuerit ab alīs postq Celestin⁹ reuocauit negociū ad curiā suā: r restituit ecclia sancte marie. r qr possessiōes ille fuerūt obligate alij titulo locatōis post restitutionē factaz ab Jo. de ateia: nec monasteriū poterat recupare eas vt ecclia restitueret pcepit papa: q monachi als possessiōes equalētes pōribus substituerēt loco pōr: qd r factū fuit arbitrio bonorū virorū. r ille sbstitute erāt pignori obligate r papa fec illas liberari a creditorib⁹: q dño pape istra pignoris reddiderūt: demū monasteriū petijt restitutionem illaꝝ possessionū contra sniam senatoris. r Jnno. ipsum restituit pctra sentētiam senatoris pcipiens vt possessiōes ille substitute nō debeāt alienari: vt ecclia si voluerit agere de pprietate vel de vicio litigiosi pctractus sit. qd euicere valeat r bīe. c ¶ Successerūt. b iō dicit: qr possessiōes sup qb⁹ ꝗ Jo. de ateia mouit ecclesia qstōz. mōsteriū scti siluestri locauerat alij locatōis titulo: qs monasteriū recepat a Jo. d ateia lite pē. vt j. c. pri. r b di. vñ monasteriū: qr nō potuit illas possessiōes reuocare: als possessiōes equalētes pōrib⁹ substituit i locū illaꝝ. r ē b ar. q res q succedit i locū alteri⁹. eodē iure cēsēt cū illa: ar. j. de vsu. cū tu. i fi. r. xciij. di. c. vl. r. xciiij. di. c. j. r. ff. d. leg. iij. l. fidei cō. §. si rē suā. r. ff. d le. ij. impator. i fi. r l. se. r. ff. de dona. iter vi. et vx. marito. ar. s. ff. de fur. q vas. §. vl. d ¶ Litigiosi. Pena litigiosi pctus ē: q emptor sciēs rē religiosaz pciū amittat r rē restituit: nō vt cedat lucro alienatori. s pciū r alia tanta quātitas ab eo qui alienauit dabit fisco: ignorans pciū recupat a vēditore r tertiā ptē pcij: qr ei nō manifestauit rem religiosaz fuisse. Et eodē mō punit donator r donatarius sciēs vel ignorans fm qd tradit. C. de litig. l. vl. viciū litigij dr: cū qs rē religiosaz in iudiciū deductā: de cui⁹ dñio mouet qstio int actorē r reum trāsfert i aliū lite pē. siue sint res siue actōes. C. de litig. l. vlt. in pn. r i auc. ibi posita: tñ in aliqb⁹ casib⁹ q ponūt in ipsa lege: pē res litigiosa alienari. s. noie dotis donatōis añ nup. trāsactōis r diuisiōis rez hereditariaꝝ facte vel p legati vl p fideicōmissi cām. Et hec locū bñt in spñ alib⁹ iudicijs. Jnvniuersalib⁹ vo: cū agit de hereditate pōr pmittit qñq fieri alienationē. s. p ipensis funeris: p solutōe dbiti p cibarijs familie. ff. de peti. he. diuus. r ita ecclia sancte marie poterit agere de vicio litigiosi pctus ꝗ Jo. de ateia qui transtulit possessiones illas in monasteriū lite pē. ad penā r ad ipam rē ꝗ monasteriū vt in. l. pdicta C. de liti. l. vl. e ¶ Laboret. Sz qualiter pōt cē: qr si monasteriuz offerat se liti pdēnabit in expēsis ac si possideret. ff. de rei ven. is q se. r. ff. de peti. here. q se liti. r cū dolus p possessiōe habeatur. ff. de reg. iu. parē. dic q cessant ille leges i ecclīasticis negocijs r ne delictū psone rē. xvj. q. v. si cpm Lau.

f Ecclesia: reuocauit tāq a nō suo iudice fcm: qr senatores nō debuerūt postea se itromittē. s. de of. le. lz. r. ij. q. j. nomē. iij. q. vj. multū stupeo: ar. ꝗ. s. de of. or. significauit. si illd iō fuit: qr delegat⁹ nō pcedebat r altera ps remanebat i mānifesto delicto. g ¶ Assignastis. r sic monasteriū icidit i viciū litigiosi pctus: vt. s. ti. pri. vt Jo. fecit vñ ne monasteriū pueniret de vitio litigiosi pctractus: papa equalētes possessiones fecit illis substituti. r ita nō piudicat ecclie sāctē marie cū mōasteriū paratū sit suscipe iudiciū i re equalēti sic. ff. de alie. iu. mu. cā fa. qr etiā. in fi. r ex offō suo inflixit eis hāc penā r merito. qr dolo desiit possidere monasteriū. dol⁹ cñ facit cū bri p possessore. ff. de rei vēdi. q in petitorio. r. ff. ad exhibē. inlra. j. rñso.

a ¶ Lemens. iij.

¶ Accusatus d adulterio ad separatiōz thori nō debet lite pēdente puari possessiōe piugali.

Laudabilē: r infra. Quers qñ mrimoniū accusari cōtingit an stati sit carnale cōmertiū suspēdendū: r ifra ¶ Ad qd breuit rñdem⁹ q cōiugū alterut accusat⁹ añ pbata accusationē iure q hz i altero puari ñ possit Innn. iij. abba. et puētui sci fil.

¶ Qui rē litigiosaz alienauit ita q rehaberi nō pōt debet equalentē substituere in locū illi⁹ quā alienare nō poterit.

b Ecclesia scē marie i via lata ꝗ Joannē de ateia: q qsdam possessiōes ipi⁹ dicebat ꝗ iusticiā detinere mouit sb. l. iudice qstionē ifra r. Prohibem⁹ ne possessiōes q successerūt i locū r iusillaꝝ qs ab Jo. d ateia ecclesia sācte marie petierat i mōsteriū vrm ab eodē Jo. lite pēdēte trāslatas alienari interim psumatis vt si eccla sancte marie de vicio litigiosi pctractus vl de pprietate voluerit expiri: ne si obtiuerit i iudicio: i vanū laboret: mōasterio vro minime possidēte sit qd euincere valeat et habere.

I Dem.

¶ Idem dicit qd in pcedenti.

Ecclesia scē marie: et ifra. possessiōz q fuēat ptermisso iurs ordie pdicta eccla spoliata sibi restitui postulabat: r ifra Nos qcqd ab alijs fcm fuit p⁹ qz p. n. ad curiā suā idē negociū reuocauit irritū decernim⁹ r iane r ifra. Vez qm pfata possessiōz p⁹ restitutiōz vob factā ab Jo. d ateia alij locatōis titulo assigstis

a ¶ Poteratis: qz forte ꝓductores potentes erat. b ¶ Assignari: a monasterio z cauere etiã debeãt. q nõ cent alij obligate ar. ff. de pig. ac. creditor. ff. de rei ven. si post acceptũ. c ¶ Resignarũt. eo cũ ipo videt res liberata. ar. s. de pac. cũ prĩdẽ. ff. de leg. iij. q̃ cyrographũ. ff. q̃ res pig. ob. po. l. ij. ff. d pac. l. ij. in fi. C d sol. pecunie. C. d wna. l. j. C. d remis. pig. credit cãe. ar. p. s. de renũ. sane. z. c. veniẽs z. ff. d pac. l. iij. vbi dr q lz pignus restituat nõ videt remitti debitũ. § sed ẽ si restituat cyrographũ: vt in primis ꝓcor. qz ille cui fit restitutio. vtilitatẽ dz ĩn bre ex cyrographo ꝓseq̃ret nullã vtilitatẽ. si debitũ ñ intelligatur remissũ. § ex pignore sic. qz pt vti pignore. vñ pignꝰ sepe restituit pcario. ꝓpt vtilitatẽ § cyrobraphuz nũq̃. z iõ dbitũ qd ibi ꝓtinet intelligit ẽ remissum.

a neq; restituẽ poterat ecclie spoliate loco ipi tĩndẽ possessionẽ equalẽtiũ ad arbitriũ bonoꝝ viroꝝ ipi ecclie fecimꝰ assignari q̃s cũ alij fuerãt pignori obligate: p vos libari feci a creditoribꝰ q̃ nob instrm pigris resignarũt Hon o. iij. cancellario cantori z. a. canonico parisien.

¶ Nõ obstat ꝓuilegiũ impetratuz lite pendente de lite non habita mentione.

Dilectꝰ filiꝰ mgr. a. psona ecclie d bassauilla exposuit corã nobis: q cũ int pdecessorẽ suuz ex ptevna z porẽ ac monachos de basseuilla ex altera sup decimis noualiũ ifra fines parochie sue ꝓsistentiũ q̃stio emersisset ea pendẽte corã iudicib delegatis abbas z ꝓuentꝰ maioris mõasterij turon. qbꝰ sbsũt porz mõachi supdicti p se ac mẽbris suis obtinuerũt a se. ap. indulgẽtiã sup exceptiõe hmõi decimaꝝ: cuiꝰ p textu por z monachi supdictas decimas sibi vẽdicare ꝓtẽdũt lz i indulgẽtiã d dicta q̃one facta mẽtio nõ fuisset. ¶ Iõcq; mandamꝰ q̃tenꝰ eisdẽ iudicibꝰ iiũgatis: vt indulgẽtia nõ obstãte pdicta in negocio ipo procedant iuxta traditam sibi formam.

Rica De seq̃stra. pos. z fructuũ

I Ano. iij. mediolanẽ. archie.

¶ Seq̃stꝝ factũ loco missionis p pt scãdalũ euitãdũ reuocari dz z oblata cautõe z restituti expẽs

Hoc vnxit nos deꝰ: z infra. Abbas de regul. a nobis exposuit: q cũ. m p. tuꝰ sup cã q̃ int ipm z mõasteriũ suũ fuerat agitata obtiuisset veron. epo lras destinari: z ipse sup iudicõ possessorio pti p monasterio. pti p archiepo sniaz p tulisset ꝓcuratore ipiꝰ mõasterij q̃stionẽ de ꝓprietate postmodũ intẽtare volẽte: archiepus iurisdictiõez epi opposuit expirasse assertes cãz possessionis tm z ñ ꝓpetatis fuisse cõmissã z qz sup possessiõe ꝓnũciauerat: sed functꝰ officio suo sup q̃one ꝓpetatis deiceps cogscere ñ valebat: z ifra. Sed iudex actorẽ i possessiõez q̃ fuerat p ipz archiepo adiudicata p pt eiꝰ dẽ ꝓtũaciã mitti decreuit a q̃ tũ archiepus violẽter mõasteriũ eiecẽ. z infra. C. papa p. n. sic suũ intẽptatꝰ fuit rescptũ. q tã cã possessionis q̃z ꝓpetatis fuerat iudici delegata: cũ absolute z in distincte cõmissa fuerit: z eiꝰ ꝓtinẽtia diuidi nõ deberet plibatã q̃z possessiõz p suo arbitrio seq̃strari pcepit iniũgens reg. z mutiñ. epis. vt d cã possessionis z ꝓpetatis plenꝰ cogscẽtes eã debito fine deciderẽt z possessionẽ ei pti postmodũ resignarẽt: q̃ obtineret de ꝓpetate triũphũ: z infra.

¶ In eũ statũ ꝓtinẽtiã cãe reducimus in q̃ fuerat: cũ pdictꝰ p. n. cãz ꝓpetatis z possessionis regiñ. z mutiñ. cõmisit: z mãdato seq̃straciõis penitꝰ reuocato: z ifra

¶ Ne aũt mõasterio videamur in suo iure d eẽ moderatas expẽsas exq̃ epus veron. ipm in possessionẽ induci decreuit vsq; ad satisfactiõis tpus oblata ꝓpt b factas sibi restituẽdas eẽ cẽsemꝰ z a te sufficiẽtẽ pberi stãdi iudicio cautiõz. H Ono. iij. por debeñ. et decano de caliñ.

¶ Si missꝰ i possessiõz cã custodie fructꝰ dissipat dissipati reuocãnt. Et cum alijs sequestrant

Dilectꝰ. f. r. rector eccle de betusla sua nobis petitõe mõstrauit q cũ int ipm exparte vna z abbatẽ z ꝓuẽtũ d cesteria ex altera sup eadẽ ecclesia corã

narratiõz. In secda ꝓnũcitõez. ibi. in eũ. In q̃ duo facit: primo reuocat seq̃stratõez. secdo iubet expẽsas restitui z caueri. ibi: ne aũt Ab. e ¶ Officio: allegabat legẽ illã. ff. d re iudi. iudex. z. s d of. dele. in lris. z male. qz illd locũ bz cũ ꝓnũciat sup ꝓprietate: z nõ sup possessiõe vl si b tm eẽt ei ꝓmissũ. f ¶ Eiecit: § nũq̃d ãno elapso erit possessor. dictũ ẽ d b. s. d wo. z ꝓtu. ꝓtigit. itẽ nũq̃d abbas posset petẽ restitutõz tãq̃ spoliatus: z ibidẽ de b dicit g ¶ Indistincte. no. q si cõmittit cã simpl putat ꝓmittimus tibi cãm q̃ int tales ẽtiã sup talib reb. tũc tã cã possessionis q̃ ꝓprietatis ꝓmissa itelligit vt b dr. z. ar. C. de rti vẽ. ordinarij. z. s. d cã pos. pastoral. z. j. d testi. significauerũt. § si cã possessionis tm ꝓmissa est. nõ pnt cogscere d ꝓprietate. qz cui ꝓmissa ẽ cã violẽtie tm de ꝓprietate cogscere nõ pot. z vno z eodẽ tpe cã possessionis z ꝓprietatis diuers iudicib ꝓmitti nõ dz. qz ꝓtinẽtia cãe diuidi nõ dzt b dic. C. de iudi. nlli. z s. de cã pos. c. j. sic cã ꝓprietatis z vsufructꝰ apud eũdẽ iudicẽ sũt tractãde. ff. d lib. cã. si pariẽ. z. ff. de q. re. ad eũdẽ iudicẑ eat l. j. z. ij b ¶ Arbitrio. i b ipz celestinꝰ peccauit qz ñ debuit facẽ seq̃stratõz nisi in casib q̃ notãt j. e. c. ꝓti. z vl. vñ fuo cauit seq̃stratõz. vt. j. pz. i ¶ Seq̃strari. b iõ fecit. qz cũ res apd seq̃stꝝ deponit neut litigãtiũ possidz illã rẽ ff. depositi. l. lz. §. j. ni si b dictũ sit i seq̃stratõe. vt tm cã custodie deponat apud seq̃stꝝ ff. d acq̃. pos. inseẽ puto. z sic possessio pꝰ ea restituit illi q̃ obtinet i ꝓprietate vt seq̃t: qz ꝓprietas trahit ad se possessiõz. s. d cã pos. cũ dilectꝰ. z seq̃stratõ ista facta fuit apd ver cellen. z nouarẽ. epos k ¶ Expensas. sic. s. d eo q̃ mit. i pos. cum

Rica. De seqestra. pos. et fru. Aliso q lite pẽdẽte nil sit innouandũ: qz p b dubitari poterit: nũquid p b seq̃stratiõis actꝰ sit ꝓhibitus: ideo rẽ. Et de materia vide plene p Jo. an. in regula locupletari de regu. iu. li. vj. Abbas.

Hoc vnxit. ¶ Propẽ ꝓtumaciã rei res ab eodẽ petita seq̃strari ñ dz: sic sũmat Jo. an. z cõiter oẽs q̃ sũmatio mihi nõ placet p ea q̃ plene dixi de volo z cõtumacia: iõ sũmo sic. Res in quã facta ẽ missio ñ dz seq̃strari etiã si missus inde fuerit violẽtꝰ eiectꝰ. vl notabiliꝰ sic: vt i rubro. Diuidit ꝓncipalit i duas ptes. In pma põit ꝓcessꝰ

veniſſet. z. s. d volo. cũ dilecti. z. c. finẽ litib. vbi sat de hac mã. l ¶ Oblate: corã regiñ. z mutiñ. epis. naz archiepus meiolañ. obtulit cautiõz stãdi. j. ãnũ sup possessiõib illis de qb abbas fuit missꝰ in possessiõe cã rei fuãde p epz veron. § archiepus abbatẽ expulit d possessiõe: vt dictũ ẽ. m ¶ Propẽ b. i. ꝓpt vicin cõtũacie. C. d iudi. sãcimꝰ. n ¶ Sufficiẽtẽ: no. q i cãu isto sufficiẽs cautio est pstãda. s. pignora. vel fideiussores. ff. mã. si mandato. §. vlti. et non nudo. i. sola ꝓmissio: vt dixi. s. vt li. nõ ꝓtc.

Dqm. §. et in alijs. z. C. de ver. signi. §. sancimus.

Decꝰ ¶ Duo põit q̃relã rei passi missõz. Fo dat iudices

a ¶ Distrahūt:no. ꝓ ille q̃ mittit i possessionē cā custodie siue
b gat reali actiōe siue etiā ꝓsonali.j.annū nō facit fructꝰ suos ꝯ
custodire eos dz nō distrahē. vt si.j.annū reus recupare volue
rit possessiōz.restituāt ei fructꝰ expēse tñ necessarie ꝓ fructibꝰ
ꝓcipiēdis facte ꝓmo debēt ꝛeduci.qz ille in illo casu ꝓbibēt.ff.
fami.bercis.fundus.)
ñiso.in fi. Si vo ñ ve
niat.j.annū.tūc ꝓmo
āno elapso lucrat oēs
fructꝰ. ꝛ ꝯ dictū ē.ē.
de dolo.ꝓtingit.ꝛ hoc
i reali. b ¶ Seqstra
ri:no. q̃ possessor lite
pen.ñ dz remoueri ꝛ
possessiōe.nec ab ea se
q̃strari.vt.ē.c.ꝓri. et
xvj.q.iiij.volumus.ꝛ
viij.q.iiij.nōne.ꝛ. C.
d.pba.l.ij.ꝛ.ē.ti. ꝓri.
ꝓ totū.ꝛ C.d pbi.se
q̃stra.l.vna. Q̃ñq̃ tñ
fit seqstratio i casibꝰ
vt cū q̃s dilapidat fru
ctus q̃s fuare dz vt ꝯ
ꝯ i.c.se. Itē cū appel
lat ab executore me
ro tūc seqstratō fit rei
īmobilis.ꝛ fructꝰ etiā
īmobiles sequestrant
apud possessorē rema
nente iure possessiōis
C.quoꝫ ap.non reci.
ab executore. Itē cuz
ꝓsona a q̃ res mobilis
petit suspecta est.ff.q̃
satisda.co.si fideiussor
§.vlti. Itē si timet d
dilapidatōe.ff.de ap.
impatores.in fi. Itez
si q̃s ꝓclamat i liber
tatē seqstrāt res eius
C.d asser.tol.l.ij. §.j
ꝛ.C.q̃ ad li.ꝓclama.
nō licet.l.ij.ꝛ.iij.ꝛ.C.ꝛ or.cog.l.vlti. itē si colonꝰ velit possessi
ones ꝓductas deserere.C.d agri.ꝛ cēs.l.vl.li.xj.itē si maritꝰ ver
gat ad inopiā seqstrat dos.ff.so.ma.si cū vote. §.sin aūt.ꝛ.C.d
iure do.i reb?.i fi.ꝛ i autē.ꝛ eq̃.do. §.illud quoq̃.col.vij.itez si
timet ꝛ seuitia viri.nec pōt ei cauē.ē.ꝛ resti.spo.lras.aut etiā
cū timet spōsam corrūpi.j.ꝛ spō.cū locū. itē cū aliq̃d ē oblatū
illi q̃ ē de familia iudicis.ff.ꝛ of.pōsi.senatusco.in fi.itē ꝓter cō
tumaciā.ē.de do.ꝛ cōtu.ex lris.ꝛ hic fit vt mitius agatur cū cō
tumace.vt ibi dicitur.

c Ab eo si dissipent.sic.C.quoꝫ ap.nō reci. ab executore.
ꝛ.ff.ꝛ ap.impatores.in fi.vñ ꝯ ꝛcre.sūpta ē.ꝛ ꝯ satis
dicit.ē.c.ꝓri.ꝛ ꝓm hāc ꝛcre.intellige qd dr.ij.q.vj.quotiēs.ij
ꝛ ꝯ ido.qz si cōfirmabit sententia debet fructus ꝓceptos post
litem cōte.restituere cū ipsa re.C.de rei ven.certum.

Ad.2. De cōfessis. Supra visū ē d modis q̃bꝰ ordinat iudiciū
restabat videre de modis q̃bꝰ cā instruit.ꝛ sic ꝛ meritis cāe vt
ꝛ pbatiōibꝰ in gne ꝛ in specie.ꝛ qz ꝓ ꝓfessionē aduerse ꝓtis re
leuat litigās ab onere litigādi cū ꝓfessio nō sit ꝓprie pbatio ꝯ
pbatiōis releuatio.iō tractatur? autor ꝛ pbatiōibꝰ ꝓmisit d
cōfessis.qz vbi adest ꝓfessio nō ē necessaria pbatio.vel cōtinua
magis ad ꝓria sic.ē.visum ē ꝛ modis ꝓcedēdi ꝝ cōtumacez.
verūtñ qz q̃ñq̃ ꝛ plurimū ꝓtes sunt in iudicio ꝛ aliq̃ ꝓfitent q̃
nō subiciunt pbatiōibꝰ:ideo autor ꝓus ꝓmisit ꝛ ꝓfessis.secū
do ꝛ pbatiōibꝰ cū ad pbatōes recurrat ꝛficiēte ꝓfessiōe.ab.

Quo monasteriū. ¶ Ei q̃ crimē ꝓpriū ꝓfitet ñ cre
d dit ꝝ eos q̃s dicit fuisse crimis suggestores.b. v.vel
sic vt i rubro: Duo facit:nā ꝓmo instruit iudicē i ab
solueēdo nō infamatos ꝛ reddit cām ibi:qz secūdo in
struit ꝛ purgatōe infamie:ibi si tñ. Ab. d ¶ Alijs modis.sez
legitimis ꝛ cuidētissimis pbatōibꝰ ꝛ luce clariōribꝰ.C.d pba.
l.vl.ij.q.vl.sciāt.ꝛ.v.q.vj.cuipbaniū.vl ꝓ.ꝓpriā ꝓfessiōz i iure fa
ctā.j.c.ꝓri.ꝛ.ij.q.j.nos i quēdā.vl ꝓ euidētiā fcti.j.d coba.cle.
ꝛ mu.c.vl.ꝛ.ē.d resti.spo.cū ad sedē. e ¶ Cōfessi.nulli q̃ ꝛ se
ꝓfesso sup crimie alioꝫ credit.sic.j.ꝛ testi.veniēs.ꝛ.xv.q.iij.ne
mini.ꝛ.iij.q.xj.negāda.ꝛ.C.d accu.ꝛ inscp.l.fi.ꝛ ꝯ gñale est ꝓ
terq̃ ꝛ crimie lese maiestat.vt ꝯ ꝛ i pdicto.c.nemi.ꝛ. c.veniēs

statuta ꝛ se ꝓfessi sup alioꝫ cō
sciētijs interrogari nō debēt crimi
ne lese maiestatis excepto d rea
tu ꝓprio ꝓfitētis piculosa ꝓfes
sio ñ ē aduersus quēlibet admit
f tēda ¶ Si tñ eos infamia hmōi
laborare cognoueris. singulis
eis adiūctis tribꝰ socijs sui ordi
nis purgationē adiungas.

Anno.iij.canonicis d bethleē.

¶ Si q̃s ꝓfitet crimē i iudicio i
cidēter ꝓt iudex ordinariꝰ nouū
icho ꝓcessuz illū punire pe
na ordiaria.h.d.singlariter.ab.s

Quum sup electōe bethle.ec
clesie int.r.ꝛ.p.q̃stio ꝛte
ret.ꝛ ifra.Qm̃.v.canōicꝰ beth
leē fuit i iure ꝓfessus q̃ ꝓ pstādo
alteriꝰ electiōi ꝓsensu q̃ngētoꝫ
g sarracenoꝫ obligatōz recepat ꝛ
mediator extitit symoniace pui
tatis. ¶ Nos qm̃ viciū hmōi pse
q̃ volumꝰ. vt debemꝰ ipm ꝓ dif
finitiuā sniaz duximꝰ ab oi bnfi
cio ꝛ offō ecclīastico deponēdū:
G Rego.ix.b.iudici viterbien.

¶ Cōfessio ꝓ errorē facta ñ no
cet si ab finitā negociū errorē fa
cti emanasse doceat.h.d.io.an

Item audit ꝓfessioni
us latroni ꝝ aliū.C.d
feri.puinciaꝫ.ꝛ.C.d
fal.mone.l.j.ꝛ.ff.d cu
sto.ꝛ ꝛbi.reoꝫ.i.diuꝰ
ꝛ.ff.ꝛ q̃sti.l.j. §. sicq̃
istis q̃ d se ꝓfitet cre
dit ñ q̃tū ad puincēdū.ē q̃tū ad ꝓsūptio
nē. vñ si assunt alie ꝓ
sumptōes valent:alꝯ
ꝓ se nō sufficerent.

f ¶ Infamia.d q̃ de
bet se purgare cū ter
cia manu sui ordinis
q̃ sint honesti ꝛ cōuer
sationē ipiꝰ agnoscāt
alꝯ si defecerint. tūc
cōuicti puniant. j.de
pur.ca.cū.p.ꝛ.c.cū di
lectus.ꝛ.j.ꝛ symo.in
sinuatū.alꝯ si infama
ti nō eēnt nō indicēt
eis purgatio ꝓpē talē
ꝓfessiōez.ij.q.v.si legi
timi vbi d hac mā ple
niꝰ tractat vt.j.d pur.
ca.cū.p.ꝛ.c.cū dilectꝰ
ꝛ.ij.q.v.pb: si a plebe

Quum sup. Qui
i iure ꝓfessus ē
se symoniacuz ab offi
cio ꝛ bñficio ꝛponit
ita sūmat Io. an.ē ꝯ
sūmatio ē nimis gñal
vñ sūmo spāliꝰ ꝓm in
tellectū glo.sic si d cri
mine ꝓtingēte cāz ꝓn
cipalē ꝓstat ꝝ aliquē ꝓ ei ꝓfessionē punit pena ordinaria etiā
si directe ꝝ eū nō agat. Et ē casus no.ꝛ verꝰ i se.vl sūma sic ꝓm
aliū itellectū nō minꝰ notabilē quez etiā sentit glo. lz nō ꝓfecte
explicet vt i rubro. Diuidit:nā ꝓmo ponit depositōis cā.scdo
ꝛponit ibi:nos. Ab. g ¶ Cōfessus:ꝛ coram iudice suo.ē.d iud.
at si cleri.alꝯ q̃ ꝓfessio nō ꝓiudicat q̃tū ad penā vl cōdēnatōz.
ꝓiudicat tñ q̃tū ad suspitionē.j.ꝛ excess.pla.q̃ sit graue.ē nōne
iste fuit testis.q̃lit q̃ punit pena ordinaria ꝝ illud.ē.de or.cog.
cū dilectꝰ.j.d except.ꝛniq̃.i fi.ꝛ ꝓterea sine accusatore ñ dz q̃s
puniri.j.vt ec.bñ.vt nr̃m.ff de mu.ꝛ bo.rescpto. §. sicq̃ pōt di
ci q̃ iste vl fuit denūciat vl inq̃sitio ꝝ eū facta fuit.sic.ē.d elec.
ꝓ inq̃sitōz.vel ꝯ ex officio suo ꝓcessit dñs papa ꝛ i odiū crimis
ar.iij.q.ix.nibilominꝰ.ꝛ.C.de pba.iubemꝰ.ꝛ.C.d testi.nullū.
eñ:ꝛ crimia vndecūq̃ claruerit puniēda sūt.xxiij.q.iij.ecce.vl
iō punit:qz crimē istud ꝓtigit ꝓncipale negaciū.sic. j.d except.
c.j.i fi.ꝛ ꝯ videt veri?: qz dicebat ab aduersario q̃ symoniace
facta fuit electio ꝛ q̃ electōz examiat.ꝛ oibꝰ inq̃rē dz ꝛ meriq̃
psone ꝛ mō electiōis ꝛ studio eligētiū. ꝛ sic crimē illd ꝓtingit
factū ꝓncipale.ē.d elec.cū fra.ꝛ.c.suo co.ꝛ.c. scptū ē.ꝛ.c. nihil
est.d bis oibꝰ inq̃rit iudex ex officio suo d meriq̃ electi ꝛ eligen
tiū ꝛ iste fuit vnꝰ d electoribꝰ:ꝛ iō merito puniri debuit: si ꝓmi
sit i ipo negocio viciū symonie:siue d ꝯ actū fuissz siue ñ. cū ex
offō ꝯ etiā fieri debeat.ē.d elec.cū nob oli.vbi d ꝯ.ꝛ sic punit
aliq̃s sup eo d q̃ ñ agit ꝝ cū directe i odiū crimis.vt inuit lra se
qnēs.s.nos.qm̃ viciū hmōi ꝓscq̃ ꝛc.ꝛ ē ar.j.d testi.tā lris.sic ꝛ
maritꝰ punit d lenocinio. lz ꝝ eū directe ñ sit actū.ff.d adu.l.j
§.si publico. b ¶ Saracenoꝫ:exponūt q̃dā dandoꝫ regi.vt
electōi pstaret assensū:vl potiꝰ ꝓ seipo recepit illā obligatōz vt
ipse ꝓsentiret sic sola this obligatō simoniā inducit: lz nō recepit
id qd veit i obligatōe:qz i tlibꝰ nlla pactio vl pactō dz iūcire.j
q.ij.q̃pio.ꝛ.ē.d pac.pactōs.ꝛ.j.d simo.c.ꝛ.ꝛ ē mōeta q̃ sicvōt

Ex parte. ¶ Specialius summa sic. Cōfessio facta i iure p iconomū ecclie nocet ipi ecclie. Pōt tñ reuocare si añ finitū negociū doceat p errorē facti emanasse. b. d. pma ps narrat factū. secūda puidet iudicē instruēdo. ibi: cuz igit. Abbas. a ¶ Cōfessus. no. q rubr. ista siue titul⁹ d pfessis locū bz. post li. cōte. sed edictū d interrogatoria actōe locū bz. t añ litē cōte. et post. qz iudex quotiēs t qñcūq; equitas monuet ipm dz interrogare ptes. ff. d inter ac. vbi cūq; t. xxx. q. v. iudicātē. t i casib⁹ q̄ nota ti. sūt. d. de iura. calū. cū cāz. t etiaz postq̄ ē cōclusum in cā. j. d fi. iustru. cum Joannes Ad b cīm vt pfessio p iudicet alicui exigunt plura q sit maior. xxv an. qz minor pōt restituī ꝗ confessionē. ff. d mino. nō oia. t. ff. d cōfes. certū. §. i pupillo itē qd sponte t nō coact⁹. xv. q. vj. c. j. t. xx xj. q. ij. lothari⁹. t. ff. d q̄sti. l. j. j. rñso. t. §. diuus. ij. itez q ex certa scia. qz si errat i cōfitēdo t pōt pbare se errasse. nō nocet. vt hic t. C. d iur⁹ t fac. igno. error facti. t. ff. de confes. nō fatet. itē q ꝗ se pf. teat. qz pfessio p se nō pdest. xiij. q. ij. §. j ff. de inter. ac. d etate j. rñso. itē in iudicio t corā suo iudice. alās ñ piudicat. vt. d. d iudi. at si clerici. t. C. eo. l. vna. Añq; tñ pfessio extra ius facta valz vt si quis pfiteat debere se ex certa cā. puta emptōis vel locatōis vl alia cā psili. si pbet pfessio ita p testes q̄ fuerūt pñtes in pfessiōe. pdēnabit ex ea. C. de nō nu. pe. l. generalit. t. l. aduersus. t. ff. d pba. cū indebito. §. vl. t. j. d fi. instru. si cautio. t. iij. q. ix. §. si debitū. itē si aduersari⁹ sit pñs. alās nō nocet. ff. de int. ac. l. vlt. t. ff. e. certū. §. sicq̄s. itē requirit q ñ sit ꝗ rerū naturā. vt si pfiteor me interfecisse boiez q̄ viuit. ff. ad. l. aq̄l. inde nerati⁹. §. vlti. t b si pbo eū viuere q̄ mortu⁹ est. vl si cōfiteor illū ee filiū meū q̄ est maioris etatis q̄ ego. vel sicq̄s cōfiteat factū. cui⁹ noie actio cū alio ee nō pōt. ff. de int. ac. si is cuius. t. l. pfessiōib⁹. itē q nō sit ꝗ ius. s. de libero boie alās nō nocz ff. de pac. iurisgentiū. §. t si postulatio. t. §. pcedēti. t. d. de pac. pactiōes. t. j. de pdi. appo. si cōditiōes. t. xxxij. q. ij. solet q̄ri. itē q de religiosa. vt. ff. de int. ac. pfessiōib⁹. itē i cōfesso nulle sunt ptes iudicis in cognscēdo § i sniando sic. qz dz ferre sniaz ex illa pfessiōe. ff. ad. l. aq̄l. pinde. t. d. d trāsac. pterea. itē sicq̄s pfiteat se seruū. talis cōfessio nō nocet ei. vt. C. de lib. cā interrogata. licz ista fauore libertatis intelligit de pfessione facta apud iudicez § nō in iudicio liberalis cāe. alās ptraria eēt lex illa. iubem⁹. eo. ti. in fi. Bern. b ¶ Error facti: error facti excusat. si pbet nōdū finito negocio. vt hic. t in. l. pdicta. error. j. de sen. ex. sacro. Error vo iuris nō excusat. C. d iu. t fac. igno. l. ij. t. l. cū q̄s. t sic patet q cōfessio sindici pōt reuocari. itē t cōfessio aduocati reuocat. j. de censi. olim. vbi de hoc.

Rica. De probatiōibus. Cōtinuata fuit. d. in pcedēti ti. § magis specifice dic. d. vsuz ē in pri. ti. de pfessiōib⁹. p q̄s aduersarius releuat ab onē pbādi. vez tñ qz pte negāte bz asseuerans pbare. vj. q. vl. actor merito subijcit de pba. t pmittit pmo geuus vt postea facili⁹ deseēdit ad spēs sic etiā fec ppilator. ff. t. C

Ex pte abbatis t puentus mōsterij. s. m. fuit ppositū q cū int ipos ex pte vna t. v noie sue vxoris ex altera corā te q̄stio vterek: econom⁹ mōsterij memorati q̄dā p errorē facti fuerit i iure pfessus ex qb⁹ timet sibi piudiciū gñari. ¶ Cū igit negocio nōdū finito nemini nocet error facti mādam⁹ q̄ten⁹ si de hmōi potuerit errore docere puideas: vt nulluz sibi sup hoc preiudiciū generetur.

Rubrica. De probationib⁹.

G Retg. ācredo regi vincestrie

¶ Reus actori sua ppria īstrumenta edere non tenetur.

Ex epistole vbis. t infra. Tua excellētia postulauit. vt imperatori scribere q̄ten⁹ pacta i carthophilatio requireret q̄ dudū int iustinianū pncipē t pdecessores tuos fuerunt emissa. vt ex his colligeret q̄d tibi fuare debēt. ¶ Dz ad b faciē dū vehemēter obstitit qz nlli dicendū ē ea q ꝗ te sūt apd temet ipm debes documēta requrere i mediūq; pferre. A Lex. iij.

¶ Actor qui plene probauit nō debet compelli iurare.

Sicut psuetudo laudabil. t ifra. Sane qñ apd vos psuetū eē didicim⁹: vt cū aliqs intētōz suā fūdauerit istris aut testib⁹. ei sacm nihilomin⁹ deferat qōsi subire noluerit. fides probationib⁹ nō habet. ¶ Mos. cū tūc demū ad hmōi sit suffragiū recurrēdū cū alie legitime pbationes deesse noscūt: talē psuetudinē reprobam⁹. U Uci⁹. iij.

¶ In cōi iudicio pbāt actor t re⁹ t si pariter pbāt re⁹ absoluit nisi fauorabilē cāz foueat actor

Ex lrīs tuis intellexim⁹ te et archidiaconū pfines hēre pbēdas i vilis q̄s singli singlas possidetis. t ptextu termioz int vos ptrouersiā agitari. eo q dicas. eū ātiqs fines egressū ptē q̄ tui fūdi occupasse illo i ꝗrū asserēte ptē eādē fūdi possedisse. xl. ānoz spacio incōcusse. tu aūt q p idē tpus q̄ete illā possederis. asseueras q̄re vtrū incūbat petitori vl possessori pbatio q̄siuisti ¶ Ad qd scire debes q iudiciuz finiū regundoz tale est: vt in eo vtraq; psona vices duorū hēat

c ¶ In chartophilatio. Chartophilatiū dicit loc⁹ seu armariū vbi charte vel instra ponunt t cōseruant. d ¶ Dicendū: reo. s. nisi sit vsur⁹ eis. ff. d edē. l. j. §. edēda. vel nisi sint cōmunia. j. de fi. instru. e. ppetuus. nā argēta ri⁹ t public⁹ exactor rōnes ꝗ se tenet edē ff. de iure fis. in fraudē §. ex bis bonis. t. §. le quētib⁹. hic cīm reus ipator erat t in possessione obseqozū pstandoz a rege. ar. ꝗ. tiv. di. q̄ sincera. vbi d: q cōuinceere debem⁹ iudeos ex codicib⁹ suis t illi nri iunt. qz cōtinent vet⁹ testamētū. e ¶ Cōtra te. si. C. de testi. nimis gue. t. C. de edē. qui accusare. t iiij. q. iij. q̄ itēdit. ar. ꝗ C. de edē. nō ē nouū. t. l. iustū est. sol. vez ē illd q nul⁹ sua ppria instra tenet dare aduersario. vt ipe tenet eis. t pcipue q̄ facūt ꝗ ipm. Cōtraria b signata nō sunt ꝗria leges ille. nō est nouū t iustū ē. loquūt de rationib⁹ cōib⁹ lex illa d edē. q̄ accusare de instrumētis ppriis. vt p bat. C. d edē. ea q̄ fm vnum casum intelligūt alij aliter leges illas prout ibi cōsueuit notari.

f ¶ Sicut psuetudo laudabil. t ifra. Sane qñ apd vos psuetū eē didicim⁹: vt cū aliqs intētōz suā fūdauerit istris aut testib⁹. ei sacm nihilomin⁹ deferat qōsi subire noluerit. fides probationib⁹ nō habet. ¶ Mos. cū tūc demū ad hmōi sit suffragiū recurrēdū cū alie legitime pbationes deesse noscūt: talē psuetudinē reprobam⁹. U Uci⁹. iij.

Sicut. ¶ Nō valet cōsuetudo vltra pbationē plenā exigens iuramentū. b. d. Primo narrat cōsuetudinē quā secūdo improbat. ibi. nos cū Ab. f ¶ Cōsuetudo. cuz alie legitime. C. de iureiu. in bone fidei. ff. de iureiu. admonēdi. d. d peu. ex insinuatiōe. t. C. de fi. instru. l. vlti. habito tñ respectu ad q̄litatē psonaz t quātitatē cause. C. vñ vi. si qñ. t. j. d iureiu. c. vl. t. ff. de legit. tuto. legitimos. g ¶ Cōsuetudinē. t est ar. q cōsuetudo nō piudicat scripto iuri. d. de psue. cū venerabilis. t. c. vlti. t. xj. di. psuetudinis. t hoc ē verū vbi cōsuetudo obuiat rationi vt b t in pdictis. c. b cīm cōsuetudo ē ꝗ ordinē iudiciorū. vel vbi cōsuetudo introducta est p errorē. ff. de le. q d rōe. aliter si cōsuetudo rōnabilis esset t pscripta. bene piudicaret iuri scripto. vt. d. de cōsue. c. vlti. in fi. vbi de hoc. t. ff. de leg. de q̄b⁹ xj. di. catholica. t. c. in bis. t talis cōsuetudo pcipue reprobat: qz ex quo semel iuratū est de calūnia a pncipio saltē in cā ciuili nō fuit amplius iurandū. C. d iura. calū. auten. hoc sacramētū t in auten. de bis qui ingre. ad ap. §. ij.

Ex litteris. ¶ Cōmunis diuisio. Secūda ibi. ad qd. Ab. b ¶ Finiū regūdoz. licz pdia ecclie. ppria nō sint clericorū agere tñ pñt finiū regūdorū. cū habēt ius in illis. s. vsufructū ff. fi. regū. l. iiij. §. finiū. i ¶ Duorū: hoc iudiciū duplex est. qz vterq; actor t vterq; reus b censet. vñ vterq; duplex sacramētū calūnie pstabit: sicut reus t actor: nō tamē iurabit nisi semel ff. fami. ber. inter coheredes. §. q̄ familie. ille tamē pncipaliter actor dicit. qui pmo ad iudicium puocauerit. ff. de iudi. in bis tribus. si nō apparet quis pmo pmocauerit. sorte dirimat q̄s actor dici debeat. ff. de iudi. si cuz ambo. t pro tāto dicit actor quia primo iurat t postea iurant sui testes. sic obseruat in conuentōe. t reconuentione. Item argu. est hic. q vna psona vicem

duarū sustinet.ff. ꝗ cuiusq; vni.itē eoꝝ. §.si curiones.xxj.q. j.relatio.de cō.dis.ij.nec moyses.ff.de adop.si psul.xxx.q.j.ad limina.ff.de stip.ser.l.j. §.seru⁹ cōis.x.q.iij.vnio.ff.de ac.z ob. actionis verbo. §.mirte.arg.xv.q.j.psbios.z.de assef. nemo. lxxix.dist.singula.z ff.de re iu.in pari.j.de pben.qz in tm.z.c. de multa.ff.de pac.si plures:z.ff.ad trebel. ille a quo. §.tēpestiuā:z.lxxxix.dis.ad h̄. so.prima rnsio casualis est:z obtinet causa necessitatis z vtilitatis.secus de iure regulari: vt dī in ꝑrijs vel refert vtrū iurisdictio sit gratuita vel cōtentiosa. si gratuita: pōt vti vice duoꝝ.ff. de adop.si cōsul.z.ff. de offi.psi.l.ij.si ꝓtentiosa nō pōt.iiij.q.iiij c.j.z.ij.q.j.in primis

a Ali.i.qz vterq; ē actor.vel vñ.i.qz vterq; affirmat se possidere z ad se ptinere.

b Promptiora:sic j.de fi.instru.inter dilectos.i fi.ff.de act.et ob.arrianus: z.ff.de pe.respiciendū. z ar. l.di.ponderet.in fi.z xxvij.q.vij.tpa plenitudinis:ar.ꝑ.ff.d of. psi.obseruādā.in fi. z.xxviij.dist.qz sunt. lxxj.di.tātis daniel z.l.di.postq̄.fol.qd h̄ dī z i sillibus locū bz in dubijs z obscuris ꝗ vbi notū est factuz fit ꝓdemnatō:nisi ex cā fiat dispensatio.

c In liberali:z in querela inofficiosi testamēti.ff.de inoffi.testa.si ꝓs iudicantiuz in mrimoniali.xxxiij q.ij.si quis accepit.vñ versus.Stat testm libertas cōiugiūq;. Si sunt equales qui ꝓducunt vtrinq;.z in dote.Et istos ꝗtuor casus habes.j.de re iudi.c.vlti. d Pro libertate.ff.de manumis.l.antepe.z.ff.de re iudi.inter pares: z.ff.de re.iur. libertas.xij.q.ij.cū redemptor. e Possessori:rnsio ad taciam questionē:si quereret aliq̄s q̄re dz,pbare archidiaconus cū sit in possessione.z rn.qz q̄ excipit de pscriptionibus ipse,pbare dz.ff.de pba.in exceptionibus:si.C.de pscrip.xxx.vel.xl annorū male agit.xvj.q.iiij.volumus.

Proposuisti. In virginitate pbāda attestatio matronarū affertioni iuri pferr. Vel sūma sic vt in rubro Cōis diuisto.scda ibi:videt.Ab.Si. f Potuisse:ꝓ viri frigiditatē.xxxiij.q.j.reꝑsisti. vel ꝓ maleficiū viri ea.cā:z.e. q.si p sortiarias:z.j.de frigi.z male.laudabilē:z.c.vl.z in aut. de nup.§.p occasionē:col.iiij. g Per aspectū:qñq; tn pba tio ista fallit:qz oculus z mag⁹ obstericū sepe fallit.xxvij.q.j. nec aliq̄:z.j.de fri.fratrnitatis:z.j.e.cā q̄. b Puelle:ar.ꝑ xxxiij.q.j.sicꝗs accepit:ibi credit iuramēto viri:z.j.de despon. impu.ꝓtinebat:z in aut.de nup. §.p occasionē:coll.iiij.§ illa locū hīt cū mulier nō ꝓbat ꝑriū p aspectū corpis:h̄ pbato p ferr iuramēto viri:vt hic dicit in fi.arg.insti.de gra.cognationū.§.itē ꝓsobrini.z ar.xxxv.q.v.ad sedē.iij.q.ix.ad testes.

Tercio. Probatio testiū pferr instro sic cōit sūmat. Primo ponit qō.scdo rnsio ibi.§ qm.Ab. i Confectum:ad hāc negatiuā ꝓbāda admittunt frēs indirecte: put sequit in lra:sic.j.de testi.et testore.z.C.de ꝑben.stip.optimā als negatiua directe nō posset ꝓbari.de hoc dī.§.de elec.bone .j.z qz hic arguebat de falso instrm:edēdus dies est z psul.ar. C.de ꝑben.stip.optimā.z.j.de fi.instr.inter dilectos. k Burati:bñ dī iurati:qz nulli credit nisi iurato .j.de testi.fraternitatis:z.c.nup:z.c.tuis z.iiij.q.iij.§.iusiurādi.nisi a ꝓtib⁹ fuerit ei remissū.vt i.c.tuis z merito in tali casu admittunt frēs illis monasteriij.qz ea q̄ in c.agūt:p alios ꝓbari nō pnt:qz extranei ad capla de cōsueuerūt admitti.j.de testi. veniēs.ij.in fi.z.C.d repu.ꝓsensu.§.super plagis.z.C.de q̄sti.interrogari.ff.ad syll.si.q̄s i graui.§.si pupillus.z.§.sc.z.l.ij.§.si vir.

l Testiū.Sic ergo testes pferunt instro z merito:qz poti⁹ credēdum est viue voci q̄ mortuo:i aut.d fi. instr.§.sivo.itē testes pualēt instro.j.de fi. instru.cum iobes.§. porro.ꝗ ꝑ videtur:q equalē vim hīt in exercēdis causis testes z instra z indicia cuz instris.C.de fi.instr. in exercēdis.C.de rei ven.indicia:z.C.qui po.in pig.ba.scripturas.itē ꝑ:qz fides instrumetoꝝ pualet testib⁹.ff.de pba.celsus z.l.cū de indebito.§. vlti.z.C.si minor se ma.dixerit: si alteri⁹ i fi.§.j.z.C.arbi. tu. l.vlti.sup hoc pt dici q̄ si i modū exceptionis obijciat falsitas instro:vel q̄ sub ꝓditōne debuit fieri vel defect⁹:vel q̄ plus ꝓtineat ibi q̄ dictū fuerit:vel ꝓsile vel etiā falsitas.hñ pōt hoc ꝓbari p testes z pualebūt testes.j.d testi. ex tenore.z.C.de ꝑbē.stip.optimā.j.de fi.istr.cū io.ar.C.de ꝓ ba.cū pcib⁹.z h̄.Et illd qd dī eqlē vim hīt in cauſ testes z instrumēta.illud vez ē qñ ab eadē pte inducūt:qz tā p testes q̄ p instra ꝓbat q̄s suā intētionē:ꝗ si ex vna pte inducūt testes z ex alia pte instra ꝑ testes.tūc ꝓsiderabit iudex naturā negocij z qlitatē.nā q̄dā sunt q̄ meli⁹ ꝓbant p testes q̄ p instra q̄dam ecōtrario melius p instra q̄ p testes.vt arbitraria z sniā z pcessus aliq̄s:ar.j.co.qm ꝓtra falsam. Item ꝓsiderabit iudex vtrū factū sit antiquū vel ꝓpinquuz.in antiq̄s em magis credendū est instris.qz memoria hoim labilis est.j.vt ecc.hñ. nrm.si sit nouū poti⁹ testibus credit:ar.ad h̄ de ꝓba.si arbit z.l.cels⁹.z.j.e.cū cāz.qz testes ꝓsueuerī fidē suā variare ex tpis diuturnitate.ff.ad carbo.l.iij.§.due.z.ff.de dā.infec.q̄ bona. §.vl.alias ē ler:z icipit i cāe:z q̄ dixi ꝑ instra testes recipiūt illud intelligēdū ē:q̄ p bonos testes z idoneos sine suspitōne nec vī q̄ tūc sufficiāt duo vl tres testes:imo plres ad min⁹ q̄tuor.tabellio em equalet vni testi z pl⁹:z instrm duob⁹ ad min⁹ ar.j.de fi.instr.cū io.qz duo testes ad min⁹ in instro scpti esse debēt.qz in ore duoꝝ vel triū z.j.de testi.in oi.z.c.licet.z.iiij. q.iij.§.vbi numer⁹.z sic p plures z honestiores dz fieri tal reprobatio.ar.j.de testi.in nra.qñq; tn ꝑ instrm nō admittūt testes:vt ꝑ inuētarij publice factū:vt i.l.pdicta.C.ar.tu.l.vl.z

a videlicz actoris z rei. Tū hinc inde testes ꝓduci pñt ad cognitionē iudicis instruēdā qb⁹ examinatis iudex q̄s pcellē intellexerit:ad fidē sibi faciēdā admittat. Qd si ābaꝝ ptiū testes sūt eq̄ idonei:possessoris testes pferent.cū ꝓmptiora sint iura ad absoluēdū q̄ ad ꝓdēnādū ꝓter

b q̄ in liberali cā in q̄ si vtriusq; ꝓtis testes eqles fuerit p liber/

c tate snia ꝓferet nā possessori p

d bationē aliqū dari iuris mani/

e festi ē:cū iure cautū sit:q̄ q̄ ob/ iecerit pscptionē lōgissimi tpis quā nemo recte obijcit nisi qui possidet:z eā ꝓbauerit in cā debeat obtinere.

Greg.viij.ꝓposito scti cataldi Non credit marito asserenti etiā cū iuramento vxorē cognouisse si vxor per matronas attestantes p ipsius corporis aspectum ꝓbat contrarium.

Proposuisti q̄ cā mrimonij q̄ int.o.d casa noua. z.s.mulierē vtit tibi fuit d mādato aplico delegata.cūq; ꝓtes eēnt in tua pñtia ꝓstitute:mlr,p posuit se nec a viro cognita nec

f potuisse cognosci:qd taz ꝓprio iuramento q̄ testimonio. vij.

g mulierū ꝓbauit:que p aspectū corporis eā eē virginē asseuerant viro p iuramētū suū ꝓtrariū asserēte:z ifra. Videt igit nob

h q̄ iuramēto puellez testimonijs illaꝝ.vij.mulierꝝ fides ē potius adhibēda. Clemens.iij.

Singulares de vniuersitate pñt ad ꝓmodū vniuersitatis reprobare instrumentū falso confectum nomine vniuersitatis.

Tercio loco fuit a nob ita q̄sitū.Ecce q̄dā regularis sigillo capliq̄d instrm cuidā amico suo signauit: i q̄ facta ei alienatio quarūdā rerꝝ eccie immobiliū ꝓtinet. Quo exhibito in iudicio ꝓcuratorꝝ vniūsitatis illd asseruit de assensu ꝓuentus

i nō fuisse ꝓfectū z adulterinū vl furtiuū esse sigillū. Cunq; frēs ad ꝓhibendum testimoniū pro

k duxisset iurati dixerūt:q̄ q̄tiēs ad h̄ int frēs aliq̄ erat mentio: ꝓsiliū totius ꝓuētus z vox fuit vnanimis:q̄ nolebāt alienationē rerū illarū ꝗ res domus integras ꝓseruari volebāt. Sed

l qm ꝑ hoc nihil ꝓs aduersa ꝓbauit:rndem⁹ fm assertionē testiū tm modo iudicādū. Item.

Ubi agit de matrimonio cōtrahēdo ꝓbato impedimēto z publicatis attestationibus alij

nis obijciat falsitas instro:vel q̄ sub ꝓditōne debuit fieri vel defect⁹:vel q̄ plus ꝓtineat ibi q̄ dictū fuerit:vel ꝓsile vel etiā falsitas.hñ pōt hoc ꝓbari p testes z pualebūt testes.j.d testi. ex tenore.z.C.de ꝑbē.stip.optimā.j.de fi.istr.cū io.ar.C.de ꝓ ba.cū pcib⁹.z h̄.Et illd qd dī eqlē vim hīt in cauſ testes z instrumēta.illud vez ē qñ ab eadē pte inducūt:qz tā p testes q̄ p instra ꝓbat q̄s suā intētionē:ꝗ si ex vna pte inducūt testes z ex alia pte instra ꝑ testes.tūc ꝓsiderabit iudex naturā negocij z qlitatē.nā q̄dā sunt q̄ meli⁹ ꝓbant p testes q̄ p instra q̄dam ecōtrario melius p instra q̄ p testes.vt arbitraria z snia z pcessus aliq̄s:ar.j.co.qm ꝓtra falsam. Item ꝓsiderabit iudex vtrū factū sit antiquū vel ꝓpinquuz.in antiq̄s em magis credendū est instris.qz memoria hoim labilis est.j.vt ecc.hñ. nrm.si sit nouū poti⁹ testibus credit:ar.ad h̄ de ꝓba.si arbit z.l.cels⁹.z.j.e.cū cāz.qz testes ꝓsueuerī fidē suā variare ex tpis diuturnitate.ff.ad carbo.l.iij.§.due.z.ff.de dā.infec.q̄ bona. §.vl.alias ē ler:z icipit i cāe:z q̄ dixi ꝑ instra testes recipiūt illud intelligēdū ē:q̄ p bonos testes z idoneos sine suspitōne nec vī q̄ tūc sufficiāt duo vl tres testes:imo plres ad min⁹ q̄tuor.tabellio em equalet vni testi z pl⁹:z instrm duob⁹ ad min⁹ ar.j.de fi.instr.cū io.qz duo testes ad min⁹ in instro scpti esse debēt.qz in ore duoꝝ vel triū z.j.de testi.in oi.z.c.licet.z.iiij. q.iij.§.vbi numer⁹.z sic p plures z honestiores dz fieri tal reprobatio.ar.j.de testi.in nra.qñq; tn ꝑ instrm nō admittūt testes:vt ꝑ inuētarij publice factū:vt i.l.pdicta.C.ar.tu.l.vl.z

in alio casu fallit in ꝯfessione q̄ fit a muliere ⁊ in instr̄o in q̄ cō fitet̄ se recepisse pecuniā ꝓ intercessione. C.ad vel.antique.

I Grauit. ¶ Cōis diuisio.scd̓a ibi.q: ꝟo.Ab.Si.

a ¶ Partib⁹:sic p3 ꝙ publicatis attestatōib⁹ sup eodē articulo nō sūt testes vlteri⁹ in ꝯriū admittēdi.nec etiā aliȷ̄ testes ad idē ꝓbādū.j.de testi.fraternitatis. nā añ apturā testiu3 vtraq3 ps suos testes d3 inducē sup eode3 articulo:sec⁹ sup alio vel sup noua pēdēte ex priori:tūc bene admittūt̄.vt in.d.c.fraternitatis.⁊.j.de fi.instru.cū Jo.itē signat̄ ꝯ.j.ꝺ testi.series:⁊.c. cū in tua.in fi.et.j.c. causā mr̄imonij. vbi publicatis attestationibus recipiūt̄ testes ad reprobandā ꝯsanguinitatē:⁊ h̄ nō recipiunt̄.Audiui vincē. dicentē:ꝙ illa n̄ tenebat.dicit ei ꝙ testib⁹ publicatis nūq̄3 sunt sup code3 articulo si ue ab eo q̄ illos induxit siue ab alia pte testes vlteri⁹ inducēdi Et idē mihi videtur. Pōt dici sup isto cōtrario:ꝙ illa decre.series.loquit̄ i mr̄imonio iā ꝯctovn̄ admittunt̄ isti testes i fauorē mr̄imonij ad ostēdendū ꝙ nō sit ibi cōsanguitas.vn̄ stricti⁹ est ibi agēdū:q: tollerabili⁹ ibi est aliq̄s ꝯ statuta hoim ⁊c̄.j.de testi.l3 ex q̄dā.h̄ decr̄ loq̄t̄ in ꝯhēdo.vn̄ hic nullū piculū ē sup ꝓhibitōe istoꝝ ne cōiungant̄.vn̄ añ apturā prioꝝ debuit ꝓbari in ꝯtrariū: s̄ in se patōe mr̄imonij iā ꝯcti pōt eē piculū:q̄re ibi admittunt̄ etiā post sniam:q: snia ꝯ mr̄imoniū lata nō trāsit in rē iudicatā ⁊ reuocat̄ falsitate ꝓbata.j.de re iudi.lator:⁊.c.ꝯsangui.multo forti⁹ d3 audiri añ snia3.Assigre potes aliā rō3 vt nō sit ꝯ illō qd̓ dictū est:ꝙ testib⁹ publicatis:nō sunt aliȷ̄ inducēdi. in decre.series:iō admittunt̄ testes post publicationē.q: añ publicationē ignorabat ps illa q̄ petijt h̄.q̄ ꝑsone posite fuissent in p̄mo gradu:⁊ iō post publicationē admittunt̄:al̓s nō deberēt admitti.s̄ certe adhuc nō videt̄ rō ista sufficiēs:q: ps illa q̄ accusabat mr̄imoniū:dixit illos ꝯsāguineos.s̄ h̄ potuit scire altera ps:⁊ sic cessat rō illa ꝓpt̄ h̄ dicūt q̄dā ꝙ spāle ē in cā matrimonij.ad hoc p̄stat optimū ar.j.e.cām mr̄imonij.s̄ ꝯriū illius decr.series.soluit̄ ibi. Vel dic ꝙ vn⁹ tm̄ h̄ iurare volebat ⁊ ꝓbatio vni⁹ insufficiēs ē:⁊ iō nō audit̄ ꝯ plures maxime ⁊ sic nō ꝯdicit illa decre.series.⁊ hic colligit̄ apte ex antiq̄ decr̄. s̄ ꝯpositores hmōi ꝯpilatōis voluerūt hic mutare qd̓ de iuramento vnius dicebat̄:q: illud nullā habet dubitationē.

P Ost cessionē. ¶ Per lr̄as ordinarij ꝓbat̄ q̄s excōicatus nisi ꝯriū doceat̄ ita sūmat io.an.verūtñ h̄ sūmatio nimis generalis ē iō sūmo sic vt in rubro ⁊ h̄ sūmatio ꝯuenit tex.⁊ ti.⁊ nullā patit̄ calūniā.nā.D.ant.sūmat alit̄ ⁊ ei⁹ sūmatio nec ꝯgruit ti.nec attingit principalē materiā.c.dicit em̄ sic Procurator excōicat⁹ tpe assumptōis mādati ab agēdo iudicialit̄ repellit̄ h̄ sūmatio poti⁹ ꝯgruit ti.de snia ex.vel ti.de iudi.cū nullā mētiō3 faciat de ꝓbatōe maxie q̄ fit p lr̄as sup q̄3 effectu pēdet p̄ncipalr̄ ꝓlixa ⁊ subtil̄ materia hui⁹.c.iō tene ꝯ cedentē.Diuidit̄ ꝯpēdiose in duas ptes.⁊ p̄ma ponit repulsionis cām.Jn scd̓o repulsionē ibi.exm. b ¶ Ordinarij. Ex

testes sup defectu impedimenti admittendi non sunt.

E Grauit q̄dā vt asseris:se quōdā in vxorē legitimā acceptuꝝ quā cū vellet traducē q̄dā iuramēt̄ fm morē exhibit̄ legitie ꝓbauerūt ipsos in q̄nto ꝯsāguitat̄ ḡdu sibi iuicē attinē ¶ Quia ꝟo req̄sisti a nob̄ quid agēdū sit:cū q̄dā ali⁹ velit ꝓbare ꝯ p̄dictā ꝓbatō3 factā iuram
a tis canonicis ⁊ ptib⁹ publicatā nullo eos sese ꝯsanguitat̄ ḡdu ꝯtigē.rn̄dem⁹ ꝙ stādū ē ꝓbatōi p̄ori. I Jnno.iij.archi.parisi.

¶ Si p lr̄as ordinarij ꝓbat̄ q̄s excōicatus a ꝓcuratōe repellit̄

P Ost cessionē ⁊ infra. Cū
b igit̄ p lr̄as iudic̄ ordinarij q̄b⁹ stādū ē donec ꝓbet̄ ꝯriū
c vob̄ ꝯstiterit:ꝙ.u.erat excōicat⁹.cū ꝓcuratōis officiū assūpsit ¶ Jpm tanq̄3 ꝓcuratorem non duximus admittendum.

I Dē abbati ⁊ cōuētui cassen.

¶ Si rogatus restituere totam hereditatē eo sine liberis decedēte itret mōasteriū euanescit fideicōmissū ⁊ hereditas applicat̄ mōasterio nec ad inualidādū igressū sufficit ꝓbare miorē etatem tpe ingressus. Si ex aduerso geminat⁹ ꝓbet̄ ingressus

E X p̄stia. G.scti hadriani diaco.cardi. G.⁊.B.frēs vr̄o sindico ꝯstituto corā ip̄o facere ꝓponi:ꝙ cū quōdā. A.frat̄ ip̄oꝝ ꝯderet testm̄. M.filiū suū sibi hēdē instituit:⁊ p̄cepit vt si
d absq3 liber̄ decedēt:ad eos bona deuoluerēt̄ ipsi⁹ vn̄ illa q̄ de bonis ipsi⁹ vr̄m mōasteriū detinebat:sibi restitui postulabāt ⁊ petebat vos sup h̄ a sua molestatōe ꝯpesci ¶ Uex sindic⁹ ip̄e ꝓposuit ex adūso ꝙ p̄dict⁹.m. mōasterio vr̄o obtulit se ⁊ sua. Vn̄ vniūsa q̄ habuerat erāt ad mōasteriū deuoluta:q̄re vniūsa q̄ ip̄i ꝺ bonis ei⁹ iuaserāt restitui mōasterio vr̄o petebat et sup ceter̄ silētiū ill̓ iponi ¶ Ad h̄ āt ps alt̄a replicauit ꝙ dict⁹ m.oblatōis sue tpe fuerat mior ānis:⁊ ꝙ voti facti penitēs qd̓ feruore ifirmitat̄ fecerat: p⁹ cōualescētiā reuocauit ⁊ ifra. Vn̄ cū sine liber̄ decessisset:ex testō p̄ris ad ip̄os erat ei⁹ hereditas deuoluta. Uex sindic⁹ rn̄dere

hoc videt̄.ꝙ lr̄is ep̄i credit̄ tanq̄3 publico instr̄o.⁊ ꝙ sigillo ep̄i credit̄ l3 nō adsit sigillū capl̄i.xix.q.iij.statuim⁹.⁊.xj.q.iij.cure.xviij.di.de ꝯciliȷ̄s.j.de fideius.ꝯuenit.⁊.j.ꝺ fi.instr.c.ij.⁊.xx q.j.viduā.nā ⁊ credit̄ lr̄is ep̄i sigillatis sigillo eccl̄ie.lxxiij.di. in noie p̄ris.in fi.⁊sigillū alieni iudic̄ fidē facit.xxviij.di.c.j.⁊ ij.⁊ alieno anulo sigri p̄t testm̄.insti.de testi.§.p̄nt.⁊.C.ꝺ test. si vn⁹ ⁊ instr̄is reḡ si ue p̄ncipis fides adhet̄.j.de fi.instr̄.cū dictus.S3 ꝯ videt̄.q̄a viua vox potiorē q̄ mortua.i aut̄.de istr̄. cau.§.siꝟo.s̄ ꝟbo ep̄i n̄ credit̄.vj.q.ij.si tm̄ ⁊.c.placuit.⁊.j.e.qm̄ ꝯ s̄ multo mi⁹ lr̄is ei⁹ nec papa ei credit si dixit se excōicasse aliu3.j.de testi.cū tu. q̄n3 ei eulogia ex mala fide scribunt̄.ff.de custo.et exhi.re.diu⁹ nec scpture tabellionis credit̄: nisi hēat testiū susceptione3.in aut̄.de here.et fal.§. sancim⁹.col.j.⁊.s̄.de ꝓcu.c.j.⁊.j.de fi.istr̄. c.ij.⁊ in aut̄.de instr̄. cau.§.s̄ neq3:et.§.si q̄s igit̄.coll̄.vj.H.dicit:ꝙ sp statur sigillo ep̄i:q: vicē h3 publicū instr̄i p iura p̄dicta. aliȷ̄ dicūt ꝙ nō credit̄ charte vel instr̄o ep̄i nisi sit redactū in publicā formā.i aut̄. vt nulli iu.§.si q̄s ꝟo.⁊ C.de do.i donatōib⁹. j.ꝺ fi.istr̄.int̄ dilectos vl̄ saltē nō ē credēdū nisi hēat subscptionē testiū:si nō sit ibi vsus tabellionū.xvj.q. iij.§.p̄t.Dicas ꝙ hodie circa iudicia nō credit̄ ꝟbo ep̄i sine alteri⁹ iudic̄ siue lr̄is suis:nisi hēat testiū subscptō3.vl̓ ꝯten⁹ cōstat legitis documēt̄.j.e.qm̄ ꝯ.⁊.j.e.ꝺ testi.cū a nob.Circa alia ꝟo q̄ in figura iudicij ordinarij n̄ facit ep̄os:bn̄ credit̄ lr̄is ei⁹ fm ꝙ dicit h̄:⁊.xj.q.iij.cure p̄cipue in snia excōicatiōis stādū est lr̄is ep̄i:q: excōicatōis snia lata a iudice suo siue sit iusta siue iniusta tenet.xj.q.iij.c.j.⁊.ij.⁊ iō lr̄is cuiuslib3 p̄lati credit̄. ⁊ aliȷ̄ tenet̄ illū vitare.vt in.c.cure.q: in h̄ ꝯsulit̄ aie cū sit medicinalis.ij.q.j.mlti.⁊.j.de sen.ex.medicinalis.li.vj. c ¶ Excōicatus erat:⁊ ita tp̄s ꝓcuratiōis facte attēdēdū ē: sicut tp̄s electōis.s̄.de elec.dudū.vbi plura sunt ar.de tpe inspiciēdo:⁊ est ar.ꝙ excōicatus ad impetrandū nō est admittēdus:⁊ si impetraret nō valerēt lr̄e si postea ꝓbaret̄ excōicatus. H.

E X p̄sentis. ¶ Dubia ꝓbatio nō releuat ꝓbātē.sic sūmat̄ cōiter ego summo pingui⁹ euacuādo ⁊ enucleādo totū tex.sūmo sic vt in rubro intelligēdo ꝙ substitutio fuit fideicōmissaria.Si ꝟo fuit directa sūma sic substitutio facta filio eo decedēte sine liberis euanescit p ingressū mōasterij ⁊ tūc adde iō qd̓ ē i p̄ sūmario ibi.ad inualidādū igressū ⁊c̄.vsq3 ad fi. ⁊ vterq3 intellect⁹ ē ver⁹ in se dico tñ ꝙ p̄m⁹ ē verior ꝙ h̄ fuit substitutio fideicōmissaria s̄.d.ant.h̄ dicat ꝙ fuit ꝯpendiosa. Diuidit̄ p̄ncipalr̄ i tres ptes. Jn p̄ma ꝓcessus narratio. Jn scd̓a ibi. Dilect⁹ auditoris diffinitio. Jn tercia ibi:nos diffinit̄ tōis ꝯfirmatio. Pr̄ia subdiuidit̄ i q̄tuor.nā p̄ ponit̄ actor̄ petitio scd̓a ibi:veꝝ rei rn̄sio ⁊ recōuētio. Tercia ibi. Ad h̄ actor̄ replicatio. Quarta ibi. Veꝝ rei replicatio. Ab.si. d ¶ Absq3 liberis:filiis substitutio h̄.j.ꝺ testi.rainucius:⁊.c.rainald⁹:vn̄ no.ꝙ cū talis ꝯditio apponit̄ si sine liber̄ decedat:volovt hereditas ꝯueniat ad talē.etiā si naturales hēat filios:euanescit

substitutio.ff.ad treb.ex facto.§.sicq; rogat⁹.ꝛ.ff.de leg.ij.ex pr̃.§.volo.l.lucius.§.vl.itē si filiꝰ fuerit natꝰ ꝛ ille p̃moriat̃ videt̃ sine liberis decessisse.j.de testa.rainutiꝰ.ꝛ.ff.ad treb.ex facto.§.pe.si aūt dicat̃;si sine herede decesseris:substituto talē uoie heredis:soli filij intelligūt̃.ff.e.ex facto.§.vl.itē si ñ hēat filiū:ꝯ hēat ncpotē ex filio substitutio euanescit.C.d pdi.inser.l.j.ꝛ.C.de insti.ꝯsti.generalr. Et h̄ scias q̄ q̄ rogat̃ restituē de reditatē alij:nil p̄t alienare.C.cōia.de lega.l.vl.nisi i casib⁹ q̄ notant in auc.ibi posita q̄rtā tñ p trebell.p̄ot retinē sibi:ꝛ si filiꝰ sit rogatus etiā falcidiā cū q̄rta p̄ot retinē.j.de testa.rainutiꝰ:ꝛ.c.rainaldus vbi vtraq; q̄rta retinet̃.Si vero rogatꝰ est restituē q̄c q̄d supest d heredita te:tunc ad minꝰ q̄rtā reſuabit ſbstituto.C ad trebel.auc.si rogatus.itē lz pure q̄s rogat⁹sit alicui restituē hereditatē nlla facta mētōe d filijs.si tñ postea habuerit filios vl nepotes substitutio euanescit.C.de fidei cōmis.cū acutissimi. C.de insti.ꝛ substi.generalit.ff.de pdi.ꝛ de mon.cū auus.Jo.

a Sua. Ista duo req̄rebāt: qꝛ sua sine seipo donare nō poterat. qꝛ illa restituere tenebat̃. et lz dñs sit tñ pmode inde testari ñ p̄t.C.cōia de leg.l.vl.ff.ad trebel.q̄dā §.si quis filium.

b Scde. No.q p sumit̃ maiꝛ:nisi probet̃ minꝛ.C.d in integ.resti.mino.si minꝛ.ff.de iureiu.nā postea.§.si minꝛ.B.

c Dubiū. Sed nōne verbū dubiū in iudicio interp̄tandū ē d reū.ff.de ver.ob. inē stipulantē.§.j.ff.de iudi.sicq̄s intentōe.ff.de re.iur.l.ambiguis.ꝛ.s.de resc̄p.cū adeo.§ istud ē bodie,pē religionē,p qua multa d.rōem statuta sūt.ff.de relig.ꝛ sump.fu.sunt pſone.sicq̄; pē vrē.ff.de iure do.in ambiguis.vel istd nō fuerit vbū actoris § testiū.Et ē ar.q vbū testis ambignū p reo sit interp̄tandū.vt h̄.ꝛ.j.e.ex lris.ꝛ.j.de fi.instr.inē dilectos.i fi.Et est notabile:q dictū testis dubiū sp d cū q̄ pduxit ē imperrāduꝫ ꝛ ē rō:qꝛ q̄ pbat:clare ꝛ apte dꝫ pbare:qd si nō faciat nō p̄dest talis obscura pbatio.j.de testi.cū tu.vñ reus absoluit̃:vt ibi ꝛ h̄.§ q̄re nō q̄rit̃ scdo d etate ꝛ teste.vt certificet̃ iudex saltem: § certe iudex q̄ testē ipm examinauerat:debuit q̄rere ab ipso ꝛ etiā post apturā testiū ex officio suo p̄ot q̄rere interp̄tationē a teste sui dicti:cū ipse debeat inērogare q̄tiēscūq; necesse fuerit.ff.de interro.acti.vbicūq; ꝛ cūcta rimari.xxx.q.v.iudicantē.ꝛ.j.de fi.instr.cū io.ꝛ ē expſſum q testis q̄ pfuse dixit testimoniū:itē sit examinādus.j.d testi.cū clamoꝛ.§ ad petitionē ptis nō dꝫ h̄ facē ꝛ h̄ ꝯpē piculū subornatōis.

d Firmata.vñ d ꝯpriū iuramētū etiā nō dꝫ audiri.C.si aduer.vē.l.j.C.si aduer.dotā.l.j.ꝛ in pſti.imperatoris sacra puberū.B.

e Instituit. Ingressus monasteriū fingit hr̄e bere,dē cā rogatus est restituere priuato:vel cui p̄uatus ē substitutus. Si aūt rogatꝰ est restituere loco religioso vel ecclie vel expēdere in pios cās:nō euanescit substitutio p ingressum mōasterij.in auc.de san.epis.§.ꝯ h̄ pñti.col:ix.vñ sumptū fuit illud auc.C. ad treb.auc.nisi rogati.Si vo ille q̄ rogatꝰ ē restituē hereditatē vl legatū:fiat clericus. ex igūt̃ duo.s.vt substitutio euanescat vt ppetuo etiā maneat i ecclia ꝛ relictū expēdat̃ in pias cās.vt in p̄dicta auc.dē p ingressū mōasterij:substitutio euanescit:itē q teneat mōachatus als nō euanescit substitutio.nisi fiat monachus § q̄d si tradit sez sua alicui ecclesie seculari:nunq̄d euanescit substitutio:ar. p̄dicte auc.vr̄ q sic fauore eccie arg.p̄dicte auc.nec credo q euanescat nisi in casu p̄dicte auc.nec extēdo ad alium casum. licz quidā contra.B.

Licet. Inter dicto vti possidetis obtinet q̄ iustiorem titulū pbat ita cōiter sūmat̃:ꝯ certe hec sūmatio ē nimis generalr̄ videt̃ rēq̄rēti.i h̄ interdicto d id qd babet̃ insti.de inē dic.§.retinēde iō sūmo sic vt i rubro ꝛ pbatur satis h̄ summariū in v.ex p̄mis.ponderato vs.maxie.Diuidit̃ dec̄.ista i q̄nq; ptes.In p̄ma,pcess⁹ decisa narratio. In scda ibi:porro fauentinorū exceptio d testes ecclie ipsi⁹ rñsio pape inēlocutioꝛ inē locutōis rō In tercia ibi:post h̄ corruptōis ꝛ falsitatis nona exceptio ipsi⁹,pbatōis ꝛ reprobatōis p̄missio In q̄rta ibi:q̄q̄ testes fauctinoꝝ impugt.p̄ pbatorios. scdo reprobatorios. In q̄nta ibi:ex p̄missis allegādo pcludit p ecclesia.Ab.si.

f Licet cām:ſb isto.j.fuit lis ptest.coꝛā dño papa.vt.s.d iur.calū.cū cāz.cui⁹ ps h̄ ē ꝛ omissa fuit receptō testiū iudicib⁹ ꝛ testib⁹ receptis remiserūt ad papā depositiones eoꝝ.j.de testi.cū cām.No.q iudex ex officio suo p̄t p̄figē terminū pductōi testiū.j.de testi.in noie dñi. Itē ad exceptiones.j.de excep.pastoral. Itē ad accusatōz mr̄imonij.j.de clādesti.desp̄.cū inhibitio. Itē ad accusandū.j.de accu.lz.ꝛ.C.q accu.nō pos.si ea q̄.ꝛ.j.de fi.instr.accepimꝰ. Itē vbi impedit̃ statꝰ alicui⁹.C.de ingenuis.diffamari.Jo.

g Opponi:sic s.de pcur.in nr̄a.ꝛ.C.de fal.q̄relā.Distinguit̃ tñ:qꝛ aut qō d falso mota fuit in iudicio:aut nō.Si fuerit mota.nūq̄ postea p̄tertn falsi retractat̃ snia.C.si ex fal.instr.l.j.ꝛ.ij.in fi.nisi appellatū sit.tūc ēm p̄t opponi in cā appellatōis.C.de fi.instr.l.vlt.in fi.ꝛ testes p̄nt pduci.C.de tēp.ap.p bāc.in fi.§ si nunq̄ fuit qō falsi mota.lz tūc nō sit appellatū nō tñ trāsit in rē iudicatā vsq; ad.xx.ānos.C.de fal.q̄relā.ꝛ.j.d excep.cū venerabil Et no.q p̄m q̄sdā nō sufficit pbare testes ē falsos:nisi pbēt̃ corrupti.ar.ff.de re iudi.diuꝰ.q loquit̃ in codē casu cū bac de cre.Alij pbabilius dicūt:vt Jo.ꝛ.B.q sicut sufficit pbare in

curauit:q lz dictus.Ab.de monasterio fuisset egressus:eidem postmodū sez sua obtulit hūiliter ꝛ deuote ꝛ q nec d oblatōez suā veniret iuramēto firmauit. Quare cū pstet:q idē.Ab.bis mōsterio vfo ptulit se ꝛ sua:nec ex adūso pbet̃ q vtriusq; oblationis tpe fuerit minꝛ annis p bationē vfam hmōi exceptōis pbatio ñ elidit cū ꝛ si pme oblationis tpe fuerit minꝛ an.scde tñ potuit maiꝛ extitisse Preterea cū verbū illud minꝛ an.duobꝰ potuerit modis intelligi:cū ꝛ q̄ minꝛ ē.xiiij.an.ꝛ q̄.xxv.dici soleat minꝛ an.intētioni vfe vbū dubiū nō nocebit cū infra.xxv an.tenet donatio iuramēto firmata.Sz ꝛ si tenet q factū fuerat a dicto.Ab.qꝛ tñ itelligēdū nō erat sine hēdē decedē:q monasteriū sibi hēdē instituit:hoc mōasterio nō nocebat: ꝛ infra. Dilectꝰ filiꝰ.lh.scti eustachij cardinalr attendēs q sindicꝰ vr̄ intētionē fuā plene fūdasse ꝛ q nihil fuisset ex aduerso sufficiēter pbatū cū ꝛ si oñsum eēt p testes q.Ab.sue oblatōis tpe fuerit minꝛ an.vtꝝ tñ p̄mevl scde oblatōis tpe minꝛ fuerit: et q̄t annis minꝛ nō fuisset expſſū de mādato nr̄o snia ꝯ ptulit:ꝛ p̄dictus.B.ꝛ.B.silētiuz imponēs sup his q̄ a monasterio postula bant:eos ad restōem illoꝝ q̄ de bonis p̄dicti.Ab.ppria temeritate iuuserāt d dēnauit. Nos igit̃ snīam ipsā aucto.apo.confirmamus. Dem.

Si actor ꝛ reꝰ i interdicto retinēde possessionē pbant obtinet is q antiquiorē possessionē pbat titulo maxime iustificatā vel meliores pbatōes respectu possessionis adduxit.h.d.not.

Licet cām q int̃ ecclīā raueñ.itē ꝛ cōe fauētie sup inrisditiōe honore ac districtu i villa scti.P.ꝛ castro arioli:qd d iure ad se spectare dicta eccia pponebat:ꝛ infra. Porro at testatōib⁹ publicatis sindicꝰ fauētinoꝝ ppositit se velle in pſonas testiū ex pte altera pducto rū quedā obijcere ac pbare economo ecclie asserēte id fieri nō debē:sup q̄ interloq̄ndo decreuimꝰ ipm nullatenꝰ audiēdū cū infra triū mensiū spaciū in nr̄is lr̄is p̄phēsū testes hmōi pducē nō curauerit: ifra quē terminū ps vtraq; testes inducē potuit tā in pſonas testiū q̄ sup negocio p̄ncipali. Post h̄ idē obiecit i testes p̄dictos: q corrupti falsa dixissent. Ulñ qꝛ talis exceptio nō solū añ § etiā post sniaz pōt opponi:lz nōnulli crederent fauētinorum partem exceptionē huiusmodi per excogitataz

strumentū esse falsum. C. si ex fal. instr. l. pe. ⁊ vl. sic ⁊ testes cū habeāt bincinde parē vim. C. de fi. instr. in exercēdis. ⁊ facit ꝗ ff. de excep. q̄ agnitis. ⁊ C. de trāsac. si ex falsis. § nūq̄d sufficit pbare testes eē coruptos: ar. q̄ sic. ij. q. vj. §. diffinitiua. ver. venales. ⁊ C. qñ puo. non est necess. venales. ⁊ j. de testi. sicut

Econtra videt q̄ nō q: non sufficit pbare coruptionē nisi ⁊ iu dex secut⁹ fuerit dicta coruptor testiū. j. d̄ re iudi. cū. i. ⁊ A. C. si ex fal. instr. falsaz silr nō sufficit pbare falsitatē: nisi pbet iudicē secutū fuisse illam: vt pz p p̄dicta iura. itez no. q̄ snia q̄ lata est p falsos testes vel p falsa instrā bñ tener: sed retractāda est. ff. d̄ re iudi. diuus. ⁊ pōt retractari p in integ. resti. vsq̄ ad q̄driēniū: vel p actionē in factū vsq̄ ad. xxx. an. vel si criminalr agat vsq̄ xx. an. C. de fal. querelam. ⁊ j. de excep. cuz venerabilis.

a ¶ Maliciā: si de ꝗ cōstaret: cōdēnari deberent ad expensas. §. de volo ⁊ ptu. finē. vbi de ꝗ. b ¶ Circūstantijs: sic. j. de testi. cū cāz. ⁊ iij. q. ix. nihilominus. a rg. ⁊ iiij. q iij. testes. c ¶ Reprobationē. No. q̄ possū reprobare testes aduersarij mei ⁊ tres reprobatōes pñt fieri ⁊ nō vltra. j. de testib⁹. licet dilectus.

d ¶ Cōtradicāt: vñ nō valent. iij. q. ix. nihilomin⁹. ⁊ iiij. q. iij. §. q̄ falsa: et. j. de appel. solicitudinē. xxiij. q. viij. qd aūt. ⁊ C. de lib. cau. cū p̄cum.

e ¶ Singulares: sic. §. de elec. bone. ⁊ j. de accusa. dilectus.

f ¶ Expsse. criminib⁹ expsse ñ pbatis. g ¶ Opinionis: qd psistit p attestatōes ex pte archiepi exhibitas ꝗ illos vt. §. dixi ⁊ ille etiā q̄ examiat testes: dz significare iudici q̄ta fides sit testibus adhibēda. ff. de testi. l. iij. ⁊ j. de fideius. pstitutus.

h ¶ Modica: nō tñ ex toto nulla. j. de simo. p tuas. tñ in alio casu loquit. i ¶ Testes: q̄ inducti sunt ad falsitatē pbandū

k ¶ Se astrinxit. Sic videt q̄ si aliq̄s se astringat ad duo p banda: quor alter p se sufficeret: q̄ tūc nō sufficit pbare vnū nisi ipleuerit intētionē suā ad quā se obligauit. C. de rei ven. l. vlt. ar. §. de cā pos. cū ecclesia: ⁊ ff. de excu. tu. q̄ testō. ar. ꝗ. j. de ap. significauit. in fi. j. de pbē. cū iam dudū: ⁊ ar. ad ꝗ. ff. de cōdi. ⁊ de. falsa. ⁊ ex eo q̄ dicit astringit: videt expssum q̄ sufficeret alterū pbare nisi spālit se obligasset. qd ē verū vtiq̄. dictū ē Pla. fuit in ꝗria opinione. Sz quō pōt pbare testes falsū dixisse. Rūdeo indirecte. exēplū pz. j. d̄ testi. ex tenore: ⁊ c. series ⁊ C. de ꝗbē. stipu. optimā. vel pōt pbare p alios testes: q̄ coruptī fuerūt p̄cū inde recipiēdo. § ponamus q̄ pbatū a pte fuit alterū istorū tñ: nūq̄d iudex sentētiabit ad dictū ipsorū q̄ falsum testimoniū obtulerūt: nec alij testes adsint q̄r testimoniū sequat iudex. satis videt q̄ sic: ex eo q̄ dicit ⁊ sibi imputet q̄ ad vtrūq̄ se obligauit. q: p ꝗ voluit fidē adhibere falsis vl coruptis obligādo se ad vtrūq̄. secus crederē si alicui obijceret plura crimia vt ab eccl'ia repellat sub hac forma q: iudex sibi

a malicia ad impediēdū pcessuz negocij obiecisse: q: tū volum⁹ a iuris tramite ōclinare: mgris G. ⁊ T. p̄cipimus: vt testes q̄s sup hac exceptiōe pcurator fa/ uētinor ducēt pducēdos infra mēsem recipez examinare cura

b rent de singul' circūstātijs sbtili ter inqrentes: extūc indulto altero mēse pcuratori eccie supra

c dicte: ifra quē si vellet ad reprobationē testiū illor pducēt testes coram eis: ⁊ infra. ¶ Quāq̄ aūt ps fauētinor testes mltos pduxerit sup negocio p̄ncipali vix tū ex illis sex remāserūt cōcordes: cum alij sibimet in serie

d sui testimonij ꝗdicāt ⁊ q̄dā alij

e sūt iudicio sui testimonij singulares. Ad reprobandū vo q̄sdā testiū ecclie raueñ. ⁊ si ex pte fauētinor q̄dā sint testes inducti plures tū illor reprobant: q: si bi inuicē euidētissime ꝗdicunt. q̄daz vo alij pauci nūero q̄uis

f nō reprobent expsse vsq̄ adeo

g tū male fame sunt et leuis opi/ nionis: q̄ eorū dictis nulla vel

h modica ē fides habenda. Idez

i q̄z testes fauēt. generalr repellū tur: q: nō pbant illud ad qd p

k bandū eor sindic⁹ se astrinxit: vicz q̄ coruptī falsa dixissent: qñ ⁊ si de coruptōne videant

aliq̄d dicere: de falsitate penit⁹ nihil dicūt et infra. Ex p̄missis igit euident apparet: q̄ eccia p testes numero plures. q̄bus potius lux veritatis assistit: q̄ etiā aptiora negocio ⁊ vero primiora in suis testimonijs expsserūt sufficient oñdit: q̄. A. lx. annis ⁊ citra cū oī iurisditiōe honore atz districtui loca sup̄dicta possedit p qd̄ pz: q̄ si cōe fauēt. A. l. ann. ⁊ citra: sicut videt testes eorū deponere: aliq̄ seruitia in locis pcepert supradictis illa p culdubio sine iusto titulo percipere incepert: cū duo insil' eādē

l rē ⁊ eodē mō insolidū possidere nō possint. ⁊ maxie cū ijdē fa

m uētini iustū possessionis titulus non ostēdant: ex p̄uilegijs imperator ⁊ ro. pon. ecclesie rauēnateñ. concessis euidentissime colligat. possessionē ipsius ecclesie i p̄dictis locis iustā fuisse Cū g cōstet fauētiñ. ab eo tpe q̄ se possedisse pbare pretendūt. minus iuste ac sine titulo aliquo i p̄dictis locis temeritate propa

n occupasse. et economus eiusdē

o ecclesie petierit a vi turbatiua seu inquietatiua sup premissis cōe fauen. pbiberi. nos recognoscētes in hoc casu nō sic locū

p esse interdicto vti possidetis vt

l ¶ Eodē mō: bñ dicit codē mō. ff. de acq. pos. possideri. §. a p̄rio. nā vn⁹ pt bīe ciuilē: ⁊ alius naturalē possessionē. ff. de p̄ca. ⁊ bz. §. cū q̄. sic. ff. cōmodati. si vt certo. § vlt. Sz ꝗ. ff. vti pos. l. iij. i pn. vbi dī. q̄ vn⁹ iustā bz possessionez ⁊ ali⁹ iniustā. ⁊ ff. qui satisda. cog. sciendu. §. si fund⁹. ⁊ ff. de iure do. q̄uis. ⁊ C. d̄ iure do. in reb⁹ ex q̄bus colligit q̄ maritus ē dñs rerū dotalium ⁊ vxor silr ꝗ vbū codē mō soluit p̄rietatem.

m ¶ Titulū § q̄re tenēt isti oñdē titulum cū pbēt se possedisse. ⁊ possessor ñ opellit dicē titulū sue possessiōis. ij. q. v. §. j. ⁊ vj. q. vl. actor. ppt ꝗ dicit q̄daz q̄ vbi possessor petit se non inq̄etari. dz pbare titulū: ar. j. d̄ pscp. si diligēti. ⁊ j. de deci. dudū. ⁊ C. de p̄scp. lō. tēp. diutina. § hoc nō ē verū. ad ꝗ cñ valet assignare titulū cū agit in ēdicto vti pos. vt p ꝗ videat bīe potiora iura: q: q̄ potiora iura bz obtinet in ꝗ inēdicto. cuz cñ bēat titulū. pz q̄ necvi nec clam nec p̄cario possidet. vñ obtinebit. insti. de inēdi. §. retinēde. verūtñ in ꝗ inēdicto nō ē necesse pbare q̄ q̄s iuste possideat § sufficit q̄ necvi nec clam nec p̄cario ab aduersario possideat. ff. vti pos. si duo. in pn. ⁊ l. ij. ꝗ aūt. q̄ necvi nec clam nec p̄cario ⁊c. ad tp̄s lite pte. referendū ē. insti. de inēdic. §. hodie. n ¶ Occupasse: ⁊ iō p̄scribere nō potuert. q: in occupat ⁊ innatis nō currit p̄scptio. xciij. dist. illud. ⁊ xxj. q. iij. lz. ⁊ j. de p̄scp. qñ. o ¶ A vi turbatiua. No. q̄ multiplex est vis: de q̄ bus dē. §. qd me. cā. ad audiētiā. ⁊ ibi videas. Dicit tū vis turbatiua: qñ turbat possessio: ⁊ in dubiū revocat q̄s possideat: ⁊ illa spectat ad inēdictū vti pos. ⁊ in reb⁹ immobilib⁹. vl ad inēdictū vtrobi in reb⁹ mobilib⁹ tñ. p ¶ Possidetis: q̄nq̄ tū loc⁹ ē huic inēdicto i casu vbi vn⁹ possidet ⁊ alt inq̄etat eū in possessione: nō tū iudex dz pnūciare vti possidetis ita possideatis. § ne inq̄etet possessorē. ff. vti pos. l. j. §. vl. ⁊ C. e. ti. l. vna Reddit cñ ꝗ inēdictū int eū q̄ possidet ⁊ int eū q̄ ñ possidet. § inq̄etat. ff. vti pos. si duo. §. ij. i casib⁹ vo dicit vtercq̄. l. vbi reddit inter duos possidētes: vnū ciuiliter: alter naturalr: vt fructuarius: ⁊ p̄rietarius ⁊ neuter possidet ab alio vi vel clam vl p̄cario: ⁊ tūc dz iudex pnūciare vti possidetis. ita possideatis nō tū ita p̄fuse sub illis vbis vti possidetis ⁊c. q: sic daret gladiū vtriq̄ pti § dz examiare q̄litates possessionū ⁊ pbationū ⁊ distinguere eas in snia sua sic: pbasti te bīe possessionē p̄rietatis ciuilē: ⁊ ego pnūcio te ita possidere vti possides. ⁊ tu p basti te eē in possessione vsufructus nālis: ⁊ ego pnūcio te possidē vti vsufructuariuz. i. vti possides. ⁊ ita possideas. ar. insti. de ac. §. curare. si aūt nō liquet ei de q̄litatib⁹ possessionū ñ se

rat ſniam. vñ ſi vterq; dicit ſe inſolidũ poſſidere haliter ⁊ ciuiliter ⁊ vterq; ꝓbat ſi etiã vn⁹ ꝓbat meli⁹: iudex ꝓferat ꝓ eo ſniam. ar. b. ſi vo ꝓbatões pares ſint vt innuere lra iſta q; iudex ita debeat pnũciare vti poſſidetis ita poſſideatis vt dicũt quidã: ſ nõ vt b dze rõnẽ: q: ſic qd impoſſibile ẽ ꝓbauerũt. ſ. vtrũq; inſolidũ poſſidere: vt b. ⁊. ff. d ꝓca. duo. ff. de acq; rẽ. poſ. poſſideri. §. ecõtrario ſ cũ non ſit maior rõ q̃re vn⁹ poſſideat magis q̃ alter nõ cõſtat ei q̃s poſſideat ſup ſe deat itaq; q: de re incerta nõ ꝓt certa ſnia ferri. xxiij. di. buiſſe. ⁊. xj. q. iij. graue. ⁊. ff. de re iudi. ſi vnus ex plibus: q: non liquet ei de cã: ne ei⁹ ſnia cõtineat ipoſſibilitatẽ. ꝓ ſniam ẽm dz ius declarari. ff. ſi ſeruitus vẽ. l. ſicuti. §. ſ ſi querik ꝓ talẽ ſniaz nulla fit declaratio: ⁊ b dzq; ẽ niſi vn⁹ oñdat titulũ. ſicut b di: q: ſentẽtiãdũ eſt. ꝓ eo q̃ bz titulũ. Jtẽ ſi cõſtat q̃s ꝓmũ ad iudiciũ. ꝓ quo cauit: ꝑ euz dz ſniari vbi ꝓbatões oino ſẽ pares. ſ. e. ex lr̃is. ⁊. j. de fi. inſtru. c. inẽ dilectos. in fi. Vbi null⁹ oñdit titulũ vl vterq; ⁊ oino ſunt eq̃les ꝓbatões: nec appareat q̃s ad iudiciũ. ꝓ quo cauit forte dirimak. ff. de iudi. ſ cũ ambo ff. fam. ber. iſque. §. j. C. cõia. de leg. ſi duobus. i pn. ⁊. xxvj. q. ij. ſors. Jte no. q; interdictum vti poſſidẽtis: poſſidenti dak ⁊ eum tuek: dak etiam ad exciplendũ: alꝭ actio nõ dak poſſeſſori. ff. vti poſ. l. j. §. reſtituendũ. ⁊. §. interdictũ. Jtẽ interdictũ boc vti poſ. locũ bz tm̃ de poſſeſſiõe ſoli retinẽda. ff. vti poſ. l. j. §. ij. ⁊ inſti. de interdi. §. retinẽde: ⁊. §. ſ in interdicto. ſ interdictũ vtrobi de reb⁹ mobilibus tm̃ locũ bz: ⁊ ponik ꝓ retinẽda poſſeſſione rei mobilis cũ poſſidẽs inq̃etak. ff. vtrobi. l. vna. inſti. d inẽdic. §. retinẽde. ⁊. §. ſ inẽdicto. ⁊ oponik vtrobi ex vtr; ⁊ vbi. ponik ꝓ apd ⁊ vtrũ ꝓ quẽ. q. d. apud quẽ ẽ res mobilis. itẽ lz dictũ ſit. q; poſſeſſori ſoli dak b interdictũ vti poſ. dak etiã ꝓ iuribus incorporalibus ⁊ vſufructu. ff. vti poſ. l. vlt. ff. ſi ſerui. ven. ſicuti. §. ariſto. ff. de ſerui. q̃tics via. ⁊ boc Lau. a ¶ Debeamus. Jmmo debeamus dicere: eccl̃ia rauẽnas poſſideat ⁊ cõe fauẽ. nõ inq̃etet. put ſequik. ⁊ verba edicti pluralia vti poſſidetis ⁊c. boc caſu reſoluunk in ſingulari. B. b ¶ Potiores: q̃ potiora iura bz oẽtinere dz. C. de edic. diui. adri. tollen. l. vlti. Ber. c ¶ Fauẽtie. Hic ocipik ſnia noie cõis fauẽtie: ⁊ nõ ꝓcurator. vñ ſignak ꝑ. j. de reli. do. oſtitutis. ⁊. j. de capel. mo. dilect⁹ C. de ſen. ⁊ interlo. l. j. ⁊. §. de elec. querelã: dic vt ibi dictũ eſt: vel põt dici q; eccleſia nõ multũ curat de bac ſolẽnitate: q: inuenio qd q̃nq; odẽnak monaſteriũ ⁊ nõ ꝓcurator ipſius. §. d in integ. reſti. ſuſcitata. ⁊. j. de cenſi. ſopite. ⁊. j. de ſepul. in vfa.

Et tuas. ¶ Cõis diuiſio. Scda ibi. q: vo. Ab. Si.

b ¶ Noiat⁹: bñ dicit noiatus ⁊ babit⁹. nã ſola noiatio nõ facit eũ filiũ. C. de ꝓba. nõ eplis: ⁊. C. de teſta. neq; ⁊. C. d bere. inſti. ſi pr̃. ⁊. C. de ꝓba. nõ nudis: ⁊ ar. j. de ꝓſump. illud.

c ¶ Infirmare: vba iſta ſũpta fuerũt ex illa. i. C. d nõ nu. ꝓ, generatr: cũ ẽm aſſert⁹ ohi ꝓlugiũ credak. q; aliq̃s nõ ſit eor; filius. j. q̃ fi. ſint le. trãſmiſſe. mlto forti⁹ credik eis q; aliq̃s eor; ſit fili⁹. j. q̃ fi. ſint le. ꝓ tuas. ⁊. ff. de ꝓba. etiã. Sz nõne poti⁹ ꝑ ſumẽdũ ẽ ꝓ ꝓmo dicto ꝓis. q̃ ꝓmo negauit illũ eẽ filiũ ſuum vt pz in integra. q̃ ꝓ ſcdo: cũ nõ ſit veriſile q; i filiũ ſuũ tã gue q̃d diriſſet. ar. j. de ꝑ ſũp. lr̃as. vbi nõ ſtak ſcdo iuramento: q; ſi fuiſſet fili⁹ illi⁹ nõ potuiſſent viſcera ei⁹ ñ fuiſſe mota ſup eo. j. de ꝓſump. afferte. et xxiij. q. iiij. ea vidicta ſic ⁊ ꝓmo dicto teſtis credi dz ⁊ nõ ſcdo in ꝓriũ ꝓlato. j. de teſti. cũ i tua. ar. Preterea patern⁹ affectus oẽm vincit affectum. C. d cura. fu. l. vlt. ſ videk q; poti⁹ ſcdo dicto matris ſtandũ ẽ q̃ ꝓmo q: poti⁹ iuramẽto q̃ ſimplici verbo credik magie cũ alia ꝓſũptõ ꝓceſſit. q; d alio ſit genitus. ſ fauore filiationis potius ſtak cõi opinioni ⁊ noiationi vtriuſq; parentis.

f ¶ Cõſobrinus: ſic ꝓtz: q; ꝓſanguinitas preſũptiue ꝓbata diſſoluit mr̃imoniũ Jtẽ ꝓter ꝓnexitatẽ cauſe ſnia lata ꝓ vno ꝑiudicat aliis. iij. q. vj. b q̃ppe: ⁊. j. de accu. ad petitionẽ. ⁊. lxxxj. di. tantis. B.

Quoniam contra falſam.

¶ Jſtd. c. ẽ valde famoſũ. ⁊. b. d. vt in rubro. Diuidik in tres ꝓtes. Jn ꝓma ponik ambob⁹ eiuſdẽ mlieris poſtmodũ iuramẽto in ꝓriũ ꝓſtito nõ ẽ ſtandũ cũ nimis idignũ ſit iux legitimas ſanctiones vt qd ſua q̃ſq; voce dilucide ꝓteſtatus ẽ in eũdẽ caſũ ꝓprio valeat teſtimonio infirmare. Vñ apparet ꝓ ꝓſequẽs q; ꝑdict⁹. R. ſophiã neptẽ mẽorati. T. cuius prima facie ꝓſumik conſobrinus: non põt hr̃e aliquatenus in vxorẽ.

Item in concilio generali.

¶ Judex dz habere notariũ vl duos viros idoneos q̃ ſcribant acta iudicij. alꝭ ſi q̃d difficultatis emerſerit ꝓ ſupiorẽ punick nec credik ei ſup ꝓceſſu niſi in/quantũ ꝓ acta vel alias ꝓ legitima documenta conſtabat.

Quoniã ꝑ falſã aſſertõez iniq̃ iudicis innocẽs litigator q̃ſq; non põt verã negationẽ ꝓbare: cũ negãtis factũ ꝓ rerũ naturã nulla ſit directa ꝓbatio ne falſitas vitati ꝑiudicet aut iniq̃tas preualeat equitati.

¶ Statuim⁹ vt tã in ordinario iudicio q̃ extraordiario iudex ſemꝑ adhibeat aut publicam ſi põt hr̃e ꝓſonã aut duos viros idoneos q̃ fidelik vniũſa iudicij acta conſcribant vicz citationes ꝓſtitutõis cã. Jn ſcda ꝓſtitutõ ibi: ſtatuim⁹. Jn ẽcia pena ibi iudex aũt. Ab. ſi. g ¶ Probatio: directa iõ dicit: q: idirecte bñ ꝓbak negatiua. j. de teſti. ex tenore. De hac tm̃ materia plene dictũ ẽ. ſ. de elec. bone. ⁊ q̃ ibi dicta ſũt b pñt notari: ⁊ iõ b nõ dicim⁹. b ¶ Extraordinario. i. delegato. iij. q. iij. §. ſpaciũ ver. ei aũt. ⁊ etiã extraordinariũ vocat: qñ nõ ꝓcedik in figura iudicij: ſ iudex ꝓcedit ex officio ſuo in modũ inq̃ſitõnis vel denunciatõis. j. de accu. inq̃ſitõnis. ⁊. c. ſup bis. q. c. q̃liter ⁊ qñ. ⁊ c. olim. q: extũc oia ꝓſcribẽda ſunt. i ¶ Viros: ſic ſ videk q; tabellio eq̃ualeat duob⁹: exq̃ loco tabellionis adhibenk duo idonei. alibi vr̃ q; eq̃ualeat trib⁹. xxj. q. iij. §. pt. v. is aũt. Et ſic vr̃ q; plus credak ſcpture tabellionis: q̃ ſcpture epi vel alterius iudicis: q: ſcripture iudicis non credik: niſi bẽat teſtiũ ſubſcptiõz. j. d teſti. cũ a nob. ⁊ b iõ ẽ q: cũ tabellio iurat⁹ ẽ: credẽdum ẽ inſtr̃o ſuo. j. de ꝓſcri. ad audiẽtiã. ⁊. j. de ꝓſum. illud. in fi. ſic etiã ꝓſuetudo regionis bz: q; credak inſtr̃o ꝓncipis. j. de fi. inſtru. ca dilect⁹: ⁊ lz circa iudicia credak ſcpture tabelliõis tm̃ circa ꝓctus nõ credik ei: niſi bẽat teſtiũ ſubſcptionẽ. in auk. de bere. ⁊ fal. §. ſancim⁹. col. j. exq̃ ẽm ſcptura inuenik in actis publicz. lz nõ bẽat teſtiũ ſubſcptionẽ credik ei. ar. xxx. q. j. §. j. ⁊. C. de fi. inſtr. in auk. ad b. ⁊ i auk. d bis q̃ ingre. ad ap. §. illd etiã. ⁊ b idẽ colligik ex bac lr̃a: q: vr̃ ſufficẽ tabellio. vl ſi tabellio hãi nõ põt: duo idonei viri valẽt: nec b dz q; in pñtia teſtiũ illd fiat: ſ tut⁹ ẽ vt adhibeank ſi adhiberi pñt. k ¶ Citationes: vt ꝓ b apparcat: q; ꝓpetuata ſit iuriſditio: ſi b negarek vl reuocarek in dubiũ: vt. ſ. de of. delegati. ⁊. c. lz. et ſic reus ꝓ quẽtionẽ ſolã nõ poſſet poſtea declinare forꝑ trãſferẽdo ſe ad

aliū locū.s. de fo. ꝓpe. ꝓposuisti. ⁊.ff. de iudi. si q̃s postea. Sed videt q̃ de B credendū eēt iudici. cū nuncio credat. j. de ap. cū parati. ff. de re. eo. q̃ sub tu. ⁊ cura. magis. §. illō. ⁊. lxv. di. si forte. in fi. Sed forte hodie nō credit soli nūcio: nisi eēt publicus nūcius ⁊ iurat⁹. ⁊ talibus nūcijs credit in foro ciuili fm ꝓsuetudinē lambardorū iure isto videt q̃ nō sit ei credēdū: nisi cōstet alias legitime.

a ¶ Dilatōnes: quę ꝓtinere debēt quātū spaciū cōtineat vnaquęq; dilatio cōsideratis circūstātijs viarū ⁊ tēpoꝝ. ar. j. d ap. cū sit romana. ff. d iudi. nōnunq̃. nec ꝑmi dilatō dz pemptoria eē nisi fieret B ex cā. s. de dila. dilecti. ⁊ vt sciat q̃n: q; posset puniri vt ꝓtumax. q; ex cōicari: vl etiā in possessionē mitti non dz nisi post trinā citationem. vel vnā pemptoriā. xxiiij. q. iij. de illicita. ⁊. j. de sen. ex. sacro. ⁊. ff. de re iudi. ꝓtumacia: tn si ad ꝑmā nō veniat citatōes ꝓdēnabit alteri ꝓti in expēsis in scda citatōe cū venerit. C. de iudi. sancimus. ⁊. s. de ꝓcu. querelā. vbi de hoc.

b ¶ Recusatōes. ⁊ sic pz q̃ iudicis recusatio redigēda est in scptis: ar. j. de ap. scdo requiris. ⁊. c. cū spāli. ⁊ recusatōe iudicis ꝓposita nō dz postea sup ꝑncipali ꝓcedē: donec d ipa ꝓstiterit ⁊ si iudex nō admittat iustā recusationē cassabit q̃q̃d postea fecerit si appellatū fuerit ꝗ B. s. de of. dele. sup qōnū. in fi. q̃d iuris sit de recusatōe: di. s. de of. dele. suspitōis. ⁊. j. de ap. cū spāli

c ¶ Exceptōes. Exceptio eēt vanda ē in scptis ⁊ redigēda in actis: ⁊ b ꝓuie appellat exceptōes: q̃ ꝓnunt ꝗ aduersariū vel ꝗ rescptū q; spāliter ꝑmisit de recusatione iudicis ꝓposita exceptōe ꝓbabili: iudex non dz ꝓcedere in qōne ꝑncipali donec de ipso ꝓstiterit. s. de offi. deleg. prudentiā. §. sexta. nec sil de exceptōe ⁊ principali qōne cognoscendū est: q; ordo iuris quereret. s. de iudi. exhibita. ⁊ ex ordine istorū verboꝝ notat q̃liter exceptōes ꝓponant. Recusatio eēt iudicis naturalr ꝓcedit: ⁊ iō ꝑmo ꝓponēda ē ⁊ expediēda: ⁊ si illa nō ꝓbet: ꝓponātur exceptōes postea. ⁊ ille coā delegato ꝓbari debēt ⁊ p ipm examinari. s. de rescp. sup lris. ⁊. s. de fo. ꝓpe. ex pte. b. Si vo iudex statuat terminū ad oēs exceptōes dilatorias ꝓponēdas ⁊ qd facere pōt ⁊ dz. j. d excep. pastoralis: ꝓponere debes oēs tā ꝗ iudicē q̃ ꝗ alios: eis ꝓpositis ꝓcedet stati ꝑmo loco sup iudicis recusatōe: pēdētibus alijs q̃usq; expedita sit qō recusatōis: cū illa sit ꝑiudicial: q; ea ꝓbata alie postea locū nō bnt.

d ¶ Petitōes: iō petitio siue libellus dari dz in scptis: q; fm formā petitōis formari dz snia. j. de simo. lz beli: ⁊ si inepta fuerit succūbit. s. de iudi. examinata. ⁊ vt sciat reus an velit cedere vl ꝓtēdē deliberatōe habita. iij. q. iij. offerat. ar. s. d dila. ꝑterea. Itē nisi certa sit petitio: nō citabit iudex reū: vt. v. q. ij si ꝑmates. ⁊. iij. q. ir. indicas. ⁊ sic ē op. ar. q̃ oblatio libelli sit d sba iudicij. ar. op. s. de libel. ob. c. j. vbi de B.

e ¶ Rūsiōes q̃ debēt fieri ad petitionē actoris: vt apparet lit. ꝓtest. q̃ fit tn p petitionē ⁊ directā rūsionē ad eā. s. de lit. ꝓtest. c. j. ⁊. s. de elec. dubū. ij. q̃ omissa lz positōes facte fuissent ⁊ rūsiones nō tn valebit iudiciū. vt ibi.

f ¶ Interrogatōes. i. positiōes q; actor ponē dz id sup q̃ intēdit br ꝓfessionē rei: ⁊ sic ponit talis sindicus B: dū tn facit ad instructōz cāe: ⁊ reus dz rūdere credo vel nō credo si iuratū ē de calūnia si iuratū est solūmodo d veritate dicēda: dz simplr rūdere sic vel nō ꝓcedo vel nego et p positōes has ⁊ rūsiones nō fit litis ꝓte. vt dictū ē. ⁊ sic differētia ē inē rūsionē q̃ fit p lit. ꝓte. ⁊ q̃ fit postea p petitionē actoꝝ vt hic pz vel ponūt ꝓuie interrogatōes q̃ fiunt a iudice ex officio q; quotiēs eēt as ipm mouet: pōt interrogare ptes. ff. de interro. ac. vbicūq;. ⁊. xxx. q. vl. iudicantē: ⁊ etiā postq̃ ꝓclusū est in cā. j. de fi. instr. cū io. ⁊ etiā pars pōt interrogare: ⁊ valet rūsio. s. de vo. ⁊ ꝓtu. put. ff. de interro. ac. si sine. §. j. aduocat⁹ pōt interrogare. ff. de adul. si postulauerit. §. questioni.

g ¶ Confessiōes. Et taciturnitas etiā scribi dz: puta interrogatus noluit rūdere: talis taciturnitas p ꝓfessione habet. ff. de interro. ac. de etate. §. nihil inēst. ⁊ ar. lxv. dist. ⁊ si forte. ⁊. lx. di. si seru⁹. ⁊ hmōi ꝓfessiones facte ad petitionē actoris vel iudicis ⁊ etiā ptis pñt reuocari q̃ fiūt postli. ꝓtest. si q̃s ꝓbauerit se errasse. s. de cōfes. c. vlti. vbi de hoc.

h ¶ Productiones instrouz. scz vt sciat vtrū exhibitū sit tpe cōpetēti. nam postq̃ cōclusum fuerit in cā ꝓduci non poterit. j. de fi. instru. cum dilectus. Contrariū sentiunt dñi de rota decisione. v. Additio.

i ¶ Interlocutōes: licet sit scribenda sententia interlocutoria nō tn dī q̃ ꝓferenda sit in scriptis: sufficit q̃ scripta sit in actis. Alio cōsueuit dici de snia diffinitiua q̃ nisi sit lata in scriptis: nec nomen snie hic meret. ij. q. j. in ꝑmis ver. s ⁊ de ꝓsonis. An transeat interlocutoria in rem iudicatā di. j. de appel. cū cessante.

k ¶ Appellatōes: vt sciat an infra. x. dies sic appellatū: q; postea non valeret appellatio. ij. q. vj. anteriorū. §. biduū.

l ¶ Renūciatiōes: postq̃ renunciatū est: ⁊ ꝓclusum in cā: nulla admittit exceptio vel allegatio vel instrm. C. de ꝓcu. l. vl. ar. ad hoc. j. de testi. c. de testibus. et. j. de fi. instru. cū dilectus. ⁊. s. de cā pos. pastoralis: nisi euidens rō moueat iudicē: vt in decre. pastoralis.

m ¶ Tpa: in q̃ loco facta sint ⁊ q̃ die ⁊ mense: ⁊ quo anno dñi oia ista debeant scribi in oibus supradictis: ⁊ hmōi instra siue pcessus cōia sūt ⁊ vtriq; parti cū die ⁊ cōsule integraliter sunt edenda. vt. j. de alioquin si nō edant ea q̃ cōia sūt: licite appellat. j. de fi. instr. g. ꝓpetuus. ⁊. C. vt lit. pen. l. j. C. de edēn. is apud quē. ⁊ rescripta papē integrū dz edi. arg. s. de dila. ꝑterea. ⁊. s. de rescrip. eā te. ⁊. c. ꝓstitut⁹. ⁊. j. de fi. instr. ex lris. Idē est in oibus cōid⁹ instris: secus in ꝓprijs priuilegijs. j. de fi. instru. cōtingit. ff. de edēn. l. j. §. editiones. nisi aduersarius illud vellet ꝓbare falsum. j. de fi. instru. inter dilectos. C. de ꝓbē. ⁊ cōmi. sti. optima

n ¶ Negligentiā: si culpa vel negligētia iudicis ꝑs aliq̃ damnū incurrat: iudex totū resartiet. j. de sen. ex. sacro. C. de testi. si qn. in fi. C. de iudi. sancimus: in fi. ⁊ iudex qui negligit iusticiā facere. litē facit suā. xxij. q. ij. si dñs. Idē ⁊ si p iniuriaz iudicis facta est. j. de emp. ⁊ ven. c. vl. ⁊. C. de euic. emptor fundi.

o ¶ Presumat. Sed nunq̃d correcta sunt iura q̃ dicūt q̃ sp ꝑsumit ꝓ his que a iudice facta sunt. s. de elect. bone. ⁊. s. de renun. in pñtia. ⁊. s. eo. post cessionē. ⁊. j. de re iudi. sicut. ⁊ insti. de fideius. §. vlti. ⁊. ij. q. vj. hoc etiā placuit ar. Dirit io. super hoc q̃ semp credit snie iudicis: vbi ꝓstat de ꝓcessu cāe: s vbi reuocat in dubiū de ꝓcessu iudicis nō est ꝑsumendū ꝓ isto ordine: nisi ꝓbet p acta: nam ⁊ victores nō aliter potient sentētijs: nisi eas ostēderint recte latas: in auē. de his q̃ ingre. ad ap. §. si illud: si acta sunt ꝓdita: ꝓbet ꝓditio ⁊ sufficit: vel etiā ꝓcessus ꝓbet p testes. ar. j. de pui. cū olim. ⁊. j. de testi. albericus. ⁊. j. de re iudi. sicut. ⁊. C. de testa. publi. tn si eos venūciet aliquē excōicatū: stādū est snie suc. lz nō adsit subscptio testiū. xj. q. iij. cure. ⁊. s. eo. post cessionē. vbi de B. Si tn dicat se inordinate vel iniuste excōicatū: iudex aut etiā aduersari⁹ dz oñdere q̃ debito mō excōicatus est. j. de sen. ex. sacro. in prin. Sz pone q̃ ꝓsone ille q̃ debēt acta ꝓscribere appareāt subscripsisse oibus actis: nunq̃d ꝑsumit in tantū ꝓ eis: vt in ꝗriū ꝓbari nō possit: dico q̃ admittit ꝓbatio in ꝗrium. s. c. post cessionē. ⁊. j. de testi. cū a nobis: q; etiā ꝗ instrm q̃tūcūq; publicū sit recipiunt testes. C. de ꝓba. cū ꝓcib⁹. ⁊. j. de fi. instr. cū io. nā ⁊ ꝓtes pñt ꝗdicere actis. C. de rela. l. j. ⁊. ij. q. vj. §. biduū. ververendū est ꝛc. ⁊ bn ꝗdicere pñt: q; q̃q̃ cōptū est eulogia ex mala fide scribi: vt. ff. de custo. ⁊ exhi. re. l. diuus. ar. j. de accu.

a dilatōnes recusatōes exceptiones petitiones rūsiones ⁊ interrogatōes ꝓfessiones testiū depositōes instrōz ꝓductōes interlocutiōes appellatōes recusationes vel renūciatōes cōclusiones ꝛc. q̃ occurrerint competenti ordine conscribenda loca

m designādo tpa et ꝓsonas ⁊ oia sic ꝓscripta partibus tribuant. ita q̃ originalia penes scriptores remaneāt. vt si sup ꝓcessu iudicis fuerit suborta contētio p hoc possit veritas declarari.

quatenus hoc adhibito moderamine. sic honestis ⁊ discretis deferat iudicibus q̃ p improuidos ⁊ iuiq̃s innocentiū iusticia nō ledat. ¶ Iudex aūt q̃ ꝓstitutionē ipsaū neglexerit obserua

n re si ꝓpter eius negligentiā q̃d difficultatis emerserit p supiorē iudicez aīaduersione debita

o castiget: nec p ipsius ꝑsumat ꝓcessu. nisi quatenus in casu legitimis documentis cōstiterit. Honorius. iij. archiepiscopo Iude. ⁊ eius suffraganeis.

cū dilectus: ⁊ hoc verū ē: dūmodo ꝑ plures ⁊ meliores ꝓbet ꝓtariū: de ꝗ dictū est. ē. e. Tercio ex ordine vbozū istī⁹ decre. debes colligere q̄liter iudex debeat ꝓcedere in negocio alicui⁹ cause a ꝓncipio vsq̄ ad finē: q: ꝓmo loco dz citare: ⁊ ita ꝑ ordinē vt lr̄a dicit ꝓcedē dz. Innno. iiij. dicit q̄ si snia lata ē vtraq̄ pte pnte vl' ꝓcuratoib⁹ ptiū a q̄ nō est appellatū ⁊ snia i scp̄tis appareat: in tātū p̄sumit pro ipsa: q̄ si aliq̄ partiū vellet eaz impugnare rōne processus non dz audiri q: p̄sumēdū est q̄ oia sint legitime acta: ex q̄ tpe snie nihil dixit nec appellauit: tū credo si snia dek q̄ taciturnitas ptiū ñ possit facere sniam aliquaz q̄ nulla ēvt si lis ꝓte. nō sit: aut si die feriata esset lis ꝓte. B.

Ad nostram. ¶ Primo ꝓnit prauā cōsuetudinē quaz scdo seruari ꝓhibet ibi: volentes Abbas Siculus.

a ¶ Quoquomodo. i. ꝑ viles ⁊ criminosos ⁊ sibi siles: qd eē nō dz imo debent eē bone fame ⁊ opinionis. j. de pur. ca. ꝓstitutis. b ¶ Omni iuri. ⁊ vere q̄ accusatoribus ⁊ testib⁹ ⁊ ꝓparentibus audiēda est accusatio. vt. j. de accu. lz. ⁊ c. veniēs. ⁊ q̄si ꝑ totū: q̄ ꝓriū erat iuri ꝓpurgatō admittebat iup bis q̄ legitie ꝓbari poterant ꝗ illos q̄ tūc demum admitti dz cū aliq̄s infamat⁹ est: ⁊ null⁹ apparet accusator. j. de sīmo. de hoc. ⁊ j. de pur. ca. nos inter alia ⁊ c. ex tuax. ⁊ c. cū dilectus. ⁊ xv. q. v. c. j. ⁊ ij. q. v. oibus. ⁊ j. d accu. accedēs. ⁊ q: lex illa est ꝓria oi iuri: est q̄citius extirpanda. viij. di. mala ꝓsuetudo. lex aūt dz esse honesta. iiij. dist. erit aūt. Item ꝓria erat iuri: q: negātis factū nulla est directa ꝓbatio. ē. c. pri. ⁊ ē. de elec. bone. ⁊ C. de ꝓba. actor. ⁊ vj. q. vlti. c. actor. de hac negatiua dictū est. ē. de elec. bone. c ¶ Affirmatiua: illa enī ꝓmo ꝓbari dz. q: ei q̄ dicit incūbit ꝓbatio. ff. de ꝓba. l. j. tū si postea ꝓbato crimine vellet reus ꝓbare negatiuam indirecte: audiret. j. de testi. ex tenore § ꝓtra ꝓbationē testium non admittitur purgatio. vt hic patet.

Cum causam. ¶ Cōis diuisio. Scda ibi: mādam⁹. Ab.

d ¶ Antiqs: no. q̄ q̄ scp̄tura antiq̄x librox facit fidē. j. de plcp. ad audiētiā. Item credit instro ꝓducto ex archiuo publico etiā si subscp̄tōz nō bēat. xxx. q. j. puenit. ⁊ i aut. de bis q̄ ingre. ad ap. §. illd. ⁊ C. de fi. instr. autē. ad ē. ⁊ ē. de i integ. resti. tū ex lr̄is. ⁊ ff. de ꝓba. cels⁹. ⁊ C. ar. tutele. l. vl. ⁊ C. q̄ po. in pig. ba. scp̄turas. Item si repiat scp̄tura i aliq̄ colūna vel lapide ei stat. xxxiij. q. ij. sane. Item scp̄ture q̄ olim fiebāt in albo ꝓtoris fides adhibeat. ff. d iurisdi. om. iud. si q̄s id. ⁊ ff. d albo scri. l. j. ⁊ ij. e ¶ Testes: ꝑ testes enī antiq̄s vtriusq̄ prochie ꝓbat hmōi diuisio. xvj. q. j. plēs: ⁊ rusticis senib⁹ p̄cipue i antiq̄s credit. ff. de le. iij. si chor⁹: ⁊ fama in talib⁹ p̄cipue valet: q̄x mēoria nō babet. ff. de ꝓba. §. si arbit. ff. de aq̄ plu. ar. in sūma §. item labeo. q̄ se tū nisi alia adminicla ñ adsint nō ꝓbat. iiij. q. iij. item in criminali. §. sepe fit. ff. de testi. l. iij. §. q̄ argumēta. ⁊ j. de ꝓsump. illud. xxxv. q. vj. si duo. f ¶ Adminicula: adminicula q̄ ⁊ si ꝑ se nō ꝓbant tū adiuuāt. j. de sīmo. ꝑ tuas. ⁊ j. de suc. abintes. cū dilect⁹. ⁊ j. de testi. ꝓterea. ⁊ j. de ꝓsump. lr̄is. ⁊ c. iij ⁊ sic est ar. q̄ q̄ nō ꝓsunt singula multa iuuāt. C. de testa. sancim⁹. ⁊ ff. ex q̄ ca. ma. necnō. §. sicq̄s sepius ⁊ iudicia etiā ꝓbant C. de rei ven. indicia

Causam matrimonij. ¶ Cōis diuisio Scda ibi: mādamus. Abbas Si.

g ¶ Ponatis. Sz q̄ re nō restituit mlier viro suo si habuit possessionē illi⁹. ē. d rest. spo. ex cōquestione. ⁊ c. ex trāsmissa. ⁊ c. litteras ⁊ j. d rapto. cāz q̄. ē iō fuit: q: illa dicebat se virginē esse: ⁊ sup ē induxit mulieres ad ꝓbāda virginitatē qd si verū eēt tenebat monachatus: vñ nō debuit sibi restitui ne ab eo corrūpek. ar. j. de spō. cū locū. ⁊ ē casus iste q̄ impedit restōem. vñ ponēda ē in codē monasterio: q̄usq̄ plene cōstet de cā ne possz pati aliquā violētiā: q̄a iudex ē ꝓuidē debet xxxiij. q. ij. siue de piuriij fedē. ⁊ iij. q. ix. hortamur. ff. de re. dub. vbi ⁊ ē. d rest. spo. ex trāsmissa. ⁊ lr̄as. ⁊ j. de ap. ex pte.

b ¶ Mulieres: vir volebat reꝓbar mulieres illas q̄ illaz inspexerāt: q̄ erant male fame ⁊ criminose: cū ille debēt eē ꝓuide ⁊ honeste ac perite in facto illo. j. de frigi. ⁊ male. fracnitat⁹ ⁊ de vē. inspi. l. j. ē enī ꝓbatio ꝓfessioni viri pferk. ē. e. ꝓposuisti. als enī stat ꝓfessioni viri dicentis se coguisse vxorē. j. de de spō. ipu. ꝓtinebat. ⁊ xxxiij. q. j. sicq̄s accepit: qñq̄ tū ocul⁹ obstetricū fallit. vt ē dt. ⁊ xxij. q. j. nec aliq̄. i ¶ Pars. Mo. q̄ oia q̄ ꝓtingūt cām ⁊ ꝑ quē possit meli⁹ instrui sūt inq̄rēda: sic. ē. d indi. exhibita. ⁊ ē. de elec. scp̄tū. ⁊ ē. c. pri. ⁊ no. ē arg. q̄ in cā mrimonij aptis attestatōib⁹ adhuc alij testes sūt inducēdi. q: inducte ē fuerūt mulieres: ⁊ adhuc alie inducunt: vt secēt ad idē inducūt. j. de spō. sicut. ⁊ j. de ꝓsang. ⁊ affi. ex lr̄is. ⁊ j. de testi. series: q: snia ꝗ mrimoniū lata nō trāsit in rē iudicatā. j. de re iudi. lato. ⁊ c. ꝓsanguinei. ar. ꝗ. ē. c. iurauit. k ¶ Priuilegio: ꝑuilegiū virginitatis maximū ē. q: replet padisū. xxxij. q. j. nuptie. q̄ sola ē potēs deo aias hoim p̄stare: in aut. de lenoniib⁹. §. sancim⁹. col. iij. ⁊ ē illa ꝓncipiū aliax vtutū: i aut. quō oporteat eēos ⁊ alios p̄latos ⁊ religiosos ad ordinē religiōis adduci. §. neq̄ autē sacris. ⁊ vgo sola q̄ ad legē ꝓmotōnis reputat ⁊ inē virgines corrupta inuita etiā ꝓsecrari nō ꝓt. xxxij. q. v. de pudicitia: ⁊ sole virgines aureolā babebūt. xxxij. v. si paulus: pauci tū babebūt ē priuilegiū: vt dicit greg. l. di. q: tua.

Cum bone me. ¶ Prope nō diuidit: ponit enī cuiusdā ꝓmissionis formā bimēbrē. Et scōm mēbx ibi. alioquin Et adde vt factāt fidē acta de eo. facto de arbi. cū tpe. Ab. si.

l ¶ Iudices. Originalia acta semp apud iudicē sine scriptorē remanere debent. ē. eo. qñ: ⁊ si cā ad alios iudices manaue

Si probari potest reum deliquisse eius ꝓbatio q̄ non deliquerit non est admittenda.

Ad nostrā noueritis audientiā peuenisse: q̄ sacerdotes ⁊ clerici dacie legi regni ꝑ quā negatiua ꝓbat: temē innitētes a criminibus q̄ ꝓbari testibus fidedignis p̄sit legitime ꝗ eos reputantur insontes: si se

a sup his purgare valeant quoq̄ modo: ⁊ infra. ¶ Volētes igit

b vt hec pestis ꝗria oi iuri penit⁹ extirpek a clero: mandam⁹ q̄tenus in hmōi ꝓbatiōe negatiue

c dū tū possit affirmatiua ex aduerso ꝓbari neminē audiatis.

Idem auk. ⁊ lametesi. epis.

Fines dioc. ꝓbantur per libros antiquos adminicula testes ⁊ famam.

Cum cām q̄ inter colubri. ⁊ egitani. epos sup suax limitationem dioc. vertit: vobis duxim⁹ ꝓmittēdam. ¶ Mādamus q̄tenus ꝓm diuisionē que

d per libros antiq̄s vl' alio modo

e melius ꝓbank: necnon ⁊ testes

f famam ⁊ quecūq̄ adminicula in negocio ꝓcedatis.

Idem epo ⁊ archi. senosi.

Possunt reꝓbari mulieres q̄ quas virginitas ꝓbatur.

Causam mrimonij q̄ inter v. iuuenē. et. g. puellā senosi. q̄ se virginē ⁊ monachā ꝓfitetur: noscitur agitari ⁊ infra.

¶ Mandamus q̄tenus eandē

s puellā ponatis interim illo monasterio qd intrauit vt sibi secure valeat cōmorari: donec iudiciali snia q̄d agi debeat: decernak: recepturi postmodū nō solum ꝓbatōes viri q̄s inducere

b voluerit ꝗ mulieres illas q̄ ad inuestigandū signa virginitatis ex pte puelle fuerit introducte: verūetiā ꝓbationes alias hoc

i negocium cōtingētes q̄s pars vtralibet duxerit ꝓducendas. Et q:vt dicit canon sepe man⁹ fallit ⁊ oculus obstetricū volumus ⁊ mandam⁹: vt adhuc honestas matronas prouidas ac prudētes deputare curetis ad inq̄renduz: vtrum dicta puella

k virginitatis ꝑuilegio sit munita

Rego. ix. ꝓposito sctē. M. magburgesi. ⁊ decano missiū.

Acta etiam nuntiorum ordinatoria facta coram primis iudicibus fidem faciunt coram secūdis.

Cum bo. me. ⁊ infra. Cum acta originalia dicantur

l apud ꝓores iudices remansisse mandam⁹ q̄tenus ea cū omni dili

rit:postea illis tradere tenek:vt hic dicit.⁊.j.ti.pr.cām q̃ue.⁊ sic pz:q̃ attestatōnes in vno iudicio recepte valent in alio:in auk.de testi.§.qm̃ mlte.col.vij.⁊.C.de arbi.l.pe.in fi.⁊.C.de testi.l.vl. a ¶ Proponēda:nā si testes coā pozib⁹ iudicib⁹ recepti⁊ publicati fuerāt alij nō recipiēk vlteri⁹.j.ti.pxi.pstitutus:ad fi.instra vel pfessiones poterunt recipe:vel si alij̃q̃ fuissent capla sup q̃bus testes non fuissent recepti:sup illis poteřt testes recipe.j.ti.pr. causam que.

b ¶ Alioquin.i.si ñ poteřt acta inueniri: tūc recipiank probatiōes de nouo sup statu monasterij ⁊ spoliatōe abbatis sup quibus de litis pte.facta nō reuocabāk in dubium:imo illud pfitebank ptes:⁊ sic testes alij̃q̃ recepti fuissent⁊ clause attestatōes essent coā pmis iudicib⁹ si voluerit ptes cōputabūk in numero alioz.j.de testi. cum causam:in fi.

c ¶ De cōpositōne: ad quā iudices pma dare debēt operā: sic §.de mu.pe.c.j.vbi ȯ hoc:⁊ est ar.q̃ sup re spūali.s.sup statu monasterij pōt ꝓpositio interuenire.§.ȯ a:bi. cum tpe.⁊.c.ꝓtingit. vbi de hoc:tñ hic cōpositionē pficere non possent:sicut nec causaz diffinire qz papa vtrūq̃z sibi reseruat.

Rubrica. De testibus.

Rubrice huius cōtinuatio patet ex cōtinuatōne facta in precedenti titulo vel magis specifice sic.§.visum est de ꝓba.in genere meritovt materia magis clareseret subijcit de speciebus qz qñq̃z ꝓbak p testes qñq̃z p instrā per pstiptiōes ⁊ p iusiurandū iō de bis oibus tractat in sequētib⁹ et qz ꝓbatio q̃ fit p testes est efficaciozalijs cū fiat viua voce. j.de fi.instru.cū Jo.cū ibi no.iō pmittit tractatū de testibus⁊ postea subnectit de alijs speciebus.Ab.Si.

Placuit. ¶ Continet tria dicta q̃ patent.Ab.Si.

d ¶ Placuit:ȯ.c.bñt q̃dā.p palea.iij.q.iij.placuit

e ¶ Precio:q̃z testimoniū nō valet.qz pcio sūt corrupti.iij.q.iij.§.itē in crimiali.⁊.§.de ꝓba.lz.et.j.e. sicut.xiij.q.v.nō sane.⁊.j.eo.q̃tiēs.⁊.xxxv.q.vj.eps i synodo

f ¶ Idonei. Idoneus reputabik:exq̃ p aliquā exceptionem nō repellik qz q̃libet pstumik idone⁹ nisi pbek ōriū.j.de pstup. dudū:⁊ edictū de testib⁹ ꝓhibitoriū est:vt q̃libet admittak q̃ nō repellik.ff.de testi.l.j.j.rñso.

g ¶ Fideles:qz infideles nō admittunk.ff.e.l.j.⁊.ij.q.vij.nō pōt.⁊.c.si hereticus.sic nec ad accusandū.e.cā.⁊.e.q.alieni pagani.⁊.c.q̃rēdñ.Excipe casum c.ꝓtra xpianos de hereticis.li.vj.vbi bon⁹ tex.cū glo.additio

h ¶ Iciunus:hoc de honestate dictū est non de necessitate: sic.xxij.q.v.honestum.Her.

In noie domini. ¶ Diuidik in tres ptes.Nam pmo ponit dictū.Secō pbat legē.Tercio ꝓcludit.Secā ibi:ne postea.Tercia ibi:ecce.Ab.Si.

i ¶ In noie dñi:ȯ ē ꝓs illi⁹ gentia requirentes ipsa si potuerint inueniri ⁊ si qua ptes dux

a erint legitime ꝓponēda in scriptis redacta ad nostrā p.remit

b tatis. ¶ Alioquin cū non reuocek in dubiū de cōtestatōe litis sup statu pigam̃. monsterij ⁊ q̃ busdam spoliationibus contra abbatem eius factis a marsdurgen̄.cēo recipiatis partium ꝓbationes de nouo ⁊ audientes

c si partes audire noluerit de cōpositione tractatum tam quod sup hoc inueneritis quam cām sufficienter instructam ad nos remittere pcuretis.

Rubrica. De testibus ⁊ attestationibus.

Ex concilio mateciñ.

¶ Breue est.

d Placuit sancto cōuē/

e tui: vt testes non cō/

f ducantur precio: vt quicunq̃z idonei ⁊ fi

g deles in testimoniū assumank:

h ac nullus testimoniū dicat:nisi ieiunus:

¶ Reg.ioanni defensori eunti in hispaniam.

¶ Nulla est receptio testium facta contra non citatum.

i In noie dñi:et infra. Qȯ

k autē dicit eps quia se absente etiam vilissimi sunt testes exhibiti nullius momenti legi noscendū est cōstitutionis nouelle q̃ ȯ testibus loquik in hec

l verba. ¶ Ne postea obijciatur eis:q̃ p vnā partē gesta ⁊ cōfecta sunt:oportet vt testimonia dentur illo admonito a iudice

m aut defensore venire et audire

n testes. Si ȯ noluerit venire:⁊

o nō ex ineuitabili q̃dā necessitate venire nō possit:sancim⁹ huiusmodi testimonia ita valere: tāq̃z si nō ex vna pte ꝓsisterēt:ȯ etiā ipo pñte facta fuissēt. ¶ Ec

p ce admonēdus est semp adūsarius vt ad audiēdos testes veniat qȯ qz hoc omissum est:ne

q cesse est:vt qȯ ꝓtra legē actum est non habeat firmitatem.

Idem sabino defensori sard.

¶ Mulier testificak contra clericum cum de crimine agitur.

Quoniā aliqua nobis de ꝓsona epiphanij p̄sbyteri sunt facinora nūciata:necesse est vt cuncta diligētius pscrute

r ris ⁊ seu mulieres cum quibus

s pegisse dicik seu alios quos de causa scire aliq̃d senseris huc festines adducere:q̃tenus eccle/ siastica districtione liquide possint que vera sunt aperiri.

Ascal.papa.

¶ Vbi agik ad correctionez de peccato impediēdo principalis persona admittik in testem.

n ¶ Venire: tūc cām recipienk et valebit ac si pñs eēt. C.de testi qñ: et hoc intelligeli.nō ꝓtest.aliter non ȯ.vt li.nō pte.p totū

o ¶ Ineuitabili. si cām nō pt venire iusta cā detentus nō reputatur cōtumax:⁊ si tunc recipiank:nō valent:si causam absentie ostēderit:quia etiā snia reuocarek.j.de re iudi.cum bertoldus.⁊.ff.de dam.infe.si finita.§.si forte.⁊.ff.de iudi.si ꝓtor inserit.in fi.

p ¶ Admonēdus est:alȯ cām nō valet:nisi admonitus pñs fuerit.iij.q.ix.charte.⁊.ij.q.j.in primis.C.de fi.instru.iudices idē est in accusatione.iij.q.ix.c.j.⁊ in snia cadē cā ⁊ qōne caueat ⁊ pluribus.c.se.⁊ generalr oia q̃ aduersus absentes nō p ꝓtumaciā statuunk nō valent.iij.q.ix.oia.

q ¶ Legem:pdictā q̃ dicit q̃ aduersario pñte recipi debent. C.de fi.instru.l.iudices.in auk.eo.§.⁊ hoc ȯ.C.de legi.non dubium.⁊.x.di.vides.⁊.xxv.q.ij.imperiali.

r Quoniā mulieres:sic mulier admittik in testimoniū cōtra ecclesiasticā psonā:vt.j.eo.tam lris.⁊ mulier bene admittik in testimoniū.xv.q.iij.ex eo.arg.ꝓtra.xxxiij.q.v. mulierem. Illud sic intelligi debet vbi agik criminaliter non recipik mulier ad testimoniū ⁊ aliquē:cum ȯ agik ciuiliter: aut in modū inquisitōis seu exceptōis tunc admittik mulier:in q̃ casu loquik hoc.c.⁊.j.eo.tam lris.

s ¶ Peregisse:⁊ sicvidek q̃ socij criminis admittank.⁊ sic.lxxix.dist.si quis papa.⁊.vj. §.si quis cum militibus.cōtra.j.c.veniēs.⁊.§.de cōfes.c.j.⁊ xv.q.iij.nemini.hic nō recipiunk socij ad plenā ꝓbationē:sed ad pstumptionē tñ.sicut serui q̃ñq̃z ad pstumptionez recipiūk iij.q.iij.§.item serui.

In omni negocio. ¶ Is qui denūciat p dictū suū ⁊ alterius pbat se ꝓmo innuisse: ita sūmat Jo. an. ⁊ cōit̄ voc. ¶ certe b̄ sūmatio nimis restringit lr̄am cū id qd̄ b̄ dī de denūciatōe hic sit positū cā exēpli: ⁊ exēpla nō restringūt dictaut in c. j. ne cler. vel mona. facit. l. cū pr̄ in. §. dulcissimis. ff. de leg. ij. ⁊ maxime qr̄ in scd̄a auēte b̄ posita nulla fit de monitōe mētio ſ̄ sūmo sicut i rubro Diuidit̄ nā ꝓmo ponit dictū scd̄o illud, pbat duabus auētatibus. Scd̄a ibi: qd̄ patenter. Ab. Siculus.

a ¶ In oi negocio: qd̄ dicit i oi negocio generalis ista restringit̄ in cā denūciatōis vbi dz pcedere frater na monitio ad hoc vt admittant̄ ad denunciandū. §. de iudi. nouit. ⁊ j. de accu. c. ij. ⁊ c. cū dilectus. ij. ⁊ j. d̄ simo. lz beli. ⁊ arg. ad b̄. ij. q. vij. accusatio. ⁊ c. sicq̄ erga. in eodē casu loq̄t̄ b̄. c. ⁊ b̄ pz ex ipsa lr̄a. ⁊ b̄ idē dī ij. q. j. si peccauerit ali as i cā sua nemo idoneus testis intelligit̄ iij. q. iij. §. itē nullus ⁊. ff. e. nullus. ⁊. j. eo. decetero Itē dsueuit dubitari. vtrū criminosi ⁊ infames admitant̄ ad denūciandū alior̄ crimina ⁊ ē dicendū q̄ nō. iij. q. vij. q̄ sine. ⁊. c. postulat̄. §. porro. in fi. ⁊. j. q. j. multi. in pn. qr̄ tales debēt esse bone fame

b ¶ Si peccauerit. Ho. dixit: q̄ b̄ auētas extendit̄ ad oēs sine distinctōe psonarū. ar. p eo. ij. q. vij. quapropter. ⁊. xxiij. q. iij. tam sacerdos. Alij dicūt q̄ tm̄ ad prelatos. arg. xxiij. q. q. iij. ita plane. alij dicūt ⁊ videt̄ melius q̄ extendit̄ ad eos tm̄ q̄ aliquā habēt administrationē sup aliq̄b̄ xxiij. q. iij. duo ista noīa: de hoc dī. ij. q. j. si peccauerit. ⁊. j. de re. cū ex iniuncto. c ¶ Vel triū. i. nō paucor̄: tm̄ quedā causa req̄runt plures ſ̄ nulla cā ꝓtenta est vno. j. e. licet.

Quotiens. ¶ Duo sūt dicta. Scd̄m ibi: pbatio ā. Ab.

d ¶ Propinq̄tatis: intrāsitiue est b̄. i. ꝓter cognatōes q̄ est ꝓpinq̄tas. xxv. q. iij. c. j. ⁊. ij. e ¶ De eadē psanguinitate xxv. q. vj. c. j. ⁊. ij. ⁊. j. q̄ ma. accu. pos. videt̄. arg. ſ̄. j. e. sup eo. sol. vt ibi f ¶ Duplici iuramēto: i iuramēto illo duo articuli ptinent̄. vt. j. sequit̄. g ¶ Amicitia: testes em̄ iurare debent remoto odio amore ꝓmodo amicitia. iiij. q. iij. §. itē testiū. ⁊. xj q. iij. q̄tuor. ⁊. xxv. q. vj. de parētela. h ¶ Credere ita eē hodie nō videt̄ locū hīc ex toto qd̄ hic dī q̄ nō valet testimoniū de auditu siue de credulitate: imo necesse hūt dicē: q̄ viderint psonas oēs in psanguinitate designādo gradus ab vtroq̄ latere vel saltē aliq̄s psonas in gradib̄ alib̄ nō valet. j. e. lz. ⁊ ita parū valet testimoniū de auditu: vñ adhuc debēt addere q̄tā ad b̄: ⁊ ita credere a suis maioribus audiuisse: vt ibi dī. T.

Insuper. ¶ Diuidit̄ qr̄ ponit dictū qd̄ postea demīat ibi: dūmō. Ab. si. i ¶ Ecclie: ⁊ ita clerici pūt ferre testimoniū in cā ecclie sue. xiij. q. ij. sup prudētia. ⁊. j. e. cū nūcius. ⁊. c. tuis. ⁊. j. de iureiu. ⁊ si rp̄s. i fi. b. k ¶ Vel duo. ⁊ sic pz q̄ duo pūt ꝓstitui pcuratores: b̄ tm̄ aget q̄ ꝓus litē occupauit. ff. de pcu. plurib̄. ⁊. §. de pcu. nō iniuste vbi de b̄. l ¶ Admitti: q̄ nemo dz hīe duplex officiū in cā. iiij. q. iiij. c. j. ⁊. ij. ⁊ singula officia singulis psonis sunt ꝓmittēda. lxxix. dis. singula. et xvj. q. j. pbyteros. ⁊. ff. ad trebel. illa a q̄. §. tempestiuū: ⁊. ff. de pac. si plu res. C. de assesso. l. nemo. Her.

Ex parte. ¶ Hec decr. reputat̄ difficilis ⁊ ē fm Jo. an. ⁊ dicit q̄ q̄dā glosat eā trāsiuerūt q̄si eius dubia nō viderēt: alij non glosauerūt in ea vt bona guida aretinus. Ho. anto. dicit q̄ nec ipse Jo. an. intellectū decr. penit̄ dilucidauit q̄ cq̄d sit decr. hz aliq̄s nō. articulos Jo. an. summat sic. Probatio exceptōis ꝓposite ſ̄ testes differri pūt post publicatōz attestationū. Ego mk̄ tū miror d̄ hac sūmatione Job. an. q̄ lz sit vera in se in nullo sūmat lr̄am cū in sūmario de ꝓtentis in tex. nlla fiat mētio adeo vt cōiter doctores sequētes solēt cū suis sūmarijs trāsire. §. nemo pūt esse Job. vt ñ erret in dictis suis vt ipsemet Jo. an. dicit in ꝓemio nouelle. in vi. Ho. ant. fm intellectū q̄ sibi videt̄ verus sūmat sic. Appellatō q̄ ad finē exceptōnis psequētie non iustificat̄ solo exceptionis obiectu vel ꝓbatōis oblatōe q̄ ad finē aūt deuoluēdi: sic b̄ summatio vera est in se ⁊ meli̇ ꝓbat̄ ex his q̄ no. in. c. inēposita. j. de ap. cui meli̇ ꝓgruit q̄ b̄: nā nil attingit de materia hui̇ ti. nec discutit̄ ꝓncipalr b̄ ꝓtus appellatōis: ſ̄ exceptōis ſ̄ testes ꝓposite iō sūmo sic breuit̄. Si exceptio legitima opposita ſ̄ psonas testiū nō admittit̄ licite appellat̄. b. d. fm lectu. Jo. an. q̄ hodie cōiter approbat̄. Vel aliter fm lectu. quā pono vt in rubro. Diuidit̄ decre. ꝓncipalr in duas ptes. In prima ponit̄ q̄rela. In scd̄a mādatū ibi: mādamus Prima facit q̄nq̄ ꝓma nanq̄ cām iustificat. Scd̄a ibi: miles ponit formā ipetrati rescptivicia notāt̄ exp̄mēdo. Tercia ibi tādē ponit ꝓcessū postea ex eo secutū. Quarta ibi. Nihilominus narrat sniaz. Quinto ibi: quā nūc ponit euētū p̄ sniam. scd̄a ꝓncipalr subdiuidit̄ i tres. Primo instruit iudices si narrata p pbyter sūt vera. Scd̄a si nō sūt vera ibi: si ꝓo. Tercia ponit clausulā ꝓsuetā ſ̄ psonas testiū: ibi. testes. ab. m ¶ Tacito: ex eo q̄ dicit tacito ⁊c. vī q̄ lr̄e iste nō valebāt. ar. j. e. decetero. ⁊. §. de trāsac. ex lr̄is. Sz ꝓriū videt̄: qr̄ de publica fornicatōe agebat̄ q̄ casu lz laicovitare l' accusare tales clicos. xxxij di. §. vep. ⁊. c. null̄: ⁊. c. ꝓter b̄. ⁊ sic dz admitti miles ad agendū ſ̄ sacerdotē fornicariū: q̄ q̄dā ꝓcedūt. ⁊ iō dī tacito. qr̄ de facto sic accidit qr̄ ⁊ si dixisset se laicū: nihilomin̄ lr̄as bīisset vl' dicas q̄ iō dī tacito qr̄ d̄ facto sic accidit: qr̄ nō inērat ei̇ qr̄ nō erat prochian̄ vel patron̄ illi̇ ecclie: ⁊ iō tacita ꝓtate impetrauit vñ nō valebāt si b̄ ab initio fuisset oppositū: bñ fuisset audit̄. §. de rescp. sup lr̄is: ⁊ qr̄ hāc exceptionē dilatoriaz omisit valuerī lr̄e p ꝓsensū illi̇ pbyt̄: q̄re iudicio cepto illā opponē ñ valebat. j. de re iudi. inē mōasteriū. C. d̄ excep. l. pr. ⁊ vl. si em̄ inēfuisset illi̇: puta si eēt patron̄ vel prochian̄ bñ admittēt̄ saltē ad denūciādū lz ip̄z accusare ñ posset. xvj. q. vij. filijs ac nepotib̄.

n ¶ Impetrauit: supple ſ̄ hac fōza q̄ sicē,

a ¶ Qui ꝓximo: ⁊ ideo eccl'ia nõ potuit retinere sine dispē
satiõe ap.le.s. de fi.p̃sby.pñtiũ: ⁊.c.pe. ⁊ vl.viij.q.j.ap̃lica.
b ¶ Personã.i.ꝑ ꝓcuratorē: ⁊ sic pȝ ꝙ ciuiliter agebat vt re
moueret solũmodo ab ecclesia.j.de symo.cũ eēnt: al's si crimi
naliter ageret nõ admitteret: etiã si ꝑ seipm̃ nisi suã vel suorũ
iniuriã ꝓsequeret.j.

apparet eũ frustratorie appellasse.j.de re iudi.cũ.i.⁊.a.⁊ h idē
ꝓbare debet corã ꝓmis iudicibus: ne sentētiaret ꝯ ipm: si fu
isset admissus: ⁊ sic ꝯria se nõ tangũt vñ non sint ꝯria. Prete
rea licet ꝓbet se cãm ꝓbabilē allegasse: ac eã se ꝓbaturũ ob
tulisse nõ tñ dȝ ꝓpter h sñia reuocari: nisi ꝓbet testes fuisse ta

c.decetero.⁊.iiij.q.vl
ti.oibus.s nec tunc ꝑ
ꝓcuratorē: qꝛ in cri
minali nõ interuenit
ꝓcurator.j.de accu.
veniens.et.ij.q.vj.si
qñ.⁊.§.ꝓcedenti.vbi
de hoc: ⁊ melius.iij.q
v.in crimialib' cau'.
c ¶ Notabiles: hmõi
exceptões in tp̃s dis
putatõnis debent re
ſuari: nec expedit te
stes reprobari tali mõ
donec ꝯstet an ꝯ euȝ
deposuerint cuȝ pos
sint reprobari testes
post apturas testiuȝ
ꝓtestatõe ꝓmissa añ
apturã.j.c. pñtium.
⁊.j.de excep.deniqȝ.
⁊.j.de simo.lȝ heli.et
c.ꝑ tuas.s hoc nõ ser
uauit sacerdos iste vñ
valuit receptio testiũ
et lata sñia quousqȝ
testes fuerit reproba
ti non obstãte appel
latiõe: qñqȝ tñ statim
admittit exceptio añ
ꝙ deponat: si cãm cri

a q ꝓximo i eadē eccl'ia ministra
ret: vel publice fornicariã hẽret.
ipm a p̃dicta eccl'ia amouerent
Tandē cũ miles ꝑ impositã ꝑ
b sonã eũ corã p̃fatis iudicib' tra
xisset in cãm quosdã laicos in
c fames ⁊ notabiles ad testioniũ
dr̃ ꝓduxisse. Licet aũt p̃sbr asse
reret illos nõ eē recipiēdos: ꝓ
eo ꝙ qdã coꝝ latrones ⁊ rapto
res manifesti essent qdaȝ vo in
d alia cã fuissent conuicti de piu
rio ⁊ se h dicēt ꝓbatuꝝ. Nihilo
min' iudices testib' talib' rece
ptis eidē absenti post appellati
onē p̃scriptã abiudicauerũt ec
clesiã quaȝ nũc militis dapiferi
filius detinet occupatã: ⁊ infra
e ¶ Mãdam' qten' si vobis ꝯsti
terit ꝙ p̃dict' p̃sbr nõ fuerit le
f gitime ꝑ testes idoneos p̃dicta
eccl'ia spoliatus: eorundē iudi
ciũ cassata sñia lrĩs etiã ꝯfirma
tionis si q sunt sup eadē eccl'ia
impetrare nõ obstãtibus eccl'iã
illo p̃sbro restituatis eideȝ ipm
g qȝ non ꝑmittatis exinde mole
h stari. Si vo res aliter se habe
ret: causam audiatis ⁊ fine debi
to terminetis. Testes aũt si qs
idem a.in sue assertionis testi
i moniũ inuocauerit: curetis mo
nere: vt corã vobis sup his per
hibeant testimoniũ veritati.

Idem exoñ. ⁊ vig. ep̃is.

¶ Iudex mittere dȝ examiatorē discretũ ad testes recipiēdos q ad eũ cõmode venire nõ pñt

k SI q testiũ valitudiarij sũt
senes vl' debilitate ꝯfecti
l aut pauptate depssi: ita ꝙ non
possint ad vestrã pñtiã adduci
ad ipsos recipiendos mittatis
ꝑsonas idoneas ⁊ discretas.

Alex.iij. beluaceñ. ep̃o.

¶ Retractanda est sententia si constat eam fuisse latam ad dictum corruptorum testium.

les vt ille allegabat:
qꝛ si cassaret ei' sñia:
⁊ postea non ꝓbaret
testes fuisse tales ꝓut
dicebat ⁊ offerebat se
ꝓbatuꝝ iteꝝ ꝯdēna
ret ⁊ sic rediret in ꝓ
stinũ statũ qre nõ dȝ
cassari sñia: nisi ꝓbet
ꝓmo qd añ sñiam ꝓ
bare tenebatur: si eñ
iudices isti non tulis
sent sñiam tunc suffi
ceret ꝓbare ꝙ cãm ꝓ
babilē allegauit: ⁊ qd
etiã obtulit se ꝓbatu
rũ: q facto postea ꝓ
babit testes fuisse ta
les si poterit. B.
g ¶ Molestari: et h
videt: ꝙ iudex de
gatus nõ tãtũ dȝ mit
tere in possessionē: s
missum tueri.j.de sy
mo. qrelã. in fi. Dicit
lau. ꝙ h p̃t facere de
legatus vbi hoc exp
mit in lrĩs sñia lata
fũctus sit officio suo
s.de off. deleg. in lrĩs
qꝛ hoc videt specta
re ad ordinariũ.ff.ne

minalem habet cũ ipso: in auten.de testi.§.si vo.col.vij.qñqȝ
recipiunt añ apturã alioꝝ ne ꝓroget negociũ.s.de ꝓba.licȝ
alias dȝ recipi statim: vt in tp̃s disputationis questio reserue
tur.C.e.aut.si testis odiosus. Sed ex hoc ꝙ hic appellauit et
admittit appellatio: videt ꝙ audiri debeat volens statim h
ꝓbare.tñ ꝙ prius dixi ordinariũ est: licet de facto hic taliter
ꝯtingat: vel dicas ꝙ hic exceptio fuit opposita post receptiõȝ
testiũ: vt anullaret dictũ coꝝ s nõ fuit admissa: vñ recte appel
lauit. d ¶ De piurio. vñ vlterius ad testimoniũ non deberet
admitti: si de hoc cõstaret.vj.q.j.quicũqȝ.xxij.q.v.paruuli.et
c.si qs ꝯuictus.⁊.j.eo.testimoniũ. e ¶ Constiterit: ar.ꝯ.j.
de iureiur.veniētes.ibi reuocat executio sñie añꝙ cognoscat
de appellatõe: h nõ.s ibi fuit appellatũ a diffinitiua sñia: h nõ
fuit ⁊ sic ⁊ sup certo articulo appellatum fuit hic: ibi simplr a
sñia. f ¶ Testes idoneos ad hãc ꝓbationē admittit post sē
tentiã qꝛ ante sñiam hoc facere voluit ⁊ non fuit admissus: ⁊
etiã appellauit ꝓpter hoc.sic.j.de sen. ⁊ re iudi.cũ.i.⁊.a. Si vo
nõ dixisset hoc ante sñiam post sñiam nõ videt audiēdus.j.
de excep.deniqȝ.vbi de hoc: nisi de falso agere vellet qd possȝ
vsqȝ ad.xx.an.j.de excep.cuȝ venerabilis.⁊.C.de fal.qrela.et
s.de ꝓba.licet. Preterea ex h videt ꝙ appellans tenet ꝓba
re cãm appellatõis esse verã.sic.j.de excep.olim. Sed ꝯ videt
ꝙ sufficit illud ꝓbare qd appellans ꝓposuit ꝓbabilē excepti
onē corã iudice a q appellauit illã se offerēs ꝓbaturũ ⁊ ꝙ nõ
fuisset admissus: vt probat.j.de ap.interposita.j.rñso.⁊.c.di
lecto.⁊.c.vt debitus.⁊.s.de off.deleg.cũ cã.⁊ h idē fecit sacer
dos iste: q legittimã opposuit exceptionē quã se obtulit pro
baturũ. Sol. illa ꝯria loquunt in exceptiõib' dilatoriis.ꝑ qs
nõ elidit ꝑncipale ꝓpositũ.vñ cũ iudex nollet admittere ꝓba
tionē.sup exceptõe probabili grauauit ipm̃ ⁊ reddidit se suspe
ctũ: ⁊ iõ sufficit h solũ probare corã iudice appellatõis: q pro
cedet postea sup ꝑncipali: alioqn cã remitteret ad priorē iudi
cē: vt dicit.c.vt debitus: s hec exceptio qsi pemptoria est: et si
nõ directe saltē ꝑ obliquũ.vt si vult releuare cãm suã.necesse
hȝ cã ꝓbare eē verã.alioqn staret sñie late auctoritate illorũ
testiũ.qꝛ ꝑsumit ꝓ sñia iudicis qdiu nõ ꝓbet ꝯriũ quia ꝑ h

vis fi.ei qui in pos.mit.l.j.§.j.T.dicit ꝙ põt hoc delegatus
vsqȝ ad annũ.s.de offi.deleg.querēti: s ante sñiam: qꝛ semper
durat iurisditio: videt ꝙ semꝑ possit defendere eũ in possessi
one quē assignauerit: cũ scȝ fuerit cõtumax añ litis ꝯte.
b ¶ Res aliter.i.si falsum suggessit: qꝛ nõ fuit priuatus eccle
sia sua ꝑ testes tales: nec iudices processerunt ꝯtra illũ. Sed
videt esse ꝯtra ius: qꝛ falsum hoc debuit remitti ad priores iu
dices ⁊ ꝯdemnari in expensis.j.de ap.vt debitus: ⁊.c.cum in
ecclesia. vnde dicas ꝙ fecit ei in hoc gratiã dñs papa: qꝛ non
remisit illum ad priores iudices: si vis expone aliter.i.nõ po
tuit ꝓbare testes tales fuisse: vt dicebat ꝑ quos lata fuit sen
tentia debet tunc rata manere sententia: s qd sequit cõtrari
um videt: ⁊ ideo expone vt prius.
i ¶ Monere: arg.ꝙ in crimine non sunt cogendi testes etiaȝ
in excipiendo.
k SI qui valitudinarij: ad istos impeditos tali infirmita
te vel senectute ⁊ egregias ꝑsonas debet mittere iudex
ff.de iureiur.ad egregias: vel ad iudicē loci vt eos recipiat: et
dicta eoꝝ sigillata sibi remittat: in autē.co.§.⁊ qm̃ sancimus
ver.multe.col.vij.C.de fi.instr.aũt.apud eloquētissimũ.et.ff.
e.l.iij.§.item diuus.j.de fideius.cõstitutus: ⁊ isti possunt reci
pi lite nõ ꝯtestata.s.vt lite nõ ꝯtesta.qm̃.j.rñso.⁊.j.c.cũ olim
Sed nunquid senes sunt compellendi ferre testimoniũ inui
ti: videt ꝙ nõ.iiij.q.iij.§.item inuiti.⁊.ff.co.ti.inuiti.⁊.ff.de ex
cu.mu.l.ij.§.numerus.⁊.de iure immu.l.maiores: dic ꝙ com
pellunt ꝭm canones ꝓpter peccatum.xj.q.iij.quisquis.⁊.j.de
fal.c.j.⁊ supra de iudi.nouit.⁊ op.arg.ad hoc.ff.de vac.mu.l.
ij.§.corporis debilitas. l ¶ Paupertate. Sed quare remit
tit ad istos. quia licet sint paupes bene possunt venire potest
dici ꝙ ideo: quia tales sunt ꝙ non decet eos venire ad iudicē
forsan quia nobilis ⁊ ita verecundatur venire propter nimi
am paupertatem: licet.tamen iste pauper alias honesta perso
na est: nec est suspectus propter suam paupertatem. et sic nõ
est contra.ij.questione.j.in primis.ver.quia igitur.et.iiij.que
stione tercia.§.si testes.ver.item testium.cum ibi loquitur de
suspectis.

Sicut nobis. ¶ Corrupti ⁊ piuri ad testimoniũ nõ dñt admitti ita cõiter sũmant voc.ꝫ hec sũmatio nil noui affert cũ totũ corpus iuris de ꝫ plenũ sit ⁊ maxime in.c.testimoniũ.j.c.⁊.xxij.q.v.paruuli.vbi pbat q̃ semel piurus nõ dz amplꝰ ad iuramẽtũ admitti: nisi veniat in suũ piudiciũ vt in.c. cũ in eccl̃ia.de maio. ⁊ obe. Ego vo sũmo tet.vt ponat casũ singulare ꝑm lectu.quã j.teneo.⁊ sic vt in rubro. Primo ponit cõsultatis. Scdo distinguẽs rñsio ibi:sup q̃. Et scdm mẽbꝝ distictiõis ibi. Si vo. Abbas Siculus.

a ¶ De piurio: de piurio qõ stati fuit cõmissũ dz agere pniaz vij.an.vj.q.j. q̃cũq̃.

b ¶ De adulterio: ar.q̃ si aliq̃d iputat alicui vel puniat de aliq̃: oia q̃ sequũt ex illo imputant eidem ar.ꝫ.d psti.nã pcupiscentiã:⁊ aliquo pbibito oia q̃ sequũt ex isto pbibent. Itẽ ar. q̃ malum pcedẽs aggrauat p psequẽs ex illo.arg.j.q.j.placuit ij.⁊.l.dif.si q̃ femina ⁊.c.si q̃s wlũtate.ar. ꝫ.xv.q.j.inebriauerit So.ibi pmũ ñ aggrauat p psequẽs ex illo ꝫ de vtroq̃ punit.

c ¶ Dederunt.ar.q̃ q̃ occasionẽ dãni dat dãnũ dedisse videt:⁊ iõ tenet ar.lxxxvj.di. pasce.⁊.lxxxvij.dif.si expositus.ff.ad.l.coꝛ. de sic.nihil interest.ff.d offi.pñi.illicitas.§.sicuti.et.j.q.j.placuit. iij.ff.ad.l.aquil.q̃ occidit.§.pe.l.di.hi qui arborẽ.j.de iniuri.c. vlt.in fi.Arg.ꝫ.xxiij.q.v.de occidendis.ff.de fur.verũ.xxiij.q. iiij.nabuchodonosoꝛ.circa.pn.So.q̃ dat occasionẽ damni si dat operã rei licite ⁊ adhibet diligẽtiã quã pt:nõ tenet de his q̃ inde sequũt:vt in.c.de occidẽdis:si nõ adhibet tenet.l.di.se pe.⁊ in.l.q̃ occidit.§.pe.si dat operã illicite rei:sp imputat ei qd inde seqũt.l.di.quãtũ dicit.⁊.ff.ad.l.aq̃l.itẽ mella.j.d vsuris.c.vlti. d ¶ Migrauerit.Arg.q̃ si isti vel alter coꝝ ad secunda vota transierint:q̃ nõ possit separi:nec debẽt inq̃ri de corruptõe tali:⁊ hoc quidã pcedũt. Sed hoc falsissimũ est: et iõ supple maxime q̃ñcũq̃ legitime pstiterit de falsitate: separabunt scda pnuptia ⁊ pora restaurabunt.j.de re. iudi.latoꝛ.⁊ ⁊.c.psanguinei.⁊.j.de frigi.⁊ male.laudabilẽ.⁊.c.fraternitatẽ ⁊.xxxv.q.ix.§.qꝛ vo.⁊.c.sequẽtibꝰ.T. e ¶ Periuri:eis aũt credi nõ debent tãq̃ pluris:qꝛ ad testimoniũ vlterius admitti nõ debẽt.j.eo.testimoniũ.vj.q.j.quicũq̃.⁊.xxij.q.v.si quis puictus.⁊.c.paruuli:⁊.ij.q.vij.nõ põt.in pnia ẽm credit vt iungat eis pnia:in iudicio ẽm eis credi nõ debet ꝗriũ in eundẽ casũ.ꝫ.de pba.pituas.⁊.C.de nõ nu.pe.l.generalr.B.

Eniẽs ad nos. ¶ Primo ponit petitionẽ psbyter. Secũdo illã exaudit ibi:nos. Ab.si. f ¶ Remittere:q̃ debitũ remittit dare intelligit.viij.q.iij.talia.⁊.ff.de calũ.q̃netiã ⁊.ff.de pdi.cã data.si mulier. g ¶ Illoꝝ. Sed cũ crimẽ simonie sit crimẽ exceptũ:q̃re nõ admittit q̃libet etiã pticeps criminis:ꝑm q̃ fit.lxxix.di.si q̃s papa.xv.q.iij.nemini.ꝫ.& pfec.c.j. Dicas q̃ tales pseuiles nullo mõ sunt admittẽde in accusationẽ clericoꝝ:aut i testimoniũ:nisi accusatꝰ male fame ⁊ opinionis antea extitisset.vt.ij.q.j.in pmis.in fi.⁊.j.de simo.p tuas. Preterea ꝫ erat vnꝰ testis idoneꝰ nonq̃d p cũ ⁊ p famã posset pdẽnari de tali crimine videt q̃ sic qꝛ fama cũ alijs pbat iij.q.iij.itẽ scꝛ. Sed nõ ẽ vera.qꝛ in crimie aptissime debẽt eẽ pbationes.C.de pba.l. vlt.⁊.v.q.vlt.epipbanium:qꝛ vbi ꝗ salutẽ bois agit:strictius ⁊ cautius pcedit.C.d ap. addictos: secus i ciuili in q̃ sufficit presũptio vniꝰ testis cũ iuramẽto.ar.C.d re. cre.in bone fidei.⁊.ꝫ. de pba.sicut psuetudo:pensatis negocijs cuz circũstantijs psonarũ ⁊ cause.j.de iureiur.c.vlti.in fi.⁊.ff. de legi.tu legitimos.

b ¶ Iudicasti:absoluendo illum.

i ¶ Cõfesso. Sic ergo pz:q̃ socius criminis ñ admittit i testimoniũ in eodẽ crimie iiij.q.iij.§.item liberi sic.ꝫ.d pfec.c.j.vbi d hoc.⁊ testis q̃ nõ solũ in eodẽ crimie fuit:ẽ si psili morbo laboret nõ ẽ admittẽdus.j.c. psonas:fallit tñ quia q̃ñcũq̃ admittit socius vt.vj.q.j.§.vex.ver. si q̃s.⁊.lxxix.dif.si q̃s papa. Solui psueuit q̃ socij crimis ⁊ muneris nõ admittũt vt ꝫ.§ crimis tñ admittit in exceptis criminibꝰ:vt ibi:sic ⁊ q̃ñcũq̃ ad vtegendã pspiratoꝝ socij ⁊ iurati ad testimoniũ admittũt.j.d tes.cogẽ.c.vl.

k ¶ Testimoniũ:sic patet q̃ vnius testimoniũ nõ valet.j.c. licet.⁊.iij.q.iij.§.itẽ vniꝰ.xxxiij.q.ij.admonere.ff.de questio. maritus.ar.ꝫ.viij.q.iij.talia.ff.de vote ple.theopõpus.lxxxvj dif.tãta.xxviij.di.de syracusane.⁊.xcvij.di.nobilissimus.Sepe adhibet fides vni extra iudicium.xxiij.q.iiij.innocẽs.dictũ vnius in iudicio psumptionẽ inducit:lex illa theopompꝰ intelligit cũ testatoꝛ voluit ei fidẽ adhiberi.

l ¶ Ausam Iudicibus:sic.ꝫ.de pba.c.vl.sic attestatões ⁊ acta in vno iudicio recepta valent in alio:in aut.de testi.qm̃ multe.col.vij.⁊ attestatões coꝝ arbitris recepte valẽt coꝝ alijs iudicibus.j.e.pñtata.⁊.C.de testi.l.vl.⁊.C.de arbi. l.pe.in fi.iudex ad quẽ cã deferẽ dz hic acta oia pozis iudicij. ꝫ.ti.pri.qm̃.⁊.c.vlti.⁊ si testes apud primũ iudicẽ nõ sunt publicati:adhuc alij pñt induci.j.e.cum cãm.

m ¶ Tum nunciis Repellendi.imo sunt admittẽdi.xiiij. q.ij.sup prudentiã.⁊.ꝫ.eo.insup.vbi de hoc:⁊ insti.d re.di.§.vniuersitatis.⁊.§.nullius aũt.ff.de re.dif.l.intantum §.j.arg.cõtra.insti.de testa.§.licet.⁊.C.de testi.omnibus.et iiij.q.iij.§.nullus:quia causa ecclesie satis videt sua. Sol.in causa ecclesie vel vniuersitatis qui dicit testimoniũ pro nullo de vniuersitate hoc facit ergo nec pro se.ar.xij.q.ij.qui manumittit:sed pone:q̃ aduersarius petat clericos in testimoniũ

Sicut nobis ẽ intimatũ q̃dã accepta pecunia de parẽtela int̃ virũ ⁊ vxorẽ exhibẽt iuramẽta p q̃ inter ipsos diuortij snia pmulgat:postea vo pua/tim uullã int̃ cos psanguinitatis lineã asserẽtes se coꝝuptos dicũt testimoniũ phibuisse falsitatis. ¶ Sup quo.r.r.q̃ sl vir ⁊ vxoꝛ aut alter eoꝝ ad scda vota
a trãsluerit testibus de piurio et
b adulterio vno pluribusue:q̃bꝰ
c cãz dedeꝛt:pnia indicat. ¶ Si vo ad scda vota idẽ vir ⁊ vxoꝛ
d nõ migrauerit diligent inq̃rendi sunt coꝝã q̃bꝰ coꝝuptio intercessit:⁊ si tales exhibeant p q̃s possit pdicte coꝝuptiõis vitas cõprobari recepto coꝝ testimonio est snia reuocãda. nõ ẽm te
e stimoniũ pdictoꝝ cũ piuri sint est in hoc casu aliq̃tenꝰ admittendum. Idem.

¶ Socius criminis ⁊ muneris nõ testificat etiã in crimine symonie ⁊ vnius testimoniũ non sufficit ad cõdemnationem.

Eniens ad nos.l.psbyt sua relatõe mõstrauit:q̃ ei obiectũ fuit:q̃ i eccl̃ia deouẽ. canonicũ ñ habuisset ĩgressũ qꝛ pmisisset vnicuiq̃ prochianoꝝ
f q̃nq̃ barillos vini remittẽ q̃ sacerdoti tibi p tpe seruiẽti psueuerãt p bñficio dari: verũ cum due apparuissent q̃ iurati deposuerẽt pdictũ psbyteꝝ talẽ fecisse
g pmissionẽ ⁊ cũ altero illoꝝ pactũ illud factũ fuisse tu d psbro
h put ordo rõis exigit iudicasti.

¶ Nos tuã snïam pmẽdamus eo q̃ ille q̃ eodẽ erat infectꝰ crimine inde ꝗ eũ testificari ñ posset nulliq̃ de se cõfesso adũsus
i aliũ in eodẽ crimie sit credẽdũ
k nec vnius testimoniũ ad pdemnationem sufficiat alicuius.

Idẽ abbati.s.l.⁊ q̃oꝛis.s.c.

¶ Attestatões i vno iudicio recepte fidẽ faciũt i eadẽ cã inter easdẽ psonas coꝝã alio iudice.

Ausaz q̃.⁊ infra. Discrey.mãdamꝰ q̃tenꝰ susceptis attestatõibꝰ vtriusq̃ ptis q̃
l ab alijs iudicibꝰ sũt recepte cãz ipsam fine debito terminetis.

Idem cant.archiepiscopo.⁊ vigoꝛ.episcopo.

¶ Clerici nõ sunt a ferẽdo testimonio in causa ecclesie sue sine rõnabili causa repellendi

Tum nũciꝰ ⁊ infra. Mõ lateat prudẽtiã vestrã q̃ clerici nõ sunt a ferẽdo testimonio sup negocio eccl̃ie sue nisi alia
m rõnabilis cã ipediat repellẽdi.

Idem cant.archiepiscopo.

¶ Crimen nunc probatum repellit testem alias de illo crimine non damnatum.

ratoꝝ socij ⁊ iurati ad testimoniũ admittũt.j.d tes.cogẽ.c.vl.

k ¶ Testimoniũ:sic patet q̃ vnius testimoniũ nõ valet.j.c. licet.⁊.iij.q.iij.§.itẽ vniꝰ.xxxiij.q.ij.admonere.ff.de questio. maritus.ar.ꝫ.viij.q.iij.talia.ff.de vote ple.theopõpus.lxxxvj dif.tãta.xxviij.di.de syracusane.⁊.xcvij.di.nobilissimus.Sepe adhibet fides vni extra iudicium.xxiij.q.iiij.innocẽs.dictũ vnius in iudicio psumptionẽ inducit:lex illa theopompꝰ intelligit cũ testatoꝛ voluit ei fidẽ adhiberi.

l ¶ Ausam Iudicibus:sic.ꝫ.de pba.c.vl.sic attestatões ⁊ acta in vno iudicio recepta valent in alio:in aut.de testi.qm̃ multe.col.vij.⁊ attestatões coꝝã arbitris recepte valẽt coꝝã alijs iudicibus.j.e.pñtata.⁊.C.de testi.l.vl.⁊.C.de arbi. l.pe.in fi.iudex ad quẽ cã deferẽ dz hic acta oia pozis iudicij. ꝫ.ti.pri.qm̃.⁊.c.vlti.⁊ si testes apud primũ iudicẽ nõ sunt publicati:adhuc alij pñt induci.j.e.cum cãm.

m ¶ Tum nunciis Repellendi.imo sunt admittẽdi.xiiij. q.ij.sup prudentiã.⁊.ꝫ.eo.insup.vbi de hoc:⁊ insti.d re.di.§.vniuersitatis.⁊.§.nullius aũt.ff.de re.dif.l.intantum §.j.arg.cõtra.insti.de testa.§.licet.⁊.C.de testi.omnibus.et iiij.q.iij.§.nullus:quia causa ecclesie satis videt sua. Sol.in causa ecclesie vel vniuersitatis qui dicit testimoniũ pro nullo de vniuersitate hoc facit ergo nec pro se.ar.xij.q.ij.qui manumittit:sed pone:q̃ aduersarius petat clericos in testimoniũ

de ecclesia ꝑ se induci ꝗ ipsam ecclesiā nunq̃d debent ꝓuelli videt q̃ nō.s.de postu.c.vl.in fi.ꝛ filiꝰ ꝗ patrē nō cōpellit:qꝛ nō ꝓpellit ꝗ alios inferiores sibi ꝓiunctos.iiij.q.iij.§.itē.l.iulia.ij.Sꝗ iste ē filiꝰ ecclie que ipm dño sociauit.j.de peñ.ꝑbri ꝗ nō ꝓpellit ferre testimoniū ꝗ ipsam. Itē nemo dꝗ petere ab aduersario suo instrā ꝓria.s.de ꝓba.c.j.ꝛ C.de testi.nimis.et iiij.q.iij.§.q̃ intendit Sed ꝗ videt q̃ possit qꝛ ecclia ꝑt ipm inducere pro se q̃ tenet illū recipe ꝗ se.iiij.q.iij.§.siq̃s testibꝰ.xix.di.si romanorꝫ.ꝛ actoris ꝛ rei eq̃ dꝗ ee ꝓditio.s.de mu.pe.c.ij.ꝛ testis ꝓvtraq̃ ꝑte dꝗ ferre testimoniū.xiiij q.v.ñ sane.ꝛ nihil dꝗ licere actori qd reo ñ liceat.ff.de reg.iu.nō dꝗ.Quidā dicūt q ñ dꝗ ꝓpelli clericꝰ ferre testimoniū ꝗ ecclesiā suā: tñ si ecclia ipm ducit ꝑ se tūc tenet ꝛ ꝓpellit dicē ꝑ aduersario.ff.de eden.l.j.§ edēda.ꝛ sic intelligit qd dī:testis ꝓvtraq̃ ꝑte dꝗ ferre testimoniū.Alij dicūt q veri us videt:q bñ debeat ꝓpelli: ad b nō obstātibus ꝗrijs signatis:qꝛ nō tangūt hūc casum: qꝛ cā ecclesie nō ē ꝓprie clerici:ꝛ tacere veritatē petiū est xj.q.iij.q̃sq̃s:nec ob. arg.j.e.veniens:in fine.vbi de hoc.

Sꝑ eo. ¶ Cōis diuisio Scda ibi:rñdemus. Abbas Siculus.

a ¶ Confessi:si ante accusationē institutā ꝗ eos ꝓuicti vel cōfessi fuerūt: si adhuc in crimine ꝓseuerāt:repellūt.j.c.testimoniū.vbi hec materia plenius expedit.Cōtrariū signat.iiij.q.iij.§.itē.l.iul.j.ꝛ.ff.de bis q̃ no.infa.atbletas.§.calumniatoꝛ:fm leges dānatus tm̃ repellit a testimonio:ꝗ fm canones repellit:siue iam ꝓdemnatus sit siue ei ꝓbari possit.ꝛ ꝓbet.

Excetro. ¶ Primo ponit regulam:a qua scdo excipit ibi:nisi.ꝛ exceptionē determinat ibi:nec.Ab.Si.

b ¶ Canonū:q̃s babes.ij.q.vj.c.j.ij.ꝛ.iij.ꝛ.vj.q.j.btūs.ꝛ.xj.q.j.c.ij.ꝛ.j.de accu.cū.p.manconella. c ¶ Suā:ꝛ in exceptis criminibus vbi admittunt laici ꝗ clericos etiā viles qñq̃.j.d symo.tanta.Qñ ꝛ q̃liter laici admittant in accusatione vl testificatione clericorū:di.j.de accu.cum.p.

Ex causis. ¶ Legit ꝑncipalr duobus modis ꝛ fm lectu. cōem ꝛ vbis ꝓgruentē.b.d.vt in rubro ꝛ duo sunt dicta scdm ibi:ꝛ lup.Ab.si. d ¶ Productionē.i.dilatōꝫ:qꝛ in vna dilatōe plres posset ꝓducere testes:q̃libet die dilatiōis posset ꝓducē:hodie vnū cras aliū ꝛ sic vsq̃ ad vltimā diē dilatiōis Finita ꝑma dilatōe iusta cā allegata iudex scdam dilationes dabit:ꝛ itez terciā:q̃rtā nō dabit nisi cū iuris solēnitate:ꝓut tradit.j.e.vltra terciā:ꝛ in autē.e.ti.§.qꝛ vo.col.vij.ver.si ve re.ꝛ b intellige anteq̃ renūciauerit ꝓductōi testiū qꝛ non possent postea audiri.j.e.de testi.in fi.nec dāda ē sp q̃rta ꝓductio si iudex viderit eā denegandā vt effrenatā multitudinē testiū ꝓpescat.j.e.significauerūt.imo ex eadē cā posset denegare terciam ꝛ scdam dūmodo in prima dilatōe sufficientes testes ꝓduxerit.j.e.d testi.Et nisi q̃rta ꝓductio.i.dilatio det cessante cā ꝑdicta.s.effrenata multitudine:appellatio ꝓpter hoc emissa tenet:vt in ꝑdicta decre.significauerūt:vel dic: q tercia ꝓductio fieri dꝗ sub vna dilectōe:tm̃ qd ꝓius dixi seruat de facto.ꝛ ita ꝓsuetudo interpꝛtat ꝑmā expositionē q̃ ē optima legū interpres.s.de ꝓsuc. cum dilectus.ꝛ b notat dñs Azo.fm Ja. b.C.eo.ti.l.yl.Ber.

Cum tu fili. ¶ Sūma specialius sic si q̃s ꝓbat actū gestū post appellationē ꝛ aduersarius ꝓbat q ante ꝑfectum ꝑma ꝓbatio ꝛ actus iudicat nō tenere:vi si scds ꝓbet q aū omnē appellationē.Primo decise narrat factū.Scdo diffinit ibi cū ꝓstet.Ab.Sic.

e ¶ Benigne.No.q testes si pōt fieri ad ꝓcordiā sunt reducēdi:nec de ꝑiurij reatu notent ꝛ si nō ad literā saltē q̃ ad spūalē intellectū.xj.q.iij. ancessoꝛ.et.c.q ꝑdecessoꝛ.ꝛ.viij.q.j.ā scꝗ turis sicꝛ euangeliste reducūt ad ꝓcordiā de pe.di.j.periculose xxxij.q.vij.c.j.q aūt ꝛ omnia testimonia se quēda sunt si potest fieri.iiij.q.iij.si testes Itē est b ar.q dubia ꝓbatio nō ꝑdest ei q̃ eā inducit.sic.s.de ꝓba.in ꝑnctia.Itē arg. q in dubijs ꝑ reo iudicare nō cōsuevit.j. de fi.instru.inter dilectos.in fi.ꝛ.s.de ꝓba.ex lris.ff.de re.iu.sp in dubijs.Sed videt q in tali dubio potius debuit papa interpꝛtari:q eēnt excōicati:qꝛ b eēt securiꝰ ꝓpē ꝑiculū aie:nā excōicatio ē medicinalis.ij.q.j.mlti.ꝛ iō tradit q̃s satbane: vt spūs eiꝰ saluꝰ fiat in die dñi.xj.q.j.audi denicq̃.ꝛ ad cautelā saltē absoluat als debuisset saltē mādasse illos absolui.j.de ap.ad ꝑnctiā.ꝛ.j.de sen.ex.p tuas.§ b dictū fuit ꝓpē testes:ne de ꝑiurio notarent saltē de facto:qꝛ lꝫ testimoniū reꝓbet testes tm̃ int̃ infames q̃si ex falso testimōio ñ bñt.g.d oꝛ.cog.cū dilectꝰ.ꝛ.ff.d bis q̃ no.infa.luciꝰ.§ tm̃ re ipsa ꝛ opinione hoim nō fugiūt infamie notā.ff.de op.a libe.ꝛ libertinis pa.ꝑstā.l.ij.ꝛ.j.e.testimoniū: ꝛ sic ꝓuidet tā in testibꝰ q̃ in canonicis:cū ipse potuit postea ad cautelā facē se absolui.si.j.d ap.ad ꝑnctiā.Et qꝛ potuit eēq plres fuerit appellatū.vt secq̃t.ꝛ b snia fuit potior ꝛ benignior

Fraternitatis. ¶ In prima parte ponit ꝓsultatio. In scda rñsio.ibi:duximus.Consultatio est bimembris.Et scdm membrū ibi.Et an.Ab.Si.

f ¶ Renunciatū:maxime qꝛ si non eēt renunciatū exp̄sse exq̃ publicate fuerūt attestationes:nō ꝑnt postea aliq̃ testes super eisdē capl'is induci.j.e.de testi.ꝛ.c.intimauit.

g ¶ Receptos:ꝛ sic patet q idē testis pluries pōt recipi contra aliquē. Sed ꝗ videt.iiij.q.iij.§.itē in criminali.ꝛ.ff.e.produci.Contraria loquūt in criminali:ꝛ ibi qui semel tulerit testimoniū contra aliquē:ꝑsumit inimicus eius:si iterum velit ꝓtra ipm testificari.j.de accusa,memminimus.

Si fieri potest. ꝛ concordanda sunt dicta testium que videtur contraria.

Cum tu fili ꝓposite cuꝫ q̃busdā canōicis tuis ꝛ archiepis vester essetis in nra p̄. cōstituti:ꝛ infra. ¶ Cum cōstet testes vros iurasse:q post appellationē excōicatōis snīam tulerit ꝛ archiepi testes sil'r iurasse c q ante ap.nos dicta testiū benigne interpꝛtari volētes:ne ꝑiurij reatu notēt:qꝛ vtrūq̃ eē potuit:ꝛ q pꝰ ꝑmā ap.ꝛ aū scdam snīa lata fuerit:eandē sententiam decernimus non tenere.

Item episcopo placeū.

¶ In causa appellationis sup nouis capitulis tm̃ testes noui et veteres ꝓducunt iuramēto fm morem prius recepto

Fraternitatis tue lris nos ꝓsulē voluisti.vtꝫ recipiendi sint noui testes sup q̃one f iudicata in q̃ testibꝰ renūciatū ꝓstet vtrīq̃.Et an testibꝰ i ꝑma cā receptis ꝓpt cām apel.liceat sup q̃onibꝰ iudicatis aliq̃d noui ꝓponere.ꝛ infra. ¶ Duximus tibi rñdēdum.q i appellationis causa si noua contigerit emergere capitula.sup q̃bus in aliq̃ partium voluerit nouos testes g ducē.vel ꝑ iā receptos aliquid

a ¶ Nouis pendentibus ⁊ q̃ ex illis oriant. j. de fi. instru. cũ iobes. ⁊. C. de tẽp. ap. p bãc: ⁊ in principali cã aptis attestationibus supnouo caplo oriẽti ex primis recipiunt testes. j. e. series. ⁊. c. ex tenore. Sed ꝗriũ vident dicere leges: qꝛ etiã super eisdẽ caplis in cã appellatõis noui testes recipi pñt. C. de ap. eos. §. j. ⁊. ij. C. d tẽp. ap. p banc: ⁊ sic etiaꝫ obseruat i iudicio seculari. ti aũt. dicit cõtrariũ ⁊ pcordat huic c. q postq̃ aliq̃s didicit testificata: nõ põt vlterius testes pducere sup his sup q̃b⁹ introducti sũt i aut. e. §. qꝛ vo. col. vij. sed vñi legũ satis friuolã adhibẽt solutionem. Intelligũt em̃ i aut. in eadẽ cã añ sniam diffinitiuã. l. astas. in cã appellatõnis ꝗ rõ pbibitõnis remanet in eadẽ cã appellationis q̃ fuit in pncipali. s. piculũ subornationis: ⁊ iõ qꝛ cã remanet eadẽ vtrobiq̃ eadẽ debẽt eẽ pbibitio vtrobiq̃: ⁊ vbi est eadẽ rõ idẽ iudiciũ habendũ est. ē. d trãsla. inter corpalia. ff. ad l. aquil. illud. ⁊ alibi q̃ tiens viciũ ex vna radice nascit cõsequẽs est vt eadẽ. l. tollatur C. de nup. si libertaꝫ Añ dicẽdũ est: q aptis attestatiõib⁹ vlterius nõ recipiãt sup eisdẽ articulis alij testes ⁊ leges pdicte recte pñt intelligi vt habeãt locũ sup nouis articulis pẽdentibus ex poribus ⁊ sic pcordabũt iuri canonico ⁊ aũt. pdicta. §. qꝛ vo in q̃ ñ distinguit vtrũ in cã principali vel in cã appellatõis.

pprobare. eos credim⁹ posse recipi sup nouis dũtaxat caplis receptis pus ab ipsis fm formã recipiendorũ testiũ iuramẽtis.

I Dem exoneñ. episcopo.

¶ Qui iurauit testimoniũ non dicere testificari cõpellit si testificationes publicate non sunt.

Æstimauit. r. q. u. clericus capellanũ eius ⁊ alios q̃ples de testib⁹ suis iuramẽto cõstrinxit q testimonium psiliũ et auxiliũ ꝗ ipm nõ pberent eidẽ.

¶ Jõq̃ iniũgim⁹. vt si testimoniũ eorũ publicatũ nõ ē nec est abrenũciatũ testib⁹. eos q̃ sunt iuramento astricti ⁊ alios si necesse fuerit idoneos in testimoniũ recipere non postponas.

I Dem abbati et fratribus de matura.

¶ Publicatio vel renũciatio testiũ in certis caplis nõ piudicat volẽti testes pducere in alijs.

Qausam q̃ vertit int̃ vos ⁊ plebanũ ⁊ clericos sctẽ Ab. de martu. pmisim⁹ iudicib⁹ t̃minãdã cũq̃ vtraq̃ ps in eoꝫ esset pñtia pstitutaꝫ testes eẽnt hincide recepti ⁊ eis ab vtraq̃ pte renunciatũ ⁊ attestationes etiã publicate qõdã priuilegiũ nup a nobis ipetratũ in mediũ ptulistis. ⁊ infra. ¶ Judicibus ipsis mãdauim⁹ vt sup alijs capitulis si q̃ alia fuerit ab his sup probare. eos credim⁹ posse recipi sup nouis dũtaxat caplis receptis pus ab ipsis fm formã recipiendorũ testiũ iuramẽtis.

I Dem exoneñ. episcopo.

¶ Qui iurauit testimoniũ non dicere testificari cõpellit si testificationes publicate non sunt.

Æstimauit. r. q. u. clericus capellanũ eius ⁊ alios q̃ples de testib⁹ suis iuramẽto cõstrinxit q testimonium psiliũ et auxiliũ ꝗ ipm nõ pberent eidẽ.

¶ Jõq̃ iniũgim⁹. vt si testimoniũ eorũ publicatũ nõ ē nec est abrenũciatũ testib⁹. eos q̃ sunt iuramento astricti ⁊ alios si necesse fuerit idoneos in testimoniũ recipere non postponas.

I Dem abbati et fratribus de matura.

¶ Publicatio vel renũciatio testiũ in certis caplis nõ piudicat volẽti testes pducere in alijs.

Qausam q̃ vertit int̃ vos ⁊ plebanũ ⁊ clericos sctẽ Ab. de martu. pmisim⁹ iudicib⁹ t̃minãdã cũq̃ vtraq̃ ps in eoꝫ esset pñtia pstitutaꝫ testes eẽnt hincide recepti ⁊ eis ab vtraq̃ pte renunciatũ ⁊ attestationes etiã publicate qõdã priuilegiũ nup a nobis ipetratũ in mediũ ptulistis. ⁊ infra. ¶ Judicibus ipsis mãdauim⁹ vt sup alijs capitulis si q̃ alia fuerit ab his supera cipi sup nouis dũtaxat caplis receptis pus ab ipsis fm formã b recipiendorũ testiũ iuramẽtis.

I Dem exoneñ. episcopo.

¶ Qui iurauit testimoniũ non dicere testificari cõpellit si testificationes publicate non sunt.

Æstimauit. r. q. u. clericus capellanũ eius ⁊ alios q̃ples de testib⁹ suis iuramẽto cõstrinxit q testimonium psiliũ et auxiliũ ꝗ ipm nõ pberent eidẽ.

¶ Jõq̃ iniũgim⁹. vt si testimoniũ c eorũ publicatũ nõ ē nec est abrenũciatũ testib⁹. eos q̃ sunt d iuramento astricti ⁊ alios si necesse fuerit idoneos in testimoniũ recipere non postponas.

I Dem abbati et fratribus de matura.

¶ Publicatio vel renũciatio testiũ in certis caplis nõ piudicat volẽti testes pducere in alijs.

Qausam q̃ vertit int̃ vos ⁊ plebanũ ⁊ clericos sctẽ Ab. de martu. pmisim⁹ iudicib⁹ t̃minãdã cũq̃ vtraq̃ ps in eoꝫ esset pñtia pstitutaꝫ testes eẽnt hincide recepti ⁊ eis ab vtraq̃ pte renunciatũ ⁊ attestationes etiã publicate qõdã priuilegiũ nup a nobis ipetratũ in mediũ ptulistis. ⁊ infra. ¶ Judicibus ipsis mãdauim⁹ vt sup alijs capitulis si q̃ alia fuerit ab his su-

per q̃bus testes recepti sũt ⁊ eorũ attestatões publicate testes si q̃ idonei pducti fuerit recipi f ant ⁊ nullis caplis nouit a nob p vros nũcios impetratis q̃ cõtineant in priuilegio vro vel in alijs lris q̃s vobis indulsimus s postq̃ cãꝫ ipsã cõmisim⁹ eisdẽꝫ pdicte plebi i hac cã ipediãtũ pstãtibus cõcordia vel iusticia mediãte decidant. ¶ Quia vo florẽtin⁹ eps intim auit quedaꝫ capitula eidẽ puilegio eẽ inser b ta. que obuia rõni vident illud ad nostrã psentiam cum vestro nuncio transmittatis.

I Dem nouiceñ. episcopo.

¶ A testimonio repellitur simili morbo laborans.

Personas ecclias ⁊ infra Verũ si corã te vel alio q̃libet negocia vẽtilẽt. nolum⁹ i vt aliq̃ morbo psimili laborantes. si certũ sit aut legitie sup ꝗ possunt cõuinci. si ab alterutra parte testes adducti fuerint. in testimonium admittantur.

I Dem in concilio late.

¶ Christianus contra iudeum in testem admittitur.

Fidei siue sarraceni. ⁊ infra. Testimoniũ q̃ xpia/norũ aduersus iudeos i oibus causis cũ illi aduersus xpianos k testibus suis vti psumãt recipiẽdũ esse censemus. ¶ Et anathedi sũt illo iuramẽto nõ tenteri. j. e. pstitutis. ⁊ ē expssũ. j. d accu. olim. Temerariũ em̃ iuramẽtũ nõ repellit a pmotõe. j. de iure iurã. sicut. j. ꝗ nec a testimonio vt ꝗ ot. Aliẽ tñ alij intelligunt q̃ isti nõ debẽt iurare sup pncipali: ꝗ solũmõ ad detegẽdũ tãte callidatis pmẽtũ. j. ti. pri. puenit. j. ꝗ illud ibi exponit. Credo ei stãdũ q̃ pm o dixi.

Qausam que.

¶ Quo ad titulũ summat vt i rubro: bz em̃ alia dicta q̃ nõ faciũt ad titulũ ideo illa nõ sũmant. Cõis diuisio. Secda ibi. Judicib⁹. Ab. si. e ¶ Caplis nouis. s. pendẽtibus tñ ex antiq̃s. Et ē arg. q̃ piter in cã psultatõnis: sic in cã appellatõis pñt testes induci sup nouis caplis q̃uis attestatõnes sint publicate vel intellige sup capitulis antiq̃s sup q̃bus nõdũ fuerãt aliq̃ testes recepti ⁊ b vt ri⁹ videt. Cũ em̃ plã capla siue negocia penitus diuersa cõmittunt bñ pñt testes recipi ⁊ publicari super vno ⁊ nõ sup alio postea pñt recipi super alioꝫ pñt etiã tractari diuersis tpibus. ff. de arbi. q̃ tñ. j. rñso.

f ¶ Mouiter: no. q̃ lite pẽdẽte puilegiuꝫ seu indulgẽtia ipetrata sup re litigiosa i p̃ iudiciũ alterius ptis nõ valet vt b pz. ⁊. ē. vt lit. pen. c. vl. vbi ꝗ b: ⁊ in autẽ. vt in me. lit. sa. iuf. nõ fieri. §. si vo. col. viij. ⁊. j. de priuile. vudum.

g ¶ Cõmisimus: ar: q̃ postq̃ cã pmissa ē iudicib⁹ res psumit cẽ litigiosa ita vt idulgentia siue puilegiuꝫ sup ea impetratũ nõ valeat. ff. de excu. tu. tutoꝫ ptitus: in pn. b ¶ Rõni. Sed q̃re dicit obuia rõni cũ priuilegia indulgẽãt ptra ius cõe ⁊ ita ꝗ rõnem. iij. dis. puilegia. ⁊. xij. q. j. petisti. ⁊. xxxv. q. ij. nõ statim. ⁊. c. nõ exẽplo. xvj. q. j. hinc est. et. c. dist. ꝗ morẽ. ⁊. C. de legi. l. iij. in fi. ff. ad munici. l. j. C. de thesau. l. vna li. x. vñ sic ꝗ exponi obuia rõni. i. psuetudini ⁊ rõnabili cursui priuilegiorũ obuiare videbant q̃d esse nõ ꝗ: nec valẽt puilegia q̃ nimiũ ledũt. ar. j. de deci. suggestiũ. ⁊. j. de ver. sig. q̃d per nouale. ⁊ ar. C. de priui. imp. off. q̃tiens. ⁊. l. nec dãnosa. Ber. i Personas: psili. sic. iij. q. ij. §. liberi testes. ⁊. ē. e. veniẽs. ⁊. ē. de pfes. c. j. vbi de hoc. sic ⁊ iudex q̃ ꝗ psimilẽ cãm põt recusari. ē. de iudi. cãm q̃. ij. sic ⁊ q̃ in crimine detinet nõ põt aliũ denũciare vel accusare. vt. iij. q. vij. q̃ sine. ⁊. c. postulatos. §. porro. in fi. j. q. j. multi circa prin. ⁊. j. de spon. cũ in tua. nec põt aliũ corripe q̃ in sile delictũ corruerit. xv. di. c. vl. ⁊. xvj di. vna tñ. si. xlij. di. §. j. ⁊. lxj. di. in sacerdotibus.

Fidei. ¶ Primo ponit dictũ. Secdo addit penam ibi. Et anathematc. Tercio addit cãm ibi: cũ eos. Ab. Si.

k ¶ Presumãt de facto. q̃m ꝗ iure nullus infidelis ptra fidelem debet admitti in testimoniũ. ij. q. vj. si hereticus. ⁊. c. non põt. ⁊. xxiij. q. iij. ipsa pietas.

a ¶ Subiacē.xxiij.q.vl.dispar.ꝛ meli⁹.j.de iudi.cū sit.ꝛ.liij. di.nulla.ꝛ.xvij.q.iij.pstituit. b ¶ Foueri.lxxxvj.dis.pasce.

Super eo.¶ Duo sunt dicta ꝛ qlibet subdiuidit vt per se pz. Ab.si. c ¶ Sup eo qꝛ mr. Et ita videt q pr ꝛ mr nō pnt ferre testimon iū in cā filij.iij.q.iij.§.item testis idoneus. Et qꝛ cā filij causa pris eē videt: quia dānū ꝛ emolumentū ad eū ptinere videt. arg.ij.q.vj.§.biduū: v.palā: ꝛ i cā sua nullus idone⁹ testis ē.iiij q.iij.§.nullus.ꝛ arg. iij.q.v.c.j.ꝛ pr ꝛ fili⁹ p vna psona reputā tur.xxxv.q.iij.§. bac aucte.ꝛ.C.d impu.ꝛ alijs substi.l.vl.in fi. insti.de inuti.sti.§.ei q.ar.d.xxxv.q.vj.cō sāguineos.ꝛ.j.q ma. accu.pos.videt. So. pr ꝛ mr ꝛ ceteri psanguinei bn admittūt ad piungendū matrimoniū siue etiam ad diliūgendū ꝓpter cōsanguinitatez sauore mrimonij vt dicunt duo vltima ꝓria: illi etiā sunt ceteris pferendi: vt ibi dr. Sed qd hic dr intelligit d his pentib⁹ q suspecti sunt vt lra dicit: vt si alter supior est potētia diuitijs vel bonore: pr vel mr alterius nō ē admittēdus als vbi eqlitas ē vel modica etiam excellētia admittūt: vt dicūt vltima ōria. ꝛ b in matrimoniali cā. in alijs vo cauſ pr ꝓ filio vl ecōuerso non recipit vt dicūt iura pdicta: ꝛ illa decre. videt in fi. q tū loquit in piūgendo vel disiūgēdo ꝓpter psanguinitatē vt ibi dr.

d ¶ Firmatū. i. ōctū p psensū mutuū de p senti: tunc eīm separi nō posset ad dictum vnius testis: qꝛ in nulla cā dictū vnius sufficit. j.c. pr. ꝛ. d. c. de niēs ꝛ.iiij.q.iij.§.itē vnius vo. als ōbere non debēt: qꝛ ad dictū vnius imped.t matrimoniū ōbendū. j. de spon. pterea. ij. Itē ꝛ sola fama impedit. j. de psang. sup. e. multa eīm impediunt ꝓtrahendū q nō dirimū iā ōctū. j. de iureiur. quēadmodū ꝛ sic nō oia q impediūt ordinandū deijciūt iam pmotū. xv. q. j. §. vl. ꝛ. j. de regu. ad aplicā. ꝛ. j. de accusa. sup his.

Licet vniuersis. ¶ Iudeus nil pōt pbare min⁹ q p duos testes fideles ꝛ honestos in summa sic vt in rubro. Et facit qtuor: pmittit cām dicti: ponit dictū ibi: mādam⁹ qd pbat aucte. ibi iurta. soluit obstaculū. ibi: qꝛ licet. Ab. Si.

e ¶ Multomiu⁹: ar. a maiori sic. xliij. di. dispēsatio. ꝛ. xj. q. j. magnū: sic. xxxij. q. v. si paulus. f ¶ Cōuersatōis: ꝛ ita iude⁹ de iure nō admittit d xpianū ad testimoniū. ar. ij. q. vij. si bereticus. ꝛ. c. nō pt. ꝛ. c. pagani. ꝛ. xxiij. q. iiij. ipsa pietas. arg. d. §. e. indei. nō est d. qꝛ ibi factū recitat. s. q illi vti psumūt ꝑ illud de iure fieri nō dz. g ¶ Duoꝝ vl triū. i. nō paucoꝝ. put sequit ꝛ sic affirmatiua exponit p negatiuā. xxxv. q. iij. eqlit. ff. d mathumil. l. iiij. in pn. ff. de dlo hō dz. in fi. ff. de le. ij. cū pr. §. rogo ꝛ. l. cū quidā. ij. ꝛ ecōtrario negatiua exponit p affirmatiuā nō suū. i. alienū. C. vñ vi. pgrebat. sic exponūt qdā di. j. oēs leges naturale ē trāsire p agrū alienū. i. nō suū. b ¶ Quedā: qdā sunt cause q plures testes requirūt: sicut testim vbi requiruntur vij. testes. C. q testa. fa. pos. hac cōsultissima. ꝛ. C. d test. si vn⁹ ꝛ puberes debēt esse testes. C. de testa. hac psultissima. In codicillis. v. requrūt. C. de codicil. l. vl. itē in vo. ca. mor. v. testes requrunt. C. de w. causa mor. l. vl. ꝛ i casu quē babes. ij. q. iiij. pstul. ꝛ c. nulla z. itē. v. testes requrūt cū ds debitū in septis vult pbare se soluisse. C. e. ti. l. testiū. i ¶ Unius ꝑ verū est in alterius p iudiciū: ꝛ sic nō ob. d pse. di. iiij. cū itaq. ꝛ §. puulos: vel vbi ds nō bz ius petēdi. d. c. pri. ꝛ. j. d spō. pterea ij. tū vnus testis pstū ptionē inducit ꝑ non facit pbationē. xx. q. iij. pns. ff. quēadmodū testa. api. l. j. in fi. ꝛ. ff. de w. ple. theopō pus. ꝑ ibi testator: d voluit Tan.

Ex literis. ¶ Cōis diuisio Secda ibi: rndemus: Ab. Si. k ¶ Cōsobrinā: allegabat primū gen⁹ affinitatis i tercio gradu q bz p bibitionē vsq ad qrtum olim vsq ad septimū. xxxv. q. iiij. c. j. l ¶ De familia. testes ds accusator de familia sua pducit ñ valēt. ff. ea. l. pe. ꝛ domestic⁹ siue familiar nō ē admittēd⁹. C. e. ti. l. ij. dicūt familiares de qb⁹ legit. C. d bis q ad ec. pfu. l. vl. §. sane. ꝛ. iij. q. v. c. j. ꝛ. iij. ꝛ. c. accusator. ꝛ. iiij. q. iij. §. itē in criminali. v. itē etiā i iure ciuili: ꝛ i alio v. itē testes. ar. d. xliij. q. ij. sup prudētia. ꝛ. d. e. in sup. ꝛ. c. cū nūci⁹: cū suis psilib⁹. So. domestici appellāt ppe q bus impari pt rōe pīie vel dñice ptātis. vt i. l. pnti qles credo b fuisse. Cōtraria nō obstāt qꝛ in alio casu loquūt ꝛ illd ē a iure pmissū fauore ecclie: ꝛ qꝛ nō ferūt testimoniū p aliq singlari. Familiares appellāt psanguinei: colon⁹: afferiptici⁹: mercē nari⁹ fili⁹ in ptāte. libert⁹ ꝛ seru⁹: ꝛ oēs bitātes in domo. Sz illi qb⁹ ipari pt nullo mō admittūt: alij cū distinctōe affectōis vt ꝓpē b d eos psumat vl ñ vt dicit Hug. iij. q. v. i suma. ꝛ. c. j. m ¶ Aite: no. in mrimonio separando pcipue testes eē admittendos q sunt pbate vite ꝛ opinionis. j. de psang. ex lris. quia tollerabilius est aliqs d statuta boim dimittere copulatos q piunctos legitime d statuta dñi separe. j. e. licet. in fi.

Ex mynissa. ¶ Sūmat vt i rubro q ad titulū bz ei alid dictū i pncipio qd ñ facit ad materiā ꝛ potuiss z b omiti. Et sūt due ptes. In pria pt pqstio In secda dat iudices ibi: mādam⁹. Quib⁹ tria mādat. secda ibi: qōes. ecia ibi. si q vo. ab.

mate decernim⁹ feriēdos q cū q iudeos xpianis voluerint pferre in hac parte. ¶ Cū eos xpianis subiacere oporteat: ꝛ ab eis pro sola humanitate foueri.

I Dem matheo card.

¶ Testimoniū matris est suspectum vbi filia petit in virum aliquē se maiorē hoc primo. et ad dictū solius matris de impedimēto deponentis ipedit matrimoniū ꝑ cōtractū nō dissoluit.

Super eo qd a nob tua deuotio postulauit. vtrū viro negante se mulierē affidasse ipsi⁹ mr mulieris ꝛ altera mlier possint ad testimonium recipi. ¶ Cō. t. t. r. q cū mr filie incrementū ꝛ honorē vident diligē vbi vir supior ē diuitijs ꝛ nobilitate potētia vel honore: testimoniū ei⁹ vr eē suspectū: ꝛ iō ñ eē aliqten⁹ admittēdū. ¶ Sup illa vo qōe quā fecisti an mlier piūgēda ñ sit viro. p eo q sola mr alterutri⁹ eos eē psanguineos pfitet. ¶ Rndem⁹ q si nō est firmatū mrimoniū int eos mre asseuerāte ipos eē psāguineos nō dñt piūgi. qꝛ psumptio ē nō modica. q se linea psanguinitatis attingāt. Si vo mrimoniū ē firmatū nō dz sine pluriū iuramento dissolui. I Dem.

¶ Ad decissionē cause maxie p pte iudei nō sufficit regulariter min⁹ testimoniū q̃ duoꝝ pbate vite ꝛ laudabilis cōuersatiōis.

Licet vniuersis. ¶ Iudeus nil pōt pbare min⁹ q̃ p duos testes fideles ꝛ honestos in summa sic vt in rubro. Et facit q̃tuor: pmittit cām dicti: ponit dictū ibi: mādam⁹ qd pbat aucte. ibi iurta. soluit obstaculū. ibi: qꝛ licet. Ab. Si.

e ¶ Multomiu⁹: ar. a maiori sic. xliij. di. dispēsatio. ꝛ. xj. q. j. magnū: sic. xxxij. q. v. si paulus. f ¶ Cōuersatōis: ꝛ ita iude⁹ de iure nō admittit d xpianū ad testimoniū. ar. ij. q. vij. si bereticus. ꝛ. c. nō pt. ꝛ. c. pagani. ꝛ. xxiij. q. iiij. ipsa pietas. arg. d. §. e. indei. nō est d. qꝛ ibi factū recitat. s. q illi vti psumūt ꝑ illud de iure fieri nō dz. g ¶ Duoꝝ vl triū. i. nō paucoꝝ. put sequit ꝛ sic affirmatiua exponit p negatiuā. xxxv. q. iij. eqlit. ff. d ma-

vt cāe sue vni⁹ tm q̃ legitimo testimonio fīnē iponat. ¶ Mādam⁹ q̃ten⁹ si int vos ꝛ q̃scū q̃ iudeos emerserit qō in q̃libz cā xpiani ꝛ maxie clerici, ñ min⁹ q̃ duoꝝ vel triū viroꝝ q̃ sint pbate vite ꝛ fidelis psuersatōis testimoniū admittatis ¶ Iux illud d̃ñicū in ore duoꝝ vl triū testiū stat oē vbū. ¶ Quia lz q̃dā sint cāe q̃ plures q̃ duos exigāt testes. nulla est tñ cā q̃ vni⁹ testimonio q̃uis legitimo ēminet.

I Dem firman. episcopo.

¶ Nō sunt idonei testes quos actor de familia sua pduxit.

Tu lris. ꝛ ifra. Quidā nobil tui epat⁹ q̃ndā sibi legitie copulās. cū eā in domo fere p septēniū tenuisset psobrinā pris ei⁹ asiq̃ eā ducēt se asseruit coguisse ad qd pbādū testes d familia sua tres pduxit. Rñdem⁹ igr vt si res ita se bz p illoꝝ testimonio ipm ab vxore nulla rōe diuidi patiaris nec d ipsos aliqs audias nisi pbate eēnt vite ꝛ opinionis: de qbus verisile non esset. q deberent p aliquo deierare. Urbanus. iij.

¶ Donec attestationes fuerint publicate ꝛ eis renūciatū pduci pnt testes postea vero nō sup codē capitulo ꝑ sup alio sic.

Cum venisset ad apo. se. mgr. Ab. nob exposuit q̃ luci⁹ papa p. n. cā q̃ int ipm ꝛ abbatē d̃scolasi. vtebat pmisit iudicib⁹ fine dbito ēminādaꝛ ifra ¶ Mādam⁹ q̃ten⁹ si sniaz illoꝝ noueritis canonice pmulgatā

ꝛ. iij. ꝛ. c. accusator. ꝛ. iiij. q. iij. §. itē in criminali. v. itē etiā i iure ciuili: ꝛ i alio v. itē testes. ar. d. xliij. q. ij. sup prudētia. ꝛ. d. e. in sup. ꝛ. c. cū nūci⁹: cū suis psilib⁹. So. domestici appellāt ppe q̃ bus impari pt rōe pīie vel dñice ptātis. vt i. l. pnti q̃les credo b fuisse. Cōtraria nō obstāt qꝛ in alio casu loquūt ꝛ illd ē a iure pmissū fauore ecclie: ꝛ qꝛ nō ferūt testimoniū p aliq singlari. Familiares appellāt psanguinei: colon⁹: afferiptici⁹: mercē nari⁹ fili⁹ in ptāte. libert⁹ ꝛ seru⁹: ꝛ oēs bitātes in domo. Sz illi qb⁹ ipari pt nullo mō admittūt: alij cū distinctōe affectōis vt ꝓpē b d eos psumat vl ñ vt dicit Hug. iij. q. v. i suma. ꝛ. c. j. m ¶ Aite: no. in mrimonio separando pcipue testes eē admittendos q sunt pbate vite ꝛ opinionis. j. de psang. ex lris. quia tollerabilius est aliqs d statuta boim dimittere copulatos q piunctos legitime d statuta dñi separe. j. e. licet. in fi.

Ex mynissa. ¶ Sūmat vt i rubro q ad titulū bz ei alid dictū i pncipio qd ñ facit ad materiā ꝛ potuiss z b omiti. Et sūt due ptes. In pria pt pqstio In secda dat iudices ibi: mādam⁹. Quib⁹ tria mādat. secda ibi: qōes. ecia ibi. si q vo. ab.

a ¶ Confirmetis: hec ꝓfirmatio habet vindē ac si ꝗ papa facta fuisset: ar. C. de re. iu. enucle. l. j. §. ſ nec ꝗ in fi.
b ¶ Egerit. s. de off. dele. gratū. ff. de pactis. tale. §. j. ff. ad macedo. si filiꝰ. C. de re iudi. l. questiones. ⁊. j. de re iu. qd ad ꝓsultationē. ⁊. ff. de mino. si filiꝰ. ar. ex B loco q̃ mortuo etiā mandatore re integra pnt pcedere iudices de ꝓsensu partiū: ⁊ B cōcedūt quidā. Contra dico q̃ ptes non pnt ammodo eis dare iurisditionē ex lris illis cū iurisditio iaz sit finita ꝗ mortē mādantis: ar. op. s. de off. de leg. significātibus: qz actio semel extincta. amplius nō reuiuiscit. de cōse. di. iij. queris. ⁊. ff. de solu. q̃ res. §. ream. C. de remiss. pig. ex cā. et puatorū ꝓsensus eū non facit iudicē q̃ nulli pest iudicio. C. de iurisditiom. iu. puatorꝫ. ⁊ hoc pbat. ff. si certū pe. l. eius q̃ in puincia. v. nā ⁊ si tibi in hoc nūmos rē. ⁊ q̃ dicit postea egerit. s. post appellationē. s. de offi. deleg. gratū: ⁊ intelligē q̃ citatio facta fuit aī mortē delegātis vt dicit illa decr. gratū: ⁊ sic ꝓpetuata fuit iurisditio: vt ibi dr hec decret. loquit de eodē facto cū illa Dicit mgr. B. q̃ ipso iure nō expirat mandatū morte mādatoris ſ ꝗ exceptionē: vñ q̃ ꝗ exceptionē expirāt pnt a ptibus relaxari: vñ pōt iudex pcedere ⁊ valet si nihil opponat. ar. ff. de bo. poss. l. vj. ⁊. l. pe. j. de re iudi. int. ar. de B pla inuenies. s. de rescrip. ad audientiā. in vl. glo. ⁊c ¶ Justicia: q̃ tribuit vnicuiq̃ qd suū est. insti. de iusti. ⁊ iu. j. respon. ⁊. xij. q. ij. cū deuotissimā. d ¶ Sique. Cum dicat primo q̃ snia cōfirmet: quare dicit hoc. Dicas q̃ plura capitula ⁊ penitus diuersa erāt: ⁊ sup quibusdā fuit lata snia sup quibusdam nō. sic. s. eo. causam que. e ¶ Renunciatū. Si renūciatū fuisset licet nullos testes pduxerit ꝑs illa q̃ renunciauit nō est vlterius ad hoc admittenda: quia licitum ē cuilibet renūciare iuri suo. vij. q. j. ꝓpiculosum. ⁊. C. de pac. si quis in cōscribendo: arg. ad hoc q̃ nō est licitū redire ad hoc qd semel renūciauerit. C. de re. credi. si q̃s iusiurandū: ⁊ remittentibus actiones suas non est amplius recursus vandus ad cas. ff. de edil. edic. querit. §. si venditor. vel etiā si aliqui recepti fuerint ⁊ renunciant pductioni alios postea inducere nō possunt. j. eo. de testibus.

Secus. ¶ Legit varijs modis: ſ duobus modis summari pōt ꝗ doctores ꝗm duos intellectus cōmuniores. Et primo sic publicatis attestationibus pōt falsitas primorū testium cōprobari. hec tñ lec. simpliciter non est vera. vt patebit ex infra dicēdis: scdm summariū ē. In cā mrimoniali publicatis attestationibus pōt falsitas primorū testiū etiā directe pbari si sup directa vel indirecta pbatōe nō potuit ꝑs aī publicationē instrui. Ego summo ⁊ tercio mō nō ponēdo aliquā specialitatē in cā matrimoniali ⁊ temperādo primū summariū sic. Publicatis attestationibus pōt falsitas primorū testium etiā directe pbari si sup directa vel indirecta pbatōne nō potuit ꝑs ante publicationē instrui. Vel quarto summo sic ⁊ notabilius. vt in rubro. Cōis diuisio. Secda ibi. pnti. Ab. Sicu. f ¶ Gradu. Sufficit em in ꝓputatōe cōsanguinitatis incipe a primo gradu: licet de stipite nihil dicant. j. de cōsang. tua. ⁊. xxxv. q. v. c. j. ⁊. j. de diuor. porro. ⁊. j. eo. licet.
g ¶ Instrumentū. Sed q̃liter ꝗ instrm poterat pbari q̃. b. ⁊. i. nō fuissent frat ⁊ soror: qz de cōsanguinitate nō pōt instrm fieri vt videt: credo q̃ instrm illud nō ducebat directe sup cōsanguinitate ſ indirecte: forte in instro ptinebat sic sup alio ptractu. b. ⁊. i. eius filia pmiserunt aliq̃d facere: ⁊ sic dicebant pr ⁊ filia: vel appellabant in instro patrus ⁊ neptis: et sic inducebat: ⁊ instrm tene poterat pduci pꝰ apertura testiū semp anteq̃ renunciatū sit vel cōclusum in causa. j. de fi. instru. cum dilectus. Her.
a eam aucte ap. confirmetis nec appellatio illā ipediat: q̃ inꝓsita dr occasione mortis p. n. cū postea egerit et rñderit testesq̃ duxerit pducēdos. ¶ Qōnes q̃ alias sup q̃bꝰ testes fuere pducti ⁊ depositōes publicate eorū renūciatū fuit testibus hinc ⁊ inde null' alijs ab alterutra ꝑte sup eodē receptis ꝗm tenorē ipsaꝝ mediāte iusticia ꝗminet ſ.
b ¶ Si q̃ vo fuerint qōnes sup q̃bus vel testes nō fuerint pducti vel renūciatum eisdē audiatis ſ qua hincinde ꝓposita fuerint finē illis debitū iponētes.
c ¶ Clemens. iij.
¶ Pōt reꝰ pducere testes ad pbādū ꝓriū eiꝰ qd actor pbauit si publicatio attestationū si ē facta ꝓsuetudine ꝓria nō obstāte

Eries tui scpti nob apparuit q̃ cū nup inter filios q̃rundā nobiliū tue ciuitat ſ cōiugalis qō tractaretur: ⁊ infra. Pars q̃ mrimoniū accusabat: testes pduxit legitimos q̃ consanguinitatē int pdictos ee firmiter asserebāt: in pmo gradu ponendo duas ꝑsonas. b. vicz ⁊. i. dicētes illos esse fratrē ⁊ sororē: ꝑs aūt opposita id falsum dicebat. b. ſ. eē sororē. i. ad corroborandā assertionē suā tā testes offerens q̃z publicū instrm Vñ qz ꝑs accusātiū testes illos nō eē recipiēdos pponit ⁊ tu si esse ꝓsuetudinē ecclie affirmas vt post receptos testes q̃ ꝓsanguinitatē ꝗm formā canonū cōputāt alij ex opposito admittāt ¶ Psiti pagina rñdemꝰ q̃ si nō est aliud canonicū qd obsistat: nō obstāte illa cōsuetudine vt pote iuri ꝓria testes recipe non omittas. ¶ Elesti, iij.
¶ Carnalis copula pbat ꝗ cōueniens testimoniū de visu: dē in testimonio auditus qd admiscula ⁊ fama coadiuuat.

Reecerea cū q̃s accusat aliquam cognouisse an sint testes interrogādi de visu: aut sola vicinie fama sufficiat: vel si iuratis testibꝰ sit credēdū q̃ se carnalis copule ꝓscios esse fatent: ſ de visu nihil affirmāt. ¶ Rñdemus q̃ si testimonium conueniens de visu reddat vel etiā de auditu ⁊ ꝑsumptionem

b ¶ Juri ꝓria. bene dicit iuri ꝓria qz huic obijciebat q̃ testes alterius ptis falsum dixerāt: vt. s. dixit: et ad falsum pbādū ñ solū pꝰ publicationē testiū: imo etiaz post sniam testes sunt admittēdi. s. de pba. licet. etiam vsq̃ ad. xx. an. j. de excep. cū venerabilis. j. e. ex tenore. ⁊. s. e. sicut. et. j. de re iudi. lator. ⁊. consanguinei. sic etiā instrm pōt pbari falsum. C. de cōtraben. sti. optimā. Vincē. ⁊ alij dicunt q̃ hec ꝓsuetudo ꝓsonat iuri qz post publicationē testiū non sunt alij testes in cōtrariū vel ad idē inducēdi: ar. s. eo. fraternitatis. Et vincē. dixit: q̃ hec nō erat decre. ſ salua pace ipsius in hoc nō bñ dixit: qz in alio casu loquit hic qz agit de falso: vt dictuz est: nec ꝓpter hanc decre. offendit regula illa q̃ ipe dicit q̃ post publicationē testiū nō sunt vlterius testes admittēdi: qz illud locū habet qñ sup eodē capto inducunt sup q̃ alij inducti fuerunt qz illud nō licet nec ei q̃ eos induxit nec aduersario. s. e. fraternitatis ⁊ in auc. de testi. §. qz vo. col. vij. ⁊ illa regula generalr vera est. Quidā tñ dicūt q̃ nō obseruat in cā mrimoniali: et ibi nō pnt recipi etiā sup eodē capto: ⁊ dicūt illud esse spāle in fauorē mrimonij: ar. ad B. j. de spō. sicut. in fi. j. de ꝓsang. ⁊ affi. ex lris: ſ ibi testes nondū fuerāt recepti. s. de pba. causam mrimonij: ⁊ qz post sniam audirē ſ multo fortius aī sniam snia em ꝗ mrimoniū nō transit in rem iudicatā de hoc dr etiā s. de pba. iurauit. hic nō poterat omitti ista pbatio sine piculo aie: ibi poterat omitti sine piculo: qz nullū pctm nō in ꝗbēdo ſ in separando piculū est si nō sunt ꝓsanguinei.

Receres. ¶ Cōis diuisio. Secda ibi. rñdemus. Ab. Si.
i ¶ Conscios. Sed quō sunt cōscij nisi viderint: quia forte ab eo audierūt qz illud dicimus scire qd ab alijs audiuimus. xxij. q. v. hoc videt. vel qz viderūt solū cū sola in lecto vel nudū cū nuda: ſ nō viderūt eos carnaliter ꝓmisceri. j. de presump. tercio. ⁊ ideo dicit: ⁊ de visu nihil affirmant. k ¶ De visu: hoc est si vidissent illos carnaliter cōmisceri. l ¶ Auditu: qz forsitā testes distabāt tenui pariete ⁊ ꝓmiscētib' audiēdo eos sil' ꝓmisceri ſ nō videbāt. Sz nūqd fama i tali testimonio de auditu sufficit vt debeāt separari nō videt quia testimo-

tium de auditu nō habet locū in hoc casu: qz fama p se nihil
dat licet p̄sumptionē inducat.ar.j.de eo q̄ cogno.p̄sang.vxo.
sue sup eo.ad fi.nec d̄ firmare ꝯ potius infirmare.iiij.q.iij.§.
itē sepe.Contra videt qz violenta p̄sumptio loco p̄batōis ba
bet p̄cipue in hoc casu.xxxij.q.j.dixit dñs.z ar.ad hoc.j.de ac
cu.repellant.Sol.in
telligūt quidā hāc de
cre.cū agit ad matri
moniū impediendū
puta aliqs volebat ꝗ
bere obijciebat q̄ nō
poterāt qz ille cogno
uerat cōsanguinā il
lius cū q̄ ꝗbere vole
bat:z i tali casu leuis
p̄batio sufficit vnius
testis:vel etiā sola fa
ma ipedit.j.de spon.
p̄terea.z.j.de p̄sang.
sup eo.z.ē.e.sup eo.
in fi.z impropie po
nitur verbū illud ac
cusat:in prin.z sic ex
ponit:accusat.i.denū
ciat: qz qd nō est nō
p̄ot accusari:ꝯ denū
ciari p̄ot ad impedi
dum matrimoniū.j.
de despō.impu.ad dis
soluendum:z p̄m hoc
planū satis ē: vel p̄ot
intelligi cū marit⁹ ac
cusat vxorē de adulte
rio ad thori separatiōz
z ipa excipiēdo accu
sat eū aliquā cogno
uisse vt eū a sua intē
tione repellat.j.de a
dul.c.pe.z vl.xxxij.q.
vj.nihil iniquius.vel
simpliciter p̄ot intel
ligi cuz vxor accusat
maritū de adulterio
ad thori separationem
dicens eum aliquā cognouisse z hoc videt verius: z vtroqz
istorū casuū videt satis p̄bari adulteriū p hmōi testimoniū d̄
auditu qz audiebāt eos p̄misceri iuxta tenuē parietē.Et si fa
ma publica p̄sentiat z alia adminicula suffragēt p̄ut sepe in
lra satis intelligit esse p̄batū qz oia ista faciūt p̄bationē suffi
cientē.j.de p̄sump.lris.z.c.iij.Ex his aūt oibus iudex p̄firma
bit motū animi sui.ē.de renū.in pūtia.z.iiij.q.iij.si testes.z.ff.
de testi.ob carmen.§.si testes.Et est hic ar.q̄ qñ nō p̄sunt sin
gula multa collecta simul iuuant:vt in p̄dictis decre.lris: et
tercio:z de p̄ba,cū cām.vbi de hoc.Ber.

violentā fama cōsentiēs submi
nistret ac alia legitima admini
cula suffragent:standū est testi
monio iuratorū:etenī circūspe
ctus iudex atz discret⁹ motū ai
sui ex argumēt| z testimonijs q̄
rei aptiora esse p̄peterit p̄firma
bit. Anno.iij.cōsulibus
z populo beneuentano.

Cū Unī⁹ iudicis verbo nō credi
tur. scripture vero ei⁹ p testes
reprobari p̄ñt.fallit hoc i papa

Cam a nobis:et infra. Et
canonica z ciuilia iura se
quētes districti⁹ inhibemus:ne
vnius iudicis q̄stū cunqz fuerit
auctis ꝓbo credat in cauſ siue
sup testamētis siue quibuslibet
alijs ꝗctib⁹ q̄stio agitet. Nec
scptū eorū nisi testiū adminicu
lo fulciat eā obtineat firmitatē
q̄n ei possint z debeāt duorū vel
triū testiū bonorū testimonia p
ualere. Salua in oib⁹ se.ap.
aucte. Dem trieñ.epo.

Testi super dilatoria ēducto
nō crebit sup principali nec co
git deponere secus si sup pem
ptoria.tūc enim cogi potest vt
iuret deponere super toto.

Cam ē nobis. Cōiter summat vt i rubro.z satis pla
cet.j.tñ laicus declarabit.Et sunt tres ptes.Scda ibi:
nec scptū.Tercia ibi.salua.Ab.Si. a Canonica:vt.vj.q.
ij.si tñ.z.c.placuit.z.ē.de p̄ba.qñ ꝗ. b Ciuilia.C.de ar
bi.ne in arbitris.§.sinautē.z.iiij.q.iij.§.itē vni⁹:z.C.de testi.
iusiurandi. c Unius.Sed q̄d si essent plures nunq̄d cre
dereij eis:ar.q̄ sic.ē.de elec.cū dilecti.z.j.de accu.cū dilectus
In iudicio si dicant se aliq̄d fecisse in p̄iudiciū alteri⁹ partis
nō negantis nō credit eis nisi q̄tenus p̄stiterit legitimis mo
mentis.ē.de p̄ba.qñ.in cā vo appellationis in defectum p
bationis si sup his que coram eis acta sunt inducerent tanq̄ te
stes z iurati:vt si dubitaret de p̄cessu satis possent admitti:
ar.p̄dictam dere.cū dilecti:z cū dilectus:ibi credit eis: ꝯ sup
principali nō.ij.q.vj.statuendū. d Scriptū:h d̄ q̄ nō stat
scripture epi vel iudicis:quin possit p̄bari ꝗriū nisi habeat te
stiū subscriptionē:ꝗria signant.ē.de p̄ba.post cessionē.z.xj.
q.iij.cure.z.j.de fi.instr.c.ij.sup h dicas vt dictum.ē.de p̄ba.
post cessionē.B. Scptū:factū nō p manū tabellionis qz
pōt reprobari p duos vel tres testes q̄ vis adminiculo testiū

fulciat:vt hic p̄z:secus esset de instro p̄ manū publicā facto
ibi ad minus q̄tuor essent necessarij put no.ē.de p̄ba.tercio
in glo.que incipit.sic ergo vel dic nisi testiū adminiculo z̄c.qz
si testium adminiculo fulciat tunc nō poterit p duos vl tres
testes reprobari ꝯ p quatuor vl plures:z sic equiparat instru
mēto tabellionis ma
nu publica facto.ar.
j.de fi.instru.c.j.

s De testibus:z infra. Cō
sul.t.t.r.q̄ si testes sint i
ducti ad exceptionē dilatoriaz
solūmō p̄bandaz:cū sup ea tm̄
iurauerit dicē veritatē sup prin
cipali:nec debent audiri nec co
gi testimoniuz p̄hibere vtpote
b sup quo deponerēt non iurati.

Si vo cū ad p̄bandā excepti
onē p̄emptoriā ab alterutra pti
um inducunt:reliqua ps super
p̄ncipali negocio etiā eos depo
nere forte petierit: z vt coganī
sup toto negocio dicere verita
tem sacro eos postulauerit ob
ligari. Ad id sunt sine dubitati
i one cogendi nisi forsitan suffici
ens p̄ductio testiū sup p̄ncipa
li iā facta fuerit vel renūciatuz
testibus vel depositōnes testiū
l fuerint publicate.

Dem elieñ.et cistreñ.epis et
archi.de norbañ.

Dicta testiū nō sunt ad peti
tionē tercij publicāda hoc pri
mo z is qui p̄duxit testes coram
certis iudicibus nō p̄ot ad eñ
dē effectū coram iudicibus alijs
illos p̄ducere sed illorū attesta
tionibus debet esse contentus.

e Testimonia:sic
scriptura iudicis p̄ot
reprobari p testes. §
si publica est equalez
vim habet cū testib⁹
C.de fi.instr.in exer
cendis:z sic videt ex
eo qd dicit:nisi testiū
adminiculo fulciat:
q̄ si scptū iudicio bz
testiū subscriptionē:
q̄ nō valet reprobari
p testes:ꝯ nō est ver
qz q̄tūcūq̄ autēticū
sit instrm p̄ot reprobari:vt.j.de fi.instr.
cū iob̄es.z.C.de p̄
ba.cū p̄cibus.z.ē.de
proba.tercio:vbi ple
ne de hoc not.ar.j.j.
de p̄scp.ad audiētia:
vbi potius statur pri
uilegio q̄ testibus:ꝯ
ibi ab eadē parte in
troducūt| p̄iuilegia
z testes.z expone: ni
si.i.q̄uis.
f Auctoritate.Et
ita videt q̄ nō requi
rat subscriptio in lit
teris dñi pape:z q̄ ꝗ
eas non admittat p̄
batio.ar.C.de testa.
oim.nisi ēt false.Sz
ꝗ videt q̄ in lris dñi
pape subscribūt car
dinales.xij.q.ij.cū redēptor.z.xxxv.q.ix.q̄ quis:in p̄iuile
gio subscribūt cardinales:in alijs lris nō subscribūt.

De testibus. In puma decisa ponit cōsultatio. In scda
respōsio.ibi:p̄sultatiōi.Et rñsio est bimēbris:scdm mē
brū p̄sequit ibi.Si vo.Abbas Si. g De testibus indu
cti z iurati. h Non iurati:hoc ideo dicit:qz cū p̄ducebāt
ad p̄bandū dilatoriā:iurauerūt sup illa tm̄.vñ si postea peta
tur q̄ deponant sup principali nō debēt cogi ad idē:nec etiaz
sponte si vellent qz nō iurauerūt sup hoc vñ nō valent victa
corum sup illo.ff.de pe.her.si quis libertatem.§.vlti.C.q̄ le
pso.l.vlti.z facit ad hoc.ff.de iureiur.si duo patroni.§.idē iu
lianus:in fi.vñ si testes inducti sup possessiōe deponāt sup p
prietate nō p̄dest p iura p̄dicta.z est arg.ad hoc.ē.de cā pos
pastoralis.Sed si petere vt deponerent sup principali cū in
ducebant ad p̄bandū dilatoriā:nunq̄d sint p̄pellendi.Ad h
dicas q̄ si inducunt iup exceptiōe dilatoria q̄ p̄ponit aī lit.
p̄testa.tunc nō debēt astringi iurare sup principali: qz lite nō
p̄test.testes recipi nō debent.ē.vt lit.nō p̄test.qm̄:z p totū.
i Cogēdi:qz exquo ps aduersa approbat illos p se: z ꝗ se
tenet recipe illos.iiij.q.iij.§.si q̄s testibus:z p̄ter p̄ncritatē
cause.j.de do.post diuor.testi.de prudētia. k Sufficiēs ex
q̄ sufficiēs p̄ductio testiū facta est nō fuit alij admittēdi:vt h
pz.vñ z q̄rta dilatio tūc denegaret.j.de testi.significauerūt.
l Publicate:sic pz q̄ attestationibus publicatis p̄t obiici
exceptio p̄emptoria z p̄bari.C.de excep.siquidē.z.C.de p̄ba.
exceptionē:nouus eñ articulus ē exceptio p̄emptoria z ideo
p̄bari p̄ot aptis attestationibus principalis cause z etiam in
causa appellationis.j.eo.ex tenore.z.ē.de do.z cōtu.finē.ē.e.
fraternitatis.j.de fi.instru.cū Johannes.z.C.de tēp.appel.q

hanc vt si obijciat̃ ꝓscriptio vel pactum de nõ petendo vel res iudicata. ⁊ pot etiã ꝓbari añ aptas attestatiões: vt hic patet: Istud tñ stultũ reputo q̃ aliq̃s ꝓbet pemptoriã exceptiõz añ q̃ sciat si aduersari⁹ ꝓbauit intentionẽ sua ⁊: q̃a si aduersarius nõ ꝓbauit nõ indiget aliq̃ exceptione. si ꝓbat tunc demũ pot ⁊ dz vti sua exceptiõe cũ sit ali⁹ articul⁹. C. de excep. siquidẽ: sicut vides in teste q̃ reprobari dz ⁊ pot post publicationẽ ⁊ illa est exceptio pemptoria. j. c. pñtiũ. ⁊. s. e. ex pte. a. Idẽ est ⁊ si volo ꝓbare testes falsuz dixisse q: b̃ possuz post aptura testiũ. j. de ꝓba. licz ⁊. s. e. series. ⁊. j. co. ex tenore. Et no. hic tres casus in qb⁹ testes publicatis attestatiõib⁹ nõ recipiũt̃ sup codẽ capitulo si renũciatũ est. si sufficiens ꝓductio facta est si publicatio sit facta. Et hoc intellige cũ idẽ est modus agẽdi q: sec⁹ est si alio mõ agat̃. j. eo. ti. veniẽs. ⁊. j. e. cuz tua. itẽ i alio si inter alias ꝓsonas agat̃. j. c. pri. In trib⁹ tñ casib⁹ exceptio pemptoria lite ꝓtelãpedit̃: si q̃s eã opponere voluerit et probare: videlz si de ipso negocio sit iudicatũ transactuz vel sit finitum. vt in concil. lug. de lit. contesta. c. exceptionis.

a Onstitut⁹ in p̃. n. ꝓcura/tor mgr̃i. r. ꝓposuit q̃ cuz decan⁹ ⁊. c. eborac. ei tũ auc. laterañ. ꝓci. tũ priuilegij ꝓprij ratiõe archidiaconatũ richimundie canõice ꝓtulissent: mgr̃. h. q̃ archidiacon⁹ richimũdie noiat̃ ipm eã post ap. ad nos inꝑsitã spoliauit. Cunq̃ p̃dict⁹. r. ad iudices sup restitutõe sua cõmissõis lr̃as impetrasset memoratus. h. lr̃as reuocatorias ꝑpetrauit: ⁊ infra. Int̃ alia postulabat p̃dictus. h. vt facerem⁹ depositiões q̃rũdã testiũ apiri: ꝯ ꝓcurator p̃dict⁹ aperiẽdas eas non esse dicebat: cũ nõ i hac cã fuissent ĩducti: ꝯ in ea q̃ int̃ ebor. archiep̃z. ⁊ eũdẽ. r. ꝗtebat̃: ⁊ ĩfra. Nos eas apire noluim⁹: sed cãm duxim⁹ vro examini cõmittendã: ita q̃ si vob ꝓstiterit p̃fatũ. h. testes ꝓ se coꝝ ep̃o ⁊ decano lincoñ. ⁊ te fili archidia. delegatis iudicib⁹ ꝓduxisse attestatiõib⁹ apd eũ depositi sit ꝓtẽtus alioq̃n eo nõ obstãte q̃ testes illi coꝝ iudicib⁹ ipis ⁊ te fili archidi. fuere ꝓducti ꝓ dicto. h. si ꝓducti fuerint ad testimoniũ admittant̃. Idem.

Publicatis attestatiõib⁹ nõ opponit̃ in ꝓsonas testiuz. tres casus excipit ⁊ ad secũdũ determinationẽ subdit.

Resentiũ auct. statuim⁹: vt si q̃s p⁹ depositões testiũ publicatas obijcẽ voluerit i ꝓsõas eoꝝ ei tũc tãdẽ id liceat cũ iuramẽto firmauerit: q̃ ad h̃ ex malicia si ꝓcedat. Nisi forsan añ publicationẽ id fuerit ꝓtestat⁹. Vel oñdẽ potit q̃ p⁹ pub. didicerit q̃d obijcit i ꝓsõas Cetez cũ q̃s ꝓsonas testiũ se velle p⁹ publicatõez depositio-

Resentium. Tres casus excipit a regl'a ⁊ ad scõm de termiationẽ subdit. Scõs ibi: nisi forsan. Tert⁹ ibi: vel oñdere. Determiatio ibi: cetez. ab. sic. l Si q̃s. s. p̃ quẽ producunt̃ testes: q̃ cũm ꝓducit testes p̃ ꝓsonas eoꝝ dicere nõ pot nec i sua cã nec i alia: nisi ex noua cã: ꝯ i dicta eoꝝ bñ pot dicere q: sibij ꝓpis in serie sui testimonij p̃dicũt: siue ꝓ se inducti sint in cã siue p̃ se in alia. iiij. q. iij. §. si q̃s testibus. Et est rõ: q: cũ ꝓduco testẽ ꝓsonã ei⁹ approbo ⁊ iõ p̃ personã ei⁹ dicere nõ possuz ⁊ iõ si approbo illũ pro me ⁊ tenetur recipe p̃ me. xix. di. si romanorũ. ꝯ q̃d sit dicturus ignoro: ⁊ iõ i dicta dicere possum: si video q̃ p̃dicit sibij ꝓpi vel ẽt alijs testib⁹ meis: vel si facit ꝓ aduersario meo est tñ ar. p̃ b̃ i si. Sz q̃d si ꝓduxit istã nõ pot aliq̃d dicere p̃ illa q̃a diligenter debuit ꝓuidere instrm: an faceret ꝓ se vel p̃ se antecẽ ꝓduceret illud ꝯ in teste illud ꝓuideri non pot q̃a frequẽter mutat̃: ex eo q̃ dicunt se scire q̃d nesciunt ⁊ q̃nq̃ dicunt se nescire q̃d sciunt: ⁊ ecõuerso ⁊ hic est cã q̃re viuerse scripture ab eadẽ pte ꝓplate in uicẽ sibi ꝛrogãt. C. de fi. instru. scꝑture: ⁊ b̃ bẽs. j. d̃ fi. instru. ꝓtari: pot tñ q̃s dicere se nolle vti instro ꝓducto si arguit̃ falsitatis. C. de fi. instru. l. iij. m In ꝓsonas: obijcere pot q̃s i ꝓsonã testis q̃ sit piur⁹: infamis: ꝓspirator: inimic⁹: q̃ sit corrupt⁹ q̃ sit suus: ⁊ multa alia posses sup b̃ inuenire exẽpla: de b̃ meli⁹ di. j. eo. testimoniũ. b. n Iuramẽto: iuramẽtũ est b̃ legitima ꝓbatio. q: q̃libz ꝓsumit̃ bon⁹ nisi ꝓbet̃ mal⁹. s. de scru. c. vno. ⁊. j. de ꝓsump. dudũ. ⁊. C. qui mili. nõ pñt: sup suis. li. xij. sic et ꝓscietia vel fides ꝓbat̃ ꝑ iuramentũ. j. de sen. ex. si vo aliq̃s. sic j de except. pastoral. itẽ ꝑ solũ iuramentũ ꝓbat̃ amissio rerũ. s. q̃d me. cã. c. vlt. ⁊ q̃d hic dicit de iuramẽto isto ꝓstãdo locũ hz i causis vbi de calũnia nõ iurat̃ ꝯ de vitate dicẽda q̃ in his causis ꝓstari dz. bẽs. s. de elec. dudũ. ⁊. j. de iurciu. ex lr̃is ⁊ ita iuramentũ de vitate dicẽda nõ excludit sacrm de calũ. sup emergẽti exceptiõe. vt b̃ patz. ⁊. s. de elec. cũ dilectus. ⁊. s. de restit. spol. lr̃as. si vero iuratũ esset de calũnia nõ est istud iuramẽtũ postea ꝓstandũ. C. de iura. calũ. autẽ. in hoc sacro. ⁊ in aũt. de his q̃ ingrẽ. ad ap. §. vl. vbi b̃ expssum est ad fi. col. v. vñ sumpta fuit autẽ. Quidã dicũt q̃ in q̃libz cã hoc iuramẽtũ est ꝓstandũ siue iuramentũ sit de calũnia siue de veritate dicenda. ⁊ est spãle: ⁊ surgit hoc ex q̃dã ꝓsumptiõe q: cũ nihil dixerit p̃ testes cũ producebant̃ ⁊ postea cũ publicant̃ quodãmõ videbat̃ approbare testes. vñ postea ꝑ sacrm tollit̃ illa ꝓsumptio. si. j. e. c. vl. ⁊. j. de except. pastoral. ꝯ ibi nõ credo q̃ sufficeret ꝓmittere protestationẽ. lz sufficiat hic. ꝯ q̃d ꝓus dixi veri⁹ credo. vt. dixerũt. T. ⁊ G. ⁊ Uincẽ. olim ꝯ mõ mutat̃ vt di. ⁊ q̃ locũ habeat tñ hec de ere. vbi de calũnia nõ iurat̃. arg. op. probat̃. ff. de pe. sanctio legũ. vbi di. cũ noua lex statuitur ad eas species pertinere nõ videtur q̃bus ipsa lege pena specialiter addita est nec verisimile est delictũ vnũ eadẽ lege varijs estimationibus coherceri: ⁊ ex ꝓsumptiõe p̃dicta statutum fuit vt post publicationẽ iuretur: q̃ ex malicia non procedat cũ protestatio non p̃cesserit. et hoc vbi de calumnia non fuit iuratum. o Didicerit: hoc difficile est probare nisi per iuramentum sic. j. de except. pastoralis. et sufficit hic iuramentum, sicut in proximo casu.

a Constitutus. Attestationũ publicatio non fit ad petitionẽ tertij ⁊ ꝓs apud quã deposite sunt attestatiões nõ pot vlteri⁹ testes ꝓducere. Al' summa sic ꝯm aliũ intellectũ vt in rubro. Pria ꝓs ꝓcessũ narrat Scda inclo q̃t̃ ⁊ interloq̃ndo cõmittit. Scda ibi: nos aũt. Et q: lr̃a est multũ inuoluta pone casum in terminis sic. Ab. sic. a Cõstitut⁹: decre. ista loq̃t̃ de mã illa de q̃ loq̃t̃ Illa. de ꝓcess. ꝓbẽ. post electionẽ: ⁊ ex illa potest colligi casus. Archiep̃s eboracẽñ. abñs ꝓcesserat archidiaconatũ richimũdie mgr̃o honorio: capitulum eboracẽñ. magistro Rogerio. b Priuilegij: j. de cõces. ꝓben. post electionẽ c Reuocatorias: non tñ recessit de curia. d Predictus b. qui litigabat cuz ꝓcuratore mgr̃i rogerij in curia: vt sequit̃ statim in lr̃a. e Archiep̃m: Inter archiep̃m ⁊ mgr̃m. R. cã sup hoc eodẽ negocio agitata erat coꝝ aliis iudicibus ⁊ testes fuerũt ibi recepti: archiep̃s dicebat ad se ꝓtinere collationẽ archidiaconat⁹. r. dicebat q̃ ꝓtinebat ad capitulũz a q̃ fuerat institutus: attestatiões istas petebat ho. aperiri: ⁊ ideo papa noluit eas aperire: vt sequit̃ ver. nos eas aperire. Et sic patet per hoc q̃ testes recepti in vno iudicio nõ faciunt fidez in alio nisi inter easdẽ ꝓsonas: q̃nq̃ tñ testes recepti coꝝ arbitro valent coꝝ iudice. arg. C. de arbi. l. pe. sed illud inter easdẽ partes ꝯm distinctionẽ illius. l. C. de testi. l. vlti. f Delegatis: a legato ap. se. qui cãm illius cõmisit. g Produxisse: sup cã que inter ipm ho. ⁊ archiep̃m ⁊ mgr̃m. r. vertebat̃. Et hoc probat̃ q̃ duo litigãt sup aliquo ⁊ tertius veniat dicens se habere ius in illa re: ⁊ petat se admitti audiendus est: cũ sua interslit.

b Depositis: eoipso q̃ attestatiões fuerũt apud ipm deposite nõ pot vlteri⁹ alios ꝓducere q: ꝓsumit̃ didicisse testificata Si vo apud iudices remãsissent tũc posset alios testes ꝓducẽ cũ illoꝝ attestatiões nõ fuerũt publicate. j. e. cũ cãm. §. vlt. nec renũciauerat ꝓductõni testiũ: q̃dã supplẽt b̃ apud eũ deposit̃ ⁊ publicatis: ⁊ sic planũ est q̃d veri⁹ videt̃. i Alio q̃n. i. si nõ fuerint ab ipso producti ⁊ depositi apud ipsum ⁊ publicati.

k Producti: nõ ab ho. in hac cã. ꝯ ab archiep̃o q̃rũ supra petijt ho. publicationẽ ꝯ nõ obtinuit. Et ar. est b̃ q̃ res int̃ alios acta nõ nocet alijs. j. de fi. instru. inter. ⁊. j. de re iudi. c. penul.

a ¶ Protestat⁹: p hāc ꝓtestationē videt ꝙ noluit fidē adhibere dicti illoꝝ testiū ꝓ se. non g̃ dz hēc ꝓ se. xix. di. si romanoꝝ. et iiij. q. viij. cui⁹ in agendo. ⁊ j. de censi. cū olim. C. de solu. l. pe. sic. C. ad. l. coꝛ. de fal. q̃ falsas. ⁊ ff. de inoffi. test. papinianus. §. meminisse. ⁊ C. de his qui. vt indig. alia. ⁊ est absurdus redire ad hoc cui renūciatus est. C. d̃ re. credi. si q̃s iusiurandū. Sic econuerso semel ꝓbatū re probare nō possū. viij q. ij. dilectissimi. ff. de neg. ge. pōponi⁹. ff. de adul. si vxoꝛ. j. de iure iu. quēadmodū: ꝗ nō videt ꝙ intellect⁹ tal' probabilis sit. qz lz reprobē ꝓsonā nō io videoꝛ reprobare dictū. sicut econuerso lz approbē ꝓsonā nō tñ approbo dicta. iiij. q. iij. sicq̃s testib⁹. ⁊ ꝓterea sola ꝓtestatio si ampli⁹ non sit ꝓcessū nō obest qz licitū est desistere qñq̃ aliq̃ sniaz: vt dicunt iura p̄dicta. s. l. q̃a falsas. ⁊ §. meminisse. et l. alia. Et ita sola ꝓtestatio nō nocz si nō ꝓcessuz fuit ad actū q̃ credat si ꝓ ipso dixerit ⁊ si ꝓcessuz fuit ad reprobationē ⁊ nō obtinuit. si dixit pro ipso nō prodest. ⁊ expone de facili nō credat si. ij. q. vj. biduū. ver. si aduersari⁹. vbi babes difficile est vt hic audiat. i. nullo mō audiat. C. ad. l. coꝛ. de fal. impatoꝛ. ⁊ xlvij. di. q̃tūlibet. ⁊ j. q. j. p̄ncipat⁹ vel intellige qd̃ dicit de facili non credat qñ ab initio anteq̃ ponoeret ꝓtestat⁹ fuit ꝙ licitū eēt in ꝓsonas obiicere. tūc cēs p̄sumptio est ꝓ testē ꝙ criminuz timoze aliq̃d dixerit pro ipso nec postea obiiceret ei crimē. ⁊ tūc si dixit aliq̃d pro ipo de facili nō credat nisi habito respectu ad q̃litatē ꝓsone ipsius testis. vtputa si est talis ⁊ ita honest⁹ ꝙ ꝓpter hoc nulla suspicio est ꝓtra ipm ꝙ aliq̃d diceret timoze alicuius criminis tunc credit ei. si vero sit suspecta ꝓsona vt timore illo p̄sumptio sit ꝓtra illū tūc nō credit ei. vel de facili nō credatur sine alijs adminiculis sed cū illis bene creditur. ⁊ sic dupliciter pōt intelligi qd̃ dicit de facili nō credat. Ber.

In nostra. ¶ Si testes a diuersis ꝓducti deponētes ꝓtraria sint equalis honestatis statur maiori ꝓti numero als ꝓualere ꝓterit paucoꝝ auctoritas vel summa sic vt in rubro. Premittit factū ⁊ diffinitiōis cām. Sed ibi: mandamus vat mandatū bimembre. secūm ibi. si vo. Abbas Sic.

b ¶ Sz aduersa. Sup ꝓtrarietate testiū ita distigue. Si vnus testis cōtradicit sibi exp̄sse nō valet. iij. q. ix. pura. xxiij. q. vij. ꝙ aūt. j. de ap. sollicitudinē. C. de libe. cā. l. p̄ciū. ⁊ ff. de proba. lz. nisi incōtinēti hoc fecerit corrigendo dictū suū. j. ti. ꝓti. p̄terea. Idē videt si testis ꝓ pte dicit falsum vt in nullo valeat dictuz suū. ix. di. si ad sacras. ⁊ iiij. q. iij. §. q̃ falso. vel varie. ⁊ ff. de cā. pos. cū ecclia. ⁊ iij. q. ix. pura. Si vo vnus testis ꝓtradicit pluribus talis ꝓtrarietas nō obstat. qz dictū vni⁹ testis nō ꝓbat aliq̃d. xxxiij. q. ij. admonere. ⁊ ff. de. c. veniēs. ⁊ c. lz. nisi forte cōtradicat plurib⁹ testib⁹ cū q̃b⁹ ē sept⁹ i aliq̃ instro. ff. quēadmo. test. ape. l. j. in fi. Si vo plures testes ꝓtradicāt plurib⁹ si sunt omīs ex eadē pte dicāt quēdā ꝙ nō valet. ar. ff. de proba. z. sicut contingit in diuersis scripturis. j. de fi. instr. iputari. C. de fi. instru. diuerse scripture. Si aūt ꝓdicāt testib⁹ alteri⁹ ꝓtis valet testiū pluriū: ꝗ hoc nō placet. lz cēs testes iducti ex eadē pte ꝓdicant sibi nō tñ succūbunt talia testimonia licet ita sit in instrumentis: quia testes non potuerunt preuidere. vt dixi. ff. eo. presentium. Dicas ꝙ si testes contradicant testibus siue ex eadez parte siue ex aduersa. primo concordabit iudex contrarietatez illam si potest. ar. ff. c. cum tu. ⁊ de pe. di. j. periculose. j. de verb. sig. nihil obstat. ⁊ xj. q. iij. antecessoꝝ. ⁊ ff. de consue. cū dilectus nisi manifesta sit contrarietas. iij. q. ix. nihil. xxxv. q. vj. de parētela. et si manifesta sit contrarietas valet testimoniū plurium nisi ex altera parte tanta sit dignitas vt merito debeat preiudicare numero vt hic inferius dicit. vel nisi verisimilioza loquātur et plura probent. iiij. q. iij. si testes. ⁊ ff. de proba. licet. ver. fi. Si vero testes ex vtraq̃ parte oino sint pares pro reo ferit sniaz. ff. d̃ pba. ex lris. ⁊ j. d̃ fi. instr. inter dilectos in fi. nisi in q̃tuoꝝ casibus. in causa matrimoniali. liberali. ⁊ de te. ⁊ testamēto. ff. de re iudi. iter pares. ⁊ j. de re iudi. c. vlti. vbi bēs illos q̃tuoꝝ casus. ff. de pba. ex lris. ⁊ xxxiij. q. j. si quis acceperit. ⁊ ff. de inoffi. test. si pars. si autē neuter possideret sed vtercz petit rem ab alio. sez a tertio si probatiōes sint hicinde omnino pares. res diuidatur si potest. arg. j. de presumpti. afferte si res est indiuisibilis inde potest gratificare cui vult. arg. j. de proch.

c ducti eiusdē honestatis ⁊ estimationis extiterit: cū ꝓstet testes monachoꝝ eē testib⁹ archid. numero pauciores: ꝓ archid. sniaz ꝓferatis. ¶ Si vero testes ex pte monachoꝝ ꝓducti tāte ꝓeminētie fuerint: ꝙ eorum auctoritas alioꝝ sit merito multitudini preferēda ab impetitione archidi. absolua. is eosdem.

Item ꝓni. s. fridiani lucaū. ⁊ mgro. g. canonico pisano

¶ Ad ꝓbanda impedimēta electi laici etiaz femine admittunt adde ⁊ testes de auditu ⁊ fama sufficienter non probant.

Az lris vris q̃ depositiōi b⁹ testiū intellexim⁹ nihil eē ꝓ lucanū electū sufficient oīsum: nisi de auditu tñ et fama: cū sup alijs si q̃ forte videāt eē

d nū repellere fuerit protestatus: si quid pro ipso dixerit de facili non credatur.

Item. lond. ⁊ elieñ. ep̄is.

¶ Si actoris ⁊ rei testes ꝓtraria deponūt fidez sibi nō derogant ꝗ ꝓualēt digniozes ⁊ verisimilioza deponentes. ⁊ si in ceteris est disparitas preferatur numerus.

Em nra pre. ⁊ ifra. Cū igit hinc plures inde vo sint testes nūero pauciores ꝓducti q̃s nō solū diuersa ꝗ aduersa penitus in quibusdā ꝓstat testimonia reddidisse: qz etiā ad multitudinē tñ respicere nō oportet: ꝗ ad testiū q̃litatē ⁊ ad ipoꝝ deposita q̃b⁹ potius lux veritatis assistit ex q̃b⁹ motū animi sui cōuenit iudicē informare. ¶ Adādam⁹ q̃tenus si testes vtrinq̃ ꝓ

e si episcopus. ⁊ j. de iurepa. cū autē. ⁊ lxiij. di. si forte. vel diuidatur res sorte. xxvj. q. ij. sors. ⁊ ff. de iudi. sed cū ambo. si vero testes ꝓtradicūt instrumēto. aut ꝓtradicūt instro in q̃ scripti sūt aut alij in quo scripti non sunt. si ꝓtradicūt instrumēto in quo scripti sunt preualent testes instrumēto. ff. de pba. tertio. ⁊ ar. ad hoc. ff. quēadmo. te. ape. l. j. in fi. ⁊ in autē. de fi. instru. ff. si vo aliq̃d. Si vero ꝓtradicāt instrumento in quo non sunt scripti dic vt. ff. de pba. tertio Sed q̃d vbi duo petunt eandē vxoꝝ et equalit̃ probant. videt ꝙ detur ei cui cōsentit. C. de nup. viduc. ⁊ j. q. vlti. sancimus. si aūt non vult cōsentire in aliquē detur ditiozi ⁊ meliozi. si eque sint per oia pares forte alteri det per iura predicta. xxj. di. cleros. Si vero testes inducti sunt iaz ad probandū aliquē articulū et alij postmodū inducuntur in contrariū indirecte statur secundis. j. eo. ex tenore. ff. eo. seriez. ⁊ argu. C. de contraben. stipu. optimam. sed hoc intelligo verum quando secūdi sunt plures ⁊ meliozes. ⁊ si equales numero recurrat ad dignitatem vt hic. alias staret potius ꝓmis quia potius presumitur suborbatio in secūdis q̃ in primis.

c ¶ Motum animi. ff. de renūc. in ꝓsentia. ⁊ iiij. q. iij. si testes ⁊ ff. eo. c. pretera. d ¶ Pro archidiacono. ff. eo. cum tu. argu. contra. ibi presumit ꝙ vtraq̃ pars veruz dixit. qz illa dicta simul poterāt esse vera. hic vero non. ideoq̃ recte statur maiori parti. e ¶ Preferēda: vel saltē eo equāda qz tūc iudicabit ꝓreo: vt dictū est in prima notula. Qd̃ hic dicit recurrenduz est ad dignitatē ꝓsonarū auctoritas preferat multitudini ex altera parte intelligit quādo numerus in modicū excedit. ff. de elect. ecclesia vestra. si cēs multū excederet tūc ꝓfertur numerus. ar. cōtra. ff. de elec. dudū. si. xix. di. in canonicis. Sed in qua q̃tita te ꝓferemus auctoritatē vel numerū. istud erit in arbitrio iudicis discreti equitate inspecta. quia declarari vel regula de facili dari nō posset. ff. de diuer. ⁊ temp. ꝓscrip. de accessionibus.

Am tria. ¶ Primo ponit qd̃ ꝓbaucit testes ꝓ electū. Secdo ꝓsequit articulū bigamie ibi. qz vero Tertio ponit penā archiꝓsbyteri ⁊ sacriste ibi. archiꝓresbyteroꝝ. Ab sic.

f ¶ Auditu. sic g̃ testimoniū de auditu tñ cū fama nō facit fidē. j. de accusa. inq̃sitōis. §. q̃ siuisti. ⁊ j. de co. q̃ cogno. ꝓsan. vr. sue. sup eo. Ar. ff. ec. ꝓterea. vbi credet testimonio de auditu cū fama. ⁊ xxxiij. q. j. dixit. ꝗ loq̃t ibi de ꝓsumptiōe violēta. ⁊ ibi spāle est in eo casu alias non sufficit. ꝗ hec fama purgationem

inducit: vt in decre. inquisitionis. ⁊ hic. vt patet inferius.

a ¶ Probata: No. q̃ in causa criminali etiã ciuilie mota licet actor habeat p̃sumptiões ꝓ se nõ tñ referre ei iuramẽtũ: imo locũ hẽ regla actore nõ ꝓbãte reus absoluit. C. de edẽ. qui accusare. tñ si infamat⁹ est ex hõ dz inde se purgare. i ciuili aliõ. q̃a si actor hẽ bonã p̃sumptionẽ ꝓ se habito respectu ad q̃litatẽ ꝓsone ⁊ cause referre ei iuramẽtũ. j. de iureiu. c. vlti. ⁊ C. eo. in bone.

b ¶ Soli. i singlares ⁊ iõ nõ valet. s. de ꝓb. lz. ⁊. s. de elec. bone. ⁊ c. cũ dilecti.

c ¶ Tales: forte criminosi vl' male opiniõis. vñ ei nõ credit. ij. q. vij. testes.

d ¶ Cũ vidua corrupta alias nõ obesset. xxxiij. di. valẽtino. ⁊ q̃ cognouisz eã si corrupta esset. s. de biga. debitũ.

e ¶ Feminas: nota q̃ cũ opponit crimẽ siue irregularitas in modum exceptõnis cõtra clericũ ciuilie indifferenter admittunt laici et femine: vt hic patz sicut in denũciatiõe. s. e. ti. qñ. q̃ lz agat de crimie nõ agit criminaliter. vt in. c. qñ. s. eo. vñ ꝓcurator pot interuenire. j. de accusa. sup his. in fi. alias mulier nõ admittit in crimine. xxxiij. q. v. mulierẽ. ⁊. j. de verbo. sig. fonts. §. vlti. xv. q. j. ex eo. nec i testamẽto admittit. insti. de testa. or. §. testes. ver. § neq̃ mulier. Item aliõ ꝓtra. s. eo. decetero. j. de accusa: meminim⁹ ⁊. c. cũ. p. manconella. ij. q. vij. laicos. ⁊. c. ipi apostoli. ⁊. c. testes. et hec oia ꝓria loquunt cũ criminaliter agit.

f ¶ Excõicantes: videt q̃ testes cõpelli pñt vbi odiosa ponitur exceptio: arg. s. de elect. cũ dilecti. vbi electores cõpellũtur detegere fraudẽ. sed hic nihil dicit de testib⁹ § de impedientibus testes. ⁊ ideo dicas q̃ non dñt cõpelli sup hoc dic vt no. j. ti. pri. dilector. vbi de hoc in fi. notule. ⁊ dixi. j. de accu. sup his in quadã notula que incipit. ⁊ tñ. vbi de hoc.

g ¶ Purgatione: arg. pro illis q̃ semp dicũt accusato indicendã purgationẽ q̃ nõ est verũ nisi ex hoc infamatus fuisset. vj. q. vlti. q̃ autẽ. ⁊. ij. q. v. ꝓsbyter.

h ¶ Fuisse: Sz q̃liter hoc potuit cõstare cũ singuli essent in suis testimoniis singlares. s. de elec. cũ dilecti. ⁊. c. bone. j. ⁊. j. de accu. cũ dilect⁹. in fi. So. hñ potuit cõstare ꝓ bãdo absentiã fratrũ tpe cõtento in lris. j. de his que fi. a pla. quãto. ⁊. j. e. ti. ex tenore: vel q̃tiẽs fiebat mẽtio in capl'o de hoc facto nulla fuit habita mẽtio de talib⁹ lris. s. de ꝓba. tertio. ar. C. ad. l. cor. de fal. q̃ veluti. No. q̃ q̃lit puniẽdi sunt q̃ prẽt ꝓsciẽtiã capituli hmõi lras noie capituli scribũt: q̃ tanq̃ falsarij puniunt. j. de his que fi. a prela. c. quanto.

Amokim. ¶ Sũmat vt in rubro fm cõem ⁊ no. lectu. Pria ps recise narrat factũ. Scda ibi: mãdam⁹ dat iudices q̃b⁹ cõmittit receptionẽ testiũ ⁊ puidet q̃d p eos agẽdũ

a probata: testes sint vel soli vel
c tales q̃ nõ potuerint illa legitie cõprobare. ¶ Quia vero super mrimonio q̃d idẽ cleric⁹ dr̃ con
d traxisse cũ vidua testes nõ fuere recepti ꝓpter ap. ob. ne laici vel femie in tali reciperent articlo ꝓtra ipm: nos vt tãre irregularitatis obiectio non remaneat in discussa: mandam⁹ q̃ten⁹ testes
e siue laicos siue femias dũtaxat idoneos q̃ ad hoc fuerint ꝓbandũ inducti recipiatis legalit et
f examinetis prudẽter: excõicantes solẽniter si q̃s eos impedire p̃sumpserit q̃ minus testioniũ p hibeant veritati. Demũ attestationib⁹ publicatis: si forte ꝓstiterit irregularitatẽ hmõi non esse
g ꝓbatã: indicat⁹ eidẽ electo purgationẽ canonicã de obiectis p septez canonicos maioris ecclie vel ꝓres ecclarũ ciuitatis lucañ. p̃sbyteros seu diaconos bone fame p̃standã q̃ recepta prefigatis ei terminũ q̃ cõsecrand⁹ nro se ꝓspectui repñtent. Si vero vel irregularitatis impedimẽtũ fuerit ꝓbatũ: vel infra terminũ ꝓstitutũ nõ p̃stiterit purgatiõez indictã: vos eũ a p̃latiõe lucañ. ecclie amouẽtes mãdetis ex pte nra capitulo: vt electionẽ de alio nõ differãt canõice celebrare. ¶ Archip̃sbyter aũt lucañ. ⁊. g. sacristã qui cõtra p̃dictum electũ lras nobis sub nomie maioris ꝓtis capituli destinauerũt cũ cõstet p attestatiões p̃dictas
b lõge maiorẽ ptẽ capituli nõ fuisse cõsciã hmõi lfax: ab officio et beneficio denũcietis esse suspensos: donec mereantur nostram indulgentiã obtinere.

I Dem dulmeñ. eꝑo ⁊ decano ⁊ ꝓori sancte trinitatis ebora.

¶ In cã liberali ꝑ ꝓtumacẽ et lite nõ ꝓtestata testes recipi pñt

i Qvm oli archi. meneñ. adversus cãt. archiep̃m sup statu meneñ. ecclie ꝓposuit q̃stionẽ: ⁊ ifra ¶ Mãdam⁹ q̃tenus nisi ꝓs aduersa p̃dictũ archidia
k conũ p exceptionẽ legittimã repellere valeat ab agẽdo: ptib⁹ si poterit fieri vl' ꝓcuratoribus eax ad locũ securũ ⁊ idoneũ cõuocatis ⁊ lite legitie ꝓtestata testes q̃s archiep̃s in anglia ⁊ q̃s archi. duxerit ꝓducẽdo i vuallia recipe ꝓcuretis. Verũ si archiep̃s citat⁹ legitie vl' p se vel p ꝓcuratorẽ idoneũ noluerit cõpere aut litẽ ẽt ꝓtestari: vos te
k stes maxie senes ⁊ valitudinarios q̃s archidi. duxerit ꝓducẽdos sub ap. ob. admittat⁹: ⁊ depositiões eox cõscriptas ad securetis ap. destinare statuentes ptib⁹ terminũ pẽptoriũ q̃ p se vl' rñsales idoneos nro se conspe
m ctui repñtent sniam recepture.

I Dez priori de bolonic. et. J. rectori ecclesie de borell.

¶ Meneñ. ista ecclia menẽ. q̃ alias dr̃ scti dauid: oli fuit archiepalis sicut apparet p ꝓuilegiũ ipsi⁹ ecclesie quã cantuarien. archiep̃s tenet ꝓ suffraganea ecclie sue: archidi. ipsi⁹ ecclie sup statu seu libtate illi⁹ mouit q̃stiõem archiepo cãtuarien. dicẽs eã liberã esse. ⁊ p ꝓscq̃ns dz eẽ metropolis sup cũctis ecclesiis vuallie hoc dicit tan. qui factuz nouit.

k ¶ Per exceptionẽ forte obiciebat ei q̃ nõ habebat mãdatuz ⁊ sine lris sui capituli ⁊ epi nõ erat audiẽd⁹ vt. s. de ꝓcu. c. j. § nõ est verũ in hoc casu q̃ q̃libz ali⁹ etiaz minor pot ꝓsecq̃ iiuriã ecclie sue ne trahat in peiorẽ statũ. xij. q. ij. nõ liceat. et aliis ꝑdicentibus. ff. de libe. cã. l. j. ij ⁊. iij. lz. aliis piũcta ꝓsona repellat: si agat ꝑ volũtatẽ aliorũ. ff. de ꝓcu. põponi⁹. §. vl. § hic nõ ẽ ita: nã q̃libet agere tenet ꝓ ecclia. ij. q. vij. q̃ ꝓpꝑ. ⁊. v. q v. nõ vos. ⁊ sic vn⁹ iuste resistit omib⁹. xxxj di. nicena: ⁊. j. de his q̃ fi. a ma. par. ca. cũ i cũctis. Ar. ꝑ. ff. q̃. ⁊ a q̃. ma. li. ñ fi. si q̃s bac lege. §. q̃tiẽs. Et ita intellige de alia exceptione puta rei iudicate vel q̃ eẽt excõicat⁹ vl' aliã ꝓsilem. Jo. Item arg. est hic q̃ exceptio pẽptoria añ lit. cõtes. pot obiici et ꝓbari et sic repellitur actor ab agẽdo q̃d vex est i tribus casib⁹. s. de lit. cõtest. c. exceptiõib⁹. i cõcilio lugd.

l ¶ Valitudiarios: sic. s. vt. li. nõ cõtes. qñ. j. rñ.

m ¶ Receptur: sic videt q̃ ꝑ ꝓtumacez possit ꝓcedi vsq̃ ad sniaz etiaz li. nõ ꝓtest. Si hẽ est ꝓa lra: ⁊ loquit de diffinitiua: sic nõ solũ senes: § omis indifferẽter sunt recipiẽdi: ⁊ hoc videt dicere sat lra testes maxime senes: ⁊ sic illud maxie ꝓprie ponit: ⁊ sic est iste vn⁹ casus in q̃ fauore libertat recipiunt testes lit. nõ ꝓtes. ⁊ snia p̃ferr sicut ꝓtinet in electõe plati vl' mrimonio carnali. s. vt li. nõ ꝓte. qñ. §. porro. ⁊ est arg. ad hoc. C. de ingenu. ma. l. diffamari. et sic intelligebat tã. Alij exponũt istã lram sniam. i. inflocutoriam scz de missiõe in possessionẽ si altera ꝑs non venerit vel si ꝑtes venerint litẽ ꝓmo ꝓtestabũt. Sz ꝓma lectura ex ipa patet lra: nã si papa vellet intellexisse de interlocutoria de ea mẽtionẽ fecisset. j. de ꝓci. ad audiẽtiã. ⁊. s. de trãsla. inter corpalia: § multũ videt obstare huic cũ dicit: senes ⁊ valitudiarij. cũ illi ꝓsueruũt recipi lit. nõ ꝓte. vt in. c. qñ. vñ si papa intelligebat q̃ i casu isto possint recipi lit. nõ cõtes. ex pte actoris simplicit dicere debuit recipiat testes q̃s archidiacon⁹ duxerit ꝓducendos fm q̃ ꝓcepit in casu ꝓsili cũ actor absens est ꝓtumacit ⁊ reus pñs s. de do. ⁊ ꝓtu. cãm q̃. ideoq̃ videt q̃ loq̃t hẽ de snia interlocutoria ⁊ testes senes ⁊ valitudiarij recipiat ne copis sbtrahat ꝓbationũ ex eox defectu. s. vt. lit. nõ ꝓte. qñ. ⁊. fm hẽ dixit maxie. i. tñ. Al' dic vt dixit. Tã. ⁊ hẽ pot intelligi ex eo q̃d dicit maxie q̃d

verbū nō fuit in āntiq̄ cōpilatōe: ⁊ q₂ nō recipiūt testes lite nō cōtestata cū fit missio in possessionē ꝓpter cōtumaciā: s̄ sūmatim examinato negocio fit missio. s̄. vt ite nō cōtestata. qm̄ frequenter. §. in alijs. ⁊. §. se. b.

debet. Et ita est ar. ꝙ postꝙ̄ dicici testificata nō possum inducere testes super eodem articulo. sed alius est modus inducendi ⁊ ad aliud nūc ꝙ̄ primo. j. eo. veniens. ⁊. c. cum in tua.

Ex tenore. ¶ Publicatꝭ attestatiōib⁹ falsitas dictorū testiū pōt idirecte ꝓbari sic cōiter summat: s̄ hec sūmatio nō ꝯtinet vsqꝫ q̄qꝫ ꝟitatē vt ex infradicēdis apparebit īō summo sic vt in rubro. ⁊ est casus singlaris s̄m quē parum refert an velit ꝓbare ꝯ̄riū directe vl̄ idirecte vt. j. patebit cōil̄ diuisio. Scd̄a ibi: q₂ igit. ab. sic. a ¶ Cognitā ⁊ sic iductū fuit mrimoniū p̄sumptū. j. de ꝯdi. appo. de illis. cōtra quā p̄sumptionē nō admittit ꝓbatio i ꝯtrariū. j. de spō. is q̄ fidē. b ¶ Inficiebatur: ⁊ ita p narratiōez ⁊ rn̄sionē facta est cōte. litis. s̄. de elect. dudum. ⁊. s̄. de lit. ꝯte. c. vno. ⁊. C. de lit. ꝯte. l. vna. c ¶ Adijciēs: in modū exceptionis sic. s̄. de oz. cog. c. j. et ex istis ꝟbis debes instrui q̄liter debeas rn̄dere ⁊ sub q̄ forma q₂ sic excipiēdo nō ꝯfiteris. j. de excep. cuꝫ venerabilis: vbi de hoc ⁊. ff. de excep. nō vtiqꝫ ⁊. j. de excep. venerabilis. d ¶ Tūc viuētē: ille allegabat turpitudinē suā: vn̄ non debuit audiri. j. de dona. inter dilectos. ⁊. j. de ꝯcel. p̄bē. cū sup q̄stiōe. ⁊. s̄. de ꝯfes. cum super: sed in casu isto et in quolibet vbi ꝟtitur periculū aīe auditur allegās turpitudinē suā. s̄. eo. sicut. ⁊. j. de re iudicata. lator. ⁊ c. cōsanguinei: ⁊ in cā liberali auditur aliq̄s confitens turpitudinem suam. scꝫ se vendidisse filium ingenuum. C. de liber. cau. l. j. Uin. Item ex eo ꝙ dicit: tunc viuentem: patet ꝙ hic non poterat esse vxor: sed si prima esset defuncta et hec sciebat illum aliam habere anteqꝫ cōtraxit cum eo eam postea habere non posset. j. de eo qui dux. in matri. sup hoc. ⁊. c. ex tuarum. ⁊. c. cum haberet: si vero credebat eum esse solutum quando contraxit cum eo bene posset eum habere. j. de eo qui dux. in matri. c. j. ⁊. c. veniens. b.

e ¶ Admittendos: hic habes expresse ꝙ post publicationem testium etiam in eadem instantia iudicij testes recipiuntur super nouo articulo vel exceptione. s̄. de testi. vbi de hoc. ⁊. s̄. eo. series. ⁊. C. de except. siquidem. C. de proba. exceptionem. ⁊. j. de excep. deniqꝫ. super veteri vero non sunt recipiēdi. s̄. eo. fraternitatis. vbi de hoc. Sed certe licitū est mulieri probare absentiam viri ergo ⁊ eodem modo licitum est viro probare presentiam: quia mos vtriqꝫ gerendus est. ff. de proba. circa eum: quia non debet actori licere qd̄ reo non liceat. ff. de reg. iur. nō

¶ Publicatis attestatiōib⁹ admittit aduersari⁹ ad ꝓbādū ꝯ̄riū si an̄ publicatōez sup hac ꝓbatiōe ꝯtraria istrui nō potuit.

Ex tenore vr̄aꝝ accepim⁹ lraꝝ: ꝙ cū vob cām q̄ ꝟtitur inter. r. militē. ⁊. m. mulierē cōmiserim⁹ fine debito ẗminandā: ⁊ ifra. Pars mulieris ꝓposuit ꝙ dict⁹ miles ꝑus corpale p̄stitit iuramētū: ꝙ ipaꝫ ducēt in a vxorē: postmoduꝫ carnalit̄ cognitā traduxit i domū. Miles b c ꝟo h̄ ificiebat oīo: adijciēs ꝙ ⁊ si hec vera eēnt eā tn̄ de iure h̄re d nō potuit eo ꝙ aliā tūc viuēteꝫ ꝑus duxerat in vxorē. Cū p testes milit̄ videret eē ꝓbatū: ꝙ ipe an̄ festū purificatiōis. b. virginī. b. mulierē solēnit̄ accepit vxorē: et testes. m. mulieris dicerēt ꝙ i septiana pascali sequēte festū p̄dictū de ea ducēda prestiterit iuramtū p̄dict⁹ miles ab ipetitiōe ipi⁹ absolui cū instātia postulabat. Uex ex pte sepe dicte mulieris extitit replicatū ꝙ eo tpe necnō ⁊ an̄qꝫ testes dicti militis dixerāt eū cū alia mrimoniū ꝯ̄xisse fuerat semp i ebor. ꝓuicia cōmorat⁹: cū testes ipsi dicerēt h̄ lōge extra dictā ꝓuiciā actū eē deẗmiantes tp̄s ⁊ locuꝫ qd̄ p testes idoneos erat ꝓbare pata. Sꝫ econtra fuit ex aduerso rn̄sū: ꝙ cū attestatōes iā eēnt hīcīde solēnit̄ publicate loc⁹ ꝓductiōi testiū iaꝫ erat. ¶ Quia igr̄ dubitatis vtx p⁹ publicatiōnē attestationū sup illo articulo deberēt testes admitti. Nos inquisitiōi vr̄e auctoritate p̄ntiuꝫ rn̄dem⁹ testes mulier̄. ad ꝓbane dū illū articulū admittendos.

Idem p̄. s. vi.

¶ Indulgēda ē in cā q̄rta ꝓductio testiū petita cū solēnitate legali cā legitia nō refragāte aliās legitime appellatur.

Significauerūt nob: et ifra. cū cā q̄ vertit̄ int̄ abatē ⁊ mōachos scti dionisij ex vna pte ac abbatissā ⁊ moniales de fortell̄ ex altera ta sup ꝓprietate q̄ꝫ sup possessiōe ꝑoratus de argētario iudicib⁹ a nobis cōmissa fuissꝫ ⁊ moniales sup cā ꝓp̄etatis ꝑus litē igresse testes ꝓduxissēt: in illa postmodū possessiōis iudiciū f suspēso petitorio intētarūt: ⁊ infra. Un̄ in cā possessiōis quam g moniales petebāt ea rōne: ꝙ ille q̄b⁹ ipe successerāt inde fuerit violētes eiecte: testes fuerit ab vtraqꝫ pte ꝓducti eo vsqꝫ ꝓcessū h vt publicatio iā fieri debēt: ⁊ ifra. ¶ Mādam⁹ q̄tenus si vob ꝯstiterit abbatē ⁊ mōachos q̄rtā i ꝓductionē testiū cū iuris solēnitate sup possessorio petiuisse: k ⁊ ꝓpt̄ hoc ifra. x. dies post interlocutoriā sniaꝫ appellasse: nisi forte iudices q̄rtā ꝓductionē l negauerit ꝓ eo ꝙ voluerit effrenatā mltitudieꝫ testiū refrenare vos ad q̄rtā ꝓductionē adhibita solēnitate legali admittatis m eosdē ipos si i probatiōe defecen rint in expēsis legitimis ꝯdēnātes. Et nisi adeo sit in petitorio

Significauerūt. ¶ Si sine causa negetur quarta dilatio petita cuꝫ solennitate legali potest appellari vel summa sic vt in rubro. In prima appellātis decisa narratio. In scd̄a appellationis cōmissio. ibi: mādamus. ab. sic. f ¶ Intentarūt: qd̄ eis licuit. s̄. de cā pos. pastoralis. ⁊. ff. de vi ⁊ vi ar. cum funduꝫ. §. vlt. ⁊. ff. de acqui pos. naturaliter. §. nihil. ff ¶ Ratione: hec rō bōa erat q̄a inēdictuꝫ vnde vi dat̄ heredi ⁊ bonoꝝ possessori. ff. de vi ⁊ vi ar. l. j. §. hoc interdictū: ⁊ dat̄ in heredē in id qd̄ ad eum ꝑuenit. ff. d̄ vi ⁊ vi ar. l. j. §. pe. ⁊. l. se. et. xvj. q. vj. si epm. Et itelligē qn̄ datur cōtra heredē iuris. C. si ex delic. defunc. l. vna: non aūt cōtra heredē rei: q₂ nō oīs ad queꝫ res ꝑuenit tenet̄ interdicto vnde vi. s̄. de resti. spol. cum ad sedem: ⁊ ff. de vi et vi ar. cum ad te. si tn̄ scienter reꝫ illā recipit a deiectore tenetur. s̄. de resti. spol. sepe cōtingit. h ¶ Deberet: monachis petentib⁹ quartam ꝓductionē testiū cum solennitate legali super iudicio possessorio quā cuꝫ iudices denegarunt monachi appellauerunt ab interlocutoria contra eos lata: vt patet. j. i ¶ Solēnitate: quā habes. j. eo. c. pe. ⁊ in aūt. e. ti. §. q₂ vero. k ¶ Dies: idem tempus datur ad appellandum a diffinitiua ij. q. vj. anteriorum. ⁊ sic patet ꝙ infra decē dies debet appellari ab interlocutoria. s̄. de elec. cum dilecti: alias transit in rem iudicatam: vt ibi dicit̄ idem etiam tempus datur ad supplicanduꝫ. C. de preci. impe. offe. autē. que supplicatio. Uin. l ¶ Effrenatam. No. nouitatem iuris: sed ratio est antiqua. sic. j. c. proxi. et. ff. de testi. l. j. in fi. ⁊ ex eadē causa posset iudex denegare tertiam et etiam secundam. si. ff. de iudi. nonunq̄. xxiiij. q. iij. de illicita. et. s̄. de dolo et contu. cum dilecti: ex quo eadem subest causa in secunda siue in tertia vt in quarta idem seruandum est hincinde. s̄. de transla. inter corporalia: vel si infra certum tempus causa deberet terminari. s̄. de offi. deleg. de causis. vin. m ¶ In probatione. s. ꝙ non probent se appellasse infra deceꝫ dies et causa premissa. n ¶ Condēnantes: et sic patet ꝙ appellans iniuste condēnandus est in expensis alteri parti ⁊ istud generale est. ij. b. vij. oīmodo. et. j. de appel. vt debitus: et ꝙ remitti debꝫ ad eūdē iudicē a q̄ appellauit vt dicit illa decre. vt debitus. ⁊. j. eo. cū in eccl̄ia. Sꝫ q̄re s̄m iura p̄dicta non remittūtur ptes ad

priores iudices si apparuerit monachos frustratorie appellasse: hoc iō ptingit qz priores iudices retulerūt negociū dño pape: z ita vsierunt esse iudices p relationē. vt. s. de offi. leg. licz. in pn. z. C. de rela. l. j. z. ij. et vt pz ex pnci. c. quid iuris sit de huiusmodi expensis. dictū est plene. s. de vo. z cōtu. finē. Ber ñ.

a Liquere: nō videtur q plene liqat nisi postq renunciatū fuerit z cōclusuz cuz añ renūciationē possint ptes adhuc pducere testes sup nouo articulo z instrumēta. ar. s. de elec. dudū. z. j. de fi. instru. cū dilectus. i

b Recursuz: s esto q moniales obtineant i possessione s habebūt rē cū fructib? a tpe deiectiōis. s. de resti. spo. grauis. z. ff. de vi z vi arg. l. j. §. q vi deiectus est. Sz pone q monachi obtineāt postea in petitorio: s habebūt rē cū fructibus a tpe litis ptesta. sup pritate z iputēt sibi moniales q pmo intētarūt iudiciū pritatis qa litis cōstatatio exequat oñs possessores p litis cōte. iam pcessū: vt plene possit de p

a pritate liqre vos cāz possessionis: ad quā de iuris bñficio ab/

b batissa z mōiales habuē recursum: pmit? termietis: i cā ppritatis postmodū pcessuri: alioquin qstionez terminetis simul vtrāq.

Dē eēo placētino.

Diligenter examinādi sūt testes z puniendi q eos ipediūt z ipōrū testiū multitudo est p iudicem refrenanda.

Qum cām q inē archiepm raueñ. ac cōe faueñ. z ifra. quia vero vtriq pti nimis existeret onerosū vt testes pducerēt coā nobis: mādam? qten? recipias testes qs vtraq ps tā sup pnci

c pali negocio q in psonas testiū duxerit pducēdos: ac eos dili/

d gēter examiare pcures z de sin

e gulis circūstātijs prudēter inq/

f rens de causis videlicet psonis

g loco tpe visu auditu sciētia cre/

h dulitate fama z certitudie cūcta

k plene pscribas: z ifra. Testes āt z cō Qd si forte fauentini vel alij eos qs dict? archiep̄s ad phidēdū testioniū veritati duxerit pducēdos psumpserit ipedire tu ipos ab hmōi psumptione

l cessare cōpellas Volētes āt

m effrenatā multitudinē testiū re/frenare volumus vt hincinde q dragenariū numerū testiū excedere nō pmittas: ita videlicz vt si fauēt. testiū depositiones ra/

n tas habere voluerint: que a ferrari. episcopo z abbate pōpoñ. recepte fuerint testes ipsi cōpu/ minali et ordinandus equiparantur. ij. q. vij. ipsi apostoli. z. c. testes: sed ordinandus tenetur dicere crimen suum. l. distinct. ex penitentibus: et. xxiij. distinct. c. vlt. op. arg. j. de excep. veniq. Sed contrarium non inuenitur ergo stabim? legibus predictis: qd eēm non mutatur quare stare prohibeē. C. de testa. sancimus. Sed contra videē: q non teneatur respōdere: quia nemo tenetur pdere se. de pe. di. j. non tibi dico. Hec auctoritas loquiē de eo qui in iudicio anime confiteē. z ille nō teneē crimen suum occultuz publice cōfiteri: quid ergo dicemus satis potest dici q vbz rñdere salte ad ea de quib? traditur. iij. q. ij. §. si testes. z. ff. eo. tit. l. iij. et op. arg. j. de accu. inq̄sitionis. §. j. si de alijs interrogentur nō tenentur rñdere: sed de psuetudine nō interrogantur. Et satis videtur honestū q non interrogetur. nisi de bis de quibus fit mētio in. ll. predictis: qa talia nō sunt ampliāda. sed restringenda.

fiunt malefidei possessores: z ideo fruct? post lit. pte. oñs restituēdi sunt cū ipa re. C. de rei ven. certū est. z. ff. de peti. here. § z si lege. §. si ante litē: s forte inspiciē li. pte. de nouo facta super pritate: z qz moniales pmo pueniebāt modo pueniunt. Et hoc verū est fm legistas q dicūt q ex toto renūciaē iudicio pritatis añq̄ admittaē ad possessoriū. Scdm iura canonica nō renūciaē iudicio pritatis: vt hic dicit: qz postea vebent pcedere in iudicio pritatis. Sz fm hoc videē q fecerūt sibi p iudiciū circa fructus pceptos z post litis ptesta. sup pritate si monachi postea obtineāt in iudicio pritatis. Jo.

Qum causam. Habet tria dicta vt patz ex summatione. Secundum ibi: qd si. Tertium ibi: volentes. Ab. sic.

c In psonas. Sz cū exceptio q opponiē in psonas testium debeat reseruari in tp̄s disputatiōis post publicationē testiuz. vt. s. c. pñtiū. quare papa dicit q stati hoc faciant ideo fecit ne differaē negocium: quia p̄sumptio erat cōtra fauētiñ ne causa ptrabēdi negociū obijceret in psonas testiū post publicationē vñ papa voluit sup hoc puidere. z ideo nō fuerunt admissi ad hoc. s. de pba. licz. in casu tñ stati admittiē ad pbandū. vñ cuz dī q ille sit odiosus ex criminali cā stati dz ē pbare. C. de test. añt. si dicaē: si ex leui cā vel pecuniaria odiosus dī: recipiaē ei? dictū: z in tp̄s disputatōis reseruē bmōi qstio: vt ibidē dī: et i añt. eo. ti. §. si vero. col. vij. Itē z in alio casu cū obijciē testi: q sit seru? si dicat se liberē nō dz admitti nisi pri? oñdat chartam sue manumissiōis. C. e. ti. añt. si testes seruilis. ar. j. q statim debeat audiri q obijcit crimē testi. s. e. ex pte ade.

d Procures. sigillati p se: als nō valerēt eorē dicta. j. c. venerabilis. et. j. de accu. inq̄sitōis. §. j. z. s. de elec. qz pē. ar. C. de test. nullū. B.

e Circūstātijs: als non pueniē ad vitatē. xxiij. q. viij. occidit an. l. lucri gra vl inimicicia testificeneē: z de alijs circūstantijs de qb? traditē. ff. e. l. iij. z. iiij. q. iij. si testes. b.

f De causis: cām eēm sciētie dz q̄rere iudex quā si nō reddiderit nō valebit dictū testis. iij. q. iij. §. solā. z. xxiiij. q. iij. si babes. z in añt. de testi. §. z lz dudū: coll. vij. Si vo iudex nō q̄sierit z testes simplr dixerit se scire valebit. j. de re iudi. sicut vbi de hoc. z. ff. de no. op. nūc. de pupillo. §. q nūciat. in fi.

g Personis: ipōr testiū an etiā sint honesti. iiij. q. iij. §. ij. Sz nūq̄d testis teneē rñdere an sit criminosus periurus vel talis qui non possit testificari et videtur q sic: quia iste sunt circumstātie de quibus queritur. ff. eo. l. iij. et. iiij. q. iij. §. si testes: z quia testis in causa cri/

Preterea testes dñt cognoscere litigantiū psonas a qb? z ptra quos inducūtur qñ agitur de cōtractibus aliter non videē: q possint cōgrue testificari. ar. in añt. e. ti. §. j. col. viij. z in añt. de instru. cau. circa prin. §. si quis igitur. C. de iur. deli. sancimus. §. sinañt dubius. in fi. Et si dubitetur: an testes cognoscāt contrabētes vel litigātes: exhibēdi sunt ipsis testib? vt eos cognoscant. z in eadē forma in qua esse cōsueuerūt. qz mutata forma z substātia quasi mutata videē. ff. de exhi. iulian?. §. sed z si qs Istud frequēter fit. pcipue vbi factū suspectū p̄sumitur. Ber.

b De loco: exemplo danielis. i Tpe: qz si diuersi sunt sine in loco siue in tpe. nō valet eorū dictū. iij. q. ix. nihilomin?. nec itellige de tpe. i. de q̄litate tpis nisi esset suspect? testis vel ex tpe. i. ex mora. z ex hoc etiā reddiē testioniū suspectuz. iiij. q. iij. §. itē in testib? pliderandū est. Cū eēm testis presumiē suspectus q̄buscūq modis pōt. inquirēda est veritas. ar. xxx. q. v. iudicantē. z. xxxv. q. ix. graue. z. C. de edē. is apud quē. in fi. Judex ergo discret? in oibus istis z alijs p q possit veritas melius pscrutari debet interrogare: aliter eēm ad veritatē nō possum? puenire. xxiij. q. viij. occidit. t.

k Testes añt z c. Clausula ñ respicit oia supiora: qz testes illi q inducunt sup crimibus nō cōpellunt. j. ti. pri. dilectorū: vbi de hoc.

l Cōpellas: p excōicationē. s. e. tā lr̄is: z hoc bene pōt: qz prestat impedimentū cause: z qz iurisditio ad oia extenditur: sine quib? cā expedire nō pōt. s. de offi. deleg. preterea. z. c. prudentiā. §. sexta. ad fi. et c. j. z. c. suspitiōis: z. s. e. tā lr̄is. z. ff. de iur. om. iud. l. ij. Et si nullo modo pōt cōpelli z ita testes non possunt inde dicere veritatē: qd erit: videē q dz hīi pro pducto ac si deposuisset cōtra illū q facit illū impediri: vel psentit: qz si vellet pbibere: ne taliē impediret: bñ posset. j. e. pstitut?: z ar. iij. q. vij. §. tria. vr. si qs añt. ar. ptra. j. q. iiij. qz presulatus.

m Effrenatam. sic. s. e. c. pori. z. ff. de testi. l. j. in fi. Et sic vltra. r. dicē eē effrenata multitudo: sic. j. de cleric. exeō. mini. latoz. Sed hec potius consideratur fm magnitudinē cause z psonarum qualitatez: nā qñq xxiij. milia dicuntur pauci. xlv. di. disciplina.

n Voluerint hec lr̄a pōt intelligi fm distinctionē illius. l. C. e. ti. l. vlti. j. eo. presentata: vel dic vt dicebat io. z. lau. q q̄diu attestatōes sunt clause possunt adhuc idē testes iterato induci vt addant: qa forte tunc non habebāt omnia in memoria: in autē. eo. ti. §. qa vero multi. z ar. ff. de questi. repeti. vel vt corrigant errorē suū Sed illud nō credo quia hoc debent facere incontinēti et non

ex interuallo.j.ti.pri.preterea.in fi.ꝛ ar. ad hoc.xxxv.q.vj.de parētela.in v̄.discordasse. Sz si q̄s testꝫ scdo iductꝰ dicat p̄riū eiꝰ qd p̄mo dixit: tūc dictū suū nō valet nec credit ei.ar.j.e.cū in tua.j.de ap.sollicitudinē.in fi.nisi forte ita esset q̄ p̄me attestatiōes nō valuissent puta ab eo recepte. q̄ nullā bēbat iurisdictionē.vl potius qꝛ p nō scripē debēt bri nec debuit publicari. ꝗ potius incidi.ber.

Veniēs ad ap. se. ¶ Sūma sic alit q̄ i rubro attestatōes recepte in sūmario fidē non faciūt in plenario iudicio Et illaꝫ publicctiōe nō obstāte idē vel alij testes sup eisdē capīis recipi pnt. Et tres sunt p̄tes p̄ma ponit ordiez pcessū ꝛ disputatōes ptiuz sup receptiōe testiū. In scda papa interloqt: ibi. nos igit. In tertia cām cōmittit ibi: q̄ circa. Ab sic.

a ¶ Veniēs: de hac materia loqt.j.de ap. pstitutus. b ¶ Appellatiōez: bñ allegabāt isti pcuratores.si b pbare possent.s.q̄ p̄ iusticiā qꝛ executio p b suspēdit sic si obijciat q̄stio falsi.C.si ex fal.istru.l.vlti.lau.

c ¶ Moluerit.qꝛ dicebat q̄ erāt pstituti pcuratores ab excōicatis vt pz i integra.i fi.

d ¶ Audiēdus: snia lata int me ꝛ te nō est executioni mādanda si ius alteriꝰ ptꝫ ledit j.de re iudi. cū sup.et s.de off.deleg.sup eo. ꝛ.ff.de ap. a snia lau.

e ¶ Incōtinēti: no. sniaz executiōi mādā dā nisi stati pbet exceptio.s. de resti.spo. lras.C.d cōpēsa.l.vl. i fi.ꝛ.C.de ordi.cog.l. fi.§.vlti.si.j. de re iudi.cū sup.

f ¶ Fundaret: qd dz audiri p̄ illā snia q̄ lata erat p archidia.

g ¶ In articlo: ad quē pbandū fuit admissus.scz q̄ sua intererat.

tent in numero plibato: alioqn cū attestationes ipe sint clause: idez testes si necesse fuerit itera to producantur.

I Dem de nouo fonte et case/dei abba.

¶ Vbi variat modꝰ agēdi publicatis attestatiōibꝰ sup eodez capitulo testes producere licet.

a Veniēs ad apo.se.c.archidi.remoū.humiliter supplicauit vt snia sup decanatu claremoū.ecclesie pro eo latam que iam fuerat in pte executiōi mādata facerem in totū executioni mādari. Cū aūt pcurato/res capituli claremoū.in nra p̄sentia pposuerint snia illā cō

b tra iusticiā ꝛ post ap. ad nos interpositā pmulgatā: ꝛ infra. Et idē archi.ipos tā q̄ pcuratores

c admittere noluerit vel dictis eorū aliquatenꝰ rndere.p. subdi. nt se ipi opposuit ex aduerso asserens canonice se in decanatu claremoū. electum: ppter qd dictus archidi.in sua petitōe non

d erat aliquatenꝰ audiēdus qꝛ decanatꝰ ipe nō ad illum sed ad sepotiꝰ ptinebat: ꝛ ifra. Cū igt super his aliq̄diu disceptassent: interlocuti fuimꝰ vt dictꝰ.p.si pos

e f set incōtinēti suā intētionē fundaret q̄ cū sup hoc testes ꝛ istrumēta pduxerit: interloqndo pnunciamꝰ q̄ sua intererat: vt se posset oponere archi. memorato. Lite igit inter eos tam sup electione q̄ super snia cōtestata quesitum fuit ab ipso archidia. vtrū attestatōes p̄us exhibitas

g in articlo supradicto i hoc iudi-

h cio vellet admittere: q̄ rndit: q̄ vellz dūmō posz obijcere tā i p

sonas testiū q̄ i dicta. Quo audito pars aduersa rndit q̄ atte-

i stationibus illis in hoc iudicio vti nolebat cū nō sup pncipali negocio: sed super articulo incidenti fuissent lite nō ptestata recepte: vñ super toto negocio alios volebat testes pducere vl eosdē. Pars aūt rndit aduersa q̄ cū testes illi tā sup snia q̄ sup electione dixissent ꝛ eorum attestatōes fuissent in iudicio publicate. nō licebat eidē postq̄ testificata didicerat sup eisdē articulis alios testes pducere p̄sertim cū in hoc iudicio attestatiōibus illis vsus fuisset subdia. preliba tus. ¶ Nos igit iusticia pnunciamꝰ exigēte: q̄ testes essent recipiēdi sup toto negocio: quos vtraq̄ ps duceret pducēdos.

¶ Quocirca mādamꝰ q̄tenꝰ receptis testibꝰ ꝛ rōnibꝰ partiū intellectis cām ipam tam sup pncipali q̄ etiā incidēti fine canonico termietis. Quia vero que in capitulo agunt: nō facile pnt

k nisi p canonicos ipos pbari volumus vt ad cautelam absoluatis eosdē: vt vocati ad testimonium libere valeant pro vtraq̄ parte testari.

I Dem bisuntino archiēpo.

¶ Religiosi etiā ad testificādū nō admittunt absq̄ iuramēto nisi a partibus remittantur.

Otis q̄stionibꝰ: ꝛ ifra monachi vo de suis fratribꝰ ac p̄uersis testes i causis pp̄ijs

l pducere absq̄ iuramēti exhibitōne nō possunt. ¶ Nisi forte a

m parte remittatur aduersa.

I Dē attrebatēn.epo ꝛ dedi. ꝛ vsurcampi abbatibus.

Sz iā solutū est qꝛ illud p̄tingit pē diuersum modum agendi j.e.cū i tua.ꝛ.e.cū cāz q̄. Sz si illi ēt q̄ prio iducti fuerūt. p̄riū dicūt i scdo iudicio.q̄d erit.non credo valere dictū eoꝝ.Iz aliud sit iudiciū.ꝛ aliꝰ modꝰ agēdi.j.e.cū in tua.ꝛ.j de plump. lras.s. de pba.p tuas.Ber.

k ¶ Canonicos: q̄ ci in capīo fiunt p alios pbari nō possunt cū alij ad capīm nō vocēt sic ꝛ q̄ domi fiūt p alios nō de facili exploranꝰ.C.de repu.p̄sensu.§.sup plagis.C.de q̄sti.interrogari.ff.ad sille.si q̄s in graui.§. si pupillꝰ.ꝛ.§. se.et.l. iij.§. si vir aut vxor. Iz alꝰ apd domesticos facile q̄d p̄ingat.C. de dona.datā.ar.s.s. e.in lris. Itē est b ar. q̄ excōicatꝰ pꝰ absolutiōez suā restituit pristio statui. iiij.q.j.c.j. Itē ea q̄ i capīo agūt p alios pbari debēt. vt b dicit. Et b est cā ḡre cōpellit canonicꝰ ferre testioniū p̄ ecclesiā suā sup p̄ctu inito cū capīo suo.nec dēat iō pdere bñficiū suuz: qꝛ b facit cōpulsus.ff. de bo.libe.q̄ cū maior §.pe.secꝰ esset si assumeret ad officiū: vt i aduocatiōe vel pcuratiōe: qꝛ tūc dz pdere beneficiū suū. s.de postu.c. vlti. hic ideo absoluuntur ad cautellam vt possint testificari: quia dicebatur q̄ erāt excommunicati post appellationez alias nullus absoluitur ad cautelam Nec intelligas q̄ q̄libet excōmunicatꝰ vocatus ad testimoniū debeat absolui ꝛ hic ideo absoluuntur ad cautelam quia non poterant probari per alios q̄ per illos de capitulo vt lra dicit.

b ¶ Vellet: quia ad hoc cogi non poterat cum ob aliud pbādum fuissent inducti.j.e.cum causam que.ꝛ ar.s.eo.cōstitutꝰ. j.eo.cū in tua.ex consensu tamen valuissent.ar.C.e.ti.l.vlti.

i ¶ Pars: sed q̄re necesse habz iste.p.cōtra snia illā iducere testes cū illa snia ei nō debeat obesse: qꝛ res int alios acta alijs obesse non debet.j.de fi.instru.inter dilectos. et.j.de re iudi.c. pe.in p̄n. Rnde qꝛ de hoc agebat an snia ei p̄iudicasset q̄ sciebat rem ad se ptinentē tractari: qꝛ si p̄mo sibi actio eius rei cōpetebat ꝛ pmisit seq̄ntē agere p̄iudiciū sibi fecit.j.de re iudi.c. pe.ff.de re iudi.sepe: qꝛ hoc ipso tacite renūciare videt iuri suo j.d bis q̄ fi.a ma.par.ca.ex ore.qꝛ q̄cito sciuit cām illā tractari stati debuit p̄dicere ꝛ se opponere.qd cū nō fecerit p̄sumit cō-

Otis quēstionibus. ¶ Ponit dictū a quo casū excipit ibi: nisi. Ab. sic.

l ¶ Iuramēti: s cum iuramēto bene alias q̄tūcunq̄ religiosus sit aliq̄s in p̄iudicium alterius non est ei credendu.j.eo.nup: ꝛ sic tam monachi q̄ alij clerici pnt ferre p ecclesia sua testimoniū.s.e.in sup.ꝛ.c.cū nūcius.ꝛ.j.de iureiur.et si xps.in fi.ꝛ.xiiij.q.ij.super prudentiam.

m ¶ Remittatur: ꝛ sic patet q̄ iuramentū testis pōt remitti: ꝛ hoc ideo qꝛ vbo aduersarij possum totum ius meū re in q̄re vt.C.de fideiq̄ō.l.vlti.sed videtur q̄ non possit remitti qꝛ in-

troductũ est vt veritas vtegat̃ ⁊ vt religio iudicãtis nõ cõueniat̃: ⁊ sic videt̃ q̃ in fauorẽ iudicãtis. ergo ꝓtes non pñt illud sibi remittere. Sed. iuramẽtum illud iudicis auctoritate remittitur et istud iuramentum principaliť in fauorẽ ꝓtis prestatur vnde possunt illud sibi remittere partes. Sed nunquid iuramentum istud potest remitti in causa criminali de cõsensu partium: dico q̃ nõ: quia nec eorum cõfessioni statur in causa matrimoniali: etiã si fama cõsentiat siue rumor: ⁊ hoc ideo ne colluderent adinuicẽ contra mr̃imoniũ. j. de eo q̃ cognouerat. ꝓsãg. vxo. sue. sup eo. ℭ in ꝓiungendo videt̃ q̃ possit remitti: quia ibi credit̃ cõfitẽti: dũmõ nõ sit in alterius mr̃imonij p̃iudiciũ. j. de clandest. despon. c. ij. Sz q̃d dices de iuramẽto calũnie an possit remitti a parte parti: videtur q̃ nõ: quia nec cõsuetudo valet de ipo nõ p̃stãdo. ℭ. de iura. calũ. ceterũ: vt videtur expressum. C. de iura. calum. l. ij. §. sz quia. veremur: sed eadẽ rõne qua iuramentum testi remittitur: quia in fauorem partium prestat̃ vt veritas eliciatur ⁊ nõ occultetur. xiiij. q. ij. q̃q̃. potest iuramentũ calũnie remitti: q̃a illud p̃statur in fauorẽ partiũ ne calũniose aliq̃d fiet ⁊ vt veritatẽ vel saltẽ ꝑm q̃ estimat ꝓfiteatur. C. de iura. calũ. l. ij. §. sinautẽ. ad finẽ. Dicũt q̃dã vt io. ⁊ b. ⁊ alij sequaces: q̃ iuramẽtũ istud de calũnia exp̃sse remitti nõ põt. ℭ tacite bñ remitti põt: nec suia ꝓter hoc cassaretur. ar. ff. de ꝓcu. filiusfa. §. veterani. ⁊ C. e. ti. ita demũ. vbi exceptio ꝓcuratoria ꝑ militez exp̃sse remitti non põt. tacite vo bñ põt. ff. de iureiu. l. iusiurandũ. §. q̃. iusiuran. sicut aliq̃ tacita ꝓhibitio plus opatur q̃ exp̃ssa. arg. ff. de solu. vo ꝓcuratori. §. alia. ⁊ l. si quis stipulat? i welle. §. j. alij dicũt vt. m. ⁊ ei? seq̃ces q̃ nõ põt nec tacite nec exp̃sse cuz non tñ in fauorẽ partiũ: ℭ pro cõi vtilitate introductũ est: vt dicit lex q̃ ex dissimulatione remitti non potest. C. de iura. calũ. l. ij. §. sed quia veremur. Ber. Tu dic vt hodie habet̃ in. c. j. de iura. calũ. li. vj. vbi decidit̃ q̃ tacite põt remitti ℭ nõ exp̃sse. additio.

a Dilecto filio: litis ꝓtestationẽ. ꝓtestando q̃ p illa verba non intendebat litẽ ꝓtestari. ℭ. de ordi. cogni. cũ dilect?

b Unicũ. Sz nunq̃d esset idez si haberet duos preter istuz: videt̃ q̃ nõ: q̃ duo testes sufficiũt. ℭ. e. lz. ⁊ j. de testa. relatuz. ⁊ liij. q. iij. §. itẽ vbi numer?. ⁊ ij. q. iiij. §. j. adhuc credo q̃ remoueri debeat a iudicio ⁊ precipue si illi duo sint viles. ⁊ q̃ testes non habẽt oia in memoria semp: ⁊ sic veritas occultaret̃ ⁊ p̃bationis copia totaliter deperiret. arg. op. ℭ. vt lit. nõ ꝓtes. qm̃. j. tñ. ⁊ curare debẽt magistrat? vt etiã salua sit rerũ ꝓbatio. ff. e. tit. curent: ⁊ ar. in autẽ. eo. ti. vlt. colum. col. vij. ⁊. ff. ad. l. acq̃l. in lege. Si aũt plures haberet non deberẽt remoueri: quia vbi aliq̃s habet sufficientes testes alij nõ compellunt̃. ℭ. eo. ti. c. de testibus. in fi. Sed nunq̃d esset idẽ in cã criminali: videt̃ q̃ non q̃ in criminali nõ cõpellunt̃ testes. j. tit. pri. dilectorum. adhuc credo q̃ sit remouendus: nõ ob. eo q̃ nõ põt cõpelli q̃ p̃cibus induci posset vt testificaret̃. ℭ si oino nollet testificari nõ deberet remoueri etiã in cã ciuili: si iudex vellet iurare q̃ nil scit de causa illa non debet remoueri. Idem credo tenẽdũ si aliq̃s in fraudẽ ꝓcuret vt cã talib? cõmittat̃ lz bẽt alios pl'es q̃ fraus ei ꝓdesse nõ dz ar. op. j. de simo. nobis. ⁊ c. sicut. ⁊ ℭ. de rescrip. sup lr̃is. c

c Exclusio: hoc bz locũ q̃n clausula illa q̃ si non oẽs

d Recusastis: ⁊ male. q̃ etiã prætor testiõiu ꝛ dicere debet. iiij. q. ij. §. item in criminali. ver. si res exigit: nec enim artãda est copia ꝓbationũ. ff. de incen. rui. naufr. l. ne q̃d §. de bis. ℭ q̃d si impetres illũ in iudicẽ vui wlebat eẽ aduocatus meus in illa causa ob hoc non remouetur cũ alium possuz babere aduocatũ. nisi hoc dolo feceris. vt mihi subtraheres copiam aduocati periti ar. j. eo. constitutis. ⁊ iij. q. vij. si quis autez. Sed si ei reuelaui secreta cause mee. non sufficit ad remouẽdũ eum. q̃ nõ dz iudicare ꝓm ꝓsciaz ℭ ꝓm allegata. iij. q. vij. iudicz Sz quid erit si iudex iste de quo q̃rit̃ committat stativices suas alij sibi nihil retinẽdo nũquid tenet talis cõmissio. ⁊ si tenet. nunquid potest iste eẽ testis coram illo. dixit iobãnes q̃ nõ põt coram eo ferre testimoniũ q̃ fungit̃ vice ei? qui delegauit. ⁊ idẽ est iudicare per aliuz q̃d per se. ar. ℭ. de offi. deleg. coram. ⁊ lz modo nõ sit iudex. sufficit q̃ fuit vt non possit eẽ testis ij. q. vj. statuendũ est. Satis honestũ putarẽ ⁊ q̃ possit cõmittere ⁊ q̃ possit esse testis coram illo. ⁊ c. illud statuendũ loquit̃ de iudice q̃ cognuit de cã: ⁊ B põt dici p decre. istã: q̃ iste iudex fuit ⁊ tñ admittit̃ ad testioniuz. imo ꝓter B remouetur. Et si ordinari? petereť in testez coram officiali suo nunq̃d deberet testificari? credo q̃ sic si necessitas imminerret.

e Testis defectũ: ⁊ sic eo remoto poterit ferre testimoniuz in cã. Sz nunq̃d aduersari? poterit obijcere in ꝓsonã istius de cani vt a testimonio ipm repellat: nõ. cũ ipm approbauerit in iudicẽ eũ eligẽdo: ℭ in dicta bene poterit hoc obijcere. c. iiij. q. iij. §. si quis testib?. iij. q. iij. §. efferatur. ⁊ xxx. q. v. bozrẽd?. Ber.

f Surrogandũ: Cũ vn? iudex alij sucrogat̃ totũ tps bz q̃d alij cõcessum fuerat. ff. de iudi. si iudex. ⁊ hoc cum res est integra. Si vero non est integra: tunc si est delegatus habet residuum tempus: si ordinarius non minus anno. ff. de iudi. edictũ. C. de iudi. ꝓperanduz. §. sinautẽ in medio. Jo.

g Relata: de facto quaten? de facto ꝓcessit. ij. q. vj. arguta. arg. j. de ap. ad presentiã. ⁊ ℭ. de offi. ordi. c. penulti. q̃ excõicatio vl' appellatio fuit legitima ⁊ suspensio nulla. j. de senten. excõica. pertuas. ℭ. de offi. ordi. c. penultimo.

Delegatus necessarius in testem remouetur a iudicando et alius surrogatur.

Dilecto filio arieñ. ꝓposito nob inotuit exponẽte q̃ cũ cãm q̃ int̃ ipm ⁊ comitissaz flandreñ. sup donatõe. vj. ꝑbendaz sacerdotaliũ agitat̃: vobis ep̃e ac abbas dedimeñ. et attrebateñ. decano duxim? cõmittẽda: idẽ ꝓpositus citra litis cõtesta. ꝓposuit: q̃ testioniũ decani necessariũ erat sibi in cã ꝓdicta cũ de iure suo ñ nisi ꝑ ipm ⁊ aliũ vnicũ tñ testẽ facere fidẽ possz. vñ postulauit: vt in cã ipa eo ꝓcederet̃ excluso. vel supsederet̃ in negocio quousq̃ substituere mus aliũ loco ei?: vos aũt petitionẽ eius admittere recusastis q̃nimo p? ap. a ꝓbendaz ipsaz donatione suspendistis eundẽ.

Ne igit̃ ob testis defectũ ei? iusticia valeat depire: te abbas vrsi cãpi. loco ipius duxim? surrogandũ mãdantes quaten? si est ita: suspẽsione prepositi relaxata in cã iuxta prioris mãdati tenozẽ rõne preuia procedatis.

Dem iudici sabiñ.

Ne ꝓbatiõis copia peat citato aduersario recipiũt̃ ⁊ publicant̃ testes quos reos induxit.

Significauit nob ꝓsbyter scti. n. sabiñ. dio. q̃ fundatores eiusdẽ ecclesie liberam eã esse volẽtes fundationis tpe se in ea nihil iuris retinere dixerť. vnde timẽs ne ꝓcessu tpis probationis copia valeat deperire prouideri sup hoc idẽ presbyter postulauit. Quocirca mãdamus q̃ten? testes idoneos quos ipse super hoc duxerit producẽdos. examines diligenter. ⁊ eorũ dicta ĩ publica redigi facias

tuo valebunt tanq̃ autenticum instrumentum: quorum dicta sunt redacta in publica monumenta. C. de re iudi. gesta. Itez contra illos potest obijci in personas: sed contra istos non: si appareat istrimentũ denũciatiõis: vt dicit Ain. ꝯ b̃ nõ est verũ Itẽ b̃ ꝓducunt vbi nõ mouet nec timet lis in pñti: ibi secus: Et no. q̃ hec publicatio videt hẽ locũ etiã tm̃ i defensiõe siue exceptiõe: nõ aũt i actõe nec ẽ ꝑriũ. ff. ad. l. aq̃l. i. l. aq̃lia. q̃a isti testes ꝓsignt sic itelligit dñs azo legẽ illã. imo dico idẽ in actiõe q̃nq̃ per eãdẽ. l. ff. ad. l. aqui. in l. aq̃lia. ibi publicant z snia fert: ꝯ ꝓdẽnationis exactio cõpetit tm̃: cũ extiterit ꝓditio vt ibi dr. ꝯ. vt i. nõ cõtest. qm̃. j. rñ. in aũt. e. ti. §. et b̃ verũ est. col. vij. ꝯ in his duob⁹ cõtor. ꝓsignant z i aũt. ꝓdicta vbi dicit. publicant. i. publica manu transcribunt: vt loq̃t añ li. ꝓte. cũ illa decre. qm̃. fm vnũ modũ legẽdi. Si vis itelligere aũt. loq̃ in casu decre. bmõi: tũc ꝓprie sedet: publicant. i. in publica monumenta reducuntur vt ibi dr Ain.

a ¶ Monumẽta: b̃ est bona ꝓuisio ad cautelã futuroꝝ. vt sic rediganť testes i publicam formam z aliud

a monumenta: denunciando fundatoribus antedictis: vel eorũ heredibus: vt receptioni testiuz si velint interesse z sup denunciatione sic facta confici facias publicum instrumentum.

I Dẽ epo z archidi. vbi deuenť.

¶ Si materia antiqui capli̇ repetiť aliq̃ addito qd̃ subijciť necessitati, pbãdi pñt testes ẽt antiq̃ publicati attestatiõib⁹ ꝓducti

Qum cã q̃ inter economuz mõasterij scti. m. de mõte z infra. ¶ Cũ igiť abbas z frẽs eiusdẽ loci pbare intẽdant q̃tipcij vẽditionis tpe possessiones ꝓdicte fuere: mãdamus q̃tenus recipiatis testes q̃s alterutra pti sup hoc duxerit ꝓducẽdos: et infra. Si vero pars monasterij ad hũc articlz eosdẽ testes ꝓduxerit: q̃s ad aliũ pbãdũ ꝓdurit: vos nihilomin⁹ eos recipe, ꝯ curetis qm̃ aliud est pbasse deceptiõis excessũ: z aliud pbare q̃titatẽ valoris.

I Dem.

¶ Recipiunť z publicãť testes q̃ interfuerũt snie vbi ꝓ scriptura rã de sententia non apparet.

Alberic⁹ miles nob̃ issnuare curauit: q̃ cũ olim inť ipz. z. c. mlierẽ reuẽnat. coã capitlo reuẽnatẽ. mr̃ionij qõ vertereť tãdẽ lata fuit diuortij snia inť eos: postea vo dict⁹ miles timẽs sibi z filijs q̃s de legitima vxore suscepit: ex eo posse ꝑiudiciũ gñari q̃ i scptis redacta nõ fuit snia mẽorata: suplicauit: vt testes q̃ snie interfuẽ ꝓdicte recipi facerem⁹. ¶ Iõqz mãdam⁹ q̃tenus testes curetis recipe antedictos depositões ipozũ in scptura publicã redigi faciẽtes.

I Dem beluac. episcopo.

¶ Publicati attestatõib⁹ pñt ꝓduci testes sup eo. articlo vl̃ directe ꝓrio q̃ pri⁹ fuerit ꝓducti in iudicio sũmario seu ex iudiciũ.

Qum i tua diocesi: z infra. Utrq̃ aũt si accusatore idoneo cõparẽte ꝯ tres vl̃ q̃tuor te

b ¶ Denunciando. arg. q̃ non valet receptio testium nisi denunciatio de hoc etiaz facta sit parti aduerse. ꝯ. eo. in noie dñi j. de fideius. ꝓstitutus. z. ꝯ. vt lit. nõ cõtest. qm̃. z. iij. q. ix. charte. qd̃ est verũ. Itẽ argu. q̃ facta denũciatiõe siue veniat ad videndum testes siue non valeat receptio testium. ꝯ. eo. titu. in nomine domini. et de hac denunciatione fieri debet publicũ instrumentum: vt si dubitaretur de denunciatiõe forsitan quia si negaretur ab aduersario: probaretur per instrumentũ.

Qum cãm. ¶ Post publicatas attestatões nouũ capl̃m pbari põt ꝯ testes antiq̃s ita cõiter sũmať z fm hoc nihil induceret de nouo hoc. c. cũ hec habeanť in. c. fraternitatis. z in. c. cũ venisset: cũ multis sil̃ib⁹. ꝯ. e. iõ sũmo notabili⁹ sicut in rubro. In pria pte poniť decisa petitio. In scda cõmissio ibi: cũ igiť. Et pone casuz lr̃alẽ vt colligiť ex glo. ij. Mõasterij scti martini de monte vẽdidit q̃dã casamẽta ciuib⁹ viterbien. post modũ sentiẽs se lesũ vltra dimidiã iusti ꝑcij egit ꝑ dictos ciues emptores ꝓditõe. c. cũ dilecti: de emp. z vendi. seu. l. ij. C. de rescin. vẽ. vt rescindereť vẽditio vel supplerẽt iustũ preciũ, pbauit monasteriũ in hoc iudicio se fuisse deceptũ vltra dimidiam iusti ꝑcij. Sz nõ determiauerũt testes q̃ta fuerit illa lesio. Et b̃ pbatio sufficiebat si emptores voluissent emptionẽ rescidere. ꝯ q: dicebãt se velle iustũ ꝑciũ supplere fuit dubitatũ nũq̃d monasteriũ posset de nouo pbare q̃titatẽ excessus cũ dicta testiũ fuisset publicata sup deceptõe: z rñdeť q̃ sic q: ista ẽ noua materia lz bẽat ptẽ iclusã de antiq̃ nõ opportebit iterũ pbare monasteriũ itez fuisse deceptũ: ꝯ de nouo nũc determiabiť q̃titas

deceptiõis: z sic cessat timor subornatõis cũ rõne adiũcti videtur nouũ capl̃m: sicut in sil̃i vides cũ addiť q̃ testes subornati falsuz dixerũt iuxta no. in. c. lz. de pba. z p glo. in cle. ij. de test. b̃ colligunť ex b̃. c. z. c. cũ cã de emp. z vẽ. q̃ i eodẽ facto loquunť c ¶ Tpe: tps cm̃ ꝑt⁹ suspiciẽdũ est. j. de emp. z vẽ. cũ dilecti. C. de resci. vẽ. si volũtate. i fi. z. ff. d̃ euic. ex mille. §. j. z. ff. de mio ri. deniq̃. §. scio. z. ꝯ. d̃ elec. dudũ. d ¶ Ad aliũ: aliũ articlm̃ bẽs j. de emp. z vẽ. cũ cãm q̃: z ẽ ꝓs isti⁹ oliz erat tota itegra: z ibi pbatũ fuit q̃ monasteriũ deceptũ fuit vltra dimidiũ iusti ꝑcij. nõ determinãdo q̃tũ vltra vnde pbari modo dz q̃tũ valebat res vltra dimidiũ iusti ꝑcij. Sz q̃liť debuit pbari excessus deceptiõis sine q̃titate valẽtie: rñdeo hoc mõ potuit esse q: cũ res cẽt vẽdita p. t. testes dicebant q̃ res valebat multo pl⁹ de ꝓt. ꝯ nõ tarabãt q̃to pl⁹ de. ꝓt. et illud plus dz pbari Sz illi testes q̃ fuerť iducti ad pbãdũ ꝓmũ articlm̃: qõ admitenť ad pbãdũ scdz q: si tũc fuit interrogat⁹ q̃tuz valebat res vltra. ꝓt. z ipse rñdit q̃ nesciebat nõ vl̃ vlteri⁹ admittendus. Sz itellige q̃ simpl̃r

dixerũt nec fuerũt interrogati de q̃ntitate excessus vel hoc nõ nocet q: postea potuit scire qd̃ tũc etiã nesciebat z ifomare suam snia z ex alijs argumẽtis nec ꝓpẽ b̃ est ꝑrius sibi. nec dicũtur testes ꝓduci sup eo. articlo q: ad aliud iducunť mõ q̃ ꝓus sic ꝯ. e. veniẽs. z. j. e. cũ in tua. ꝓmo cm̃ dixerunt testes q̃ res valebat vltra. ꝓt. mõ dicũt ꝑcise q̃ res valet vltra. xiiij. vel. xv. vel aliã certã q̃titatẽ declarãt vltra. ꝓt. Sz q̃liť b̃ pbatur: dico q̃ ex q̃litate rei z q̃titate redditum pbatur preciuz rei. C. de rescin ven. si q̃s. ff. de rc. e. qui sub tu. vel cura. si fundus. in ꝓn. qñq̃ res estimať q̃tũ põt colligi. in. l. ãnis. in aũt. de alie. z empbi. ꝓtracti. §. sctissimas. col. ix. qñq̃ etiaz ꝓsiderať q̃tũ in. ꝓt. annis possit colligi. in auc. de re. eccle. non alie. §. q: vo leonis col. ij. vl̃ etiã estimať fm q̃ vẽdi potẽt tũc. q: res tm̃ valz q̃tũ vẽdi põt. ff. ad trebel. l. j. §. si heres. nec ex affectu dz estimari: ꝯ cõi estiatiõe. ff. ad. l. fal. precia. in ꝓn. io. e ¶ Deceptiõis. Licitũ est cõtrahẽtib⁹ ad invicẽ se decipe. ff. eo. mino. in cause. ij. § in precio. verum est vsq̃ ad dimidiam ꝯ non vltra vt hic. z. C. de rescin ven. l. ij. z. j. de empti. et ven. cum dilecti.

Albericus. ¶ In pria poniť ptis petitio. i scda ꝓuisio z iudicis datio ibi. iõq̃. ab. sic. f ¶ In scriptis. Nota q̃ snia lata in cã mr̃ioniali tenet lz nõ sit lata in scptis. z i alio casu quẽ hẽs. xj. q. j. si q̃s cũ clerico. z. C. de sen. experi. rec. auť breuissimas. Cõtrariũ hẽs. ij. q. j. i ꝓmis. i fi. vbi de b̃. z. l. statutis. illa generalia sunt: b̃ spãle fauore filioꝝ sicut in causis mr̃imonialib⁹. multa alia spãlia sũt vt dictũ ẽ. ꝯ. vt. li. nõ ꝓte. c. j. b.

g ¶ Publicã: ad hãc publicationẽ faciẽdã vocãdi sunt q̃s negociũ tãgit z etiã heredes eoꝝ. ꝯ. eo. significauit sic etiã recipiuntur testes ad cautellã futuroꝝ q: timeť de testib⁹ q̃ pñt nõ ẽẽ tpe liẽ. ꝯ. vt. lit. nõ ꝓte. qm̃ tñ differẽtia ẽ inť istos testes z illos. vt dcm̃ ẽ. ꝯ. e. sig̃ficauit. sic ẽt recipiũť. ff. ad. l. aq̃l. i aq̃lia. io.

Qum in tua ¶ Potest dupliciter summari. ꝓmo q̃ contineat id qd̃. c. veniẽs. ꝯ. e. Et fm hunc intellectum. b. v. variato fine agendi publicatis attestationibus licz producere

testes. Aduerte hec lec. ꝓcedit si habetur respect⁹ ad scdam ꝓductionē vel ad tertiā respectu ꝓme. qz ꝓma ꝓductio fuit facta extra iudiciū dū ꝓcederet ꝑm formā. c. fi. de clan. desponꝰ. vt mrimoniū posset ꝯtrahi nō obstāte forte ifamia in ꝑriū ꝗ scda ⁊ tcia fiūt i iudicio dū directe agit ad mrioniū separandū ꝓt cōsāguinitatē. Sz q̄ ad tertiā ꝓductionē nouissime fiendā respectu scde iaz in iudicio facte nō ꝓcedit hic intellect⁹: qz in eodē iudicio agit ⁊ tertia ꝓbatio est directe ꝑria scde ⁊ sic non deberet admitti publicatis attestationib⁹ de. ij. j. e. ti. Ideo legit aliter ⁊ cōmuni⁹ sic. Publicatis attestatiōib⁹ in cā mrioniali sup eodem articulo vel directe cōtrario testes produci possunt. Et hāc spālitatē in cā mrioniali ꝓbat hec lra meli⁹ quolibet alio iure. Ego sūmo sic ꝑm aliū itellectū notabiliorē nō ponendo aliquā specialitatē in cā mrioniali vt in rubro. Et tūc exponeter. in fi. ibi in ꝗ casu. s. cū testes alias ꝓducti reproducant. Cōis diuisio. scda ibi. ij. ij. Ab. sic. a ¶ Ad aliud: Cuz enī in modū denūciatiōis ꝓbatuz esset q̄ fama erat illos esse cōsanguineos: ⁊ q̄ esset scādaluz si cōtraberēt inducti fuerunt ad improbādū cōsanguinitatē testes de illa ꝓsanguinitate vt omis suspitio tolleret: ⁊ sic cōtraxerunt vt. j. de spon. cuz in tua: q̄ est ꝑs istius. Postea vero ꝓtracto mrimonio accusatore idoneo cōparente. iij. vel. iiij. alij testes idonei iurarūt illos esse ꝓsanguineos cū directe accusabat matrimoniū. ⁊ ita ꝓt̄ diuersum modū agendi ꝓnt ij dez ⁊ alij testes publicatis attestationib⁹ induci sup eodē articlo. sic. s. eo. veniēs. ⁊ ar. s. e. cū cām q̄ inē economū. Sz ꝗ nō vr papa rndē ad qōez ꝓpositā. ꝗ dic q̄ eo ipo q̄ dicit: si i scdo iudicio nō introducū ille eodē ꝓsone iurare dicāt id qd̄ dixerēt in pria. valz dictū eoꝝ: dat itelligi q̄ vz dictū istoꝝ q̄ scdo sunt recepti si ꝓmi itez i scdo iudicio nō itroducant aut alij: ⁊ ita ꝑm ꝗ separētur Sz nō videt q̄ isti tres vl q̄ttuor ꝓferāt ꝓxib⁹. xj. vel. xij. licz ad aliud sint illi iducti: ⁊ ob aliud isti nisi i scdo iudicio tales inducerēt vel tot: q̄ merito ꝓferāt ꝓxib⁹. s. e. ti. c. de testib⁹. ⁊. c. in nra. Sz dicas q̄ stabit istis scdis si alij incōtrariū nō iducātur cū sit alia cā ⁊ alius modus agēdi. B. b ¶ Casu. i. in causa mrioniali sic exposuit io. ⁊ ꝑm ꝗ pz q̄ si aliq̄ ꝑs ꝓbauit ꝓsāguinitatē ꝑs alia publicatis attestatōib⁹ pōt iprobare ꝓsanguinitatē vt ꝗ videt. ⁊. s. e. series. nā i cā mrioniali etiā post sniaz illud pōt fieri cū snia lata ꝗ mrioniū nō trāseat i rē iudicatā. s. eo. sicut. ⁊. j. de sen. ⁊ re iudi. latoz. ⁊. c. ꝓsanguinei. ⁊. xxxv. q. ix. §. bis ita rndet. i fi. Sz io. dicit q̄ tales testes tūc demū sūt recipiēdi cū ꝑs aduersa ꝓtestat se velle ꝓbare incōtinēti cōsanguinitatē nē postea sit ꝓsumptio cōtra ipam q̄ velit suborare testes. Sed hoc nō credo qz siue ꝓtestet siue nō ḃn possunt ꝓbare cōtrariū cū sit alius articulus in quo agit de falsitate ꝓorū dictorū testium. de hoc dictū est. s. eo. series. ⁊. c. ex tenore. ⁊ verbum istud quod dicit in hoc casu non simpliciter sic exponi. i. in causa mrioniali indirecte: qz nec ibi publicatis attestationibus ab eadē pte de iuris rigore debēt testes sup eodē articulo ⁊ eodē modo induci: nec etiā i cā appellatiōis. s. e. fraternitatis. ⁊. s. de proba. iuraiuit. vbi de hoc. ꝗ sic debet exponi: in hoc casu. i. cū probata est cōsanguinitas ꝗ matrimoniū pōt altera ꝑs publicatis attestationib⁹ iprobare ꝓsāguinitatē: vt in casu hui⁹ c. cuz agit de falsitate ꝓoꝝ testiū: vt dictū ē: idē esset in alio ipedimēto. s. eo. ex tenore. vl sic pōt exponi in ꝗ casu. i. cū alr agit vno iudicio et alit in alio. s. eo. veniēs. ⁊. c. cum cām que inter economum. Tamē si testis dicat contrariū in secundo iudicio ei qd̄ dixit in principio non valet dictum eius: vt hic colligitur. et. s. de proba. per tuas. Argumentum ad hoc infra de presumpti. literas. alia tamen expositio melior est.

Ostitutis. ¶ Tria sunt dicta vt patet in summario. Secundum ibi: illos. Tertiuz ibi: si quis. Ab. Sic.

c ¶ Nō teneri: ⁊ ita iuramentuz tale etiā nullū est ipso iure q̄ uis videat posse seruari sine interitu salutis eterne. ⁊ ideo seruandū videt: ꝗ in veritate nō est seruandū: quia expedit peccata nocentū nota cē. ff. de iniur. cum qui. quia ⁊ in iudicio veritatē occultare mortale peccatū est preterq̄ in criminibus. xj. q. iij. quisquis. infra de fal. capi. primo. ⁊ ideo tale iuramentū illicitū est: sic habes. supra eodem intimauit. vbi de hoc. Et sic patet hic. et. c. intimauit: quod temerariū iuramentū non repellit aliquē a testimonio sicut si repellit ab electione. j. de iureiurando. sicut. Io.

d ¶ Verisimile: licet presumatur q̄ istud fiat de voluntate archiepiscopi: non tamen hanc presumptionem potest archiepiscopus elidere. prima questione. iij. quia presulatus: ⁊ infra de homici. petrus. Johan.

e ¶ Scrupulo: octuagesima sexta distinctione culpā. ⁊ octuagesima tertia distincti. error. et vigesima tertia. q. iij. qui potest.

f ¶ Sanctiones: vt. C. de postula. prouidendum. in fine. et. j. titulo proximo. peruenit. et tertia questione. vij. §. tria: versiculo si quis autē. Bern.

Ostitutis. ¶ Prima pars ponit formaz processus et gravamen appellantis. Secūda dat iudicem ibi. Mandamus. Abbas Siculus.

stes inter iā ꝓiunctos parētela ꝓbaret ꝑ depositiōes eorundē posteriorꝝ testiuz derogēt fidei xj. vel. xij. propinquorum qui antiqores tpe ac pstātiores meritis aī cōtractū mrioniū in cōtrariū iurauerāt distinguēdo ꝑsonas ⁊ grad⁹ a q̄bus directe hi de quoꝝ copla agit descēderūt an ꝓmi posterioꝝ ꝓferāt. nō imerito q̄ri posset. ¶ Quāq̄ ātad aliud et ob aliud iurauerint tā illi q̄ isti: tū si in scdo iudicio ꝓores ꝑsone iurate deponerēt illa eadē q̄ primo dixerunt absq̄ dubio eorū testionia ꝓualerent: nec eo possent ꝓtextu repelli: q̄ ptes testificata didicerāt cū tal exceptio locū nō habeat in hoc casu. ¶ Dem.

¶ Excōicari pnt q̄ partē impediūt in testib⁹ ꝓducendis. ⁊ denūciādi sunt testes nō teneri iuramēto de veritate nō dicēda. Et si ꝓsanguinei ipediūt testes actoris de veritate nō dicenda. punitur reus de cuius volūtate hoc fieri presumitur.

Onstitutis i pūtia nra archiepo. ⁊. m. canonico surrenti. dū ipe illū de crimīe simonie deferret: ⁊ ifra: Cetez qm̄ a principio ꝓtestat⁹ est pfat⁹. m. ipsius archiepi ꝓsanguineos mlta impedimēta ꝑ suā potētiā pstitisse q̄min⁹ probationū copiā in nra pstentia secū haberet: cū quosdā induxerit ad iurādū ne adūsus archiepm aliq̄d dicerēt: ⁊ alios minis ⁊ terroib⁹ a testionio phibēdo arcere nitāt: nos ex officō nfo sup ꝗ puidē volētes. māda m⁹ vt generalē feras excōicationis sniaz i oēs q̄ ipedimētū aliqd ipi. Ab. pstare pstūpserit in testib⁹ ꝓducēdis. ¶ Illos āt q̄s vt dcm̄ est iurasse ꝓstiterit: qd̄ ꝗ archiepꝰ nihil dicerēt: denūcies iuramēto hmōi nō teneri. ¶ Si q̄s āt de ꝓsāguineis dicti archi. aliquē de testib⁹ pstūpserit ipedire. qz verisile nō videt vt eo iuito talia fierēt: ⁊ ob hoc nō caret scrupulo societatis occulte: eo q̄ si voluerit: potuerit ꝓhibere cū ꝑm legitimas sanctiōes iniquā ostēdant se cām fouere: ⁊ expiri debeat iudicis auctoritatē elusam q̄ defensiōis copiaz subtrahit aduersario eundē archiepm ab officio pontificali suspēdas: ⁊ facias manere suspensum donec illū fecerit a tali presumptione cessare.

Dem magdeburg. ar. ⁊ prepositio suburg.

¶ Qui testificata si didicit nec renūciauit testib⁹ ꝓducēdis sup antiqs articlis seu capitul testes ēt alias ꝓductos ꝓducere pōt.

Onstitutis in pstentia nra ꝓcuratore. A. sororis nobilis viri marchionis misiñ. et nūcio illustris ꝓncipis bohemo

¶ Actiones.i.petitiones.q̃a non est inquirendũ cuiusmodi actio intentetur.s. de iudi.dilecti. vbi de hoc.t. c.examinata. vel defensiones:quod melius est. b ¶ Didicerint:t ita si didicissent testificata vlterius non reciperentur testes super isto processu cause matrimonialis:secus videretur si ageret de cõsanguinitate,pbanda vel iprobãda vel alio ipediměto.vt.s.de pba.cãm matrimonij:t.s.e.series.vbi de b.

c ¶ Induxit. sed nũquid ijdem testes possunt sepi⁹ induci q̃uscq̃ fuerint publicate attestationes: ita videtur vt hic.t. s.e.cum causam:vbi de hoc in glo.que incipit hec litera.t hoc ꝑm tenorẽ illius.l. C.de testi.l. vlti.etiam post publicationez.t tamen antecq̃ dicerit quis testificata potest ꝓducere testes nisi renunciauerit productioni. in auc.eo.tit. §. quia vero.coll.vij.q̃uis altera pars viderit attestationes vt ibi dicit.

Licet ex quadã ¶ Propter mlta dicta nõ recipit cõgruam summationez sed generaliter summatur sic vt in rubro diuiditur. naz primo ponit sex que respiciunt personas. secunda alia sex respiciunt dicta.secunda ibi: testes autem.Ab.sic.

d ¶ Institutũ.xxxv. q.vj.de parentela.

e ¶ Valerent: vt.ff. de gradi.non facile.

f ¶ De auditu: nisi sint graues persone: t aliquos vidissent in aliquo gradu pro cõsanguineis se haberi. vt.j.eo.sequit.

g ¶ Persone: nõ intelligas graues appellari illos qui in dignitate sunt constituti: quia aliud est dignitas q̃ grauitas.vt.iiij.q.iij.§. Item in criminali.ver.in secda lege.sed graues dicuntur hi qui non sunt leues puta homo bone fame:t opinionis:t antiquus homo: sicut benemeritus dicitur qui nondum demeruit.ff.de lega.ij. cum pater.§.rogo.t.l.cum quidam:t.s.de scru.c.vno.vel seniores hic appellantur graues ad quos recurritur deficientibus testib⁹ de parẽtela.xxxv.q.vj.c.j.t senib⁹ in dubijs t antiq̃s factis maior fides adhibet.ff.de fi.instru.l.vlt.t.ff.famil.hercis. si que sunt.t.ff.de lega.iij.si chorus.§.j.

h ¶ Motam:secus esset si post motã.tũc em̃ nõ admitterent

i ¶ Suis:qui etiã alijs preferuntur in consanguinitate computanda:quia ipi melius sciunt suaz genealogiam.j. qui ma. accus.pos.videtur.t.xxxv.q.vj.c.j.t.ij.t non ab extraneis sciunt:quia illi non sunt ita. k ¶ Ab vno:quia ille non sufficeret t omnes illi qui causam habent ab vno pro vno solo reputantur.arg.j.q.j.cito.ff.de condi.t demon.cui fundus.in fi.

l ¶ Ad minus:debẽt audiuisse: sed q̃d si illi duo audiuissent ab vno nõ videt q̃ valeat:et ꝑm hoc iudex ascenderet in infinitũ: hec questio non procederet. sufficit ergo q̃ audiuerint a senioribus suis de illa consanguinitate et si vellent testificari de eo quod audiuerunt a quibuscunq̃ alijs locum haberet objectio.item t si plures essent testes t quilibet eorũ audiuisset ab alio q̃ alter:nõ valebit testimonium:nisi quilibet illorum audiuisset a pluribus a duobus ad minus vl nisi omis ipsi coniunctim audiuissent a duobus. t ita est hic ar. q̃ ille non debet admitti cuius auctore pellitur: sicut scripta illa nõ debent recipi: cui⁹ auctor reprobatur infra de bereti.fraternitatis.argu. contra.j.qui.ma.ac.pos. cũ in tua.sed illud locũ habet in accusatore.hoc in teste.Jo.

m ¶ Auctores.arg. q̃ infamia non inducit purgationem q̃ ab inimico auctore vel a leuib⁹ ꝑsonis ꝓcessit xj.q.j.in cũctis.t.j.d accus.q̃lit t qñ.ij.ioã.

n ¶ Legittimi: quia personis vilibus.t in dignis porte dignitatis non debent patere.j.de excess.prela.inter dilectos.et. C.de digni.neq̃ famosi.li. xij.et.C.de infa.l.vna lib.x.t arg.xxxij.q.v. preceptum.b.

o ¶ Demonstratiõe sic.s.e.quotiens.t infra de ꝓsangui.t affi. tua nos.t.s.e.cuz in tua. p ¶ Gradꝰ:sed nũq̃d tenet ꝓbare de stipite.non quia de illo non reperitur cautum. sed tantuz de lateribus.vt.s.eo.series.et canon ponit fratres pro stipite.xxxv. q.vj.c.j.t.c. parentele. sufficit ergo incipere a fratribus.j.de cõsangui.et affini.tua.sed quid dices si quidaz testes probant de vno latere.et alij probant de alio latere tantum nunquid probata est hec consanguinitas. Jo.dixit q̃ talis probatio sufficit et hoc probat toliter si probatur de martino q̃ sit filius Jo.q̃ consequens probatur q̃ iohãnes est pater martini. item si alij testes probant q̃ bertha t filia iohannis per consequens probatur q̃ iohãnes t pater berthe.cum ergo iudici constet q̃ iohannes est pater martini. Item constat ei q̃ est pater berthe ergo constat ei q̃ martinus t bertha sunt frater t soror.t sic ꝓbata est consanguinitas illorum.hoc concedebat Jo.t ita nõ semper requiritur q̃ testes ab vtroq̃ latere notã habeãt consanguinitatẽ.itẽ si quis vult improbare consanguinitatẽ sufficit q̃ interrumpat primũ gradũ.s.e.series.sed hoc non credo. nec discedo ab hac litera:t ab illis iurib⁹ q̃ dicũt q̃ ab vtroq̃ latere testes debent cõputare consanguinitatem.ar. xxxv.q.vj de parentela.t.s.e.quotiens:t.j.de consanguinitate tua.t.s. eo.cum in tua. q ¶ Uno.siue propinquo siue remoto.

rũ:t ifra. Prageñ.epi ad petitionẽ eiusdem principis ipsa volente ad ipsum accedere: vt su/
a as coram eo proponeret actio/ nes sed a setellitibus eiusdẽ ꝓhibita q̃ ei bis vl tertio ꝓhibuerũt ingressũ:post appel.ad nos interpositam diuortij sententiã promulgauit:a qua ipa fecit ad nostram ꝑsentiam prouocari.t infra. ¶ Mandamus quaten⁹ partibus ad locũ idoneum conuocatis:recipiatis testes q̃s vl nobilis ipsa ꝓ se vl ꝓnceps pro parte sua cum nõdum testifica/
b ta didicerint: sup̃ processu pro/ geñ.episcopi vel posteriozuz iudicum duxerint producẽdos:t nobilis ipsa pro se vel testes q̃s
c induxit prius vel alios si voluerit inducere non veretur cũ non renũciauerit testib⁹ ꝓducẽdis.

I Dem in cõcilio generali.

¶ Ponit ꝓcilij.xij.sine quibus ad probandã ꝓsanguinitatẽ in causa matrimoniali non valet testimonium de auditu.

Licet ex quadã necessitate preter cõem formaz olim
d fuerit institutũ in cõsanguinitatis t affinitatis gradib⁹ cõputãdis valere testioniuz de auditu cũ propter breuẽ hoim vitã te/
e stes de visu deponere non valerent vsq̃ ad gradum septimuz computãdo: q: tamẽ pluribus exẽplis:t certis experimẽtis didicim⁹ ex hoc multa ꝓicula contra legitia prouenisse ꝓiugia statuim⁹ne sup̃ hoc recipiant decetero testes de auditu:cũ iã quartũ graduz ꝓhibitio nõ excedat
g nisi forte ꝓsone graues extiterit q̃b⁹ fides sit merito adhibẽda t
h ante litẽ motam testificata didi
i cerint ab antiq̃orib⁹ q̃dem suis
k nõ vtiq̃ ab vno cũ nõ sufficeret
l ille si viueret sed duob⁹ ad minus.nec ab ifamib⁹ t suspectis sed a fide dignis t oñi exceptione maiorib⁹:cum satis videret absurdũ illos admitti :quorum
m repellerẽt auctores. Hec tamẽ si vnus a plurib⁹ vl ifames ab homibus bone fame acceperũt quod testãtur tanq̃ plures : et idonei testes debẽt admitti cuz ꝑm ordinez solitum iudiciorum non sufficiat vni⁹ testis assertio etiã si presidali ꝑfulgeat digni/
n tate t act⁹ legitimi sint ifamib⁹ interdicti. ¶ Testes autẽ hmõi proprio iuramẽto firmantes q̃ ad ferendũ testimoniũ in causa ipsa odio amore timore vl ꝓmodo nõ ꝓcedant: ꝓsonas expres/
o sis noibus vel demõstratiõe vl circũlocutiõe sufficiẽti designẽt
p t ab vtroq̃ latere singulos gradus clara ꝓputatiõe distinguãt t in suo nihilomin⁹ iuramento ꝓcludãt se accepisse a suis maioribus quod deponũt t credere ita esse Sed nec tales sufficiant nisi iurati deponãt se vidisse ꝓ/
q sonas vl saltẽ in vno ꝑdictorũz graduũ ꝓstitutas pro cõsanguineis se hẽre : tolerabilius est em̃ aliquos contra statuta hominũ dimittere copulatos q̃ coniun/

Per tuas. ¶ Cōis diuisio. Scda ibi: nos igit. Ab. sicu.
a ¶ Audiendū: cū attestatiōes sunt publicate: nō sunt testes ampliꝰ interrogādi: qz timeret subornatio testiū. in auc. eo. ti. §. qz vero. coll. vij. z. s. e. fraternitatis. z ideo cū non possint testes noui induci: nec interrogatiōes alique sunt faciēde: vt. s. e. c. iij. §. cōstituē. ante apturā testiū bñ pōt testis iterū dicere z etiā corrigere dictū suū: dū tamē incontinēti. j. ti. pri. preterea z iudex ex officio suo etiā post apturā testium: si testis obscure ptulit testioniū suum pōt interrogare iterū testē. j. eo. cū clamor. z. ff. de interro. ac vbi cūq. ¶ bic loquit cuz pars plura capitula dedit sup q̄bus petijt ab initio testes interrogari. z si negligenē vel malicioſe iudex omisit nō dz illi obeē malicia: vel negligētia iudicis: vñ iterū debent deponere sup illo articulo. b ¶ Et interrogari: imo videt q̄ de iure mero iter. sūt examinādi nō obstante publicatiōe cū sit aliud capitulū ab illis sup q̄bus publicatio facta est. s. eo. cām q̄. z. c. cū venisset. sup illo vo articlo sup q̄ testes recepti sūt nulle itrogatōes eis publicaē sūt faciēde: nisi iudex ex offō suo vt dixi illas viderit faciēdas. q̄dā b̄ faciūt de cōsuetudie etiā ad petitōez partium sed illa consuetudo ꝯ ius est. b.

Ideo dilectus. ¶ Mouuz est qd̄ iducit hec decretalis prius nullo iure aperte prouisuz z. b. d. in summa testes sup principali productos z reprobare licz z reprobatorios iterum reprobare. et vlterius non est reprobationi locus: vel summa clarius sic comprehendēdo vtrūq; itellectū vt in rubro: diuidit̄ in prima processus narratio. in secunda cause cōmissio. secunda ibi: mandamus quatenus. Ab. sic.

c ¶ Dilectus proponebat: qd̄ ei licebat ꝯm tenorē illiꝰ decere. s. eo. presentiuz. z ꝯm ea que ibi dicunt̄ nisi ei terminus statutus fuisset. infra quem hoc facere debuit. s. de proba. licet.

d ¶ Quos. s. illos q̄ inducti fuerūt ab vtraq; ptead reprobādos testes sup ꝓncipali ꝓductos. ista lra sic itelligit̄ vtraq; ps ꝓdurerat testes sup ꝓncipali. dz si vtraq; ps vult iprobare testes iductos ꝯ se sup ꝓncipali illd facē pōt. z b̄ ē scda ꝓductio testiū facta ꝯ ꝓncipales ab vtraq; pte. itē si ps altera vl vtraq; vult reprobare testes istos secūdo inductos ad reprobationez principalium, illud potest. z sic est tertia productio ad reprobationem testiū secundo loco inductorum: vltra vero ad quartā reprobationem aspirare non licet propter infinitatem vitandam. sicut vltra tertiam productionem quarta dilatio non est vanda. j. eo. vltra: infinitas enim est vitanda: vt. C. de sacrosanc. eccle. vt inter diuinum. et vt sit litium finis. ff. pro socio l. vlti. ff. de arbi. non distinguem⁹. §. quesitū: z. s. de vo. finē. ff. de lega. iij. fideicōmis. §. siqs decē. z. C. de iudi. aptissimi. als nō vī q̄ possit itelligi q̄n alteri videret fieri iniuria: puta si actor tm̄ induxit testes z reꝰ velit eos reprobare ꝯ reuz dz audiri: z ita ē scda ꝓductio. itē z si actor vult reprobare testes rei audiri dz. z hec est tertia ꝓductio: sic nō lz reo vltiꝰ ꝓducē. et sic remanet reꝰ inferior ī reprobatiōe: z b̄ bñ colligit̄ et iputet sibi q̄ nō ꝓduxit testes in ꝓncipali p quādā decre. extra cōpilationē missā archiepo rotbomagen. sup q̄dam cā q̄ vertebat̄ iter abbatē z ꝓuentū scti nicholai andegauen. ex vna pte: z pōrē: z ꝓuentuz de splaldig. lincoñ. dioce. ex altera. abbas q̄ fuit actor. ꝓduxit testes sup ꝓncipali negocio: pōr z ꝓuētꝰ admittūt̄ ad reprobandos testes abbatis ꝓductos sup ꝓncipali negocio: z abbas admittit̄ ad reprobandos testes partis aduerse inductos ad reprobationē testiū abbatis: et vltra nō ꝓcedit̄ ad aliquā ꝓductionē: que decre. icipit: presentiuz: z ponit̄ in isto titulo. vterq; eim̄ actor z reus duas tm̄ debet habere reprobationes. et hoc cum vterq; ꝓduxit testes sup ꝓncipali negocio in quo casu loquitur hec decre. b.

Presentata. ¶ Sūmat̄ vt in rubro. e. adde etiam si attestatiōes publicate sunt z hoc vltimū non est in. l. fi. C. eo. vbi ponitur casus huius decre. diuidit̄ nā pria ponit̄ ptis petitio. in scda cause cōmissio ibi: discretōi. Ab. sic. e ¶ In archiepm: vñ nō debeat cōpelli sniam dicere ff. de arbi. nō distinguem⁹. §. sacerdotio. z. l. lz. z. ff. de vaca. mu. l. ꝓtor. j. rñ. in fi. f ¶ Solo: nec etiā cū altero nisi ex forma cōpromissi b̄ facere possent. nā cū i tres cōpromittit̄ nō pñt duo tertio mortuo vl absente iudicare nisi b̄ incōtinēti i cōpromisso sit actū. ff. de arbi. pedi⁹. i fi. z. l. itē si vnꝰ. §. itē si plēs. z. §. vl. z. l. sicuti. z. l. nō distinguem⁹. §. cū in plēs: z. s. de offi. dele. vno delegatorū. z. j. de test. rainuti⁹. z. c. rainaldus: sic etiā i delegatis. s. de offi. deleg. cām mīionij. z. c. vno. z. ff. de re iudi. duo. b.

ctos legitime contra statuta domini separare.

K Onor. tertius ꝓposito nolisij firmañ. dioce.

¶ Post publicationē ad petitionē producētis interrogari nō debēt testes nisi qñ dolo vel negligētia examinatorū sup oibus capitulis interrogati nō fuerūt

Per tuas nob lras itimasti q̄ cū q̄ causa sup q̄bus dam terris vertitur inter canonicos sācti petri ex parte vna: z g. sancti simonis ex altera: tibi fuisset ab apostolica sede cōmissa dictus. g. trib⁹ mēsibus post testiū publicationez elapsis testes suos interrogari postulat iterato: z infra. ¶ Nos igit̄ respōdemus illū nō esse sup b̄ de
a cetero audiēdū nisi forsan a pn-
b cipio illos iterrogari sup certis capitulis postulasset idq; malicioſe vl negligēter fuerit pretermissum.

I Dem vell. oleti et sacramentie abbatibus palentine z segobienñ. dioc.

¶ Testes probatorios z reprobatorios probatoriorꝯ reprobare licet. sed reprobatorios reprobatoriorum non.

Licet dil. f. M. L. tituli sctē crucis ꝓsbyter cardialis quem ꝓcuratorib⁹ burgien. epi z clericorum sancte marie de castro soret. dedimus auditorē ea que ꝓcuratores ipi ꝓponere voluerūt audiret diligenter: qz tū ꝓcurator dicti epi contra ꝓsonas testiū productorū in princi
b pali adhuc se velle deponere ꝓponebat: z ifra. ¶ Mādam⁹ q̄-
b tenus recipiatis testes q̄s ꝓtra ꝓsonas predictorum sup principali negocio ꝓtes duxerint producēdos q̄s si rursus pars altera vel vtraq; voluerit reprobare: ꝓtra illos ꝓbatiōes admittē procuretis: ita q̄ vltra nō lz ꝓtibus ad reprobatiōez testiū aspirare: ne si ꝓducēdi quartos cōtra tertios: z sic deinceps partibus licētia tribuatur: negociuz diutius protelari contingat.

I Dem preposito et magistro B. z. R. lodoñ. canonico.

¶ Attestatōes recepte per arbitrū fidē faciūt ī iudicio si testes mortui sunt si viuunt est in optione illius cōtra quē testes ꝓducti sūt an velit attestatōes recipe an testes de nouo deponere.

Presentata nob suēssioñ. archi. petitio ꝓtinebat: q̄ cū int̄ quōdā. R. predecessorez suū ex vna parte z capitulū scti P. suessioñ. ex altera super iurisditiōe quam idem archidi. se in dicta ecclia rōne archidiaconatus ꝓponebat hñe: qō verterek: tādem cācellariuz parisien. et mgros. R. remen. et. P. britoñ. canōicos sup hoc arbitros elegerunt: qui cū suscepto arbitrio adeo in negocio ꝓcessissent q̄ productis testib⁹ z depositionib⁹ publicatis. receptisq; allegationib⁹ vtrorūq; z actis omnib⁹ redactis in scriptis sigillorum suorum impssione signatis arbitriū proferre deberēt vnus ipsorꝯ viaz fuit vniuerse carnis
e ingressus: z ali⁹ ī archiepm ebredun. assumptus qui distat per xij. dietas z amplius ab eisdem
f vnde cum predicto. R. solo minime arbitrari valēte videatur

a ¶ Arbitriũ. i. cõpromissuz eũ ꝑ morte alterutri' arbitroꝝ expirat. §. de offi. deleg. vno arbitriũ nõ posset expirare: q2 non latum erat. b ¶ Acta: sic patet q testes recepti coram arbitro valent in iudicio. hoc est simpliciť verũ de his q̃ iã sunt mortui de alijs q̃ viuũt ẽ in optiõe illi' ꝯ quẽ iducũt': vt depositiões eorũ admittat vel eis repulsis idẽ testes iterũ ꝓducant': vt h dicit: ⁊. C. de test. l. vlti. saluo iure obijciẽdi tam in ꝑsonas testiũ q̃ in dicta vel i vtroq; casu. vt i. d. l. vñ sumptũ est qd hic dĩ ⁊ idẽ. C. de arbi. l. pe. in fi. ⁊ §. eo. cãm q̃ inter archiepm .ar. sed ibi alius articulus est. b.

c ¶ Casu. s. cũ vult attestatiões illoꝝ q̃ supsunt ratas habere vel si vult q iterũ producant' vtroq; istoꝝ casuum põt obijcere in ꝑsonas eoꝝ vel dicta sed nunq̃d in ꝑsonas eorũ qui mortui sunt credo q possit obijcere vt dixi. §. vt li. non ꝯte. qm̃. ⁊ ẽ verũ sicut ⁊ in dicta eorũ. C. eo. ti. l. vlti. b.

Nuper nobis. ¶ Comunis diuisio. scd̃a ibi: rñdemus. abbas sicu.

d ¶ Ordinis sui: qd facere potuit. §. c. cuz nunci': ⁊. c. insup. ⁊. j de iureiur. ⁊ si xps. in fi. ⁊. xiiij. q. ij. sup prudẽtia. ⁊ illi ꝑcipue sũt admittẽdi cũ talis ꝓfessio in eoꝝ p̃ntia fiat q̃ etiã ꝑ alios non posset ita bene ꝓbari qui ad talia non vocantur. §. c. veniens. in fine.

e ¶ Contradicente: secus si volente ⁊ consentiente quia tũc bene valet testimoniũ. §. eo. tuis. f ¶ Nisi iuratus: sic. iiij. q. iij. §. itẽ iurisiurandi. ⁊. C. e. ti. iusiurandi. ⁊. iij. q. ix. hortamur. et vni testi non creditur. §. c. veniens. et. c. licet vniuersis. siue sit iuratus siue nõ in alterius ꝑiudiciũ: vt hic in fi. ⁊. xxxiij. q. ij. admonere. ar. ꝯtra q vni credit' etiã nõ iurato. xxiij. di. de syracusane. lxxxvj. di. tanta. viij. q. iij. talia. et. xcvij. dis. nobilissimus. ⁊. xxij. q. iiij. inter querelas: ⁊. xx. q. iij. presens clericus. s in his non credit' nisi quo ad presumptionẽ: sed ad plenã ꝓbationẽ nõ. qñq; tñ bene credit' vni. qñ non fit ꝑiudicium alicui. puta vtrũ aliq̃s sit baptisat' vel vtrũ esset ecc̃lia ꝯsecrata. de ꝯse. di. iiij. ꝑuulos. ⁊. c. cũ itaq;. ⁊ vbi q̃s vult ꝓbare se egisse pniam ꝑ ꝯfessorẽ suũ. j. de simo. nemo. ⁊ ar. j. de pe. ⁊ remis. ois vtriusq;.

Venerabili. ¶ In pria parte põit' petitio. in scd̃a testiũ recipiẽdorũ cõmissio ibi: discretioni. Ab. sic. g ¶ Miraculis: non solũ de miraculis. s etiã de vita est inquirendũ: q2 etiã miracl'a fiũt qñq; ꝑ malos. nã petr' faciebat miracl'a ⁊ symõ mag' faciebat mlta ⁊ mag' silia moysi: vt. j. q. j. teneam'. et añ necesse est vt sciam' illa ipetrasse de deo q̃ maatires mãdat l. dis. siq̃s ꝑpostera. ⁊. j. de her. cũ ex iniũcto. ⁊ ad h vt aliq̃s ꝓ sctõ hẽat' ꝑus ab ecc̃lia dz approbari. j. de venera. scõ. c. j. ne aliq̃s vanis figmẽtis decipi valeat: vt. e. ti. c. ij. h ¶ Sigillati: secreto eñ siue sigillati testes examinãdi sũt: ar. C. de test. nulluz ⁊. j. de accu. inq̃sitiõis. sic etiã vota canonicoꝝ in electõib' faciẽdis inq̃rẽda sũt secrete. §. de elec. q2 ꝓpter. sicut daniel secreto ⁊ seperati examiauit illos sacerdotes q̃ accusabãt susãnã. ⁊ iõ examinãdi sũt secreto ⁊ sepatiz q2 vn' istrueret aliũ. ⁊ secret' dictũ alteri'. ⁊ ita nõ possz falsitas illoꝝ facile dep̃hẽdi: sic ẽt in ꝑsentia q̃s debz solus suo sacerdoti cõfiteri petã. j. de pe. ⁊ re. ois vtriusq;. i ¶ Diligẽtia: q̃ solet adhiberi imo ⁊ ẽt cũ maiori: q2 circa maiora mai' ꝑiculũ ṽtit': ⁊ iõ cauti' ẽ agẽdũ. xlij. dis. q̃scam'. ⁊. lxj. di. miramur ⁊. vij. q. ij. c. vl. ⁊. ff. ad carbo. l. j. §. ij. ne aliq̃ vanis ⁊ falsis decipiãtur figmẽt'. ⁊. j. de reli. ⁊ vene. sctõ. c. ij. b.

a arbitriũ expirasse. ¶ Di. v. mãdamus q̃ten' cãm iuxta hmõi
b acta sine debito termiet' optione capitulo resuata vt vl' recipiant depositões eorũ q̃ supsint productoꝝ testiũ cõtra eos vel eas respuẽtes ꝯsentiãt: vt ijdez testes admittant' iterũ saluo iu
c re qd in vtroq; casu eidem capitulo competit tam in ꝑsonas testium q̃ in dicta.

Idem penñ. epõ.

¶ Nõ credit' testi etiã religioso qui sine iuramento deponit.

Nuper nobis. A. ꝑsbytẽo suplicãte ĩnotuit: vt cuz ipse ordinẽ fratrũ minoꝝ cã ꝓbatiõis ĩtrasset: custos ad ꝓbãdũ q idẽ presbyter fecisset ꝓfes-
d sionẽ quosdã ordis sui testes in
e duxit q̃ deposuerũt sup hoc cõtradicente dicto ꝑsbytero nõ iurati: ⁊ ĩfra. ¶ Rñdemus q nullus testionio q̃tũcunq; religio-
f sus existat: nisi iurat' deposuerit: in alteri' ꝑiudiciuz dz credi.

Idez corisopiteñ. ⁊ trecoreñ. episcopis.

¶ Diligẽter ⁊ sigillatim examinandi sunt testes. supple etiã si agit de vita ⁊ miraculis alicui' canonizandi ab. si.

Venerabili. F. M. epõ. et caplõ corisopiteñ. ac vniuersis abbatib' apd cister. i generali caplõ cõgregatis: ⁊ ĩfra. ¶ Di. v. mãdamus quaten' testes q̃s abbas ⁊ mõachi sancti martini cister. ordis sup vita et
g miracul' pie memorie. M. abbatis monasterij supradicti duxe-
h rint ꝓducẽdos: examiare sigilla
i tim curetis cuz ea diligẽtia que solet et debet in repetitione testium adhiberi

Gregorius nonus.

¶ Iterũ examinãdus est testis qui obscure deposuit supple tu ex iudicis officio.

Cum clamor validus ꝯtra
k acherontiñ. epis. sup symonia ⁊ alijs criminib' ascẽdisset: mesiteñ. ⁊ rubeñ. epis dedim' i mandatis vt sup his ṽitatẽ iq̃rerẽt: ⁊ ĩfra. Uerũ q2 aptis attestationib'. L. ⁊ G. sup symonia ita de-
l posuere cõfuse: q ex dictis eorũ nõ põt ṽitas declarari. ¶ Mãdamus quaten' examĩetis eos iteruz diligẽter: ⁊ tam eorum q̃ aliorũ quos receperitis testificata sub sigillis vestris nobis fideliter referatis. Idem.

¶ Perseuerans in crimine etiã in ciuili repellitur a testimonio emẽdatus vero nõ infamis admittit' in ciuili ⁊ etiaz criminali mota ciuiliter fallit in periuro qui in criminali repellitur.

Testimoniũ ei' cui ab aduersa pte opponit' crimẽ merito reprobatur in criminali

Cum clamor. ¶ Diuidit'. q2 in pria ponit' q̃rela. in scd̃a mãdatũ ibi: mãdamus. Ab. sic.

k ¶ Acherontiñ. de isto archiepõ hẽs. j. § collu. c. vl. l ¶ Cõfuse: s q̃re hic ꝑcipit papa aptis attestatõib' illos iterũ examinari cũ debẽt fieri iterptatio ꝯ illũ q̃ testes ipos ꝓduxit. §. de ꝓba. in ꝑsentia et obscuritas ei obeẽ poti' dz q̃ potuit eã apti' declarare ff. d ꝯhẽ. emp. labeo. ⁊ l. cũ i lege. ff. de pac. deterib'. ⁊ ṽba iterp̃tanda sũt ꝯ stipl'atorẽ. ff. de ṽb. ob. l. stipulatio ista. §. i stipulatõib' ⁊ ꝑtea timeri põt sbornatio testiũ. ⁊ aptis attestatõib' nõ sũt vlti' testes ijdẽ vl' alij recipiẽdi sup eodẽ caplõ. vt. §. c. fratnitat'. i ter. ⁊ in glo. ⁊. c. cõstitut'. ij. ar. ꝯ. q obscuritas non nocet ei: imo qd vtile ẽ ei accipiẽdũ est. ff. de iudi. siq̃s intẽtione. dicas q iudex ex officio suo hoc facere dz ⁊ precipue hic vbi agebat' ex offico iudicis per inq̃sitionẽ nõ ad petitionẽ alicui' sed ad clamorez ⁊ famã. j. de collu. c. vlt. qd est pars istius. ⁊ maxie in crimie simonie de quo fiebat hic inq̃sitio. Et ideo si obscure dixit. iterũ examinet' testis ⁊ declaret siue interpretet' dictum suum. q2 in ambigua orone spectat' snia eius q̃ eam ꝓtulit. ff. de re iudi. in ambiguis oronib'. ⁊ qualitercũq; põt iudex inq̃rere veritatẽ. inq̃rere debet. xxx. q. v. iudicantẽ. ⁊ ante publicationem ⁊ post qñcũq; visuz fuerit iudici potest interrogare. ff. de interro. act. vbicunq;. ⁊. j. de fide instru. cuz iohãnes. ver. si. et quia publice vtilitatis interest ne crimina maneãt impunita. j. de sen. excõ. vt fame. circa fi. ne ad maliciã quisq̃ prosiliat. C. de pe. si operis. et magna ratio suadet ob maleficia penas solui. ff. de fideius. si a reo. §. id quod. vnde talis confusio debuit declarari. ff. de testamen. heredes palam. §. qui vero.

Testimoniũ. ¶ Sũt due ptes. pria tractat de crimioso ꝑseuerãte. Scd̃a ṽo de emẽdato ibi: si ṽo. scd̃a sbdiuiditur i pria tractat d' emẽdato q̃ ꝓducit' i ciuili vl' criali mota ciuilit'. i scd̃a d' illo q̃ ꝓducit' i crimiali mota crmial'r. ibi: i crimiali.

a ¶ Perseueret: no. q testis q̃ i crimie detinet siue i ciuilli cã siue in criminali repellit: vt b patz: qz nõ ẽ credẽdũ ꝗ alios eis q̃ crimib⁹ implicant. iij. q. ix. neganda. z. c. nõ est. z. q. vij. q̃ sine pctõ. z. c. pastulat⁹. z q̃diu in culpa fuerit testimoniũ ferre nõ põt. xxij. q. v. pceptũ. nec crimiosus crimiosũ accusare põt: vt in pdictis iurib⁹: qz de q̃ min⁹ videtur ꝛc. iij. q. vij. §. porro. in fi. z. j. q. j. multi. circa prin.

a cã siue ciuili si in ipo crimie pseueret. Si ẋo sit de crimie emendat⁹ z eũ cõmitet ifamia nõ ẽ i cã ciuili vl̃ ẽt cũ de crimie ciuili

b ¶ Emẽdat⁹: vñ admitti dz qz iã icipit eẽ qd nõ fuit. l. dis. ferrũ. z dz in canone age penitẽtiam: z pma opa fac. l. di. qr tua. z. c. domino sancto. z. j. de simo. per tuas. et. ff. de edil. edic. qd ita. z hoc in cã ciuili et crimiali cũ ciuilit agit: vt hic z. c. p tuas. ita q ex illo ñ remãserit sb no. ifamie acta pnia: q̃a repellit tũc ꝓt ifamiam. j. ti. pr. pterea. puta si esset cõdẽnat⁹ de furto suo noie: q̃a nõ põt facẽ iudex q̃n cõdẽnat⁹ d furto suo nomine nõ seqt ifamia. ff. de fur. nõ põt z alijs modis. põt notari: vt. iij. q. vij. §. porro. in fi. qz lz p pnias aias saluare possum⁹ ifamiã tñ abolere non possum⁹. ij. q. iij. §. hinc colligit: z sic pnia non pdest eis q̃tuz ad hoc q act⁹ legitimi sunt ifamib⁹ intẽdicti. s. eo. lz. ex q̃dam. nisi pus fuerint i integrũ restituti. iij. q. iij. §. item lege iulia. ij. q iij. puaricator. in fi. z ifamib⁹ porte dignitatis nõ dnt patere. j. de excess. pla. int dilectos. C. de ifa. l. vna. li. x. z. C. d dig. neqz famosis. li. xij. z ferre testimoniũ dignitas est. xxxij. q. v. pceptum Item põt assignari ꝗriũ. j. de symo. p tuas. ibi dz q in crimine cũ ciuilit agit viles testes z nõ emẽdati recipiũtur: hic videt a cõtrario sensu q nõ recipiant. solue vt ibi dz. c ¶ Periurij. periurus esñ pmo q̃tũcunqz pniam ad testimoniũ ampli⁹ nõ recipit: vt b patet. z. vj. q. j. quicũqz. z. xxij. q. v. paruuli. z. c. sicqs. z ar. ij. q. vij. nõ põt: z. j. de psump. lras. z q̃ scienter venit cõtra iuratã trãsactionẽ infamis est. C. de trãsac. si quis maior fratre.

b ¶ Cõfessus: q̃ esñ in iudicio cõdẽnat⁹ fuit de crimie: sufficit vt ad b a testionio repellat in cã crimiali. lz egerit pniaz: nec necesse est vt ampli⁹ cõuincat: vt hic patet: nec talis admittit ad purgatiõez alicui⁹. j. de purga. cano. pstitutus. sic z. j. de excep. deniqz. §. j. vbi repellit a testimonio. q̃ puict⁹ fuerit de crimine vel pfessus. intellige. §. illũ fm istã decre. vt repellatur in criminali cã. si egit pniam: si nõ egit: repellat etiã in ciuili: si in crimine pseuerat. vt. s. diximus. b. c ¶ Opinio: sic patet q si opinio alicui⁹ grauata est ad testimoniũ admitti non dz in cã crimiali. cũ sine oi infamia debeat eẽ testis. j. de excep. deniqz. z ij. q. vij. testes. z pcipue in cã crimiali: vt hic. nec etiã tales admittẽdi sunt ad bonorez. lxxxj. di. tãtis. z. j. de accu. oipotẽs: et j. eo. c. vl. i nullo ei dz vacillare opinio ordinãdi. xxxiij. di. laici. z ar. ad hoc. C. de pcur. reũ crimis: z. ff. de decu. eos. z est arg. ex hac lra. q res siue snia int alios acta facit fidẽ in alio iudicio sic. xxiij. v. j. subdiacon⁹: § hoc solũ q in alio iudicio repulsus fuit: nõ sufficit vt in alio repellat: § infamia inde orta ipm repellit: alias iterũ oportet crimẽ pbari ad hoc vt repellere: f ¶ In hoc casu. s. qñest grauata ei⁹ opinio: tũc esñ pter hoc non repellit in cã ciuili. z idẽ in duob⁹ casibus pmissis: z idem est si de crimie ciuilit agit dũmõ emẽdat⁹ sit de crimine: vt superius patet. sed qualit pbabit: q sit emẽdat⁹ de crimie: satis põt pbari p sacerdotẽ suũ q̃ de ipo dz testimoniũ pbibere. l. di. in capite. z. ij. q. j. si peccauerit. in fi. z. j. de simo. nemo. § nũqd testis cui obijcitur crimẽ potest obijcere q obijciens sit criminosus. arg. q sic. ij. q. vij. si heretic⁹. quia tales litigatorez digni sunt talibus testibus. C. de here. l. pe. dico q non potest: qz iste cãm suã psequit, z nemo prohibet a psecutõne iuris sui lz sit criminosus. vt. iiij. q. vj. oibus. nisi esset excoicat⁹. vel talis cui esset forũ intẽdictũ. vl̃ infamis cui actus legitimi sunt interdicti s. e. lz imo excõicatus vel infamis nõ repellit. cum sit reus: q̃a quelibet sibi legitima defensio reseruatur. j. de excep. cuz inter. z qz ptra testẽ directe non agit. sed potius ptra aduersariũ. qz in testẽ actio non dirigit. s. de or. cog. cũ dilectus. in fi. pari rõne nec aduersari⁹ meus põt mihi obijcere crimẽ pter hoc. vñ si seruus vult pbare se cõtraxisse cũ aliq̃ libera sciẽte eũ suũ esse. cuz in hoc casu hẽat psonã stãdi i iudicio. põt excipe ꝗ testes aduersarij q ipi sunt sui. lz ipe laborez sibi ipedimẽto. arg. ꝗ. s. eo. psonas. z. iij. q. vij. iudicez z. xxv. di. primũ. nam si suus accusat. eadẽ sibi cõpetit defensio q̃ z libero. ff. de accusabos accusari. §. si seruus. qñ crimia obijcienda sunt testibus dz s. eo. presentium. b.

c ¶ Mẽdat⁹ d ¶ Accusat⁹ e ¶ Quanta f ¶ Ne g ¶ Ciuili: idez est si

Ne solẽnitate legali d q̃ b

b ¶ Ltra tertiã, pducitiõz nõ debent testes vlteri⁹ produci in cã. ¶ Misi prestito ab eo q̃ hoc

i postulat iuramento q neqz p se neqz p aliũ testificata subtraxerit vel fuerit pcõtat⁹ nec p dolũ aut artẽ aliquã quartã, pductionẽ exposcat: sed q̃a quos desiderat de nouo producere prius

k hẽre nequiuit. I Dem.

¶ Accusat⁹ criminaliter nõ admittit in testẽ cõtra alium in cã crimiali sua accusatiõe pendẽte nisi in exceptis criminibus.

Non dz q̃s in criminibus nisi forsan i exceptis ad te-

l stifi: ãdũ admitti pẽdẽte accusatiõe de crimie cõtra ipm: cũ etiã accusati. ¶ Misi prius se proba

Ude crimine ciuiliter agatur.

Ltra tertiã. ¶ Primo ponit regla. Secdo exceptio ibi: nisi. ab. sic. b ¶ Productionẽ. i. dilationẽ. de hoc dictũ est. s. eo. in causis. z ibi recurre. i ¶ Juramẽto. hoc qd hic dz sumptũ est de autẽ. de testi. §. qz vero. colla. vij. § q̃re iurat iterum. marie vbi iuratũ est de calũnia. cũ iuramẽtũ illud extendat ad oia q̃ postea occurrũt. in cã. C. de iura. calũ. autẽ. hoc sacramẽtũ. z in auc. de his q̃ igredi. ad ap. §. vl. col. v. qz sepi⁹ nõ est iurãdũ vt ibi dz. dicas q illud iuramentũ est aliud iuramentũ q̃ sit iuramẽtũ de calũnia. z ideo vnũ aliud nõ excludit. Istud iuramentũ est de ẋitate dicẽda. qd patet ex ipa lra. s. q dz iurare q neqz p se neqz p alios dicit testificatura. nec p aliquẽ volũ hoc facit. iuramẽtũ de calũnia est de eo q credit z extimat. C. de iura. calũ. l. ij. §. j. z ideo istud iuramẽtũ pstat. idẽ ẽt est si cã talis sit vbi iurat tñ de veritate dicẽda. qz istud iuramentũ de ẋitate dicẽda nõ extẽdit ad hoc. § ad pncipale negocijs tñ vñ q̃rta dilatio dari nõ dz sine isto iuramẽto q̃lisc̃ũqz sit ẽt cã. z psumptio est ꝗ eum. ex eo q tertio pduxit. z pterea spãle est vt exigat hoc iuramentũ in hoc casu. k ¶ Mequit: sile. j. de excep. pastoral. z. s. e. pñtiũ. § si hẽe nequerit illos. ei obesse nõ dz si p eũ nõ steterit. ar. s. de rescrip. si aũt. z. c. plerũqz. z. s. vt lite no pte. qñ. j. rñso. z. ij. q. vj. auteriozz. §. ad b. z ita videt q ẽt sine iuramẽto deberet admitti. qd nõ est verz. qz sine iuramẽto hoc ei credi nõ dz. maxie cũ añ tertiã pductionẽ hoc nõ fuerit ptestat⁹. vñ iurare tenet put b ptinet. Pretẽa b q̃rta productio dari nõ dz vbi sufficiẽs pductõ testiũ facta fuiss z. s. e. significaret. imo nec secda dilatio. nec tertia dilatio dãda eet. si sufficiẽs pductio facta sit. nã i pecuniarijs causis vltra vnã dilationẽ dari nõ dz secda dilatio. ff. d fer. l. vl. nisi cã cognita. vt ibi

Non debet. ¶ Prio ponit regula. secdo exceptio ibi: nisi. Ab. sic. l ¶ Accusatõe. no. q̃ q si aliq̃s accusat⁹ ẽ de crimine stati grauata est ei⁹ opio. vñ nõ põt i crimib⁹ ad testioniũ admitti. vt b patz. z. s. e. testioniũ. qz testes sine oi suspitiõe esse dnt z ifamia. ij. q. vij. testes. z. j. de excep. deniqz. nec etiã põt p moueri ad ordies. vt b dz i fi. z. lxxxj. di. tãtis. daniel. z. j. de accusa. oipotẽs. z. xxiij. di. laici. z. ff. de decur. eos. itẽ nec põt aliuz accusare qz nõ relatõe crimis: § inocẽtie re⁹ purgat. ff. de pub. iudi. is q̃. z b i fi. itẽ nec põt pstitui pcurator. C. d pcu. l. reũ. itẽ nec accusare. ex hac decre. pz qz testioniũ i crimiali actiõe accusatio z ordinũ susceptio z pari passu icedũt ex eo q accusat⁹ pẽdẽte sua accus. repellit a testionio ab accusatiõe z ordinũ susceptiõe pẽea ex eo qd dic i pn. i crimialib⁹ pz q sec⁹ ẽ in ciuili q̃a tũc ñ obstãte accusatõe vt q iteri possit admitti i testẽ i cã ciui-

ll.ē.e.testimoniū. ⁊ est vex.si sit emēdat⁹ de crimie.⁊ cū nō co/
miteē ifamia.vt ibi ar.j.de simo.p tuas.qz lz accuseē nō statim
re⁹ ē.xv.q.vl.c.vl.qz pēdēte accusatiōe remanet in officio suo:
⁊ interim subditi ei⁹ ei obedire tenenē.j.de accu.olim.⁊.viij.q
iiij.nōne.item patet hic q̄ min⁹ idonei testes quoq̄ opinio va/
cillare videē admittū
tur in exceptis crimi/
nib⁹ ex eo qd dicit:ni
si forsitā in excepē cri
minib⁹.ē hoc forte est
intelligēdū ꝓm distin
ctionē illi⁹.c.ij.q.j.in
primis.vtrum scilicet.
male fame vel male
opiniōis:⁊ tūc cuz est
male opiniōis admit
taē.lz.c.illud loquaē.
in accusatiōe aliē ad/
mitti nō dēt cū ēt si ci
uilē agereē nō essent
admittēdi nisi essent
emēdati:⁊ cū alīs ad
miniculē.j.de symo.p
tuas.ē lz accuseē non
tū statim re⁹ est.vt.ē.
dicitur.et ideo potest
admitti in crimine ex
cepto:cū adhuc rema
neat in statu suo.item
ex hoc.c.⁊.ē.eo. testi/
moniuz patet solutio
nōis q̄ fieri ꝓsueuit:
si aliq̄s ꝓdēnat⁹ sit de
crimine. et appellet:
vtq̄ recipiēdus sit in/
testē si pēdente appel
latiōe iducaē ⁊ saē pa
tet ex his duobus.c.
q̄d iuris sit ꝙ i crimi/
nali nequaq̄ in ciuili
vero bene pōt admit/
ti.qz pendēte appella
tōne nō dz ꝓdēnatus
ff.de pe.l.ij.§.vl.⁊ in/
teger est stat⁹ eius vt interi fungaē bonorib⁹. ff. app. interpo.
nihil inouari.l.vna.§.iteger.⁊ meli⁹ in.§.si q̄s deportatus.qz
licet nō sit dānatus adhuc non habetur infamis: exquo appel
lationē suam prosequiē.ff.de his qui no.infa.furti.

Rica. De testibus cogēdis. Quia officiū testiū q̄si publicū est.
⁊ ad illud inēdum inuiti cogūē:iō post tractatū de testib⁹ ⁊c.sic
ꝓtinuat Jo.an.ego ꝓtinuo sic visū ē.ē.de testib⁹:ē qz possz du/
bitari vtq̄ ad testificādū possint cōpelli merito ꝑdiē ista. ab.sic.

Causam matri. ¶ In cā mrimoniali cogēdi sūt te
stes:ita cōiē sūmaē:ē si placz inquitū ponit spālita/
tē in mrimonio qz sic loqui videneē iura i alia mā ci
uili iō generali⁹ sūmo sic vt i rubro.in pria pte pōit
cause cōmissionē.in scda puidet ptib⁹ ibi:ideoq̄.abbas sicu.
a ¶ Occultēt:sic.xiiij.q.ij.quāq̄.ē esse ē cā q̄re testes cōpellū
tur:ne vitas occulteē:⁊ ne mal⁹ vt bon⁹ extimeē:vt in.c.q̄q̄.⁊
q̄ vitatē occultat pctm̄ cōmittit mortale.xj.q.iij.q̄s q̄s.iōq̄ cō/
pelliē. b ¶ Timore:tūc esse testes sunt cōpellēdi alias nō vide
tur q̄ cōpelli debeāt.j.c.sup eo.ex eo esse q̄ nō vult ferre testio
niū p̄sumiē ē ipm vñ dico illū stati cōpellēdū nisi ꝓstaret p ali
os q̄ bñ possit veritas cōprobari. c ¶ Vel nūcio:puta si fue/
rint debiles vel infirmi vel egregia psona.ē.ti.pri.si q̄ testiuz.
⁊.ff.de iureiur.ad psonas:ar.ē.iij.q.ix.testes.ibi dicit q̄ pñtes
dēt esse testes.illud itellige de illis psonis q̄ ad iudiciuz venire
pñt:vel intellige illud in crimiali vbi testes dēt esse in p̄sentia
iudicis hoc i ciuili:⁊ ē bñ distinguiē. C.de fi. instru.autē. apud
eloquētissimū.exigiē esse vt in criminali sint coā iudice:⁊ non
solum ex dictis sed etiam ex gestis iudex formet motum animi
sui.ff.de testi.l.iij.§.item diuus.

Cum super. ¶ Per excōicationis suspēsionis ⁊ depositi
uerint innocētes ab accusatōne
et susceptiōe ordinū repellaneē.

Rica De testib⁹ cogēdis vl nō
A Lex.iij.papien.electo.

¶ In causa ciuili monēdi ⁊ īdu
cēdi testes sunt ad testificādū ⁊
si se subtrahant odio gratia ⁊c.
compelluntur.

Causam mrimonij que
iter A. mulierē et fi/
liū. R. vtiē:cōmisim⁹
iudicib⁹ terminādā.
¶ Jōq̄ mandam⁹ q̄ten⁹ testes
ab alterutra ptiū in sue assertio
nis testimoniū inuocatos ne ve
a ritatē occultent diligētius mo/
neas ⁊ īducas. Si aūt odio vel
b gra vl timore se subtrahāt:eos
ad ferendum testimoniū coram
c p̄fatis iudicib⁹ vel eoq̄ nuncio
quē ad hoc miserit ecclesiastica
districtione compellas.

I Dem presbyteris pontie.

¶ Vbi testimoniū est necessa/
riū cōpellēdi sūt testes ad illud
ferēduz ēt p suspēsiōis excōica
tionis ⁊ depositionis sniam

Cum sup cā q̄ vertiē inter
p̄nestiñ.epm ⁊ subl.abba/
tem sit testimoniū vrm necessa/
rium:mādam⁹ quaten⁹ phibitu
ri testimoniū veritati apostoli/
co vos conspectui presentetis.
d ¶ Si vero nō veneritis sciatis
e vos ab officio ⁊ beneficio ecclia
stico aplica auctoritate suspen/
f sos. ¶ Et si nec sic veneritis ex
g cōicationis sniam et depositio/
nis poteritis formidare.

I Dem genueñ.archiepo.

¶ Testis q̄ timore aduerse ptis
se subtrahit testificari cōpelliē.

b Vp eo:⁊ ifra ¶ Cōsul.T.
.T.rñdem⁹: q̄ si factū est
notoriū nō eget testiū depositi/
onibus declarari: cum talia p/
bationē vl ordiez iudiciariū nō
i reqrāt. ¶ Vex si nō est notoriū
⁊ his q̄ ꝓueniē factū negauerit:
testes q̄ iterfuerī factū monēdi
k sunt nō cogēdi. ad ferēdū testi/
l moniū veritati. ¶ Nisi forte ti/
more aduerse ptis ꝓstiterit iudi
ci eos a ferēdo testionio reuoca
ri lz ad hoc passim possunt de iu
ris humani rigore compelli.

I Dem.

¶ Cōpelliē testes ēt in crimīa
li quos accusatus maliciose ac
cusatori subtraxit.

onis sniam cogendi sunt testes:vel summa generalius sic vt in
rubro tria facit p̄ p̄cipit.scdo punit cōtemnentē.tertio aggra/
uat.scdo ibi:si vero.tertia ibi:⁊ si.Ab.si. d ¶ Veneritis:i ter
mino cōstituto.supple:⁊ tūc sufficit:vt veniat ex hora qua pos
sunt expedire officium suum.ē.de offi.dele.consuluit:⁊ arg.ff.
de condi.et demon.l.
iiij.in fi.
e ¶ Ab officio:is est
ordo cū culpa incipit
a cōtumacia:tunc dz
excōicari. xxiij. q. iiij.
forte secus:si a crimi
ne tunc debz deponi.
lxxxj.dis.dictū.⁊.ē.de
iudi.cū nō ab homie.
vbi de hoc. f ¶ Et si
nec sic veneriē: no.ar.
q̄ in vna citatiōe pos
sunt fieri plures cita/
tiōes sicut etiaz fit de
ꝓsuetudie ,ꝓter diffi
cultatez citationū vt
ē.de do.⁊ ꝓtu. verita
tis.⁊.c.cū dilecti.⁊.ē.
de in integ. resti. tū ex
lris. g ¶ Depositio
nis:⁊ sic crescēte con/
tumacia crescere debz
⁊ pena.ē.vt lit. nō cō
te.qm̄ in fi.⁊.ff.de pe.
relegati . nisi necessi/
tas sit impedimento:
arg.ff.de ar. celsus.§.
idez ait . non enim in
omni casu excommu
nicare eum intelligē
arg.ff.de solu.si seru⁹
p̄.in fi.quid si excom/
municasset eum : nisi
venisz in termio nul
la exceptiōe facta nūquid erit excommunicatus si non potuit
venire in casu tali:sal
tem quo ad deū non est excōmunicatus:quia impossibile pre/
ceptum non ligat.ff.que sent.sine appellati. rescinden.l. pau/
lus:sed quia ecclesia illud ignorat:doceat de impedimēto ⁊ ab
soluetur sine difficultate ⁊ grau amine.argu.j.de senten. excō/
municatio.c.sacro.sic ex eadem causa reuocaē sentētia diffini/
tiua.nec mandanda est executioni.ff.de iudi.si pretor.⁊.j.de re
iudi.cum bertoldus.⁊.c.cum olim. multo fortius excommuni
cationis sententia tenet:sed probato impedimento siue graua
mine vt dixi debent absolui.

Super eo. ¶ Summaē vt in rubro:⁊ adde etiā in crimi
nali ꝓm cōmunē intellectū. ⁊ sic aliquid addit ad.c.j.ē.
eo.⁊.c.dilectorū.j.eo.in prima ponitur decisa cōsultatio. in se/
cūda respōsio ibi:consultationi.in qua distinguit:⁊ scdm mē/
brū prosequiē ibi:verum cuius responsio moderatur ibi: nisi.
Ab.sic. b ¶ Super eo:questio fuit talis: aliq̄s cōuenitur de
aliquo facto manifesto:queriē an illi q̄ facto interfuerunt sunt
ad ferendū testimoniū cōpellendi. i ¶ Non requirāt:q̄tum
ad examinationē vl probationē sicut nec in ꝓfitente necessarie
sunt ptes iudicis.ff.ad.l.aquil.proinde si occisus. sententia th
necessaria.j.de diuor.porro. k ¶ Non cogendi: hoc intellige
a p̄cipio.p̄mo enim sunt monendi:⁊ postea si noluerint sunt
cogendi.vt.ē.eo.c.pri.clerici vero in cā laicorū cogi nō debēt
nisi cū alie ꝓbationes bñ nō possunt.xiiij.q.ij.quāq̄. l ¶ Ti
more:sed quis probabit hoc certe coipo q̄ monitus est ⁊ non
vult testificari p̄sumiē cōtra ipm q̄ nō bono animo ē faciat.⁊
ex hac p̄sumptione cōpellitur.ar.C.qui mili.nō pos.sup fuis.
li.xij.⁊ testes inuiti cogendi sunt.C. de test.si quādo. autē.sed
hodie.⁊ sic hodie seruaē:⁊ si constaret q̄ ps aduersa ē faceret
dz excōicari.ē.ti.pri.cū caysam.j.§.q̄ si forte.⁊.c.cōstitutis.j.

Peruenit. ¶ Cōpellit testis illi⁹ fraudē detēgere qui ad uersario ꝓbationis copiā subtrahit sic cōiter summat sed ego summo sic notabilius ꝑm ynū ⁊ cōem intellectū: vt i rubro. cōmunis diuisio. Scdā ibi: nos. Ab. sic. a ¶ Juramēto astrinxit: qd fuit temerariū ⁊ illicitū. ⁊ iō nō ꝑuadū vñ nō obstāte tali iuramēto cōpelli dz ferre testimoniū sup negocio ꝑncipali. s. ti. ꝑri. intimauit. ⁊. c. cōstitut⁹: ⁊ dz denāciari nō teneri illo iuramento: vt iii. c. ꝑstituē. ⁊. j. de accusa. olim. vbi de hoc.

b ¶ Debet. hec ꝓba babuisti. s. ti. ꝑri. ꝑstitutis. ⁊. iij. q. vij. §. sūt autē. s. si q̄s aūt. ⁊. C. de postula. prouidendum. b. c ¶ Instrumēta: qd q̄ fecerit tenet ad interesse. xij. q. ij. si q̄s de clericis.

d ¶ Ondit ꝑsumptiue. sicut ꝑsumit ꝗ illū q̄ ad pecunie corruptelam descendit. C. d pe. iud. q̄ ma. iu. l. j.

e ¶ Elusam. q: istrui iudex nō poterat sup cā illo ꝓcurante. ff. de offi. procōsul. nec q̄c q̄. §. vl: t f ¶ Cōmētū: ex hoc videt q nō sit cogēdus dicere veritatē sup ꝑncipali. ꝗ tantūmodo reuelare hāc fraudē. ⁊ hoc dicebat lau. ⁊ debebat ꝓcedi in cā tanq̄ depositisset ꝗ illū: ⁊ sic babebat illū ꝓ pducto fraude reuelata. et sic ꝑuabit iste iuramētuz suū. ⁊ hoc colligi videbat ex antiqua decretali. alij dixerūt ꝗ. sed hoc nō est verū. vt hic dicit. ⁊ qd dictuz ē ad detegendū tāte fraudis ⁊c. supple ⁊ nihilomin⁹ sup ꝑncipali debet cōpellēdi vt dicūt illa iura. ar. s. ti. ꝑri. itimauit. ⁊. c. ꝑstituē. ⁊ ar. j. e. c. vl. ⁊. ar. cōtra. j. eo. dilectozū. vbi soluit. dic q nō cōpellit sup ꝑncipali vt dicebat Lau. sed ad fraudē detegendaz dz cōpelli vt postea denūcietur nō teneri illo iuramēto: postea poterit iurare super ꝑncipali si voluerit: sed nō debet compelli: ⁊ sic planū est ⁊ nullū contrariū vt dicit Lau.

Peruenit. ¶ Sup probāda iniuria clerico illata cogēdi sunt testes. h. d. Ego summo generali⁹ ꝑm aliā lec. nota biliozē sic vt i rubro cōis diuisio. Scdā ibi: ꝑsultatiōi. Ab. sic.

g. ¶ Recusant. attēde ꝑsultationē ⁊ rñsionē ⁊ sic videb q non directe rñdet ad iterrogata. si. s. de testi. cū in tua. vbi ita idirecte respōdet. Sz dicas q eoipo q rñdet vt sup reb⁹ ecclesiasticis cōpellēdi sunt. a ꝗrio sensu rñdet q sup illa iiuria nō sūt cōpellēdi ferre testimoniū: qd cm̄ de vno ꝑstitet de altero negare videt. j. de ꝑsup. nōne. ⁊. xxv. di. q̄lis. ⁊ hoc iō in criminalib⁹ testes nō cōpellunt. j. e. dilectoz. q: iniuria crimē est. vñ q̄ de iniuria ꝓdēnat ifamis efficit. j. de re iudi. cū te. ff. de his q̄ no. infa. athletas. §. vl. ar. ꝗ. j. e. sup his. ⁊. c. se. soluit ꝗ ꝗrietas. j. eo. dilectoz. vl dic q prosecutio iniurie appellat ꝗ res ecclīastica ⁊ intellige q ciuilit ꝗ agebat pro suo interesse de iniuria: alꝭ non cōpellūt testes qd itelligo de iiuria fcā ordini clericali. b.

Ceterū. ¶ Sūmat cōiter vt in rubro: ꝗ m̄ nō placet hoc summariū q: si ꝗ nō deret finis. c. nullū spāle ponit in cōsanguinitate probāda cū exigat q odio grā ⁊c. iō pōt fūdari ꝓut summaui. c. j. s. eo. Ab. sic. b ¶ Scriptū: tā canonicū q̄ ciuile xiij. q. ij. q̄ ꝗ ⁊. s. c. ꝑ totū. ⁊. C. de testi. si qn̄. i ¶ Actibus: est aūt vt ꝗ fac appet ꝑsuetudo ius qd dā maiozib⁹ vtētiū approbatū qd ꝑ lege suscipitur cū deficit lex di. j. ꝑsuetudo. ⁊ ꝑsuetudo est optia legū inēpres s. de ꝑsue. cū dilect⁹: ⁊ sic compellēdi sunt testes tā iure scpto q̄ nō scpto. s. ꝑsuetudie s. de ꝑsue. cū dilect⁹: vt ꝗ patz. k ¶ Ꝑm ꝑstiterit. ⁊ q̄s ꝓbabit iam dictū ē q: eo ipso q monit⁹ nō vult testificari ꝑsumit ꝗ ipz vt stati cōpellat: nec est alia necessaria ꝓbatō ⁊ hec leuis ꝑsumptio sufficit. ar. ff. de pe. hē. si q̄s libertate. §. plane. b. l ¶ Timore: timor pōt referri ad mlta siue odio ꝓsone vl tiozē ꝗ ꝓtingat cōpelli dñt. s. ti. ꝑri. cōstituē. ⁊. c. intimauit. ⁊ s. c. ꝓuenit. siue etiaz odio ipi⁹ sacramenti: qd q̄dē temi religōe abhorrēt. C. de fi. istr. l. vlt. ⁊. j. de symo. et si q̄stiōes: ⁊ tūc fortis⁹ debet cōpelli: alꝭ si nollet iurare dānādo iuramētū tāq̄ hētici debet ꝓdēnari. j. de hre. excōicam⁹. §. si.

Preterea. ¶ Cōit sūmat vt i rubro: ꝗ q: varijs mōis intelligit posset alit sūmari. Et q̄a ꝗ sūmatio generalꝭ pōt ꝓuenire cuilibz itellectui trāseo ꝓ nūc cuz cōi sūmario. nam ex infra dicēdis patebit clare itelleet⁹. Tres sūt ꝓtes q̄ ꝑ se patēt. Ab. si. m ¶ Synodales: de q̄b⁹ hēs. xxv. q. vj. cp̄s in synodo. j. de accu. sicut olim. n ¶ Jterato: iuramentū cm̄ istoz testiū ad tp̄s debet extendi vū narāt in officio illo postq̄ iuramētuz illud in synodo ꝑstiterūt: siue coram ordiario siue coraz delegato cā illa tractet: vt ꝗ innuit: sicut iuramētū calūnie ad omia que in cā cōtingūt extēdit. C. de iura. calū. auē. in hoc iuramento.

o ¶ Aliter: ⁊ si alit nō fiat fides inuit ꝗ lra q iterū iurare debeāt coram delegato etiā ꝓ eadē cā: ꝗ nō videt q iterū iurare debeāt: vñ satis pōt suppleri maxie: sicut ⁊ testis ex q̄ semel iurauit ferre testimoniū in aliq̄ cā nō dz amplius iurare sup illa: nisi emerserit aliq̄d de nouo. p ¶ Qōnis: tunc cm̄ dz iurare sup articlo illo noue qōnis q: ꝑmū iuramētū nō extēdit ad illū articulū noue qōnis q: cū ꝑstitit illd i synodo vl coram epo nō cogitabat d illo. ⁊ q: itez iurare dēat ꝓbat. s. ti. ꝑr. fraternitat. vbi nou⁹ articul⁹ ꝓbat tā ꝓ ātiq̄s testes q̄ ꝑ nouos ꝑ ꝑstito ab aib⁹ iuramto: vt. s. ti. ꝑri. c. d test. ⁊. C. d tēpo. ap. ꝑ hāc.

q ¶ A ꝓbibēdo: no. q̄ q testes hmōi synodales ꝓpē ifamiā supueniēt remouent a testimonio ꝓbibēdo. nō aūt a ꝓbibito. q̄a infamia vel delictū supueniēs nō viciat qd legitie fcm̄ ē. j. de eo q̄ cogno. ꝓsang. vxo. suc. discretionē: ⁊. c. tuc. ⁊. c. iordane. ar. C de testi. l. j. ⁊. iij. q. vij. §. xcx. ff. de of. ꝑtor. barbari⁹. sic rescript⁹ pape non cassat ea q̄ legitime facta sunt. s. de testi. spo. audita.

Peruenit ad audiētiā nostrā q cū. J. prior scti laurētij coram te fuisse de symonie et adulterij crimine accusat⁹. quēdā q̄ ꝗ eū ducēd⁹ erat i testimo
a niū iuramento astrinxit: vt non deponeret contra ipm: et infra.

¶ Nos igit attēdētes: q nemo
b dz aduersario istrumēta quorū
c appellatiōe testes cōtinent sub trahere: q tā ille q̄ surripuit instrumenta q̄ q̄ aduersario parem aduocatiōis seu defensiōis
d copiā subtrahit iniquā ostēdit: a se litez foueri: ⁊ expiri dz in se
e iudicis auctoritatē eluſaz rñdemus ad detegendā tante fraudis ⁊ calliditatis cōmentū ipm
f testem merito esse cōpellenduz.

¶ Lemēs. iij. segobien. epo.

¶ Si res aliter ꝓbari non pōt etiam in causa criminali cōpellendi sunt testes.

Peruenit ad nos: q cuz a laicis enormis ⁊ itollerabilis iniuria clerico multꝭ astātib⁹ ⁊ videntib⁹ iferat iniuriātes in cām tracti negant se: antū facin⁹ cōmisisse: ⁊ cuz lesus eorū testimonio qui ꝑites extiterāt: hoc probare desideret illi nolūt veritati testimonium ꝓhibere: et infra.

¶ Cōsult. T. T. rñdem⁹ q hi q̄ de rebus ecclesiastic testificari
s recusant: si aliter veritas nequi uerit elici: ad illud sunt per censurā ecclesiasticā compellendi.

Item.

¶ Super consanguinitate probanda cogendi sunt testes.

Ceterum q sup consanguinitate cogendus sit testis ꝓhiberi testimonium veritati: non dubitatur a nobis cum id
b tā ius scriptū approbet q̄ cōsue
i tudo actibus vtentium appro
k bata si ipsum cōstiterit odio vel gratia veritatē suppriimere aut
l timore.

¶ Celestinus tertius.

¶ Testis synodalis qui coram ordiario sup mrimonio deposuit non cōpellit iurare sup eo coram delegato hoc ꝑmo. ꝓpt supueniente infamiā a testimonio repellit hoc secdo. pōt tū si errauit incōtinēti nō ex iteruallo dictū suum corrigere hoc tertio.

Preterea si testes publici q̄s
m tua ciuitas nūcupat synodales sup cā mrimonij coraz te vl tuo capło semꝭ testionīū reddiderit. nō debēt cōpelli: vt i p sētia alicui⁹ delegati iudicꝭ sup
n eadē cā iterato ꝓbeāt iuramētū
o dūmō aliter fiat fides iudicꝭ de
p legato: nisi forte articul⁹ noue q̄stionis emergat. ¶ Huiusmodi
ꝛo testes publico iure pūt ꝓpt
q infamiā a ꝓhibēdo testimonio

Reteres. ¶ Cōit sūmat vt i rubro: ꝗ q: varijs mōis intelligit posset alit sūmari. Et q̄a ꝗ sūmatio generalꝭ pōt ꝓuenire cuilibz itellectui trāseo ꝓ nūc cuz cōi sūmario. nam ex infra dicēdis patebit clare itelleet⁹. Tres sūt ꝓtes q̄ ꝑ se patēt. Ab. si. m ¶ Synodales: de q̄b⁹ hēs. xxv. q. vj. cp̄s in synodo. j. de accu. sicut olim. n ¶ Jterato: iuramentū cm̄ istoz testiū ad tp̄s debet extendi vū narāt in officio illo postq̄ iuramētuz illud in synodo ꝑstiterūt: siue coram ordiario siue coraz delegato cā illa tractet: vt ꝗ innuit: sicut iuramētū calūnie ad omia que in cā cōtingūt extēdit. C. de iura. calū. auē. in hoc iuramento.

o ¶ Aliter: ⁊ si alit nō fiat fides inuit ꝗ lra q iterū iurare debeāt coram delegato etiā ꝓ eadē cā: ꝗ nō videt q iterū iurare debeāt: vñ satis pōt suppleri maxie: sicut ⁊ testis ex q̄ semel iurauit ferre testimoniū in aliq̄ cā nō dz amplius iurare sup illa: nisi emerserit aliq̄d de nouo. p ¶ Qōnis: tunc cm̄ dz iurare sup articlo illo noue qōnis q: ꝑmū iuramētū nō extēdit ad illū articulū noue qōnis q: cū ꝑstitit illd i synodo vl coram epo nō cogitabat d illo. ⁊ q: itez iurare dēat ꝓbat. s. ti. ꝑr. fraternitat. vbi nou⁹ articul⁹ ꝓbat tā ꝓ ātiq̄s testes q̄ ꝑ nouos ꝑ ꝑstito ab aib⁹ iuramto: vt. s. ti. ꝑri. c. d test. ⁊. C. d tēpo. ap. ꝑ hāc.

q ¶ A ꝓbibēdo: no. q̄ q testes hmōi synodales ꝓpē ifamiā supueniēt remouent a testimonio ꝓbibēdo. nō aūt a ꝓbibito. q̄a infamia vel delictū supueniēs nō viciat qd legitie fcm̄ ē. j. de eo q̄ cogno. ꝓsang. vxo. suc. discretionē: ⁊. c. tuc. ⁊. c. iordane. ar. C de testi. l. j. ⁊. iij. q. vij. §. xcx. ff. de of. ꝑtor. barbari⁹. sic rescript⁹ pape non cassat ea q̄ legitime facta sunt. s. de testi. spo. audita.

a ¶ Remoueri: habes hic q infamis repellit a renunciatione. vt. j. de spon. cum in tua. ⁊ j. de accusa. cuz dilectus filius. ⁊ c. sicut olim. ⁊ ff. de popul. act. popularis actio. bug. ꝑ. b.
b ¶ In cōi. i. in synodo vel auditorio cōi. xxxv. q. vj. episcop⁹ in synodo. c ¶ Incōtinēti. i. in eadē instantia iudicij antequ loquat ptibus vel antequ recedat a ꝓsentia iudicij: qz postea subornatus ꝓsumit: sed hoc posset intelligi habito ꝓspectu ad qlitatem psone vt sic possit corrigere vel addere etiā ex i interuallo. Qualiter intelligatur incōtinēti: ꝓbat. ff. de verb. ob. ꝓtinu⁹ act⁹. ff. de adul. qd ait lex. ¶. vlti. in fi. C. d erro. aduo. l. vlti. ⁊ xxxij. q. vl. apud misericordē. ⁊ melius. ꝑ. de elec. qz ꝓpt. ibi inuenies multas expositōnes hui⁹ verbi incōtinenti siue mor. ar. ꝑ. xxxv. q. ir. qd q̄s commisit. ¶ illa ꝓria nō tangunt hoc.

Sup his. ¶ Jo. an. sūmat vt in rubro: ¶ nimis restringit iudicio meo: nō ei apparet quare his casibus et nō in alijs cogantur testes: ideo lege et tu sūma vt ex. j. dicendis apparebit. ab. si. d ¶ Sup his: hec verc. est ps illius quā hēs. j. de accusa super his. de fine illius decisa est. ⁊ de hac materia loquitur. ꝑ. ti. ꝓri. tam litteris inquisitionū. ¶ Articulis: ex B loco potes sumere casum tam illius verc. tam litteris. ꝑ. ti. ꝓri. q̄ illi⁹ sup his. j. de accusa. quidā elect⁹ fuit in eꝑm lucan. quidā se opponebat electiōi illi⁹ dicētes q erat male fame ⁊ q mrimoniū cōtraxerat cū vidua. itē isti qui opponebāt se: litteras ꝓtra electum noie capituli dño papa miserūt quas tam electus q̄ capitulum falsas dicebāt ⁊ capitulū nesciuisse de litteris illis ⁊ de istis articulis mādat papa inquiri: ⁊ ad hec ꝓbāda testes sunt cōpellendi. f ¶ Cogatis: hic cōpellunt testes in criminibus. ⁊ etiā irregularitate. j. eo. c. ꝓtori. ⁊ sic est ꝑ. ꝑ. eo. peruenit. ⁊ j. eodem. dilectorum. vbi soluitur.

Cum contra ¶ Sup crimine falsi cogēdi sunt testes sic summat Jo an. ¶ certe nō elicit hoc simplicit ex tex. qz mādat sub cōditione si se gratia odio. Et sic non ponit spāle in crimine falsi. qz sic loquit in alijs causis crimialibus supra eo. super eo. cōis diuisio. Sed a ibi: nos igit. ab. si. g ¶ Cōpellere: dubitatiōis causa fuit: qz videbat q in criminib⁹ non sunt cōpellēdi testes. in auc. de testi. ¶. qm. col. vij. ar. C. eo. si qn. in prin. ex eo q dicit ibi. in pecuniarijs causis testes cogēdos. videt q nō in criminibus. sed cōtra hoc mādat papa. scz q compellantur. ⁊ ꝑ. c. ꝓtori. ⁊ in se. c. dicit q in criminibus non compellātur. sed ibi habet cōtrariorū solutio. ⁊ qn cōpellant ⁊ qn non.

b Dilectoꝝ. sup crimibus. circa cōpulsione testium no. q in causa ciuili vbi alter veritas haberi nō potest indistincte sunt cōpellendi tā clerici q̄ laici ne veritas occultetur. xiij. q. ij. quāq̄. ⁊ qz mortalit peccant qui veritatē occultāt. xj. q. iij. quisq̄s. vñ monitōne ꝓmissa indistincte cōpelli dñt testes ꝑ. e. sup eo. et eo ipso q monitus nō vult testificari ꝓsumitur q etiā malicioſe B faciat vt sepius dictuz est. ꝑ. e. cām. qnq̄ tn in pecuniarijs causis nō cōpellunt vt in mediatoribus q̄ non cōpellunt ferre testimoniū in cōtractib⁹ in q̄bus mediatores fuerunt nisi de ꝓcursu partiū. in auc. eo. ¶. qm. col. vij. itez in alijs casib⁹ q̄ quasi ꝓuilegiati sunt. liij. q. iij. ¶. itē in crimīali. ver. itez inuiti. ⁊ trib⁹. c. seq. in criminib⁹ vo patet hic q cōpellēdi non sunt. ⁊ ar. ad hoc. C. e. si qn. in pn. ⁊ ꝑ. e. peuenit. in ꝓriū videtur q bn sunt cōpellendi. ꝑ. e. sup his. ⁊ c. cū contra. in q̄bus expresse pellit. ⁊ ar. ꝑ. ti. ꝓri. cum cām. ver. testes aut tc. ¶ ibi versus ille soluitur. et ad pnci palcs testes illud restringit. ⁊ iiij. q. iij. ¶. itez in criminali. ver. item lege iulia. pu. iudicioꝝ. ex eo cm q certe psone ibi non compellūt. vat intelligi q alie cōpellant. qz qd de vno negat. de alio tc. xxv. dist. qualis. ff. e. l. vl. ille cm persone ꝓuilegiate sunt ꝓpter cōnexitatē vnde alie omis cōpellunt. super hoc dicūt quidaz q si agat directe in modum accusatiōis non sunt testes cōpellēdi. si vero ciuilit agit de crimine in moduz exceptionis vel renunciatiōis aut etiā inqsitionis tūc cōpellunt. vt. ꝑ. e. ti. sup his. ⁊ j. de. symo. licz beli. sed huic distinctioni dicit expresse hec verc. qz nō poterat agi criminaliter in hac verc. ¶ ciuiliter tm duab⁹ rationib⁹. Primo quia hic agebat causa conuentionis ⁊ reconuentionis inter eꝑm ⁊ capitulum vt patet in antiqua. ⁊ qz ꝓ ꝓcuratorē vt littera ista dicit procuratorib⁹ cōstitutis. ¶ ꝓcurator nō interuenit in causa criminali. j. de accu. veniens. ⁊ ff. de publ. iudi. l. pe. ¶. fi. ⁊ v. q. iij. in criminalib⁹. ⁊ in crimine nō fit mutua accusatio. vel renunciatio. qz non relatiōe criminū sed innocentia reus purgat. ff. de pub. iudi. is qui. ⁊ iij. q. xj. negāda. ⁊ sic necesse est. vt dicimus q b obijciebant crimia testib⁹: vt a testionio repellerent ⁊ ideo dicit: cogatis testes. ſ. q̄ notati fuerint pterq̄ super criminib⁹ ideoq̄ dicendū est q sup crimibus testes cōpellēdi nō sunt: siue directe agat de crimie siue ciuiliter vt hic patz. ⁊ ꝑ. e. peruenit. ⁊ hec est ratio: qz in infamiā alteri⁹ nemo debz facile ꝓsilire. qz tales detractores dicūt. vj. q. j. ex merito. ⁊ c. tribus seq. ¶ multo fortius nec cōpelli. q̄liter rndebis capitul. ꝑ. ti. ad illud sup his: dicas q ibi cōpellunt testes ad ꝓbandū infamiā siue irrgularitatē ꝓtra electū ne indigna psona ad apicem dignitatis promoueat per surreptionem quia vilis psona ad tantam dignitatem per surreptionem ꝓmoueri non debet: et iudex ex officio suo hoc facere debet ꝓpter publicam vtilitatez qz ille oibus de plebe sua perficitur: et sic est q̄ſi spāle in causa inquisitiōis. ⁊ j. de symo. licet beli. et inquisitio non fit nisi vbi infamia ꝓcessit: vñ vbi nō cōpellunt testes in infamiā alicui⁹ sed ex tali cōpulsiōe si ꝓbentur crimina orit infamia. ꝑ. ti. ꝓri. testimoniū. ⁊ qz ibi agebat de falso per inquisitionē ideo compellunt testes ne talis falsitas remaneat ipunita. ex defectu testiū. in quo casu intelligit ꝓpt. c. cuz ꝓtra. qz dico illud spāle in crimine falsi: ⁊ ꝓcipue in lris pape in q̄bus multa spālia sunt j. de fal. ad falsariorꝝ. ⁊ idē in casu seqntis. c. dico ergo q vbicū q agit actione odiosa vel exceptōe ꝓ quā ad infamiā alicuius ꝓcedat non sunt cōpellēdi testes: vt dictū est: nisi i casib⁹ pdictis fm leges cōpellant: nisi in casib⁹ vbi spāliter nō debet cōpelli: vt dictū ē: ⁊ hoc dicūt tā. ⁊ vin. ⁊ alij ꝓrium dicunt prout dictū est: ¶ supradictis oibus rōnibus pōt de facile rnderi fm illos q̄ dicunt q semp cōpellēdi sunt testes: nisi agat criminali

g remoueri si eā postq̄ in cōi recepti fuerāt: cōtigerit contraxisse:
¶ Quorū testionia si quādoqz nō studiose: ¶ in proferendo erc rauerint ⁊ se incōtinēti correxerint reprobari nō debent: secus autē erit: si correctioni sue interposuerint interuallum.

I Ano. iij. pōti scti fridiani et mgro. P. canonico pisano.

¶ Cū de fama vl vicio falsitatis inquirit cogēdi sunt testes.

d Sup his: ⁊ ifra. ceterū volum⁹ ⁊ mādam⁹: vt super e inquisitiōis articulis tam de fama electi q̄z litteris contra eum sub noie longe maiorīs ⁊ sanioꝝ f ris partis capituli destinatis cogatis testes qui nomiati fuerint perhibere testimoniū veritati.

I De archidiacono mediolani.

¶ Testes qui se subtrahūt etiā in criminali cogendi sunt.

Cum contra magistrum .R. super eo q dicitur falsas de sede aplica litteras deportasse: ac per se vel procuratorē fuisse vsum eisdez tibi direximus scripta nostra. Postulasti per sedis apo. oraculū edoceri vtrū super prefacto vicio falsitatis testes cōpellere debeas nominatos. ¶ Nos igitur respondem⁹ q testes predicti si se gratia odio vel timore subtraxerit: per censurā ecclesiasticaz debes ap. re. compellere: veritati testimonium perhibere.

H Ono. iij. abbati. S. eugenij ⁊ magistro. G. cano. sene.

¶ Non summatur nec diuidit propter varietatem lecturarum

Dilectorū filiorū vultera/ni capituli ex parte vna ⁊ episcopi vulterani ex altera ꝓ/curatorib⁹ in nostra ꝓsentia constitutis: ⁊ infra. Testes qui fue/b rint notati: preterq̄ super criminibus si se grave timore subtraxerint vel odio: per censurā ecclesiasticam cogatis veritati testimonium perhibere.

ter tñ. dic q̃ nulla criminalis erat q̃stio inter epm ⁊ capitulum sed ciuilis tñ vt pz in integra in q̃nta cõpilatõne. s. cõuentio et reconuentio. ⁊ qd dicit testes qui noiati fuerint cogatis veritati testimoniũ pbibere. si gratia odio vel timore se subtraxerit pterq̃ sup criminib⁹. sic dz intelligi q̃ testes in ciuilibus qõnib⁹ sũt compellendi: sed in crimialibus nõ debent cõpelli. ⁊ sic papa ꝓuidit hic nouum ius. ⁊ sic cõtrariũ nullum contra istos ⁊ sic nõ dz vt dicũt q̃ hic erat cõtrouersia inter epm ⁊ caplm sup pluribꝰ articulis ciuilib⁹ ⁊ sup criminalibus ⁊ q̃ isti erant ꝓcuratores ad excusatões tñ allegandas. vl q̃ dati erant li. pte. ista stare nõ pñt. vt pz in antiq̃ decre. ⁊ p iura pdicta ciuilis. n. ⁊ criminalis qd nõ cõcurũt simul imo criminalis pñiudicat ciuili. iij. q. vlti. §. aliqñ. ⁊ magis equum videret q̃ semp compellerent qualiter cũq̃ agat: ne crimia remaneãt impunita dũ tñ nõ criminaliter directe ne p viles ꝑsonas q̃s cõdenet: ar. d. j. d sen. excõ. vt fame. cum suis cõcor. ibi positis ⁊ ar. j. de collu. c. j. ⁊. ij. ⁊. vlt. ⁊. d. ti. ꝓri. cũ cãm. d. testes aũt ⁊c. ⁊. d. eo. sup his. ⁊. c. cũ d. ⁊. j. c. ꝓri. in no. iiij. dicit q̃ vbi non est peccatũ tacere id sup quo testes induuntur non sunt compellendi. sed peccatum est tacere compelluntur.

Idem epo bonoñ. ⁊ magistro B. episcopo.

¶ Ad detegẽdã veritatẽ cõiuratõis cogunt̃ socij etiã iurati.

Venerabilis. F. M. archiepis rauẽnatenñ. proposuit q̃ ciues ceruicenñ. cum. M. ⁊. l. quondã clericis ecclie ranẽnatenñ. quãdã ꝑsumpserũt coniurationẽ facere cõtra eũ nihilominus in detrimẽtũ eius dãtes eis quãdã pecunie quantitatẽ ⁊ ad hec celãda se astringẽtes vinculo iuramẽti vñ humilit̃ supplicauit: vt cũ cãm sup his ⁊ q̃busdz articulis vobis duxerimus cõmittẽdã ⁊ ipse intẽtionẽ suam ꝓbare nõ possit nisi testimonio ciuiũ pdictorũ ꝓuidẽ ei ne p defectu testiũ peat sua iusticia dignaremur. ¶ Jõq̃ mãdam⁹ q̃tenus mo. ꝑmissis p cẽ. ec. ap. re. cogatis illos quos videritis cõpellẽdos vt ab hmõi iuramẽto absoluãt quos idẽ archieps ad testimoniũ duxerit ꝓducẽdos eos nihilominus si se gratia vel odio vel timore subtraxerint districtõne simili cõpellentes ad p hibẽdũ testimoniũ veritati.

Venerabilis. ¶ Diuidit̃. nã in ꝓia pte ponit̃ iusta petitio. in secda ipsius exauditio ibi ideoq̃. Ab. siculus.

a ¶ Cõiurationẽ. clerici qñ qui cõtra epm suũ faciũt cõiurationẽ vel insidias ei parauerint deponendi sunt ⁊ tradendi curie seculari: vt puniant̃. xj. q. j. si quis sacerdotũ. ⁊. c. cõiurationũ. ⁊ tribus ca. se. laici do qui cõtra epm suũ ꝓspirationẽ faciũt sunt excõicandi ⁊ cõione priuandi. xj. q. j. conspirationum.

b ¶ Juramẽto absoluant. s. videret̃ q̃ nõ debeant absolui cũ cã iuramẽtũ non tenuerit. vnde potius denunciãdi sũt non teneri huiusmodi iuramẽto ligati. d. ti. ꝓri. cõstitutis. ⁊. c. intimauit. ⁊. j. de accu. olim. ⁊ ita hic absolutio potius dicitur fieri ad cautelam siue de facto. sic q̃ñq̃ absoluunt̃ aliqui vt possunt testificari. d. ti. proximo. veniens. in fi. preterea ⁊ alia rõne iuramentũ huiusmodi nõ tenuit: qz cõiuratões huiusmodi illicite sunt. xj. q. j. si quis sacerdotũ. ⁊. c. coniurationũ. ⁊. c. se. ergo tale iuramentũ non seruandum cum vergat in dispendium salutis eterne. j. de iureiurã. si vero. ⁊. xxij. q. iiij. si aliquid. ⁊ in multis. c. eiusdem. q. ⁊ quia non habuit tres comites vt ea. causa. q. ij. aiaduertendum. vel licet sit illicitũ. auctoritate propria non dz quis venire contra ar. contra. d. de elec. venerabilem. item habes hic q̃ socius criminis admittitur ad tegendam conspiratõnẽ imo certe tenetur illam conspirationẽ manifestare ⁊ denunciare. vj. q. j. §. si quis cum militibus. in fi. ⁊. lxxix. dis. si quis papa. itẽ in ꝑfectũ ꝓbatõnis minus idonei testes admittunt̃ qui alias non admitterentur. C. de bere. l. pe. ⁊. iiij. q. ij. §. item serui responsio. ⁊ ꝓpter defectũ testiũ admittũtur qui alias admiti non debent. d. de elec. cum dilecti.

Rubrica. De fide instrumẽtorũ. Continuata est hec rubrica fm Jo. an. d. in rubrica de testibus. vel dic tu sic. supravisum ẽ est de vna specie probationis que scilicet fit per testes nunc sub seqũ de alia que fit per instrumenta. Abbas si.

Scriptura. ¶ Breue est ⁊ summat̃ sic vt in rubro fm ipsius mentem. Abbas siculus. c ¶ Autenticam

Rubrica de fide instrumẽtorũ.

Gregorius

¶ Instrumẽti exemplũ non solẽniter sumptũ fidẽ non facit, absq̃ originali.

c Si scripturã autẽticam non videm⁹ ad exẽplaria nihil facere possumus. Alex. iij.

¶ Tenuit istẽ si testes inscripti decesserint nisi sigillum hẽat autenticũ vl a notario sit ꝓfectũ

c Scriptura vero autẽtica si testes iscripti decesserit nisi f p manũ publicã facta fuerit ita g q̃ appareãt publica aut autẽti b cũ sigillũ habuerint: p qd possint ꝓbari nõ videt̃ nob alicui⁹ xxv. q. ij. sancimus autentica scriptura ẽ quẽ p manũ publicam vel per iudicem cum triũ testiũ vel duorũ ad minus subscriptõ nevel testimonio facta est in auc. de instru. cau. §. sed instrumẽta. collatio. vj. vel duoꝝ viroꝝ. d. de proba. quoniam contra. vl̃ que dz sigillum autenticũ. j. c. ꝓxi. ⁊. d. de ꝓba. post cessionem ⁊ etiam scriptura quã facit priuatas in presentia trium testium videtur autentica. in auc. de instru. cau. §. si tamen quisq̃. coll. vj. ⁊. C. qui po. i pig. ba. scripturas.

d ¶ Exemplaria. C. de eden. auc. si quis in aliquo. nisi ipa exemplaria sũpta ⁊ publicata sint iudicis auctoritate. C. d testa. pub. ⁊. j. c. ca. vlt. arg. C. de iur. empbi. l. vl. §. ⁊ si quidem dominus circa fi. C. de re iudi. gesta. sed pone q̃ ita papa mandat procedat̃ fm tenorẽ priorꝭ fam ⁊ prime lre non ꝓstarent: nũquid poterũt procedere? dicas q̃ ñ nisi prima forma prius appareat per iura predicta. vel nisi probetur tenor prioris rescripti non concellati non viciati. j. d priui. cum olim. nam p litteras vltimas non datur iurisdictio: vel si datur non constat p eas de priori forma. ⁊ ideo non potest procedi per ipsas sic non tenetur quis exequi sententiam nisi ei fiat fides de iurisdictõe. d. de offi. delega. cũ in iure.

Scriptura vero. ¶ Jo. an. non sũmat quia breue. d. ant. summat sic ⁊ publicum dicitur si manu publica est cõfectum vel sigillo autentico est sigillatum cum subscriptione testium hec summatio mihi non placet tum quia ex littera non colligitur: tum quia non puto veritatem in se continere per ea que dixi in. c. precedenti. ⁊. j. statim aliquid summittaz ideo sũmo sicut in rubrico. ⁊ non diuiditur quo ad litteram sed q̃ ad intellectum. diuido sic. primo ponit dictum ⁊ duos casus excipit Abbas siculus. e ¶ Autentica. Jnstrumenta publica ꝑpetua firmitate nitunt̃ ad damnũ ⁊ cõmodũ vtriusq̃ partis. ar. liij. dis. c. ij. xij. q. ij. si quis de clericis. ⁊. d. de pac. cum pridem. ⁊ iiij. q. iij. §. itez sepe fit. C. de fi. instru. in exercendis. priuata vero ab aduersario scripta ita q̃ constet vel a quocunq̃ dũmodo partium vel testium subscriptione fulcita sint in actione ꝑsonali robur obtinent firmitatis. in auc. de instrum. cau. §. sed et si quis. ⁊ talis scriptura dicitur autenti. vt hic patet. in reali vero actione instrumentũ manu publica confectum preponitur tali instrumento priuato nisi priuatum instrumentum habeat trium vel amplius subscriptionem testium. C. qui po. in pig. ba. scripturas priuata vero instrumenta valent in preiudicium illorum qui ea scribunt. C. de non nu. pe. generaliter. ⁊. ff. de po. publia. §. vlti. ad cõmodũ vero eoꝝ minime. C. de proba. instrumenta rõnes exemplo. lau. f ¶ Publicam manum. i. per notarium qui seruus publicus dicitur. ff. rem pu. sal. fo. l. j.

g ¶ Appareant rationes subscriptõis. in auc. de fi. instru. §. ij col. vj. vin. b ¶ Sigillum. sed qd dicimus autenticũ sigillum sigillũ autenticum dicitur sigillum epi ⁊ ei creditur q̃diu contrarium non ostendatur. d. de proba. post. cessionem. ⁊. xj. q. iij. cure. item sigillum capituli. d. de proba. c. iij. lxxiij. dis. in nomine patris. in fi. item sigillum alicui⁹ principis secularis cui creditur de consuetudine. j. eo. cum dilectus. item ar. xix. q. iij. statuimus. ⁊. ff. de custo. ⁊ exhi. reo. diuus. in auc. de instrum. cau. l. fi. §. sed ⁊ si quis.

Ex litteris. ¶ Sūmak vt in rubro fm mentez.c.cōis diuisio.secūda ibi dicimus.Abbas siculus. a ¶ Postulauit.quod de iure petere potuit cū sit cōmune instrumentū immo iudex tenek illud partib⁹ exhibere.s. de vila.pterea. quod si nō fecerit appellari poterit.j.eo.B. ppetuus. nam z propria instrumēta tenek q̄s alteri: pti exhiberi ex quo vtitur illis in iudicio.j.e.ca.pri.z ca. cōtingit.z.C. eo.l.vlti.cum ea vult arguere falsitatis.vt ibi dr. b ¶ Abrase sunt.vñ videbak dubitandu quoniam rescriptum debet apparere nō viciatum non concellatū.C.d edi.diui adri. tol.l.vlti.et sine repre hensione bulle z cbarte vel littere.j.de priuile.cum olim.et boc intelligo verum vbi ē ius questionis.z vbi papa respondet de iure: sed in narratione facti possunt abradi quia boc ad ius non pertinet sed ad questionem fidei.i. facti. C.de testa.si vnus.qz non statur tali narrationi nisi illud ꝓbibetur.nec dicitur ꝓpterea viciosu rescriptū si de eadem manu rasura reposita est in loco non suspecto. si vero littere essent clause tunc non nocet.ar. C.d fi.instru. comparationes.z.C. de testa.si vnus.lau.

c ¶ In possessionibus. i. in nominibus possessionum: sed in nominib⁹ actoris vel rei vel iudicis ibi omnino rasura eēt suspecta.item si esset ibi falsum latinu suspecte sūt littere.s.de rescp. ad audientiam.

firmitatis robur hke. I dem

¶ Rescriptum apostolicū propter rasuram in loco non suspecto non censetur viciosum.

Ex lris vris accepimus q̄ cū causa que inter magistrum.A.z.R. super capella de ambitoria vertik d mandato nostro susceperitis terminandam ꝓfatus.R.lrarū sibi copiaz fieri a postulauit. Qui cuz eas arguere falsitatis.qz in narratione facti abrase sunt vbi scriptū est:iura parochialia. z infra. ¶ Dicimus q̄ ꝓpter abrasionem illam iudicari false nō pfit: nec etiam haberi suspecte ꝑsertim z cū pri c uilegia in possessionib⁹ abradā tur z lke in narratione facti si erratuz ē:possit incūctanť abradi. I Dem eboracen.epo.

¶ Redarguenti priuilegiū de falso iudex faciet illud exhiberi corā iudice z paucis z in loco congruo z securo z interim stabitur sententie late per illud.

Accepimus lras quas abbas sancti augustini contra cantuarien.archiepm transmisit.z infra. ¶ Luz priuilegia d non inspecta non valeāt argui falsitatis.et difficile sit periculosum ea apud se.ap. exhiberi precipim⁹ vt vel exhibeanť eidem archiepo in claustro ꝓdictorum fratrū vel in alio loco congruo e z securo vsq̄ ad natiuitatē ꝓpri mam sancti iohannis baptiste. Si vero nec venerit nec sufficientez responsalē miserit ei ppetuū sllētium imponatis ipsa vl f teri⁹ arguendi. Interim aūt no g lumus illa priuilegia vacillare sed precipim⁹ sniam que eorum h obtentu sup statu monasterij lata est inuiolabiliter obseruari et infra. Jubemus etiam vt archi i epm in inspectione priuilegiorū xij.hoim numero faciatis eē cōtentum. ¶ Elestin⁹ tercius abbati sancti secundi.

¶ Jsikn vel ꝓuilegiū quo q̄s vtik corā iudice aduersario ite gralik legi nō dz sed soluz illud capitulā de quo agik edi debet

k Contingit interdū vt dicitis q̄ qñcūq̄ cū aliquo litem habetis priuilegiū vestruz aduerse pti cogimini plenie⁹ exhibere. Vñ accidit q̄ occasione vni⁹ capli sup quo cōuenimini l pluria litigia suscitank. z infra.

¶ Cōsul.U.T. rūdem⁹ vt qñcūq̄ sup exhibēdo ꝓuilegio vel īdulgētia seu instro fueritis req m siti pñte iudice aut aliq̄bus prudētib⁹ viris deputatis ab ipso audiēte pte ꝑsna tnmmō recitek: ita q̄ si tm sup vno capl'o qō fu n erit illud solūmodo rescribatur z aduerse pti copia eius fiat.

I nno.iij.mediolan.archiepo.

¶ Jnstrm publica mānō ꝓfectū hns sigillū cui⁹ lre ñ sūt legibiles vl scripture delete vl enormē patik fracturā nō approbat

Frater dilectos. B. filios abbatem sancti donati de

sint legi.lator.j.de accu.licet.j.de damde.despon.cum inhibitio.z.j.qui ma.accu.pos.cum in tua.z.C.de inge.ma.diffamati.z.C.qui accu.non pos.si ea.sic z ad exceptiones proponendas.j.de excep.pastoralis. g ¶ Vacillare.ar.q̄ pendente accusatione contra aliquem interim remanet in statu et officio suo pristino.viij.q.iij nonne.arg.contra.s. de testi. non oportet. vbi de boc.

b ¶ Obtētu. auctoritate enim priuilegiorū sentētia lata fuit super statu monasterij absoluendo monasterium a subiectione archiepiscopi z ita pz q̄ licet dicak sentētia lata per falsa instrumēta siue testes quousq̄ de boc constet in sua firmitate perdurat z ei statur.ff.de re iudi. diuus. falsitate vero probata nullius erit momenti ipa sententia.s.de procu. in nostra.in fi.z.C.de p cu.licet. i ¶ Priuilegiorum. vel etiaz in parte ipsorum. j.c.p pri.z.ff.de eden.l.j.§. ij.ber.

Contingit.

¶ Cōis diuisio. secunda ibi cōsultationi.Abbas si.

k ¶ Contingit exhibere.z nonne isti erāt rei:quare ergo cogūtur sua instrumēta parti alteri exhibere contra illud. s.de p ba.ca.j.z.iij.q.iij.§. itez in criminali. ver. qui intendit.z.C.de eden. qui accusare.§ non contradicunt illa quia isti vsuri erāt in iudicio illis priuilegijs. et ideo aduersario illa edere tenebantur.ff.de eden.l.j. §.edenda. nā z actor reo. et reus actori tenetur edere omnia quibus vsurus est.C.de eden.l.vlti.de boc dicitur.j.eo.B.perpetuus.b.

l ¶ Suscitank.quod esse non debet.immo potius iudex prospicere debet ne lites ex litibus oriantur.ff.de arbi. non distinguemus.§.quesitum.ff.si cer.pe.quidam.z.ff.de leg.iij.fideicōmissa.§.si quis.x.z.ff.de dam.infec.qui bona.§.vlti.z.C.de iudi.apertissimi.z.C.de sacrosanc.eccle.l.vlti..vnde z ille qui petit sibi fieri editionem instrumentorū.iurare debet q̄ per calūniam boc non faciat.ff.de eden.si quis ex argentarijs.§.erigik C.quēadmo.testa.ape.l.iij.b.

m ¶ Judice:alias non tenek . nam: coram iudice et presente alia parte bec sunt facienda.arg.ff. de interro.actio. voluit.§. quod ait.z.l.vltima.

n ¶ Illud solūmodo.ff.de eden.argentarius.§.edi.autē.alia vero capitula non debent edi. sic z quandoq̄ recitetur clausula testamenti que alicui ingerit ignominiā.C.quēadmo.testa. ape.l.iij.z.ff.eo.ti.l.ij.§.ij.ber.

Frater dilectos. ¶ Reus absoluik cum iura actoris sunt obscura vt quia ipsius instrumēta sunt obfuscata vel lre

Accepimus. ¶ In prima ponik partis decisa petitio. in secunda pape prouisio ibi:cum priuilegia. d ¶ Valeant.alias enim nec redargui possunt nec etiam sciri quid deberet seruari p ipsa q̄ totū ex ipsarā inspectione deprehēditur j.de priui.dilecti.z.ca.porro.z.j.ca.primo.z.xcvj.dis. bene q̄dem.nec possumus iudicare de lege nisi ea perspecta.ff.de leg. in ciuile.z qui priuilegiū vel instrumentū vult arguere falsitatis. primo iurabit q̄ calūniose boc non dicat alias nō audirek nec dareť ad inspiciendū.C.de fi.instru.l.vlti. que intelligitur cum agik de falso criminaliter tunc inscribit accusator:vt ibi dicitur.quidā intelligunt legem istam cum agik ciuiliter de falso fm q̄ bec decre.intelligik.z fm boc bene probat id ad quod inducitur cum quis ciuiliter vult arguere instrumentuz de falso z boc intelligo verum vbi de calūnia non est iuratum.z est ad boc arg.s.de testi.presentiū.z.j.de excep.pastoralis.

e ¶ Securo: boc iudex prouidere debet vtriq̄ parti. iij.q.ix. boltank.xxxij.q.ij.siue.z.j.de ap.ex parte.z.s. vt lite non contesta.accedens.ij. f ¶ Arguendi:no.tempus prefigenduz accusare volenti vltra quod non audik.vt.iiij.q.v.c.j.et.j.qui fi.

vel sculpture sigilli sunt delete.b.d.ego summo sicut faciat magis ad titulū vt in rubro. ⁊ est casus quotidianus ⁊ notabilis ꝑ istis sigillis antiquis diuidit in tres ptes. in prima ꝓte petitio ⁊ iura ⁊ allegationes actoris. in secūda rñsiones rei ibi sed cōtra.in tercia snia ibi.cū aūt.Ab.si. a ¶ Petebat.abbas ba

bēs mādatū a capitulo suo als nō audiret ē.de trāsac.c.contingit. nisi cauisset de rato.ē.de offi.dele.cozā de hoc dixi.ē.de resc. edoceri. b ¶ Procuratore tuo.⁊ ita est cōcipiēdus libell⁹ in pſonā ꝓcuratoris nomine ecclie: ar.C. de epis.⁊ de. oēs.§. hoc nihilominus. de hoc dictū est.ē.de elec.q̄relam. c ¶ Cū bonore.⁊ sic ꝑz ꝙ libell⁹ generalis pōt offerri. ē.de resti.spo. cuz ad sedem.vbi de hoc plenius dr.ē.de li. obla. c.ij. d ¶ Obtinuerat in iudicio possessorio. sed si obtinuit i possessorio qualiē modo petit cuz habuerit possessionez. dicas ꝙ obtinuit i possessorio causa rei seruande. ē de iudi.examinata. ē archieps recuperauit possessionē ifra annū offerēdo cautōz cozā ēpis regiñ. et mutiñ. ⁊ ꝓterea monasteriuz nō stetit in possessiōe sed archieps.ē.de sequestra.ad hoc.

c ¶ Addēdi. dicunt quidā.arg.hui⁹ lre ꝙ verba ista se.n.p sunt ponēda in libello.ar. insti.de actio.§. si minus.sed nō est necesse ꝙ ponant nisi q̄s velit ponere ad cautelā q: vsq̄z ad lit. cōtesta. potest mutari vel addi vl diminui libellus C.de edē.edita actio. de hoc dictū est. ē.de libel.obla.c.ij.

f ¶ Pertinere. verbum istud ptinere latissime patet. ff. de v̄. sig.verbū istud pertinere.vnde per hoc deduxit in iudiciū quicquid iuris habebat in rebus illis exquo nullaz causam adiecit. ff.de excep.rei iudi.⁊ an eandez.§.actiones.⁊ de hoc dixi. ē.de li.obla.c.ij.⁊.ij.q.viij. libellozꝝ. g ¶ Vel cōferebat. tanq̄ dñs predicti comitis qui feudum alienare non posset sine licētia domini.vt in constitutione frederici de feudis. C. de iure emphi. l.vlti.⁊ ar.j.de do.post diuoz.resti.nuper. ē hic collatio ad alia ⁊ confirmatio ad alia refertur.vt.j.sequit.eo.ca.vin.

b ¶ Et supra. hoc vult dicere littera ista quidā testes dicebāt ꝙ monasterium possederat.xl.annis citra. alij dicebant ꝙ per quinquaginta annos ⁊ supra. sed vere nō probant quia si hoc fuisset probatum obtinuisset monasteriū ⁊ idcoꝑ dicit: nitebat probāre. i ¶ Consumptū:consumptō vel ratio obest in nominibus iudicū,in data in remotione appellationis vt dictuz ē.ē.eo.ex lr̄is. k ¶ Inditiōis:inditio cū ꝓlucuit poni i ꝓuilegijs ⁊ instr̄is:vt h.⁊.xxiij.di.in noie dñi.⁊.lxxiij.di. i noie pr̄is. in fi.⁊ anni dñi sūt ponēdi ⁊ nomē impa.mēsis ⁊ dies ⁊ h totū

scozula.⁊.B. procuratorē tuuz sup subiectis articulis diu fuit i a nostro auditorio litigatū. Petebat siquidem abbas nomine b monasterij sui a prefato procuratore tuo nomīe mediolanen. ecclie restitui monasterio mēorato portū scozule sine sexti cuz c honore districtu et iurisditione loci p̄fati: dicēs ad monasteriū hec oia ptinere.hoc ipm dicens de hominib⁹ qui habitāt in curte binien.⁊ tenent res monasterij in gralia de quibus monaste d riū obtinuerat in iudicio possessorio per snīam ēpi veronē.Hec oia petebat cū omnib⁹ fructib⁹ inde pceptis: saluo in oib⁹ iure e addēdi vel diminuēdi satagēs cōprobare oia que p̄missa sunt f ad suum monasteriū pertinere. Primo ꝑ priuilegiū luitardi comitis quondā ēpi lucani q̄ monasteriū ipsum fundauerat: ⁊ ei q̄ p̄missa sūt donauerat vniuersa. Secundo ꝑ instrumentū sententie asperti quondā mediolanensis archiepi quā ex delegatione lodouici imperatoris tulit super his pro monasterio cōtra a.prefati luitardi nepotem qui super eis monasterium molestabat. Tercio ꝑ priuilegia romanorū imperatorū ⁊ p̄sertim henrici qui p̄missa oia monesteria cō g firmabat vel etiam conferebat. Quarto ꝑ instr̄a locationuz q̄s fecerāt diuersis personis abbates monasterij memorati: Testes quoqz ꝓduxerat per quos nitebat ꝓbare ꝙ monasterium a.xl.annis et citra ⁊.A. l.annis b ⁊ supra possederat supradicta ⁊ ꝙ fama publica erat: ea omia p̄ fato monasterio a iam dicto lui tardo fuisse donata. ¶ Sed cōtra priuilegiuz donationis a ꝓcuratore tuo multa fuerūt obiecta. Primo qz ibi maxie apparebat i consumptū videlz in an k notatione inditionis: vbi potuisset falsitas facilius deprehēdi. Secundo quia cum charta vetustissima videret recentior apparebat scriptura: tanq̄ nō illo tpe facta fuisset. Tercio qz falsū sigillum viciose videbatur appositū eo ꝙ a media parte sigilli apparebat quedā imago non cū mitra in capite sed cū pilleo nec induta pontificalib⁹ sed regalibus indumentis: tenens in manu nō baculū pastoralez: sed quasi sceptrū regale cui⁹ facies m nō apparebat integra sed dimidia tanq̄ in illa medietate respiceret aliā mediā: que tamen tota vacua remanebat.sed q̄dam imago videbat ex ea fuisse delata.quia cera in ea parte nec i colore nec in planicie reliq̄ pti similis apparebat. vnde non ēpi sed imp̄atoris videbat fuisse sigillū: qō in vna medietate cesaris imaginē exprimebat: ⁊ in altera medietate p̄sumebat vel filij vel cōiugis imaginē habuisse. nam in ipso sigillo nulle alie lr̄e apparebāt nisi que nomen ꝓprium cuz hac adiectione dei gr̄a designabant. Sed cū ꝓpriū nomen ipsi⁹ ēpi fuerit luitardus in noie ꝓpio qō exprimebat sigil n lū delete fuerāt due lr̄e.secunda q̄ erat inter.l.⁊.T. et sexta que fuerat inter.r.⁊.U.ita ꝙ si secūda.O.⁊ sexta fuisset.J.proculdubio nō luitardus sed lotari⁹ legerēt.qō etiā inde cōuinci poterat qō fm dispositionē aliarū falsitas charte deprehēdit.j.de fal.eo.l3.§.eos.⁊ fit comparatio charte ad lr̄am sicut alibi fit compatio scripture ad scripturā. C.de fi.instru.compationes.vin. m ¶ Dimidia:ad hoc cūm vt sit autenticū debent apparere caracteres ⁊ orbita.ff.q̄ testa. fa.pos.ad testiū.§.signū.⁊ de pe.di.ij.principiū inquit. ver. q̄d nāq̄z boni ⁊c. n ¶ Delete: non cūm dicunt littere signate vbi nomen deest.ff.qui testa.fa.pos.§. si quis ex testibus. et si quis nō hz ꝓpriū sigillū cū alieno signare pōt. C.de test.si vn⁹.sed exprimendū est hoc.vel forsitan nō tenet hic in p̄ctib⁹ p̄cipue magnarū rerū ⁊ etiā principū.j.de appel.significauit. ⁊ littere ille delete fuerant de ipsa ceraſ sigilli. o ¶ Due littere.l.v.⁊.i.

a ¶ Publica mānu. ꝯ nōne sufficeret priuata. habētis subscriptionē triū testiū. C. q̄ po. in pig. scripturas. ⁊. xvj. q. iij. §. pōt. ver. is aūt. rn̄dent quidā q̄ nō nisi testes viuant. ar. s̄. e. c. ij.

b ¶ Magis. poterat tn̄ alio modo ꝓbari: vtrū fuerit henrici vel lodouici videlicet ꝑ cronicā imp̄atorū ex annis dn̄i et indi-

c ¶ Liture i. cancellature siue rasure. alibi vicūk̄ inserta. C. de testa. si vnus

d ¶ Profiterek̄. i. cōfitebak̄ ꝑ se fecisse cōpletionē instr̄i. i auc. de tabel. §. j. ⁊. j. de p̄ uile. cum olim.

e ¶ Mentio. no. in priuilegijs mentionē faciēdā snie vt hic videk̄ ⁊ etiā cōpositiōis j. de vsci. ex multiplici sic etiā i rescriptis faciēda est mētio de priuilegijs. s̄. de rescrip. cū ordinē. ⁊ vnum rescriptum debet facere expressam mentionez de alio rescripto ad ꝗ vt ipm tollat. s̄. d̄ do. ⁊ cōtu. ex lr̄is. itē vnū priuilegiuz de alio. s̄. de rescrip. veniens.

f ¶ Acta. sic. s̄. de testi. veniēs. ij. q. v. iterrogatū. hec regula ponit. j. de re iudi. c. pe. vbi de hoc. g ¶ Vlo cumentū. illas. n. posset approbare. sed cogi nō poterat. ar. s̄. de testi. cū cām. ⁊. c. constitutus. ⁊. c. veniens. ij. cum inter. alias ꝑsonas recepte fuisset ꝯ si in alio iudicio tn̄ ⁊ inter easdem personas recepte fuissent. tunc teneк̄ illas ratas habere si sint publicata. ar. C. de li. cau. iubem⁹. ⁊. s̄. de ꝓba. ca. vlti. ⁊. s̄. de testi. cām. que. ⁊ idem est si coram arbitro recepti sūt cū distinctione tn̄ illi⁹ legis. C. de testi. l. vlti. ⁊. s̄. de testi. c. p̄ntata. ber. h ¶ Petitōis ar. q̄ responsum conformandū est petitioni. ff. de inter. acti. de etate. itez. ar. q̄ ex forma petitionis formāda est sententia quia ex petitōe apparet q̄ liter et de quo sit actum. j. de accu. qualiter ⁊ qn̄. ⁊. j. d̄ simo. lz beli. ⁊ est ar. q̄ libellus sit dandus. alias de predictis constare non posset. i ¶ Quo magis posset valere. sic ergo faciēda ē interp̄tatio vt res de qua agit magis valeat q̄ pereat. j. d̄ ver. sig. abbate. j. de priuile. in bis. xij. q. ij. si quis de seruis. et. ff. de re. du. quotiēs. ⁊. ff. de ver. obli. quotiēs in stipu. ar. contra. s̄. d̄ offi. dele. cum sup. ⁊. ff. de iur. codicil. l. j. ⁊. ff. de re. du. in ambiguo. ⁊. ff. de bere. insti. quotiens. k ¶ Requiuissent. et ita talia debeant esse subiec. a qualia p̄ initiunt predicta. lau.

l ¶ Confirmari: videk̄ q̄ idem non possit dare ⁊ confirmare. ff. de iurisd. om. iudi. ⁊ qz. sed cōtra videk̄. lxiij. dist. in synodo. et xxiij. di. in noie dn̄i. ⁊. s̄. de elec. cū inter canonicos. m ¶ Qd̄ meū est. sic insti. de ac. §. sic itaq̄. ff. d̄ acqui. pos. possideri. §. ex pluribus. ⁊ institu. de leg. §. ꝯ si. C. de cōtraben. emp. cū res. ⁊. l. si mater. ff. de cōtraben. emp. sue rei. C. de iu. do. auia. ar. vbi d̄ q̄ cū patri iam puisum sit ꝑ legem vt habeat actionē ad repetēdaz dotem si pactū faciat nō nascik̄ ex hoc actō cū iam eā habeat a lege: ea tn̄ possessio pluriḃ⁹ ex causis babek̄. ff. de acq. pos. possideri. §. ex pluriḃ⁹. lz cm̄ vnū sit genus possessionis multe sunt eiⁿ spēs: vt ca. l. possideri §. vlti. lz ergo ex plurib⁹ causis possit fieri traditio rei. arg. ff. de sol. cū quis. §. de peculio. ex vno tū dominiū acquirik̄: ar. ff. ad le. falc. fundo. et. l. si a me: ⁊. C. loca. ad ꝓbationē. preterea ex hoc videk̄ q̄ si aliq̄s plures titulos sui dominij assignet: cū hoc ek̄ nō possit succumbat. ar. j. de concess. prebē. post electionē. ⁊. C. de cōtraben. emp. l. iij. ⁊ l. si ancillā. tn̄ lz rōne vnius tituli sit effectⁿ tn̄s: rōne alteriⁿ tituli cōpetit ei exceptio. licz iste titulus nullus videak̄. ff. de excep. l. nemo. n ¶ Nec accessoriū. istud regularik̄ verē. vt si p̄ncipale nō tenet nec accessoriū. C. de le. nō dubiū. ⁊. j. de vote post diuo. resti. et si necesse ⁊. s̄. de fo. cōpe. si diligenti. ⁊. s̄. de elec. qualiter. et. ff. ad macedo. creditorē. ar. cōtra. j. de iureiur. debitores. ⁊. C. si aduer. ven. l. j. et. ff. qui mo. vsufruc. amit. quid tn̄ in prin. ⁊. l. p̄cedēti. et illa specialia sunt. itē contra C. de epi. audi. auc. liberi furiosi vbi tenet legatū ⁊ non tenet testamentū. sed illud fit in odiū filiorū qui negligūt patrem.

o ¶ Locatio: sed hoc falsuz videreк̄: quia si ego locaui tibi domum tu non potes mihi referre questionē dominij. ff. de pign. ac. si pignore. ⁊ melius. C. loca. si q̄s cōductionis. ff. cōmo. ita. vt sed verū est q̄ nō ferak̄ questio dominij si agatur illa actione que orik̄ ex pignoraticia vel cōmodati vel locati: sed secus si agak̄ reali actione: qz illa nō ꝓponik̄ tanq̄ ꝗ cōmodatariuz vel

q̄ posteriora fuerāt nulla est habita mētio de snia: q̄uis i eorum aliquib⁹ mentio facta fuerit luitardi q̄ dicebak̄ donationē fecisse. Porro si legitimū cēt instr̄m scie ꝑ illā tn̄ sniam nullū medio laneū. archiep̄atui p̄iudiciū poterat generari. cū ipsa snia lata fuerit inter alios. ⁊ res int̄ aliosf acta alij non p̄iudicet: nec attestatiōes q̄ cōtinebank̄ in instr̄o snie per quas legitima donatō luitardi videbak̄ eē ꝓbata poterāt eidē archiep̄atui nocumē g tum aliquod irrogare: cuz inter alias ꝑsonas ⁊ in alio iudicio recepte fuissent. Ceteruz memoratī henrici priuilegiū qd̄ nō solū cōfirmatiōis. ꝯ etiā donationis videbak̄ fuisse. vñ rerum dn̄iuz donataꝝ intelligi forte poterat monasterio acq̄situm. q̄uis ex h forma petitiōis q̄ in ipso priuilegio declarak̄. ꝓfirmatoriū videreк̄ fuisse. vt tn̄ itelligak̄ eo mō i quo magis posset valere distinguēdū videbak̄. vt idez henricⁿ alia donauerit ⁊ alia cōfirmauerit. cū eadē legitime neq̄issent k cōfirmari p̄iter ⁊ donari ꝓfirmari tāq̄ priⁿ hīta ⁊ possessa: donari tāq̄ tūc tradita ⁊ ꝓcessa ac ꝑ l illa nō poterāt itelligi ꝑ priuilegiū illud donata: ꝯ cōfirmata m cū iuxta legū sanctiōes qd̄ meū est ex alia cā meū fieri nō possit nisi desierit eē meū. ⁊ ifra. Cum g̃ p̄uilegiū henrici ꝓfirmatoriū tn̄ extiterit saltē q̄ ad illa q̄ deducta sunt i iudiciū. si p̄ncipale n ñ tenuit nec accessoriū qd̄ ex eo vel ob id dignoscik̄ eē secutū: ⁊ infra. Per instr̄a d̄o locationis nec est vtrinq̄ ꝓbata ꝓprietas nec ad plenū possessio: cū ad ꝑbationē rei ꝓprie siue ad defen o sionē nō sufficiat facta locatio: ⁊ ifra. ¶ Cū aūt sup his fuisset diuti⁹ litigatū qz legittīe ꝓbata

inquisitiū. sed ḋſi cōtra quālibet poſſeſſorē. ff. ad exhibē. de eo. §. j. ⁊ verba ista ſunt ſūpta. C. locati ad ꝓbationē. ⁊ ar. ad hoc C. de ꝓſcrip. xxx. vel. xl. an. male agit. C. de dona. cenſualis. et cōductor rē cōductā locare pōt. ff. loca. qui in inſulaz. et. C. eo. ti. nemo. a ¶ Procuratorē. hic ḡ format ſnia in ꝓſonā ꝓcuratoris. ꝑ. ē. de ꝓba. lz. de hoc notat. ē. de elec. q̃relā. b ¶ Petitor. quia cū obſcura ſunt iura ptiū iudicādū eſt ꝓ reo vt hic dicit. ē. de ꝓba. ex lr̃is. c. i pūtia. ⁊. iij. q. ix. indicas. ⁊. ff. d̄ ac. ⁊ ob. arrian⁹. ff. de pe. reſpiciendū. inſti. d̄ interdi. §. cōmodū. niſi i liberali cā. ff. de manumiſ. l. aūpe. ⁊. ff. de re iudi. inter pares. item ſi agat de inofficioſo teſtō poti⁹ ꝓ teſtō iudicat. ff. de inof. te. ſi ꝓs iudicantiū. itē pro mr̃imonio. xxxiij. q. j. ſi q̃s acceperit. ⁊. xxx. q. iij. c. fi. et iſtos tres caſus ⁊ q̃rtū habes. j. de re iudi. c. vlti.

Quod ſup bis.

¶ Cōis diuiſio. ſecūda ibi ad qd. ab. ſi. c ¶ Qd ſuper bis. hec decre. eſt parſ illi⁹. j. de vot. qd ſup bis. d ¶ Abſolutione. a voto pegrinationis. e ¶ Ignota. cū vero ſigilla ignota ſūt tūc eis nō eſt ſtandum niſi ſint. v. aut eo amplius. xcviij. diſ. c. j. et q̃. ſi d̄o obfuſcata ſūt. ſūt ſuſpecta. vt. ē. ca. pri. ff. q̃ teſ. fa. poſ. ad teſtiū. §. ſi ſigna. tunc eēm remittunt ad cōſignatores vt agnoſcāt ſigilla ſua. ff. quemad. te. ape. ſi q̃s ex ꝓſignatorib⁹ ⁊ ſi q̃s nō abnoſcit ſuū ſigillū nō iōviciat ſed ſuſpectū habeat inſtr̃m. ff. c. l. j. in fi. cū d̄o ſigillū notum eſt tunc credit talib⁹ lr̃is etiā in p̄iudiciū alteri⁹. ē. d̄ ꝓba. poſt ceſſionē. ⁊. c. ij. q̃diu. i p̄riū nō ꝓbet vt ibi.

nō fuerāt q̃ petebant ad monaſterium pertinere ab impetitiōe
a ipſi⁹ ꝓcuratorē tuū noīe tuo et mediolan. eccl'ie ſnialiter duximus abſoluēdū qm̄ cū obſcura ſunt iura partiuz cōſueuit cōtra
b eum qui petitor eſt iudicari.

I Dem cantuarien. archiepo.

¶ Nō valet lr̃e ſup abſolutiōe voti p cruce ſignatos ꝓpetrate tacita veritate vel expreſſa falſitate.

c Quod ſuper bis. et infra. Queſtuiſti q̃d agere debeas circa cruce ſignatoſ. qui dicentes ſe ab ap. ſe. redire. ſuper
d abſolutiōe ſua ignota cardinalū ſigilla reportant cuz eis ſup
f impedimētis expoſitis non fuiſſet de leui credendū. ¶ Ad qd T. r̃ſidemus q̃ q̃ talibus lr̃as i dulgem⁹ illis qui ꝓſonas et facultates eorū plenius nouerunt hoc modo ſcribim⁹: vt ſup ꝓpedimētis expoſitis inquiſita diligētius veritate ſtatuant circa illos qd aſaruz ſaluti ⁊ ſuccurſui terre ſancte magis nouerint expedire ꝓuidētes attenti⁹ ne q̃d in fraudē voti fallacit ꝓfingat. Unde ſi tales ꝓ ſuppſſionez veritatis aut falſitatis expſſionez lr̃as nō ſolū cardinalū ſed ⁊ noſtras nec ſolū dubias ſed et certas
g cōſtiterit impetraſſe carere
h volum⁹ ꝓpetratis ⁊ eis nō obſtātib⁹ ad voti executionē cōpelli.

I Dem belienſi epo.

¶ Si de extrauaganti dubitat an decretalis ſit autentica aut eſt iuri conſona et tunc iudicat ſm illam aut diſſona ⁊ tunc papa conſulitur.

Paſtoralis ⁊ ſtra. Auctoritate p̄ſtitū duxim⁹ ſtatuēdū vt cū decretalis aliq̃ de qua iudex merito dubitet allegat ſi eadē iuri cōi ſit cōſona: ſcōm eā nō metuat iudicare: cuz nō tam ipſi⁹ q̃ iuris cōis auēte ꝓcedē videat. ¶ Verum ſi iuri cōi ſit
i diſſona ſm ipſaz nō iudicet. ſed
k ſuperiorē conſulat ſup ea.

I Dez epo ſancti andree ⁊ ab. de broch.

¶ Poſt publicatas atteſtatōes vſq̃ ad ꝓclusionez p̄ſit inſtr̃a ꝓducī hoc ꝓmo. Cōſuetudo loci facit inſtr̃m autenticū hoc ſcō.

Cum dilect⁹. ⁊ ſtra. Ad ſecūdā q̃onē duxim⁹ r̃ſpondendū q̃ vtraq̃ ꝓs pōt inſtr̃m etiā
l poſt publicationē atteſtationū vſq̃ ad diffinitiue ſnie calculuz
m exhibē anteq̃ ſit in cā ꝓclusum.

¶ Sup tercio vero articulo reſpondemus: q̃ ſi conſuetudo il
n lius patrie obtinet approbata: vt inſtrumentis illi⁹ regis fides adhibeat. vos ea ſecure poteritis admittere: p̄ſertim cū ſupradictus rex tante fuerit honeſtatis q̃ ipſius inſtrumenta maxime auctoritatis ſint in partibuſ
o ſcoticanis.

I dem petro viterbien.

¶ Falſitas inſtr̃i vel qd deeſt inſtr̃o probari poteſt ꝓ teſtes.

Cum iohānes heremita a te. cxxx. libras ſenen. ex cāmutui coram donadeo ⁊ Jo. iudicibus viterbien. petiſſet. ⁊ tu ex aduerſo proponens q̃ cū idē in. c. et. lxxx. libris tibi ꝓ precio domus quā eidem vendideras tenerek. c. xxx. libras ex illis nō eijcit ſed cōſulit ſuperior vt hic dicit ⁊ hoc iō q: cū inter alias decretales allegat p̄ſumit q̃ ſit decretalis. ar. xx. q. j. quē ꝓgenitores. ſi aūt decretalis obuiat cōſuetudini p̄ valet conſuetudo. dm̄ modo ꝓſuetudo ſit ꝓbabilis ⁊ legittime ſit p̄ſcripta. ē. de cōſue. c. vlti. ē. de cōſti. cū oēs ⁊. ē. de eo q̃ mit. i poſ. cū veniſſent. niſi princeps ꝓ ſuū ſtatutū intendat tollere conſuetudinē. ff. d̄ ſepul. vio. l. iij. §. diu⁹. alias ſuccumbit cōſuetudo. j. de re iudi. cuz cām q̃.

k ¶ Cōſulat. et interim pendēte relatiōe iudex ſupſedeat cauſe. ar. ē. de of. dele. lz. ⁊. C. de rela. l. j. ⁊. ij. q. j. nomē preſbyteri.

Cum dilectus.

¶ Duo ſūt dicta vt pz in rubro. ſecūdū ibi ſuper tercio. ab. ſi. ¶ Poſt publicationē. dubitatio forte fuit illa q̃a forte bona diu tacuit cū ꝓteſtari vel edere debuiſſet. ff. de eden. l. j. §. edere. ⁊. §. edēda. vel illa erit dubitatio: qa poſt publicationē teſtiū nō licet ꝓducere alios teſtes vñ videbatur q̃ nō liceret ꝓducere inſtr̃a qa noie iſtr̃oz ꝓtinēt ⁊ teſtes ē. de teſ. co. puenit. ff. de fi. inſtru. l. j. § nō ē ita. qa in inſtr̃is nō timet ſubornatio ſicut in teſtib⁹ qa ex multis cauſis ⁊ faciliꝰ ꝓbē dit falſitas inſtr̃oruz q̃ teſtiū. vt. ē. e. inē dilectos. ⁊. ē. de ꝓba. lz. vin.

f ¶ Impedimētis: cur votū nequeāt adimplere. g ¶ Carere volum⁹. qa veritatē debent lr̃e cōtinere qa votū reuocant ſicut ille que reuocant alias lr̃as. ⁊. ē. de offi. dele. ex lr̃is. et. ē. de dona. ex lr̃is. ⁊. ē de reſcrip. ceterum. ⁊. j. de re iudi. inter monaſterium. ⁊ ita ſerie rei lr̃e cōtinere debet. j. de coba. cleri. et mu. ſup eo. ⁊ ita patet hic q̃ lr̃e generales nō abſoluūt aliquē a voto nec a ſnia excōicationis. j. de ſen. excō. cū ꝓ cū. ⁊ ar. ē. de off. or. ex parte. Jo. b ¶ Obſtantib⁹. denegabit cām delegat⁹ ſuaz cognitionem vbi delegans denegaret cōmiſſionē. ē. de reſcrip. ſuper litteris.

Paſtoralis. ¶ Duo ſunt dicta. ſecundū ibi: verū. Ab. ſi.
i ¶ Diſſona. no. qd ſi aliqd reſcriptū ſit ꝑ ius ſtatum eſt abſciēdū. xxv. q. ij. reſcripta. nō eēm rōne reſcripti recedēduz eſt iure cōi. vt. ē. de reſcrip. cām que. ⁊. ē. de ēta. ⁊ qua. eā te. immo auferendū eſt de manib⁹ tenētis ⁊ dandum eſt principi. C. de paga. ⁊ ſacri. eorū. l. ſacer. ſed ſi nō eſt ex toto ꝑ ius ſed alias ſit iniquū tunc expectādū eſt ſm mādatū. ē. de of. dele. ſi q̃. et in auē. vt nul. iudi. §. ſi vo. ſi aūt aliqua decre. eſt ꝓter ius nō ſtati

p ¶ Appellatōis ibi cū igit in tercia diffinitū ipſi⁹ cauſe appellatōis ibi. de conſilio. Ab. ſi.

a ¶ Cōpensare. que cōpensatio admittēda fuit si cā ex qua cō stulabat liquida erat als nō admitteret cōpēsatio. j. de depositi. c. bona fides. i fi. vbi de hoc. ⁊. C. de cōpen. l. vlti. b ¶ Vacuā traderes. qd̄ fieri debuit si pura fuit venditio. ff. de acq̄. emp. et vēdi. l. ij. §. j. ⁊. l. se. ⁊ ar. ff. d̄ vsur. si stipulat⁹. sic ⁊ restitutō possessiōis plene ac libē faciēda est. ē. de resti. spo. pisanis. b.

c ¶ Ad nr̄az audiētiā. h̄ iō appellat ad papā q̄ ciuitas viterbien. subest dño pape etiā quo ad tpalez iurisdictionē: als nō appellat ad ipm. j. d̄ appel. si duobus.

d ¶ Pēdebat. si em̄ caplm ex toto eēt nouū. nec pēderet ex veteri iudex appellationis nō cognoscēt nec testes recipet. ē. de testi. fraternitatis. ⁊. C. de tē. app. p bāc. ⁊ sic pz q̄ in cā appellationis noue p̄bationes p̄nt induci sup noua exceptione. C. sen. rescin. ñ pos. l. ij. nec aliā cām possuz p̄sequi i cā appellationis quā ex p̄sterim corā iudice a quo appellaui. ff. de ap. scio. §. q̄sitū. ad fi.

Jo. e ¶ Nepotib⁹ ē quare iste Jo. emebat domū illā. p filijs ipsi⁹ petri nepotibus eiusdē Jo. cū ipsi filij debebāt illi petro succedere. in auc. de her. que ab intesta. defe. circa prin. col. ix. ⁊ insti. de herc. qualita. et diffi. circa principiuz. ⁊. §. sed sui. forte ideo facit: quia petrus prodigus erat ⁊ consumabat bona sua. vñ ne dom⁹ illa pueniret ad alios voluit Jo. puidere nepotib⁹ suis.

f ¶ Quodlibet instrm: ⁊ ita pz q̄ contra instrm quātūcūq̄ publicuz admittunt testes vt hic: qz fm testes p̄ducto contra instrm sniat: ad idez inducit. j. de p̄scri. ad audientiā. ⁊. C. de p̄ba. cū p̄cibus. si q̄ris quot testes p̄iudicent instro: pōt oici q̄. iiij. vel. v. ad minus. quia auctoritas tabellionis videt equiualere duob⁹ testib⁹. ē. de p̄ba. qffi contra. ⁊ ipm instrm valet duos testes: quia parez vim obtinet p̄batio testiū vel instrōrū. C. de fi. instru. l. in exercēdis vt hic decidit. ⁊ sic pz q̄ ad minus p quatuor meliores vel: v. testes instrm reprobet: de hoc dictū est. ē. de p̄ba. tercio. sed in casu isto testes nō reprobāt instrumentū ē addūt instro quod

a immerito debebat compēsare. Tandē cū sup hoc ⁊ quibusdaz alijs articulis int vos fuisset alia quādiu litigatū iudices attestationib⁹ publicatis te inialit condēnauerūt. vt eidem p̄dicte domus possessionē vacuam trades: ⁊ a creditorib⁹ liberatā. et i fra ¶ Cum igit ab hac snia ad

b nr̄am audientiā duxeris appellandū. ⁊ nos tam tibi q̄ p̄dicto J. T. subdi. et capellanum nr̄m dedim⁹ auditorē ex pte tua fuit p̄positū supradicte domus venditionē nō purā ē conditionalē poti⁹ extitisse: ac nullaten⁹ te teneri ad traditionē ipsius q̄rum nihilomin⁹ testib⁹ ad h̄ p̄bādū inductis: qd̄ ⁊ si nouū esset capi

c tulum pendebat tū ex veteri: q̄ iurati deposuerūt se interfuisse cōtractui inter te ⁊ p̄dictū. J. super cadē domo celebrato. p qua clxxx. librarū p̄ciū tibi fuerat cōstitutū. tali videlicz adiecta cōditione. vt tu domū ipam inhabitares libere i vita tua: et post obitū. M. ⁊. R. natis tuis eius/

d dē Jo. nepotib⁹ remanēt: cuius conditionis intuitu domū ipaz eidē. J. p miori p̄cio vendidisti cum. A. G. morādi p ipsa. cc. libras potuisses hfe. anni d̄o mēsis et diei q̄ venditio facta fuit. ijdē testes se dixerūt minime recordari. Dict⁹ d̄o. J. vēditionē nō cōditionalē ē purā p̄posuit extitisse: ad hoc p̄bandū publicū exhibēs istrm: ⁊ ifra. Tabellionē q̄ q̄ cōfecerat istrm ⁊ vnū ex testib⁹ i instro subscriptis ad id p̄bādū induxit. ⁊ infra. Porro cuz dubitatio fuisset exorta. vtri⁹ deberet p̄batio p̄ualē: pro tua fuit pte p̄positū: qz ⁊ si candez vim obtineat instrōrū fides ⁊ depositiones testiuz in litibus

e exercēdis: nō tū q̄libet instrm tāti dz esse momēti: vt trium vl pluriū idoneorū testiū depositionib⁹ p̄sceat. ⁊ ifra. Ad h̄ autez idē Jo. ex aduerso rñdit: q̄ cuz intētionē suā p iam dictū fundauerit instrm ac tu in modū exceptiōis vēditionē ipaz nō pure ē cōditionalit celebratā esse p̄ponas: nec p testes ad hoc a te in/

b ductos de certo fuerit tpe facta fides. et iō nō appeat q̄ sup illa vēditione deponāt qm̄ cōstat p dictū istrm. determiato tpe fuisse ꝛcta hmōi p̄batio videbat inefficax ad intētionē ꝛriā eliden/dā. Verū. rñsionē istā esse p̄ponebas inualidā. qm̄ cuz vtraq̄ ps a nobis interrogata fuisset i iure ꝛfessa: q̄ vnica tm̄ vēditio sup domo ꝛcta fuerit ⁊ ex depositiōib⁹ testiū liqat venditionez ꝛditionalē fuisse ex vtriusq̄ cōfessiōe colligit ciusdē dom⁹ vēditionē cōditionalē extitisse nō purā: nō obstāte q̄ ipsa interro

i gatio facta fuerit posit̄q̄ a ptib⁹ extitit in cā ꝛclusuz: cū iudex q̄ vsq̄ p̄lationē snie dz vniuersa rimari possit interrogare d̄ fctō q̄tiēs dubitationis aliq̄d occur

k rit. ⁊ ifra. ¶ De cō. F. n. pnūciamus venditionē p̄dicte dom⁹ fuisse ꝛditionaliter celebratā: et te ad hoc nullaten⁹ obligatū ad traditionē ipsi⁹ sup h̄ mēorato Jo. sil̄ētiū iponētes. Sniaz d̄o iudicū p̄dictorū q̄ alias iuste p

l nūciasse noscunt: cū hmōi exceptio corā ipsis nec p̄bata fuerit nec obiecta. q̄ ad dictum caplm infirmam⁹: eā quo ad alias articulos aūcte ap. confirmātes.

Honorius tercius.

¶ Defectus littere non viciat rescriptum.

EX pte carissime in xpo filie. B. quondā anglicor regine fuit propositū. et infra.

¶ Quia rescriptū aplicū p eo q̄ in hac dictiōe spoliarunt. hec

m figura. D. deerat asseritur vitiosum: mandam⁹ qnaten⁹ hoc nō notari⁹ omiserat forte p obliuionē. b. ⁊ g ¶ In modū exceptionis. vñ nō videbat p ipso sniandū. ē. de or. cog. cuz dilectus. j. de except. denicq̄. b ¶ De certo fuerit tpe. ꝓpter qd̄ probatio insufficiens videbat. ē. de p̄ba. in p̄ntia. ar. ē. eo. inter dilectos ⁊. ff. de eden. l. j. §. editiones. Jo. i ¶ Postq̄ a partibus. ⁊ sic pz q̄ iudex pōt interrogare partes quādocūq̄ visuz fuerit. ff. d̄ interro. actio. vbicūq̄ ⁊. xxx. q. vlti. c. vlti. sic etiaz pōt interrogare testes post publicationē si obscure dixerint qñq̄ visum fuerit. ē. de testi. cū clamor. qz veritas sepius examinata magis splendescit in lucē. xxxv. q. ix. graue: qz officiū iudicis est latissimū. ff. de iuris. om. iudi. l. j. sed ad petitionez ptis nō debet testis interrogare: ar. ē. d̄ p̄ba. in presentia. de hoc dicitur xxx. q. v. iudicantem.

k ¶ Pronunciam⁹. arg. q̄ sup exceptione incidenti sit pnunciādum. ar. contra. ē. de or. di. cog. c. j. vbi de h̄ sed ratio quare pronūciatur hic sup hac et non ibi potest assignari: hic opposita fuit exceptio post sniaz vnde super exceptiōe nondū fuerat directe vel indirecte pnūciatū: quare in causa appellationis debuit de ea pronunciari: quia de ea cognituz fuit. et ad hoc vt scirēt quare snia reuocēt. sed cū opponit ante sniam super ea pronūciat i directe dum sententiatur sup principali. b

l ¶ Huiusmodi exceptio p hoc patet q̄ exceptō peremptoria omissa ante sniam potest opponi post sniaz in causa appellatiōis C. sen. rescin. nō pos. l. ij. alias non nisi per beneficiū restitutiōis vt in. l. predicta. et. j. de priuile. cum olim. ij. ē. de in inte. resti. suscitata. sic etiā in compensatione omissa aī sententiā nihilomin⁹ actio remanet salua post sentētiā citra aliquam appellationez nō ob. re. iudicata in prima petitione. ff. de cōpen. quod in viē. §. j. arg. tamē cōtra. j. de re iudi. inter monasteriū. fol. vt ibi.

EX parte. ¶ Cōmunis diuisio. secunda ibi: quia. Ab. si.

m ¶ D deerat. ex hoc videt satis q̄ non debuit valere. qz in lr̄is dñi pape nihil debet diminutū esse. ar. ē. de rescrip. cū

adeo. ⁊ cũ multa maturitate ac deliberatione trãdunt. xxxv. q. ix. apostolice. vnde nõ est verisimile q̃ aliqd̃ viciũ possit ibi remanere. sed ꝓpter tam modicũ defectũ nõ viciat maxime si rescriptũ in alijs appareat oino legittimũ cũ fuerit viciũ scriptoris siue inmia occupatio qd̃ nocere non debet. ar. C. de te. errore. ⁊ l. ambiguitates. ⁊ l. qm̃ indignũ. ⁊ C. de leg. in legatis. secꝰ si esset ibi falsum latinũ. s. de rescrip. ad audientiã. ⁊ sic est notabile q̃ ꝓter defectuz syllabe vel lr̃e non viciatur rescriptũ sicut nec restamẽtuz viciat nec libertas minꝰ debet licet erratũ sit in syllaba. ff. d̃ manu. te. qui habebat.

G Perpetuus. ¶ In prima pte ponit appellãtis narratio. in secunda cãe cõmissio ibi iõq̃. ab. si. a ¶ Decimis sed nõne iste vicarius si ꝓueniebat pro decimis vicarie sue debebat dõm in iudicium noiare ita videt. quia ipse dõs non est. s. vt lit. nõ cõtes. qm̃. §. pe. ⁊ C. vbi in rem act. l. ij. et ipse dõs debuit cõueniri. ar. j. de prescrip. auditis. ⁊ xvj. q. iij. inter memoratos. arg. q̃ teneat rn̄dere cum ipse habeat ius in re. j. de appel. ad audientiã sicut vsufructuarius tenet ad refectionẽ domus ⁊ ad tributũ. ff. de vsufruc. l. vsufructu legato. §. fi. ⁊ l. seq. alias. §. bacten⁹. ⁊ C. eo. ti. cum. de hoc dictum est s. vt lit. non contesta. qm̃. §. pe. Sed intelligo q̃ iste vicariꝰ habebat mandatum generale vel spãle ad agẽdum ⁊ defendẽdũ a rectore legittime factũ. alꝰ non fuisset admissus eo ipso q̃ eẽt vicarius cũ non habeat administrationẽ nec titulũ sicut ꝓlatus nec ꝓiudicaret ecclesie ꝑ factũ ipsius. b. b ¶ Sup similibus ⁊ etiã super dissimilibus poterat eos recõuenire ⁊ ei tenebãtur rn̄dere. s. de mu. pe. c. j. vbi de hoc. c ¶ Instrumẽtorũ cõmuniũ. uo. circa exhibitionẽ instrumentorũ. Et primo scire debes q̃ rescriptũ ⁊ omnia acta cause confessionis ⁊ responsionis et attestationes quecũq̃ acta sunt in iudicio peti possunt exhiberi vel conditione ex lege vel iudicis officio. C. de eden. l. ij. vel conditione ex illa decretali. s. de ꝓba. qm̃. ⁊ integraliter sunt exhibenda quia cõia sunt. C. de eden. non est nouũ. ⁊ l. vlti. et. ff. eo. ti. pretor. §. j. ⁊ l. si quis. §. rõne. et. l. argentarius. j. rn̄so. et hoc est expressum. sed si instrumenta ꝓpria sunt et actor petat a reo instrumẽta per que intentionẽ suã ꝓbare vult non est audiendus: quia apud seipsum debet habere ꝓbationes suas. s. de ꝓba. c. j. ⁊ C. de eden. qui accusare. ⁊ actore nõ probante reus debet absolui. vt in. l. qui accusare. ⁊ j. vt ec. bene. vt nostruz. et ita nec reus actori nec actor reo tenet exhibere instrumentum ad fundandã intentionẽ aduersarij. si vero actor vel reus vtit aliquo instrumẽto ꝓprio illud aduersario edi debet: sine die et consule ne prestet materia fabricãdi falsum. s. eo. cõtingit. ⁊ c. accepimus. ⁊ ff. quẽad testa. ape. l. ij. §. diem aũt. et. ff. de eden. l. j. §. editiones. nisi vellet alterutra partiũ arguere instrumẽtũ de falso tunc integrum instrumentũ debet ei edi. vt. s. c. inter dilectos. ⁊ C. de contraben. ⁊ cõmit. sti. optimã. ber.

E Mputari. ¶ Imputat producenti scripturas contrarias in hoc quia inuicem sibi derogant. b. d. vel clarius sic vt in rubro. ponit primo dictum. secundo ipsius rationem ibi: cum in ipsius. Abbas siculus. d ¶ Imputari. hec decret. obstante in negocio ipso ratiõe preuia procedas.

Grego. ix. priori sancti bartholomei ⁊ decano de arctubꝰ lugduneñ.

¶ Licite appellat a iudice qui parti hoc petenti non facit edi cõmunia instrumenta.

G. Perpetuꝰ vicariꝰ ecclie de rechan nobis exposuit q̃ cũ prior ⁊ cõuentus de ledis
a eũ sup decimis coraz iudicibus auẽte apos. ꝓuenissent. ⁊ dictus
b B. sup similibꝰ coram ipsis reconuenisset eosdez. qz dicti iudices
c copiã quorundã instrumentorũ cõium q̃ habebat ꝑs altera et ꝑ que intendebat intentionẽ suaz sup ꝓncipali fundare fieri nõ faciebãt eidẽ hoc cũ instantia postulanti: nfam audientiã appellauit ¶ Ideoq̃ mãdamꝰ q̃tenꝰ si est ita reuocato in statuz debitum: ⁊ cetera. I Dem.

¶ Scripture cõtrarie ab eodẽ producte fidem nou faciũt.

d e E Mputari ei põt qui contrarias inter se scripturas in iudicio protulit fidem sibi ad inuicem derogantes. ¶ Cum in ipsius fuerit potestate quam voluerat non proferre.

I Dem.

¶ Si ĩ instrumẽto debiti expriml̃ causa condẽnatur debitor nisi probet indebitũ si nõ expriml̃tur necesse est vt creditor probet id esse debitum.

f g Q Ꝯ I cautio quã a te indebite ꝓponis expositaz inde
h terminate loquat aduersarius tuus tenetur ostendere debituz
i qd̃ cõtinet in ea. ¶ Sed si cautsam ꝓpter quaz hmõi scriptura processerit expresseris in eadem
k confessioni tue statur. nisi pro-
l baueris te id indebite promisisse.

I Dem. I. tabellioni.

¶ Auctoritate ordiaria põt notariꝰ tabellionis mortui notas in publicam formã redigere.

e ¶ Qui cõtrarias inter se: hoc verum est siue directe contrarie sunt siue indirecte. Directe vt si induco instrumentum in quo promisisti mihi soluere tali die. x. ⁊ aliud exhibeam in quo continetur q̃ ego feci tibi pactum de non petendo. indirecte puta si induco instrumentum in quo continetur q̃ ꝓmisisti mihi soluere. x. bononie tali die. item produco aliud in quo continetur q̃ eadem die promisisti mihi soluere. x rome. sic scripture licet non contradicant directe tamen indirecte siue per obliquuz contrarie sunt. ⁊ ideo vna derogat alij. sic quandoq̃ scriptura. ⁊ factum sibi adinuicem derogare vident vel saltem alterũ alteri. s. de elec. cum inter R. sic ꝗ patet q̃ qui contraria allegat nõ est audiendꝰ. j. de ap. solicitudinez circa fi. xxiij. q. vij. qd̃ autem. ⁊ viij. dis. quo iure. et hoc locũ habet quando ab eadẽ parte producunt. secus si a diuersis. quia tũc ei statur que magis est sine suspitione. et que dignior est. C. de cõtrahẽ. sti. optimã. in fi. § nunq̃d est idẽ in testibus ab eadẽ pte ꝓducetis. dico q̃ nõ. quia in testibꝰ nõ possum prouidere q̃d dicturi sunt ⁊ iõ stabit dignioribꝰ sed ꝑ instrumẽta bene potuit prouidere: qd̃ magis expediret ꝓducere: vt hic dicit in fi. ⁊ sibi imputet q̃ minus diligẽs fuit: nã vigilãtibus nõ negligentibus iura subueniũt. ff. qui ex ca. ma. nõ enim. ⁊ ff. de eden. veluti.

S I cautio. ¶ Ponit dictũ qd̃ diuidit in duo mẽbra. ⁊ secũdũ ibi. sed si cãm. ab. si. f ¶ Si cautio: hec decre. sumpta est de. l. illa. ff. de ꝓba. cum de indebito. §. vlti. et dic cautio. i. scriptura. siue sit priuata siue publica. ber. g ¶ Indebite. qz dicis q̃ nõ teneris ad id sup q̃ cautio exposita fuit. h ¶ Indeterminate. i. non exprimens ex qua cã debeat. i ¶ Sed si cãm. puta. qz confessus fuisti mutuo recepisse pecuniam promissam: vel ex aliquo alio contractu antecedẽti. tunc em̃ statur tue cõfessioni que cõtinet in illa cautiõe. alioquin si cã nõ sit inserta nõ poteris cõueniri ex illa cautione. C. de nõ nu. pe. generalier. cum satis sit indignũ: vt quod quisq̃ sua voce dilucide ꝓtestatus sit in eundẽ casuz ꝓpria infringere valeat testimonio s. de ꝓba. per tuas. ⁊ in. l. p̃dicta generaliter. in fi. ⁊ arg. j. q. vij. saluberrimũ. ⁊ xxvij. q. j. oẽs femine. quod si nõ ꝓmittat ⁊ confiteat se debere mihi ex aliqua iusta cã p̃cedẽte. idem est ac promittat vt tenet ex illa cõfessiõe vt in. l. p̃dicta generaliter. in fi. ⁊ ita ꝑz ex hoc q̃ cõfessio extra iudiciũ facta cã adiecta bene p̃iudicat ad ꝓbandũ de hac materia vt ctũ est. s. de cõfes. c. vlti. itẽ quid si me absente cõfiteat se mihi debere: talis cõfessio nõ nocet ad instar stipulationis: vt insti. de inuti. sti. §. itẽ verboꝝ k ¶ Cõfessioni. sic ꝗ statur confessioni contra se. fallit tũ q̃ñq̃ vt in pecunia cõfessata: qz tunc põt opponi exceptio nõ numerate pecunie. j. bienniũ. C. de nõ nu. pe. in cõtractibꝰ. in prin. et in dote. C. de do. cau. ⁊ nõ nu. l. vlti. ⁊ auẽ. ibi posita. item fallit vbi stat secũde ꝓfessioni ⁊ nõ prime. C. ad velle. auẽ. siue a me. l ¶ Indebite ꝓmisse. ⁊ ita admittit ꝓbatio p̃ talẽ cautionez licet cã subiecta fuerit. s. q̃ talis ꝓmissio indebita fuit: puta qz iã satisfecit ei. sicut qui dixit pecuniã indebitaz se soluisse. istud ꝓbare tenet. j. de so. c. vlti. ⁊ ff. de ꝓba. cũ de indebito. j. rn̄so.

Qum. P. tabellio. ¶ Primo narrat factũ. ex quo qõ. secũdo ponit decisio ibi ad petitionẽ. ab. si. a ¶ Auctoritate. ordinarij. ordinari? ergo prestabit auctoritatẽ suã huic tabellioni ad petitionẽ illorũ quor sunt instrumẽta vt ea redigat in publicã formã sic. ⁊ si essent consumpta ꝓpter vetustatẽ aut aliã iustã cãm. j. ca. p ri. b ¶ Perpetuaz. firmitatẽ habitura vt hic dicit. sic ⁊ testamẽtũ auctoritate ordinari in publicam formã redigit. C. de te. test. l. ij. ⁊ l. consulta. ⁊ talis publicatio equiualet testõ. C. e. publicati. hoc tñ scire debes q̃ tabellio dum viuit nõ pot alteri cõmittere cõpletionẽ instri. ꝯ ipsemet dz cõplere instrm ꝓut in ꝓtbocollo reperit nihil addẽdo vel diminuẽdo q̃ in ꝓtbocollo cõtinet vt in auẽ. de tab. coll. iiij. post mortẽ ꝯo fiat ꝓut dz hic. ⁊ C. eo. ti. l. certus. b.

Si instrumẽta. ¶ Primo ponit qõ. secũdo solutio ibi corã. ab. si.

c ¶ Vetustatẽ. ꝓter vetustatẽ instra ⁊ priuilegia renouãda sũt vt hic. ⁊ j. de ꝓfir. vti. vel iuti. cũ dilecta. alꝯ si vetustate cõsumarẽtur nulla fides eis adhibereť. ꝯ. e. inter dilectos. sic ⁊ testes ne ꝓbatio pereat in publicã formã redigunť ꝯ. de testi. significauit. ⁊. ꝯ. vt lit. nõ ꝓtes. qm̃. j. rñso. ⁊. §. sunt. et alij. ⁊. ff. ad. l. aquil. in. l. C. de vsur. pupil. l. vlti. ar. b.

d ¶ Iustã cãm. puta q̃ lra incipit veleri ex vicio cbarte vl' incausti: q̃uis instrm de nouo sit factũ vel alio modo qd̃ possit cõtingere de facto. ita tñ facienda est hic renouatio si adhuc sint ita integra q̃ nõ sit dubitatio de ipsorũ tenore: vt hic dicit: vel si essent pro pte iam cõsumpta vt ex inspectione nõ possit deꝯbendi de fide ipsor nõ sunt renouãda nisi prius ꝓ testes probareť de integritate instrorũ. j. de priui. cũ olim. et hec innouatio debet fieri auctoritate ordinari: vt hic dicit. sic. ꝯ. e. e. ꝓri. b.

e ¶ Publicã ꝓsonã. sic. ꝯ. c. ꝓri. ⁊. c. cũ dilect?. quid si publica ꝓsona nõ possit haberi satis credo q̃ ꝓ aliquã ꝓsonã honestaz auctoritate iudicis rescribi pñt ar. ꝯ. de proba. qm̃ ꝯ. ita tñ q̃ si gillũ autẽticũ apponať qd̃ imponat fidẽ instro. ꝯ. e. e. ij. ⁊. c. cuz dilect?. alias posset deperire ius illi? qd̃ esse nõ debet. imo curare debet iudex vt salua sit rerũ ꝓbatio. ff. de testi. current. b.

Rubrica. De presumptionibus. ¶ Quia ꝓsũptões qñq̃ plene ꝓbãt qñq̃ semiplenã ꝓbationẽ faciũt qñq̃ alias ꝓsũptões coadiuuãt vt pz. j. in ꝓcessu. ti. ideo post tractũ de ꝓbationib? de testib? ⁊ de fide instrorũ annectit hãc rubricã in qua tractať de quadã specie ꝓbationis ⁊ vnde ad materiã quod dixi in. c. tercio loco. ꝯ. de proba. ⁊ no. in. c. ferrũ. l. dist. ab. si.

Sicut noxius. ¶ Ludus noxi? inducit ꝓsumptionẽ fraudis vel sic in dubio in delictis ꝓsumit dolus vl' tercio ⁊ meli? vt in rubro ⁊ aduerte q̃ verba tex. nõ sunt pape ꝯ salomonis in parabolis vt pz ex suprascriptiõe ⁊ habenť originaliter in parabolis in. c. xxvj. ꝯ q̃ tex. est hic canonizat? facit fidẽ ⁊ inducit necessitatẽ sicut si editus fuisset a papa q̃ oia nr̃a facim? quib? auctoritatẽ nr̃am impti mur. l. j. C. de vet. iu. enu. ⁊ in. c. si aplice. de ꝓben. li. vj. ⁊ pz. ꝯ. i ꝓbemio bui? cõpilationis. ⁊ vide glo. no. ij. q. j. in primis. in v. lex. Pone ꝯ casum lrale referẽdo cõsultationẽ ad papã auctorẽ bui? cõpilatiõis ⁊ idẽ debet obseruare in oĩbus capitulis q̃rum auctores nõ habebant ptãtẽ legis condende et dicas sic. quidã accessit ad gregoriũ. ix. querẽs ab eo. Pater sancte q̃dam intrauit domũ cuiusdam qui reputabať amicus su? ⁊ clãdestine quedã iacula subtraxit ⁊ reclusit sub mãtello suo cũ autẽ. d. dom? hoc dixisset ille ad excusationẽ suã dixit q̃ iocose fecisset vellẽ scire an ex cõfessione sua ille sit absoluẽdus: dñs papa rñdet q̃ bui? solutio qõnis ex dictis salomonis in parabolis colligit euidenť q̃ inť cetera dicit q̃ sicut noxi? .i. nocẽs est bis q̃ manifeste nitit nocere. lz forte nõ fuerit secut? effect? ita is q̃ nocet occulte lz in deꝯbensiõis actu dicat q̃ iocose fecit quasi dicat q̃ sibi nõ est credẽdũ ex quo actus in se ẽ nociuus. ab. si.

Qum. P. tabellio morte p uẽtus q̃dã nõ ꝓfecerit instrumẽta q̃ in nota redacta fuerãt ab eodẽ ¶ Ad petitionẽ eorũ ad q̃s ꝓtinẽt auẽte ordinarij iudicis poteris ea fideliť in publicã formaz redigẽ habitura ꝓ b ꝓpetuã firmitatẽ. Idem.

¶ Instrm exemplarũ ꝓ tabellionem auctoritate ordinarij eandem vim habet cum originali

c ¶ Si instra ꝓpter vetustatez d vl' ꝓpť aliã iustã cãm exẽplari petať. ¶ Coram ordinario iudice vel delegato ab eo spãliť ꝓfitenť. q̃ si ea diligent ispecta i nulla sui ꝓtericiata reperiť per e publicã ꝓsonã illa ꝓcipiat exemplari eandẽ auctoritatem ꝓ hoc cũ originalibus habitura.

Rubrica. De presumptionibus

Salomon in parabolis.

¶ Sicut manifeste nocẽs ẽ pene obnoxi? ita ⁊ occultus licet postea dicat se ioco fecisse.

f Sicut noxi? est q̃ mittit lanceas et sagittas in mortẽ: ita vir q̃ fraudulẽter nocet amico suo. ⁊ cũ fuerit deprehensus dicit ludẽs feci. Idẽ.

¶ Ex violẽta ꝓsũptõe fert diffinitiua ⁊ est casus notabilis.

i Afferte mihi gladiũ. Cũq̃ attulissent: ait diuidite infantem viuũ. ⁊ date dimidiam ꝓtẽ vni. ⁊ dimidiã ꝓtẽ alteri Dixit aũt mulier. cui? filius erat k viuus ad regẽ cõmota sunt q̃ppe viscera ei? sup filio suo: obsecro dñe date illi infantẽ viuũ et nõ occidať: econtrario alia dicebat. nec mihi nec tibi ꝯ diuidať l m ¶ Rñdit rex ⁊ ait. date huic infantẽ viuũ ⁊ nõ occidať n hec est enim mater eius.

Salomon in parabolis.

¶ Cõuersatõ in adolescẽtia facit ꝓsumptionem in senectute.

o Ex studijs suis itelligitur puer. ¶ Quẽcũq̃. n. virtutibus studere cũ molestia cõtinẽtie auditiõi sapiẽtũ obseruãtie mãdatorũ dei maxie simplicitati ⁊ hũilitati videris. huius ⁊. c. si quis volũtate. nã omne maleficiũ praue ꝓsumit actum. C. ad. l. iul. de sic. l. j. C. de iniur. si non cõuictus.

f ¶ Ludens. lz hoc afferat nõ excusať. q̃ noxi? ludus est in cul pa. ff. ad. l. aq̃l. nã ludus. cuz dabat opam illicite rei. l. dist. clerico

Afferte mihi. ¶ Diuidit. nã ꝓma pars ponit factũ ex q̃ secda diffinit ibi. rñdit: ⁊ aduerte hec dispositio siue decisio nõ fuit originaliť pape ꝯ salomonis ⁊ habenť hec verba. tercio regũ in. c. iij. vñ hic in suprascriptione dr̃ idẽ ⁊ bz respectum ad. c. ꝯ. ꝓri. expone casum lrale vt ibi dixi vel spãliť? sic. Quidã ꝓposuit corã ro. põ. an iudex valeat sniam diffinitiuã ꝓferre ex sola ꝓsumptione vrgẽtissima rñdit papa q̃ sic: ⁊ ad ꝓbandũ induceit auctoritatẽ ⁊ exemplũ salomonis qui ex sola ꝓsumptiõe iudicauit inť illas mulieres meretrices cõtẽdẽtes de filio ⁊ vide lati? hãc historiã in biblia i loco ꝓallegato. ab. i ¶ Ait. f. rex salomon: ꝯ nõ diffiniẽdo ꝯ poti? tentãdo cã ingrendi veritatẽ cui? fili? esset: nã nõ ois vox iudicis auẽtem cõtinet rei iudicate. C. de sen. ⁊ interlo. om. iu. ex stipulatione. ⁊. iij. q. vj. hoc quippe. in pn. k ¶ Cõmota: interpositio est. l ¶ Nec mibi. hec nõ fuit audiẽda q̃ nocere tñ voluit ⁊ nõ ꝓdesse. vñ malicijs ei? nõ est indulgendũ. ff. de rei ven. in fundo. ⁊. ꝯ. de reseri. sedes aplica. ⁊. j. de ꝓui. ex pte tua. ⁊. j. q̃ ma. ac. pos. significante m ¶ Date huic. hec eñ fuit sntia diffinitiua lata ꝓ solã ꝓsũptionẽ. sic. xxxij. q. iij. dixit dñs. hic locũ habẽt cũ violẽta est ꝓsũptio n ¶ Hec ẽ eñ mater. i. ꝓsumit ex dilectione vni? ⁊ odio alteri us. ar. xxiij. q. iiij. ea vindicta. circa pn. ꝯ si vtraq̃ dixisset filium nolle interfici tũc illi q̃ erat in possessiõe adiudicareť: nisi alia ꝓbatio interuenisset ꝯ pone q̃ vtraq̃ moriať lite pendente cui succedit iste. videť q̃ vtriq̃: ar. ff. de re. du. q̃ duos. ff. d̃ inof. te. papinian?. §. sed nec impuberis. ar. ꝯ. q̃ neutri succedat. ff. de re. du. si fuerit. qm̃ ponit ipossibile qd̃ est ꝯ naturã. l. se bre duas matres vnde nõ est audiẽdus. ff. de inť. ac. cõfessionib?. §. j. ff. q̃ sen. sine ap. rescin. l. vlti. item altera erat in possessione ergo alteri incumbit probatio. ff. de proba. ci qui dicit. pro hac pte stãdum est. Si vero de confes. neutrius constaret. dic vt no. ꝯ. de testi. in nostra. vin.

Ex studijs. ¶ Primo ponunt vba salomonis i pabolis c.xx. scdo ponunt vba hieronymi illa exponentia ibi: quecūqꝫ. ꝛ pone casuz vt in.c. pcedētib⁹ referēdo cōsultationez ad papā: an aūt dicta salomonis in pabolis citra canonizatiōnē sint approbata ab ecclia cū sint incorpata i biblia dic vt dic glo.no.in.c.j.xvj.dis. ꝛ idem tenet hieronymus in prefatiōe sup libro p liberorū ꝛ videt ꝯcludere ꝙ sint apocripha qḋ est no. ab.si. o ¶ Intelligitur.i.psumit.ꝛ est ar p exteriora psumi de interiorib⁹.xxxij.q.v. ꝗ viderit.ꝛ.l.dis. si qs diacon⁹. a ¶ Intellige.i.psume.nā p certo non possum⁹ scire ꝙ post illa tria ꝗ salomon asserit difficilia. scꝫ viā calubri sup petrā.viā aquile sup celū.viā nauis sup aqs quartū qsi reputat impossibile: viam viri in adolescētia sua tāqꝫ i uestigari nō possit.tn̄ ex his argumētis bonā colligimus opinionē quousqꝫ appareat in ꝯtrariū.j.c.c.vlti.b.

Ullus ¶ Ab. antiqu⁹ dicit casum ponēdū p decre. veritatis de dolo ꝛ cōtumacia.ab.si.

a munda ꝛ recta opa intellige.

Bonifacius papa epis gallie.

¶ Presumit contra illū ꝗ dilationibus subterfugit iudicium.

b Nullus dubitat ꝙ ita iudiciū noces subterfugit: quezadmodū vt absoluat ꝗ est ino-

c cens querit. cōfitet eñ de oib⁹ quisqs se subterfugere iudiciuz dilationibus putat.

Gregorius in omelia.

¶ Qui ex duob⁹ illatis alterū negat reliquū affirmare psuit.

d Omne bn̄dicimus qꝛ samaritanus es tu: ꝛ demonium habes. Rn̄dit ihs.ego de

e moniū nō habeo. ¶ Duo quippe illata fuerūt ei: vnū negauit

f alterum tacendo concessit.

Idem maximo episcopo.

¶ Ex preteritis presumitur circa futura.

g Mandata celestia efficatius gerim⁹.si nr̄a cuz fri-

h bus onera ptiamur ¶ Proinde

i sup cūctas ecclias sicilie te vices ap.se.ministrare decernimus.

k ¶ Quas nō loco tribuim⁹.s; p sone ¶ Quia ex trāsacta i te vita didicim⁹. qd ꝺ subsequēti cōuersatiōe tua psumam⁹: Idē.

¶ Ex vicinitate psumit noticia facti loci vicini.

Quosdā: ꝛ infra. Aphrica vo qlit mortalitate ꝛ lan

l guorib⁹ vastet qnto viciniores

m estis credo ꝙ subtili⁹ cognouistis

Idem victori episcopo.

¶ Presumit factū notū i vicino loco qḋ est notuz in remoto

n Quāto: ꝛ ifra. Latere te i vicino non potuit: qḋ ad nos in longinquo peruenit.

Hieronymus super osee.

¶ Ex preteritis presumitur circa futura.

o Scribā eis multiplices leges meas ex pri⁹ dat; ꝛ ne

p glectis appet: ꝙ has negligent

Alex. tercius decano cassien.

b ¶ Subterfugit: ꝗ eñ iudiciū refugit appet eū de iusticia dif fusum.xj.q.j.xpianis.ꝛ.iij.q.ix.decernim⁹.ꝛ.lxxiij.di. honoratus.h. c ¶ Cōfitet.interptatiue.xj.q.iij.rursus.tripliciter dr̄ qs ꝯfiteri ore.xv.q.vj.c.j.ꝛ.ij.rei euidētia.xxviij.di.priusqꝫ contumacia.vt hic.ꝛ.iij.q.ix.decernimus.Ber.

Omne benedicimus. ¶ Qui tacet ꝯsentire psumit ita sumat Jo.an.s; hec sūmatio est minus generalis ꝛ ꝯ regula is ꝗ tacet de reg.iu.li.vj.iō sūmo sicut i rubro.pmo ponūt vba euāgelij.scdo vba gregorij exponētis seu inferētis ad decisionē qōnis.scda ibi duo quippe.ab.si. d ¶ Nōne bn̄dicim⁹ verba sunt iudeorū. e ¶ Duo quippe verba sunt gregorij: f ¶ Tacēdo: no.ꝙ ꝗ tacet cōsentire videt.liiij.dis.si seruus.et xxvij.di.diacon⁹.ꝛ.xxviij.di.diaconi.ff.de cōdi.ꝛ demō. cuz ita legatū.v.ꝗ ꝯ fallit hec regula in casib⁹.ff.ꝺ ser.vr.pd.inuitū.ff. de fur.ꝗ vas.§.necare.ꝛ.ff.ꝗ mo.pig.vel hy.sol.sicut.§.nō videt.ff.de pcu.filiusfamilias.§.iuit⁹.aliū casuz habes.lxv.dist. c.vlti..lxxiiij.di.c.j.ar.ꝯ.ff.de reg.iur.ꝗ tacet.Dicas ꝙ ꝗ tacꝫ n̄ cōsentit vbi agit de dn̄io rerū amittēdo. nisi affinitas aliud inducat.ff.de do.int vi.ꝛ vro.si seru⁹ cōis.vin.vel meli⁹ dicas ꝙ vbi p phibitionē meā possum phibere qḋ fit ꝛ taceo tunc taciturnitas p cōsensu habet liiij.di.si seru⁹.si vo p prohibitionē meā nō possuz prohibere qḋ fit tūc nō obest mihi taciturnitas puta me inuito potes vēdere rem meā.ff.de ꝯhē.emp.rem aliena.sic etiā videt distinguere lex.ff.de re iudi.sepe.ꝛ.xj.q.iij.qn̄ ꝛ.j.de re iudi.c.pe.tn̄ fallit hoc in casib⁹ pdictis.item arg.qḋ de vno negat de alio cōcedit.xxv.di.qualis.xv.q.iij.ex eo.ꝛ.ff.de iudi.cū ptor.ꝛ.xxiij.q.ij.lator.ff.de pac.dotalib⁹ ob res.§.ij.ꝛ ecōuerso.ꝛ qḋ de vno affirmat de alio negat.ff.de cō.ꝛ demō. cum ita legatū.ꝛ.ff.de legi.ꝛ senatusconsul.cum lex.ꝛ.C.de pcu.l.ma.ritus.vbi.

Mandata. ¶ Quatuor facit: primo pmittit exordiū.secūdo subdit narrationē ibi pinde.quā tercio determinat ibi qs nō.quarto rōnē subiungit ibi qꝛ. ꝛ in hoc vltimo facit iste tex.ad ti.ꝛ ideo vt reducas decre.ad ti. potes ponere casum in terminis referēdo ꝯsultationē ad gregoriū auctorē hui⁹ cōpilationis. nā qrebat an ex pteritis sit psumēdū circa futura.ꝛ gregori⁹ pro solutiōe inducit auctem gregorij qui scribēs

matrio epo dixit vt hr̄ in tex.ab.si. g ¶ Mādata celestia.i.alterī⁹ onera portate.l.di.pōderet.ꝛ.ꝯ.de of.archipsby.c. vlti. s; ego nō credo glo.verū dicere qꝛ illud nō refert ad iniūgentes on⁹ s; ad eū ꝗ dꝫ onus alterius subiere. papa aūt hic loquit de se q̄re arbitror.ꝙ papa loquat hic ꝺ mādatis celestib⁹ sibi tāqꝫ vicario factis circa pascēdū ppl̄m dei nā efficati⁹ adimplet assumēdo multos ad ministeriū iuxta illḋ euāgelicū messis quidem multa oparij aūt pauci rogate.ꝺ. messis vt mittat oparios i messez suā.xxj.di.§.j.ab. h ¶ Partiamur no. ar. de officijs partiendis.xciij. dis.diaconi. circa mediū. vbi sufficit huic ordini ꝛc. C. de asses.nemo. xvj.q. j.psbyteros. ff.ꝺ pac. si plures.lxxxix.di.singula.ar.ꝯ.ff.de adop. si cōsul.so. pma regl̄a generalis est. ꝯria tn̄ qn̄qꝫ inueniūtur. aut cā necessitatis vel vtilitatis cōcessa. xxj. q. j.relatio.xxx.q.j.ad limina.ff.de ꝯhē. emp. fistulas.§.fundū.ꝛ.ff de ser.stip.l.j.§.seru⁹ cōis. i ¶ Uices: et tn̄ non poterit extendere manū ad ea ꝗ in signū vniuersalis dominij sunt romano pōtifici reseruata.ꝯ.ꝺ trāsla.c.j. ꝛ.ꝯ.de of. lega.ꝙ trāslationē. k ¶ Sed psone.ꝛ iō cū psona finit. vij.q. j.petisti.ff.de cōsti.prin.l.j.in fi.si vo loco cōcedat priuilegium ppetuū est.xvj.q.j.hinc etiā.xxv.q.ij.c.j.ꝛ.ij.ff.de iur. immuni.l. iiij.ꝛ.j.de insti.cum venissent.

Quosdam. ¶ Ponit casum ab. antiqu⁹ ꝙ forte isti qb⁹ scribit petebāt pdēdas ibi ꝛ erāt ibi vicini qs papa voluit exaudire cū terra ipsa satis oppssa eēt a tartaris qḋ ipsi vicini meli⁹ scire debebāt rōne vicinitatis.ab.si. l ¶ Uiciniores arg.ꝙ ex vicinitate psumit.p aliqꝫ vel ꝯ aliquē ꝛ iō scire presumūtur: vn̄ facile nō credit in ꝯtrariū.xvj.di.qḋ dicitis.ꝛ.j.qui.m. ac.pos.cū in tua.ꝛ.j.c.pri. m ¶ Credo.i.psumo. ꝛ est arg. ꝙ vbi qs interrogat an credit: vel nō est dādū tempus ei ad deliberādum: qꝛ ex psumptione informat suā credulitatē.h.

Quanto. ¶ Pone casuz lr̄alē sm Jo.forte eñ papa rep̄hēdit epm de negligētia circa correctionē dilecti subditi sui cui⁹ clamor ad ipm papā puenerat: ꝛ qꝛ eps allegabat in h̄ ignorātiā papa sibi scripsit vt hic hr̄.ab.si. n ¶ Nō potuit.i. psumit nō potuisse.imo ꝯ psūptionē iuris hn̄ admittit pbatio in ꝯtrariū.ff.qḋ me.cā.nō est verisimile.ꝛ.lxxxij.di.pposuisti. et.j. ꝗ ma.ac.pos.cū in tua.ff.de pba.ꝗ testīn.ar.ꝯ.xj.q.j.si ꝗ clericorū.Circa hmōi psumptionē dicēdū est ꝙ temeraria repellat vj.q.j.oues.pbabilis psumptio inducit qn̄qꝫ expurgationem j.de pur.ca.p totū.violenta psumptio qn̄qꝫ sufficit ad condēnationē.ꝯ.c.afferte. ꝛ.xxxij.q.j.dixit dn̄s.

Scribam. ¶ Breue est: ꝛ in effectu intēdit ꝙ dixi i sūmario ꝛ pone casuz lr̄alem vt dixi in pcedētibus.c.ab.

o ¶ Scribā eis: ironice.q.ꝺ.nō scribā.vel pōt legi plane. ꝛ est ar.inducias eē ꝯcedēdas maliciose petēti ad ꝯuicēdā maliciaz de pe.di.j.pdixerat.ff.de v.ob.si insulā.ꝛ.l.insulā.ꝯ.de do.ꝛ cōtu.c.put.ꝛ.c.cū olim.ꝛ c.veritat. p ¶ Neglectis. qn̄qꝫ ex psenti psumit circa pn̄s.vj.q.j.ꝗ crimē.qn̄qꝫ ex pn̄ti circa pteritū.xxxiij.q.ij.cū p bellicā.qn̄qꝫ ex pn̄ti circa futurū.l.di. si quis diacon⁹.v.cū vo ꝛc.qn̄qꝫ ex pterito circa pteritū.xxviij. dist.qꝛ sunt culpe.qn̄qꝫ ex pterito circa pn̄s quotiēs de fama qrit alicui⁹.lxxvij.di.quicūqꝫ.ꝛ.c.monach⁹ nouicius. qn̄qꝫ ex pterito circa futurū vt h.ꝛ.xxij.q.v.si apud.ꝛ.ꝯ.eo.mādata.

Q Uia verisimile. ¶ Diuidit. nã primo ponit cãm finalẽ secũdo ꝓuisionẽ. tercio prouisionis cãm impulsiuã. scda ibi prouideas. tercia ibi qm̃. ab. si. a ¶ Cõcesserit. qm̃ d nemine ꝓsumẽdũ est ꝙ bona sua iactet. ē. de renũ. sup eo. ⁊. ē. de resti. spo. sollicite. ⁊. ff. de proba. cũ de indebito. b ¶ Cõis fama que coadiuuat ad fidem faciẽdã. iiij. q. iij. §. itẽ sepe. ⁊. ff. de tes. testiũ. §. eiusdẽ quoq; ⁊. C. ne de sta. defun. si mater. ⁊. j. c. proxi.

¶ Ligd. ¶ Per noiationẽ cohabitationẽ ⁊ famã probat cõiugiũ maxie si appareãt instr̃a dotalia ita sũmat Jo. anque sũmatio iudicio meo omnino non collig̃tur ex isto tex. tum qz in isto tex. nulla fit mẽtio de cohabitatione nec noiatiõe vltra instr̃a dotalia. tum qz ꝙmaxime sentit Jo. an. qd absq; instr̃o dotali fuisset hic per alia posita i tex. probatuz mr̃imoniuz. ideo magis inherẽdo lr̃e summo sic vt in rubro. cõmunis diuisio. secunda ibi verũ. abbas si. c ¶ Sciẽter. exq̃ sciente cohabitauit ei nõ potest opponere notã seruitutis. j. de cõiug. seruo. ꝓposuit. ē si hoc ignorasset: tunc sufficit bene. vt in eadez decre. ⁊. xix. q. ij. ꝙ totũ. ber. d ¶ Vendicãs. i. eã petit i suaz vxorez. e ¶ Nominant. ista noiatio presumptionem inducit xxxij. q. iiij. dicat aliq̃s ff. de pba. l. vlti. nõ tm̃ sufficiẽtẽ probationẽ iducit. C. d proba. nã eplis. ⁊. C. de lib. cau. l. pe. pterq̃ in casu. C de la. libe. tol. l. vna. § simili q̃z. f ¶ Donationez. dos. n. cõstitui nõ põt nisi liberis psonis. C. de lati. li. tol. l. vna. §. ē ⁊ si q̃s hominũ. sic eadem rõne donatio nõ põt cõstitui nisi in liberã mulierẽ ⁊ a libero viro vñ ꝓsumptionez inducebat tale instr̃m. ff. de iur. do. si mulier. §. ei⁹ noie. sed nõ plene ē ꝓbat qz nõ fuit factũ instr̃m sup mr̃imonio. C. de nup. neq; sine nuptijs. ⁊ ita nõ ꝓbat hoc esse qd ab hoc contingit abesse. ē. de trãsla. inẽ corpalia. ⁊. C. vñ cognati. nõ ab ē. g ¶ Fraudareẽ. no. casus in q̃bus dñs fraudaẽ seruo. j. de cõiu. seruo. lz ⁊. j. de na. et libe. ven. c. vno. Jtem ali⁹ casus est. C. de la. libe. tol. l. vna. §. ē ⁊ si q̃s boim. terci⁹ est in auẽ. de nup. §. si vo ab initio. col. iiij. ali⁹ casus est in auẽ. que dignitas liberat filiuz a patria ptãte. in prin. col. vj. h ¶ Despõsaturũ: hec assertio ꝓsumptionẽ tm̃ faciebat: qz potuit postea mutare voluntatem. i ¶ Annulos. no. ꝙ si annulus daẽ etiã mulieri in ecclesia vel in domo ꝓsumptio est ꝓ mr̃imonio. xxx. q. v. femine. si coram parẽtib⁹ ꝓsumuneẽ spõsalia. xxx. q. v. hr̃atẽs. hoc faciebat ad ꝓsumptionẽ. k ¶ Fama loci: no. ꝙ in talib⁹ fama plurũ ꝓsiderat: ar. ij. q. v. ꝓsbyter si a plebe. ff. de testa. l. iij. §. eiusdẽ. ⁊. iiij. q. iij. §. item in criminali. ver. item sepe. ⁊. xxxv. q. vj. si duo. C. ne de sta. defunc. si mater. ⁊. j. de eo qui cog. cõsang. vxo. tue. super eo. itẽ est hic ar. ꝙ fama sufficit ad pbationẽ si alie ꝓsũptiones coadiuuãt ita ꝙ cum fama faciũt probationẽ ⁊ ita q̃ nõ ꝓsũt singula multa iuuãt. j. c proxi. ⁊. c. iij. ⁊. ē. de testi. ꝓterea. l ¶ Vxorem tenuerat. ē quare req̃rit alia ꝓbatio cũ cohabitatio sufficiat ad mr̃imoniũ. ff. de i. nup. in libere. rñ. illa est ꝓsumptio legis. ē canõ non ꝓsumit esse mr̃imoniũ nisi ꝓbet ꝓter piculũ anie. xxx q. v. c. j. m ¶ Matrimonium. hic diffinitõ ponit. xxvij. q. ij. §. j. ⁊ insti. de pa. po. i ꝓn. n ¶ Presertim. i. maxime. qz idez esset sine vllo instr̃o si sola fama cũ alijs probatur o ¶ Officiũ sũ fideliter. qd semp ꝓsumit j. de ꝓsump. ad audiẽtiã. nisi cõtra ꝓsumat vel ꝓbet. nã tũc crimine falsi vtriq; incũbit probatio. C. d fal. vbi. b.

¶ Efficacior probatio requirit ab eo qui probare vult illud qd non est verisimile.

Q Uia verisimile nõ ē. q. H. qꝑsbyt̃ ꝓlonatũ ecclie. R. a capellano cõcesserit ⁊ ab eiusdẽ ecclie accepit vicariaz ꝓuideas ne sup hoc ꝓbationem recipias b nisi cõis loci fama id habeat vel tales ꝓsone appareãt de quib⁹ verisimile nõ sit ꝙ debeãt deierare qm̃ sepe contingit. ꝙ testes facile corrupti inducãtur ad falsum testimoniũ proferendũ.

I dem genuen̄. archiepiscopo.

¶ Per cohabitationẽ diutinã famã de mr̃imonio et cõtractibus mr̃imonialibus ac alia adminicula ꝓbat̃ matrimonium.

E Llud q̃z nobis inotuit ꝙ cum libera mulier ꝓ decez c annos ⁊ vltra cuidã seruo sciẽt cohabitauerit. ⁊ ab eo fuerit carnaliter cognita nũc ipm̃ asserit suũ nõ eẽ maritũ. Verũ vir eaz d vendicãs in vxorẽ oñdit publicũ instr̃m. in q̃ sese coniuges nominãt ⁊ ꝓ qd ipm̃ ei donationez ꝓpter nuptias fecisse apparet e mulier vo instr̃m illud asserens f vicio sum vt seruo dñs fraudareẽ ꝓ̃es testes ꝓduxit ꝙ ille ab amicis ei⁹ sepe rogat⁹ vt eã de g spõsaret: nec desponsasse nec de spõsaturũ se ipaz firmiter assere bat. vir aũt nõ nisi ꝑdicto instr̃o ⁊ q̃busdã testib⁹ q̃ viderãt eam h annulos deferẽtẽ ipam ꝓbauit vxorẽ ē mulier de more illarũ q̃ panes vendũt. se annulos detulisse dicebat. ¶ Verũ qz i hmõi dubietate fama vicinie magis k oz attendi si fama loci habet ꝙ vir ipaz in lecto ⁊ in mensa sicut l m vxorẽ tenuerit cũ matrimoniuz sit maris ⁊ femine cõiunctio indiuiduã vite cõsuetudinez retinẽs: cogẽda est mulier. vt eidez n viro affectu seruiat cõiugali. ꝑsertim si ꝓscriptuz: instr̃m ab eo o conditũ fuerit. qui officium suũ fideliter adimpleuit.

I dem archiepo.

¶ Per violentã presumptionẽ probatur carnis copula.

L Itteris fraternitatis tue receptis nobis innotuit: ꝙ cũ. P. ab. A. muliere quã i vxorem acceperat peteret separari. ac p cusatores mr̃imonij ꝓduxerunt testes firmiter asserentes quod postq̃z mulier cũ ꝑdicto viro cõtraxerat mr̃imoniũ: consanguineũ viri eiusdez solum cum sola nudũ cũ nuda in eodez lecto iacentem q vt ea credebant intẽtione. vt eã cognosceret carnaliter viderunt multis locis secretis r ⁊ latebris ad ē cõmodis et horis electis. ⁊ infra ¶ Consul. T. T. r fidem⁹ ꝙ ex hmõi violenta ⁊ certa suspitione fornicationis s põt snia diuortij ꝓmulgari ita quidẽ vt vir luiam habeat mortua illa ducendi aliaz. mulieri sine t spe cõiugij remanente.

Q Clemens tercius.

¶ Idem dicit.

T Ercio loco q̃stionis hui⁹ modi noduz. T. ē. petijt explicari an iuuenis sponsaz in quã ꝓ verba de presenti consensit. debeat vxorem habere ad q̃ v rum matrimoniuz impediendũ neptis ipsi⁹ sponse prosiliens se a iuuene carnaliter precognitaz ꝓponebat. a qua ꝓducti testes dixerunt se pro certo credere: trinam admonitionem inueniãtur confabulari excõmunicẽti j. de coha. cleri. ⁊ muli. si quisq̃. ⁊ in auten. vt li. ma. et auic. §. bis quoq;. coll. viij:

¶ Itteris. ¶ Cõis diuisio. secũda ibi cõsultationi. ab. si. p ¶ Separari. quãtũ ad thorũ ⁊ mutuã cohabitationem. q ¶ Credebant. non dicit vt sciebãt cũ opus illud nõ plene pateat visui sufficit ergo ferre testimoniũ de eo quod inducit violentum presumptionem que sufficit in hoc casu vt hic patz. ⁊. xxxij. q. j. dixit domin⁹. r ¶ Secretis. ⁊ latebris. que suspectis personis interdicuntur. xxx. q. vj. ab isto die. Adeo vt si p⁹

s ¶ Diuortij. quo ad mutuam seruitutem.

t ¶ Spe coniugij. ꝓpter incestũ quẑ cõmisit. xxvij. q. ij. si quis spõsam. nisi timereẽ de sua incõtinẽtia. tũc cm̃ daretur sibi licẽtia cõtrahendi. xxxiij. q. ij. in odolescentia. b.

Q Ercio loco. ¶ Casum summariũ pone vt in preceden ti. ca. j. consultatio. secũdo respõsio ibi cõsultatiõi. ab. si.

v ¶ Impediendum. i. separandum.

x ¶ Precognitã. ⁊ ita affinitas ꝓcessit mr̃imoniũ ⁊ sponsalia. quod si verum est ꝓsanguineã illius postea habere nõ poterat xxxv. q. iij. de incestis. ⁊. c. nec eam quam. ⁊. j. de eo qui cogno.

cōsang.vxo.sue de illo.ꝛ in plurib⁹.c.eiusdē ti.p̄terea hic audiē allegās turpitudinē suā.j.de spon.p̄terea.xxxv.q.iij.extraordinaria. ar.5.s.de testi.sicut.ꝛ.s.de cōfes.c.j. ꝛ.xv.q. iij.nemini. ꝛ.j.de cōces.p̄ben.cum sup qōne.et.j.de do.inter dilectos.illud verū est ꝙ allegās turpitudinē suā nō est audiendus. tñ ꝓpter periculū aie sue auditur.j.de re iudi. lator ꝛ.c.cōsanguinei. et in fauorē libertatis pat audiē q̄ filiū vēdidit. C.de lib.cau.l.j.et.ff. e.l.j.ꝛ.ij. secus est cōtra libertatem. ff. de ado.l.post mortem.

a Certitudinē: ad supplemētum ꝓbationis. C.de re.cre.in bonefidei.j.de iureiurā. c.vl.in fi.ꝛ.s.de ꝓba. sicut cōsuetudo.sic.j. de despō.impu. attestationes. b Mollet ab ea. vnde p̄sumebat ꝙ ñ p̄fiteret ò falso se neptē illi⁹ precognouisse. c Dicta sunt.s.ꝙ testes dixerī ꝙ viderāt illos p̄ plana ꝛ nemora ꝛ ꝙ iurauerūt ꝛ de foma vicinie.ꝛ alie p̄sumptōes que in lr̄a exprimunt ꝛ sic est ar.ꝙ que non prosunt singula multa simul cōsiderata iuuant.ar.s.c. pri.ꝛ.s. de testi.p̄terea.ꝛ.s.de ꝓba.cuz cām. vbi de doc.ff. q̄ cr caus. ma. nec nō.§.si quis sepi⁹ ꝛ.xxv.q.vj.si duo.ff. de testi. ob carmē. §. si testes. d Solutis sponsalibus.de facto qm̄ de iure non tenuerūt: cū essent illegittime p̄sone ad contrahēdū ꝓpter affinitatē pri⁹ cōtractā.j.ò eo q̄ cogno.cōsangui. vxo.sue discretionem et quasi per totum.

q illa dicti iuuenis extiterit concubina. adijciētes ꝙ eos ĩsimul viderāt p̄ plana ꝛ nemora vias ꝛ iuia pluries ꝓuagātes ꝛ testimoniū vicinie se sup ꝗ recepisse
a dicebant ad maiorez ꝯo certitudinē.qz min⁹ sufficiēt credidisti esse ꝓbatū qò eadē mulier asserebat: tam ipsa q̄ iuuenis iurāmētis astricti seorsuz cōfessi sunt ꝙ se inuicē carnaliter precognoue
b rāt: licet iuuenis nollet ab ea quā despōsauēat separi Mos
c autē que dicta sunt intelligētes p̄sertim cū hoc nō dicatur occultū: sed quasi p̄dicet a pluribus manifestū cōsulti⁹ esse credim⁹ vt mr̄imonialit nō p̄iūgant. sed
d solutis sponsalibus separentur.

Ano.iij.nuerneſi. epo.et archidiacono bitur.

Propter p̄sumptionē etiam vehementez non debet quis de graui crimine condemnari.

Litteras vras recepimus continētes: ꝙ cū cā q̄ vertit int altisiodo.epo. ꝛ quosdaz burgēses de caritate: quos idez eps de heresi impetebat: vobis ꝛ abbati colon.a se.apo. delegata fuisset: vtraq̄z ꝑs vos duos
e sub certa pena sibi arbitros statuerunt. delegata vobis nihilominꝰ prāte reseruata gu.aūt lator p̄ntiuz vnus ex illis heresim
f suā fuerat publica voce confes/

pos.si magnū.in leuib⁹ bene. C.e.ti.si sororē.ꝛ.iiij.q.iij. §.parentes. b Recognouerat.i.cōfessus fuerit. i Suspectum nā sola suspitione suspectus babet nisi se purgat ad arbitrium sui ep̄i qò si nō fecerit excōicari dz.j.de here.excōicam⁹.§.j.b.
k Purgando illū.s.frēm corā arebiepo bituricēsi corā quo cōueniebat frater ille de heresi.ꝛ ei fuit indicta purgatio vt p ip̄z gu.deberet se purgare. ꝛ ipe frēz suū compurgauit ꝓpter quod eps ꝛebet ip̄m piuriū ꝛ hereticuz. qz primo dixit illū hereticum ꝛ postea cū cōpurgauit sed ipse gu.dicebat ꝙ licet de se cōfessus fuisset de fratre.tñ nihil dixerat: ꝗ p̄ium ꝓbauit eps. vnde isti iudices habētes suspectū ip̄m cū lr̄is suis remiserunt ad papā.b.
l Verisimilius.de nemine p̄sumit ꝙ sit immemor sue salutis.j. q.vij.sancimus.
m Graue: imo in vlti.articulo nō semp p̄sumit ꝙ veruz dicat aliquis.C.de ꝓba.rōnes.ff.de ꝓba. qui testiū.ff.de lega. ij.luti⁹ §.quisq̄s mihi.ij.ꝛ.ff de leg.iij.cū quis.§.ticia.so.lz p̄sumat ꝙ verū dicat nō tñ sit sufficiens probatio iudicar.ff.ò pig.ac.grauis. ꝛ licz heredes necesse habeāt stare religioni defuncti: nō tñ creditores.C.de ꝓba.auc. quod obtinet Jo.
n Presertim i fratrem: p̄sumit aliquid rōne cōsanguinitatis vel affinitatis. s.e.afferta.j.de testa.rec̄sisti.j.de symo. sicut.et s.de eta.ꝛ qua.tuam ff.de ri.nup.nō solū. §.j.C.de rei vxo.ac.l.vna.§. sileat.arg.iij. q.v.accusatores vel testes. o Purgauit.hoc est notabile ꝙ semper est standū primo dicto alicuius si postea contrariū dicat etiā in alio iudicio.s.de testi.cū in tua.ꝛ etiā extra iudiciuz s.de ꝓba.p̄ tuas.ꝛ sic piurus reputat q̄ vnū in vno iudicio vl eodē dicit ꝛ postea aliud.itē hic vna p̄sumptio p̄poderat alteri ff.de in inte.restitutione.diuus.ar.5.s.de elec.cum inter.r.
p Vehementē: imo ex leui cā ꝓbat quis hereticus. arg. C. de here.l.ij.s.quantū ad hoc vt suspectus de heresi habeatur.ꝛ vt procedat quasi cōtra suspectū sed nō vt condēnet de heresi. item vehemēs p̄sumptio pro probatiōe accipit. xxxij.q.j. dixit dñs.ꝛ.s.eo.afferte.liiij.dis.fraternitatez.j.de iude.c. vlti.rñ.ꝙ non vehemens.sed violenta tñ de qua predicta.c. loquuntur. ꝛ.ff.de re.du.si mulier.et.l.prece.nec etiam omnis violēta si ꝓbetur contrariū.xxvij.q.j.nec aliqua.s.de ꝓba.proposuisti.ꝛ xxxv.q.iij.extraordinaria.
q Preter iuratoriam: hoc ideo dicit quia postq̄ quis semel periurus est: amplius ad iuramentū non debet admitti.xxij.q. v.paruuli.et.c.si quis conuictus.ꝛ.ij.q.vij.non potest. ꝛ.vj.q. j.quicunq̄.et.s.de testi.testimonium.quia timor est ne incidat iterum in periurium.argumen.j.de cobabi.cleric.et mulie.clericos.ber.

Litteras. In prima iudicū consultatio. in secda rñsio. ibi: nos ò. que subdiuidit.in prima ponit motiuū mandati: in secūda mādatū ibi.quo circa ꝛ pone casum lr̄ale. vt pz ex lr̄a iuncta glo.in ò.purgando que ponit partē casus. Ab.si.
c Arbitros.ꝛ sic pz ꝙ delegat⁹ pōt esse arbiter retenta etiā delegata iurisditione: sic.j.de ꝓben.in fi.ꝛ.s.de arbi.cū olim.ꝛ c.innotuit.sic etiā ordinari⁹ pōt esse arbiter.ar. s.de elec. cāmque.ꝛ.s.de arbi.cū tpe.sed cōtra videt.iij.q.vij. §. tria.i fi.ff.ò arbi.sed ꝛ si in seruū.§.ij.nō sunt p̄ria. ꝛ iudex non pōt iubere. vt in cū cōpromittat sicut ibi dicit. sed si ꝑtes volūt in ip̄m cōpromittere bene pñt.ar.ff.de tu.da.ab his.p̄tor ait. ꝛ in auc.vt diffe.iudi. §.si ò cōtingit.coll.ix.itē est arg.hic ꝙ in arbitrium possit de crimie cōpromitti.vñ signat p̄.ff.de arbi.nō distinguemus. §.iuli.ꝛ.s.de in inte.restitutione.c.pe.in fi.vbi ò hoc.itez ar.ꝙ possit.v.q.ij.si primates. f Cōfessus: penitēdo de ea ꝛ redeundo ad eccliam. g De fratre: bene poterat testiiicari in hoc causu p̄ frēm.si em̄ frater tu⁹ vel amicus tu⁹ vel vxor tua q̄ in sinu tuo dormit ꝛeprauari voluerit veritatē sit manus tua sup eos.xxiij.q.viij.legi.ꝛ.q.v.si audieris.ꝛ dicere ꝛebes patri ꝛ matri non noui vos.xciij.dis.diaconi.ꝛ.j.ti.pri.quēadmodū.alias in magnis criminib⁹ nō audit cōtra eū. C.q̄ accu.nō

Qum in. ¶ Diuidit in quinq; ptes. in prima pmittit dē ordiñ circa excusationē epi: in secūda ibi lz. ponit delatio nē ipsi⁹. in tercia ibi qz tñ ponit delationis repulsionē ⁊ cām. in quarta ibi sed vt ponit inq̃sitionis cōmissionē. in quinta ibi: q̃ nobis inq̃sitorū relationē. a ¶ Honestū exquo enim adept⁹ est tantā dignitatē p̄sumit q̃ rōne sue virtut̄ adept⁹ sit. lxj. di. c. j. ⁊ c. miramur. ⁊ is g̃ dus ceteros antecellat quā labor plixior ⁊ stipēdio meliora fecerint anteire. C. de of. magistri officiorū nemo. b ¶ Ad senilem. ar. q̃ exquo quis honestus fuit q̃ et postea fuerit honest⁹. s̄. e. mandata. ⁊ ij. q. j. i pmis. in fi. ff. d̄ re mili. nō oēs. §. a barbaris. itē p̄sumit p senili etate potiusq̃ p iuuenili. ar. xxxij. di fraternitatis. xx. dis. de q̃ bus. ⁊ iurisperitus ex verbis semū rusticor argumentat. ff. de le. iij. si chorus. §. j.

c ¶ Frequentius expiet. nō tñ sp. iuxta illud stulticia est que te nō sinit esse senē et illud. Qd̄ noua testa capit. inuetterata sapit. Et difficile cōtinētiaz seruat q̃ illicito se cōcubito maculare non metuit. xxxiiij. dist. §. qd̄ vero. et peccator cū venerit in pfundū vicior contēnit. xxij. dist. nec licuit.

d ¶ Naturale fed⁹. j. de coha. cle. ⁊ muli. c. pe. ⁊ C. d̄ epi. ⁊ cle. eū qui. e ¶ Detulisset. denūciādo: qm̄ laicus nō pōt clericū accusare. j. de accu. cuz P. ⁊ s̄. de testi. decetero. nec pñs absentē iij. q. ix. c. j. ⁊ ij. ⁊ ij. q. vij. ipi apli. ¶ Charitatis radice. vñ non debuit admitti. j. de accu. cum oporteat. ⁊ c. meminimus. g ¶ Malignis delationibus. i. detractionib⁹ ⁊ est arg. q̃ pter infamiam a maliuolis ortā nō est inquisitio facienda vel purgatio indicenda. j. d̄ purca. cū in iuuentute que est pars illius. ⁊ xj. q. iij. in cunctis. j. de accu. qualiter ⁊ quando. h ¶ Rescripserūt. bene debuit eis credi: cum essent ad hoc deputati a dño papa. arg. s̄. de proba. post cessionē. ⁊ xj. q. iij. cure. ⁊ s̄. de fi. instru. c. ij. ⁊ pterea p has litteras nulli fiebat p̄iudiciū. t.

Tdum. ¶ Prima pars ponit querelam. secūda dat iudicē ibi: causam: Ab. si. i ¶ Sufficiebāt. hec exceptio legittima est: quia tot sunt ponendi in ecclia quot ex facultatib⁹ ipsi⁹ possunt cōmode sustētari. j. de insti. c. j. ⁊ c. auctoritate. et j. de cōces. pben. ex pte. sed quis pbabit ecclam esse soluendo vel nō esse. rñdeo ille q̃ dicit nō est soluendo ostendēdo facultates. ⁊ redditus ecclie vt hic inuuit: ⁊ ar. C. d̄ inoff. test. oim. ⁊ ff. de leg. ij. cum pater. §. rogo. ar. contra. C. de pba. ex psona.

k ¶ Ex illa clausula: que ⁊ si nō fuisset apposita subintelligit s. de rescrip. cū adeo. ⁊ s̄. de elec. cām. ⁊ ff. de ser. si cui. ff. de vl. nup. quāq̃. l ¶ Presumat idoneus. sic. s̄. de scrut. ca. vno. ⁊ lxxxvj. di. si quid. sic p̄sumit quis bonefidei nisi pbetur contrariū. C. qui mil. non pos. sup seruis. li. xij. ⁊ C. d̄ nu. pe. auc. §. q̃ ppriā vin. ⁊ sic videt q̃ negatiua pbari debeat ex eo q̃ dicit. nisi aliud in contrariū ostēdat. sed negatiua probari nō pōt. s̄. de elec. bone. vbi de hac negatia satis dicitur. sed qualit̄ pbabit illum nō esse idoneum si dicat nō idone⁹ rōne scic tūc iudex illuz examiabit an sit q̃tū ad hoc idoneus. s̄. de eta. ⁊ qua. accepimus si rōne delicti vel irregularitatis ille q̃ hoc obijcit illud pbet fm illā regulā ei qui dicit incūbit pbatio. ff. de proba. l. ij.

Rubrica. De iureiurando. Quia in defectū pbationū recurritur ad iuramēta. j. e. ca. fi. ⁊ s̄. de pcu. exi sinuatione iō post tractatū de pbationib⁹ tam in specie q̃ in genere merito subditur hec rubrica. ⁊ n. iuramentū maximū litiū expediendarū remediū. l. j. ff. eo. ⁊ alibi dicit q̃ ois cōtrouersie finis est iuramentum j. eo. ⁊ si ꝓs vide ad materiaz glo. no. xxij. q. j. in sūma. que ponit quid sit iuramētū quid iurare q̃ fuit cā institutionis iuramēti. item formā iurādi ⁊ penā p̄iurij. ab. si.

Exadministrationis. ¶ Ex administrationē. ⁊ in fra. Mādam⁹ q̃ten⁹ creditores ad iuramēta sup vsuris sibi soluendis prestita relaxāda ecclia stica districtione cogatis.

n ¶ Ex registro gregorij.

o ¶ A iuramento meticuloso fit absolutio p iudicez ecclīasticū.

p Peruēit ad nos laudicen. epm ab ar. comite rebus suis spoliatū ⁊ iurare cōpulsum cōmendātes. q ¶ Idem cenadiesi. epo et abba. de aquo.

¶ Nō p̄sumit incōtinens in senectute qui in iuuētute ꝓtinuit maxime si est litteratus.

Qum in iuuentute sua q̃n/

a honestū ⁊ puidū exhibuerit vt ab ecclia romana meruerit pallio decorari nō est de leui credē/

b dum q̃ postq̃ ad senilez puenit etatē turpit abiecerit iuguz dñi fetores libidis amplexādo: cuz labes hmōi q̃ nōnū q̃ in iuuētute ꝓhibit i senectute frequēti⁹ exercipiet. Quis pterea d̄ facili crederet q̃ vir pdit⁹ scia lrarū ppriae salutis oblit⁹ ad eā passi ōis igno/

c minā se puertēt. vt cū ppria nepte abhoiabilē ppetraret incestū. cū ēt fm snias ethnicorū naturale fed⁹ inē tales psonas nihil pmittat seui crimis suspicari. ¶ Lz igit rex vngarie eundē epm nobis p nuncios ⁊ lras de

e tali crimine detulisset postulās vt malū hmōi pniciosum exemplo d̄ vngarica ecclia tollerem⁹ ¶ Quia tñ ei⁹ suggestio nō de

f caritatis radice procedere videbat. noluim⁹ aures nras q̃si malignis detractationib⁹ inclinare ¶ Sz vt pbarem⁹ si spūs eēt ex deo. auriēs epo dedim⁹ i mādatis vt prudent ⁊ caute a coepis idagaret: vtq̃ p̄fatū epm credēret tali labe respsuz. ¶ Qui no

b bis postmoduz rescripserunt q̃ eū virū honeste cōuersatiōis eē credebāt psonā illi⁹ multiplicit

g ab. si. m ¶ Iuramēta. recepta a debitorib⁹ p psoluēdis vsuris creditorib⁹ q̃ in p̄iudiciū aiarū q̃ ad creditores seruari nō pñt. ⁊ iō rōne pcti ꝓpellunt creditores relaxare hmōi iuramēta. s̄. de iudi. nouit. s̄ q̃tū ad iurātes nō ē pctm̄. j. e. debitores. vñ solue tenēt. s̄ si iurauit nō repetē pōt illud denūciare ecclie ⁊ sic ꝓpellēt creditor restituē vsuras q̃si idirecte offō iudicis. j. e. ad nras. ij. ar. j. d̄ cog. spi. tua. ⁊ ij. q. j. si peccauerit vl ꝓpellit relaxare iuramētū vt b: vel si nōdū sunt solute ꝓpellūt desistere ab exactione. j. de vsur. tuas. n ¶ Districtioe. i. suspēsiōe vel excōicatione. j. de v. sig. q̃rēti. b. o ¶ Cogat. tāq̃ delegati auctoritate ꝓ canonis. vt. s̄. de of. or. irrefragabili. §. cetez. ⁊ j. d̄ her. ad sbolēdā. i fi. vl etiā tāq̃ ordinarij. ar. j. d̄ vsur. p⁹ miserabilē. b.

Peruēit ¶ Legit duob⁹ modis. pmo q̃ iuramētū fuit p̄stitū sup reb⁹ ecclie ⁊ fm hūc itellectū. h. d. ñ valz iuramētū p̄stitū a plato de ñ repetēdis reb⁹ ecclie. scdo mō itelligit q̃ fuit p̄stitū sup reb⁹ ppriis ⁊ tūc sūma sic vt i rubro cōis diuisio: scda ibi ꝓgnita. ab. p ¶ Reb⁹ suis. i. eccie sue. nā si d̄ reb⁹ ppriis iurasset tenēt iuramētū seuare. j. e. si d̄. s̄. q̃ me. cā. ad audiciā

cōmendātes. I dē archidia. ⁊ ꝓposito mediolanen.

¶ Is p q̃ bñficiādo scribit cū clausula si idōe⁹ fuerit si tenet p bare se idoneū cū idone⁹ p̄sūat

Oldū archidiacono mediolan. dedim⁹ i mādatis vt. c. scolarē a p̄sbro scti victoris in clericū eiusdē ecclie recipi faceret ⁊ in frēm. et ifra. Sz p̄sbyt mēorat⁹ archidi. declinans exa

i men asseruit: q̃ neq̃q̃ sufficiebāt duob⁹ clericis facultates ecclie memorate adijciēs q̃ p̄dictus. c. nō erat idoneus ad illi⁹ bñficiū obtinēdū ⁊ ifra. ¶ Cāz vobis duxim⁹ cōmittendaz ita

k vt ex illa clausula. s. si p̄sona fuerit idonea q̃ nro scripto repitur iserta: eidē scolari pbādi se idoneū nulla necessitas iponatur.

l cū prima facie p̄sumat idoneus nisi aliud in contrariū ostēdat.

Rubrica. De iureiurādo.

Gregorius tercius.

¶ Agi pōt ad relaxatiōez iuramēti cui⁹ implemētū turpitudinem ꝓtinet ex parte suscipiētis.

Ex administratiōis. ⁊ in fra. Mādam⁹ q̃ten⁹ creditores ad iuramēta sup vsuris sibi soluendis prestita relaxāda ecclia

n stica districtione cogatis.

o ¶ Ex registro gregorij.

¶ A iuramento meticuloso fit absolutio p iudicez ecclīasticū.

p Peruēit ad nos laudicen. epm ab ar. comite rebus suis spoliatū ⁊ iurare cōpulsum

a ¶ Posse ꝑstringi. ar. ē ꝗ ꝗ iuramētū metu extortū ipo iure nō teneat. vt quidā dicūt vt bazien⁹ ⁊ T. alij dicunt ⁊ meli⁹ ꝗ iuramētū metu extortū ē obligatoriū dūmō sine piculo aie possit ꝑuari: ⁊ ꝗ ꝑstitū fuit iuramētū ꝺ reb⁹ ecclie ⁊ iō nullū fuit ꝗ iuramētū ꝺ reb⁹ eccie ꝑstitū qꝺ ꝑuari ñ possz sine saluꝗ eēne iteri tu. ⁊ ꝗ plene dixi. ē. ꝗ me. cā. abbas. ⁊ tene qꝺ ibi dī. ⁊ qꝺ dī ꝗ i fi. b ¶ Absoluim⁹ intellige de facto ad cautelā. sic. xxviij. q. j audiuim⁹. ⁊. xj. q. iij. excelletissim⁹. et. j. de app. ad pñtiaz. vel exponе absoluim⁹. i. absolutū esse ostēdimus ⁊ sic cōcordat lre ꝑcedenti. s. nullis vinculis posse cōstringi.

Peruenit. ¶ Duo sunt dicta vt i rubro scōm ibi: ne tu. Ab. si.

c ¶ Infringit: sic nō dicit dcierare q ex iusta cā iuramentū ⁊ serit. ff. q satilda. cog. l. vl. ⁊. xxij. q. iiij. mulier ⁊. q. ij. beat⁹. ⁊. j. ꝺ voto. scripture. ⁊. c. licet.

d ¶ Paruisse: ar. ex presuz hic fidē nō seruari. ⁊ q ē fidē versatur. ff. ꝑ socio. si cōuenerit. ⁊. xxviij. q. ij. si i fidelis. ff. de inoff. testa. si instituta. C. de pac. cū ꝑponas. ar. ē. xxij. q. j. noli estimare xxij. q. v. quod deo. xxj. q. iiij. inocēs. sol. ꝑma rubrica vera est generalit illud ē. noli vbi dicit hosti fides seruāda est. intelligit si ꝑmittat ⁊ eidē seruet. ⁊ sic cōcordat ꝑori. ꝗ aliud est in. c. qꝺ deo. qz loquit de voto cōit a viro. ⁊ vxore facto vbi nulli ꝑuenire ꝗ qꝺ postē ꝑmissuz ē oino est seruādū. vt xxij. q. vi. c. vi. ad fi.

e ¶ Succesoriib⁹. q sic iurauit nō tenet successori iurare. j. eo. veritatis. f ¶ Canonice. xij. q. ij. alienatiōes. de cōse. di. j. ꝗ g. g ¶ Uitā ꝑdat. ꝗ nō sufficit imo oz vbicūq senserit dñm periditantē ad ꝑhibēdas insidias occurrere ꝺz. C. de his q. vt idi. l. vi. xxij. q. v. ꝺ forma. q hic min⁹ dicunt ibi supplent. ⁊ ecōuerso. h ¶ Nulli pandam. hoc intelligo de honesto consilio. qm ꝑsiliū mali tenet reuelare illi qui posset ꝑdesse ⁊ nō obesse. xxij q. v. hoc videt i ¶ Saluo ordine. i. fm q pertinet ad meū bonorē. qz nō cū armis. k ¶ Canonica. vt. xvij. dist. si ep̄us.

l ¶ Tractabo si cōstiterit mihi ꝑ lras sue legatiōis. C. de mā. ꝑn. l. vna. ⁊. xiij. dis. quiescam⁹. ar. vel quia est honesta persona xcvij. di. nobilissimus. m ¶ Singulis ānis. vel rari⁹ iuxta ci

q nō repeteret sic oblata. ¶ Cognita igit contumelia valde doluim⁹: asserētes ipm ep̄m nulli⁹ a iuramēti viculis sup ꝗ posse cō b stringi. quē tū absoluim⁹: qz nefandissima coactione iurauit.

¶ Dem regi francorum.

¶ Nō deierat q iuramēti ꝑplemētū in meli⁹ cōmutat.

Peruenit ad nos. et infra. Nō. n. ꝓpositū aut ꝑmissuz c ifrigit q i meli⁹ illō ꝓmutat.

¶ Nec tu ei etiā si ꝑmissuz tuū iuramēto vel fidei obligatōe interposita cōditiōe firmasses: alioquin⁹ teneris: si cōstat eū con d ditioni minime paruisse.

¶ Dem petro subdiacono.

¶ Ponit forma iuramēti septē c. ꝓtinēs fm quā iurāt pape ep̄i ꝗ hodie oēs recipiētes dignitatem a papa sibi iurant.

Ego ep̄s. N. ab hac hora i antea fidelis ero sctō petro sanctecq romane ecclie dñoq meo e pape. c. eiusq successoriib⁹ cano f nice intrātibus ¶ Nō ero neq s i ꝑsilio neq i facto vt vitā ꝑdat aut mēbrū: vel capiat mala captione. ¶ Cōsiliū qꝺ mihi ꝑ se aut ꝑ lras aut ꝑ nūciū manifesta b bit ad eoꝝ damnū nulli pandā.

¶ Papatū romāe ecclie ⁊ regulas sctōrū patrū adiutor ero ad i defendēdū ⁊ retinēdū saluo ordine meo ē oēs hoies ¶ Uocatus ad synodū veniā: nisi prepe k dit⁹ fuero canonica ꝑpeditione

rographū suū: xcij. di. iuxta. ⁊ hoc intellige de archiep̄is ⁊ ep̄is qui subsunt dño pape nullo medio. ē. de maio. ⁊ obe. dilecti. b.

Nullus ep̄s. hoc. c. ponit pro palea. xxij. q. v. c. vlti.

n ¶ Jurare cōpellat: xxiij. dis. q q. ar. ē. sed illud intelligit fm istud vt illi tm quibus cōmittit administratio ecclie iurent: alij ꝺo non. ē. de maio. ⁊ obe. legebat. ar. ⁊. ē. c. pri. sūt ⁊ alij casus in qꝺ iurat ꝑ pace. xxij. q. j. omne. item ꝑ fide. de conse. dis. ij. ego berengari⁹ ⁊. j. q. vj. quotiēs ꝑ fama. j. de pur. ca. quoties. ⁊ in alijs pluribus. c. ibi positis pro obedētia vt hic. et. c. pri. ē. de elec. significasti. pro cautela dilapidationis. xxviij. di. de syracusane. ꝑ veritate in defectū aliorū testiuz. xiij. q. ij. q q. vñ versus. Pax et fama fides reuerentia cautio dāni. defectus veri sibi querunt magna caueri. t.

Debitores. ¶ Tria sunt dicta. secūdū ibi: si vero. tercia ibi: et cum. Ab. si. o ¶ Cogi nō debēt. quia nulla fuit obligatio de iure diuino sine canonico tamē iuramentū sup hoc factū est seruandū. ⁊ sic patet q lz non teneat principale tenet tū accessoriū cōtra illud. ē. de fo. cōpe. si diligenti ⁊. C. de legi. non dubium. p ¶ Cogendi sunt. sed videt q non sunt cogendi. nam debitor habet actionem ad repetendum vsuras iam solutas. ergo multo fortius habet exceptionē cōtra agentem. ff. de regu. iur. in uitus. §. j. ⁊. ff. de sup fi. l. j. §. plane. itē dolo petit qꝺ statim restituē ꝺz. ff. de dolo. excep. dolo. et. ff. de re. iu. in condēnatione. §. dolo facit. itē si soluit debitū nō repetit ff. de cōdi. inde iulian⁹. ⁊. l. si ꝑcurator. ⁊. l. iudex. ⁊ si indebitum sciēter soluit nō repetit qz donari videt. ff. de reg. iur. cui ꝑ error. ⁊. ff. de cōdi. inde. l. j. ⁊. C. c. ti. indebitū. itē a iuramēto non videt liberat⁹ q sic soluit vt postmodū repetat. ff. de sol. qui sic soluit. ⁊. l. qui boiem. §. vlt. ad hoc dicas q vsure indebite sunt iure canonico. ⁊ in nullo casu cōcedūt etiā vt captiui redimāt j. de vsur. sup eo. ⁊ iō solute peti pñt tāq indebite nō ob. eo qꝺ dicit indebitū scienē solutū nō repetit. qz hoc fit metu iuramēti. vnde sibi nō ꝑiudicat. qꝺ ꝑ metū facit vel sic vno iure soluē tenet ꝑpter iuramētū. ꝗ alio iure repetit qz indebite solute sūt ⁊ sicut hz debitor actionē ad petendum solutū ita hz actionem aduersus creditorē: vt eū liberet a iuramēto. ē. c. c. j. ⁊. j. ꝺ vsur. tuas. ⁊ quod dicit cogendi sunt. intellige cum non petūt absolui a iuramento. q ¶ Redderē iuramentū. ar. q soluere vsuras nō est peccatū als nō cōpellerēt. xxij. q. j. si petm̄. ꝗ ille q recipit peccat. ⁊ ita in eodē facto alter peccat ⁊ alter nō. si etiā in alio casu vnus cōmittit adulteriū alter nō. xxxij. q. v. ꝑposito.

¶ Legatū ap. se. quē certuz eē cognouero in eūdo ⁊ redeundo l honorifice tractabo ⁊ in suis necessitatib⁹ adiuuabo. ¶ Limina m apl'orū singulis annis aut ꝑ me aut ꝑ certuz nūciū visitabo: nisi cōz absoluar lnia. Sic de⁹ hec me adiuuet ⁊ sancta euangelia.

Urbanus papa.

¶ Nō tenet cleric⁹ ep̄o suo obedientie iuramētū ꝑstare nisi rōne administrationis sibi cōcesse.

Nullus ep̄s clericos suos nisi forte qꝺ⁹ ecclīasticarū cōmissa fuerit dispēsatio. si n bi iurare cōpellat.

Alex. iij. ep̄o vigilieñ.

¶ Qui se obligauit ad vsuras solueēdas soluere non cogit nisi iurauerit q casu cogit ꝗ repetit.

Debitores ad soluendas vsuras i qꝺ⁹ se obligaue o rāt cogi nō debēt. ¶ Si ꝺo de p ipārū solutiōe iurauerit cogēdi q sūt dño reddē iuramētū. ¶ Et cū vsure solute fuerit creditores ad eas restituēdas sūt ecclīasti/ca seueritate si necesse fuerit cōpellēdi. I Dē rothomage. archiep̄o ⁊ ei⁹ suffraganeis.

¶ Debitor qui iurauit creditori nullū grauamē sup re pignorata inferre donec soluerit debitum nō audit repetens pignus volēdo cōpēsare fruct⁹ in sortē sed debet pri⁹ debitū integraliter soluere ⁊ demū rē cū fructibus inde ꝑceptis exposcere.

Ego. n. ¶ Pro sūmario ⁊ diuisione dic vt i rubro. vnde etiā abbates ꝑstāt hoc iuramētū in bñdictione sicut ep̄i in cōsecratione. de iuramēto ꝺo qꝺ ꝑstat impator dic vt in cle. romani. j. e. ti. de iuramēto qꝺ ꝑstāt inferiores clerici habes in ca. quāq. xxij. di. lati⁹ ꝑ host. ⁊ Jo. an. j. e. ti. tua. de iuramento qꝺ ꝑstat vasallus dño feudi est text. in. c. de forma. xxij. q. v. de multiplici iuramēto vide in spec. e. ti. §. j. ē. illud aūt. ab. si.

e ¶ Succesoriib⁹. q sic iurauit nō tenet successori iurare. j. eo. veritatis. f ¶ Canonice. xij. q. ij. alienatiōes. de cōse. di. j. ꝗ g. g ¶ Uitā ꝑdat. ꝗ nō sufficit imo oz vbicūq senserit dñm periditantē ad ꝑhibēdas insidias occurrere ꝺz. C. de his q. vt idi. l. vi. xxij. q. v. ꝺ forma. q hic min⁹ dicunt ibi supplent. ⁊ ecōuerso. h ¶ Nulli pandam. hoc intelligo de honesto consilio. qm ꝑsiliū mali tenet reuelare illi qui posset ꝑdesse ⁊ nō obesse. xxij q. v. hoc videt i ¶ Saluo ordine. i. fm q pertinet ad meū bonorē. qz nō cū armis. k ¶ Canonica. vt. xvij. dist. si ep̄us.

l ¶ Tractabo si cōstiterit mihi ꝑ lras sue legatiōis. C. de mā. ꝑn. l. vna. ⁊. xiij. dis. quiescam⁹. ar. vel quia est honesta persona xcvij. di. nobilissimus. m ¶ Singulis ānis. vel rari⁹ iuxta ci

Ad nostrā. ¶ Si debitor creditori iurauit rem pignora tam non repetere nisi prius debitū soluat iuramētū seruare cōpellit sic sūmat Io.an. sed hec sūmatio nullā dubitationem cōtinet: sed forte ꝓpter varietatē lec. sūmauit Io.an. ita generaliter: ideo sūmo vt in rubro et est no. casus cōis diuisio. secūda ibi ideoq; ab. si. a ¶ Expēsis. nullus casus est qui hoc genus deductiōis impediat. ff. fa. herc. fundus. qui nisi in decimis. j. de deci. cuz homines. ꝛ. c. tua nobis quādo in decimis expense sunt deducēde legit. j. de deci. pastoralis hoc solū cōputatur i fructu qd̄ supest deductis expensis. vt in. l. p̄dicta fund⁹. de istis dicit. s. de restit. spo. grauis.

b ¶ Sufficienti: nomine cautionis simplex promissio intelligit. C. de ver. sig. sancimus. de cōse. dis. iiij prima. si autē dicatur idonea vel sufficiens vt hic intelligit de pignorat. cia vel fideiussoria. ff. mā. si mandato tiij. §. viti. ꝛ. ff. de fideicōmis. li. l. iiij. §. adici. c ¶ Persoluatur. s. sors suo quaz dedit vl̄ donec de ipsis fructibus fuerit satisfactū: qz in sorte sunt cōputandi. j. de vsur. c. j. ꝛ. ij. ꝛ. C. de pign. ac. l. j. ꝛ. ij. sed in casu isto ꝓpterea qd̄ iurauerant nullū sup possessionibus illis grauamen inferre. donec creditori fuerit satisfactuz tenenē timore iuramenti pecuniam restituere creditori vt s. c. pri. ꝛ postea repetere pñt q̄cquid pcepit creditor vltra sortē tāq̄ indebitū. d ¶ Ad restituendū. sed videt q̄ isti debitores deberēt cadere a iure suo quia dixerūt sibi ius. ff. qd̄ me. cā. exrat edictū. ar. C. vnde vi. si quis in tantā. xvj. q. vj. placuit. dicunt quidā q̄ in causis ecclīasticis rigor iuris non seruat. s. de do. ꝛ cōtu. c. j. ꝛ. s. de iudi. dilecti. ar. vel nō fuit actū ad hoc. ff. si q̄s cau. l. j. j. rñ. in fi. s. de or. cog. cū dilec. ꝛ. j. d̄ excep. c. j. ꝛ qz auctoritate iudicis hoc fecerūt vel aliter nihil ptinet ad papā de possessione nisi quantū ad prohibitionē vsurarum ꝛ piurij. ꝛ ideo ꝓpter iuramentū pcipit possessiones restituendas rōne peccati. s. de iudi. nouit.

Si vero. ¶ Cōis diuisio. Secūda ibi durim⁹ tibi. Ab. si.

e ¶ Juramēti. s. de nō repetendo vlteri⁹ ipsum bñficiū: ꝛ sic plana est rñsio dñi pape. f ¶ Salutis eterne. idez est etiam si tpalis. xxij. q. iiij. §. vlt. ver. quisq̄s g. in fi. hoc intellige si directe vergat in interitū. qm̄ si occasionaliter seruādū ē: puta si aliq̄s vltramōtan⁹ sine gallicus iurat se morature rome i augusto occasione talis iuramēti posset vita tpalis adimi. si tunc rome morareť. idē est si in deteriorē exitum vergat. xxij. q. iiij. si aliq̄d. ꝛ. j. e. cū quidā. ala. g ¶ Proprij iuramentū: ar. ex hoc loco q̄ iuramētū metu extortū seruādū est ꝛ obligat. et q̄ illud nō seruat piurus est. dūmodo fuari possit sine piculo aie. s. q̄ me. cau. ad audiētiā. ꝛ. xxij. q. iiij. si aliq̄d. ar. s. q̄ me. cā. platū ꝛ. c. abbas. xv. q. vj. auctem. Bazian⁹ ꝛ tan. dicūt q̄ iuramētuz metu extortū neminē obligat ex eo qd̄ dicit lex qd̄ me. cā. factū est ratū nō habebo. ff. qd̄ me. ca. l. j. ala. ꝛ alij q̄dā dicūt hic q̄ si is q̄ iurat bz aim obligādi se siue adimplēdi obligat. si non bz. nō obligat. ar. j. de bap. ꝛ ei⁹ effectu maiores. §. Itē q̄rit. Communior est opinio et verior q̄ iuramētum metu extortū ē obligatoriū qz nō volūtarū xv. q. j. merito dūmō sit tale iuramētū qd̄ si ne iteritu salutis eterne fuari possit vt b dicit expresse qd̄ si eēt nullus ꝓpē quēcūq; metū iurare bz. qz pot⁹ bz q̄libet mala pati q̄ malo cōsentire. xxij. q. v. ita ne. ꝛ. s. qd̄ me. ca. sacris. ꝛ tale iuramētū q̄dā appellāt affertoriū: alia dicunt promissoria q̄ etiā nō obligāt: vt dicūt si talis sit met⁹ q̄ possit cadē in pstātē virū: de hoc plen⁹ dictū est. s. de bis q̄ vi metusue. cau. fi. abbas. b ¶ Periurij. sile dicit pator. C. si aduer. vē. l. j. immo ꝛ si negligēt ea q̄ male vsurpant omittim⁹ excessus viā alijs apim⁹. xciij. di. pudet. et. xxv. q. ij. loci. ff. de pac. dotalib⁹ puenire ꝛ. ff. de pac. si vn⁹. §. pacta. ꝛ ar. C. de idi. vidui. tol. l. ij. i fi. vin.

i ¶ Meruerunt. de facto ad maiorē cautelā fm illos q̄ dicūt q̄ tale iuramētū non obligat fm nrāz opinionē. Dicas meruerūt in veritate cū eēnt obligati ꝛ possent sine piculo aie seruare.

k ¶ Permissi. ar. est

Ad nrāz noueritis audiē. puenisse. q̄ cū. P. q̄dā hoib⁹ certā summā pecunie mutuasset: quasdam ab eis possessiones ꝛ reddit⁹ recepit in pignore: ipsos iuramēti religione astringēs q̄ sup illis donec solueret sibi pecuniā: nullū ei grauamē inferret. Licet aūt de possessionib⁹ illis ꝛ rebditib⁹ nōdū

a sortē deductis expensis recepit tu tū frater archiepe eum ꝓpter hoc excōicationis vinculo astrinxisti. ꝛ ifra ¶ Ideoq; mādam⁹

b q̄ten⁹ recepta a p̄fato. P. sufficienti cautione q̄ vro debeat parere mādato. absoluatis eundē Deinde debitores ei⁹ q̄ p̄dictas possessiones ꝛ reddit⁹ cōtra iuramētū subtraxisse dicunt si ita est eos eccle. cen. cogatis vt hec restituāt. nec sibi molestias infe

c rāt donec ei pecunia persoluat Cū aūt ei pecuniā sicut iurauerūt. psoluerit vos ipm ad restituendū q̄cq̄d deductis expēsis vltra sortē recepisse cōstiterit inducere studeatis et si cōmonit⁹ nō fecerit: in eandē excōicationis fnlam reducatis eundem.

I Dem senonen. archiepo.

¶ Si iuramētū p metū extortū fuari pt sine iteritu salutis eterne seruādū ē. ecclia tñ romana ꝓsueuit a tali iuramēto absoluē

Si vero aliqs quēquā gra/uissimo metu sub religio/

c ne iuramenti suum ius refutare coegerit ipm sibi retinuerit: q̄s nos ꝓsulere voluisti an alt eorū vl̄ neuter id hre debeat. ¶ Duxim⁹ tibi rñdēdū q̄ nō est tutuz quēlibet cōtra iuramentū suum venire. nisi tale sit qd̄ seruatum

f vergat i interitū salutis eterne nec nos alicui dare materiā volum⁹ venīēdi cōtra iuramentū

g ꝓprīū ne auctores piurij videamur. Verum aliqn̄ in ro. eccle. a plurib⁹ pre. n. factū eē recolit q̄ clerici q̄ coacti ministeriū ecclie abiurarūt: de iuramēto absolu/

i tiōis fideliter beneficiū merue/runt ꝛ ad coercēdā iniquitatez eorū q̄ ecclīasticos viros ad p̄

k stādū illud compulerant pmissi sunt in eadē ecclesia ministrare.

I Dem sardineñ. epis.

¶ Monachi qui p debito mōnasterij iurāt stare in obstagio Et fideiussores qui iurauerunt creditorem indēnem seruare iuramenta seruare coguntur.

Ex rescripto qd̄ nobis est p̄ntatuz: inotuit abbatē tremen. cū petro sup sūma. viij. miliū solidorū talit cōuenisse. et infra. Sup hec p̄dictus abbas

l quosdaz ex monachis obsides dedit: q̄ de obseruanda ꝓuētōe bic in alteri⁹ odiū cū altero dispensandū. ar. iij. q. v. de accusatoribus. ꝛ. vj. q. iij. deniq; ꝛ. lxxix. di. si q̄s papa. ꝛ. vj. q. j. si q̄s cuz militibus. in fi. ꝛ hoc facit expsse p nostra opinione. b.

Ex rescripto. ¶ Cōis diuisio. Secūda ibi iōq;. Et pone casuz i termis. Quidā abbas p vtilitate monasterij certā quātitatē pecunie accepit mutuo a q̄dā. p. ꝛ puētū fuit inter eos vt certis loco ꝛ tpe solueret dicta pecunia p abbatez dicto p. ꝛ p hac puētione obfuāda q̄sdaz ex suis monachis obsides dedit: q̄ de obseruāda puētōe iurauerūt. Itē pmisit dict⁹ abbas q̄ si illi. monachi dati p obsidib⁹ aliq̄ casu deficerēt alios in eoꝝ loco surrogaret insup si fidē monachi nō obseruarēt abbas dedit fideiussores quendā nobilē virū ꝛ eius vxorē qui sub iureiurādo etiā se obligauerūt. deniq; oīb⁹ deficiētib⁹ in dicta cōuētiōe obseruāda iste. p. creditor cōquest⁹ est pape q̄ mandauit vt habeť in lra i ver. ideoq; mādam⁹. Ab. si. l ¶ Obsides dedit volūtatē illoꝝ: als detineri nō pñt: sed q̄liter liberi boies obsides erūt contra illa iura. C. que res pig. ob. pos. q̄ filios. et j. de pig. c. ij. C. de act. ꝛ ob. ob es alienū. ꝛ in auc. vt nulli iudi. §. qz vero col. iv. vbi dicit q̄ creditores qui filios debitorum in pignore recipiūt cadunt a credito. ꝛ aliam tantam quantitatē debitori psoluere debent: ꝛ verberibus subiici: sed cōtra canon docet obsides dandos. xxiij. q. viij. vt pridē. ꝛ. ff. qui testa. face. pos. obsides. ꝛ. ff. de iur. fisci. diuus. rñ. nō tenet obligatio i libe

ro bone vt ius ꝓstituat in eo tanꝗ in pignore. nec tenet alienatio nisi in casu. C. de pa. qui fi. dili. l. ij. nā cū teneat ibi venditio multo fortiꝰ pignoris obligatio. sed detinet liber homo qualitercūq; vt fiat qd cōuenit: ⁊ hic factū narrat vel nō pōt obligari ꝑ pecunia sed ꝑ pacto inecunde pacis vel ꝓsimili. §. de arbi. c. exposita. vic vt ibi i glo. lau. a ¶ Abbatem. ⁊ monachos nomine monasterij cuiꝰ noie cōtracta fuit obligatio. ⁊ ideo cōpelli debēt. vt eam seruent sicut iurauerunt. §. e. ad nostrā. cuz in ipsiꝰ vtilitatē pecunia pro cesserit. b ¶ Et vxorem. sed quare mandat papa mulierē istā puniri cū iuuet auxilio velleiāi. ff. ad vell. l. j. ⁊. ij. ⁊. C. ad. l. velleia. l. j. ⁊. l. q̄uis. pōt dici q̄ non punietur si excipiat q̄ non potuit fideiubere. vl ipa forsitan si renūciauit beneficio dictarum legū: vel pōt aliter dici etiā si non renūciauit q̄ punitur ꝓpter iuramentū qd seruari pōt sine periculo aie. §. c. pri. ⁊ j. eo. ti. cum cōtingat. b. c ¶ Inbl beatis. cū ipsi iurauerint eandē cōuentionem facere obseruari cōpellēdi sunt ad hoc si ꝑ eos steterit q̄ minus obseruet alioq̄n si darent operā quaz possent ad ipsam obseruandā non incidere in piuriū: q̄ hic solum vident iurasse se factores ⁊ curatores quia simpliciter factū alteriꝰ iurare nō poterāt nec ꝓmittere ff. de verbo. oblig. stipulatio ista. in princi. et insti. de inutil. sti. §. siquis aliū. ⁊ ar. xxxj. q. vlti. ca. vlti.

iurauerūt: vt si ipsi deficerent. alij mōachi loco eoꝝ i obstagio ponerent. Insup si fidem dicti monachi nō seruarēt abbas dedit eidē. U. ⁊ eiꝰ vxorē fideiussores qui sliter fidez prestitisse dicunt ¶ Ideoq̄ mandamus
a quatenus tam abbatē q̄ mona
b chos q̄. U. ⁊ vxorē ipsius monere curetis vt sicut iurarūt eandem conuentionē faciat adiplere: alioquin abbati ⁊ monachis ingressum interdicatis ecclesie. vt interea prefati. U. et vxoris eiusdem vsq̄ ad dignam satisfa
c ctionē inhibeatis diuina officia celebrari.

I dem londoñ. ⁊ vigorieñ. epi copis.

¶ Periurus est ⁊ ab ecclesia remouendus qui non necessitate sed voluntate venit contra licitum iuramentum.

Querelā. R. canonici linconieñ. accepimꝰ q̄ cum v. clericꝰ ei duos bisantios nomine ecclie de statera se annuatim solituruṁ interposito sacro
d firmasset: per bienniū ab hmōi pensionis solutione cessauit.

¶ Quoniā igit nō merent ec-
e clesias regere: qui sunt crimie ꝑ iurij irretici. Mandamꝰ quatenus si vobis constiterit memoratū. v. contra iuramentū suuz
f non necessitate sed volūtate ab eiusdē pensionis solutione cessare: ipsum a prescripta ecclesia
g remouētes eam ꝑfato. R. restituere minime differatis.

I Ucius. iij. norwicen. epo.

¶ Si presentatus iurat ꝑsentati de antiquo censu augendo et postea contrariuz iurat instituenti valet secundum ⁊ non primuz tamē ab ecclesia remouet.

Tua nos duxit fraternitas ꝓsulēdos cui standū sit iuramēto cū clericos religiosi iurisiurādi religiōe ꝓstrtngūt ad maiorē solito pēsionē soluendā vel ꝑstādū aliqd bñficij ꝑter solitā pensionē: cū aūt instituunt ab epis: iurāt q̄ antiquā pēsionē ⁊ solitā nō augebūt. ¶ Tue igit cōsul. breuiter rñdemus: q̄ cuz posteriꝰ iuramentū rōne et lat. cōcit. auctoritate iuuet: primo
b ꝑiudicat qd de cupiditate ꝑ cessit. ¶ Ceteruz iustū est vt cleri-
i ci ꝑ piurio qd vitare nō pñt ab ecclesijs ꝑpetuo excludātur.

Urbanus. iij. archiepo pisq.

¶ Epi de periurio grauiꝰ sunt puniēdi hoc primo. Et illicituz est iuramētū de nō ꝑbendo sub sidium coniuncto hoc secundo.

Cum qdā. ⁊ infra. Cōsul. T. T. R. q̄ in epos q̄ suū trāsgressi sunt iuramentū: est tāto grauiꝰ vindicādū quāto ma
k iori preeminēt dignitate. ⁊ cozū

ponti nō dz. j. de accu. sup bis. ⁊ c. inq̄sitiōis. j. rñ. nec amittere eccham: ar. §. §. de or. cog. c. ij. sed hec forte haberent locū si iste plat⁹ esset: ⁊ ageret cōtra eū ciuilit. ⁊ ipse erat cōductor siue vicarius q̄ certā debebat dño reddē pēsionē. vnde ꝑbato qualitercūq; eū fraude cōmisisse res est ei auferenda. ff. de leg. cōmis. l. lege. ⁊ in modū quasi denūciationis fuit hec querela. et de hoc agebat vt ecclesia priuaret. ⁊ qui debitum non soluit ad qd iuramento est astrictꝰ beneficio suo priuatur. j. de fideius. peruenit sic ⁊ iste priuari debet ecclesia. tū q̄ ꝑ bēniū canonē nō soluit tuz quia periurus est volūtate nō necessitate.

Ecclā nos.

¶ Cōis diuisio. Secunda ibi. tue igit i Ab. si. b ¶ Primo ꝑiudicat: neutrū tamen obseruabit: q̄ de ecclia remouetur ⁊ licet secūdū non fecisset primum seruari non debet ꝓtrariū iuri. j. de cēsi. ꝓbibemꝰ ⁊ c. grauī. ⁊ c. cū clerici. i ¶ Pro piurio. .i. temerario iuramēto: non enim habuit iusticiā secū et alia q̄ debent in iuramento interuenire. xxij. q. ij. aiaduertendū. ⁊ q. iiij in malis. sic. n. in iuramento exceptū debet esse ius superioris. j. e. veniēs. ⁊ c. ad nostrā ij. ⁊ ff. ad muni. imperatores. ⁊ in ꝓsti. frederici de feu. c. vl. multo fortius ius canonicū intelligit esse saluū in ipso iuramento. j. eo. vēiēs. ar. ⁊ c. ad nrāz. ij. ar. §. de ꝓsti. que in ecclia. ⁊ ff. de pac. iu

Cum quidam. ¶ Secūda pars ponit impetrātis querelam Secūda dat iudices ibi: qm̄ ⁊c. Ab. si. d ¶ Per bienniū. ꝓter hoc solū priuari debuit etiā si non iurasset. x. q. ij. ca. hoc ius. ⁊ §. qui rem. ⁊ j. de loca. cap. pe. ⁊ vlti. ⁊ ff. loca. quero §. inter locatorem. e ¶ Periurij irretiti. sunt enim infames vj. q. j. infames. ⁊ c. quicūq̄. ⁊ xxij. q. v. si quis conuictus. et ar. C. de transac. si quis maior. ⁊ infamibus porte dignitatis patere non debent. C. de digni. l. ij. li. xij. ⁊ C. de infa. l. vna. li. x. ⁊ j. de exceſ. ꝑla. inter dilectos. nec amplius ad testimoniū admittunt. vj. q. j. quicūq̄. ⁊ xxij. q. v. paruuli. ⁊ §. d testi. testimoniū
f ¶ Non necessitate. no. q̄ necessitas excusat a piurio. xxiij. q. viij. si nulla. j. e. breui. ⁊ l. dis. ꝑsbyteros. q̄ necessitas legem nō habet: de cōse. dis. j. sicut. ⁊ §. de cōsue. quanto. j. de pig. significante. ⁊ de cōse. dis. v. discipulos. ⁊ j. de fur. si quis ꝑ necessitatem. ⁊ iura subueniūt necessitate impeditis. ff. ex q̄. cau. ma. nō est. ff. loca. cū in plures. §. vestimēta. ⁊ ff. si quis cau. l. ij. §. ij. et nō dicit deierare qui ex iusta causa deserit iuramentū. ff. q̄ satisda. cog. l. vlti. ergo si iste sola volūtate cessauit merito priuari debet cum sit insamis ꝯm canones. vt dicit in ꝓri. notula.
g ¶ Remouētes: ⁊ videt q̄ iste nō deberet remoueri q̄ ciuiliter agebat de pēsiōe videlicet. vñ etiā ꝑbato crimine ciuilit de

eiusdē pensionis solutione cessare: ipsum a prescripta ecclesia
g remouētes eam ꝑfato. R. restituere minime differatis.

I Ucius. iij. norwicen. epo.

¶ Si presentatus iurat ꝑsentati de antiquo censu augendo et postea contrariuz iurat instituenti valet secundum ⁊ non primuz tamē ab ecclesia remouet.

Tua nos duxit fraternitas ꝓsulēdos cui standū sit iuramēto cū clericos religiosi iurisiurādi religiōe ꝓstrtngūt ad maiorē solito pēsionē soluendā vel ꝑstādū aliqd bñficij ꝑter solitā pensionē: cū aūt instituunt ab epis: iurāt q̄ antiquā pēsionē ⁊ solitā nō augebūt. ¶ Tue igit cōsul. breuiter rñdemus: q̄ cuz posteriꝰ iuramentū rōne et lat. cōcit. auctoritate iuuet: primo
b ꝑiudicat qd de cupiditate ꝑ cessit. ¶ Ceteruz iustū est vt cleri-
i ci ꝑ piurio qd vitare nō pñt ab ecclesijs ꝑpetuo excludātur.

Urbanus. iij. archiepo pisq.

¶ Epi de periurio grauiꝰ sunt puniēdi hoc primo. Et illicituz est iuramētū de nō ꝑbendo sub sidium coniuncto hoc secundo.

Cum qdā. ⁊ infra. Cōsul. T. T. R. q̄ in epos q̄ suū trāsgressi sunt iuramentū: est tāto grauiꝰ vindicādū quāto ma
k iori preeminēt dignitate. ⁊ cozū rīsgētiū. §. generalit. si vo q̄s falsuz iurat ignorant credēs vere qd iurat nullū est pctm̄. xxij. q. ij. boies falsuz iurāt. in primo exēplo piuriū ē trāsgressio iuramēti q̄ si licitū ē peccat mortaliter trāsgrediēdo. §. c. si vo. ⁊ c. q̄relā. si ē illicitū ita vt eiꝰ obseruatio vergat in dispēdiū salutis eēne. nō peccat ꝑueniēdo. sed peccauit iurādo. xxij. q. iiij. c. j. ⁊ ij. ⁊ iij. itē piuriū qm̄q̄ dī indiscretū iuramētū istd ex deliberatōe vl ꝓposito factum mortale pctm̄ ē. j. e. sicut ex lris. xxxij. q. ij. q̄ sacro. si vo q̄s iurat iocosa leuitate vl incaute veniale ē pctm̄. xxv. di. §. crimis. als ea demū

Cum quidam. ¶ Sūt duo dicta q̄ ꝑse patēt vt i rubro. Secūdū ibi. illi vo. Ab si. k ¶ Digitate: sic pz q̄ dignitas deliquētis aggūat pctm̄. lx. di. bō xpian⁹. ⁊ xj. q. iij. p̄cipue ⁊ l. di. quia tua. ⁊ xix. dist. nulli fas. xxxij. q. v. qui viderit. xv. q. j. nulli fas. ⁊ j. de here. excōmunicamus. §. credentes. ⁊ j. d bomi. sicut dignū. j. rñ. ar. cōtra. C. vt ne. pri. l. ij. ⁊ xxiij. q. j. qui ꝑ pacē. ⁊ xvj. q. iiij. nullꝰ clericozū. ⁊ xxxv. di. añ oia. ⁊ xlv. di. cuz beatꝰ. ⁊ ff. de pē. aut facta. §. psona. So. ꝑietas ista ita dz itelligi. nā in quātitate ꝓtēptꝰ metit deꝰ quātitatē reatꝰ. q̄tū. n. frā git als affligit iustꝰ tm̄ amat. vij. q. j. §. cū vo. g a sili. q̄tū cōtēnit tm̄ peccat ar. xj. q. iij. cū g. i fi. q̄tū vo q̄s maior est siue i maiori dignitate tanto magis ꝑsumit peccare ⁊ ꝓtēnere. vñ qd dī dignitas delinquētis aggrauat pctm̄ melius diceret aggrauat

peccantem qz presumiť q plus cõtenat vnde rõne presumptio nis tñ maior pnia illi imponiť. qz ecclia nescit conscientiam illius tamẽ põt eẽ q plus ptẽneret aliquis rusticus q magnus plat⁹ vnde Ouidi⁹. Peius adulterio turpis adulter obest. ⁊ sic intelige primã rubricã. In pecuniaria pena plus puniuntur maiores q minores. nobiles q ignobiles. In pena corpali sepe puniũtur minores ⁊ par ciť maiorib⁹. xxxv. di. ante oia. ⁊ sic intelliguntur contraria.

a ¶ Absoluendi ad cautelã. sic. xxij. q. iiij. sinť cetera. cũ iuramẽtũ nõ sit vinculũ in iĉtis vt ibi ⁊. j. eo. quanto: ⁊. c. quintauallis:

b ¶ Penitẽtia vni⁹ anni. xxij. q. iiij. qui sacramenta.

Sicut ex litteris ¶ Cõis diuisio Scda ibi rñdemus. Ab. sic. c ¶ Moraturus. vbi vero se denouit semp dz manere. xvj. q. j. qui vero. ⁊ ideo male iurauit.

d ¶ Temerariũ. immo nec licitũ sine licẽtia supiorisi. xij. q. j. nõ dicatis. xx. q. iiij. monachis. ⁊. ẽ. d iura. calñ. c. j. in fi. ⁊. ẽ. de postu. ex pte. ⁊. xvj. q. j. monachi. la. Et clericus non dz abiurare ecclíam sine licẽtia superioris. ẽ. de renun. admonet. ⁊. j. d regu. licet. e ¶ Frãgeret seruando iuramentũ

f ¶ Pertimescat. qz pena vni⁹ debet esse met⁹ alteri⁹. ii. q. vij. quapropter. C. ad. l. iu. re. l. j. ⁊. ff. de pe. l. capitoliũ. §. famosos ⁊. ẽ. de transac. c. j. in fi.

g ¶ Penitentiã d illicito ⁊ temerario iuramento peniten tia debz imponi. ẽ. c. pri. ⁊ cõtra tale iuramentũ salubriter ven

exemplo facili⁹ alij poterant ad silia puocari. ¶ Illi xo qui iurãt nõ loqui patri vl matri sororí vl fratri aut eis hũanitatj sub

a sidiũ nõ exhibẽ: absoluẽdi sunt ab illi⁹ obseruãtia iuramẽti cuz illicitũ sit ⁊ ꝓriũ rõni iniũcta tñ

b eis de hoc q male iurauerãt penitentia cõpetenti. I dem.

¶ Nõ valet iuramẽtum monachi claustrũ abiurãtis ⁊ sibi de hoc grauis pnia imponiť.

Sicut ex lkis tue discretionis cognouimus. R. prior mõasterij iracũdie calore succẽsus iuramento firmauit q claustro eiusdẽ mõasterij quo se vinculo pfessionis astrinxit. nõ eẽt

c cũ. G. monacho vlteri⁹ moratu rus. ⁊ ifra. Rñdem⁹ q nõ licuit

d mõacho supradicto temerariuz iuramẽtũ facere maxie. cũ fidez

e professionis frangeret: ⁊ stabilitatis sue ppositum euacuaret. Iõq circa eũ tua sollicitudo p uideat q talis ei pnia iniungať vt ali⁹ ql̃ibet exemplo ei⁹ dete

f rius sile aliq̃d facere ptimescat ipe vero in claustro qõ lĉite ab

i iurare non potuit cũ stabilitate

g ppetua suã pniam exequať

Clemencius tercius.

¶ Vasallus q̃ iurauit prelato successorib⁹ iurare nõ cogitur.

h Veritatis amica simplici

i tas ⁊ ifra Rñdem⁹ vt heredes tui q nobis vel alicui successoꝝ nr̃oꝝ iurauerũt alijs iura

k re minime cõpellanť catholicis

tñ successorib⁹ nr̃is q p tpe fuerint: ⁊ homagij ⁊ fidelitatis puritatẽ nihilomin⁹ ac si iurassent oi tpe teneanť asq tergiuersatione aliqua fideliť obseruare.

Celestius tertius.

A iuramento p metum extorto ecclia solet absoluere. ⁊ ei⁹ transgressores vt peccantes mortaliter non puniuntur.

Vex in ea qõne q̃ quinto loco poniť an a sacri vin

l m culo absoluanť q istud inuiti p vita ⁊ reb⁹ seruandis fecerũt ni

n hil aliud arbitramur: q̃ q ante cessores nr̃i ro. põti. arbitrati fuisse noscunť: q tales a iuramẽti

o nexib⁹ absoluerunt. ¶ Cetez vt agať cõsulti⁹ ⁊ auferať materia deierãdi nõ eis ita expsse dicať

p vt iuramẽta nõ seruẽt ꝫ si nõ ea attẽderint nõ ob hoc sunt tanq̃

q p mortali crimine puniendi.

I Vno. tertio. ℔. S. ⁊ ℔. ciuibus venetis.

¶ Si is cui⁹ mãdato stare iurauí aliquid mihi p̃cipit cõtra iuramentũ p me pri⁹ licite factum illud seruare non teneor.

Veniens ad pniam nr̃am A. nobis exposuit q oliz cũ. M. mauriñ. alternatim conuicia iferedo certauit ppter qõ cũ graues inimicitias icurrissz. quidã q partis vtriusq amatores extiterãt suggesserũt predicto. A. vt in satisfactõe iniuriaꝝ

r vestro iuraret obedire mandato. Cunqz idez non crederet se

ex antiqua vere. b. i ¶ Simplicitas. fides eñ vitatis verborum adminicula nõ requirit. C. vt se ab heredi. ab. l. sic q cõmendatur simplicitas. ẽ. de sum. tri. c. j. in prin. ⁊. iij. q. ir. pura. ⁊ ẽ de iu. pastoralis. k ¶ Cõpellanť. Sz ꝑ videť libertus ecclesie cuilibz successori tenet pfessionẽ facere ifra annũ. xij. q. ij. sepe. ⁊. c. longinquitate et feudatarius iuestiturã petere dz a dño ifra annũ. vt in consti. Frederici de feu. §. ꝑterea pt dici q hic fuit spãlis indulgentia vel dicas verius q iurare successoribus pt si vult: q nõ dz cõpelli si iuranit sb hac forma. Ego iuro tibi fidelitatẽ ⁊ successoribus tuis catholicis ex quo semel iuratuz est sub hac forma nõ debet amplius iurare: qz istud iuramentũ p petuũ est quo ad illũ qui iurauit ita tenet successoribus sicut illi cui iurauit.

Verum si ea. ¶ Prima ps ponit q̃stionẽ ⁊ ipsius rñsionẽ. Scda respõsionis illationem ibi ceterũ. Ab. siculus.

l ¶ Absoluanť. id est absolutione indigeãt an ipso iure sint absoluti. m ¶ Inuiti. p talez. l. metum qui possit cadere i cõstantẽ virũ. ẽ. qõ me. cau. ad audientiam. ⁊ ff. qõ me. cau. metus aũt. alias si sponte iurassent vel p vanum metũ non absoluerẽtur a iuramento imo illud necesse haberẽt seruare. ẽ. de rest. spo. accepta ⁊ sollicite. et. ff. qõ me. cã met⁹ aũt qz contra vanũ metũ non audiť aliquis.

n ¶ Antecessores. scz Zacharias Gregorius ⁊ vrban⁹. xv.

dñ est. xiiij. dis. c. j. ⁊. ij. xxij. q. iiij. p tot

q. vj. alius. ⁊ in. c. nos sanctoꝝ iuratos. ⁊ Alex. ẽ. eo. si vero.

o ¶ Absoluerũt. Quidam exposuerũt de facto. qz ipso iure nõ tenebanť si iusto metu iurarũt. Nos vero ppie intelligimus vt dictũ est. ẽ. eo. si vero. ⁊. ẽ. qõ me. cã. abbas.

p ¶ Nõ seruẽt ita q ad ea obseruanda nõ sint astricti quia tenenť illa seruare dũmõ sine interitu salutis eterne seruari possunt. ẽ. eo. si vero. verũtamẽ si illa non seruant non sũt puniendi tanq̃ pro directo periurio. ⁊ ita metus culpã attenuat si iuramẽtum nõ seruat

q ber. ¶ Mortali. ar. est hic q iuramentũ metu extorsũ papa obligat. ẽ. qõ me. cau. perlatũ. ⁊. c. abbas. vbi plene de b. ⁊. ẽ. de resti. spo. sollicite. ⁊ de hoc diciť. ẽ. eo. si vero.

Veniens. ¶ Sũmať vt in rubro inserendo vbis littere. Sz potest aliter intelligi vt patebit ex infra dicendis. In prima parte ponitur querela impetrantis. In secũda prouisio ibi. vez. Ab. si.

r ¶ Mandato. idoneo. s. sic fuit exaudiendus ẽ. de elec. causam que. ⁊. ẽ. de rescrip. cum adeo. ⁊. ff. de op. liber. si libertus. j. eodem quintauallis. Inique tamẽ sentẽtie arbitri standum est. ff. de arbi. l. iij. ⁊. l. diem. §. stari. dum tamen

Veritatis amica. In prima decisa consultatio. In secunda responsio ibi respondemus. Ab. si.

b ¶ Veritatis. causas clemens papa. iij. indulsit Guilielmo regi sicilie vt ipe nõ tenerẽt sibi prestare iuramentum pro regno sicilie ita tamen q ex hoc non fieret sibi vel successoribus suis preiudiciũ quo minus heredes sui. sibi ⁊ successoribus suis fidelitatem facere tenerenť super ista indulgentia questio mota fuit i penitentia regis vtrũ singuli heredes regis singulis successoribus clementis prestare deberent fidelitatem tunc duo cardinales qui erãt ibi legati aplice sedis illã indulgẽtiã sic fuerunt interpretati q heredes ipsius regis tenebanť iurare fidelitatẽ dño pape clementi ⁊ successoribus suis. quo prestito alijs postmodũ iurare minime compelluntur postmodũ consultus fuit papa super illa interpretatione ⁊ ipse respondit q nõ vult recedere ab illa interpretatione vt heredes sui postq̃ iurauerant successoribus iurare nõ cõpellanť tũ ita tenenť eis seruare fidelitatem ac si iurassent. Hinc formaz iũrandi habuistis. ẽ. eo. ego epus. ⁊ colligiť

dolus absit. C. de arbi. l. iij. ff. de arbi. nō distinguimus. §. cū q dā. ⁊ insti. mādati. §. illud. Quare ergo nō stat huic mandato Rūdeo: isti nō fuerūt arbitri: ⁊ fuerunt arbitratores siue amicabiles ꝓpositores vt boni viri vñ si male arbitrent siue iniq cōponāt eorū dictū reducendū est ad arbitriū boni viri. ff. pso. si societatē. Tau.

a ¶ Presciuisti: ar. iuramēta ꝓm intētionē iurātis fore interpētanda. xxij. q. v. būane aures: ⁊ ar. ꝯ. xxij. q. v. q̄cūq; arte. et. c. ecce. de hoc dicit. j. de spōsa. ex lrīs. ⁊ nūq̄d potuit ei pcipe vt cederet bonis. Vel vt ei daret bona sua nō qz iuramētū nō extēdit ad illa de q̄b⁹ nō est cogitatū: j. e. q̄nta uallis. j. de veci. ex mltiplici. arg. ꝯ. de resti. spo. audita. xxij. q. ij. ne q̄s arbitret. ff. de trās. ac. cū a q̄liana. ff. de pig. obligatōe. ff. de pecu. q̄ peculij: et. C. q̄ res pignō. obli. pos. l. j. ⁊ ciuili mō intelligēdū fuit iuramētuz vt dictū ē in ꝓma notula. ff. de serui. si cui. ff. de ritu nup. postq̄ sicz liberta si iurauit nō nubere de illicitis nuptijs intelligēduz est. ff. de iurepa. adigere. §. vlti.

b ¶ Repugnet: ⁊ sic videt q si mandatū nō repugnet pōi iuramēto iuramētū sit seruādū cū possit seruari sine interitu salutis ēne. ꝯ. c. si vo. qd vez ēt: tñ si enor mē lesionez in rebus tpalibus pateret obtinebit relaxationem iuramenti. ꝯ. qd me. cā. abbas. ⁊. xxij. q. iij §. illicitū. vltra medium. ver. quisq̄s ꝯ ⁊c:

Reui. ¶ Cōis diuisio. Scda ibi. Rūdemus. Ab.

c ¶ Difficultas: ⁊ ita difficultas excusat a periurio: vt. ꝯ. c. ego. Vl. sic ⁊ necessitas. ꝯ. eo. querelā. ff. q̄ satisda. co. l. vl. ar. ⁊. ff. de op. liber. si libertus. ff. q̄rū rerū actio nō vat. l. j. §. q̄ bonorāde. lz nō excusat a pena quētionali. ff. de ver. obl. l. ꝓtinuus act⁹. §. illud q̄z. Berñ.

d ¶ Rōquisitus. Sed nunq̄d tenet ecclesiā iuuare nō rēq̄situs. videt q sic. xciij. di. si inimicus. ar. ꝯ. ff. quoz legatoz. l. j. §. i. ⁊. ar. bmōi lre. si vo ecclesia non seruauit ei fidē in suis necessitatibus: nec ipe tenet ipam iuuare. xxij. q. v. de forma. ꝯ. c. puenit. ij. vel si ecclesia subtraxit ei salariū suū ꝓsuetū. ff. locaquero. §. inter locatorē. vel si remordet eū cōsciētia q habeat malā cām. xj. q. iij. vel q̄ dicitis. nam ⁊ tunc aduocatus nō tenet iuuare clientulū suū. C. de iudi. rem nouā. §. patroni cāz § ipse. licet teneat sequi cōscientiā suā ecclesia tñ habebit euz ꝓ piuro. ꝯ, de resti. spo. lras. ⁊. j. de sen. ex. inq̄sitioni.

tale quid ꝓmisisse? ꝓpter quod ei aliqd graue deberet imponi iuramentū illud sub tali cōfidentia pstitisset ipsi sub iuramēto debito pcepistis vt nunq̄ curiā ducis intraret: nisi cum oēs p edictuz ipsius generaliter ad curiā vocarent: ⁊ infra. ¶ Clerū qz idē. A. qui dicti ducis est ꝓsiliarius ⁊ i iure suo multis ecclesijs quarū est aduocatus ex ꝓmisso tenet adesse nequaq̄z taliter iurasset si mandatuz illud

a sibi contrarium psciuisset: noueritis nos patriarche grandeñ. mandasse: vt si mandatum pri/

b ori iuramento licite facto repugnet ipm autoritate nostra denunciet non seruandum.

Dem magistro Apolinari.

¶ Qui iurauit ecclesiam defendere ⁊ requisitus sine iusta causa recusat periurus est nec eum defendit appellatio.

Reui scisitatus es que/stione vtruz ille qui iura alicuius ecclesie seruare ac pro posse defendere iuramēto tenetur si necessitate imminēte sup hoc sub iuramēti debito requisitus duxerit appellandū piurij reatū incurrat. Rūdemus q in hoc articulo appellātē a piurio talis ap. nō excusat immo nisi

c difficultas existat ꝓpter quam

d rēq̄situs nō possit ecclesie subuenire culpa piurij potiⁿ irritet

Dem illustri regi aragonie.

¶ Iurans scienter illicitum nō indiget absolutione. sed tenet illud nō obseruare. Si vero iurauit ignorāter oz illud obser/uare si aliquo licito modo ē ob

seruabile si aūt iurauit licitum qd putabat illicitū debet obseruare iuramētum sed de animo deprauato aget penitentiam.

Quanto ꝓsonam tuam: ⁊ infra. Quidā consiliarij tui immo potius deceptores tuum animū induxerunt vt iura res irrequisito assensu ꝓli vsq̄z ad certū tps patris tui cōseruare monetam q̄ tñ circa mortem eius fuerat legitimo pōdere de

e fraudata. Cum aūt adeo sit diminuta ⁊ minoris valoris effecta: q graue ꝓpter hoc scandalum i ꝓlo generet tu q egeras indiscrete cupiens reuocare: ac necessitate ꝓli satisfacere ab obseruatione iuramenti pdicti po

f stulasti suppliciter a nobis absolui. ¶ Sup quo diligēs indagator potuisset facile intueri q nō tam erat absolutio necessaria q̄z interpretatio requirenda qm̄ cum iuramētum fecisti monetam aut falsam aut legitimā esse credebas. Si falsum iuramentum fuisset illicitum ⁊ nullatenus obseruandū: et pro eo esset tibi penitentia iniungēda

g cum iuramētum nō vt esset iniquitatis vinculū fuerit institutum. ¶ Si vo legitimā esse credebas iuramentū licitū fuit: et vsq̄quaq̄z seruandum ⁊ vt irreprehensibiliter obseruet consulimus ⁊ mandamus vt reprobata moneta que a legitimo pōdere fuerat defraudata. Alia sb noie patris tui moneta cudat: quam ad legitimum pōdus reducas ꝓm eum statum quē tem

b pore patris tui habuit meliorē

Quanto. Princeps q̄ iurauit certā seruare monetam si sciebat illā legitimo pōdere fraudatā penitere oz de iuramēto qd fuit illicitū: ⁊ iō nō est seruādū. Si vo ignorabat tūc iuramētū seruat si illā facit restaurari. sic cōiter sūmant. ⁊ ego summo generalius ꝓbendēdo etiā vltimū dictū: vt in rubro Primo ponit psultatio. Scdo rñsio ibi: sup q̄. In q̄ tria mēbra distinguit. scdm ibi. si vo. Terciū ibi: verū tñ. Ab. Si.

c ¶ Defraudata: q̄ cūm falsat monetā pncipis exurit. C. de fal. mo. l. ij. Qui autē falsat monetā ciuitatis punit capite. C. e. l. j. Sz ille q̄ nūmos radit vl tingit. si liber ē dat ad bestias. si ꝯ vltio supplicio punitur. ff. ad. l. cornel. de fal. q̄cūq̄z. Et sunt ꝯ tria spālia qz q̄libet tenet ad accusationē buⁿ criminis. Itē qz pdēnatⁿ nō appellat Itez q punit ille in cuiⁿ domo falsa moneta cudit lz illd igret. C. de fal. mon. l. j.

f ¶ Absolui: absolutē pōt papa quēlibet a sacro ex iusta cā. puta. ꝓpē scādalū intolerabile: vt si malū exēplū proget in mlēs claue tñ discretōis pcedēte. Ad. tñ ꝯ negabat oia iura q̄ dicūt vel innuūt papā posse absoluē a iuramento. itelligebat de illicito: qz i bis q̄ fūt de iure nāli: vt i voto ⁊ iuramēto papa nō dispēsat: ar. ad hāc opinionē. j. e. ⁊ si xps. vbi dz redde dño iuramēta tua. q̄si silem interptationē bēs. j. e. petitio. ⁊. j. de vot. magne vbi dz vue. ⁊ reddite ⁊. j. de sta. regu. cū ad mōasteriū. in fi. Nau. ꝯ dicebat. T. dicit q ex cā iusta pt quēlibz absoluē. xv. q. v. autoritatē ⁊ dispensare pt in voto ⁊ illd ꝓmutare in aliud qd magis sit deo acceptū. j. de voto. magne. ⁊. c. j. ⁊. c. q sup bis. ⁊. c. ex multa. ⁊ in iuramēto etiā ex eisdē causis pōt dispēsare. Ubi vo aliq̄s vouet vel iurat: ⁊ illa licite vel honeste seruari pñt: nec subest cā papa illa imutare nō pōt: ⁊ sic intelligebat. Ad. ⁊ in ꝯ alij non discordāt. Et sic etiā intelligunt illa vba vouete ⁊ reddite dño iuramēta vra. ⁊ ē ar. ad pdicta. xxv. q. j. §. vlti. ver. ipsi nāq̄z soli ⁊c. ⁊. ff. de vul. ⁊ pu. substi. ex facto. ꝯ vo nō fuit necessaria absolutio: ⁊ interptatio ꝓm qd seqūt in lra: ⁊ ꝓm interptationē oz seruari: qz fuit legitimū iuramentū. g ¶ Iniquitatis. xxij. q. iiij. inter cetera.

b ¶ Patris: hoc ideo: qz in forma iuramēti fuit hoc expssum Sed nōne tunc mentiret inscriptio monete: imo videt q rex ipse falsarius esset. ff. ad. l. cornel. de fal. falsi nois. ⁊. j. de bis q

ſi.a pla.ſi.Ben.ca.quãto. In moneta eñ tria exigunt quãtitas põderis materia ⁊ publica forma.ff:de ben.emp.l.j. Rñdeo q̃ non ſemp inſcriptioni monete fides adhibet:ſicut nec inſcriptõi ſepulcri.C.de reli.⁊ ſump.fu.l.monumẽtoꝝ.imo pictura eſt q̃ largã bz ſniam.ſemp eñ fas fuit pictoribꝰ ⁊ poetis nouitates inuenire: lz ſit ar.ꝗ.xxiij.q.ij.ſane.in pn. Jo. Jtez ſi fur ex auro ⁊ argento monetã publicã falſã faciat. illo pnito pecunia in theſauro publico ꝓbuat.ſ.q.j qd qdã.circa mediũ ꝗ.ſi ei aliqd furti ꝛc. a Satiſfactiõz:p temerario iuramẽto imponit pnia vnius ãni.xxij.q.iiij.q̃ ſacro ſ p directo periurio imponit pnia.vij.annoꝝ.vj.q.j.quicũq. ⁊.xxij.q.j.c.vlti. imo q̃ ſciẽter deierat ſm canones infamis eſt vt.vj.q.j.infames.et qui ꝗ transactionem iuratã venerit ſciẽter infamis eſt.C.d trãſ. ſiquis maior.

Vniẽtes Judices qui iurãt ſnfra certũ tp̃s ſnias exequi hoc nõ obſtãte appellationibꝰ ab eis interiectis referre tenent.h.d.vl'alit ⁊ generaliꝰ vt i rubro Diuidit in q̃tuor ptes. Jn pma rep̃hen ſio ꝓſulum. Jn ſcda ibi:xxp ipſoꝝ excuſatio. Jn tercia ibi: q̃a vo ipſorũ accuſatõis reprobatio ⁊ generale mãdatuz. Jn q̃rta ibi:cũ ſ mãdatũ ſpãle ⁊ ꝓminatio nõ pẽtis.Ab. b Leges ij.q.vj.anteriorꝝ.⁊.c. non ita. c Plagiriis.i. fideiuſſoribus vulgare ẽ illius terre d Jurarũt:i auẽ. d iudi.ſ.qꝛvo.col.vj C.de iudi.rem nõ no uã.⁊.iij.q.vij.iudicet e Cõſuetudinẽ.licite ſ iudicat ſm cõſuetudinẽ loci.ē.de eo q̃ mit.in poſ.cã rei ſeruãde.cũ veniſſet:qꝛ ꝓſuetudo p̃iudicat iuri.ē.de ꝓſue.c.pe. f Jnterpoſitis:tudertina ſubeſt dño pape q̃ ad iuriſditionẽ tpalẽ:⁊ ideo tenerẽt appellatões ad papã facte:alꝰ nõ.j.d ap.ſi duobus. g Jus ſupioris:no.q̃ in iuramẽto excipit autoritas maioris:vt hic pz:⁊.j.eo.cã te.⁊.ē.de reſcrip.ꝓſtitutus.ar.a ꝗrio ſenſu.ff.ad munici.impatores.⁊ in cõſti. Frederici de feudis.§.vlti.⁊ eſt ius canonicũ.j.e.ad nſam.ij. Jo. h Mandãdã:qd fieri nõ debuit.tũ qꝛ bñficio appellatõis extinguit pnunciatũ.ff.ad turpi.l.j.§.vlt.tũ qꝛ inẽpoſita appellatõe nihil inouari oportet.ij.q.vj.appellatõe.⁊.ff.nil.ino. appel.pen.l.vna.B. i Restituatis:ar.ꝗ.ff.de ap.cum ex cã.vbi expectat talis reſtitutio vſq̃ ad eventũ ꝓfirmatõis vel caſſationis ſuie. So.hõ eſt ꝗriũ:qꝛ hõ dz ibi q̃ hõ debeat expectari:ſ recitat factũ put ꝓtingit.vñ patet q̃ pendente appellatione executio non dz fieri:⁊ ſi fiat inuito poſſeſſore reſtitui dz in priſtinũ ſtatũ ante q̃ appellatõis cã examinet.arg.ē.de off.dele.paſtoralis.§.pterea.⁊ eſt hoc notabile.

ita q̃ antiqua moneta q̃ ab illo ſtatu falſata nõ fuerat cũ ea pariter expendat p qd⁊ diſpẽdiũ vitari poterit ⁊ iuramẽtũ ſeruari. Veruntã ſi monetã ipſam in pſtatõe iuramẽti credebas a legitimo põdere diminuta ⁊ tua ſup hoc cõſcientia te remordeat tuũ hũiliter ⁊ confitere pctñ et a ſatiſfactionẽ iniũctã tibi p illicito iuramẽto ſtudeas adimplẽ.

I Dem conſulibus et populo tudertino.

Non valet iuramentũ pſtitũ in p̃iudicium iuris ſuperioris.

Veniẽtes ad ſe.apo.cõſules vros ſup his que ad nos de vobis ſepius deferunt: ⁊ ꝓmonere curauimꝰ ⁊ aliquãtulũ aſpere cõuenire. Cũ eñ et apllatõibꝰ interpoſitis ad ap. ſe.teneamini humiliter ⁊ deuo b te deferre:cũ ⁊ leges etiã ſecula res poſt ſniam bñficiũ appellationis non denegẽt aggrauatis vos ſnias ap.ſuſpẽſas executioni mãdatis. Verũ idẽ cõſules nob exponere curauerũt q̃ cũ aliq̃ vrm vocant ad officiũ cõſulatus firmant ꝓpꝛio ſacro c q̃ ſup mutuis ⁊ plagiariis ſm vſe ciuitatis cõſuetudinẽ iudicabũt.⁊ infra.xxviij.dies q̃ iudicauerũt exequent Vñ ſaluo hmõi iuramẽto vos non poſſe ſup his apellatiõibꝰ deferre dicebãt. Quia vo ñ minꝰ iudices ſm leges q̃ cõſules vri ſm cõſuetudinẽ vſe ciuitatis iudi d care iurarunt:⁊ ideo ſicut iudices ꝓtra leges:ſic ⁊ cõſules vri e contra ꝓſuetudinẽ poſſent ſubditos aggrauare. Mãdamus q̃tenus appellationibꝰ ad nos f interpoſit deferatis cũ p̃dictũ iuramẽtũ vos excuſare nõ poſ s ſit in q̃ debet intelligi ius ſupioris exceptũ. Luz ergo poſt q̃ ſcz latoꝝ pre.ad ſe.apo.a ſentẽtia.G.iudicis appellauerit ſententiã ipam duxeritis executõi b mãdãdã in poſſeſſionẽ rerũ de q̃bus queſtio vertebat appellãtis aduerſariũ inducẽtes volumus ⁊ mãdamꝰ:vt poſſeſſionẽ i ipam reſtituat eidẽ alioq̃n noueritis nos epõ nucerino mãdaſſe: vt vos ad illõ ec.cẽ.ꝓpellat.

I Dem piſano archiepiſcopo

Jurans vſuras non repetere potest iuramento non obſtãte ex nona cauſa repetere.

Ad noſtrã nouerit audi k entiã peuenſſe q̃ cũ.J.⁊ G.petro vſuras non modicas ꝓſoluiſſent:iuramẽto firmauerũt q̃nec p ſe nec p aliũ p̃dictas l vſuras repeterẽt vel apd eccleſiaſticũ iudicẽ ſeu etiã ſecularẽ ſup his deponerẽt qõnẽ.Cũq̃ creditoꝝ condiderit teſtũ ſuis p̃cepit heredibus vt oibus q̃ p m barent ſibi ſe dediſſe vſuras eiſdẽ:ipſas eidẽ reſtituere ꝓcuraret vñ cũ pdicti.J.⁊.G.vſuras repetere nõ attentent ꝓpter huiuſmodi iuramentũ et heredes p̃dicti.P.eis negligãt ſatiſfacẽ de vſuris. Mãdamus q̃tenꝰ ſub pena excõicatõis publice i eccleſia ꝓponi facias vel ꝓponas vt q̃ ſup hoc nouerint veri n tatẽ ꝓcedãt ad teſtimoniũ ꝓferendũ:⁊ ſi p dicta teſtiũ vl'alia o documẽta tibi ꝓſtiterit de p̃miſſis heredes illiꝰ vt vſuras q̃s a p̃dictis pr eoꝝũ accepit reſtituant vniuerſas ec.cen.cõpellas petere.ē.e.debitores.nõ eñ eſt cogitandũ de nouo iure.ff.de trãſac.cũ aq̃liana. Si vo ius nouũ nõ ẽ acq̃ſitũ poſſũ agere vt remittat iuramẽtũ.ē.e.c.j.⁊ pmo agẽdũ ẽ vt iuramẽtũ remittat.⁊ tũc p̃t repetere ſecure. Bernã. n Ad teſtimoniũ.no. teſtimoniũ ferri lite nõ ꝓte.ſ hoc ideo ꝓtingit. qꝛ hic ꝓcedebat in modũ inq̃ſitõis ſiue denunciatõis:vt patet p primam vel papa hic voluit extra ordinẽ ꝓcedi ⁊ ſine accuſatore p denunciationẽ. Jtẽ qꝛ ad eccleſiã vel epm ſpectat exequi voluntates defunctorũ.j.de teſta.ſi heredes.et.c.pe.⁊.C.de epiſ.et cler.nulli.l.ſi quis ad denunciandũ.⁊.ff.de peti.here.ſi heredi tas.§.vlti.⁊ ſic ſeruãt iſti iuramentũ ſuũ hac via. Jo. o Conſtiterit:p inquiſitionẽ.ē.de teſti.cog.ꝓterea.

Ad noſtram. Per iudicis officiuz ſubueniẽt illi q̃.ꝓter iuramẽtũ ſuras repetere non pt̃ ita ſũmat Jo.an. Et quidẽ p̃cedit ſ ſummariũ ſm vnũ intellectũ ſatis clarum. Sz ſm aliũ notabiliorez ſũmo ſic vt in rubro p̃ narrat factũ. Sed o.quidet:ibi.mãdamꝰ Ab. Si.k Peruenſſe:nõ dicit p quez vel a q̃. l Repeterent. Si iurauit nõ repetere denũciet illõ eccleſie q̃d ſi iurauit nã denũciare. Nã ro iuramẽtũ fuit illicitũ ⁊ iõ nõ ſeruãdũ cũ q̃ libet ad ſ teneat.j.d cog.ſpiri.tua nos. et j.de bere.cũ ex iniuncto.⁊.j.co.quẽa dmo dũ.in ſi.⁊.ij.q.j.ſi precauerit.ſ ſi iurauerit ſoluere:nec recipe illud denunciet eccle: vt dictũ eſt.Vin. m Probarent:videt iuramẽtũ iſtõ remiſſũ eſſe ex teſtõ.niſi velis ita interpt̃ari ſ vba vt ſi illi de iure repetere ñ poſſint q̃ iurauerũt nõ repetere. Sz tñ largiꝰ intẽpt̃abimur vltimas volũtates.j.de to.cũ dilectus.ff.de triti.vi.⁊ oleo leg.l.iij.ſic ſ iure legati pñt iſti petẽ vſuras q̃i ex noua cã ſupueniẽte. Si eñ aliq̃s abiurat bñficiũ pt̃ poſtea cũ repetere ex noua cã ſupueniẽte.ē.de renun.cũ inẽ.p.⁊.ff.de ſucceſ.edic. l.j.§.qd dicimꝰ.alꝰ §.ſ videdũ.⁊ arg.ē. qd mc.cã.ad audientiã. Jtẽ cũ iuro ſoluẽ a liq̃d ſolutũ poſſũ repetere.

Ad hæc. ¶ Iudex q̃ iurauit in oi cã iudiciariũ ordinẽ obseruare in notorijs subtilitatez ordinis iudiciarij nõ seruabit. b. d. vel generali? sũmo sic vt i rubro. Diuidit: nã in ꝑma ꝓte recitat tenorẽ iuramẽti. in scda ibi nos. illõ dupliciter interp̃tat. Et scd̃a interp̃tatio ibi. q̃q̃. ⁊ vt clarius hẽas intellectũ pone sic casum. Archiep̃s Neapolitan? q̃si p extorsionẽ forte ad instãtiã sui capli vel ppli, p̃stitit generale iuramẽtũ vt i oi cã obseruaret ordinẽ iudiciariũ, p̃cessu tpis cũ occurrẽt facta notoria dubauit an ꝑberet i eis iudiciariũ ordinẽ obseruare papa sup hoc ꝓsult? interp̃tat? ẽ ꝗ iuramẽtũ duplicit. ꝑmovt extẽdat ad cãs notorias: ꝗ intelligat ꝑm subiectã materiã scz vt i cauſ nõ notorijs obseruet ordo iudiciarius. in notorijs vo nõ seruet p oia: qr ordo i notorijs ẽ vt p oia nõ ſuet: iuꝝ illõ vulgatũ in extraordinarijs ordo ẽ ordinẽ nõ ſuare. scdo dicit posse intelligi vt referat ad cãs in q̃bus ordo iudiciari? ẽ seruãd?. dic ẽm q̃ si iste archiep̃s habuit i aiovt ordinẽ iudiciariũ in oi cã parit ſuaret: ⁊ sic cesset p̃dicta interp̃tatio tale iuramẽtuz cũ sit ꝗ canonicas sãctiões: poti? ẽ dicẽdũ piuriũ nec aliq̃ rõne ſuãdũ. ab. a ¶ Per extorsionẽ: vñ videbat nõ teneri.

b ¶ Obseruãd?: ex toto als citari dz. ij. q. j. de ?op̃s. ⁊ suia ferri. j. de diuor. porro. ⁊ j. d̃ ap. cũ sit romana in fi. ⁊ ꝗ vera sunt in ꝓuicia in q̃ sũt notoria ⁊ iudici et alijs. si vo nõ sunt notoria in hac ꝓuincia: sũt tñ notoria in alia: vel sũt ꝗ notoria ⁊ iudex nescit: tũc p̃ot duob? modis ꝓcedere. s. scz ordie iudiciario ac si eẽt occultũ. ar. s. de elec. bone. ⁊ xxiiij q. j. pudẽda. ⁊. ij. q. j. de ?. vl cogſcẽ an sit notoriũ ⁊ fctã sibi fide sup ꝗ ꝓcedet ꝗ reũ q̃si crimẽ eẽt notoriũ. Et in filb? duas vias hz iudex. p̃t ẽm suspẽdere infamatũ vsq̃ ad purgatõz. ij. q. j. p̃ſbi. vel inq̃sitõz facere ex officio suo. ij. q. j. de? op̃s.

c ¶ In mẽte: ar. iuramẽta ⁊ ꝓmissa nõ extẽdi nisi ad ea de q̃ b? cogitatũ ẽ. ar. xxij. q. ij. ne q̃s. ff. de trãsac. cũ aq̃liana. ⁊. ff. de pac. tres frẽs. d ¶ Sz piuriũ. s. co. tua. ⁊. j. de bis q̃ fi. a ma. par. c. j. ⁊. j. e. sicut. j. e ¶ Benigni?. sic. s. de testi. cũ tu. nam ꝓmptũ ẽ leges legib? ꝓcordare. C. de inoff. dona. l. vna.

f ¶ Nõ seruare: iuꝝ illõ. Est in amore mod? nõ bũisse modũ g ¶ Postulat. j. de v. sig. cũ olim. ⁊. j. de vsur. cũ in tua. j. de cohabi. cler. ⁊ muli. vña. h ¶ Reqrit: ꝗ nõne ordo iudiciarius p̃t seruari sine pctõ in notorijs: ar. q̃ sic. s. d̃ elec. bone. ⁊ aug. ꝓbat id qd̃ notoriũ est. s. ecclesiã nõ eẽ nullã. xxiiij. j. pudenda in fi. ⁊ ita videt licitum sacrm vt in notorijs seruet. Sed certe ꝗ iurare q̃ in omi notorio seruet ordo iuris ẽ illicitũ ⁊ inutilitũ ledereꝫ ius actoris. cũ ei incũberet on? ꝓbãdi: ⁊ disciplina iudicialis ledereꝫ: si iudex nõ posset punire nisi ꝓus ꝓbareꝫ: ꝗ ꝗ fieri nõ dz: qr nulle sũt validiores ꝓbatiões q̃ p euidẽtiã facti in illa decre. bone. factũ fuit ob scadalũ ad cautelã: vt ib di. vel fortitã nõ erat notoriũ iudici. Lau.

i ¶ In ill: valet: ar. q̃ verbũ generale nõ est generalr intelligẽdũ. vt. j. q. j. iudices. ⁊. oia bona damasci. ⁊. ff. de furtu. si cui. ⁊ ff. de pigno. si obligatiõe: ⁊ de ꝓ se. di. ij. reuera. ⁊. de opib? totius mũdi circa fi. ar. ꝗ xix. dist. si romano. xxxj. q. j. q̃ si dormiẽt ⁊. j. q. j. sũt nõnulli. ⁊ j. de ꝓuil. qr circa. ⁊. ꝗ de ma. ⁊ obe. c. solite.

Si vnũ iuramentũ vni debitũ alteri p̃stat illicitum est ⁊ eo nõ obstãte cui debet p̃stãdũ est

Qa te credim? discretõe vigere vt itelligas ꝓ teipm k q̃ onus nõ remittit: ꝗ auget cũ l cuiq̃ improuide soluit: qd̃ alij ex debito ẽ p̃stãdũ. ¶ Sane cũ archiep̃us turritanus a te noie nro iuramẽtũ fidelitatis sicut a nobis mãdatũ accepat exegisset illud exhibere in ei? manib? m distulisti asserẽs q̃pisano archiep̃o saluo apo. se. honore hmõi p̃stiteras iuramentũ. ¶ Cũ igr nobis ⁊ ecclesie romane fidelitatẽ facere tenearis si p̃stitũ iuramentũ ei qd̃ a te nobis tãq̃ debitũ n o est p̃standũ cõtrariũ reputes illõ illicitũ iudicabis ⁊ illicito ñ obstãte qd̃ licite imo ex debito petit exhibebis vel si p̃stitũ p̃stando ꝗriũ nõ existit illud p sine difficultate p̃stabis.

Idem Alatrino ep̃o.

Qui iurauit stare mandato alicuius non tenet parere si p̃cipit illicita vt q̃ filium exheredet vel vxorem abiurat.

Qintauallis nr̃is aurib? ãtimauit q̃ ꝓ offẽsa quã filie ipsi? alijs mulieribus irrogarãt q̃ eax mãdato pareret p̃ stitit iuramẽtũ q̃ tale illi sub debito iuramẽti dedere mãdatuz q̃ si q̃ filij aut vxor illius aliqd̃ factũ vel verbũ contumeliosuz mulieribus illis obijcerẽt idẽ filias et filios exheredaret et a se r

De neapol. archiepiscopo.

Iuramẽtũ generale dz intelligi si fieri p̃ot vt nõ obuiet iuri als tanq̃ temerariũ nõ obligat contra iuris obseruantiam.

Ad nostrã nouerit? audiẽ a tiã peuenisse q̃ a te q̃si p extorsionẽ tale fuit p̃stitũ iuramẽtũ q̃ in oi cã deberes ordinẽ iudiciariũ obseruare Verũ q̃m ꝑm traditões canonicas manifesta accusatiõe nõ indigẽt: nec b in eis ẽ ordo iudiciari? obſuandus q̃ dz in alijs obseruari nec tu q̃si sub p̃missio tenore iurasti c hẽbas i mẽte: vt ꝓpterea venires ꝗ canonicas sanctiões. alio d q̃n nõ iuramẽtũ ꝗ piuriũ poti? extitisz: nec eẽt aliq̃ rõne seruãdũ. Nos iuramẽtũ tuũ benigni e us interp̃tari volẽtes ita q̃ ꝓsonet canonicis institutis fra. T. aucte p̃ntiũ itimam?: q̃ i manifestis et notorijs rõne iuramẽti f p̃missi ñ credim? te teneri ſuare subtilitatẽ ordis iudiciarij quã in his nõ ſuari ꝓ oia ipa iurj rõ g h postulat ⁊ reqrit vñ videbit ꝗ tilit intuẽti de ordie iudiciorꝫ p cedere: vt i p̃missis nõ ꝓ oia ordo iudiciari? obſuet. ¶ Quãq̃z ꝑm approbatũ itellectũ recte possit intelligi qd̃ iurasti vt i oibus cauſ ordinẽ iudiciariũ ob i ſuares i illis vicz i q̃bus ẽ ordo iudiciari? obseruãd?. Sic q̃ faciẽs ⁊ iuramẽti tenorẽ ſuabis ⁊ instituta canonica nõ obmittes

Idem iudici karolitano.

p̃ 2

sũt nõ notoria ⁊ iudex nescit: tũc p̃ot duob? modis ꝓcedere. s. scz ordie iudiciario ac si eẽt occultũ. ar. s. de elec. bone. ⁊ xxiiij q. j. pudẽda. ⁊. ij. q. j. de?. vl cogſcẽ an sit notoriũ ⁊ fctã sibi fide sup ꝗ ꝓcedet ꝗ reũ q̃si crimẽ eẽt notoriũ. Et in filb? duas vias hz iudex. p̃t ẽm suspẽdere infamatũ vsq̃ ad purgatõz. ij. q. j. p̃ſbi. vel inq̃sitõz facere ex officio suo. ij. q. j. de? op̃s.

c ¶ In mẽte: ar. iuramẽta ⁊ ꝓmissa nõ extẽdi nisi ad ea de q̃ b? cogitatũ ẽ. ar. xxij. q. ij. ne q̃s. ff. de trãsac. cũ aq̃liana. ⁊. ff. de pac. tres frẽs. d ¶ Sz piuriũ. s. co. tua. ⁊. j. de bis q̃ fi. a ma. par. c. j. ⁊. j. e. sicut. j. e ¶ Benigni?. sic. s. de testi. cũ tu. nam ꝓmptũ ẽ leges legib? ꝓcordare. C. de inoff. dona. l. vna.

f ¶ Nõ seruare: iuꝝ illõ. Est in amore mod? nõ bũisse modũ g ¶ Postulat. j. de v. sig. cũ olim. ⁊. j. de vsur. cũ in tua. j. de cohabi. cler. ⁊ muli. vña. h ¶ Reqrit: ꝗ nõne ordo iudiciarius p̃t seruari sine pctõ in notorijs: ar. q̃ sic. s. d̃ elec. bone. ⁊ aug. ꝓbat id qd̃ notoriũ est. s. ecclesiã nõ eẽ nullã. xxiiij. j. pudenda in fi. ⁊ ita videt licitum sacrm vt in notorijs seruet. Sed certe ꝗ iurare q̃ in omi notorio seruet ordo iuris ẽ illicitũ ⁊ inutilitũ ledereꝫ ius actoris. cũ ei incũberet on? ꝓbãdi: ⁊ disciplina iudicialis ledereꝫ: si iudex nõ posset punire nisi ꝓus ꝓbareꝫ: ꝗ ꝗ fieri nõ dz: qr nulle sũt validiores ꝓbatiões q̃ p euidẽtiã facti in illa decre. bone. factũ fuit ob scadalũ ad cautelã: vt ib di. vel fortitã nõ erat notoriũ iudici. Lau.

i ¶ In ill: valet: ar. q̃ verbũ generale nõ est generalr intelligẽdũ. vt. j. q. j. iudices. ⁊. oia bona damasci. ⁊. ff. de furtu. si cui. ⁊ ff. de pigno. si obligatiõe: ⁊ de ꝓ se. di. ij. reuera. ⁊. de opib? totius mũdi circa fi. ar. ꝗ xix. dist. si romano. xxxj. q. j. q̃ si dormiẽt ⁊. j. q. j. sũt nõnulli. ⁊ j. de ꝓuil. qr circa. ⁊. ꝗ de ma. ⁊ obe. c. solite.

Qa te credim?.

¶ Qui iurauit cui nõ debuit: cui ꝑberet iurare ꝓpellẽtur: vel sũma generali? sic vt i rubro. Primo ponit exordium. scdo narrationẽ: ibi: sane. Tercio ꝓclusionẽ. ibi: cũ igit̃. Ab. si.

k ¶ Augeꝫ: q̃m grauius solui p̃t ⁊ creditori qd̃ alteri est solutũ ⁊ tñ nõ liberat a debito. ff. de solu. ⁊. p curatori. §. j. ⁊. j. d̃ hõmi. sic dignũ. §. eos. in fi. l ¶ Qd̃ alij: sic ff. de ꝓdi. indebi. in sũma. in fi. vñ si alij solueris qd̃ alij debes ñ liberaberis ⁊ ille furtũ cõmittit. ff. de iur. falsus. §. j. nisi ille ratũ habeat. ff. e. si vẽdidero. §. si titi?. vñ patet q̃ peius ẽ latroni q̃ partit̃ spolia cũ socio q̃ si ñ partit̃. xxij. q. iiij. si ad petm̃. Jo. Et expone q d̃ dicit alij tm̃. s. ⁊ sic ñ obstat q̃ soluit̃ vni ex pluribus q̃z q̃libet insolidũ q̃d debebat. ff. de duo. re. ꝓsti. l. iij.

m ¶ Archiep̃o: de hac materia tractat. j. de p̃scrip. si diligẽti n ¶ Prestitũ: pisano archiep̃o. o ¶ Contrariũ: qr si vnũ cõtrarioꝫ est bonũ reliquũ est malũ. viij. q. j. sciendũ. ⁊. xxxij. dis. hospitiolũ. Lau. p ¶ Illud. s. qd̃ p̃stitisti archiep̃o.

Qintauallis. ¶ Istud est valde famosum. c. ꝓpter materiã arbitrorũ q̃ hic tractat cõis diuisio. Scda ibi: quo circa. Ab. q ¶ Juramẽtũ: qd̃ ciuili mõ fuit intelligendũ. ff. de serui. si cui. ⁊. s. eo. veniens. vbi de hoc.

r ¶ Exheredaret. Ad hũc casum iuramẽtũ nõ extẽdebat nec debuit extẽdi: ar. s. e. quãto. ⁊ meli? in. c. weniẽs. xxij. q. iiij. vnus q̃sq̃. ⁊. ff. de op. lib. si liberi?. ff. de fideicõ. libe. thais ancilla. §. sorore. ⁊. ff. de manumis. l. iiij. in fi. nisi in certis casib? q̃ ꝓtinẽt in auc. vt cũ de ap. cog. §. cãs. col. viij. ⁊ ita turpe fuit mãdatũ Item ꝓtra p̃ceptũ dñi fuit hoc mandatũ vt vxor sepet a viro xxviij. q. j. idolatria. ⁊. xxxiiij. q. ij. q̃s deus. Cause vo ingratitudinis ꝓpter q̃s pr̃ p̃ot exheredare filiũ sunt he. Prima si filius parẽtib? man? intulerit. Itẽ si graue iniuriã eis fecerit. Si cri

minaliter eos accusauerit, ꝛc eā q̃ nō sit aduersus principē vel rēpublicā. Si cū maleficis versat si maleficus efficiat. Si vite parētū fuerit insidiat⁹ si vxori vel pcubine eius se imiscuerit si ex vilapidatōe filij graue dispendiū parētes sustulerint. Si p psona vel debito ci⁹ inquātū pt fideiubere noluerit. B tñ q ꝛc fideiussione dr̃ ad filios masculos tm̃ pt̃inet. Itē si pbibuit eos facere testiū si cōtra voluntatē parētū inter arcuarios ꝛ mimos pseuerauerit cū pr̃ nō fuerit illius pfessionis. si filia vitaꝫ luxuriosam egerit cū parētes vellēt eam p posse dotare. nisi neglexerint eā maritare vsq; ad. xxv. an. si parētibus furiosis ꝛebi tā curā nō impēderit Si parentē captū ꝛc carcere reducere neglexerit hoc totuꝫ habes in p̃missa auten.

Ita nos duxit

¶ Coniuges abiurare non pñt ita sūmat Io. an. ego sū mo sic ex cā vt in rubro diuidit. in prima psultatio. i scda rñsio scda ibi: nos igr̃. Ab.

a ¶ Petituros. Temerariū fuit hmōi iuramētū ꝛ iō non fuit obligatorium. xxij. q. iiij. inē cetera. ꝛ. C. de nup. auē. qd̃ eis permittit ꝛ dicūt quidā pniam imponēdā tā q̃ p veniali: ar. s. c. ꝛc rū. ꝛ. xxv. di. §. crimis simo ad min⁹ vni⁹ anni pnia imponit. p temerario iuramento. xxij. q. iiij. q̃ sacro. T.

b ¶ Cōmorari: ñ tm̃ in seculo vt quidā dicūt: ar. j. de puersi. cōing. ad aplicā. s videtur q in seculo. xxxiij q. v. quod deo patri. sed si aliter vellet intrare monasteriū haberet locum qd̃ ipsi dicunt. Sed q̃d si iurauerunt q nunq̃ diuerterent ab inuicē. nunquid est seruandū iuramentū tale cū possit seruari sine interitu salutꝭ eterne nō videt: qꝛ nec penalis stipulatio teneret: vt si culpa alterius diuortiū factū fuerit dabis centū. ff. de ver. ob. si stipulatio facta fuerit. sicut cm̃ libra debent esse matrimonia in ꝛtrahendo ita in dissoluēdo. C. de inuti. stip. libera. ꝛ. C. de nup. neq; arg. ff. de don. inter vi. ꝛ vxo. ea q̃. ꝛ. ff. de ver. ob. ticia. ꝛ. j. de spon. gēma. Io. hoc non determinat: s credo si vellent intrare religionez possent: qꝛ nō dicit infringere iuramentū q̃ in melius illud cōmutat. s. e. c. iij. ꝛ. j. de vo. ꝛvo. re. c. scripture. ꝛ iuramantū illud benignius est interp̃tandū. s. e. ad nostrā. ꝛ. c. quāto.

c ¶ Reuertat: hic dicere q̃ ꝓpria auēte debet redire ad virū nec expectare supioris autoritatē.

d ¶ Utrinq; : sic. j. de reg. veniens. j. de diuor. significasti. j. de adul. c. pe. ꝛ vlt. j. de excep. cum ecclesiastice. ꝛ xxxij. q. vj. nihil. ꝛ. ff. de cōpen. si ambo.

Qēadmodū. ¶ Summat vt in rubro sed vltimū dictū nō est sine dubio: vt. j. patebit. diuidit in tres ptes pnci pales. scda ibi: illud aūt. tercia ibi: q̃ si. prima subdiuidit. naꝫ pmo inducit sile psultatōi hēde. scdo solui: ibi. ita sicḡ. tercio pbat solutionē p euitationem absurditatis ꝛ p rōnē: ibi alio. quin. quarto mīdet oppositū iuramātl: ibi nō obstāte. qd̃ rñsum pbat p euitationē absurditatis: ibi q̃dē si post. Scda ps principalis nō subdiuidit: s tercia ps sic: qꝛ primo pmit casū scdo allegat p negatiua: ibi. cū scriptura. tercio p affirmatiua ibi: s nunq̃d. quarto soluit: ibi. tutius. Ab.

e ¶ Dimittere: nec etiā accusare. ff. d adul. si vxor. §. si q̃s vxorem. ꝛ. §. vl. ꝛ. C. ad. l. iul. de adulteriis ꝓpt violata.

f ¶ Cōditio. Mo. q̃ plerūq; intelligūt ꝓditōes in iuramētis vt b si placet papa: vt. s. e. veniētes. Itē b si ꝛeo placuerit. xxij. q. ij. beātis. §. j. Itē b si res in eodem statu pmāserit. xxij. q. ij. ne q̃s. ꝛ. ff. d solu. cū q̃s. Itē si mihi fuabit fides. s. e. puenit. ꝛ. ff. loca. q̃ro §. inē. Itē bonāfte ꝛ possibiles: vt b di. ct j. e. sicut. Itē b si mihi nūcaueris pecuniā. C. de nō nu. pec. idubitati. Itē b si nuptie fuerint secute. ff. de iu. ꝛo. stipulationē Itē b si nō moderatū q̃d papiat. s. e. veniēs. ꝛ. c. q̃ntauallis. ꝛ. ff. de ope. liber. si libertus. Itē facultas subintelligit. s. e. breui. Itē pmoditas. ff. q̃ re. ac. nō da. l. j. § q̃ bonorāde Spāles aūt ꝓditōes nō sbintelligūt si nō expmūtur. lꝫ mēte ꝓcipiant. xxxij. q. vl. c. vlti. in fi. C. de ꝓdi. ob tur. cāꝫ si repetendi. nisi. vbi lex expmit aliq̃d tacite agi inē ꝑbētes: q̃a tūc illud p expsso habet. ff. si cer. pe. cū q̃d ꝛ. ff. de ꝓ. ob. triticī. ꝛ b vera sūt in pmissorijs iuramētis: s i alsessorijs nulla ꝓditio subintelligit. ꝛ de tali loq̃t. xxxij. q. vl. c. vl. C. de iu. ꝛo. si mlier a viro. Sꝫ nunq̃d dicem⁹ oē iuramētū ꝓditōale si oēs pmisse ꝓditōes sbintelligūt certe nō. ff. de cōdi. ꝛ de. ꝓditōes.

g ¶ Precedētē: qꝛ exq̃ semel pbauit mores ipsi⁹ nō pt postea reprobare. xxxij. q. ij. horrēd⁹. nisi ex supueniēti cā: vt. s. de eta. ꝛ q̃. accepim⁹. ꝛ. s. d of. dele. insinuāte. ꝛ. iiij qij. si q̃s testib⁹. Io.

h ¶ Forti⁹: nā cui dam⁹ actiōꝫ multo forti⁹ exceptōꝫ. ff. d re. iur. iuit⁹. §. cui mādā⁹: ꝛ. ff. d supfi. l. j. § plane. ꝛ. s. e. debitores. qñq; tñ sequmur excipiēdo qd̃ agēdo pterere ñ possū⁹. ff. d ne. gest. l. iij. §. pupill⁹. ꝛ. ff. de ꝓpē. si cū filiofa. qñꝫ q̃dā ꝓsequmur agēdo q̃ ñ ꝓsequmur excipiēdo. s. e. dbitores ꝛ. s. qd̃ me. cā. ad audiētiā. itē pt depositū repeti ꝑ nō ꝓpēsari C. d ꝓpē. j. vl. ꝛ. j. d deposi. bona fides. §. ij.

i ¶ Spōsā. Mā ꝛ spōsus pt spōsā accusare de adulterio q̃si mrimonio iā initiato. ar. C. de adul. ꝓpt. nisi i casu. ff. de adul. miles. §. q̃rebāt qꝛ ꝛ iniuria ei facta ē. ff. de iiur. itē apd̃. §. spōsū. qꝛ nec mrimoniū nec spē mrimonij violare pmissū ē. ff. de adul. si vxor. §. di uus.

k ¶ Eijcit: deterior nāq; vol⁹ ei⁹ eo ḡscit q̃ inchoptā iter lītē defuit q̃ q̃ semel ceptā deseriq̃t. i aut. de litig. §. oēm. in fi. col. viij. ꝛ min⁹ malū ē viā dñi nō agscē q̃ post agnitā retrocire. j. de apostata. q̃dā.

l ¶ In alterutro. i. i vxore dimissa ꝛ spōsa nō adhuissa.

m ¶ Ad vtrūq; . s. vt eā recipiat vl ñ recipiat

ppā remoueret vxorē. ¶ Quo circa mādamus q̃ten⁹ cū licitū fuerit iuramentū: s mandatum illicitū p̃dictus vt reuocent mādatum illud iniūgas alioquin eum ad mandati obseruationē illius denuncies non teneri.

I Dem archiepo traconeñ.

¶ Ex cā leui ꝛ temeraria cōiuges etiā q̃ ad thorū ꝛ mutuam cohabitationē se separe nō pñt etiā cū iuramenti interpositiōe

Qua nos duxit fratnitas ꝓsulēdos q̃d tibi sup hoc sit faciēdū q. B. et. A. vxor ei⁹ ad inuicē iurauerūt se nūq̃ mutuo petituros: idē ꝏ nūc repetit illā instāter ea econtrario affirmāte q̃ ꝓus se faceret saracenam q̃ rediret ad eum: ꝛ infra.

¶ Nos igr̃ fratnitati tue rñdentes: mādam⁹ q̃ten⁹ vtrūq; ad ꝓtinētiā fuādā moneas ꝛ inducas quā ꝛ si pmittē voluerit et fuare vtrūq; dimittas sine alio

b cōmorari alioq̃n si vir noluerit

c ꝓtinē. tu illā vt reuertat ad ipꝫ ꝛ tāq̃ vxor cū viro morat p excōicatōis snīam ap. re. ꝓpellas cū ꝛ temerariū fuerit hmōi iura

d mētū: ꝛ adulteriū vtrimq; sit cōmissū.

I Dē genuen. archiepo

¶ Is q̃ iurauit cū muliere ꝓtrahere ꝓpter supuenientē fornicationē vl deformitatē eā repellē pt ꝓpter ꝓcedētē nō. h. d. pmo si vir iurauit nō accusare vxorē temerariū ē iuramētū. s si spāliter de adulterio b iurauit denūciare poterit. s accusare nō dz.

Qēadmodū si vir mlieri iurassꝫ qñ ꝓtraxit cū illa q̃ eā semp p legitima vxore teneret: ꝛ p fornicatōe quā mlier

e antea cōmisisset nō posset eā dimittere: s p fornicatōe quā postea ꝓpetraret eā dimittere posset nō obstante hmōi iuramēto qñ in eo talis erat subintelligēda ꝓditio: si videlicꝫ illa in legē

f ꝓiugij nō peccaret. ¶ Ita si q̃s iurauerit se ducturū aliquaꝫ in vxorē nō pt ei fornicationē op-

g ponere p̃cedentē: sed subsequētē vt illā nō ducat in ꝓiugē: q̃a in illo iuramēto talis debet cōditio subintelligi: si valet illa ꝗ regulā despōsatōis nō venerit

¶ Alioquin si post hmōi iuramentuꝫ publica meretrix fieret tenerek eā ducere in vxorē: qd̃ est prorsus absurdū. Mā si post ꝓtractum ꝓiugiū vir ꝓpter fornicationē licite pōt vxorē a sua cohabitatione dimittere longe

h forti⁹ asi ꝓiugiū celebratū ꝓpt eandē cām sponsus licite pt in suā cohabitationē nō admittē sponsam: qꝛ turpius eijcitur q̃ nō admittit hospes. ¶ Mō ob-

i stante in alterutro casu vinculo iuramēti qd̃ quidē ꝓpter subintelligendā ꝓditionez est tale vt

m is q̃ iurauit ad vtrūq; sine trās-

¶ Precedētē: qꝛ exq̃ semel pbauit mores ipsi⁹ nō pt postea reprobare. xxxij. q. ij. horrēd⁹. nisi ex supueniēti cā: vt. s. de eta. ꝛ q̃. accepim⁹. ꝛ. s. d of. dele. insinuāte. ꝛ. iiij qij. si q̃s testib⁹. Io.

b ¶ Forti⁹: nā cui dam⁹ actiōꝫ multo forti⁹ exceptōꝫ. ff. d re. iur. iuit⁹. §. cui mādā⁹: ꝛ. ff. d supfi. l. j. § plane. ꝛ. s. e. debitores. qñq; tñ sequmur excipiēdo qd̃ agēdo pterere ñ possū⁹. ff. d ne. gest. l. iij. §. pupill⁹. ꝛ. ff. de ꝓpē. si cū filiofa. qñꝫ q̃dā ꝓsequmur agēdo q̃ ñ ꝓsequmur excipiēdo. s. e. dbitores ꝛ. s. qd̃ me. cā. ad audiētiā. itē pt depositū repeti ꝑ nō ꝓpēsari C. d ꝓpē. j. vl. ꝛ. j. d deposi. bona fides. §. ij.

i ¶ Spōsā. Mā ꝛ spōsus pt spōsā accusare de adulterio q̃si mrimonio iā initiato. ar. C. de adul. ꝓpt. nisi i casu. ff. de adul. miles. §. q̃rebāt qꝛ ꝛ iniuria ei facta ē. ff. de iiur. itē apd̃. §. spōsū. qꝛ nec mrimoniū nec spē mrimonij violare pmissū ē. ff. de adul. si vxor. §. di uus.

k ¶ Eijcit: deterior nāq; vol⁹ ei⁹ eo ḡscit q̃ inchoptā iter lītē defuit q̃ q̃ semel ceptā deseriq̃t. i aut. de litig. §. oēm. in fi. col. viij. ꝛ min⁹ malū ē viā dñi nō agscē q̃ post agnitā retrocire. j. de apostata. q̃dā.

l ¶ In alterutro. i. i vxore dimissa ꝛ spōsa nō adhuissa.

m ¶ Ad vtrūq; . s. vt eā recipiat vl ñ recipiat

a ¶ Oculos: sic ptz q̃ iuramentũ qñq̃ pōt seruari sine interitu salutis eterne: ⁊ tñ nō tenet illud seruare: ꝗ hoc iō est. qz honestas intelligit in hoc iuramēto vt si res in eodē statu pmanet. id eñ tacite agit. xxij. q. ij. ne qs. ⁊ ff. de solu. cū qs. ꝗ si iuramētū nō posset seruari sine interitu salutis eterne: vel si cēt ꝯ leges vl bonos mores seruari non dz. ꝯ. c. pri. ⁊ c. qnt aut aliis ⁊ ff. de lega. j. si qs in qlinos. §. vlt. ff. de lega. iij. sicqs. i pn. et. ff. de iurepa. adigere. secus cēt si mulier laberet i facultatib?. Sz qd si p violētiā oppmat spōsa de futuro videt q nihilominus teneat cuz ea ꝯbere. arg. xxxij. q. v. reuera. ff. de adul. si vxor. §. sicqs plane. ꝗ nō est ve ruz. xxvij. q. raptor. ⁊ c. seq. ⁊ xxxij. q. v. finge. ⁊ c. ille. ⁊ ita puni tur sine culpa ꝗ nō si ne cā. b ¶ Teneret q̃ si dicat nō: qd verũ est in spōsa de futuro j. de pniug. lepro. c. vl. sponsam vo de pnti ducere tenetur qz nō repit casus nisi vn? in quo possit eam dimittere. j. de pnuer. cōiug. ex publico.

c ¶ Teneret: q̃ si dicat: nō teneť eam admittē. d ¶ Qꝫis: istd. q̃ꝫis n ē aduersatiuuz ꝗ causatiuuz ⁊ ponit q̃ꝫis p qz.

e ¶ Impedit: vtro tũ simpler. xxvij. di. si vir. sic. xv. q. j. §. vlti. vbi dī nō oia que impediūt ordinandum deijciūt ordinatū.

f ¶ Crimine. nā pactū illud non valet si qs paciscat ne aliuz accuset de crimie nō duz perpetrato. ff. de pac. si vn?. ꝯ. pacta. ⁊ §. illud. tñ d crimine iam pmisso paciscī pōt ne de eo agat. ff. de pac. si vnus. §. pacta. ⁊ j. e. c. vsi. nō solū septies ⁊c. Nec illud pactū tenet ne dolus pstet. ff. de re. iur. ꝯctus. Talia eñ pacta ꝯ publicā vtilitatem esse vident. pz p ea inuitant boies ad peccandū impune sile. ff. de pac. dota. puenire: ⁊. ꝯ. de psue. c. pe. ⁊ qz publice vtilitatis est ne crimina remanēt impunita. j. de sen. ex. vt fame ⁊. ff. de solu. sticbū. §. j. ⁊. ff. ad. l. aquil. ita vulneratus. in fi.

g ¶ Dimiteret: qz frater aut soror nō est seruituti subiectus in hmōi. xxviij. q. j. si infidelis. ⁊. j. de diuor. quāto. iuxta illud spernas spernētē vel blasphemare volentē. vel credētē scelus ad mortale trahentē. Naz sunt absq̃ mora sic vincula rupta priora. Vinc. b ¶ Patronus. xxxij. q. j. c. j. ⁊. ff. ad. l. iulia. de adulteriis. l. ij. §. ij. ⁊. ff. de fur. q̃ vas. §. j. ar. ⁊. j. d adulte. si vir

i ¶ Etbnica: etbnos. i. gens: inde etbnica. i. gentilis.

k ¶ In ꝗ casu vltimo. s. vbi iurauit nō accusare eā de adulterio: ⁊ ita pōt qs se obligare pacto ad nō accusandū. j. de accu. veniēs. ar. ꝯ. ff. d pac. si vnus. §. illd. ⁊. §. pacta. ⁊. ff. de pac. dotis. puenire. hoc solutū est. ꝯ. in notula. nam illud.

l ¶ Desistat: ⁊ ita pactū ⁊ iuramentū valet: q̃tenus tangit rē familiarē: nō in eo q̃ publicā vt dixi in notula. nam illud.

m ¶ Denūciare: ꝗ quid si nollet corrigi nec curaret de excōicatōe. dicit Jo. q tunc licite pōt eam deserere: qz iam est cōtumeliosa creatori suo. xxviij. q. j. si infidelis. ⁊ sic qñq̃ cui pcludit vna via: alia via ad idē admittit. vt. iij. q. iij. servi. nec ⁊ hic. qz licet nō possit eaz accusare: poterit tñ eā denūciare. ar. ꝯ. ff. de tuto. ⁊ cura. scire. ⁊. ff. de pdi. insti. q̃ sub pditōe. §. si qs. ⁊ ff. de bo. lib. q̃rit. C. si māci. ita vene. l. vlt. ⁊ ꝯ. de pcu. tue. Tācre. dicit q nō debet eaz deserere. licz se nō corrigat etiā si vite eius insidiaret. xxxij. q. vj quicquid mulier. sed dz eā tenere in vinculis ⁊ castigare cū hoc ei pmissuz sit. xxxij. q. ij. placuit: et. q. v. hec imago. et. xxiij. q. iij. duo ista noia. et. vij. q. j. sicut alterius.

Et si christus.

¶ Monachi ⁊ cōuersi iurare pñt p testimonio ferēdo in cā monasterij sui. ita cōiter summat ꝗ hec sūmatio nimis restrigit lrām. iō sūmo sic vt i rubro diuidit in v. ptes. in pma rñdet autoritati euāgelice q̃ videbat phibitū iuramentū. secda ibi Jacobus q̃z autoritati aplice. tercia ibi: angelus. probat multis auctoritibus noui ⁊ veteris testamēti: q licitū est iurare. q̃rta ibi quedā eñ. q̃re simpliciter pbibet iuramētum. quinta ibi: licet. dat petētibus licentiam iurandi. Abbas.

n ¶ Sermo. xxxij. q. j. ita ergo.

o ¶ Mō nō: iste due negatōes nō faciūt ꝗ vnā affirmationē: ꝗm q alibi faciūt. ff. de ver. sig. duob? ⁊ bis

p ¶ Affirmatio: ecce declaratio geminatōis. i. vt qd os affirmat: ⁊ cor affirmet. ⁊ qd os negat: ⁊ cor neget. sic. xxiij. di. psalmista.

q ¶ Creatura sic. xij. q. j. clericū. ⁊ in auť. vt nō luxuriet ꝯtra naturā. col. vj. §. ⁊ qm̄. Per creaturā licitū est iurare vbi expmit in iure vt p crucē. xxij. q. v. q̃ iurat p euāgeliuz xxij. q. j. si aliq̃ p ordinē: vt. j. q. j. q̃tiens. p salutē pncipis. ff. de iureiuran. q̃ p salutē. l. iij. §. vlti. p altare. xxij. q. j. habemus. aliter eñ iurare nō dz. vñ nō licet iurare p mēbra dei. in auť. vt nō luxuriet ꝯ naturā. col. vj. §. ⁊ qm̄. ⁊. xxij. q. j. sicqs p capillū. vbi pena pomit.

r ¶ Omnino. i. ex leui cā vel p oia. Sile oino babet in lege vt si fideiussor intercedat p maiori sūma q̃ principalis debitor omnino nō obligat. ff. de fideius. grece. §. illud. Vin.

s ¶ Seruandū: q̃lit cūq̃ iurat si licitū est qd iurat seruandū est iuramētū. xxij. q. j. monet te. ⁊. ff. de iureiuran. §. j. qz multa fieri nō debēt. facta tñ tenent. xxvij. di. si vir ⁊. xxvij. q. ij. nos nouimus. sicut iudex vltima die sue iurisditionis iudicare nō debet. ff. de iurisdi. om. iu. cum q̃. si tñ sniam dixerit tenet. ff. de offi. pcōsu. meminisse. in fi. Tan.

gressiōe se possit hfe. ¶ Quod si post hmōi iuramentū mulier fieret nō solū lepzosa: sed etiam

a paralitica vel oculos vel nasū amitteret seu quicq̃ ei turpius

b eueniret: nunqd vir teneret eā ducere in vxorez pfecto ductā nō posset dimittere. Sed nūqd

c nō ductā admittere teneret q̃/uis interdū ꝯctū nō dirimat qd

c impedit ꝯhendū. ¶ Illud aūt iuramētū ē pculdubio temerariū, si vir iuret vxori: q eam sup

f nullo crimie accusabit: qz si mulier fieret ifidelis: ⁊ nollet cohabitare viro absq̃ ptumelia creatoris vel vt illū ptraheret ad infidelitatis errorē: tūc incūctanť deberet illā impetere apd iudicem suū vt eam nisi penitus re-

g spiscceret oino dimitteret ꝗm canonicas sanctōnes. ¶ Qd si expresse iurasset q eā sup adulterio nō impeteret: esset ne seruādū hmōi iuramentū cū scriptu-

b ra testet q patronus est turpitudinis q̃ celat crimē vxoris: ⁊ ꝗm regulam euāgelij si primo ⁊ secdo correcta resipiscere nollet dicendū esset ecclesie: vt tanq̃

i ethnica ⁊ publicana deinde vitaret ne per hoc libera pberet ei peccandi facultas ppter impunitatē pcti. ¶ Sed nūqd vir nō pōt dimittere vxori peccāti nō solū septies: sed etiā vsq̃ se/ptuagiessepties ꝗm euangelicā

k veritatē ¶ Tutius ergo in hoc casu videt. vt ppt iurisiurādi

l religionez vir accusare desistat vxorē ad diuortiū celebranduz

m q̃ꝫ denunciare eam possit ad penitentiam pagendam.

J dē abbati ⁊ capl'o castelliōis

¶ Licite in causa necessaria etiam per religiosos iuratur.

Et si xps pcepit ꝗm euan-

n gelicā veritatē: sit sermo

o vester est est nō non vt affirma

p tio vel negatio sicut pcedit ex ore. ita procedat ex corde: qz tñ hoim excrescēte malicia simplici assertioni vel negatōi vix credit iccirco brudēter adiūxit qd āplius est: a malo ē: a malo qui dē nō tam culpe q̃ꝫ pene nec exhibentiū: ꝗ exigentiū iuramētū nam incredulitas hmōi magis ē pena q̃ꝫ culpa vñ nō dixit malū: ꝗ dixit a malo. ¶ Licz eñ iuramentū phibuisse dñs videat

q nusq̃ tñ p creatorē ꝗ p creaturā iurare phibuit ne p huiusmodi iuramētū transferret ad creaturam honorificentia creatoris. Quare cū in euāgelio pmisisset

r dico vobis nolite iurare oino statim subiūxit. neq̃ p celū: q̃ thron? dei ē. neq̃ p terrā: qz scabellū pedū ipsi? est. neq̃ p hierosolimā: qz ciuitas ē regis magni. neq̃ p caput tuū: qz nō potes vnū capillū facere albū aut nigrū. Et q̃ꝫ nō sit p creaturā iurādū si tñ iuret p creaturā

s seruandū est q̃dē dūmō sit licita affirmationē: ꝗm q alibi faciūt. ff. de ver. sig. duob? ⁊ bis

p ¶ Affirmatio: ecce declaratio geminatōis. i. vt qd os affirmat: ⁊ cor affirmet. ⁊ qd os negat: ⁊ cor neget. sic. xxiij. di. psalmista.

q ¶ Creatura sic. xij. q. j. clericū. ⁊ in auť. vt nō luxuriet ꝯtra naturā. col. vj. §. ⁊ qm̄. Per creaturā licitū est iurare vbi expmit in iure vt p crucē. xxij. q. v. q̃ iurat p euāgeliuz xxij. q. j. si aliq̃ p ordinē: vt. j. q. j. q̃tiens. p salutē pncipis. ff. de iureiuran. q̃ p salutē. l. iij. §. vlti. p altare. xxij. q. j. habemus. aliter eñ iurare nō dz. vñ nō licet iurare p mēbra dei. in auť. vt nō luxuriet ꝯ naturā. col. vj. §. ⁊ qm̄. ⁊. xxij. q. j. sicqs p capillū. vbi pena pomit.

r ¶ Omnino. i. ex leui cā vel p oia. Sile oino babet in lege vt si fideiussor intercedat p maiori sūma q̃ principalis debitor omnino nō obligat. ff. de fideius. grece. §. illud. Vin.

s ¶ Seruandū: q̃lit cūq̃ iurat si licitū est qd iurat seruandū est iuramētū. xxij. q. j. monet te. ⁊. ff. de iureiuran. §. j. qz multa fieri nō debēt. facta tñ tenent. xxvij. di. si vir ⁊. xxvij. q. ij. nos nouimus. sicut iudex vltima die sue iurisditionis iudicare nō debet. ff. de iurisdi. om. iu. cum q̃. si tñ sniam dixerit tenet. ff. de offi. pcōsu. meminisse. in fi. Tan.

a ¶ Nolite.i.nō habeatis volūtatē iurādi. b ¶ Necessitas ⁊ ita nunq̄ iurādū est nisi in necessitate:ꝯ hec necessitas includit etiā sub se vtilitatē.xxij.q.j.tu malū.⁊.c.ita ergo. Lau.
c ¶ Comites:de q̄bus habes.xxij.q.ij.aiaducertendū.⁊.q.j.et iurabūt. d ¶ Prophēta.s.Hieremias. e ¶ Iurabūt.h̄ habes.xxij.q.j.⁊iurabūt
f ¶ In veritate:pscie
g ¶ In iudicio.i.discretōe vl' deliberatōe
h ¶ Iustitia.i.vt qd iurat sit iustū ⁊ licitū ⁊ isti sūt tres comites q̄ debent interuenire in q̄libet iuramēto:⁊ si ista defuerint nō iuramētū:ꝯ piuriū ē dicēdū:vt in.c.aiaducertendū.xxij.q.ij.
i ¶ Controuersie:qr post iuramentū delatū ⁊ pstitū nihil amplius querēdū est.ff. de iureiur.nō erit.§. delato.⁊parē hz auctoritatē cū transactōe ⁊ maiorē q̄ res iudicata.ff.de iureiu.l.ij.qd verū est:si est delatū a ptē pti.istd ēm retractari nō pōt.ff.eo.ad monendi.j.
k ¶ Amen.i.sine defectu.⁊ ē no.assertōis
l ¶ Testis ē.in veteri testō iurabat sic viuit ds viuit aia mea sic iurauit vidua quē erat in sarepta sidonorū.Helie ꝓphē.Tēpore gre in pmitiua ecclia iurabat: testis est mihi deus:deū in uoco testē.xxij.q.j.si pctīm.⁊.xxij.di.sacrosācta.Hodie iurat p deū p euāgelia.lxiij. dis.tibi dño.⁊.j.q.vl. Tan.
m ¶ Moror.h̄ habes.xxij.q.j.nō est.
n ¶ Quedaz:posset aliq̄s querere erquo licite iurat quare ꝓhibuit dñs iuramētū rñdet papa:q̄dā ⁊c.
o ¶ Mala sūt:quedā ēm illicita sunt in sui natura:quedā ciuiliter.i.iure positiuo vel ꝓsuetudinario.ff. de ver.sig.pbrū.arg. ff.de adul.si adulterium.sic quedā sunt symoniaca ipso iure. sez q̄ in veteri testō erant ꝓhibita ⁊ vendere spūalia.j.q.j.q̄ studet.quedā sunt ꝓhibita p pstitutionē ecclesie:vt dare aliq̄d ꝓ bnēdictōibus nubentiū ꝓ baptismo ꝓ ponendis plātis in sede.de his habes plura exēpla.j.de symo.cū in ecclesie corpore.⁊.c.sicut p certo.⁊.c.ad aplicam.⁊ hoc est qd dici ꝓsueuit:quedā sunt symoniaca:qr ꝓhibita. quedā sunt ꝓhibita: qr symoniaca.⁊ de hoc dī.ē.de offi.deleg.ex pte. p ¶ Ex cā: xxij.q.j.ita ergo.C.si manci.ita vene.ne pstī.l.j.⁊ vlti.
q ¶ Sequunt.Nota q̄ aliquid ꝓhibet nō q̄ ipm sit malū: ꝯ qr inde pōt sequi malū.arg.xxj.dist.dcniq̄.⁊.xxvij.dis.ideo xj.q.iij.notte.xlj.di.quisq̄s.ij.q.vij.pūmūt.xxiiij.q.iij.dnys q̄ tū qd iurat qr teste veritate qui iurat i celo iurat i throno dei:⁊ in eo q̄ sedet sup eū. ¶ Iacob⁹ q̄z nō simplr ꝓhibet iuramētū: ꝯ volūtatē iurādi cū ait. Aū oia
a frēs mei nolite iurare qm̄ ad iu
ramētuz nō dz quēq̄z spōtanea
b volūtas inducē:ꝯ necessitas tra
here importuna ⁊ tūc pt sine cul
c pa iurare dūmō illos tres comi
d tes hēat iuramētū d q̄b⁹ ꝓpha
e f g h ait:⁊ iurabūt viuit dñs in veri
tate:⁊ iudicio ⁊ iusticia.qd aūt iacob⁹ subdit:neq̄z p celū neq̄z p terrā neq̄z p qdcūq̄z aliud iuramentū iurare vetat p quālibet creaturā qdcūq̄z sit illd alioqn nō dixisz apls:hoies p maiorē
i suū iurāt ⁊ oēz ꝓtrouersie eorū ad ꝓfirmationē finis ē iuramētū in q̄ patēter ostdit p quez sit iurādū cū ait:hoies p maiorez suū iurāt.i.p deū:⁊ cur sit iurādū vt videlicet oīs ꝓtrouersie finis sit iuramētū. ¶ Angelus q̄z quē vidit in apoc. Io.stātē super mare ⁊ sup terrā:leuauit manū suā ad celū ⁊ iurauit p viuentē in secula seculorū. Xpus etiā pl⁹ legit dixisse in euangelio q̄z est est:nō non.cū sepissime dixerit
k amē dico vobis.qd ipse fm lu/
cā exponēs cū pmisisset.amē di
co vobis qr nemo ꝓpha accep
tus est i patria sua.ꝓsequēt ad
iunxit.i veritate dico vobis qr
multe vidue erāt in dieb⁹ helie i
isrl.apls q̄z iurabat cū diceret.
l testis est mihi de⁹ ⁊ iterū q̄tidie
m moror p glosā nrāz frēs q̄ gre
ca exēplaria manifestissimā iu
rationē esse ostdert. Si ēm p se malū essz iurare ꝓfecto dñs nō iurasset cum tū in veteri testō legat.qr iurauit dñs ⁊ nō penitebit eū.⁊ rursus.iurauit dñs dauid veritatē ⁊ nō frustrabit eū. imo ⁊ pcepit in veteri testō red
n de deo iuramenta tua. ¶ Que
o dam ēm ꝓhibent.qr p se mala sunt vt furtū adulteriū ⁊ hmōi
- que nō sunt aliquatenus facie
p da. Quedā vo ꝓhibent ex cā nō quia p se mala sūt. sed quia si fiant frequēter ⁊ multū ex his
q mala sequunt vt vinum per se malum nō est.⁊ tū ꝓhibet apostolus dicēs.nolite inebriari vino in quo est luxuria.qm̄ ex frequenti ⁊ imoderata potatōe vini luxuria generat. Sic ⁊ iuramentū p se quidē malū non est
r cū sit confirmatio veritatis.sed
s tū ꝓhibetur ex causa qm̄ ex frequenti ⁊ incauta iuratione piurium sepe ꝓtingit.sicut in ecclesiastico legit.vir multū iurans replebit iniq̄tate ⁊ nō discedet a domo eius plaga. Quemadmodū ergo paulus induxit ꝓpter necessitatem discipulo suo
t thimotheo.vt vtat modico vino ꝓpter stomachū.⁊ freq̄ntes infirmātes.sic ꝓfecto cū necessitas exigit p re vera licita.⁊ ho
v nesta pōt secure iurari.qr cessā/
te cā cesset effectus. ¶ Licet ergo debeatis esse viri pfecti. vt quantū potestis iuramēti vinculū euitetis.volens tū indēnitati vri monasterij ꝓuidere.ne ꝓpter defectū testium sui iuris substineat lesionez. pūti vobis
x pagina indulgemus q̄ten⁹ vos monasterij vri ꝓuersi positis in causis eiusdē deficiētibus alijs testibus ꝓ ipse ꝓhibere testimonium veritati.

maledicit.insti.vi.bo.rap.§.ꝯ hēdū.arg.ꝯtra.ff.qui ⁊ a q̄bus manu.li.nō fi.l.vl.⁊.ff.de pac.si vnus.§.illud. Itē ar.q̄ vno ꝓhibito ꝓhibent oia p q̄ pueniē ad illud.ar.j.de cle.ꝓiug.diuersis fallacīs.⁊.ff.de ꝓdi.insti.l.que.sub ꝓditōe.§.siqs eo:⁊ ff.de sponsa.oro.arg.ff.de tuto.⁊ cura.da.ab his scire.⁊.ff.de bo.libe.querit.⁊.ē.d ꝓcur.tue. Itē arg.q̄ aliquo ꝓhibito oia p. bibent que sequunt ex illo.ē.de pst.nam concupiscentia.
r ¶ Confirmatio:sic falsitas ē immutatio veritatis.in aut.de iustr.cau.⁊ fi.circa pn. coll.vj. s ¶ Ex cā. argu.q̄ potius ꝓsideranda ē cā facti q̄z ipz factū.xv.q.vj.c.j.i fi. ⁊.xxiij.q.viij.occidit. j.de accu.cū dilectus ⁊.ff.d fur.l.vez.Tim.
t ¶ Modico vino: de ꝓse.dis.v.sunt tibi. arg.q̄ hz hic cura corporis moderataz ad exercitiū vtutū. arg. xliiij.dist.multis. als incipit:ꝓuinia:de poni.di.ij.c.charitas.v. itē corpus nrm.
v ¶ Cessante cā:ꝓpter quā excludēdaz sez piuriū itroductuz est ne iurē Si ēm cā esset ꝓpter quā habē dā aliq̄d fieret hz cessaret cā illa nō id cessaret id qd factū ē ꝓpter illā cām xxij.q. vij.tm̄.⁊.q.j.dixit dominus.vel cessāte cā odiosa ⁊ ē ius cessat ⁊ eius effectus: dixit Tim.vez est circa alias ꝓsonas:ꝯ circa cā de ꝓsonā nō cessat nisi ꝓuilegiū vl' ꝓcessio tendat ad nocā:nūc expone verba illa:verū est ab initio:ꝯ si ex postfacto incipit odium nō cessat effectus .i.ꝓhibitio. ar.j.d de ci.suggestū:⁊.lxiij.di. §.verū.⁊.ff.de vul.ꝯsti.ex facto.sic plana ē glo. als verū ē:⁊ ita nō rñdet expositioni dic verū est circa alias ꝓsonas que nō habent priuilegia:sed circa eandem personam que habet priuilegium:non cessat priuilegium.id est non ꝓdiē si priuilegium ipsum vel concessio tenderet ad nocam:vt dicunt tres ꝓdicte cōcordan.arg.j.de elec.c.suggestum.lxiij.di.§.verum.de hoc qualiter intelligat:dictum est.ē.de renunc.post translationē ⁊.lxj.di.§.his autoritatibus.vel dic cessante causa.id est cessante piurio cessat ꝓhibitio:⁊ instante necessitate ꝓ re vera licita ⁊ honesta licite iurat:⁊ hic est sensus huius lre q̄tum ad hunc casum.
x ¶ Indulgemus.id est indultum esse ostendimus iā olim. xxiiij.q.ij.super prudentia.⁊.ē.de test i.tuis.⁊.c.cum nuncius ⁊.c.cum insup.

Sicut nostis. ¶ Diuidit in tres ptes. In ꝑma ponit iuramentũ temerariũ. In scda ponit iurantẗ:ibi.ꝑ iuratione: In tercia ꝑmittit inq̃renda ⁊ retractãda.ibi:qr. Ab.

a ¶ Sicut nr̃is.incauta:sic ꝑz q̃ aliq̃s ĩ mortali pctõ ẋistẗs si ꝑmotus fuerit nõ remouet.ꝯ.de tẗp.or.ex pte.⁊.l.di. q̃cunq̃.⁊ eꝑus q̃ cõmittit mortale pctũ non remouet vt qui sine cãvult renũciare.ꝯ. de renũ.nisi. et est ꝯ illd lxxxj.dis.qũcũq̃.⁊.c. ꝓcedẗi. ⁊.xxiiij.di.c. vlti.⁊.l.dis.ex penitẽtib⁹.⁊ sic hmõi temeraria iuramẽta nõ repellunt a ꝑmotione nec a testimonio.ꝯ.d̃ test.intimauit.⁊.c.cõstitut⁹.⁊.ꝯ.de test.co. c.vlt.vel dic q̃ poti⁹ ꝓsulit ecclesie q̃ ꝓsone.ꝯ.de or.cog.cũ dilectus. Item in mortali pctõ ẋistẗs admittit ad accusandũ v.q.j.quidã.⁊ hoc fuit ad declarãdã innocentiã illius in famati ꝑ bellũ occulte proiectum:ꝯ istl sic ꝑmoti nõ remouent quia hmõi crimia leuia sẽt q̃ nõ deijciũt ordinatos.lxviij.di.c.j. ꝑ q̃ bus imponit solũmo pnia saltẗ vni⁹ anni: vt.xxj.q.vl.i sũma.

b ¶ In damnũ eꝑalis:⁊ sic ꝑtz q̃ vacante ecclesia canonici nihil pñt disponere de rebus eꝑatus in ipsi⁹ ꝑiudiciũ.xij.q.ij si q̃ de rebus.⁊.j.ne sc.va.ꝑ to.nec redditus eꝑales pñt diminuere.j.de re.eccl.nõ alie.vt sup.imo nec eꝑus ipse:vt ibi dr̃. vñ quicq̃d factũ fuerit in ꝑiudiciũ eꝑatus totũ dz in statum ꝑstinũ reuocari. c ¶ Reducas.imo ⁊ ipse idẗ tudertin⁹ eꝑs posset reuocare.xij.q.ij.nõ liceat.⁊.xxxv.q.ix.q̃ q̃s ꝓmisit ⁊ si ꝓsensit tanq̃ canonicus põt postea tanq̃ eꝑs reuocare:qr q̃ si añ aditã hereditatẗ ꝓsensit.ar.ff.quoꝝ lega.l.j.§.q̃ ait ꝑtor. nã quedã facit aliq̃s tanq̃ alius.ꝯ.de elec.qd sicut.⁊.c.cũ inẽt canonicos.⁊.ff.de adop.si pr̃.§.q̃ duos.ff.e.si ꝓsul.

Quam cõtingat. ¶ Summat cõiter vt in rubro. Sed ego generaliter sic summo iuramentũ ꝑstitũ sup actu a lege infirmato principalr̃ fauore iurãtis.licet secũdario in fauorẗ publicũ necessario est obseruãdũ:si nõ vi nec dolo fuit ꝑstitũ ⁊ in alteri⁹ ꝑiudiciũ principalr̃ nõ redũdat.h.d.multũ singularẗ ꝓsiderata medulla capl'i. In ꝑ ma pte ponit cõsultatio. In scda rñsio.ibi nos aũt.Ab. d ¶ Sanctões:vt.ff.de fun. dota.l.iulian⁹.q̃ ꝓhibet alienationẗ fundi dotalis.⁊.C.ad vel le.aut.siue a me. e ¶ Debẗ.ꝯ id qd h̃ dicit:q̃ ꝯ leges flt.ꝑ infecto hñdũ est.x.di.vides.nec iuramẽtũ valet ꝯ hoc factũ.ꝯ.de fo.cõpe.si diligẽti.⁊.C.de legi.nõ dubiũ.⁊ vbi ꝑncipale nõ tenet nec accessoriũ.ꝯ.de fi.instr.inẽt dilectos.cũ suis ꝓcor. Itẗ cũ talis cõtractus sit a iure dãnat⁹.ff.de fun.dota.l.lex iulia.⁊.C.ap vel le.autẗ.siue a me.q̃liter iuramentũ ꝑstet robur ꝯctui cũ iuramẽtũ nõ sit vinculũ iniq̃tatis.xxij.q.iiij.inẽt cetera.⁊.ꝯ.e.quãto.nec cũ illud sufficit q̃ sine interitu salutis eẋne possit fuari:qr illd fallit i temerariis iuramẽtis.ꝯ.e.ex lr̃is.⁊ fallit q̃nq̃ lz nõ sit temerariũ.ꝯ.e.quẗadmodu z.⁊.c.q̃ntauall'.itẗ vbi q̃s iurat se soluturũ pecuniã spe future mũeratõis ꝓuenire ꝯ iuramẽtũ si ei nõ soluat:⁊ tñ ꝑt seruari sine interitu aie. C. de nõ nu.pe.indubitati:ꝯ illud hz tacitã ꝓditionẗ si pecunia fuerit ei nũerata. Itẗ si iurat illud qd̃ si turpe vel ꝯriũ legi iuramẽtũ ẽ nulli⁹ momẽti.ff.de leg.l.siq̃s inq̃linos. in fi. itẗ vbi ꝑ iuramẽtũ inducit alicui ꝓpetua viduitas istud nõ tenet fuare.ff.de iurepa.adigere ad hoc dicas q̃ lex ꝓsiderauit q̃d sit vtile corꝑi ⁊ honestũ.nã expedit mulierib⁹ salu as hic votes suas vt inueniãt aliq̃s q̃bus nubere possint.ff.sol'. ma.l.j.ꝯ canõ ꝓsiderat vtilitatẗ aie. Vel dic q̃ tũc ꝑiudicat ei mulieri iuramẽtũ qñ aliũde ꝑt ꝓsuli mulieri:vt dr̃ in auẗ.siue a me. Jo.ita soluit has ꝯrietates. Alit ꝑt dici q̃ siue mulier possit ꝓsulere aliũde sibi siue nõ ꝑt venire ꝯ iuramẽtũ spõte ꝑstitũ ⁊ sine voloꝝ metu:⁊ lz ꝯctus tal' nõ videat obligatori⁹ quãtũ est de sui nã tñ sine aliq̃ turpitudie põt fuari iuramẽtũ sup eo ꝑstitũ vñ h̃ ꝓsideren⁹ potius accessoriũ q̃ ꝑncipale ꝓpẗ ꝑiculũ aie vt h̃ dr̃:sicut als obligatio ñ tenet tñ iuramẽtũ sup h̃ ꝑstitũ dz fuari.ꝯ.e.debitores. Preterea prohibitio hmõi alienatõis fundi dotal' nõ ẽ ꝑpetua qr si scdo post biẽniũ cõsentiat mulier hñ tenet.in auẗ.ꝑdicta:siue a me.vñ multo fortius iuramentũ põt cõfirmare q̃ prius nõ valebat:⁊ q̃si ꝑ ꝓsensu scdo habeat.⁊ illa ꝯria supius inducta intelligunt de illis q̃ ꝑpetuã hñt cãm ꝓhibitõis ⁊ in sui natura turpia sũt vt patet ex ꝯriis:vñ si iuramentũ ibi interueniat nõ tenet cũ nõ possit seruari sine interitu aie sile buic loco habes.j.de pig.significãte.ibi dr̃ q̃ pactũ legis ꝓmissorie in pignoribus non tenet qd̃ est verũ. C. de pac.pig.l.j.⁊.iij.⁊ tñ si iuramẽtũ interueniat sup pacto tenet:nec audit volens venire ꝯ:vt colligitur in decre.ꝑdicta:significãte.ar.a cõtrario sensu.⁊ sic intelligas istã ⁊ illam. f ¶ Sine vi:arg.q̃ iuramentũ metu vel vi ꝑstitum nõ est seruandũ q̃d iuris sit dixi.ꝯ.qd̃ me.cã.abbas.⁊ de hoc dr̃.xv.q.vj.autoritatẗ.⁊.ꝯ.e.quenit. g ¶ In alterius ꝑiudiciũ.l.creditoꝝ vel filioꝝ:ar.a ꝯrio sensu.ꝯ.e.veniẽs.

Sicut et infra. ¶ Fides etiã iurata seruãda nõ est ei q̃ fidẗ frãbit.h.d.Ego ꝓhẗdẗdo totũ tex.sũmo sic vt i rubro. Et vt patet ex ꝑdictis sunt due ptes. Scda tbi:iuramentũ aũt. Et pone sic q̃ casũ lr̃alem. Quidã Henric⁹ iniuste mouit bellũ ꝯ Jobem in q̃ multa ei⁹ bona ꝑ violẽtiã occupauit ac eũ captũ forte ad iurãdũ induxit:vt bona sic occupata nõ repeteret:vel ꝑm aliũ intellectũ relaxauit cũ iuramẽto de redeũdo ad vincula:⁊ h̃ fuit primũ iuramẽtũ de q̃ in fi.lr̃e:⁊ nõ apparet sup q̃. Sed forte ꝑm Host.iste Jobes ꝓmisit Henrico centũ lib.si ipm nõ offenderet:⁊ ille licet ꝓmiserit ⁊ iurauerit forte nõ offenderet dictũ Jo.nihilomin⁹ eũ offendit: q̃bus ꝑactis iste Jo.fuit ꝓquestus pape:petẗs sup oibus de oportuno remedio sibi ꝓuideri:papa ꝓmisit cãm q̃busdã: q̃bus mãdat respectu primi iuramẽti: vt habẗ in lr̃a in prin.respectu scd̃i rñdet q̃d iuris:vt in v.iuramentũ.⁊ sic clara est lr̃a.Ab.

b ¶ Iniuste.⁊ iõ saltẗ iudirecte rõe pcti spectat h̃ ad iudiciũ ecclie.ꝯ.de iudi.nouit.q̃d sit iustũ bellũ hẗs.xxiij.q.ij.in sũma

talib⁹ ⁊ donatõib⁹ ꝓpter nuptias ꝓsentiãt:ne vlteri⁹ ꝓtraueniant ꝓprio sacro firmãdo ac soluto ꝑcessu tpis matrimonio cõtrauenire nitant vtruz hoc eis liceat:a nobis.L.F.requisiuit

¶ Nos aũt.F.L.L.R.q̃ et si mulierũ ꝓsensus in talib⁹ nõ videat obligatori⁹ ꝑm legitimas

d sanctiones ne tali tñ ꝑtextu viã cõtingat piuriis apiri mulieres

e ipe seruare debẗ hmõi iuramẽ

f ta sine vi et dolo sponte ꝑstita

s cũ in alteri⁹ ꝑiudiciũ nõ redundent.nec obfuata vergãt i dis pẽdiũ salutis eẋne. I Dem.

¶ Mouẽs bellũ iiustũ ꝓpellit restituere q̃ ꝑ violentiã occupauit ⁊ eos absoluere a quibus indebite iuramẽta extorsit hoc ꝑ mo vsq̃ ad.v.iuramẽtũ ab inde vsq̃ ad finẽ ꝑm verũ intellectũ.h.d. Nõ astringit q̃s iuramẽto adimplendũ qd̃ iurauit si ab alia pte nõ implet cuius respectu ꝓbitũ est iuramentum.

Sicut ⁊ infra. Si ꝓstiterit:

h q̃ ꝑdictus.lh.iiuste bellũ

Dem episcopo amelien.

¶ Iuramentũ cõtra vtilitatem ecclesiasticã ꝑstitum non tenet.

Sicut nr̃is ẽ aurib⁹ ĩtimatũ eccia tudertina vacãte ipsi⁹ canonici:⁊ eꝑs cũ eis dum esset ĩ mĩorib⁹ ordinib⁹ ꝓstitut⁹ iuramẽta q̃dã ĩ dãnũ eꝑalis iuris fecerũt ꝑusq̃ de põtific' electõi tractat⁹ aliq̃s hẗ:⁊ ifra.

a ¶ Pro iuratõne incauta ĩponi fecim⁹ eꝑo pniam ꝓgruẗ:⁊ infra. ¶ Quia nõ iuramẽta ꝯ piuria poti⁹ sũt dicẽda q̃ ꝯ vtilitatem ecclesiasticã attẗtant. Adã damus q̃tenus ab ipsis canonicis inquiras sup ꝑmissis diligẽtius veritatem: ⁊ si ea inueneris

b esse vera qd̃ in damnum eꝑalis iuris repereris taliter attentatũ in statũ debitũ appellatione

c remota reducas. I Dem.

¶ Non iudit mulier cõtra alienationẗ rei dotalis cui spõte cõsensit ⁊ nõ ꝓtrauenire iurauit.

Cum ꝓtingat interdũ: q̃ cõstãte matrimonio mulieres alienationib⁹ sup reb⁹ do

a ¶ Restituat: qz iniustũ erat bellũ. ⸫ si iustũ fuisset bellũ statim res sic occupate eẽnt sue. xxiij. q. v. dicat. b ¶ Ligat: qa nõ seruãti fidẽ: fides nõ ẽ seruãda. sic. s. e. puenit: ⁊ quẽadmodũ: qz illa ꝓditio, subintelligẽda est in ⸫ iuramẽto: vt notat in c. quẽadmodũ. ar. ꝛ. xxxiij. q. v. qd deo: ⸫ illud non tangit hoc.

Dimis de iure

¶ Primo ponit factũ reꝑhẽsibile cui scdo puidet: ibi. Quia. Ab. c ¶ Tẽporale: si tpalia possiderent a laicis in bis sũt minores illis. s. de ma. ⁊ obe. solite. xviij di. eps. B. d ¶ Fidelitatis: imo nec clericis ⸫ iuramẽtũ prestandũ est. j. de symo. ex diligenti. ⁊ j. de re. iur. c. vlt. ⁊ s. e. ti. nullus. nisi i casib⁹ notat̃ ibi. e ¶ Seru⁹ suo: vt. ij. q. j. mlti. ad fi. si seru⁹ stat suo dño remunerãd⁹ ẽ ab ipo si cadit puniẽd⁹: q̃si dicat: si steterit remunerabit̃ si ceciderit iudicabit̃ a dño suo Et sic ẽ ar. q laici nullã hũt iurisdictionẽ i clericos: nec etiã p ꝓsensum clericoꝝ. s. de fo. ꝓpe. si diligẽti. ⁊ c. significasti. vbi de hoc

Petitio vestra.

¶ Cõiter summat̃ vt in rubro: ⁊ p cedit ⸫ sũmatio ꝓm intellectum glo. ⸫ habito respectu ad glo. Innoc. sũmo sic. Qui timẽti ꝓspirationẽ iurat de nõ cẽdo ꝛ eũ põt tali iuramẽto nõ obstãte in ꝓpriis ⁊ ecclesie sue causis stare ꝓtra eũ. Sed limita hec duo summaria: vt infra dicã: cõis diuisio. Scda ibi: interp̃tationẽ. Ab. f ¶ Extorsit: iuramentũ p volũ siue metũ extortũ cũ de hoc cõstiterit nõ est seruandũ. s. eo. cũ ꝓtingat. in fi. ⁊ sic ꝓfessio ex metu. xv. q. vj. c. j. ⁊ xxxj. ij. lothar. sic ⁊ ꝓsensus taliter extortus nõ valet. j. de puil. cũ olim. Sed videt̃ q iuramẽtũ in eo q nõ tangit negocia ecclesie vel etiã ꝓpria sit seruandũ: lz sit extortũ cũ possit seruari sine interitu aic. s. e. si vo. ⁊ c. ad nostrã. ij. ⁊ c. cũ ꝓtingat. et xxij. q. iiij. si aliq̃d. ⁊ ita p tale iuramẽtũ tenet̃ q nulla ꝓspirationẽ vel aliqd aliud qd sit ꝛ statũ ꝓncipis ꝓcurabũt. ⁊ ad ⸫ als de honestate tenerent̃ etiã sine iuramẽto. ⁊ ita seruare tenent̃ iuramẽtũ illud q̃tũ ad hanc ptẽ iuramẽti: lz fuisz extortũ. ⁊ sic ẽ ar. q ꝓ pte tenet iuramẽtũ ⁊ p pte nõ. ⁊ sic. s. de ma. ⁊ obe. dilecti. ⁊ xxij. q. iiij. inẽ cetera. sic ⁊ factũ alicui⁹ p pte valet. p pte ñ. j. de pbẽ. dilect⁹. similẽ declarationẽ bẽs. s. e. quãto.

g ¶ Declaram⁹: declaratio iuramẽti siue inẽp̃tatio cũ de ipo dubitat̃ ꝓtinet ad papã. s. e. quãto. sic. j. de eccl. edi. c. vl. s. de elec. venerabilem. ad fi. Sic ⁊ in omi sacro intelligit̃ excepta autoritas pape. s. e. veniẽtes. ⁊ s. de rescript. ꝓstitutus. silr et impatoris. ff. ad munici. impatores. ⁊ in ꝓsti. de feu. §. vl. ⁊ idẽ cũ dubitat̃ vtrũ sit licitũ vel illicitũ. de elec. venerabilẽ.

h ¶ Specialib⁹ vris: ⁊ no. q lz aliqs teneat̃ alicui p sacrm. tũ ꝛ se nõ tenet̃ vel ꝛ ecclesiã suã: vel etiã ꝓtra cõitatẽ suã. vt hic pz apte: ar. s. de postu. c. vlt. in fi. nã ⁊ in generali sermone ꝓsona loquẽs intelligit̃ excepta: vt ⸫ ⁊ ff. de sena. l. j. §. j. ⁊ ff. loca. l. q̃ insulam. §. vlti. ⁊ C. de solu. inquisitio. C. de cõsti. pe. mouerit ꝛ. J. ipm. ⸫. studeatis inducere vt vniuersa p hmõi vi

a olẽtiã occupata restituat ꝓquerenti ⁊ eũ a p̃stito sibi iuramẽto ꝓrsus absoluẽs. Qd si acq̃escẽ noluerit ipm ad ⸫ si ꝓmissa veritate nitunt̃ cogatis p sniam excõicatõis ⁊ trã ei⁹ indicti snie supponẽtes. ¶ Juramẽtum aũt qd. J. se asserit p̃stitisse si de as/

b sensu factũ est vtriusqz eũ nõ li/gat q̃ p̃stitit dũ ille q̃ p̃stitũ fuerit seruare negligit qd ꝓmisit.

¶ Item in concilio generali.

¶ Clerici non habentes tpalia a laicis nõ tenent̃ eis p̃stare iuramenta fidelitatis.

Minis d iure diuino qdã laici vsurpare nitunt̃ cũ viros

c ecclĩasticos nihil tpale obtinen

d tes ab eis ad p̃standũ sibi fidelitatẽ iuramẽta ꝓpellũt. ¶ Quia

e ꝓm apl'm seru⁹ suo dño stat aut cadit sacri auctẽ ꝓcilij prohibemus tales clerici p̃sonis secularibus p̃stare cogant̃ hmõi iuramenta. ⸫ Ono. iij. A. ⁊ L. canonicis anthiocenis.

¶ Qui iurat non esse ꝓtra aliquẽ potest in causis ꝓpriis ⁊ ecclesie sue esse cõtra eum.

Petitio vestra nobis exhibita ꝓtinebat q̃ ecclesia anthiocena vacãte ꝓnceps ãthiocen⁹ timẽs ꝓspiratiões aliqs fieri ꝛ

f eũ. a vobis iuramẽtũ extorsit q̃ ꝛ ipm nõ eẽtis decetero: ⁊ infra

g Interp̃tatõe ꝓgrua declaram⁹ vos iuramẽto hmõi nõ teneri q̃n p iuribus ⁊ honoribus ipsi⁹

h ecclie ac etiã spãlib⁹ vris legitime defendẽdis ꝛ ipm ꝓncipem stare libere valeatis coercendo vos a machinatõe dũtaxat per quã idẽ ꝓnceps deberet lesionẽ p̃sone vel sui amissionẽ incurre principat⁹. ¶ Item archidia. ⁊ magistro. ⸫. ca. tulesi.

¶ Cũ agit̃ de vsuris ꝓ iudex i q̃libet pte litis ex officio suo deficiẽtib⁹ ꝓbatõib⁹ exigere a pti b⁹ iuramẽtũ de veritate dicẽda

Ex lris vris accepimus q sup cã vsuraꝝ vob p. ⸫. ꝓtra. E. ab ap. se. ꝓmissa nõ potuit p testes ab ipsi⁹. g. pte ꝓductos de sortis quãtitate liqre lz de obligatõe pignoris ꝓstitisset vñ si expedire videt: q exigat

i de dicẽda veritate a ptib⁹ iura

k mẽtũ cũ ex fama q̃si notoriũ habeat̃ p̃fatũ. E. ex quadaz terra ipsi⁹. ⸫. sibi titulo pignoris ob

l ligata sortẽ ⁊ amplius ꝓcepisse

auten. ⸫ ita. ⁊ ff. de ꝓdi. ⁊ demon. q̃ heredi §. plautius. ⁊ est ar. q si ꝓmisi tibi dare turrẽ meã vel castrũ ꝓtra oẽm hoicm: nõ tũ teneor dare ꝓtra me. nam nemo tenet̃ alium plus diligere q̃ seipm: qz ordinata charitas a seipso incipit. xxiij. q. v. si non licet. ⁊ primo dz facere sibi elemosynã deinde ꝓprimo: de peni. di. iij. sane cauendum. ar. ꝓtra. ff. de pact. cũ in eo esset. ⁊ ff. si fui. ven. altius. ⁊ ff. de negoc. gest. si pupillus. §. vlt. in auẽ. vt diffe. iudi. §. sivo refutauerit col. ix. ff. de pig. pauius. §. vlt. ⁊ j. de nat. ex libe. ven. c. vno. ꝛ. ria ista specialia sunt

Litteris vis

¶ Si iudex i ꝓn. cause iuramẽtũ d veritate a ꝓtibus nõ exigit in ꝓcessu illud exigere poterit sic cõmuniter summatur. Sed hoc summariũ licet sit verũ in se non tũ colligit̃ ex lra in q̃ nõ ponderat̃ q a ꝓncipio non fuerat exactũ. Scdo mõ ꝓm alium intellectũ sũmat̃ sic. Cũ agit̃ de vsuris ⁊ ꝓbatões deficiũt si fama est p petẽte in supplemẽtũ ꝓbationis exigit̃ iuramẽtũ. hec lec. est nota. et ꝓt esse vera in se. sed nõ ꝓgruit huic lre q̃ nõ loquit̃ de iuramento litis decisiuo: ⸫ de veritate dicenda q̃ in se multũ differũt: vt. j. patebit. Ego inberem do verbis lre summo sicut in rubro. Et idẽ puto eadẽ rõne in q̃libet cã in qua imminet petm̃: vt infra dicã. In ꝓma pte ponit̃ ꝓsultatio. In scda rnsio mãdatũ ꝓtinẽs: ibi. Ne igit̃. Ab.

i ¶ Veritate: iuramentũ istud de dicẽda veritate p̃stat̃ solũmodo in spũalibus causis: sic. s. de elec. dudũ. ij. iuramentum em̃ de calumnia in talibus nõ p̃stat̃. s. de iura. calũ. lras rec̃rit̃ etiã a ꝓlato ecclesie de cõsuetudine ꝓcipue cũ de facto suo agit̃: als nõ videt̃ q ꝓlatus sit interrogãdus. de hoc vix. s. d elec. dudũ. ij. ⁊ p istud iuramentũ respondet̃ tm̃ de eo qd scit: vñ debet simplr rndere: scio vel nescio. ⸫ p iuramentũ de calũnia respondet̃ de eo qd credit vel existimat. C. de iura. calũ. l. ij. hoc iuramentũ de veritate dicẽda p̃stat hodie ꝓlatus in cã ecclesie in animã suã ⁊ capli sui in spũalibus causis: vt habetur in quadã decre. extra cõpilationẽ que incipit pñtiũ ꝛc.

k ¶ Ex fama: ⁊ ita patet q qualitercũq; aliquid sit diuulgatum p famã seu quasi notoriũ nõ sufficit ad ꝓbationẽ. iiij. q. iij. §. item sepe fit ⸫ cum alijs adminiculis. sufficit. s. de testi. ꝓterea. tũ sola fama sufficit ad matrimoniũ impediendũ. j. de ꝓsan. ⁊ affi. sup eo. ⁊ j. de spon. cum in tua.

l ¶ Amplius: oẽ quod percipit̃ de rebus titulo pignoribꝰ obligatis: totũ debet computari in sortem: ⁊ quod superest debꝰ restitui. j. de pig. cũ contra. ⁊ j. de vsu. c. j. ⁊ ij. deductis primo expensis: vt ibi dr. qz fructus tm̃ intelligunt̃: deductis expensis. C. de fruc. ⁊ li. expen. l. j. ⁊ ff. solu. ma. fructus. qz nullus casus potest interuenire qui hoc genus deductõis impediat. ff. fami. hercis. fundus qui. imo fructus ꝓcepti ipso iure pignus liberãt. C. de distra. pig. l. j. ⁊ quicquid ꝓcipit̃ ex pignore cõ/

putaſ in ſorte. C. d pig. ac. l. j. ⁊. ij. ⁊. j. de pig. ſignificāte.

m ¶ Veritate. Hec eſt cā quare hoc iuramentū exigiť: vt. ſ. veritas reuelet timore iuramēti: ſic ex eadem cauſa teſtes qui ꝓpellunť alīs nō ꝓpellerēť. xxij. q. ij. ꝯ. ⁊. s. de teſti. co. c. vlt. ⁊ p totū. ⁊ q: mortale pctm̄ eſt occultare veritatē. xj. q. iij. quiſquis. ⁊. j. de cri. fal. c. j. ⁊ q: cauſa vſurarū ē quaſi ſpūalis cū ſit eccleſiaſtica iuramētū de veritate dicēda exigiť: ⁊ nō de calumnia. Nec colligiť hic q iuramentū de calūnia b pſtitū fuiſſz: vt quidā dicūt. ſi tū de calūnia ⁊ veritate ſiť iurareť non crederē eſſe peccatum tam in ciuili q̄ in ſpūali: nec offenderet ordo iur: imo vtile eēt. ⁊ ſic iuratū fuiſſet de calumnia ſupfluum nō eēt iuramentū poſtea de veritate pſtitum: q̄a ad diuerſa referunť. q: eque p̄iudicat confeſſio d credulitate ſicut de veritate dubitatio hui⁹ iuramenti forte fuit: q: nō fuit p̄ſtitū debito tpe. ſ. ſtatim poſt litis ꝓteſ. ſicut iuramētū de calūnia p̄ſtať. vñ queſitū fuit an poſtea debeat p̄ſtari. ⁊ ſic pz q̄tunc pōt p̄ſtari iuramētuz de veritate ſiue de calumnia anteq̄ ſit in cā cōcluſum. nec eſt de ſubſtantia ordinis iudiciarū q̄ ſtatim lite ꝓteſt. p̄ſteť. B.

¶ Intellecto iam. ¶ Si is qui p̄eſt iurauit nō alienare nō valet alienatio quā poſtea fecit etiā ſi iurat nō ꝓuenire ſic cōiter ſūmať. Sed hec ſūmatio nimis reſtringit lr̄am q̄ fundat ſe nō ſolū ſnp iuramēto: ſ etiā ſup iure debito: vt. j. laicis diceť. iō ſūmo ſic vt in rubro ſm verū intellectū. Ponit ꝓmo factū corrigendum. Scdo corrigi mādat: ibi. nos. ſūmittēs cāz mādati. ibi. q:. ab.

n ¶ Regni: ſic ⁊ epi iurant in ſua cōſecratōe: q̄ iura ſui epatus nō alienabūt. j. de eccle. edi. c. vlt. ⁊. j. de re. ec. non alie. vt ſup. ⁊ qd de novo nō infeudabunt. j. de feu. c. ij. imo ⁊ ſi ſuſpectus eſſet de dilapidatōe dz cautionē p̄ſtare. xxviij. di. de ſyracuſane Sic ꝗ pz q̄ iuramētū iſti⁹ regis in coronatōe ſua licitū ⁊ honeſtū fuit: ergo ſcdm in ꝯriū p̄ſtitū fuit illicitū. s. e. tua. j. q: ꝓtra canonica inſtituta fuit p̄ſtitum: ⁊ ideo nō ſeruandum ſic. s. de fo. ꝓpe. ſi diligēti. ⁊. s. eo. cam te. q: vnū cōtrariorꝫ eſt bonū: reliquū eſt malū. viij. q. j. ſciendū. ⁊. xxxij. di. boſpiciolū. q̄ñq̄ tū vtrunq̄ ꝓtrariorꝫ bonum eſt. vt nubere ⁊ nō nubere. xxviij. q. j. ſic em̄. neq̄ vltra vnā columnā. hmōi em̄ iuramenta que fiunt in damnū ſue dignitatis nō iuramēta ſ piuria ſi ue temeraria ſunt cēſſenda. s. e. ſicut nr̄is. ij. vñ ille qui p̄ſtitit ſua autoritate p̄t venire ꝓtra ⁊ reuocare male alienata: vt ibi dictum eſt. imo teneť ad hoc ex iuramēto prius p̄ſtito ⁊ ex officio ſibi cōmiſſo. xxxv. q. ix. qd quis ꝓmiſit. ⁊ ſic eſt ar. q̄ iuramentū factū p metū ſup rebus eccleſie nō repetēdis non obligat. s. e. p̄uenit. j. o ¶ Non ſeruādū: q: in malis ꝓmiſſis reſcinde fidem. xxij. q. iiij. in malis. ⁊ p totā illā queſtionē.

Alieri qd. ¶ Diuidiť q̄ ad intellectū: q: primo ponit queſtio. ſcdo ſolutio ⁊ rō. ibi. Ab.

¶ Me igiť ex hmōi iuramēti de
m fectu iuſticia occultata veritate
ſuccūbat. Mandamus q̄tenus
ꝓtes ad p̄ſtandū hmōi iuramē-
tum p cen. ec. ap. re. cogatis.

Idem colloceñ. archiepo et eius ſuffraganeis.

¶ Si poſt⁹ ī dignitate alienat bona dignitatis ſi valet alienatio ⁊ ipſemet reuocare dz nō obſtāte iuramēto de nō reuocādo maxie ſi pr⁹ iurat nō alienare.

Intellecto iā dudū q̄ chariſſim⁹ in xpo filius nr̄ vngarie rex illuſtris alienationes
n q̄ſdā fecerit in p̄iudiciuz regni ſui ⁊ ꝯ regis honorē. Mos eidē regi dirigim⁹ ſcripta nr̄a vt alienatiōes p̄dictas nō obſtāte iuramēto ſi qd fecit de nō reuocādis eiſdem ſtudeat reuocare.

¶ Qz cū teneat ⁊ in ſua corona tōe iurauerit iura regni ſui zhonorē corone illibata ſuare illicitū. pfecto fuit ſi p̄ſtitit d nō reuocādis alienatōib⁹ hmōi iuram
o tū ⁊ ꝓpterea penit⁹ nō ſeruādū

¶ Rego. ix. epo cenomā.

¶ Si mulier iurauit aliquē eſſe ſuū maritū. ⁊ ſuccubuit. q: aliť ſi pbauit nō dať nec deneget ei licētia cū alio ꝓtrabēdi

Alieri q̄ ī iure p̄ſtito iuramēto aſſeruit viz talē ī ipam p verba de p̄ſti mr̄imonialiter cōſenſiſſe. pbationes alīs nō habenti viro ab eius impetitiōe p
p ſniam abſoluto. ¶ Nec debes licentiā dare cū alio mr̄imoniū
q ꝓtrahēdi ne autor piurij videaris: nec hoc ei dicimus pbiendum: ne forte ſi falſuz iurauerit matrimoniū cōtingat legitimū impediri: ſed ſue conſcientie eſt potius relinquenda.

Idem.

¶ Qui iurauit ſeruare ſtatuta edita ⁊ poſtea p illud iuramētū aliter nō iurādo pmiſit ſeruare edēda ſeu poſtea edita ſi teneť ex iuramento ad nouiter edita

Clericus q̄ iurauit ſtatuta in eccl̄ia ſua edita ſua
r turū pmittēs p idē iuramētum ſtatutū qd poſtmodū ſubſecutuz eſt fideliter obſeruare: licet
s tranſgredi nō debuerat qd promiſit non teneť ad illius obſeruātiā ex debito p̄ſtiti iuramēti.

Idem. h. iudi.

¶ Iuramentū litis deciſorū a iudice delatū ſine iuſta cā recuſari non pōt. delatū vero a pte licite recuſať ⁊ referť. in actione tamen famoſa non licet reo referre. h. d. vſq̄ ad ſ. ſane.

p ¶ Abſoluto: q: actore nō pbante reus debet abſolui. j. vt ec. bñ. vt nr̄m. ⁊. s. de cā poſ. cū eccleſia. ⁊. C. de eden. q̄ accuſare. ⁊. j. eo. c. vlt. §. j. Quid ſi mulier iſta habuiſſet vnū bonū teſtē nunq̄d deferet ei iuramētū: videť q ſic. s. de pba. ſicut cōſuetudo. ⁊. C. de re. credi. in bone. ⁊. j. e. c. vl. in tali caſu nō dico iuramētū deferendū q̄tūcūq̄ honeſta ſit pſona. q: b agiť q̄ ſi d ſtatu bois cū p b ſeruitus cōſtituať in ipſo: nec cā dz modica q: iuramētū defertur inſpectis circūſtā tijs cāe ⁊ pſonarū. j. e. c. vl. q ¶ Periurij: ſic. s. e. ſi vo. ⁊. C. ſi aduer. vē. l. j. nec dz eccl̄iaviā piurijs apīre q̄ piuria vetat. C. de iudi. vi. l. ij. in fi. et s. e. ti. cū ꝓtingat. ne inde inde iiuriaꝫ naſcať occaſio vñ iura naſcūť. j. d accu. q̄liť ⁊ qñ. j. ⁊. C. vñ vi. memminerint ⁊ eccl̄ia nō dz alicui laqueū iniicere. xxvij. q. j. d viduis. ij. qd faceret ſi daret ei licētiā ꝯbēdi ꝯ id qd iurauit: imo eccleſia dz ei ſuadere vt ꝯ ꝓpriū nō veniat iuramētū. ar. p̄dicti. c. de viduis rōne hui⁹ p̄ſumptōnis q: de nemine p̄ſumēdū eſt q̄ ſit in animo: ſue ſalutꝭ j. q. vij. ſancim⁹. ſ nō dz ei expſſe pbibere ꝓpē aliā p̄ſuptionē q̄ poſſet eē in ꝯriū. q̄a potuit eſſe q̄ falſū iurauit cū legitīe poſſit ꝯbere ſi falſū fuit qd iurauit: q: piuri ⁊ criminoſi ⁊ iudei q̄ ſunt ex eccl̄iam p̄ñt ꝯbere mr̄imoniū. xxxv. di. de inde opponiť. ⁊. j. de diuo. gaudem⁹. et j. de ꝓſan. ⁊ affi. de infidelib⁹. ⁊ ſic due p̄ſuptōes ꝯbere b ꝓcurrūt ⁊ neutra p̄ponderat alteri. ſi'c. s. de elec. cū inť. R. q̄ñq̄ tū vna p̄ſumptio elidit aliā. s. de p̄ſcrip. lr̄as. ⁊. ff. de in inte. reſti. diuus. Quid ꝗ faciet eccl̄ia taceat. ſic. j. de cog. ſpi. ſup eo. in fi. ſicut ſpūalis bō tacet: q: mētiri timet. timet etiā ne ille qui ad morte q̄riť occidať. xxij. q. ij. ne q̄s arbitreť. Relinquať ergo ꝓſcie ſue. ipſa cm̄ ſcit an ꝯbere poſſit ſi vex ē qd iurauit: nullū p̄t ꝯbere mr̄imoniū q̄ ad deū. ſ ſi falſum eſt bñ pōt ꝯbere: vt eſt pbatū. Lau. dicebat in hac qōne: q̄ bñ poterat ꝓtrahere ⁊ dari licētia ꝓtrahēdi. ex hoc tali iuramēto. nā q̄ vendicat rez: dicit p ꝓſequentiā aliū poſſidere. s. de iudi. examinata. tñ pōt reddere ad interdictū vti poſſidetis. ff. de acq̄. poſ. naturaliter §. nihil. ſ errabat. q̄ em̄ rem vendicat hoc facit rōne dominij qd habet vel credit ſe habere: ſic ⁊ mulier q̄ petit aliquē b facit rōne ſeruitutis. quā in eo acq̄ſiuit p ꝓſenſū mutuū de p̄ñti ⁊ b notauit Lau. de clandeſti. matri. ī antiq̄ cōpilatōe. c. j. B.

Clericus. ¶ Summať vt in rubro ſm verū intellectum primo poniť queſtio. ſcdo ſolutio: ibi. licet. Ab.

r ¶ Idem iuramentū: iam p̄ſtitum.

s ¶ Quod pmiſit. Iſte clericus iurauit ſe ſeruaturū ſtatuta tunc edita in eccleſia ſua ⁊ poſt p̄ſtitum iuramentū pmiſit p idē iuramētū ſeruare ſtatuta que poſtea ſtatuereť. Et b pz q̄ iuramētū nō extēdiť: niſi ad ea tm̄ de q̄bus eſt cogitatū ⁊ dictū fuit: ⁊ nō ad ea q̄ poſtea acciduūt. ar. s. e. quēadmodū. ⁊. c.

ad nostrā.ij.sic ⁊ transactio ad eā tm̄ de q̄bus actū est ⁊ pactū extēdit.ff.de transac.cū aq̄liana.⁊.l.q̄ cū tutorib⁹.⁊.ff.de pac. tres frēs.⁊.C.de trāsac.si de certa re.⁊.s̄.de testi.c.de testibus § licet ex debito illius iuramēti nō teneat seruare statuta post modū edita.tenet tm̄ seruare illa ex sua ꝓmissione:qz int̄ simplicē loquelā ⁊ iuramētū nō facit ds̄ differētiā.xxij.q.v.iuramēti.nec refert q̄tuz ad obseruationez an ꝑ iuramētū: an ꝑ solā fidē ꝓmissaz sit astrictus.Et eque etiā puniret si nō seruaret ꝓmissum.j.d̄ fideiuſ.ꝑuenit.⁊.s̄.qd̄ me.cā. ad aures.credo tm̄ q̄ maior pnia imponet ei q̄ venit ꝑ iuramentū q̄ ei qui venit ꝑ fidem tm̄ sine iuramēto:qz magis contemnere videt.

a Iuramētū a te pti delatū
b nisi iusta de cā nō potuit recusari. ¶ Quāuis qd̄ in iudicio a pte pti deferr̄ recusari possit licite ac referri. ¶ Nec liceat
c cōuento famosa actione referre huiusmodi iusiurandū. ¶ Sa/
d ne si actor omnino in probatione defecerit:reus debet etsi nihil prestiterit obtinere. ¶ Pre-
e sumptione ds̄ faciente pro illo reo deferri potest ad ostendendam suam innocētiam iuramētum nisi iudex inspectis ꝓsonarum ⁊ cause circūstantijs illud actori videat deferendum.

Iuramētū a te.

¶ Hoc.c.habet principalr duas ꝑtes Scda est in.§.sane.⁊ ꝓmo legāt istud ꝓncipiū qd̄ cōiter nō summat:§ ꝑ iuuenibus summo sic vt in rubro.⁊ diuidit b̄ prin.in tres ꝑtes. Prima tractat de iuramēto necessario:qd̄.s.deferr̄ a iudice pti.Scda de iudiciali:qd̄.s.deferr̄ a pte pti.Tercia tractat de relatōe nō fiēda ꝑ reū in actione famosa.Scda ibi:q̄uis.Tercia ibi:ne liceat.Ab.Si.

a ¶ Parti:loquit iudici.nota q̄ iuramētū aliud ē volūtariū aliud necessariū:aliud iudiciale.Voluntariū est qd̄ ꝑs deferr̄ pti extra iudiciū:⁊ d̄ volūtariū qd̄ volūtarie deferr̄ ⁊ volūtarie suscipit nec referr̄.i.is cui referr̄ nō ꝑt cogi subire iuramētū.sic exponit in sequēti ꝓcordāta.ff.de iureiur.iusiurādū qd̄ § de hoc nō d̄ hic.Necessariū d̄ qd̄ deferr̄ a iudice in defectū ꝓbatōis:nec ꝑt referri vel recusari nisi iusta de cā:vt hic in ꝓma linea:⁊.C.e.l.generalr.§.sin aūt.⁊ ꝑt appellari nisi recusatio admittat:vt ibi d̄.de hoc habes.s̄.de ꝓcu.ex insinuatione.⁊.s̄.de ꝓba.c.ij.⁊.C.e.in bone fidei.Iudiciale d̄ a iudicio q̄ ꝑs deferr̄ pti in iudicio qd̄ nō est necessariū subire vel referre:vt hic ver.q̄uis q̄.⁊.l.ꝑdi.generalr.§.si aūt.§ si reus retulerit iuramentū actori necesse habet iurare:alꝯ ꝑtor ei dene gabit actionē.ff.eo.iusiurandū.§.ait ꝑtor.imo ꝓcedet q̄si iurasset reus.C.e.generalr.§.offic.olim nō poterat recusari.ff. eo.ti.manifeste.⁊.C.eo.dilata.Sed illud ꝑt intelligi cū iā suspectū est iuramētū.vel hic nouū ius.illud ds̄ vetus.Et no.q̄ post iuramētū a iudice delatū pti ⁊ ꝑstitū a pte pti ꝑt recedi ab eo ꝓter nouas ꝓbatōes.§ post iuramentū delatum a pte pti ⁊ ꝑstitū ab eo nō ꝑt recedi.ff.e.admonēdi.Itē ꝓcurator nisi sit vniuersq̄ bonorū:vel nisi spāliter mandatū sit iusiurandū deferre nō ꝑt.ff.e.iusiurandū q̄.§.ꝓcurator.

b ¶ Nisi iusta de cā:puta qz dubitat q̄ hoc iuramentū est de veritate.ff.e.ti.iusiurandum.⁊ ad pecunias.j.rñso.ff.re.amo. marcellus.⁊ sic ꝑtor iuramentū de calūnia iurat de veritate ab altera pte in isto casu.sic.s̄.eo.de testi.vltra.B. c ¶ Famosa actōe:vt in actōe furti ⁊ aliq̄s famosis actōibus:⁊ actione rerū amotarū nō referr̄ iuramentū:vt.ff.re.amo.l.marcellus.§.vlti.⁊.l.sequētibus.⁊ idē est vbicūq̄ lex deferr̄ iusiurādum.C.de fideicō.l.vlt.⁊.C.de iure.deliberandi.sancimus.§.licētia.⁊.C.de iure do.impe.l.vlt.C.de his q̄ ad eccl.ꝓfu.pñti.§. sicubi.⁊.C.de bo.auc.iu.poſ.l.fi.§.vlt.nisi eadē.l.ꝓmittat referēdi ptās.Itē ⁊ illud scias qd̄ q̄ iusiurādū deferr̄ ꝓmo iurabit ꝑ calūniā nō deferr̄:vt in.l.ꝑdicta marcellus.⁊.C.de fideicō.l.vl.⁊.ff.e.iusiurandū.§.qui iusiurandū.

¶ Sane. ¶ Quia.s̄.dixerat de iuramēto deferēdo a iudice ⁊ a pte ne aliq̄s crederet b̄ iuramentū indistincte posse deferri subijcit hunc.In q̄ ponit notabilē ⁊ solēnē limitationē. Et hoc intendit actore nihil probante reus est absq̄ omni onere absoluendus.si ds̄ ꝑsumptio est ꝓ eo deferr̄ reo iuramentuz vel ipsi actori ꝓsiderātis ꝓsonārū ⁊ cause circūstātiis.⁊ pōt diuidi in duas ꝑtes.in prima ponit regulā.in scda ipsius dēmi nationē:ibi ꝑsumptōe ds̄.Ab. d ¶ Dino:in ꝓbatōne.nota q̄ si actor dino nihil ꝓbat nec hz ꝑsumptionē reus: ⁊ si nihil ꝑstiterit absoluit.sic.s̄.de cā poss.cū ecclia.⁊.j.vt eccle.bñ. vt nrm.⁊.s̄.e.mulieri:⁊ C.de edend.q̄ accusare.Si ds̄ actor hz ꝑsumptōz ꝓ se:⁊ ꝑ reū tūc ꝑ talē ꝑsumptiōz deferr̄ a iudice reo iuramentū ad purgandā innocentiā suā,vt hic dicit exp̄sse.⁊.C. de his q̄ ad eccl.ꝓfu. pñti.§.licubi.⁊.C.e. in bone. q̄ intelligit ꝑm istū.§.vt qñq̄ referat reo qñq̄ actori qz nō distinguit ibi: ⁊ actori. qñq̄ deferr̄ iuramentū in defectū ꝓbatōis:puta cū habet vnā bonā ꝑsumptionē.siue vnum bonū ⁊ bonestū testem tunc habito respectu ad q̄titatē cāe ⁊ q̄litatē ꝑsone:vt nō sit ꝑsumptio q̄ ꝑ tanto debeat deierare deferr̄ iuramētū ipsi actori.ad b̄ ꝑstat opt.arg.ff.de legi.tu.legitimos.⁊.s̄.de renū.sup hoc.in fi.⁊.s̄.de ꝓcu.ex insinuatōe.et sic itelligit.s̄.de ꝓba.sic ꝑsuetudo. e ¶ Pro illo.s.ꝓ actore

Rubrica. De exceptionibus.

¶ Celestinus tercius.

¶ Si testis de crimine cōtra eū excepto cōuincit vel als conuictus apparet repellit a testimonio sed de crimine non punit si non tangit negociū principale

Denicq̄ q̄ dictaz ꝑsonas testiū: ⁊ infra Si
f crimina testibus obijciunt de q̄bus non
s fuerāt hactenus accusati § tm̄ ꝑ exceptionē oponunt ꝓbatio
b illorum criminū exhibenda est
i antecq̄ causa ꝑ sententiā termi/
k net cū sicut canōica istituta de

Rubrica. De exceptionibus. Supra visum est de ꝓbationibus in genere ⁊ in specie:§ qz vt plurimū fundata intentione actoris reus opponit ꝓemptoria vl ꝑ ꝓbationē actōis ꝓgruē igr ex ordine subijcit tractatus de exceptionibus.

Deniq̄s. ¶ Tria sint dicta.Scdm ibi:q̄ si.Tercius ibi:ceterū.Ab. f ¶ Obijciunt:hanc decre.intellige ꝑm tenorē illius decre.s̄.de testi.testimonium. ⁊ ꝑm tenorē illius decre.pñtiū.s̄.de testi.

g ¶ Accusati:si cm accusati ⁊ ꝓfessi vel ꝓuicti fuissent indistincte repellerent.etiā sine alia ꝓbatōe si b̄ ꝑstaret. vt.s̄.de testi.testimoniū. ⁊.c.sup eo.Itē ar.ꝑ.iiij.q.iij.§.item l.iulia.So.aliud ꝑm leges vbi nō repellit ab obiectu crimis. nisi cōdēnatus fuisset ⁊ infamis effectus ꝑm canones sufficit si ꝓbet criminosus. b ¶ Exhibēda:statim vl infra terminū ꝓpetētē a iudice statuēdū.s̄.de ꝓba.licet.⁊.s̄.de offi.dele.prudētiā.§.sexta.ar.huata di.illi⁹ aut.C.de testi.auē.si dicat.B. i ¶ Per sniam.Quidā dicūt vt.T.q̄ hoc est verū de illa exceptōe q̄ obijcit in ꝑsonā testis:que ante sniam debet ꝓbari. illa ds̄ que in dicta testiū opponit.s.cū testis arguit de falso: vel actor vsus fuerit falsis testibus:vel instrīs vsq̄ ad.xx.annū ꝑt opponi.C.de fal.querelā.⁊.j.e.cū venerabilis.§ in cā matrimoniali in infinitū posset agi de falso:qz snia lata ꝑ matrimoniū nō transit in rem iudicatā ꝑ tractū tpis.j.de re iudicatā.⁊.c.ꝓsanguinei.j.de eo q̄ dux.in ma.cū haberet.⁊.xxxv. q.ix.§.bis ita rñdet.Sed si de falso añ sniam fuerit obiectuz ⁊ nō ꝓbatum post sniam opponi nō ꝑt nisi appellatū fuerit C.de fi.instru.l.vlt.⁊ idē videt dicendū:vt aliq̄ dicunt de hac exceptū q̄ opponit in ꝑsonas testiū.s.q̄ in cā appellatōis iterum posset opponi.nam in cā appellatōnis ꝑt opponi exceptio ꝑemptoria q̄ debuit ꝓponi ante sniam.C.sen.rescin.non poſ.l.ij.§ hec est exceptio ꝑemptoria saltem ꝑ obliquū siue indirecte:qz ꝓbato q̄ testes sint piuri vel als criminosi non debēt admittti:als videret q̄ hec exceptio esset dilatoria:qd̄ nō est verū.⁊ ꝑterea potuit esse q̄ ista ignorabat in priori iudicio ⁊ post appellationē didicit q̄ modo obijcit:vñ saltē cum iuramento.si hoc añ apturā nō fuit ꝓtestatus dz admitti.s̄.de testi.pñtiū.⁊ qd̄ d̄ b:añq̄ cā ꝑ sniam ꝑminet supple nisi fuerit appellatū:als vex ē qd̄ b̄ d̄: q̄ citra appellationē nō audiret. k ¶ Cum sicut:supple q̄.s.crimina obiecta si ꝓbata fuerint. testes repellunt.⁊ subdit cām:cū.i.qz testes absq̄ vlla ⁊c. l ¶ Sicut canonica ⁊c.⁊ sic lege hac lrām.

a ¶ Absq; vlla infamia vel suspitōne: vt.ij.q.vij.testes.ꝛ.q.iij.psul.ꝛ illa sunt canonica instituta: de quibus hic loquit.
b ¶ Confessi: vñ repellūt: si ꝗ ostēdat sine aliqua pbatōe.s. de testi.testimoniū idē erit ꝛ si modo ꝓuincāt: vt in pdicto.c. testimoniū.ꝛ intellige istū.§.fm tenorē istius.c.testimoniū.vt ibi dixi.vt.s.si in crimine pscuerāt repellant ꝛ in ciuili ꝛ i criminali si sūt emendati admittant in ciuili ꝛ criminali cū ciuiliter agit dūmō ipsos nō comitet infamia: ꝛ ꝗ est qd sequit in fi.§.ni si pus ꝛc. In crimina li vo nullo mō ꝗtūcunq; egerint pniam vt ibi.
c ¶ Stephanus.iij. q.vj.c.j.ij.ꝛ.iij.
d ¶ Innocentes: si fuerit ꝓuicti p testes nōvidet q; possint pbare se nō ēe talis: qꝛ talis negatiua nō admittit ꝗ testes.s.de pba.ad nrām.ꝛ si fuerint pfessi nō pnt pbare cōtrariū: qd ēm quisq; sua voce vilucide ptestatus est.in eundē casū ꝓuio testimonio ifirmare ñ pōt.s.de pba.p tuas ꝛ.C.de non nu.pec. generaliter.qꝛ pfessio ni pme stādū est.s.de psum.lras.ꝛ expone innocētes.s.p pniam s.de testi.testimoniū Litera ista: nisi pri?se pbauerint innocētes.sic dꝛ intelligi.i.ni si pbauerint se emādatos de crimine ꝛ egisse pniam: ꝛ hoc si fuerint innocētes reputant: ꝛ ita demū admittunt: vt dictuꝫ est in notula pri.vnde nō obstāte eo qd cōfessi vel ꝓuicti fuerint.ꝛ hoc pbare pnt p sacerdotē suū.l.dis.in capite.ꝛ.ij.q.j. si peccauerit.in fi.ꝛ.j.de symo.nemo. e ¶ Ceterū: rñsio tacite qōnis posset aliqs querere: an testes ꝗbus crimina pbant in modū exceptōis sint ꝓpter ꝗ puniēdi: rndet q; nō.
f ¶ Siue pfessi: ex eo q; dicit pfessi: est opti.ar.q; testes tenēt rndere an sint criminosi.qꝛ si tenent pfiteri cū opponit exceptio ꝓtra eos: vt innui hec lra: multofortius.qñ examinatur de hoc dixi.s.de testi.cū cām.ꝛ qd dicit: pfessi.ꝛ hoc intellige qñ examinabantur ꝛ interrogati fuerūt a iudice super crimine: ꝛ ipsi sunt pfessi: licet rndere nō tenerent.ꝛ ideo nō credit eis eū iaceāt in crimine: vel dic q; debēt interrogari qñ crimina in modū exceptōis testibus opponunt: vt dictū est cū lra ipsa hoc dicat.§ illud nunq; vidi fieri. Et est ar.q; si iudex recuset coā arbitris: pōt ab eo queri ꝛ dꝛ inde dicere veritatē. ꝛ hoc vidi fieri sepe. g ¶ Pena ordinaria: vt.s.de or.cog.cū dilectus.vbi de hoc.ff.de his q; no.infꝛ.Lucius.
b ¶ Contingere: si ēm crimē qd obijcit testi ꝓtingit cām de q; agit nōsolū repellit.§ etiā punit.sicut cū vir accusat vxorē de adulterio: ꝛ ipsa excipit de lenocinio qd ipse tradidit eā adulterandā.ff.de adul.l.ij.§.si publico.sic ꝛ testes q; in testificando vacillauerit siue falsuꝫ dixerit punit.C.de testi.nullū.ꝛ.iiij q.iij.§.itē q; falso.sile.s.de cōfes.cū sup.ꝛ.s.de elec.sup eo. et c.p inq;sitionē.ar.als puniri nō dꝛ: qꝛ nō agit de hoc vt hic dicit:§ in eo in q; agit.s.qꝛ repellit a testimonio.
Nobis. ¶ Communis diuisio.scda ibi: nos.Ab.Si.
i ¶ Accusatione. Dubitatio fuit in hoc cum ēm prius cōicauerit ei non videbat postea ei obijcere posse excōmunicationē cum approbauerit mores illius.j.de accusa.nulli.s.d iureiurā.quēadmodū.ꝛ.ff.de adul.si vxor.in fi.ꝛ.ff.de ne.gest.

a clarāt testes absq; vlla infamia vel suspitōe: vel manifesta macula in ferēdo testimonio requirant. ¶ Qd si sola crimia de q;
b bus alio tpe cōuicti vel confessi fuerunt testibus obijciunt: a testimonio repelli possunt.quia
c sicut stephanus papa: ꝛ alij pōtifices multi ro.testant nō ē credendū contra alios eorū cōfes-
d sioni nisi prius se pbauerint innocentes. ¶ Ceterū si de criminibus ad solam exceptionē obiectis testes cōuicti fuerunt siue
g cōfessi pena ordinaria multari nō debēt cū accusatio i ipos fm iuris ordinē non pcedat. Sufficit ergo si a phibendo testimonio repellāt psertim vbi crimē quod eis obijcit: cām de q; agit
b contingere non videtur.
I Ano.iij.archiō. richemun.
¶ Reo excipiēte de excōicatione contra actorē non obstat replicatio cōmunionis.
Nobis ex pte tua fuit q; situm vtrum is qui excōmunicato in locutōe vel oratione sciens ꝓmunicat excōmunicatū
i ipm a sua possit accusatione repellere cum ille cōionem hmōi replicet cōtra eum. ¶ Nos igit inquisitioni tue taliter rndem? q; ipse ab accusatōe illi? poterit remoueri cum primus a cōione fideliū sit exclusus.scds vo tm
k a sacramentorum participatione sit remotus.
I Dem audicen.episcopo.
¶ Habens plura beneficia ꝓtra aliū de pluralitate non excipit.
Cum ecclesiastice ꝓuisionis officiū: ꝛ infra. ¶ Mandamus q;tenus ia.faciatis pbē de illius de qua per.c.pre.n.noscit inuestitus pacifica possessione gaudere cū exceptionē illā q; pfatus.J.in alia ecclesia bnf-
l ficium possidet ei nō possint opponere.q; cōstat varia bnficia in diuersis ecclesijs obtinere.
I Dem episcopo elienſi.

pomponius.j.viij.q.ij.dilectissimi.xxxij.q.v.bonēdus.ꝛ.iiij. q.iij.§.itē sicq; testibus.ꝛ.j.d bis q; fi.a ma.par.ca.ex ore. Itē nō debet alij obijcere qd ipse noluit seruare.j.de pben.p illorij.ꝛ.j.c.pri.ꝛ.j.de appel.an sit.ꝛ.s.de elect.bone.j. Sed his oibus pōt rnderi cum Augustino: nōnullos substinemus q; in viti toleram?.xxiiij q.iiij.quisq;. Preterea alia est solutio.pdicta locum habet in accusatōnibus: vt.j. de sen.ex.in pntia.vt si aliqs pticipauerit excōicato.non pōt ei postea opponere excōicationē: vl ipm denunciare: cū ipm nō duxerit cuitandū: sic loquit illa decre.in psentia.secus in exceptionibus: vt hic: q; licet reus sit excōicatus minori excōicationе siue etiaꝫ maiori pt excipe ꝗ actorē: cū q;libet legitima defensio sit ei reseruata.j. vo cū int.ꝛ.c.dilecti. ꝛ.c.vlti.innuit ꝗ vbi dicit.scds vo ꝛc. q; si accusatus ēt maiori excōicatōne notatus nō posset suū accusatorem repellere a sua accusatōe. qd nō est verū: vt dicūt iura ꝓtime dicta ꝛ alia plā vt patꝫ.j.eo.dilecte significauerunt.qꝛ nec infamis infamē: nec criminosus criminosum pōt accusare.xxxij.q.vj.nihil iniquius.ꝛ.iij.q.vij.iudicet ꝛ.j.de adul.c.pe.ꝛ vlt.ꝛ.C.de adul.qm̄ alexandrū. vñ supple ibi maxime. Scds vo a sacrorꝫ cōione maxime qꝛ idē esset si esset remotus a cōione fideliū.licet Gratianus esset in cōtraria opinione p id qd legit.ij.q.vj.alieni.q; patet in hoc.§.qui est cōtra.§ illud est spāle. Fallit tm̄ vbi ꝓsequit quis iniuriaꝫ suā.iiij.q.vj.oibus. Item fallit in epo: vt.j.de accusa.nulli..et illud fuit statutū in odiū epoꝝ.qꝛ nō debēt habere paruos homines ꝛ viles in familia sua.ij.q.vij.circa pastoris.
k ¶ A sacramentorꝫ.j.de sen.ex.significauit.ꝓtra.§ illud videt esse spāle in excōicatis a papa: vel pōt hic locuꝫ qñ cōicat ei ꝓ quo excōicatus est.j.de sen.ex.nup.ꝛ.c.si concubine. vel ibi fuit excōicatus cum omnibus fautoribus suis.xj.q.iij.excellentissimus.
Cum ecclesiastice. ¶ Ita summat Jo.an.vt in rubro.§ hec summatio est multū generalis cōuenit tm̄ lre in genere. Alij summant sic: Reus nō necessarius ab exceptione repellit p replicationem paris criminis vel obiecti posset aliter summari ꝛ intelligi: vt infra patebit. Est ēm ꝗ decretalis difficilis q; ad intellectū: ꝛ adhuc reddit magis difficilis ꝓter dicta doc. Diuidit in duas ptes.in prima ponit decisum exordium.in scda mandatū: ibi.mādamus. Ab.Si.
l ¶ Non possint opponere. Ain.dixit in hoc loco: q; noie collegij vel ecclesie poterāt opponere hanc exceptionē: ꝛ illi q; nō habebāt plura bnficia noie suo ꝛ ecclesie.§ hoc nō ꝓfuit.quia papa Celestinus scietet ꝓtulerat illi Ja.bnficiū.ꝛ iō nō poterant opponere.ar.s.de offi.dele.pastoralis.§.pterea.ꝛ.j.de reli.do.pstitutus.ꝛ dic q; bn̄ admitteret exceptio. nisi iam fuisset missus in possessionē ꝛ pfirmatus ꝓut hic fuit: vt patꝫ in antiq;.ꝛ hoc vbi dicit: pacifica possessione gaudere. T.ꝛ J.dicebāt q; noie ecclie nō poterāt illū opponere.qd ēm in suis psonis equū putabāt i alijs nō poterāt reprobare.s.de psti.cū oes.xix.dis.si romanorꝫ.xxxij.q.vj.nihil iniqui?.iiij.q.iij.si q;

testibꝫ.ff.de re.iur.cū par.2.j.de adul.c.pe.2.vlt. Sz videt q̃ noie ecclie poterant obijcere: qz delictum psone 2ē.xvj.q.vj.si epm.2.j.e.cū venerabilis. § nō debēt ꝓter hoc admitti. qz sic alia via ꝓsequerent id qd volebāt. qd esse nō debet. ē.de pcu. tue. 2 qz nō expedit ecclesie hāc exceptiōz opponi: imo expedit ecclesie plures hīe diuites clericos vt eam possint meli⁹ defendē 2 imperiū 2 fisc⁹ abū dabit vtens subiectl lo cupletibus. in auth. vt iudi. sine q̃. suf. §. j col. ij. § pone q̃ aliqui sint qui nō habēt plura bñficia: nūq̃d possint opponere. Dicūt pdicti. T. 2 Jo. q̃ nō sunt admittēdi: qz sic alij essent ꝓsecuti per istos qd p se nō poterant qd esse nō debet ff. de bo. lib. q̃rit. arg. xi vj. dis. sicut nō suo. ff. de admini. re. ad ciui. p. l. ij. in pn. itē isti nō bñtes plura bñficia q̃ obijciūt hāc exceptionē aut elegerūt alios aut electi sunt ab illis si alios elegerūt tali exceptione renūciasse videt: vt. ē. de ꝓsti. cū accessissent 2.j. de pben. p illozū. Si vo electi sūt a talib⁹ nō pnt b obijcere cū habeant cām ab illis q̃ hoc opponere nō pnt. ar. xvj. q. iij. sacerdotes. in fi. 2 ff. de iure do. cū in fundo. 2 indignū ē vt illi admittant ad repulsionē illoꝝ q̃ꝝ repellerēt auctores. ē. de testi. licet ex quadā. Et hoc sequit q̃ si aliq̃s nō facit mentionē in rescripto de bñficio suo q̃ caplm nō pōt ei obijcere d falsitate rescripti cū eis nō ꝓxtat talis exceptō. 2 tñ rescriptū nō valet: § tñ valet q̃ꝝtū ad hoc. j. de pben. p illozū. Plerūq̃ ēm dat actio ei q̃ nō pōt agere: iō qz reo nō ꝓtit exceptio. ff. si serui. ven. loci. §. pe. 2. ē. qd me. cā. ad audientiā. 2. j. de iure iurā. debitores. Mihi videt q̃ Uin. melius dixit nō obstantibus rōnibus assignatis: 2 iō illi saltē qui non bñt alia bñficia bñ pnt hanc exceptionē opponere 2 defendere ecclīā. j. de cōces. pben. ex pte. 2. j. e. dilecto. imo vnus solus pōt se opponere vt. xij. q. ij. nō liceat. qz vtilitas ecclie in b pcurat. 2 ideo audiendus est. j. de his q̃ fi. a ma. par. ca. cū in cūctis. 2. xxxj. dis. nicena. q̃n isti q̃ se opponūt pcurēt vtilitatē ecclesie nō dubitatur: qz si iste q̃ plura bñficia bz recipet lederet ecclesia cū non possit ꝓtinuā residentiā facere ad quā de iure cōi tenet: 2 ita nō possit ecclesie deseruire. fauore ēm ecclesie 2 ꝓter vtilitatē ipsi⁹ ius ecclesie statutū fuit vt clerici debeant in eccl'ia residere. nec ob. qd dī q̃ isti receperūt alios bñtes plura bñficia. ergo nō pnt amplius hanc exceptionē opponere. hoc nō est verū. si ēm semel male fecerūt nō seqt q̃ postea idē facere debeant. lz renūciauerint exceptōi sue ꝑ vnū nō renūciant ꝑ alios qz res inter alios acta nō pdest alijs nec nocet. j. de re iudi. c. pe. cū suis ꝓcor. ar. ad b. j. de priuil. si de terra. 2. c. accedētib⁹.

Pasto: alijs. ¶ Diuidit. nā ꝓmo ponit decisa ꝓsultatio: in secda rñsio in q̃ duo facit. ꝓmo ponit decretū 2 ipsius casum. secdo penā 2 tres casus exceptos ibi. ita q̃. Ab.

a ¶ Dilatorie: secus de emptozīs: 2 de exceptōe excōicationis q̃ pnt ꝓponi qñcūq̃ de his dī. j. e. exceptionē. b ¶ Extūc id est post terminū statutū a iudice: 2 finitū. c ¶ Protestate ē. de testi. pñtiū: 2 intellige ꝓtestate noiando expsse exceptiones q̃ scribi deberēt. ē. de pba. qm̃. vt si velit ꝓponē exceptiōz recusatōis illā ꝓmo dz ꝓponere 2 sup illa tm̃ ꝓcedere de alijs pōt ꝓtestari: sic saluis alijs dilatozīs q̃ tales sūt 2 debēt noiari. pbādis suo loco 2 tpe postq̃ cognitū fuerit de suspitōe. de b diri: ē. de pba. qm̃. nec sufficit dicere i genē saluis alijs excep. qz p b nulla videret ꝓuisio bui⁹ decre. j. de ꝓhib. vti. vel inuti. bone. ar. ē. de dō. 2 ꝓtu. ex lris. d ¶ Audiāt: sic etiā dicit lex q̃ si aliq̃s ꝓposuit vnā exceptionē 2 succubuit. si vult aliā postea ꝓponere. b faciat infra ēminū ꝓstitutū. insti. de execu. tu. §. q̃ aūt. 2 b verū ē: q̃ sil' pnt ꝓponi cū alicui ꝓpetūt ples exceptōes q̃ nō sūt ꝑrie: § in ꝑrijs secus. vñ si ꝓmo ꝓposuit vnā 2 succubuit volens postea ire ad aliā bñ admittit. C. de inoffi. testa. ē maiores. 2. j. ti. ꝓr. auditis Et ita pz q̃ b pdit exceptio si nō ꝓponat infra ēminū ꝓstitutū. § actio nō pdit sile i accusatore: qz si nō ꝓsequt accusationē suam infra ēminū postea nō audit. j. de ac. ventes. et C. q̃ accu. nō pos. l. iij et. iiij. q. v. q̃sq̃s. de b dictū ē. ē. de pba. licz imo punit i libia auri: q̃ exceptōz dilatoriā post litis ingressū ꝓponit. C. de excep. l. si q̃s aduocatus.

e ¶ De nouo. scz p ēminū statutū idem ēt si etiā post litē cōte. exorta sit. ē. de of. dele. in sinuāte. qz q̃ d nouo emergunt auxilio indigent. ff. de inter. ac. de etate. §. ex cā 2 noua res nouum ꝓsiliū remediū exigit. ff. de vē. inspi. l. j. in pn. 2 si noua cā alleget: puta qz fideiussor mortu⁹ sit item equū erit pstare cautione. ff. vt in pos. leg. plane. 2 nouis morb noua ꝓuenit antidota ꝓparari. ē. de iur. ca. cal. cetez. 2. l. di. vt ꝓstitueret. f ¶ Postmodū. l. post ēminū ꝓstitutū infra quē oēs dilatorie ꝓponant. sic. ē. de testi. pñtiū. 2 ita iuramētū ē b. 2 ibi legitia ꝓbatio. Sz qd si post li. cōte. vellet iurare q̃ post ipsā ꝓtestatōz ad noticiā ipsi⁹ puenit q̃ tñ nō ē exorta d nouo: § erat ab initio puta ꝓsanguineus erat iudex impetrātis vel impetrās vasallus iudicis vel aliq̃ alia ꝓsilis. § b reus ignorabat. nunq̃d dz audiri. Dicunt quidā q̃ sic: Mihi videt q̃ amplius nō audiat: qz ab initio dz ingrere de bmōi dilatozijs: qz vigilātibus 2 nō negligētibus iura subueniūt. ff. q̃. ex cau. ma. nō ēm. ff. de edē. veluti. 2 facilitati 2 negligētie sue imputet. nec q̃ ēm oportet p singula momēta onerari actorē. ff. vt in pos. lega. si is a q̃. §. vlt. sic ēm nō esset litiū finis. 2 b qd dicit hic locū habet in exceptionibus facti 2 nō iuris. qz neminē lz ius ignorare. ff. de iuris 2 fac. igno. l. regula

Qum inter. ¶ Cōis diuisio. secda ibi: in q̃stitōi. Ab.

g ¶ Defensio: hic manifeste ptz q̃ excōicatus pōt ercipere 2 defendere se in iudicio: vt. j. c. dilecti. 2. c. dilecte. significauerūt 2 pōt appellare 2 appellationē ꝓseq̃. j. e. c. vl. 2 eadē defensio ꝓpetit excōicato q̃ ꝓpetit nō excōicato. sicut eadē defensio ꝓpetit seruo q̃ libero. ff. de accu. seruos 2 libertus q̃ als patronū accusare nō pōt in ipm patronū retorq̃re pōt accusatiōz si a patrono accuset. ff. de bo. lib. q̃ cū maior. §. si libert⁹. quia igscēdū ē illi q̃ ꝓuocat⁹ voluit seiscisci: vt ibi. 2 sic pōt excipe d pacto de ñ ꝓtēdo 2 exceptōz ꝓbare: ñ obstāte: q̃ lex dic q̃ re⁹ in exceptōe fiat actor. ff. de ꝓbā. in exceptiōb⁹: qz quicq̃d facit ad sui defensionē facit. Item q̃liter pstabit sacramentū calūnie cum sibi nō liceat ingredi sacra. multominus 2 tangere. v. di. ad eius vo. 2. xliij. di. nulli clerico. 2 q̃bus cetera sacra negantur quō vnū genus sacramēti putat posse ꝓcedi. xcv. di. illud in illo casu cōcessum est a iure in odiū potius excōicati q̃ oia possit facere q̃ ad cām ptinet. 2 sic iurabit 2 oēs ꝓticipātes sibi occasiōe litis nō incidūt in canonē: cū talis cōmunio sit potius ad damnū suū q̃ ad cōmodū. Sed q̃d excōicatus conuenit sup eo p quo fuit excōicatus iniuste: nūq̃d poterit ercipe q̃ nō tenet respōdere. nisi restituat ei cōmunio beim q̃ fuit iniuste priuatus. dicit Jo. q̃ sic: nec tenet antea rñdere dūmō

Iudex statuere dz terminum ad oēs dilatorias ꝓponendas post quē excipientē non audiet nisi in trib⁹ casib⁹ hic exceptis.

Dastorialis: 2 infra. Qm̃ p dilatorias exceptōes maliciose nōnunq̃z causarū terminatio ꝓrogat inquisitioni. T. respōdendo decernimus: vt infra certū tp̃s a iudice assignandū omnes dilatorie ꝓponant.

a ¶ Ita q̃ si partes extūc voluerint aliquas opponere q̃s nō fuerint ꝓtestate nullaten⁹ audiāt

b nisi forte aliqua de nouo sibi cōpetens exorta fuerit vel is q̃ voluerit eā opponere fidē faciat iuramento se postmodum ad illius noticiam peuenisse.

Dem monachis farsen.

Excōicatus excipe appellare 2 omnē defensionē facere potest sed reconuenire non potest

Qum inter priorē 2 ꝓuentum de argētolio ex pte vna 2 nobilē virū. S. de malileone dioc. pictauien. ex altera super dānis 2 alijs coram vob ex delegatōe nra questio vertere ꝓcuratore ipsius nobilis vlm volente declinare iudiciū: eo q̃ duos ex vobis habebat suspectos ꝓcurator monasterij allegauit partum eiusdē nobilis cū esset vinculo excōicatōis astrictus exceptōis hmōi bñficiū interdictū: 2 infra. ¶ Inquisitioni vre duximus respondendum

s q̃ pdicto nobili legitia defensio in iudicio reseruat 2 maxīe iudi

Qum inter. ¶ Cōis diuisio. secda ibi: in q̃stitōi. Ab.

g ¶ Defensio: hic manifeste ptz q̃ excōicatus pōt ercipere 2 defendere se in iudicio: vt. j. c. dilecti. 2. c. dilecte. significauerūt 2 pōt appellare 2 appellationē ꝓseq̃. j. e. c. vl. 2 eadē defensio ꝓpetit excōicato q̃ ꝓpetit nō excōicato. sicut eadē defensio ꝓpetit seruo q̃ libero. ff. de accu. seruos 2 libertus q̃ als patronū accusare nō pōt in ipm patronū retorq̃re pōt accusatiōz si a patrono accuset. ff. de bo. lib. q̃ cū maior. §. si libert⁹. quia igscēdū ē illi q̃ ꝓuocat⁹ voluit seiscisci: vt ibi. 2 sic pōt excipe d pacto de ñ ꝓtēdo 2 exceptōz ꝓbare: ñ obstāte: q̃ lex dic q̃ re⁹ in exceptōe fiat actor. ff. de ꝓbā. in exceptiōb⁹: qz quicq̃d facit ad sui defensionē facit. Item q̃liter pstabit sacramentū calūnie cum sibi nō liceat ingredi sacra. multominus 2 tangere. v. di. ad eius vo. 2. xliij. di. nulli clerico. 2 q̃bus cetera sacra negantur quō vnū genus sacramēti putat posse ꝓcedi. xcv. di. illud in illo casu cōcessum est a iure in odiū potius excōicati q̃ oia possit facere q̃ ad cām ptinet. 2 sic iurabit 2 oēs ꝓticipātes sibi occasiōe litis nō incidūt in canonē: cū talis cōmunio sit potius ad damnū suū q̃ ad cōmodū. Sed q̃d excōicatus conuenit sup eo p quo fuit excōicatus iniuste: nūq̃d poterit ercipe q̃ nō tenet respōdere. nisi restituat ei cōmunio beim q̃ fuit iniuste priuatus. dicit Jo. q̃ sic: nec tenet antea rñdere dūmō

ostendat ꝙ iniuste fuit excõicatus.iij.q.ij.c.ij.z.ij.q.v.sup causis.in f.qz oia iura sũt restituẽda corpalia z incorpalia.ij.q.ij. nullus pt.z.iij.q.ij.si eps.z sic nota ꝙ qui remotus est a quolibet actu legitimo tñ excipe pot. a ¶ Suspecto:vt.iij.q.v. ꝙ suspecti.C.de iudi.aptissimi. b ¶ Conscia:ar.ꝙ sua lata a iudice suspecto possit retractari si detecta fuerit suspitio ꝗ alse sic obtẽte nullã videnk pferre iurisditõnẽ.de hoc distũ est.§. de rescrip.ad audientiã.ij.z no.ꝙ offie rescptũ bf suspectũ qd de pscia pape ñ emanauit.§.de rescp.cuz dilecta.z.j.d pfir.porrecta. c ¶ Claudicare. No.eqlitatem seruari i iudicijs.§.de iudi.nouit.z.iiij.q.iiij. c.ij.z.iij.q.ix.c.vl.nec dz actori licẽ qd reo nõ vlrt.ij. d ¶ Remediũ:qz sicut pot excipe vt dictũ ẽ sic pot appellare:vt.iij.q.ix. reuera.z.j.e.c.vlt.

e ¶ Legitima:ar.ꝙ q rõne vnũ alicui cõcedit z oia q sũt eius dẽ cẽsure sũt pcedenda.ar.iiij.dis.deniq.i fi.z.v.di.ad eius vo. f ¶ Recõuentõe:sic ergo pz ꝙ lz possit excipere z appellare nõ pot tñ recõuenire.rõ reddit in lfa sequẽti qñq tñ admittit recõuẽtio.vbi ñ admittit cõuẽtio.iij.q.viij. cui? in agẽdo.z.ff.de iudi.l.ij.§.§ si agant Sz nũqd pt excõicatus pẽsare.Dico ꝙ nõ:qz pẽsat qdãmõ agit.§ si ageret repellerek p exceptionẽ ꝗ nõ pot pẽsare.ff.de pen.quecũq.imo z si vellet pẽsare z ab aduersario admitteretur iudex ex officio suo ipm dz repellere. j.c.exceptionez in fi. qz qd vna via pbibek alia psequerek qd esse nõ debet.§.de p. cu.c.tue.Bern. g ¶ Extendak:sic.j.de eccle.edifi.cũ dicat apls.in fi.j.rñso.

cis recusatio cum piculosum sit a corã suspecto iudice litigare ac suspectis iudicibus se.ap.cãm b de certa conscientia non pmittat vnde in talibus non excõicati fauor attẽdik: sed eqtas iudicãtis: cũ non debeat claudicare iudiciũ ac satis videak absurdũ si actore impugnãte reo defensionis copia deneget: ꝗ sic pdẽnarek multotiens absoluendus. Porro cum excõicato qñ in causa absolutionis existit non sit iusta denegãda sentẽtia nec interdici debet eidem apo. d remediũ si ptra iusticiã cõdemnek qua rõne in vno eodẽq negocio ipsi alia legitima subtrahank suffragia: non videmus. f Ceterũ non sic in reconuentiõe sentimus ne qd in defensionis remediũ sustiñek: ad impugnationis materiam extendak.

Cum venerabilis. Generalius summa sic. Excipiens nõ videk fateri ea que in exceptõe includunk z b pmo Exceptio falsi pot etiam post sniam opponi hoc scdo. Diuidi tur principalr in duas ptes.in pma ponik facti z pcessus narratio.in scda diffinitio:ibi intellexerimus:prima subdiuidik in tres. Nã pmo ponit petitionẽ actoris. Scda ibi: Idẽ rñsionẽ exceptõis z pbatõis reorũ. Tercia ibi. Ad b replicationẽ z pbationem actoris. Scda principalis etiaz subdiuidik in tres ptes.prima ponit quoddã motiuũ diffinitõis soluẽs obstaculum.scda diffinit cãm quo ad spñalia:ibi.qz vo.tercia quo ad tpalia:ibi.verũ.Abbas. h ¶ Ex pmutatatõis. Similẽ casũ habes.§.de transac.pterea. i ¶ Responsionẽ:factam p procuratorem in monasterij.s.vbi dixit:pprepere.sic respondit, sed

Cum venerabilis. clesie sabieñ.subiecta eã tamen nõ poterat eps vendicare quaz b ex pmutatõis causa farfeñ.monasterium obtinebat ad hoc p bandum quoddam exhibẽs instrumẽtũ in qno cõtineri prima facie videbatur ꝙ theodosius eps cum suorum sacerdotũ assensu pdictam ecclesiã sanctiviti p quibusdam ecclesijs z reb' alijs in cambium vestro duxit monasterio cõcedendaz. ¶ Ad hec eps pposuit memoratus i intentionẽ suam p hmõi rspõsionẽ esse fundatam cum eim ps vestra responderit se dictam ecclesiam ex pmutatiõe facta per sabiñ.epm obtinere confiteri p cõsequens videbak se credere: ꝙ dicta ecclesia tpe pmutatõis pertinuit ad ecclesiam sabiñ.cũ pmutatio inter contractus bo/ k ne fidei computek nec cum alio quam cum domino vel cum eo l qui habebak loco domini legitime valeat celebrari: et infra. Porro memoratus eps ad probãdum ꝙ iam dicta ecclesia ad se in tpalibus ptinebat quosdã testes induxit:p quos nitebak ostendere ꝙ tam dictã ecclesiã ꝗ molẽdina terras z alia bona eius sabiñ.epi diutius possederũt de illis p sue volũtatis arbitrio disponẽdo: z infra. ¶ Intellexerimus supradictũ epm intentionẽ suã minime fundauisse p testium depositõnes vel p curatoris supradicti rñsionẽ qz exceptionẽ objciẽs de intẽtione partis aduerse nõ intelligik

in hoc nõ bñ allegabat eps p se:qz hmõi repentina li.pkest. nõ piudicabat monasterio.in autẽ.de exhi.re.§.illud.coll.v. arg.xxxij.q.j.apud.z.v.q.v.§.sed aliõ ibi.qui autẽ incõsiderate loquik sentiet mala.l.dist.ponderet.z merito:qz litis cõtes. directe debet fieri p interrogationẽ z rspõsionẽ directam affirmãdo vl negando simplicik.§.de lit.cõtes.c.vno.z.§.de elec. dudum.ij.§ hic pcurator sub forma exceptionis sub pditione rñdet:vt patet ex ipa rñsione.z p id qd postea sequitur in littera vbi dicit:vel p procuratoris responsionem.

k ¶ Bone fidei.que sint actiones bone fidei habek insti.de ac. §.actionũ.z pnumerank ibi.xvij.s.actio ex vendito empto locato pducto negociorũ gestorũ mãdati depositi p socio tutele cõmodati.pignoraticia famil.hercis.cõi diuidũdo.pscriptis verbis:zque de estimato pponik vt si rẽ meaz do tibi:z estimovt eã vendas.p.aut.p.reddas mihi aut rem.ff. de estima.ac.l.j.et pmutatio de q fit hic mẽtio et hereditatis petitio.alie vo dicũk actiones stricti iuris: vt actio ex mutuo arbitrium z psilia. Hec dicunk bone fidei:qz in eis tñ seruari debet bona fides: qz i cõtractibus stricti iuris seruari dz bona fides z in quocũq contractu bona fides interuenire debz.C.de ac. z obli.bonã.iõ dicũk stricti iuris:qz nõ venit in eis. nisi ꝙ stricti exigit actõis natura.vñ nõ veniũt vsure ex mora in contractibus stricti iuris.nisi spãliter sin pmisse

Ex pmutatõis causa farfeñ.monasterium obtinebat ad hoc p bandum quoddam exhibẽs instrumẽtũ in qno cõtineri prima facie videbatur ꝙ theodosius eps cum suorum sacerdotũ assensu pdictam ecclesiã sanctiviti p quibusdam ecclesijs z reb' alijs in cambium vestro duxit monasterio cõcedendaz. ¶ Ad hec eps pposuit memoratus intentionẽ suam p hmõi rspõsionẽ esse fundatam cum eim ps vestra responderit se dictam ecclesiam ex pmutatiõe facta per sabiñ.epm obtinere confiteri p cõsequens videbak se credere: ꝙ dicta ecclesia tpe pmutatõis pertinuit ad ecclesiam sabiñ.cũ pmutatio inter contractus bone fidei computek nec cum alio quam cum domino vel cum eo qui habebak loco domini legitime valeat celebrari: et infra. Porro memoratus eps ad probãdum ꝙ iam dicta ecclesia ad se in tpalibus ptinebat quosdã testes induxit:p quos nitebak ostendere ꝙ tam dictã ecclesiã ꝗ molẽdina terras z alia bona eius sabiñ.epi diutius possederũt de illis p sue volũtatis arbitrio disponẽdo: z infra. ¶ Intellexerimus supradictũ epm intentionẽ suã minime fundauisse p testium depositõnes vel p curatoris supradicti rñsionẽ qz exceptionẽ objciẽs de intẽtione partis aduerse nõ intelligik

qz qd vna via pbibek alia psequerek qd esse nõ debet.§.de p. cu.c.tue.Bern. g ¶ Extendak:sic.j.de eccle.edifi.cũ dicat apls.in fi.j.rñso.

Cum venerabilis. ¶ Generalius summa sic. Excipiens nõ videk fateri ea que in exceptõe includunk z b pmo Exceptio falsi pot etiam post sniam opponi hoc scdo. Diuidi tur principalr in duas ptes.in pma ponik facti z pcessus narratio.in scda diffinitio:ibi intellexerimus:prima subdiuidik in tres. Nã pmo ponit petitionẽ actoris. Scda ibi: Idẽ rñsionẽ exceptõis z pbatõis reorũ. Tercia ibi. Ad b replicationẽ z pbationem actoris. Scda principalis etiaz subdiuidik in tres ptes.prima ponit quoddã motiuũ diffinitõis soluẽs obstaculum.scda diffinit cãm quo ad spñalia:ibi.qz vo.tercia quo ad tpalia:ibi.verũ.Abbas. h ¶ Ex pmutatatõis. Similẽ casũ habes.§.de transac.pterea. i ¶ Responsionẽ:factam p procuratorem in monasterij.s.vbi dixit:pprepere.sic respondit, sed

ff.de nego.gest.qz tantũdem.z.C.de vsu.l.iij.§ in ptractibus bone fidei veniũt vsure.ex tpe more.ff.de acti.emp.z ven.inlé anus.§.ex vendito.z.ff.de vsu.mora.§.in bone fidei. Itez in actionibus stricti iuris nõ venit interesse.si rem dari mihi est in obligatõe.secus si rem tradi vel factũ.ff.de ver.ob.vbi aũt §.vlti.z.l.si fundum.z.ff.de re iudi.si quis ab alio.§.vlti.sed ista oia accessoria veniunt in bone fidei iudicijs.ff.de ac.emp. z ven.l.j.in prin.§ nõ veniũt in cõtractibus stricti iuris. Itez in bone fidei actionibus qñq nõ veniũt ea de quibus nihil ẽ cogitatum vt rupta cesa z silia.ff.de ac.emp.z ven.l.fundi.§. si rupta.z.§.de cau.pos.cũ ecclesia.z ibi quedã de his tangũk In actionibus bone fidei multũ exuberat officium iudicis z pinguius ꝗ in actionibus stricti iuris z istis rõnibus dicunk bone fidei:z alij dicunk stricti iuris.

l ¶ Loco dñi:hoc ideo dicit:qz qui dat alienã rem nõ contrahit pmutationẽ.ff.de re.pmu.l.j.in fi.

a ¶ Confessus hec regula sumpta est.ff.de excep. nō vtiq:ꝯ nōne ex eo q̃ ꝓfessus fuit ꝑmutatationē factā ꝑ ꝓsequēs ē cōfessus q̃ sit factū de meo tuū:q: illud dī ꝑmutatio.ff.de re.ꝑmu.l.j.in fi.ꝛ qui cōfiteť vnū ꝑ cōesquēs cōfiteť id qd̄ sequiť ex illo.viij.dist.q̃ iure.ꝛ.ē.de offi.dele.cū sup.ꝛ.ē.de do.ꝛ contu.cū dilecti. Preterea tacita cōfessio bť ꝑ ꝑtestatōe.ē.de do. ꝛ ꝑcu.put. Itē interrogando fit ꝓfessio siue negatio. xxij.q.ij. qd̄ ait.et.xxxij.q.vij. q̃d ē.xxxij.q.v.q̃d in oibus.ꝛ.j.d bomi.cū iuramēto.ff.de v.obli.l.j.§.si quis ita.ad hoc dicas:q̃ excipiēdo de ꝑmutatiōe nō ꝓfiteť intētōe aduersarij:vt b̄ dicit: q: ꝑt esse qd̄ d facto fuit ꝑ mutatio ꝛ nō de iure Sil'r in exceptōe pacti de nō petēdo debitū:q: ꝑ hoc nō ꝓfiteť debitum: quia potest esse quod non de iure debuit. Qui excipit debet ita dicere: fraē nō ꝓfiteor hoc quod dicis: sed si fecissem pactum factū est mihi de nō petendo. Et sic iste etiaz respōdet dicēdo: ꝛ si dubū fuerit ꝛc.q: sic nō asseruit simpl'r:ꝯ sub ꝓditione.ꝛ ideo nō ꝑiudicauit talis ꝓfessio ipi monasterio:q: nō fuit cōfessio:ꝯ exceptio vel si ꝑtinuit ad ecclesiam sabiñ.ꝑmutatō intercessit. Itē si q̃s dicat se ꝑscꝑsisse ꝛ adversarius dicat: ego interrupi ꝑscriptōez tuam nonē ꝑ hanc exceptionē.dicēdo:ego interrupi ꝑscriptionem tuam:confiteť de intentōne aduersarij:quare ergo postea audiť ꝑbatio ꝑscriptiōis post talem exceptionem ꝑ quā confitetur de intentione aduersarij.vt.ē.de esti.ex tenore.j.ti. ꝑti.illud. Sed dicas:q̃ nō fateť de ꝑscriptōue qui excipit de interruptōe:nec ꝓfiteť de intentōe aduersarij.ꝛ ideo debet ꝑbare ꝑscriptionem qui eam opponit.ē.de ꝑba.ex lr̄is.ꝛ.j.ti. ꝑti.illud.Et sic debet dicere:nō credo te ꝑscripsisse.ꝯ si b̄ verum esset:dico q̃ interrupi ꝑscriptionē tuam quā interruptionem ꝑbare dz:vt dicit decre.illud. Idem est dicendū cū aliq̃s petiť in virū dicat:nō ꝓfiteor me esse virū tuū:ꝯ si esset.cōsanguinitas est inē me ꝛ te:vt.ē.de testi.ex tenore.nā sic rn̄dēdo nō ꝓfiteť de intentōe aduersarij:nec onerat se aliq̃ ꝑbatione ꝯ aduersariū.nisi tunc demū cū actor fundauerit intentionem suā:q: tunc exceptio ꝑbanda est.vt no.j.e.exceptionē.

b ¶ Per vicū:b̄ ipo debuit succūbē mōasteriū.ē.d rescꝑ.oli

c ¶ Licet aūt:rn̄sio quasi tacite questionis. Posset q̃s dicere:si imstr̄m falsauit.ergo hoc ipso debuit succūbere monasterium qd̄ exhibet instr̄m falsum. Rn̄det papa delictū ipsius q̃ ipm falsauit nō debet in damnū monasterij redūdare.xvj.q. vj.si eps. Vel intellige potius qd̄ allegabať cōtra monasterium ex pte epi:vt ꝑ hoc amitteret cām:vt.ē.de ꝑscrip.olim.ꝑ pter cōsimilē falsitatē tulit Eugenius papa sniam ꝓtra ecclesiam Osen.ē.de in integ.resti.tum ex lr̄is. Sed quare nō hic papa tulit sniam ꝓtra monasteriū:q: non ꝓstitit capl'm fuisse in culpa:vt bn̄ innuit lr̄a ista:delictū ꝑsone ꝛc.

a fuisse confessus: vel instrumentū ex aduerso exhibitū cū in eo theodosius epūs a quo ꝑmutatio facta ꝑponiť nō dicať eps sabiñ. q̃q̃ in trāscripto q̃ ꝑcurator vtebať apositū fuerit sabiñ.ꝑ vicū falsitatis. Licet aūt nimis excesserit qui trāscriptū illius instrumēti falsauit: quia tū delictum ꝑsone in damnū ecclesie redūdare nō debet ac nō solum ante sententiā: verūetiā post objici potest exceptio falsitatis: cum falsorum instrumentorū ꝑtextu lata sententia vsq̃

b ad.xx.annorū spacium valeat

c retractari veritate compta nolumus vt ꝑ id monasterio vro ꝑiudiciuz genereť. ¶ Quia d nobis ꝓstiterit suꝑadictā ecclesiam sancti Viti constitutā esse

f in dioc.sabiñ.episcopale ius in oibus eidē epo adiudicauimus in eadem istis dumtaxat exceptis que ꝑ antentica scripta ei noscuntť esse subtracta:cū ꝑ privilegium vel ꝑscriptionē legitimam nullatenus ꝑbareť exempta. ¶ Verum q: dictus eps q̃ eandem ecclesiam vendicabat munitū se ꝑscriptione legitima non ostendit q̃q̃ ꝑbauerit episcopum sabiñ.bona eiusdez ecclesie aliquanto tempore possedisse vos ab impetitione episcopi quo ad temporalia eiusdem ecclesie sententialiter duximus absoluendos.

Honorius.iij. abbati sancti Huberti ꝛ scti martini leodieñ.

¶ Si exceptio iurisditionis exclusiua ꝑpter quam fuit appellatum ꝑbatur vera iudex appellationis nō debet de principali cognoscere sed supsedere.

Olim:ꝛ ifra. Nup ex pte Gu.fuit ꝑpositum q̃ litteris ꝑ.n.Trauereñ.archiepō ꝑsentatis idem excipiendo ꝑpo fuit q̃ autoritate ipsarū respondere minime tenebať: q̃a vltra duas dietas extra suam diocesim trahebať in causam:ꝛ quia dictus archiepiscopus hanc exceptionez admittere recusabat vocē ad nos ap.emisit:ꝛ infra. Porro ꝑcurator partis aduerse rn̄dit q̃ idez Gu.vltra duas dietas extra suā dioce.minime trahebať cum ipse archiepus

e terminū in tali loco statuerit q̃ remot' ab illo nō erat vltra quā ꝑuisum est per cōsti.con.gene. ꝛ infra. ¶ Dis. Vl.mādamus q̃ d ¶ Ad.xx.Hiros. ¶ de fal.q̃rela.de b̄ dictū est.ē.de ꝑba.ij.

e ¶ Compta. Sed vtrū talis snia tenet ipso iure dubitari cōsueuit q̃ nō videť:q: exceptio nō dať ex ea.ff.de except.q̃ agnitis. Sz si nulla est ipso iure.qualiter incipit valere etiā post au.xx.q: qd̄ ab initio nō valet tractu tpis non ꝓualescit.ff.de regu.iu.quod ab initio.ꝛ.l.pe.xvj.q.iij.§ pōt.ver.q̃ si priuat'. et.ē.de elec.auditis. Dicas q̃ talis snia tenet in suo robore durabit.ꝛ seruari debet q̃ q̃sq̃ falsitas reuelata fuerit.ē.d fi.instr. accepimus. §.interiz q̃uis articul' ille dubitabilis est durabit snia:reuelata d veritate.tunc ꝓmo apparet q̃ nulla fuit.et iō tunc ꝑnūciabiť nulla sic.j.de frig.ꝛ male fi.fraternitatis.in fi. ꝛ quicquid occasione talis snie ꝑceptū vel obtentum est:nō cassabitur sicut ꝑ sniam ius non constituiť:ꝯ qd̄ erat declarať cuz ꝑfertur.ff.si serui.vēdi.sicuti. §.sed si quriť.ꝛ hoc dicit lr̄a ista valeat retractari veritate compta sicut ē in snia lata ꝑ falsum ꝑcuratorem:q: falsitate ꝑbata iudiciuz nullū tunc primo apparet.ē.de procu. in nīa.ꝛ.C.eo.ti.licet.

f ¶ In dioce.xvj.q. vij.oēs. et.xviij.q.ij. monasteria.

Olim et infra.

¶ Qui ꝑpter exceptionē nō admissam appellat corā iudice appellatōis ꝑbare dz exceptionē esse verā:ita cōiter sumať. Sed ꝓm bāc sūmationē b̄ decre.ē de indubio ꝑ.c.inēpo sita de appellatōib'.iō pōt sūmari aliť intelligēdo q̃ b̄ scribiť executorib' illax sniax.ꝛ sic exceptio iferēs nullitatē snie etiā corā executore audiť ad effectū vt si verā esse coguerit supsedeat. Vel tercio sic intelligēdo q̃ isti erāt iudices ap.vt in rubro.ꝛ tam iste q̃ ꝑcedēs ē no.intellect'. In ꝓma poniť appellantis q̃rela. In scda ꝑuisio:ibi. Discretōi.ꝛ vt pz ex ꝑdictis bz iste ter.duos intellec.ꝓm ꝓmū ꝛ magis cōem pone sic casū Vl.tract' corā iudice delegato opposuit q̃ tradebať vltra duas dietas replicabiť vt in lr̄a demū ꝑ exceptionē nō admissam fuit appellatū.delegat' appellatōe nō obstāte excōicauit illū.v.ꝛ fuerūt impetrate lr̄e ab aduersario sup executōe isti' snie ad istos de q̃bus i suꝑascꝑtōe corā q̃bus.v.ꝑposuit exceptionē suā:ꝛ q: nō audiebať mādat eis papa vt in lr̄a ptz. Scdm aliū intellectū pone casū:q̃.v.apellauit ꝛ impetrauit lr̄as ad istos iudices i suꝑascꝑtōe ꝑtētos q̃b' papa mādauit vt pz in lr̄a.ꝛ iste intellect' ē magis plan' ꝛ lr̄e ꝓsentane'.ab.

g ¶ In tali loco:statuerit ex eo qd̄ dī pz:q̃ si aduersari' me' impetrauit lr̄as vltra duas dietas.cē diocesim meā:ꝛ iudices volūt venire vsq̃ ad locū illū q̃ n̄ distat vlr̄ duas dietas nō possū ꝑterea eox iudiciū declinare:q: nō trabūt me vlr̄ q̃ ꝑuisū est ꝑ ꝓciliū generale.ꝛ ita nō faciūt ꝑ ꝓciliū:vt b̄ lr̄a ꝑbat. et j.vbi dicit se i cām trahi vltra duas dietas.ꝛ b̄ idē dicit ꝓstitutio illa.ē.de rescꝑt.nōnulli. Sz nūq̃d iste reus ꝑcurabit illos veniēdo ad locū nō credo:de b̄ dixi in ꝓstitutiōe illa.nōnulli.

a ¶ Potuerit. Sic videt q̃ ille q̃ appellat ante sniam diffinitiuã a grauamine: q̃ in cã appellatõis necesse habeat ꝓbare corã iudice appellatõis cãm sue appellatõis verã fuisse: sic. s̃. de testi. ex pte ade. Sed ꝓtra videt qd̃ sufficit ꝓbare corã iudice appellatõis. qd̃ iudex inferior exceptionẽ admittere noluit s̃. de offi. dele. cũ cã. ⁊ j̃. de ap. vt debitus ⁊ melꝰ. c. dilecto. Illud ꝯriũ ex pte Ade soluit i illa decr. alia vo ꝯria soluunt per decre. j̃. de ap. interposita. j. rñ. cũ cñ q̃s ꝓbabilez cãm exponit quã dicit se ꝓbatur̃ si iudex ipm repellat ⁊ ꝓter hoc appellat tũc in cã appellatõis no est necesse ꝓbare cãm verã esse: s̃ sufficit ꝓbare q̃ non fuit admissus. sivo nõ obtulit se ꝓbaturũ. s̃ illam tñ allegauit tũc in cã appellatõis ꝓbabit cãm illã veraz fuisse als ad priorem iudicez remittet ꝗm tenorẽ illiꝰ decre. j̃. de ap. interposita. ⁊ ꝗm illã bodie ꝓcedẽdũ ẽ et ideo in hac decre. dz ꝓbare q̃ trabebatur vltra duas dietas q̃ cũ ꝓposuit suã exceptionẽ: nõ obtulit se illã ꝓbaturũ sed in decre. illa: dilecto. j̃. de ap. nõ obtulit se ꝓbaturũ ⁊ tñ sufficit probare q̃ nõ fuisset admissus ibi iã ꝓst abbat de exceptõe ꝑ ꝓfessionẽ ꝑsbri facta coram auditore. Sed dubitabat an ꝓter illam vel alias legitimas fuerit appellatũ. ⁊ ideo sufficit probare q̃ ꝓposuerat illas: ⁊ q̃ nõ fuisset admissus ⁊ eodem mõ rñdeas ad illã. s̃. de offi. dele. cũ cãm. q̃ iudices ibi certi erant de exceptionibus: q̃ bñ sciebãt vtrũ habuissent subdelegationẽ iudicis vel excusationẽ ipsius bodie cñ seruãdũ est ꝓut dicit illa decre. inẽposita ap.

tenus si ꝓcurator dicti Gu. ꝓbare potuerit exceptionẽ quaz corã archiepo ꝓposuit sepe dicto videlicet se in cãm trahi vltra duas dietas cõtra cõsti. cõci. gene. vos appellationẽ dicti Gu. legitimã decernẽtes negocio supsedere curetis.

¶ Dem archidiaco. traslig. officiali ⁊ J. L. turoñ.

¶ Pro defensione sue ecclesie potest quis opponere exceptionem excõicationis periurij vel aliam legitimã exceptionẽ nec ꝑ replicationem excõicationis vel piurij repelli potest.

Dilecti filij. S. ⁊ P. ac. L. canonici eccie sancte marie trãsmissa nobis petitõe mõstrarũt q̃ cũ. AB. canonicꝰ eiusdem ecclesie ipsos corã delegatis a nobis traxisset in cãm super eo q̃ se oponũt electioni a quibusdam canonicis gradesi. facte de ipso in priorẽ ecclesie supradicte ijdem ꝓposuerũt q̃ dictus. AB. nõ debebat audiri. eo q̃ excõicatus erat: ⁊ piurij crimine irretitꝰ. Cũq̃z dictus. AB. ꝑfatis. G. ⁊ P. piuriũ ⁊ excõicationẽ in modũ exceptõis ⁊ replicatõis obijciẽs eoꝝ exceptionẽ elidere niteret ꝓcurator eorũ ꝓposuit q̃ eius sup hoc ꝓbatio recipi nõ debebat: q̃ ⁊ si obiectũ ꝑfactis canonicis piuriuz ꝓbaret non essent ꝓpter hoc a defensione sue ecclie repellendi Adiecit etiã q̃ ꝓtra excõicationẽ dicto. AB. in modũ exceptionis obiectaz excõicatio supra dicti. S. replicari non poterat q̃ exceptio ipsi. AB. oꝑsita et ꝓbata eundẽ repelleret ab agẽdo replicatio vo sepe dictũ. S. nequaq̃z a defendendo repelleret si etiam ꝓbaret: ⁊ infra. Ip si vo iudices interlocuti fuerũt q̃ prius ꝓbationes reciperent sup replicatõe ꝗmissa ꝓpter qd̃ ad nostram audiẽtiam fuit appellatum. ¶ Quo circa mãdamus quatenus si res ita se habet reuocato in irritum ⁊c.

¶ Regorius. ix. J. et. AB. canoñ. pragen.

¶ Si ꝑ exceptionem suspensionis contra quã replicat de nullitate ordinatio ecclesie retardat fit absolutio ad cautelam.

Apostolice se. ⁊ ifra. Sane vobis apud se. apost. admittit ad defensionẽ ecclesie sue etiã piurus: q̃ etiã ad agẽdum siue ad accusandũ admitteret ꝓsequẽs suam vel suorũ iniuriã. iij. q. xj. neganda. ⁊. iiij. q. vlti. oibus. ergo multo fortius ad defendendũ cũ ad defendendũ admittit qui als ab agẽdo repellit. s̃. e. cum inter. ⁊ j̃. e. dilecte.

a ¶ Potuerit. Sic videt q̃ ille q̃ appellat ante sniam diffinitiuã a grauamine: q̃ in cã appellatõis necesse habeat ꝓbare corã iudice appellatõis cãm sue appellatõis verã fuisse: sic. s̃. de testi. ex pte ade. Sed ꝓtra videt qd̃ sufficit ꝓbare corã iudice appellatõis. qd̃ iudex inferior exceptionẽ admittere noluit s̃. de offi. dele. cũ cã. ⁊ j̃. de ap. vt debitus ⁊ melꝰ. c. dilecto. Illud ꝯriũ ex pte Ade soluit i illa decr. alia vo ꝯria soluunt per decre. j̃. de ap. interposita. j. rñ. cũ cñ q̃s ꝓbabilez cãm exponit quã dicit se ꝓbaturũ si iudex ipm repellat ⁊ ꝓter hoc appellat tũc in cã appellatõis no est necesse ꝓbare cãm verã esse: s̃ sufficit ꝓbare q̃ non fuit admissus. sivo nõ obtulit se ꝓbaturũ. s̃ illam tñ allegauit tũc in cã appellatõis ꝓbabit cãm illã veraz fuisse als ad priorem iudicez remittet ꝗm tenorẽ illiꝰ decre. j̃. de ap. interposita. ⁊ ꝗm illã bodie ꝓcedẽdũ ẽ et ideo in hac decre. dz ꝓbare q̃ trabebatur vltra duas dietas q̃ cũ ꝓposuit suã exceptionẽ: nõ obtulit se illã ꝓbaturũ sed in decre. illa: dilecto. j̃. de ap. nõ obtulit se ꝓbaturũ ⁊ tñ sufficit probare q̃ nõ fuisset admissus ibi iã ꝓst abbat de exceptõe ꝑ ꝓfessionẽ ꝑsbri facta coram auditore. Sed dubitabat an ꝓter illam vel alias legitimas fuerit appellatũ. ⁊ ideo sufficit probare q̃ ꝓposuerat illas: ⁊ q̃ nõ fuisset admissus ⁊ eodem mõ rñdeas ad illã. s̃. de offi. dele. cũ cãm. q̃ iudices ibi certi erant de exceptionibus: q̃ bñ sciebãt vtrũ habuissent subdelegationẽ iudicis vel excusationẽ ipsius bodie cñ seruãdũ est ꝓut dicit illa decre. inẽposita ap.

b ¶ Supsedere curetis: supple abbatẽ scti Lau. ⁊ eius ꝓiudices ad q̃s Gu. lr̃as impetrauerat ꝗ ipsius aduersariũ sup ꝓsecutõe appellatõnis sue ꝓcedere ꝓmittens iuxta traditã sibi formã. alioq̃n isti ꝓcedẽt iuxta traditã sibi formã: nõ obstãtibus lr̃is impetratis ad abbatẽ scti Laurentij ⁊ eius cõiudices. Si vo Gu. nõ ꝓbauerit se trahi vltra duas dietas extra diocesim. abbas iste scti Huberti ⁊ eius cõiudices ꝓcedere in negocio sibi ꝓmisso nõ omittãt ad petitionẽ aduersarij. ⁊ iuxta mãdatũ ad ipsos directũ nõ obstantibus lr̃is impetratis ad abbatẽ scti Lau. ⁊ eius cõiudices sicut ꝓtinet in antiqua decre. als esset manifestũ ꝯriũ. j̃. de ap. vt debitus. cũ si. Sed isti quibus scribit nõ erant iudices appellationis: s̃ dati erant ad exequendũ quasdã snias suspensionis ꝓtra istum Gu. latas ab archiepo Treuereñ. post appellationem ab isto Gu. interpositã ⁊ cognoscere debẽt de appellatione Gu. q̃ hoc eis mandat ꝑ lr̃as istas: ⁊ si Gu. non ꝓbauerit exceptionẽ ꝓcedent postea ad exequẽdas snias suspensionis latas ab archiepo ꝑdicto.

Dilecti filij. ¶ Per excõicationis ⁊ piurij exceptionez a sua vel ecclesie sue defensione quis repelli nõ dz: vel sic vt in rubro. Primo ponit petitionẽ appellantis. Secda dat iudicẽ: ibi. quo circa. AB.

c ¶ A defensione: sic patet q̃ q̃libet admittit ad defensionẽ ecclesie sue etiã piurus: q̃ etiã ad agẽdum siue ad accusandũ admitteret ꝓsequẽs suam vel suorũ iniuriã. iij. q. xj. neganda. ⁊. iiij. q. vlti. oibus. ergo multo fortius ad defendendũ cũ ad defendendũ admittit qui als ab agẽdo repellit. s̃. e. cum inter. ⁊ j̃. e. dilecte.

d ¶ Defendendo. ⁊ ex b patet: q̃ excõicatus tam se q̃ ecclesiã suam defendere põt. agere vo nequaq̃z vt hic. ⁊ s̃. e. cum inter. ⁊ j̃. eo. c. pri.

e ¶ Interlocuti fuerũt: ⁊ male: q̃ si hoc esset ꝓbatũ. nõ repelleret: q̃ excõicato vel criminoso licitũ ẽ defendere tam se q̃ ecclesiã suã. s̃. e. cũ inte Et est arg. q̃ nõ debz quis admitti ad probandum: quo ꝓbato nõ ꝓdest. C. de ꝓba. ad ꝓbationẽ. s̃. de offi. dele. cum ꝓtingat. ad fi. vbi de hoc.

f ¶ Habet: h̃ habes q̃ cõtra exceptionez voli non dat replicatio de dolo. ff. de do. excepti. apud celsum §. marcellus. Sed ꝯ habes. s̃. eo. cũ ecclesiastice. ⁊ j̃. de diuor. significasti. et j̃. de adul. intellexim⁹. et. c. sequen. ⁊ xxxij. q. vj. nihil iniquius. ff. solꝰma. viro. s̃ veritate inspecta nõ sunt cõtraria q̃ ad finẽ: q̃ vnus est finis siue effectus siue replicatio voli detur siue neget. scz ne alter de dolo suo cõmodũ habeat in casu

p̃ñti non dat replicatio. ad hoc alter. scz actor agere possit cũ sit excõicatus. sed admitteret hic replicatio si actor excõmunicatus admitteret ad agendum quod esse non debet: ⁊ ita cõmune delictum noceret vni ⁊ alteri non. vnde non obesset ei excõicatio: ⁊ ita intelligit lex ꝑdicta apud celsum. §. marcellus. Ideo ibi non dat replicatio. ne scz cõmunis malicia alteri sit lucro alteri vo damno. verbi gratia. Dolo induxi te ad aliquid ꝓmittendum. deinde induxisti me dolo ad remittendum. ⁊ sic vterq̃z est in dolo quo casu si ago cõtra te ad id qd̃ ꝓmisisti mihi ꝑ dolum meum mihi poteris opponere exceptionem quam exceptionem non potero remouere ꝑ meã replicationem si daret hic replicatio repelleret reus. ⁊ actor remaneret in lucro de dolo qd̃ esse nõ debet. Et ideo in. l. illa nõ datur replicatio: et in contrarijs datur replicatio ꝓter eandem causam: vt patet in adulterio viri ⁊ vxoris. verbi gratia. Mulier repetit virum suũ ipse opponit ei adulteriũ excipiẽdo contra eã q̃ ⁊ ipse sil̃r est adulteratus hic admittit replicatio mulieris iõ: scz ne ille lucruz habeat de suo adulterio si replicatio mulieris non admitteret: ⁊ sic remaneret maritus in lucro de dolo suo vt vxorem repelleret ita ⁊ vni noceret adulteriũ. alteri vo non: qd̃ esse non debet. ⁊ sic intelligẽ. s̃. eo. cum ecclesiastice. Et ita patet q̃ idem est replicationẽ dare qd̃ denegare ⁊ sic eadem rõ est vtrobiq̃z: ⁊ hic est rõ alia que reddit in lr̃a. ⁊ melius. s̃. eo. cum inter.

Apostolice. ¶ Potest diuidi in q̃tuor partes. nam primo ponit exceptionẽ. Secda ibi. Quas replicatõz. Tercia ibi: ne tñ relaxatõis cãm. Quarto relaxatõz ibi. sniae. Ab

a ¶ Cõtingeret retardari: ex⁊ videt q̃ suspẽsus ab officio ⁊ bñficio nõ posset agere tanq̃ excõicatus esset maiori excõicatione: arg. s̃. de consue. cum dilectus. ⁊. s̃. de elect. cũ inter. ℟. ibi suspensus nõ põt eligi. ⁊ sic electus nõ posset agere ꝓ sua electione: arg. contra. j̃. de cler. excõ. mi. c. vl. vbi babẽs. q̃ suspensi eligere possunt ⁊ sic pñt agere ꝓ sua electõe. sic ⁊ exercere ea que sunt iurisdictionis. s̃. de electi. illa. Solu. ꝯtraria ista loquunt in diuerso casu. hic em̃ loquit de suspẽsione iudicis. ⁊ in concor. cõtraria loquunt de suspensiõe canonis: ⁊ canon mitius agit q̃ minister iuris. ff. de arbi. cels? ⁊. l. p̃cedẽti. in fi. cum ergo isti suspẽsi. dicãtur ꝯ sniam bois ab officio ⁊ bñficio. iam nõ interest ipsoꝝ agere ꝓ eccl̃ia cũ ab ipsi? bñficio priuati sint ⁊ p̃cipue cũ agunt ꝓ re spũali. scz ꝓ ordinatiõe ecclesie a qua p̃uati sunt ꝓ suspensionem. vnde cum non possent eligere vel eligi nõ possent ꝓsequi causam electionis q̃ nõ possunt agere ꝓ eo quod possidere nõ possunt ꝓ se vel pro alio: arg. j̃. de cler. ex. mi. si celebrat. in aliis aũt negociis ꝓprijs vl' ecclie quilibet si mandato ecclesie agerent bene admitterent: q̃ nõ sunt p̃uati cõione boim. s̃. e. a nobis. § q̃ priuati sũt cõione sacrorꝝ ad sacramenta spũalia nõ admittunt: nisi prius fuerint restituti: et ideo fuerũt absoluti. ne cõtingeret ordinationẽ ecclesie impediri q̃ in p̃ntia dñi pape fieri debebat ꝯ istos. et iõne ordinatio siue electio ecclie impediret absoluit eos ad cautelã. b ¶ Ad cautelã: sic. s̃. d testi. veniẽs i fi. ⁊. j̃. d ap. ad p̃ntiã. ⁊. j̃. de sẽ. ex. ꝯ tuas. ⁊. xxiiij. q. iij. audiui?

cõstitutis quedã suspẽsionis ⁊ amotionis a beneficijs sentẽtie sũt in modũ exceptõis obiecte.

¶ Quas licet ꝓponeretis vos posse nullas eẽ ꝯ testes idoneos ⁊ instrumẽta ꝓbare. ¶ Me tũ ordinationẽ prageũ. ecclesie propter quam veritatis huiusmodi obiectõnis obstaculo contingeret retardari. ¶ Sententias ipsas relaxamus ad cautelam.

¶ Dem decano lincoln.

¶ Excõmunicationis exceptione non obstante valet rescriptũ impetratum in causa appellationis licet de excõmunicatione lata post appellationem a grauamine nõ faciat mentionem.

Dilecte i xpo filie p̃oriss̃a et ꝯuentus de campessia nobis significare curarũt. q̃ cũ inter ipsas ex vna pte. ⁊ p̃orem ꝯuentu de bucellea ex altera super quibusdã decimis et rebus alijs ꝯ q̃bus ꝯueniebant ab ill' corã abbate scti Bñdicti ⁊ eius collegis autoritate ap. questio verteret. ⁊ ipse ad nos ex sufficienti grauamine appellssent ac nunciũ suũ ad ap. miserint ꝓse quẽdã p̃fati iudices postmodũ tulerũt excõicationis sniam in easdem. Nostris ergo lr̃is sup ap. p̃fata nõ facta mentione de excõicatione ꝯ eundã nunciuꝝ ad priorẽ de angles. ⁊ suos coniudices impetratis pars aduersa ex eo se appellasse ꝓponẽs q̃ ipsi iudices exceptionẽ excõicationis p̃dicte cõtra ipsas ab eadem parte ꝓposita admittere denegarunt ad priorẽ de gernemoe ⁊ suos coniudices nr̃as sup hoc lr̃as impetrauit coram quibus ex parte ipsarũ fuit excipiendo ꝓpositum q̃ cuꝝ post appellationem legitimam dicta sentẽtia lata fuerit ⁊ cuilibet ex cõmunicato defensiõis auxiliũ cõpetere dinoscat memorati iudices exceptionẽ partis contrarie sicut nec debebant admittere noluerũt: sed cũ dictus prior de gernemoe ⁊ cõiudices sui talem exceptionẽ non reciperent earundẽ: ipse nostrã audiẽtiaꝝ appellarunt. ¶ Quo circa mandamus quatenus si est ita reuocato in statuꝝ debitũ quicquid post huiusmodi ap. inueneritis attentatũ. in eodẽ negocio iux̃ prioris mãdati nostri ad p̃fatũ priorẽ de gernemoe ⁊ coniudices suos directi tenorẽ p̃uia ratione ꝓcedas.

¶ Dem abbati sancti saluatoris papien. ⁊ vercell. ꝓposito.

¶ Per exceptionem excõmunicationis a ꝓsecutione appellationis etiaꝝ originalis actor repelli non debet.

Significauerũt nobis capitulũ de conarc. q̃ cũ. p. in suũ archiꝑsbyterũ elegissent mediolan. archiepiscopus p̃sentatã sibi electionẽ renuens confirmare quẽdam zepum clericũ in archiꝑsbyterũ instituit ecclesie supradicte. quare ipsis ad sedem apo. appellantibus p̃posito sancti stephani causam ipsã sup his dicimur cõmisisse. qui electionem ipsorum cõfirmãs ⁊ ꝓnuncians ius eligẽdi ad ip̃m capitulũ pertinere partem aduersam ab impetitione ipsoruꝝ sita. ⁊. c. cum spẽciali. ⁊. c. cum causam. ⁊. c. dilecto.

d ¶ Denegarunt: ⁊ bñ. vt sequit infra in fine. q̃ licet excõicate essent etiã ab initio ⁊ ab alijs iudicibus nihilominus poterant appellare si grauarent ⁊ lr̃as impetrare. s̃. eo. cum inter ⁊. j̃. eo. c. pri. ⁊ vlti. vnde lr̃e sup hoc impetrate valuerunt: vt j̃. sequit.

e ¶ Reciperẽt ⁊ male fecerunt: quia debebant illam admittere: quia vt sepius dictum est: excõicati a sua defensiõe repelli non debẽt quod isti facere nolebant: ⁊ iõ quicquid fecerũt post appellationẽ in pristinũ statũ reuocat.

f ¶ Si est ita: scz q̃d p̃or de gernemoe nõ recepit exceptionem prioriss̃e.

g ¶ Priorem de gernemoe: q̃d fuit p̃mũ respectu istius mãdati: s̃ fuit tertium mãdatũ respectu p̃mi directi ad abbatem scti Bñdicti. Et iste linconien̄. dicamus post q̃ ꝓstiterit sibi de appellatõe p̃oriss̃e interposita corã priore de gernemoe ꝯ eo q̃ exceptionẽ prioriss̃e nõ recipiebat dꝫ cognoscere sup eo de q̃ prior de gernemoe debuit: scz an appellatio monachorũ fuerit legitima vel nõ: ⁊ si iste inuenerit monachos legitime appellasse ꝓcedet. si minus legitime ꝓdẽnabit priorẽ. ⁊ ꝯuentũ ad expẽsas restituẽdas prioriss̃e ⁊ remittet ꝯtes ad p̃orem de angles. put hic dicit: q̃ ea est forma appellationis q̃ interponit a grauamine. j̃. de appel. cuꝝ in ecclesia. ⁊. c. vt debitus. et ille prior de angles. postea cognoscet de appellatione sibi ꝓmissa interposita ab abbate scti Benedicti.

Dilecte. Per excõicationis exceptionẽ a ꝓsecutẽe appellationis quis repelli nõ dꝫ. Sic cõiter summit: sed hec summatio non continet aliquam dubitationem ꝯ. c. cum inter. s̃. e. ⁊. j̃. eo. c. fi. ideo summo sic vt in rubro. ⁊ fm hoc est casus nota. ⁊ forte singu. per quem posset colligi vna regula: etiam ab interlocutoria non est necesse in rescripto facere mẽtionem de q̃ infra dicam. Diuidit hec decre. nam primo ponitur appellãtis narratio. in secda appellatõis ꝓmissio. ibi. Quo circa. Ab. si. c ¶ Ex sufficiẽti: si le. s̃. vt lite nõ ꝓtest. accedẽs sed dic grauamine. scz expsso coram iudice. als appellatio nõ admittitur nisi causa probabili allegata: que si esset probata debeat legitima reputari. j̃. de appell. vt debitus. ⁊. c. interpo-

Significauerũt. Hic est casus singularis quatenꝰ dicit de actore. Diuidit in duas partes. In prima ponit querelã appellantis. in secda instruit iudicẽ de quo ibi mandamus. Abbas. h ¶ Renuens cõfirmare: q̃d facere potuit. si nõ erat idoneus: ⁊ illos potuit priuare iure eligẽdi: vñ si hoc fuit verũ tenebat archiepi institutio. s̃. de elec. nihil. est ⁊. c. q̃ ꝓter. ad ip̃m em̃ ꝯtinet examinatio ⁊ cõfirmare dictũ electũ vel reprobare: vt ibi dicit: als iusta fuit appellatio clericorũ q̃d patuit postea ꝯ sniam: vel ideo hic eaꝝ noluit cõfirmare: quia dicebat archiepiscopus ad ip̃m spectare ius eligendi archiꝑsbyterum in plebe: ⁊ hoc apparet ꝯ sententiam iudicis delegati qui confirmauit electionẽ capituli ⁊ ꝓnunciauit ius eligendi ad ip̃m capl'm ꝯtinere.

a ¶ Absoluit: sup quo fuit hec absolutio h nō dicit potuit eē q capitulū petebat a parte aduersa expensas. vl forte petebat fructus pceptos ab illo instituto qui peti poterant: vel qd vlterius nō haberet vocē cōtradictionis in electione. et sup hoc appellauit capitulū q̄tū ad cōfirmationē electionis q̄tuz ad ius eligēdi appellauit ps altera. et sic ab eadem snia pōt vtraqz ps appellare: sic. j. de testa. Rainutius. et c. Rainaldus. qz sunt in sententia plura capitula alr nō haberet locum duplex appellatio ab vtraqz parte.
b ¶ Excludi: vt. s. c. pri. et c. cuz inter. et c. vltimo. c ¶ Defensio. Ex hac lra videt q isti de capitulo erāt rei ex eo q dicit legitima defensio. sed apparet ipso facto q erant actores qz petebāt electionē suā cōfirmari. et ius eligēdi ad se spectare dicebāt in istis duab9 obtinuerūt in tertia petitione succubuerunt sup q̄ appellauerūt: et ex eo etiam q dicit ptē aduersam nō esse cogendam ad respondendū illis de capitulo. et sic erant actores: sed actor excōmunicatus nō admittit ad agendū infra. c. pximo. Qualit ergo isti admittunt: et sic ē argu. q excōicatus admittit ad agēdū. Dicas q q in eo q ↄdemnati fuerūt q̄si rei intelligunt. ne ergo suū ius amittant p iniquā sniam admittit ad defensionez iuris qd amiserant p sniam et sic q̄cq̄d faciūt totū est ad sui defensionē: et iō admittunt nō obstante exceptiōe excōicationis. quia ptextu excōicatōnis nō est aliq̄s condēnand9 iniuste aut etiā absoluēdus. p talē em̄ sniam iniquā amitterent isti ius suum si nō admitterent ↄ sniaz: et sic trāsiret in rē iudicatā: qz ex eadē rōne nō possent appellare: s q̄libet ↄdēnatus pōt appellare: vt. s. eo. cū inter. et psequi appellationē suā. j. eo. c. vlti. secus videt si eēt lata p eo snia: quia tūc nō videt valere snia si est excōicatus actor s cā ꝓpterea nō periret qz eo absoluto agē posset. sic g isti sunt audiendi. Quid faciāt iudices si inueniāt sniam iniquā. debēt eā cassare. Sz nunq̄d ↄdēnabunt alteram partē ipi excōicato videt q sic. qz hoc ad officiū eius q̄ cognoscit de appellatione ptinet. et sic fertur snia p actore excōicato ex certa scia. Sz ↄ. j. eo. c. pri. in fi. Forte posset dici q cōdemnatio differtur in tempus absolutionis: ex q̄ iā releuatū est grauamen in casu illius capituli credo q capitulū fuit excōicatuz post appellationē p alia cā et ab alijs iudicib9. et sic minus contineret dubitatōis. Sz nō est verū q ferat snia p excōicato: qz nō cōstat illū excōicatū esse. imo repellit excipiens: nec audit volens reprobare excōicationē: et sic pōt iudex ferre sniam pro tali: s si post sniam latā vellet pbare q actor erat excōicatus. audiret forte: qz exceptio excōicationis in q̄libet parte litis admittitur: vt. j. c. pxi. s snia q̄ pcessit nō min9 robur obtinet firmitatis. et executio sola impedit si post rē iudicatā excōicatio pbetur. vt in decre. Inno. iiij. q̄ sic incipit. pia ↄsideratōe. in fi. lib. vj. d ¶ Procedatis. Hic remittit cā ad eos a q̄bus fuit appellatū: s hoc voluit appellās. alr nō remitteret. j. de appel. accepta. et c. interposita. §. ij.

Exceptionē. ¶ Diuidit. Nā pma ps ponit dictū qd dicit spēale et exprimit cām. Scda ibi. Qui si. Tertia pcipit sine ope exceptiōis publicū excōicatū repelli. Ab. e ¶ In dilatorijs. Ad intelligentiā hui9 nota q exceptionū alia ē dilatoria alia pemptoria. Itē dilatoriaꝝ exceptionū alia ē declinatoria iudicij. alia ē dilatoria solutōis. Declinatoria iudicij triplex ē siue pbat ↄ iudicē siue ↄ rescptū siue ↄ impetrātē sint q̄s pmo loco ꝓponēda est recusatio iudicis. ar. s. de proba. q̄m ↄ falsam vbi de h et q̄ illā omittit trāseundo ad alias. ad aliā postea nō videt posse reuerti qz litigando corā ipso sup alijs psonā iudicis approbare videt. Itē alie dilatorie ante ingressuz litis debent ꝓponi. j. de re iudi. inter monasteriū et. C. de excep. l. vlt. et C. de appel. cū cām. et C. de pcu. ita demuz ad hoc etiam facit. C. de iudi. sancim9. in fi. vñ post litē ↄtest. aut etiā post terminū statutū ad dilatorias ꝓponendas ꝓponi non pñt. s. eo. pastoralis. nisi de nouo orta fuerit vt ibi dr. et. s. de of. dele. insinuante. Dilatoria solutōis ante li. ↄtest. ꝓponi dz. sed pbanda ē postq̄ actor fundauerit intētionē suā. C. de pbat. exceptionez. et. iij. q. vj. §. exceptionē et q̄nqz pt ꝓponi etiā in cā appellatiōis. s. de fi. instru. cū Ioan. C. de excep. si quidē. Exceptio vero pemptoria ꝓponi pōt q̄ncunqz ante sententiam siue etiā anteq̄ sit in causa conclusuz et pōt etiā ꝓtestari añ lit. ↄtē. vt h et. C. de excep. exceptionē. et. j. de psēp. audit. et. s. de testi. c. de testib9. i fi. et post sniaz i cā appellatōis. C. sen. rescin. nō pos. l. ij. Et ē alia dilatoria q̄ ptim accedit ad nām (ve) dilatorie et pti ad nām pemptorie. sicut ē exceptio excōicatiōis: qz p poni pt q̄ncūqz et añ lit. ↄte. et etiā post sniam: et etiā si nō appellaret: qz q̄nqz facit retro iudiciū nullū vt h. et. j. de re iudi. ad pbandū et vere dilatoria est: qz ea pbata iudiciū siue pcessus est nullus: s actio remanet salua. vt in pdicta decre. ad probandū q̄nqz tñ nō facit iudiciū nullū: vt i decre. pia. vt dr in nota. etiā si. et est spāle in hac exceptōe ꝓpter piculū aie: vt h dicit. Item quodamō silis est huic exceptio falsi pcuratoris. qz et illa pōt ꝓponi q̄ncunqz etiā post sniam. s. de pcu. in nra. et. C. eo. titulo licet. f ¶ Qui si eā omiserit. Not. quoddā spāle in hac exceptione. qd in alijs nō seruat qz si ex certa scia illā omittat. nihilomin9 pōt eā opponere. q̄ncunqz postea s in alijs nō est ita. s. de offi. deleg. insinuante. et. j. de re iudi. inter. et. iij. q. v. q suspecti. puniunt tñ in expensis litis ꝓpter dolū suū. Et h arg. manifeste q nemo iure publico pōt derogare seu renūciare. s. de fo. cōpe. si diligenti. vbi de hoc. et. s. de fer. c. vl. et arg. j. de sen. ex. c. cōtingit. g ¶ Condēnādus: etiā si excōicatio pbata fuerit et pcessus habit9 nō valebit. et h innuit lra ista vt actor laborib9 et sumptib9 fatiget. alr q̄re puniret in expēsis reus: si pcessus teneret. Sed p decre. nouā. j. eo. pia ↄsideratione. si instātia iudicij durāte excōicatōis exceptio ꝓponat. vt pbet pcessus habitus valebit: s in seq̄ntib9 actor nō audit donec fuerit absolutus et p h obuiat malicijs illorū q̄ sciēter omittunt excōicationis exceptionē ab initio dolose: et sic bona fuit puisio illi9 decr. Et idē intelligo etiā si p maliciā nō omittat. secus credo de illa exceptione q̄ ꝓponit ↄ iudicē publice excōicatum in quē nulla cadit iurisditio. vñ dū sic ē excōicat9 nō tenet pcessus illi9 de re iudica. ad pbandū. de h notaui in decre. pia. in glo. q̄ incipit. s mirū. li. vj. Ber. h ¶ Publice. Not. etiā istad: qz in h ē arg. q nulli licet ignorare qd publice factū ē. xvj. dis. q dicitis. et. s. de postul. pre. ad hec. Et iō nō pdest alicui. si dixerit se ignorasse vt in proxi. c. sile de iudice excōicato publice. j. de re iudi. ad pbandū. vñ collige si occulte q̄s excōicet q postea nō reuocaretur snia siue pcessus. op. ar. de ele. ex. mi. aplice. vbi d h. qz de occultis nō cogit diuinare. j. vt eccle. bene. vt nostrū. et. ff. ad. l. aquil. si putator. et. ff. mā. si fideiussor. §. si cuz debitor: quia nec tenemur ad eius obseruationē nisi post publicationē. s: de ↄsti.

a absoluit. a q̄ snia ptes ad sedez apostolicā appellantes causam ipsam vobis obtinē cōmitti: s a parte altera exceptōe excōicationis opposita contra capitulū memoratū vos min9 puide attendentes q ptextu excōicationis opposite a psecutione appel- b lationis non debeat quis exclu- c di cū omnis legitima defensio excōicato in iudicio reseruetur partē aduersam non esse cogendam ad respondendum eisdem perperam decreuistis pter qd dictū capitulū nostrā audiētiaz appellarunt: et infra. ¶ Mandamus q̄tenus si est ita exceptione hmōi non obstante in eodez d negocio procedatis.

Idem.

¶ Reus in qualibet parte litis excōmunicationē cōtra actorez obijciens auditur. et si maliciose distulerit in expensis condēnatur. et dato q nō excipiat ipe iudex publice excōmunicatum repellet.

e Exceptionē excōicationis in dilatorijs pponendis reus scienter omittens in q̄libz pte litis opponere minime phibetur: qd est in hac exceptione spāliter obseruanduz. Ne q̄sq̄ in periculū aie sue excōicato cō- f municare cogat. ¶ Qui si eam omiserit: vt actor laboribus et sumptibus fatiget in expensis g est legitimis condemnandus. h ¶ Excōicatus aūt publice et si hmōi exceptio nō opponit nihi-

cognoscentes. vbi dicit rem que culpa caret. ⁊ lxxxij. dist. proposuisti. ⁊ dico eā publice latā si iudex tulerit sententiā illaz in loco vbi publice iudicare consueuit ꝓsentib⁹ officialibus suis ⁊ ptibus vel altera absente p contumaciā. C. qūo ⁊ qñ iudex. si vt ponis. ij. ⁊ l. j. al's si occulte nō obesset. ꝗtuz ad hoc multa argumēta possunt induci ꝯ ea q occulte fiunt. xix. di. anastasi⁹ ⁊ §. de offi. dele. consulnit. ff. de ritu nuppalam. ⁊ de offi. pfec. pretor. barbarius.

a ¶ Officio iudicis: sic prelatus ex officio suo examinare debet electuz sibi pñtatū. §. de elec. nihil ē. ⁊ c. cū nobis olim. ⁊ c. venerabilem. ⁊ ꝓtor quos prohibet in totuz prohibet etiā si pars non opponat. ff. de postu. quos ꝓhibet. ⁊ ff. de ꝓcura. filiusfamilias §. veterani. sic etiā iudex admittit cōpensationē. lz ꝑs hoc nō petat. ff. de peti. here. l. vlti. ⁊ ff. de iniur. apd labeonē. §. si q̄s. al's ius publicū offenderet qd esse non dz. §. de fo. cōpe. si diligēti. C. de ꝓcu. militē. ⁊ C loca. milites. Iudex eñ q scit actorē excōmunicatū nō dz ei ꝓticipare ⁊ sic tā p se q̄ p alijs illum repellat ex officō suo. sic ⁊ quedam pñt pbiēi post sententiam. C. de iur. ⁊ fac. igno. l. j. ⁊ ff. ad macc. tamen.

lominus est officio iudicis repellendus. I Dem.

¶ Non cōpetit exceptio rei iudicate reo quia non possidebat.

b Aduersario tuo p iudicez
c absuluto qñ tpe mote litis rē petitā ab ipo sine dolo desierat possidere: si cam mō possideat tibi petenti denuo rei iudicate exceptio non obsistat.

I Dem.

¶ Valet rescptū ipetratū ab excōicato sup ꝓsecutōe appellationis licet de excōicatione nō facit mentionem.

Venerabilem. §. M. archiepm narboneñ. q a iudi-
d cib⁹ ex sufficiēti ḡuamie ad ap. se. appellās ad vos sup appellatione: ⁊ si ex cauſ alijs tpe impe-
e trati rescpti vinclo fuerit excōicatiōis astrict⁹ de qb⁹ ibi mētio nō habeſ ad ꝓsequēdā p easdē lras appellationē pdictā decernim⁹ admittendū. ¶ Quia nihil excōicato appellare pdesset si nō posset appellationē suā prosequi ⁊ sup ea lras impetrare.

¶ Rubrica. De ꝓscriptōnibus.

Ex concisio aphricano.

tur. ⁊ l. se. ⁊ l. cū de hoc. Item q ille qui absoluit: possideat rē tempore sententie: vt hic dicit. ⁊ ff. de excep. rei iudi. si rē meā. ⁊ ff. de rei vendi. sinautē. §. j. Ber.

Venerabilem. ¶ Primo ponit dictū scdo subiūgit ipius cām ibi: quia nihil. Ab. sic. d ¶ Ex sufficienti: sic. §. eo. dilecte. ⁊ itellige q ex pressit cām grauamis corā iudice a q̄ appellauit: vt ibi dixi al's ñ admittit appellatio. j. de ap. vt debitus.

e ¶ Rescripti. nō q §. sepius dictū ē q rē excōicatus siue a iudice suo siue ab alijs tēpore ipetrati rescpti ñ ꝓhibeſ ꝓseq̄ appellationē: ⁊ appellare. iij. q. ix. reuera. ⁊ j. d sen. excō. p tuas. ⁊ §. e. cū inf. ⁊ c. dilecti. ⁊ c. significauerūt. ⁊ lras impetrare ⁊ oia facere q ptinēt ad suā defensionē: vt hec oia patēt p iura pdicta: lz nō faciat mētionē de sua excōicatione: ⁊ sup ipsa appellatione pōt lras impetrare: vt dicit in fine.

Rica. De prescriptōibus. Supra visum ē de exceptionib⁹ in genere: ⁊ q̄ frequenter obijciť pscriptionib⁹ exceptio ⁊ plerūq̄ dubitať an ⁊ qñ ꝓpetat merito post pcedentē sequiť ista. Ab. sic.

¶ Eps ꝯ epm locū p se ꝓuersuz ad fidez pscribit triennio ⁊ cum vacat ecclesia vel ē in scismate nō prescribiť contra ipsam.

Pacuit: vt si q̄scq̄ aliquē locū ad catholicā vnitatē cōuerterit si eū p trienniū neminē repetente tenuerit vlteri⁹ ab eo nō repetať. Si tñ p ipm tri-
f enniū fuerit eps qui posset repe-
g tere ⁊ tacuit. ¶ Si aūt nō fuerit non ꝓiudicet matrici ecclie: ⁊ liceat cū locus acceperit epm ex ipso die intra trienniū repetere.

¶ Itē si fuerit eps ad catholicā fidē ex donati pte cōuersus nō ei ꝓiudicet pfinitū tps: ⁊ ex quo die conuersus est habeat p triēniū ptātem repetendi locū q ad ipsam cathedram pertiebat.

Ex registro Grego. italie patricie.

¶ Taciturnitas prelati nō nocet ecclesie donec sit pscriptum secundo sic in rebus inuasis nō currit prescriptio.

b Nihil pdest: et infra. Mihil cū scandalo nihil cum forali strepitu vobiscū nos velle

Pacuit. ¶ Diuiditur nā primo ponit determinatū exponēs ibi: dictū: scdo determiat ibi: si tñ casum determinatū exponēs ibi: si aūt aliū addens ibi. itē si ab. f ¶ Per trienniū. Signať. §. xvj. q. iij. placuit. vt q̄cunq̄: vbi dr q q̄ post sex mēses negligit plebes conuertere ad catholicā vnitatē q̄ postea potuerit eas cōuertere habeat ipsas. Sol. illud. c. ⁊ istud sunt eiusdē cōalij. ⁊ illud dz intelligi p suppletionē istius ⁊ econuerso. s. vt vicini epi admoneāt epm vt plebē suā cōuertat ad fidē catholicā. et si negligēs fuerit p sex mēses a tpe admonitiōis cōputādos: q̄ potuerit eā postea cōuertere bēat eā cōputato isto triēnio post illos sex mēses ⁊ sic bz sex mēses prio ⁊ postea triēniū ⁊ sic nullū ꝓtrariū ⁊ ita habes sic pscptionē triñ ānoꝝ ⁊ sex mensiuz ꝯ ecclam qd est ꝯ illud: ⁊ j. e. de q̄rta. ⁊ xv. q. iij. §. q̄s actiōes. ⁊ ⁊ introductū fuit favore fidei catholice. g ¶ Si aūt nō fuerit: ⁊ ita vacāte ecclesia nō currit ei pscriptio. Itē si eps fuerit heretic⁹ nō currit ecclie pscriptio: vt in. §. se. q̄a tūc ecclesia q̄si vacare intelligiť ⁊ videť q debeat currere quia ecclia vacante ipius economus pōt cōuenire ⁊ recōueniri: vt ar. xij. q. ij. vultrane: ⁊ c. nobis ergo. videť q currit pscriptio. Sz nō est vex q economus possit agere vel cōueniri vacante ecclesia: quia tūc caret legitimo defensore. j. ne se. va. per totum: ⁊ ideo non currit: imo dormit interim prescriptio.

Nihil pdest. ¶ Hoc. c. legiť varijs modis i glo. ⁊ ex vt. j patebit ꝓm Io. an. sūma duab⁹ modis ꝓm pmas duas lec. q̄ eliciūť ex glo. fi. ⁊ prio sic vt i rubro posset sūmari et alijs modis vt. j. patebit: ⁊ iste due lecture sūt vere in se ⁊ pcedūt sine scrupulo. de alijs vo posset dubitari vt dicā in seqntib⁹. Diuidiť: nā prio repetit q scpserat olim. scdo ꝓtestať ibi: ⁊ illud Ab. sic. b ¶ Nihil cū scandalo: ar. q ꝓpter scādalū resistēdū est a iure suo. §. de tēp. or. ad aures. vbi de hoc. ⁊ x. q. iij. cauēdū

7.xj.q.iij.nolite.7 sic dñs cū scirēt nō debere soluere tributū.tū ꝓpter scādalū soluit apls ne aliquē scandalizaret ꝓprijs manibus victū sibi querebat.xxviij.q.j.iā nunc.versus finē.7 ꝓpter scādalū cōsuetudo loci seruanda est vt fecit mater Augustini. xij.distinct.illa.in fine.argu.j.de re iudi.qui scandalizauerit.

a ¶ De causis pauperum:7 sic bona ecclesie pauperū sunt.xvj.q.j.qm̄ q̄cād.et.xxiij.q.vij.q autē.7.q.viij.cōcuniōr. circa pīn.et ideo pauperū esse dicunt:quia tpe necessitatis oia sunt cōmuni canda.xlvij.dist. sicut bi.7.xj.q.j.c.ij.7 victu 7 vestitu bis contēti sum⁹.x.q.ij.eps. 7.xij.q.ij.aurum.

b ¶ Futurā.ar.q negligētia vel taciturnitas plati non preiudicat successori:quia de licitum pfone 7c.s.ti. pri.cū venerabilis:et xvj.q.vj.si epm. sic et tpe plati male alienātis non currit pscptio xvj.q.iij.si sacerdotes 7 platus conditionez ecclesie exteriorē facē nō pōt.j.de vona.fraternitatē. ar.s.s. e.c. pri.7.j.e.auditis.i fi. So.negligentia plati siue taciturnitas bene pīudicat ecclesie. qm̄ ꝓpter taciturnitatem currit prescriptio:vt.j.quasi per totū.7.s.e.c.primo.7 ideo B intellige q̄tū ad centenariā pscriptionē que sola currit ecclesie romane.xvij.q.iiij.nemo.7.j.e.cū nobis:quia non poterit prescribere tpe suo p cētū annos:7 in aut.vt romana ecclesia gaudeat 7c.§.j.col.ij.Vel pōt intelligi de re inuasa quā ista patricia inuaserat violēter in q̄ nō currit pscriptio.xvj.q.iij. licet in regulis.7.xciij.di.illud.7 hec ꝓtestatio fuit quasi quedā interruptio quā fecit princeps pncipi.Sed hoc nō facit illa quā habes.xvj.q.iij.§.potest.ver.bis aūt.7.C.de an.excep. vt perfectius.s.de offi.ordi.pastoralis.in fine.

Sanctorum. ¶ Hoc.c.habz principaliē duos intellect⁹ ꝑmus in pscriptione ecclie actiue:scdo in passiue:fm primū hoc intēdit vt in rubro:fm aliū hoc dicit ecclia cōtra ecclesiaz pscribit spacio.xxx.annoꝝ.7 hodie nō ꝓcedit p.c.j. ꝓximū iō tene pmū.Ab. c ¶ Sanctiones:vt.xvj.q.iij.c.j.7.ij.7.c.q̄ cunq̄.7.c.placuit. d ¶ Quiete.i.sine interruptōe aliq̄:7 sine molestia de qua notat.j.e.illud. e ¶ Sincere.i.bona fide:qd pslumit eoipso q nō probat cōtrariū.arg.C.qui mili.non pos. sup seruis:7 qui malā fidē allegat eā probare debz.arg.xvj.q. iij.volumus.ff.de proba.q̄tiens .§.qui volo:7 quod dicit de. xxx.anno.pscriptione quā nō tenet hodie verū est in reb⁹ ecclesie.tenet tamē in rebus priuatorū.j.e.de quarta.7.c.ad aures. f ¶ Absq̄ synodali:p istā synodalē proclamationez fit interruptio pscriptionis als non possit litem cōtestari.C. de anna. excep.vt perfectius.als non videtur.C.de prescrip.xxx.anno. sicut in rem.

Quarta. ¶ Primo ponit dictū:scdo casum exceptū. ibi:nisi.Tertio ius antiquū reprobat ibi:nam romana. Abbas Siculus. g ¶ Quadragenaria.Hodie vo iure communi sola.xl.ann.prescriptio currit contra ecclias nulla distinctione facta inter ecclesias 7 monasteria vt hic patet.7.j.eo.in pluribus.7.xvj.q.iij.§.potest.ver.q̄s actiones prout distinxit Gratianus.7 male in illo.§.potest.xvj.q. iij.versus fi.p vnaz collo.ver.in canonibus vero 7c. h ¶ Se posse tueri:s videt q nō possit se tueri:quia illa q̄rta decimaꝝ de iure cōmuni videt ad episcopū ptinere.x.q.iij.vnio.vnde si clericus iste cessauit in solutiōe illius quarte fuit malefidei possessor:7 ideo si pscripsit.j.c.pri.7.j.e.qm̄.7.c.vigilanti.7.c.si diligenti. Intellige q ab isto clerico nō incepit pscriptio nisi habuisset titulū tale q̄ dedisset ei cām pscribendi de quo dicit.j.e.si diligenti:sed ab aliquo pdecessorū fuit inchoata 7 ipse inueniens ecclesiam in possessionē habuit bonam fidez credens q aliq̄ iusta cā possidet vnde cōpleuit pscriptionem quia qui in locuz alterius succedit: iustā habz ignorantie cām.ff.de re iudi.q in alteri⁹.vel potuit habere titulū.s.cōcessionem epi tm̄ vnde prescpsit occasione illi⁹ tituli tm̄ licet minus iustus essz. vt dicit.j. eo.si diligenti

a de causis pauperū diffinire vobis scpsisse meminim⁹. ¶ Sz illud scire vos credim⁹ taciturnitatē atq̄ patiētiā nr̄am post me pōtificib⁹ in reb⁹ paupeꝝ pīudicīū nō facturā. ¶ Gregorius.

¶ Per quietam 7 sinceram possessionem.xxx. annorū prescribit ecclesia rem priuati.

Sanctoꝝ patꝝ sanctiones statuētes pfirmauerūt:et nos irrefragabilr pfirmam⁹ vt oēs possessiones ad singulas p uincias nr̄oꝝ fratꝝ ptinentes a q̄b⁹ p.xxx.an.possesse sūt q̄ete 7 sincē absq̄ synodali ꝓclamatione perpetuo teneantur.

Alexāder.iij.salernitano archiepiscopo.

¶ Quarta decimaꝝ.7 funerariū pscribit ꝓtra epm si.xl.annorū spacio nō soluat 7 cathedralis ecclesia interim nō vacauit.

Oē q̄rta decime 7 oblationūs defunctoꝝ cleric⁹ ab impetitiōe epi q̄dragenaria prescriptione tpis se posse tueri videtur nisi forte interim pastoralis sedes caruisset pastore/q̄ iura ecclesie sue exigere debuisset ¶ Mā romana ecclia tricēnalez prescriptionē contra ecclesiam non admittit. ¶ Dem.

¶ Possessor male fidei non prescribit.

Vigilāti studio cauēduz ē. ne male fidei possessores simus i pdijs alienis/ qm̄ nulla antiq̄ dieruz possessio iuuat aliquē male fidei possessorē/nisi resipuerit/postq̄ se aliēa nouerit possidē/cuz bone fidei possessor dici nō possit. ¶ Ephesin⁹ em̄ legislator solū ꝓpter vitandā miseroꝝ segniciē/7 longi tpis errorem 7 pfusionē pm⁹ tricēnali vl q̄dragēnali pscriptioni vigorē legis ipōsuit. ¶ Nobis autē tā in rebus cognitis q̄ latentibus placuit non habere vigorem.

¶ Possessores:sic.j e.qm̄.7.c.si diligenti.7.c.veniens.in fi. 7.xvj.q.iij.licet.7.xxxiiij.q.ij.si virgo.7.xxxiij.q.v.q vo.7 B iō etiā ptingit.q: sicut tpus nō tollit obligationē sic nec inducit. ff.de act.7 obli.obligationū. §.placz.7.B fm canones.sec⁹ fm leges.C.de pscp.xxx.vel.xl.an.si q̄s emptionis.xvj.q.iij.§.pōt.

l ¶ Mouerit:quod ē intelligendū si ante impletā pscriptiōez habuerit malā fidē:q̄ qui mala fide possidet nō pscribit:vt dictū est. Sz pone q post cōpletā pscriptionē incipiat hīe malā fidē nūq̄d teneē ipsam rem restituere vero dño videē q sic.q̄a iam scit q res nō est sua 7 nō dimittit peccatū nisi ablatū restituatur.xiiij.q.vj.si res.7.j.de vsu.cū tu. Sz ꝑ videē q cōpleta pscriptione tam tutus est fm vtrūq̄ ius.s.c. pri.7.j.eo.ti.qm̄ omne.7 in plurib⁹ alijs ergo iure possidet:si iure ergo iniuste: 7 bene.vt.xiiij.q.iiij.quid dicā;nec iaz dicit aliena vt ibi ¶ Preterea iura faciunt hoc meū illud tuū.viij.di.quo iure. Ite conditor canonis vel legis pōt mihi dare rem alienā et tutus ero. ff.de euic.lucius.7.C.de q̄drien.pscrip.bene a zenone 7 p totū 7 sic multo fortius potuit inducē hāc pscptionē in odiū negligentiū. Quidā dicūt q qm̄cunq̄ hz cōscientiā rei aliene : teneē eā restituere als peccat. Alij dicūt qd videē verius qd nō tenetur eā amplius reddere: qz iā nō est aliena:imo sua 7 iuste eā possidet qz iure.xiiij.q.iiij.q̄d dicā.sicut q̄ auctore pretore possidet iuste possidet.ff.de acqui.pos.iuste. Ala.dixit q si ex causa lucratiua rē habuit semp eā reddere teneē.arg.ff.de his qui in frau.cre.qui autē.§.si quid cum pupillo. Si vo ex causa nō lucratiua: puta q emit ab eo quē credebat dñm non teneē.ar. xiiij.q.j.q debitor. m ¶ Ephesin⁹. Impator fortitan fuit vel iurisperitus q̄ hanc legē primus edidit. n ¶ Segniciē vitandā.scz ne rerū dominia essent incerta.ff.de vsucapi.l.j.7 instit. de vsucapi.in principio. o ¶ Cognitis:ipsi domio q ab alijs possideantur. p ¶ Latentibus:quia verus dñs rem illam nescit ad se pertinere. q ¶ Placuit non habere. In malefidei possessore q̄ prescribere non potest siue ver⁹ dominus sciat rē illam ad se pertinere siue ignoret.vt.xxxiiij.q.ij.si virgo.7.ff.de peti.here.sed 7 si lege.§.si de eo.

k ¶ Mālā romana ecclia tricēnalez prescriptionē contra ecclesiam non admittit. ¶ Dem.

¶ Possessor male fidei non prescribit.

Vigilāti studio cauēduz ē. ne male fidei possessores simus i pdijs alienis/ qm̄ nulla antiq̄ dieruz possessio iuuat aliquē male fidei possessorē/nisi resipuerit/postq̄ se aliēa nouerit possidē/cuz bone fidei possessor dici nō possit. ¶ Ephesin⁹ em̄ legislator solū ꝓpter vitandā miseroꝝ segniciē/7 longi tpis errorem 7 pfusionē pm⁹ tricēnali vl q̄dragēnali pscriptioni vigorē legis ipōsuit. ¶ Nobis autē tā in rebus cognitis q̄ latentibus placuit non habere vigorem.

Vigilāti. ¶ Primo ponit dictū scdo ibi.Ephesin⁹ rationē legis contrarie. tertio corrigit ibi:nobis. Abbas siculus.

Ad aures. Cōmunis diuisio. scd̃a ibi: tue. Abbas Sicu. a ¶ De iure canonico ⁊ etiā ciuili. s. de pba. ex lris. j. de iurepa. qd̃ aūt. xiiij. q. v. nō sanc. ⁊ C. de rei ven. q̃tiens. ff. de re. iu. cū par. ff. de cōdi. ob tur. cau. si ob turpē. b ¶ Quadragē nalis: sic pz q̃ vna ecclesia pōt pscribere decimas in prochia alterius: lz titulū nō oī dat. ar. s. e. ti. de q̃rta. j. e. veniens. ar. p. j. de deci. dubuz. vbi dicit q̃ titulus ē necessari⁹ de hoc dicit. j. eo. si diligenti. c ¶ Actionē arg. q̃ actio fm canones sit ponēda: de b dicit. s. de iudi. dilecti ca. examinata: et q̃ dicit oēm actionē excludit itellige q̃ talis sit actio que possit prescribi qz q̃dam sunt q̃ pscribi nō pnt. j. eo. c. pri. ⁊ c. accedentes: ⁊ c. cū nō liceat. vbi notatur in q̃bus casib⁹ nō currit prescriptio.

Ausam que. ¶ Laicus decimas nō pscribit. Uel sic vt in rubro ⁊ quotidie allegat. Cōis diuisio. scd̃a ibi: ideo q̃. Abbas Siculus. d ¶ Concessiōe supple facta post later. concil. in q̃ cauetur q̃ laici sine animarum periculo decimas detinere nō possunt. vt j. de deci. pbibemus. ⁊ melius. e. ti. q̃uis sit graue vnde hodie epi decimas laicis in feudam cōcedere nō pnt qz ius decimarū cum sit spirituale non cadit in laicum: vt hic in fi. satis patet de hoc dicet in decre. j. de deci. q̃uis sit graue. e ¶ Secularisue. j. de deci. tua nos. ⁊ c. dudū. f ¶ Detinere: sic. xvj. q. vij. c. j. ⁊ dic detinere. s. ciuiliter: naturaliter aūt de facto possident laici ⁊ in periculū animar: erigitur g̃ ciuilis possessio ad pscriptionē in huiusmodi spālibus. i. vt psona sit talis in quā possit cadere hmōi possessio de iure. In laicū ēm ius spūale nō cadit. s. de elec. sacrosancta. ⁊ c. massana. ⁊ xcvj. di. bene quidā: talis quidē possessio germinat plem: vt ar. insti. p q̃s pso. no. acqui. §. sed bonefidei. ⁊ ideo. quia nō possident: nō pscribunt qz sine possessione pscriptio nō pcedit. ff. de vsucap. l. iij. ⁊ melius in. l. sine possessione ⁊ pscriptione obijcere nō pōt: nisi q̃s possideat. s. de pba. ex lris. in fi. ergo laici nō possunt nobis obijcere pscriptionem in hmōi spūalibus quia non possidēt ciuilē decimas sub audi: nisi allegent aliū titulū ⁊ concessionē factam.

Illud autem. ¶ Sunt duo dicta. scd̃m ibi: ver. Ab. sic. g ¶ Quadraginta. s. e. de q̃rta. ⁊ c. ad aures. ⁊ j. c. prio. h ¶ Canones. xvj. q. iij. c. j. ⁊ ij. ⁊ c. quicunq̃. ⁊ c. placuit. q̃ hodie nō tenēt. s. e. c. iij. Ber. i ¶ Aduersus ecclesiā. Hoc ideo dixit: quia aduersus puatuz hn̄ tuet se ecclesia spacio. xxx. an. vt. s. e. sanctor. que in isto casu habet intelligi ne qd̃ in eius fauorem nascet indultū ad eius lesionez retorqueri cōtingat. C. de lega. l. q̃ fauore. l. k ¶ Inconcusse. i. quiete: ⁊ sine aliqua interruptione. j. e. auditis. ⁊ c. se. vel sine aliq̃ synodali pclamatione per quā interrūpitur pscriptio. s. e. sanctor. l ¶ Parte sup pscriptione ⁊ interruptione: vt. j. e. auditis. m ¶ Interruptio. Nota q̃ interruptio fit plurib⁹ modis naturaliter ⁊ ciuiliter. Naturaliter duob⁹ per inundationē maris vel fluminis vt. ff. de acqui. pos. qui vniuersas. §. itez labeo. ⁊ l. possideri. §. labeo. itē per deiectionē ⁊ expulsionē. ff. de vsuca. naturaliter. §. j. Ciuiliter vo multi modis interrūpit pscriptio. Et pmo p libellū principi oblatū in annali actione. C. qñ li. pn. da. li. pte. facit. l. ij. Itē p li. cōte. q̃ hz locū in ppetuis actionibus. xvj. q. iij. §. pōt. ver. is. ⁊ §. q̃ si. ij. ⁊ coram suo iudice. C. ne de sta. de func. l. penul. si nō pōt litē contestari sufficit iudicē adire ⁊ libellū offerre cōtra absentē vel contra eū qui conueniri nō pōt aliqua de causa ⁊ in querimoniā deducere ius suuz vel coram publicis psonis. vel ad domicliuz rei cū iudex haberi nō pōt ponat ⁊ sic interrupta ē pscriptio. C. de anna. excep. vt pfectius ⁊ pd. §. pōt. ver. is autē. Itē p sacrum oraculū oblatū pncipi ⁊ per executorē postea subsecuta fuit cōuentio. C. de pscrip. xxx. an. sicut in rem. in fi. itē p solutionē vsurarū. C. de pscrip. xxx. an. siquis emptionis. in fi. itē p synodalem pclamationē. s. e. sanctorum. itē per secūdā cautionem a debitore factaz. C. de prescrip. xxx. ann. cū notissimi. §. sed ⁊ si q̃s. Itē per denunciationē factaz a colono. s. vt lit. non cōte. qm̄ frequēter. §. q̃ si super. ⁊ C. vbi in rem. actio. l. ij. Ber.

Quia indicē te. ¶ Primo ponit dictū. Qd̃ secūdo exequendo cōmittit ibi: hortamur. Tertio circa exceptionem instruit ibi: q̃draginta tm̄. Ab. si. n ¶ Agrimessoris: qui tenetur de modo finiū actione in factū si male renūciauerit: dūmodo dolose hoc faciat de culpa cm̄ vel negligentia non tenetur. ff. si mens. fal. mo. dix. l. iij. §. j. o ¶ Ad loca: vt loca diuidēda sbq̃ciat oculis. ff. fini. regun. si interruptione. in fi. C. fin. regun. si quis. Et ex hoc pōt sumi. ar. q̃ iudex pōt iudicare fm q̃ nouit ⁊ nō fm allegata. Et no. q̃ iudex qui p̃ cōscientiā vel p̃ iusticiā in grauamen alterius aliq̃d fecerit p gratiā vel sordes p vnuz annū nouerit se suspēsum: ⁊ si durante suspēsione ingesserit se diuinis irregularis efficit: cū quo solus papa dispensat ⁊ in ter litis estimationē condēnabit: vt in decre. Inno. q̃rti. cum eterni. de re iudi. li. vj. T. Z. p ¶ Quadraginta tm̄ annorum sic ergo videt q̃ fines pscribi pnt. vt. xvj. q. iij. volum⁹. ⁊ q. iij. inter memoratos. ⁊ s. e. ad aures. ⁊ s. de pba. ex litteris. Sed contra videt q̃ fines pscribi nō pnt: vt. vj. q. iij. lz in regulis. et j. de proba. sup eo. xvj. q. iij. q̃cūq̃. ⁊ c. inē memoratos. Sup hō dicas vbi fines dioc. siue parrochiarū constat distinctos fuisse vel etiā pōt pbari p libros antiquos ⁊ testes ⁊ famā ⁊ alia ad minicula: vt. s. de pba. cum causam. fines dioc. siue parrochie aut puincie nō pnt pscribi. ⁊ sic loquunt. c. ista. xvj. q. iij. licz. ⁊ c. q̃cūq̃. ⁊ j. de pro. sup eo. ⁊ ratio est. s. ne puinciarū termini cōfundant. xvj. q. iij. q̃cunq̃. ⁊ sic limes pscribi nō pt: nec que limitibus adherent. ff. de rei vin. q̃ religiosis: ⁊ ff. de cōtraben. empt. in modicis. vbi vero nō constat nec pōt pbari de diuisione limes ⁊ ea q̃ sibi adherent bene pōt pscribi: ⁊ sic distinguit: illud. c. xvj. q. iij. inter memoratos. fines vero pdior bene prescribunt in quo casu loquit illud. c. ex litteris. s. de pba. in quo casu pōt intelligi illud. c. xvj. q. iij. volum⁹. ⁊ illud qd̃ hic dicit

Idem mauritano episcopo.

¶ Una ecclesia in parrochia alterius. xl. annorum spacio decimas prescribit.

Ad aures nostras puenit duas ecclesias litigasse sup decimis q̃s vna eax in alterius parrochiā an. xl. possidet: ⁊ ifra. ¶ Tue fraternitati teno a re pnitium innotescat: q̃ de iure melior est cōditio possidētis: qz b quadragēnalis pscriptio omnē c prorsus actionem excludit.

Idem parmensi episcopo.

¶ Laici spūalia possidē nō pnt ergo ⁊ p cōseqliēs nō pscribere.

Ausam q̃ int̃ rigiss. archidi. et nobilez virū. G. sup decimis vertit: ⁊ infra. ¶ Iōo q̃ mādam⁹ q̃ten⁹ cām ipam debito fine decidas non obstāte p d scriptione tpis vel pcessione ec- e clesiastice secularisue psōe si idē G. oponē eā voluerit qa cū laici decimas detinere nō possint f eas nulla valent pscribē rōne.

Idem.

¶ Si p̃ pscriptionez. xl. annor q̃ sola currit ptra ecclīam opponat interruptio vterq̃ pbabit.

Illud aūt te scire volum⁹ ⁊ tenē q̃ adūsus ecclesias s minorē pscptionē quā q̃dragin ta an. ro. ec. nō admittit licet q̃- b dam canones pprobāt tricēna- i lem. ⁊ ecclīa se pōt aduersus ecclesiā q̃dragenaria tpis pscrip- k tōne tueri de re illa q̃ incōcusse xl. an. noscit possedisse. ¶ Uex si de pscptione ⁊ int̃ruptiōe int̃ ptes fuerit mota q̃stio ab vtra- l qz pte testes recipi debēt ⁊ si p- m bata fuerit interruptio: pscrip- tio non tenebit.

Idem.

¶ Fines pdiorū ecclesiasticorū xl. annor spacio pscribuntur.

Quia indicante abbate. c. cōperim⁹ int̃ eū ⁊ abbatē sctē lucie exortā de finib⁹ qōem n agrimessoris diffinitionē illā p- sperim⁹ finiēdā. ¶ Hortamur igit̃ vt ad loca de q̃bus ē cōten tio accedentes eam in vestra fa ciatis pnitia terminari. ¶ Quadraginta tm̄ annor pscriptōne vtriq̃ parti seruata.

Ucius tertius.

¶ Tempore hostilitatis nō currit prescriptio.

Si vis intelligere hic de finibus parrochiarū intellige hic q̃ fines nō erant distincti. vnde hz locū pscriptio vt dicit. c. inē memoratos Illud scias q̃ hz limes pscribi non possit tñ ea q̃ sunt j. limitē limiti nō adherētia pscribunt spñalia ⁊ tpalia. ⁊ sic loquunt. §. e. ad aures. ⁊ j. e. auditis: vbi vna ecclesia pscribit decimas i parrochia alterius: ⁊ tunc necessarius est titulus vt in quadā decre. grego. e. ti. venerabiliū. vt no. j. eo. si diligenti.

Ex transmissa. ¶ Prima ps ponit q̃rela scda dat iudices ibi: discretioni. Abbas siculus.

a ¶ Ecclesia de camenone q̃ parrochialis erat ecclesia ⁊ matrix ptinēs ad monachos ⁊ alie erant sub illa. et ita iste ecclesie ptinebant ad monasteriuz mediante matrice ecclesia. et ita maior ecclesia pt agere p iure subditax ecclesiaruz: sic. j. eo. audit. ⁊. xvj. q. iij. inē memoratos.

b ¶ Minutatim frustatim lupus comedit agnum. xiij. q. j. §. bis ita: vltra vnā collū. ⁊ est q̃si quedā species alluuionis q̃ predior statū imutat alij auferendo paulatim: alij dando latēter. C. de alluuio. l. j. ⁊. ij.

c ¶ Funerādi: ius funerandi cōsistit in sepulturis mortuorū et exequijs et oblationibus inde puenientibus istud ius nō subtraxerāt matrici ecclesie. de hoc iure habes j. de sepul. p totum.

Ex trāsmissa cōquestione abbatis ⁊ monachorū de
a habeñ. accepim⁹: q̃ cuz ecclesia de camenone ad ius eorū pertineat: et hoies de sibini. vintoñ. ecclesiarū parrochiani sint ipi⁹ ecclesie clerici qui predictas ha
b bent ecclesias: minutatim oñe
c ius parrochiale preter ius funerandi matrici ecclesie subtraxerunt: ⁊ infra. ¶ Dis. u. mādam⁹
d q̃tenus decimas et oblationes cū alijs obuentionib⁹ memorate matrici ecclesie prescriptione
e hostilitatis tpe non currēte: restitui faciatis.

I Vno. iij. abbati de cirieto.

¶ Procurationes q̃ debent legatis et nūcijs apostolice sedis prescribi non possunt.

Accedentes ad p. n. ppositus. s. nazarij. et. a. canonicus sancti Stephani sindici ⁊ pcuratores pmicerij et clerici mediolañ. de ordinarijs maiozis ecclie q̃uit sunt pq̃sti: q̃ cū ipsi legatos ⁊ nūcios. ap. se. de uote recipiant ⁊ pcurēt dicti ordinarij pcurare ipsos renuunt: ⁊ pcurātibus ad expensas subsidiū impertiri: ⁊ infra. ¶ Volentes autē vt qd oibus iminet
f ab oibus cōporteť. Mandam⁹ q̃tenus nisi dicti ordinarij p speciale puilegiū ap. se. a pstandis pcurationibus ostenderint: se imunes: etiaz si longissimo tempore pcurationis obsequiū nō
g impenderint: cū in talibus prescriptio sibi locū nequeat vendicare: ipsos ad procurationis sarcinam ordine debito subeundam teneri decernas.

I De de costa et de sancto donato prioribus.

¶ Subditus nō pscribit obedientiam contra prelatum.

Cum nō liceat a capite mē
b bra recedē non sufficimus admirari: q̃ sicut referēte ebrachareñ. archiepo nobis est intimatū: hz ecclie vre in ipsius sint dioce. cōstitute: vos tñ obedire sibi tanq̃ epo vestro cōtumaciter recusatis: ⁊ infra. ¶ Ideoq̃ mādam⁹: q̃tenus pfato archiepo et ecclesie bracharē. obedientiā et reuerentiā debitam sicut alij
i clerici sue dioc. faciūt ipendatis
k pscriptione tpis non obstante.

I De nobili viro matafeloni.

¶ In iunibus ad romanam ecclesiam spectantibus currit sola centenaria prescriptio.

vt lit. pēn. laudabilē. ⁊. c. a memoria. ⁊. j. de diuo. porro. ⁊ ē ratio quia fornicarij notorij ⁊ simoniaci sunt suspensi ipo iure. j. q. j. reperiunt. Sed nōne p alijs criminib⁹ pbibet quis a perceptione vñici corporis. de pse. di. j. quotidie. ⁊ ab imolatione vt. vj. di. testamētū: quare ergo potius circa ista crimina h̄ dicitur. Sol. canon dicit q̃ istos simoniacos ⁊ fornicarios vitare possum iure meo § alios nō: nisi essent excōicati ⁊ suspensi vel depositi. Vinc. i ¶ Sue diocesis: eo cm ipo debent sibi subesse. xvj. q. vij. oñes basilice. ⁊ xviij. q. ij. monasteria. nisi oñdant se exemptos. j. de cōsir. cū dilecta. ad fi. et hoc ideo. quia possessor nō cogitur pbare titulum sue possessionis. C. de rei vend. l. vi. C. de pebere. cogi. ⁊. ij. q. v. §. j. qz ius istud de communi iure ptinet ad epm in oibus clericis sue diocesis: vt h̄ ptz.

k ¶ Obstante. nota hic casus in q̃bus nō currit pscriptio: pmo in obedientia: vt hic. Itē in pcuratione ratione visitatiōis debita. §. e. c. pri. Item in decimis a laicis possessis. §. eo. cām que. Itē in mrimonio. j. de cōsang. nō debet. Itē in tributis sive publicis functionib⁹. C. de pscrip. xxx. vl. xl. āno. l. cōpetit. Et liber hō nō pscribit. xvj. q. iij. §. pōt. ver. q̃ si pbat⁹ ⁊ se. §. itē tpe vacantis ecclesie non currit pscriptio nec tempore scismatis. §. c. pri. ⁊. c. de q̃rta. ⁊. j. eo. cū nobis: itē tpe hostilitatis nō currit. §. eo. ex trāmissa. ⁊. xvj. q. iij. pma. itē nec p̄ neruū ecclesiastice disciplinē. §. de cōsue. cum inter vos: itē in re q̃ de iure cōmuni possideri nō pōt. xciij. di. illud: ⁊. c. di. pctra morē: itē limes. xvj. q. iij. licet. ⁊. j. de parro. sup eo. itē nec in re spñali iniusto titulo acquisita. §. de trāsac. preterea. ij. itē nec via publica. ff. de vi. pub. via. item nec p̄ ius publicum. C. de op. publi. pscriptio. itē res sacra ⁊ res fiscalis: instit. de vsuca. §. j. ⁊. §. res fisci. itē res pscidi data p̄ legē iul. repetundarū. ff. ad. l. iul. repetun. qd cōtra legē. itē res pupillaris. ff. de acqui. re. do. bone. itē fundus dotalis. ff. de fun. do. si fundus. itē res peculiaris vt videť. C. ne de sta. defun. l. vlti. itē pupillo nō currit pscriptio. C. in q̃. ca. in integ. resti. nō ē ne. l. vlt. itē vxori durante mrimonio nō currit pscriptio: nisi maritus vergat ad inopiā: de iure do. in reb⁹. §. oēs. itē in reb⁹ q̃ sub cōditione debenť nō currit pscriptio: nisi a tpe cōditionis extantis. C. de pscrip. xxx. an. cū notissimi. §. illud aūt. itē tpe suspēsiōis plati ñ currit pscptio. j. de pcess. pbē. qz diuersitatē: itē filiofa. ñ currit pscptio dū ē in ptāte pīis. C. de āna. exce. l. j. i fi. §. vl. ⁊. C. de bo. q̃ libe. q̃cunq̃. ad fi. ⁊. C. d̄ do. ma. l. j. i fi. ⁊. §. de postu. pla. bone me. i fi. Itē q̃dā sūt q̃ pscribē nō pñt: vt pcario tenētes. r. q. iij. qz cognouim⁹. itē colon⁹. xvj. q. j. clerici. ⁊. c. se. C. de pscrip. xxx anno. male agitur. Itē qui noie alieno possidet. j. e. si diligenti Itē vsufructuarius. insti. p quas pso. no. ac. §. fructuari⁹. nec creditor pscribit pignus. ff. de vsuca. nō soluz. §. qui pignori. et C. de pig. ac. nec creditores. ⁊ hoc intellige de longa pscriptiōe

¶ Decimas: ⁊ sic ptz: q̃ de iure cōi matrix ecclesia dz pcipere decimas. j. cōfines sue limitatōnis: ⁊ sic capelle nihil debent hīe: qd est vex: nisi p spālē indulgentiā vel pscriptione. j. de deci. cum contingat. ⁊. xvj. q. j. de decimis.

e ¶ Non currente. Tēpus hostilitatis nō currit: imo illud sb duať de pscriptiōe sic. ⁊. xvj. q. iij. pma actiōe. ff. de ca. ⁊ postli. reuer. postliminiū. ⁊. C. e. ab hostibus. ⁊ in alijs casibus. §. e. c. j.

Accedentes. ¶ Prima ps ponit querelā: scda dat iudicem ibi: volentes. Ab.

f ¶ Ab oibus cōporteť arg. q̃ oēs tangit ab oibus ē approbandū. l. xvj. di. c. j. ⁊. §. de tēpo. ordi. si archieps. ⁊. §. de offi. ordi. ad hoc. ff. de aq̃. plu. ar. in cōcedēdo ⁊. C. de auc. pstan. l. vlti. itē vbi onus ibi emolumentū. xij. q. ij. caritatē. ⁊. c. ecclesiasticis: ⁊ insti. de leg. pa. suc. §. j. ⁊. C. de fur. manifestissimi. §. sinautē: ⁊ melius. C. d̄ ca. tol. l. vna. §. p scdo

g ¶ Cū in talib⁹: in pcuratione q̃ debeť rōne visitationis nō currit pscriptio. j. e. cū ex officij: ⁊ hic pz: § i illa q̃ dať rōe institutionis bene currit: de q̃ loquiť. c. xviij. q. ij. eleutherius: itē in illa que dať rōne cōsuetudinis. vt. xviij. q. ij. seruiciū.

Cum non liceat. ¶ Sunt due partes: pma repbēdit factum istor q̃bus scribiť expmendo cām: scdo illud corrigēdo pcipit ⁊ exceptionē remouet ibi: ideoq̃. Ab. sic.

b ¶ Recedere: nisi vbi incidit in beresim. xxiij. q. ij. sane. iij. vel in scisma §. de elec. qz diligentia: ⁊ in crimine notorio fornicationis: ⁊ in simoniaco in ordine si possit pbari. xxxij. dist. §. verū. ⁊. j. q. j. si quis a simoniacis: in alijs aūt criminib⁹ etiā si sint notoria expectanda est sententia. xv. q. vlti. suscitantibus. viij. q. iiij. nōne. ⁊. §.

ſm leges nõ de longiſſima.ar.eſt.q ꝯ obedientiã ꝓſcribik.j.de
pui.cum olim.Sz ibi habuit ꝓuilegiũ rõne cui⁹ ꝓſcripſit: ⁊ ꝓ
terea ſuberat ro.ec.q̃ ipam in obedientiã ꝯ epm potius ꝓſcri
pſit:ſic.j.eo.cum ex officij.

Ad audientiã. ¶ In feudo romane eccleſie ꝓtra ipſam
eccleſiã ⁊ vaſallũ cur
rit ſola ꝓſcriptio cẽtũ
annoꝝ: vel generali⁹
ſic vt in rubro. Due
ſunt ꝓtes ꝓncipales:
in prĩa ponik ꝓceſſus
narratio. in ſcda diffi
nitio ibi:nos igr. Pri
ma ſubdiuidik quia
ꝓmo ponit petitionẽ
actoris.ſcdo rñſiones
rei ibi.ſed ea:tertia ꝓ
bationes actoris ibi:
Ad qd: quarto ꝓbatio
nũ ipſarũ impugnatõnes ibi. Sed ink. Abbas Siculus.

a ¶ Placita.i. iuriſditione cauſarum.

b ¶ Foris facta.i.pecuniarias penas delinquentium: ar.j.de pen.preſbyter.

c ¶ Scriniari⁹.Scriniarij appellãt tabelliones: et eſt vulgare romanoꝝ.

d ¶ Magis auctoritatẽ:arg.j.C.de fi.inſtru. in exercendis.s. de fi.inſtru.cũ ioãnes So.illud generale:et iſtud ſpãle ꝓter antiquitatẽ facti.ff.de ꝓba.cenſus ⁊ ſunt ſemper ſpãlia iſta obuiantia illi generali.ſ.vbicunq̃ ſcꝑtura eſt neceſſaria.xcvij.di.nobiliſſim⁹.C. de mã.ꝓn. l.j.s. de offi. deleg. cũ in iure.C.ſi mi.ma.ſe dixe.ſi alterius.⁊ vbicunq̃ ꝓuilegiũ allegak:ar.j.de ꝓuile.porro.quedã eẽ melius ꝓbank ꝑ inſtrumẽta q̃ ꝑ teſtes:vt dictũ eſt de boc.s. de ꝓba. tertio:⁊ boc ſequit:vt ibi dicit cõſiderantes etiã libũ cenſualem ⁊c. e ¶ Libũ cenſualẽ:ſic eẽ ꝑ libros antiq̃s ꝓbak diuiſio diocesum.s.de ꝓba.cum cãm:⁊ inſtro ꝓducto de archiuo publico creditur.C.de fi.inſtru.aũt.ad hoc:arg.xxx.q.j. puenit publicũ teſtimoniũ dĩ habere:exq̃ magiſtratus confitet illud de archiuo publico eſſe.vt hic:⁊ ſi manu cõmentarien.ei ſigna impoſita ſunt cõſueta.ar.ff.de iure fiſci.in fraudẽ.§. q̃tiens.et C.de fi.inſtru.plures.ff.de ꝓba.cenſus.C.arbi.tutele.l.vlti.et ſufficit q in libro autentico ſcriptũ eſt.vj.q.iij.ſcriptũ eſt i lege ⁊.ff.qui ⁊ a qui.ma.libe.nõ fiant.l.ꝓſperit. f ¶ Juratus:ſic ergo ꝓſumik ꝓ aliquo rõne iurameti.j.q.vij.ſancim⁹.s.de preſcrip.illud:itẽ rõne honeſtatis ſue.s.de fi.inſtru.cum dilectus. g ¶ Principaliter:ſecus ſi ſecundario.j.de re iudi.ca.pe.⁊ ar. j.de ꝓuile.ſi de terra.⁊.c.accedentib⁹:poſſet tñ iſte caſtellanus ꝓſcribere vt teneret terrã ⁊ eſſet feudatarius eccleſie romane ⁊ nõ ille:quia per boc nõ ꝓiudicatur eccleſie:ſic:xvj.q.iij.volumus.ar.C.de ꝓſcrip.xxx.an.cõperit.⁊.l.iubemus. xvj.q.iij.§. poteſt.⁊.s.eo.ſanctorũ. h ¶ Cẽtenaria.xvj.q.iij.nemo.⁊.j.c. pri.⁊.C.de ſacroſan.eccle.l.vlti. ⁊ meli⁹ in auc. ibi ſignata q̃s actiones.in fi. i ¶ Tanq̃:ar.q aliquis facit aliq̃d nõ tanq̃ ipe ſ tanq̃ alius.s.de elec.cũ inter canonicos.⁊. ff.de adopt.ſi pater. §.qui duos.ff.de inoffi.teſta.papinian⁹.§.ſ nec impubes.ff.qũ ap.ſit.l.j.§.ſolet.⁊.j.de re,ec nõ alie.ſi q̃s ꝓſbyteroꝝ, ſic aliquis facit aliquid in eo q homo.⁊ aliud in eo q rex.xxiij q.iij.ſi eccleſia.in fi.

Cum nobis. ¶ In ꝓma ponik cõſultatio.in ſcda rñſio. ibi:licet. Ab.ſic. k ¶ Cũ nobis:caſus biſſedẽ.epi⁹ mo ucbat queſtionẽ ſubiectionis ꝯ monaſteriũ grãden.⁊ eccleſiaz romanã:dicẽs q preſcripſerat ſubiectionẽ contra libertatẽ monaſterij:cõmiſit papa quibuſdã abbatibus vt reciperẽt teſtes epi ad ꝓbandũ ꝓſcriptionẽ contra libertatem monaſterij.Sed poſt q̃ incboata fuit preſcriptio contra monaſteria fiſſura triũ ſciſmatum fuit in eccleſia romana. Modo iterũ ſcribit papa eiſdem iudicibus dicẽs, q tã iure canonico q̃ ciuili romana eccleſia gaudet priuilegio ſpeciali:vt nõ niſi preſcriptio centũ annoꝝ curat contra romanã eccleſiam tamẽ dicit papa q nõ vult computare tẽpora ſciſmatuz in ꝓſcriptione:ſed in medio deduci.Berñ. l ¶ Legali. C.de ſacroſan.ec. vt inter diuinuz.⁊ in auk.vt ro. eccl.c.an.gau.in.§.q autem.collk.ij.

m ¶ Canonica. xvj. q.iij.nemo.⁊.s.c.pr. ⁊.j.e.ſi diligenti:in fi.

n ¶ Centum annoꝝ Hec preſcriptio obtinet in rebus ⁊ poſſeſſionibus:ſed in priuilegio prelationis quo ſuper aliꝭ eccleſiꝭ obtinet principatũ nulla currit ei preſcriptio xciij.diſt.cathedram.xxiij.q.j.quia ex ſola:⁊.c.rogamus.et caſciſma.quia boc eſſet preſcribere obedientiã:quod eſſe non potest.ſupra eo.cum non liceat:quia nemo debet eſſe ſine capite. xciij.diſt.nulla.Vincen.Sed videtur certe impoſſibile probari ꝓſcriptionẽ centum annoruz:idem eſt ac ſi diceret papa:nolo q currat ꝓſcriptio contra romanã eccleſiam:ſi.ij.q.iij.ꝓſul. Sed qualiter ꝓbabit ſe poſſediſſe ſpacio centum annorũ: per instrumenta non poſſet boc ꝓbari:quia ꝑ instrumenta nõ ꝓbatur poſſeſſio.s.de fi.inſtru.inter dilectos:ꝑ teſtes nõ poſſent ꝓbare:niſi teſtes ad minus baberent.c.xiij.an.vnde videk q ſufficiat ꝓbare ꝑ tempus cuius nõ extat memoriz:quia tanto tempore res alie preſcribunk:que als nõ ꝓſcriberenk.ff. de aq̃ quo.⁊ eſti.boc iure.§.aqueductus:vel q teſtes dicant ſe ſemp audiuiſſe a ſuis maioribus:⁊ nemo ſit qui viderit vel audierit aliud:ſic enim ꝓbak de antiquitate.ff.de ꝓba.ſi arbiter.ff.de aqua plu.ar.in ſumma.§.idem. Jo.ſed non recedendum eſt a verbis iſtis:⁊ ſic neceſſe eſt ꝓbare centenariã ꝓbationem.⁊ ſufficit q ita placuit legiſlatori.ff.qui ⁊ a q̃bus ꝓſperit.⁊.vij.q iij.ſcriptum eſt in lege.

o ¶ Sciſmatum:quando currat preſcriptio ⁊ quando nõ dicitur.s.eo.cum non liceat.

p ¶ Deduci:tẽpus eẽ ſciſmatis deducik de ꝓſcriptione ſi primum ſit mediũ vltimũue.C.de ꝓſcrip. lon. tem.auk.qd ſi quibuſdam.⁊.C.de reſti.mi.q tempore.ff.qui.ex cau.ma.necnõ. §.ſi quis ſepius.

mera btĩ petri ſuſcepit:nec credentes ipm ſcriniariũ: cũ iuratus ſit officiũ ſuũ fideliter exeq aliud ſcꝑſiſſe q̃ a teſtib⁹ diceretur reſpicientes inſup q eſt longe validius ipm negociuz tangere ꝓncipaliter ro. ec.ꝯ quam nõ niſi cẽtenaria ꝓſcꝑtio currit in ſolutione predicti cenſus et aliorũ petitorũ condẽnauimus partem aduerſam iniungentes eidẽ: vt tibi non tanq̃ tibi: ſed tanq̃ ec.ro.cui⁹ auctoritate debes ꝓcipere:cui⁹ etiã ꝓpter predicta beneficia vaſallus exiſtis ſine difficultate ꝓſoluat.

Dem hel.gu.⁊ abbatibus.

De centenaria ꝓſcriptione q ſolũ currit cõtra romanã eccleſiam tpa ſciſmatum deducank.

k ¶ Cum nobis:⁊ infra. ¶ Licet taz legali q̃ canonica m ſit diffinitione ſtatutũ: vt ꝯ ro. ec. qui gaudeat ꝓuilegio ſpãli n nõ niſi centõ annoꝝ ꝓſcriptio locum ſibi valeat vendicare: tpa o tũ intercidentiũ ſciſmatũ q ſm iuris ordinez curſum ꝓſcriptionis impediũt:nolimus aliquatenus cõputari ſed diligenti cõſideratione adhibita de ipſa cõ p putatione deduci.

Dem heliẽſ.⁊ roſeñ.epis.

Auditis et intellectis. ¶ De pscriptiõe subducit tpus quo vacauit ecclesia ꝗ quã pscribit ita summat Io.an. Sed hec sũmatio de nihilo seruit cũ hoc sit expssum in multis iurib⁹.s.c.de qrta.t.c.j.cũ si.iõ summo sic vt in rubro. Primo ponit pcessus t cõclusionẽ negocij. Secõ inchecise narrat restitutionẽ ab vtraq; pte petitam t concessam. Tertio cõmittit pbationes recipiẽdas super restitutione t causam diffiniendã. Tertia ibi. Quo circa. Abbas Siculus.

a ¶ Diocesana: hec diocesana lex cõpbendit etiã legẽ iurisditõnis de his di.s. de of. ordi. dilectus. t.c. cõquerente.

b ¶ Abbas aũt. Sic ergo cũ agit de subiectione aliquor nõ illi s ille q̃ dicit illos sibi sbiectos esse: oueniri dz.xvj.q.iij.int mẽoratos: t.s. vt lit. nõ cõtes. qm. §. qõ si. t.ff. d libe. ho. exhibẽ. l. vt si. ff. de seruitu. l. vl. in fi. t.ff. si serui. vendi. is cui⁹ familia: sic t pro illis agere põt. s.e. ex trãsmissa. Et subdit⁹ etiã cõuenit. s. d elec. grelã: s ibi cõuenitur subdit⁹ suo nomine: t xxij.q.ij. q̃cunq; militum: s si petere vellet pcurationẽ vel cẽsus a capellanis cos poterit cõuenire. arg. ff. de vsufru. si pendentes. §. pe. t. l. vsufructu relicto. t. l. vsufructu legato. §. hactenus: t j. de censi. cũ instantia.

c ¶ Exemptas: pro pvilegiũ romani põtificis. s. de in inte. resti. auditis. In illa lra vbi dicit cognouimus tc. q̃ di parco illius. secõ p pscptionẽ vt sequit in ver. verum tc. t hoc intelligit sub B. j. vnde p. vere. fuit vecisa ab isto loco: qz faciebat ad ti. de resti. in integ. t hec vere. cõtinuat in integra.

d ¶ Ius epale. Hic ꝗ manifeste pz q̃ iura epalia pscribunt. t. j. e. cũ olim. de hoc di. xvj. q. iij. q̃cunq; s videt q̃ abbas nõ potuerit pscribere hmõi exceptionẽ ꝗ illud. s. e. cum nõ liceat. t. s. de cõsue. cũ int. s bene potuit pscribere illas ecclesias si legitimo tpe illas possederit: vt. s. eo. de qrta. t sic abbas illas habebat pleno iure: s abbas suã pria libertatẽ prescribere nõ posset: sed alius cuius noie ipsam allegaret. j. eo. cũ ex officij. Si sup B babuit tale qle priuilegiũ: ar. s. de cõsue. cuz dilectus. t. j. de priuil. cũ olim. Itẽ patet q̃ oia iura q̃ abbas potest possidere põt pscribere. j. e. cũ olim. sed nõ alia q̃ enumerãtur. lxviij. di. q̃uis cor epi: vnde ea q̃ ad vtrãq; legẽ spectãt potest pscribere vt B ptz: cognitio em causar matrimonialiũ tm de iure cõi spectat ad iurisditionẽ epi. j. de excel. pla. accedentibus quã pscribit abbas. vt. j. sequit: ius epale gen⁹ est: t habet multas spes sub se quc enumerant. s. de offi. or. cõquerente: et c. dilectus: in glo. t. j. quedã enumerant: vt ibi dicit circa processionem tc. que sequunt.

e ¶ Prescripsisse: sic ergo abbas iste tuebat se duplici iure. s. emptionis t iure pscriptionis: que iura contraria sunt. j. e. veniens. quia si tutus erat iure pvilegij nõ põt pscribere: quia qd̃ meũ est ex vna causa: ex alia meum fieri nõ põt. s. de fide instrumentor: inter dilectos. Sed dicas q̃ simul nõ pposuit ista duo: sed ex vna exceptõne transiuit ad aliã qd̃ fieri potest. ar. xxiij. q. j. quisquis. ff. de except. nemo. C. de trãsac. interposita. s. de causa pos. t pric. pastoralis: t. s. de testi. significauerũt. t. ff. de acquirenda pos. naturaliter. §. nihil et generaliter licitũ est de vna defensione transire ad alias. arbo. s. de pba. licet. t. j. e. cũ olim. nisi vbi ius contrariũ pbibet ff. de re. iur. nemo: ex his vel sb disiunctiõe simul pposita fuerãt vt si hoc vl illud pbauerit abbas obtineat: t nisi forte p tantũ tẽporis spaciũ ecclesia vacasset. Ber.

¶ Prelatus inferior põt pscribere in certis ecclesijs diocesis totũ ius epale. subducit tamen de pscriptione tps quo vacauit ecclesia cathedralis.

Auditis t itellectis meritis cause q̃ vertit int vigoreñ. epm t abbatẽ de heuescã sup ecclesijs i valle d heuescha

a q̃s epus asserit ad se diocesana

b lege spectare: abbas aũt eas eẽ

c ab ei⁹ iurisditõe psus exẽptas t infra. Verũ tanto tpe probantur p testes ab abbatibus de heuescham pleno iure possesse: vt

d videant in eis epale ius legiti-

e me pscripsisse: t infra. ¶ Quo circa mãdamus: quaten⁹ inspectis priuilegijs the. t of. reguz: que abbas sup pmissa libertate

f asserit se habere: si p illa cõstiterit: q̃ vallis de heuescha sit ille locus quẽ. c. p. n. libertati donauit: absoluatis abbatẽ ab ipetitione epi sup ecclesijs memoratis: t adiudicãtes illas abbati pleno iure sbiectas epo sup illũ sllentiũ iponatis. Qd̃ si abbas in hac pbatione defecerit: audiatis pbatõnes sup tpe quo ifra xl. annos sedes epalis vacauit et si p tantũ tpis vacasse cõstite

g rit: vt illo subducto nõ sit quadragẽnaria completa pscriptio vos in illis ecclesijs ius epale adiudicetis epo t super illo perpetuum silentiũ imponatis abbati. Si autẽ exceptionẽ hmõi episcopus non pbauerit: quia

h tm interruptionez pbauit circa pcessionẽ penthecostalẽ in villa et ecclesia de mortona t receptionẽ ac pcurationẽ archidi-

i necnõ solutionẽ denariorꝫ. s. petri in valle de heuescham: circa cognitionẽ q̃ causarũ mrionialiũ t capellani suspensionẽ in p̃dicta villa de mortona t infdictũ capellaꝫ in p̃fata villa d heuescã: vos suphis ius epale adiudicetis eidẽ: si tm circa suspensionem t interdictũ hmõi infra xl. an. interruptõ facta fuit: i ce-

k teris ei silentium imponentes q̃ abbas prescripsisse probatur.

¶ Dem parisieñ. episcopo.

f ¶ Si per illa: Celestinus exemerat a iurisditione epi loca que isti reges donauerant libertati: cuz autẽ per priuilegia celestini nõ constaret q̃ vallis de heuescam in qua eps petebat ius epale: cẽt de illis locis donatis libertati ab illis regibus: mandat papa inspici priuilegia illorũ regum: t si per illa priuilegia constiterit q̃ vallis de heuescha sit de illis locis: apparet q̃ celestin⁹ exemit locum. s. vallem de heuescã: t sic abbas obtinebit: nec habet locum postea probatio vacantz ecclesie: t sic prius cognosci debet de hoc articulo tanq̃ preiudiciali.

g ¶ Subducto: sic. s. eo. c. j. t. c. de quarta. t. c. cũ nobis. q̃a tunc defensore carebat: sic. C. qõo t qñ. si preses. sic t absenti adijciuntur tot anni q̃t fuit absens. C. de pscrip. lon. temp. aut. q̃ si.

h ¶ Interruptionẽ. sed cõtrariũ videt q̃ si interrũpit quo ad quedã ergo quo ad oia ex iure episcopali puenientia nam qui aurẽ hominis tetigit: totũ hominez tetigisse videt: de pe. dis. j. vulgaris. ar. C. de duo. re. l. vlti. hoc tm vt sciens se habere ius episcopale: vno tm vtitur: ar. ff. de serui. rusti. pdi. vna est via: t ff. quẽadmo. serui. amit. stillicidij. §. vlti. t. ff. de serui. vt pomũ ad finẽ: sed nõ est ita: vt hic pz. t. j. de capel. mona. cũ dilectus. licet em pscribat in vno capitulo nõ pscribit in alio vel si fiat interruptio in vno nõ pdest in alio.

i ¶ Sancti petri: forte percipiebant noie romane ecclesie: ar. j. e. si diligenti: s abbas allegabat ad se ptinere ministeriũ pceptionis. s. e. ad audiẽtiã

k ¶ Imponẽtes: sibi imputet eps qui tanto tpe gesta tacitur nitate firmauit. C. de his q̃ a non dño manu. l. vlti. in fi. Et sic patet q̃ negligentia plati nocet ecclesie. Ar. ꝗ. quia taciturnitas nõ videt nocere successori. s. e. nihil: vbi de hoc. ar. ad hoc ff. de petitiõe hereditatis: si quidẽ possessor. §. si quid aũt. Sed nũqd ei q̃ nõ põt agere currit pscriptio: videt q̃ sic. sed restituitur. ff. de iti. actuq; priuato. l. j. §. siquis propter. t. ff. de serui. rustico. pdio. t attilicinus: sed ꝗ videt arg. j. de appel. ex rõne. t. C. de anna. excep. l. j. in fi. quia vbi nulla petitio: nulla mora ff. de verborꝫ obligatõe. si pupillus. t. ff. si cer. pe. lecta. dicas ergo q̃ prescriptio semp currit: sed si leditur q̃s restituit ex iusta causa. ff. ex q̃bus causis maio. l. j. in fine. t. l. ait pretor. §. j. t. ij. nisi lex impediat cursum pscriptõis: vt in. l. j. C. de ãna. excep. in fi. t i casib⁹ q̃ notant. s. e. cũ nõ liceat. t. ff. de iudi. l. ij. §. pe. in casu tm non fit restitutio: qñ currit pscriptio: cu põt habere recursum ꝗ impedientẽ: cui⁹ volo res perit. ff. de volo arbitrio §. volo. t hoc si soluendo est ille volosus: als fit restitutio ꝗ aduersarium. ff. de volo. t elegãter. §. si volo. Illud tm scias q̃ vbi quis leditur in pscriptione restitutionẽ petere debet infra quadriennũ. C. de tempo. in integruz restitutione. l. vlti. vbi vero nõ currit semp seruat illesus: nec est aliqua restitutio ibi faci-

enda. Lau. tamen sup hoc dicit: vt notat. ⁊. de in integrū restitutione auditis in notula. ij. illa ecclesia ⁊c.

Cum ex officij. ¶ Procuratio q̃ debet ordinario visitati pscribi non potest. b. d. fm Jo. an. vel summa sic pinguius vt in rubro. Prima ps narrat factū ⁊ allegationes eorū. Scda. ibi: Nos igit allegationē reprobat ⁊ processum ꝗ eos factum seruari precipit Tertia ibi: si q̃d reseruat allegationes aliqs si qs habet legitimas Abbas Siculus.

a ¶ Negauerunt: q̃a tenebant ad hospitalitatē. xlij. di. §. j. ⁊. c. q̃escam⁹. b ¶ Petitā ꝓt qd archieps eos excōicauit. c ¶ Allegationē: ⁊ male q̃a tps nō est modus tollende obligatois. ff. de act. ⁊ oblig. obligationum. §. placet: arg. ꝗ. C. de agri. ⁊ censi. litibus. li. xj. ⁊

d ¶ Penitus: quidā notauerūt i loco isto q̃ licet pcuratio non possit pscribi tñ si eps visitat: ⁊ nullā recipiat pcurationez: tunc pōt pscribi pcuratio arg. ad hoc. j. de censi. sopite: cū ei pcuratio talis possit cōmutari vt. x. q. iij. relatuz. §. ⁊ remitti: § nō est vez: q̃a expsse nō pōt eps pcuratiōez illā remittere. j. de censi. cū venerabilis. arg. ꝗ. j. de dona. pastoralis. Jtē rō legis obuiat eis: nam q̃diu q̃s hz iter ⁊ haustum dz bīe. ff. de fui. rustico. pd. l. iij. §. vl. ⁊ licet ager sit sterilis ita q̃ nihil inde percipiat tñ retineo vsufructū i eo. ff. de vsufruc. arboriū⁹. §. vlti. ioannes. e ¶ Procurationē. ff. de of. psi. plebiscito: ⁊. ff. de offi. p. consu. solent. §. vlt. ⁊ l. obseruare.

¶ Non pōt subditus ꝗ superiorem visitationē aut pcurationē rōne visitationis debitam in se ipso pscribere q̃uis alius in psonam alterius prescribere posset vtraq̃.

Cum ex officij sui debito senoñ. puinciaz visitaret archieps senoñ. p parisiē. dioc. trāsitū faciēs ad abbatis. s. ma gloriij poris de castres ⁊ q̃rūdā alioz ecclesias eiusdē dioc. necesse habuit declinare a q̃b⁹ cū pcurationē sibi debitā postula
a ret ipsi eā inhumaniter negauerunt: ad sue negaciōis defensionē hoc solū allegātes: q̃ nō meminerant se pcurationez hmōi pdecessoribus eiusdez archiepi exoluisse: nec ab eis aliqū fuisse
b petitā: ⁊ infra. ¶ Nos igit pre
c missam allegationē eorū nullaz
d e penit⁹ reputātes cū ꝗ pcuratio
f nem q̃ rōne visitationis debet prescribi nequiuerit: quēadmo-
g dum nec ꝓtra visitationē ipam pōt aliq̃ mō pscribi: et si alius ꝗ eū pscribere possz vtrāq̃z. Jōq̃z mandam⁹ q̃tenus sniam quam in hmōi cōtemptores de antiq̃
h metropolis consuetudine tulit archieps memoratus: vsq̃z ad satisfactionē cōdignā facias obseruari: quia fm apostoluz: qui spūalia seminat: nō est magnuz si metat carnalia: cum nemo cogatur suis stipendijs militare.

i ¶ Si q̃d eñ aliud q̃ superius dictū ē fuerit allegatū: cōtra intentionē archiepi obijcere voluerint et pbare: nos eis facie-

est contra eū. hoc dico quia titulus nō requirit in pscriptione quadragēnaria ꝗ ecclīam nisi cū ius cōe vel psumptio est cōtra pscribentē: vt in. c. j. j. e. ti. li. vj. Diuidit: nā pmo inducit vnaz rōnē ꝗ archiepm. ⁊ scdo reprobat excusationē ipsius p locuz a diuisione. scda ibi. Nos igit. Ab. sic.

mus iusticiam exhiberi.

I Dem pisano archiepiscopo.

¶ Qui alieno noie possidet nō pscribit nec eciā is q̃ ꝓprio nisi habeat bonā fidē ⁊ iustū titulū.

k Si diligenti: ⁊ infra. Cū iudicatus calaritan⁹ ad ius ⁊ ꝓprietatē bti petri ptineat: si
l cut tota sardinia nullo pertinet mediāte tibi nō licuit p te vl ecclesia tua a marchione masse iudice calaritano fidelitatē exigē iuramentū: ⁊ infra. ¶ Nos igit q̃ nūcius tu⁹ ꝓponē voluit plenius circūspect⁹: nō intellexim⁹ te vel ecclesiā tuā sup b̄ aliq̃ iure subnixā: cuz aut. se. apo. non oñdas p quā a iudicib⁹ calaritanis tu et ancessores tui fidelitatis exigeretis iuramenta: nec
m pscptiōe aliq̃ muniar⁹ cū fm cō
n fessionē tuā nec eccia pisana: vl tu fueris i q̃si possessiōe iur⁹ exigendi hmōi iuramētū: qd p se. apo. ab ipsis iudicib⁹ receptuz fuisse fateris: p qd cōstat ecclīaz romanā semp in q̃si possessione fuisse: cū p ea misterio tuo ⁊ antecessoz tuoz exactum fuerit et pstitū iuramētū ⁊ is etiā possidē
o dicat: c⁹ noie possidet: si vo di-
p cat q̃ noie tuo ⁊ ancessoz tuoz ⁊ non noie nro ⁊ ecclie romane fuerit iuramētuz exactū: posset inferri: q̃ iuramētū pstitū de cōseruando iure et honore se. ap. fuerit violatū: vñ licite retineri si possz: q̃ ꝗ iuramētū hmōi fuerit scient obtentū q: etiā fm hoc locū pscptio hre ñ posset cū in p
q scptiōe rerū ecclesiastica z bona

k ¶ Si diligenti: casus: archieps pisan⁹ fecit sibi pstari iuramentū fidelitatis noie suo: ⁊ ecclesie pisane a marchione masse iudice calaritano p illo iudicatu: cū tñ iudicatus ille ptineat ad romanā ecclesiā papa hoc intelligens mādauit archiepo pisano vt eū absolueret ab illo iuramēto: vt illud postmodum exhiberet romane ecclesie eo non obstāte: vñ archieps misit nūcios suos ad dominū papā vt ipm sup b̄ excusarent. Respondit eidē q̃ postq̃ ipse fuit assumpt⁹ in archiepm: iuramētū illud fidelitatis recepit ab illo iudice pro ro. ec. ⁊ hoc idem fecit antecessor suus. papa vero audita rñsione ⁊ aliqs q̃ nuncij sui ꝓponere voluerūt ad ei⁹ excusationē rescribit eidē archiepo put pz in lra. Ber. l ¶ Cota sardinia: arg. q̃ eodem pūilegio censentur mēbra ⁊ caput. ⁊. e. cū nō liceat. xij. dist. de bis: ⁊. c. non licet. ⁊ j. de cog. spi. super eo.

m ¶ Cōfessionem: q̃ sibi pīudicauit in hoc ⁊. de cōfes. cū sup. ⁊. c. vlti. vbi de hoc: vnde pscribere nō poterat: cū sciret rē ad aliū ptinere: vt. j. dicitur.

m ¶ Cōfessionē: de q̃ babuisti in pte decisa.

n ¶ In q̃si: hoc ideo dicit. quia incorporalia nō possident: § q̃si possident. ⁊. de causa possessionis cū ecclia

f ¶ Rōne visitatiōis: si. ⁊. e. accedentes: vbi de hoc. g ¶ Visitationē: illud eēt pscribere obedientiā: qd esse nō pōt. ⁊. e. cuz nō liceat: ⁊. ⁊. de cōsue. cū inē: ⁊ sic ptz q̃ idē iur⁹ ē in accessorio qd in pncipali vt si pncipale. s. visitatio nō pscribit: nec pcuratio que accedit visitatōni. si. ⁊. de fo. cōpe. si diligenti. in fi. ⁊. ⁊. de offi. deleg. prudentiā: ad fi. ⁊ ꝗ correctionē nō licz suffragiuz querere. j. de ap. repbensibilis. ⁊. c. ad nostrā. b ¶ Consuetudine: pscripta. ix. q. iij. cōquestus: imo de iure cōi. j. de censi. sopite: cū de iure cōi debet visitari: cū eps est negligens. ix. q. iij. cū simus: ⁊ de iure cōi dz habere tūc pcurationē: vt hic patz q: nemo suis stipendijs cogit militare: vt b̄ dicit. ⁊. x. q. ij. pcarie: et xiij. q. j. §. bis ita. ⁊. xxviij. q. j. iam nūc. in fi. ⁊. j. de simo. cuz sit romana. i ¶ Aliud: vt pīuilegiū. ⁊. e. accedētes. vel si aliqñ absoluti fuissent. arg. j. de censi. sopite.

Si diligenti. ¶ Jta sūmat Jo. an. vt in rubro ⁊ satis cōuenit lre q̃ ad corticē. Sz ad intellectū adde si psumptio ⁊. ff. de vsuca. sequit. §. si viā. o ¶ Cuius noie possidet: ⁊ ita ille possidere intelligit: cui⁹ noie alius possidet. ⁊. de resti. spo. cū venissent: ⁊. ff. de acqui. pos. qd meo. ff. quēadmodum serui. amit. l. ij. id est vsu retinet. p ¶ Noie tuo: hoc nō pōt habere locū: nisi qñ sciret vel crederet hoc iuramētū ptinere ad romanam ecclīam: ⁊ hoc ipse archieps cōfitebat q̃ antecessores sui noie romane ecclesie receperāt hmōi iuramētū: vñ sequit q̃ si dicat q̃ noie suo recepit iuramētū: sic fecit ꝗ fidelitatē vsurpādo ius romane ecclie. Et iō dicit q̃ pscribere nō posset: cū non oñdat titulū ⁊ bēat malā fidē q̃ ei scit rē ad aliū ptinere vl credit: nō pōt pscribere: nisi bēat titulū cui⁹ noie pscribat: § iste nō oñdebat auctatē sedis aplice: vñ nō poterat pscribere finē bui⁹ notule: intellige put no. in glo. se. ex hoc. q ¶ Bona fides: ⁊ illō generalr verū ē q̃ fm canones bō fides pscribētis uccaria est siue de re spūali siue ciuili. j. e. qñ. ⁊. ⁊. e. vigilāti. ⁊. xxxiij. q. ij. si virgo. ⁊ bona fides intelligit cū aliqs credit tradentē esse

dominiū vel habere ius distrahēdi:licet erret in facto.ff.de ver. sig.bonefidei:⁊ hec bona fides semp ꝑsumit nisi ꝓbet ꝓtrariū cū lex dicat ꝑsumi ignorantiā nisi ꝓbet scia.ff.de proba.verius q̄ ⁊ tñ ꝑsumit cōtrariū ꝓpter denūciationis vigorē. C.de rei vendi.si fundū:vl q̄ mercat aliquid ꝯ leges. C.de agri.⁊ cen. quēadmodū:li.xj.vel si emit a procuratore meo:p collusionē:vel quia emit a ꝓdigo vl luxurioso cui bonis interdictū est:cuz sciret ꝓtinus illū cōsūpturum pecuniaz. ff. pro empto.qui fundū.§. q̄ sciēs.⁊.l.si q̄s.q̄n ⁊ tñ q̄s hz ꝑscientiā rei aliene: ⁊ tñ vsucapit. vt si decretuz iudicis interuenit.ff.de noxali.act.⁊ generaliter.⁊ xvj.q.iij.placuit.vt q̄ cunq̄.⁊.s.c.c.j. Illo tñ scias: q̄ nō obstat accipienti mala fides tradentis.ff.de diuer. ⁊ tēp.ꝑscrip.an vicii: ar.s.C.de ꝑscrip.xxx. an.auc.malefidei:sed illud intelligit de ꝑscrip.x.vel. xx. anno. vbi bōa fides abvtra q̄ ꝓte exigit:§ in.xxx. vl.xl.āno.ꝑscptio ꝑm leges nō nocet.xvj.q. iij.§.pōt:⁊.§.q̄ si mala fide.C.de prescrip. xxx.āno.si q̄s emptionis.s.e.vigilanti. Ite dicit bona fides.licet quis erret in iure.ar. j.de iurepa.cura.§ illud intelligitur aliter vt ibi dī:⁊.ff.de peti here.§ ⁊ si.§.scire licet:secus sit in vsucapione.ff.de vsuca.nūq̄.ij.item ⁊ si habeat ꝓsciam dubiā bonafides dī.ff.de vsur.qui scit.§.bone fidei.

a fides ⁊ iust⁹ titulus exiganť:et si etiā locū potuisset hře ꝑscriptio nō credimus centenariā prescriptionē q̄ sola currit adūsus ro.ecclesiam posse probari.

I Dem episcopo lucano

¶ Abbas in capellis ꝑscribere potest iura ēpalia obtinet tñ in his solis que prescripsit.

Cum olim frater episcope cum abbate et monachis s.saluatoris de sicheto sup plebe falamazane ⁊ adiacētib⁹ capellis illi⁹ in nra pñtia litigādo institutiōez eis ⁊ alia ad ius ēpale ꝓtinentia vendicares:ad fundandā intētionē tuā ius cōmune ꝓncipaliter allegabas:cuius autoritate dicebas vniuersa spiritualia ī ꝑdictis locis q̄ sunt in

b dioc.tua ꝓstituta ad te tanquā

c ad diocesanū ēpm ꝓtinere:arbitrium ꝑterea sup hoc ꝓmulgatum a pistoriēsi ēpo archiꝑsbytero ac ꝓmicerio lucanis allegās.

¶ Ad elidēdā aūt intētiōz tuā abbas greg.vij.pape ꝓuilegiū exhibuit:qd ꝑdictum arbitriuz mlto videbat tpe ꝑcessisse:p qd tam monasteriū quā plebs ⁊ capelle ꝑdicte videbanť libertati donate:⁊ ifra. Alioꝝ quoq̄ ro. pon.dict⁹ abbas ꝓuilegijs vtebat post arbitriū ꝓmulgatū obtentis:qui libertatis ꝓuilegia sibi cōcedere videbanť: et infra.

¶ Quia predict⁹ abbas sufficienter oūdit monasteriū suū sup institutiōib⁹ destitutiōib⁹ et ordinatiōibus plebani ⁊ clericoꝝ baptisma ⁊ pnia ī leuioib⁹ culpis sepultura decimaꝝ ꝓceptōe ac diuinis officijs celebrādis tā ī plebe quā ī capellis ꝑdict⁹ ī excōicando atq̄ inēdicēdo ⁊ etiaz

d absoluēdo legitima ꝑscriptione munituz abbatē iēm ab impetitione tua sup iā dictis articulis duxim⁹ absoluēdū sup illis tibi ꝓpetuū silentiū imponēdo: sup alijs oib⁹ q̄ ad ius ēpale specta-

e re noscunť:iuxta tenorē arbitri eundē abbatem quo ad plebē ⁊ capellas predictas sententialiter condemnares.

I Dem.

⁊ iij.per totū.eo saluo quo dictū est de limite.s.e.q̄a. Si vero iure cōi possideri nō pñt ab eo qui obijcit ꝑscriptionem quantāq̄ habeat bonā fidē nō ꝑscribit:quia prescriptio ius creatū aduocat:nouū aūt ius nō creat:vt.c.di.contra morē. xciij.dis. illud:sic ius decimarū non cadit in laicū.⁊ ideo nulla valet ibi ꝑscriptio.xvj.quest.j. c.vltimo.⁊.q.iij.§.potest.ver.q̄ si priuatus ⁊.q.vj.c.j.⁊.s.eo.causam que:vbi non prodest titulus:⁊.j.q.iij. quesitum. sic ius eligendi non cadit in laicum.s.de elec. sacrosancta. et.c. messana. ⁊.j.de iurepa.c.a nobis.⁊ sic intellige.j.de deci.dudum. quia et illi hospitalarij de iure communi decimas possideri nō possunt vnde compellanť titulum ostendere.ex q̄ habuissent causam ꝑscribendi:sic ⁊ in monasterio: si monachi nollent subesse episcopo:quia allegarent ꝑscriptionē:cum de iure cōmuni subiectionem euitare non posset:⁊ generaliter obtinet hoc in his et alijs omnibus que iure cōmuni possideri non possunt ab his qui ea detinent:ex hoc patet ex eo q̄ talia impetrātur per priuilegiū ergo de iure cōmuni nō possidetur.c.di.cōtra morem. Sic episcopus in parrochia alterius episcopi nō potest decimas ⁊ ecclesias possidere de iure cōmuni:vnde si allegaret ꝑscriptionē in decimis ⁊ ecclesijs in dioce.alterius allegare debet titulum et hoc ꝓbare:⁊ hoc probat in quadā decre.noua. Greg.que incipit venerabilium:⁊ causa de hoc fuit inter archiepiscopum rothō.⁊ episcopum eronien.⁊ idem est de alijs parrochijs inferioribus:vt vna ecclesia in parrochia alterius nō prescribat sine ti.⁊ sic intelligitur.s.e.ad aures.nisi illa ecclesia que prescribit habeat titulum:sed videtur q̄ olim sufficiebat bona fides. s.eo.ad aures.Ber.

Cum olim. ¶ Summat vt in rubro q̄ ad titulum. Diuiditur in tres partes. In prima ponit petitionē actoris ⁊ ipsius iura. In secūda ponit iura ipsius abbatis ibi ad elidendam. In tertia diffinit ibi. Quia ꝑdictus. Abbas Siculus.

b ¶ Tua diocesi.xvj.questio.vij.omnes basilice.et.xviij.q.ij. monasteria.⁊ supra eodem cum non liceat.

c ¶ Arbitrium.s.ab vtraq̄ parte approbatum.vt supra de arbi.ex parte. d ¶ Prescriptione munitum:⁊ sic abbas potest prescribere intra episcopalia contra episcopuz: vt supra eo.auditis.vbi de hoc. e ¶ Tenorē:et ita sententia pro abbate in his tñ in quibus ꝑscripsit:in alijs statur arbitrio.⁊ fertur sententia ꝓ episcopo:nec immerito:q̄ per arbitriū recessum fuit a priuilegio greg.ad minus in his que faciūt pro abbate: sed libertati nō potuit abbas renunciare per arbitriū sine licentia pape.s.de arbi.cū tempore.alia vero nō valuerūt tanq̄ ꝓ mēda ciū impetrata post arbitriū.j.de deci.ex multiplici.T.intelligit q̄ arbitriū nō tāgit capitula illa sup q̄bus ferť suia ꝓ abbate:⁊ in q̄bus ꝑscripsit cōtra eēm:alꝭ nō potuisset ꝑscribere: ꝑdicta quia ꝑsumereť habuisse malā fidē ꝓpter arbitriū:quia habens malā fidē nō ꝑscribit.j.e.c.vlti:⁊ hoc probatur per literam sequentē:vbi dicit:iuxta tenorē arbitrij ⁊c. Ber.

Veniens. ¶ Diuidit primo pontif cõtentio abbatis. secõ recõuentio epi ibi: pfatus vero. tertio diffinitio ibi: crisma. in quo duo soluit obstacula. Primũ ibi nõ obstãte. Secõm ibi: nec obstare. Ab. si. a ¶ Impediat: intẽtabat abbas vti possidetis. B. b ¶ Regis Stephani. ar. q reges pñt dare puilegiũ decimarũ r d̃ rebꝰ spñalibꝰ. xcvj. di. constantinus Imperator. Sed ꝯriũ verũ ẽ. j. de deci. tua nos. c. dudũ.

c ¶ Postulauit: sup libellis istis nõ formatur lnia: ꝑ super secõa pte libelli ipsiꝰ abbatis in q̃ petijt vt clerici ecclesiarũ monasterij libere possunt recipe sacramẽta q̃ numerantur in ver. crisma ꝛc. r ibi incipit formare sententiã sup alijs libellis nihil dicit ĩ hac decre. quia nõ ptinẽt ad hũc titulũ. Ber.

d ¶ Spãli: sic argumentat. c. di. ꝯ morẽ: ꝑ hic abbas oñdebat libertatis puilegium.

e ¶ Crisma: hic incipit sententia.

f ¶ Paschalis: idez videt d iure cõi q ab alio posset petere r si illa clausula non esset apposita: qr ppẽ malicia siue desidiã iudicis delegati deuoluit potestas ad eũ q̃ in causa illa iudex nõ ẽ. ꝑ. de offi. ordi. significauit. r. ꝑ. de foro compe. ex trãsmissa. r. c. ex tenore. r. lxv. di. si forte.

g ¶ Clemẽtis: dato sup ꝑdictis articulis vt illa sacra reciperẽt a q̃ vellent qd nõ valuit. b ¶ Mullã: sic patet explsse q scõm puilegiũ dz facere mentionẽ de prio: ad ꝑ vt reuocet illud de ꝑ dictũ ẽ plene. ꝑ. de pscrip. c. j. Quidã tñ dicũt aliud ee in puilegio q̃ in rescpto cũ puilegiuz sit lex puata iij. di. puilegia: r vna lex dz de alia facere mentionẽ: ꝑ illud obtinet in legibꝰ cõibꝰ q̃s pnceps bz in scrinio pectoris sui. C. de testa. oim. secꝰ in legibꝰ puatis q̃rũ nõ bz memoriã. ꝑ. de off. dele. ex pte: sicut nec bz memoriã rescptorũ. i ¶ Opponebat: sup pmissis sacris recipiẽdis ab alio epo. k ¶ Renunciasse. no. q puilegiũ r pscriptio ꝯria sunt exq̃ simul bri nõ pñt: vt dixi. ꝑ. e. si diligenti. r. c. auditis: qr ingressus vniꝰ alteriꝰ opat egressuz sicẽ. xxxij. q. j. cũ renũciat. r. c. di. ꝯ morem. ff. de sepa. l. j. ꝑ. illud sciendũ. ff. de mino. i cause. ij. in pn. r. ff. ad municip. l. j. ff. de leg. j. si qñ. C. de thesau. l. vna. li. x. sicut: ecõuerso: vtẽdo iure cõi renũciat puilegio. ꝑ. de psti. cũ accessissent. r. j. de pbẽ. p illozũ: et j. de puil. si de terra. r. c. accedẽtibꝰ. r. C. de iure do. ipetrando. l. ij. r. ff. rẽ ra. ba. l. iij. ꝑ. falsus pcuratoz. Sz videt q iure cõi r puilegio possit q̃s sil vti. ꝑ. de psue. cũ dilectꝰ. nec renunciat q̃s iuri militari: lz vtat iure cõi. ff. de mili. testa. l. iij. r. xxiij. di. q̃q̃. in pn. r. ff. d puil. cre. l. añpenul. sicut iure cõi r psuetudini aliq̃s innitit. xcv. di. olim. r. j. de cẽsi. sopite. Põt dici q ꝑ recessũ fuit a iure cõi. s. pscptione qr ipetrauit abbas puilegiũ donatiõis: r ex diuersis causis nõ pot bre dñiũ. ꝑ. de fi. instru. inẽ dilectos: et ff. de acq. pos. l. iij. ꝑ. ex plurib. Sz si ipse ipetrasz puilegiũ cõfirmatõnis illud nõ obstaret. qr cõfirmaret ius quo vtebatur

¶ Qui pscriptione cõpleta priuilegiũ cõtrariũ ipetrat et vtit illo pscriptioni renũciat si pscptio nõ erat cõpleta r mala fidez habet ideo non prescribit.

Veniẽs ad p. n. abbas. s. Martini de pãnopia: r infra. Petit a nobis postmodum idẽ abbas vesprimeñ. eps non
a ipediat vel faciat ipediri: q̃ minus oẽs qui in simagieñ. parrochia vel comitatu cõsistũt de oibus q̃ possidẽt decimas sibi soluãt: sicut ĩ puilegijs pascalis pa
b pe p. n. et. s. Stephani regis cõ
c tineẽt. ¶ Prefatꝰ d̃o eps postulauit vt decimas simagieñ. comitatꝰ infra sue dioc. terminos ꝯstitutas q̃s detinet idẽ abbas sibi restitui faceremus: nisi aliq̃
d iure spãli seipsas possidẽ mon/
e straret: r infra. ¶ Crisma vero oleũ sctm̃: ꝯsecrationes altariũ seu basilicarũ: ordinatiões clericoz q̃ ad sacros ordines pmouendi fuerint clerici ecclesiaruz vel capellaz ipsius monasterij qd ẽ in vesp̃meñ. dioc. ꝯstitutũ a vesprimeñ. epo postulabũt: si quidẽ catholicꝰ fuerit: r gratiã se. ap. habuerit et ea gratis sine p̃uitate aliq̃ voluerit exhibere alioq̃n ab alio quẽ maluerint p̃ fide catholico suscipiẽdi ea libe

scz pscriptioni. l ¶ Intentioni: dicebat abbas q licebat clericis ecclesiarũ suarũ recipere sacramenta ab epo quo vellent iure pscriptiõis r puilegio alexandri: dicebat q pmo a diocesano suo: r ita priuilegiũ istud q̃tum ad hũc articulũ cõtradicit: r ita impetrando cõtrariũ puilegiũ renunciauit prescriptioni: et precipue quia vsus est in iudicio puilegio alexan. Et idẽ esset si priuilegio non fuisset vsus: quia eo ipso q impetrauit puilegium renũciabat pscptioni r ita hẽbat malã fidẽ. r iõ nõ poterat pscribẽ post impetratum puilegiũ si nondũ erat cõpleta pscptio vt lra dicit. Sz si nullũ puilegiũ allegasset ꝑ solã pscptionem: nũq̃d alter eps posset pscribere collationẽ istoz sacroz: ex hac lra videtur q sic. Contra videt. ꝑ. eo. si diligenti. qe in talibꝰ q̃ sunt ꝯ ius cõe. titulus necessarius videt vt ibi dr. vt. j. de deci. dudum. r. c. venerabilium. m ¶ Contradicit: si. j. de concef. ꝑben. ex tenore. r. ꝑ. de fi. instru. imputari.

ram habeant facultatẽ: sicut in
f puilegio dicti pascalis. et alex. pape p. n. pspeximus cõtineri.
g ¶ Nõ obstãte puilegio clemẽ. pape p qd priuilegiũ suozũ pre. nõ extitit derogatũ. cũ de ipsis
h nullã fecerit mentionẽ: pserim cũ r ipe clemens puilegiũ illud concesserit saluis institutionibꝰ nõ solũ ro. ec. sed ipius etiã legatorum. ¶ Nec obstare poterat pscriptio quã idẽ abbas in suuz
i subsidiũ opponebat. quia si consummata erat: qñ ab Alex. papa priuilegiuz impetrauit: iuri
k pscriptionis renũciasse videt: pserim cum corã nobis priuile
l gio illo sit vsus qd sue intentio
m ni q̃tũ ad hunc articulũ contradicit. Si vero nondũ cõsummata erat pscriptio: sed erat in prescribendo: post impetratuz huiusmodi priuilegiũ bonam fidẽ non habuit r ideo ꝑm canones non prescripsit.

I Dem in concilio generali.

¶ Nec in foro canonico nec ciuili valet prescriptio cum mala fide.

n Quoniã omne qd nõ est ex fide pctm̃ ẽ. ¶ Synodali iudicio diffinimꝰ vt nulla va
o let absq̃ bona fide pscriptio taz
p canonica q̃ ciuil. ¶ Cũ genera

Quoniã omne. ¶ Possessor malefidei nullo tempore pscribit ita communiter summat. sed per hoc summariũ nihil inducerẽt de nouo iste tex. cum esset pui sum. ꝑ. eo. vigilãti. iõ plenius summo sicut in rubro. Diuidit in quatuor ptes. in pria ponit constitutionis causam. in scõa cõstitutionẽ ibi: synodali: in tertia infert ex causa ibi: cum generaliter. in quarta concludit ibi: Unde. Abbas Siculus.

n ¶ Ex fide. i. ex cõscientia. sic exponit. de pe. dist. iij. ad fi. ꝑ. illud quasi ad me. r. ꝑ. de resti. spo. literas. xxviij. q. j. ꝑ. ex bis.

o ¶ Bona fide. argu. contra. j. de iurepa. cura. Quando quis dicatur habere bonã fidem. dictũ est supra eo. si diligẽti. in notula. illud generaliter. r quilibet presumit habere bonam fidẽ Sed quid si aduersarius etiam vellet pbare ipsum nullo titulo possediſse. sed potius per violentiã. Et sic mala fide incepit possidere: videt q debeat audiri. ex quo vult probare originez prescriptionis viciosam. C. de pi. ac. nec creditores. r. C. de prescrip. lon. tẽ. in auẽ. malefidei. C. de distrac. pig. r q̃ sub ymagine. r. xxj. q. iij. si sacerdotes: r. c. se. r. c. licz. r. c. j. in fi. r. xciij. di. illud. C. de prescrip. xxx. an. si quis emptionis. ꝑ. sed hec. Arg. contra. ꝑ. e. ad aures. q̃a vt ibi dicit quadragẽnalis prescriptio omnẽ tollit actionem. r. C. de prescrip. xxx. ann. l. pe. r vlti. Ad hoc potest dici q bene debet audiri qui vult probare malaz fidem ab initio habuisse: quia postea prescribere non potuit. ꝑ. c. pzori. in fi. r. c. vigilanti. r. c. si diligenti. r hic. Sed nunquid tenetur hic docere de titulo: cum hic tñ dicatur de fide. de hoc dictum est supra eo. si diligenti. in notula ex hoc videtur.

p ¶ Quã ciuilis. ex eo q dicit tam canonica q̃ ciuilis: videtur q papa voluit preiudicare prescriptioni laicoruz: que prescptio locũ bz vbi etiã bñt malã fidẽ in pscptiõe. xxx. vl. xl. an.

§.eo.vigilãti:ꝛ.xvj.q.iij.§.põt.ꝛ.§.q̃ si mala. Dicebat Io.q̃ rõne peccati statuit hoc papa de p̃scriptionib⁹ laicorũ.quia oĩs causa rõue pctisaltẽ indirecte ptinet ad ecclĩam.§.de iudi. nouit.ꝛ ꝓm hoc oia ciuilia iura q̃ tractant de p̃scriptione.xxx.vel xl.an.in male fidei possessorib⁹ nõ tenent hodie. Sed hoc nõ credo q̃ p istã constitutionẽ papa voluerit p̃iudicare legib⁹. Sz quo ad ius diuinum verũ est illud qd̃ sine pctõ mortali laic⁹ malefidei p̃scribens.talẽ rẽ retinere nõ potest. xiiij.q.vj.c.j. et litera ista sic intelligit̃ :tam canonica.i. tam de re spũali q̃ ciuili. Et hoc vult dicere ille q̃ p̃scribit bonã fidẽ hic debet siue res quã p̃scribit spũalis sit vel ciuilis ꝓm iura canonica.ꝛ sic nihil statuit p̃ leges vel dicas ꝓm q̃ dixit io. ꝛ lex aliud cõsiderauit q̃ canon. lex em̃ cõsiderauit negligentiã nõ petentis rẽ suã.§.e.vigilanti.§ canon p̃siderauit peccatũ p̃scribent⁹ mala fide.qd̃ nõ excusat negligentiam nõ petentis rem suã:ꝛ ideo dicit hic.q̃ nulla valet p̃scriptio siue canonica vel ciuilis q̃ sine peccato mortali cõseruari nõ potest vnde potius standũ est canoni q̃ legi.in hoc casu: q: prescribens nõ excusat̃ a peccato p rationẽ legis:ꝛ ideo canon voluit ꝓpẽ periculũ animarũ in hoc leges corrigere:licet nõ seruet̃ in iudicio seculari:sicut d̃ de legibus permittẽtib⁹ vsuras que hodie nõ tenent:vt no.j.de vsur.quia in oĩbus.ꝛ cõstitutio ista tm̃ respicit futura.cũ de ꝓteritis nihil dicat.§.de consti.c.vlti.vbi de hoc. a ¶ Nulla tpis.s.ipsius p̃scriptionis. Si em̃ post cõplem p̃scriptionẽ sciat rem alienã.nõ dicit̃ ideo mala fide possidere.de hoc dicit̃.§.eo.vigilanti. Sed quid si tpe p̃scriptionis habuerit conscientiã lesam.postea incipiat habere non lesam: nunq̃d ꝓpter hoc est interrupta p̃scriptio:videt̃ quia erronea fuit:vnde eã deponere debz.j.de simo.p tuas.ꝛ.xj.q.iij.cui est illata.itẽ q̃d si dubitat:an res sit sua ꝛ bz iustã causam dubitationis:adhuc dicit̃ bone fidei possessor.et vtit̃ fructibus.ff.de vsur.qui sit.§ bone fidei.ꝛ in hoc casu prescribit. licet habeat conscientiã dubiã nõ tamẽ lesam:quia nescit adhuc an res sit aliena debz inquirere ab alijs de re illa:vt sic perueniat ad veritatẽ.arg.xxxvij.di.§.vlti.xxiij.q.vlti.occidit. Itẽ quid si prelatus habeat lesam cõscientiã alicuius rei quã possidet licet ecclesia habeat bonã fidẽ:nunq̃d tenet̃ dimittere illam. Rñdeo nõ. Sz signifieabit illi cuius est vt petat ꝛ sic purgabit cõscientiã suam:nec in hoc videt̃ fraudẽ facere.ff.de neg.gest. at q̃ natura.§.cũ me absente.ꝛ.ff.mã.quintus.sz si ille veniat ꝛ petat in iudicio ꝛ p̃latus cõfiteat̃.nunquid p̃iudicat ecclesie que habet bonã fidẽ. Si em̃ p̃latus cõstitutus a collegio ad defendẽdum confitetur tanq̃ sindicus in iudicio:bene p̃iudicabit̃ ecclesie:quia tũc sustinet p̃sonã totius capituli als non credo q̃ cõfessio prelati p̃iudicet ecclesie:nisi forte confiteretur de eo q̃ ipemet fecisset.arg.xxv.quest.ij.postq̃.de hac materia dixi.§.de elec.dudum.§.ij.

Rubrica. De sententia et re iudicata. Hec Rica duobus modis ꝓm Io.an.post Gos.cõtinuat̃ ad p̃cedentia. Primo sic viso quõ res acq̃runt̃ per p̃scriptionẽ videndũ quõ aliter acquiruntur ciuiliter.s.per sententiã iudicũ.vel secdo sic expedito tractatu ꝓcessus iudicioꝝ:ad sniam q̃ finẽ iponũt litib⁹ veniam⁹. Quia vero ꝓm Io.an.lata snia si nõ appellat̃ ab ipsa summit nomen rei iudicate ideo ꝛ de re iudicata summittit.dicit tm̃ q̃ large potest dici res iudicata. Abbas Siculus.

liter sit oĩ cõstitutioni atq̃ p̃suetudini derogãdũ: q̃ absq̃ mortali pctõ nõ p̃t obfuari. ¶ Ut̃ a oportz vt q̃ p̃scribit ĩ nulla tpis pte rei habeat cõscientiã aliene.

Rubrica. De snia ꝛ re iudicata.

Gregorius.

¶ Sententia lata contra leges vel canones nõ tenet nec ab ea opus est appellare.

b c Sententia ꝗ leges canonesue plata lz nõ sit appellatõe suspensa nõ põt ipo iure tm̃ subsistere. I Dem.

¶ Lites debent celeriter terminari.

d Urgãtiũ cõtrouersias celeri snia t̃minari et eq̃tati conuenit ꝛ rigori. I Dem.

Sententia. ¶ Nõ valet snia q̃ ꝗ ius est lata exp̃sso errore in snia ita sũmat.d.ant.qz io.an.nõ sũmat ꝓpter breuitatẽ:h̃ sũmariũ est in se vx̄ § nõ cõgruit lr̃e in q̃ nulla fit mẽtio de exp̃ssiõe erroris. in snia iõ summo sic vt in rubro. Ab.sic. b ¶ Sentẽtia:decre.ista loq̃tur d̃ materia illa.xvj q.j.frater nr̃.ꝛ ex illa lr̃a põt colligi casus hui⁹ decre. c ¶ Contra leges:que dicũt q̃ snia a nõ suo iudice lata nõ tenet. C.si a nõ cõpe.iu.l.j.ꝛ.ij.ꝛ.vlt. ꝛ.ij.q.j.in p̃mis.ver. de p̃sona.xj.q.j.c.pe. ꝛ.§.de iudi.at si clerici.ꝛ.xvj.q.j.frater nr̃. vt h̃ patz. Itẽ snia lata ꝗ leges.i. ius cõstitutionis:ita q̃ hoc in snia exp̃mat̃ : nulla ẽ ipo iure.ꝛ citra appellationez rescindit̃: vt hic ptz:ꝛ.j.e.cũ inter vos.in fi.ꝛ.j.eo. inter ceteras.ꝛ.ij.q.vj.§. diffinitiua.ver. itez si snia ꝗ ius scptũ. ꝛ.ff. de appel.l. si exp̃ssum Itẽ si calculi error in snia sit expressus:snia nõ tenet.ff. q̃ sen.sine ap.rescin.l.j.§.j.ꝛ.j. de sen.ex.p tuas.nec efficit̃ aliq̃ p appellationẽ vt in.l. p̃dicta: si exp̃ssum.arg.ꝗ q̃ efficiat̃ aliq̃ p appellationẽ.ff.rẽ ra.ba.l.iij §.falsus.ꝛ.ff.de iu.licet. Sed nõ est ita.ibi em̃ snia lata est in p̃sona falsi ꝓcuratoris:vñ ab initio tenet snia q̃diu p̃stet de falso ꝓcuratore:ꝛ si dñs recurrat ad cõe auxiliũ appellatõis itel ligitur approbare factũ falsi ꝓcuratoris:ꝛ iõ per appellationẽ efficit̃ aliq̃ que per exceptionẽ poterat irritari:secus vbi ab initio nulla est:vbi est defectus in iurisditione:ibi per appellationẽ nõ firmatur:vt hic:ꝛ in cõcordan.ibi positis. Sed in.§.falsus.ꝛ in.l.licet.verũ non fuit defectus in iurisditione.

¶ Sacerdos sine iusta causa non est deponendus.

Non põt in quẽq̃ a sacerdotali gradu: nisi iustis e ex causis cõcors sacerdotũ snia submouere. L Eo papa.

¶ Iuste q̃s petit sniam ꝓfirmari si iuste ꝛ rõnabiliter fuit lata.

f Ea que iuxta ecclesiasticũ morẽ iuste et rõnabiliter fuerint diffinita : nostra q̃q̃ sen/ g tentia roborentur.

A Lex.iij.eborac.archiepo.

¶ Iudex deputatus sup executione snie admittit exceptionez fraudis seu nullitatis snie non ad effectũ vt sup ea pronunciet sed vt negociuz ad superiorẽ q̃ iudicauit transmittat. Si illam probabilem reperierit.

d Urgantiũ:celeri.si.ij.q.j.sicut.ꝛ.C. de iudi.ꝓperãdũ.in p̃n.ꝛ.§.de dolo ꝛ cõtu.finẽ.ꝛ.c.venerabilis:ar.ꝗ.xj.q.iij cũ apud.illud intelligit̃ qñ snia lata ẽ ad mortẽ.ꝛ ibi differt̃ executio ex causa:vt ibi d̃.nec tm̃ cũ nimia festinatõe ferenda est snia añq̃ iudex possit esse instruct⁹.§.de i integ.resti. tũ ex lr̃is qz ipm̃ oportet cũcta rimari.xxx.q.vl.c.vlt.alit̃ em̃ ad veritatẽ puenire nõ posset.xxiij.q.vlt.occidit.§ moratoria cunctatione causam examinabit.ff.de admi.tu.tutor qui.§.j.

e Non põt.sacerdotũ.i.cpoꝝ triũ in causa diaconi in causa p̃sbyteri.vj.ad minus.xv.q.vij.si autẽ.ꝛ.c.felix. Sz nunq̃d dicunt omnes concordare ad hoc vt teneat snia:videt̃ q̃ sic ex eo q̃ dicit concors.§.de trãsla.inter corporalia.§ sufficit q̃ maior ps concordet in vnã sniam:ꝛ satis dicet̃ tunc cõcors quia qd̃ maior facit pars valet.ff.ad municipa. qd̃ maior.lxv. dist.c.j.ij.ꝛ.iij.sed in causa epi non tenet sententia:nisi omnes concordauerint iudices quibus causa per papã cõmittit̃.vj.q iiij.si quis episcopus criminaliter.ꝛ.c.j.ꝛ est spãle in causa epi aliud spãle vbi nõ tenet sententia pluriũ no.§.de rescrip. pastoralis.in principio.

Aliquc. ¶ Fuit forsan vt dicit io.an.exordiũ alicui⁹ papalis cõfirmationis quia nõ est verisimile q̃ fuit spãlis dispositio in his verbis dũtaxat concepta cũ non imponit necessitatem sed potius innuit cuiq̃ esse hoc petendi facultatem concessam in hoc tamẽ nõ est vis. Abbas Sic. f ¶ Morem id est ꝓm canones. g ¶ Roborent̃. Si postulatũ fuit ea roborari.vt.xxxv.q.ix.omnimodis.ꝛ.ij.q.j.sicut.ꝛ.§.de pac.quotiens.§.de trãsac.c.j.ꝛ hec quidem confirmatio si facta fuerit ex certa scientia ꝛ cum cause cognitione:nõ poterit postea inferior iudex de illa iudicare.j. de confirma.vtu. vel inuti.c.j.et ij.vbi de hoc.

De Ecctero. ¶ Merus executor snie cõtra quẽ excipit de fraude nõ cognoscit sed remittit ita cõiter summat voc. sed iudicio meo minus bene quia iste tex. nõ loquitur de mero executore quia merus executor nullus exceptionẽ ⁊ executõnẽ impedientẽ admittit: vt in.l.si vt ꝓponis. ⁊ in.l. executorẽ. C. de execu. rei iudi. Sz tex tus iste admittit vt is cui executio cõmittiť admittat exceptionez ad effectũ vt remittat negociũ ad superiorẽ nõ vt sup ꝑncipali ꝓ nuncietvt latius dicã ido ego summo sic vt in rubro. hoc dicit no. ⁊ nõ diuidiť. Ab. sic.

a ¶ Fraus. s. circa negociũ ꝑncipale: qz obtinet snia m p fraudez puta per falsos testes vel p falsa instrumenta: si hec obijciant coram executore vt executio differat nõ ẽ ei facultas d hoc cognoscendi: vt hic dicit: qa sic assumeret ꝑtes iudicis qd esse nõ debet C. de execu. rei iu. si, vt ꝓponis. nec snia m dz mãdare executioni: § hec referre dz supiori vt hic dicit. ⁊. j. de fal. sup eo. argu. ꝑtra hoc habes q̃ iste executor posset de hmõi cognoscere. xxv. q. ij. ⁊ si non cognitio. Sol. hoc. c. de mero executore intelligitur q̃ nullã habet cognitionẽ ãnexã nisi solam executionẽ sic intelligiť. j. de fal. sup eo. Lex ꝑdicta intelligiť de illo executore qui habet cognitionem. De hac materia plene tractat. s. de of. delegati. pastoralis. §. qz vero.

Ecetero noueris: q̃ si sententiã a nobis latã ꝑcipimus ꝑ aliquẽ executioni mãdari ⁊ fraus interuenerit nõ est facultas executori de toto negocio cognoscendi: sed efferri questiones que inciderint ad sedez apostolicam oportebit.

I Dem nouiceñ. episcopo.

¶ Nõ sufficit reo damnato ad traditionẽ ipius tradere pignꝰ pro ipsa possessione.

Cum aliqbus ẽ adiudicata possessio: nõ sufficit eis

b dari pignora nisi corporali possessione letentur.

I Dem eidem. ⁊. U. archidia.

¶ Sententia contra matrimoniũ nunq̃ transit in rẽ iudicatã vnde quandocunq̃ reuocatur cum constat de errore.

Ator ꝑsentium sua nobis

c insinuatione mõstrauit q̃ cum quandã mulierez legitime desponsasset: ⁊ carnalis esset copula subsecuta inter eon scãdalum est subortũ cui⁹ occasiõe debitũ ei subtraxerit: cõsanguinei vero mulieris hoc molestũ habentes: qõnẽ mouerũt ꝓponẽ-

d tes q̃ mulierẽ iuitã ⁊ renitentez

e nec etatis apte mrionio existentem duxisset vxorẽ et qm̃ idem vitã cupiebat agẽ dissolutã: de mũ vtriusq̃ studio inueniente fuerũt min⁹ rõnabiliť separati.

¶ Volentes igiť mrimonia canonice cõtracta leuitate quadã dissolui. Mãdam⁹ q̃ten⁹ si vob cõstiterit eos ꝑ iudiciũ ecclesie nõ fuisse legitime separatos ecclesiam q̃ deceptã ipsos faciat⁷ sl̃ẽ

f viz ⁊ vxorẽ insimul ꝑmanere.

I Dem. t. ⁊ clericis sancte anastasie veronen.

¶ Retractať snia ꝑtextu inique cõsuetudinis lata ꝑtra ecclesiã.

Cum causa q̃ vertiť inter vos. ⁊. g. et. a. laicos sup domo q̃dã eis ab archiꝑsbytero vestro vendita ad examen. i. apo. se. legati delata fuisset post ap. ad nos inꝓsitã ⁊ receptas inducias qm̃ infra terminũ tibi fiat. t. ad eã ꝓsecũdã ꝑfixã iter

g nõ arripueras d̃ te sniam profe rens memoratis. g. et. a. ꝑtaxatam domũ fm veron. ciuitatis consuetudinẽ adiudicare curauit: deinde cum causa fuisset ad nos ꝑ app. delata brisien. epus delegatus a nobis sententiaz d̃ vos spreta forma canonum fm eandẽ consuetudinẽ sicut prefa

b tus legatus fecerat ꝓmulgauit

¶ Nos aũt cõsiderãtes q̃ licet

i vsus vel cõsuetudinis nõ minima sit auctoritas nunq̃ tñ veri

k tati aut legi ꝑiudicat: ꝑscriptaz sniam reuocauim⁹: ⁊ vos ab impetitione absoluẽtes illoꝝ vob et ecclesie vestre domũ adiudicauimus supradictam.

I Dem eboracen. archiepo.

anime põt quis venire ꝑtra factũ suũ vt reuocet snia quã ferri ꝓcurauit: ⁊ si cõstiterit ecclias fuisse deceptã: reuocabiť snia. j. e. cõsanguinei. ⁊. s. de testi. sicut. ⁊. xxxv. q. ix. §. bis ita. in fi. als turpitudinẽ suã allegãs nõ audiť. j. de vona. inť dilectos. et. j. de cõcess. ꝑben. cũ sup. d ¶ Renitentẽ: hec violentia transiuit postmodũ in cõsensũ ꝑ carnalẽ copulã subsecutã. j. de sponsa. ad id. e ¶ Etatis: ⁊ hoc d̃icit ei qd ꝑmisit de carnali copula: et sic fuit allegatia ⁊ ex alia causa fuit matrimonium separatum.

f ¶ Permanere: nõ obstante snia ꝑ us lata q̃a d̃ matrimoniuz nõ currit prescriptio. xxxiij. q. v. q̃ deo etiaz si ab illa snia non fuit appellatũ. qz snia lata d̃ mrimoniũ nõ trãsit in rẽ iudicatã quin reuocetur snia q̃cunq̃ error: snie detect⁹ fuerit vt hic pz. ⁊. j. de frigi. ⁊ male. fraternitatis. ⁊. xxxv. q. ix. gue. ⁊. §. bis ita. Sic nullo tractu tpis mrionium cõfirmať in gradu ꝑ bibito d̃ctũ. j. de consang. nõ debet: ⁊ q̃ dici cõsueuit snia d̃ matrimoniũ nõ trãsit in rẽ iudicatã. vez ẽ vbi bene cõiuncti indebite separanť. Quia q̃a de⁹ cõiunxit: hõ separe nõ põt: ⁊ iõ q̃cũq̃ d̃riũ legitime constiterit: snia retractabitur idẽ est cũ in gradu ꝑ bibito aliqui sunt cõiuncti: vel aliq̃ alio ꝑ petuo ipedimẽto: q̃a nullũ ẽ ibi mrimoniũ vñ nullus ꝑsensus ꝑt mrimoniũ inducẽ inť eos. Sz vbi snia ferť ꝑ mrionio vbi nullũ subest ipedimentũ: si ab ea nõ fuerit appellatũ: trãsit in rẽ iudicatã: qz iudicatis acquieuisse videť. j. eo. qd ad cõsultationẽ vñ postea nõ audieť: immo compelleret alter alteri adhibere.

Cum aliqbus. ¶ Hoc. c. põt intelligi duob⁹ modis. prio q̃ loquať i pignore ꝑtorio puta q̃ ꝑtor vel iudex ꝓter contumaciã rei ponit verbo actorẽ in possessionẽ rei pecite in actione reali vel alioꝝ bonoꝝ ipsius rei in actione ꝑsonali. Et intentus lr̃e est q̃ ad causandũ pignus ꝑtoriũ ad hoc vt missus possideat nõ sufficit iussus iudicis: sed requiriť vt actualiter mittať in possessionẽ. Et fm hunc intellectum. h. d. in summa. Nõ sufficit ad ꝑtoriũ pignus vt verbaliter detur nisi actualiter fiat missio. Scdo põt intelligi cũ possessio aliq̃ vel ꝓprietas alicui⁹ rei seu res aliqua adiudicať actori iure dominij: ⁊ reus ꝑ executõne vel dare aliqd pignus ⁊ nõ ipam rem saltẽ in ꝑsenti hoc casu nõ sufficit: ⁊ fm hunc intellectũ. h. intendit: nõ impediet reus sniam adiudicatiõis possessionis si sit paratus dare pignora vel sic vt in rubro. ⁊ non diuiditur. Ab. sic. b ¶ Pignora sic. ff. de cõsti. pecu. ꝓmissor. §. ꝑstitutio. ⁊. ff. de pigno. actio. nõ est. vbi diciť pignus nõ aliter cõstituiť: nisi ventũ fuerit i possessionẽ. si. ff. de acqui. pos. possideri. in prin. ⁊ hoc ideo: ne lites ex litibus oriant. ff. de re iudi. l. iiij. in. §. ait pretor.

Ator. ¶ Diuiditť qz i ꝑma poniť facti narratio. in. scda iudicis datio ibi: nolentes igitur. Ab. sic. c ¶ Insinuationem cõlligere ex hoc loco: q̃ in causis ex q̃bus vertiť piculũ

Ecetero. ¶ Nouerit quis ꝑtra factũ suũ vt reuocet snia quã ferri ꝓcurauit: ⁊ si cõstiterit ecclias fuisse deceptã: reuocabiť snia. j. e. cõsanguinei. ⁊. s. de testi. sicut. ⁊. xxxv. q. ix. §. bis ita. in fi. als turpitudinẽ suã allegãs nõ audiť. j. de vona. inť dilectos. et. j. de cõcess. ꝑben. cũ sup. d ¶ Renitentẽ: hec violentia transiuit postmodũ in cõsensũ ꝑ carnalẽ copulã subsecutã. j. de sponsa. ad id. e ¶ Etatis: ⁊ hoc d̃icit ei qd ꝑmisit de carnali copula: et sic fuit allegatia ⁊ ex alia causa fuit matrimonium separatum.

f ¶ Permanere: nõ obstante snia ꝑ us lata q̃a d̃ matrimoniuz nõ currit prescriptio. xxxiij. q. v. q̃ deo etiaz si ab illa snia non fuit appellatũ. qz snia lata d̃ mrimoniũ nõ trãsit in rẽ iudicatã quin reuocetur snia q̃cunq̃ error: snie detect⁹ fuerit vt hic pz. ⁊. j. de frigi. ⁊ male. fraternitatis. ⁊. xxxv. q. ix. gue. ⁊. §. bis ita. Sic nullo tractu tpis mrionium cõfirmať in gradu ꝑ bibito d̃ctũ. j. de consang. nõ debet: ⁊ q̃ dici cõsueuit snia d̃ matrimoniũ nõ trãsit in rẽ iudicatã. vez ẽ vbi bene cõiuncti indebite separanť. Quia q̃a de⁹ cõiunxit: hõ separe nõ põt: ⁊ iõ q̃cũq̃ d̃riũ legitime constiterit: snia retractabitur idẽ est cũ in gradu ꝑ bibito aliqui sunt cõiuncti: vel aliq̃ alio ꝑ petuo ipedimẽto: q̃a nullũ ẽ ibi mrimoniũ vñ nullus ꝑsensus ꝑt mrimoniũ inducẽ inť eos. Sz vbi snia ferť ꝑ mrionio vbi nullũ subest ipedimentũ: si ab ea nõ fuerit appellatũ: trãsit in rẽ iudicatã: qz iudicatis acquieuisse videť. j. eo. qd ad cõsultationẽ vñ postea nõ audieť: immo compelleret alter alteri adhibere.

Cum causa. ¶ Prima ꝑs ponit factum: scda diffinit ibi Nos aũt. Ab. g ¶ Arripueras. Exq̃ aliqs nõ ꝑsequiť appellationẽ. j. terminũ sibi ꝑfixũ extũc iudex ꝓcedẽ põt tanq̃ citat⁹ peremptorie nõ venisset. j. de appel. sepe. ꝓtingit qz pinde ẽ ac si nõ appellasset. j. de appel. cũ sit romana: vñ i hoc nõ peccauit iudex. B. b ¶ Promulgauit: ecce ꝑ obtinuit cõsuetudo bis d̃dictorio iudicio q̃ debuit valere. ff. de legi. cũ de ꝑsuetudie ⁊. j. de ver. sig. abbate. So. ꝑ ꝑsuetudo fuit d̃ria iuri ⁊ mala in ꝑ iudiciũ ecclie ⁊ iõ nõ fuit seruãda vñ ad vltimũ cassať snia: als si bona fuisset: ꝑsuetudo: fuareť. s. de eo q̃ mit i pos. cũ venisset Forte tal' erat ꝑsuetudo illa. q̃ q̃ emit a ꝑlato ecclie solo tenet vẽditio: lz nõ ꝓbet ꝑciũ in vtilitatẽ ecclie vsum cẽ d̃ illud. x. q. ij. hoc ius porrectũ. xij. q. ij. sine exceptiõe. i ¶ Cõsuetudinis sic. xj. di. cõsuetudis. ⁊. s. de cõsue. c. vl. vbi exponiť hec auctas.

k ¶ Preiudicat: verũ est q̃ cõsuetudo nõ ꝑiudicat legi nisi sit rõnabilis ⁊ legitime sit ꝑscripta: nã tunc bene ꝑiudicat legi. s. de cõsue. c. vlti. vbi plene de hac materia diciť. ⁊ hic cõsuetudo nõ fuit rationabilis nec prescripta.

Alter ceteras. ¶ Potest intelligi vario mō: ⁊ ꝑ cōsequ vario mō summari. d. aut sūmat sic. snia ꝓtinēs in se manifestā iniquitatē retractat nō obstante q̄ cā fuerit ap. re. commissa hec sūmatio est vera in se ſm vnū modū intelligendi: sed ſm vnū alīū intellec. notabiliorē sūmo sic nulla ē snia cōtinēs manifestā iniquitatē vel aliter intelligēdo q̄ ponat duos casus vt in rubro. Ab. sic.

a ¶ Euacuari. cū sententia tenuerit et appellatum fuerit ab ea vel euacuet de facto: cū ē nulla. si. j. de re. eccl. nō ali. si q̄s ꝓsbyterorū. b ¶ Manifestam: puta quia lata est cōtra ius scptū. scz cōtra leges vel canones. ē. eo. c. j. ita q̄ in ipsa snia cōtinebat error. ij. q. vj. §. diffinitiua: vel. ita si snia cōtra ius scriptū. ⁊. j. de cōfir. examinata: ⁊. j. de sen. excō. p tuas: ⁊ hic in fi. ⁊ ita ipso iure nulla est talis snia: vt. ē. e. c. j. vbi de hoc. Aliud est cū lata est ꝑ ius litigatoris: q̄ tūc transit in rē iudicatā: nisi fuerit appellatū. j. e. cū inter vos. Et si p iniuriā iudicis dānat⁹ fuit: poterit agē ꝑ iudicē qui fecit litē suā ad interesse. ff. de iudi. filiusfamilias. et ff. de euic. si p imprudentiā: ⁊. j. ē emptio. ⁊ vendi. c. vlti. ⁊ infamis efficit. C. de pe. iudi. qui ma. iudi. l. ij. Bern.

Ecce. ¶ Istd c. pōt intelligi duob⁹ modis. Prio q̄ snia hic lata ꝑ mulierē tenuit: quia cōtumaciter affuit: ⁊ tunc idez in effectu dicit q̄ c. lator. ē. e. idō sūma vt ibi. scdo pōt intelligi q̄ hec mulier non fuit cōtumax ⁊ tūc cōmuniter sic summat vt in rubro: cōis diuisio. scda ibi: ideoq̄. Ab. sic. c ¶ Infirmitate: qd si verū, fuisset: iusta erat excusatio. ē. de pcu. querelā. ⁊. v. q. iij. si egrotans: imo nec tūc res iudicata censet. ff. de re iudi. quesitū. j. ⁊. ij. Rñ. nec mandāda est snia executioni infirmitate ꝓtenta. ff. de iudi. si ꝓtor. in fi. ſ hoc falso allegabat: vt bene declarat seqntia. d ¶ Promulgasti ⁊ merito tanq̄ ꝑ cōtumacē cū ex facto sequēti appareat q̄ maliciose ꝓtendebat infirmitatē: ⁊ ita sequēs ꝓsumptio elidit pmā sic. ff. de in integrū restōne diuus. e ¶ Subarrasset. i. fidē cōsensus de pnti dedisset: als si loquerē de cōsensu de futuro nō mandaret papa virū separari ab illa: cū q̄ postea cōtraxit per verba de ꝓsenti: q̄ sic soluta erant ꝓra sponsalia. j. de sponsa. c. pe. ⁊. vlti. ⁊. j. de ma. ꝑ. cōtra interdi. ec. c. j. ⁊. ij. ⁊ est vulgare loci illius. sic. xxvij. q. ij. si q̄s vxorez. Vel pōt dici q̄ subarratio fit p imissionē annuli interueniēte cōsensu tacite vel exp̄sse vt hic dicit. Et dic tacite vt in muto exp̄sse vt in loquente: ⁊ stabitur huic subarrationi q̄uis nihil dicat: q̄diu cōtrariū nō pbatur. q̄ ꝓsumit p mrionio: arg. xxvij. dist. q̄ interrogasti. xxx. q. v. nostrates. ⁊. c. femine. nihil cū interest an facto vel verbo q̄s declaret voluntatē suā. xliij. di. c. j. ⁊. xlj. di. c. j. ⁊. de peni. dis. j. in actione. ⁊. j. de peni. ⁊ remi. ois vtriusq̄. §. vlt. ⁊. ff. de legi. de q̄bus. nisi pbet se animo nō ꝑbendi id fecisse. arg. xxij. q. ij. qd ait. ⁊. ff. de act. ⁊ obli. obligationum.

f ¶ Absolutione: facta ꝑ mulierē absentē vt supius pz. ⁊ ita sententia lata ꝑ absentē nō cōtumacē nulla ē in q̄cunq̄ negocio: q̄r ea non obstante citra aliquā appellationez cognoscit de cā ⁊ hoc pbat. iij. q. ix. caueāt. omia absente: re vera absens. ⁊ si citat⁹ esset aliq̄s ad snia: ⁊ insta de cā impeditus venire nō posset: reuocat snia. j. eo. cū bertold⁹ als si fuisset cōtumax non reuocat. xxiij. q. iij. de illicita. iij. q. ix. §. nisi. ⁊ in auc. vt omnes. obe. iudi. §. si vo neq̄. coll. v.

g ¶ Accedat. Sed q̄liter mulier illa scda puatur iure suo ante finē cause cōtra illud ē. vt lite pen. laudabilem: ⁊. viij. q. iiij. nōne Sol. cū aliq̄s cū aliq̄ cōtraxit in facie ecclesie approbante ecclesia: si postea mrimonium accuset: locum hz illa vere laudabilem: ⁊ silia alia iura: ſ cū aliq̄s cōtrahit lite penden. cū aliq̄ vel ꝑ pbibitionē ecclie tūc locū hz qd hic dicit. j. de ma. ꝑ. ꝑ inter ec. c. j. ⁊ vlti. q̄a cum res facta ē litigiosa: nō debz in aliā transferri psonam. xj. q. j. qui res. C. de litigi. l. vlti.

Quisanguinei. ¶ Itē dicit q̄ decr. lator. ē. c. ti. Sed ego vt aliq̄d de nouo afferā sūmo sic vt in rubro cōis diuisio. Scda ibi: fraternitati. Ab. sic. b ¶ Legitime: quo ad ordinē iuris: nō q̄ ad veritatē. i ¶ Rōnabiliter: ⁊ illud referas q̄ ad ordinē tm. k ¶ Probaretur: p legitimos ⁊ idoneos testes: ⁊ nō p illos q̄ pmū falsum tulerūt testimoniū: cū piuri sint. ff. de testi. sicut. ē. eo. lator. vbi de hac materia: ad cōfessionē mulieris ⁊ etiam viri non reuocatur sententia per ecclesiam lata ſm ius sicut nec ad corū cōfessionem matrimoniū separatur. j. de eo qui cog. consan. vxo. sue super eo. Ber.

Tam plim. ¶ Prima pars narrat factū. scda diffinit ibi nos igit. Abbas siculus. l ¶ Duplici voce. Forte hoc dicebat se habere de cōsuetudine rōne dignitatis vnā rōnem ꝓpositure. ⁊ aliā rōe canonie: ſ nō videt qd ꝓpter pluralitatē stipendiorū plures habeat voces cū vox vnius potior est q̄ alterius rōne dignitatis sicut in testibus. ē. de testi. in pntia: vel aliquis forte cōiserat ei vices suas: qd licet hodie ſm tenorez illius constitutionis. ē. de elec. quia propter.

¶ Sentētia iniqua retractat p supiorē licz cā fuerit appellatione remota cōmissa. Si aūt cōtinet mānifestaz iniqtatē est nulla.

Alter ceteras: ⁊ infra. Itē cum aliqua cā ap. re committitur ⁊ sentētia fertur iniqua
a eā euacuari oportet: nec ei debz stari: si iniquitatem contineat
b manifestam.

Clemens tertius.

¶ Sententia lata contra absentē non cōtumacem in causa matrimoniali non valet.

Tenor litterarū tuarū oñdit q̄ cū inter. r. ⁊. m. mulierē questio matrimonij vertere et theatino ep̄o cōmissa fuisset: idem eūdē. r. muliere absente ab impetitiōe ipius absoluit. Ceterū eadē mulier a nobis ad te litteras impetrauit vt de causa cognosceres ⁊ eaz fine debito terminares. ⁊ infra. Dictus vero. r. a te vocatus ad cām infir-
c mitate pretēta nō affuit ſ q̄r nocte sequēte aliā sibi copulare p̄sumpsit: in eū excōicatōis sentē-
d tiam pmulgasti: a qua postmodū absolutus ad te veniēs ostēdit litteras ep̄i memorati: q̄bus eū ab inquietatione ipius absolutuz fuisse patebat. Quia igit mulier suos testes offert ad probandū: q̄ idē. r. eam desponsa-
e tiōis annulo pu. subarrasset: tu quid sup his agere debeas postulas edoceri. ¶ Ideoq̄ inq̄sitioni tue taliter respondemus
f q̄ nō obstāte illicita absolutiōe quā ep̄us fecit in cā pcedas eidē. r. sub pena excōicatiōis artius interdicēs: ne ad eā quā sup
g induxit accedat priusq̄ fuerit causa decisa.

Idem.

¶ Sentētia diuortij in cā matrimoniali rite lata ad solā coniugis cōfessionē asserentis ꝓtrarium nō reuocat ſ interim ei statur donec legittime de contrario doceatur.

Consanguinei. e. latricis p sentiū: sicut tuis litteris ī-
timasti: ꝓpaternitatē inter ipaz
b ⁊ virū suū legitime pbauerunt: ita q̄ inter eos sententiā diuortij ptulisti p̄dicta vo. e. cuz sit tibi postmodū ꝓfessa: q̄ ei⁹ cōmater in veritate aſi sententiā non fuisset: ſ post separatōem cōpaternitatē cū eo ꝓtraxit ⁊ tandē ad secundas nuptias conuolauit. ⁊ infra. ¶ Fraternitati tue rīdemus: q̄ propter solā cōfessionē mulieris nō est recedendū a
i snia p iudiciū ecclie rationabiliter promulgata: nisi legitime in
k contrarium probaretur.

Anno. tertius archidia. et sacriste magolon.

¶ Si papa contra pnunciationem suaz confert beneficiū hoc tacito surrepticia dicitur collatio et non tenet.

Cum olim magalonen. eps p. de castro nouo ad vacātē archidiaconatū eiusdē ecclie nominasset. i. ꝓposito: vt nullus
l ibi nisi prius duplici sibi voce

a ¶ Ad diaconatus: hec allegatio nõ valebat si erat archidiaconus. §. de eta. ⁊ qua. c. ꝓterea. ⁊ c. a multis: ⁊ assumit illã nõ causam. vt cãm. §. de elec. cãm que. b ¶ Circũuentus. No. q ꝑsumitur circũuentus qui mutat interlocutoriã suam: quã tamen cũ in preiudiciũ alterius partis inique interloquitur: mutare debet. j. de ap. cũ cessante: vbi de hoc. Item videtur q si aliquis impetrat occulte lras: cum aduersarius est pñs q nõ valeant tanq̃ tacita veritate impetrate. §. de rescp. ceterũ. ar. §. qa licitũ est cuilibet vigilare p cõmodo suo: licet in hoc alteri ꝑiudicetur. ff. de his q̃ in fraud. cre. publice. ⁊ C deposi. l. vltima. Sed quare tenebatur querere aduersarium. cũ eius factum cassatur fuerit. Io. dixit q forte: ideo q erat constitutus ꝓcurator ad reuocandum cassationem: hec nõ est ratio: sed hec potuit esse: qꝛ cum papa ꝓnunciasset: q scriberet aliquibus q monerent episcopum et capitulum eligerent: iã intererat episcopi ⁊ canonicorum: ne aliqui litterę in contrariũ impetrarentur. ⁊ ideo videbatur q ꝓcurator illoꝝ debuit requiri vel illa fuit potior causa quia ille in impetratione literatum tacuit de ꝓnunciatione domini pape q̃ si dixisset: nõ habuisset litteras q̃n fecissent mentionem de illa ꝓnunciatione ⁊ sic circũuenit papã. Sed quod aliquis teneatur requirere aduersarium suum non est verum: immo sibi imputet: q nõ contradixit in audientia in qua debuit esse quando littere transiuerũt c ¶ Donatiõis. Hec forte potuit esse: quia fecit sibi concedi ipse g. archidiaconatũ ab episcopo post ꝓcessionem sibi factam a papa: vt sic obtineret archidiaconatum: potius per episcopum q̃ per papam: et ideo dicit in elusionem domini pape. t. d ¶ Absenti: sic supra de elect. dudum. j. argu. contra supra vt lite non contesta. capi. j. vbi lite non contest. non proceditur contra absentem. Sol. potest dici q hic fuit lis contestata vt dicunt quidam: sed ex litte ra non colligitur. vel hic fuit citatus vel expectatus. Vincent. argu. ad hoc supra de do. ⁊ contu. cum olim: ⁊ si fuit citatus et noluit venire recte potuit procedi contra eum lite contestata, quia de electione prelati agebatur supra vt lite nõ contestata, quoniã. §. porro. vel quia papa constitit de surreptione: ergo ei absenti licet non citato imponit silentium ꝓter fraudẽ suã: quia decepit papam. e ¶ Surreptione: que per surreptionẽ fuerunt impetrate valere non debẽt. supra de elec. cum dilecti. et. xxxv. questio. ix. sententiam.

cõcessa institueret per appellationem interpositam inhibente: epũs dictum. p. de archidia. per suum annulum inuestiuit. Prepositus vero aliũ ad eundẽ archidiaconatũ nominare ꝑsumpsit. Tandem. c. predecessor noster qd factum fuerat abutraq; pte cassauit: pronũcians q aliquib⁹ scriberet: vt tam epm q̃ personas ad ordinandum concorditer archidiaconatũ monerent ⁊ eorũ forte monitis nõ admissis hoc ipsi exequi non different: post hec vero dictus ꝑdecessor nr. g.
a qui nõdũ ad diaconat⁹ erat ꝓmotus officiũ: ꝓter cõscientiã ꝓcuratoris epi apud sedẽ apostolicam tunc morantis ipsum archidiaconatũ contra pronũciationẽ suã cõtulit: sicut credim⁹
b circũuentus. ¶ Nos igit inherentes vestigijs prede. n. dicentium sniam ro. se. cum aliquid fuerit surreptũ posse in melius cõmutari: qd de ꝑdicto. g. factũ est nõ obstante donatiõe quam
c ab eodẽ epo in elusionem donationis apostolice nuper dicitur recepisse in irritũ reuocamus: ⁊
d ei licet absenti cũ de surreptiõe liquido constet sup dicto archidiaconatu perpetuum silentiũ imponentes ꝑcipiendo mãdamus q̃ten⁹ sepedictũ archidia-
f conatũ plena oim vrm q ꝑntes fuerint in ecclesia interueniẽte concordia ordinare curetis.

I Dem abbati ⁊ cõuentui sancti zenonis veronesi.

¶ Valet sententia cõtra ius litigatoris lata si ab ea infra decem dies non fuerit appellatũ.

Qum inter vos ꝓ ecclesia vestra et archiꝑsbyterum et clericos sancti ꝓculi sup subiectione eiusdẽ ecclesie questio verteret: ex parte vestra fuit ꝓpositũ q dicta ecclia monaste-
g rio vestro pleno iure debet esse subiecta videlicet in institutiõe destitutione inuestitura archi-
ꝑsbyteri ⁊ eiusdẽ fidelitate ipsi⁹ ⁊ fratrũ obediẽtia correctiõe representatione ad ordines tonsoratione susceptiõe crismatis le-
b tanijs ⁊ alijs sĩlibus ꝓ q̃ plena subiectio declarat. ad qd ꝓbandũ instrumentũ publicum concessionis. b. quondam veronesi. epi pars vestra in mediũ ꝓdu-
cebat: quã concessionem successor eius. g. ratã habuit et etiam confirmauit. Super his quoq; tã ro. pon. q̃ patriarcharũ aq̃-
leg. priuilegia ⁊ cõfirmationes induxit quoꝝ vn⁹ de subiectiõe plenaria in ꝓuilegio suo eiusdẽ-
i ter expꝑsit q sub testimonio. r. quondã veronesi. epi q̃ eiusdem ecclesie archiꝑsbyter extitit factum fuerat et cõpletum: ⁊ in eo a. prior sancti zenonis manda-
k uit sua vice subscribi. Adiecit etiam pars vestra. q inter. B. quondã abbatẽ eiusdem monasterij ⁊ scti ꝓculi archiꝑsbyterũ et fratres ipsius ꝓcedente tpe de fidelitate et obedientia manuali controuersia fuit exorta: ad q̃ duo illi se dumtaxat teneri negabãt: et sup his testes ꝓducti fuerũt: tandem ꝑfatus. g. ve-
l ronesi. epũs quondam cardi. sequens a q̃ idẽ fuerat iudicatũ: q vel archiꝑsbyter dimittẽt ecclesiã aut abbati obedientiam re promittẽt sniaiter diffiniuit cuius snia cũ nulla fuerit appellatione suspensa: in rẽ trãsit iudicatã: et infra. ¶ Quãuis forte
m dicto instrumẽto donatiõis nõ eiũ q̃s subscribere per se vel ꝓ aliũ. ar. ff. de adm. tuto. ita tñ. §. gessisse. ar. C. de testa. hac cõsultissima. in ꝓn. sed illud est cũ ipi sciunt scribere sic etiã cum alieno annulo possunt signare testamentũ. C. e. si vnus. l ¶ Cardinalem: qui delegatus fuit ad causam illã sed si forte fuit appellatũ ab ipso. m ¶ Donatõis q̃a donatio non valebat: q̃ nõ fuit facta ꝑm formã iuris. xij. q. ij. sine exceptõe. j. de dona. pastoralis. ⁊ iõ cõfirmatiões vl ꝓuilegia q̃ illã donatiõm ꝓfirmabãt nõ valebãt qꝛ si ꝓncipale nõ tenet nec accessoriũ. §. d fi. instr. int dilectos. ⁊ C. d legi. ñ dubiũ

f ¶ Presentes: imo ⁊ absentes vocãdi sũt si cõmode vocari possunt. §. de electõe. qd sicut: et capitulo. quia ꝓter: nisi cõsuetudo esset in contrarium: quod absentes nõ vocarentur. Ideo forte dicit qui ꝑsentes fuerint: ⁊ q dicit omniũ vestrum vel maioris partis supple. quia q maior pars et sanior: facit valet et canonicum reputatur. supra de electione. quia propter. j. de his que fi. a maio. par. ca. c. j.

Qam interros. ¶ Aliẽ sic etiã summatur per sententiam a qua non fuit appellatum potest ecclesia subiici prelato inferiori episcopo seu ad aliam ecclesiã pertinere. Prima pars narrat ꝓcessum et iura vnius ꝓtis. Secũda diffinit diffinitõis cãm premittens ibi: q̃uis. Abbas Sicu.

g ¶ Pleno iure: in spũalibus ⁊ temporalibus. xvj. questio. ij. visis. ⁊ j. de priuileg. quoniam per confessionem.

b ¶ Similib⁹: et ita abbas huiusmodi iura episcopalia ꝓsidere in ecclesijs pót et ꝓscribere. §. ti. pri. auditis. ⁊ c. cum olim.

i ¶ Testimonio: als non valeret: quia patriarcha vel archiepus in diocesi suffraganei sui nihil disponere ꝓtest nisi quantũ canones illis concedunt. j. de exces. ꝓla. sicut vni re. ⁊ §. de offi. ordi. pastoralis. vbi de hoc. et c. romana. et. ix. q. iij. conquestus.

k ¶ Sua vice: ꝓtest

a ¶ Ad litigantes: secus q̃ ad alios. C. de excep. ꝓportione: et j. e. cũ sup. ⁊ s̃. e. de testi. veniẽs. ij. ⁊ j. e. c. pe. nisi in casib⁹. in cã filiatiõis. ff. de lib. ag. l. j. §. vlti. ⁊ duab⁹. l. se. Item in cã testamẽtaria. ff. de inoffi. te. q̃ repudiãtes. ⁊ l. postbum⁹. §. j. in cã liberali. ff. de statu homi. ingenuũ. b ¶ Iudicatã: hoc est post. x. dies. j. eo. qd̃ ad cõsultationẽ. ⁊ s̃. eo. cũ dilecti. i fi. ij. q. vj. §. diffinitiua. ff. de cõdi. in debiti. eleganter. §. j. vñ postea retractari per appellationez vel supplicationẽ nõ põt lauré. c ¶ Contra ius constõnis: illa eñ nec trãsit in rẽ iudicatam: nec ẽ necesse appellare ab ea. ij. q. vj. §. diffinitiua: ⁊ sic intellige qñ i snia error exprimit: vt. j. de sen. ex. p tuas. ⁊ ff. de appel. si expssum. ⁊ s̃. e. inter ceteras: vbi d̃ b ⁊ c. j. ⁊ i. § diffinitiua d ¶ Sermonibus: Forte iõ dicit: q: res alit fuit rata q̃ gesta: sic. ff. de re iudi. actoz ⁊ veritas rerũ erroze gestoz nos viciat. ff. de offi. pñs. illicitas. § j. hoc vult dicere ꝑm Io. q: verba siue sermo donatõis nõ ꝓcordabant snie. Sensus burlfe talis ẽ: snia b appellat veritas gestoz: q: res iudicata p veritate accipit. ff. de sta. ho. ingenuũ. Sermones hic appellat alia q̃ allegabãt. s. donationes pnilegia et confirmationẽ sup donatione que nihil valebat: ⁊ ita veritas gestoz. i. snia que latz fuit auctozitate gestoz q̃ in pria cã pbata fuerunt: q̃ pñumunt legitime acta pualent sermonib⁹ predictis donationibus ⁊ cõfirmationib⁹ nihil valentibus: ⁊ ita papa sententiat ꝑm primã sententiã tm̃ in duob⁹ articulis q̃ continebantur in sententia: ⁊ hunc intellectũ probat lex p̃dicta. ff. de offi. presi. illicitas. §. j. Ber.

Qvsam que. ¶ Cõmuniter summat vt in rubro: ꝗ hec sũmatio iudicio meo nõ euacuat totã sententiã lre: nec cõtinet seu decidit aliqd factũ dubitabile ideo aliter sũmo sic. Sententia contra actorẽ lata nihil iniqui cõtinens venit in cã ap. confirmanda: licz p attestationes videat p actore fuisse pbatũ dũmodo pro sententia cõcurrant pñsumptiones de q̃bus b in lra ⁊ ꝑm hũc intellec. est b casus sing. valde diuidit: q̃a in in prima parte ponit delegatoz processum snia ⁊ appellationẽ. in secunda ibi licet ponit allegationẽ appellantis motiuũ suũ ⁊ confirmationẽ sententie. Ab. sic. e ¶ Mandati: si hoc probatuz fuisset snia nõ valeret. s̃. de rescrip. cũ dilecta. ⁊ s̃. de offi. dele. venerabili. ⁊ j. de confir. vti. ca. examinata. aliud esset si preter formã. s̃. de offi dele. ex pte. ⁊ s̃. de elec. in causis. et. ff. iudi. sol. l. iam tm̃. §. pe. ⁊ ff. man. l. vlt. ⁊ ff. de pcu. ad rem. ⁊ l. ad legatũ. ⁊ iudex cui cõmissa est inquisitio: ꝓmo debz inquire de fama. licet hoc nõ dicat in lris. j. de accusa. cũ oporteat. f ¶ Vitebat: ⁊ ita qui appellat probare debet de iniqtate sententie. j. de ap. cũ in ecclesiis. ⁊ C. de ap. qui ad ciuilia. Sz contra videtur dicere autẽ. de his qui ingre. ad ap. §. illud. coll. v. dic. vt dictũ est. s̃. de renũcia. in presentia. g ¶ Speciem. sic. s̃. de renunc. in pñsentia. s̃. de testi. in nostra. ⁊ iiij. q. iij. versi. si testes. ⁊ melius. ver. itẽ sepe. ⁊ ff. de testi. ob carim̃. §. vltimo. Et nota q̃ plura hic vident facere pro ipsa sentẽtia. s. q̃ nihil continebat iniquũ: quia de cõmuni consensu partiũ fuit causa cõmissa ⁊ q̃ requisitus fuit ille iudex ab vtraq̃ parte vt sententiaz ferret: quozũ quedã nihil operant ad hoc vt teneat sententia vel nõ teneat. siue de cõmuni cõsensu causa fuerit cõmissa siue non. hoc nihil facit vt sententia magis vale at vel non: nec etiã q̃ fuerit iudex requisitus. nisi cũ causa esset cõmissa. j. certũ tempus ⁊ prorogata iurisditione infra tẽpus et post tẽpus requisitus consensit vt ferret sententiam: tunc eñ videt prorogare iurisditionẽ s̃. de offi. dele. de cauꝑ quia istis nõ obstantibus posset appellare si als snia esset iniqua ꝓmũ ergo faciebat p cõfirmatione sentẽtie scz q̃ nõ ꝓtinebat iniquũ: ⁊ quia illa a. sententiã illã non potuit impugnare q̃ esset lata cõtra formã statuti. vel mandati: vt allegabat. vnde merito debuit confirmari: q: semp statur sententie q̃diu contrariũ non ostendat: vt in vere. p̃dicta. s. in presentia. Berũ.

Qvod ad cõsultationem.

¶ Cõmuniter sũmatur vt in rubro q̃ summatio iudicõ meo nil noui decidit. ⁊ ido vt ter. iste aliquid nouu afferat: euacuãdo me

sit plurimũ innitendũ: nec confirmationibus vel pnile. que de ipso causam et originem accepe
c mã mandati nostri dictus epus sententiã pmulgauit: sicut per
f attestationes nitebatur pbare: quia tamẽ iudicis animus non
g semp ad vnã pbationis speciez inclinatur: ⁊ ipsa sentẽtia nihil continebat iniquũ: et eidem iudici de cũmuni partium assensu fuerat causa cõmissa qui vt sententiã ferret post examinationẽ cause ab vtraq̃ parte fuerat requisitus: sententiaz ipsam curauimus confirmare.

¶ Item constãtino episcopo.

¶ Sententia per lapsum decezdierum transit in rem iudicataz si prius nõ fuerit appellatum ⁊ quadrimstre tempus qd̃ datur cõdemnatis in personali ad soluendum potest ex causa per iudicem artari.

b Qvod ad consultationez: et infra. Quia postulasti vtrum ap. sit clerici deferenduz qui purgationẽ indictã sibi per sniam ⁊ ad ipius receptionẽ terminũ cõpetentez puta. xx. dies vel amplius sine ꝗdictione recipiens et ad diẽ: veniẽs consequenter appellat causam non ex
i dullã. c. summo sic. Si sententia precipit aliquid fieri ad certũ terminũ tẽpus decendũ ad appellandũ currit a tẽpore sententie nõ autẽ a die finiti termini hoc primo. Quadrimestre tempus qd̃ a legato datur condẽnatis impsonali põt a iudice ex causa artari. ⁊ sponte terminũ artatũ recipiens: nõ põt post decendium appellare: licet nõ cõstet iudicẽ ex causa terminũ abbreuiasset hoc secundo. Ab executione snie nõ appellatur nisi in executione modus excedatur hoc tertio. diuiditur pncipaliter in duas partes. secunda ibi: taliter. Et scias q̃ casus lralis ponit multis modis: quia litera nimis succincte factũ narrat. Abbas Siculus. b ¶ Quod ad consultationẽ: casus. Indicta fuit cuidã purgatio vsq̃ ad. xx. dies: ⁊ ab ipo recepta adue nicute. xx. die appellauit nulla causa adiecta: dicitur q̃ eius appellatio nõ est admittẽda: cum. j. x. dies nõ appellauerit: quia per hoc acquieuit sententie iuris interptatione. Itẽ condẽnatus fuit in causa pecuniaria: ⁊ q̃ ad eundẽ terminũ soluẽt ipe. nolebãt soluere nisi post tẽpus quadrimestre qd̃ datur rei iudicate dicit q̃ pter hoc nõ est differenda executio sententie. ⁊ si pter hoc appellauerit: nõ auditur appellans: quia illud tẽpus potest artari ⁊ elongari iusta de causa: talẽ terminũ spõte suscipiendo quadrimestri tempore renunciasse videtur: tamẽ si modũ iudex excessisset in exequẽdo poterit appellare. Vin. i ¶ Non exprimens cũ appellat a grauamine ante sententiaz causa grauaminis pter quã appellatur semp est exprimẽda. j. de ap. vt debitus. ⁊ c. dilectus: ⁊ c. constitutus. Sz cuz quis appellat a diffinitiua: tunc sufficit dicere: appello ab iniq̃ sententia. ff. de mi. prefec. ⁊ ij. q. vj. §. forma. ⁊ c. anteriozum: sed in casu presenti non valebit appellatio: siue expressisset causaz siue non: cum terminus appellationis esset elapsus.

confirmationibus vel pnile. que de ipso causam et originem accepe
c mã mandati nostri dictus epus sententiã pmulgauit: sicut per
f attestationes nitebatur pbare: quia tamẽ iudicis animus non
g semp ad vnã pbationis speciez inclinatur: ⁊ ipsa sentẽtia nihil continebat iniquũ: et eidem iudici de cũmuni partium assensu fuerat causa cõmissa qui vt sententiã ferret post examinationẽ cause ab vtraq̃ parte fuerat requisitus: sententiaz ipsam curauimus confirmare.

¶ Item constãtino episcopo.

¶ Sententia per lapsum decezdierum transit in rem iudicataz si prius nõ fuerit appellatum ⁊ quadrimstre tempus qd̃ datur cõdemnatis in personali ad soluendum potest ex causa per iudicem artari.

b Qvod ad consultationez: et infra. Quia postulasti vtrum ap. sit clerici deferenduz qui purgationẽ indictã sibi per sniam ⁊ ad ipius receptionẽ terminũ cõpetentez puta. xx. dies vel amplius sine ꝗdictione recipiens et ad diẽ: veniẽs consequenter appellat causam non ex

a ¶ Locus: hoc ideo dicit. qz petendo inducias: videt ipprobasse sniam. ē. de offi. dele. gratuz. et. ē. de testi. cū venisset. C. de re iudi. ad solutionē. ff. de pac. tale. §. j. C. de iure do. ipe. l. ij. ar. ij. q. vj. §. biduum. in fi. z hic expresse dicit ē. iij. q. iij. offeratur.

b ¶ Snie: nō ipsius: de q mētio facta ē. s. de purgatiōe pstāda § alteri? late i pecūiaria cā ēm q dī casu.

c ¶ Artari: sic. ff. ō re iudi. l. ij. si. j. de ap. oblate. Cōtra. ff. de re iudi. l. iij. §. si qs condēnatus. Sol. qd dicit hic. z. c. oblate. z. ff. e. l. ij. intelligit qn ex iusta cā progat vel etiā artatur tpus qdrimestre: lex ptraria qn iudex nulla cā assignata artat tps: qd facē nō debet vnde tūc tēpus suppletur a lege.

d ¶ Excedat: sic. ij. q. vj. §. sunt quoz. z. §. eb executore. z. C. qz appellatio nō re. l. ab executione. z. ē. de of. dele sup questionum. §. nos etiā: § qliter excedit modū: qz aut facit qd mādat z tūc ñ excedit aut facit aliud z tūc nulla ē snia sua: vñ nō ē necesse appellare. ē. e. c. j. qz nō seruat formā mādati. ē. de rescrip. cū dilecta. z. j. de cōfir. vti. vel inuti. examinata. Sol. iudex pōt excedē māda tū faciēdo qd mādat z plus aggrauādo illuz ē quē fit executio z tūc tenet snia: vñ necessaria ē appellatio. Ite in alio casu si vēdicauerit ptes iudicē. C. de execu. rei iudi. si vt ponis: et tūc snia nulla est vt ibi. Ite si obiicit excōicatio. xj. q. iij. cū excōicato. ē. ō excep. cū inter. z in de cre. Inno. iiij. pis. cōsideratione. li. vj. Ite si innouatio facta esset post rē iudicatā tūc mutat ordo executionis. ff. de re iudi. l. iiij. §. si ex cōuētione. Ite si velit puenire tēpus qdrimestre. ff. eo. l. iiij. §. si qs cōdēnatus. Ite si male interptaret sniam. ff. de ap. ab executore. itē si obiciat qō falsi. ē. de elec. decetero. C. si ex fal. instru. iudicati. z. j. de falsa. sup eo. itē si fiat exceptio p quā retro nullū fiat iudiciū. ē. de pcu. i nostra. Ar. cōtra. ff. mā. diligenter. in pn. vbi dicit qui excessit mādatū: aliud quidē facere videtur.

Sicut nobis. ¶ Sentētia sine expssione cause lata tenet ita cōiter summat ego plenius sūmo sic vt in rubro. Cōmunis diuisio scda ibi: cū autē. Ab. sic. e ¶ Absolut?: exceptio de re iudi. impedit lit. cōte. ē. vt lit. nō ptest. c. vl. vnde nō tenebatur litē contestari presbyter iste: si hoc opposuisset: vt dicit decre. pdicta que incipit exceptionis. Ber. f ¶ De causis: videtur q testis debeat assignare cāz sui testimonij: vt. ē. de testi. cū cām: vbi de causis mādat inquiri. z. iiij. q. iij. §. itē solā. aliē eēm nō puenit ad veritatē. xxiij. q. vlti. occidit: nec sufficit testi dicere se scire: nisi assignet cām scientie sue: cū multa sint genera sciendi. xxij. q. v. hoc videt: qd verū est: si testis interrogatus

a primens appellandi: nec sit loc? nisi suscipiēde purgationi z exe

b cutioni snie: a cuius platione z purgatiōe iniuncta vltra decendium dicit effluxisse. ¶ Taliter duxim? rndendū q cuz post. x. dierū spacium snia in auctē rei trāseat iudicate q ad puocationis subsidiū infra id tēporis nō recurrit appellandi sibi aditum denegauit: cuz p hoc videat p interptationē iuris late snie paruisse: psertim vbi causa nō redditur appellandi: § nec executionem ipius snie: ideo cōuenit retardari licet ad hoc agenduz qdrimestre tps regulariter sit statutū quia id artari pōt nouū q̄ a sedente in medio: z etiā prorogari: et qui ab initio sponte recipit terminū breuiorē iputare sibi pōt z debet cū ex hoc videat amplius bñficiuz cōtēpsisse: vñ talis non audiet appellans: nisi

c forte aduersus euz modus exe/

b cutionis canonicus excedatur.

¶ De decano cancel. et. c. cañ. lund.

¶ Sententia pōt pbari per testes licz nō deponant de causis que solent iudicem mouere ad sententiandum.

Sicut nobis intimastj: cuz causa q inter. h. subdiac. z. h. psbyterū sup. v. modijs frumenti vertebat ipsi subdi. p annos singulos exoluēdis vobis cōmissa fuisset: et restōnem sibi fieri postularet subdia. supdict? aduersarius se ad hoc nō teneri rndit cū alia vice sup hoc cōuē/

e tus fuerit z snialiter absolutus: qd ondere voluit duoz testimonio ex qz dispositione pstitit q mgr. a. auctate epi lund. ipsum absoluit ab impetitione subdia. memorati. Uez qa testimoniū ipsozū quasi nude platū fuerat

f cum de causis q iudicē mouere solent ad sententiā proferendaz nihil dixerint: quid tenendū sit sedem duxistis ap. psulendam.

¶ Cum autē in plerisqz locis in quibus copia prudentū habet id moris existat: q oia que iudi

g cem mouent non exprimant in sententijs pferendis: vobis taliter respondem? q cū ex depositionibus testium pdictozū constiterit sententiā a iudice suo p latam ppter auctoritatem iudi/

h ciariam presumi debet omnia legitime processisse.

I Dem astoricen. epo et abbati. s. isidori legion.

¶ Ab eadē sententia potest appellare ne dum reus victus sed etiā tertius cui? interest z poterit sentētia quo ad reum nil de suo iure docentē confirmari respectu vero tertij rationabiliter appellantis infirmari.

Cum sup cōtrouersia que inter aurien. epm et monasteriū celle noue sup statu ipius vertebat: pro epo diuerse snie siue circa instrumentū ipsam pbet. xxxj. q. ij. lotharius. in pn. ff. de publi. q̄cunq̄. in fi. vnde licet p verba instrumentorū nō appareant instrumēta solenniter acta possunt pbari p testes. C. de vsu. l. j. z. ē. de testi. significauit: z. c. albericus. z sic in maleficijs psumitur potius iniuste factū q̄ iuste. ē. de psump. c. j. z. C. de iniur. si nō conuicij. Sz nunqd cōtra talē psumptionē admittit pbatio: dico q sic. ff. de pact. iuris gentiū. §. q fere. z ff. de pba. cū de indebito. §. vlti. z. ē. de fi. instru. si cautio. Jo.

b ¶ Debet: sic. ē. e. inter. z. ē. de elect. bone. j. z. ē. de renun. in psentia. ar. cōtra. ē. de pba. qm. vbi de hoc dicit ad finem.

Cum super. ¶ Confirmat sentētia quo ad reum appellantē si doceat contra eā differt tū executio si tertius de suo interesse doceat vel summa sic vt in rubro. Diuiditur in tres partes. in pma decise narrat factū. in scda quo ad reū pncipalem cōfirmat sniam ibi: cū ex parte. in tertia quo ad tertiū appellantē cōmittit causam executionis fiende vel nō. Et hec decre. semp videbat mihi difficilis tū ppter ipsius difficilē materiam. tū ppter intricatū modū tradendi ipsam p cōmentatores nros, maxie inno. Ego vero largitore dicā clarissime. Ab. si.

a ¶ Monasterium. ⁊ ita tenet sententia quo ad vnam personam ⁊ non quo ad aliã: ⁊ sic ⁊ vltima voluntas defuncti destituta solẽnitate iuris tenet quo ad filios ⁊ non quo ad extraneũ C. famil. bercis. l. vlti. ⁊. C. de testi. hac consultissima. §. ex imperfecto. arg. contra. j. de dona. inter dilectos. ⁊. j. de capel. mona. dilectus. j. c. suborta. ⁊. s. de arbi. cum tpe. ⁊. plir. di. c. vlti.

b ¶ Inꝓpolitaz: sed quare iste cõpellit ꝑ bare se iuste appellasse cũ nõ magis oneretur si cõtra euz esset lata sentẽtia: ⁊ si hoc pbabit nũcd cassabitur sententia. Dicas q̃ nõ cogit plene probare cãm appellandi ⁊ sufficit pbare q̃ aliquo modo suo intersit. s. de testi. c. veniẽs ij. nec cassabit statim snia sed differt executio sententie si pbabit q̃ iuste appellauerit. ⁊ postea admittet tã sup ꝓncipali q̃ super sententia. sic. s. de testi. veniens. ij. qꝛ p sniam nõ fit adhuc magnuz ꝓiudiciũ sed p executionem. sic. s. de offi. dele. sup eo. ⁊ ita snia inter alios lata nõ obstat alij tñ tale quale preiudiciuz fit alij: vt hic patet: ar. C. de libe. cã. iubemus. Sed non videt q̃ a snia lata inter alios posset appellari. ff. de appel. a sen. in ꝓn. imo potest vt hic pz vt p appellationẽ executio differatur. Sz pone q̃ sententia mandet executioni pro eꝑo. nunq̃d eꝑs prestabit cautionem ecclesie de cella q̃ ipsam defendat cõtra oneten. videtur q̃ sic. quia si duo petant rem ab vno victor p̃stabit cautionez q̃ defendat victum contra alium. ff. de rei vendica. is a quo. ff. de petitione. l. penul. sed hic non est ita quia hic agit modo tñ ecclesia oneten. Joban.

c ¶ Noceat. lra ista ꝓtr. dicit supiori: vbi dicit: nec circa possessionẽ ꝛc. q̃ dicit hic: non noceat: verũ est q̃tum ad ꝓprietatem: sed ibi loquit de preiudicio quo ad possessionem ⁊ ita non contradicit. si. C. de libe. cã. iubemus.

d ¶ Canonicas. s. de fi. instru. inter dilectos. j. eo. c. pe. ⁊. j. de dona. inter dilectos.

e ¶ Ciuiles. C. res inter alios acta p totum. ⁊. ff. de re iudicata. sepe.

¶ Cum bertholdus. ¶ Probata iusta cã absentie reuocatur snia lata ꝓtra absentẽ marie vbi apparet iudicẽ circũuentũ vel alit ⁊ sic ꝓtra sniaz audit is q̃ fuit absens docto de impedimẽto etiã min⁹ sufficient si oppõit d̃ iniqtate q̃q̃ ex tenoẽ snie ⁊ ex acti ꝓstare dt q̃ docto obtinebit. Vel clari⁹ ⁊ notabili⁹ sic vt i rmbro ⁊ ẽ iudicio meo verus ⁊ notabilis itellect⁹ bui⁹. c. quẽ doc. nri nõ dare dilucidariũ. Diuidit ꝓncipaliter in duas ptes. In ꝓma ponit ꝓcessus narratio. In scda ibi. lz. ꝓtis restitutio auditoris datio ipsi⁹ relatio pape difficultio suuz motiuũ cõtinẽs. ꝓma ps pot subdiuidi ⁊ nõ expedit. qꝛ satis patet ptes in lra. ab. si.

f ¶ Cũ vniuersitate. j. de iurepa. ex lris. ff. d ꝏbẽ. emp. si aq̃duct⁹. ⁊. l. dolia.

g ¶ Epi. alit nõ possz. s. de off. archid. cũ satis. nisi bret b de ꝓscripta ꝓsuetudine. s. d offi. archi. c. vl. ⁊. j. de excess. ꝓla. ad hec.

h ¶ Aduersus. Sz q̃liter potuit iste. t. agere cũ ex sola ꝓsentatiõe nihil hẽat iuris. imo videt q̃ ꝑ epm deberet agere ad interesse. j. de iurepa. pastoralis. rñdeo hñ acquirit ius presentato a vero patrono. lz eꝑs euz nõ admittat dũmõ suã volũtatem patron⁹ nõ mutet. et sic pot agere vt sua ꝓsentatio ꝓfirmetur vt hic patz. sicuti electus pot agere vt sua electio confirmet. s. de electi. postq̃. et. c. publicato.

i ¶ Remisisset. assignãdo terminũ pemptoriuz ad sniam audiẽdã. vt pz in antiq̃. alias non tenuisset snia lata cõtra absentẽ. ff. q̃ scn. sine ap. rescin. l. j. §. ex eo edicto. ⁊ ea q̃ aduersus absentes ñ p cõtumacẽ statuũt ñ tenẽt C. quõ ⁊ qñ iudex ea q̃. ⁊ hic tenuit snia vt patet p sequẽtia. ⁊ ꝓpter terminũ pemptoriũ ad sniam. sed qꝛ ꝓbauit iustã cãz absentie reuocatur snia. vt iij. q. ir. caueãt. Ber.

k ¶ Breue. ⁊ ita videtur q̃ mora possit purgari in iudicijs. ff. si q̃s cautionib⁹. si ꝓtres q̃ locũ bz añ lit. cõte. ⁊ vbi ius actoris nõ est factũ deterius. vt dicit illa lex. sed hic nõ fuit snia retractata ꝓpter breue tẽs sed qꝛ ꝓbauit iustaz cãm absentie fuit anditus

l ¶ Cãm alioq̃n nõ fuisset audit⁹. ar. s. de in inte. resti. ex lris. ⁊ illud fuit in fauorez mrimonij: ⁊ qꝛ n ꝏ poterat bre recursuz ꝓtra dolosum cũ in eo casu fuerit nõ soluẽdo. s. de ꝓcu. querelã. ⁊. v. q. iij. si egrotans. ⁊ ita reuocat snia: si iuste impedit⁹ venire nõ potuit. ff. d dam. infec. l. si finita. §. si forte. nec dt iudicatũ vbi iusta de cã. detentus ꝑsens esse non potuit. ff. de re iudi. quesitũ. nec mandari dz talis snia executiõi. vt. ff. de iudi. si ꝓtor. in fi. ⁊ est notabile istud q̃ reuocat snia: cũ interesse nõ potuit. ⁊ sic ẽ ar. q̃ iudex non dz nimiũ festinare ad sniam: vt dicit lex ꝑdicta si finita. §. si forte.

m ¶ Decernerẽt: ⁊ q̃lit potuit iste legat⁹ retractare sniam suã cũ null⁹ iudex possit hoc facere dũmodo nõ sit lata ꝓtra ius cõstitutõis. C. sen. resci. nõ pos. l. j. Sñdeo nõ pot retractari nisi p in inte. restitutionẽ. ff. d mino. in cãe. ij. §. vl. ⁊. l. se. ꝑfecti etiam ꝓtorio vel nisi ipo iure sit nulla. C. de accu. l. iij. vñ hic fuit retractata p in inte. restitutõz: ⁊ improprie ponit hoc nullius momẽti: qꝛ talis snia hñ tenet quousq̃ fuerit reuocata. Joban.

late fuissent: nũcios oneten. episcopi per eas oneten. ecclesiam lesam grauiter q̃rebat: ad quaz
a proponebat monasterium pertinere. ⁊ infra. ¶ Cum ex parte monasterij nihil rationabile fuerit propositũ ⁊ ostensum. quare sententia pro eꝑo ꝓmulgata debuerat irritari: eã q̃tum ad monasterium duximus confirmandam. ⁊ infra. Mandamus quatenus si constiterit ap. pro eccle
b sia oneten. rationabiliter interpositam ⁊ ad eam prosequẽdaz nuncium eius infra tempus legitimum destinatum fuisse. executio sententie differatur. ne circa possessionem oneten. ecclesia detrimẽtum incurrat. alioquin sicut ius postulat executioni vs q̃ oneten. ecclesie preiudicio demandetur. cui que premissa sũt non preiudicent: quo min⁹ sententia valeat consequi rationez
c cum res inter alios acta non noceat regulariter alij: iuxta cõsti
d e tutiones canonicas ⁊ ciuiles.

¶ Item.

¶ Si citatus ad sententiaz ex legitima causa iudici ignorata non comparuit tenet sententia eo absente lata. sed retractatur eo probante legitimaz absentie causam. Si vero impedimentũ probat non plene non retractatur sentẽtia nisi prius doceat de ipsius iniquitate.

¶ Cum bertholdus miles curiam suam. p. militi pignori obligasset eodem. p. sublato de medio. a. nepos eius qui sue
f cessit eidẽ vacante ecclesia eiusdem loci asserens q̃ ius patronatus cum vniuersitate transisset in eum. d. clericum eiusdem loci archidiacono ad supradictam ecclesiam presentauit: qui
g de consensu episcopi ipsum instituit in eadem in possessionem eum induci faciens corporalem. Predictus vero. b. domin⁹ fundi. t. sacerdotem memorato episcopo presentauit. sed ipsuz episcopum non admisit. Cum aũt
h dictus. t. aduersus memoratum d. super predicta ecclesia deposuit questionem remẽ. episcop⁹ ap. se. le. iudicibus negociuz delegauit ad quem cum attestationes vtrinq̃z receptas per partes postmodũ remisissent: ⁊ ꝑfato. d. cum suis attestatiõibus ac
i cedentẽ dictus. t. nec per se nec p responsalẽ idoneum cõparere curaret: ipe attestationib⁹ inspectis clerici memorati ipm ab impetitõe sepedicti. t. sentẽtialiter reddidit absolutũ: eidẽ. t. imponẽs silentiũ sup ecclia memorata postmodũ autẽ idem ꝑsbyter
k ad archiepi presentiã: infra breue tẽpus accedẽs iustã causam
l absentie allegauit: archiepꝰ d̃o argentino electo et alte silue et tudebernoñ. abbatib⁹ dedit suis lris in mandatis vt si iustam absentie causaz ille ostẽderet coram
m eis ꝑdictaz sententiã nullius decernerẽt esse valoris. ⁊ causaz fine debito terminarẽt alioq̃n facerent sententiã obseruari verũ dicto electo ⁊ ꝑfatis abbatibus

a ¶ Cõmittẽtib⁹.§ q̃lik delegat⁹ ab alio q̃ a pncipe cõmittit alij vices suas ꝗ illud.s.de offi.dele.sup qõnũ.§.si vero. ⁊.C. de iudi.a iudice.q̃dã dicũt q̃ b̃ erat lis ꝓtestata coꝝã delegatis vñ cuꝫ videant facti q̃si oñi litis.pñt alij cõmittere vices suas ad silitudinẽ pcuratoris.ar.C.de pcur.l.nulla. ⁊.l. neq; tutores.vl' dic q̃ b̃ nõ fuit oppositũ.⁊ iõ talit de facto pcessũ fuit ⁊ bo die stari dꝫ p̃dicẽ iuribus.C.de iudi.a iudice.⁊.s.eodẽ sup qõnũ ⁊ est expssũ.j.d ap.cũ cãꝫ.vñ nõ valꝫ bodie qd̃ hic dr. b ¶ Sufficiẽter.⁊ tñ admissus fuit q̃ talẽ pbationeꝫ ne veritati opinio p̃ualeret vt seqt̃.Et sic ar.colligit b̃. q̃ min⁹ sufficiens pbatio admittit. Ex plurib⁹ alijs causis fuit iste audit⁹. qꝫ circũuent⁹ fuit iste legat⁹ ex pluribus causis q̃ in snia ꝓtinẽtur. Pꝛio dicit q̃ ille erat in possessiõe iurispronat⁹:⁊ b̃ falsuꝫ fuit Ite dicebat in snia q̃.t.defecerat i pbationẽ ⁊ b̃ fuit falsuꝫ.vt j.dr. Ite qꝫ cã ñ fuit sufficiẽter istructa ad legatũ remissa. qꝫ attestatões illi⁹.t.nõ fuerunt remisse ad legatũ put ipe mandauerat. vñ manifeste apparet legatũ circũuẽtum fuisse.Ber.

c ¶ Iure.§ videt q̃ ꝓpẽ b̃ q̃ fuit i possessione ptis q̃ etiã fuit i possessiõe toti⁹. ff. de fui.rusti.p̃dio. vna ẽ via. ⁊ q̃ minimã ptez fũdi possidet totũ possidere videt.ff.de acq̃.pos.possideri.§ nõ est ita.s.de p̃scrip.auditis.vbi de boc.⁊.j.de cape l.mona.dilect⁹.qꝫ pceptio pẽsiõis nec possessionẽ pbat nec dominiũ.s.d fi.instru.inter dilectos. in fi.⁊.ff.de acq̃r.pos.q̃uis.§.j.qꝫ alia est pceptio pẽsiõis ⁊ alia possessio p̃sentatiõis ⁊ iõ errauit legat⁹ in snia credẽs hoc sufficere.⁊ b̃ pẽsio siue cẽsus põt ꝓstitui a p̃rono i fũdatiõe ecclie de auctoꝛitate epi.xviij.q.ij.eleutheri⁹.⁊.j.de iurepatro.p̃terea.ij. ⁊ b̃ añ cõsecrationẽ ecclie,post ꝓsecrationẽ nõ põt ei aliqd̃ on⁹ iponi qꝫ rei ꝓsecrate nõ iponit fuit⁹.vt.ff.de fuitu. seruitutes. §.vlti.⁊ qd̃ bũani iuris eẽ desinit.seruitutẽ nõ recipit.ff. cõia p̃ di.caueri. Jo.⁊ q̃ talẽ pceptionẽ nõ fuit in possessiõe iurisp̃ronat⁹ cũ b̃ nõ fuerit de fructib⁹ iurispatronat⁹.§ preter ius p̃ronatus põt talis census cõstituí a p̃rono in ipa fũdatiõe.vt in.c. pre.eleutheti⁹.⁊.c.p̃terea.Quid itelligat noie iurispatro.colligit.j.de iurepa.nobis fuit.Ber. d ¶ Intẽtionẽ.s. q̃ fuerat p̃sentatus a vero p̃ronovt dicit in fine. e ¶ Patrono.q̃ hoc pꝫ q̃ p̃ron⁹ de obligatiõe quã fecit. excipit iusp̃ronatus alioquin trãsisset cum vniuersitate.j.de iurepatro.ex lr̃is.ar.ff.de ꝗben. emp.in modicis.sic ⁊ in fũdo vẽdito accedũt fuitutes ⁊ alia iura.ff.d ꝓtrahẽ.empti.si aq̃duct⁹.⁊.l.sequẽ.⁊.l.dolia.⁊ sic fund⁹ dotalis trãsit cũ vniuersitate.ff.de fun.do.l.j.Sed alia rõ est in emptore vel feudatario q̃ directũ ⁊ inutile dominiũ habẽt in re ⁊ aliud in creditore.qꝫ si ius p̃ntãdi ꝓsistit i fructu.eo ipo q̃ creditor vtitur tali fructu.exonerari dꝫ q̃titas debiti.C.de pig.ac. l.j.⁊.ij.⁊.j.de vsu.c.j.⁊.ij.Sꝫ tal' fruct⁹ estimari ñ põt.⁊ iõ non diminuit q̃titatẽ debiti. Ite nec alijs iurib⁹ vtit creditor.nisi b̃ cõuenerit.ff.d pig.ac.§ an vie.itẽ qꝫ soluto pignore oia iura tollunt.ff.q̃ mo.pig.vel hypo.sol.j.⁊.C.si.pig. pignori datũ fuerit.l.j.⁊.ij.⁊ sic p̃ntat⁹ soluto debite esset de ecclia remouendus qd̃ est ꝗ illud.xvj.q.vij.inuẽtũ.⁊.lvj.di.puersũ.⁊.j.d excel.p̃la. ca.vlti.itẽ qꝫ creditor peccat vtendo pignore.ff.de fur.creditor.

a cõmittẽtib⁹ alijs vices suas.ipi sbdelegato testes sup p̃dicto articlo recepest a qb⁹ dict⁹ cleric⁹ vocẽ ad nos ap.emisit. ⁊ infra.

¶ Licet autẽ iustam causaꝫ ab

b sentie minus sufficiẽter presbyter pbauisset.ne tamẽ preiudicaret opinio veritati.r.diac.card. eis cõcessimus auditorẽ: qui cũ nobis oia fideliter retulisset. ex tenore sententie archiepiscopuꝫ inuenimus circũuentũ: tũ quia cõtinebat in illa q̃ per attestationes ipsi⁹ clerici fuerat sufficienter pbatũ q̃ prefatus.a.in possessione iurispatronat⁹ extiterat cum eundẽ ad predictam ecclesiam presentauit: cũ tamen p̃ attestatões illas nihil ostensuꝫ ali

c ud fuerit. nisi q̃ pro quodã iure quod de illa ecclesia cõsueuit exhiberi p̃ronis p̃dicti.p.et. a.annuatim.x.sol. acceperũt. tuꝫ qꝫ in eadem sententia dicitur.q̃ dictus.t.in probatiõe defecit.cũ p̃ attestatiões suas apparcat ipm

d suam intẽtionem sufficienter pbasse:tum etiaꝫ quia causam nõ recipit sufficiẽter instructam cũ vnius tantũ partis attestatiões receperit:que paruꝫ faciebãt ad causam: vnde sententiaꝫ ipsam duximus irritandã : memoratot.adiudicantes ecclesiam supradictã.cũ per attestatiões nobis

e ꝓstiterit euidẽter ipm a vero patrono fuisse ad sepedictã ecclíaꝫ presentatum. ¶ Dem.

¶ Papa in sententijs quas p̃ fert ordinem iuris seruat.

IN causis q̃ sũmi pon. iudicio decidũt.⁊ ordo iuris ⁊ vigor: eqtatis est subtiliter ob/

f seruand⁹. ¶ Cũ in silibus casibus ceteri teneant siliter iudicare. ¶ Nisi forte cum aliquid cã necessitatis ⁊ vtilitatis inspecta dispesatiue duxerit statuenduꝫ. ¶ Dem conuentui.s.leod.

¶ Secda sentẽtia in diuersa instãtia ꝓtra primã lata tenet mero iure nec dꝫ infringi etiaꝫ si sit iniusta exquo ab ea non fuerit appellatũ p̃sertim si pria snia secũdis iudicib⁹ non fuit ostẽsa

g INter monasterium scti.a. rothomen. ⁊ vestrũ super mõ eligẽdi abbatẽ in mõasterio vro fuit questio agitata. et ifra ¶ Cum cõstiterit nobis primã cõmissionẽ nõ fuisse p̃ vltimã reuocatã: tũ qꝫ caule suspitiõis in iure p̃posite friuole videbãtur quas etiam tanq̃ dilatorias añ legi.l.iij.circa finẽ.⁊.l.si impialis.ar.s.q̃ iterlocutoriavim legis bꝫ.ff.q̃ me.cã.metũ.§.§ qd̃ p̃tor ait. qd̃ vez nõ est nisi inclocutoria in corpe iuris claudat ⁊ est sile buic.xvj.q.iij.licet.Ber.

¶ Tenet secda snia diffinitiua lata p̃ pmã.s. de pma nõ fuit exceptũ neq; appellatũ a secda.b.d. fm vnũ intellec.vel sũma sic fm intellectũ quẽ teneo vt i rubro Diuidit in q̃tuor ptes.in pma ponit thema deciso in secda diffinitiõis cãm.in tercia soluit q̃dã obstaculũ.in q̃rta diffinit Secũda ibi.cũ ꝓstiterit.tercio ibi.nõ obstãte.q̃rta ibi.factũ.Ab.si.

g ¶ Inter monasterium Casus:vacante monasterio scti leufredi monachi quẽdam elegerunt de gremio sui monasterij in abbatẽ.⁊ dum peterẽt cõfirmationẽ sue electiõis monachi scti anthonij se opposuerũt dicẽtes illam electionẽ esse cassandam ex eo q̃ de monasterio scti anthonij fieri debuisset:quare dioc. eps illã distulit ꝓfirmare.tandẽ sup hoc causa fuit cõmissa qui busdã iudicib⁹ ad petitionẽ monasterij scti leufredi:coꝝã q̃bus iudicibus ptes litẽ cõtestate fuerunt ⁊ pcessum fuit in cã ⁊ testes recepti fuerũt.demũ monachi sancti anthonij ad alios iudices lr̃as impetrarũt.cõtinentes q̃ pmi iudices erãt eis certa rõne suspecti.vñ p̃posuerãt quasdã exceptiones friuolas cõtra illos quas cum iudices admittere nollent ipi appellauerũt iudices videntes q̃ pme lr̃e nõ reuocabãt p̃ secdas.pocesserũt in causa nõ obstãte appellatiõe eorũ ⁊ cõfirmauerũt electionẽ factam p̃ monachos scti leufredi.vñ occasiõe appellatiõis p̃dicte delata est cã ad dñm papã coꝝã q̃ obijciebat ꝓtra sniam.q̃ lata erat a suspectis iudicib⁹:⁊ q̃ cã fuerat alijs iudicib⁹ delegata ⁊

duxerit.ff.d pig.ac.§ an vie.itẽ qꝫ soluto pignore oia iura tollunt.ff.q̃ mo.pig.vel hypo.sol.j.⁊.C.si.pig. pignori datũ fuerit.l.j.⁊.ij.⁊ sic p̃ntat⁹ soluto debite esset de ecclia remouendus qd̃ est ꝗ illud.xvj.q.vij.inuẽtũ.⁊.lvj.di.puersũ.⁊.j.d excel.p̃la. ca.vlti.itẽ qꝫ creditor peccat vtendo pignore.ff.de fur.creditor. alias incipit si pignore lꝫ esm̃ creditor res sibi obligataꝫ possit locare.vt.ff.de pig.ac.creditor.tñ fruct⁹ cõputabit sibi in sortẽ.j.de pig.cũ ꝗ. lꝫ esm̃ i vẽditione oia iura trãseũt ar.ff.de off.p̃fe.vr.l.j. in versu.cũ vbẽ nr̃aꝫ §.ij. nõ tñ in obligatiõe generali venũt q̃ spãlit ñ obligarẽt.ff. d pig.obli.l.j.⁊.l.se.ff de pecu.q̃ peculiuꝫ.⁊ C.q̃ res pig.obli.psl. l.j.ar.s.ista.scꝫ q̃ fruct⁹ ñ diminuat sortẽ. qꝫ fuit⁹ q̃ñq; iutilis ẽ ff.de fuitu.l.ei q̃ fundũ.§ iusp̃ronatus bñ trãsit cũ vniuersitate nisi spãlit excipiat.j. de iurepatro.cum secundũ.⁊.c.ex lr̃is.

IN causis.

¶ Sũmat alit q̃ in rubro sic inferiores tenentur iudicare fm q̃ papa inter certas p̃sonas iudicauit si rite ⁊ recte sniaꝫ tulit. Pꝛio ponit dictũ Secdo rõ. Tercio exceptio.secda ibi.Cũ in silib⁹. tercia ibi : nisi: Ab.si. f ¶ In silib⁹ sic ⁊ ptz.q̃ diffinitiua snia p̃nclpis trabẽda ẽ ad ꝓsequtiã eiq̃ alij silr iudicare debent:§ iterlocutoria nõ. Cõ

IN Inter monasterium. ¶ Tenet secda snia diffinitiua lata p̃ pmã.s. de pma nõ fuit exceptũ neq; appellatũ a secda.b.d. fm vnũ intellec.vel sũma sic fm intellectũ quẽ teneo vt i rubro Diuidit in q̃tuor ptes.in pma ponit thema decisũ in secda diffinitiõis cãm.in tercia soluit q̃dã obstaculũ.in q̃rta diffinit Secũda ibi.cũ ꝓstiterit.tercio ibi.nõ obstãte.q̃rta ibi.factũ.Ab.si.

post appellationē allegabāt etiā sniaz: q̄ prius lata fuerat pro eis sup q̄stiōe ipsa dñs papa auditis bincinde ꝓpositis qz ꝓstitit ei. q̄ scdē lfe nō reuocabāt ꝑmas: tū qz cause suspitōis friuole fuerūt q̄ debuerūt ꝓponi aī litis ingressū: ⁊ iō renūciasse videtur eidē. Et qz nec d̄ ꝓcessu nec d̄ ꝑuilegio se. ap. fecerāt mētōz q̄ si fuissz expssa: lras nullatenꝰ habuissent cōfirmauit sniam a ꝑmis iudicib⁹ latā nō obstāte snia q̄ allegabat. qz nec fuit ostēsa dño pape nec primis iudicib⁹. q̄ et si fuisset illis oñsa. nihilominꝰ ꝓuū statuisset ea postposita qz ñ valebat. si aūt valebat ⁊ ñ apposuerunt cā eis iputet cū lites ꝑtextu nouorū instrumētoz nō debēt instaurari. ⁊ electo saluo iure diocesani munꝰ bñdictionis exhibuit. a ¶ Litis. s̄. de excep. pastoralis. iij. q. vj. §. exceptō ⁊. C. de iudi. apertissimi. ⁊. l. cū specialis. Ber. b ¶ Subeūdo iudiciū. Quicūq; bz plures exceptiōes dilatorias dz ꝑmo opponere illā de iudice suspecto: illa eīm ꝓcedit naturaliē. vt pz. d̄ de pba. qm̄ ex ordine verborū: vt ibi dictū est: si eīm primo poneret exceptionē ꝓtra ꝓsonā aduersarij: puta q̄ ipe sit excōicatus post lras ipetratas. qz mō nō est admittēdꝰ ⁊ snia ꝑ ipa fera: sic approbat ꝓsonā iudicis. vñ ipm postea reprobare non possunt. iij. q. iij. §. itē si quis testib⁹. ⁊. iij. q. viij. cui⁹ in agendo q̄ eīm alijs defensionib⁹ vsus est non pōt redire ad istā. vt. ff. de iudi. sed ⁊ si susceperit ⁊ ꝑterea spāliter cauet de hac exceptiōe q̄ vsq; ad. xx. dies ꝓponat. iij. q. iij. §. offerat. ⁊ si iudex absens sit quē volo recusare illud debeo ꝓtestari. C. de iudi. cū spālis. ꝓtra videt ꝑ hoc q̄ nō ꝓsenserit in iudice. Iz eīm quis dederit fideiussorē standi iuri adhuc pōt iudicē recusare. vt. iij. q. iij. §. offeratur. ꝑterea videt q̄ excōicatiōis exceptio vel de falsitate rescripti naturaliter ꝓcedat. qz nisi rescriptū teneat. non pōt iudex aliqua iurisdictiōe vti. s̄. de iudi. c. j. Itē si aduersarius esset excōicatꝰ nō pōt eligere arbitros ꝑ iudicis recusatiōe vel etiaz alios iudices eligere. vñ videt q̄ ꝑmo inquirat de rescripto siue de excōicatiōe aduersarij. aīq̄ ad alia ꝓcedat. Sup hoc dicunt q̄dam sicut. t. q̄ si omissa exceptiōe de iudice suspecto ꝓposuit alias siue succūbat. siue obtineat. non potest postea redire ad cā de suspecto iudice. q̄n per hoc videtur tacite approbare ꝑsonā iudicis exquo cōsentit litigare sub ipso. Ar. ꝓtra. s̄. de offi. dele. insinuāte. maxie in illa ꝓtestatiōe ꝑmissa. q̄ ꝑterea nō renūciat exceptiōi de suspecto iudice. io. inuebat. s ñ ꝑcise distinguendo. si succubuit in aliqua exceptiōe adhuc potest redire ad illā de suspecto qz ad hoc intēdit vt declinet iudiciū. vñ nō plene ꝓsentit in iudicē. ar. C. de ioffi. testa. ꝓtra maiores. secus eēt si obtineret in aliq̄ exceptōe qz tūc approbauit sniaz iudicis. vñ illum postea reprobare nō potent vt dr̄ in ꝑn. notule. et hoc satis equū videt. tñ credo stādū opi. tau. qz litigando sub ipso approbat ꝓsonā iudicis semel enim cōsentit ⁊c. siue pro eo siue cōtra eū sentētiauerit vt hic pz. Ber. c ¶ Renūciasse. ar. q̄ tacite siue ipo facto renūciat q̄s iuri suo sic. s̄ de offi. dele. gratuz ⁊. c. insinuāte. ⁊. j. de his q̄ fiūt a ma. p. c. ex ore. vbi. arg. plura inuenies de hoc. Ber. d ¶ De ꝑuilegijs. p q̄ ius eligēdi de suo monasterio se br̄e dicebāt. s̄. de ꝓsue. cū dilectus qd̄ nō debuit taceri. ar. s̄. de rescrip. cū ordīnē. e ¶ Et ꝓcessu. nā de ꝓcessu negocij. ⁊ de exceptiōe si qua ꝓponit mentio fieri debet. s̄. de ꝑcu. in nostra. f ¶ Nō obstāte snia. q̄ non tenebat forte lata a iudice nō suo vel nō ꝑuato ordīe iudiciario. vñ sequtur. q̄ si fuisset ostēsa ꝓtrariū statuisset. B. g ¶ Postbabita. exponit hec lra q̄ tan. ea habita. i. ea visa. post. i. postea ꝓtrariū statuissent q̄ statuerūt. q̄si diceret si iudices illā vidissent. statuissent ꝓtrariū eius qd̄ fecerunt. quia non confirmassent electionem. ⁊ ideo dicit alioquin. i. si non fuissent illis ostensa imputēt sibi que debuerunt ostēdere. Sed hec expositio contradicit notule Lau. primo posite. vñ ꝑm notulā Lau. sic exponē. postbabita. i. postposita ¶. de spor. l. j. vt sint vna dictio. sic exponit. xxxij. q. iij. dixit sara. ibi cōiugalem posthabuit thozuz. i. postponit cōiugalem thozuz et accessit ad ancillam. sic. C. de exac. mili. annone. l. ij. in fi. lf. xij. quasi diceret si sententia fuisset iudicibus ostensa illam postposuissent siue spreuissent et statuissent contra ipam sicut statuerunt: quia non tenebat.

a litis ingressum opponere debuissent. quibus corā delegatis eis/
b c dem de subeūdo iudicium renūciasse videntur: tū etiā quoniaz
b c de ꝑuil. ap. se. ⁊ ꝓcessu negocij coram primis iudicibus nihil i secūdis litteris dicebat quod si fuisset expressum: obtinere minime potuissent. ¶ Non obstāte snia que pro monasterio sancti a. dicebat fuisse prolata: que tñ nobis ostēsa non fuit. cū si a predictis iudicib⁹ fuisset ostēsa: ea posthabita cōtrariū statuissent
b alioq̄n eam obijcientibus imputetur: cum sub pretextu nouorū
i instrumentorū lites nō debeant instaurari. ¶ Factū priorū iudicū ratum ⁊ firmuz habemus.
k ⁊ eorum sententiam cōfirmātes electo a vobis nos ipsi munꝰ benedictiōis saluo iure dioc. curauimus exhibere. I Dem. epo decano ⁊ cancell. parisien.

b ¶ Alioquin. i. si tenuissent ⁊ non eā opposuerunt imputetur eis. vel alioq̄n. i. si nō fuisset postposita siue spreta quia sententia tenebat imputat eis qz ammodo pretextu nouorum instrumentorum. i. repertorum de nouo sententia nō retractabitur: ⁊ iste ē verior intellectus: et hec expositio ꝓbatur j. c. prori. ver. nimirū. ⁊. ff. de nego. gest. si autem. §. j. et. ff. de compen. quod in diem. §. j. i ¶ Nouorum: id est de nouo repertorum. j. c. proximo. k ¶ Confirmantes: ⁊ ita tenet hic snia cōtra res prius iudicatas: quia hic monachi eā omiserūt post sniaz ea vti non pñt. quia pretextu nouorū instrumētorum non retractat snia. ff. de re iudi. iperatores. ⁊. C. de trāsac. sub ꝑtextu nec exceptio pemptoria locū habz post sententiam nisi appellatū sit. C. sen. rescin. nō pos. l. ij. ⁊. s̄. de fi. instru. cū iobānes. itē iure minoris subuenit ecclesie in hac exceptiōe. s̄. de in inte. resti. c. j. ⁊. c. auditis. sed hoc nō fuit petitum itē nō pōt opponi snia si fuit ostēsa iudicib⁹: ⁊ ipsi eam reprobauerūt: veluti nullā. j. c. pri. ff. de cōpen. quod in die. §. j. itē etiā in alio casu tenet snia contra res prius iudicatas. si qō sit an sit iuditatū vel nō: ⁊ si iudex pronūciat iudicatū non esse rescindi tur ꝑma snia. ff. q̄ sen. sine ap. rescin. l. j. in ꝑn. item in alio casu tenet snia cōtra res prius iudicatas: vt in negocio publico. ff. d̄ re iudi. imperatores. ⁊ in alio casu. ff. de iureiurā. admonēdi. Itē vbi vertit periculū anime tenet snia contra primā etiaz si non ostendat sentētia in iudicio. s̄. e. c. lator. ⁊. c. consanguinei. vin. Sz videt q̄ iniuria facta fuit istis monachis q̄ obijciebāt sententiam: qz non fuerūt admissi: isti monachi appellauerūt a iudicibus qui tulerūt sniam. Sed in causa appellatiōis vt dictuz est. pōt opponi exceptio pemptoria omissa in ꝑma cā. ergo isti debebāt audiri in sua exceptiōe. Io. dixit. q̄ hec decre. loquitur i eo casu: cū scit aliq̄s se habere exceptionē rei iudicate. ⁊ i fraude ⁊ dolo eam omittit volēs fatigare aduersariū suum alias si ignorabat hāc exceptionē sibi cōpetere: bñ pōt eā tunc opponere q̄ñcūq; qz tūc nō retractat scēa snia. imo nulla pronūciatur Hoc q̄ dicit. io. non colligit aliq̄ mō ex ista lra vel in decisa nec prodest. Unde dicas: q̄ non audiuntur monachi: vt obijciant sententiā etiā si vera fuerit: qz monachi appellauerūt a iudicibus ante sniam occasiōe lrarum: que nō valebāt aūcte quaruz valebāt post litē ꝓte. iudices recusare ꝑm q̄ satis patet per hāc decre. in ꝑn. ⁊ in ꝓte decisa colligit vbi hoc expresse dicit q̄ monachi isti appellauerunt. quia iudices non admittebant recusationes: ⁊ quia dicebāt secundas litteras valere: ⁊ ita recesserūt cōtumaciter non expectata sentētia: ⁊ talis appellatio nulla fuit: s̄ a snia diffinitiua non fuit appellatū: nec etiā poterāt: qz cōtumax non auditur appellās. ij. q. vj. §. sunt quorū. ⁊ hec ē causa quare non admittunt: et imputent sibi qui non opposuerūt sententiā corā iudicibus si valebat. ⁊ quia beneficium restituti onis non petierunt: quia admissi fuissent. vt dictum est supra. ⁊ qd̄ dicit sententia contra res prius iudicatas non tenet: locum habet quando in iudicio allegatur ⁊ ostendit sentētia: tūc si iudices nolunt admittere sententiam dū tamen teneat sententia et iudicant contra primam sententiam: nulla est ipso iure: nec est appellare necesse: ⁊ sic loquitur. ij. q. vj. §. diffinitiua. ver. itē si sententia fuerit ⁊c. C. quando prouo. non est necess. l. j. et ibi io. intelligit aliter hanc decre. et illam legem. vt. s̄. dixi. Sed tu intellige hanc decre. et illam legem vt diximus. et ita plana littera erit. et ita intelligit vincen. vt in ꝑn. istius notule. Et ita

siue scienter siue ignorãter eam omiserint nõ põt postea oppo/
ni ex quo non est appellatum. ⁊ tunc pretextu nouorum instru
mẽtorũ ñ instaurãt lites finite: ꝑterea hic nõ fuit oñsa snia dño
Papa. §. allegata fuit tm̃. nec etiã fuit oñsa ꝑmis iudicibus
Sborta. ¶ Diuidit in tres ꝓtes. in ꝓma ꝑmittit casum
⁊ sniaz sup possessorio latã. in scda ibi. veruz cõmittit ipsi⁹ executi
onẽ ⁊ cãm sup petito rio: in tercia ibi: iudi/
cib⁹ aũt petitiõez dif/
finit diffinitiuum mo
derat ⁊ q̃ddaz soluit
obstaculũ. Abbas si.
a ¶ Per cõfessionez
no. cõfessionẽ ꝓcura/
toris dño preiudicare
de hoc dictũ est. §. vt
lite non cõtestata. c. j.
b ¶ Possessionem:
hoc iꝛo dicit. q̃ incor
poralia nõ possidenꝫ
§ q̃si. ar. §. de ꝑscrip.
si diligẽti. ⁊ §. d causa
pos. cũ ecclesia. ⁊ ff. d
vsuca. sequit. §. si viã
⁊ ff. de acq. re. do. l. si
seruus. §. incorporales
c ¶ Restituto: no. q̃
cã liberalis sit ꝑiudi
cialis tm̃ q̃ꝰ possessio/
nis ei ꝑiudicat vt hic
patet. ⁊ C. de or. cog.
l. vlt. §. fi. agebat eps
possessorio de quo cõ
stitit per confessionez
partis aduerse. vnde
papa mãdat ipsuz re
stitui petitorio. sed de
hoc nõ probauit eps
coram papa: sed pars
aduersa per ꝑuilegiũ
Inno. vnde mandat
papa imponi silentiũ
episcopo nisi cõtra ꝑ
uilegium aliud probe
tur. et ita qui obtinet
ĩ proprietate obtinet
finaliter in possessio/
ne: licet aliter probet
de possessione. §. d cã
pos. cum dilectus. et
hoc cum vtroq̃ iudi/
cio actum est. Sed quare papa non tulit sententiã pro mona/
sterio cũ ꝑ priui. inno. probatũ esset q̃ erat liberũ ⁊ exemptũ et
ex pte epi nihil ostensum esset cõtra priuilegium ⁊ actũ esset ab
episcopo petitorio et possessorio. §. de cã. pos. cum ecclesia. Re/
spondeo eps coram papa ꝓsecutus fuit tantum possessorium
petẽs inducias ad probãdum contra priuilegium inno. vel ipe
ex officio suo voluit ꝓuidere episcopo. alias non recte proces/
sisset papa. vel si possessorio tantũ actum fuit. abbas petiꝭ cau
sam committi q̃tum ad petitorium. cum per priuilegium intẽ/
tio eius probaretur quod melius videtur. d ¶ Prosequaꝫ.
argu. de protestatione premittenda. si. j. de dona. inter dilectos
in fi. ⁊ ix. q. iij. salua. §. d elec. cumana. §. j. e ¶ Mimirum. re
sponsio tacite questionis: diceret aliquis nonne priuilegium
inno. debuit tueri monasterium. respondet papa q̃ non ꝓm q̃
sequitur in littera. f ¶ Alexandro: q̃ super eadem questione
sententiauit pro episcopo vt habetur in parte decisa quam sen
tentiam episcopus coram iudicibus exhibuit et coram papa de
qua hic fit mentio. Ber.
g ¶ Reprobasse. no. q̃ istrumẽtũ dicit reprobatũ. eo ipo q̃ cũ
iudici ostẽdit ꝓuũ iudicat. sic testis reprobat eo ipo q̃ in tex cõ

¶ Tenet snia cõtra priuilegiũ
ostẽsuz vel ñ ostẽsuz si ab ea nõ
fuerit appellatũ vel supplicatũ

Sborta int meldeñ. epz ⁊
mõasteriũ attrabatẽse su/
per ipsius monasterij subiectõe
materia questiõis: ⁊ ꝓcuratori/
bus ꝓtiũ litigãtib⁹ coraz nobis
a q̃ per confessionẽ partis aduer
se constitit eundem epũm quasi
b possessionẽ obedientie in eodez
monasterio habuisse ipsuz resti/
tuendũ decernimus ad eandez.
¶ Verũ q̃ priuil. Inno. pape.
p. n. libertatẽ mõasterij plenari/
am exp̃mebat: decano suesloñ. ⁊
suis cõiudicib⁹ dedimus in mã
datis: vt epo in quasi possessio/
c nem obediẽtie restituto: nisi cõ/
tra priuilegiuz ratiõabile aliq̃d
obijceret ⁊ ꝓbaret sup subiectio
ne monasterij sibi silentiũ impo
nere ꝓcurarẽt. ⁊ ifra. ¶ Judici
bus autẽ cãm instructã remittẽ
tibus q̃ cognouim⁹ efficatiores
episcopi rationes subiectionẽ ei
dẽ adiudicauim⁹ memorati mo
nasterij: vt ibidem habeat tãq̃
dioc. episcop⁹ potestatã ita tm̃ vt
nullũ per hoc ap. sedi preiudici
um generetur quo minus si vo
d e luerit suã iusticiã ꝓsequaꝫ. Mi/
mirũ. si prefati inno. priuilegiũ
f alexãdro fuit in iudicio ꝑsenta/
tum. ⁊ ipe tulit sniam ꝓtra illud
g ĩtelligitur reprobasse. Si vero
nõ fuit coram eo exhibitũ: ꝑtextu

priuilegij de nouo reperti predi
b cta non dicitur snia retractari.
I Item. s. marie in cagiuallis
secrete abbatibus.
¶ Snia a qua fuit appellatũ re
tractaꝫ si cõstat testes ad q̃ꝰ di
cta tm̃ lata fuit ꝓspiratores fuis
se ⁊ cõtradicente ꝓte receptos.

Qam. i. ⁊. a. canonicoꝝ scti
dioñ. remẽ. ex pte q̃rũdaz
canonicorũ eiusdẽ ecclie nostro
apostolatui reserarint. q̃ abbas
eorũ sup dilapidatiõe ꝑiurio si/
monia ⁊ q̃busdã alijs erat mlti/
plicit ĩfamat⁹: nos catalañ. epo
⁊ eius collegis dedimus in mã
i datis: vt ad ecclesiaz ꝑsonaliter
accedẽtes tam in capite q̃ ĩ mẽ
bris corrigerent corrigẽda. ⁊ sta
tuerẽt que statuẽda viderent: ⁊
infra. Judices aũt abbatis ⁊ ca
k nonicorũ iuramẽta recipientes
abbatẽ ad administrationẽ ipsius
ecclesie ꝑ sententiã remouerunt
l correctione mẽbroꝝ dilata quã
tũc nõ poterãt expedire. a q̃ sen
tẽtia cũ ꝓcurator predictus ad
nostrã audiẽtiã appellauerit: ꝓ
posuit dictã sententiã reproban
m dã: tũ q̃ iudices lite nõ cõtesta
ta in ipso negocio ꝓcesserũt. tũ
n q̃ iuramẽta cõspiratorũ contra
ipsum recipientes depositioni/
bus coraz partibus minime pu
o blicatis nec ostensis eidem ad
sententiam procedere presump
serunt. ⁊ infra ¶ Quia vero de

ff. de cõpe. q̃ in diẽ. §. j. ⁊ ff. de neg. gest. l. sin aũt. §. si quocũq̃ mõ
ita hic q̃ alex. reprobauit ꝑuilegiuz inno. si fuit ostẽsum in iudi
cio. sic. §. c. ꝓx. Item
hic est ar. q̃ ipso facto
⁊ sine vbo pdiꝫ ꝑuile
giuz. §. de offi. delega.
gratũ. ⁊. j. de his q̃ fi:
a ma. p ar. c. ex ore.
b ¶ Retractari. §. c.
ꝓx. ff. de re iudi. im
patores. C. de trãsac.
sub pretextu. in fi. nisi
in casu: vt in. l. pdicta
impatores. ff. de iure
iu. admonẽdi. ⁊ sic tol
litur ꝑuilegiũ ꝑ sniaz
sicut ꝑ cõuentionẽ. j.
de deci. ex multiplici
et per arbitriũ. §. tit.
ꝓx. cum olim. ij.
Qam. i. et. a.
¶ Diuidit ꝑn
cipaliter i duas ꝓtes:
in ꝓma ponit factũ co
ram papa narratum
appel. q̃bus diffiniti
onem cause sub certa
forma cõmittit. scda
ibi. quia vero. Et q̃li
bet pars potest subdi
uidi vt patz in textu.
Sz pdicta diuisio suf
ficit ad intellectum.
Ab. si. i ¶ Persona
liter: in hoc casu non
possent isti cõmittere
vices suas. vt §. d of.
delega. q̃m aplica. §.
is aũt cui. ⁊ i casib⁹ a
lijs q̃ ibi ponũt. et in
loco ipo dz fieri inq̃si
tio: vbi morant illi de
quoꝝ vita q̃rit. xlvij.
dist. de petro. ⁊. ij. q. j.

de⁹ oipotẽs. xxiiij. q. j. pudẽda. ⁊. xxiij. di. illd. ⁊. §. de elec. postq̃
k ¶ Recipiẽtes. ꝑm formã quã bẽs. j. de accu. q̃lit ⁊ qñ. §. for/
mã. ⁊. c. cũ dilect⁹. l ¶ Dilata. ꝑ hoc pz q̃ licz inq̃sitor de qui/
busdã tulerit sniam de q̃busdã nõ. nõ ideo expirat officiũ eius.
quin de alijs possit cognoscere ⁊ pronũciare: ⁊ idẽ est in ordina
rio. ff. de doli. excep. apud. §. itẽ querit. ⁊. ff. de neg. gest. sinaũt.
§. pe. alias incipit. l. nã ⁊ si fuus. in arbitrio idẽ est nisi dictũ sit
vt de oibus simul ꝓnũciet. ⁊ si tũc de q̃busdã ꝓnũciauit: nihil
egit ⁊ de nouo põt pronũciare. ff. de arbi. q̃ tm̃. m ¶ Lite non
ꝓtestata. Hec exceptio efficax nõ est. q̃ in inq̃sitiõe põt ꝓcedi li
te nõ ꝓte. vt §. vt lite nõ ꝓte. q̃m frequẽter. §. sũt ⁊ alij. si ꝓtuma
citer se absentet tm̃ citari dz ⁊ exponẽda sũt sibi oia q̃ ꝓtra ipm
obijciunt. j. de accu. q̃lit ⁊ qñ. §. debet. ⁊ hoc itelligit cuz aliq̃s
ꝓseq̃t inq̃sitõz. §. cũ ex officio tm̃ inq̃rit ibi ꝓtie cõtestari non
põt. Ber. n ¶ Cõspiratoꝝ. q̃ nullo modo recipiendi sunt. j.
de simo. per tuas. o ¶ Nec ostensis. ⁊ illud ei non debuit de/
negari. imo oia que sibi obijciunt. ⁊ dicta testiũ sunt vanda ei
dem. j. de accu. qualiter ⁊ qñ. ij. §. dz. ⁊. c. olim. §. si vero: et ita
tam ex hac cã q̃ ex ꝑcedenti tenuit appellatio papa tamẽ retu
lit se ad illũ articulũ de cõspiratiõe: quia de alijs ei constitit.

a ¶ Cõspiratores q̃ ẽm malo zelo mouent ad testimoniuz ad mitti nõ debẽt.j.de accusa.cũ oportear.z.j.de simo.p tuas.j.et xj.q.j.cõspirationũ.z.c.cõiurationũ.z bic. b ¶ Juramẽta.§ nõ videt q̃ sufficiat hoc.nisi hoc fuisset obiectũ coꝶ iudicibus. z q̃ abbas ꝓbare voluerit vt dicit lr̃a ista. Jtẽ nec sufficit q̃ fu erit obiectũ z q̃ obtu lit se ꝓbaturũ: nisi et modo ꝓbent cõspira tores: z ita nõ cassat snia.nisi ꝓbet q̃ cã ex posita fuit v̊a.sic.s̃.d̃ testi.ex pte ade. vbi d̃ hoc. Sz s̃.j.ti. prori. interposita. Sz illud soluit.i.c.ex pte. Et ẽ hic ar.q̃ excepcio q̃.p ponit ꝗ ploua testis. obiciẽda est. z ꝓban da aũ sniam nisi p iudicẽ sterterit vt b̃ satis inuit.sic.s̃. de excep. denicz vbi de hoc.

c ¶ Secuti:sic patet q̃ nõ sufficit ꝓbare cõ iurationẽ vel cõspira tionẽ vel falsitatez te stis vel instrumẽti. ni si ꝓbet iudicẽ secutũ fuisse dicta falsoz seu ꝓspirationẽ testiũ seu instrumẽtorũ. C.si ex fal.instru.falsaz. arg. s̃.de testi. sicut.

d ¶ Cõstaret.ex hoc ps.q̃ appellatõe non reuocat:nisi ea q̃ mi⁹ legittie facta sũt vt s̃.de re.spo.audita et est mirabile:q̃ snia te net lata p⁹ appellatio nẽ legitie intpositã. z nisi cã legitia z ꝓbabi lis opposita fuit q̃ ẽ ꝗ illud.s̃.de offi.dele. sup q̃stionũ.in fi.§ ap pella.ista lz fuisset le gitia ꝓma facie: qꝶ cã sufficiẽs erat:tñ nõ ꝓbauit.qꝶ debuit ꝓbare oẽs testes q̃ ꝗ euz depoſuerũt ꝓspiratiões fuisse vt hic pz.z sic mõ apparet q̃ ap pellatio nõ fuit legitima.vñ nõ reuocat snia § ꝓfirmat vt. s̃.d̃ testi.ex pte ade. e ¶ Potuerũt.hic videt q̃ minus idonei te stes admittant in cã inq̃sitiõis:sicut in cã cõpurgationis.s̃. de plump.lr̃as.z.j.de pur.c.ꝓstitutus. § hoc iõ est qꝶ de facto suo agit qꝶ z fui rñso credit.cũ d̃ facto suo iterrogat.iiij.q.j.§.itez serui rñsio. § nõne alij de ecclia q̃ forte sunt idonei pñt illos re pellere cũ sint criminosi nec debeãt quinci p crimiosos põt di ci ꝗ sic.z q̃ hic dr̃ q̃ tales admitti pñt itelligo nõ q̃tuz ad ple nã fidẽ faciẽdã.§ ad pſũptionẽ.z qꝶ si dicta ipõz debilitẽtur in aliquo.nõ tñ euacuat in toto.z sic cũ alijs adminiculis ꝓbauit j.de simo.p tuas.in fi. vel põt dici q̃ ꝓiudicat alijs q̃ hucusqz tollerauerũt eos.nec aliqd̃ crimẽ obiecerũt eis.j.de accusa.nul li hoc tñ verũ est.q̃ ꝓtra extraneũ nõ possent induci testes de ec clesia.nisi essent idonei.xiiij.p.ij.sup prudẽtia.z.ij.q.j. de⁹ om nipotẽs. Jo.z pterea eo tempore quo recepti fuerint non cõsta bat eos conspiratores fuisse.vt hic in fi.dicit.

Quinto. ¶ Cõiter sũmatur vt in rubro z ꝓcedit hec sũ matio ꝓm vnũ intellectũ quẽ glo.nõ sequit. Sed ꝓm qd̃ glo.intelligit sũmo sic.Dãnato ꝓ nulla vel modica iniuria ifa mis nõ efficit q̃ aũt istaz lec.sit verioz infra subũciã.cũ gl.ij.di vidit i duas ꝓtes.in ꝓma ponit petitio. in scda ipi⁹ examiatio vel rñsio ibi.nos.Ab.si. f ¶ Jnfamia.actio ẽm iniuriarũ ifa mat siue ciuilit siue crimialit agat.ff.d̃ bis q̃ no.infa. atbletas. §.vl.Si q̃s cõueniat te actõe famosa si vis vitare infamiã.nõ cõstitue ꝓcuratorẽ.ff.de bis q̃ no.infa.l.furti.§.si quis alieno. g ¶ Minima:qꝶ nõ oia talia v̊ba sũt ꝓ iniuria habenda.vt si ex repẽtino aio b̃ dixit.ij.q.iij.si q̃s irat⁹.de pe.di.j.§.diuortiũ qm̃ nec lubricũ linguẽ ad penã facile trahendũ est.ff.ad.l. iuli. ma.famosi.§.nec lubricũ.z incõsult⁹ calor calũnie vicio caret ij.q.ij.§.notãdũ. Jtẽ illd̃ requirit. q̃ sit ꝓtra bonos mores.ff.de iu iurijs.itẽ apud.§.j.et §.adijcit.z ita habes ar. hic q̃ pro modico nõ dat actio iniuria rum sicut nec actio de dolo dat pro modico ff.de dolo.si oleũ.in fi. z.l.se. z restitutio pro modico nõ dat. ff. de i integ. resti. scio illud § actio furti ꝓ modi co dat.xiiij.q.j.c.vlti. z isti.d̃ rex diui.§.gal linarum. h ¶ Volu mus:si isti erãt clerici planũ est:§ ex lr̃a non videt. bñ potuit pa pa talẽ ifamiã si q̃ fu it remouere.ij.q.iij. § notãdum. in fi. Sz si erãt laici nõ videt:q̃ papa potuerit ifamiã ꝓ ciuilẽ iudicem irro gatã remouere:qꝶ q̃ q̃ aias z. infamiã tñ abolere nõ possum⁹. ij.q.iij. §.hic colligit. Sz dic q̃ subsũt q̃ ad tpalem iurisdictionez domio pape. z sic pla num est.

Ad probandũ, ¶ Sũmat vt i rubro z d̃ eodẽ facto loquit c.cũ dilecta.d̃ rescrip. Et pone sic casũ lr̃alẽ q̃tũ ꝓtiet ad itellectũ c.vacãte.q̃dã mõaste rio monialiũ due fue rũt electe in discordia i abbatissam eiusdẽ mõasterij. Custos.s. eiusdẽ ecclie z q̃dã alia monialis vtraqz pte asserẽte suã electi onẽ ꝓualere papa cõmisit cãm iudicib⁹ delegatis q̃b⁹ manda uit vt examiatis vtriscz electõib⁹ ꝓfirmarẽt illã q̃ de iure ꝓua leret cognito de cã iudices ꝓfirmarẽt electõz factã de custode p sniam diffinitiuã a q̃ snia fuit ab altera pte appellatũ vel p viã nullitatis cãm introduxerũt ad ro.sedẽ allegãtes q̃ vn⁹ ex iudi cibus q̃ ꝓfirmatiõis sniam tulerũt erat tpe snie publice excõica tus.itẽ q̃ nõ ꝓuauerũt in ꝓcedẽdo iudiciariũ ordinẽ. Papã ad instãtiã bui⁹ ꝓtis cõmisit cãm alijs iudicib⁹ sub forma de q̃ in lr̃a cõtinet z ꝓseqũre vt in tex.ab.si. i ¶ Jnnodat⁹:sic. s̃.d̃ ex cep.exceptionẽ.ad fi.vbi de hoc aliud si occulte: qꝶ tñc nec ipse nec alij ipm tenebãt vitare.qꝶ diuinare nõ poterãt.j. vt ec.be neficij.vt nostrũ.vñ cũ cõi opiniõe liber z absolut⁹ babeat z cre dat:q̃cq̃d interim facit vz.iij.q.vij. §.iij.ver. verum si seruus. z.ff.de offi.ꝓtor.barbari⁹. C.de testa.l.j.z.j.de iurepa.ꝓsultati onib⁹.z.j.de cle.ex celeb.aplice.Ber. k ¶ Per lr̃as metropo litani:a quo dicit excõicat⁹:z ita est ar.q̃ lr̃is cẽi creditur. s̃.d̃ ꝓba.post cessionem.vbi de hoc. l ¶ Ex alia iusta cã: puta. qꝶ ipa electa silr̃ erat excõicata.vel si p simoniã electa fuisz: aut quia inutilis z insufficiens esset.j.de ap.constitutus.s̃.de elec. per inquisitionẽ.z.j.q.j. §.ecce cuz bonoris.z.s̃.de eta. z qua. c.vlt.z.s̃.de offi.custo.c.j.vel qꝶ nõ fuit seruata forma. s̃.d̃ ele. qꝶ ꝓter.z.c.cũ post petitã:vel qꝶ nõ fuisset ꝓuat⁹ ordo iuris.qꝶ nõ fuisz lis ꝓte.s̃.vt li.nõ ꝓte.c.ij.qd̃ meli⁹ vr̃ vt p b̃ nõ ꝓiudi cet ꝓcipali negocio.§ tñ ꝓcessus cassetur.s̃.de elec. dudum.ij.

ꝓspirationis articulo nobis nõ potuit fieri plena fides: manda mus quatenus si vobis constite
a terit: q̃ illi conspiratores fuerit
b quorum constat a iudibus iura menta recepta qd̃ abbas ꝓbare noluit coꝶ eis z eorũ dicta iudi
c ces secuti tantũmõ:cum per ali os ea ꝓbata nõ eẽnt.sniam ꝓtu rũt vos irritãtes ꝓcessuz eorũz in negocio iuxta predictam for mã cõprehẽsam in prioriib⁹ lr̃is ꝓcedatis. Si vero eos cõspira tores fuisse nequerit cõprobare
d vel licet de b̃ cõstaret appareat tñ illos nihil sup his deposuisse ꝓ quib⁹ idẽ abbas fuit amotus vel etiã si aliq̃ sup his deposue rint ea tñ pro alioz dicta fuerãt sufficient oñsa ꝓcessũ ipõrũ iudi cũ cõfirmetis qꝶ licet aduersus abbatẽ nõ debuerit ꝓspiratores admitti iuramẽta tñ ipõz de ve ritate dicẽda sup statu ipsi⁹ do
e mus recipi potuerũt. vt ꝓ ipõz dicta sup alijs fides possit hr̃i q̃ abbatẽ minime ꝓtingebant: pre serti cũ tunc ꝓbatũ nõ esset eos conspiratores fuisse.

I Dem.h.de castro guarti.

¶ Dãnatus ꝓ nulla vel ꝓ mo ca iniuria infamis non efficitur

Quum te ab.e.iniuriarũ ac tion e conuento.eo q̃ dice res equũ tuũ nõ esse minoris p cij quã capillos ipsi⁹ iudices q̃ super hoc cognoscebãt: te in. r. sol. ꝓdẽnassent tu timẽs ne ipso
f rũ snia te notaret infamia: bene ficiũ restitutionis ad famã a se. aplica iploraſti. Nos autẽ con siderantes quia nulla fuerit vel
g minima facta iniuria volumus te per predictam sententiã infa mia non notari. I Dem.

¶ Reuocata snia ꝓpt detectũ iurisdictiõis vt qꝶ vn⁹ ex iudici bus publice excõicat⁹ erat vel ꝓpter iuris ordinẽ nõ seruatũ iterum de principali queritur.

Ad ꝓbandũ q̃ ꝓcurator dñe.z infra. Nos aũt ite rim agnoscatis de cõfirmatiõis sentẽtia:q̃ lata est a iudicib⁹ de legat⁹ de electõe custodis. vt cã sicut de iure fuerit faciendũ ꝓfir mare vl ifirmare curet⁹ ita vt si pro eo q̃ vn⁹ ex delegatis iudi cib⁹ qui eandẽ sniam ꝓtulerunt excõicationis vinculo eẽt publi
i ce innodatus.quando snia lata
k fuit: sicut per metropolitani lite
l ras phibetur. aut ex alia iusta causa eandem sententiam con

a ¶ Cassata. i. cassa. ⁊ irrita nũciata. ⁊ sic patz ꝙ retractek snia si detegak impedimẽtũ post snia z. ar. viij. di. veritate. xxix. q. ij. si qs igenuꝰ. ⁊ est b ꝯ illa iura. iij. q. vij. §. tria. ⁊. verũ. cũ alijs cõcor. suis ibi positis. s. i pma notula. ⁊. j. q. j. si qs a simoniacis. Sz aliud incõueniẽs vr. qꝛ retractak snia quo ad alios iudices q̃ legitimã psonã babebãt. sic. s. de offi. delegãtis. cũ sup. Jõ retractatur snia qꝛ ipedimẽtũ erat notoriũ p sniam publice latã. vñ nulla in eũ potuit cadere iurisditio ⁊ ita cũ sibi ⁊ alijs cõiter cã ꝓmissa fuisset duo sine ipo iurisditionẽ nõ poterãt exercere. vñ ꝓpter cõnexitatẽ reuocatio fit quo ad omnes. qꝛ nõ potuit tenere snia q̃ ad quosdaz. ⁊ nõ quo ad aliũ. cum illi p se non habuissent iurisditionem. si. ff. de ar. pedi in fi. arg. contra. ff. ꝙ cum falso tu. l. j. §. j. ⁊ s. de electi. cũ vintoñ. itẽ ar. hic. ꝙ vtile per inutile viciatur. s. de offi. dele. cũ super. et c. sup questionum. §. si vero: vbi de hoc.

a stiterit infirmandã ipsa cassata de ipsius electione custodis iterum cognoscatis.

b ¶ Regozius nonus.

¶ Res iter alios iudicata altijs nõ nocet fallit in eo q̃ passus est illũ litigare cui scdo loco cõpetebat actio vel defensio vel a q̃ cãm in iure iudicato habuit.

c Q. Uãuis regulariter altijs nõ noceat res inter alios iudicata. ¶ Ei tamẽ qui cũ sibi primũ de ea re actio vel defensio cõpetebat. sustinuit sequentẽ agere. Ac illi etiã qui passus est eũ a quo causam habuit expiri. est preiudicium generatum.

I Dem.

¶ Si duo ordinarij pnunciãt cõtraria tenet sententia pro reo fallit in quatuoꝛ casibus hic cõtẽtis ⁊ simulibꝰ Si vero delegati discozdãt delegãs est adeundus. Si arbitri neutra tenet.

Q Uobus iudicibꝰ: vt accepimꝰ: diuersas snias proferẽtibus si ex iurisditione ordinaria pcesserunt: tenet pro reo nõ p actoꝛe sententia. nisi i causa fauoꝛabili: puta mrimonio libertate dote seu testamẽto p ipso fuerit pmulgata ¶ Si vero ex delegata potestate vtraq̃ pẽdet sentẽtia ex arbitrio delegantis. ¶ Quod si ex cõpromisso neutra debet habere vigoꝛem.

Rubrica. De appellationibꝰ recusationibus ⁊ relationibus.

b ¶ Jterũ cogscatis. ⁊ sic pz ꝙ lz snia siue pcessus cassek actõ tamẽ salua remanet. vñ iterꝙ cognoscek ex integro de cã. qꝛ pro non iudicato babek. ¶. C. quõ ⁊ qñ iudex. si vt ꝓnis. Hec exceptio excõicatõis in q̃libet parte litis põt opponi. etiã si fuerit omissa scienter. s. de excep. exceptionem. Her.

Q Uauis. ¶ Ponit regulã ⁊ duos casus exceptos ꝓmꝰ ibi. ei tñ. scdꝰ ibi. ac illi. ⁊ põt sic sũmari vt i rubꝛo. ⁊ b vcr. ꝛ se bz subtilẽ ⁊ lõgã materiã. c ¶ Res inẽ alios b regla. res iter alios acta. alijs ñ nocz br. C. res inẽ alios acta. l. j. ⁊ i ipa Rica s. d fi. istru. inẽ dilectos. ⁊. s. e. cũ sup. ⁊. C. q̃ res iudi. nõ no. l. j. ⁊. ij. hec regula fallit in multis casibꝰ. s. cũ cãe sunt pnere. lxxxj. di. tãtis daniel. ⁊. iij. q. vj. hoc q̃ppe. ⁊. j. de accu. ad petitionẽ. j. de pur. ea. c. pe. in his cũ res iter alios acta alijs nocz. itẽ in cã libertatis. ff. d sta. homi. ingenuũ. itẽ in cã filiationis. ff. de libe. agnos. l. j. in fi. ⁊. l. ij. ⁊. iij. in pn. itẽ res iter alios acta alijs pdest vt i q̃rela iofficiosi testi. ff. d inoffi. test. papinianꝰ. §. meminisse hec res inẽ alios acta pdest fisco. itez in re indiuisibili. ff. si ser. ven. loci. §. si fundꝰ. Jtẽ in re cõi cũ pupillo. ff. quẽadmo. serui. amit. si cõmunẽ. ⁊. ij. q. vj. §. diffinitiua. ver. qñq̃ plures. ⁊. j. de ap. c. pe. ⁊ in his trib⁹ cõcordãtijs res acta iter alios pdest alij ⁊ vbi res cõis est cũ fisco. C. de cõmu. re. alie. l. ij. itẽ fallit in casibus hic ptẽtis vbi piudicak alij p factũ alteriꝰ. puta si actio vl defensio pmo loco ptineat ad aliquẽ ⁊ ipe scienter patiak seqn tez experiri de illa re intelligik iure suo renũciasse. vbi gra si creditoꝛ passus est debitorẽ experiri de pprietate pignoꝛis ⁊ succubuit debitori obstabit res iudicata si postea agere velit vel ecõuerso. si creditoꝛ passus sit debitorẽ. vel si maritꝰ patiak expiri socerũ vel vxorẽ de pprietate rei in dotez accepte. vel si emptoꝛ patiatur venditoꝛem experiri de proprietate rei vendite a quo causam bz. vel emphiteota pprietariũ. ⁊ hic pbãk. ff. de re iudi. l. sepe. vñ sumpta est hec decre. ⁊ in eadẽ. l. vbi dicit si creditoꝛ. dz esse debitoꝛ ꝓm lrãm pisanã ponik hoc exemplũ de debitoꝛe ⁊ creditoꝛe. ⁊ ꝓm hoc nõ ꝯdicũt. l. ille. ff. de pig. si supatus. et. C. e. ti. pses illi legi sepe ꝓm aliã lrãm signank p ꝯtio. § leges ille intelligunk qñ debitoꝛ supatus est ignoꝛante creditoꝛe sic ergo ista regula est intelligẽda res inter alios acta nõ nocet alijs. exemplũ babes qñ nõ nocz in pn. illiꝰ. l. sepe. qñ nocz alijs bẽs in ea. l. ⁊ hic. qñq̃ etiã pdest vt pz. s. § verbũ istud expiri quo ad exẽpla de vxoꝛe ⁊ socero ⁊ vẽditoꝛe ponik iproꝑe. s. p defendẽ. sic ponik. s. de iudi. c. j. qꝛ illis nõ dak rei vẽdi. C. d rei vẽ. doce ancillam. hoc ꝓm eos qui dicunt q̃ vxoꝛ constãte matrimonio non est dña rei dotalis. vñ nec cõpetit ei rei vendicatio. vt in. l. pdicta doce. ⁊ q̃ experiri ponatur p defendere põt colligi per legẽ predictã sepe. ver. cui autẽ ꝛc. sic ergo econuerso defendere ponitur pro agere. C. de testi. l. j. ⁊. ff. de alie. mu. iudi. causa facta. l. pe. vel potest poni proprie quia ⁊ si agere non poterãt. tñ piudicat mihi snia lata contra eos. qꝛ potui pbibere quo minus agãt. ⁊ qꝛ ex voluntate mea iudicatũ videtur de iure q̃d habui ex persona agẽtis ꝯ in psona debitoris et creditoꝛis verbum experiri ponitur proprie ⁊ improprie. cum vni rei vendicatio et alẽi hypothecaria cõpetat. ar. q̃ res iudicata alijs nõ nocet hẽl s. de testi. veniens. ij.

d Abbas.

¶ Tria sũt dicta que per se patent. Abbas siculus.

d ¶ Proferentibus hoc intellige cum omnes sunt psentes. alias vno absente alius sententiam ferre non posset. imo nulla est si feratur. s. de off. dele.

Q Uobus. ¶ Tria sũt dicta que per se patent. Abbas siculus.

d ¶ Proferentibus hoc intellige cum omnes sunt psentes. alias vno absente alius sententiam ferre non posset. imo nulla est si feratur. s. de off. dele.

cãm mrimonij. ⁊. ij. q. vj. §. diffinitiua. ⁊. Jtẽ si plres. distinctio illa q̃ babek in. §. diffinitiua. sup. ⁊. Jtẽ si plres. ⁊ i decr. pdicta cãm mrimonij ponik tota in decre. psenti. si ꝯ plres sũt iudices siue sunt ordinarij siue delegati siue arbitri. ⁊ oes psentes sunt tenet snia maioris ptis. lxv. di. c. j. ⁊. ij. ⁊. ff. de re iudi. duo ex tribꝰ ⁊. ff. de arbi. si in tres. ⁊. l. se. ⁊. l. diẽ. §. si plures. fallit in cuiusvbi nõ valet snia maioris ptis. s. de rescrip. pastoralis. j. rñso. Jtez fallit in cã criminali epi ꝓm quosdã qꝛ nõ valet ibi snia nisi oes cõcordãt. vj. q. iij. c. j. ⁊ sicq̃ eps criminalik. Cum vero iudices equali numero discordãt in snia. puta vnꝰ ex vna pte. ⁊ aliꝰ ex alia. vel duo ex vna ⁊ duo ex alia locũ bz decre. psens. si ꝯ sint ordinarij ⁊ pdicto modo discordãt tenet snia pro reo. vt hic dicit. qꝛ pmptioꝛa sunt iura ad obsoluendũ q̃ ad cõdemnandum. s. de pba. ex lrãs. ⁊. s. de fi. instru. inẽ dilectos. in fi. ⁊. ff. de ac. et ob. arrianꝰ. nisi in q̃tuoꝛ casibus hic ptẽtis. Primo fauoꝛe matrimonij. vt. xxxiij. q. j. sicq̃ accepit. ⁊. j. de vspõ. ipub. cõtinebatur. de libertate aũt babes in predicta decre. ex literis. circa fi. ⁊ ff. de re iudi. inter partes. de testamẽto babes. ff. d inoffi. testa. si pars iudicantiũ. Aliꝰ casus de dote inducik fauoꝛe dotis. vt b dicit. qꝛ mulieribus multũ fauoris debetur in dotibus suis. j. d dotis. post diuoꝛ. rest. nuper. j. de pigno. ex literis. ⁊ sic isti quatuoꝛ casus propter fauoꝛem excipiuntur. e ¶ Ex delegata: in delegata iurisdictiõe secus q̃ in ordinaria: qꝛ vtraq̃ pẽdet a superioꝛe. vt. ff. de re iudi. duo iudices. in cõpromisso vero neutra valet. vt. ff. d arbi. diẽ. §. si plures. § que est rõ diuersitatis quare snia ordinarioꝝ teneat ⁊ nõ delegatoꝛũ. sed pẽdet a supioꝛe. ⁊ snia arbitroꝝ nulla. Dicas q̃ in ordinaria iurisdictiõe nõ est supioꝛ ad quẽ recurratur nisi lex mortua. ⁊ ideo lex voluit sine alio remedio q̃ talis snia teneret p reo in fauoꝛẽ ipsiꝰ. Jn delegatis potest baberi recursus ad delegantem vt ipse approbet quam viderit comprobandam. ⁊ ideo remaneꝛet impendenti. in sententia arbitroꝛum non est quis superioꝛ nec babet iurisdictionem a lege ⁊ ideo nulla est.

Rubrica. De appellationibus. Quia si a sentẽtia non appellatur trãsit in rem iudicatã. ⁊ de hoc vidimꝰ. s. ti. pri. appellatio aũt ipedit effectũ rei iudicate ideo de illa videndum est. Ad ptinua tu clariꝰ supra visum est de snia ei⁹ effectu. Sed qꝛ appellatio est remediũ ꝓtra sniam merito subũcik hec Rubrica. Et qꝛ ꝓm Jo. an. appellatio recusatio ⁊ relatio eque cõueniũt in iurisdictione iudicis suspẽdenda ne actoꝛ baberet materiam multiplicandi rubricas annectit omia ista tria simul. Ab. si.

Dlecti. ¶ Cõiter sũmat vt i rubro. § vt. j. dicã hec summatio est nimis generalis. iõ ꝓm q intelligo sũmo sic. Collatio bñficij facta post appellationẽ ex ꝓbabili ⁊ verisimili causa interposita ẽ ipso iure nulla Diuidit nã ꝓmo ponit q̃relã appellãtiũ. Secdo dat iudices ibi sup quib⁹. Et pro positiõe casus lr̃alis adiuerte. Mã iste ꝓor et clerici de q̃t⁹ in ꝓn. litere q̃rebant de q̃ttuor grauaminib⁹ eis illatis p istũ archiep̃z post appellationẽ ad papã inpositã quoꝝ tria exprimunt in lr̃a quartũ erit i antiq̃ et fuit cã breuitatis hic recisũ. s. q ꝓtulerat ec clesias spectantes ad collationẽ ꝓoris ⁊ solũ huic recise oñdetur Ad alia vo i lr̃a exp̃ssa nõ rñdet h ⁊ iõ dicit Jo. an. q fuit h recte. male decisa. silis decisa habet i. c. veniens de prescriptiõib⁹ § dic accusando q̃tũ fieri pot cõpilatorem ad alia hic exp̃ssa non fuit hic specifice inserta rñsio q: satis q̃d iuris erat habet in suis titulis puta in tit. de sniia ex. c. p tuas. d of. dele. c. cũ ꝓtingat cuz sl. noluit aut decidere ista grauamina vt cũ prebẽderem⁹ totũ factũ sicut accidit voluit aut breuitat̃ causa decidere q̃rtũ grauamen quia satis pot ex rñsione cõprebẽdi nã ex rñsione satis cõprebẽdit interrogatio vt in. c. inte dilectos. § ceterũ. d fi. istru. Ab. si.

a ¶ Grauẽ: ꝓt quã deberet deponi archiepus q̃ nõ detulit appella. n. b. vj. decreto.

b ¶ Post appellationẽ: q̃ si legitima fuit snia suspẽsiõis vel inhdicti postea lata nõ tenuit. j. de sen. ex. per tuas. c ¶ Si eidem. i. si canonici appellant añ ꝓditionẽ extantẽ suspensa erit excõica. j. e. ꝓterea. ij.

d ¶ Per idoneas: hic solũ sufficeret sine fama loci p duos vel per tres testes. s. de testi. licet. e ¶ Famã. fama p se ñ sufficit iij. q. iij. § itẽ sepe fit. sed cum alijs adminiculis puta cuz teste vno aut alijs legitimis. ar. s. de ꝓba. cũ cãm. ⁊. s. de ꝓsũp. illd. ⁊. c. iij. ⁊. s. d testi. ꝓterea. f ¶ Factas. post appellatõz ꝓmissã a ꝓore. g ¶ Distulerint. vltra sex mẽses: si eis elapsis concessiones facte fuissent valerẽt: q: potestas ad archiepm est translata. j. de ꝓcess. preben. ⁊ ec. nõ va. nulla. ⁊ ita p neglegẽtiã perdit quis ius suũ. sic. j. de iurepa. qm̃. ⁊. c. cũ ꝓter discordias. ⁊ ꝓt culpã. s. de elec. cũ in cũctis. ⁊. c. cũ vintonien. ⁊. c. q: ꝓter.

Ater cetera. ¶ Tria facit refert appellationẽ appellantem redarguit ⁊ appellationẽ reppellit. Abbas siculus.

b ¶ Appellationẽ. Generalis appellatio nõ valet. vt hic patz nec etiã spãlis. nisi causa ꝓbabilis sit exposita. q̃ nõ admissa tenet appellatio. j. e. vt debit⁹: ar. s. j. e. ꝓsuluit. ij. vbi appellatio generalis valet. so. ibi. Et est ar. q nõ valet in genere valz in specie. ff. de pac. li vnus. § pacta. ⁊. § illud. ⁊ est ar. qd̃ non licet in genere licet in specie. ff. cõmunia predio. in tradẽdis. ff. siquis cau. sed ⁊ siquis. §. quesitũ. ar. ꝓtra. s. de off. ordi. si sacerdos. ⁊ j. de preben. relatũ: itẽ a futuro grauamie nõ est appellandũ vt hic patet. nisi a grauamine cõminato vel illato. j. e. c. cũ cessante nisi apparuerit alia indicia. vt. j. e. consuluit.

A Lexander tercius exoñ. episcopo ⁊ decano lud.

¶ Collatio bñficij facta p⁹ appellationẽ ex probabili ⁊ verisimili causa interpositam est ipso iure nulla.

a Dlecti filij prior ⁊ clerici d gisebergen. graue querimoniã trãsmiserũt q eboracen. archiepiscopus apostolice sedis legatus eundem priorez post appellationem suspendit suas ecclesias interdixit. et canonicos

b si eidem tanq̃z priori obedirent excommunicatos denunciauit. et infra super quibus si veritate

c per idoneas personas ⁊ famam loci sollicite inquisita inueneritis ecclesiarum concessiones fa-

f ctas nisi prior ⁊ canonici malici

g ose distulerint eas quantum ad se pertinet ordinare. in irritum reuocetis easdem.

I Dem archiepiscopo remen.

¶ Appellatio generãs respectu cause non valet.

Ater cetera: ⁊ infra. Sup eo q abbas scti appollina

b ris in claustro a te appellationez interposuit generalẽ super omni causa que aduersus euz aliq̃ tempore posset moueri. ipsum exinde redarguimus nec huius modi appellationem duximus admittendam.

I Dem abbati sancti petri.

¶ A correctiõe legitima nõ appellatur nisi modus excedatur

A Dnfam. ⁊ ifra. Quia vero remediũ ap. non iõ est inuentũ vt alicui a religionis ⁊ ordinis obseruantia exorbitãti

i debeat i sua nequicia patrocinium exhibere: mãdamus quatenus si quãdo quilibet subditoꝝ tuorum ad remediũ appellatio/

k nis cõuolauerit nõ ideo minus eum iuxta tenorẽ mãdati quod in predicta regula continetur: ⁊ institutionẽ ordinis corrigas et castiges. I Dem norniceñ. episcopo.

¶ Si appellans infra terminũ a iudice a quo appellauit vel a se ipso statutũ appellationẽ nõ prosequitur sentẽtie vel iudicio illius stare compellitur.

Ersonas ecclesiaꝝ. ⁊ ifra Si q̃s ad nfaz audiẽtiaz

l m appellauerit: ⁊ appellatiõi sue ꝓlixum terminũ p̃fixerit tu ei diẽ infra quã ap. se. ꝓueniẽter possit adire. assignes. ad quã si venire

n ꝓtẽpserit: tu illũ extunc iudicio tuo sup his q̃ in q̃stiõe vertũt. sine ꝓtradictiõe aliq̃ stare cõpellas. Si autẽ quisq̃z ap. sue prefigat terminũ ꝓgruentẽ nec tamẽ causam ad diẽ ap. fuerit ꝓsecutus: ip̃m nihilomin⁹ extunc sententie tue sicut de alio diximus ap. re. parere constringas.

I Dem remen. archi.

A Dnostram.

¶ A correctione non appellat̃ vel sũma sic ispecta mẽte vt in rubro. Primo p̃ mittit cãm mandati. Secdo mandatuz ibi. mãdamus. ab. si.

i ¶ In sua nequitia. appellatio eñ nõ est inuẽta. vt sit iniquitatis vinculũ sed oppressorũ leuamẽ. j. eo. cuz spãli. §. porro. ⁊. ff. de mino. ꝓfecti ꝓtorio et sic iuramentuz nõ est iniquitatis vinculuz s. de iureiurã. q̃to. et xxij. q. iiij. inter cetera Itẽ no. q vtendũ est aliquo ad eũ vsuz ad quẽ istud fuit institutum. xxij. q. ij. is aũt. ⁊ xlv. di. lz. ij. ⁊. s. d trãsla. iter corpalia. ⁊. j. e. suggestum. in fi.

k ¶ Minus. a correctõe. n. nõ appellat̃. j. e. repbẽsibil. ⁊. c. cum speciali. i fi. ⁊. s. de of. ordi. licz. nisi excedat modũ in corrigẽdo. j. e. de ꝓore. ⁊. s. de offi. deleg. sup q̃stionũ. §. nos aũt. sicut appellatur ab executore. cum modũ excedit. s. de re iudi. q ad cõsultationem. in fi. a quo alias appellari nõ pot. j. e. nouit. ⁊. ij. q. vj. §. sũt quoꝝ. v. ab executore ⁊ iõ non admittit appellatio a correctione q: fit ad penitentiã et extra formam iudicij ar. xxvij. q. j. si bõ. xlv dist. cum beatus: nec admittitur recusatio. j. e. cum speciali. in fi. ⁊ hic locum habent in omnibus regularibus vt in cõstitu. cum speciali. in fi.

Ersonas ¶ Sũma aliter ⁊ sic. Pot appellãs sue appellationi terminũ breuiorẽ termio iuris stature eo aũt nimis ꝓlixũ statuẽte vel nullũ pot iudex statuere cõpetẽtẽ infra quẽ si nõ satisfacit termino deserta est. appellatio. b. d. cũ ꝓin. c. sequẽtis. Diuidit in duas partes ꝓut sunt duo dicta. Secũda ibi: si autẽ. Ab. si. l ¶ Prefixerit. ⁊ sic appellãs pot sibi statuere terminũ ad appellationem ꝓsequendã iudex codẽ mõ. j. eo. oblate. ⁊. j. c. ꝓri. ⁊. c. ad hoc. ⁊. c. peruenit. j. m ¶ Tu ei diez Hic statuit dies ad p̃sentandũ se iudici. j. c. seq. q̃ñq̃z statuit ad iter arripiendũ. j. c. puenit. ij. ⁊. s. c. ꝓri. cum cã. q̃ñq̃z statuitur terminus a lege annus vel a iusta cã biẽniũ. j. c. ꝓri. Terminũ vero statutũ a pte vel a iudice neutra pars pot p̃uenire. j. eo. sepe. ⁊. c. oblate. terminũ a lege pot vtraq̃z ps p̃uenire: dum tñ appellatus dolose nõ p̃ueniat appellãtẽ. vt. j. e. oblate: ⁊ de termino dato a lege pot intelligi. j. e. ex insinuatione. vt dixit Jo. qd̃ non est verum: vt ibi dicitur. n ¶ Ex tunc. i. post terminũ elapsum. ⁊ procedere potest ac si peremptorie vocatus non venisset. j. e. sepe. ⁊. j. e. consuluit nos. in fi. Ber.

Cum sit romana. ¶ Diuiditur in tres p̃tes. In ꝑma ponit terminũ appellationis ꝓsequende. In secũda penaz nõ ꝓsequẽtis ibi: infra qd. In tercia ꝓsequẽt an de crimie delat⁹ appellet ibi: Preterea. Ab. si. a ¶ Indulgeꝯ. ij. q. vj. ei q̃ appellat. ⁊ C. de tẽp. auc̃. ci q̃ appellat. ⁊ si iusta cã interuenerit: biẽniũ idulgeꝯ. vt ibi dr̃ alias non dareꝯ. j. e. constitutus. imo et trienniũ dar̃. j. e. ex ratione. b ¶ Distãtiã omnia ista sunt ꝯsiderãda ad moderãduz tp̃s. s. locorũ distãtia lxiij. dist. cum longe. ⁊ xxiiij. q. ij. vbicunq̃. ⁊ q̃litas ꝑsonarũ ⁊ negocij. ff. de dã. infect. q̃ bono. §. vlti. ⁊ l. se. ⁊ l. si finita. §. iij. ⁊. ff. de iudi. l. nonnunq̃. ⁊ ff. de re iudi. l. ij.

c ¶ Recisiu⁹ tp̃s. ar. q̃ iudex potest abbreuiare indutias datas a. l. sic. ff. de re iudi. l. ij ⁊. j. e. oblate. ⁊. s̃. e. ti. ꝓri. q̃ ad consultationem: arg. cõtra q̃ nõ possit. xxviij. distin. de bis. ⁊. ff. de re iudi. l. iiij. §. siquis condemnatus: ⁊. iij. q. iij. de iudicijs. immo arbitrio iudicis ista videntur cõmitti: arg. v. q. iij. si egrotãs. iij. q. ij. si eps ff. de iudi. nonnunq̃. sol. inducie que dant̃ a lege vl̃ canone ꝓuidẽte fut. nisi iusta cã inẽuenerit q̃re sint ab b. euãde: ⁊ tũc cõmittit̃ arbitrio iudicis vt b. ⁊ ff. de ver. obli. ꝓtinu⁹ §. ij. ⁊ magis b̃ põt officio iudicis discerni q̃ aliqua locutiõe exprimi ff de solu. ratũ. ⁊. ff. rẽ ra. ba. quo cũ §. iulianus. ⁊. j. de donã. apostolice. ⁊ ita ex causa b̃ faciendũ ẽ. s̃. ti. ꝓri. q̃ ad cõsultationẽ. ⁊. ff. de re iudi. l. ij. ⁊. s̃. de dila. c. j. quedã. tñ induciẽ sunt statute in iure que diminui siue mutari non possunt nec augeri: vt est tp̃s decẽ dierũ datũ ad appellandũ. Itẽ etiã tp̃s. j. qd̃ peti dz in integrũ restitutio ⁊ etiã terminari. s. quattuor annoꝝ: vt. ij. q. vj. anteriorũ. ⁊. C. de tẽpo. i integ. resti. l. vlti. de hac materia dictũ est. s̃. de dila. ꝑterea: ⁊ nũq̃d est illud ita intelligẽdũ simpliciter vt iudex possit diminuere d̃ anno appellationis. vt appellãs teneat̃ cãm appellationis finire infra min⁹ tp̃s anno vel biẽnio. Quidã dicũt q̃ bene põt iudex ꝑponere hãc necessitatẽ appellãti. vt ipse debeat finire cãm appellatiõis q̃tũ est in se. ⁊ si remaneret p iudicẽ vel aliam iustaz cãm nõ est ei imputandũ. j. e. ex insinuatiõe: ⁊. ij. q. vj. anteriorꝝ §. ad hoc. ⁊ sic intelligũt qd̃ dicit: nisi iudex forte recisius tẽpus fuerit moderat⁹ infra qd̃ finiat cãz suã. veri⁹ dicas q̃ iudex nõ põt istd̃ tp̃s abbreuiare q̃tũ ad b̃ vt appellãs teneat̃ cãz finire ifra tp̃s statutũ a iudice. imo annũ integrũ hẽbit vel biennũ ex iusta cã ad finiendũ cãz: quo elapso rata manebit sniã. vt b̃ dicit: ⁊. C. de tẽp. ap. l. vlti. sed ꝑ tanto dicit̃ iudex posse recisius tp̃s moderari: qz iudex posset cõpellere appellãtẽ siue terminũ statuere illi. vt se repsentet in termino illo coram superiore ad quem appellauit: vel iter arripiat ad ꝓsequendã appellationẽ coram illo ad quem appellauit. q̃ si nõ fecerit si lata est sententia potest illã mandare executioni. quia statim tenet ac si appellatũ nõ fuisset: sed si appellauerit añ sententiã postea tunc procedat in causa. quia terminus talis tũc optinet vicẽ peremptorij. j. c. sepe. ⁊. s̃. ti. ꝓri. cum cã. ⁊. s̃. c. proxi. ⁊ q̃tum ad hoc solũ potest iudex recisius tẽpus moderari. si vero nullum terminuz statuit appellanti. tunc habet annũ a lege. ⁊ iudex tunc per totum annũ non põt ꝓcedere ad exequendã sniam vel sup̃ principali anno elapso põt. fm q̃ potest cum termin⁹ statuit̃. et hoc satis collígitur. j. e. reprehensibilis. §. j. ⁊. c. cõsuluit. j. in fi. ⁊ b̃ statuitur ꝓter maliciã appellantium qui maliciose appellant causa impediendi executionem vel processuz iudicis. ⁊ ꝑ b̃ ei cõsulit̃ ꝗ quẽ appellat̃.

¶ Appellãs ad ꝓsequẽdũ habet annũ ⁊ ex causa biennũ nisi iudex moderet̃. Et si infra id tp̃s nõ prosequitur rata manet snia vl̃ redit ad primũ si añ sententiã appellauit hoc ꝑtio. Et q̃ de crimine impetitur appellare potest nisi sit notoriũ hoc scõo.

Cum sit romana: et infra. ff. tue duxim⁹ rñdenduz q̃ si ante sniaz vel postea fuerit appellatũ hmõi appellantib⁹ annus indulgeꝯ aut ex necessaria ⁊ euidenti cã biennũ: nisi forte iudex a quo appellatũ fuerit fm

a

b locoꝝ distãtiã ⁊ ꝑsonaꝝ ⁊ negocij qualitatez recisius tp̃s fuerit moderat⁹ ¶ Infra qd̃ si is qui appellauerit: cãm ap. non fuerit ꝓsecut⁹: tenebit snia. Si p⁹ sententiã appellauerit: ⁊ a cã sua cecidisse videt̃. nec ampli⁹ sup eodem negocio audieꝯ appellans.

c

d Si vero a grauamine ⁊ añ litis ingressuz fuerit appellatũ hmõi audieꝯ appellãs: qm̃ sacri canones etiaz extra iudicium passim

f

g appellare permittunt: nec solet huiusmodi dici appellatões sed prouocationes ad causam. Si

b autem ante sententiam quis appellauerit. cogitur illi⁹ stare iu-

i dicio. ad quẽ noscitur appellasse

¶ Preterea si raptoz sit vel violentus detẽtoz alieni rei qui appellat: hmõi appellatio facta in iudicio apud ecclesiasticas per-

h sonas salet̃ audiri. nisi forte manifest⁹ raptoz vel fornicatoz exi-

m stat. Sicut ille quẽ absentẽ ⁊ irrequisitũ apostolus excõicauit.

¶ Item eidem.

¶ Si coram iudice a q̃ appellaui in vna causa possum in alia cõueniri nisi cũ recusẽ vt suspectũ

Ad hec si in vna cã q̃s appellauerit: ⁊ pendẽte ap. aliqd̃ crimẽ cõmitta : vl̃ prius cõmisisse dicat̃. vel mõ etiam accuseꝯ aut cõueniat̃ de alia re super q̃ nõ sit appellatũ: ⁊ illã ꝓferri ꝓtingat ad audientiã iudicis a q̃ in alio negocio appellauit eũ

n potest si voluerit tanq̃ suspectũ vitare alioquin debebit ei⁹ stare iudicio maxime si suus ordinarius iudex existat.

¶ Item.

causa impediendi executionem vel processuz iudicis. ⁊ ꝑ b̃ ei cõsulit̃ ꝗ quẽ appellat̃.

d ¶ Si vero a grauamine. Causa grauaminis probabilis allegata. que si probata esset reputaretur legitima. alias non auditur. j. e. vt debitus.

e ¶ Ante litis: hoc potest intelligi cũ appellatur supra aliqua exceptione dilatoria coram iudice. j. eo. ex pte. ⁊ etiã p⁹. j. e. sup eo. ⁊. ij. q. vj. ñ ita sec⁹ fm leges. vt ibi.

f ¶ Passim. i. quandocunq̃ etiam grauamine. non expresso ⁊ sunt illi canones. ij. q. vj. ad romanaz. et c. sequen. siquis placuit. ⁊. s̃. vt lit. nõ cõtes. accedens. j. hodie necesse ẽ allegare cãz probabilem. que si esset ꝛc. quecunq̃ sit causa j. eodẽ vt debit⁹. et. c. cũ speciali. §. Porro.

g ¶ Nec solent: pro pric sumpto vocabulo: qz appellatio non fit nisi a iudice. s̃. de offi. deleg. super questionum. §. nos autẽ vel prout dicitur appellatio continet querelam inique sententie. ff. de mino. p̃fec. pretorio. loquitur ergo de appellationibus quas aliqui quãdoq̃ faciunt cum dicũt. ego appello te ad curiam vel venias ad iudicem. vt faciat mihi iusticiam. sed ille non tenetur ire. vt sicut denunciatio facta ipsi domino in foro non tenet. sed in re ipsa debet fieri. ff. de no. ope. nun. l. de pupillo. § siquis forte vel dicas. q̃ loquitur de appellationib⁹. que fiunt extra iudiciũ ab aduersario ne faciat aliqd̃ in preiudicium appellãtis sup eo ꝑ quo appellat ⁊ tales appellatiões q̃si ꝓcurationes sũt ad cãz ⁊ talib⁹ appellatiõib⁹ est deferẽdũ. j. e. bone. et tales appel. faciũt clerici frequẽt inẽ se ⁊ electiõib⁹ ⁊ ꝑ alijs negocijs eccle. s̃. d̃ elec. ꝓsideranuim⁹. ⁊. c. bõe. ⁊. c. audit̃. ⁊. j. d̃ bis q̃ fi. a ma. pa. c. j. b ¶ Añ sniaz p⁹ litis ingressũ. vt differat a p̃cedẽti ver. i ¶ Cogit̃. ⁊ nõ vr̃ q̃ sit cõpellẽd⁹. C. de ap cos. i fi. vbi dr̃ q̃ nemo ꝓpellit̃ ꝓsecꝯ appel. imo põt penitẽ. ij. q. vj. §. Sicq̃ libellos. ⁊ dz cõpelli alternatiue. j. c. ꝓsuluit. j. ⁊. c. sepe.

k ¶ Audiri. j. e. puenit. l ¶ Manifest⁹. i. notoriu⁹. j. e. puenit ad nos in notoriis ei nõ admittit̃ appel. vt ibi. m ¶ Irreq̃situ. ar. q̃ in notoriis nõ est aliq̃s vocãd⁹ in ius. ar. ij. q. j. d̃ manifesta. xj. q. j. statuim⁹. ar. s̃. xij. q. ij. idigne. ⁊ nemo ẽ excõicãdus nisi legitima admonitiõe ꝑmissa. j. de sen. excõ. sacro. dic q̃ non fuit req̃situs ꝑ edictũ peremptoriũ ad iudiciũ. admonuit tñ eum ad pniam ⁊ qz crimẽ notoriũ erat nõ vocauit eũ. qz nec expediebat ex quo nolebat se corrigere vel irrequisitũ illa vice vel req̃situit eum per apollinem discipulum suũ.

n Ad hec. suspectũ. j. e. ꝓposuit. ⁊ vr̃ q̃ nõ possit eũ vitare tãq̃ suspectũ. qz ñ pt̃ b̃ ꝑtẽdẽ q̃si hẽat eũ offensũ. ff. apud eũ a q̃ appel. l. vna. fm leges ñ recusant̃ iudices ita idistincte. tñ si aliqd̃ crimẽ enorme interi ⁊ maifeste ꝓmittat. ñ poterit ipz vitare j. e. ꝓposuit. ⁊. c. ꝑterea. j. cũ sit ei⁹ ordinari⁹. ⁊ q̃d̃ licet tũc d̃ causis

illis sup ꝗbus ꝑuenik pēdēte appel. eōs tūc delegabit cāz alijs ficut fit cū alias tāq̄ ſuſpect⁹ recuſat. xj. q. j. puenit. ⁊ j. e. cum ſpeciali. ⁊ s. de foro cōpe. ſiquis cōtra clericū. Ber.

S Ꝑ duobus. ¶ Supior ad quē tu⁹ aduerſarius appellat ſi ignorat ſe ſup cadē cā ad ſedē apo. appel. te nolēte ꝓpa rere excōicare poterit hoc ꝓmo a ciuili iudi ce q̄ nō eſt de iuriſdi ctione eccle nō appel lat ad papā hoc ſcdo eſq̄ ad fi. Vel ſūma principaliter ⁊ clari⁹ vt i rubro. Duo ſunt dicta ſcdm ibi: deniq̄ Ab. ſi. a ¶ Ad no ſtrā: qd fieri pōt omiſ ſo q̄libet medio. ij. q. vij. metropolitanum ar. ſecus ſm leges. ff. de ap. impatores.

¶ Si a iudice inferiori vn⁹ ap pellat ad papā alius ad inferio rem tenet appellās ad papam comparere ad citationē iudicis inferioris ſaltē allegaturus ap pellationē ſuā alias valebit p̄ ceſſus a minori niſi ſciuerit ap pelletionē interiectā ad papaz.

Ꝑ duob⁹ corā ſuo iudice li
a tigantibus alter ad nr̄am
b alter ad ſui iudicis audiētiā ſup eodē negocio appellauerit, ⁊ ille qui ad ſuū iudicē appellauit. ad diē ap. veniēs ſe ad eū appellaſ ſe ꝓponit: eo tacito q̄ aduerſa rius ei⁹ ad audientiā ro. pō. ap pellarat ſe legitime citat⁹ nec ve nit nec reſpōſalē miſit: aut etiaz
c alias pere ꝓtēnit. tenebit excōi catiōis ſnia in eū pro ꝓtumacia
d ꝓmulgata niſi iudex cognouerit eum ad audiētiā ro. pon. ap pellaſſe. ¶ Deniq̄ qd queris.
z ſi a ciuili iudice ante iudiciū vel poſt ad nr̄am audientiā fuit ap pellatū: an hmōi appellatio te
e neat tenet q̄dē in his q̄ ſunt nr̄e tēpozali iuriſdictiōe ſubiecti in alijs vero ⁊ ſi de ꝓſuetudine ec cleſie teneat. ſm iuris rigorē cre
f dimus non tenere.

I Dem plebano et clericis. s. nazarij de albia.

¶ Lapſus biēnij nō ꝑiudicat appellanti q̄ min⁹ ex cauſa legi tima audiatur ſaltem per bene ficium reſtitutionis in integrū.

EX ratione: ⁊ infra. Veruz ſi appellatiōez biēnio ela ſo inꝑpoſitā a ſnia ꝓtra vos ꝓ lata ꝓſecuti non eſtis, dūmodo
g proſecutionē ipſius per impotē tiā vos cōſtiterit omiſiſſe: nolu mus q̄ iuſticie veſtre debeat p̄ iudicium generare.

I Dem vigoriēſi. epiſcopo.

¶ Si re⁹ poſt citationē vel no ticiā literarū iuit ad curiā vele gat⁹ in cauſa procedet alias nō h. d. cuz. c. ſuggeſtum. infra eo.

MEminimus. ⁊ infra. Ce terum cū aliquā cauſam contingit tibi ap. re. committi, ⁊ aduerſa pars poſt citationem iter arripuerit ad ſedem ap. ve niendi non minus poteris in ne gocio ſm iuris formaz procede
b re q̄ ſi ante citationem iter arri puerit. non eſt aliquatenus pro cedendum. I Dem.

¶ Non obſtāte appellatiōe ex falſa cauſa interpoſita poteſt iu dex ad vlterioza procedere.

QUp eo q̄ ſollicitudo tua
h queſiuit prudentie tue du ximus reſpondendum: q̄ ſi de aliqua exceptione queſtio oria
i tur: et exinde appellationem fi eri contingat eidem exceptioni erit merito ſuperſedendum. ⁊ ſi he. ſi vero dolo alicuius priuati circūuentus appellat, et appel lationem non fuit proſecutus, tunc currunt tempora appella tionis: ſed habet recurſum contra doloſum ad inteſſe. ff. de do lo arbitrio. §. dolo cuius. q̄ ſi ſoluendo non fuit. reſtituitur ap pellans ad ꝓſecutionem ſue appellationis. ff. de eo p̄ quē fac, erit. l. ex hoc edicto. ff. de dolo. et elegāter. § ſi dolo. Dicūt tñ quidam q̄ iſti adiuti fue runt bñficio reſtitutionis. qz iſtud biēniuz cuilibet currit etiā im pedito agere. ſi nō po terit habere copiā iu dicis vel quia noluit ꝓcedere. vl qz potuit facere q̄ cōpelleretur iudex. C. de tēp. ap. l. vl. §. vlti. ſi hoc ex lr̄a non colligitur: vt hic ⁊ hic nō ſtetit p negli gentiā iudicis: ſi ex ꝓ pria ipotētia. vñ ñ hz hic locū lex illa. C. de tēp. ap. l. vlti. ⁊ ita no. hic illud generale: q̄ ſi p me nō ſtat mihi ñ iputat, et iſto iure iſti ſeruantur illeſi.

MEmini m⁹. p⁹ citationē: vel etiam poſt ſcientiam añ citationē. j. eo. ſug geſtū. b ¶ Ante ci tationē: vel ante ſciē tiā lr̄arū impetrata ꝓ eum. j. e. ſuggeſtū. ⁊ c. ad hoc. ſ bodie iſta nō bñt locum: qz non ꝓdeſt allegare: miſe rit nūciū añ: et ſi dixe rit ſe ſup hoc lr̄as br̄e q̄ nō ſint iudici ꝓſenta te. j. e. vt debitus. et ij. q. vj. §. eius q̄. ſed q̄d ſi nō miſit nunciū ſed in propria ꝑſona iuit: nūq̄d ꝓcedet cō tra eum ſi conueniat corā ordiario vel dele gato ſup eo pro quo iuit. credo q̄ ſi nō ſit q̄ defendat eū cum de buerit dimiſiſſe ꝓcuratorē. ꝓcedet ꝓtra eū nō obſtāte q̄ iuerit ꝓter hoc: qz ſi iā cū lr̄is reuerſus eſſet: nō ꝓdeſſet tanq̄ ab ad uerſario iam ꝑuentus. j. e. cū debitus. ⁊ s. de foro cōpe. c. pc. ar. ꝗ. j. e. dilecti. j. ⁊ c. vt nr̄m. qz plus eſt facto appellare q̄ verbo. vt ibi: ſ ibi añ iter arreptū litigabāt. vñ iter ibi bz q̄ſi p appel latiōe. ſed hic iuit ad curiā nulla cā mota vel cōminata pro lite ris impetrandis. vñ ſi aduerſarius cū ꝑuenerit ſibi iputet: q̄ de buit eē diligēs. ⁊ ipm ꝑueniſſe. T. dixit q̄ nō dz ꝓcedi ꝗ ipſum niſi fuerit fraude vl dolo. tūc cñ ꝓpē dolū ſuū nō expectabitur.

S Ꝑ eo. ¶ Supſedet articulo in quo appellatum eſt etiā ſup ꝑincipali cā ſi ſine illo articulo expediri nō poteſt b. d. inherēdo lr̄e ſ ifra multū reſtringet. Duo ſunt dicta. ſcdm ibi: ſi aūt ꝓma pars cōiter nō ſūmat ꝓter varietatē lec. ſed ſm verioriē intellec. poſſum⁹ ſic ſūmari vt in rubro. Ab. ſi.

¶ Mili cognouerit. ergo ſi notū erat illi q̄ nō eſſet de ſua iuriſdictione nō tenet ſnia. ⁊ ille nō tenebat venire exquo ſciebat iudicē hoc ſcire. ar. ff. ſicḡ in ius voca. l. ij. qz q̄ ſcit certiorari nō debuit. ff. d ac. emp. ⁊ ven. l. j. in fi. ⁊ s. d elec. cū inter vniuerſas. e ¶ Mo ſtre tpali: vt. s. de iureiur. veniētes. ⁊ s. de fi. inſtru. cū iobānes f ¶ Credim⁹ ⁊ ita patet q̄ iuriſdictio tpalis non ꝓtinet ad ec cleſiam: nec de ea debet ſe intromittere in preiudicium iudicis ſecularis. s. de iudi. nouit. in prin. ⁊ j. qui fi. ſunt le. lato. ⁊ j. de ꝑuile. c. ij. niſi cū vacat imperiū. s. de fo. compe. licet. j. tunc cñ ꝓter defectū iudicis ſecularis bñ appellabit ad papā. ar. xxiij q. v. adminiſtratores. ⁊ s. de foro compe. ex tenore. Ber.

EX ratione. ¶ Etiā poſt bienniū auditur appellans qui prius appellationem proſequi nō potuit. b. d. Vel ſum ma melius ſm vberiorē intellectum vt in rubro. Ponit primo dictū cuius rationem interſerit. Abbas ſiculus.

g ¶ Impotentiam. Hec impotentia pluribus modis poteſt intelligi vt per propriā impotentiaz qz fuerunt impediti iuſta de cauſa. vel per iudicē ſtetit: vnde nō imputatur. ij. q. vj. ante rio. §. ad hoc. ⁊ §. biduum. ⁊ §. ſi forte. ⁊ j. e. ex inſinuatio ne idem eſſet etiā ſi medio tempore arbitros elegerunt partes C. de temp. ap. auē. ſi tamen et in his caſibus ſeruatur appel lans illeſus ipſo iure. nec currit tempus nec indiget reſtitutio

¶ Appellationē fieri. hoc pōt br̄e locū tā añ. li. ꝓte. q̄ poſtea vt ſi añ li. cōte. obijciat aliq̄ exceptio rōnabilis q̄ ſi eſſet ꝓbata deberet legitima reputari ⁊c. ⁊ iudex cā admittere nolit ſi ꝓpē hoc appellet. iudex vel nō debet ꝓcedere vel remouere grauamē. j. e. vt debitus: ⁊ c. cū ceſſante. alias reuocabitur totum qd fecerit de hoc habes multa exempla. j. eo. ex parte ſignificauit. ſignificantibus. vbi infinita exempla inuenies ſup hoc poſt lit. cōteſt. ⁊ eodē modo pone exemplum. s. de or. cog. c. j.

a ¶ Et ꝓncipalis cā. ⁊ ita nō ꝓcedit sup ꝓncipali. ⁊ ꝓiudicialibus exceptiōibus hoc habet locū. plura exempla ponuntur. iij.q.vj. §.aliqn̄. b ¶ Sine illa. puta de non petendo prescriptio ⁊ consimiles. c ¶ Terminari: ergo videtur q̄ si principalis causa possit expediri sine illa q̄ non obstante illa appellatiōe procedere possit in ꝓncipali. ⁊ ita videtur q̄ teneor litigare ꝓ illo qui etiam me grauauit a quo appellaui iusta de causa. contra illud. j.eo. ad hoc ⁊.j. ꝓposuit. satis credere q̄ vacat hic. arg. a cōtrario sensu. quia cum iam certa ratiōe me grauauit. quō poterit procedere postea me inuito non videt. iij.q.v.q̄ suspecti.

a ꝓncipalis cā sine illa terminari si
c poterit. ei nihilominꝰ supsedeat
d ¶ Si aūt aduersa pars de falsi suggestiōe in ap. ꝓrupit nō est sniā sup ꝓ differēda. I Dem

¶ Etiā ꝓ minoribꝰ seu leuioribus causis appellari potest.

d ¶ De falsi suggestione. hoc intelligunt q̄dā. cū ꝓbare nolebat ꝑ allegabat tm̄ ⁊ ideo non valet appellatio Vel dicas q̄ hec exceptio de falsi etiaz suggestione nō est admittenda post lit. ꝓtesta. cum sit dilatoria. ⁊ sic erat lis ꝓtesta. qz sola snia erat ferenda. Ān nō dz differri snia ꝓpē talē appellationez interpositam occasione exceptiōis que ab initio fuerat proponēda ꝑ. de re. iudi. inter monasteriuz. si. C. de fal. l.ij. ⁊. C. de le. si i fraudem vbi non defertur executio propter suggestionē falsi. Ber.

e ¶ Ea appellationibus: minimis. minima cā pōt dici duoꝝ aureoꝝ: qz pro ea nō datur actio de dolo. vt. ff. de dolo si oleū. in fi. ⁊. l. se. vel etiam. x. aureorū. ff. si cui plusq̄ p legē falcidiā. l.iij. §. q̄uis. vl. l. solidoꝝ. C. d defen. ciui. l.j. vel illa dicit minima q̄ ad sūpt ꝰ iudiciales nō sufficit. ij.q.vj. anteriorū. §. illud etiā. ⁊ ita ꝓ q̄libet cā appellatur. qz ita pōt q̄s grauari in quo sicut in magno q̄titas cāe nō facit q̄re introducta sit appellatio ꝑ iniquū grauamē. ꝑ. e. ad nostrā. ⁊.j. e. cuz spāli. §. porro. sic etiā in minima re furtū cōmittit. xxiij.q.vl.c. vlti. qz nō furtū sed furātis affectus cōsideratur: vt ibi dicitur.

S Uper eo. ¶ Sūmat ꝓ alia ꝗba. qz ꝓpē breuitatē ꝓ alios nō solēt sūmari ⁊ sic vt in rubro ⁊ tria sunt dicta q̄ patēt per. §. Abbas si. f ¶ Litis ꝓtestationē. d appellatiōe q̄ fit aū sniam intellige ꝑm illā decre. j. e. vt debit ꝰ: post sniam vero indifferenter appellatur nulla causa expressa ꝑ sufficit dicere ab iniqua snia appello. ij.q.vj. §. forma. ij. g ¶ In casibus: vt. ij. q.vj. §. ante sniam. h ¶ Sicut appellationi: sicut appellatio causa ꝓbabili nō expssa non admittit. j. e. vt debitus sic nec recusatio admittit cā recusatiōis ꝓbabili nō expressa. j. e. cū speciali. ⁊ melius. j. eo. nouit. i ¶ Recepisse. Die receptiōis non numerata. ff. siq̄s cautiōib ꝰ. l.j. ff. de rec̄r. re. l. ann ꝰ. et. iij.q.v. quisq̄s. sic dies in quo excōicatiōis exceptio ꝓponit: quc. j. octo dies probari debet non cōputatur in illis octo diebus. ꝑ. de excep. pia ꝓsideratione. q̄ est Inno. iij. ⁊. c. frequens: arg. contra. ff. de ver. obli. ꝓtinuꝰ actus. ⁊. l.j. §. qui presens.

qui ipetunt ap. se. appellāt: ⁊ infra. ¶ F.t. mādam ꝰ q̄ten ꝰ si eorū excessus public ꝰ nō sit ⁊ notorius eos ecclesia. cen. cōpellas
k vt ifra cōueniēs tps ap. iterpositā ꝓsequant. Si vero public ꝰ
l est ⁊ notori ꝰ. ap. obtētu nō ꝓtermittas. quin eos excōicatos denūcies ipsosq̄ facias sicut excō-
m municatos cauti ꝰ euitari. donec passis iniuriā satisfaciāt. ⁊ cū literis tuis ap. se. conspectui rep̄sentent.

I Dem archiepiscopo tole.

¶ Sūmatū est supra. c. ꝓxio.

Q Onsuluit nos. f.t. ⁊ infra. Cō. t. duxim ꝰ rndendū. q̄ si aliq̄s q̄s manifestū sit ⁊ notoriū vxorē alteri ꝰ detinere aut iniecisse man ꝰ violētas in clericuz appellauerit eorū appellatiōi nō
n est aliq̄tenus deferendū. Sz cū
o multa dicant notoria q̄ nō sunt ꝓuidere debes ne q̄d dubiū est ꝓ notorio videaris hre. Illos autē qui appellant a p̄sentia tua
p coge infra tps cōueniēs ap. iterpositā prosequi. aut iudicio tuo ap. re. parere. I Dem.

¶ Hoc. c. summatuz est supra eo. c. meminimus.

S Uggestū ē aurib ꝰ nr̄is q̄ cū opp̄ssi ad p̄sidiū ap. se. recurrūt. ⁊ appellatiōe facta iterarripiūt. aduersarij eoꝝ ap. iterpositā cognoscētes: nec ad p̄sentiā nr̄am accedūt: nec respōsalē trāsmittūt. cuz aūt senserit illos
q nr̄as lr̄as reportasse. i vocē ap. ꝓrūpūt ⁊ iter ad nos arripiunt veniēdi. vt sic eoꝝ sollicitudinē a q̄b ꝰ impetūt eludāt. I Tue
r ꝓsul. t. r. vt siq̄s deprehēsus fu/

Eruenit.

¶ Cōis diuisio. secda ibi. fraternitati k ¶ Cōpellas alternatiue. s. vt vel ꝓseqūtur appellationē i termino cōstituto a iudice: vel eo elapso coraz eo rndeat. sic. j. c. pri. ⁊.j. e. ad ꝑ. ij. ⁊ sic itellige. ꝑ. e. cum sit romana. ver. si vero ante. alias nemo pōt cōpelli ꝓseqū appellationē. vt. C. e. ti. cos. in fi.

l ¶ Notori ꝰ. ꝑ. e. cuz sit romana. ⁊.j. c. pri. ⁊ bēs ex hac decre. ar. q̄ excōicat ꝰ appellare pōt. iij.q.ix. recuera. et ꝑ. de excep. cuz inter.

m ¶ Donec. pa. In hoc casu cuz iniuria ē manifesta. ꝓmo dz satisfacē q̄ absoluat. j. de ver. si ex pte. j. et. c. cum olim. si. j. de sen. excō. parrochianos.

¶ Onsuluit

¶ Cōis diuisio. secda ibi. ꝓsultatiōi Abbas siculus.

n ¶ Nō est aliq̄ten ꝰ sic. ꝑ. e. c. pri. ⁊. c. cum sit romana. in fi.

o ¶ Notoria: notoriū dr̄ trib ꝰ modis. j. de caba. cle. ⁊ muli. c. vlti. vbi de hoc.

p ¶ Coge: sub alternatōe: vt vel proseqūt appellationem in termino statuto: vel eo elapso respōdeat corā eo. vt. ꝑ. c. ꝓtori. et c. cum sit romana. ⁊.j. e. sepe: ⁊. c. ad hoc. ij.

S Uggestum.

¶ Communis diuisio. Secunda ibi. tue. Abbas siculus.

q ¶ In voceꝝ appellationis. ar. hic. q̄ aliquis possit appellare in absentiā iudicis ar. ꝑ. de ali. mu. iudi. cā. c. j. qz exqno q̄s scit appellanduz est. ij. q.vj. biduum. ⁊. C. quō ⁊ qn̄. iudex ab eo. ⁊. ff. qn̄ ap. sit. l.j. §. si aduersus. vn̄ videt q̄ si eps meus vellet me excōicare. ⁊ absent appellē. si ferat sententiā non tenet: tamen in hoc casu tenet. qz ignorat me appellasse. ⁊ ideo non punit per capitula. ij.q.vj. decreto. ⁊. xxiij.q.iij. de illicita. lau. ⁊ est hic arg. q̄ talis apellatio valet: dūmodo non fiat malicioſe ꝑ hodie non valet appellatio talis. j. e. vt debitus. ⁊. c. cum speciali.

r ¶ Siquis deprehensus: ꝑ quis probabit istum malicioſe appellasse aduersarius qui hoc obijcit. ff. de ꝓba. ab ea. et. l. in exceptionibus: quia qui fraudē allegat: cā ꝓbet. ff. de ꝓba. quoties. §. qui dolo. ipso facto videtur q̄ sit ꝓbata malicia.

S Uper eo. ¶ Litis ꝓtestationē. d appellatiōe q̄ fit aū sniam intellige ꝑm illā decre. j. e. vt debit ꝰ: post sniam vero indifferenter appellatur nulla causa expressa ꝑ sufficit dicere ab iniqua snia appello. ij.q.vj. §. forma. ij. g ¶ In casibus: vt. ij. q.vj. §. ante sniam. h ¶ Sicut appellationi: sicut appellatio causa ꝓbabili nō expssa non admittit. j. e. vt debitus sic nec recusatio admittit cā recusatiōis ꝓbabili nō expressa. j. e. cū speciali.

a ¶ Epistolam.5.c.meminimus.7.j.c.ad hec sicut asseris.
b ¶ Remouendū.5.c.ad nrām.7.j.c.cū spāli.§.porro.Qd ei
quisq; est ad pcordiā:nō dz vergere ad norā.xlv.di.licet.ij.'et
iuris occasio ad iniquū dispendiū trahi nō dz.C.de vsuca.pro
emptore.cū q.7.j.de pūil.q nōnullis.in fi.de rescrip.nonnulli.

Ad prudentiam

A. ¶ Aliter pōt sūmari.7 sic. Si post appellationē excōica tus celebrat.diuina ñ icurrit aliq; irregularitatē nec ex eo vēit pu nīdus si ostat appellationem fuisse legitimā.Et pmo ponit da tionē auditorū.scdo actū ipsorū ibi.qui.tercio pncipalē diffinitionē ibi.ideoq; ab.si.

c ¶ Absolui.ad cautelam.sic 7.5.de testi. veniēs.in fi.7 istud sepe fit.lz excōicatio de iure ñ teneat.j.d sen. excō.per tuas.7.c.venerabili.7.c.solz a nōnullis.7.5.de offi.delegcū cōtingat.xxiij. q.j.audiuim? si.ff.de remiss.l.vna.C.de ingenuis.l.ij.et in quadā vere.Inno.iij.solet a nōnullis li.vj.

d ¶ Cōtra appellationē.s.legitimā.vnde non tenuit excōicatio qd ex eo pz.quia d facto fuit absolut?.vñ cessare a diuinis non debuit.j.de sen.excō. p tuas.7.c.solet a nōnullis.li.vj.

e ¶ Eum statum:sic j.e.bone.7.5.de offi. dele.sup questionum 7.ij.q.vj.appellatiōe interposita.7.ff.nihil inno.appella.pen.l. vna.7.5.de iureiurā. venentes.7.5.de dec. cum inter canonicos

Cum teneamur

¶ Summak vt in rubro fm communem intellectum.

erit ꝑ ex fraude vel malicia facē ap.ei? ñ deferas neq; ob id cām tibi cōmissaz terminare postpo/
a nas:q; decretalez epl'az q tales muniri videnē nō ad depmēdā
b cuiusq; iusticiā.§ ad remouēdū grauamē nos fecisse cognoscas.

I Dem eborac.archiepo.

¶ Excōicat? pēdēte cognitiōe appellatōis absolui pt ad cautelā 7 si appet eū legitīe appelasse nō punitur pro eo q interim celebrauit diuina.

A D psentiā nrām.R.psbytero veniēte epo tusculāo.7.p. sctē susanne card.tuā 7 ipsi? cāz cōmisimus audiendā. ¶ Qui ad obiectionē tuā lz.r.psbyter ñ eēt excōicat? de iure de facto tñ
c fecerūt eum absōlui. ¶ Ideoq; mādam? q̄ten? pdictū psbyterq;
d p eo qd post excōicationē ptra ap.factā diuina cātauit:nullate
e nus inqetes § ad eū statuz reducas omnia in quo erant tempore appel.emisse.

I Dem cantuarien. archiepo.

¶ Si appellās turbat i possessione sup qua fuit appellatū iudex a quo potest illaz possessionem sibi reformare appella. in suo statu permanente.

A Um teneamur: et infra. Qm nos psulere voluisti vtrū si eorq possessio q̄ ad audiētiā.n.appellāt turbata fuerit. ti/
f bi eaz sibi liceat reformare eo de
g quo appellatio est interposita pt̄ misso. ¶ Pru.t. rñ. q si ex ide

ad te q̄rela puenerit: id ordine iudiciario tibi licebit experiri.

I Dē epo 7 archi.de bonoñ.

¶ Generalis 7 vaga appellatō respectu cuius:s:bz grauamis nō valz § restricta ad certā cāz sic.

A Onsuluit:7 ifra. Consul. v.t.r. q si generaliter ap. qs iterponeret ab oi grauamie qd sibi possz pingere hmōi ap. tenere nō dz ¶ Si vero ab aliq; iudice sup oi grauamine qd in vna cā sibi possit inferri. quāq;
b generalis appellatio sit interposita appellationi tñ eius est ab eodem iudice deferendum.

I Dem zamorien.epo.

¶ Appellatō friuola ñ excusat inferiorē q̄min? teneat obedire superiori 7 vt de cōtēptu puniat̄ ni si innocētiā suā aliter purget

A Um pati essemus tuas petitiōes admittē.i.diacon? cardi.oliz ap.se.leg.pposuit q cum ad eius vocationē contem psisses accedere:in psonā tuam
i excōicationis sententiaz pmulgauit.7 infra. ¶ Cunq; H.canonic? beati iacobi firmiter asse
k ueraret. q in legatiōe regis eēs et ideo nō potuisses ad vocationē pdicti cardi.accedē: ¶ Cardi.ecōtra asseruit.q non in legatione regis. § in salmantina ec/
l clesia te su? nūcius inuenisset:7 infra ¶ Nos vero attēdētes:q
m te nō decuit cōtemnere obtentu ap.ad vocationē venire legati. precipim? quaten? vel in perso

Communis diuisio. Secunda ibi:prudentie. Abbas siculus.

f ¶ Reformare:per seruum etiam turbata possessio potest recuperari absente domino.C.si per vim vel alio modo.l.j.

g ¶ Pretermisso:7 sicvidēt q in eo tñ articulo super quo appellatur exemptus est a iurisdictiōe iudicis sui ordinarij.j.e.p posuit.7.5.e.ad hec.7 ptrariū ex illis decre. colligit.7 ad ꝑ est ar.ff.apud eū a quo ap.l.vna.vñ pōt possessionē illā reformare nec p hoc intelligitur renunciare appellationi:vt hic patz. In delegato secus:quia ex quo appellatur ab ipso ex legitima causa nulla remanet ei iurisditio.j.e.vt debitus.vnde si rediret ad delegatum renunciare intelligitur appellationi.5.de offi.dele. gatum.5.de testi.cum venisset.

Onsuluit. ¶ Generalis appellatio si fiat in oib? causis nō valet.si fiat in vna tñ bñ valet.b.d. Vel sūma sic vt i rubro.scda pars ibi.si vero.ab. b ¶ Generalis.Hic admittitur general appellatio.5.5.e.c.ij. vbi nō admittit. fm q dicit hic in vna cā soluit ptra.ibi loquit de generali appellatōe q̄ fit in qualibz causa.sed nec istud tenet: qz causa pbabilis semper

est exponenda:aliter non admittitur appellatio siue generalis sit:siue specialis.j.e.vt debitus.7.c.cū speciali.§.porro.

Cum parati. ¶ Pretextu appellationis non debet subditus contēnere ordinariuz ita cōiter sūmat̄.§ certe hec sūmatio est nimis generalis 7 de nihilo fuit p.c.vt debitus.j.e.

summa ergo vt in rubro et est casus valde not. in eo qd dixi istū puniendū.diuiditur nam primo ponit qd opponebat cardinalis contra episcopum secundo excusationez episcopi ibi:cūq;.tercio responsionem ad illam ibi. Cardinalis econtra. Quarto citationē episcopi ibi.nos vero. Abbas siculus.

i ¶ Promulgauit p pter contumaciaz. vt xj.q.iij.certum.7.5.e. si duobus.

k ¶ Regis.ar.q excusaret eum auctoritas regis.si in legatione regis inuērus fuisset:ar.xix. dist.si eps. lxiij.dis. salonitane.et in auc.quō opor. epi. §.illud.coll.j.xxiij.q. vlt.si aut vobis: ar.5 q nō excusat.xxiij. q. vlti.quo ausu.7.c.reprehensibile.xxv.q.j. omne.et.xij.q.ij. quicunq; militum. sol. si mandatū regis preueniat mandatū cuiuslibet prelati post dñm papam.tunc regi obtemperandū est. si ab ipso teneat regalia.xxiij.q.vl.§.ecce.Qd si papa vocat eum post ea exēpla petri relicq; omibus regalibus se quat̄ papā. vnde iste etiam si ibi fuisset debuit venire ad cardinalē exēplo petri q̄ vicē pape gerebat.xciij. di.c.vlti.xciij.di.c.j.

l ¶ Suus nuncius. ar. q simplici nuncio

credendū est etiā in alterius pīudicio.ff. de re.co.qui sub tuto. vel curato.l.magis.§.illud.ar.5.5.de offi.leg.prudentiam: q̄a dicit ibi:per certū nunciū litteratorie destinatū:7 vni testi i alterius pīudiciū credi nō dz.5.de testi.veniēs.j.7.c.licz. nuncio tñ publico iurato fideliter exeq; officiū suū bene credit circa citationes.aliter nō crederet.ar.5.de presump. illud.5. de pscp. ad audientiā.7 ar.pdicte.l. m ¶ Obtētu appellationis.7 sic duplici defensione defendebat̄ iste.auctoritate regis et per appellationē.qz nemo pbibet plurib? defensionibus vti.ff. de excep.nemo.7.5 de pscrip.auditis. Preterea si appellatio tenuit 7 cardinalis sciuit illū appellasse.inia cardinalis non tenuit.5. c.si duob?.Quare ergo papa non admittit talē appellationem qz nō pstabat q appellasset.vl qz iusta fuiss appel.lz allegaret et potius debuit credi cardinali 7 nuncio q̄ illi qui hoc tñ allegabat.7 pterea debuit ire 7 allegare priuilegium suum.ff.de iudi.si quis ex aliena.et.5.co.si duobus.maxime si in vna legatione inueniebatur.ff.de iurisdi.omni.iudi.l.vlti.argu. a contrario sensu.

a ¶ Ostensurus.s. quare papa mādat ꝙ veniat ad curiā cū cardinalis excipiat ꝯ eū. vt vr̄ p id qđ dicit in pncipio ꝙ pat9 erat petitiōes illi9 admittere.s. p exceptionē repelli tm̄ debuit nō puniri.s. de ordi.cog.c.ij. Cardinalis nō excipiebat etiā sim pliciter. imo denunciabat dn̄o pape cōtumaciā suam ꝛ excōica tionem suam vt inde puniret et repelleret a petitiōib9 suis tanꝙ excōicatus. qre papa ipm̄ nō audiuit ꝑpter excōicationē ꝛ ꝑpter ꝯtumaciā ꝛ ꝯtemptū sedis aplice vocat ipsum ad aplicā sedem .j. de accu. veniēs.in fi.

Ad hec. ¶ Qui iurauit stare mandato ecclesie nō auditur appellās cōtra iuramentum. si tn̄ de facto grauatur appellare poterit. b. d. cū sequenti: vel summa compēdiosius sic vt in rubro. scđa pars ibi. id tua. Ab. si.

b ¶ Et postea appellant. s. quare nō compelluntur precise etiā stare iudicio ecclesie. sm̄ ꝙ iurauerūt. ideo nō compelluntur: qꝛ grauabātur. aliter nō admittitur hodie appellatio .j. eo. vt debitus. ꝛ ideo non videtur deferere iuramentum: cum ex iusta causa dimittat illud. ff. q satisda. coga. l. vltima

c ¶ Infra .xl. non artatur ad hoc nisi sm̄ ꝙ visum fuerit iudici vt. s. e. cū sit romana.

d ¶ Iter arripere. Hic prefigitur terminus ad iter arripiendum. sic. s. e. personas.

e ¶ Prosequendam. Contra .j. eo. c. proxi. sed soluitur ibi.

na ꝓpria vel p nūcios idoneos ap. te ꝯspectui representes inno-
a centiā tuam si poteris ostensurus

I Dem cantuariens. archiepo.

¶ Si mādatū factū ei q iurauit stare iudicio ecclie excedit limites iuramēti ꝛ licite promissionis appellare poterit alias sec9

Ad hec. ꝛ ifra. Preterea d his q iuramētū prestant
b ꝙ ecclie stabūt iudicio. ꝛ postea appellant ¶ Id tua sollicitudo prouideat. vt eos seruare qđ iu
c rāt. vel ifra .xl. dies post appel
d lationē interpositā iter arripere
e ad ipam ꝓsequēdā cōpellas.

I Dem cornoten. episcopo.

¶ Sūma vt supra. c. ꝑmo.

Questiōi quā facis: vtrū
f appellationi illi9 sit deferēdum: q sicut moris est: pstito iuramēto absolui meret. et anteꝙ ei mādetur aliquod vel mandato recepto causa subterfugij appellauerit ¶ Rn̄. ꝙ appellationi que iuramento ei9 debeat derogare. nō est in aliquo deferēdum
g sed statim erit in eandē reducē- dus sententiam. que donec mā-
h datū susceperit. ꝛ susceptum pro posse fuerit prosecutus debet firmiter obseruari:

Questioni. ¶ Cōmunis diuisio. Secūda pars ibi: questioni. Ab. si. f ¶ Deferendū. s. c. pri. ꝯ ibi iusta de cā appellauit: hic cā subterfugij. vt lr̄a dicit ꝛ lr̄a soluit ꝯ. vl' sic itelli ge diuersitatē istaꝝ decre. ibi iurauit stare iudicio ecclie. qꝛ ꝓpt ꝯtumaciā fuerat excōicat9. ꝛ lꝫ appellet ex cā ꝓbabili: iudicio stare itelligit: qꝛ facit qđ ius sibi pmittit .j. e. vt debit9. ar. ff. iudi. sol. cū apđ. ꝛ. ff. rē ra. ha. l. iij. §. falsus. h erat excōicat9 pro aliq delicto in q iacebat qꝛ forte idē detinebat vxorē alteri9. ꝛ super hoc iurauit stare mādatis ecclie: s stati an̄ mādatū vel mādato facto: ꝙ illā vlteri9 dimitteret incōtinēti appellauit. tali appel latiōi nō est aliqten9 deferēdū qꝛ ꝑiudicat iuramēto suo. ꝛ hoc satis pōt colligi ex ipa lr̄a vbi dicit appellatiōi q iuramēto ei9 debeat derogare: qꝛ sine iuramēto tali appellatiōi nō est deferēdū: p quā in sua iniqtate remaneat .j. c. ꝑri. ꝛ. s. c. cōsuluit. et. c. cū sit romana. in fi. g ¶ Reducēdus: sic .j. de sen. ex. sacro. s. fi. s. de offi. ordi. ad reprimēdā. in fi. s nūqd iterū recipiet iuramētū ab eo standi mādato ecclie. cum iā semel deierauit. Lau. dixit ꝙ sic. ꝛ ē ar. optimū. s. de ma. ꝛ obe. cū in eccl'ijs. ar. ꝯ. xxij. q. v. ꝯuuli. ꝛ. vj. q. j. qcūqꝫ. ꝛ. s. de psūp. lr̄as. s ibi non admittit ad iuramētū. vt possit testificari ꝓ aliq in obprobriū ipoꝝ q piuri sunt. sic. s. d testi. testimoniū. Itē ar. ꝯ. ij. q. vij. nō pnt. s illud itelligit an̄ꝙ peniteat. T. dicebat ꝙ aliā cautionē debeat ab isto recipe pter iuramētū. s. fideiussoriā cautionē vel pignoraticiā. ff. mā. l. si mādato. §. vlti. ꝛ. ff. d fideicō. li. l. iij. §. adijci. ar. illi9 decre. lr̄as. s illud loqt cū suspect9 est de heresi. vn̄ eccla recipit fideiussoriā cautionē ad dānū illi9: ꝛ ala. hoc idē sentiebat. arg. s. de ꝑcu. c. j. ꝛ: s. de psūp. scribā. Dico cū lau. ꝙ iterū isti iurabūt in ꝯfusionē ipoꝝ. ꝛ qꝛ forma ē talis. ꝙ cū iuramēto absoluat .j. d sen. ex. ex tenore. ꝛ. c. cū desideres. in fi. ꝛ. c. sup eo.

b ¶ Qđ ꝑ posse. als nō cōpellit. xiiij. q. vj si res. xxiij. q. viij. pessimā .j. de vsu. cū tu: qꝛ ipossibile pceptū non obligat. ff. que sen. sine ap. resciñ. paul9. si. s. de pac. c. vlti. her.

I Dem vintonen. epo.

¶ Appellās ab ordinatio postea de delicto ab eo ꝯmisso puniri pōt per ipsum ordinarium.

Preterea de his q ad sed.
i ap. appellāt. ꝛ postea grauia cōmittentes se dum conueniuntur appellatione tuentur.

¶ Duximus respondendum ꝙ eos appellatio non debet in sua
k iniquitate tueri quominus eorum excessus censura canonica puniatur.

I Dem grandeñ. patriarche ꝛ scti vitalis presbytero cardiali.

¶ Qui non detulit appellationi sui aduersarij de sua posteriori. circa idem contra eum excipere nequit.

Constitutus in ꝑsentia no. abbate scti felicis ꝛ psby- tero. r. pro controuersia que de electione torcellane ecclesie est suborta: ꝛ infra. Ideoqꝫ mandamus quatenus si archidia. post
l ap. ꝛ denunciationē excōmuni-
m cationis ad noiationem sepedicti. c. processerit: et primicerius cum canonicis ꝛ pleban9 cū as-
n sensu clerici epat9. vl' maioris et sanioris ptis ꝑnoiatū. i. in epm
o ꝛ pastorē elegerint. nō obstante

Preterea. ¶ Sūmat vt in rubro s supple ad ex. idē eē de antea cōmissis si nūc d illis accusat. vt in. c. ad hec. el. j. s. eo. ꝛ. c. ꝓposuit .j. c. due sūt ptes. scđa ibi. duximus. Ab. si.

i ¶ Grauia: maxime qm̄ si sup articlo aliq appella. facta ē ad ea q postea emergūt nō extēdit: qꝛ in alijs remanet sub iurisditiōe iudicis sui .j. e. ꝓposuit. ꝛ. s. e. cū teneamur s multo forti9 appellatio illos nō defendit in enormibus. vt .j. e. ꝓposuit. k ¶ Iniqtate: sic. s. e. c. ad nostram. et cum sit. in fi. et. c. peruenit. et. c. cōsuluit.

Constitutus. ¶ Pria ps decise narrat factū. scđa dat iudices ibi. Ideo qꝫ. Permitte ꝙ vacāte ista ecclesia cathedrali ꝯuenientib9 omnib9 ad quos spectabat electio archidiaconus noiauerit quēdā ꝯsociū eligendū in epm fuit obuiatū et ꝯdictū a reliqs ne eligeret cū eēt excōicat9 ac fuit inēposita appellatio si sec9 fieret. Sꝫ hac appellatione non obstāte archdiacon9 cū qbusdā paucis d caplo ꝓcessit ad electionē istius epi ꝛ appellatiōnē inēposuit ne in ꝑiudiciū isti9 electiōis attētaret aliqd hac scđa appellatiōe nō obstāte reliq faciētes maiorē ptē ꝓcesserūt ad electionē ꝛ quēdā aliū elegerūt vtraqꝫ electō deuoluta fuit ad sedē ap. ꝛ papa mādat vt in lr̄a cōtinet. Ab. si.

l ¶ Excōicationis. idē esset si suspēsus esset: nam suspēsi ꝛ excōicati nec eligere nec eligi pnt. s. de ꝯsue. cum dilectus. ꝛ. s. de electi. cum inter. r. ꝛ. ix. q. j. nos in hominum. arg. cōtra .j. d de. excom. mi. si celebrat sed ibi soluitur. m ¶ Nominationem. si fuit simplex nominatio nullum ius fuit acquisitū nominato. s. de elect. ꝙ sicut. ꝛ. ij. q. vj. nominationes. vnde nullum potuit impedimentū prestare sequēti electioni. n ¶ Maioris. s. de electi. qꝛ propter. ꝛ. c. ecclesia vestra. vbi de hoc. o ¶ Nō obstante appellatiōe. qꝛ frustra implorat legis auxiliū qui cōmittit in legē .j. e. an sit .j. de vsur. qꝛ frustra. ff. de mino. auxiliū. in fi. s. de elec. bone .j. de immun. eccle. c. vl. ꝛ. C. de re. cre. generaliter. §. j. ar. ꝯ. s. de elect. consideramus. et. c. auditis. Dicas ꝙ hic prior nominatio siue fuerit electio siue nominatio. nulla fuit tribus de causis. qꝛ post appellationem interpositam et post denūciationē excōicationis. cū excōicati electio ipso iure nulla sit ꝛ a longe minori parte alia vero quasi a tota ecclia. vn̄ merito ꝑualuit ꝛ appellationē obijcere ille nō poterat cū ipe appellationi nō detulerit. vt. s. de elec. bone. ꝛ .j. c. an sit.

Proposuit. ¶ Scdm intellectū intrinsecū sūmak vt in rubro. Et prio ponik psultatio. scdo rnsio. scda ibi. sup q̄ a ¶ Jis aliqs. Et ita patet: q appellatio nō eximit appellātē a iurisdictione iudicis. nisi in eo tm̄ sup quo appellak. ē. eo. cum teneamur. ⁊ c. ad hoc. ⁊ j. e. pastoralis. §. verum. b ¶ Non dz hoc vbū dz necessitatez iportat. si. xj. q. iij. debēt. vñ si appellās vult eiz recusare. pōt qz suspect⁹ est: vt b dicit. ⁊ ē. e. ad hec. alioqn si nollet eū recusare tenek coraz illo rndere: qz iu⁹ iudex est. ¶ q̄d si appellaui a delegato. ⁊ pendēte appellatione iterū dak iudex ꝯ me i alia cā. nūquid potero ipsuz recusare, ꝓ ipaz appellatōez dicas q sic. ar. istius. c. Dicas q hec recusatio pendēte pori appellatōe est in pēdēti: nā si pnūciek appellatōez tenuisse. apparet q eū grauauit: ⁊ sic admittik recusatio in scda cā. ar. j. eo. postremo. si aūt pnūciak male appellatuz appet. q illū non grauauit. vñ remittik ad pmū iudicē. j. e. c. cuz in ecclia. ⁊ c. vt debit⁹ ⁊ sic nō poterit eū recusare in alia causa. c ¶ Manifesto. hēs bq in notorijs nō est loc⁹ recusationi: sicut nec appellatioi. ē. eo. cū sit. ⁊ c. puenit. et. c. psuluit. arg. ē. iij. q. v. qz suspecti. ¶ illud de manifestis non notorijs hic vero de mdnifesto qd est notorium

Qua fronte.

¶ Sāmak vt i rubro ꝯm vnū itellectū quē tm̄ oportet limitari qñ excōicatio nō fuit lata ꝓ manifesta ꝓtumacia. qz tūc nō dz absolui nisi satisfactōe ꝓcedēte vt i. c ex pte d. j. j. d ver. si. ꝯm aliū itellectū pōt sic sūmari. Appellās ab excōicatione pōt petere absolutionē ab excōicatore a quo appellauit non obstante appellatione sua vel appellatione interposita per aduersariū ne absoluak nō tm̄ iste tex. intellect⁹ multuz ꝓgruit lre. Diuidik prima ps repbendit q̄rentē. scda ibi: sane. ipsi⁹ duplici q̄stioi rndet. Ab. si. d ¶ Peruertere: nā iure posset ei dici peccasti quiesce. ar. iij. q. vij. §. tria. ⁊ §. sunt autē. ver. idē testak. e ¶ Canonicū: qz hmōi spūalia in ecclesia. siue capitulis ad hoc deputatis fieri debēt. xxiij. di. in noie. ⁊ ij. q. vij. preceptū. ⁊ xxiij. q. vl. cōuentiozz. ⁊ ē. d elec. cū terra. ⁊ c. q sicut ⁊ j. de imo. ec. c. j. ⁊ c. cū ecclia. arg. ꝓtra. f ¶ Debitū iuris: cōfirmatio eñ cāe rognitionē desiderat: vt. xxiij. di. illud. xlvij. di. de petro. ⁊ iō de plano expediri nō pōt. iij. q. iij. §. spaciū. ⁊ §. a iudice. ⁊ ij. q. iij. §. notādū. d. Jtē ꝓ tribunali. ⁊ nō de plano. et ff. de of. pcōsul. nec q̄cq̄. C. de sen. ⁊ interlo. om. iudi. cū sniaz. ff de reg. iu. oia q̄cūq̄. ⁊ talia fieri nō dñt: nisi pmissa diligēti examinatione tā psone q̄ de mō electōis. ē. de elec. nihil est. et fieri nō dñt sine psilio capituli sui. vel maioris ptis. j. de his que fi. a prela. sine cōsen. c. nouit. ⁊ c. quanto. g ¶ Qualibet non manifesta: qz si aliqs est excōicatus pro manifesta offensa non absoluitur ante satisfactionem. j. de verbo. signifi. ex parte.

b ¶ Decedat. qz ꝓpē pcīn bō citi⁹ etiā mori psumik. xj. q. iij. epi si sacerdotali. in fi. ⁊ ar. xij. q. j. c. ij. tollit deus malos de medio. ne peccatū eorū augeak. xxiij. q. iij. ea vindicta. ver. magni sancti viri. sicut tollit bonos ne malicia mutet intellectū eorū de pc. di. iij. si ex bono. ⁊ iō ꝓter piculū mozē non admittik hic appellatio: nec in his q̄ dilatōez nō capiūt. vt ff. de ap. reci. vel nō. l. vlti. ⁊ ij. q. vij. §. diffinitiua. ⁊ §. sunt q̄uz vers. sicqs ausus. C. de sepul. vio. l. vlti. ⁊ ff. d fe. l. j. §. ij. et. l. solet. Preterea nihil depit aduersario si absoluatur ⁊ ei pdest. quo casu nō est eius malicie idulgēdū. ff. de rei vē. in fundo. ⁊ ff. de aqua plu. ar. in sūma. §. itē varijs. sic ꝓter periculū mortis citius absoluik. j. de sen. excōi. sacro. et. c. nuper.

i ¶ Cautione: ergo non iuratoria: qz nomine cautionis simplex promissio intelligiter. C. de verbo. sig. sancimus: imo iuratoria cautio prestatur i absolutione. cum illa sit forma ecclesie generaliter statuta. j. de sen. excō. ex tenore. et c. cum desideres. et. c. super eo. immo in casu isto cum excommunicatur quis quia nō paret iuri: non debet absolui. nisi prestita cautione sufficiēti. q iuri parebit sicut cuz restituitur possessio. ē. de sequestra. c. j. in fi. sed in alijs excōmunicatiōibus sufficit iuratoria alias videretur fieri iniuria aduersario.

k ¶ Conqueruntur coraz superiori excōmunicatoris qui per simplicem querelam de excommunicatione cognoscere potest ē. de offi. or. ad reprimendam. et. j. de sen. ex sacro. l ¶ Jllud idē. q absoluatur. scz non obstante appellatione illius qui ipm excōmunicauit. arg. contra. j. e. sollicitudinem. so. ibi.

Ex prehensibilis. ¶ Quinqz sunt dicta tex. scdm ibi. nec subiecti. Terciū ibi: si vero. Quartum ibi. si autē. Quintum ibi. precipue vero. Abbas siculus. m ¶ Commonitione terna. s. illa enim dicitur canonica. xvj. q. vij. omnes decime. et xvij. q. iiij. de presbyterorum. de canonica admonitione habes ē. de iudi. nouit. et. ij. q. j. si peccauerit. et siquis ea omissa aliquem excōmunicauerit per vnū mensem ingressuz ecclesie sibi nouerit interdictū. j. de sen. ex. sacro. ⁊ in odiū prelatoꝝ q̄ excōicabāt nō pmissa admonitione ꝯ istud cōcil. emanauit illa psto. sacro. ⁊ c. cū medicinalis. q̄ imponit ipso iure penā illam plātis.

n ¶ Proferāt. tenet tm̄ licz ꝓtra hoc faciāt. xj. q. iij. snia pastoꝝ nisi in duob⁹ casib⁹. j. de sen. ex. p tuas. vbi habes duos casus terciū habes in. c. statuimus. ⁊ quartū habes. xxiij. q. j. audiuimus. ⁊ sic sunt quattuoz casus in q̄bus nō tenet snia pastoris.

ap. pfati archidi. si ipe ap. priuſ facte nō detulit: electionē de p/fato. j. factā au. ap. confirmetis.

I Dem eboracen. archiepo.

¶ Apellās ab ordiario in vna cā in alijs coraz eo rndere tenek. pōt tm̄ eū recusare vt suspectū ni si ꝓueniak de crimie maifesto et in q̄ nō cadit excusatō nec suspicio vt qz iponik pena iuris sur/gens ipso facto.

Proposuit nob. m. clericus: q sepe ꝓtingit vt cū aliqs a sup aliq̄ cā appellat i alijs cāis ⁊ i q̄b⁹ nō est appellatū rndē recusset. ¶ Sup q̄. t. t. Rn. q lz ꝓ lila appellatione nō min⁹ teneak i alijs sup q̄b⁹ appellatū nō ē rndere: iudex tm̄ a q̄ appellak. q̄a illi b oino suspect⁹ est: eū nō debz ad rndēdū sup alijs cōpellē. nisi ꝓ c crimie adeo graui et manifesto q̄ ipso actu merito sit dānādus

I Dem cantuarien. archiepo.

¶ Absoluik excōicatus cautōe recepta licz aduersari⁹ vl excōicator ne absoluatur appellet.

Qua frōte nos ꝓsulere valeas nos videm⁹ cū dicaris ordinē iuris puertē iā eñ nō e in ecclia sicut est canonicū ⁊ honestū. nō ēt i palatio nō i camera tua ꝯ i camera regis ꝯ debitū iuris ⁊ pōtifical' officij dignitatē epoꝝ electōes clericis ꝯ firmare: ⁊ ifra. ¶ Sane siqs pro ꝓtu s macia vel alia q̄libz cā iterdicto vel excōicatiōe tenek astrict⁹. ⁊ offert se ad iusticiā. de his ꝓ q̄/bus snīam ipam excepit. iudex b eū ne in excōicatiōe decedat absoluere poterit ēt si ps aduersa ne absoluak ap. obstaculū interponat ab ipo tm̄ añ absolutionē i sufficiēti cautiōe recepta. q vel i pſentia ro. pō. ad cui⁹ audiētiā appellak. si maluerit aduersari⁹ vel coraz iudice cui cāz delegauerit iuris peat inq̄tati. De his ēt k q̄ ꝓquerunk se irrationabilik excōicatōi vel inkdicto suppositos l illud idē dicim⁹. etiā si hi q̄ huiusmodi protulerunt snīam ad se. ap. duxerint appellandum.

I Dem in concil. latera.

¶ Prelat⁹ subditū suspēdē vel excōicare nō dz nisi monitōe p/missa. nec subdit⁹ ꝓtra disciplinā ecclīastica appellare pōt maxie si ē religiosus hoc prio. ⁊ iudex a q̄ pfigit terminū appellā/ri ad appellatōz ꝓsequē dā ifra quē si nō ꝓsequk iudex a q̄ reassumit iurisdictionē hoc scdo ap/pellans vero non ꝓsequens appellationē suam condēnatur in expensis appellato hoc prosequent: hoc tercio.

Exprehensibilis. et infra. Presenti decreto statuimus vt nec prelati. nisi canoni/m ca commotione premissa suspēsionis vel excōicationis snīam n proferant in subiectos. nisi forte

a Ipso suo genere. in ipo facto. s. e. ꝓposuit. i fi. vt. xvij. q. iij sicꝫ suadēte. lxxxj. di. sicꝫ sacerdotū. ⁊ c. sicꝫ amō. j. q. j. reperi untur. ⁊ j. de sen. ex. si cōcubine. c. nup. tunc cm̄ pñt sine admonitione ⁊ sine pena illi⁹ ꝓstitutōis sacro puniri. b Nec subiecti: qz subiecti ꝓstitutōz illā nō suabāt imo idifferenē appellabāt non expectata aliq̄ admonitōe ⁊ nl̄la cā p̄missa. alia etiā ꝓstitutio edita ē ꝑtra ipos q̄ illis iponit silētiū. j. e. cū spāli. ⁊ sic pz q̄ subditi p̄ ecclia stica discipsinā nō appellāt. nisi grauarenē iniuste ꝑm tenorē illius ꝓstitutōis cū spāli c Cōpetēs. ꝑm tenorē illi⁹ ꝑere. s. e. cū sit. si exposuit cāz ꝓbabilē sue appellationis añ sniaz. j. e. vt debit⁹ post sniam non est necesse allegare aliquaz cām. d Tūc eps qui pinde est ac si nō appellauit. s. e. cuz sit ⁊ j. e. sepe. e Pro prauz punirē appellās q̄ nō ꝓsequē ap. in expensis alteri pti ex eo q̄ ipm ad iudiciū ꝓsecutus ⁊ nō venit. et si ꝓuocat⁹ fuisset p ꝓcuratorē nō ad tractādam litem. s ad impetrandas lras aduersario legitime ꝓsequēte ad totā cām similiter condemnatur. quia non venit sufficienter j. e. nicolao. sed si non habeat propriuz alias punictur ꝑm arbitrium indicis. xiij. q. vj. si res. et. s. ꝑ do. ⁊ contu. finem. in fi. si. ff. de iu. cum puem temere. s. de rescrip. cetum. ⁊ c. vlti.

f Regularem. sic s. eo. ad nostram. vbi de hoc.

A Dhec.

g Duo sunt dicta. secundum ibi. aut si. Abbas. si.

h Compellere. sub alternatione: vt dictū est. s. eo. consuluit. et c. peruenit. sic alternatiue compellitur quis ad continentiam. vt. xxvij. q. ij. multorum. b Suspectum. et ita ordinarius potest recusari de hac suspitione. tene qd̄ dicitur. j. eo. cum speciali. ⁊ s. de foro compe. siquis. Ber.

P Eruenit. C In ꝑma ponit decisa ꝓsultatio. Scda rn̄sio ibi. cū aūt q̄ tria facit q̄ p doc. patēt. Ab. si. i Residentiā. quā q̄libet cleric⁹ de iure cōi facere debet. ij. q. j. si q̄s in clero. ⁊ xcj. di. eleuteri⁹. j. de cle. non resi. ex tue. qz nōnulli. nisi iusta causa excusanē puta infirmitate vel si abest de licentia p̄lati sui. j. de cle. non resi. relatum.

k Frustratorie. ⁊ ita admittitur hic frustratorie appellatio que hodie nō recipitur nisi causa ꝓbabilis exponatur in appellatione. j. eo. vt debitus. ⁊ c. cum spāli. ⁊ c. interposita.

C Arripiat terminⁿ iste vaē ad iter arripiēdū nō pñtandū se iudici. de hoc dictū est. s. e. ꝓsonas. ad hoc tñ pcise nō pōt cōpeli. C. de ap. eos. in fi. s sub alternatione vt sepius dictum est.

m Assignes. s exq̄ appellatio ei⁹ admittit. q̄re dicit papa. q̄ bñficia illi⁹ alij iteri assignēē cū appellatiōe inꝑposita q̄ recipit monit⁹ appellat statuit sibi terminus ad appellationē ꝓsequē dā. ⁊ interim deseruit beneficio per vicariū de fructibus beneficij sustentandū. ⁊ si appellatiōz non prosequitur vel residentiā non facit priuatur prebenda.

P Eruenit ad nos: q̄ cū. u. ecclie tue canonicū. vt in i ea residentiā faceret monuisses appellationē prozuperit. ⁊ infra. k Cum aūt frustratorie dilatōnis causa videat dictus canonicus appellasse: mādamus quatenus euz studiose moneas: vt in eadē ecclesia residentiam faciat vel infra terminū eam prosecu- l rus iter ad nos arripiat veniēdi interim ꝓ alicui honeste ꝓsone vices eius i ecclia pretaxata cō m mittas. ⁊ ei de beneficijs illi⁹ assignes vnde possit cōgrue sustētari. q̄ si prelibat⁹. u. alter istoꝝ adiplere neglexerit: tu de ꝑbenda sua ꝑues eūdē. ⁊ eaz alij idonee ꝓsone cōcedas. I Dem.

C A iudice iuris dispositōz exequente non appellatur.

Q Onsuluit nos. ⁊. f. vtrū sit appellatiōibus deferēduz a rege francoꝝ ꝑ iudeis interpositis: vt mancipia detineāt xp̄iana. ⁊ infra. C Nō cōuenit vt ꝑ o hmōi appellationibus ab obseruatōe decreti debeas abstinere I Dē genuensi archiepiscopo C Qui ante citationē vel notiçiam litterarū misit nūcium ad papā appellare potest ne delegatus procedat secus si post.

A Dhec sicut asseris: ⁊ ifra Rñ: q̄ iudex si ei constiterit appellātē añq̄ ꝑtes eēnt citate: vel delegatio cause peruenit contra dispositionē iuris merito non erāt admittende. Ab. si. o Pro huiusmodi appellationibus. Huiusmodi appellationibus non est deferendum contra canonicas sanctiōes. liij. dist. mancipia. de quo decreto fit hic mentio. ⁊ j. de iude. multorum. et. c. iudei. ij. et. c. cum sit nimis. ⁊ sic patet q̄ appellatio que fit contra leges vel canones non est aliquatenus admittēda. j. de cleri. non resi. c. relatum. b.

A Dhec. C dem dicit. q̄. c. meminimus. et. c. suggestuz supra eodem. vel specialius. vt in rubro. sed vtruz hodie missio nuncij aliquid operetur dicam plene in capitulo vt debitus. j. eodem. Abbas siculus.

p Delegatio. id est cognitio delegationis facte.

Onsuluit.

C Cōis diuisio. Secunda ibi. non conuenit. Et intellige hanc litterā duobus modis. Primo q̄ cūz eps ꝓpelleret iudeos vt dimitterēt mancipia christiana in sua libertate cum non sit licitū eis ꝑm iuris dispositionē hre seruos christianos appellabat ab eo p regē francorum qui interponebat appellationez in fauorē iudeorum a quib⁹ forte multa cōmoda ꝓcipiebat. Secūdo modo potest intelligi q̄ non appellabat hic rex s appellabatur ab eo qui tanq̄ minister ecclesie compellebat iudeos vt dimitterent seruos christianos et vtraq̄ lec. potest adaptari litere nec mutatur iuris dispositio. nam vtroq̄ casu appellatio erat

a ¶ Ad se.ap.destinasse.hodie non admittit talis appellatio q; si bret lras sup eodē negocio nō ꝓdesset: si nōdū cēnt iudici ꝓsentate.j.e.vt debit⁹ si.habes.s.e.meminimus vbi de hoc.

b ¶ E pore ꝓtēpsit.ex B:q si ꝓlat⁹ modū excedat in correcti one q bene admittit appellatio a tali correctōe.s.d of. or.lz a correctione non appellat.s.e.ad nr̄az r.c.repbēsibilis. vlti. m.r.j.e.cū spāli.in fi.

c ¶ Excessu. r sic pz q q nō defert legittie appellatiōi.dz puniri vt si deric⁹ fuit depo ni dz.ij.q. vj.decreto si laic⁹.xxx.pōdo auri mulctet.C.de appel. quoniam iudices.

d ¶ Q Uia nos:sup ple statuim⁹.

e ¶ Infamia:d qua purgare se nequeunt ij.q.v.pbyt.si.j.de simoni.de hoc.

f ¶ Cōuicti: de plano et ordie iudiciario ꝓoia nō seruato.j.de accu.olim. q; regulares. bmōi d facili pnt a suis administratiōib⁹ amoueri r ex leuibus causis.s.de accu.qlit r qn.in fi.r.j.d simo. p tuas.in fi. g ¶ In cōi capl'o.qd facere debent abbates r pōtef de triēnio i triēniū. j. de statu.regula.in sin gul.r si spōte cedē no luerint.tūc pēsidentes capitulo denūciēt eēpo diocesano qui ipm re moueat.j.de statu.re gu.i singulis.r.c.se.§ j.r in tali casu non bz locū hic appellatio ꝗ bmōi correctiōez:ma rie cū publice sint in famativt p talē appel lationē remaneat ifa mia.si.s.e.ꝓsuluit:sic r a pena legis appel lari non potest.ff. de ver.s.l.aīp.

Ad aures. Aduerte.q; istud.c.non est ex toto supfluū nā loquitur in delegato de quo nō habem⁹ tex.ita aptū.Ab.si. b ¶ Termin⁹.hoc iā sepi⁹ di ctum est.s.e.psonas.r.c.se.r.j.e.sepe.r.c.oblate.q; perinde est ac si non esset appellatum.

set ad ipm qui ap.interponit ob a staculū nuncium ad se.ap. desti nasse:facte debz ap.deferre.sed si post citationem fuerit destina tus satis potest exequi qd man datur. ¶ Dem.

¶ Qui si detulit appellationi interposite ad papā mittit cum lfis ordiarij ad curiā puniēd⁹.

¶ E prioze.r infra. Ceterū si prefatus canonic⁹ prio rem ꝓpt suas enormitates manifestas.q ipm notabilē reddūt ad se.ap. appellauit. et ipsi tali b ap. deferre cōtempsit eū cū lfis tuis veritatē cōtinētibus de tā c to excessu satisfacturū ad se.ap. venire cōpellas. ¶ Dem.

¶ Cōtra ꝓstitutōes regl'ares ap pellatio religiosum ñ defendat

d ¶ Q Uia nos.r infra. Ut ab bates:q de aliq publica i e famia publice respersi sunt aut f conuicti:deinde in cōi capitulo ꝓmoniti prelationi cedere nolu erunt:appellandi non habeāt fa cultatem. ¶ Dem.

¶ Iudex a q potest pfigere ter minū appellāti ad pseqendā appellationez quo lapso reassu mit iudex iurisditionem.

¶ Ad aures nfas:r infra. Ap pellanti ad pseqtionez. b ap.termin⁹ cōgru⁹ prefigat:in fra quē si ap.non fuerit prosecu tus.ex tūc compellatur stare iu dicio delegati.

¶ Dem abuleñ.episcouo.

¶ Si pcedente grauamine q s sūmittit se protectioni supioris habetur pro appellatiōe dūmo do seruauerit ea que in appella tione sunt necessaria ita limita.

¶ Ad audientiā nostraz no ueris pueniſse. q cum za i moreñ. eps.g.presbyterū eccle sie sctī iacobi zamoreneñ.multi pliciter molestaret.tandē idē p sbyter se r ecclesiaz nre protectiōi subiecit.r ifra. ¶ Licet aūt pdi k ctus psbyter ex simplicitate for te verbum ap.non expssit:q; tñ l poū q se et sua nostre protectioni m subiecerat ñ debuit sine cause co gnitiōe aliq snia pdēnari māda mus quaten⁹ si ita tibi ꝓstiterit. sniam quā pfat⁹ eps i eūdē psdi n terū tulit denūcies non tenere.

¶ Dem ar.terracoñ.

¶ Causa ñ est ad iudicē a q re mittēda appellatiōe adduc nō iustificata nisi de ptiū ꝓsensu.

¶ Accepta ꝓqstiōe canoni/ corum papilloñ.et infra. o ¶ Nō debet ad eos cā remitti p nisi partes consenserint: a qui/ bus noscitur appellatum.

¶ Uci⁹.iij.gualtiro licoñ.epo.

¶ Delegat⁹ et dat⁹ cū clausula appellatōe remota recusari pōt si ē ꝓsanguine⁹ ipetrātis vel si fuit aduocat⁹ eius in illa causa

¶ Postremo.f.t.litteris pre sentibus intimamus.q si causa alicui fuerit delegata. q q consanguine⁹ sit illius qui litte ris ipetrauit:aut in eodez nego r cio aduocati officio fūct⁹ vel ex lane ecclesie.quare snia zamoreñ.nō tenuit: vnde sine cause co gnitione ius sibi dicere nō debuit in psbyterū illū.ipso eīn facto appellauit.ar.j.e.dilecti.r.c.vt nrm m ¶ Cognitiōe:delegata a papa:q; ipe nō posset cognoscere de hoc.an iusta causa fuiss bmōi ptectio vel nō r bret iurisditionē in ipm. q; nemo ius si bi dicere potest. C.ne q s i sua cā.l.vna. B. n ¶ Tenere. r sic nt la fuit snia tanq a nō suo iudice lata ꝓ bu iusmodi ptectione ac si verbum appellatio nis expressisset.sic.j.d sen.excō.per tuas.

Accepta ¶ Di uidit in duas ptes.Sēda ibi: nō de bet.Abbas siculus.

o ¶ Ad eos. vt.ij.q. vj.§.vlt.r.c.si eps ac cusat⁹.r.C.d ap.eos q.r.j.de sen.excō.per tuas. Cōtra.s.de ex cep.cum olim.in fi.

p ¶ Partes.i. pars appellās:q; nō obstā te ꝓtradictiōe alteri⁹ partis pōt appellans redire ad pōē iudicē j.e. iterposita. §.ij.tñ pdēnabitur appellās aduersario in expēsis alteri parti. si cōtradi cente aduersario re uertitur ad eum iudi cem vt ibi dicitur.

q ¶ Postremo cō sanguineus: sed vsq ad quem gra dum intelligim⁹ istaz cōsanguinitatē:vide tur q vsq ad septim quia vsq ad illū gra dum succederet illi a lijs deficientib⁹.xxxv. q.v. a d sedem in pri ma colū.vnde cum re maneat affectio po test recusari vsq ad il lum gradum. in quo possz ei succedere ar. contra.quia bodie cō sanguinitas vltra q rtum gradum non ex tenditur.j. de consan guini.et affini.non debet.arg. illius constitutionis non debet. posse dici:qd vltra quartum gradum non posset recusari.vt su spectus:sed certe honestius reputo: q in superioribus adhuc repellatur:quia semper affectio r dilectio prima remanet r suc cederet ei:vt dictum est.modica enim causa repellit iudicē pu ta familiaritas.s.de offi.deleg.insinuante:r periculum est sub iudice litigare suspecto.iij.q.v.q suspecti.r.C.de iudi.apertis simi. Quid si iudex equaliter esset consanguineus vtriusq.tūc par affectionis causa suspitionis remouet.ff. de ritu. nup. non solum. §.de vno. Item remouetur iudex.si esset dominus im petrantis.s.de offi.deleg. causamq vbi plures casus notātur Item de hoc plures casus inuenies.s.vt lit.nō contesta.acce dens. Idem si ab ipo appellat in alia causa.s.e.ad hoc.r.c.p posuit.de eo qd hic dr.r.s.de of.dele.cām q.r in decre. pdicta accedēs plene inuenies de hoc. r ¶ Aduocati. q cū fuit ad uocatus in cā postea in ea iudex esse nō debet assessor ne affe ctionis sue aduocationis memor incorrupti iudicis non possit nomen preferre.C.de offi.assess.nemo.in fine.

Ad audientiā. ¶ Qui se r sua ꝓtectioni pape sūmittit licet vbū appello nō expmat iteligit appellasse.b.d.vel sūma meli⁹ sic vt in rubro. Pūo narrat factū. In secō dat iudi cem ibi.licet autē.Ab.si. i ¶ Ecclesie: que est ꝓpria cōpostel lane ecclesie. k ¶ Ex simplicitate.vñ ei parcendū fuit.lxxxvj di.tāta.r.ff.de iurisd.om.iudi.siquis id.§.doli.r.ff.si quis in ius vo.non ie.l.ij.§.j.C.de testa.l.vlti.r.s.de prescrip.sup literis. l ¶ Nostre ptectiōi.ar.s.j.de ꝓuil.ex pte. vbi nō eximit licet aliqs habeat lras ptectiōis dñi pape a iurisditiōe sui iudicis. m.ibi loquit de generali ptectione.hic spālis fuit ptectio q ob tinuit vicē appellatiōis r pterea ibi ostat illos subesse suis pla tis.hic sacerdos iste nō erat de iurisditiōe zamoreneñ. epi: im mo dicebat subesse se ecclesie sancti iacobi compostel.r erat in possessiōe libertatis r allegabat super hoc ꝓuilegium cōpostel

Adhec. ¶ Cōmunis diuisio. Scda ibi. noueris. Ab. si.
a ¶ Interdictū. No. q excōicatio ⁊ interdictum equiparantur in hoc vt sicut excōicatio post appellationē nō tenet ĵ. d. sen. ex. p tuas. ita ⁊ interdictū emissuz p appellationē subsequētē nō suspēdit vt ꝗ pz ⁊ ecōuerso. ĵ. e. pastoralis. nisi sub cōditiōe ponat iterdictū siue snia ferat medio tpe pōt appellari. ĵ. e. pterea. ⁊. ĵ. e. dilectus §. qz. ß qd si aliq̄ eccle sia interdicta ē ⁊ eps suspēdat ad tps interdictū vt in ea celebret sicq̄ tūc appellat nūq̄d valz appellatō. videt q nō. lz relaxetur interdictū ad tps vt i ea celebret. iterdictū tñ est ⁊ iterdicta eccle sia bñ celebrat. ĵ. de p̄uil. cū ⁊ plātare. §. q si: ⁊. c. vt p̄uil. ē. de of. or. irrefragabili. et excōicatis ctiā pōt p̄dicari. ĵ. de. sen. ex. rñso. ⁊. c. cū volūtate. ĵ. rñ. nō eñ est nouū iterdictū: lz eiꝰ executio suspēdat. ar. ff. de p̄car. ß si manence. ff. de pecul. peculiū. §. si ere. ⁊ ita appellatio non suspēdit interdictū ⁊ sic eps pōt suspēdere suum iterdictū. nec pōt appellare medio tpe ⁊ ꝗ dicūt lau. vin. ⁊. t. ꝗdicit. ĵ. e. dilectis. §. qz. Et alij direct sicut guil. naso. q eps nūq̄ pōt suspēdere suū interdictū quin tollat illud ex toto. vñ si tunc appelletur. et iusta sit appellatio: defendet p appellatōez. ⁊ illud qd inducūt p̄dicti doctores ad ꝗ pbandū nō pbat hec decre. cū ⁊ plātare. q̄a illud fit auctoritate spāli dñi pape vñ alij ad consequētiā trahere nō possūt vt pñt facere q celebret in eccl'ia iterdicta de facto tñ tuat opinio p̄dictoꝝ doctoꝝ. ⁊ q hoc possit fieri pbat. ĵ. eo. dilectis. §. qz. vbi de hoc. de appellatiōe facta dū suspēdit interdictū: dic vt no. in p̄dicto. §. qz. Dixit tan. q si eccl'a interdicat. tale indictū pōt suspēdi ß si bō iterdicat tale interdictū nō pōt suspēdi. q tollat in totū qz nō pōt esse in eccl'ia et extra eodē tpe. ß nō credo q eps posset dare alicui p̄uilegiū celebranda in ecclesia interdicta. quia illud pertinet ad papā.

b ¶ Declinare. ĵ. eodem pastoralis.

Cum in ecclesia ¶ Primo narrat factū. Scdo p̄uidet ibi: vnde. Ab. si. c ¶ Obseruare. qd de iure facere non pñt nisi p appellationē ⁊ in alijs certis casib⁹ q̄ notant. ē. d of. or. pastoralis. loquit papa archiepō cantuariēn. d ¶ A grauamine. expsso in appellatiōe. in quo casu tñ tenet appellatio ante sententiā. ĵ. e. vt debitus. ⁊. c. cum cām. in fi. ⁊. c. dilecto.

e ¶ Iniusta ꝑdēnatiōe: i casu isto cū appellat a diffinitia snia nō est necesse cām expimere. nisi q dicat appello ab iiusta sententia ⁊ tūc debet supior cognoscere. vel alij cōmittere ꝗm arbitriū suū. f ¶ Alioq̄n. i. si appellatio nō sit legittima: remittit ad illū a quo appellauit vt pcedat i cā cū appellauit a grauamine vel qd exequat sniaz quā ipe supior cōfirmauit. ⁊ sic est hic op. ar. q iudex appel. q̄ cōfirmat sniaz quā aliꝰ tulit: nō debeat ipam mandari executioni sed primus de hac materia tractat. ē. de offi. dele. pastoralis. §. preterea. g ¶ Remittas. alias cā ad eum a quo appellatum est remitti nō debet: nisi de cōsensu appellātis. ē. eo. accepta: ⁊. ĵ. e. interposita §. ij. b ¶ Eius iudicio: ita q omē ius saluum sit ei cōtra quez fuit appellatum. vt si tunc fuit minor: nunc factus sit maior. iure minoris vtet. ff. de minoz. l. inter vtile. ĵ. rñ.

Petas ¶ Sūmatur vt in rubro ⁊ est casus no. cōmunis diuisio. Scda ibi: res pōdem⁹. ab. si.

i ¶ Renūciāte. ē. de offi. delega. gratū ipo eñ facto renunciauit appellatiōi testes producendo. sic. ĵ. de his que fi. a ma. par. ca. ex pte. ĵ. de p̄uil. si de terra. ⁊. c. accedentibus.

k ¶ Latera. cōciliū. ē. e. repbēsibilis. ⁊. ĵ. eo. sepe. sic. C. de tēp. ap. l. vlti. §. vlti. Ber.

l ¶ Appellare. scdo sic. ij. q. vj. sicq̄ in q̄ cū q. ⁊. C. ne li. i vna eademq. l. vna. ⁊ qd dicit appellare scdo intellige a diffinitia sententia. a q̄ scdo appellare pmissum est ⁊ nō vltra. ĵ. e. sua. et vt dicunt iura predicta: et hoc idem locum habet ante sententiaz si grauaretur quis plurieſ super vno articulo. secundo posset appellare etiam super illo: immo ante sententiā si grauaretur quis posset appellare plurieſ q̄ secūdo vel tertio vel quarto: quotiens super diuersis articulis grauaret: q̄a super vnoquoq articulo licitum est appellare si grauetur.

m ¶ Res fauorabilis. ĵ. qui. ma. accu. pos. videtur. Ber.

Praeterea. ¶ Subtilis decisio ⁊ multū allegabilis ⁊ sūmatur vt in rubro inherendo verbis littere vt sic satisfaciat cuilibet lec. Primo ponitur consultatio. Secundo responsio ibi: videtur autez. Abbas siculus. n ¶ Satisfeceris: quid sit satisfacere: habes. ff. qui satisda. cogā. l. ĵ. ff. de pig. ac. si rem alienam. §. omnis. Lau. o ¶ Impedire: ⁊ ita suspendit sententia que nondū tenet: non enim tenebitur nisi extāte conditione. ĵ. de sen. ex. a nobis. ĵ. ex quo autem teneret non suspēderetur eius effectus per appellationem. ĵ. codex pastoralis. in fi. argu. contra. quia vbicunq̄ conditio extiterit proinde habetur ac si ab initio pure contrabatur. ff. qui po. in pign. ha. l. potior. et ita sententia excommunicationis sub conditione potest ferri: et statim currunt tempora vnde statim appellandum est ante diem conditionis vt hic patet sic et alie sententie sub conditione possunt fieri: sed ibi infra decem dies est appellandum

Ordinarie nobis tue lre ostrarūt q cū in tua pñtia cā cuiusdaz mrimonij tractaret in q̄ ps viri ꝓsanguitatis viculū opponebat. ⁊ ps mulieris ad se. ap. appellasset nec appellationez suā p̄fixo termino fuerit pseculta

i postmodū ea renūciāte ap. quā fecerat: tu in cāe cognitiōe pcedēs de parētela testimonia recepisti. verū qz mulieris ps iteruz appellauit postulas vtrū ad calculū snie pcedē valeas edoceri

¶ Rñdem⁹ igit q lz iuxta decre

k tū late. cōci. postq̄ i termio pse quēde ap. statuto appellās suaz ap. nō fuerit pseculꝰ auctoritate tua libere possis vti tñ. qz iterꝝ appellauit: cū ꝗm iura ei licuit i

l eadē cā bis appellare se a iurisdictiōe tua fert exēptā: pserim cuz hic ad separationē mrimonij: qd

m est res fauorabilis: intentio viri procedat. ¶ Celestinꝰ. iij.

¶ Sententia excōicationis suspēsionis vel interdicti lata sub conditiōe suspendit. si ante ꝓditionis euētum fuerit appellatū

Preterea requisti fumꝰ. si q̄s iudex ita ptulēit sniaz

n nisi sempronio infra. xx. dies satisfeceris te excōicatū vl suspensū aut interdcm ē cognoscas ille in quē ferē snia medio tpe appellās ad diē statutū mime satisfecerit vtrū ille snia tali ligē. aut interpositōe ap. tutꝰ existat. ¶ Videt aūt nob q hmōi sniam ap.

o obstaculū dēat ipedire. I dē.

post.x.dies nō audiē appellās:ꝛ adhuc hō extet ꝓditio.ij.q.
vj.biduū.ꝛ illud no.ꝙ si pendēte cōditione efficiat de alieno
foro is in quē lata est hmōi snia puta qꝛ transtulit domiciliuꝫ
alio loco nihilominus legatus erit existente cōditione:nisi aī
cōditionē appellauerit.arg.C.de testa.manumis.statuliberis.
ar.op.ad hoc.s.d fo.
compe.c.pe.Lau.

Secūdo. ¶ Diuidit principaliter in duas ptes sicut duo sunt dicta se cūdū.ibi.Tercio.ab.
a ¶ Intētioni.xxij.q.v.humane.et.j. de ver.sig.intelligentia.
b ¶ In oibus.j.eo. in quisitioi ꝛ.Solue. hoc ꝓtra qd dicit hic locū hꝫ cū est vnū negociū principale:sed plures articulos cōtinet pēdētes ex negocio principali explū pone.s.de rescrip.cū dilecta.ꝛ.s.de off.de le.venerabilis.Illud autē qd dī.j.e.in decre.Greg.in qsitioni loquit cum plura sunt negocia oino diuersa in vna ꝙmissione ꝙtenta. Exemplū pone de h.ij.q.j.in p mis.tūc ꝛ sit ꝓhibita in vno nō tm est ꝓhibita in alio: nisi h dicat in decre.Greg. arg.ad h.ff.de mino. etiā.§.j.C.de repu. l.vna.§ hodie ipso iure remota ē appellatio.j.eo.vt debitus.
c ¶ Utriusq iuris. canonici ꝛ ciuilis.xxxij.q.vij.aplꝰ.ff.de pac. Itē qꝛ.§.vl.ꝛ.ff. de ver.obli.ticia.§.j.C.fami.hercis.quotiēs.C.de pac.petēs. ff.si cer.pe.lecta est.ff.de leg.j.si seruus pluriū.in fi. d ¶ Eodē allegare. Mo.ꝙ h decre.loquit de iudice delegato. s.j.eo. cū speciali loquit in ordinario vñ no.ꝙ q iudicē recusare intēdit:cām iuste recusatōis dꝫ allegare coꝛā ipso vt hic dicit talē videlicet:q si esset ꝓbata deberet legitimā reputari.j.eo.cum spāli.sicut in appellatione.j.e.vt debitus. ꝛ recusatio danda est in scrip.s.de ꝓba.qm.ꝛ ante lit.contest.debet ꝓponi cum sit dilatoria.iij.q.iij.offerat.ꝛ.s.de re iu.inter monasterium.ꝛ C.de iudi.aptissimi.vel saltem.j.terminū statutū a iudice ad dilatorias ꝓponēdas.s.de excep.pastoralis.nisi ex noua cā superuēiente post lit.ꝓtest. ꝓponi nō pōt.s.de offi.dele.insinuāte. fm leges pōt ꝓponi vsq ad.xx.dies vt in pdicta aut.offerat. ꝛ C.de sen.ꝛ interlo.om.iudi.aut.ꝛ ꝓsequēter cā ꝙ suspitionis coꝛā arbitris a ꝓtibus electis est ꝓbanda.s.de offi.deleg. suspitionis.ꝛ.j.eo.cum spāli.ꝛ.s.de fo.cōpe.licet.j.Causa ꝙ recusatōis nō ꝓbata delegatus in cā ꝓcedat ea ꝙ ꝓbata supsedere debet iudex:ne amplius se intromittat:cum apparet ipm nō hē iurisditionē post ꝓnunciationē arbitroꝛū in ordinario secus est:qꝛ pōt cōmittere cām illā ꝓsone nō suspectē illā cām remittere ad supioꝛē.j.e.cū spāli.ꝛ ibi de hoc etiā inuitis ꝓtibus:qd nō pōt pelegatus vt ibi notat.
e ¶ In aliquos.i.arbitrū vel arbitros: an tales veri arbitri dicant dictū est.s.de offi.deleg.suspitōis.
f ¶ Debēt cogi.ar.ꝛ de iudi.si qs.ex aliena.§ ibi dubitat an iudex sit h aut ñ:cū ꝓstat d iurisditōe.§ ptēdit recusatio.lau.
g ¶ Terminū competentem.terminum istum non iudex sed arbitri statuere dēbent.s.de offi.dele.suspitionis. Hodie vero debet iudex assignare terminum vt in decre. Innoc.iiij.in hoc

¶ Si p rescriptū cōmittāt plures articuli connexi ꝛ in vno remoueat appellatio intelligitur remota etiā in alijs hoc primo. Et cā suspitionis ꝓponēda est coram iudice qui recusat ꝛ probanda coꝛā arbitris hoc scōo.

Secundo requiris. cū pluribus articulis in vna cōmissione positis in vno tm contingit appellationē explēre veta/ri:vtrū appellatio teneat: si sup alijs fuerit appellatū in quo.t. r.ꝙ cum fm beatū Greg. verba
a intentioni deseruiant et hec sit nostra intentio vt de oibus articulis qui in cōmissione ponūtur iusticia suum cōsequat effe
b ctū in oibus ap.intelligit interdicta. Nihil em interest: vtruꝫ inhibeatur primo an scōo:medio
c an in fine: cū sicut vtriusq iuris argumēta nos docēt ea que in principio ad medium ꝛ ad finem illa ꝙ q in medio ad finē atq principiū sepe referri cōtingat.
¶ Tercio postulas edoceri:et ī fra.Cō.t.t.rñ.ꝙ cū aliqs iudicē ꝓponit se hre suspectū suspi
d tiōis cām coꝛā eodē allegare te
e net: h ptes vt i aliqs nō valde remotos ꝙuēiāt p cūdē iudicez
f debēt cogi: coꝛā qb⁹ si cā suspi/
g tiōis infra terminū ꝙpetentē ꝓbata nō fuerit: tūc demū auēte ua iudex vtet. Qd si coꝛā ipis cā suspitōis ꝓbata fuerit cāe co
h gnitōi snpsedē tenebit recusat⁹
i ipsa nanq rō dictat suspecti et ĩimici iudices eē nō dñt. I dē.

¶ Nō tenet iudex vt adūsari⁹ deferre ap. cui si detulit appellās

Nam sit deferendū ap.illi⁹ quē adūsari⁹ de expoliatiōe post ap.legitime interposi
k tā sibi factā paratus ē incōtinē ti ꝙuincere. nos duxisti p tuos nūcios ꝙsulēdos. ¶ Rñdemus ꝙ cū in eo puniādus sit in q deliqt:q ap.deferre neglexerit se
l bñficio reddidit ap.indignum. I nno.iij.illustri regi francoꝝ

¶ Verus executor nō recusat nec ab eo appellat.nisi modus excedat maxime si est datus cū clausula appella.remota.h.d.

Nouit ille q nihil ignorat ꝛ ifra. Preterea indicti

eo.ti.legitima.li.vj.T.3. b ¶ Supsedere.cōtradicit.l.qꝛ licet iudex delegatus recusek.pōt cām alij delegare.C.de iudi. cum spāli ibi nō ꝓbat causa suspitionis.§ allegata suspitiōe delegat causa alij.ꝛ qnia non grauat in aliqua ꝓbatione permittit a lege.vt delegatus alij deleget sed hic necesse habet ꝓbare causam suspitionis. ꝛ ideo quia in h grauat releuatur ꝓbata suspitione.amplius nō cōmittat inuito ꝛcusatore:ꝛ nos aliud seruamus fm canones. Certe lex illa non dicit ꝙ cōmittere possit causam et sic non cōtradicit.

¶ Suspecti.et inimici.sic.ij.q.v.ꝙ suspecti.ꝛ.C.de iudi.aptissimi.Ber.

Ita sic. ¶ et duos intellec.fm primū potest summari dupliciter. primo sic.Appellationi sue renūciat qui post eam aliqd in ipsius ꝓiudicium innouauit.vel sic vt in rubꝛo fm alium intellectū nō est deferendū appellationi illius q appellationi aduersari nō detulit.Scōa ꝓs ibi rñdemus.Abbas Si.
k ¶ Incontinēti. § qualiter intelligis illud incontinenti an vsq ad triduū. C.de erro.aduo.l.vlt.an sine interuallo.s.de testi.cogē.pterea.et.s. de elec.quia ꝓter.ꝛ.s.de resti.spo.lras.ꝛ.s.de testi.veniens. ij.an qcito.pōt.ff.de sta.libe.si peculium.§.vlt.ꝛ.ff.ad tertul. l.ij.§.confestim.sol.hoc pōt cōmitti arbitrio iudicis. vt dixit Alanus.ego dico ꝙ hic subplendū est maxime qꝛ idem esset si cōgruo tpe hoc ꝓbaret quia frustra auxilium legis implorat qui cōmittit in legem.s.eo.cōstitutis.ꝛ.s.de electio.bone ꝛ.ff.de mino.auxliū.in fi.ꝛ hic explēre dī.nisi ipse se spōte obligaret vt hoc ꝓbaret incōtinēti: qꝛ posset rēunciare iuri suo. simile.s.de resti.spo.c.j.
l ¶ Indignum.nunqd ille qui nō detulit appellatiōi in vna causa repelli debet in alia a bñficio appellatiōis:arg.ꝙ sic.s. de excep.cum ecclesiastice.ꝛ.s.de elec.bone.in fi.ꝛ.j.de vsu.qꝛ frustra.ff.ꝙ quisq iuris.l.iij.§.hec pena. Rñ.nō debet in alia causa ab illo vel ab alio repelli. ꝛ sufficit ꝙ semel punitus est arg.s.de elec.cum in cunctis.§.clerici.ꝛ.c.cum vinton. Et h habes ꝙ quis punit in eo in quo deliquit.sic.j.de iurepa.pastoralis.ꝛ.s.de tempo.oꝛ.lras.

Nouit ille. ¶ Habet duos intellectus fm primum hoc intendit vt in rubꝛo fm alium intellectum hoc dicit. A iudice suspecto non recedit ꝓ appellationem nisi modum excedat. Secunda pars ibi:de suspitionis. Pro intellectū ꝓmitte ꝙ ꝓpter discoꝛdiam olim vertentem inter regem francie ꝛ regem anglie papa mandauit cuidam legato qui erat in partibus francie vt totam terram regis supponeret interdicto: contra interdictum postea ꝓmulgatum rex francie allegabat tria. Primo ꝙ ille legatus tempoꝛe publicationis erat extra legationem suam ad hoc respondet in capitulo nouit.de offi. legā.Secundo opponebat ꝙ is ab ipso legato appellauerat. Tercio ꝙ ipsum habebat suspectuꝫ ad ista duo respondetur hic.Abbas Siculus.

a sniam cardi. nō edidit: s3 poti⁹ b publicauit nec fuit dictator ipsi c us s3 ver⁹ executor. Vn̄ cū scdm̄ d ius ab executorib⁹ appellari nō e possit nisi forsan modū excederēt in exequēdo nos etiaz i lr̄is sup hoc directis ad ipm ap. curauim⁹ obstaculū ihibere: appellatiōi ab eo interposite nō fuerat deferēdū. ¶ De suspitōnis aūt obiecti licz eū merito tibi suspectū nō fuisse credam⁹: nō tn̄ ⁊ si fuisset ppter appellationē inter f positā ab eo desidere debuisset ad qd nō pprio motu s3 nr̄o potius p̄cepto pcessit. I Dem.

¶ Si appellatio recipit a iudice vl' approbat a pte terminus ad eam psequendā p̄fixus obtinet vicem pemptorij vt in absentē pcedat ac si pemptorie fuisset citatus. nec talis terminus p̄ueniri poterit ab aliqua ptiū.

Sepe cōtingit ꝙ cū ad nostrā audiētiā appllat ppt g defectū ptis alteri⁹ neq3 p se neq3 p respōsalē idoneū ap. interpositā psequētis vel forsitā ex h malicia subsequentis responsalis mandatū pcuratoriū occultantis: lites q̄ de facili poterāt terminari: remaneant indecise: i cū frequent iuris q̄stio moueat cuius apud nos pbatōes necessarie in contrario nō existunt et k interdum etiaz facti questio de leui possz ptibus p̄ntibus ꝯprobari. l Unde licet in lateran̄. concil'. fuerit ꝯstitutū: vt si in quo m cūq3 negocio aliquis appellauerit: ⁊ eo q̄ appellat⁹ fuerat veniēte q̄ appellauit venire neglexerit: cōpetentē illi recōpēsationem faciat expēsarū: vt hoc saltem timore deterritus in grauamen alteri⁹ nō facile q̄s appellet ¶ Quia tn̄ ppter hoc questiones progant: p̄nti decreto statuim⁹: vt si hmōi appellatio: vl' a iudice recepta vel a parte fuerit approbata post terminū appellari. p̄fixū edicti pemptorij n vires obtineat ita videlz vt ex o tunc in absentez pinde pcedat p ac si pemptorie vocatus ad iudiciū extitisset. ¶ Qd si forsitā interposita puocatio maliciose recepta vel approbata nō fuerit cum constiterit legitime puocatum: nihilominus eam vigorē q volum⁹ obtinere. ¶ Saluis cōstitutionibus de prouocātibus post sniam pmulgatis: quibus ap. suas psequi non curātibus post terminū ap. psequende p̄ r fixum rata manet snia q̄ fuerat ap. suspensa. ¶ Quicquid autē contra citationem pemptoriaz

a ¶ Non edidit. sed dñs papa tulit sniam illam.
b ¶ Publicauit. sic ⁊ acbatius nō fuit dictator noui erroris: s3 veteris imitator. xxiiij. q. j. acbatius. ⁊ xij. di. pceptis. ⁊. j. de feu. c. ij. si. j. de pui. qz intentōis. qui em̄ rem pducit in lucē potius rem declarat ꝗ aliquid noui faciat. ff. de acqui. re. do. adeo q̄ dez. §. si q̄s in fi. ff. de test. heredes. §. j. ff. si ser. vē. sicuti. §. discāt alias sed querit.
c ¶ Scdm̄ ius. tam canonicū ꝗ ciuile. s. de re iudi. ꝙ ad ꝯsultationez. ⁊. ij. q. vj. §. sunt quoꝙ. ver. ab executore. ⁊. C. q̄z ap. n̄ reci. l. ab executore
d ¶ Ab executorib⁹ Hoc intelligendū est de mero executore q̄ nullā habet cognitionē: sed tm̄ executionē. s. de offi. dele. pastoralis. §. quia vo. vbi de hoc. ⁊. s. ti. pxi. de cetero talis fuit iste.
e ¶ Modū excederet: sic. s. ti. pxi. ꝙ ad confutationē. vbi de hoc.
f ¶ Debuisset. ex h videt ꝙ sicut nō posset appellari a mero executore ita non pōt recusari. s. eo. sup eo ⁊. c. ij. §. iij. sed si non esset merus executor bene posset appellari ab ipo ⁊ recusari. Jo. s3 videt potius dicere lr̄a ista ꝙ si q̄s appellat a suspecto ꝙ ppterea nō dz dimittere quin pcedat: quia pmo recusatio est pponēda ⁊ si iudex illā nō admittat si sit iusta: tunc est appellandū: qz tunc ipm grauat suspitio enim pponenda est ɓm formā illius decre. s. eo. ti. scdo requirit. ⁊. j. eo. cum speciali. Ber.

Sepe. ¶ Diuidit. Primo ponit ꝯstitutōis cām. scdo statuit ibi: qz tn̄. In qua sex facit. Primo statuit vt appellatione recepta terminus habeat vicez pemptorij. Scdo ibi: qd si forsan. Qui si interposita puocatio non fuerit recepta. Tercio ibi: saluis. Saluat q̄ōnes disponētes sup desertiōe appellatōis. Quarto ibi: quicq̄d declarat pmū dictū hui⁹ constitutōis. Quinto ibi. siq̄s punit p̄uenietē terminū hois. Sexto ibi: h aūt ꝯstitutionē determinat. Ab. Si. g ¶ Alteri⁹. s. appellātis. h ¶ Respōsalis. sic videt ꝙ negligētia siue dolus pcuratoris noceat dño: de h dictū est. s. vt li. nō ꝯte. c. j.
i ¶ Questio. De h potes hic plura exēpla. s. vtrū laicus vel aliq̄s in minorib⁹ ordinib⁹ cōstitutus eligi possit ad dignitatē vel mior. xxv. an. vel aliq̄s possit hic pl'a bn̄ficia de iure cōi de h nulla pbatio apud papā est necessaria cum ipse habeat ius in scrinio pectoris sui. C. de test. l. omniū. k ¶ Facti qd. Questio facti q̄nq3 p̄ntib⁹ ptib⁹ de leui posset pbari puta p cōfessionē ptiū vl' p instr̄a q̄ haberēt. vl' p testes p̄ntes. l ¶ In lateran̄. s. c. reph̄ēsibilis. m ¶ Appellauerit. Istud no. ꝙ q̄ appellat. si appellatio sua recipiat a iudice vel ab aduersario approbet: tenet illā psequi sufficiēter q̄tū ad totū negociuz als si nunciū mittat ad impetrādū: tm̄ vel nullū mittat pte altera psequēte ꝯdēnabit in expēsis alteri pti. j. e. nicolao. et. c.

interposita. §. j. als si nō approbet a pp'o a iudice aut ab aduersario sufficit mittere pcuratorē ad impetrandū: licet altera ps sit p̄ns. vt in decre. interposita. §. j. secus est de appelato qz ei nō imponit psequēdi necessitas nisi venire velit vel solus vel cū aduersario. vt. ij. q. vj. appellatore. ⁊ p̄t negligē cām si vult cū sine ipo possit cā tractari si cōtumax fuerit. C. de tēp. ap. l. vl. §. illud. eo p. us citato. j. p tuas. ⁊ no. ꝙ qui appellat a grauamie: cām i scriptis assigre tenet. et petat aplos in q̄bus iudex cām exprimat appellatōis. ⁊ cur appellatio nō sit admissa: vel si forsan appellatōi sit delatū: postea statuat terminū appellāti. ⁊ si appellatus voluerit: ptes debēt p se vel pcuratores instructos ad cāz ꝯtendā accedē. ꝙ si appellans nō fecerit reputabit n̄ appellās ⁊ ad primū iudicē remittetur ⁊ in expēsis pti alteri ꝯdēnabit ⁊ si appellās h ꝯtēpserit ipse in expēsis cōdemnabit. vt. j. eo. ti. in decre. inno. iiij. cordi nob est. j. e. ti. li. vj
n ¶ Obtineat. ipsa appellatio siue terminus statutus a iudice ad ipsam psequēdā erit loco pemptorij vt eo elapso pcedat iudex in cā: si nō fuerit appellationez psecutus. o ¶ Absentē. h pōt intelligi de appellāte ⁊ appellato. p ¶ Ac si pemptorie. vt si lis nō est ꝯte. excōicet reus absens q̄ appellauit vel mittat actor in possessionē cā rei seruande si lis est ꝯtest. pōt ferri diffinitiua snia si liqueat de cā vel si nō liqueat ꝯstituat ver⁹ possessor. s. de do. ⁊ ꝯtu. put. s. vt lit. nō ꝯte. qm̄. §. in aliis. si actor est absens q̄ appellauit: pcedat ꝯ ipm ad testiū receptionē. ⁊ ad diffinitiuā sniam: vt. s. de dolo. cām q̄. put no. in decre. put. Itē in alio h3 appellatio similitudinē cū citatōe pemptoria: vt sicut pemptorie citat⁹ q̄ nō venit nō audit appellās. xxiiij. q. iij. de illicita sic nec appellans qui nō psequit appellationē. s. e. psonas. ⁊. c. cū sit romana. In h tn̄ differūt qz pemptorie citato iudex p̄t facere gratiā. s. s. de off. dele. ꝯsuluit: s siq̄s nō pseq̄t appellationē. statim tenet snia. vt. s. e. c. cū sit. nec ampli⁹ audit appellās: vt ibi di. ⁊ hic d. saluis ⁊c. ⁊ h intellige cū notū est h iudici ꝙ appellans nō est psecut⁹ appellationē in termino ꝯstituto ⁊ ipse nō cōparet in p̄ntia iudicis in ipso termino. als nō p̄t pcedere ꝯ absentē. q ¶ Saluis ꝯstitutōnib⁹. h respicit id qd dixi. s. d. ex tunc in absentē pcedat ⁊c. s h post sniam statim rata manet snia. ⁊ pcedit iudex ad executionē tm̄. s tūc an̄ sniam alius est mod⁹ pcedēdi vt dictū ē i notula illa vt si lis nō ē ꝯtestata ⁊c. r ¶ Snia. sic. s. eo. cū sit romana. ⁊. ij. q. vj. appellatore. Qui em̄ nō psequit appellationē fingit nō appellasse. C. de tē. ap. l. vl. §. vl. vn̄ etiā retro notat infamis. ff. de his q̄ no. infa. fur. ti. s nūq̄d ē idē in snia excōicatōis vt si aliquis fuerit excōicatus post appellatiōnē ⁊ eā nō pseq̄t: an tūc rata maneat snia

excõicatõis. vt fingat nõ appellasse: videt ꝗ sic: qz retro nota tur infamia q̃ ꝓdenat de furto. nec psequit appellationẽ. vt in. l. pdicta furti. § h nõ est verũ in snia excõicatõis: qz aut ap pellatio tenuit aut nõ: si excõicatio lata postea ipso iure nulla fuit. j. de sen. ex. p tuas. ⁊ ita siue psequit appellationem siue nõ: non efficit postea aliqua. ff. de re. iur. ꝗ ab initio. ⁊ xvj. q. iij. §. põt. vltra vnam co lũ. si appellatio nõ te nuit ergo excõicatio postea facta statiz te nuit. ⁊ aliud ẽ in snia excõicatõis q̃ i alijs qz effect⁹ alias snias suspendit si appellet ff. ad turpill. l. j. in fi. § effectus excõicatio nis nõ suspẽdit p ap pellationẽ. j. e. pastoralis. Ex hoc sequere tur absurditas: si alijs retro esset excõica tus: sequeret eñ ꝗ a lijs canonice electus eet ⁊ tũ cassanda eet electio eius facta me dio tpe. Jo. § pone a liquẽ eẽm depositus statim post sniam ap pellat: appellatõe pẽ dente excõicat subdi tũ suũ: nũq̃d talis ex cõicatõ tenet Ain. di rit ꝗ si eẽs nõ appel lauit: vl si appellauit ⁊ nõ fuit appellatio nẽ psecutus: excõica tio nõ tenuit: arg. l. p̃ di. ff. ꝏ bis q̃ no. infa. furti. qz fingit nõ ap pellasse. C. de tẽp. ap. l. vlt. §. vl. si fuerit p secutus siue pfirmet snia siue nõ tenuit ex cõicatõ. T. dixit ⁊ me lius ꝗ exquo appella uit remãsit in officio suo qz qui appellat nõ dz ꝓdenatus. ff. de pe. l. ij. §. vlt. ⁊ inte ger est status eius: vt interim fungat bonoribus. ff. de ap. int̃ posita. ⁊ ff. nihil inno. l. vna. §. integer. ⁊ ideo siue psequat si ue nõ psequat appellationẽ excõicatio tenuit. ⁊ hoc ꝓm p̃dic tã rõnẽ quã Jo. assignauit. si vo nõ appellauit acq̃euit snie. ⁊ sic p sniam amisit oẽm iurisditionẽ. vñ si tulit postea sniam nulla fuit. a ¶ Absente pponi. Hoc vult dicere lra ista. sicut absens pemptorie vocatus q̃ nõ potuit venire iusta de cã de cetus audit allegãs impedimentũ suũ ita ꝗ reuocat ꝗ ꝗ eũ factũ est. §. ti. pri. cũ bertoldus. ⁊ ff. de iudi. si ptor. ⁊ iiij. q. v. quisq̃s. sic appellãs si nõ potuit appellationẽ suã psequi in fra terminũ pstitutũ audit volẽs pbare impedimẽtũ. §. e. cũ sit romana. ⁊ c. cũ ex rõne. ⁊ C. ꝏ tẽ. ap. l. vl. §. illꝏ. b ¶ Pre uenies. h intelligit de termino statuto a iudice vel ab appellã te secus est in termino statuto a lege quẽ põt quis puenire. ij. q. vj. appellatore. dum tñ appellatus nimiũ nõ pcurat vt ap pellantẽ in cõmissione imperãda supplantet. j. e. oblate.

c ¶ Veritate. qz tacuit impetrãdo ꝗ terminus statut⁹ fuisset vel a seipso. d ¶ Careat impetratis. Iste cui pfigit tps ab hoie: nõ põt añ terminũ illũ impetrare. nunq̃d illud tps cur rit in anno appellatõis: nõ videt: qz tũc nõ est in mora qz si vel let pcedere nõ põt vt hic dicit ⁊ ei q̃ agere nõ põt non currit tps. vt dicit. l. C. de anna. excep. l. j. §. vlt.

e ¶ Contumacie. qz punit in expẽsis. §. e. repbensibilis. ⁊ iu dex cui fit pmissio illũ ꝓdenabit ad expẽsas. j. eo. vt debitus.

a posset ab absente pponi aduer sus ap. hmõi valeat allegari.

b Si quis aũt terminũ ap. pueni

c ens tacita veritate lras impe/

d trauit ⁊ careat impetratis: ⁊ pe

e nã ptumacie nõ euadat ¶ Hoc aũt in litib⁹ siue iudicijs exercẽ dis volumus obseruari.

I dẽ lemoniceſi. ⁊ cãtuar. epis

¶ Appellatõne deserta p negli gentiã appellãtis põt iudex ex officio procedere in casibus in quibus eius officiũ exuberat ⁊ est casus valde notabilis.

f ¶ Onstitutus in pñtia nra archie. claren. nobis ex posuit ꝗ claren. decanatu vacã te q̃dã canonici vota sua i eẽm

g trãstulerũt ⁊ eẽs cũ quibusdaz alijs expẽsse psentiẽtibus in eun dẽ archi. ei ptulit decanatũ. xj. canonicis pus appellãtibus: ne

h q̃s assumeret pter assensũ oim in decanũ: cũ electõi ei⁹. xxv. tũ p se tum eẽo medio cõsentirẽt. Cunq̃z scti marcelli pbr cardi nalis tunc ap. se. le. p ptes illas transitũ faceret: nõ vt appellati

i oni ad nos interposite deroga ret: sed vt instructam transmit teret ad nos cãm sancti illudij ⁊ sancti andree abbatibus exa

k minationẽ delegauit ipsius et mandauit eisdem: vt partẽ con tradicentem electioni decani ci tarent ad ipm cõtradictõis sue cãm in eius psentia ostensuram ⁊ infra. ¶ Intellecto igit per as sertionez cardi. ꝗ sub ea forma fuerat appellatum. ne sine assen su omniũ pcederet in electione decani ⁊ ꝗ appellantes app. in fra annum non fuerant psecu/ ti. nec erat ppter quod eis esset

l bienniũ indulgendum. cũ sicut bis infra tps legitimum simpli cem nuncium ad se. ap. destina

m rant sic potuissent saltem semel pcuratorem idoneum destinas

n se. ne tamẽ pemptorias excepti ones ex eorum parte ppositas videamur sub silentio preterire mandamus quatenus si vobis cõstiterit archid. facto eẽ ex q̃

o nitit sponte renunciasse: vel p/

p dictum eẽm pceississe ad electi

q onẽ ipsius ptermissis p̃dictis si ne quibus ne procederet in illa translatione voluntatũ ex qua nitit archi. ppouit esse actũ ei sup decanatu silẽtium impona tis. alioquin noiationez seu ele/

r ctionem taliter factam de alio ⁊ quicquid fuerit secutũ ex ipa denuncietis irritum ⁊ inane.

I Dem cancellario meteñ.

Onstitutus. ¶ Si appellãs in cã electionis infra tpus legitimũ nõ psequit non p hoc piudicat cognitioni fa ciende officio iudicis sup impedimentis electis. h. d. vel sum ma generalius ⁊ notabilius sic vt in rubro. Diuidit. Primo ponit partis narratio. Scda ibi intellecto pape motiuũ ⁊ iu dicũ datio. Ab. Si.

f ¶ Constitutus. hic decre. loquit de ma teria illius. §. de test. veniens. ij.

g ¶ Transtulerunt. ⁊ quidã alij retinuerũt penes se ptãtẽ eli gendi hoc acto in ipsa translatõe ꝗ eẽs si ne alijs ad electionez nõ pcederet. vt. j. dz.

b ¶ Omniuz. i. pter assensum oim requisi tum: qz oẽs sũt vocã di. §. de elec. ꝗ sicut. et. c. qz ppter. ⁊ c. bo ne. ij. si velles intelli gere pter assensũ om niũ. s. habitũ in electi one: nõ valuisset ap pellatio: qz nõ est ne cesse ꝗ oẽs cõsentiãt in electõe: qz sufficit psensus maioris par tis ⁊ sanioris capitu li in electionibus: ex quo vocati sunt oẽs vt dicit illa pstitutio qz ppter. ⁊ multa alia iura eiusdẽ tituli. ⁊. j. de bis p fi. a ma. pte ca. c. j. seruata forma illius. c. qz ppter.

i ¶ Derogaret. quia nec posset si vellet. ex quo appellatũ est ad supiorem vel delegatum. §. de off. leg. licz ⁊. §. de postu. bone.

k ¶ Delegauit. § q̃li ter potuit iste legat⁹ delegare cãm alij. cũ iam esset delata ad papam p appellationẽ contra id. §. de of. lega. studuisti. ⁊ c. licet. Jo. dixit ꝗ speciale est in causa vbi ap pellat ab electione ꝗ alter cognoscere possit. Tan. dixit ⁊ me lius ꝗ hoc facere nõ põt: nisi de cõsensu partiũ quẽ credebat hic interuenisse ad hoc vt cãm magis instructã remitteret ad papã p iura pdicta. C. de rela. l. j. ⁊ ij. ⁊ j. eo. intimasti.

l ¶ Indulgendũ. quia indulgeri nõ debz. nisi ex iusta cã. §. e. cũ sit. ⁊ c. ex rõe. m ¶ Potuisset. sic. §. de elec. bone. ⁊ de wo. ⁊ contu. cũ dilecti. n ¶ Exceptões. duas videlicet quas sta tim subiungit q̃s iudex ex officio suo decurso tpe appellatõis admittit: ⁊ de eis mandat inquiri. ne p surreptionẽ pmouea tur. arg. §. de elec. cum dilecti. sic. C. de tẽp. ap. l. ij. in fi. In hu iusmodi electionibus pcipue valet officium iudicis. §. de ele. cum nobis olim. ⁊ c. nihil est.

o ¶ Renunciasse. qd̃ ei licuit. vij. q. j. q̃ periculosum. ⁊ C. de pac. si quis in cõscribẽdo. vnde amplius nõ est audiẽdus. ar. j. de insti. cũ venissent. p ¶ Processisse. excedẽdo fines com promissi: ⁊ ita nihil egit. §. de elec. cũ dilecti. ⁊. j. de pfir. exami nata. ⁊ ff. de arbi. pedius. q ¶ Pretermissis. p̃dictis. xj. ca nonicis ⁊ sine quibus pcedere nõ debeant put expssum fuit in translationevoluntatũ. vt dicit hec lra.

r ¶ Factam. de alio ab illis. xj. pendente electione decani: ꝏ qua ⁊ si dubitaret an teneret: nõ ẽ alia facienda. ar. C. qui da tuto. vel cura. pos. l. j. secus si notorium esset. §. e. constitutis. ⁊. j. de iurepa. c. illud. Ain.

Onstitutis. ¶ Appellatio frustratoria possessionē ꝓfir mati nō impedit ita cōiter sūmat ꝯ fm hāc sūmationez hec decre. esset de indubio ideo summo sicut in rubro ⁊ fm ꝯ est casus nota. Diuidit. Primo narrat factū. Secdo diffinit: ibi: nos ergo. Tercio ꝓtestat ibi: si quid. Vb. Si.

a ¶ Meteñ. ex vna pte. b ¶ Adiurauit talis adiuratio i locū iuramēti bñ. ij. q. v. si q̄s pbē. j. de purga. ca. c. j. c ¶ Magis vtilē. ad ꝯ q̄dē de iure tenenē. ille em q̄ ē doctior ⁊ sanctior est eligēdus. viij. q. j. lz ꝯ cuius ꝓpatōne ceteri grex dicanē. xxv. dis. §. nūc aūt. ⁊. j. q. j. vilissim⁹. ⁊. lxj. di. in sacerdotib⁹. lz talis sit eligēdus. sufficit si sit idoneus: q̄ pueniēs scia tolerat in plato. ē. de elec. cū nob olim ⁊ sufficit q̄ nō sit malus. xvj. q. vij. monasteriū. ē. de pscum. dudum.

d ¶ Cātor scti salua tōris. e ¶ Maiori. ⁊ saniori. q̄si a duab⁹ ptibus electus. vnde merito debuit pualere. q̄d semp obtinet i electionibus: ꝓtra de elec. q̄ ꝓter ⁊ i alīs etiā negocijs ecclesie nisi a pautioribⁿ alīq̄d rōnabile ostēdat j. de bis q̄ fi. a ma. pte ca. j.

f ¶ Impotentiam. impotētia ꝓuenienz ex nimia senectute vel corpis debilitate bñ uos repellit a ꝓmotōe. lxxxv. di. archidia. ꝯ hic nō obijciebat talis impotētia vt patet ex lra. ꝯ nunquid est habēda rō potētie in electionibus siue diuitiarum siue nobilitatis sicut habet rō dignitatis. ar. q̄ sic. iij. q. ij. in testibus. xxx. dist. hoc scripsimus. xcvij. di. nobilissimus. xlj. dist. nō coganē. xxiij. q. j. q̄ ꝑ pacē. in auē. de defen. ci. §. j. col. iij. ⁊. j. de pbēn. de multa. ff. de custo. ⁊ exhi. re. l. j. ⁊. ff. fa. her. si q̄ sunt. ⁊. ff. de fi. instru. l. vlt. ⁊ C. qui bo. ce. poss. l. vlti. ꝯ ꝑ videt vt pauptas pferat. xij. q. ij. gloria epi. ⁊. c. socrates. xv. q. j. illa. in fi. ff. de va. ⁊ extraor. co. l. i. §. est quedā res sanctissima. so. si oēs alie circūstātie pares essent bineinde: satis pōt recurri ad diuitias seu potētiā. vt p eas subleuet ecclia p iura pdicta. Itē patet hic q̄ nō recurrit ad dignitatē cum numerus est longe maior ab alia parte. ē. de elec. dudum. j. g ¶ Rōnabilē non. Ex hoc pz q̄ eps nō tenebat deferre appellationi pdicte: q̄ lz alius sit potētior nō fuit iusta cā appellādi dum tñ alter sit idoneus. ⁊ sic potētia bnōi vel nobilitas nō pferē. ꝯ ideo detulit: q̄ dicebat se velle aliā ꝓponere coā papa. b ¶ Quod aliā vellet. Ex hac lra satis colligit q̄ aliā exceptionē siue aliam cām possunt ꝓponere coram iudice appellatōis qnā expresserim coā illo a quo appellauit. ff. de ap. scio quesitū ⁊ noua instrā ⁊ allegatōes possum inducere in cā appellatōis. C. de temp. ap. p banc. ꝯ ꝓtra. j. e. dilecto. ⁊. c. vt debitus. q̄ nō admittit appellatio nisi sit rōnabilis cā expressa vt ibi dicit. ergo si illam non expressit postea nō pōt aliā exprimere ꝓter quam nō appellauit. In casu presenti dico q̄ coram iudice appellatōis possum opponere quamcunq̄ cām rōnabilem volo: siue illam expresserim in appellatione siue nō. vt. ē. vt li. nō cōtes. accedens. vt. ē. de fi. instru. cū Iohannes. ⁊ de hoc. ē. de excep. denq̄ ⁊ multo fortius si protestatus sum me velle tunc aliā ꝓponere vt hic. ⁊ si vecanus aliam ꝓposuisset bū fuisset auditus: ꝯ nullā ꝓposuit q̄ nō hēbat quid obijceret vel mutauit ꝓsiliū suū ⁊ supior tenet illam admittere: q̄ ⁊ si nihil opponeret ipse ex officio suo tenet inquirere de ipsa electōe ⁊ meritis electi. ē. de elec. cum nobis olim. ⁊. c. nihil est. ⁊. c. venerabile. imo si aduersarius negligens esset. superior debet inquirere de exceptiōibus peremptorijs. ē. e. c. pri. ne p surreptionē aliquis adipiscat bona res. ē. de elec. cū dilecti. ⁊ in. c. cum nobis olim. quid iuris sit in alijs casib⁹ ab isto: dicetur. ē. c. dilecto. In hac sententia ꝯtū ad casū pnitem erat. t. alij vt Io. da. colligebāt ex hac lra q̄ in casu isto non pōt opponi alia exceptio quaz fuisset expressa cuz succubuit in vna. nec lz variare ne ecclia diu vacet. hic non fuit admissus. q̄ cū succubuit i vna psumit calūnio se aliam ꝓponere. ij. q. v. placuit q̄d piius dixi teneas. Ber.

i ¶ Iu modu exceptionis. si. j. de ꝓcess. pben. post electionē. in fi. ꝯ cum isti detur actio ad impugnādā electionē multo fortius exceptio debet dari ad impediendū. ē. de iureiur. quēadmodum: q̄ turpius eijcit ⁊c. vt ibi. ⁊ cui damus actionez multo fortius ⁊ exceptionē. ff. de supfi. l. j. §. is aūt. ⁊. ff. de re iu. inuitus. §. cui damus. Preterea q̄liter pōt iste electus pendente lite recipe dignitatē. cōtra id. lxxxj. dist. tantis. j. de accusa. dnus ops. ⁊. ē. de test. c. vlti. ⁊. ff. de re mili. qui status. Io. dixit q̄ ꝯ ideo statuit. q̄ psumit q̄ calumniose ⁊ differendi cā obijciat. ar. ē. de elec. cum dilecti. ⁊. ē. de resti. spo. lras. immo videt q̄ cum in modū exceptōis obijcit crimen electo. nisi electus publice sit infamatus de illo crimine q̄ differenda sit exceptio. j. de accu. accedens. ar. C. de edic. diui adria. tol. l. ij. ⁊. C. de fal. l. ij. ⁊ sic videt q̄ iste sub conditione recipiat dignitatem si innocēs reptus fuerit. ff. de tu. ⁊ cu. va. ei q̄. Itē pz hic q̄ lz aliq̄s sit exclusus a iure excipiēdi nō tñ a iure denūciādi vl accusandi sic. ē. de iureiur. quēadmodū. in fi. sic. j. de ꝓcess. pbē. post electionē. in fi. ꝯ ḡre iste etiā post pfirmationē non pōt obnere crimen in modum exceptionis. vt. j. de accu. sup bis. nū. rōne psumptionis onerat duriori modo agendi. q̄ de facili repellit quis a denunciando: vt si fuerit inimicus vel criminosus qui denunciare non potest cum se nō correxerit vel si nō pmonuit. similiter ⁊ durum agere criminaliter ꝓter penam talionis. sed excipere pōt quilibet criminosus ⁊ excōicatus. ē. de excep. dilecti. in fi. Io. Alia rō verior est. q̄ vlterius nō posset obijcere crimen in modum exceptōis p cōfirmationē quā iste habuit ⁊ possessionem corpalem quam mādat papa dari huic consequit iste plenū ius a quo repelli nō pōt. nisi p denūciationē vel accusationē vnde exceptio locum nō habet quia p exceptionē repellit quis ab obtinēdo vt dicit illa decre. sup bis. ⁊ licet ibi sit cōfirmatus ⁊ habeat possessionē: nōdum tū

¶ Contra electum vel cōfirmatum nullū aliud ius spectantē non admittit regulariter exceptio vel appellatio maxime frustratoria ad impediendū electionis vel cōfirmatiōis effectum sed possessiōe habita poterit accusari vel denunciari.

Onstitutis in pntia nra decano scti saluatoris et
a cātore meteñ. ⁊ ifra. Meteñ. itimauit epus: q̄ sancti saluatoris ꝓpositura vacāte die electioni pfixo p patrē ⁊ filiū ⁊. s. s. in virtute obediētie ac sub aie piculo
b canonicos adiurauit vt fm deum ⁊ iuxta consciam suā vnum eligerent de duobus in q̄s partes videbant oculos extendisse quē ecclesie magis vtilē ⁊ idoneū reputarēt. decanus aūt cū duobus diaconibus ⁊ subdiac.
c tribus dictū cantorem in ꝓpositū noiauit cantor vo ipse qui p subterali officio fungit ⁊ custos cum scolastico ⁊ mgro b. sacerdotibus leuitis duobus et subdiaco. v. te cōcorditer elegerint
e cuius electionē tanq̄ a maiori ⁊ saniori parte capituli factam cū de psone tue honestate ꝓstaret pdictus eps confirmauit: et cum tibi vellet domū ⁊ inuestiturā porrigere: vt moris est de canus ad sedē apo. appellauit
f ꝓtra te impotētiā dūtaxat allegans ꝓponēdo te in partibus illis quasi penitus impotentē: in q̄bus ꝓpositure possessiones existūt: addēs q̄ alia tibi obijceret in pfixa nra: que tunc in presentia iudicis suspecti noluit explicari. ¶ Mos ergo q̄ cōstitit euidēter illā appellatōis cām q̄
g fuit expressa: rōnabilē non fuisse: aliam aūt tunc non expressit: ⁊ si
b dixerit idem decanus q̄ aliam vellet obijcere coā nobis decernimus tue cōfirmatiōis effectū nō debere p ea q̄ sunt ꝓposita impediri. ¶ Si quid tū contra
i te non in modum exceptōis ad impediendū electiōis ⁊ confirmationis effectum: ꝯ in modu denunciationis vel accusatōis duxerit ꝓponendum postq̄ pacificam ipsius ꝓpositure possessionem fueris assecutus ꝓponēdi licentiam nō negamus.

I Dem vigoriēñ. epo.

plenum ius habet: vnde adhuc habet ibi locu⁷ excepcio ⁊ hic nō est ita. In vere. accedēs. erat ille iam institutus ꝑ papā et nō verat sibi nisi sola executio quā papa mādat fieri: nisi publice infamat⁹ esset q: executio differri nō d⁷ ꝓtextu exceptionis opposite: nisi exponeret de falso. §. ti. ꝓxi. vecetero. ⁊. j. de fal. sup eo.

Ex parte ¶ Diuidit q: primo ponit vera cōsultatio. Scdo rñsio ibi: ꝑsenti. Ab. a ¶ Periculosum ē ire. no. q ibi iudex diē pfigē d⁷ vbi ptes sine piculo possint accedē ⁊ oēs sui siue testes siue ad uocati. xxiij. q. ij. siue de piurij. iij. q. ix. hortamur. ij. q. ij. c. vlti. ⁊ ff. de iudi. si loc⁹. imo nec altera ꝑs que nō potest venire honeste tenet ire ad locū inhonestū. ff. de arbi. si cuz dies. §. si arbitet. Itē nō solū d⁷ locus incōmodus ꝓpter inimicitias: ⁊ etiā si excedat duas dietas. vt. §. de rescrip. nōnulli. Itez nec extra ꝓuinciarū terminos est faciēda citatio. iij. q. vj. nemine. nisi ex spāli iussione ꝓncipis. C. de epi. ⁊ cle. auc. § hodie. C. de ap. cū post. in auc. vt oēs obedi. iudi. §. ij. col. v. ⁊. vbi citatur ḋs ad locū piculosuz nō sufficit pstare ducatū. vt. §. vt li. ñ ꝓt. accedēs. io. b ¶ Mi si iudices. no. ar. iudicē posse reuocare gra uamē vt appellās cogat recedere ab appellatōe legitima. j. c. cū cessante.

Significauit. ¶ Sūmat vt in rubro q̄ ad tituluz Prima ꝑs ponit q̄rela appellātis. Scda dat iudices ibi. q̄ circa. ab. si. c ¶ Ad citationes. faciēdas. s. qñ capituluz citabat aliquē: sigillabat lras illo sigillo ⁊ ꝑ illud sigillū nō debebāt pstituere actorē ad cām. imo cū sigillo noto ⁊ autētico: vel etiā cuz citabāt: mittebant nunciū cū sigillo illo nec tñ sufficiebat sigillū ad litē totā. B.

¶ Appellari pōt si locus nō tutus partibus assignat etiā si sit scriptum appellatione remota

Ex pte tua: ⁊ ifra. Presenti pagina rñdemus q cū excusēt honeste qui ad pñtiam delegatoꝝ iudicū non pōt secure venire: citatus tu vel tui q̄tiens ad illos iudices vos euocari ꝓtigerit ad quoꝝ pñtiam vobis piculosum est ire: libere poteris appellare: etiā si in lris cōmissionis ap. fuerit remediū interclusum: nisi iudices vob assignent locū idoneū ⁊ securum

Item episcopo decanoꝝ precentori herfordeñ.

¶ Licite appellat reus si nō audit excipiēs ꝓcuratorem actoris non habere sufficiens mandatum vel se prius conuentum ꝑ alias litteras de quibus non fit mentio in secundis.

Significauit nobis magister hospitalis eboraceñ. ⁊ infra. Preterea capitulū eboraceñ. aucte quarundā lrarū in quarū sigillo ꝓtinebat sigillum capituli ad citatōes tm̄ cum aliud sigillum capitulū illud noscat habere quēdā cōstituebat actorē: sed lz idē magister allegauerit qd occasione lrarꝝ illarꝝ actor non deberet admitti: ⁊ in sup adiunxisset q aucte lrarum q̄rundā a nobis ad alios iudices obtētarꝝ prius ꝓuētus non debuit ꝑ lras posteriores in q̄bus nulla fuerat mētio d priorib⁹ ꝓueniri: iudices tñ exceptiones hmōi admittere noluerūt ꝓpter qd vocē ad nos ap. emisit. ¶ Quo circa mādamus q̄tenus si vob ꝓstiterit ob dictas causas vel earū aliquaz ad nostrā fuisse audientiā appellatū reuocato in irrituz quicqd post apppellationem hmōi noueritis esse factum partes ⁊c.

Item mgro. G. archidiacono ⁊. v. normāno canōicis suessionē.

¶ Licite appellat reus si nō auditur petens declarari rem petitam in libello.

Significatib⁹. t. et. r. frib⁹ nostro fuit apostolatui declaratū q cū inter ipsos ex vna pte. ⁊. v. ex altera sup quadam terra corā iudicib⁹ delegatis q̄stio vertereť: ipsi cū plures terras haberēt: vt terra illa sup q̄ q̄stio vertebat oñderet eisdem a iudicib⁹ postularūt qd cū ipi facere denegarēt ad nostrā audientiam ꝓuocauerūt. ¶ Quo circa mādam⁹ q̄ten⁹ si est ita reuocato ī statū debitū si qd post ap. noueritis attentatū ⁊c.

Item eboraceñ. eꝑo ⁊ de luc. ⁊ de monte molli abbatibus.

¶ Iudex a quo non potest statuere terminū ad finiendā appellationē q si fecerit intelligitur statuisse ad se ꝑsentandum

Ex insinuatōe ꝑtis ⁊ canonicoꝝ sctē barbare nobis innotuit q cū inter ipsos ex vna pte ⁊. v. camerariū de tangar ex altera sup q̄dā manerio corā iudice ordinario qd verteret ⁊ idē camerari⁹ ad nr̄am audientiā appellauerit: appellatio in terminū nō pfigēs dictus iudex qui cām illi⁹ videbat fouere ꝓ eo q quidā clericus cōmēsalis su⁹ dicti camerarij in eadē causa fuerat aduocat⁹ hūc terminum ap. pfixit: vt ad festum purificationis vtraq pars esset ab ap. prosecutione reuersa deundum a ꝓsecutione nō valet terminus respectu redcūdi ⁊ bñ valet respectu ꝓsecutōis adeo q neutra partium ꝓueniri pōt ponit querelam appellantis. Scdo dat iudicem ibi: qz ꝓo. Abbas Siculus.

¶ Aduocatus. Ex hoc sumebant quidā: arg. q iudex possit recusari: si aduocatus alterius ꝑtis est cōmensalis ipsius ⁊ nō est sufficiens causa recusandi. §. de offi. iudi. c. j. ⁊ si altera ꝑs esset cōmēsalis siue familiaris iudicis: tunc pōt recusari. §. de offi. delega. insinuante.

¶ Reuersa. hoc facere nō potuit: quia sic esset imponere legem domino pape. vt hic dicit. ⁊. ij. q. vj. anteriorū. §. ad hoc

j. de test. req̄sisti. ergo ⁊ capl'm equipat minori ⁊ agebat capl'm ꝑ archiepm ⁊ ꝑ rectorē hospitalis q̄ ꝑ archiepm fuerat institutus q̄ dicebat ordinationē hospitalis ad se spectare: capl'm vo ꝑriū dicebat. vñ in casu isto archiepus non pstaret auctem capl'o ꝑ se: ⁊ sic iudicis aucte pōt pstitui ꝑ capl'm iste actor siue ꝓcurator. vt dictū est. e ¶ Prius ꝓuētus. Hec allegatio efficax. §. de rescrip. ex tenore. ⁊. §. de fo. ꝓx. c. pe. ⁊. j. c. vt debitus f ¶ Aliquā. arg. q q̄ plura narrat in libello suo. quoꝝ vnū per se sufficeret: sufficit vnū ꝓbare. j. de pbē. cū iam dudū. et. j. de accu. accedens. et. §. de rescrip. inter. ff. de ꝓdi. ⁊ dēmō. falsa. §. j. ⁊. j. de ꝓuil. vt ꝓuilegia. ar. ꝑ. §. d rescri. ex pte. vbi de B. ff. de excusa. tu. q̄ testamēto. ⁊. §. de rescrip. oliz ⁊. §. de ꝓba. lz. § ibi se obligauit ad ꝓbādū vtrūq vt ibi dictū ē ⁊ sic vtraq istarū exceptionū legitima fuit ad appellandum. g ¶ Et cetera. id est ad nostrā pñtiā ꝓuocetis: ⁊ in causa ꝓcedatis. Jo.

Significātibus ¶ Diuidit in duas ptes. Scda ibi quo circa. Ab. Si. b ¶ Significātib⁹. hec vere. ponit. §. de libel. obla. ⁊ ibi exponit. § ad aliū effectuz ergo non obstat. arg. de supfluitate.

i ¶ Denegarent. et ita ꝓnūciandū est super incidēti siue emergenti. hec questio nō erat incidēs ⁊ potius emergens. de hoc plene dicit. §. de ordi. cogni. c. j.

Ex insinuatōe. ¶ Summat vt in rubro fm intellectum glo. que communiter tenet. Vel summa sic. Si iudex a quo prefigit terminum ad ꝓsequendā appellationē ⁊ ad re

a ¶ Potuit.si.xxj.dist.inferior.ꝛ.ē.de elec.dnō potuit.ff.de mino.minor.ff.ad trebel.ille a quo.§.tempestiuū.ꝛ.ē.d maio.ꝛ obe.cū inferior. b ¶ Expectato.de termino ꝓstituēdo dictū est.ē.eo.ꝓsonas.qꝛ triplex est terminus vt ibi dī.ē de quo termino intelligiť qd ď dicit.de anno appellatōis nō ꝑt intelligi qꝛ terminus ille bene ꝑt ꝓueniri:dūmō nimiū aduersarius nō ꝓcurrat.ē.eo.oblate Jo.intelligit ēminū istū de termino legali sed de illo non ꝑōt intelligi:qꝛ si nō ꝓsequť aliquis appellationē vsq ad annū postea nō ꝑōt ꝓsequi: qꝛ rata manet sniā vel iudex ꝓcedet in ꝓncipali.ē.e.cū sit romana.ꝛ sic necesse est vt intelligať de termino statuto a iudice.vt intelligamus qvsq ad festū purificatōis altera ꝑs expectare debeat:nec antea debeat lr̄as impetrare.qd cū nō fecerit nōvalet lr̄e ante terminū illū impetrare.vt hic dicit ꝛ.ē.e.sepe.ꝛsic terminus iste statutus fuit ad ꝑntandū se iudici licet alia fuisset intentio statuētis terminū ipsum.ꝛ sic qꝛ nō ꝑterat statuere illū terminū valeat qd statuere potuit: q̃a si non valet vt ago: valeat vt valere ꝑt.C.plus valere qd agi.l.j.ꝛ ꝑ totū.ꝛ qd de tali termino intelligať:patz ex lr̄a vbi dicit interim autē ꝛc.quasi añ terminū statutuz ab ipso iudice.vñ nō valent lr̄e.

c ¶ Audiatis cām. vt si de his ꝓstiterit: lr̄e camerarij nonvalebunt.vt.ē.c.sepe.ꝛ iste ꝓcedet in cā ꝓm iuris ordinē: alioq̃n remittenť ꝑtes ad iudices camerarij ꝛ punienť in expensis. ē.de reꝛcrip.ceterū.ꝛ.ē.de do.ꝛ ꝓtu.ex lr̄is.B.

Bone. ¶ Potest intelligi pluribus modis: vt.j.patebit ē inberendoverbis lr̄e ꝛ vt mos gerať cuiq̃ lec. sūmať generalius sic vt in rubro. Prima ꝑs ponit allegatōes appellantis.Scda appellati.in tercia ꝓnūciat ibi ꝑmissis.Ab.

d ¶ Ingressus.videť q male.j.de priuile.pastoralis.qd verum est nisi spāliter hoc esset ei cōcessum.vt in decre.pastoralis.vel nisi clericus ꝑmortuus eorū noie possedisset.ē.de rest. spo.cū venissent.Ain. e ¶ De iure cōi.hoc em videť spectare ad ipm de iure.lxiij.dis.si in plebibus.j.de insti.cū venissent imo potius ad archiepm vt ibi dicit:qꝛ archidiaconus ď habebat ex donatōne archiepi. f ¶ Nomine.archidiaconi.et ita archidiaconus intelligebret possidere per alium: quia qui per alium possidet:possidere intelligiť.insti.de interdi.§.possidere.ꝛ.ē.de ꝑscrip.si diligēti.ꝛ.ē.de resti.spo.cū venissent.

g ¶ Unam ꝓcurationē.hec ratio nō fuit sufficiens quia solutio pensionis nec dominiū nec possessionē.ꝑbat.nec priuat aliū sua possessionē.ē.de fi.instru.inter dilectos ad fi.ꝛ.ē.tit. ꝓri.cū bertoldus.ff.de acqui.pos.cuius.§.j.Jo. b ¶ In cū statum.ē cum abbas ꝛ mōachi spoliati fuissent ꝑ laicos illos ꝛ non ꝑ archidiaconum.quō competit eis interdictum vnde vi contra archidiaconū:nec etiā videť fecisse ꝓtra appellationem monachorum:et sic est ꝓtra.ē.de resti. spol.cū ad sedē.in fi. ꝑōt dici qꝛ restituunť hic non ex vi interdicti sed iudicis officio ar.ij.q.j.in ꝓmis vbi remouet tercius qui successerat iaz defuncto ꝛ forsitan cōstitit pape qꝛ abbas possidebat:cuz appellatio fuit ab ipso interposita:vel forte hec facta fuerant ꝑ laicos mādante archidiacono vel ratū habente.vñ teneť vnde vi.vt.ff. de vi ꝛ vi ar.l.j.§.de iecisse.ꝛ.§.sed ꝛ sicꝫ ꝛ.ē.de resti.spo.cum ad sedē.Lau.vl quia sciēter archidiaconꝰ recepit rem qua monachi fuerunt spoliati:ꝛ ita successit in vicium.ē.de resti.spol. sepe.ꝛ.ē.d iudi.quia v.ꝛ hoc verius puto. vnde teneť ad ipsam rem restituendam cū fructibus medio tpe ꝓceptis. vt hic dicit: ꝛ non solum ꝓceptis sed qui ꝓcipi potuerunt.ē.de resti.spol. grauis.ꝛ qꝛ post appellationē rez recipit ab illis laicis:vñ oia restituūť in pristinuz statū tpe appellationis facte.

i ¶ Ex verisimilib⁹. sufficit ergo qꝛ sit probabilis causa appellationis licet nō sit vera vel necessaria talis videlicet vbet esse:q̃ si eět ꝑbata legitima esset tunc valet appellatio.j.eo.vt debitus.

a licet nō potuit nobis legem imponere vt eam teneamur infra dictū terminū expedire:cum et ꝓm legitimas sanctiones lis q̃ in cōsistorio ꝓncipis sperať inferri: absq̃ dāno more intacta ꝑmaneat:donec ipsam faciat introduci ꝛ a ꝓceribus dirimi iuxta morē.interim aūt nuncⁱ⁹ camerarij ꝓueniēs nūciū eorūdez nec ipso vsq ad terminū legitimū expectato impetrauit lr̄as ꝛ recessit. ¶ Quia d̄o fraus et dolus alicui patrocinari nō dz mādamus q̃tenus si est ita ꝓtibus ꝓuocatis audiatis cām ꝛc.

I Dē rofosi.ꝛ bondesi.ep̄is.

¶ Qui extra iudiciuz appellat ex verisimilibus ꝛ ꝑbabilibus causis ne in possessione molestetur si postea spoliať restituitur ante omnia in statum in q̃ erat tpe appellationis emisse.

Bone memorie.o.de camera ꝑsona ecclie d fasi.viā vniuerse carnis ingresso abbas scti augustini cātuariesi. eiusdē ecclie quaz ad se asserit ꝓtinere primo ꝑ quosdā monachos secundo ꝑ seipsum possessionem b ingressus ad nos pluries vocē ap.emisit:ne quis eum sup possessiōe ipsi⁹ ecclie ꝑsumeret molestare.cunq̃ aliq̃diu ꝑdictam ecclesiā pacifice possedisset:quidaz laici cātuarie.diocesis ipm abbatē ꝛ monachos de possessione ipsi⁹ ecclie ꝑ violentiā eiecerunt: ꝛ infra. ¶ Procuratorꝛ d̄o archidi.ꝓposuit ex aduerso qꝛ defuncta ꝑsona ecclie archidi. tm̄ dať eiꝰ custodia.imo archidi.qui fuerūt ꝑ tpe tam de iure c cōi q̃ de generali cōsuetudine tā in illa ecclesia q̃ in alijs vniuersis eiusdē diocesis hoc iure semp vsi fuerunt. Preterea ꝑfatus.o.noie archid.ecclesiā possedit eādem: vtpote qui ei vnā f ꝓcurationem: ꝛ.v.sol.noie ecclesie annis singulis exoluebat ꝛ infra. ¶ Premissis igiť diligē ter inspectis ꝑdictos abbatem b ꝛ monachos in eum statum in i quo tpe ap.facte ex verisimilibus ꝛ ꝑbabilibⁿ causis ad nos legitime intꝑposite fuisse noscūť ꝓpriētates partiꝫ vtrilibet saluo iure decernimus reducendos: ac fructus medij temporis ꝓceptos cēfuimus pariter assignādos eisdem.

I Dē.s.aug.ꝛ.s.gre.ꝑ ꝓtibus

¶ Itineris acceptio habet vim appellationis si seruanť ea que seruari debent in appellatione

Dilecti filij.i.et.h.ꝓriꝰ ꝛ monachorū cātuariesi. ecclesie nūcij retulerūt.qꝛ cū ꝑ cā que inter dictos ꝓriorē ꝛ monachos et cātuariesi.archiepm super capella de lamede vertebať ab ipsis ad se.apo. mitterē tur:idem archiep̄s post iter arreptū in eos excōicatōis sententiam ꝓmulgauit. ¶ Cum autē k plus sit ad se.ap. facto ꝓuocare q̃ verbo: ꝛ ipsis ꝓpter dictā latio.j.eo.vt debitus.

Dilecti filij. ¶ Si cōtra supiorē suū quis itinerat ad papam babeť ꝑ appellante ita qꝛ excōicatio postea in eū lata non tenet vel aliter ꝛ sic vt in rubro ꝓm vuū intrinsecum intellectum. Prima pars ponit querelam.Secunda dat iudicium ibi:cum autem.Ab.Si. k ¶ Facto.ꝓuocare.quoniā plus est factis demonstrare q̃ verbis diceret.ff.de edili.edi.si tamen.§.ci qui.ꝛ.ff.de legi.de quibus.in fi.ē.eo.ad audientiā ꝛ.j.e.vt nostrū.sic facto renunciat quis iuri suo.j.de his que fi.a ma.par.ca.ex ore.ꝛ.ē.de offi.dele.gratum. ꝛ etiam factis mentimur.xxij.q.v.cauete.ꝛ factis ꝓsentit quis.j.de cōdi.ap. ꝑ tuas.ꝛ ipso facto ꝓsentit quis malis.xliij.dis.si rector.ver. quid aliud est q̃ tacendo terga ꝑbuisse ꝛc.ꝛ factis quis ꝑbatur incontinens.xxviij.dis.priusq̃.ꝛ.xij.q.ij.q̃tuor.factis etiā ratum habemus.ff.rem ra.ba.l.iij.§.falsus. ꝛ factis negamⁿ deum.xij.q.iij.extimant.Et ita sicut nō tenet excōicatio post appellationē.j.de sen.ex.ꝑ tuas.sic non tenet excōicatio post iter arreptum ad papam.Sed nō est ita in archiepo.qꝛ papa

vocatus est in plenitudinē ptātis.alijs in partē solicitudinis. ij.q.vj.qui se scit.z.s.de vsu pal.ad bonorē.Jo.dixit aliā rōez sez qz nō itur archiepm p querimoniā.§ hoc est falsum.j.co. sollicitudinē.z.s.de offi.ordi.ad reprimendam.Sed videt q iter arreptū nō sufficiat p appellatōe in iudicio nisi iusta causa alleget talis:que si esset pbata ꝛc.j.e.vt debitus.cū aliter nō valeat appellatio:sed post sniaz diffinitiuā ñ sufficit iter arreptū nisi viua voce appellaret: qz ibi est opus facto.ar.j.de sent.ex. a nobis.vbi nō,p test iter arreptū in parte recisa.z in scriptis et appellādi est.ij.q.vj forma.z.j.e.cordi.li. vj.z.ff.d ap.a snia.§ vlt.alias iter arreptū nihil opat:nisi incontinenti quis appellet viua voce.z aliud añ sniaz qd post.qz excōicat post arreptū vt b z ita pinde habet ac si excōicaret post ap. vt hic.z pterea archiepus nō poterat ee iudex in cā ,ptia:cū inter ipm z capl'm ebora.esset controuersia sup capella ista.j.de no.ope.nunci.c.ij.p qua controuersia monachi isti ibant ad curiam.vñ excōicatio nō tenuit post iter arreptū:z sic nō obstat qd di iter arreptum nō sufficit p appellatōe in iudicio: quia hic nō erat iudex archiepus vt dixi.z credo idem esse si capitulum habeat cām cum epo.vt si capl'm mittat ad archiepm p cā illa.z epus excōicat nuncū post iter arreptum q snia nō tenet cū archiepus in hoc casu sit iudex epi:vl' dic qd secus ē in archiepo.vt dictum est.B.

Astoralis. ¶ In isto principio. Primo ponit psultatō Scdo rnsio ibi:rndemus.Ab.Si.

a ¶ Expsse.ar.q oia intelligūt ,pbibita q nō inuenitur in iure cōcessa.s.de trāsla.inter corpalia.vbi de hoc expsse indulget appellatio si etiam remota sit appellatio in rescripto si iudex denegaret restitutionē spoliato.s.de resti.spo.ex pquestione. Item si nō vult admittere recusationem psanguinitatis s.eo.postremo. Item si nō facit exprimi res petitas in libello s.eo.significātibus. Item si citat ptes ad locū nō tutū.s.eo. ex pte.si cogit ptes litigare coram subdelegato suspecto.s.de offi.delegato.sup questionū.in fi. Multa exempla posses assignare in quibus recipit appellatio: licet sit remota in rescripto.vbicūq; pmittit ius appellare fm antiqua iura bene admittebat appellatio licet cā in iure nō exprimeret dūmodo nō esset manifeste frustratoria.de qua intellige qd dicit vernos igit attendentes vbi p appellationem frustratoriam etiā si nō essz manifeste ꝛc.i.manifeste frustratoria alias si habeat qualēcūq; excusationē poterat appellare dūmō nō constaret ipsam frustratoriam.ij.q.vj.ad romanā.z pluribus alijs ibidem:z.s.e.psonas.z.c.puenit.z.c.cū sit romana.hodie vo siue sit remota appellatio siue nō in rescripto nō pōt appellari nisi ,pbabilis cā fuerat allegata talis:q si foret ꝛc. Item siue sit expsa in iure siue nō cā ,pter quā appellat dūmodo sit ,pbabilis bene tenet appellatio.j.e.vt debitus.z ita pstitutio ista addit huic decre.hoc.s.q sit causa ,pbabilis ,pter quam appellat nō sit expsa valet appellatio fm hāc decre.nō valebat qd operet remotio appellatōis hodie dicet.j.e.vt debitus.

b ¶ Emendari.non enim debuit appellanti obesse q nō fuit sue appellationi delatum cum appellatio eius iusta fuerit. ij.q.vj.appellatore.z.s.e.sepe.hodie vo non stamus huic sed ꝗ quod dicit.j.e.vt debitus,vt videlicet appellatio, teneat si cām ad ro.eccle.veniētibus intelligit ad se.ap.puocatū: mādamus quatenus si est ita:z dictos.i.z.h.denūciatis excōicationis vinculo non teneri.

Idem episcopo eliensi.

¶ Per clausulam appellatōne remota inhibet ois appellatio que a iure non indulgetur expsse.h.d.vsq ad.§.verum.

Astoralis officij diligentia:z infra. Questuisti: vtꝭ qsi inhibet ap.in rescripto frustratoria tm inhibita videat Nos igit attēdentes q p appellationē frustratoriam etiā si nō fuisset inhibita:negociū nō debeat impediri: respōdemus q quelibet puocatio intelligit reuocari: que a iure nō indulget expresse:§ si appellās fuerit gra

b uatus iniuste grauamen hmōi per superiorē poterit emēdari.

¶ Verum quia multotiens qs

c ad tpus p app.legitimam a iudicis sui quo ad aliquē certum articulū eximit potestate cōsuluisti nos: vtrū si quis excōicationis snia innodat? ante denūciationem ipsius ab ea tāq; minus rōnabiliter ,pmulgata i co

d casu in quo ante sniam appel. vires obtinuisset: curauerit ,puocare eo qsi p appel.interpo. excōicantis videtur iurisdictio

e dormitasse ipe denūciare possit eundē:z ad tempus ecclesiasticis beneficijs clericum spoliare

¶ Nos itaq; rndem? q cū exe/

g cutionē excōicatio secū trahat z excōicatus p denunciationez amplius nō liget:ipsum excōiuē grauāmen in iure sit expssum siue nō:dum tm sit ,pbabile.

¶ Verum. ¶ Licet sit excōicatus ab excōicatiōe appellet nihilominus renunciari pōt ac bñficij redditibus spoliari. Primo cōsultatio.Scdo rnsio ibi:nos itaq;.Ab. c ¶ Ad tps.q; cm appellat a iudice ordinario sup aliq ua causa ad tps tm exemptus ē ab ipso q; tū ad illū articulū.§ i alijs remanet iudex z tm pendente illa cā pōt illū si voluerit in alia cā tāq; suspectū recusare.s.e. ad B.si in vna.z.c.,posuit.z c.cum teneamur.z.j. e.romana.§.cum vo li.vj.in delegat. sec?.

d ¶ Casu. hoc dicit ,pter crimina notoria in qb? nō admittit appellatio.s.e.cū sit romana.z.c.,psulu it. e ¶ Dormitasse s.ne vlterius sit ,pcedendū:qz appellatione interposita extinguit ,pnūciatū.vt.ff. ad turpil.l.j.in fi.

f ¶ Executionē.hec rō nō est sufficiēs.qa nō appellat a snia excōicatiōis.nam cum quis absoluit ab impetitōe alicui? hmōi snia secum trahit execucionē z tm ab ea appellat.s.de excep.significauerūt.ab executore appellat si modum excedat.ij.q.vj.§.ab executore.z s.c.,pri.qd ad cōsultationem. Item snia furti.trahit secū suā infamiā.ff.de fur.nō pt.z.ff.de bis q no.infa.furti.Que est g causa.Pe.qui dixit q deus ligat z non homo.xj.q.iij.nemo. vbi de hoc.z a principe nō appellat. Illa videt verior rō vt homo crescat p meritum parendo etiā inique snie.ar.viij.q.j. sciēdum.z.xj.q.iij.quid ergo.z vt magis timeat disciplina ecclesiastica Lau. Jo.dixit q cōstitutio ecclesie hoc facit vt magis timeat.sicut cm pstitutio hoim facit q snia que cito.ligat quo ad eius effectum tardius liget.ij.q.vj.anteriorum.z.xj.q. iij.cū apud.Jo.§ videt q nō sit dūia inter sniam excōicatiōis z alias snias.imo idem:verbi gra:cum dico excōico te statim es excōicatus:ita q nihil aliud est necesse. Idem est cum dico pdemno te vt soluas illi.x.qz statim es pdemnatus:z si appellet ab ista snia pdemnatio nō remouet p appellationem imo remanes pdēnatus q̄tūcūq; appelles:sicut ille remanet excōmunicatus q̄ post excōicationē appellet:qd pz p sniam appellatiōis in qua dī.ōfirmo vel casso primā sniam.z sic snia semper durat vtroq; casu in alijs sententijs appellatio retardat id qd nondum erat.s.solutionem vel rei de qua pdemnatio facta est traditionem:qz verum est istum pdemnatum § nō est verum istum adhuc soluisse.z si statim pdemnatus solueret z postea appellaret nihil releuat talis appellatio nisi in cuentu cause appellatiōis.ff.de appel.cum ex cā. In excōicatōe nihil est qd possit appellatio retardare:verus effect? snie est vt cōdemnatus soluat qz ad hoc agit:z finis excōicatiōis est vt sit excōicatus.z in ipsa ,platione snie statim pueniet ad istum finem.§ in alijs sententijs cōdemnationis non statim p sniam psequit finem.i.iudicatum.z appellatio impedit solam executionem quia ad hoc est opus facto:licet pdemnatio sit facta. sed in snia excōicationis non est ita opus facto quo ad suum effectū nisi vt publicet. g ¶ Secū trahat.ex hoc pz q snia excōicatōis vel statim ligat:vel statim nulla est.§ quid si aliquis excōicat post appellationē,pbabilē aut iste est excōicat? aut nō.pbo q nō est excōicatus qz excōicatus est post appellationem ,pbabilem qz legitima est ergo nō ē excōicatus.j.de sen.ex.p tuas.z.j.eo.dilectis.sed ,ptra videt sic q iudex appellationis ,pnunciat appellationem nō tenere ergo p psequēs

pnunciat excõicationẽ tenuisse. Rñdeo quis dubitat an talis excõicatio teneat vel nõ: ex futuro pẽdet an teneat: sicut ex futuro euentu pendet an teneat mrimoniũ vel non. j. de frigi. ⁊ malefi. fraternitatis. in fi. vnde hec argumẽtatio nẽ valet iste est excõicatus post appellationẽ pbabilẽ q̃ si pbata esset ⁊c. ꝗ excõicatio nulla est imo est inferendus: ꝗ p excõicatõ nõ ē habẽdus ⁊ tñ reuera ex cõicatus est qꝛ statim ligat snia excõicatõis vel statim nulla ē. tñ si talis medio tpe acceptus esset ecclesiã nõ videt q̃ esset ea puãdus qꝛ ipm pbabilis error excusat. j. d sen. exc. sacro. cũ interim licite cõicet ei in oib⁹ sacris. j. eo. dilectis. ⁊ q̃cq̃d tunc facit valet iij. q. vij. §. tua. ver. ꝛ rũ. ⁊. C. d test. l. j. Itẽ qꝛ medio tẽpe status eius integer est. ff. nihil inno. appell. pẽ. l. vna. §. iteger. nec dãnat⁹ dr q̃ appellauit. ff. de pe. l. ij. §. ij. Jo.

a Subtrahunt. q̃ cm extra ecclesiã ē nihil noie ecclesie põt possidere. viij. di. quo iure. ⁊. xxiij. q. vij. c. ij. ⁊. iij. ⁊. xxxij. dist. eos. ⁊. c. pter hoc. si tñ nõ habet aliud vnde viuat: dico ei interim puidẽdum de bonis ecclesie ⁊ quia deposito puidet. l. dist. studeat. habenda est cm rõ ne egeat. ff. de re iudi. inter eos. in fi. ne cogatur in cleri opprobrium mẽdicare. xciij. dis. diaconi. licet videat q̃ male meriti publica egestate debeãt laborare. ff. depo. bona fides. Itẽ illud põt intelligi in eo casu qñ in snia hoc exprimit q̃ bona ecclesie subtrahant ei. cũ em excõicatũ cõperemus relegato. ⁊ relegato ad tps nõ subtrahant bona nisi hoc in snia exprmatur. C. de pe. l. deportatorũ. sic ⁊ in excõicato idem videt. naꝫ q̃diu q̃s alijs rõnib⁹ põt pstringi nõ sunt ei subtrahẽda stipẽdia. C. de execu. rei iudi. stipẽdia. xvj. q. vj. illud. q̃ aũt excõicatus est in vna ecclesia excõicatus est q̃tum ad alias. xj. q. iij. c. ij. ⁊. iij. ⁊. iiij. q. v. quisquis. ē. de offi. ordi. ad reprimendã. § nũquid est idem in suspenso. vt si suspensus est ab vno epõ q̃ suspensus habeat q̃tũ ad alios. sic si est suspensus ab officio qꝛ snia facit ius q̃tũ ad oẽs. xix. q. ij. due sunt. ⁊. vij. q. j. si quis p̃ sbyter. ff. de interdi. ⁊ rele. l. relegatorũ. §. interdicere. ⁊. §. se. Posset forte distingui. vtrũ suspensus esset p crimine qd irrogat infamiã vt tunc vbiq̃ suspensus sit: si nõ irrogat infamiã tunc nõ vbiq̃ est habendus p suspenso. ar. ff. de postul. ex ea. sed prius dictum ꝓualet quia suspensus ab officio nihil debet de officio ecclesiastico attractare. als est deponendus in b̃ eq̃parat excõicato. j. de cler. ex. vel suspen. mi. c. ij. ⁊. iij. sed si suspensus est a beneficio in vno loco tunc dico q̃ in alio loco p̃t habere bñficium. vt. xxj. dis. placuit. lviij. di. c. ij. Sed nunqd absolutus põt recipere vel petere fructus medij tpis sibi sublatos. distingue vtrum iuste an iniuste sit excõicatus si iniuste potest. ij. q. v. super causis. ⁊. ff. de re mili. l. pe. ⁊. j. de concess. pben. quia diuersitatem. si fuit iuste excõicatus non potest. C. de re mili. cum allegatis. libro. xij. ad hanc distinctionem facit op. j. de sen. excom. sacro. alioquin spe restitutionis facilius dẽ linquerẽt. l. dist. c. j. quia facilitas venie incentiuum tribuit dẽ linquendi. xxij. q. iiij. est iniusta. pene em nõ solent repeti. ff. d pdi. inde. pene. ff. de pcur. qui prio. §. vt in ceteris. Jo. Ego credo quicq̃d dixit Jo. lꝫ deposito puideat ne in cleri opprobriũ mẽdicare cogat q̃ excõicato in nullo sit puidendũ q̃ cõtemnit claues ecclesie cui participandũ nõ est nisi forte fame catum denunciare potest vt ab alijs euitet ⁊ illi puentus ecclesiastici merito subtrahunt cui ecclesie cõmunio denegat.

Idem epo parisien.

Si appellans ad supiorẽ cõparet corã iudice inferiori supcernẽtibus ipsam appellatio/nẽ ipsi appellatõi renũciare videt. Si autẽ pretet q̃ ppter hoc non intẽdit renunciare appellationi tanq̃ contrario allegans non est audiẽdus nisi notoriũ sit actũ illũ eẽ iniustũ supcui⁹ emẽdatõe adiuit inferiorẽ

Ollicitudinẽ pastoralis: ⁊ infra. Sane cũ sicut re/cepimus duobus coram epo litigantibus alter eorum ad sedẽ ap. appellasset eps appellantem reputans contumacem: ipsum excõicatõis vinculo innodauit qui corã metropolitano de episcopo sibi petijt iusticiã exhiberi: asserens q̃ post appel. legitime ad nos interpositam ipsum excõicauerat: ⁊ petens se ad eũ statum in quo fuerat app. tẽpore a metropol. reduci denunciari videlicet absolutum adijciẽs etiam quod ap. nõ renũciabat obiecte: sed prosequi volebat eandem. ⁊ infra. Nos igitur b inqui. r. t. respõdemus qd sicut metropolitanus de ap. ad nos c interposita cognoscere omnino d non valet: sic nec de his q̃ post appel. fuerant innouata: dummodo de alijs cognosci nõ possit: nisi de ap. pariter cognoscatur: vel de his que appellationis causam cõtingere dinoscũt e In quo casu si metropol. ad cognoscendum partes suas interponere forte psumeret eps posset ad ap. beneficium conuola- riret tunc debet ei snbueniri: quia poterit adhuc ad ecclesiam redire. Ber.

Ollicitudinẽ. Si excõicatus ab epo postq̃ appellauit ad papam hanc causam defert simpliciter ad metropolitanũ appellationi renũciat ⁊ archiepus nõ cognoscet qd si fecerit nõ põt eps appellare nisi notorium sit excõicationẽ non tenere vel sũma sic vt in rubro ⁊ ē bon⁹ casus cõis diuisio Scda ibi: nos igitur Ab. Si. b Talie rñdemus. Rñsio prime questionis q̃ fuit vtrũ metropolitanus de hmõi qõne valeat cognoscere.

c Cognoscere. dubitationis cã fuit hic qꝛ fuit hic noua iniuria. vñ opus erat noua q̃rela. ff. de excep. rei iudi. si mat. §. candem. ē secus est. qꝛ et si sit noua iniuria tñ pendet ex pcedẽti facto nec posset de illa cognosci nisi cognosceret de appellatõe. si. ē. c. cũ teneamur. ⁊ sic pz q̃ si suspendit iurisdictio alicui⁹ in principali ⁊ in accessorio. j. c. pri. §. preterea. sicut delegato principali delegat accessoriũ. ē. de offi. dele. pterea. ⁊. c. prudentiã §. sexta. Jo. ar. ē. ē. c. pri. §. j.

d De his que. sicut nec de priuilegijs dñi pape. ē. de iudi. cum venissent. nec de cã ad papam delata. ē. de offi. lega. licꝫ nec de cã specialiter alij cõmissa. ē. de offi. lega. studuisti. et. ff. de iudi. iudicium Uin. ⁊ est arg. q̃ idem iuris est in accessorio quod in principali. simile. j. e. c. pri.

e In q̃. hic innuit solutionẽ certe qõnis q̃ fuit vtrũ si eps appellauerit ab archiepo an tenuit appellatio.

f Eps posset. ē quare posset eps appellare cũ ipse dicat appellationem illius nullam ⁊ excõicauerit post illam appellationẽ. so. ideo appellat qꝛ si appellatio est aliqua p supiorẽ ad quem est appellatũ debet cognosci ⁊ corrigi qd postea minus legitime factum est ⁊ quia si metropolitanus pcederet ⁊ inueniret epm in culpa puniret illum ⁊ ideo audit appellãs tanq̃ cuius interest Uin. ē ptra. ē. e. qua fronte. §. de his. vbi nõ audit eps appellans ne absoluat excõicatus ab ipso. illud intelligit de eo qui petebat ab archiepo absolutionẽ offerẽdo cautionem. ⁊ ideo non tenet ibi appellatio epi pter periculũ ne decederet in excõmunicatõe. ⁊ quia eius nõ interest ne absoluat. hic vo appellat ne cognoscat vtrum sit iuste excõicatus vel iniuste. ⁊ eius interest ne archiepus de hoc cognoscat sunt em oino diuersi casus. ⁊ qꝛ iste non vult recedere ab appellatõe vñ non põt se intromittere archieps: ē si vellet recedere ab appellatione bñ põt archieps interponere ptes suas ⁊ cognoscere de illa excõicatione ⁊ illum absoluet. T. Sed q̃re iudex nõ põt cognoscere de appellatõne ab ipso facta sicut cognoscit an sua sit iurisdictio. ff. de iudi. si quis ex aliena. ff. si q̃s in ius vo. nõ ierit. l. ij. ⁊. ē. e. cũ parati. ⁊ ideo nõ põt cognoscere de appellatõe qꝛ cum pbabilis cã exposita est in appellatione iam exemptus est a iurisditõe illius ⁊ est illi suspectus: vt. ē. c. ad hoc si. ⁊. c. pposuit. ⁊ psumptio est p ipso q̃ semper vellet iudicare p sua iurisditione: ⁊ eadem est causa quare arbitri cognoscunt de suspitõe ⁊ nõ ipse iudex. ē cum dubitatur de iurisdictione secus est qꝛ de hoc ipso an sit iudex agit qꝛ sp psumit p iurisditione q̃diu in cõtrariũ ostendat ex quo apparet delegatio vel ordinaria iurisdictio: vt. ē. de rescrip. super

lris.in fi. a ¶Si vo.qui eñ alias non habet iurisdictionē si crimen est notoriū.habes.s.eo.puenit. b ¶Notoriū.hic innuit solutionē scde questionis que fuit vtrum archiep̄s renūciare debeat istū absolutū si inuenerit eum legitime appellasse.⁊ dicit q̄ si est notoriū mādatū ep̄i fuisse indiscretū vel iniustū.bñ pōt ꝗ facere.

c ¶Declarare.s nūquid pōt pnunciare sniam ep̄i iniustam: vel renunciare illum non ligatum videt q̄ sit cū notū sit ep̄m reliquisse:sed nō credo quia sic pnunciaret appellationem fuisse iniustā.⁊ sic vsurparet officium supioris si aūt vellet renunciare appellatōi sue tūc archiep̄s posset pnūciare sniam iniustam imo pnūciaret sniaz nullā fuisse ⁊ denunciaret illum absolutū si legitima appellatō pcessit.s.de offi.ordi. cum cōtingat.

d ¶Cum aūt.modo dat veram solutionē que perimit p̄dicta.⁊ est solutio prime questionis q̄ fuit vtrum metropolitanus cognoscere valeat de huiusmodi q̄stione quā iste appellans coram ep̄o deposuit.

e ¶Questionem.et ita magistrat? pōt facere iniuriā subdito. ff.ad.l.aquil.quēadmodū.§.magistrat?. ⁊.ff.q̄ me.cā.l.ij.

f ¶Renunciasse tacite.si.C.de iureiurā. si quis.⁊.s.de offi.delega.gratū.⁊.j.de bis que fi.a ma.par.cap. cū ore.vbi de ꝗ.⁊.j.de priui.accedētibus.et C.de iu.do.impe.l.ij.

g ¶Cāq̄ aduersa. nō.q̄ non audit ꝓponens aduersa.xxiij. q.vij.qd aūt.⁊.xiij.q. ij.q̄ ꝓposterum.⁊.s. de p̄sum.kras.lxxxiiij di.gesta.C.de mn.patri.pfes.li.x. arg.s.j. de regula.sicut.ff.de inoffi.test.papinianus.§.sed nec impubes.s.de p̄scrip.auditis.⁊ est hic arg.q̄ si aliquis cōtestat litē licet dicat illa verba:salua li.cōte.nihilominus facta est li.cōtest.ar.s.de psti.cū.m.fer.ar.s.ix.q.iij.saluo.ff.qui.mo.pig.vel hypo.sol.si debitor.§.si in vendi.ff.ad sille.berces.ff.de acq̄.bere.p herede.vij.q.j.pontifices.s.de elec.cumana.vbi de pte testatione tractat.

Ofactis. ¶Primo ponit partis narratio.Scdo diffinitio ibi:qz vo.Abas.

b ¶Faceret.in ꝗ eñ non incidit in canonē late snie.j.de de po.grauis.j.de sen.ex.vt fame.§ nunq̄d lz laico taliter detinere clericū bñtem administrationē ipsi?.ar.q̄ sic.j.ne cleri.vel mo.c.ij.§ nō credo ⁊ expone ibi depbēdāt in fraudē vbo.s.reddēdo rōnē admistratōis,ecclia tñ illis q̄ taliter deꝓbendūt in fraudē nō subuenit qz post ꝓhibitionē ecclesie hoc fecerūt vt ibi dicit sicut volebāt iudei cape iesū in vbo de pe.dis.vij.c.j. ver.hi eñ a deo ⁊c.si.ff.de pi.ac.l.vlti.

i ¶Interdictū hmōi.hoc facere potuit decanus ex spāli consuetudine vt ciuitatē vel ecclesiā maiorē supponeret interdicto naz de iure cōi secus est.j.de bis q̄ fi. a ma.par.ca.q̄siuit.

k ¶Tenebat. quia dum quis manet in crimine super quo appellat nō est audiendus.s.e.consuluit. ⁊ c.cū sit romana.in fi.

l ¶Irritū.quod facere nō debuit ꝓpter appellationē decani vt.j.sequit.Et tñ indictum nō tenebat ꝓpter appellationem ep̄i:qz qui facit quod ad ip̄m nō ptinet etiam si bonum sit improbat.xcvj.dist.bñ quidē.Tan.

m ¶Diuersos modos. qui fuerunt illi nō dicit hic. forsitan dixit ep̄s q̄ paratus erat dimittere sacerdotem prestita cautione de restituēdis rebus ecclesie vel de cōseruādo ecclesiā indēnē:vel si decanus oñderet ecclesiā illam ⁊ sacerdotē ad se ptinere:⁊ ita fuit appellatio iusta. vñ ꝗm hos vel cōsimiles modos volebat ei facere iusticiā: ⁊ ideo nō tenuit interdictū:qz nō erat notoriū captionē presbyteri iniuriosā esse vnde non obstat.s.e. consuluit.

n ¶Legitime.no.q̄ vocat appellationez legitimā ꝓpter ꝓbabiles causas q̄s exp̄sit appellās.qd sp facere dz qui appellat. j.e.vt debitus.⁊.c.cū spāli.§.j.⁊.s.e.bone ⁊.j.e.cordi.li.vj.

o ¶Ariō.do.vnde nō debuit audiri.c.pri.in fi.ii ij.q.iij.§.itē in criminali.v.q̄ falso.lxxiiij.di.gesta.xxiij.q.vij.qd autē.j.de pe.sup his.⁊.j.vt ec.be.vt nrm. p ¶Suspēdēdū.§ nō videtur q̄ snia interdicti possit suspēdi cū eñ interdictū ⁊ excōicatio pari passu ambulēt.s.e.ad ꝗ.qñ excōicatio nō possit suspēdi.s.e.pastoralis.§ nec interdictū.snia eñ statim ꝓsequit suū effectū.nā facti quidē questio in arbitrio ⁊c.ij.q.iij.§.notandū.nec iudex pōt efficere q̄n damnatū de furto sequat infamia.⁊.ff.de fur.nō pōt.Ad hoc dicas q̄ snia interdicti quā tulit decan? fuit sub ꝓditione vel in die plata qz suspendit ecclesiā qñcūq̄ eps cēt pñs.si.ff.de bere.insti.q̄tiēs.§.sicq̄s ita.⁊ talis snia bñ pōt suspēdi p appellatōz.s.e.pterea.ij.⁊ iō cū appellatio inꝓsita fuerit aū die ꝓditōis:imo cū appellatō pcessit sniaz ñ debuit postea nec potuit ferre nec exeq̄ sniaz inꝓdictū Pōt tñ dici q̄ñcūq̄ pur sit ꝓdictū pōt suspēdi ⁊ i ꝗ differt ab

quod etiā ab eodez ep̄o fuerat excōicationis vinculo innodatus ⁊ supradictus decan? ep̄m monuisset.vt ei restitueret vel saltē redderet presbyterum memoratum quem ad iurisdictionē suaz spectare firmiter asserebat ep̄us metuens ne decanus aliquid in suū piudiciū attentaret.se ac suum statuz ecclesie ac ciuitatis ꝓtectioni metropoli. supponēs ad eius audientiam appellauit.verū decanus post modicum tp̄s interdictū hmōi promulgauit.vt episcopo in ciuitate presente a diuinis in altisiodor.ecclesia cessaret. Postmodum vo cum die app.p̄fixo comparuissent partes coram officiali curie senonen̄.decan? allegans q̄ ap.ab episcopo interposite.ideo non duxerat deferēdum quoniam p̄sbyter supradictus adhuc in vinculis tenebat ad nos vocē ap.emisit.officialis aūt iudicauit irritū interdictū a decano post ap.ep̄i promulgatuz.⁊ infra. ¶Quia vo idē ep̄s diuersos modos exp̄sit ꝗm quos decano parat? fuerit sup captōe p̄sbyteri iusticiaz exhibere ad metropol.sedē appellās decanus nō potuit post hoc ferre sniam interdicti.et iō sniam ipsam ab eo post appellationem legitime promulgatam irritam decernimus ⁊ inanem nō obstāte q̄ decanus ad excusationē suā quasi variādo ꝓposuit q̄ priusq̄ ep̄us appellasset sniam tulerat cui? effectū ad tp̄s duxerat suspendendum

re:nam ad officiuz eius qui de ap.cogniturus est pertinet prudēter corrigere que cōtra ipam inuenerit attentata:si vo notoriū existeret qd mandatum ep̄i indiscretū fuerat vel iniustum cui non tenebat subditus obedire ac p cōsequentiā ei liqueat euidēter subditum legitime ꝓuocasse:pōt archiep̄s auctoritate metropol.declarare subditū irrōnabiliter extitisse anathematis mucrone pcussum.Cum aūt excōicatus q̄ appellauerat iuxta p̄scriptam formaz coram archiep̄o deponit contra ep̄m questionem metropol.ad recognoscenduz de causa pōt interponere partes suas:cū ille appellatōis ꝓsecutioni renūciasse tacite videat ꝗ si verbo vl facto app.se velle ꝓsequi ꝓtestet nō tanq̄ aduersa petens ⁊ sibi contrarius audiendus.

Idem ep̄o.a.cantori treteñ.

¶Per appellationem legitime interpositā principale cū accessoriis ad iudicē ap.deferr ⁊ sententie excōicatiōis ⁊ interdicti post appellationē late nō tenēt

Dilectis filijs decano altisiodoreñ.ac magistro.r. altisiodoreñ.ep̄i procuratore in nostra p̄ntia cōstitutis: idē magister ꝓposuit: qd cum dictus ep̄s presbyterum domus dei in qua dispensationem plenariaz obtinere dignoscit detineri faceret vinculis mancipatum ꝓ eo quod bona quedam eiusdez dom? que furtiue subtraxerat restituere detractabat proprer

in fr. ¶Primo ponit partis narratio.Scdo diffinitio ibi:qz vo.Abas.

b ¶Faceret.in ꝗ eñ non incidit in canonē late snie.j.de de po.grauis.j.de sen.ex.vt fame.§ nunq̄d lz laico taliter detinere clericū bñtem administrationē ipsi?.ar.q̄ sic.j.ne cleri.vel mo.c.ij.§ nō credo ⁊ expone ibi depbēdāt in fraudē vbo.s.reddēdo rōnē admistratōis,ecclia tñ illis q̄ taliter deꝓbendūt in

excõicatione sicut effectus originalis peti suspendit licet ipm originale maneat: de pse. dist. iiij. c. ij. sicut executio dignitatis alicuius suspẽdit. xv. q. viij. si quis pbr. sicut effectus accepti latõis suspẽdit licet nõ ipsa acceptilatio. vt. ff. de vo. inter vi. et vxo. cũ hic status. §. sinautẽ. vñ si relaxatum est interdictũ ad tps ipm tñ manet. ff. de pca. § si manente. nec est opus vt iterũ renouet. xxvj. q. vj. q̃ recedunt. et. C. de cura. furio. cũ alijs. et in casu isto si appellet nõ suspendit interdictum vt dictũ est. s. e. ad hec qm̃. sed lra sequẽs cuz interim tẽ. pradicit expsse. vñ si tpe suspensionis appellet non dz postea exequi interdictũ vt b dicit dũmodo appellatio sit legitima. Cõtrariũ tñ dixerũt lau. et vin. et tan. vt dictũ est. s. e. ad hec qm̃. § ista lra obstat eis. sed qd hic dicit intelligitur qñ interdictũ positũ fuit in die vel sb ꝓditõe. effect? vo excõicatõis suspẽdi nõ põt qr ẽcito quis est excõicatus est mẽbr̃ diaboli et ẽ priuatus sacris et cõione fideliũ. vñ ad hoc vt efficiat mẽbrũ dei necessaria est absolutio. xj q. iij. excellẽtissimus. papa tñ posset ei? effectũ suspẽdẽ. j. d sen. exc. si vo. qr de nulla snia facit aliquã. iij. q vj. hoc quippe. mai? em̃ est d nihilo aliq̃d facere q̃ de aliq̃ aliq̃d vel nihil. de pse. di. ij. reuera. ver. fi. in ver. sermo igit xpi. qui potuit facere ex nihilo qd nõ erat tẽ. Jo.

a ¶ Ecequendã. q̃a appellatõe interposita nihil est innouãdũ ii. q. vj. appellatione ff. nihil ino. l. vna. Ex hoc pt̃z q̃ iudex post appellationẽ diffinitiuã snam nõ debet executioni mandare alioq̃n restituat possessio appellãti añq̃ de appellatõe cognoscat. s. de iureiur. veniens. et idẽ dicit hic inferius q̃ appellatõe interposita nihil dz innouari. b ¶ Perturbare. q̃ pturbat diuinũ officiũ sine pena excõicatõis põt eijci de eccl̃ia. j. de sen. ex. veniẽs. et. c. cũ voluntate. §. si q̃s vo. c ¶ Deferendũ. primo nõ detulit § denunciauit interdictũ nullũ. vt. s. dz postea detulit q̃ ad pcessum principalis cause et aplos cõcessit vt hic dicit Tan.

d ¶ Principale. captio presbyteri fuit negocium principale accessoria fuerunt interdictum et eius obseruatio. et sic pt̃z q̃ idem iuris debet esse in accessorio quod in principali. s. de off

cũ interim ap. interposita pce/
a dere nõ debuerit ad snam exe
quẽdã officialis pcessuz q̃ post
ap. hmõi snaz interdicti irritũ
et inanẽ decreuit temerariũ iu/
dicans: cũ ap. ad nos interpo/
sita nil debuit innouari. Prete/
rea lz excõicatõis snia in deca/
num p eẽm pmulgata rite lata
prima facie videret cũ p dictũ
officialẽ esset pbibitũ ne serua/
ret in ecclesia interdictũ et deca
nus ne celebraret in eccl̃ia pbi
bendo diuinũ: videret officiuz
b pturbare qui tñ p ap. ad nos in
terpositã ex pte decani: cui etiã
c officialis duxerat deferendum
d aplos cõcedendo. nõ solũ pnci
pale negociũ sed accessoria eti/
am ad nrm referebant examen
eandẽ snam post ap. pmulga
tã decernimus virib? caruisse.
e Verũ lz archieps post ap. p̃ di/
ctã de qua sibi p officialis lras
innotuerat: decanũ denũciaue
rit euitandũ: senoñ. tñ canoni/
cos qui sanioꝛi ducti cõsilio cõi
cauerũt eidẽ: vt ap. ad nos int
f posite magis q̃ denũciatõi ab
episcopo facte deferent: incul/
pabiles iudicamus.

I Dem mediolañ. archiepo.

¶ Postq̃ papa aliquã causam ad se reuocat nõ valet pcessus postea p minoꝛẽ iudicez factus sicut non valet si fuisset ab eo le gitime appellatum.

g ET nrm pdeat de vultu dei iudiciũ: et infra. Judi cibus dedimus in mãdatis: vt si post scõm mãdatũ p qd toti? cognitionẽ negocij ad nrm iu/
b diciũ reuocauimus traditionẽ sigillo dicto. h. a te cognoscerẽt esse factã: eam decernerẽt irritã et inanẽ inhibentes illi ne q̃mõ/
i libet eo vti p̃sumeret. Cũ plus

sit roma. pon. ad se aliqd reuo/
care negociũ q̃ quẽq̃ ad eũ su/
per aliquo negocio puocare.

I Dem abbati sancti felicis. et g. canoñ. bonoñ.

¶ Si terminũ ap. pseqnde statutũ ab hoie altera pars pre uenit hoc tacito litteras impe/ trãdo littere nõ valent § termi nũ iuris etiã appellatus p̃ueni re põt dũmõ nimiũ nõ p̃currat et vbi ex dilatõe imminet pricu/ lum etiã neutra pte pseqnte põt iudex ad quẽ su plere ptes cõpellendos ad pse cutionem.

O Blate nobis vre lre cõti nebãt q̃ cũ quidam iudi ces: quibus causa q̃ inter sam/ bk. et rinocok. plebs vertebat. fu erat ab apo. sede cõmissa. p ple be sambriensi snam ptulissent: ac procuratores plebis de reno cok. ad nos fuerit sine termino appellatũ nec delatũ appellatio fuisset nec ad pseqtionẽ ipsius terminus a iudicib? ptibus as/ signat? plebani? de sambro. sup obseruatõe p̃dicte snie: sicut rõ nabiliter lata erat nras ad vos lras et alia pars alias commissi onis lras a nobis sup infirman da eadem postmoduz ad alios iudices impetrauit nulla in po sterioꝛibus lris d prioꝛibus ha/ bita mentione. vnde in dubita tione reuocato: an posterioꝛes iudices vl vos de illa debeatis cognoscere nos sup hoc cõsule re voluistis: et infra. ¶ Licz igt appellãti legitime a snia indul/ geat annus a lege. aut ex iusta
k cã bienniũ ad ap. interposi. pse quendã. quia tamen hmõi ter/ minus potest restringi nõ solũ
l a puocante verũ etiaz a iudice a cuius snia puocat. cũ ideo sit cõstitutũ non vt terminus ipse

dele. p̃terea. et. c. prudentiã. ad fi. et. ff. de iuris. om. iudi. l. ij. ff. de re. iur. cũ principalis. et. s. c. pri. ver. nos igit. e ¶ Post appellationẽ hmõi appellationẽ dicit legitimã et tñ factũ decani fuit minus legitimũ. si. j. de pcess. pben. constitutus. ꝗtum ad partẽ decisam. et sic videt q̃ appellatio minus legitima impe/ dit effectũ excõicatio nis. hoc satis potuit eẽ vt factũ decani fu isset minus legitimũ et tñ decan? ex alia cã postea potuit legiti me appellare.

f ¶ Quã denuncia/ tiõi: b videt q̃ in du bio magis stet appel lationi q̃ denũciatio ni excõicatõis et q̃ ip si snie cũ tñ potius p̃ sumẽdũ sit p snia q̃ p appellatõne. qr ap pellans tenet pbare sniam iniustaz: vt. s. e. cũ eccl̃ia. et est si. ff. de mino. minoꝛ. xxv. an. i fi. Jo. Credo q̃ cũ dubitat an teneat appellatio potiꝛ vitã dus est q̃ in dubio ei cõicandũ. ar. j. de de. ex. mi. illud. Ber.

Vt nostrum.

¶ Hoc. c. legit varijs modis vt cui libet lecture satisfaci at ita generaliꝛ sũma tur vt in rubro. Primo ponit dictũ. Secundo rõnẽ dicti ibi: cũ plus. Ab. si.

g ¶ Vt nrm. h dec. est pars illius quam babes. j. vt eccle. bñ. vt nrm. et p illã intel/ lige istã. b ¶ Reuo cauim?. et ita qnicq̃d postea factũ fuit non tenuit. et ita tradi/tio sigilli postea facta nõ valuit tãq̃ a non suo iudice. si. s. vt lit. pẽ. ecclesia sancte marie s. de offi. lega. licet. et s. de postu. bone.

i ¶ Cũ plus. sic ipso facto negat aliq̃s cle ricatũ. j. de sen. ex. cõ tingit. et. j. de vi. et ho cle. c. vl. et plus est re uocare negocium ad se q̃ sit appellare sed post appellationẽ ni hil est innouãdũ. s. e. pri. et. c. bone. q̃ mul to fortius postq̃ sup rior ad se negociũ reuocat inferior nihil facere põt. ij. q. j. no men. et si iudex dicat se velle referre negociũ supioꝛi statim te neat ptibus tradere acta. j. eo. intimasti. si ptes hoc approba uerint. C. de rela. l. ij. sit e. s. e. dilecti. vbi de hoc. Ber.

O Blate. ¶ Cõis diuisio. secda ps ibi: licz igit. q̃ distinguit et scõm membrũ distinctionis pseqnit ibi: si vo. in ter cia instruit iudicẽ ibi: supioꝛ. In quarta ibi: ex his pcludit ad scõm ꝓpositũ. Ab. Si. k ¶ Bienniũ. s. e. cũ sit romana. et. c. cõstitutus. l ¶ A puocante. s. e. psonas.

a ¶ Prorogari. nisi ex iusta cā. s. e. ex rōne. ⁊ cū sit romana ⁊ hic. b ¶ Appellatus. idē est ⁊ de appellāte. s. e. ex insinuatione. ⁊. s. e. sepe. c ¶ Pars appellata. pars appellata non pōt puenire terminū legalem: nisi sm q̄ hic dī. ij. q. vj. appellatore terminum vo statutum ab hoc neutra ps pōt puenire. j. eo. sepe ps appellans infra terminū legalem q̄cunq̄ pōt ⁊ si vult pt lras impetrare cū in eius fauorez ann⁹ concedat eidem. j. de confir. bone. Item ⁊ illd scias q̄ infra terminum legalē debet causa appellatōis eē terminata: nec potest vltra ptendi. ij. q. vij ci qui appellat. ⁊. C. de temp. ap. l. vlti. §. vlti. ⁊. l. nemo. nisi ex iusta causa progetur s. e. cum sit. ⁊. c. cōstitutus. ⁊ hic.

puenire nō possit: sed ne valeat
a progari: credim⁹ distinguēdū
in quo casu lre impetrant: ⁊ q̄d
dē q̄ certus termin⁹ ab appellā
te vel a iudice ap. pfigit prose/
b quēde si eo tacito appellat⁹ lras
impetrauerit: hmōi lre tanq̄ ta
cita veritate surrepte obtinere
nō debent aliquā firmitatē. Si
vo nō sit aliq̄s terminus a iudi
c ce vel ab appellāte pfix⁹ ps ap/
pellata infra terminū cōstitutū
d a lege dūmodo nimiū nō pcur/
rat vt appellātē in cōmissiōe im
petrāda suplantet cōmissionis
lras poterit impetrare: quaruz
aucte in ap. cā legitime pcedat
ita q̄ si appellans voluerit in cā
appell'. pcedere oportebit eum
agere sub iudice sic obtēto nisi
possit eū legitime recusare q̄ si
agere noluerit appellatus pōt
e nihilominus psequi cām ipsaz
maxie si sentiat sibi ex dilatōne
imminere grauamē. ¶ Supior
quoq̄ iudex si viderit ex dilati
one piculū imminere pōt et dz
neutro psequēte ap. occurrere
f vt piculū euitet: puta si a snia
lata sup confirmatiōe alicuius
electi fuerit puocatū: vt vtraq̄
ps velit etiā ad annū psecutio
nem ap. differre pōt vtiq̄: imo
debet superior iudex ad quem
fuerat appellatū terminū puide
moderari ne gregi dñico diu
desit cura pastoris. ¶ Ex his
igit cōsul. vre noueritis esse re/
spōsum q̄ p posteriores nō de
g rogat priorib⁹ legitime impe
tratis p quas ad cōfirmandam
snīam vel infirmandā. puia po
test rōne pcedi. ¶ Dem.

¶ Altera parte cōtumaciter absente pōt iudex ap. etiam principale negociū diffinire si post li. contest. fuerit appellatum.

Per tuas lras requisisti. vtrū si post latā snīaz vl saltē post depositiones testium publicatas fuerit a se. ap. ap. hi q̄ sup hec deleganť a nobis. si altera ptiū eoz se noluerit conspectibus pstare: cām sibi delegatam iudiciali possint calculo terminare. ¶ Nos igit cōsul. t. taliter rūdemus q̄ cū lis sit sup eodē negocio corā primis iudicib⁹ legitime ptestata potuerūt iudices delegati eo qui pueniť se p ptumaciā absentāte cū eis
h de meritis cause liquebit com/
missum sibi negocium diffinire
Dem in concilio generali.

¶ Appellās aī snīam tenet ex primere cām rōnabilē corā ipso iudice a quo nec admittit exceptio q̄ prius miserat nunciū ad se. ap. vel q̄ litteras impetrauerat q̄ nōdū sunt iudici pstate.

i Et debit⁹ honor deferat iudicib⁹ ⁊ litigatorib⁹ cōsulat sup laboribus ⁊ expensis
k ¶ Statuimus vt si q̄s corā ido
neo iudice puenerit aduersari/
l um ille ante snīam ad superiorez
pū nō possit: ⁊ ne valeat
pstare: ⁊ q̄ ⁊ si vult pt lras impetrare cū in eius fauorez ann⁹ concedat eidem. j. de confir. bone. Item ⁊ illd scias q̄ infra terminum legalē debet causa appellatōis eē terminata: nec potest vltra ptendi. ij. q. vij ci qui appellat. ⁊. C. de temp. ap. l. vlti. §. vlti. ⁊. l. nemo. nisi ex iusta causa progetur s. e. cum sit. ⁊. c. cōstitutus. ⁊ hic.

g ¶ Prioribus. hoc intellige dum tñ priores lre de alteri⁹ partis appellatione fecerint mentionē als nō valerent veritate tacita impetrate. j. d cōfir. bone. ⁊. s. de rescrip. ex pte.

Per tuas. ¶ Cōmunis diuisio. Secda pars ibi: nos igit Abbas Siculus. b ¶ Liquebit. no. q̄ si iudici non liquet de causa tunc debet constituere pñtem possessorem: nec audiret aduersarius nisi de pietate. vt. C. quō ⁊ q̄n iu. consentaneum. vel si liquet pcedat ad diffinitiuam snīam et hoc intellige in casu altero istius decre. cum fuit appellatū testib⁹ publicatis ante snīam. vt. s. de w. ⁊ ptu. put. vbi de hac materia plene dicit. Item si possessor est pñs ⁊ actor absens tunc siue lis sit contestata siue nō pōt dari diffinitiua snīa si cōstet de meritis cause. ⁊ sic intelligit. s. de w. ⁊ contu. causam. ⁊ sic potest etiam intelligi. s. de resti. spo. audita. ⁊. C. quō ⁊ quādo iu. anē. qui semel. sed si non liquet ei de causa absoluet reū ab obseruatione iudicij ⁊ in expensis condēnabit sibi actorē. C. de iudi. perandum. §. si quidē. nec obstat qd dī actore nō p bante reus ⁊ si nihil pstiterit obtinebit. vj. vl. actor. ⁊. j. vt eccle. be. vt nostrum. ⁊. s. de causa poss. ⁊ proprie. cum ecclesia. illa regula locū habet cum ambo sunt presentes. sed in alio casu istius decre. cum appellatur a sententia debet illam confirmare vel infirmare. ij. q. vj. in fi. Sed pone q̄ iudices priores qui tulerunt snīam condemnationis crediderūt actorem bñ pbasse intentionem suam cum in veritate nō pbasset in causa appellatōis altera ps q̄ appellauit est absens p cōtumaciā vt ibi dicit ⁊ ille p quo lata est snīa est pñs iudicibus pstat q̄ pñs nō pbauit vnde snīam pfirmare non pñt credo q̄ cassanda sit snīa ⁊ qz ille reus est ptumax adindicabūt pñti possessionez reseruata q̄one pritatis absenti sicut facerēt aī snīam vel dic q̄ sufficit tñ infirmare snīam pdēnando absentē in expēsis. ij. q. vj. in. §. appellatore. Ber.

Et debitus.

¶ Notabile et famosuz ca. bñs multa noua dicta vtrūq̄ius limitantia ⁊. b. d. in summa vt in rubro simpliciter inherēdo verbis lre. nā hec verba vario mō intelligunť vt infra dicetur diuidit principalr in tres ptes. In prima ponit duplex pstitutiōis cā. In secda constitutio ibi: statuim⁹. In tercia quedā pte statio vt ibi: Saluis. Ab. si. i ¶ Deferat si. C. qñ puo. non est necef. oēm bonorē. et sic ē ar. q̄ iudices bonorādi sūt pter suā dignitatē. k ¶ Corā idoneo. B iō dicit qz si pueniat corā nō suo iudice nō obest ei qz dz allegare priuilegiū fori nec pīudicat ei q̄ facit corā eo. s. de iudi. at si clerici. et s. de fo. pre. si diligēti ⁊. c. significasti. ⁊ ē ar. ad qōnē vtrū interruptio facta sit p lit. cōtest. corā nō suo iudice q̄ nō sit interruptio facta. pz. C. ne de sta. defun. si pr.

l ¶ Ante snīam. no. q̄ dicit aī snīam. ¶ de appellatione post snīam nihil statuit. qz qd de vno dī de alio negat. xxv. di. qualis. ⁊. s. de psum. nōne. qd verū credo. ⁊ idē dī in decre. noua. co. ti. cordi nobis. li. vj. Et ita pz q̄ hodie idē iuris est in omnibus iudicibus delegatis ⁊ subdelegatis ⁊ ordinarijs a quibus nō pōt appellari nisi cā rōnabili allegata scripta vel nō scpta qz dicit coram idoneo iudice: ⁊ sic non habet locum hodie decre. illa sup questionum. §. si vo duo. vbi dicit q̄ si delegatus alij cōmittat vices suas ab illo poterit appellari licz causa sit appellatione remota commissa: sed q̄tum ad alia bene tenet. Cum ergo remota sit appellatio ante snīam ipso iure vt hic p batur quid opatur remotio appellationis cum papa semper scribat appellatione remota. Jo. dixit q̄ remotio appellationis hoc hodie operatur vt post sentētiam appellari nō possit quin iudex possit mandare snīam executioni nō obstante appellatione nisi habeat cām pbabilem appellandi. ¶ si non est remota appellatio tunc pōt appellari post snīam sm q̄ appellabat aī constitutionē istā. s. de offi. dele. sup eo. sed hoc non

est verū. qz de appellatōe post sniam nihil statuit p istam cō-
stitutionē vt dixi. ⁊ Jo. etiā nō ꝓfitit in hoc. imo dicit q̃ si re-
mota est appellatio nō pōt appellari nisi in casibus exp̄ssis a
iure. s. e. pastoralis. ⁊ si nō est remota tunc appellat q̃tiēs ha-
bet ꝓbabilē cām appellādi talē: q̃ si esset ꝓbata ⁊c. vñ pōt di-
ci q̃ illud idē opatur bodie remotio appellatōis cū apponit in lr̄is qd olim opabat qz pōt appellare i causis tm̄ exp̄ssis a iure lz sit remota appellatio in nō exp̄ssis non poterit appellari. vt s. eo. pastoralis. vbi notant quidam de illis casibus ⁊ ita p remotionē apppellatōis nō posset bodie appellari in casibus nō exp̄ssis sed in alijs posset. Ex vi huius cōstitutōis pōt appellari vbicūq̃. quis grauat licet grauamen nō sit exp̄ssum in iure. ⁊ qz iniquū erat q̃ aliquis euidēter graiudicē absq̃ rōnabili causa nō prouocet: sed coram illo suam iusticiā prosequat: nō obstante
a si dicat: q̃ ad superiorē iudicez nuncium destinauerit aut lr̄as impetrauerit ab eodem priusquam delegato fuerint assigna
b te. Cum autem ex rationabili causa putauerit appellandum coram eodem iudice causa probabili appellationis exposita tali videlicet que si foret probata nire habentē priores lr̄as que nō sunt iudici p̄lentate. de b̄ tm̄ dixi. s. de rescrip. c. j. ⁊ ita patet q̃ ille qui primo suas lr̄as exhibet iudici siue p̄uenit alium in citatōe faciēda p ordinariuz vel p delegatum ille obtinebit. ad hoc facit. s. de rescrip. capitulū sctē crucis. ⁊ ita nō refert q̃ sint primē vel scdē re integra existente. ⁊ sic intelligit cōstitutio ista: re nō integra existente locū habēt alia iura: in quibus caueat q̃ nō valet scdm rescriptum nisi faciat mentionē de primo. B.

b ¶ Delegato fuerint. ⁊ ita videt q̃ si prime lr̄e delegato sint assignate nō potest p̄ueniri ab ordinario vel delegato p scdas nisi fiat mentio de primis. Sed q̃d si nō ꝓcedant primi iudices nunq̃d valebūt scdē vel q̃ diu debēt expectare scdi si non pñt primi ꝓcedere impediti iusta de cā. pōt dici q̃ in hoc casu locū habeat decre. illa plerūq̃. s. de rescrip. vt si nō ꝓcedant primi iusta cā cessante valeant scdē. Sed si nō curāt ꝓcedere tunc moueant p ordinariū vel p scdm delegatū vt ꝓcedāt infra terminū cōpetentē: qz vnus iudex ꝓpter negligentiā amittit iurisditionē ⁊ alter postea ꝓcedit in cā. s. de off. or. significauit. ⁊. s. de off. dele. prudētiā. in fi. ⁊. s. de fo. cō. licz. ⁊. c. tenore. ne de dolo ⁊ malicia ꝑs altera cōmodū ꝓsequat qz dignū ē vt ꝓpter negligentiā siue dolū ꝑdant iurisditionē. Ista notula intelligit cū prime lr̄e fūt iudici p̄ntate nulla citatōe facta p eas. s. nō est curandū de his q̃ in illa dicunt qz lr̄am istam p̄iusq̃ ⁊c. debet intelligi ꝓut dī in sequēti notula q̃ incipit: s. nunq̃d. ⁊ in fi. illius notule ⁊ si ꝓterea qz nō dī p̄uenta iurisdictio p solā p̄ntationē. licet lr̄a ista hoc innuat.

c ¶ Assignate. s. nunq̃d sola p̄ntatio lr̄ar siue assignatio sufficit vt non possit p̄uenīri ab ordinario siue alio delegato. ex hac lr̄a videt q̃ sic. Sed ꝗ potius videt q̃ sola p̄ntatio siue assignatio nō sufficiat: qm̄ video q̃ si duo sint ordinarij possuz aduersariū meū p̄uenire coram altero quē voluero eligere non obstāte si aduersarius dicat q̃ volebat ⁊ deliberauerat me cōuenire coram alio cum q̃ tractauerat nisi ipsius citatio p̄uenisset ⁊ idē credo in legatis siue delegatis siue in delegato ⁊ ordinario re integra. Rem intelligo integrā ante citationē p quā iurisdictio ꝓpetuata est ⁊ nō p p̄ntationē. s. de offi. dele. gratū. vñ qd dicit prius ⁊c. supplendū est maxime qz idē est post p̄sentationē ⁊ ante citationē nisi aliud videre. ⁊ b̄ dī in fi. illius not. ⁊ si ꝓterea p solā p̄ntationē vel additionē ordinarij nulla etiā facta citatōe nō est p̄uentus aduersarius s. p citationē p̄uentus est. s. de fo. cōpe. c. vlt. ⁊ p solā citationē iurisditio ꝓpetuat ⁊ nō p solā p̄ntationē. Si alibi inueneris vbi dicat q̃ sola p̄ntatio sufficiat reducas illa ad id qd hic dī. Ber.

d ¶ Ex rōnabili cā. Colligit euidēter ex hac lr̄a q̃sp sit cā appellatōis talis. q̃ si eēt ꝓbata legitima eēt. ponēda ē coram iudice a q̃ appellat. ⁊. j. cū cām. in fi. vbi dī de b̄. Sed pōt q̃rī q̃ cā dicat ꝓbabilis vtrū illa q̃ videt iudici vel alijs: videt q̃ b̄ nō sit referēdū ad opinionē iudicis. j. d sen. ex. sacro. sicut nec ad opinionē iudicis refert q̃d dicat manifestū: s ad ipam rei veritatē. j. de ver. sig. cū olim. ad id facit. iij. q. vij. iudicet. Sententiabit enim iudex in b̄ fm q̃ sibi videt habita tm̄ collatōe sapientū si nō est certus. ar. ff. de ar. q̃lē. ⁊ iudex estimabit ex opinione animi sui ea q̃ ꝓponunt. ar. iiij. q. iij. §. itē sepe fit. Si vero iudex dubius remanet qz iudex nō pōt certificari an sit ꝓbabilis vel in tali dubio deferat appellatōi. j. de sen. ex sacro. ad fi. q̃cūq̃ enim appellat a grauamine siue in iudicio siue extra cām rōnabilē dz allegare in scriptis fm tenorē ꝓstitutōnis Inno. iiij. j. e. corrdi. li. vj. alꝯ reputabit nō appellans. vt ibi dī. B.

a ¶ Rōnabiliter. qz cām quā ꝓposuit in appellando nō fuit ꝓbabilis vt ex euentu cāe apparet. Quid aūt debeat ꝓbare appellans in cā appellatiōis. dī. j. co. interposita. vbi de hoc. Sed qualiter remittiť ad illū a quo appellauit cū habeat cū suspectū. s. eo. ad hec. ſ nō pōt dicere illū suspectū cū ex ꝓria culpa processerit illa suspicio: sicut ille qui nō ꝓsequiť appel. s. e. psonas. z. c. cū sit romana. b ¶ In expensis. hoc generaliť obtinet q̃ qui deficit in appellatiōe puniť in expēsis. s. de testi. significauerť. de expēsis istis plene dī. s. de do. z. ꝓtu. finē. z. s. de rescrip. c. vlti.

c ¶ Alioquin. hic pz q̃ si iudex appellationis pnūciat appellationē tenere q̃ p hoc nō expirat ei⁹ officiū ſ incipiat postea cogscere de cā principali C. de re. credi. generaliter. §. sin autē. et in auē. de sanc. epis. §. si quis ꝓtra aliquez. in prima colū. col. ix. Dicas q̃ hoc locū habz q̃n appellať a grauamine aī sniaz: qz tūc iudex dať q̃si sub cōditione quo ad principalē cām. vñ ꝓmo cognoscit de grauamine z si inueniat legitimā appellationē tunc pnunciat legitime appellatū fuisse: et postea pcedit sup principali si male appellauerit pnunciauit male appellatū z remittit ptes ad priores iudices in expensis appellantē ꝓdemnando: vt hic dī: z sub hac forma semp rescribiť q̃n appellať a grauamine. Si vo appellať a snia diffinitiua tunc iudex debet cognoscere de meritis cause z videre an bñ vel male sit iudicatū. z si bñ sit iudicatū cōfirmabit sniam vel cassabit si male iudicatū fuit. vt. ij. q. vj. in fi. C. de ap. cos. in q̃bus dī q̃ iudex tm̄ pnunciare debet sniam iustam vel iniustā. Si vo plura capla sint in snia siue plures articuli iudex ꝓ parte pōt cōfirmare z ꝓ pte cassare z reformare sniam fm q̃ iustū fuerit. j. de testa. c. rainutius. z. c. rainaldus

d ¶ Causis. ille enim semp sunt referende ad se. ap. j. de bap. maiores. Que dicantur maiores cause. no. s. de offi. delega. q̃ translationem.

¶ Cum cessante. ¶ Diuidiť. nam principiū z finis ponūt duplicē cōstitutōis cām medium ponit cōstitutionem: ibi: statuimus. Ab. Si. e ¶ Comminādo. videť ergo q̃ si iudex ꝓminatoria verba ꝓferat parti q̃ ex hoc possit appellari nisi de hoc satisfaciat iudex: qd tm̄ non est verum qz ex officio suo cōminari debet. ff. de iudi. in pemptorio. z. s. de testi. in ite. tum ex ſris. in fi. nec etiaz debet statim quis moueri ꝓter asperitatē verborū. s. de rescrip. si q̃n. Sed qualiter iudex pōt mutare ꝓsilium suū in alterius iniuriā cōtra regulā istā. ff. de reg. iur. nemo. § certe eodē modo quo appellans pōt mutare ꝓsilium. vt. ij. q. vj. si quis libelles. sic z iudex: z intellige si appellans adhuc nō fecit sumptus ad ꝓsequendā appellationē ff. de condi. ob cau. da. si pecuniā. in prin. sed sumptus vellet reficere potest adhuc reuocare grauamen quia iam non interest illius. j. eo. interposita. §. ij. Sed nunquid iudex post xcē dies pōt mutare suam interlocutoriam. videť q̃ nō: qz postea transit in rem iudicatā sicut etiā in diffinitiua. s. de elec. cū di

deberet legitima reputari: superior de appellatione cognoscat

a Et si minus rōnabiliter eū appellasse cōstiterit: illū ad inferi

b orem remittat z in expensis alteri pti cōdemnet. Alioqn ipse

c pcedet. ¶ Saluis cōstitutionibus de maioribus causis ad sedem apostolicā referendis.

I Dem in eodem.

¶ Si iudex a quo est appellatuz a grauamine illud reuocat potest in principali eā pcedere

Q Um cessante cā cesset effectus statuimus vt siue iudex ordinariⁿ siue delegatⁿ aliquid cōminādo vel interloquēdo ꝓtulerit quo executioni mādato alter litigantiū grauareť z sano vsus cōsilio ab hmōi interlocutionis vel cōminatiōis effectu destiterit libere in cause cognitione ꝓcedat: nō obstāte si a tali cōminatione vel interlocutōe fuerit appellatū: dūmō nō sit ex alia legitima suspectⁿ ne ꝓcessus negocij friuolis occasiōibⁿ retardeť. I dē i eodē

¶ Volēs iudicē recusare debz corā eodē suspitionis cām ꝓbabilem ꝓponere. z cam corā arbitris cōiter eligendis ꝓbare. qua nō ꝓbata sua iurisditōe iudex vtitur in principali. ea vero ꝓbata remittit negociuz ad superiorez vel causam cōmittit de recusatoris consensu.

f Q Um spāli sit ꝓhibitōe ꝓuisum: ne q̃s in aliquē ex

g cōicationis sniam: nisi ꝓpetēti cōmonitione ꝑmissa ꝓmulgare ꝑsumat volētes ēt ꝓuideī ne forte cōmonitⁿ frustratorie recusatiōis vl appellatōis obtētu monētis possit declinare examen.

¶ Statuimⁿ vt si allegauerit se

h iudicē hꝯe suspectū corā eodez

i cām iuste suspitiōis assignet: et ipse cū aduersario vl si forte ad

k uersariū nō hēat cū iudice arbitros cōiter eligat aut si cōiť cōuenire nō possint absq̃ malicia ipē vnū z ille aliū eligat q̃ de suspitōis cā cognoscāt z si neqꝫ

l rint ī vnā ꝓcordare sniaz aduocent terciuz: vt qd duo ex ipsis

I dē i eodē

¶ Terciū. sub hac forma nō posset cōpromitti in duos. vt si diffentiant terciū eligant. s. de arbi. innotuit. z. ff. de arbi. itē si vnus. §. si in duos. § si in duos simpliciter ꝓpromittatur si diffentiūt ꝓtor eos cogere dz vt ꝓcordent vel terciū assumāt. ff. de arbi. itē. si vnus. §. principaliter. z. s. de off. dele. suspitionis. §. j. item ar. q̃ arbiter q̃ztū ad hunc casum posset egredi fines iniūctos qd verū est aūcte huius ꝓstitōis. als nō pōt. s. de arbi. cū dilectus. ff. de arbi. nō distinguemus. §. vlti. B.

lecti. z. s. de testi. significauerūt. ad fi. ar. cōtra. ff. de re iudi. q̃ iussit. pōt dici q̃ licet transeat in rē iudicatam quo ad hoc q̃ post decem dies nō possit appellari. non tm̄ quo ad iudicē q̃n possit reuocare suā interlocutoriā: qz z appellās post. x. dies possit renūciare appellatōi qz ipso facto renūciat q̃s eo q̃ nō ꝓsequiť ipsam. s. eo. psonas. Ꝑduertat tm̄ qualiter corrigat suā sniam siue errorez qz si ita dicat. Ego reuoco sniam meam siue corrigo errorē meuz: sic fateť se errasse. et sic ille habuit ꝓbabilem cām appellandi z sic videť q̃ iurisdi- dictio ab illo translata sit z sic canon non posset reddere sibi iurisditionez cū fateať cām a se trāslatā curialius ergo dicat. nō ereto te grauasse: sed si grauaui te in aliq̃ illud reuoco ar. colligiť ex hac ꝓcere. q̃ interlocutoria nō trāseat in rem iudicatam. Sed verū est q̃ non trāsit vt dictū est q̃n iudex bñ possit illam reuocare re integra. Sed ꝗtum ad illum cōtra quē lata est sententia si nō appellet infra. x. dies bñ transit et sibi imputeť q̃ nō appellauit: qz sniē acquieuisse videť. ar. s. ti. pri. q̃ ad ꝓsultationē. Jo. Jtē hic est arg. q̃ actio semel extincta reuiuiscit. ar. ff. de bo. pos. fm tabulas. l. pe. §. qui testō z est cōtra illud de ꝓse. dist. iij. si queris. z. ff. de solu. q̃ res. §. aream. § hoc est bñficio huius ꝓstitutōis. z qz iudicis est corrigere qd minus legitime fecerit. j. de accusa. qualiť z qū. alia iura plura hoc dicunt.

¶ Cum specīali. ¶ Prouidet ꝓciliū ꝗ frustratorias appel. z recusatōes i vtrisq̃ tradēs formā q̃liť iuste fiāt z quō in eis ꝓcedēdū sit. Et est. c. multū allegabile z q̃tidianū. Et pōt spālius ꝗ ꝓn. sic sūmari vt ī rubro. ꝗ recitat antiquā ꝓstitutionē. secdo ꝓmulgat nouā. ibi: statuimⁿ ibi. ꝗ poniť vna ꝓstitutō secda alia ibi. Porro. tercio ꝓtestať ibi. ceterū. ab. si. i ¶ Prohibitōe. quā habes. j. de sen. ex. sacro. g ¶ Competēti. trina scz vt. xvj. q. vij. oēs xcime. xvij. q. iiij. de ꝓsbyterox. z. xxiiij. q. iij. de illicita. b ¶ Corā eodē. s. e. secdo. i ¶ Juste suspitiōis Quid si dubiteť an sit iusta qz nō est in iure exꝑssa z alias dubitareť. rñdeo arbitri electi de hoc cognoscāt. primo an sit iusta. qz oīa q̃ ad hunc articulū ꝓtinēt ad arbitros ꝓtinent. s. de offi. dele. c. suspitiōis. k ¶ Cū iudice. hoc intellige q̃n iudex ordinarius ꝓcedit ex officio suo aliquē contra ad famam vel clamorē. j. de accusa. qualiter z q̃n. z sic loquiť ista cōstitutio in ordinario vt bñ declarāt sequentia: aliter intelligi nō pōt. z ita tam in ordinario iudicio q̃ extraordinario. s. inquirēdo potest iudex recusari.

a ¶ Districto pcepto. ⁊ sic videt ꝓ idē faciat preceptū cānonis qd facit pceptū iudicis vt bñficio bui⁹ canonis teneat cōcordare vel aliū eligere ꝯ qz canon iste penā istā nō imponit iudex recusatus cōpellat illos ⁊ penā eis imponat si nō pcordant. §. de offi. vele. suspitionis. in fi. que sit potestas istorū arbitrorū di. §. de off. de le. c. suspitionis. in fi.

b ¶ Terminum. ab ipso iudice pfigendū infra quē arbitri suspitōis negociū terminare pcurēt. j. e. ti. legitima. in cōcil. lugd. que corrigit illā suspitōis in hoc tm ⁊ merito iudex accusatus arbitris iterū terminum pfigere dz infra quē cām suspitōis de terminēt sicut iudex a q appellat pōt ⁊ dz pfigere terminuz appellāti infra quē cām appellatōis psequat alioqn in cā pcedet: vt in. §. se. ⁊. §. e. sepe ⁊ eadē rō ē in vtroq casu. s. ne pretextu friuole appellatōis vel recusatōnis negociū proget. iō decre. illa suspitōis corrigit q̄tū ad hūc articulū. b.

c ¶ De recusatoris. no. ergo q ꝯ cōstitutio loquit in ordinario qd ex eo pbat q iudex recusatus pmittit aliq negociū illud qd nō pōt facere delegat⁹ inuito recusatore. §. e. scdo. imo statim suspensa est ptās ipsius. vt ibi dictū est que loquit in delegato tm sic. §. de fo. ope. si qs j clericus. ⁊. xj. q. j. puenit. et. §. e. ad hec. ⁊. j. vbi ordinarius recusatus cōmittit aliq cām pbatā pmo suspitione fm tenorē huius cōstitutōnis. Sed j. §. de fo. cōpe. licet. vbi ordinari⁹ recusatus nō cōmittit negociū. immo ibi recurrit ad aliū iudicē: ꝯ illa loquit fm psuetudinē loci cū vacat imperiū nec cōtinet ius cōe ⁊ sic ptz ex hac cōstitutōne q ordinarius pōt recusari ⁊ cā suspitionis pbanda est coram arbitris: ⁊ fm determinationē istius intellige iura ꝑdicta que loquunt de recusatione ordinarij. Nota q hec clausula de recusatoris assensu fm Jo. si determinet totalem disiunctā cōmittat negociū vel ad superiorem remittat in optione recusatoris est an velit negocium committi an ad superiorem referri. Et dicit Jo. q intellectus iste pbabilis est si determinat primā ptem tm tunc lra vult q fm voluntatē recusatoris eligēda sit psona cui cōmittat negociū dum tm non sit suspecta. intellectus iste nō videt pbabilis. imo improbabilis. iniquum em esset q actor ad volūtatē ipsi⁹ rei ipm pueniat. nā p modica cā qnq traheret eū ad papā vt illū fatigaret laborib⁹ et expēsis. sic posset sepe ptingere q potius renūciaret liti q̄ vellet taliter laborare vel posset eligere talē lz illū recusare non possit q cām suā male tractaret. vñ dicas de recusatoris assensu ⁊ etiā de assensu actoris vt de vtriusq ptis assensu pmittat negociū recusat⁹ qd pbat. §. de fo. ope. si qs j. ⁊. §. e. ad hec. j. vbi dī. te insistēte iudicē eligāt ipse ptes. ptes em cōi pscnsu

d decreuerint. robur obtineat firmitatis. sciantq se ad id fideliter exequēdū ex iniuncto a nobis in vtute obediētie sub obtestatione diuini iudicij districto pcepto teneri. ¶ Cā vo suspitionis legitima coram ipsis infra ope

b tentem terminū non pbata sua iurisditōne iudex vtat. At ipse

c pbata legitime de recusatoris assensu psone idonee cōmittat negociū recusat⁹. vel ad supiorē trāsmittat. vt in eo ipso pcedat fm q fuerat procedendum ¶ Porro cōmonito ad app. obstaculū cōualāte. si ei⁹ excessus

d euidētia rei vel ipsi⁹ cōfessione aut alio mō legitimo fuerit manifestus cū appellatōnis remediū nō sit ad defensionē iniquitatis. sed ad pfidiuz innocentie institutū nō est puocatōi hmōi deferendum. ¶ Excessu q̄z dubio existēte ne friuole appellationis diffugio appellans iudicis pcessum impediat corā eodē pbabilē cām appellatōis exponat. talē videlz q si foret pbata deberet legitima reputari. et

e tūc si habuerit aduersarium infra t̄minū fm locoꝝ distantiā ⁊ tpis q̄litatē ⁊ naturā negocij ab eodē iudice moderādū ap. cāz psequat. quā si psequi non curauerit. extūc ipse iudex ap. nō

f obstāte pcedat. nullo autē aduersario cōparente. tunc iudex ex suo officio pcedat. Ap. cāsa coram supiore pbata. supior sue iurisditōis officiū exequat. Sed si apllans in ei⁹ pbatiōe

b defecerit ad eū a quo ipsū maliciose appellasse pstiterit. remittat. ¶ Ceterū has duas pstitutiones premissas nolumus ad

k regulares extendi contra suas speciales obseruantias.

Ho Ono. iij. decano cācel. ⁊ cā/tori linconiē.

¶ Si iudex cōfessionē aduocati eadē die reuocatā p litis cōtestatōe velit habere vel pcessum a subdelegato subdelegati factū ratificat licite appellat

Cum cām que inter abbatem ⁊ frēs de valle sancti iohānis ex pte vna ⁊ priorem ⁊ canonicos de nouo loco ex altera sup ecclesia de oblisetb vertit. r. sancti angeli diacono cardinali cōmisimus audiendā. ⁊ infra Procurator pdictoꝝ prioris ⁊ canonicorū ppoluit q cū coram subdelegatis iudiciū de

l legatorū inducias ad proponēdum exceptiones dilatorias petijsset. quia aduocatus ipsi⁹ ductus error respondit q ecclesia de nouo loco ecclesiam de qua erat questio p. xl. annos et amplius pacifice possederat. lz ipse eadem die aduocati errorem

iudices eligere debēt cū ordinari⁹ recusat. ff. q. j. puenit. si partes nō pcordauerint tūc iudex pmittat alicui psone neutri pti suspecte ⁊ q dicit d recusatoris assensu pcipue intellige requrēdus ē assensus recusatoris ne iterq recuset illū exq̄ psentit in illū. §. de off. vele. insinuāte. ⁊. c. sup qōnū. §. nos. ⁊. §. verū. ⁊. iij q. iij. offerat. ⁊ silr cōsensus actoris requrādus ē ne ipm postea recuset: qz lz sit actor posset eū recusare. vt §. de fo. cōpe. si qs j. nūq̄ fuit intētio dñi pape q ptās cōmittēdi resideret penes recusatorē ⁊ ī ptāte iudicis est remittere negociū ad supiorē vel pmittē de assensu recusatoris ⁊ etiā actoris sic dictū ē. ⁊ ꝯ determinatio de assensu recusatoris determiat tm ꝯ verbū pmittat.

¶ Porro. ¶ Sūma vt i pn. vl sic in notorijs ñ admittit appellatio i dubijs cā pbabilis corā iudice ē ex pmēda q̄ debeat legitima reputari quā si nō psequit iudex a q in cā pcedat. Idē si psequt et nō pbat ꝯ aūt pstitutio nō extēdit ad regulares ꝑ dicit qd i notorijs. scdo qd i dubijs ibi excessu q̄z. tercio ptestat in fi. ibi ceterū. ab. si.

d ¶ Confessiōe. Ita pz q nō admittit appellatio j cōfessionē vel si excessus sit manifest⁹ euidētia rei vl alio legitimo mō: puta p sniam. Istis tribus modis factuz dē notoriū. j. de cob. cle. ⁊ mu. c. vl. Confessus nō audit appellās. ij q. vj. q̄cūq̄. cōsuenit tm dici q sola pfessio nō impedit i crimiali q̄n possit appellari ij. q. vj. §. sūt q̄z. i ciuili tm si vellet pbare errorē audit. ff. d cōfes. cū fideicōmissū. §. de pfes. c. vl. ꝯ hic nō admittit qz a cōtestatiōe nō appellat. ⁊ extra ordinē agit hic.

e ¶ Infra terminū. no. q triplex ē termin⁹. vt no. §. e. psonas. ⁊ ibi illd videas

f ¶ Procedat. ad petitionē aduersarij vt differat a sequenti qñ iudex ex officio suo pcedit.

g ¶ Corā supiore. Sz q̄lit p cedet supior qñ eps pcedit ex officio: nūq̄d vocabit eps. credo q sit vocādus vt defendat pcessuz suū si voluerit sic vocare aduersari⁹ in alio casu cū ē ibi actor ⁊ re⁹ nec tūc necesse ē iudicē eē pñtē q̄ tulit sniaz qz ius ei⁹ ñ ledit. ar. ij. q. vj. ꝯ etiā

h ¶ Defecerit. ⁊ sic vt q appellās teneat pbare se iuste appellasse qd vex ē si appellatio recipit als nō. j. e. inēposita. et sic pfūit p snia iudicis. §. de renū. in pñtia. ar. j. §. de pba. qñ j. §. dic q pfumit p snia iudicis ex q̄ apparet de actis: ꝯ p cessu nō pfumit si dubitaret de ipso nisi qtenus pstiterit vt i pstitutōe illa qñ j.

¶ Has pstitutiōes. s. pñtē ⁊ illam. j. de sen. ex. c. sacro.

k ¶ Regulares. §. e. repbēsibilis. ⁊. §. e. c. ij.

Cum cauam. ¶ In prima ponit narratio appellantis

l ¶ In seda iudicum datio ibi: Mandamus. Ib. Si.

¶ Proponendū. qd iudex ex officio suo etiaz facere debet. §. ti. pxi. inter monasteriū. ⁊. §. de excep. pastoralis.

a ¶ Litis ꝓtest. qd verũ est. vt. iij. q. vj. §. exceptio. ⁊. ē. ti. pri. inter monasteriũ. ⁊. C. de excep. si quis aduocatus.

b ¶ Judices. delegati. c ¶ Testiũ ꝗbus receptis iudices de legati examinationē ꝗrundā testiũ omiserũt quibusdā qui vices suas alijs cōmiserant ⁊ illi quosdā testes recepunt ꝑmi iudices delegati approbauerũt receptionez illoꝝ testiũ cū de iure talis receptio nonvaleret, ꝓter que grauamina exiterit appellatũ. d ¶ Eadē die aduocati. Sed nūqd est istud necessariũ vt eadē die debeat reuocari vel qñcūq; ante sniam. videl q qñcūq; ante sniam. vt. ē. de ꝓfes. c. vlt. ⁊. C. de iur. ⁊ fa. ig. error facti ⁊. j. de censi. olim. vbi de hoc. vel saltē vsq; ad triduũ. C. de error. adu. l. iij. Jn casu isto videl q cadē die debeat reuocari vel saltem añq; fiat aliqd i cā p qd videatur approbare hmōi ꝓfessionē: puta si ꝓducerētur testes vel si aliqd aliud fiat qd tñ post lit. cōtes. fieri debet.

e ¶ Lis ꝓtest. nō fuit. ergo videl q si nō ꝓbabit q cōfessio ea dē die fuerit reuocata ꝑ ꝓsequēs lis fuit cōtestata ⁊ sic p indirectā ꝓfessionē aduocati etiā fit litis ꝓtest. si. ē. de w. ⁊ cōtu. prout. ar. ē. de elec. dum. ij. ⁊. ē. de li. contest. c. vno. vbi dr q'p narrationem ⁊ rñsionem fit litis ꝓtest.

f ¶ Delegatus. a pnc̄ipe. C. de iudi. a iudice. c. ē. de offi. dele. sup questionum. §. si vo. p hoc pz q reprobata est opi. illoꝝ qui dicūt q subdelegatus post lit. ꝓtest. pōt alij vices suas subdelegare ad instar p. curatoris qui post li. cōtest. factus est dñs litis. vñ pōt postea dare aliū ꝓcuratorē. C. de ꝓcu. nulla. ⁊. l. neq; ⁊ sic volunt intelligere illā decre. ē. ti. pri. cū bertoldus. q̄ expresse cōtradicit huic. § illa nō ꝓtinet ius q̄tum ad hoc nec fuit obiectuz ⁊ ita p patiētiā tolerat. j. de ꝓben. cum iam duduz. in fi. q ius nō ꝓtineat: pz p hoc q hic dicit nō nisi delegatus a principe cām pōt alij delegare nō distinguēdo ante lit. cōtest. vel post. ⁊ ita ibi nō potuit de iure delegari. Est ergo tenendū q subdelegatus alij subdelegare nō pōt. q: sic ⁊ illi possent iterū subdelegare qd esse nō dz. ⁊ est sile in excōicatione q̄ nō transit in terciā ꝑsonā. ⁊ qd dr delegatus ab alio q̄ a principe nō pōt alij cām delegare: intellige de eo qui est delegatus ab alio ad vnā cām. nam si esset ci delegata vniuersitas causarũ bñ posset vnā cām alij subdelegare. ff. de iudi. cum ꝓtor. §. j. als nō pōt. ff. de offi. pconsu. ⁊ leg. legatus. q: q̄si ordinarius videt.

g ¶ Dummodo hec. Sed nunquid possit in causa appellationis ꝓnere aliam causam quam expressit in appellando: videl q sic. ē. e. constitutus. Jtem ⁊ noua causa pōt opponi in cā appellatōis ⁊ noua instrā ⁊ allegatōes. ē. de fi. instru. cum ioan. ff. de ap. scio. ē. de testi. fraternitatis. ⁊. C. de tem. ap. per co: rigens ipsius responsionē q̄ sue petitioni cōtradicere videbat: ne p eam aliquod sibi posset p̄iudiciũ generare: pro eo q

a ante lit. cōtes. sunt exceptiones dilatorie ꝓponende: coram eisdē

b iudicibus reuocauit. Judicez tñ p hmōi responsionē erroneā aduocati lit. cōtesta. fore credē

c tes ad receptionē testiũ partis alteri⁹ ꝓcesserũt: ⁊ infra. ¶ Adā dam⁹ quatenus si dicti prior et canonici legitime ꝓbauerint q

d p ꝓcuratorē ipsoꝝ eadē die aduocati responsio extiterit reuo

e cata: q: sic p cōsequens lis contestata non fuit: vel q delegati testes receptos a subdelegatis subdelegatoꝝ suoꝝ approbaue

f rint cū nō nisi delegat⁹ a principe cām alij valeat delegare: quicqd ab ipsis post ap. eorum

g factũ est: dūmō hec in appellatione expressa fuerint: nuncietis irritum ⁊ inane.

I Dem decano ⁊ thesaurario ⁊. p. petri canonico zamorenſi.

¶ Nō sufficit appellāti q exceptionē legitimā ⁊ verā opposuit ⁊ appellauit nisi doceat pp exceptionē nō admissā appellasse

Dilecto filio. G. capellano nro. d. pbytero. et. i. capituli salmātini ꝓcuratori a nobis auditore cōcesso ꝓcuratoꝝ capituli ꝓposuit coram eo q cū dictus pbyter sup receptione sua in salmātina ecclia executorias a nobis ad archidi. ciuitatē. ⁊ collegas ei⁹ lras impetrasset: coram eis fuit ex parte capituli allegatũ q cum in ipsa sit ecclesia certus numer⁹ canonicoꝝ iuramēto firmatus: de q in lris ad eos directis mentio nō fiebat: p eas nō debebāt cōtra ipsos ꝓcedere: ⁊ ne aliter faceret fuit ad nram audientiam appellatũ: ⁊ infra. ¶ Qm igit ⁊ si p cōfessionem presbyteri factam coram auditore ꝑdicto ꝓstiterit salamātinā ecclesiā habere certũ numerũ canonicorũ iuramento firmatũ: ⁊ hmōi exceptionē coram executoribꝰ fuisse ꝓpositā: ⁊ q appelatum extiterit ab eisdem: q: tñ nō constitit q ꝓpter exceptionē hmōi nō admissam aliamue legitimam fuerit appellatum mandamus quatenus si vobis constiterit prefatam exceptionē huiusmodi de certo canonicorum numero iuramento firmato: vel alias legi

b timas exceptiones fuisse ꝓpositas coram ipis executoribus nec admissas. ac ideo partem capituli appellasse. ipsorum executorum ꝓcessum denuncietis irritum ⁊ inanem.

I Dē. s. andree archiḋ. ⁊ magistro. i. canonico de melteñ.

b̄ac. ⁊. ē. vt li. nō ꝓtes. accedēs. § ꝑ videl expressū. ē. e. vt debit⁹ vbi dr. q appellat cām appellatōis ꝓpter quā appellat dz allegare coram iudice ⁊ b̄ expresse idē dicit lra ista dūmō b̄ in appellationis cā expressa fuerint. ⁊. j. e. pri. Sup b̄ ita distingue aut appellet a grauamine añ sniam diffinitiuā aut a sniā diffinitiua. si a grauamie añ sniam tūc necesse est allegare coraz iudice appellatiōis cām sui grauaminis talē q̄ si cēt ꝓbata cēt legitima vel q̄ esset expressa i iure ⁊ tūc in cā appellatiōis nō pōt aliā allegare vt hic dicit ⁊. ē. e. vt debit⁹. ⁊ est rō q: nō appellat nisi a grauamine. Sz ꝓpē hāc cāz quā d nouo vult ꝓponē coram iudi. ap. nō grauabat nec ꝓpē b̄ appellauit: ⁊ iudex appellatiōnis cognoscere dz tñ sup eo ꝓ quo appellauit ⁊ papa semp ita rescribit in appellatōib⁹ ante sniam si est ita. Si vo aliqs appellat a diffinitiua tunc nō est necesse aliquā cām allegare cū appellat: sed sufficit dicere appello ab iniq̄ sniaꝝ tunc in cā appellatōis pōt opponē nouā cām ⁊ noua instrā. ⁊ sic loq̄tur. ē. de fi. instr. cum Jo. ⁊. l. scio. ⁊ p hanc decre. illa. ē. e. ꝓstitutus. spālē intelligit i cā electiōis vt ibi dr. ⁊ decre. illā accedens intellige vt ibi dr. itē in alijs appellationibus extra iudiciũ faciēdis expmēda ē cā ꝓpter quā appellat. j. de his q̄ fi. a ma. p. ca. c. j. ⁊. ē. eo. bone. ⁊ ē. de elec. cū nob. ⁊. ē. eo. dilectis. ⁊ in scriptis ꝓponēda est: als reputabit nō appellans in decre. Jnno. iiij. cordi nobis est codē ti. li. vj. Ber.

Dilecto. ¶ Sūmat vt i rubro ⁊ ē casus no. ⁊ q̄ttidian⁹ pma ps ponit factū coram auditore narratū. scdo pmittit cām ⁊ pmittit q̄re ibi: qm̄. ab. si. b ¶ Propositas. sic pz q cā ꝓpē quā appellat ꝓponēda ē coram iudice a q̄ appellat et sic fuit cā ista legitia q: nō e verisile q papa ex certa scia mandasset illū recipi ꝑ iuramēta canōicoꝝ. imo videt papa circūuent⁹. ē. de rescp. ꝓstitut⁹ in pte d̄cisa. Idē cēt etiā si statutū canonicoꝝ ꝓfirmatū fuisset solūmō p sedē aplicā ⁊ sine iuramēto. ē. de ꝓsti. cū accessisset. ⁊ ar. j. de ꝓui. ex pte. ⁊. ē. d rescp. cū ordine. Itē pz b̄ q lz exceptio ēt legitia ꝓposita nō admittat si ñ sit appellatū ꝓpē ipsā lz appellatū sit nō dz retractari ꝑtextu illi⁹ exceptōis qd factū ē q: snia ꝑ ius litigatoris bñ tenet a q̄ nō ē appellatū. lz ñ teneat ꝑ ius ꝓstitutōis lata. ē. ti. p ri. cū inter vos. ⁊. ij. q. vj. §. diffinitiua. v. itē si snia. C. qñ. pro nō ē necess. l. ij. ⁊. ff. q̄ sen. si. ap. resci. l. §. j. Itē ex b̄ pz q̄sq; appellat a grauamine nō tñ expmit cām illā in appellatiōe ꝓpter quā appellauit. Sz aliā ꝓseq̄ nō pōt: q: ꝓpē illā nō appellauit de b̄ dictū ē. ē. e. pri. Itē videt q in cā appellatōnis sufficiat ꝓbare cām ꝓbabilē fuisse ꝓpositā coram iudice a q̄ appellauit Et nō admissam: ꝗ b̄ intelligendū ē fm qd dr. j. e. interposita.

Nicolao militi. ¶ Summaē vt in rubro fm cōem intellectum licet glo. aliud senserit. Diuidit primo ponit vationem auditoris ⁊ petitionem appellantis. secō dat iudices ibi: Mādamus. Ab. Si. a ¶ Appellationi. pōt eim quis appellationi sue statuere terminū ad ipsam psequendam. ē. eo. psonas. ⁊ c. oblate. et si talis appellatio a iudice vel ab aduersario fuerit pbata. tūc appellans teneē pro sequi causam p sufficientem pcuratorem ad causam parte altera eam psequente als in expensis appellator cōdemnabit vt hic dicit. ⁊ idez intelligе in diffinitiua: vt cum appellans statuit terminum ad psequēdā appellationē suam: teneē appellatus mittere sufficienter ad cām suā defendendā: als pcedetur ad pfirmandā vel infirmandā sniam etiā altera parte non psequente. vt. ē. de renū. veniens. Si vo appellans nō pfixit terminum appellatiōi sue psequende nec a iudice nec ab aduersario appellatio fuit approbata: tunc sufficit appellanti mittere pcuratorem ad impetrandum ⁊ cōtradicēdum altera parte etiam psequente. j. eo. titulo interposita. §. j. ad hoc facit. j. e. ti. cordi. lib. vj. vbi dicit si appellatus voluerit: qa approbat appellationē. ⁊ sic ideo vterq; teneē mittere sufficiēter vt ibi dicit Sed si appellat⁹ noluerit psequi appellationem qz eam nō approbat: tunc sufficit appellanti mittere simplicē nunciū ad impetrandū ⁊ cōtradicendū a cōtrario sensu horum verborum si appellatus voluerit. ⁊ ita h̄ dicere. ⁊ illa interposita. §. j. loquunt in diuerso casu ⁊ nō ptrario. Et notat q terminus statutus ad psequendā appellationē a iudice vel ab aduersario vicē obtinet pemptorij. ē. eo. sepe. De hac materia plene nota. ē. de renū. veniēs in glo. q incipit sed nō videt. Ber. b ¶ A tpe appellatōis factas. qz extūc fuit cōtumax: exquo nō misit sufficientē pcuratorē. qz extūc videtur citatus ad cām simile. ē. de dolo ⁊ cōtu. cū dilecti. ē. e. rep̄ hensibilis. ⁊ c. sepe.

¶ Appellās q terminū ap. pfigit si mittit pcuratorē ad impetrādū ⁊ ptradicēdū tm̄ ⁊ appellatio fuit recepta a iudice vt approbata a pte aduersario legitime psequenti pdēnat in expēsis.

Nicolao militi ac fratri. e. monacho mōasterij sctē marie scti adriani diaco. cardi. pcessimus auditorē: in cuius p̄sentia cū dictus mōachus non nisi ad impetrādū ⁊ ptradicendū pcurator fuerit institutus: suplicauit humiliter idē miles vt cōtra ipsos tanq; ptumaces procedere deberemus: et infra. ¶ Mādamus q̄tenus si vobis cōstiterit dictos abbatē ⁊ puentum appellationi sue terminum pfixisse: cū ad psequēdā eandē sufficientē pcuratorem non miserint memorato milite ipam personaliter prosequente ipsos ad restituendas expēsas a tēpore ap. factas eidē militi pdēnetis

I Dem epo mantiñ. et. p. canonico tuscañ.

¶ Ab eadem sententia ab eodē tercio appellare non licet

Ua nobis. R. tutor filiorū quōdā. B. ciuis tusculañ. petitōne mōstrauit: q cum inter ipm ex vna pte. ⁊. F. p se ac. p. tutore quondā filij. B. ex altera sup quadā summa pecunie coraz iudice tusculañ. q̄stio verterek. i. diffinitiuā p eodem R. sniam pmulgauit: q̄ bis fuit p iudices delegatos cōfirmata: ⁊ infra. Sed ps altera q̄ semel ⁊ ietrū appellauerat tercio vocē apellatōnis ad nos emittēs. P. ⁊ eius college cognitionē ipsius snie a nobis obtinuit delegari: et infra. Cūq; R. sctē marie i cosmed. diac. cardi. sup ap. tercio ad nos emissa vtriq; pti a nobis dat⁹ audit interlocut⁹ fuerit illos nō potuisse de iure tercio appellare. ¶ Nos p dicto. p. ⁊ ei⁹ college dedim⁹ in mādat vt i negocio ipso neq; q̄ pcedere attētarēt. I dē magistro. G. archid. ⁊ offi. lemoñ.

¶ Appellatio omissio medio iudice interposita causam nō deuoluit exceptione opposita.

Dilecti filij prior et puēt⁹ de lacu rubeo trāsmissa nobis petitione mōstrarūt: ⁊ infra. Ex pte dictorū prioris ⁊ cōuentus fuit excipiēdo ppositū q cum omisso dioce. epo fuisset ad archiepm appellatū: ad quē gradatim fuerat appellādū in cā ipsa de iure pcedere non debebat ꝗ quia officialis archiepi hmōi exceptionē admittere denegabat: ipsi ad nram audientiā appellauerūt: ⁊ ifra. ¶ Quo circa mādamus q̄tenus snias post hmōi appell. latas in eos gunt pdicte decre. referente. significantibus vel forte illud obtinet de consuetudine pscripta vt ad illos archiepos appelletur omissis medijs. Si vo opponat exceptio nō valet qd postea fit si pter hoc appellet si consuetudo nō obstat: ⁊ ita intellige quod hic dr: sed. l. ista. ff. quis ⁊ quo. l. j. §. j. multum cōtradicit. quia dicit q generaliter debet appellari ad primum delegantem ⁊ non ad illum qui delegauit. sed intellige legem illam in subdelegatis vt si appellatur ab aliquo subdelegato cui commissa fuit tota causa a delegato adviuersitatem causarum appellari debet ad primum delegantem: ⁊ sic intellige legem illam fm illam decre. sup questionum. §. porro. Sed si appellet a delegato tm̄ siue sit delegatus ad vniuersitatē causarum siue sit delegatus ad vnam cām tm̄: semp de iure appellandum est ad suum delegantem. ⁊ sic intellige qd dicit hic. et in. l. pdicta. ff. quis ⁊ a quo ap. l. j. alie vo leges loquunt in ordinarijs. ⁊ c. metropolitanum. illud generale est q ad papam pōt appellari omisso medio pter plenitudinem ptātis. ij. q. vj. quotiēs ad romanam. ⁊ in pluribus alijs. c. ibidē. qz p simplicē querelam potest adiri cum ipse sit iudex ordinarius singulorum. ix. q. iij. cuncta. ⁊ c. p principalem. nisi in casu illius decre. sup questionū. §. porro. Et sic omnia plana sunt de appellationibus interponēdis ab officialibus episcoporum vel

Dilecti filij. ¶ De subditor delegato epi ad archiepm appellare nō lz. b. d. Vel generalius sic vt in rubro fm cōem intellectuz Primo ponit querelam appellantis qui Secō dat iudicē: ibi Quo circa. Ab. Si. e ¶ Monstrauerūt ex parte ⁊ quendam militē clarementeñ. diocesis ex altera super quodā nemore. f ¶ Post hmōi appellationē ex hoc patet q gradatim ē appellandū ar. v. q. vij. metropolitanū. ⁊ q. vj. anteriorū. §. illo videlicet. ⁊. ē. de offi. dele. sup questionum §. porro. et. ff. de appel. impatores. C. de appell. pcipimus. ff. q̄s ⁊ a quo appellari l. j. j. rñ. Sz ptra. j. ē pōen. referēte. ibi appellatū fuit ad archiepm omisso epo. ⁊. ff. quis ⁊ a quo appel. l. j. §. j. ⁊. j. de no. op. nun. significantibus. vbi omittit medius ⁊ meli⁹ dicas q gradatim est appellādū ⁊ de iure fm canones tamen si omittat medius et nō opponat exceptio coram isto superiore: bene valet q p ipsum fit: sic intelli

vel archidiaconoꝝ vel alioꝝ inferioꝝ. Dicas q̃ cũ idẽ sit audi
toriũ siue curia ep̃oꝝ ⁊ eorũ officialiũ si appellek ab officiali-
bus ep̃oꝝ: appellãdũ est ad archiep̃m de iure nõ ad episcopũ
⁊ si appellek ab archidiacono vl̃ ei⁹ officiali: appellandũ ē ad
ep̃m ⁊ nõ ad archiep̃m. tñ si ꝓsuetudo est q̃ appellek ab archi
diacono vel eius offi-
ciali ad archiepiscopũ
omisso ep̃o valet ap-
pellatio: ⁊ hoc totũ ba
bes in quadam decre.
Inno. iiij. eo. ti. q̃ inci
pit: romana. ⁊ idẽ cre
do q̃ si cõsuetudo sit
q̃ appellek ab officia
li epi ad ep̃m q̃ tene-
at appellatio: non ob
stãte qd̃ di i illa decre.
romana. ne a seipsis
ad eosdem videat ap
pellatũ. xvij. di. mulk.
vbi appellat ab aliq̃
ad sep̃m cũ alijs. i. ab
archiep̃o ad sinoduz:
vbi ip̃e est tãq̃ caput.
⁊ ē sile. ff. qñ appel. sit
l. j. §. solet. vbi appel-
lat ab ordine ⁊ p̃side
ad ip̃m p̃sidẽ. ⁊ decre.
p̃dic. referẽte. ⁊ signi-
ficantib⁹ loquunt de
ꝓsecutudine cũ illa de-
cre. romana. qz ibi ad
mittit appellatio ab
archidiacono ad ar-
chiep̃m omisso ep̃o. ⁊
b nõ tenet. Sz hoc de-
cre. videt ꝗria p̃dictꝰ
trib⁹ decre. vbi tenet
appellatio omisso epi
scopo. ⁊ b nõ tenet: ⁊
tu dicas q̃ debuit hic
appellari ad ep̃m et ñ
ad archiep̃m: qz b nõ
fuit appellatũ ab offi
ciali epi: ⁊ a q̃da ma-
gistro. R. canõico cla
remõtis cui ep̃us spe
cialiter cãz cõmiserat
q̃ nõ erat de curia dio
cesani epi: ⁊ iõ ad epi
scopũ q̃ cõmisit cãm
gradatim fuerat ap-
pellandum: ⁊ hec habentur in antiqua decre. in parte decisa.

denũcietis penitus non tenere.

Reg. ix. magistro scholariũ
lh. ⁊ g. de rupe canonicꝰ sancti
Andoniani morieñ. dioce.

¶ Si is qui desijt esse tutor no-
mine pupilli cõuenit ⁊ innitus
poterit appellare.

Ex parte. AD. dñe de colb.
nobis fuit oblata querela
q̃ cũ nobis mulier dña de belle-
bron. sup quibusdã terris ip̃am
noie filiorũ suorũ coram iudici-
bus autoritate nra traxisset in
cãm eadem in iudicium ipsoruz
excipi fecit p̃sentia: q̃ cuz res de
quibus in iudicio agebat: ⁊ pre
a dicti filij eius sub potestate ⁊ tu
tela ip̃ius minime pmanerẽt cũ
ia ad secũda vota transisset sup
his ei nõ tenebat ipsorũ nomie
quorũ tutrix esse desierat respõ-
dere. sed qz dicti iudices hac ex
ceptiõe neglecta nihilomin⁹ ad
hoc compellebãt eandẽ ipsa sen
tiens se grauari: nostrã audien-
tiã appellauit. ¶ Ideoq̃ mãda
mus: quatenꝰ si ita est: reuoca-
to in irritũ q̃cq̃d post appella.
inueneritis attentatũ: audiatis
hincinde proposita ꝛc.

¶ Dem magistro ⁊ fratrib⁹ do
mus morieñ.

¶ Si iudex ꝗ iure dubitãs vult
ꝓsulere supiorẽ dz ꝓsultaiõis co
piã ptibus edere aꝗs eius vbis
cõsultatiõis fides nõ adhibet.

Ex parte. III. ¶ Diuidit: qz in ꝓma parte ponit appel
lantis querela. in secũda dat iudices: ibi. ideoq̃ manda-
mus. Ab. sic. a ¶ Sub potestate ⁊ tutela: filius nõ dicit esse
in ptãte matris: sed patris q̃tũ ad ius patrie potestatis. insti.
de pa. po. §. ius aũt. qz filius familiã patris sequit ⁊ nõ matrꝰ
insti. de leg. ag. tute. §. j. ⁊ j. de cõuer. infi. c. vl. sed p officiũ tute
le bene recidit filius in ptãte matris. illud tamẽ regulariter est
verũ q̃ femina tutrix esse nõ põt: qz virile officiũ est. C. qñ mu-
lie. tut. offi. fun. po. l. ij. ⁊ ff. de regu. iur. l. j. ⁊ §. de arbi. dilecti.
nisi a ꝓncipe tutelã impetrauit: vt. ff. de tute. l. vlti. tamẽ si ma-
ter maior est ⁊ nullus tutor legitimꝰ sit vel datus nõ sit impu-
beri in testamẽtũ. vel si sit excusatus potest repetere tutelã filij
⁊ ip̃a iurabit q̃ ip̃a nõ trãsibit ad secũdas nuptias: ⁊ renũciet
velleiano sub hypotheca rerũ suarũ. C. qñ muli. tute. offi. fun.
pot. l. ij. ⁊ iij. olim sic obseruabat. hodie tamẽ per autẽ. p̃fertur
mater omnib⁹ tutoribus legitimis ⁊ datiuis: sed nõ testamẽta
ris renũciando simplici verbo secũdis nuptijs ⁊ nõ p iuramẽ-
tũ ⁊ velleiano ⁊ omni alio auxilio: vt si obligauerit se p pupil-
lo nõ iuuet. C. qñ muli. tute. offi. fun. potest. auẽ. matri ⁊ auie
tin auẽ. de here. ab intesta. veni. §. ex his. col. ix. ⁊ in auẽ. vt ma
tres sine pb. tute. gerant. §. qz ꝗo. col. vij. ⁊ C. qñ mu. tute. offi
auẽ. sacramentũ. ⁊ q̃cito ad secũdũ mrioniũ cõuolauerit solu-
ta est tutela q̃si mortua esset. vt. v. §. qz ꝗo. ⁊ ita patz q̃ mulier
ista bñ excipiebat q̃a tutrix esse desierat trãscundo ad secũdas
nuptias. Ite si trãseat ad secũdas nuptias nõ reddita ratione
tutele oia bona sua et
mariti secundi tacite
sunt filijs obligata. C
in q̃. cau. taci. pi. §. l. si
mat. ⁊ in autẽ. d nup.
col. iiij. §. si aũ tutelã
Ite in pncipio debet
facere inuẽtariũ ⁊ sa-
tisdare rez pupilli sal
uã forze: vt in autẽ. vt
ma. sine pbi. §. vl. B.

Ultimasti. et in.

Ex parte. Ultimasti: ⁊ infra. Preter-
ea hospitalarijs ignorãti-
b bus ⁊ nõ facta eis copia de inq̃-
sitiõis ꝓcessu ad nos relationẽ
trãsmisisse noscunt: cũ iux̃ legiti
mas sanctiões quotiẽs relatuꝝ
se iudex q̃libet pollicek illico liti
gatorib⁹ apud acta cõsultatõis
exemplum edere teneatur.

Dem archiepiscopo archi. ⁊
g. canonico turoñ.

¶ Si ante litẽ ꝓtestatã circa pn
cipale negociũ iudex aliq̃d ino
uat vl̃ die assignatã sine cã pue
nit licite appellat. Et si pcurator
datus ad impetrãdum sup appel
latõne nõ seruauit formã mãda
ti audit appellãs etiã post annũ

Significante aureliañ. ep̃o
nos noueritis accepisse. q̃
cum decanus ⁊ capitulũ magd.
ip̃m sup eo: q̃ dicebãt alibi quã
ĩ stallis decani ⁊ capituli p̃dicto
rũ carnifices carnes vẽdere nõ
debere corã iudicib⁹ auc. ap. cõ
uenissent: petentib⁹ tandẽ deca
no ⁊ capi. notatis iudicũ officiũ
c implorãdo: vt cũ idẽ ep̃us post
citatiõz carnes ĩ stallis alijs vẽ-
di fecisset q̃ p eũ sup b factũ fue
rat: in statũ pristinũ reuocarent
p pte ip̃ius fuit ꝓpositũ q̃ cum
d lis p̃serti nõ fuisset sup negocio
cõtesta. locum implorãtio hmõi
nõ hẽbat adijciẽs q̃ cũ de ꝓsen-
su partiũ corã dictis iudicib⁹ ad
ori. l. iij. in fi. ⁊ xxvij. q. j. si custos. ⁊ c. si bõ. Si ꝗo iudex dubitat
de iure ⁊ vult ferre negociũ supiori exemplũ cõsultatiõis illico
tenek edere ptibus: vt si forte min⁹ plene referat vel cõtrariuz
quã debeat vel in p̃iudiciũ alteri⁹ ptis: partes cõtradicere pñt
⁊ appellare. C. de rela. l. j. ⁊ ij. ⁊ hic. Si aũt tũc non appellaue-
rit postea cũ ꝓnceps rescripserit non poterit appellare. ij. q. vj.
§. biduũ. in fi. quia approbasse videt appellationẽ: vt ibi. ⁊ ff.
qñ appel. sit. l. j. j. rñ. ⁊ qz hospitalarijs ignorãtibus relatio fa-
cta fuit: non tenuit relatio qz exemplũ relationis ostẽdi debet
litigatoribus: vt dicũt leges p̃dicte: de q̃bus hic fit mentio.

Significante. II Primo ponit appellanẽ narratio. in se
cunda cause cõmissio: ibi. Ideoq̃. Abbas Siculus.

c ¶ Post citationẽ: certe nec aũ citationẽ nec post debuit epi-
scopus molestari sup possessiõe carnificij lite pẽdẽte si ip̃e possi
debat cũ capitulũ sup hoc cõueniret ep̃m. vñ pz q̃ erat in pos-
sessiõe de q̃ nõ debuit eijci lite pẽdẽte. §. vt li. pen. c. j. ⁊ ij. xvj. q.
iiij. volumus. vnde male petebat capitulũ: vel si capitulũ possi
deat agẽs ꝗ ep̃m ne inquietarek adhuc nõ poterat implorare
officiũ iudicis lite nõ cõtest. vt. j. sequitur quod magis videk.
d ¶ Presertim. i. maxie: qz nec post litẽ cõte. debuit ei auferri
possessio si ip̃e possidebat. ⁊ veri⁹ videk q̃ capitulũ possidebat

vt dixi. a ¶ Prouenire: qd facere nō poterat: q: pendēte dila tione iudicij officiū cōquiescit nisi ptes cōsentiant. C. de dila. si ue ps. ex cā tm mutat dilatio qñq. ff. de arbi. die aūt. in fi. ⁊ ar. ff. de re iu. q iussit. ⁊. s. eo. cū cessante. ar. ⁊ est notabile q iudex data dilatione nihil facere posset aliq̄ terminū altera pte inuita.

b ¶ Sup his: no. scz q iudices lite nō pte. reducē wlebant capitulū in pristinū statū: vt carnifices non venderent carnes alibi q̄ i stallis capituli qd facere nō vebebāt cū ad huc possent recusari lite nō cōte. iij. q. iij. offerat. ⁊ ita ante lit. pte. iudex delegatus circa ꝓncipale negociū nihil facere pōt. ar. s. de rescrip. sup lr̄is. ⁊ sup eo q pendēte dilatōe pcedere wlebant qd facere nō poterāt: vñ valuit appellatio. ar. cōtra. s. de offi. iudi. c. ij. in fi. pōt dici q illa loquit i ordinario cuius iurisditō fundata est cui⁹ etiā officiū aliq̄ li. pte. ⁊ post implorari pōt tēpore cōpetēti sed nō dilatōe pendēte aduersario cōtradicēte: vt hic dicit: ⁊. C. de dila. siue hic loquit de delegato cui⁹ iurisditio non est firma aliq̄ li. pte. q̄re eius officiū implorare non pōt aliq̄ li. pte. ⁊ maxime dila. pendēte: vt hic pz. vel verius dicas q ibi loquit de alio officio iudicis qd petit incidēt fauore minoris vel alterius q̄ vtit iure minoris h̄ de alio qd q̄si respicit ꝓncipale factū qd imutatū est ab aduersario: ⁊ qd etiā cōpeteret maiori post li. cōte. coram delegato. sed non ante nec pendente dilatione: vt dictū est.

c ¶ De inhibitiōe: ⁊ sic ptz q pcurator nō pōt excedere fines mādati: alⁿ nō nocet domio. C. de pcu. si pcurator. ⁊. s. de offi. dele. cū olim. Si vo simplicit cōstitutus fuisset nulla forma data sibi de iudicib⁹ impetrādis nō posset eos recusare q̄s procurator impetrasset. s. de cā pos. cū olim. ⁊ h̄ a cōtrario sensu. vñ hoc. sed videt q nō sit ampli⁹ audiēdus post ānū. et sibi imputet q tali cōmisit negocia sua. ff. de mino. cū mādato. in fi agat ergo ep̄s s̄ pcuratorē vel s̄ eum q̄ circūuenit pcuratorē ipm ff. de w. ⁊ elegant. §. qui wlo. h̄ pcurator circūuentor forte nō erat soluēdo. ⁊ ita restituit ꝓtra aduersariū. ff. de eo p quē fctm̄ erit. l. vlt. j. rñso. vel auditus fuerit ep̄us ex generali clausu. si q̄ iusta causa mihi videbit in integrū restituta. ff. qui. ex cau. ma. l. j. in fi. ar. s. de in inte. resti. ex lr̄is. ar. j. de pig. significāte. quātū cm̄ in ipso fuit bene psecutus fuit appellationē: ⁊ ita audit episcopus triplici ratione. Quod auditur post annuz hoc fuit pter factuz pcuratoris qd fuit iusta causa quare indulget biennū: vt. s. e. cum sit romana. Ex alijs duabus causis pmissis tenuit appellatio: aut ex altera earu. Et est arg. q quādo plura mandant cōiunctim quorū alterū p se sufficit alterū sufficit pbare. de hoc dictum fuit. s. de rescrip. ex parte Bern.

E Interposita. ¶ Capitulū famosuz ⁊ multū allegabile: ⁊ h. d. principiū vsq ad §. eidē. Ab. d ¶ Probabili: tali q̄ si foret pbata reputaret legitima. s. eo. vt debitus. ⁊. c. cū speciali. §. j. e ¶ Esse verā: sicⁿ. s. eo. de testi. ex parte ade. ⁊. s. e. ti. pri. cū J. ⁊ A. ar. ꝓtra. s. de offi. dele. cū cā. ⁊. s. e. vt debit⁹. ⁊. c. dilecto. f ¶ Nisi hoc se offerēs: huic verbo signat. cōtra. s. de testi. ex pte ade. q ille adā obtulit se pbatur: nec fuit admissus ⁊ aliq̄ suiam. ⁊ tm̄ in cā appel. dz pbare cām appellatōis verazz fuisse. Solue hoc ꝓm qd ibi dixi. Ex h̄ cm̄ apparet aptū grauamē q oppono cām pbabilē ⁊ eam offero me pbatur si nō admittor. ⁊ iō sufficit h̄ pbare in cā appellatōis: q: hoc pbato satis probat grauamē: q̄e pinde habet ac si cā allegata quā volo pbare esset vera ⁊ me repelleret: secus est cū simplr cāz allegat. q̄a tūc videt id q̄si malicīose fecisse. vnde illā cām teneat pbare verā fuisse. ar. s. eo. sup eo. §. si autē aduersa. De hac materia plene dictuz est in tere. ex parte ade. ⁊. s. de excep. olim.

¶ Eidē quoq. ¶ Si appellatio nō fuit recepta a iudice vel approbata a pte sufficit appellāti mittere procuratorē ad impetrādū ⁊ ꝑdicendum lz ps appellata sit pata in curia psecq. b. d. vsq ad. §. ille deniq. Ab.

g ¶ Eidē. s. appellāti:

h ¶ Recipe: iudiciū sit pata sibi imputet q nō approbauit appellationē: exquo eazz apud sedē apostolicā psequi voluit: ⁊ si appellatiōez approbaszz ipe vel iudex: tunc cm̄ teneat sufficiēt prosequi alⁿ punit in expēsis. s. eo. nicolao. Sit ergo cautus q̄ appellat circa duo. Primo q cū appellat ex cā pbabili q offerat eā se probaturū: q: in appellatiōe relevabit: q: non oportebit eū probare cām esse verā. itē in alio: q cū recipit appellatio a iudice vel ab aduersario suo: prosequatur causam suam per sufficientē procuratorem ad totā causam: ne cōdemnet alteri pti eam prosequenti in expensis.

¶ Ille deniq. ¶ Aliq̄ incboatā psecutionē appel. appellās pōt si vult inuito appellato petere vt remittat ad iudicē a quo sed cōdēnabit in expēsis factis p partē aduersam in illa appellatiōe. b. d. vsq ad. §. sane. Ab.

i ¶ Ad petitionē eiusdē. sic. s. e. accepta. alⁿ cm̄ nō dz causa remitti ad eū a quo est appellatū C. de appel. eos. ⁊. ij. q. vj. §. ab eo. ⁊. j. de sen. excō. c. per tuas.

k ¶ Cōtradictiōe partis alterius. ps appellata ꝓtradicere nō pōt: q: nō habz iudicē suspectū q̄ p ea tulit sententiā: cū ipsuz p hoc approbauerit vnde ipm reprobare nō pōt. iiij. q. iij. §. si quis testibus. ⁊ in fauorē tm̄ appellantis statutū fuit: q ad eū nō remittat a quo appellauit. huic fauori qui pro eo introducitur pōt renūciare: cuz hoc licitum sit cuicūq. C. de pact. siqs in cōscribendo. j. de regula. ad apostolicā. cōdēnat tamen alteri pti in expēsis tanq cōtumax: q: malicīose ipm traxit i appellando ipm ad papā: q: pinde est ac si ipe nō fuisset prosecutus altero prosequente. s. eo. c. reprehensibilis.

¶ Sane. ¶ Articulus appellatōis inꝓpositē a grauamie discutit per iudicem ad quē parte absente p contumaciā etiā lite nō cōtest. in appel. vel principali. b. d. Abbas Siculus.

l ¶ Lite nō cōtest. h babes nouū casum in quo potest pcedi lite non cōtest. aliū habes. s. de offi. iudi. c. ij. alij notant. s. vt lite non cōtest. quoniā frequēter. ratio reddit in littera: q̄a agit de iniquitate iudicis: nō de negocio principali vel de facto aduersarij. vnde equum fuit vt de hoc cognoscat: nō obstante ab litigādū sup ipo negocio certus dies statut⁹ fuisset q̄tum ad illā die solutū fuisset iudiciū eorūdē

a puenire die ipm ac audire ptem adūsam i tali implorātōe absq

b psensu ptiū nō debebāt ⁊ q: sup his non audiebat eūdē ad nfaz audiētiā appellauit ⁊ licz pcurator suū infra annū ad hmōi appellationē miserit pseqndā: q̄a tamē dictus pcurator vt credit circūuent⁹ s̄ inhibitionē ipsius episcopi nfas sup h̄ ad quosdā iudices certa ratione suspectos lr̄as impetrauit dictus ep̄us vti voluit lr̄is sic obtētis: petēs nō obstāte lapsu ānī ad pfecutiōez appel. admitti. ¶ Ideoq mādamus quatenus si de inhibitione hmōi ⁊ pmissis causis appel. vel earū altera ꝓstiterit reuocato in irritū ⁊ cetera vsq attentatū in iā dicto negocio iuxt pozū ꝓtinētiā litteraz ⁊c. I Dem.

¶ Ad iustificandā appellationē ex cā interpositā pbare oportet cause vitatē coram iudice ad quē nisi fuerit coram iudice a quo oblata pbatio ⁊ reiecta. h. d. singulariter vsq ad §. eidem.

E Interposita appellatiōe ex

d causa pbabili non sufficit appellanti pbare: q ex causa huiusmodi pnocauit: si eā non do

e ceat esse verā: nisi hoc se offerēs pbaturū: non fuisset admissus:

f ¶ Eidem quoq pmittit: si nō recipiat appel. eius a iudice nec ab aduersario approbet sup psecutionē appel. per procuratorem ad impetrandū ⁊ contradicendū constitutū litteras impetrare licet pars altera p se vel p pcuratorez idoneū iudiciū sup

b hoc apō sedē apostolicā recipere sit parata. Ille deniq q̄ vocē appel. emisit cui⁹ nondū est alij

i cognitio delegata: ad petitionē eiusdē ad eum a quo pnocauit:

k de iure remittit contradictione partis alterius non obstante in legitimis expēsis adūsario q̄s eum ꝓpter hoc fecisse cōstiterit condēnādus. ¶ Sane parato aliquo pbare grauamen ꝓpter qd duxerat appellandum ⁊ pte aduersa se cōtumaciter absentā

l te pōt sup h̄ lite nō cōtes. pcedi

sentia aduersarij: ⁊ ita colligit ex hac lra. a cõtrario sensu si eet
ꝓsens. q̃ sup exceptõe deberet lis ꝓtestari qd̃ verũ credo: vt no.
ē. de offi. dele. prudentiã. §. sexta. a ¶ Rigor iuris: rigor est vt
nõ procedat lite nõ cõte. talis rigor in hoc casu non est seruan-
dus cũ principaliter agat de iniquitate iudicis: sed in alijs cau
sis vbi agitur princi-
paliter de iniqtate ad
uersarij propter ipsi⁹
contumaciaz ponen-
dus est actor in posses
sione cã rei suande vl
excõicandus hoc non
debet fieri in hoc casu
q̃ de iniqtate iudicis
agit: sed ꝓpter hoc ꝑs
puniri debet: vñ si nõ
posset cognosci de hoc
grauamine li. nõ cõtes.
esset quasi quedã per
plexitas: q̃ cũ nõ con
ster adhuc vtrũ appel
latio sit legitima non
pot se intromittere de
principali q̃stione. in q̃
casu tñ ⁊ nõ ante ha-
bet iurisdictionẽ super
principali q̃re nõ pot
procedere in principali
nec penã iponere ad-
uersario cũ ipe nõ pec
cauerit ⁊ si puniret il-
lũ: faceret ꝯ ꝓsciam: ē
ꝓpter ꝑtumaciã vide
tur puniẽdus. Et hoc
vt hoc pplexitas euite
tur: pot iudex cogno-
scere de hoc grauamie
lite nõ cõtest. ē. de iniq
tate iudicẽ: pbato ho
grauamine reuocabi-
tur grauamẽ ⁊ postea
iudex citabit absentẽ:
⁊ si citatus nõ venerit
ꝓpter ipsius cõtuma-
ciam procedetur con
tra ipsum. et sic nulla
perplexitas est. Si ve
ro appellatio non valuit remittitur ad illũ a quo appellauit.

licet nondũ lite contestata facta
fuerit i ipo appel. articulo vel ne
gocio principali: q̃ cũ in hoc casu
iniqtas principaliter poris iudi-
a cis arguitur non est rigor iuris
ex quo sequi posset cause pple/
xitas requirendus. ¶ Dem.
¶ Clausula appellatõe remota
in medio lrax posita respicit p/
missa q̃bus annectit nõ seqntia
nisi repetat in finem litterarux.
Inquisitioni. T. T. respon-
dem⁹ qd̃ quotiẽs clausula
ꝑ quã tollit appellationis reme-
diuu: in medio litterarũ ponit
si sunt plura negocia se minime
b contingẽtia: tantũ pmissa cõple
ctitur nisi forte in fine litterarux
predicta clausula iteretur.
¶ Dem.
¶ Appellatio vni⁹ pdest alteri si
cõi iure inuenit ⁊ idẽ sit negociũ
⁊ eadẽ defensiõis cã ⁊ sint eadẽ
sentẽtia cõdemnati als secus.
c Una sentẽtia plurib⁹ con-
dẽnatis si vnus solus ad
appel. bñficiũ cõuolauerit illius
victoria iure cõi ceteris suffraga-
tur si cõmuni iure iuuenit: idem
d q̃ negocium ⁊ eadem causa de/
fensionis existat. ¶ Dem.
¶ Iustus met⁹ excusat adeo q̃
non appellãs habet ꝓ appellan
te si fuerit ꝓtestatus ⁊ appellati
onis cãs duxerit exprimẽdas.
Si iustus metus quo min⁹
e appellaueris te excusat ad
ap. reputaris bñficiũ cõuolasse
dũmodo infra tps quo licite ꝑ/
f uocatur: coraz iudice a quo ap-
pellasse volueras: vl si hre ipi⁹
copiã nequiuisti in pñitia bono/
rũ virox contestatione sup hoc
ꝓposita: causas appel. duxeris
g exprimendas.
Rica. De clericis pegrinãtibus
¶ Elesti. iij. abien. episcopo.
¶ Cõtra pegrinãtẽ seu ꝓficiscẽ
tem ad sedem apostolicã nõ est
aliquid innouandum.
c Onqrẽte. j. pbytero
intellexim⁹: et infra.
¶ Licet pbyter idez
res suas ⁊ eccie sue in
b ꝓtectiõe nra nõ posuerit q̃ ad
nos accessit: tñ cũ hi q̃ accedũt
i ad pre. n. cum rebus eorum de/
beant eẽ sub apostolica ꝓtectõe
securi: mandamus q̃tenus quic
q̃d eidẽ pbr̃o post iter arreptuz
ad nos veniẽdi subtractum est
k vel ablatũ sibi restitui faciatis.
Rubrica. De cõfirmatione vtili
vel inutili.

lauit ⁊ obtinuit ceteris pdest: q̃ idẽ ē negociũ cõe ⁊ eadẽ cã de
fensiõis. Si aũt vn⁹ ctiã gessit ⁊ alter nõ si ille q̃ nõ gessit appel
lauit iniquũ eet vt eius appellatio prodesset ei q̃ gessit: vt. ff. de
appel. si q̃. §. pe. exq̃. §. sumit. ver. iste. et. C. si vnus ex plu. ap.
l. j. ⁊ ij. q. vij. §. qñq̃. ⁊ idẽ est si habet diuersas administratões
tũc nõ pdest vni⁹ ap-
pellatio alteri: ar. ad ē
C. de diuer. rescp. l. j.
Si iustus met⁹.
¶ Prio ponit
tur tꝛma. Secũdo de
cisio: ibi. ad appellati-
onis. Tertio modera
tio: ibi. dũmõ. Abbas
e ¶ Excusat: ar. q̃ ea
q̃ p metũ fiũt nõ obli
gant. de hoc dixi. ē. q̃
me. cã. abbas. et ita ꝑ
appellãte hẽtur: ē il-
lud nõ sufficit nisi ⁊ il
lud ꝓtestet. C. de his
q̃ p me. iudi. non ap-
pel. l. ij. ff. de ap. cũ qui
dã de q̃bus legib⁹ sũ-
pta est hec decre. ⁊ ita
currit tps ei q̃ agẽ nõ
pot nisi istud ꝓtestet
si. ē. de offi. or. pastora
lis. in fi. ⁊ xvj. q. iij. §.
pe. ver. is autẽ. ⁊ ē. de
electi. c. vlt. si. C. de an
na. excep. vt pfectius.
⁊ C. de epis. audi. l. vl.
⁊ ita interrũpit pscri-
ptio p ꝓtestationẽ.
f ¶ Coram iudice a q̃.
Mo. q̃ si pot hẽ copi
am iudicis a q̃ dz pro
uocare ñ dz coram alio
ꝓtestari: ē tunc demũ
iudicẽ illũ hẽ nõ pot:
vt ē dicit: ⁊ sic ex ordi
ne ꝓbox argumẽtãdũ
est ar. xliij. di. si rector.
in fi.
g ¶ Exprmẽdas: sed
quare cõpellit expri-
mere causas appel. cũ sufficiat dicere appello. ij. q. vj. §. forma.
hoc intelligo qñ appellat añ sniam ab aliq̃ grauamie: q̃ tunc
cã appellatiõis dz exprmi. ē. e. vt debitus. ⁊ c. cũ cãm. vbi dz qñ
sit exprmenda cã appellatiõis ⁊ qñ nõ. vel dic q̃ idẽ est in diffi-
nitiua. C. de his q̃ p me. iudi. ñ appel. l. ij. ⁊ supple maxie: q̃ nõ
est necesse cãs appellatiõis exprmere nisi velit. ff. de appel. scio
q̃sitũ. vl q̃ dicit cãs intellige i genere: sic ē mõ iniq̃ sua lata est
cõtra me. nec audeo appellare: ⁊ ē ꝓtestor coram vobis. Bern.
Rica. De clericis peregrinã. ¶ Supra visum ē de appellatio
nib⁹: ē q̃ pegrinãtes in multis gaudent priuilegio appellantiũ
meritu subijcit hec rubrica de clericis peregrinãtibus.
c Onquerẽte. ¶ Hoc dicit in sũma pegrinãtes ad
papã maxie clerici cũ oibus reb⁹ suis debẽt eẽ sub
ꝓtectiõe aplica securi: vel sic ⁊ melꝭ cõprehẽdẽdo
vtrũq̃ intellectũ: vt in rubro. Prio ponit q̃rela. se-
cũdo ꝓuisio: ibi. licz. Ab. b ¶ Mõ posuerit expssa voce: ē ex-
pressit ipo facto qd̃ plus est. ē. ti. pri. dilecti. ⁊ c. vt nostrũ. ⁊ c.
ad audientiã. ij. i ¶ Ad psentiã nram: cã pegrinatiõis supple
vt faciat ad hũc titulũ q̃ itẽrũ sb aplica ꝓtectiõe psistũt. xxiij.
q. iij. sicq̃ romipetas pnax. illi canones q̃ ad hũc titulũ perti-
nẽt. C. si p vim. vel alio modo abñtis posses. turbata est. l. j. et
C. de emanci. liber. l. iubem⁹. ff. de tu. ⁊ cura. da. ab his. l. vlti.
k ¶ Faciatis: in hoc casu qñ possessio absentis taliter turba-
tur seru⁹ amic⁹ proximus colon⁹ petere possunt vt possessio
restituat: vt in. l. pdicta. C. si per vim vel alio modo. l. j.
Rica. De cõfirmatõe vtili vel inutili. Supra visuz est de suspẽ

sione sententie seu iurisdictionis iudicis que fit remedio appel. seu peregrinationis. Sed quia sententia seu processus iudicialis quadoq; confirmat per superiorem ⁊ posset dubitari de validitate vel invaliditate confirmationis merito subijcitur hec rubrica de confirmatione vtili. Abbas Siculus.

Si quis.

¶ Sumatur b. c. cū seqnti: vt in rubro. secda ps ibi: sed si. Abbas Sicu.

a ¶ Litigiose: res litigiosa est de cui⁹ oñio cā monet int̃ petitorē ⁊ possessorē iudiciaria cōuentione: vt tradit C. de litig. auc. litigiosa res. ⁊ sic ꝓtrouersia sup possessiōe orta nō facit rē litigiosam: qd verū est. ⁊ sup re litigiosa nouū ꝑuilegiū impetrari nō potest. s. de testi. cām q. ⁊. s. vt lite pē. c. j. ⁊ vl. ⁊. j. de wne. nec ad aliā ꝑt trāsferri ꝓsonā. xj. q. j. q̃a res. ⁊. s. vt li. pē. eccle sia sancte. ⁊ in autē. in medio li. sacras iussio nō fieri. §. si vo oñdēdum. col. viij. ⁊ nō obstante ꝑuilegio tali si ue indulgentia iudex procedere debet.

b ¶ Cōfirmationez: no. q̃ cōfirmatio impetrata sub forma cōi siue etiā innouatio nihil noui iuris tribuit: sed solūmō vt⁹ cōseruat. xij. di. ꝓceptis. ar. xxx. q. iij. c. vlt. ⁊. j. eo. cū dilecta. ⁊. c. sequētibus. ⁊. j. de ꝑuil. q; intentiōis. vnde ꝑ talē cōfirmationē vel innouationē nō impedit petitio alterius vel iudicis cognitio. j. de cōces. ꝑben. q; diuersitatē. j. eo. bone. ar. ix. q. iij. cōquest⁹. nūc vo. ⁊. s. de offi. ordi. licet. ⁊. ff. ne q̃d in lo. pub. l. ij. §. siqs a ꝓncipe. q; h̄ facit papa sine ꝑiudicio alicui⁹: vt pz ꝑ iura ꝑdicta. Quid ergo valent hmōi cōfirmatiōes: parū valent: nisi q; solet plus timeri qd spāliter cē. xxiij. dist. q̃q̃.

c ¶ Exorta: q; dicit hoc nō esse licitū iudici cognoscere de q̃stione exorta sine mādato pape. Dicit Ain cē. q̃ si post cōfirmationē moueat ei q̃stio an licite obtineat bñficiū an nō. nō est licitū iudici de hoc cognoscere sine mādato pape: sed si ei obijcit crimē nō impedit ꝓpter cōfirmationē iudicis cognitio. Sed certe nō est verū si ꝓfirmatio sit facta in forma cōi sine cause cognitione. si autē cum cause cognitiōe confirmatio sit facta. tūc verū est qd dicit Ain. ⁊ idez dicit qd Tā. Et Lau. dicit q̃ si moueat q̃stio: an talis ꝓfirmatio valeat vel nō: de h̄ nō pōt cognoscere iudex inferior: qd vez est. T. distinxit ⁊ melius: aut enim cōfirmatio facta fuit sine cause cognitiōe in forma cōi: ⁊ tūc nō impedit petitio alicui⁹ vel cognitio: in q̃ casu loquūtur iura supius assignata. si vo ꝓfirmatio fiat de bñficio alicui⁹ vel de aliqua sententia cū cause cognitiōe: ⁊ hoc cognito papa ex certa scientia cōfirmat tibi bñficiū tuū vel sententiā latā. de q̃stione illa si postmodū q̃stio suboriat nullus poterit iudicare sine spāli mādato pape: ⁊ hoc intelligit ex ipa cōfirmatione: q; tūc simplicit ꝓfirmat nlla ꝓditiōe apposita. De tali ꝓfirmatōe bēs. s. de offi. dele. qm abbas. ⁊. s. de trāsac. c. j. ⁊. s. de pac. quotiēs. ⁊. s. de testi. veniēs. ⁊. s. de offi. dele. corā. in fi. ⁊. j. de testa. rainuti⁹. ⁊. c. Rainaldus. ⁊. j. de insti. ex frequētibz. ⁊. j. eo. c. pe. ⁊ in alijs cōfirmationib⁹ cū dicit: cōfirmam⁹ sicut iuste possides: sicut exponit. i.

Alexan. iij. exoñ. episcopo.

¶ De re scienter cōfirmata ꝑ papā inferior iudex cognoscere nō potest nisi cōfirmatio nō tenuerit vt quia surrepticia vel de re litigiosa.

a Si quis rei litigiose cō
b firmationem impetra uit ab apostolica sede non minus potest iudex de causa cognoscere: ⁊ eam fine debito terminare. ¶ Sed si rem tunc pacifice possidebat: cū inde confirmationē obtinuerit: nō est licitum iudici de questiōe
c postea exorta decernere aut eaz diffinire absq; se. apo. mādato.

Idem Vigorien. episcopo.

¶ Idem dicit.

De confirmationibus aūt romani ponti. volumus te tenere quod contra illa nisi nouū apo. se. ꝓcedat mandatū aut certum sit qd sint ꝑ falsi suggestionē illicite: nō est aliquatenus iudicandum.

Celestinus. iij.

¶ Littere cōfirmatōis sup sententia a q̃ erat appellatū non valet si appellat⁹ malicioſe ꝑuenit appellantez als pendent donec de appellatione cognoscatur.

Bone me. A. canonic⁹ vester proposuit sententiā a delegatis iudicib⁹ prolatā fuisse infra. x. dies ille contra quē sententiatū fuerat: ab illa sententia appellauit: iudices tū nihilominus sententiā executioni mādarunt. Ceterū appellās itinere statim ad ap. se. arrepto lras de reiractādo sniam impetrauit. ad
e uersarius autē ipsum caute ꝑueniens confirmatiōis ꝓmulgate sententie rescriptū fuerat assecut⁹ in quo nulla de facta appellatōe
f mētio habebat. Ideoq; req̃sisti que quib⁹ lris ꝑiudiciū faciant.

¶ Respōdemus igit̃ quod posteriores debent ꝓribus ꝑiudi-
g ciū generare. ¶ Vez si dicatur
i in illis litteris veritati ⁊ iusticie ꝑiudicantib⁹ vel sub alia forma verborū: dūmodo nihil diceret̃ de lris ꝓfirmatōis exp̃ssedicim⁹
k qd ꝓme tādiu suū debēt habere vigorem: donec de iniqua sentētia cognitio plenior habeatur.

Vno. iij. decano padeburē.

¶ Innouatio ꝑuilegij nouū ius nō tribuit nec antiquū cōfirmat sed si qd competebat cōseruat.

sile. j. de ꝓcess. ꝓbē. q̃a diuersitatē. ⁊ istas duas decre. intelligēbat Tā. de cōfirmatiōe q̃ fit cū cause cognitōe ex certa scia pape: nō si certū eēt q̃ pfalsi suggestionē cōfirmatio sit obtēta nō valebit

Bmōi ꝓfirmatio. j. c. pri. ⁊ sic pñt intelligi iste due decre.

Bone memorie. ¶ Pōt legi ⁊ alijs modis q̃ in rubro: vt pz ex infradicendis: ꝑ ñ insisto q; nō cōtinet vtilitatē magnā: ⁊ primo ponit cōsultatio. Secdo rñsio bimēbris ibi: rūdemus: secūdū mēbrū: ibi. verū. Ab.

d ¶ Mādarūt: qd facere nō debuerunt: q; appellatiōe interposita nihil ē innouādū. ij. q. vj. appellatōe. ⁊. ff. nihil ino. appel. pē. l. vna. imo reuocari dz executio anteq̃ de appellatōe cognoscat. s. de iureiu. veniēs. ⁊. s. de appel. dilecti.

e ¶ Caute ꝑueniēs: qd facē ꝓmature non dz vt appellantē i cōmissione ipetrata sup plātet. s. de appel. oblate. sec⁹ si nō ꝑueniat diligentiā appellātis j. e. c. §. verū. q; tunc valent ꝓime: vt ibi.

f ¶ Mētio habebat ⁊ ideo nō valuerūt. s. de rescrip. ex pte. q; tacita veritate. sile. s. de appel. sepe. i fi. Et ita pz q̃ si q̃s nō facit mētionē de appellatione aduerse ꝓtis nō valet lre: qd ē notabile sile s. de rescp. ex pte. vbi de hoc. g ¶ Generare: in B. s. q̃ nō obstātibus ꝓmis lris cōfirmatiōis iudices vati ad appellationē cognoscēt de ea. s. co. c. j. ar. ⁊. j. eo. c. pr. ad fi. arg. sile. s. de testi. ex pte ade. ⁊. c. ad cām q. ⁊. j. de ꝑuil. dudū. Ber.

b ¶ Si dicat: in secūdis lris impetratis ab appellāte: ⁊ q̃ dicit si dicat supple marie.

i ¶ Illis lris ꝑ hāc generalitatē nihil reuocat. s. de w. ⁊ cōtu. ex lris. ⁊. ff. ad l. cor. de fal. diuus. nec valet legatū vel stipulatio fundi i genere facta nullo fundo demōstrato. ff. de iure w. cū post diuortiu. §. gener a socero. ⁊. ff. de iure fis. ita fidei. exp̃ssam eīm debēt facere mētionē de ꝓmis: ad hoc vt ꝓme reuocenē. s. de offi. dele. ex lris

k ¶ Tādiu: ista lra multū videt̃ ꝑdicere priori q̃ dicit q̃ posteriores debēt ꝑiudicari ꝓribus. ⁊ hic innuit q̃ valent lre cōfirmatiōis ꝓme: ergo nō est opus: vt in ꝓribus fiat mētio de appellatiōe: ⁊ ita non refert vtrū in secūdis fiat mētio de ꝓmis vel nō. vñ debet intelligi. §. iste in eo casu cū ꝓme valēt cū appellatus nō ꝑuenit diligentiā appellātis: sed expectauit legitimo tēpore ⁊ sunt lre sine aliquo vicio: ⁊ sic ꝓcedēt ꝓmi iudices ad cōfirmandā vel infirmādā sniam. vt. s. de appel. oblate. ad fi. quia ꝑ talē generalitatē nō reuocant̃ ꝓme legitime impetratē. vt dē in ꝓprima notula. In ꝓmo casu nō valēt ꝓme: q; appellat⁹ ꝓteuenit diligentiā appellātis: nec fecit mētionē de appellatiōe vt patet ex ipa littera: vel dic q̃ iudices vati sup appellatiōe debēt cognoscere de iniquitate sentētie ⁊ littere cōfirmationis tādiu valebūt quousq; cōstet de iniqua sentētia. ⁊ si sentētia cōfirmet remanebit cōfirmatio in statu suo. Si vo cassēt̃ cōfirmatio nō valebit. argu. s. de fi. instru. accepimus. §. interim. ⁊ in. c. pri. in fi. argu. ad hunc sensum littera ista cōpetentius adaptat̃: et ita fuit simplex cōfirmatio sententie quā fecit papa in forma cōmuni cōmissa impetrāti: als quare fuisset posita ista decre. in titulo

isto. potius debuisset poni i titulo de appella. si deberet intelligi
fm illã decre. oblate. ⁊ ex ifa vtriusq; decre. pz intellect⁹ iste in
illa oblate dr q pleban⁹ de sambro sup obseruatione sinc lfas
ad iudices impetrauit cõmissiõis sicut rõnabiliter lata erat: ⁊ B
dicit rescriptũ ꝓfirmatiõis fuerat assecutus: qz papa eã ꝓfirma
uit in forma cõi: et sic
non intelligit ista fm
illã: ⁊ lfe cõfirmatõis
nõ mittunt hic iudici
bus: ꝗ illis q ꝓfirmati
onẽ impetrant. B.

Cum dilecta in. ¶ Breuius sic
põt summari. Reuo-
catio puilegij nõ iduc-
cit cõfirmatõez iuris
in eo ꝓtenti. Diuidit
in septẽ ptes. Primo
ponit sororꝫ petitio ⁊
pape commissio. In
secũda ibi: Nos autẽ
inq̃sitorꝫ relatio et ca
nonicorꝫ obiectio. In
tertia ibi: vnd iudicũ
datio ⁊ ab ipis appel
latio. In q̃rta ibi: vnd
nup sororũ iterata pe
titio ⁊ eorũ ꝯdictio.
In q̃nta ibi. Nos igi
tur pape interlocutio
et puilegij innouatio.
In sexta ibi: qz vo pa
pa abbatissaz pstituit
pcuratricẽ. In septia
ibi: Volentes. cõmittit
principale diffiniẽdũ.
Ab. si. a ¶ Non vi-
deremus: nec poterat
videri qd non erat: vt
xxv. q. v. ad sedẽ vltra
vnã colũnã. ver. hic ꝗ
euigilet ⁊c. ⁊ B ido nõ
poterãt videre: qz ino
uatio nihil noui iuris
tribuit. j. d puil. ex pte
r. c. qz intẽtõis. ⁊ si ori
ginalis cassat sil⁹ ⁊ in
nouatio siue cõfirma
tio. vt. s. de fi. instru. i-
ter dilectos. ⁊. s. de re
iudi. cum inter vos.
b ¶ Iure ciuili: in au
ten. de testi. §. qm̃ mul
te. ⁊. §. hec vo. col. vij.
ff. ad. l. aquil. i. l. a q̃lia.
ff. de testi. in integ. di-
uus. ⁊. C. de vsu. pupil
lari. l. vlti. ⁊ iure cano
nico. s. vt li. non cõre.
qm̃. j. rũ. ⁊. s. de testi.
significauit. et. c. cum
olim.
c ¶ Similitudine p
uocati: silis em̃ eqtad
rõ filia iura suaderevi
det arg. s. de cõsti. nã
pcupiscentiã. ⁊. C. ad
l. fal. l. vlt. ⁊. ff. ad. l. aquil. illud. ⁊. s. de transla. inter corpalia. et
C. de cõsti. pecu. l. vlti. vtẽ ar. eandẽ eẽ rationẽ in testib⁹ ⁊ instru-
mẽtis. C. de fi. instru. in excercẽdis. ⁊. s. de testi. cogen. c. puenit.
d ¶ Duximus innouãda: ne si vetustate ꝓsumant nulla fides
eis adhibeat: argu. s. de fi. instru. inter dilectos. argu. contra q

instrumentis vetustate consumptis vel a muribus rosis sit ad-
hibenda fides. ff. de bo. possel. fm tabu. l. j. §. si rose. ⁊. s. de fi. in
strumen. c. vlti. e ¶ Ius nouum: simile. xij. dist. c. preceptis.
f ¶ Procuratricẽ: sic ergo femia potest esse pcuratrix sic ⁊ ar-
biter. s. de arbi. dilecti. similiter ⁊ iudex. xij. q. ij. cũ deuotissima.
nam et monachus de
mandato abbatis po
test esse procurator.
xvj. q. j. monachi. vel
dic q ratione admini
strationis potest esse
pcuratrix sicut et ab-
bas. s. de transac. con
tingit. ⁊. j. de censi. so-
pite. vel ido potuit eẽ
pcuratrix ecclesie sue
sicut miles i causa cõ-
numeri sui. ff. de pcu.
filiussa. §. veterani. vel
dic qd veri⁹ ẽ: q papa
ex certa scientia cõsti-
tuit eam pcuratricez
vnde de hoc nõ est dis-
putandum. xvj. q. iiij.
§. qui aũt. ⁊. C. de cri.
sacri. l. ij. ff. de re iudi.
quidam cõsulebant. ⁊
s. de offi. delc. cum vi-
cesimũ. als femina nõ
potest esse procuratrix
iij. q. vj. §. tria. ⁊. C. de
pcura. alienam. ff. de
regu. iur. l. ij. sed si pa-
pa in sua psona vellet
agere coram quo age
re debet super hoc ar
bitros eligeret vel de-
legaret causaz alij: ar-
gu. ff. de iurisdi. om. iu
di. pretor. vel posset eẽ
iudex in causa ecclesie
sue. de hoc dictum est
s. de iudi. cum venis-
sent.
g ¶ Ad interruptio-
nem: sic. s. de rescrip.
illud. ⁊. c. auditis: vbi
de hoc.
b ¶ Legitimã. s. cen-
tum annorũ que sola
currit contra romanã
ecclesiaz. s. de pscrip.
cum nobis.
i ¶ Diocesi. vt. xvj. q
vij. omnes basilice. et
xviij. q. ij. monasterijs
⁊. j. de reli. domi. cõsti.
tutus.

Ad audientiã. ¶ Cõmunis
diuisio. Secda ps ibi:
cum igitur. Abbas.
k ¶ Personaliter. s.
tacita veritate q sit re
gularis: et si exprime-
retur sunt false littere
quia in talibus psonis administratio nõ confirmat. j. c. primo.
secus esset si realiter aliqua concedantur seu confirment: quia
tunc valent. fauore enim religionis multa eis concedunt. j. de
priuile. ex parte. ⁊. c. pastoralis. et. c. dudum. ⁊ summa est ratio
que pro religione facit. ff. de religio. et sump. fu. l. sunt persone.

Cum dilecta i xpo filia ab-
batissa et sorores ecclie de
gardeueneñ. sua cuperẽt puile-
gia innouari: ppter viaꝫ discri
mina quattuor epis et abbatib⁹
tottidẽ vt ea inspicerẽt diligent
⁊ tenorẽ ipsorũ fideliter trãscri-
bentes sub sigillis suis nobis re
mitterent duxerimus iniungen
dum: ⁊ infra. ¶ Nos autẽ tam
legato q sub sigillo ppio ea no
stro fecit ꝓspectui psentari q̃ in
quisitorꝫ relatio et ca
nonicorꝫ obiectio. In
tertia ibi: vnd iudicũ
datio ⁊ ab ipis appel
latio. In q̃rta ibi: vnd
nup sororũ iterata pe
titio ⁊ eorũ ꝯdictio.
In q̃nta ibi. Nos igi
tur pape interlocutio
et puilegij innouatio.
In sexta ibi: qz vo pa
pa abbatissaz pstituit
pcuratricẽ. In septia
ibi: Volentes. cõmittit
principale diffiniẽdũ.
Ab. si. a ¶ Non vi-
deremus: nec poterat
videri qd non erat: vt
xxv. q. v. ad sedẽ vltra
vnã colũnã. ver. hic ꝗ
euigilet ⁊c. ⁊ B ido nõ
poterãt videre: qz ino
uatio nihil noui iuris
tribuit. j. d puil. ex pte
r. c. qz intẽtõis. ⁊ si ori
ginalis cassat sil⁹ ⁊ in
nouatio siue cõfirma
tio. vt. s. de fi. instru. i-
ter dilectos. ⁊. s. de re
iudi. cum inter vos.
b ¶ Iure ciuili: in au
ten. de testi. §. qm̃ mul
te. ⁊. §. hec vo. col. vij.
ff. ad. l. aquil. i. l. a q̃lia.
ff. de testi. in integ. di-
uus. ⁊. C. de vsu. pupil
lari. l. vlti. ⁊ iure cano
nico. s. vt li. non cõre.
qm̃. j. rũ. ⁊. s. de testi.
significauit. et. c. cum
olim.
c ¶ Similitudine p
uocati: silis em̃ eqtad
rõ filia iura suaderevi
det arg. s. de cõsti. nã
pcupiscentiã. ⁊. C. ad
l. fal. l. vlt. ⁊. ff. ad. l. aquil. illud. ⁊. s. de transla. inter corpalia. et
C. de cõsti. pecu. l. vlti. vtẽ ar. eandẽ eẽ rationẽ in testib⁹ ⁊ instru-
mẽtis. C. de fi. instru. in excercẽdis. ⁊. s. de testi. cogen. c. puenit.
d ¶ Duximus innouãda: ne si vetustate ꝓsumant nulla fides
eis adhibeat: argu. s. de fi. instru. inter dilectos. argu. contra q

b pta: duxim⁹ innouãda. nolẽtes
e q ex innouatõe hmõi nouũ ius
monasterio acquirat: ꝗ antiquũ
si qd hz p innouationẽ puilegij
cõseruet. ¶ Quia vo pfatũ mo
nasteriũ ad ius ⁊ pprietatẽ ap.
se. p puile. pze. n. ptinere mõstra
tur ne ius ecclesie romane rema
neat idefensuz: eandẽ abbatissã
f pcuratricẽ ipius duxim⁹ statu-
endã vt cũ adusus roma. eccle.
possessiões et iura non nisi cẽte-
naria currat pscriptio ipa sup h
⁊ alijs vice nostra pcuret coraz
te in iudicio fuerint pcuranda.
¶ Volẽtes igit q d statu eiusdẽ
monasterij diuti⁹ dubitet: man
dam⁹ q̃tenus locũ tutũ ⁊ cõmo
dũ eligens recipias testes: quos
ad pscriptionẽ pbandam hilde
g semẽ. ecclesia vel ad interrupti-
onẽ oñendaz cenobiũ duxerit
h pducẽdos. ⁊ si legitimã pscrip-
tionẽ pbauerit vt intẽdit: nisi p
bata fuerit interruptio ex aduer
so: subiectõez ipi⁹ monasterij ad
iudices epo memorato: cũ ꝓstet
i ipm i sua dioc. ꝓstitutũ puilegiũ
qd monasterio innouari fecim⁹
corrũpẽdo. alioqn eidẽ sup hoc
ppetuũ iponẽs silẽtiũ monaste-
riũ pnũcies ppetua libtate gau
dere nro sibi puilegio resignato
I Dem epo ⁊ pposito vticeñ.
¶ Nõ valet ꝓfirmatio quã reli-
gios⁹ ipetrauit a papa sup tpali
administratõe seu poratu si tacuit
se regularẽ si vo expsit rescptũ
psumit falsũ. qz papa nõ cõsue-
uit cõcedere. h. d. cum sequẽti.

Ad nkam audientiã pposi
to remaneñ. ecclie signifi
cãte puenit q q̃dã canonici ne-
maneñ. ecclie a nobis lfas cõfir
matõis sup administratiõib⁹ suis
obtinẽ laborãt religiõis sue con
ditiõe suppssa. ¶ Cũ igit regu-
larib⁹ psonis ñ ꝓsueuerit. ap. se.
k aliqua psonaliter ꝓfirmare: mã-

quia in talibus psonis administratio nõ confirmat. j. c. primo.
secus esset si realiter aliqua concedantur seu confirment: quia
tunc valent. fauore enim religionis multa eis concedunt. j. de
priuile. ex parte. ⁊. c. pastoralis. et. c. dudum. ⁊ summa est ratio
que pro religione facit. ff. de religio. et sump. fu. l. sunt persone.

Porrecta nobis. ¶ Cōmunis diuisio. Secūda ps ibi: cū igit. Ab: a ¶ Impetrasse: tacita veritate: q: tales porrectus nō cōfirmant. ē. c. primo. b ¶ Non credam⁹: q: omniū habere memoriā ⁊ in nullo peccare potius ē diuinitatis q̄ hūanitatis. C. de vete. iur. enu. l. ij. §. si quid autē. c ¶ Cōfirmant licz eēm porratus aliqn̄ ꝓpetui sunt. j. de statu regu. mōachi. nec possunt remoueri sine ordine iuris: vt ibi. non tñ cōfirmant vt hic. ⁊ ē. c. pri. silr nec ēpat⁹ ꝓfirmari ꝓsueuerūt lz sint ꝓpetui. Est eēm rō q̄re nō cōfirmant: q̄a regulariter verū est q̄ nō sunt perpetui. j. de statu. regu. cū ad monasteriū. §. tales. vnd remouent ꝓ wlūtate abbatis: vt ibi dicit: ⁊ q: de facili hmōi regulares etiā si sint perpetui remouent. j. de symo. p tuas. in fi. sed si administratō ex certa scia ⁊ cū cause cogniti one esset alicui confirmata non posset inde remoueri sine mādato pape: vt. ē. eo. c. j. ⁊ ij. ⁊. xvj. q. j. peruenit. Sed si ꝓfirment ⁊ in lr̄is fiat mētio de ipis porratib⁹ nō valent lr̄e imo sunt false: vt b̄ dicit: ⁊ sunt puniēdi tā q̄ falsarij nisi euident appeat q̄ ex certa scia dñi pape b̄ ꝓcesserit. si vo nō fiat mentio de porratibus tacita veritate sunt impetrate: ⁊ ita vtroq̄ casu nō ꝓsunt: vt hic patet. d ¶ Falsitatis: q̄liter falsarij puniendi sunt habebis. j. de falsa. ad falsariorum.

Examinata cū. ¶ Prio ponit cām decreti. Secūdo decernit: ibi. vñ. Ab. e ¶ Cōpromissi: duplici ergo rōne nō valuit arbitriū. ꝓmo: q̄a ꝓtra ius fuit latuz arbitrium: forte p sordes vel p gratiam: ⁊ iō nullū. C. de arbi. l. iij. sic etiā obtinet in alijs iudicib⁹ si ferāt sentētiā p̄ ius scriptū non tenet ij. q. vj. §. diffinitiua. ver. itē si p̄ ius. & p̄ ius litigatoris lata bene tenet snia a qua non est appellatū: vt ibidē dicit: ⁊ ē. de re iudi. cū inter vos. in fi. ⁊ idē intellige in arbitrio: q: ꝓtra formā cōpromissi nihil pōt facere arbiter. ē. de arbi. cū dilectus. ff. de arbi. l. pedi⁹. in fi. ⁊ l. nō distinguem⁹. §. de officio. f ¶ Cōfirmatiōe: et ita ps q̄ ꝓfirmatio nihil vel modicū opat: q: si aliq̄d inuenit cōfirmat illud: alꝯ nihil opat. j. de cōces. ꝓben. quia diuersitatē. ⁊ sic patet q̄ cōfirmatio sub forma cōmuni nō impedit petitionem alterius nec cognitionem iudicis: de hoc dictū est. ē. c. j. argu. q̄ si ꝓncipale cassat: ⁊ accessorium. ē. de fi. instru. inter. et ē. de re iudi. cum inter vos. g ¶ Sicut ꝓuide: hec eēm verba sicut ꝓuide in cōfirmatiōib⁹ posita cōditionaliter intelligunt vt hic patet. ⁊. j. de cōces. ꝓben. quia diuersitatē. argu. cōtra. j. c. pri. secus si ponunt in ꝓuilegio: quia cū ꝓuilegiū sit lex ꝓuata certū debet ibi poni vt aliquid cōcedat ꝓuilegiū. j. de verbo. sig. abbate. alꝯ esset inutile. j. de ꝓuil. in his. arg. ē. de offi. dele. quoniā abbas. ⁊. ē. de statu regu. cum ad monasterium. Jo.

damus q̄tenus ꝓfirmatiōes q̄s ab ipis canonic⁹ cū regl̄ares existāt: nouerit⁹ talit ipetratas denūciet⁹ irritas ⁊ inanes. I Dē.

¶ Idē dicit qd supra ca. prio

Porrecta nobis ex pte tua petitio continebat: q̄ plēs ex religiosis q̄ ꝓratibus ⁊ alijs administratiōibus p̄sunt: a nobis sup ipis q̄ acuixerit possidēdis a ꝓfirmatiōis lr̄as se asserūt impetrasse: ⁊ infra. ¶ Cū igit a cācellaria nr̄a hmōi lr̄as emanasse ñ credam⁹ mādam⁹ q̄tenus illos b q̄ tales lr̄as exhibuerint in qb⁹ ꝓratus vl' administratōes tanq̄ religiosis ꝓfirmant eosdē puni c as tanq̄ falsitatis actores. Si vo in eis nō fit mētio religionis d ipōrū illas tanq̄ tacita veritate surreptas denūcies non valere. I Dem nobili viro Mattheo de riuaria.

¶ Sentētia seu laudū p̄ formā iuris vl' cōpromissi latuz p arbitros licet p papā in forma communi fuit cōfirmatuz nō tenet.

Examinata cā que vertit int⁹ ⁊ milites cāpanicos sup eccl'ia sancti angeli ꝓpendi m⁹ arbitriū: qd vicedomin⁹ sabinē. dicebat sup eodē negocio ꝓmulgasse: p̄ formā iuris ⁊ cō e promissi fuisse dictatū. Vnd cū f nō obstāte ꝓfirmatiōe. C. pape s pre. n. q̄ ꝓfirmauerat illud. sicut ꝓuide latum fuerat ⁊ ab vtraq̄ pte receptū: decernim⁹ ipm irritū ⁊ inane. H Ono. ilj. illustri regi baronibus ⁊ militib⁹ ⁊ alijs hominibus cypri.

¶ In cōfirmatiōe ex certa scia dictio sicut ponit causatiue nec nocet si verbū confirmatiōis p̄cedit tenorem confirmati.

Venerabilis frater. M. archiepus nichosien. ⁊ suffraganei eius transmissa nobis petitiōe mōstrarūt: q̄ inter ipos ⁊ vos super quibusdaz decimis mediāte albanen. episcopo: tūc b apo. se. legato amicabilis cōpositio interuenit exp̄sse adiecto q̄ quāto citi⁹ eam autoritate apo. confirmari cōtingeret statim deberet executioni mandari: verū licz sit p nos cōfirmata ⁊ ad maiorē rei euidentiam lr̄is cōfirma i tionis tenor cōpositionis insertus: ipam tamē renuistis obseruare occasionē friuolam p̄tendētes: tū ex eo q̄ in litteris verbum cōfirmationis iuxta stilu ecclesie roma. p̄cedat tum quia clausula ꝓsueta: scilicz sicut sine k prauitate ꝓuide facta ē in eisdē lr̄is cōtinet: ⁊ infra. ¶ Mandamus: q̄tenus si p̄missis veritas l suffragat: cōpositōz eādē adimplere curet⁹. I Dem vniūsis abbatib⁹ ⁊ p̄latis ac cōuētib⁹ ⁊ clericis i ꝓstātino dioc. ꝓstitut⁹.

¶ Collatio ecclie alteri facta p legatum ⁊ per papam cōfirmata ius diocesani ledit.

Qua nobis patriarcha cōstātinopolita. ꝓquestione monstrauit: q̄ cū quidā vr̄m sumētes occasionē ex eo q̄. j. p̄bꝫ cardi. tūc apo. se. legat⁹ q̄busdā alijs ecclesijs ⁊ clericis in spūalibus ⁊ tpalib⁹ ꝓtulit monasteria eorūdē: ipsi patriarche obedire recusant ⁊ ei de iurib⁹ p̄triarchalib⁹ r̄sidere in sue p̄sumptōis ad m iutoriū inducētes ꝓfirmatōnes publicā ꝓfirmatiōez. C. de testa. pub. ⁊. j. de ꝓuil. cū oli eēm⁹. ar. ⁊. ē. de fi. instru. c. vl. de b̄ no. j. de v̄. sig. abbate. k ¶ Sicut sine prauitate. p ista vba q̄ in ꝓfirmatiōib⁹ ꝓditionalr intelligūt. vt dictū ē. ē. c. pri. dubitabat an teneret cōpositio: q: nō videbat eā ꝓfirmasse simplicit. vñ eā fuare tenebāt: & errabāt: q: illd intelligit cū papa ꝓfirmat ea q̄ nō videt. ⁊ iō dicit i cōfirmatiōib⁹ sicut sine prauitate. & qñ cogl̄scit de cōpositione ⁊ videt ea q̄ ꝓfirmat: tūc lz illa vba ponat i ꝓfirmatōe nō intelligūt ꝓditionalr: ⁊ cātiue: ⁊ sic intelligit sic sine prauitate facta fuit cōpositio. i. q̄a sine prauitate. l ¶ Si p̄missis: vitas. i. cōpositio. taliter fuit facta ⁊ ꝓfirmata tenore cōpositionis inserto: q: p hoc apparet q̄ ipsam approbauit: vñ mandat eam seruari.

Sicut no. ¶ Cōis diuisio. secda ps ibi: cū igit. ab. m ¶ Cōfir

Venerabilis fra ¶ Cōis diuisio Secundo ibi. mandamus. Abbas Sicu. b ¶ Amicabilis cōpositio: bñ dicit amicabilis cōpositio: q̄a trāsactio sup decimis vt aliquid tpale det ꝓ decimis nō valet. j. de re. ꝓmu. c. vlti. nec super alio spūali. ē. de transact. constitutus. sed cōpositio bene interuenit in decimis et alijs spiritualibus. ē. de transac. statuimus ⁊. c. decetero. ⁊. j. de decimis. ex multiplici.

i ¶ Insertus: vt p̄ apparet q̄ cōpositio legitima fuerit ⁊ non possit de ea dubitari. ar. ē. e. c. j. ⁊. ij. vñ nō posset alius iudex vlterius de q̄stione subortā cognoscē: vt ibi dicitur: q: papa ex certa sciētia cū eā vidēdo cōfirmauit: imo si cōpositio alꝯ nō valeret ex quo papa eā ex certa sciētia cōfirmat: valet ē. de trāsac. c. j. ⁊. c. veniens Si vo tenor cōpositionis nō esset ibi insert⁹: nec ipe vidiss cōpositionē ⁊ eā cōfirmasset sicut ꝓuide facta ē nihil opareť: vt ē. c. pri. ⁊ vt dictū est ē. eo. c. j. Sed nūquid necessariū erit decetero ostēdere instrm cōpositōis postq̄ ondit cōfirmatio pape in q̄ cōtinet tenor cōpositōis: ar. q̄ sic. ē. de fi. instru. c. j. C. de eden. auē. sicjs in aliq̄: & nō credo q̄ decetero exp̄diat ondere instrm cōpositōis de necessitate cū aucte pape trāscriptū sit et redactū i

matiões: in forma cõi minui: q: nõ debẽt inde ꝓcedere iniuriaꝫ occasio vnde iura nascunt. C. vñ vi meminerint. j. de accu. q̃lit̃ et q̃ñ. ⁊ q: si sua iura vnicuiq; eꝓ nõ seruant q̃d aliud est q̃ vt ordo ecclĩasticus ꝓfundat. vt. xj. q. j. ꝓuenit: nec fuit intẽtio dñi pape p ꝓfirmationẽ hmõi aliq̃d subtrahere eꝓ dioce. nec etiã p collationẽ cardinalis: imo remanet ius saluũ diocesano eꝓ. j. de reli. do. c. ij. ⁊ dicit papa nec honorẽ meũ reputo in quo fratres meos honorẽ suũ pdere cogisco: vt. xcix. dist. ecce. Et sic pz q p cõfirmationẽ hmõi ius alterius non tollit. sic etiã licz papa recipiat aliquẽ ib̃ sua ꝓtectõe: non ꝓterea eximit a iurisdictiõe sui eꝓi. j. de puil. ex pte. sic licz aliqui assumant i cõfraternitate hospitalariorꝫ siue tẽplariorꝫ nõ eximunt a iurisdictiõe suorũ eꝓorꝫ. j. de puil. cũ ⁊ plantare. §. pe. ⁊. c. ex tuarũ. ⁊. c. pe. Ber.

Rica. De vita bonestate clericorũ. Quia ꝑ. visus ẽ de iudicijs ⁊ iudices maxime clerici nõ debẽt esse in peccato mortis cũ iudicãt ij. q. vij. iudicet. ideo post tractatũ iudiciorũ subijt q̃liter clerici debeãt se bẽe in vita et honestate: vt sic vitent oẽm maculã peccati. Itẽ pot ꝓtinuari vt. ꝑ. in ꝓbemio cõtinuatur.

Et laici.

¶ Laici ꝓpe altare vel in choro dũ officia celebrant stare nõ debent. sed cã orandi ire vel accedere possunt. h. d. vel sicut in rubro. Tria sunt dicta: secundũ ibi: sed ꝑs. tertiũ ibi: ad orandũ. Ab. a ¶ Ut laici: supple statuimus. b ¶ Secus altare: laici eẽ ibi stare nõ debẽt: sed tm̃ clerici vt liberius intendant diuinis officijs. vt de cõse. di. ij. sacerdotũ. ꝓsecrate eẽ mlieres incẽsuz circa altare portare nõ debẽt. xxiij. di. sacratas. ⁊ in. c. nõ liceat. ⁊ de cõse. dis. j. in sancta. ⁊. j. ti. ꝓri. c. j. in fi. c ¶ Sed ꝑs illa. i. chorus in q̃ morant clerici ad cãtandũ q̃ diuidit ab altari p cãcellos: vt pz p exẽplũ in eccl̃ia bonoñ. et locus intra cãcellos appellat sacrariũ. vñ insacrati homies ibi sacrata vasa cõtingere nõ debẽt. de cõse. di. j. in sancta. ⁊ appellat sacrariũ diaconion: eo q diacon⁹ ministrat ibi altari. xxij. dis. non oportet. dicit etiã presbyteriũ. de cõse. dist. ij. sacerdotũ.

d ¶ Sicut mos est: ⁊ ita est h̃ ar. p ꝓsuetudine: alꝯ ponũt scã. id est maior ꝑs eccl̃ie siue corp⁹. e ¶ Sancta sanctorꝫ: in q̃ sũmus sacerdos intrabat: ⁊ hodie laici ⁊ femie ad orandũ ⁊ cõmunicandũ tm̃ possunt intrare.

Clerici. ¶ Pro sũmario no. q armorꝫ relatio clericis ẽ inhibita intm̃ q ꝗfaciẽtes grauit peccãt: hoc colligit ex eo: q: tale delictũ est excõicatiõe dignũ: vt hic. sed excõicatio nõ infert nisi p graui crimie: vt in. c. null⁹. ⁊ in. c. nemo. xj. q. iij. Ab. f ¶ Clerici arma: clerici arma portare nõ debẽt. xxiij. q. vlti. clerici. ⁊. c. quicũq; sine iusta cã. Iustã cãm intellige si p loca periculosa trãsitũ faciãt: tũc pñt portare arma ad terrorẽ latronũ licz pcutere nõ debeãt. ar. xxiij. q. iij. maximian⁹. aliter portare nõ de huiusmodi collationũ a se. apo. impetratas. ¶ Cũ igit̃ nolum⁹ iura q̃ diocesanis debent̃ p collationes seu ꝓfirmationes ꝑdictas minui seu ledi mãdam⁹ q̃tenus occasiõe hmõi nõ obstãte ipi patriarche reuerẽtiã ⁊ obedientiaz exhibere curetis: eiq; ꝺ iusticijs suis integre respondere.

¶ Liber Tertius.

Rica. De vita ⁊ hone. clericorꝫ.

Ex concilio Maguntino.

¶ Cum celebrat diuisus ẽ debet clerus a populo.

a b Et laici secus altare q̃ñ sacra mysteria celebrant stare vel sedere int̃ clericos nõ ꝑsumãt. ¶ Sed ꝑs illa q̃ cãcellis ab altari diuidit: tm̃ psallentibus pateat clericis. c ¶ Ad orãdũ ꝺo ⁊ cõicandũ laicis ⁊ femis: sic mos est pateant sancta sanctorum.

Ex concilio pictauiñ.

¶ Breue ẽ nec ꝑt breui⁹ sũmari.

f Clerici arma portantes et g vsurarij excõmunicent̃.

Ex concilio maticen.

¶ Presbyter habens populuz debet habere clericũ q̃ secũ cantet ⁊ i alijs hic exꝑssis eũ iuuet.

b Et q̃sq; ꝑsb̃r q̃ plebẽ regit i clericũ habeat q̃ secũ cantet ⁊ epistolã et lectionẽ legat et l q̃ posset tenere scholas ⁊ admonere suos parochianos vt filios m suos ad fidẽ discẽdaz mittãt ad ecclesiã: quos ipe cũ omni castitate erudiat. G Regori⁹. ix.

¶ Non potest breui⁹ summari

n Si quis ex clericis comã re o laxauerit anathema sit. p

Ex concilio carthaginensi.

¶ Breue ẽ ⁊ nõ aliter summat.

q Clericus neq; comã nutriat neq; barbam.

Ex concilio triburicensi.

¶ Clericus nõ i sacris nec ꝓfessus pot vxorẽ ducere sed iteruz tondebit̃ si vult gaudere priuilegio clericali, vel dispẽsatiue tenere beneficium. h. d.

Clericus si tõsura dimissa r vxorẽ accepit: q̃ quidẽ sit s sine gradu nec mõsterio a parẽtib⁹ tradit⁹ vxorẽ ꝓmittat hr̃e: t ⁊ itez tõdeat nec i vita sua vxorẽ dimittẽ audeat. Alexãder iij. cantuariẽsi. archiepiscopo.

¶ Cleric⁹ dz tõsurã deferre ⁊ si vult ꝑt iuit⁹ a suo supiori tõderi

v Clericis et infra. Clerici q̃ comã nutriũt et barbã: ẽt x iuiti a suis archidiaconis tõde/ bolũ. i. credo in deũ patrẽ. quod antiq̃tus ante baptismũ didicerãt baptizãdi. de cõse. di. iiij. ante viginti. ⁊. x. q. j. placuit.

n Si quis ex clericis. istud. c. bẽs. xxiij. di. sic̃s ex clericis.

o ¶ Relaxauerit: habitũ semel susceptũ nõ dz dimittere. xx. q. iij. ꝑ cliuis. nisi ex iusta cã. j. eo. clerici. vñ cũ quidã reprehenderet̃ a papa: rñdit ꝺsus. Tuti⁹ vt peterẽ laici sub imagine romã. Fas fuit vt sinerẽ luxuriare comã. Berñ. p ¶ Anathema sit. i. fiat. nõ eẽ est excõicatus ipso iure. xxx. dis. quasi p totũ q Clericus nutriat: nisi ex iusta cã: vt dictũ est in ꝓri. c. ⁊. j. eo. clerici. immo detõso capite ⁊ patẽtibus auribus incedere debet. xxiij. dist. non liceat.

Clericus. ¶ Legit̃ duob⁹ modis. ꝓmo q̃ ꝓncipiũ ⁊ finis ponãt vnũ casũ: mediũ ꝺo ponat aliũ. ⁊ ꝑm hũc itellectuz h. d. Si cleric⁹ nõ in sacris ꝗbat mr̃imoniũ vxorẽ nõ dimittit. ⁊ si ꝓfessus ꝗbat separabit̃ ab vxore: ⁊ itez tõdebit̃. ⁊ legit̃ secũdo mõ vt vnũ casũ ponat: ⁊ iste mod⁹ ẽ magis lr̃e ꝓsentane⁹: ⁊. h. d. i sũma vt i rubro. Ab. r ¶ Sine gdu: sacro. si. xxxij. di. sic̃s corꝫ s ¶ Tradit⁹: si eẽ tradit⁹ fuisset ita q̃ monach⁹ esset nõ possz bẽ vxorẽ quã postmodũ accepisset: alꝯ nõ ꝓhibet̃ redire ad seculũ. j. de regu. ⁊ transe. ad reli. cũ sim⁹. ⁊. xx. q. j. q̃ ꝓgenitores. ⁊. xxxij. di. placuit seriatim. sic̃s ꝺo. t ¶ Tondeat̃: ar. est h̃ q cleric⁹ ꝓiugat⁹ dz portare coronã. arg. ad h̃. xx. q. iij. cos q̃. ⁊. c. procliuis. sed ar. ꝑ. j. de cle. cõiu. Ꝗo. vbi de hoc.

v Clericis: capitulũ istud ponit̃. xxiij. di. clerici. ⁊. ẽ ꝑs illi⁹. j ne cleri. vel mo. c. clericis. x ¶ Inuiti. ar. q̃ aliq̃s cogẽdus ẽ ad